

ლევან დოლიძე

გენერლები
საქართველოდან

ლევან ღოღიაძე

*კუჩღური დედოფლის ედვისსზედ
თათიშაძე - დადგომის
ნათელა ხსოვნას*

გენერლები საქართველოდან

საქართველოს გენერალიტიეტის
სამსახურუროვანი მატრიანე

თბილისი

2003

333.464 (4 5.22.)

ЛЕВАН ДОЛИДЗЕ

*Посвящую светлой памяти моей
матери Елизаветы Арсеньевны
Жотубадзе - Дolidзе*

ГЕНЕРАЛЫ ИЗ ГРУЗИИ

ТРЕХСОТЛЕТНЯЯ ЛЕТОПИСЬ
ГРУЗИНСКОГО ГЕНЕРАЛИТЕТА

ТБИЛИСИ

2003

К 22337 (26 281)

LEVAN DOLIDZE

*Dedicated to the blessed
memory of my mother
Elisabeth Totibadze - Dolidze*

**GENERALS FROM
GEORGIA**

**THREE CENTURY CHRONICLE
OF THE GEORGIAN GENERALS**

TBILISI

2003

ს ა რ ე ლ ა ქ ც ი ო ს ა ბ ზ ო

სარელაქციო საბჭოს თავმჯდომარე – საქართველოს უშიშროების საბჭოს მდივნის I მოადგილე, გენერალ-ლეიტენანტი **ჯემალ ბასოკიძე**, საქართველოს გენერალური პროკურორი, იუსტიციის მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი **ნიკოლოზ (ნუგზარ) ბაბრიჩიძე**, ფილოსოფიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი **ღავით გეგეშიძე** (*პასუხისმგებელი მდივანი*), საქართველოს ვეტერანთა საქმეების სახელმწიფო დეპარტამენტის თავმჯდომარის პირველი მოადგილე, გენერალ-ლეიტენანტი **ბურამ გვამთაძე**, საქართველოს იუსტიციის მინისტრი, იუსტიციის მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი **როლანდ ბილიბაშვილი**, საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროს აკადემიის რექტორი, გენერალ-მაიორი **თენგიზ ენდელაძე**, საქართველოს თავდაცვის მინისტრი, გენერალ-ლეიტენანტი **ღავით თევზაძე**, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი, პროფესორი **ბიორბი (ბივი) ინჟპირკელი**, საქართველოს დაზვერვის სახელმწიფო დეპარტამენტის თავმჯდომარე, გენერალ-ლეიტენანტი **აპთანდო იოსელიანი**, საქართველოს თავდაცვის ეროვნული აკადემიის რექტორი, გენერალ-ლეიტენანტი **ომარ ლეკვიშვილი**, საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრი, გენერალ-ლეიტენანტი **კობა ნარჩემაშვილი**, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს აკადემიის რექტორი, გენერალ-მაიორი **ბურამ ქარქაშაძე**, საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის დაცვის სახელმწიფო დეპარტამენტის თავმჯდომარე, გენერალ-ლეიტენანტი **ვალერი ჩხეიძე**, საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების მინისტრი, გენერალ-მაიორი **ვალერი საბურქანიძე**

კონსულტანტები

გენეჩად-ლეიტენანტი

ჯონი ფირცხალაიშვილი

კონტე-ადმიხადი

ალექსანდრე ჯავახიშვილი

იუსტიციის სახელმწიფო

მრჩეველი

ვანტანგ გვარამია

რეზერვანტები

გენეჩად-ლეიტენანტი

რობერტ თავაძე

გენეჩად-მაიორი

ვალერიან გომელაური

ისტორიის მეცნიერებათა

დოქტორი, პრფესორი

ვანტანგ გურული

აეოცე საუკუნის დამლევს ქართულ გენერალიტეტს 300 წელი შეუსრულდა. ამ ღირსეულ თარიღს ცნობილმა ჟურნალისტმა და მკვლევარმა ლევან დოლიძემ მიუძღვნა უნიკალური წიგნი “გენერალისიმუსი, მარშლები, გენერლები და ადმირალები - ჩვენი თანამემამულენი”, რომელშიც ისტორიულ ჭრილში პირველად არის თავმოყრილი ბიოგრაფიული მონაცემები საქართველოს მკვიდრ და მის ფარგლებს გარეთ დაბადებულ და მოღვაწე ქართველი გენერლების შესახებ 1700-2000 წლებში. ამ პერიოდში უმაღლესი სამხედრო და სპეციალური წოდება მიენიჭა 1000-ზე მეტ ჩვენს თანამემამულეს.

წიგნმა ცხოველი ინტერესი და ფართო რეზონანსი გამოიწვია როგორც ამ საკითხით დაინტერესებულ მეცნიერთა და მკვლევართა, ისე რიგით მკითხველებს შორის. სპეციალისტებმა მიერ ლევან დოლიძის ახალი ნაშრომი აღიარეს, როგორც მცირე ქართული სამხედრო ენციკლოპედია.

ავტორმა მიიღო არაერთი გამოხმაურება, საქმიანი წინადადება, შენიშვნა, რამაც მნიშვნელოვანი სტიმული მისცა მას საფუძვლიანად გადაემუშავებინა თავისი ნაშრომი, დაეწერა ფაქტობრივად ახალი წიგნი, რომელშიც სრულად იქნებოდა გათვალისწინებული როგორც მკითხველთა შენიშვნები, ისე პირველი წიგნის გამოსვლის შემდგომ მოკვლეული ახალი მასალები.

მკითხველთა ინტერესების გათვალისწინებით ახალ წიგნში შესულია მონაცემები პროკურატურისა და იუსტიციის ორგანოების იმ წარმომადგენელთა შესახებ, რომლებსაც მიენიჭათ იუსტიციის სახელმწიფო მრჩევლისა და იუსტიციის გენერლის სპეციალური წოდებები. წიგნში “გენერლები საქართველოდან” ქრონოლოგიურად არის წარმოდგენილი საქართველოს სამხედრო, სახელმწიფო უშიშროების, სასაზღვრო სამსახურების, პროკურატურის, იუსტიციისა და შინაგან საქმეთა ორგანოების ყველა ხელმძღვანელი 1918-2002 წლების მანძილზე.

ს ა რ მ დ ა ქ ც ი ო ს ა გ ჯ ო

В конце двадцатого века исполнилось 300 лет грузинскому генералитету. В связи с этой знаменательной датой известный журналист и исследователь Леван Долидзе подготовил и издал уникальную книгу «Генералиссимус, маршалы, генералы и адмиралы – наши соотечественники», в которой впервые воедино собраны в историческом разрезе биографические данные обо всех генералах, родившихся в Грузии и грузинских генералах, родившихся за её пределами в 1700-2000 гг. За этот период высшие военные и специальные звания были присвоены более чем 1000 нашим соотечественникам.

Книга вызвала живой интерес и широкий резонанс как среди ученых и исследователей, заинтересованных данным вопросом, так и среди рядовых читателей. Данный труд Левана Долидзе признан специалистами как малая грузинская военная энциклопедия.

Автором получены многочисленные отзывы, деловые предложения и замечания, что побудило его основательно переработать свой труд, написать фактически новую книгу, в которой полностью были бы учтены как замечания и пожелания читателей, так и исследованные в период после издания первой книги новые материалы.

С учетом интересов читателей в новую книгу вошли данные о тех представителях органов прокуратуры и юстиции Грузии, которым присвоены специальные звания государственных советников юстиции и генералов юстиции. В книге «Генералы из Грузии» хронологически представлены все руководители военного ведомства, органов государственной безопасности, погранслужбы, прокуратуры, юстиции и внутренних дел Грузии за период 1918-2002 гг.

РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

At the end of XXth century the Georgian generalitet became 300 years old. The noted journalist and researcher Levan Dolilze timed to this honorable date a unique book” Our Compatriots-Generalissimo, Marshals, Generals and Admirals”, which for the first time presented in historical light the biographical data on the Georgian generals who were born and served in Georgia as well as abroad in the period of 1700-2000 years. During this period the highest military and special ranks were conferred to more than 1000 our compatriots.

The book provoked a vivid interest and response not only among the scientists and researchers of this subject but among the common readers as well. This new labor of Levan Dolidze was considered by the specialists as the minor Georgian Military Encyclopedia.

The author received numerous comments and business suggestions which encouraged him to prepare the second edited version, which would consider in full the remarks of readers as well as new data investigated after the first edition had been published.

Considering the readers’ interest the second edition additionally covered the data on those representatives of public prosecutor and justice offices, which were conferred with the special ranks of state advisor and general of justice. The book “Generals from Georgia” also chronologically presents all the heads of the military and frontier institutions, bodies of the state security, public prosecutor, justice and internal affairs for the 1918-2002 years.

EDITORIAL COUNCIL

სჯობს სახელისა მოხვეჭა
ყოველისა მოსახვეჭელსა.
შოთა რუსთაველი

ჩემ ნინანი უკანასთვის
უნდა იქმნენ გზად და ხიდად.
ილია ჭავჭავაძე

1700 წლის 19 მაისს რუსეთის მეფე პეტრე პირველმა გენერლის წოდება მიანიჭა ქართველთა შორის პირველს – ალექსანდრე არჩილის ძე ბაგრატიონ-იმერეთისკის, იმ დროის ერთ-ერთ თვალსაჩინო პიროვნებას, რითაც საფუძველი ჩაეყარა საქართველოს სახელოვან გენერალიტეტს.

1700 წლის 25 ივნისს პეტრე პირველის განკარგულებით ჩამოყალიბდა მე-14 ქართველ გრენადერთა პოლკი, რომელმაც შემდგომ სახელი გაითქვა მრავალრიცხოვან ბრძოლებში.

ქართული გენერალიტეტის გამორუღმა მატიანემ, საიუბილეო თარიღმა – 300-წლისთავმა განაპირობა ჩვენი გენერლების მხედრული დიდებისადმი მიძღვნილი წიგნის გამოცემა...

ჩვენი პაპები, მამები და ჩვენ – დღევანდელი თაობა განვილილ XX ასწლეულში გავხდით მსოფლიოს ორი უძლიერესი იმპერიის – საიმპერატორო რუსეთისა და საბჭოთა კავშირის სიდიადისა და დაცემის მოწმენი, იმპერიებისა, რომლებიც თავიანთ შეიარაღებულ ძალებში აერთიანებდნენ ჩვენს პლანეტაზე ყველაზე დიდ და ბრძოლისუნარიან არმიებს. სიდიდისა და მოსახლეობის რაოდენობით მცირე საქართველომ ამ სუპერარმიების 300-წლიან მატიანეში არა-ერთი სახელოვანი ფურცელი ჩაწერა, მთელს ცისქვეშეთში გაუთქვა სახელი რუსულ და საბჭოთა იარაღს.

საქართველოს წიაღში იშვა თვალაჩინო მხედართუფროსთა მთელი პლეადა, მათი მეთაურობით რუსეთის, ხოლო შემდეგ საბჭოთა არმია ისეთ სასწაულებს ახდენდა, რომელთა ბადალი ლეგენდის სფეროში თუ შეიძლება მოიძებნოს.

მსოფლიოში, ალბათ, იშვიათია ასეთი მცირერიცხოვანი ერი და ქვეყანა, რომელსაც შეეძლოს გაუტოლდეს მის წარმატებებსა და მიღწევებს სამხედრო დარგში. გასული 300 წლის მანძილზე ჩვენს თანამემამულეებს დამსახურებული აქვთ რუსეთსა და საბჭოთა კავშირში არსებული გენერლის ყველა სამხედრო თუ სპეციალური წოდება - გენერლის პირველადი წოდებით დაწყებული და გენერალისიმუსით დამთავრებული. ჩვენი თანამემამულენი დაჯილდოებულნი არიან რუსეთისა და საბჭოთა კავშირის ყველა საბრძოლო ორდენითა და მედლით, აგრეთვე უცხოეთის მრავალი ჯილდოთი. მართლაც რომ საოცარია ქართული მხედრული ფენომენი!

ქართველი მეომრებისთვის ოდითგანვე იყო დამახასიათებელი მხედრული გამბედაობა და გამჭრიახობა, სიმამაცე და გმირობა, მხედართმთავრული ნიჭი და თავგანწირვის გრძნობა. 3000 წლის მანძილზე ქართველები განუწყვეტლივ ეომებოდნენ მტრებს, რომლებითაც ისინი იყვნენ გარშემორტყმულნი. ყოველი ქართველის ბუნებაში ბავშვობიდანვე ღვთით ბოძებული და შემდეგ უცხოელ დამპყრობლებთან ბრძოლაში განმტკიცებული საომარი ხელოვნება თაობიდან თაობას გადაეცემოდა, რისი მეშვეობითაც ქართველები ძალიან ხშირად გამარჯვებულნი გამოდიოდნენ მრავალრიცხოვან მტერთან ბრძოლაში. ქართველი და არა მარტო ქართველი ისტორიკოსები ტყუილუბრალოდ როდი უწოდებენ საქართველოს ისტორიას ომების ისტორიას!

სწორედ მხედრულმა ნიჭმა და თავდადება, სამშობლოსადმი უსაზღვრო სიყვარულმა შეგვაძლებინა წინ აღვდგომოდით უცხო დამპყრობთა ჭარბ ძალებს და დღემდე მოგვეტანა საკუთარი მეობა, გადავრჩინილიყავით როგორც ერი. ყოველივე ამის თაობაზე შესანიშნავად ბრძანა საქართველოს უგვირგვინო მეფემ დიდმა ილიამ: “ვაჟკაცობა უნდოდა, ვაჟკაცი ვიყავით, ხმალი უნდოდა, ხმლის ჭედა

ვიცოდით, ომის საქმეთა ცოდნა უნდოდა, ომის საქმენი ვიცოდით. აი, რამ შეგვაძლია, რამ გვიხსნა, რამ შეგვიხსნა.”

სახელოვანი წინაპრების ამ მისაბამ მაგალითზე იზრდებოდნენ ქართველი გენერლები, რომლებმაც არაერთხელ ასახელეს ქვეყნის შეიარაღებული ძალები, რწმენით და სიმართლით ემსახურნენ მას რუსეთსა თუ საბჭოთა კავშირში, ირანსა თუ თურქეთში, საფრანგეთსა, პოლონეთსა თუ ამერიკის შეერთებულ შტატებში და ა. შ.. მათი ნიჭი და გამჭრიახობა, გამბედაობა და შემართება მუდამ იქნება ნათელი მისაბამი მაგალითი ახლანდელი ქართველი გენერლებისათვის, მხედართმთავართა მომდევნო თაობებისათვის.

ქართულ გენერალიტეტს 300-წლიანი ისტორიის მანძილზე არაერთი მკაფიო გაღვება ჰქონდა, მაგრამ, სამწუხაროდ, იყო ტრაგიკული მომენტებიც, როცა დედა-საქართველოს შვილები ბარიკადის საპირისპირო მხარეს აღმოჩნდებოდნენ ხოლმე, როცა პოლიტიკა დამღუპველად ერეოდა სამშობლოს დამცველის წმიდათაწმიდა მოვალეობებში. განსაკუთრებით დაუფიქრია ჩვენთვის გასული XX საუკუნის სისხლიანი ტრაგედიები: ქართველი გენერლებისა და ოფიცრების ჯგუფური დახვრეტა პიატიგორსკში 1918 წლის ოქტომბერში, სადაც მაშინ განლაგებული იყო მე-11 წითელი არმიის შტაბი; 1923 წლის 20 მაისი, როცა თბილისში დახვრიტეს ქართველი გენერლებისა და ოფიცრების ჯგუფი; საზარელი და ყოვლად გაუმართლებელი რეპრესიები 1937-38 წლებში, 1953 წლის ივლის-დეკემბერში, 1955-56 წლებში... ახლა ემიგრაციას არ იკითხავთ? რამდენს მოუშალა მან საკუთარი ბუდე და მიმოფანტა მთელს დუნიაზე, ქართველი გენერალი და ოფიცერი აიძულა ემსახურათ სხვის არმიაში, გულში მუდამ ეტარებინათ შეუხორცელებელი იარა.

წინამდებარე წიგნში, ქართული გენერალიტეტის 300-წლიანი ისტორიის მანძილზე, კიდევ ერთხელ შეხვდებიან ერთმანეთს დედა-სამშობლოს ჭერქვეშ საქართველოს ღვიძლი შვილები-გენერლები. შეხვდებიან, რათა ამიერიდან სამუდამოდ დაიღონ ბინა მშობლიურ მიწაზე – საყვარელ საქართველოში. თითოეულ მათგანს თავისებურად უსაზღვროდ უყვარდა სამშობლო, თითოეული მათგანი საკუთარი სიმართლით დააბიჯებდა ამქვეყნად. ჭეშმარიტება კი, მოგეხსენებათ, დედამიწაზე ყველა სიმაღლეზე მალა დგას. ყველაფრის მსაჯული ღმერთია! როგორც დედას გულისტკივილამდე უყვარს თავისი შვილები, ბედის მიერ ბარიკადების სხვადასხვა მხარეს მიმოფანტულნი და არასოდეს უღალატებს მათ, ასევე დედა-სამშობლო ვალდებულია უყვარდეს თავისი შვილები, არასდროს გასწიროს ისინი, არასოდეს შეაქციოს მათ ზურგი. ეს ჩვენი ისტორიაა და მას გაფრთხილება სჭირდება...

სამხედრო თემატიკა, ქართული გენერალიტეტის თემა ჩემი თითქმის მთელი ოთხი ათეული წლის ჟურნალისტური მოღვაწეობის ქვაკუთხედაა. ადრეული ბავშვობიდან ვიწვნიე ომის საშინელება. თვენახვერისა ვიყავი, როცა მამაჩემი გიორგი სერგის ძე-საშუალო სკოლის დირექტორი - ჯარში გაიწვიეს. ეს იყო 1939 წელს, 1942 წელს კი იგი, წითელი არმიის ოფიცერი, ხარკოვის მისადგომებთან ბრძოლაში დაიღუპა. მანამდე რეპრესიების მსხვერპლი გახდა ჩემი ორი ბიძა, მათგან ერთ-ერთი – პროფესორი გერმანე დოლიძე თბილისის ა. პუშკინის (ამჟამად სულხან-საბა ორბელიანის) სახელობის პედაგოგიური ინსტიტუტის დამაარსებელი და პირველი რექტორი იყო.

დედამ, ლიზა თოთიბაძე-დოლიძემ, უმძიმეს პირობებში მარტოხელამ აღგვზარდა მე და ჩემი უფროსი ძმა გიზო დოლიძე. როგორც ომის პერიოდის სხვა მრავალი დედა, ისიც ძალას და ღონეს არ იშურებდა იმისათვის, რომ ობლებისათვის ღუკმა-პური არ მოეკლო, უმამობა არ ეგრძნობინებინა და რაც ყველაზე მნიშვნელოვანია – ჩაკვიერება სამშობლოსადმი უსაზღვრო სიყვარული, პასუხისმგებლობის გრძნობა, შრომისმოყვარეობა. არ შემძლია დიდი სიყვარულითა და მაღლიერების გრძნობით არ გავიხსენო, როგორი მონღომებთა და რუღუნებით მეხმარებოდა დედაჩემი გენერლების შესახებ ადრეულ გამოცემებზე მუშაობისას. ღმერთმა გაანათლოს მისი სული.

ჩემი ჟურნალისტური საქმიანობის პირველი დღიდანვე სამხედრო თემა ავირჩიე და შემდგომ მისთვის არასოდეს, არავითარ გარემოებაში არ მიღალატია. ამით, მიამჩნია, ვასრულებდი ჩემს, როგორც შვილის მოვალეობას მამის უკვდავი ხსოვნის წინაშე, რომლის სახეობაც იშვიათი ფოტოსურათებით თუ შემომრჩა. ამჟამად ასაკით უკვე მასზე უფროსია ჩემი პირველი ვაჟი – სამხედრო იურისტი, მაიორი გია დოლიძე, აფხაზეთის ომის მონაწილე.

მასსოვს, როგორი გულდაწყვეტილი იყო ჩემი უმცროსი ვაჟი დათო, როდესაც იგი მცირე ასაკის გამო, მიუხედავად დიდი ხვეწნა-მუდარისა, თან არ წავიყვანე აფხაზეთში მიმდინარე საომარი მოქმედებების დროს.

ჩემი მოკრძალებული ჟურნალისტური მოღვაწეობის შედეგია სამი წიგნი ქართველ გენერლებზე, ათობით ინტერვიუ საბჭოთა კავშირის მარშლებთან, ცნობილ მხედართუფროსებთან, ასობით სტატია სამხედროებზე, დაუვიწყარი შეხვედრები სხვადასხვა სამხედრო ოლქში, სასაზღვრო საგუშაგოებზე, საბრძოლო ხომალდებზე...

გენერლების წიგნზე მუშაობამ, მიუხედავად ჩვენი დროის არსებული სიძნელებისა და სირთულეებისა, კიდევ ერთხელ უდიდესი სიამოვნება მომანიჭა, შესაძლებლობა მომცა ჩავრძმავებული ქართული გენერალიტეტის სახელოვან წარსულსა და არაორდინარულ აწმყოს, შევხვედროდი არაერთ საინტერესო პიროვნებას, ოჯახის წევრებს, ახლობლებს ჩვენი გენერლებისა, რომელთა ცხოვრება და მოღვაწეობა ჩვენი სახელოვანი ისტორიის ამოუწურავი თემაა, ჯერ კიდევ ბოლომდე შეუსწავლელი სამყაროა. ხანგრძლივი შრომის შედეგად საკმაოდ ვრცელი ფაქტობრივი მასალა დამიგროვდა, რომელიც, ვიმედოვნებ, აისახება ჩემს მომავალ ფუნდამენტურ ნაშრომში. ჩემს ახალ წიგნში მკითხველი გაეცნობა მოკლე ბიოგრაფიულ მონაცემებს 1000-ზე მეტ გენერალსა და ადმირალზე საქართველოდან.

მოკრძალებით მივმართავ ყველას, ვისაც კი ხელი მიუწვდება აღნიშნული თემის გარშემო არსებულ მასალებზე, იქნება ეს საოჯახო არქივებში, ბიბლიოთეკებსა თუ ნაცნობ-მეგობართა წრეში, მოგვაწოდონ სათანადო ინფორმაცია შემდგომ გამოცემებში გასათვალისწინებლად, რათა უფრო სრულყოფილად იქნეს გაშუქებული და წარმოდგენილი ეს მეტად საინტერესო, ამასთან, უაღრესად დიდი მოცულობის თემა.

ვისარგებლობ შემთხვევით და მსურს უდიდესი მადლიერების გრძნობა გამოვხატო ყველას მიმართ, ვინც გამოძეხმაურა, დამეხმარა თავისი საქმიანი წინადადებებით, რჩევით, კრიტიკული შენიშვნებით.

ლევან დოლიძე

სიტყვა ავტორზე

სწობილმა ქართველმა ჟურნალისტმა და მკვლევარმა, ბატონმა ლევან დოლიძემ მკითხველს ძალზე საინტერესო და საჭირო წიგნი შესთავაზა. ამ წიგნში დასტამბულმა ცნობებმა, განმარტებებმა, საქართველოს ღირსეულ შვილთა უსაზღვრო სიყვარულით გამსმსჭვალულმა პათოსმა არ შეიძლება მკითხველი არ აღაფრთოვანოს, მის ცნობიერებაში მიძინებული სულიერი ღირებულებები არ ააფორიაქოს და ასოციაციები არ გამოიწვიოს.

სამი საუკუნის მანძილზე გოლგოთას მსგავს გაუსაძლის გზებზე გენერლის მანტიით მავალ ქართველ პიროვნებათა გაღერების შექმნა ხომ უსაზღვრო ძალას, არნახულ მონღომებას, საქმისადმი უზადო სიყვარულსა და პროფესიონალიზმს მოითხოვდა, ეს ცხადზე უცხადესია.

როდესაც ამბობენ, პატარა ერი არისო ქართველობა, ქართველების მხოლოდ რაოდენობრივ მაჩვენებელს გულისხმობენ, რადგან მსოფლიოს კულტურულ საგანძურში, ლიტერატურაში, ხელოვნებაში, რელიგიაში, პოლიტიკაში, მეცნიერების თითქმის ყველა დარგში ქართველი ერის შვილები გამორჩეულნი, ღმერთის მიერ ნაბოძები ნიჭით დაჯილდოებული პიროვნებები არიან. ქართველ გენერალთა კოჰორტის ბევრი წარმომადგენელიც ასეთი გახლდათ: ალექსანდრე ბატონიშვილი და პეტრე ბაგრატიონი, გრიგოლ ორბელიანი და ივანე ანდრონიკაშვილი, ზაქარია ბაქრაძე და კოტე აფხაზი, იოსებ სტალინი და ლავრენტი ბერია, კონსტანტინე ლესელიძე და პორფილე ჩანჩიბაძე, არჩილ გელოვანი და ვლადიმერ ჯანაჯღაპა, ნიკოლოზ კალაძე და ბევრი, ბევრი სხვა.

- სამი საუკუნის წინათ, 1700 წელს პეტრე დიდმა გენერლობის ახლად შემოღებული მალაქი წოდება პირველად ქართველს – ალექსანდრე ბატონიშვილს—ბაგრატიონ- იმერეტინსკის მიანიჭა;
 - 1812 წელს ბოროდინოს ბრძოლაში მონაწილე გენერლებს შორის (მათგან 13 ქართველი გენერალი იყო) პირველი და გამორჩეული, რუსეთისა და საზღვარგარეთის მრავალი ჯილდოს მფლობელი პეტრე ბაგრატიონი იყო;
 - პირველი და უკანასკნელი გენერალისიმუსი მეორე მსოფლიო ომის პერიოდში გორელი კაცი-იოსებ სტალინი იყო;
 - დაზვერვის სფეროში პირველი მარშალი ლავრენტი ბერია იყო;
 - საბჭოთა სამხედრო ინჟინერ-მშენებლებს შორის საინჟინრო ჯარების პირველი მარშალი არჩილ გელოვანი იყო;
 - მრისხანე ბალისტიკური რაკეტების სს-20, სს-23-ისა და სხვა მრავალი იარაღის შემქმნელი მეცნიერი და გენერალი ალექსანდრე ნადირაძე იყო;
 - პირველი საბჭოთა სამხედრო - საზღვაო ავიაციის შემქმნელი, ცნობილი ავიაკონსტრუქტორი გენერალი გიორგი ბერიაშვილი იყო;
 - ამერიკის შეერთებული შტატების შეიარაღებულ ძალებში ფაქტობრივად უმაღლესი სამხედრო პირი მე-20 საუკუნის დამლევს იყო ოთხგარსკვლავიანი გენერალი მალხაზ (ჯონ) შალიკაშვილი – ქართველი ემიგრანტის პოლკოვნიკ დიმიტრი შალიკაშვილის უმცროსი ვაჟი და ა. შ.
- ქართველ გენერალთა გალერეის გაცნობის შემდეგ რწმუნდები იმაში, თუ რაოდენ მძიმე შრომა, რამდენი თეთრად გათენებული ღამე, მტანჯველი ფიქრი, გარჯა, ფოტოსურათების და ცნობების მოძიება, გაბედული გადაწყვეტილებების მიღება დასჭირდა ავტორს. მათგან დავასახელებთ ზოგიერთ ფაქტს: იყვნენ ადამიანები, რომლებსაც ოფიციალურად გენერლის წოდება არ ჰქონდათ მინიჭებული, მაგრამ თავიანთი სტატუსით, ფუნქციით, დაკავებული თანამდებობებით გენერლის წოდებას უთანაბრდებოდნენ. ხომ უსამართლობა იყო მათი ამ გალერეიდან გამოყვანა?
- ბევრ მათგანს დრომ, შეცვლილმა პოლიტიკურმა ვითარებამ გენერალიტეტის დარბაზთან მისულებს, როგორც იტყვიან, კარები ცხვირწინ მიუხურა.
 - როგორ უნდა გაერთიანებულიყვნენ ერთად სხვადასხვა ისტორიულ პერიოდში ურთიერთსაწინააღმდეგო პოლიტიკური წყობილების მომსახურე ქართველი გენერლები?
 - როგორ გადაწყვეტილიყო იმ გენერლების ბედი, რომელთა დაბადების ან გარდაცვალების წელი უდიდესი შრომის, ძიების მიუხედავად ვერ დადგინდა?
- აღნიშნული და მსგავსი თავსატეხნი ამოცანების ამოხსნისას, ყველაზე ოპტიმალურ გადაწყვეტილებას წიგნის ავტორი საშური გამბედაობით წყვეტს.
- ბატონმა ლევან დოლიძემ ქართულ ოჯახებს, გვარიშვილობის ქართულ ტრადიციას დაუბრუნა ბევრი ქართველი გენერლის სახელი, მათი წმინდა სულები.
- წინამდებარე ნაშრომი ავტორის მეოთხე ცდაა მკითხველს მიაწოდოს მაქსიმალურად სრული ინფორმაცია ქართველ გენერალთა შესახებ. ქართველ გენერალთა ასეთი სახის სრულყოფილი, ყოვლისმომცველი გალერეა, როგორცაა თავმოყრილი ლევან დოლიძის წიგნში „გენერალები საქართველოდან“ – საქართველოს გენერალიტეტის სამსაუკუნოვანი მატთანე მანამდე არ შექმნილა.
- აქ 1000-ზე მეტი გვარი, 3000-მდე ფოტოსურათი და 25000-მდე მონაცემია თავმოყრილი. დაბეჯითებით შეიძლება ითქვას, რომ თითოეული ამ მონაცემის უკან მკვლევარის დაუღალავი შრომა მოიაზრება, რამეთუ ნებისმიერი ინფორმაციის მოპოვება, მითუმეტეს, თუ იგი საუკუნეების სიღრმეშია საძებნი, წარმოუდგენელ სირთულეებთან არის დაკავშირებული.
- შეიძლება ითქვას, რომ ბატონმა ლევანმა ამ რთულ ამოცანას წარმატებით გაართვა თავი და პირველმა შექმნა საქართველოს გენერალიტეტის ენციკლოპედია. ეს არც არის გასაკვირი, იგი ხომ უკვე დიდი ხანია წარმატებით მოღვაწეობს სამხედრო-მემუარული ლიტერატურის ჟანრში.
- ჯერ კიდევ 1986 წელს ლევან დოლიძემ გამოსცა წიგნი: “მხედართმთავრები საქართველოდან” და 1993 წელს- “გენერლებად არ იბადებიან”, ხოლო 2000 წელს –

“გენერალისიმუსი, მარშლები, გენერლები და ადმირალები – ჩვენი თანამემამულენი”, რომლებიც ძალიან მოკლე დროში ბიბლიოგრაფიულ იშვიათობად იქცნენ. მანამდე და მას შემდეგ უთვალავი წერილი, პუბლიკაცია, დიალოგი, ნარკვევი, ინტერვიუ ... ამიტომაც ეს წიგნები ამ საქმეში სათანადოდ ჩახედულმა მეცნიერ-ისტორიკოსებმა ერთხმად აღიარეს მცირე ქართულ სამხედრო ენციკლოპედიად.

სამხედრო თემას ლევან დოლიძემ თითქმის 40 წელი მოახმარა. ჟურნალისტური შრომის ფარგლებს სცილდება მისი ნამოღვაწარი, ათასობით წყაროში გაფანტული მასალის შეგროვება, დამუშავება და ლოგიკურად გადმოცემა იყო საჭირო, რასაც ბრწყინვალედ გაართვა თავი ბატონმა ლევანმა – ამ პატრიოტმა, უაღრესად ნიჭიერმა და საოცრად შრომისმოყვარე პიროვნებამ.

ლევან დოლიძემ შემოქმედებითი მოღვაწეობა დაიწყო ჯერ კიდევ 60-იანი წლების დასაწყისში. იგი არის ჟურნალისტთა კავშირის პრემიის ლაურეატი, სხვადასხვა კონკურსში გამარჯვებული. გამოქვეყნებული აქვს წიგნები, მრავალი ბროშურა, ბუკლეტი, 5000-ზე მეტი სხვადასხვა ჟანრის სტატია. მისი რეპორტაჟები და მასალები გადაიცემოდა რადიოთი, საქართველოს და საკავშირო ტელევიზიით, იბეჭდებოდა ქართულ, რუსულ, სომხურ, აზერბაიჯანულ, ოსურ, აფხაზურ, პოლონურ და ბერძნულ ენებზე.

განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს მისი საქმიანობა დამოუკიდებელი საქართველოს სახელმწიფოებრივი აღმშენებლობის პირველი დღიდან:

- აფხაზეთში კონფლიქტის დაწყების პირველი დღეებიდანვე დაინიშნა სახელმწიფო საბჭოს თავმჯდომარის პირად წარმომადგენლად ინფორმაციის დარგში;
- ტელევიზიის, რადიოსა და პრესის საშუალებით მან, ერთ-ერთმა პირველმა, ობიექტურად გააშუქა აქტუალური მასალები აფხაზეთის ცხელი წერტილებიდან;
- აფხაზეთის ომის პერიოდში, სოხუმიდან თავისი ინიციატივით გამოიტანა სახელმწიფოს კუთვნილი 433 გრ. პლატინა და საქართველოს ეროვნულ ფონდს ჩააბარა. ამავე პერიოდში, ასევე პირადი ინიციატივით, მოსკოვიდან ჩამოიტანა 80 ცალი სპეციალური ჯავშანჟილეტი და საჩუქრად გადასცა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს.
- სამეგრელოში ცნობილი მოვლენების დროს მან ერთადერთმა შეძლო შექმნილი ინფორმაციული ვაკუუმის გარღვევა...

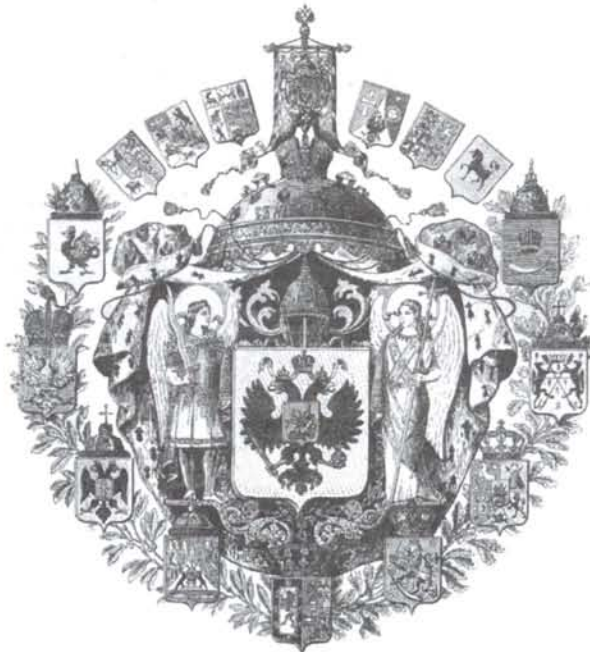
მისი წიგნების, ცალკეული ნარკვევებისა და ინტერვიუების გმირები არიან შეიარაღებული ძალების გამოჩენილი მხედართმთავრები, მეცნიერების, კულტურის, სპორტის, სასულიერო და საზოგადო მოღვაწეები. ნარკვევების მთელი ციკლი ეძღვნება საქართველოს ფარგლებს გარეთ მოღვაწე ჩვენი თანამემამულეების სასიკეთო საქმიანობას. მისი ძალისხმევით მრავალი უცნობი ქართველი მეომრის საძვალეს მიაკვლიეს რუსეთის, უკრაინისა და მოლდავეთის საძმო სასაფლაოებზე.

საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი ლევან დოლიძე ამ ცოტა ხნის წინათ საქართველოს პრეზიდენტის განკარგულებით ქართული ჟურნალისტიკის განვითარებასა და ქვეყანაში მიმდინარე პროცესების მაღალპროფესიულ დონეზე წარმოჩენაში შეტანილი პირადი დიდი წვლილისა და ნაყოფიერი პუბლიცისტური და საზოგადოებრივი მოღვაწეობისათვის დაჯილდოვდა ღირსების ორდენით.

...პირველდამწყები ყოველთვის რთულ სიტუაციაშია, შეცდომებისაგან დაზღვეული არ არის, თუმცა სწორედ ჭეშმარიტების ძიებაა ჟურნალისტი-მკვლევარის მთავარი მიზანი.

ბატონ ლევან დოლიძეს – საქართველოს გენერალიტეტის მემატიანეს – კიდევ ბევრი რამ აქვს გასაკეთებელი და სამოღვაწეო. მის პირად არქივში დაგროვილი ზღვა მასალა, საარქივო დოკუმენტები, ქართველ გენერლებთან მისი შეხვედრების ამსახველი ჩანაწერები, მემუარული დაკვირვებები, შეგროვილი მოგონებები შემდგომ დამუშავებას, თავმოყრას, მისთვის ჩვეული მიზანსწრაფულობით წიგნების, მონოგრაფიების, სერიების სახით დასტამბვას ელის, რაც, ჩვენს პირობებში, მეტად ძნელი, მაგრამ საშური, ეროვნული საქმეა.

სახედაქნიო საბჭოს ჰასუხისმგებელი მდივანი,
ფიციოსოფიის მეცნიეხებათა დოქტორი,
ჰიოფესოხი **დავით გავაშიძე**

რუსეთის არმიის გენერლები საქართველოდან

1700

1920

ერი თავის გვირგვინი კოვულღვ თავის სულსა და გულსა, თავის
მწვრთნელს, თავის ღონეს და უმეკლეობას, თავის ხატსა და
მაგალითს. ავითრეავს ზოგს ივითრანს წმინდანების გვირგვინითა
კვოსსავს და კლოცულღვს, ზოგს დიდგუნეგოვანობის
შარავანდღვითა, თაყვანსა სემეს სანოვნიტა და მაღლოვნიტა.
ავითრეავს საჭიროვ ივითი ხსოვსა, ივითი დავუვიწყაროვსა.

ილია ჭავჭავაძე

საქართველოს პირველი მთავრობის პეტეჩი I-ის

(1672 - 1725)

ჯაიხუცაძე აიხს სახელი ზოგადი, სახელმწიფო,
ჯაიხუცაძე იწოდებდა უპირველესი ბენეფიცი
და უკანასკნელი სიგითი

პეტეჩი I

პირველი ქართველი გენერალი
ალექსანდრე არჩილის ქე ბაგრატიონი
1674 1711

სოტა ხნის წინათ მასმედია იუწყებოდა, რომ სტოკჰოლმის ცენტრში მდებარე ძველი, მაგრამ შესანიშნავად შენახული ისტორიული შენობის ფასადზე, რომელიც XVIII საუკუნის დამდეგს შვედეთის მეჭურჭლეთუხუცესის (ფინანსთა მინისტრის) კუთვნილებას წარმოადგენდა, მემორიალური დაფა გაიხსნა ცნობილი ქართველი განმანათლებლისა და სამხედრო მოღვაწის, არჩილ II უფროსი ვაჟიშვილის ალექსანდრე ბაგრატიონის ხსოვნის უკვდავსაყოფად.

გვიანი შუა საუკუნეების ქართველ მოღვაწეთა შორის ალექსანდრე ბაგრატიონი სრულიად განსაკუთრებულ პიროვნებად გვევლინება – ლიტერატორი, დასავლეთ ევროპის სახელმწიფოებთან მჭიდრო კავშირ-ურთიერთობათა ორგანიზატორი, რუსეთის იმპერატორ პეტრე პირველის უახლოესი მეგობარი, რუსული არტილერიის, როგორც ჯარის სახეობის ფუძემდებელი, რუსეთის პირველი გენერალ-ფელდცოიხმაისტერი.

პეტრე დიდი და ალექსანდრე ბატონიშვილი
(მხატვარი ვივი ალაპიშვილი)

ალექსანდრე ბატონიშვილი 10 ასაკიდან იზრდებოდა რუსეთის კარზე, მალე თავისი პიროვნული თვისებებითა და განსწავლულობით მიიპყრო პეტრე პირველის ყურადღება. რუსეთის მეფემ დაიახლოვა იგი, რაც მეგობრობასა და ძმობაში გადაიზარდა. 1697 წელს პეტრე პირველმა ალექსანდრე ბატონიშვილთან ერთად “დიდი ელჩობით” იმოგზაურა ევროპაში. კენიგსბერგსა და ჰააგაში 1699 წლამდე ალექსანდრე ბატონიშვილი სწავლობდა საარტილერიო საქმეს, რაც ბალისტიკის, ფორტიფიკაციისა და ნავიგაციის დისციპლინებთან ერთად ჰააგისა და უცხოეთის სხვა ე.წ. რაინდთა აკადემიებში საფუძვლიანად აითვისა. საარტილერიო საქმეში თეორიული განათლება პრაქტიკულად განიმტკიცა ამსტერდამის მახლობლად მდებარე მაიდერბურგის, ხოლო შემდეგ ინგლისის ქალაქ ვულიჩის საარტილერიო პოლიგონებზე, რაც გამოიყენა კიდევ რუსეთის არტილერიის შესაქმნელად.

1700 წლის 19 მაისს, ევროპიდან დაბრუნების შემდეგ, პეტრე I მიანიჭა ალექსანდრე ბატონიშვილს გენერალ-ფელდციოიხმაისტერის წოდება და რუსეთის არტილერიის უფროსად დანიშნა. ალექსანდრე ბატონიშვილი შეუდგა და წარმატებითაც ახორციელებდა რუსეთის არტილერიის რეორგანიზაციას. შვედეთის წინააღმდეგ ომში (ე.წ. ჩრდილოეთის ომი 1700-1721) იგი რუსეთის არტილერიას ხელმძღვანელობდა. 1700 წლის 19 ნოემბერს ნარვასთან ბრძოლაში ალექსანდრე ბატონიშვილი ტყვედ ჩავარდა. ტყვეობაში მყოფ მეგობარს პეტრე I წოდება და ნახევარი ხელფასი შეუნარჩუნა.

ბევრი ეცადა და იბრძოლა არჩილმა შვილის გამოხსნისათვის, პეტრე პირველიც არაერთხელ შეეცადა მის გამოსყიდვას. შვეციის მეფემ კარლოს მეთორმეტემ ალექსანდრეს გასათავისუფლებლად ათის ტონა ოქრო მოითხოვა! როდესაც ამის შესახებ ალექსანდრემ გაიგო,

პეტრეს აცნობა: “არათუ სათქმელად, ფიქრადაც არ მომსვლია, რაიმე ზარალი მოუვიდეს სახელმწიფოს. ჩვენ იმისთვის ვართ მოწოდებულნი ვითმინოდ და მოგკვდედ ხელმწიფისა და მამულისათვის”.

სტოკჰოლმში ტყვეობისას, იმ შენობაში, სადაც მემორიალური დაფა გაიხსნა (ტყვეობა 3745 დღე-ღამე გაგრძელდა), ალექსანდრე ბატონიშვილი ეწეოდა ფართო სალიტერატურო მუშაობას. სტოკჰოლმის ჰაინრიხ III კეისრის სტამბაში ქართული შრიფტი ჩამოასხმევინა და 1703 წელს რუსეთში გადაგზავნა არჩილ მეფისთვის გადასაცემად. სწორედ ამ შრიფტით დაისტამბა მოსკოვში ქართული “დავითნი”.

მიუხედავად პეტრე I აქტიური მცდელობისა, ალექსანდრე ბაგრატიონის ტყვეობიდან დახსნა პოლტავის ბრძოლამდე (1709 წ.) ვერ მოხერხდა. 1710 წელს მიღწეული იქნა შეთანხმება ალექსანდრეს

გაცვლაზე პოლტავასთან ტყვედ აყვანილ შვედეთის პრემიერ-მინისტრ გრაგ კარლოს ჰიპერზე. ტყვეობიდან განთავისუფლებული ქართველი ბატონიშვილი მოსკოვს გამოემგზავრა, სადაც მამა და მეუღლე ელოდებოდა. სამწუხაროდ, 11 წლის ტყვეობაში ყოფნით დაუძღურებულმა და დაავადებულმა რუსეთის საზღვრებამდეც კი ვერ მიაღწია და 1711 წ. 2 თებერვალს, გზაში, ბოტნიის ყურეში მდებარე კუნძულ პიტეოსზე გარდაიცვალა.

ალექსანდრე ბაგრატიონ-იმერეტინსკის ცხედარი დიდი პატივით მიაცილეს რუსეთის საზღვრამდე ჯერ შვედური ჯარის შენაერთებმა, ხოლო შემდეგ მოსკოვამდე – რუსეთის ჯარის საპატიო ესკორტმა. დაიკრძალა დონის მონასტრის მირქმის ეკლესიაში. შემდგომში მასთან ერთად დამარხეს მისი მეუღლე და ძმები – მამუკა და დავითი. მათი დაკრძალვის ადგილას არჩილმა ააშენა საძვლე და ეკლესია. 1713 წლის 16 აპრილს იქვე, დონის მონასტერს მიაბარეს სახელოვანი ქართველი მეფე არჩილი, ხოლო 1719 წლის 16 აპრილს დედოფალი ქეთევანი. დონის დიდი ტაძრის საკურთხევლის ქვეშ შეიქმნა XVIII საუკუნის ქართველ პოლიტიკურ და სამხედრო მოღვაწეთა ყველაზე დიდი აკლდამა. საქართველოს არც ერთ ადგილას, არც ერთ მის ტაძარში და არც ერთ სასაფლაოზე ჩვენ უკვე ვეღარ ვიპოვით ერთად განსვენებულ ამდენ სახელგანთქმულ და ისტორიულ პირს, რამდენიც აქ დონის მონასტერშია.

– ალექსანდრე არჩილის ძე არის შესანიშნავი მაგალითი ბედის უკუღმართობისა, იგი, საქართველოს გვირგვინის უდავო მემკვიდრე, ბედისწერამ შვეციის ტყვედ აქცია. მამამისი – არჩილი, ხელმწიფე ყველაზე მშვენიერი ქვეყნისა, რომელიც გაშლილია არარატსა, კავკასიონსა და შავ ზღვას შორის მტრებმა აიძულეს სამშობლო დაეტოვებინა. მან ოსმალეთის ხონთქართან თავშესაფარს რუსეთის იმპერატორის წყალობა არჩია. არჩილის ვაჟი ნარვასთან შეტაკებისას ფინელ ჯარისკაცებს შეუპყრიათ. ტანზე შემოუძარცვავთ და ის იყო კიდევაც უნდა მოეკლათ, რომ გრაფმა რენშილდმა გამოჰკვლიჯა ხელიდან გამხეცებულ მეომრებს ძვირფასი ტყვე და მეფეს მიჰგვარა. გაოცდა კარლოსი, როცა შეიტყო ვინაობა ამ მშვენიერი ვაჟკაცისა. კავკასიის მთების ძირას დაბადებული აზიელი პრინცი, რომელმაც ტყვეობა უნდა გაატაროს ყინულოვანი შვეციის მიწაზე! – წერდა მასზე სახელოვანი ვოლტერი.

კ. 22337

საქართველოს
ისტორიული მემკვიდრეობის
სახელმწიფო
17

ინფანტერიის გენერალი
პეტრე ივანეს ძე ბაგრატიონი
1765 1812

ქართველ გენერლებს შორის ყველაზე პოპულარულად შეუდარებელი პეტრე ბაგრატიონი ითვლება. რუსეთს ალექსანდრე სუვოროვისა და მიხეილ კუტუზოვის შემდეგ არ ჰყოლია არც ერთი გენერალი, რომელიც ისეთი პატივისცემითა და სიყვარულით ყოფილიყო გარემოსილი არმიაში, ისეთი პოპულარობა ჰქონოდა ქვეყანაში და მის ფარგლებს გარეთ, როგორც პეტრე ბაგრატიონს. იგი 47 წლის ასაკში გარდაიცვალა ბრძოლებში მიღებული ჭრილობებისაგან. მონაწილეობდა 20 ლაშქრობაში და 150-ზე მეტ ბრძოლაში და ყოველთვის გამარჯვებული გამოდიოდა. 300-წლიანი ქართული გენერალიტეტის ისტორიაში და არა მარტო მასში, ესოდენ დიდი დამსახურება, სახელი და დიდება ასეთი ხანმოკლე ცხოვრების მანძილზე

მხედართმთავართა შორის იშვიათად თუ ვინმეს დაუმსახურებია. რუსეთის არმიის გენერლებს შორის ბაგრატიონს ჰქონდა ყველაზე მეტი-18 ორდენი, მისი საბრძოლო დამსახურებები აღიარებული იყო საზღვარგარეთის ქვეყნების მრავალი ჯილდოთი.

ქართლის მეფის ვახტანგ VI ძმის, იესეს შვილიშვილის შვილი პეტრე ბაგრატიონი დაიბადა 1765 წელს ყიზლარში (ახლანდელი დაღესტანი). მისი პაპა ალექსანდრე ყიზლარს დასახლდა 1759 წელს. მამა ივანე რუსეთის არმიის პოლკოვნიკი იყო. 17 წლის ასაკში, კავკასიის მუშკეტერთა პოლკის სერჟანტობიდან დაიწყო მომავალმა მხედართმთავარმა სამხედრო კარიერა და სიცოცხლის უკანასკნელ დღემდე არ გაუგდია ხელიდან მახვილი, გაიარა სამხედრო სამსახურის ყველა საფეხური ინფანტერიის გენერლობამდე.

ჯარისკაცის რთულ ცხოვრებას პირველად იგი კავკასიაში ეზიარა 1783-86 წლებში მთიელთა წინააღმდეგ წარმოებულ ოპერაციებში. აქედან მოყოლებული, პეტრე ბაგრატიონის გარეშე თითქმის არ ჩატარებულა რუსეთის არმიის მიერ წარმოებული არც ერთი მეტნაკლებად მნიშვნელოვანი სამხედრო ოპერაცია თუ კამპანია.

აღტაცებას იწვევს თუნდაც მხოლოდ ჩამონათვალი იმ ბრძოლებისა, რომლებშიც პეტრე ბაგრატიონმა მიიღო მონაწილეობა და სრულად გამოავლინა თავისი მხედართმთავრული ნიჭი: რუსეთ-თურქეთის ომი 1787-1791 წწ. ბრძოლები ბრესტ-ლიტოვსკთან, ბროდთან და ვარშავასთან 1798-1799 წწ. განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს ბაგრატიონის მონაწილეობა 1799 წლის სუვოროვის ხელმძღვანელობით წარმოებულ ლაშქრობაში, შვეიცარიის ალპებში. ამ ოპერაციის დროს ქართველი მხედართმთავრის ხელმძღვანელობით რუსთა 6000-იანმა რაზმმა შეაჩერა ფრანგების 30000-იანი ორი კორპუსი, უზრუნველყო ალყის გარღვევა და შეიძლება ითქვას, რუსეთის არმია დაღუპვისაგან გადაარჩინა.

პეტრე ბაგრატიონი თანაბრად ძლიერი იყო სამხედრო ხელოვნების ყველა სფეროში. მაგალითისათვის აუსტერლიცის ბრძოლაც კმარა. მაშინ, როცა აუცილებელი გახდა რუსეთის 180 000-იანი არმიის უკან დახევა, მან ეს ოპერაცია წარმატებით, უმცირესი დანაკარგებით განახორციელა.

ქართველი გენერლის სამხედრო წარმატებათა ნუსხაში გამორჩეული ადგილი უკავია 1806-1812 წლების რუსეთ-თურქეთის ომს. ეს ომი ისტორიაში ცნობილია, როგორც სლავი ხალხების განმათავისუფლებელი ბრძოლა თურქეთის წინააღმდეგ. სამხედრო სტრატეგიის თვალსაჩინო ნიმუშად არის აღიარებული ბაგრატიონის, როგორც რუსეთის არმიის მთავარსარდლის კოორდინირებული მოქმედება სლავური არმიების მხედართმთავრებთან, რამაც მნიშვნელოვნად განაპირობა მტერზე საერთო გამარჯვება.

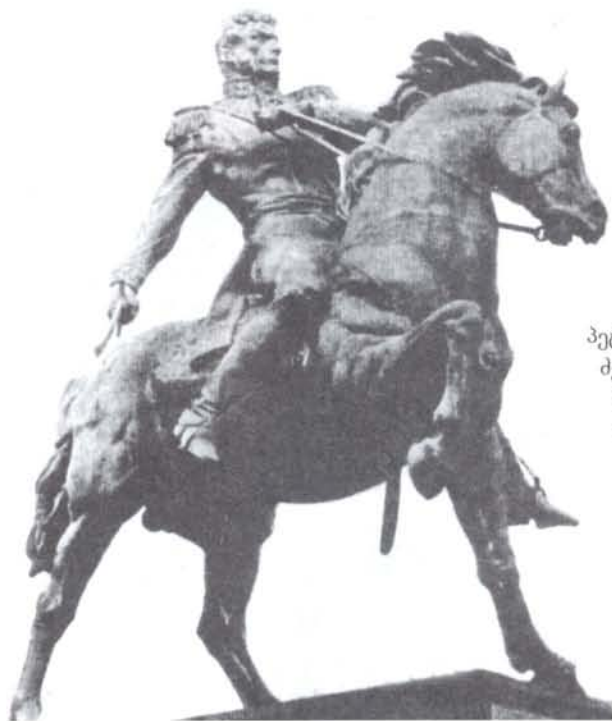
ბაგრატიონის, როგორც მხედართმთავრის, სამხედრო სტრატეგიის, მოღვაწეობის მწვერვალად დამსახურებულად ითვლება მისი ხელმძღვანელობით წარმოებული ბრძოლები ნაპოლეონის არმიის წინააღმდეგ 1812 წლის რუსეთის სამამულო ომში. სამუდამოდ ჩაიწერა საბრძოლო ხელოვნების ისტორიაში “ბაგრატიონის ფლეშებად” წოდებული დამცავი სიმაგრეები.

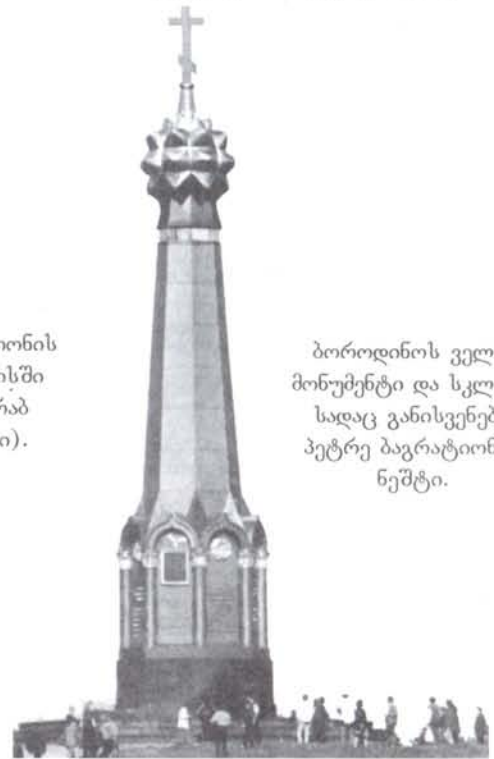

სამწუხაროდ, სწორედ ამ ბრძოლაში მიღებული მძიმე ჭრილობების შედეგად მას განუვითარდა განგრანკის და ლაჭრიდან მე-17 დღეს 1812 წლის 12 სექტემბერს იგი გარდაიცვალა თავის მამულში, ახლანდელი ვლადიმირის ოლქის სოფელ სიმში. მოგვიანებით, 1839 წელს გადაასვენეს და დაკრძალეს ბოროდინოს ველზე. მხედართმთავრის გადასვენება მეტად ამაღელვებელი სანახაობა იყო. ხალხმრავალი პროცესიის მსვლელობის დროს კატაფალკას, რომელზეც დასვენებული იყო გენერლის ნეშტი, ცხენები შეხსნეს და ხალხი თავად შეება მას, რაც ბაგრატიონის უდიდეს პოპულარობაზე მეტყველებს.

რუსი ისტორიკოსების დახასიათებით, იგი იყო ერთადერთი გენერალი, რომელიც შეტაკების დროს ყველაზე წინ მიდიოდა, ხოლო უკან დახვევის დროს ყველაზე ბოლოს. ბაგრატიონი გამოირჩეოდა ხასიათის სიმტკიცით, თავდაჭერილობით, ოლიმპიური სიმშვიდით, რაც დიდად ეხმარებოდა მას ბრძოლების სწორად წარმართვასა და გამარჯვებების მოპოვებაში. მისი ხელმძღვანელობით ჩატარებული ერთ-ერთი საბრძოლო ოპერაციის შესახებ მისი თანამედროვენი წერდნენ: „...სწრაფი, მაღალი ხელოვნებით შესრულებული მარში, რომელსაც ჩვენ უნდა ვუმადლოდეთ რუსეთის არმიების შეერთებას სმოლენსკთან, აყენებს ბაგრატიონს 1812 წლის რუსეთის მხსნელთა რიგებში.“ თვით ნაპოლეონი აღიარებდა ბაგრატიონს რუსეთის არმიის საუკეთესო გენერლად.

პეტრე ბაგრატიონის ძეგლი თბილისში (ავტორი მერაბ მერაბიშვილი).

ბოროდინოს ველი. მონუმენტი და სკლეპი, სადაც განისვენებს პეტრე ბაგრატიონის ნეშტი.

პეტრე ბაგრატიონი:

„მოკვდი, მაგრამ სამშობლო და ღირსება არავის დაუთმო“

რუსეთის არმიის გენერლები საქართველოდან 1700 1920 *

გვარი, სახელი,
მამის სახელი,
პირითადი თანამდებობა

სამხედრო წოდება,
პინიჭების თარიღი

დაბადების,
ზარდავალის (დაარსების)
აღმდის, თარიღი

* 1917-1920 წლებში გენერლის წოდებას ანიჭებდნენ რუსეთის დროებითი მთავრობა და თეთრი მოძრაობის სარდლობა.

ა ბ ა შ ი ძ ე
გერიშოვი ივანეს ძე

გენერალ - მაიორი
1878

1820-ან
წლებში 1890-ის
შემდეგ

ხუსეთ-თუხუეთის (1877-78) ომის მონაწილე. იხიციებოდა ჯავახისის ახმის ჯავახიში, პოლკოვნიკი: 1875-დან. ქუთაისის გუბერნიის სამხედრო გუბერნატორი: 1879 15.03-დან.

ყოფილი
ჭიათურა რუსეთი

ა ბ ა შ ი ძ ე
**(ფ ი ნ ა ზ ი ზ ვ ი ლ ი)
დავით ნიკოლოზის ძე**

გენერალ - მაიორი
1869 28.11

1810 1899
14.12

ლეიბ-გენდარმთა ეხენის მე-13 პოლკის ოფიცერი, სამხრის ქვეითი პოლკის მეთაური: 1854-დან. ჯავახისის სახაზო 29-ე, 27-ე, ბატალიონის მეთ.: 1860 17.10-1869 28.11. ავადმყოფ. გამოცხადდა. სამხ. სამს. 1869 28.11-დან.

მოლითი
ხარაგაული სანკტ-პეტერ-ბურგი რუსეთი

ა ბ ა შ ი ძ ე
**(ფ ი ნ ა ზ ი ზ ვ ი ლ ი)
ლივიზრი როსტოვის ძე**

გენერალ - მაიორი
1913 31.12

1856 1920
08.09 27.12

ხუსეთ-თუხუეთის (1877-78), I მსოფლიო ომების მონაწილე. ჯავახისის საჯავახო დივიზიის სევერსკის 45-ე დივიზიონის პოლკის მეთაური: 1905-დან. მე-6 ახმის მტაბის მოხიგე გენერალი: 1915 05.04-დან.

სანკტ-პეტერ-ბურგი რუსეთი საქართველო

ა ბ ა შ ი ძ ე
კონსტანტინე ვიროვის ძე

გენერალ - მაიორი
1912 30.08

1856 1918
02.06 07.10

ხუსეთ-თუხუეთის (1877-78), I მსოფლიო ომების მონაწილე. ხაშია 1874-დან. 47-ე (1912-13), 46-ე (1913-16) საახტიეხომ ბიგადების მეთაური. 46-ე საახტიეხომ უმხუის ახტიეხომის ინსპექტორი: 1916 12.05-დან.

ხარაგაული რუსეთი

	<p>ა ბ ა შ ი ქ ე (ფ ი ნ ა ზ ი შ ვ ი ლ ი) როსტომ ნიკოლოზის ქე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1878 06.12</p>	<p>1816 08.03</p>	<p>1883 11.11</p>	<p>მოლითი ხარაგაული</p>	<p>სანკტ- პეტერ- ბურგი რუსეთი</p>
	<p>ა ბ ა შ ი ქ ე - გორღენკო სიმონ შინოსროს ქე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1882</p>	<p>1836 21.01</p>	<p>1891 18.11</p>	<p>დილიკაური ზესტაფონი</p>	<p>რუსეთი</p>
	<p>ა ბ ა შ ე ლ ი ქ ი (ა ბ შ შ ე ლ ი ქ ი ო ვ ი) არგაშ დავითის ქე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1873 03.03</p>	<p>1823 20.10</p>	<p>1885</p>	<p>სანკტ- პეტერ- ბურგი რუსეთი</p>	<p>თბილისი</p>
	<p>ა ბ ა შ ე ლ ი ქ ი დავით სიმონის (საგრონის) ქე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1818 30.08</p>	<p>1773 10.03</p>	<p>1833 23.10</p>	<p>თბილისი</p>	<p>(გარდაიც. დრეზდენში, გერმანია)</p>
	<p>ა ბ ა შ ე ლ ი ქ ი ივანე დავითის ქე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1859</p>	<p>1820</p>	<p>1879 14.08</p>	<p>გენერალ - ლეიტენანტი 1866 27.03</p>	<p>(გარდაიც. ლამჭრობაში) თბილისი.</p>
		<p>გენერალ - აღიუტანტი 1878 26.11</p>	<p>სანკტ- პეტერ- ბურგი რუსეთი</p>	<p>შემდგომში მისმა ოჯახმა ვალმოასვენა ბაქოში, ქრისტ. სასაფლაოზე</p>		

	<p>ა ბ ა მ ე ლ ი ქ ი ივანე სიმონის (სამსონის) ძე</p> <p>მხავდი ბიძოლის (1805, 1807), სამამულე მომის (1812), საზღვაო-ვაჭარების რეჟიმის (1813-14) მომსახურე. მეთაურობდა საატიტე-ხიო ნაწილებს. იყო ჯიქვისა და ჰეხუხუხის ახსენებების უფროსი. მეთაურობდა 1788 29.03 ეპოქა მის წინაპრებს თავადობა და ახალი გვარი - აბამელიძე.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1818</p>	<p>1768 07.01</p>	<p>1828 23.08</p>	<p>სანკტ- პეტერ- ბურგი რუსეთი</p>
	<p>ა ბ ა მ ე ლ ი ქ ი სიმონ დავითის ძე</p> <p>სომხური წარმოშობის ქართველმა თავად-მა სიმონ აბამელიძემ 1873 წელს შეიერთა სიმონის გვარი - ლაზარევი. ამ პერიოდ-დან აბამელიძეები თანდათანობით გადავიდნენ ლაზარევის გვარზე. 21-ე ქვეითი დივიზიის უფროსი. ყახის სამხედრო გუბერნატორი: 1878 07.01-დან.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1866 27.03</p>	<p>1816 15.10</p>	<p>1885 25.04</p>	<p>სანკტ- პეტერ- ბურგი რუსეთი</p>
	<p>ა ბ ა მ ე ლ ი ქ ი სოლომონ იოსების ძე</p> <p>ხუხუთ-თუხუთის (1877-78) მომსახურე. მეთაურობდა საატიტე-ხიო ნაწილებს. 1899-დან ჰოლანდიის ციხე-სიმაგრის ატიტეხიის უფროსი.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1907 31.05</p>	<p>1853 20.11</p>	<p>1917-ის შემდეგ</p>	<p>სანკტ- პეტერ- ბურგი რუსეთი</p>
	<p>ა ბ ე ლ ი შ ვ ი ლ ი (ა ბ ე ლ ი შ ვ ი ლ ი) ალექსანდრე ბაგრატიონის ძე</p> <p>I მსოფლიო ომის მომსახურე. კავკასიის სახეზეხომ საატიტე-ხიო ბიზანდის მე-2 დივიზიონის მეთაური: 1901-07.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1912 02.08</p>	<p>1866 დაახლ.</p>	<p>1918-ის შემდეგ</p>	<p>რუსეთი</p>
	<p>ა ბ ე ლ ი შ ვ ი ლ ი ვასილ დავითის ძე</p> <p>ხუხუთ-თუხუთის (1877-78) მომსახურე. კავკასიისპირეთის მხობლელი ბიზანდის მე-8 ბატალიონის მეთაური, ჰოლანდიის: 1887.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1903 დაახლ.</p>	<p>1840-ან წლებში</p>	<p>1905 24.01</p>	<p>თბილისი</p>

აგალაროვი
კანან - გეგვი

ყიშიძის (1853-56), ხესეთ-თუჩეთის (1877-78) ომების მონაწილე. ამიეჩავაჟ. სამხედრო მუსლიმანი. ჰოლანდის მეთ.: 1855-59, ჯავა. სამხ. ოქის გენშტაბის გენეჩალი: 1871-დან (თბილისის გუბერნიის აზნაუხი).

გენერალ - მაიორი
1871 22.04
გენერალ - ლეიტენანტი
1877 08.05

1816
18.04
1880-ის
შემდეგ

თბილისი თბილისი

აგინაშვილი
(აგინივი)
გიორგი თეიმურაზის ძე

ყიშიძის (1853-56), ხესეთ-თუჩეთის (1877-78) ომების მონაწილე. ქუთაისის გუბერნიის თავადაზნაუთა წინამძღოლის მოვალეობის შემსრულებელი: 1880-ან წლებში. ნიჟოლოზ II სახელმძღვანელო-გვახდის ჰოლანდის გენეჩალი.

გენერალ - მაიორი
1901

1836 1901

ტყაჩიო
წყალტუბო რუსეთი

ავალიშვილი
(ავალოვი)

ალექსანდრა სიგონის ძე
ხესეთ-თუჩეთის ომის მონაწილე: 1877-78, ინგეჰმანდის დაგუნთა 30-ე ჰოლანდის მეთ. მოად.: 1899-1909, სამსახ. გადამდგაჩი (1909) მოხალისედ დაბრუნდა სამხ. სამსახ. ომის (1914) დასაწყ., მეთაურობდა სახალხო ჩაზმებს. შემდეგ იყო ოდესის სამხ. ოქის ხეზუხეში.

გენერალ - მაიორი
1909

1852
08.09 1916
08.03

სადგური
ბორჯომი ოდესა
უკრაინა

ავალიშვილი
ზურაბ დიმიტრის ძე

ხესეთ-თუჩეთის (1877-78) ომის მონაწილე. ჯავა. ახმის გენშტაბის ჰოლანდის მეთ.: 1871-დან. ახალციხის სამხედრო ჰოსპიტლის უფროსი: 1877 06.06-მდე. ავადმყოფობის გამო დატოვნილია სამსახურიდან გენეჩლის წოდების მინიჭებით: 1877 06.06-დან.

გენერალ - მაიორი
1877 06.06

1822 1880-ის
შემდეგ

თბილისი თბილისი

ავალიშვილი
ივანე (იოანე) სოლომონის ძე

ხესეთ-იხანის (1826-28), ხესეთ-თუჩეთის (1828-29), ყიშიძის (1853-56) ომების მონაწილე. თბ. გუბერნიის მთიულთა ხაზის მთ. უფროსი: 1833-დან, ოსეთის ოქის სამხ. უფ.: 1842, ჰოლანდის მეთ., ჯავახის ახმის 1-ლი ბიგადის მეთაუხი: 1850-1855.

გენერალ - მაიორი
1854

1798 1860

სადგური
ბორჯომი თბილისი

**ა ვ ა ლ ი შ ვ ი ლ ი -
გ ე რ გ ო ნ დ ზ ი**
ა ა ვ ლ ა რ ა ზ ი ა ლ ის კ ა

ხუსეთ-იაპონიის, I მსოფლიო ომების მონაწილე. ჰოლოკონიკა 1918-დან. ბალტიისპირეთში თეთრი მოძრაობის ორგანიზატორი, დასავლეთის მოხალისეთა ახმის მეთაური 1919 21.09-დან, ჯეორჯიან-დიაში ჩამოყალიბებული ხუსედ-გეიმანელი მენაქეთის სახელი: 1920.

გენერალ - მაიორი 1919 01.12	1877 16.03	1973 27.12
(წოდება მიანიჭა თეთრი მოძრაობის სარდლობამ) გამოუშვა ლატვიაში საკუთარი ორდენი (1919 04.03) და ბონები (1919 10.10)	1920-დან ემიგრაციაშია	
	თბილისი	ნიუ-იორკი აშშ

ა ლ ხ ა ზ ი შ ვ ი ლ ი
(ა ლ ხ ა ზ ო ვ ი)
ი ა კ ო ზ შ ა ი ს ო ს რ ის კ ა

გამოჩენილი მხედართმთავარი. ყიზიბის, ხუსეთ-თუჩეთის ომების მონაწილე. მე-2 ბიგადის მეთ.: 1874-დან, ჯავახისის გენდერითა დივიზიის (1883 27.02-1886 06.07), მე-3 საახმიო ჯოხუხის მეთ.: 1886-დან. ხუსეთის სამხ. საბჭოს წევრი: 1894 19.10-1896 03.11.

გენერალ - მაიორი 1873 30.08	1826 01.01	1896 03.11
გენერალ - ლეიტენანტი 1877 24.10		(გარდ. სანკტ- პეტერ- ბურგში)
ინფანტერიის გენერალი 1891 10.01	გორი	თბილისი

ა ლ ხ ა ზ ი შ ვ ი ლ ი
ი ვ ა ნ ე გ რ ი გ ო ლ ის კ ა

ყიზიბის (1853-56), ხუსეთ-თუჩეთის (1877-78) ომების მონაწილე. თბილისის მე-15 ქვეითი პოლკის მეთაურის მოადგილე: 1868-დან.

გენერალ - მაიორი 1878 03.06	1826	1900 22.06
	გორი	გორი

ა მ გ რ ო ს ა ძ ე
(ა მ გ რ ა ზ ა ნ ც ე ვ ი)
ა ლ ა მ ს ა ნ დ რ ა ს ი რ გ ის კ ა

ყიზიბის (1853-56) ომის მონაწილე. ფრიგელ-ადიუტანტი: 1862 05.09-დან. მე-10 საჯავაღიო დივიზიის 1-ლი ბიგადის მეთ.: 1880-დან. საიდუმლო მხრეველი: 1882-დან.

გენერალ - მაიორი 1871 28.03	1832 14.01	1897 25.06
გენერალ - ლეიტენანტი 1881 30.08		სანკტ- პეტერ- ბურგი
	რუსეთი	რუსეთი

ა მ გ რ ო ს ა ძ ე
ნი კ ო ლ ო ზ დ ი მ ი ბ რ ის კ ა

ხუსეთ-თუჩეთის ომის (1787-91), პოლონეთის ჯამპანის (1791-93) მონაწილე, ოხენბუგის საახტიელო დივიზიის ინსპექტორი: 1797-დან, ხუსეთის ახტიელო ინსპექტორი: 1799 01.10-1800 07.03. თადახიგშია 1800-დან.

გენერალ - მაიორი 1797	1754	1814
გენერალ - ლეიტენანტი 1798		
	რუსეთი	რუსეთი

	<p>ა მ ი ლ ა ს ვ ა რ ი (ა მ ი ლ ა ს ვ ა რ ი ვ ი) გივი ივანეს ძე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1917</p>	<p>1874 25.05</p>	<p>1943 15.11</p>	
<p>ხუსეთ-იაპონიის (1904-05), I მსოფლიო ომების მონაწილე. ჯავ. სამხ. ოქის სახელის აღიუტანტი: 1905 28.12-დან. დალესტენის ცხენოსანთა მე-2 პოლკის მეთ.: 1914-დან.</p>		<p>1921-დან ემიგრაციაშია</p>		<p>თბილისი</p>	<p>პარიზი საფრანგეთი</p>
	<p>ა მ ი ლ ა ს ვ ა რ ი გიორგი დავითის ძე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1917 დაახლ.</p>	<p>1857 20.11</p>	<p>1918</p>	
<p>ხუსეთ-თუჩქეთის (1877-78), ხუსეთ-იაპონიის (1904-05), I მსოფლიო ომების მონაწილე. გოჩის 259-ე სახეზეხეო (1902-დან), ბუზუეუის 215-ე ქვეითი (1906 11.04-დან) პოლკების მეთაურობდა. დაიჭრა ომში 1904 06.11. პოლკოვნიკია 1905-დან.</p>		<p>ფხვენისი კასპი</p>		<p>ფხვენისი კასპი</p>	
<p>ა მ ი ლ ა ს ვ ა რ ი აღიშვარ (აღიშვარი) ანანას ძე</p>		<p>გენერალ - მაიორი 1760-ან წლებში გენერალ - ლეიტენანტი 1770-ან წლებში</p>	<p>1710</p>	<p>1780-ის შემდეგ</p>	
<p>14-წლიდან ცხოვრობდა ხუსეთში. ქართული ჰუსარითა პოლკის მეთაურობდა. 1743. მსახურობდა საატირეხიო ჯოხუხსში სანატ-პეტეხუხში. იყო მოხიბვ გენერალი.</p>		<p>ქალა კასპი</p>	<p>სანატ- პეტერ- ბურგი რუსეთი</p>		
	<p>ა მ ი ლ ა ს ვ ა რ ი ივანე გივიის (ავროის) ძე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1873 30.08 გენერალ - ლეიტენანტი 1883 კავალერიის გენერალი 1896 გენერალ - ადიუტანტი 1901</p>	<p>1829 06.01</p>	<p>1905 27.08</p>	
<p>გამორჩენილი მხედართმთავარი. მხავალი ბიძოლის ატეხი მონაწილე. ჯავ. საჯავაღიო მე-3, მე-2 და 1-ლი დივიზიების (1879-83), ჯავასიის საატირეხიო ჯოხუხის მეთ.: 1893-97, მხავაღიო ახილუბდა ჯავ. ახილის მთავარი-სახელის მოვალეობას.</p>		<p>ქვემო ქალა კასპი</p>	<p>(გარდაიც. ქვემო ქალაში) თბილისი</p>		
<p>ა მ ი ლ ა ს ვ ა რ ი ოთარ რაფაზის ძე</p>		<p>გენერალ - მაიორი 1810-ან წლებში</p>	<p>1756</p>	<p>1828 მარტი</p>	
<p>ამიდახუხების სახლის მთავარი. ზემო ქართლის სადიომოს სახელადი. უხანისის (1795) ბიძოლის მონაწილე. გოჩის მოხაჯი.</p>		<p>ქალა კასპი</p>	<p>(გარდაიც. თავის მამულში ს. თთარაშენში)</p>	<p>თბილისი</p>	

	<p>ბ ა გ რ ა ვ ი ზ ი (ბ ა გ რ ა ვ ი ზ ი მ ვ ი) ბაგრატი სარალიძის კა</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1917</p>	<p>1870 25.05</p>	<p>1919 25.01</p>
<p>I მსოფლიო ომის მონაწილე. მე-20 საახტიტეხიო ბიიგადის მე-2 მსუბუქი საახტიტეხიო ბაჭაჩეის მეთაუხი. ფხონტზე იყო მძიმედ დაჭიხილი.</p>			<p>სალოლა შენი ჭარელი</p>	<p>სალოლა შენი ჭარელი</p>
	<p>ბ ა გ რ ა ვ ი ზ ი მიხაილ ჯაპარაძის კა</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1877 02.12</p>	<p>1833 02.09</p>	<p>1903 25.11</p>
<p>გამოჩენილი მხედახთმთავახი. ყიხიშის, ხუსეთ-თუხეთის (1877-78) ომების მონაწილე. მხავალი ბიძოლის გმიხი. 156-ე ელისავეტჰოლის (1877-80), 39-ე ქვეითი დივიზიის (1893-99), ჯავჯ. 1-ლი საახშიო უხჰუსის (1899 23.03-1903 25.11) მეთაუხი. ჰიოფესოხ ჯოტე ამიხაჯიბის მამა.</p>		<p>გენერალ - ლეიტენანტი 1893 03.08 კავალერიის გენერალი 1899</p>	<p>ავლევი ჭარელი</p>	<p>თბილისი</p>
	<p>ა ნ დ რ ო ნ ი კ ა ვ ვ ი ლ ი (ა ნ დ რ ო ნ ი კ ო ვ ი) ალექსანდრა ნიჰოლოზის კა</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1907 21.08</p>	<p>1842</p>	<p>1915 11.02</p>
<p>ხუსეთ-თუხეთის (1877-78) ომის მონაწილე. დათხოვნილია სამხედრო სამსახუხიდან გენუხლის წოდების მინიჭებით: 1907 21.08.</p>			<p>ფხოველი გურჯაანი</p>	<p>ფხოველი გურჯაანი</p>
	<p>ა ნ დ რ ო ნ ი კ ა ვ ვ ი ლ ი ალექსანდრა სიჰონის კა</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1917</p>	<p>1871 18.10</p>	<p>1923 20.05</p>
<p>I მსოფლიო ომის მონაწილე. ვადიკავჯახის 152-ე ქვეითთა ჰოლის ოფიცუხი, 1913-დან ასწავლიდა ტაქტიკას აღუქსუევის სამხედრო სასწავლებელში მსახუხოდა ჯავჯასიის სამხედრო ოლის გენუხაღუ მტაბში.</p>			<p>სიღნაღი</p>	<p>(დაზვრეტილია ბოლშევიკების მიერ)</p>
	<p>ა ნ დ რ ო ნ ი კ ა ვ ვ ი ლ ი ნისა ნისენის კა</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1846</p>	<p>1798</p>	<p>1863 11.10</p>
<p>გამოჩენილი მხედახთმთავახი. ჰიხველი ქახთუღი ჰოლის ოხგანიზატოხი და მისი ჰიხველი მეთაუხი: 1831-დან. დაღესტნის ჰოლის მეთ., ხუსეთ-იხანის (1826-28) ხუსეთ-თუხი. (1828-29) და ყიხიშის (1853-56) ომების მონაწილე.</p>		<p>გენერალ - ლეიტენანტი 1850 გენერალ - აღიუტანტი 1852</p>	<p>გურჯაანი</p>	<p>გურჯაანი</p>

ანდრონიკაშვილი
ივანე ვალაშინი (ველქისდაშინი) კე

თვალსაჩინო ქართველი მხედართმთავარი. მხავალი ომის და ბრძოლის გმირი, თბილისის სამხედრო და სამოქალაქო გუბერნატორი: 1846 06.10-1853. გუბერნის ხაზმის მეთაური: 1853, როსტოვის ბრძოლის გმირი (1854 04.07). მეფე ექვანე II შვილიშვილი.

გენერალ - მაიორი	1796	1868
1841	11.11	19.09
გენერალ - ლეიტენანტი		
1850 06.12		
კავალერიის გენერალი		(გარდაიცვალა თბილისში)
1868		
გენერალ - ადიუტანტი	ქოდალო	ქოდალო
1862	გურჯაანი	გურჯაანი

ანდრონიკაშვილი
ივანე (ნინია) ჯავალინი კე

მხავალი ომის და ბრძოლის მონაწილე. მეთაურობდა სხვადასხვა სამხედრო ნაწილებს. მახყლოდის მოუხავე.

გენერალ - მაიორი	1760	1831
1825		17.03
	ზიარი	ზიარი
	გურჯაანი	გურჯაანი

ანდრონიკაშვილი
რიკვა ივანეს კე

მხავალი ბრძოლის მონაწილე. ჰოლანდიის (1849), ბიგადის (1856-დან) მეთაური, ლეკთა ჯოხონის ხაზის უფროსი: 1859-დან. თბ. გუბერნიის თავდაცვითი მეთაური: 1870-77.

გენერალ - მაიორი	1814	1877
1853 25.08		20.12
გენერალ - ლეიტენანტი		
1860		
გენერალ - ადიუტანტი		
1871 21.09	ფხოველი	თბილისი
	გურჯაანი	

ანდრონიკაშვილი
სანიევი ნიკოლოზი კე

ჟურნალ-სამხედრო (1877-78) ომის მონაწილე. ჯარშია 1872-დან. დარსნიის ოლქის ანდრის ოქუგის უფროსი: 1889-დან. თედავის მახის მომხიგებელი მოსამართლე.

გენერალ - მაიორი	1845	1934
1900-ან წლებში	06.12	
	ფხოველი	თბილისი
	გურჯაანი	

ანდრუკაშვილი
გიორგი ბაგინი კე

ჟურნალ-სამხედრო, I მსოფლიო, სამოქალაქო ომების მონაწილე. ბრძოლის 49-ე ქვეითი ჰოლანდიის (1915-17), მე-13 ქვეითი დივიზიის მეთაური: 1918-20. თეთრი მოძრაობის აქტიური მონაწილე: 1918-20. მისი ომი ვაჟი-იუნაქეზი მოკლეს ბოლშევიკებმა: 1917.

გენერალ - მაიორი	1866	1948
1917	20.01	22.03
გენერალ - ლეიტენანტი		
1920 30.12	1920-დან ემიგრაციაშია, 1923-დან ცხოვრობდა საფრანგეთში	
	პარიზი	
	ოზურგეთი	საფრანგეთი

ნ ნ ჯ ა უ ა რ ი ძ ე
მისილ აჰსენავის ქე

გენერალ - მაიორი
1917

1860-ან
წლებში 1921-ის
შემდეგ

ხესეთ-იაპონიის (1904-05) ომის მონაწილე. მსახურობდა ჯავახის სასამხედრო ოლქის ჯარებში. 38-ე სასტიკური ბრიგადის ოფიცერი. შავი ზღვის 145-ე ქვეითთა პოლკის შტაბის უფროსის ადიუტანტი: 1906-დან. დაიჭრა ომში 1904 28.11.

1921 18.03-დან ემგრაციაშია

სენაკი

პარიზი
საფრანგეთი

ა რ თ მ ე ლ ა ძ ე
(ა რ თ მ ე ლ ო ვ ი)
დავით (ბიბა) იულონის ქე

გენერალ - მაიორი
1917

1865
01.02 1928
დაახლ.

ხესეთ-იაპონიის (1904-05) ომის მონაწილე. დაამთავრა თბილისის სამხედრო სასწავლებელი. ულისავეტსკოლის 156-ე ქვეითთა პოლკის ოფიცერი. 1918-21 წლებში მსახურობდა ქართულ არმიასში.

ქვიანი
ლანჩუთი

საქართველო

**ა რ ღ უ თ ა შ ვ ი ლ ი -
მ ხ ა რ გ რ ძ ე ლ ი**
(არღუთინსკი-დოლოგორუკი)
ალექსანდრა ივანეს ქე

გენერალ - მაიორი
1894 28.03

1838
1895
10.07

ხესეთ-თუჩეთის (1877-78) ომის მონაწილე. მსახურობდა ჯავახის სამხედრო ოლქის გენერალურ შტაბში. დათხოვნილია ჯარისგან გენერალის წოდების მინიჭებით: 1894 28.03-დან.

თბილისი

თბილისი

**ა რ ღ უ თ ა შ ვ ი ლ ი -
მ ხ ა რ გ რ ძ ე ლ ი**
დავით ლუარსაზის ქე

გენერალ - მაიორი
1882 02.08

1843
01.05 1902

ხესეთ-თუჩეთის (1877-78) ომის მონაწილე. ჯავახის არმიის ქვეითთა სათადარიგო ჯარების უფროსი: 1878-82. შემდეგ მსახურობდა ხესეთში. ექსპედიციის რეზერვარის პოლკის მეთაური.

თბილისი

თბილისი

**ა რ ღ უ თ ა შ ვ ი ლ ი -
მ ხ ა რ გ რ ძ ე ლ ი**
მოსა ზაჰარინს ქე

გენერალ - მაიორი
1843 15.07

1798
1855
20.02

გამორჩენილი მხედართმთავარი. ჯავახის ომების (1817-64) მხავალი ბრძოლის გმირი. ახალციხის ოლქის სამხედრო უფროსი: 1839-დან. დეზენდის და უბის მახლობელ ჯარების სახედი: 1844-დან. კასპიისპირეთის ჯარების სახედი: 1847-დან. თემიხ-ხან-შუხას დამაახლებელი.

გენერალ - ლეიტენანტი
1845 10.10

გენერალ - ადიუტანტი
1848

(გარდაიც.
თბილისში)

თბილისი

სანაინი
სომხეთი

ა რ ნ რ უ ნ ი
ნირაშია გიორგის ქა

გენერალ - მაიორი
1862

1804 1877
14.06 15.11

ყიჩმის (1853-56), ხუსეთ-თუჩქეთის (1877-78) ომების მონაწილე. ჰოლანდიის მეტაჟი. ქ. თბილისის თავი (1868), საქადაქმ საზოგადო სამმართველოს თავ-ჯე, დაჭილებზე მხეუნველობის საბჭოს უფოსნი: 1876-დან.

თბილისი თბილისი

ა რ ჯ ე ვ ა ნ ი ქ ე
(ა რ ჯ ე ვ ა ნ ო ვ ი)
გიორგი ააველს ქა

გენერალ - მაიორი
1916 01.01

1863 1940
24.01 16.01

I მსოფლიო ომის მონაწილე. მე-16 მეგზედი, 153-ე ბაქოს ჰოლანდიის მეტაჟი: 1915-დან. ქ. ახსე-მის შტუხმის გმიხი. ჰოლანდიის ეთეი გეგეშვილის ჰაპა.

სილნალი თბილისი

ა ფ ს ა ზ ი
(ა ფ ს ა ზ ო ვ ი)
დავით ილიას ქა

გენერალ - მაიორი
1917 29.07

1866 1918-ის
03.06 შემდეგ

I მსოფლიო ომის მონაწილე. ტეხის 43-ე (1890-1900), ჯა-გომოლის მე-13 (1900-17) ჰოლანდიის ოფიცერი, მე-5 საჯავადეირო დივიზიის მხმდეი ჰოლანდიის მე-ტაჟი: 1917 25.10. თადეხიგშია 1918-დან.

საქართველო რუსეთი

ა ფ ს ა ზ ი
(ა ნ ნ ა ზ ა ქ ე)
ივანე ნიკოლოზის ქა

გენერალ - მაიორი
1829 15.02

1785 1831
05.10

გენეხად ჰ. ჯოტეიხევესეის ადი-უტანტი, ქაიხედი გენადეხთა (1820-დან), 44-ე ჰოლანდიის (1812-დან) მეტ., ამიუხევე. ჰოლანდიის საოქმ უფ.: 1829 15.02-დან. ჯოტეის შტ. უფ.: 1827-დან. ვაიხევის სამხ. ოქმის შტაბის უფოსნი: 1831-დან.

(მოკლეს მგზავრობის დროს)

საქართველო ბრესტი ბელორუსია

ა ს ვ ე რ დ ო ვ ი -
ა ა ა უ ლ ა ვ ვ ი ლ ი
თადეოა ესანიას ქა

გენერალ - მაიორი
1808

1773 1820
25.04

სამხედიო და სახეიმნიფო მოლ-ვანე. საქაიხევედის მმართვედი: 1807-11, სამამელ ომის მონაწილე (1812), ჯავასიაში მოქმედი მე-19 დივიზიის მეტაჟი: 1812-16, ცადეუდი ქაიხედი ჯო-ხევის ახტიდეიხის უფოსნი: 1816-დან.

ცხინვალი თბილისი

	<p>ახვერდოვი - პაპულაშვილი ნიკოლოზ თედორას ძე</p> <p>ხესეთ-თუჩეთის (1877-78) ომის მონაწილე, 38-ე საახტიციური ბრიგადის უფროსი: 1876-დან, თედოხე ახვედოვი-პაპულაშვილის შვილი.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1876</p>	<p>1810 დაახლ.</p>	<p>1896 27.09</p> <p>თბილისი თბილისი</p>
	<p>ახვლედიანი იასონ ალექსანდრას ძე</p> <p>ხესეთ-თუჩეთის, ხესეთ-იპონის ომების მონაწილე, გიორგის 253-ე სახეზეო ბატონის (1900-დან) მეთაური. ყიზიმის ოქტის სასაზღვრო ნაწილების მეთაური: 1906-12, თადარიგშია: 1912-დან, აბასთუმნის უომენდანტი: 1912-დან.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1912</p>	<p>1852 16.04</p>	<p>1940 19.01</p> <p>ვანი თბილისი</p>
	<p>ახუნაშვილი განო ივანეს ძე</p> <p>ქახუცი ნახომობის აზნაუცი. ყიზიმის (1853-56), ხესეთ-თუჩეთის (1877-78) ომების მონაწილე. საპატო მუხე და სამიჯრო განცედახიის თავ-ხე: 1890-დან, მეფე თეიმურაზ II ამალის წევრის ბენო ანშახემოვის შვილიშვილი.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1878 დაახლ. გენერალ - ლეიტენანტი 1882 დაახლ.</p>	<p>1825 18.12</p>	<p>1900-ის შემდეგ</p> <p>მოსკოვი რუსეთი</p>
	<p>ახუნაშვილი დიმიტრი ივანეს ძე</p> <p>მხავდი ომის და ღამუხობის მონაწილე: 1805-1828, ცნობილი სამხ. ინტოხიუსი. მისი შვილები-ნიკოლოზი (1819 03.12-1893 18.08) ცნობილი ხესი მნეხადი და ჭიტიუსი, მეოხე ეი - დიმიტრი (1823 07.05-1910 07.01) ცნობილი ხესი საზოგადო მოღვაწე იყო.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1828 გენერალ - ლეიტენანტი 1834 დაახლ.</p>	<p>1785</p>	<p>1837</p> <p>სანკტ-პეტერბურგი რუსეთი</p>
	<p>პაპულაშვილი ალარნას (აფანასი) ლეონის ძე</p> <p>მსახეობდა ხესეთის იმპერიის იუსტიციის დეპარტამენტში: 1763-64, (მეფე ვახტანგ VI უმცროსი ძმა), მხავდი ომის და ღამუხობის მონაწილე, მოსკოვის ობეხ-უომენდანტი: 1764 11.07-დან.</p>	<p>გენერალ - პორუზიკი 1764 11.06</p>	<p>1707 15.11</p>	<p>1784 31.03</p> <p>სპაპანი სპარსეთი (ირანი) მოსკოვი რუსეთი</p>

	<p>ბ ა გ რ ა ტ ი ო ნ ი გაგრაბი გიორგის ძე</p> <p>მეფე გიორგი XII ვაჟი. გამორე- ნილი მეცნიეხი, ისტორიკოსი. 1800-დან ქაჩუელი მიციციის სახდელი. 1803-დან, მამის გახ- დაცვალეზის შემდეგ ძმებთან ერთად გადასახლდა ხუტეთში.</p>	<p>გენერალ - ადიუტანტი 1803</p>	<p>1776</p> <p>თბილისი</p>	<p>1841</p> <p>სანკტ- პეტერ- ბურგი რუსეთი</p>
	<p>ბ ა გ რ ა ტ ი ო ნ ი გაგრაბი ვახტანგის ძე</p> <p>(მეფე ვახტანგ VI ვაჟი) მოსკო- ვის ოქის ატიციეხის სახდელი: 1727 30.11-დან, მეცნიეხი, მთახმნელი. გამოსცა ბიბლია, ხომელიც ცნობილია "ბაქახის ბიბლიის" სახელით.</p>	<p>გენერალ - პორუჩიკი 1727 30.11</p>	<p>1700 07.04</p> <p>თბილისი</p>	<p>1750 01.02</p> <p>მოსკოვი რუსეთი</p>
	<p>ბ ა გ რ ა ტ ი ო ნ ი გიორგის ვახტანგის ძე</p> <p>(მეფე ვახტანგ VI ვაჟი) 12 წლის ასაჯიდან ცხოვხ. ხუტეთში. ხუტეთ-შედეტის ომის დროს მეთაურობდა ესაქას (1741-43). შვიდნილიანი ომის (1756-63) მონაწილე, მოსკოვის უნივერ- სიტეტს შესწიხა 10 ათასი რუბ- ლი ოქით.</p>	<p>გენერალ - ანშეფი 1763</p>	<p>1712 02.08</p> <p>თბილისი</p>	<p>1786 19.12</p> <p>მოსკოვი რუსეთი</p>
	<p>ბ ა გ რ ა ტ ი ო ნ ი დიმიტრი ვახტანგის ძე</p> <p>I მსოფლიო ომის მონაწილე. ჯავახის ჯაჯათა დივიზიის 1- ლი ბრიგადის მეთაუხი: 1914-16, იმავე დივიზიის მეთაუხი: 1916- დან. დაახსა და გამოსცა ფუნალი "ვესტნიკ ხესსკოი კონნიცი": 1906-14. შესანიშნავი ჯავალეხი- ისტინესტეხეხი.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1909 06.12 გენერალ - ლეიტენანტი 1916 20.02</p>	<p>1863 13.07</p> <p>რუსეთი</p>	<p>1919 21.10</p> <p>სანკტ- პეტერ- ბურგი რუსეთი</p>
	<p>ბ ა გ რ ა ტ ი ო ნ ი ერეკლე II თეიმურაზის ძე</p> <p>ეგენდახელი ქაჩოლ-ჯახეთის მეფე 1744-1798. სიცოცხლის დინი წანილი გაატახა ღაშქობა- ში და ხშირად უბილო ქაჩისჯა- ცივით ცხოვრობდა.</p>	<p>ქართული ჯარის მთავარსარდალი</p> <p>(გენერალ-ანშეფი: 1784 24.01 აროფიც. ვერსია)</p>	<p>1720 07.11</p> <p>თელავი</p>	<p>1798 11.01</p> <p>(გარდაიც- თელავში) სვეტიცხოვლის ტაძარი მცხეთა</p>

	<p>ბ ა გ რ ა ტ ი ო ნ ი ივანე ვახუშტის ძე</p> <p>შვიდნიანი (1756-63), ხუსეთ-თუხუთის (1768-74), ომების მონაწილე. ციმბიხის დივიზიის მეთაური: 1774-81.</p>	<p>გენერალ - პორუჩიკი 1760-ან წლებში</p>	<p>1718 1781 25.12</p>	<p>მოსკოვი რუსეთი</p>
	<p>ბ ა გ რ ა ტ ი ო ნ ი იონა ბიორკის ძე</p> <p>მეფე გიორგი XII-ს ვაჟი, გამორჩენილი მეცნიეი. ქაითველი სახელმწ. და სამხედრო მოღვაწე, განმანათლებელ-ენციკლოპედისტი, მწეხალი, რექსიკოგრაფი. 1803 წელს, მამის გახდაცვადების შემდეგ გადასახლდა ხუსეთში. 1828-დან საიდუმლო მჩრეველი, სენატში.</p>	<p>გენერალ - ადიუტანტი 1803</p> <p>ქართული არტილერიის სარდალი: 1800-დან (თოფიბაში)</p>	<p>1768 16.05</p> <p>1830 15.02</p>	<p>სანკტ-პეტერ-ბურგი რუსეთი</p>
	<p>ბ ა გ რ ა ტ ი ო ნ ი კირილე ალექსანდრის ძე</p> <p>ხუსეთ-თუხუთის (1768-74, 1787-91) ომების, სპახსუთის რაშჩობის (1796), პოლონეთის ჯამპანის (1793-94) მონაწილე. მახიუპოლის ქვეითი პოლკის მეთაური: 1787-დან, საიდუმლო მჩრეველი 1800, სენატში: 1805-28.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1797</p>	<p>1749</p> <p>1828 19.04</p>	<p>მოსკოვი რუსეთი</p>
	<p>ბ ა გ რ ა ტ ი ო ნ ი ვაბრა ივანეს (იონანეს) ძე</p> <p>ბიძოლაში დაუმახსებელი რეგენდაჟელი მხედართმთავარი. მოღვაწეთის (1809-10), პოდოლსკის (1811), დასავლეთის მე-2 ახმეების (1812) სახდელი. სამამულო ომის გმირი.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1799 04.02</p> <p>გენერალ - ლეიტენანტი 1805 08.11</p> <p>ინფანტერიის გენერალი 1809 20.04</p>	<p>1765</p> <p>1812 12.09</p> <p>გარდაიცვალა ბოროდინოს ბროძოლის დროს მიღებული კრილოვებისაგან</p> <p>სიმი, ვლადიმირი, ბოროდინოს ველი (1839)</p>	<p>სიმი, ვლადიმირი, ბოროდინოს ველი (1839) რუსეთი</p>
	<p>ბ ა გ რ ა ტ ი ო ნ ი ვაბრა რომანის (რევაზის) ძე</p> <p>ტუვის (1862-68), ბაღციისპიხეთის (1870-76) გენერალ-გუბერნატორი. გამორჩენილი მეცნიეი-ინჟინერი, შეიმუშავა (1843) მადნიდან ოქროს მიღების ტექნოლოგია, 1847 წ. აღმოაჩინა მინერალ ოქსიტილის სახეობა, რომელსაც "ბაგხაციონიტი" უწოდეს.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1858</p> <p>გენერალ - ლეიტენანტი 1865</p>	<p>1818 12.09</p> <p>1876 17.01</p>	<p>სანკტ-პეტერ-ბურგი რუსეთი</p>

ბ ა გ რ ა ტ ი ო ნ ი
რომან (რვაზ) ივანეს (იონანს) ძე

გენერალ - მაიორი
1813 21.05
გენერალ - ლეიტენანტი
1829 25.06

1778
.10
1834
02.03

მხავარი ბიძოლის გმიხი. სამამულო ომში მეთაურობდა ალექსანდროპოლის ჰესაიტა პოლკს. საზღვაო-ვაჭარეთის დამუშობების მონაწილე: 1813-14. თბილისის გენერალ-გუბერნატორი: 1828-დან. პეტრე ბაგრატიონის ძმა.

ციხლარი
დალესტანი
რუსეთი
თბილისი

ბ ა გ რ ა ტ ი ო ნ - გ რ უ ზ ი ნ ს კ ი
დავით ბიორგის ძე

გენერალ - მაიორი
1795 29.11
გენერალ - ლეიტენანტი
1800

1767
01.07
1819
10.05

მეფე გიორგი XII ვაჟი ქახთიჯახეთის სამეფოს უკანასკნელი მმართველი: 1800 28.12-დან. ყივანისის (1795) ბიძოლის მონაწილე. პეტროპავლესკის ლეიბ-გვარდიის გენერალი. სენატორი: 1812-დან. მწეხარი, მუცნიეხი.

სანკტ-პეტერბურგი
რუსეთი
თბილისი

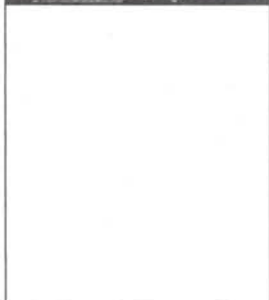
ბ ა გ რ ა ტ ი ო ნ - გ რ უ ზ ი ნ ს კ ი
ვახტანგ (ალფასხან) ვრამკლავს ძე

გენერალ - ადიუტანტი
1805
დაახლ.

1761
22.06
1814
28.10

მეფე ექვტე II ვაჟი, ყივანისის (1795) ბიძოლის მონაწილე. 1803-დან ცხოვრობდა და მოღვაწეობდა პეტერბურგში, სადაც გადასახლებული იყო სამეფო სახლის სხვა წევრებთან ერთად.

სანკტ-პეტერბურგი
რუსეთი
თბილისი

ბ ა გ რ ა ტ ი ო ნ - გ რ უ ზ ი ნ ს კ ი
მირიან ვრამკლავს ძე

გენერალ - მაიორი
1793
გენერალ - ლეიტენანტი
1797
გენერალ - ადიუტანტი
1803

1767
19.08
1834
15.09

მეფე ექვტე II ვაჟი. 1783-დან იმყოფებოდა ხუხუთში. იზიუმის, ყაბახდოს პოლკების ოფიცერი. 1797 წლის იანვარში ებოძა ყაბახდოს პოლკის მეთაობა. სენატორი: 1807-დან. ეწეოდა ღიბ. და მთაგმნ. მოღვაწეობას.

სანკტ-პეტერბურგი
რუსეთი
თბილისი

ბ ა გ რ ა ტ ი ო ნ - გ რ უ ზ ი ნ ს კ ი
მიხაილ ბიორგის ძე

გენერალ - ადიუტანტი
1830-ან წლებში

1786
1862
21.11

მეფე გიორგი XII ვაჟი. მხავარი ბიძოლის მონაწილე. მეთაურობდა სხვადასხვა სამხედრო ნაწილებს.

სანკტ-პეტერბურგი
რუსეთი
თბილისი

გაბრატიონ-ივარაზინსკი
ალექსანდრა არილის ძე

გამორჩენილი სამხედრო და სახელმწიფო მოღვაწე, მეფე ახჩილ II ვაჟი. პიჩველი ქაჩოველი გენერალი. ჰუსეთის სამეფოს პიჩველი გენერალ-ფელდციონმაისტერი. ჰუსეთის ახცილეჩიის, ხოგოხცაძის სახეობის, დამაჩხებელი. პეტე I ბავშობის მეგობარი და თანამოაზრე.

გენერალ - ფელდციონს -
მაისტერი
1700 19.05

1674 1711
20.02

(გარდაიცვალეთ
შვედეთის
ტყვეობაში)

თბილისი მოსკოვი
რუსეთი

გაბრატიონ-ივარაზინსკი
ალექსანდრა გიორგის ძე

სამამულო (1812), ჰუსეთ-სპახეთის (1826-28), ჰუსეთ-თუჩქეთის (1828-29) ომების მონაწილე. იმპერატორის ამალის გენერალ-მაიორი: 1835-დან. ცხენოსანთა დივიზიის მეთაური. მეფის სოლომონ I შვილთაშვილი.

გენერალ - მაიორი
1835 10.09
გენერალ - ლეიტენანტი
1844 06.12
გენერალ - ადიუტანტი
1852 17.09

1796 1862
05.02

სანკტ-პეტერბურგი
რუსეთი

ქუთაისი

გაბრატიონ-ივარაზინსკი
ალექსანდრა კონსტანტინის ძე

გამორჩენილი მხედართმთავარი და სახელმწიფო მოღვაწე, პლენისა დიოქრეს (ბუნგაჩეთი) გმიხი. მხავალი ბიძოლის მონაწილე იმპერატორის მთ. სამხ. პოლკის მეთაური, ვახშავის გენერალ-გუბერნატორი და ვახშავის სამხ. ოქლის სახელმწიფო 1897 01.01-დან. სახელმწიფო საბჭოს წევრი: 1892-დან. იმეხეთის მეფის სოლომონ II შვილიშვილი.

გენერალ - მაიორი
1869 30.08
გენერალ - ლეიტენანტი
1877 29.11
ინფანტერიის გენერალი
1896
გენერალ - ადიუტანტი
1878 16.04

1837 1900
24.09 18.11

(გარდაიცვალეთ
ვარშავაში)

სანკტ-პეტერბურგი
რუსეთი

გაბრატიონ-ივარაზინსკი
ლივიტარი გიორგის ძე

ჰუსეთ-იხანის (1826-28), ჰუსეთ-თუჩქეთის (1828-29) ომების მონაწილე. მსახურობდა პოლონეთში: 1830-ან წლებში. მე-2 ულანთა ბრიგადის (1838), გოგოხცაძის რეზერვაციის ჰუსეთის პოლკის (1838-39) მეთაური.

გენერალ - მაიორი
1836

1799 1845
06.11

სანკტ-პეტერბურგი
რუსეთი

ქუთაისი

გაბრატიონ-ივარაზინსკი
კონსტანტინა დავითის ძე

იმეხეთის მეფე დავით II ვაჟი. სამამულო ომის (1812), ჰუსეთ-იხანის (1826-28), ჰუსეთ-თუჩქეთის (1828-29) ომების მონაწილე. ჰუსეთის 1-ლი დივიზიის 1-ლი ბრიგადის მეთაური: 1817-დან, 1838-დან თადარიგშია.

გენერალ - მაიორი
1817 12.12

1789 1844
.09 03.05

სანკტ-პეტერბურგი
რუსეთი

ქუთაისი

გაბრატიონ-ივარაზისკი
ნიკოლოზ კოსტაბიძის ძე

ვიცენის მაზხის უფოსი: 1863-64, ვოცინის გუბერნიის თავადაზნაუხების წინამძღოლი: 1866-99, იმპერატორის ამაღის გენერალ-მაიორი: 1872-დან.

გენერალ - მაიორი
1872 14.08
გენერალ - ლეიტენანტი
1881 30.08

1830	1894
30.12	20.10
სანკტ-პეტერ-ბურგი რუსეთი	სანკტ-პეტერ-ბურგი რუსეთი

გაბრატიონ-მუსრანსკი
ალქასანდრე ირაპალის ძე

ჟესეთ-თუჩეთის, ჟესეთ-იაპონინის, I მსოფლიო ომების მონაწილე, ნიუგოხოიდის 44-ე დაგუნთა ჰოცის (1902-04), დობ-გვახდიის ცხენოსანთა ჰოცის (1904-დან), მე-3 ცხენოსანთა კოხუესის (1917 06.04-დან) მეთაუნი.

გენერალ - მაიორი
1904 10.07
გენერალ - ლეიტენანტი
1917 06.04

1853	1918
20.07	20.10
სანკტ-პეტერ-ბურგი რუსეთი	(ბოლშევიკების მიერ დახვედრილია პიატოვოსკო) თბილისი

გაბრატიონ-მუსრანსკი
არიმოლ (ვიორაზი) ივანეს ძე

სამამეო (1812), ჟესეთ-სპახეთის (1826-28), ჟესეთ-თუჩეთის (1828-29) ომების მონაწილე. 1822-დან მსახურობდა განსაჯ. დავალებათა ამხედებლად მთავარსახიდალთან. იხიცხებოდა ცაქაუჯი ჯავჯასიის კოხუესში: 1845-დან, ქაჩ-ბედაქის ოქის გენერალ-გუბერნატორი.

გენერალ - მაიორი
1850 06.12

1790	1861
	25.02
მუხრანი მცხეთა	რუსეთი

გაბრატიონ-მუსრანსკი
ივანე კოსტაბიძის ძე

ცნობილი სახიდალი და... მეღვინე. ყიხიძის (1853-56), ჟესეთ-თუჩეთის (1877-78) ომების მონაწილე. ჯავჯასიის გენერალთა სახეუხუმ დივიზიის მეთაუნი: 1853 18.07-დან. გუჩიის ხაზმის უფი.: 1854-დან. მე-18 ქვეითი დივიზიის უფი.: 1856-დან. თბილისის გუბერნიის თავადაზნაუხობის მე-9 მახშილი: 1877-93. თადახიგშია 1881 14.01-დან.

გენერალ - მაიორი
1851
გენერალ - ლეიტენანტი
1858

1812	1895
07.02	11.03
მუხრანი მცხეთა	მცხეთა

გაბრატიონ-მუსრანსკი
კოსტაბიძის ძე ივანეს ძე

ჟესეთ-იხანის (1826-28), ჟესეთ-თუჩეთის (1828-29) ომების მონაწილე. ქაჩთის ქაჩის სახიდალი. აღმოსავლეთ საქართველოს თავადაზნაუხობის მე-2 მახშილი. ახიუჯი იქნა 9-ჯეი: 1812-39.

გენერალ - მაიორი
1810
გენერალ - ლეიტენანტი
1829

1782	1842
	07.09
მუხრანი მცხეთა	მცხეთა

**ბ ა გ რ ა ტ ი ო ნ -
დ ა ვ ი თ ი შ ვ ი ლ ი**
(დ ა ვ ი დ ო ვ ი)
სიორე შინაილის კა

გენერალ - მაიორი
1784

1730

1792
ივნისი

ჰესეთის ჯახშია 1749-დან მსახურობდა საახტიცილო ჯოხუესში, შემდეგ მსახურობდა სამხედრო დეპარტამენტში: 1780-დან. პირობა-ფენსიის ღებ-გვახილის ოფიცერი.

მოსკოვი
რუსეთი

სანკტ-
პეტერ-
ბურგი
რუსეთი

ბ ა ლ ვ ა შ ვ ი ლ ი
ლავრენტი იოსავის კა

გენერალ - მაიორი
1868 12.10

1814

1880-ის
შემდეგ

ყიბის (1853-56), ჰესეთ-თუხუეთის (1877-78) ომების მონაწილე. მსახურობდა კავკასიის სამხედრო ოლქში. მეთაურობდა ქვეითთა პოლკს. ტამანის სამხედრო ოქუგის უფროსი: 1867-72.

თბილისი

რუსეთი

ბ ა ტ ი ე ვ ს კ ი
იაკობ იაკობის კა

გენერალ - მაიორი
1878 27.07

1831

1889

ყიბის (1853-56), ჰესეთ-თუხუეთის (1877-78) ომების მონაწილე. სევერსკის ძაგუნთა 45-ე პოლკის (1873-დან), ძაგუნთა მე-15 სახუხუეო პოლკის (1877-დან) მეთაუერი. დაიბადა, სწავლობდა, მსახურობდა თბილისში.

თბილისი

მოსკოვი
რუსეთი

ბ ა რ ა თ ა შ ვ ი ლ ი
(ბ ა რ ა თ ა ე ვ ი)
ნიკოლოზ ნიკოლოზის კა

გენერალ - მაიორი
1906 18.05

1865
01.02

1932
22.03

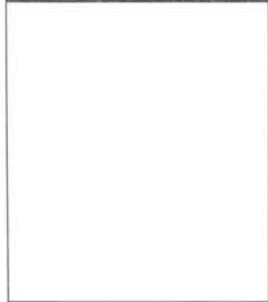
გენერალ - ლეიტენანტი
1912 26.11

(1919 13.09 თბილისში
რეგოლუციონერმა
ა. ელბაქიძემ შიშელ დაჭრა,
1921-დან ემიგრაციაში)

ჰესეთ-იაპონიის, I მსოფლიო, სამოქალაქო ომების მონაწილე. საქსპედინციო ცარუელი ჯოხუესის მეთაუერი სპახსეთში: 1916-დან. სამხუეთ ჰესეთის თეთი ახიის ნახომადგენელი ამიერიკავკასიაში: 1918-19, გუბეთ "ჰესუი ინვალიდის" ჰედაქტოერი: 1930-32 (ემიგრაციაში).

თბილისი

პარიზი
საფრანგეთი

ბ ა რ ა თ ა შ ვ ი ლ ი
აბრა ვალთისეაჟის (შინაილის) კა

გენერალ - მაიორი
1781

1734

1789
02.09

გენერალ - პორუჩიკი
1786

მსახურობდა საახტიცილო ჯოხუესში: 1770-74. პეტუხუეგიდან გადაიყვანეს ციბიშიში, სადაც ახტიცი. უფი. დანიშნა. ციბიშიის გუბუენიის თავდაზნაურობის საქმეთა მმათველობის უფროსი, ქ. სიბიხსუის გენუხად-გუბუენატოერი: 1786-89. ადმიხად ნახიშოვის ქალიშვილის შუელე.

რუსეთი

რუსეთი

	<p>ბ ა რ ა თ ა შ ვ ი ლ ი სიმონ ველისაძე (მინაილის) კე</p> <p>ხესეთ-თუხუთის (1787-91) ომის მონაწილე. საახტიციო პოეტის ოფიცერი: 1784-89, ყაზანის გენერალ-გუბერნატორი: 1789-92, ორჯოვოს ციხე-სიმაგის მუხმის გამიხი. საიდუმლო მჩრეველი.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1793</p>	<p>1745 რუსეთი</p>	<p>1798 30.12 ყაზანი თათარსტანი რუსეთი</p>
	<p>ბ ა შ რ ა ძ ე ზაპარია (ზაპარო) ღივიბრის კე</p> <p>ხესეთ-იაპონიის (1904-05), I მსოფლიო ომების მონაწილე. მინსკის ქვეითა პოეტის მეთაური: 1914-დან. თავი გამოიჩინა სამხედრო-დასაცემის ფრონტზე ბელარუსის ახმის შემადგენლობაში გახლევების ბრძოლებში: 1916.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1915 12.09</p>	<p>1868 22.10 1921 18.03-დან ემიგრაციაში</p>	<p>1939 (დაიღუპა ავტოკატას- ტროფაში) პოლონეთი</p>
	<p>ბ ე ბ უ თ ა შ ვ ი ლ ი (ბ ე ბ უ თ ი ვ ი) არსენ ივანეს კე</p> <p>ხესეთ-თუხუთის (1877-78) ომის მონაწილე. ჯახშია 1856-დან. 1868-69 მსახურობდა დალესტანში. 1880 წელს მიენიჭა პოეტო-ოფიცერის წოდება. ქ. თბილისის სხვადასხვა საზოგადოების წევრი: 1897-დან.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1892</p>	<p>1834 16.06 თბილისი</p>	<p>1913 თბილისი</p>
	<p>ბ ე ბ უ თ ა შ ვ ი ლ ი ღავით ბრიგოლის კე</p> <p>ხესეთ-თუხუთის (1877-78), I მსოფლიო ომების მონაწილე, ცუხის მე-16 რეგენთა პოეტის მეთაური: 1913-15, ხესეთის ახმაში შევიდა 17 წლის ასაკში. დათხოვნილია ჯახიდან ასაკის გამო, გენერალის წოდების მინიჭებით: 1914 26.12.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1914 26.12</p>	<p>1855 12.12 თბილისი</p>	<p>1931 თბილისი</p>
	<p>ბ ე ბ უ თ ა შ ვ ი ლ ი ღავით (ღათიკო) იოსავის კე</p> <p>მხავალი ბრძოლის მონაწილე, 1829-დან მსახ. ჯავახიაში მე-2 მუსლიმანური პოეტის (1832-დან), I-ლი ახმის ცხენოსანთა ირგულაჟი ბიგადის მეთაური. ქ. ვახშავის სამხედრო ჯომენდანი: 1861-67.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1847 14.04 გენერალ - ლეიტენანტი 1856 26.08</p>	<p>1793 11.01 თბილისი</p>	<p>1867 10.03 (გარდაიც. ვარშავაში) თბილისი</p>

ბ ა გ უ თ ა შ ვ ი ლ ი
შალვაიშვილი იოსების ძე

გამორჩენილი მხედართმთავარი. მხავალი ბიძოლის მონაწილე. ჯავა. ცაღეუელი ჯოხუესის მეთაური (1853-54), ამიუჯავასიის მხაის სამოქალაქო მმართველობის უფროსი: 1847-53, 1855-58 04.02. სამხ. საბჭოს წევრი: 1858-დან.

გენერალ - მაიორი 1791 1858
1828 25.03 07.03
გენერალ - ლეიტენანტი 1843 13.10
ინფანტერიის გენერალი 1857 06.01

თბილისი თბილისი

ბ ა გ უ თ ა შ ვ ი ლ ი
ნიკოლოზ შალვაიშვილის ძე

ხუტეთ-თუჩეთის (1877-78) ომის მონაწილე. ჯავასიის სამხედრო ოქის შტაბის გენერალი: 1888-დან იხიციებოდა ჯავასიის სამხედრო ოქის ჯაზეში: 1895-დან.

გენერალ - მაიორი 1839 1904
1895 04.06 08.05 09.02

თბილისი თბილისი

ბ ა გ თ ა ბ ა გ ი შ ვ ი ლ ი
(ბ ა გ თ ა ბ ა გ ო ვ ი)
ალექსანდრე ივანის ძე

ყიშიმის ომის (1853-56) მონაწილე. ჯავასიის მესანჯეთა 1-ლი ბატალიონის მეთაური: 1855 17.09-დან. ქუთაისის 158-ე პოლკის მეთაური: 1863-დან, სამხედრო მწეხალი, მეცნიერ-ინჟინერი, საზოგადო მოღვაწე.

გენერალ - მაიორი 1819 1876
1869 10.05 26.01

თბილისი თბილისი

ბ ა გ თ ა ბ ა გ ი შ ვ ი ლ ი
სოლომონ ივანის ძე

ხუტეთ-იხანის (1826-28), ხუტეთ-თუჩეთის (1828-29), ყიშიმის (1853-56) ომების მონაწილე. იხიციებოდა ჯავა. ცაღეუელი ჯოხუესში: 1845, ჯავასიის ჯოხუესის ატილეთის უფროსი: 1847-დან. დეიბ-გვახდიის პოლკოვნიკი.

გენერალ - მაიორი 1803 1860
1848 06.05

თბილისი თბილისი

ბ ა გ ნ ა შ ვ ი ლ ი
(ბ ა გ ნ ა ვ ი)
ანდრია მიხეილის ძე

ცნობილი ასეონომ-გეოდეზისტი. ხუტეთის დასავლეთის საზღვაო ხ-ნების ტიხანგუდაციის სამუშაოების უფროსი: 1901-1916. ჯოხუესის მეთაური: 1916-დან. პაჩაღეუელად ეწეოდა ჰედაგ. მოღვაწეობას სამხ. აჯადემიაში: 1905-16.

გენერალ - მაიორი 1868 1941
1913 04.09 28.06
გენერალ - ლეიტენანტი 1916

(გარდაიცვალა სოხუმში)

ყვარელი თბილისი

	<p>ბ ი ბ ი ლ უ რ ი (ლ ა უ შ ა რ ი ო ვ ი) ალექსანდრა გრიგოლის ქა</p> <p>ბიბილეჩაზი ხუსათში სლობილი იყვნენ ლაშქარის ბუხარით.</p> <p>აღმოსავლეთის (ყიხიმის) ომის მონაწილე: 1853-56. ფიგელ-ადი-უტანტი: 1855 06.12-დან. ხუსეთის იმპერიის შინაგან საქმეთა სამინისტროს საბჭოს წევრი.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1860 17.04</p> <p>გენერალ - ლეიტენანტი 1867 16.04</p>	<p>1823 23.11</p> <p>სანკტ-პეტერ-ბურგი რუსეთი</p>	<p>1898 29.11</p> <p>სანკტ-პეტერ-ბურგი რუსეთი</p>
	<p>ბ ი ბ ი ლ უ რ ი ალექსანდრა სარგოს ქა</p> <p>სამამულო ომის (1812) მონაწილე. მსახურობდა ხუსეთის სხვადასხვა სამხედრო ოქლებში. იზიუმის ჰესახთა ჰოლცის ოფიცერი.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1830-ან წლებში</p> <p>გენერალ - ლეიტენანტი 1850-ან წლებში</p>	<p>1780 დაახლ.</p> <p>სანკტ-პეტერ-ბურგი რუსეთი</p>	<p>1864</p> <p>სანკტ-პეტერ-ბურგი რუსეთი</p>
	<p>ბ ი ბ ი ლ უ რ ი გრიგოლ სარგოს ქა</p> <p>სამამულო ომის, საზღვაოაღმოსავლეთის დაშლობების (1813-14) მონაწილე. მოგილიოვის (1826-32), გომდნოს (1832-33) ვიცე-გუბერნატორი, კიევის, ჰოლომსკის, ვოლინის გუბერნატორი (1833-39), ქ. ვიგომიის სამხედრო ჯომენდანტი: 1839-49, სენატორი. "დისტრიბუციონი სტატსკი სოვეტნიკი".</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1839</p> <p>გენერალ - ლეიტენანტი 1844</p>	<p>1788 20.11</p> <p>სანკტ-პეტერ-ბურგი რუსეთი</p>	<p>1849 01.07</p> <p>სანკტ-პეტერ-ბურგი რუსეთი</p>
	<p>ბ ი ბ ი ლ უ რ ი იური ავლან</p> <p>ყიხიმის (1853-56), ხუსეთ-თუჩეთის (1877-78) ომების მონაწილე. მე-9 საჯავაღმოსავლეთის მეთაური, დუნაის ახმის ჯავაღმოსავლეთის უფროსი: 1882-დან.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1868</p>	<p>1820-ან წლებში</p> <p>სანკტ-პეტერ-ბურგი რუსეთი</p>	<p>1902 13.04</p> <p>სანკტ-პეტერ-ბურგი რუსეთი</p>
	<p>ბ ი ბ ი ლ უ რ ი ავლან სარგის ქა</p> <p>სამამულო ომის აქტიური მონაწილე. ციმბირის ჯვითთა ჰოლცის მეთაური: 1812-დან. შვედინოს (ხომელიც ნინ უძლოდა ბოლოდნოს ბოლოდნოს) გმიხი (1812 24.08) მძიმედ დაიჭრა, ხის შედეგად დაბრუნდა.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1812</p>	<p>1776 06.11</p> <p>სანკტ-პეტერ-ბურგი რუსეთი</p>	<p>1857 13.01</p> <p>სანკტ-პეტერ-ბურგი რუსეთი</p>

გიორგი ბაგრატიონი
(**ლაშქარაშვილი**)
სარგო **ლაშარაშვილი** კა
 ხუსთის იმპერატორის ცნობილი დიპლომატი. მოღვაწეობდა ვიწრო და ბუნებრივ გეოგრაფიულ უბნებში, მმართველი: 1807-17. შავილი უცხო ენების მცოდნე. საგარეო საქმეთა სამინისტროს მდივანი. ნამდვილი "სტატუსი სოფტ-ნიკი": 1793 21.09. აზიის საქმეთა დეპარტ. შემქ. და პირველი ხელმ.

გენერალ - ადიუტანტი
1790-ან წლებში
კანცლერ - მრჩეველი

1739 1814
06.10

მოსკოვი
რუსეთი ვიტებსკი
ბელორუსია

გრეგორი ბაგრატიონი
ალაშვილი **ალაშვილი** კა
 ხუსთის გეოგრაფიული მთავრობის ხაზების უმაღლესი მთავარსახიდან (1917 მაისი-ივლისი). გამოჩენილი მხედრობითი მეთაური. 15 წამდე ცხოვრობდა საქართველოში. იცოდა ქართული ენა. 1916 წ. სამხედრო-დასავლეთის ფრონტის ხაზებზე მისი მეთაურობით ბრძოლები გააჩვენეს მტრის ფრონტი.

გენერალ - მაიორი
1900 06.05
 გენერალ - ლეიტენანტი
1906 06.12
 კავალერიის გენერალი
1912 06.12
 გენერალ - ადიუტანტი
1915 10.04

1853 1926
19.08 17.03

თბილისი მოსკოვი
რუსეთი

გრეგორი ბაგრატიონი
ლავ **ალაშვილი** კა
 ხუსთ-იაპონიის (1904-05) ომის მონაწილე. ქვეყნის "გომომომის" მეთაური: 1904-05, ხუსთის საზღვაო ფლოტის გეოგრაფიული მტების უფროსი: 1906-დან. უმაღლესი მთავარსახიდან აღეხი ბრძოლის ძმა და გეოგრაფიული იტენანტი (მიენიჭა 1856 26.08) აღეხი ბრძოლის შვილი.

კონტრ - ადმირალი
1904
 ვიცე - ადმირალი
1908

1857 1912
30.06 დაახლ.

თბილისი სანკტ-
პეტერ-
ბურგი
რუსეთი

ბუჭყალი ბაგრატიონი
(**ბუჭყალი**)
ალაშვილი **ბაგრატიონი** კა
 ყიზილის (1853-56), ხუსთ-თურქეთის (1877-78) ომების მონაწილე. 1851-78 მსახ. კავკასიაში. მე-18 სახმომო ყიზილის 24-ე სახმომო-ხომო ბრძოლის მეთაური (1878-დან) და ფინეთის სამხედრო ოქის ატილი. უფი.: 1884-92. თავიანთი 1893 24.05-დან.

გენერალ - მაიორი
1878
 გენერალ - ლეიტენანტი
1893 24.05

1825 1902
24.08 28.02

თბილისი თბილისი

ბუჭყალი ბაგრატიონი
ლიპიბერი **ივანე** კა
 ხუსთ-იხანის (1826-28), ხუსთ-თურქეთის (1828-29) ომების მონაწილე. დიპლომატიური უფროსი მე-13 პოლკის ოფიცერი. აღეხანდროპოლის ციხე-სიმახის სამხედრო კომენდანტი: 1829-49.

გენერალ - მაიორი
1848

1789 1849

თბილისი თბილისი

ვაზგანა ვაშანიშვილი
ვაზგანა ვაშანიშვილი (ვაშანიშვილი) ქ

გენერალ - მაიორი
1878

1829

1901
09.01

ყიხიმის (1853-56), ხუსეთ-თუხუთის (1877-78) ომების მონაწილე. ტვეის მე-2 ძაგუნთა ჰოციის მეთაუი: 1877-დან. გენერლები ბუყყიაშვილები დაეხი. ახიან ანჩისხატის ეკლესიაში.

თბილისი

თბილისი

ვაზგანა ვაშანიშვილი
(ვაზგანა ვაშანიშვილი)

გენერალ - მაიორი
1916

1875

1937

22.01

27.01

ალექსანდრე გიორგის ქ ხუსეთ-იაჰონიის (1904-05), I მსოფლიო ომების მონაწილე. შიხვანის 261-ე ქვეითთა ჰოციის ოფიცერი: 1902-დან. ციმბიის მე-4 მსხ. დივიზიის შტაბის უფოსი: 1906-13, თუქესტანის სამხ. ოციის ცხენოსანთა ბიგადის მეთაუი: 1913-დან. თადიგშია 1918-დან.

თბილისი

რეგრესი-
რებულია
რეაბილიტი-
რებულია

ვაზგანა ვაშანიშვილი
ვასილ დავითიშვილი ქ

გენერალ - მაიორი
1908 28.11

1853

1933

30.03

17.03

გენერალ - ლეიტენანტი
1916 14.12

გამორენილი მხედართმთავაი. ხუსეთ-თუხუთის, I მსოფლიო ომების მონაწილე. აუინის 79-ე ჰოციის (1904-დან), ავუ. ბენადეხთა დივიზიის I-ლი ბიგადის (1908-დან), იმავ დივიზიის (1915-დან) მეთაუი. თბილისის სამხ. უომენდანტი: 1916-17. ქახთელი უოხ. მეთაუი: 1918.

თბილისი

თბილისი

ვაზგანა ვაშანიშვილი
ნასონ ვაგონიშვილი (ნასონ) ქ

გენერალ - მაიორი
1883

1818

1886-ის

შემღვ

ყიხიმის (1853-56), ავკასიის, ხუსეთ-თუხუთის (1877-78) ომების მონაწილე. ლუნიის შტუქმის გმიხი (1858 16.07) ხისთვისაც დააქიდოვეს წმინდა გიოგის IV ეტის ოფენით. ჰოციოვნიკია 1878-დან. თადიგშია 1883-დან, გენერლის წოდების მინიქებით.

თბილისი

თბილისი

ვაზგანა ვაშანიშვილი
გიორგი ნიკოლოზის ქ

გენერალ - მაიორი
1915 06.12

1866

1921-ის

22.08

შემღვ

ხუსეთ-იაჰონიის (1904-05), პიხველი მსოფლიო ომების მონაწილე. მე-3 მესანგხეთა ბიგადის შტაბის უფ.: 1904-დან, მე-5 ჰონტონის ბატალიონის მეთაუი: 1913-დან. სამხ.-დასავდ. უფ. მთავახსახდის განუახგ.: 1915 17.12-დან.

	<p>გ ა მ ს ა ხ უ რ დ ი ა სარგო ლავანის კა</p> <p>I მსოფლიო ომის მონაწილე. მე-15 საჯავაღიო დივიზიის მე-2 ბრიგადის მეთაური: 1916 04.07-დან.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1915 11.07</p>	<p>1862 21.07</p>	<p>1921-ის შემდეგ</p>
	<p>გ ა ნ გ ე ზ ლ ი ქ ე (გ ა ნ გ ე ზ ლ ო ვ ი) სივონ გიორგის კა</p> <p>ხუთ-თუხუთის (1787-91) ომის, პოლონეთის ჯამპანიის (1793-94), საზღვაოგაყეთის რაშჩობების (1813-14) მონაწილე. მე-13 ქვეითი დივიზიის მეთაური: 1799 27.09-დან. სევასტოპოლის სადესანტო ჯაჭების მეთაური: 1810-დან. განსაკუთრებით გამოიჩინა თავი სამამულო ომში (1812). თადარიგშია 1818-დან.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1799 27.09</p>	<p>1757 24.05</p>	<p>1827 17.02</p> <p>ბოგოდაროვკა დნებროპე- ტროვსკი უკრაინა</p>
	<p>გ ა ნ კ ი ე ლ ი გიორგი სირიღონის კა</p> <p>ჯავახიის, ხუთ-თუხუთის (1877-78) ომების მონაწილე. მსახურობდა თბილისის გენდარმთა პოლკში. ნიჟეგოროდის მე-16 დივიზიის პოლკის ჯაჭიანი. ელისავეტპოლის მომხიგებელი მოსამაჩთლე. შემდეგ კი - ელისავეტპოლის ცხენოსანთა იხეგედახელი პოლკის მეთაური: 1877 04.09-დან.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1882</p>	<p>1834</p>	<p>1906</p> <p>გორი თბილისი</p>
	<p>გ ა რ ს ე ვ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი (გ ა რ ს ე ვ ა ნ ო ვ ი) მიხაილ ნიკოლოზის კა</p> <p>გამორჩენილი სამხედრო მენიეი. ხუთის ტენიუეი საზოგადოების დამაჩხებელი. 1868-83 წწ. მსახურობდა საქართველოში. მიმოსვლის გზების ინ-ტის დიუეტში: 1883-დან. ტანსციმბიის ჰენიგზის ჰოუეტის ეთ-ეითი შემქნელი. "დისტვიტენი სტატს-კი სოვეტნიკი".</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1880-ან წლებში</p>	<p>1830 25.03</p>	<p>1907</p> <p>სანკტ- პეტერ- ბურგი რუსეთი</p>
	<p>გ ა რ ს ე ვ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი ნიკოლოზ ვაგრაილის (ვორისის) კა</p> <p>ყიხიშის (1853-56) ომის მონაწ. სევასტ. დაცვის გმიხი. ყიხიშის ახიშის შტაბ. უფი.: 1854 23.10-დან. გენერალ-ჯაჭიქიშისტიეი: 1854 06.12-დან, მე-14 ქვეითი დივიზ. მე-2 ბრიგად. მეთ.: 1855-57. თადარიგშია-1860-დან. ნოვოხოსიისეის მახიის თავდაზნ. ნინამძლოლი: 1860-66. სამხ. ისტოიქოსი. და პუბლიცისტი.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1855 29.10</p>	<p>1809</p>	<p>1871 04.07</p> <p>დნებროპე- ტროვსკი უკრაინა</p>

	<p>გ ე დ ე ვ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი (გ ე დ ი ა ნ ო ვ ი) ალექსანდრე კონსტანტინეს ძე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1914</p>	<p>1870 16.02</p>	<p>1933</p>	
<p>ჩუგუთ-იაპონიის (1904-05), I მსოფლიო ომების მონაწილე. ბაქოს 153-ე ქვეითთა პოლკის ოფიცერი, უბის 155-ე პოლკის მეთაურის მოადგილე: 1912-დან. დეზერტის ქვეითთა პოლკის მეთაური.</p>		<p>ახაშენი გურჯაანი</p>		<p>თბილისი</p>	
	<p>გ ე დ ე ვ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი ივანე მიხეილის ძე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1857</p>	<p>1816 16.01</p>	<p>1907 20.01</p>	
<p>გამორჩენილი სამხედრო და სახელმწიფო მოღვაწე. მხავალი ომის და ბრძოლის მონაწილე. ნიკოლოზის გენერალური შტაბის სამხედრო აკადემიის პროფესორი: 1850-დან. იმპერატორთან ახსებული დაჯილდოების უმთხილის უფლისი: 1883-დან.</p>		<p>გენერალ - ლეიტენანტი 1864 ინფანტერიის გენერალი 1893</p>	<p>ველსკი ვოლოგდა რუსეთი</p>		<p>რუსეთი</p>
	<p>გ ე დ ე ვ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი მიხეილ დანიელის ძე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1916 10.04</p>	<p>1863 11.08</p>	<p>1917-ის შემდეგ</p>	
<p>თუჩუესტანის სამხედრო ოქის შტაბის სამხედრო-გოპოგრაფიის განყოფილების უფლისი: 1905-დან. პეტროგრადის ახსენარის უფლისი: 1913 31.12-დან.</p>		<p>თბილისი</p>			
	<p>გ ვ ა თ შ ა გიორგი კონსტანტინეს ძე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1913</p>	<p>1853 10.06</p>	<p>1919 04.02</p>	
<p>ჩუგუთ-თუჩუეთის (1877-78), ომების და მხავალი ჯამპანის მონაწილე. მსახურობდა ჯავახის სამხედრო ოქში. მეთაურობდა სხვადასხვა სამხედრო ნაწილებს. 1913-დან თადარიგშია.</p>		<p>ხობი</p>		<p>თბილისი</p>	
	<p>გ ო გ ნ ი ა შ ვ ი ლ ი (გ ო გ ნ ი ა ვ ი) ნიკოლოზ რეპაის ძე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1900</p>	<p>1844 06.12</p>	<p>1913 31.01</p>	
<p>ჩუგუთ-თუჩუეთის (1877-78) ომის მონაწილე. მე-2 ჯავახის ოქის შტაბის უფლისი: 1880-დან. გენერალის მეთაურის მოადგილე: 1896-90. ჯავახის სამხედრო ოქის ადგილობრივი ჯარების შტაბის გენერალი: 1900-დან.</p>		<p>ქვემო ხოლაშენი თელავი</p>		<p>ქვემო ხოლაშენი თელავი</p>	

გ მ თ უ ა
გიორგი სიმონის ძე

გენერალ - მაიორი
1918

1871 1936
14.01 13.01

I მსოფლიო ომის მონაწილე. ხუბრის საექსპედიციო კოხუხტან ეხთად იბრძოდა საფხანგეთში გეიმანელების წინააღმდეგ: 1916-დან. მეთაურობდა ბატალიონს, ლეგიონს. დაჯილდოვდა საფხანგეთის სამხედრო კვიჩით.

1918-დან ემიგრაციაშია

ძიმიტი ბელგრადი
ოზურგეთი იუგოსლავია

გ მ ნ დ ა უ რ ი
(კონდაური, კონდოგური)
ნიკოლოზ გიორგის ძე

გენერალ - მაიორი
1917

1860-ან 1918-ის
წლებში შემდეგ

I ხანგის ეპიტანი: 1912 14.06. ასტახადესის სამხედრო-საზღვაო სადგუხის უფროსი: 1914-დან (ჯასპის ზღვა).

გ მ ვ ა ძ ე
ილია ჯვარავის ძე

გენერალ - მაიორი
1917

1853 1932
08.01 29.03

ხუბრ-თუხუთის (1877-78), I მსოფ. ომების მონაწ. ჯავახის სამხედრო ოქის სამხედრო-სანიტარული სამმართველოს უფ.: 1915-18. აბასთუმნის, ხოგოხც ტუბეჯელიოზის სამუხინალო კუხოტის, დამაახსებელი, ნამდვირი "სტატსკი სოვეტნიკი": 1903-დან. ჰომფესოხ აჩჩილ ასათიანის ჰავა.

ქუთაისი თბილისი

გ უ ნ ს ა ძ ე
დავით კონსტანტინეს ძე

გენერალ - მაიორი
1914 07.08

1861 1922
08.09

გენერალ - ლეიტენანტი
1917 12.10

1920-დან ემიგრაციაშია

ხუბრ-იაპონიის (1904-05), I მსოფლიო ომების მონაწილე. 150-ე ტამანის: 1890 10.06-დან. 97-ე ლიფლანდიის ქვეითი პოლკის: 1912 01.03-დან, 53-ე ქვეითი დივიზიის (1915 25.08-დან) მეთაუხი.

შუა კვალითი ბელგრადი
ზესტაფონი იუგოსლავია

გ უ რ ი ე ლ ი
(გ უ რ ი ა ლ ო ვ ი)
გიორგი ლეონის ძე

გენერალ - მაიორი
1853

1800-ან 1853
შემდეგ 16.11

ხუბრ-თუხუთის (1828-29), ყიზილის (აღმოსავლეთის, 1853-56) ომების მონაწილე. გუჩიის მილიციის ხაზმის მეთაუხი.

(დაიღუპა ომში)

ჩოჩხათი ჩოჩხათი
ლანჩხუთი ლანჩხუთი

ბაგრატ I
გრიგოლ ღვთისმშობლის

გენერალ - მაიორი
1882 14.10

1819 25.10
1891 20.11

ყიძის (1853-56), ხუხუტ-თუხუტის (1877-78) ომების მონაწილე. საყოფონო ჯარების (1877-78), ბათუმის ოქის უფოსი: 1880 13.04-დან. იხილებოდა ჯავ. სამხ. ოქის ჯარებში: 1882-დან. 1882 14.10-დან თადარიგშია.

ოზურგეთი ოზურგეთი

ბაგრატ II
ღვთისმშობლის (ღვთისმშობლის) მარტოპოლიტის

გენერალ - მაიორი
1875 30.08

1822
1882 17.08

ყიძის (1853-56), ხუხუტ-თუხუტის (1877-78) ომების მონაწილე. ღვთისმშობლის უფოსი: 1871-დან, იმპერატორის ამალის განსაჯ. დავალებ. შემსხულებელი: 1876-დან.

ოზურგეთი ოზურგეთი

ბაგრატ III
მარტოპოლიტის

გენერალ - მაიორი
1917

1861 07.10
1919

I მსოფლიო ომის მონაწილე. ჯავახის სამხედრო ოქის ჯარების მთავარსარდლის ადიუტანტი (ჯავახის): 1893-დან. ჯავახის მეფისნაცვლის განსაჯუთხ. დავალებათა გენერალი: 1914-დან.

ოზურგეთი რუსეთი

ბაგრატ IV
მარტოპოლიტის

გენერალ - მაიორი
1803 16.05

1770 ან 1772
1818

ხუხუტ-თუხუტის (1787-91) ომის, ჰოლომეთის ჯამბანის (1793-94), სამამულო ომის (1812), საზღვაოგაყის ღვთისმშობლის (1799, 1813-14) მონაწილე. ჯარშია 10-წლიდან. ვოლნის (1799-დან, ჰოლომეთი), უფოსის (1812-დან) ჰოლომეთის, 23-ე დივიზიის 1-ლი ბრიგადის (1813-დან) მეთაური.

რუსეთი მოგვილიოვი ბელორუსია

ბაგრატ V
ღვთისმშობლის

გენერალ - მაიორი
1865 30.08
გენერალ - ლეიტენანტი
1879 01.01

1824 29.11
1888 12.05

ყიძის, ხუხუტ-თუხუტის ომების მონაწილე. გუბიის და იმერეთის ჯარების უფოსი (1877-78), ბათუმის ოქის უფოსის მოადგ.: 1878 25.08-დან. ქუთაისის გუბერნიის თავდაჯარუების ნინამძღოლი: 1853-55.

ოზურგეთი თბილისი

	<p>გ უ რ ი ე ლ ი ვაჟია სიჟონის ქა</p> <p>გუჩიის უკანასკნელი მთავარი (ნომინალურად: 1792-დან, ფაქტობრივად: 1809-1826). 1811 წელს სწომო ხესეთის ხელისუფლება და მიიღო გენერალის წინი.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1811</p>	<p>1789 ოზურგეთი</p>	<p>1826 21.11 ოზურგეთი</p>
	<p>გ უ რ ი ე ლ ი სვაფანა ქაიხოსროს (ქარისბაფორას) ქა</p> <p>მხავალი ბიძოლის მონანილე (თუჩუეთი, ჩხვილიმ ჯავახსია) მეთაურობდა მილიციისა და ირეგულარულ ჯარებს: 1774-დან. ნიუგოხორდის დედაგუნთა ჰოლციის ოფიცერი: 1780-დან. სამეფო ვიუტემბერგის დედაგუნთა ჰოლციის შუფი: 1800-დან.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1800 დაახლ.</p>	<p>1730 ოზურგეთი</p>	<p>1812 ზელორუსია მოვილვე</p>
	<p>დ ა დ ი ა ნ ი (ვ ი ნ გ რ ე ლ ს კ ი) ანდრია დავითის ქა</p> <p>უბნეინვადელი თავადი მინგჩელსკი და ფიციგელ-დიუტანტი: 1856-დან. ლეიბ-გუვარდიის ჰუსარითა ჰოლციის ოფიცერი: 1874-დან. ხესეთ-თუჩუ. ომის (1877-78) მონან. მსახ. ჰეხეხუგში, კიევიში, 1895-დან თადარიგშია. ცნობილი მოჭადჩაჟე, ჭადჩაჟის მუცენატი.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1889 გენერალ - ლეიტენანტი 1895 დაახლ.</p>	<p>1850 25.10 ზუგდიდი</p>	<p>1910 13.06 მონასტერი. მარტვილის კიევიში (გარდაიც.)</p>
	<p>დ ა დ ი ა ნ ი (დ ა დ ი ა ნ ო ვ ი) გიორგი (გორგი) ლვანის (ლვანის) ქა</p> <p>1700-დან ცხოვრობდა მოსკოვში. "დადიანოვის" მოსკოველი შტოს ფუძემდებელი. ბატონიშვილი. ას-ხულებდა დიპლომატიის დავალებებს. მისი სამივე ვაჟი ხესეთის ახმის ოფიცერი იყო.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1725</p>	<p>1683 ზუგდიდი</p>	<p>1765 12.06 მოსკოვი რუსეთი</p>
	<p>დ ა დ ი ა ნ ი გრიგოლ (გორგო) გრიგოლის ქა</p> <p>ხესეთ-იხანის (1826-28), ხესეთ-თუჩუეთის (1828-29) ომების მონანილე. ეხევის ჯახაბინეთა ჰოლციის მეთაუნი: 1836-37.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1850 დაახლ.</p>	<p>1798 ზუგდიდი</p>	<p>1851 მონასტერი მარტვილის</p>

	<p>დ ა დ ი ა ნ ი გრიგოლ კასას კა</p> <p>სამეგხელს მთავაჲი (1788-1804), სამეგხელო შეიყვანა ჲესეთის ჰოტუნქოხატის ქვეშ: 1803 04.12. სამეგხელს ჯაჲების მთავახსაჲდაღი. მეჲე გიოხგი XII-ის სიძე.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1803 04.12</p>	<p>1770</p> <p>ზუგდიდი</p>	<p>1804 24.10</p> <p>წალენჯიხა</p>
	<p>დ ა დ ი ა ნ ი გრიგოლ ლავანის კა</p> <p>ჲესეთ-იხანის (1826-28), ჲესეთ-თუჲეთის (1828-29) ომების მონაწილე. მეტაჲუხოზდა სხვა-დასხვა სამხედრო ნაწილებს.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1826</p>	<p>1791</p> <p>ზუგდიდი</p>	<p>1846</p> <p>მარტვილის მონასტერი</p>
	<p>დ ა დ ი ა ნ ი (კ ო ლ ხ ი დ ე ლ ი) გრიგოლ ლავანის (ლავანის) კა</p> <p>გამოჩენილი სამხედრო და საზოგადო მოღვაწე, ცნობილი პოეტი. მხავალი ბიძოლის გმიხი. 1857 06.12 ჩაიხიცხა იმპერატორის ამადამი. ჲავჯასიის ბჲენადეჲთა დივიზიის 1-ლი ბიზგადის მეტაჲუჲი: 1858-59.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1854 19.01</p> <p>გენერალ - ლეიტენანტი 1860 28.01</p> <p>ინფანტერიის გენერალი 1883 15.03</p> <p>გენერალ - ადიუტანტი 1880 11.03</p>	<p>1814 06.10</p> <p>ზუგდიდი</p>	<p>1901 24.12</p> <p>ქუთაისი</p>
	<p>დ ა დ ი ა ნ ი დავით ლავანის (ლავანის) კა</p> <p>ჲესეთ-თუჲეთის (1828-29) ომის მონაწილე. სამეგხელს მთავაჲი: 1840 13.11-1853 08.10 (ოთიყ. 1846 30.07-დან). მსახ. რეიმ-გვაჲიის ჲახაჲთა პოლკში: 1829-1840. 1838 23.08-დან - პოლკოვ. მეტაჲუჲი. მეგჲედ მოხარის. ხაზმს. 1848-დან მისი ინიყ. სამეგხელოში დაინეჲგა აბჲეშე-მის ნახმოზბა.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1845 27.04</p>	<p>1812 26.01</p> <p>ჭაქვინჯი წალენჯიხა</p>	<p>1853 30.08</p> <p>მარტვილის მონასტერი</p>
	<p>დ ა დ ი ა ნ ი კონსტანტინე (წიწა) ლავანის (ლავანის) კა</p> <p>ყიხიმის (1853-56), ჲეს.-თუჲეთის (1877-78) ომების მონაწილე. სამეგხელს მილიციის მეტაჲუჲი: 1854-დან. აღეჲსანდჲე II-ის ფიგელ-ადიუტანტი: 1858 17.04-დან. სენაჲის მახიის მომჲიგებელი. თადაჲიგმია 1887-დან.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1866 27.03</p> <p>გენერალ - ლეიტენანტი 1887 30.08</p>	<p>1819 18.10</p> <p>ზუგდიდი</p>	<p>1889 25.04</p> <p>ცაიშის მონასტერი ზუგდიდი</p>

დ ა დ ი ა ნ ი
ლევან (ლევანი) ბაგრატიონის ძე

ოდიშის მთავარი (1805-40, ჰიკატია, 1811-40). სამეხზაყანოს მმართველი; 1813-40. სამეგხელოს ღაშჩიხის მთავარსახადი. მხავალი ბიძოლის მონაწ. 1840 11.05 უახი თქვა სამთავროს ტახტზე შვილის დავითის სასახგებლად. ცნობილია ღევან V სახელით.

გენერალ - მაიორი
1806
გენერალ - ღეიტენანტი
1820

1793
1846
30.07

ზუღღიდი
მარტვილის
მონასტერი

დ ა დ ი ა ნ ი
ნიკო (ღიღი ნიკო) ბიორაგის ძე

ღესეთ-სპახესეთის (1826-28), ღესეთ-თუღეთის (1828-29) ომების მონაწილე. უმღლეღი სამეგხელოს საბჭოს წევღი; 1804-ღან. ღეწხუშის საღღად-მოუღავი; 1810-23. საზოგადო მოღღვანე, ისტოღიღოსი, ღიპღო-მაღი. წიღნის "ღახთვეღთ ცხოვეღების" ავტოღი (სამი წანღიღი).

გენერალ - მაიორი
1804

1764
1834
25.02

ზუღღიდი
მარტვილის
მონასტერი

დ ა დ ი ა ნ ი
(მ ი ნ გ რ ე ლ ს კ ი)
ნიკო დავითის ძე

უბნყინვღღესი თავღი და ღღი-ბეღ-ღღიუტანტი; 1856-ღან. სამეგხელოს უღანასენეღი მთავღი; 1853-67. ღესეთ-თუღეთის ომის მონაწილე; 1877-78. მიპ-ღის გმიღი. ღესეთის მთავოზამ ბეღღაღეთის მთავღის ღანღიღაღ-ღღ წამოღვენღ; 1886 21.08.

გენერალ - მაიორი
1878 30.08

1847
04.01
1903
23.01

ზუღღიდი
(გარღ.
სანკტ-
პეტერ-
ბურღში)
მარტვილის
მონასტერი

დ ა დ ი ა ნ ი
როღია ვღიზგარის ძე

ღესეთ-თუღეთის (1877-78) ომის მონაწილე. მსახუღობღ ღავღასი-ღის სამხუღეღო ოღქში. ოღია ბა-ტონიღვიღი მეთავოზობღ სხვღ-ღასხვღ სამხუღეღო წანღიღებს, ღღეღსანღეღოზოღის, შუღღეღ ოზუღ-ღეთის მღზღეღის უღღოსი; 1882-ღან.

გენერალ - მაიორი
1900

1838
15.03
1915
07.06

სენღაკი

დ ა დ ე შ ე ლ ი ა ნ ი
ალღასანღრა (ბაღიროღი) მიღეღიღის
(ციოღვის) ძე

ღმის გამო, ღომეღღმღც 1857 წ. მოღღღა ღუთღისის გენ.გუბეღინ. ა.გაგღღინი, გღღასახღ. ოღწღ ციღ-ბიღში (ღ. ოღუღესღი). აღმოღავღი, ციღბიღის გენ.-გუბეღინ. ღღიუტან-ტი. ცნობიღი ტოპოგღღაღი და გეოგღღაღი. 1880-84 ოღო ოღღღა-ღი, აღწეღღა აღუღის მღზღეღ და ၾოღეღის წახეღღაღეღმღღი.

გენერალ - მაიორი
1872

1828
1888

ზიღვეღი სვანი გენეღღადი

ფარი
მესტია
ღგღიღმანღი
მეღღიღოპოღი
უკრღინღ

და დ ე შ ე ლ ი ა ნ ი
გიორგი (ჯანსოხ) თანავიზის
(ნიკოლოზის) ქა

გენერალ - მაიორი
1917 02.04

1858
23.08

1921

რუს.-თუჩ. (1877-78) ომის მონაწილე. მსახ. ქუთაისში, სვანეთში, ზუგდიდში. ყაზახის ოქრის სამხ. გუბერნატორის თანაშემწე: 1906-08, დაღესტნის ოქრის გუბერნატორი: 1915 12.06-1917 15.01. გადადგა 1917 07.10.

მესტია

რუსეთი

და ნ ი ბ ე გ ა შ ვ ი ლ ი
(დ ა ნ ი ბ ე გ ო ვ ი)
ალექსანდრე იაკოვის ქა

გენერალ - მაიორი
1871 17.04

1820-ახ
წლებში

1890-ის
შემდეგ

რუსეთ-თუჩეთის (1877-78) ომის მონაწილე. ჯავახეთის ახმითის 41-ე ქვეითი დივიზიის მე-2 ბრიგადის მეთ. ხომალტის მეთ. ხაზმის მახსენება ჯორჯიის მეთ. ხი: 1877-78. იხილებოდა ჯავახეთში.

გენერალ - ლეიტენანტი
1882 19.11

საქართველო

რუსეთი

დ გ ე გ შ ა ქ ე
ავსარიონ შაბაშის ქა

გენერალ - მაიორი
1880 დაახლ.

1835

1882

რუსეთ-თუჩეთის (1877-78) ომის მონაწილე. მსახურობდა ჯავახეთის სამხედრო ოქრის ჯარებში. მეტეხელი ხაზმის მეთ. ხი. ავსარიონის მახსენება მჭედის 33-ე.

მარტვილი

მარტვილი

დ ე ვ დ ა რ ი ა ნ ი
ზაქარია (ზაქარ) ღვინთის ქა

გენერალ - მაიორი
1901 12.05

1836

1902-ის
შემდეგ

ყიბიძის (1853-56), რუსეთ-თუჩეთის (1877-78) ომების მონაწილე. მსახურობდა რეზერვაციის მეთ. ხი. მე-13 პოლკში: 1859-დან. ომის შემდეგ იყო ჯავახეთში. სამხ. ოქრის შტაბში საინტენდანტო თანამდებობებზე. დათხოვნილია ჯავახეთში. სამხ. საოქრო გუბერნატორის თანამდებობიდან გენერალის წოდების მინიჭებით: 1901 12.05.

საქართველო

საქართველო

დ ო ნ ა შ ო რ ი
(დ ო ნ ა შ ო რ ო ვ ი)
ალექსი პაპრაშვილის ქა

გენერალ - მაიორი
1880

1830

1897
03.04

გენერალ - ლეიტენანტი
1888

ყიბიძის (1853-56), რუსეთ-თუჩეთის (1877-78) ომების მონაწილე. მისი ტყუპისწავლი ზაქარია იყო რუსეთის გენერალ-ლეიტენანტი ჯორჯიის შტაბში.

სანკტ-პეტერბურგი
რუსეთი

სანკტ-პეტერბურგი
რუსეთი

	<p>დ მ ნ ა უ რ ი მიხეილ ივანეს კე</p> <p>მომავალი იმპერატორის პავლე I მდივანი და ბიბლიოთეკაჰი. დიდი თავადის ბიძანებულებით გადავიდა სამხ. სამხ. საიმპერატორო კაბინეტის მმართველი: 1797-დან. საიდუმლო მჩრეველი: 1798-დან. სენატორი: 1799-დან. წამდვილი საიდუმლო მჩრეველი: 1799-დან.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1797</p>	<p>1740-ან წლებში</p> <p>სანკტ-პეტერ-ბურგი რუსეთი</p>	<p>1816</p> <p>სანკტ-პეტერ-ბურგი რუსეთი</p>
	<p>დ მ ნ ა უ რ ი ავბრე ავბრეს კე</p> <p>ხესეთ-იპონიის ომის (1904-05) მონაწილე. უსუიის ქაზაკთა დივიზიის უფროსი: 1902-დან.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1902</p>	<p>1842</p> <p>სანკტ-პეტერ-ბურგი რუსეთი</p>	<p>1906-ან წლებში</p> <p>რუსეთი</p>
	<p>დ უ მ ბ ა ძ ე გიორგი მიხეილის კე</p> <p>იმპერატორის საზღვარზე ხეზი-დენციის კომუნდანიტი რივადიაში (ყიხიმი). იმპერატორის ამაღლის გენერალ-მაიორი. იყო დაახლოებული იმპერატორის ნიჟოლოზ მეო-ხესთან.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1913 დაახლ.</p>	<p>1866</p> <p>თბილისი</p>	<p>1917-ის შემდეგ</p>
	<p>დ უ მ ბ ა ძ ე ივანე ანტონის კე</p> <p>ხესეთ-იპონიის ომის (1904-05) მონაწილე. მსახურობდა ქაჯე-ახშიაში: 1880-90-ან წლებში. 34-ე ქვეითი დივიზიის მე-2 ბრიგადის მეთ.: 1906-დან. იმპერატორის ამაღლის გენერალ-მაიორი: 1907 31.05-დან. იარტის ქაჯის თავი: 1906 26.10-1916 01.10.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1907 31.05</p>	<p>1851 19.01</p> <p>შემოქმედი ოზურგეთი</p>	<p>1916 01.10</p> <p>იალტა უკრაინა</p>
	<p>დ უ მ ბ ა ძ ე (ბ ო ბ რ უ ნ ს კ ი) ივანე ბარბაღის კე</p> <p>ხესეთ-თუჩეთის (1877-78) ომის მონაწილე. ქ. ოდესის პოლიციის უფროსი.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1906</p>	<p>1850-ან წლებში</p>	<p>1910-ან წლებში</p> <p>(მოკლა რევოლუციონერმა სანკტ-პეტერ-ბურგში) დაკრძ. იქვე</p>

	<p>დ უ მ ბ ა ძ ე იოსებ ანგონის ძე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1914 06.12</p>	<p>1865 03.01</p>	<p>1916-ის შემდეგ</p>
<p>ხესეთ-იაპონიის ომის (1904-05) მონაწილე. ვედივოსტოვის ციხესიმაგის I სახტიტული ბიიგადის მეთაური: 1912 04.02-დან.</p>		<p>შემოქმედი ოზურგეთი</p>		
	<p>დ უ მ ბ ა ძ ე მიხეილ ანგონის ძე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1913</p>	<p>1858 16.04</p>	<p>1918-ის შემდეგ</p>
<p>I მსოფლიო ომის მონაწილე. მსახურობდა ხესეთის იმპერიის სხვადასხვა სამხედრო ოქებში. მეთაურობდა ჰორცს, ბიიგადს.</p>		<p>შემოქმედი ოზურგეთი</p>		
	<p>დ უ მ ბ ა ძ ე ნიკოლოზ ანგონის ძე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1906 16.08</p>	<p>1854 10.07</p>	<p>1914-ის შემდეგ</p>
<p>ხესეთ-თუჩეთის (1877-78), I მსოფლიო ომების მონაწილე. მიხეილის (ბათუმის) ციხესიმაგის ახტიტულის ბატონი. მეთ. ჰორცოდა: 1896-დან. მე-3 ბიიგადის მეთაური (1907-11), 31-ე ქვეითი ბრიგადის I ბიიგადის (1911-15) მეთაური.</p>		<p>შემოქმედი ოზურგეთი</p>		
	<p>დ უ მ ბ ა ძ ე სასორე ანგონის ძე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1915 22.02</p>	<p>1866 02.02</p>	<p>1938</p>
<p>ხესეთ-იაპონიის (1904-05), I მსოფლიო ომების მონაწილე. დამთავრა საინჟინრო აკადემია. ცნობილი სამხედრო ინჟინერი. ჯავახის სამხედრო ოქის საინჟინრო ნაგებობების ჰორცოდა-ოქი: 1902-დან. ომის სამხედრო ოქის მთავარი ინჟინერი: 1915-დან.</p>		<p>შემოქმედი ოზურგეთი</p>		<p>(იყო დაპატიმრ. და 8 წელი იჯდა ბუტორკის ციხეში, მოსკოვი) გორი</p>
	<p>ე დ ი ბ ა რ ო ვ ი ვანსან - ბეგნი</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1903</p>	<p>1856</p>	<p>1915-ის შემდეგ</p>
<p>ხესეთ-თუჩეთის (1877-78), I მსოფლიო ომების მონაწილე. მსახურობდა ჯავახის სამხედრო ოქში. ჯავახის ახმით ქვეითთა ჰორცის მეთაური.</p>		<p>თბილისი</p>		

მ რ ი ს თ ა ვ ი
(**მ რ ი ს თ ა ვ ი**)
ალექსანდრე ნიკოლოზის ძე

რუს.-იაპონ., I მსოფლ. ომების მონაწილე. ჩაიხიციხა იმერეთის სამეფოში (1915-დან), ჯავახეთის ჰაერის (1916), ჯავახეთის მე-3 სააჟიოთო კოშკის 1-ლი გენერალ-საჟავად. დივიზიის 1-ლი ბრიგადის მეთ.: 1916-17.

გენერალ - მაიორი
1915 22.03

1873 05.06
1955 10.02

1921-დან ემიგრაციაშია

თბილისი პარიზი
სანტრანკეტი

მ რ ი ს თ ა ვ ი
(**მ რ ი ს თ ა ვ ი**)
გიორგი (კიპაზო) გიორგის ძე

ყიხიმის (1853-56), რუსეთ-თურქეთის (1877-78) ომების მონაწილე. გუბიის ხაზმის ოფიცერი, პოლკოვნიკი: 1854. იხიციხებოდა ჯავახეთის სამხედრო ოლქის ჯარებში: 1858-დან.

გენერალ - მაიორი
1883 15.05

1821 11.11
1909 08.12

გენერალ - ლეიტენანტი
1889

ქისტაური ახმეტა ქისტაური ახმეტა

მ რ ი ს თ ა ვ ი
(**მ რ ი ს თ ა ვ ი**)
გიორგი ივანის ძე

გამორჩენილი მხედართმთავარი. მხავალი ბიძგის მონაწილე. 21-ე კვეთით დივიზიის მეთაური: 1826-დან. სახგებლობდა დიდ ავსტრიელებში. მეთუ გიორგი XII სიძე. სენატში: 1830 12.07-დან.

გენერალ - მაიორი
1812 23.12

1769 03.11
1863 03.11

გენერალ - ლეიტენანტი
1826 14.10
ინფანტერიის გენერალი
1846 07.04

ახალგორი იკორთის მონასტერი გორი

მ რ ი ს თ ა ვ ი
(**მ რ ი ს თ ა ვ ი**)
გიორგი რევაზის (რომანის) ძე

მხავალი ბიძგის მონაწილე. ჯავახეთის ჯარების ატამანი: 1849 09.04-1852 18.02, ქუთაისის გენერალ-გუბერნატორი და ჯარების სახადო: 1858 08.12-1861 13.05. მეთესხებოდა "ატამანი".

გენერალ - მაიორი
1812 06.12

1812 01.02
1891 05.11

გენერალ - ლეიტენანტი
1858 08.12
კავალერიის გენერალი
1881 19.04

ოდისი (გარდ. თბილისში) დუშეთი ოდისი დუშეთი

მ რ ი ს თ ა ვ ი
(**მ რ ი ს თ ა ვ ი**)
დავით ვსტაპანის ძე

რუსეთ-თურქეთის (1877-78) ომის მონაწილე. მე-13 საჟავადო დივიზიის მე-2 ბრიგადის (1886-დან), მე-5 საჟავად. დივიზიის (1895 11.06-დან) მეთაური. აღქსანდრეს დაჟილიდა კომიტეტში: 1901 25.06-დან.

გენერალ - მაიორი
1886 03.11

1843 02.07
1910 29.06

გენერალ - ლეიტენანტი
1895 06.11
კავალერიის გენერალი
1906 06.12

მეგრისის გორი სანკტ-პეტერ-ბურგი რუსეთი

	<p>ე რ ი ს თ ა ვ ი (ა რ ა გ ვ ი ს) ადიშარი ალექსის კა</p>	<p>ფლოტის გენერალ - აუდიტორი 1856</p>	<p>1797</p>	<p>1858 09.10</p>
<p>ა.პუშკინის მეგობარი ცახსკოე სელს ლიყუმიდან. მსახ. საზღვაო უწყებაში: 1830-დან, იუსტ. დეპარტ., სამხედრო ისტორიკოსი, მეცნიერი. მეცნ. აკადემიის დუმილოვის ჰეიმის დეპუტატი. სენატორი: 1853-დან.</p>		<p>რუსეთი</p>	<p>ბოლოგოე ვალდაი რუსეთი</p>	
	<p>ე რ ი ს თ ა ვ ი (ა რ ა გ ვ ი ს) პოლკოვნიკი ვანუხ (პავლუხ) კა</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1858</p>	<p>1810</p>	<p>1872 12.01</p>
<p>1832 წლის შეთქმულების ერთ-ერთი ხელ-ღი. იყო გადასახლებული 11 წლით ფინეთში. ქაზო. გენერალ-პოლკოვნიკის ოფიცერი: 1843-დან, გოჩის მაზრის უფროსი: 1858-70. ავტ. ერთ-ერთი პირველი მენაშე. თადარიგშია: 1858-დან.</p>		<p>გორი</p>	<p>გორი</p>	
	<p>ე რ ი ს თ ა ვ ი (ა რ ა გ ვ ი ს) ივანე დავითის კა</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1780-ან წლებში გენერალ - ლეიტენანტი 1790-ან წლებში</p>	<p>1730</p>	<p>1804 24.01</p>
<p>მსახურობდა ხუხუთში სხვადასხვა სამხედრო ოქში. ვიკატის ქვეითი პოლკის ოფიცერი.</p>		<p>რუსეთი</p>	<p>რუსეთი</p>	
	<p>ე რ ი ს თ ა ვ ი (ა რ ა გ ვ ი ს) კონსტანტინე კონსტანტინეს კა</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1877</p>	<p>1836 23.05</p>	<p>1897 02.05</p>
<p>ყიჰიმის (1853-56), ხუხუთ-თუხუთის (1877-78) ომების მონაწილე. ჯავახისის 1-ლი მსხოლელი დეპუტატის მეთაური: 1890-დან.</p>		<p>კარალეთი გორი</p>	<p>კარალეთი გორი</p>	
	<p>ე რ ი ს თ ა ვ ი (ა რ ა გ ვ ი ს) მიხაილ პოპინას კა</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1877 01.12</p>	<p>1827 09.02</p>	<p>1894 08.05</p>
<p>ყიჰიმის (აღმოსავლეთის): 1853-56, ხუხუთ-თუხუთის (1877-78) ომების მონაწილე. თუხუთის ჯავახთა ჯარების 1-ლი ბრიგადის მოწოდების პოლკის მეთ.: 1867-დან. იმუშავებდა ჯავახისის ახმინის ჯავახიანში: 1877 18.05-დან.</p>		<p>კარალეთი გორი</p>	<p>თბილისი</p>	

ნ ი რ ი ს თ ა ვ ი
(ნ ე ს ნ ი ს)
ნიკოლოზ აიკინას ძე

ყიხიმის (1853-56), ხუხუთ-თუხუთის (1877-78) ომების მონაწილე. ქუთაისის სამხედრო გუბერნატორის თანაშემწე: 1878-დან (ქუთაისში).

გენერალ - მაიორი
1884 06.05
გენერალ - ლეიტენანტი
1912

1831 1912
01.01 18.04

კარაღეთი გორი თბილისი

ნ ი რ ი ს თ ა ვ ი
(ნ ა რ ა ვ ი ს)
სვამიშვილი დავითის ძე

მსახურობდა შვედეთში ციციანოვთან ერთად. ქაჩუხუცი გენერალის შვილი. შემდეგ მსახურობდა რუსეთში. უსტ-კაპენოვოვსკის ციხე-სიმაგრის ემენდანტი.

გენერალ - მაიორი
1796
გენერალ - ლეიტენანტი
1803 დაახლ.

1740 1804
24.01

რუსეთი რუსეთი

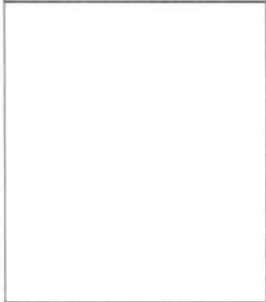
ნ ი რ ი ს თ ა ვ ი
ნიკოლოზ ფრანცის ძე

დაამთავრა თბილისის მე-2 გიმნაზია. I მსოფლიო, სამოქალაქო ომების მონაწილე. სევერსკის დეპარტამენტი მე-18 პოლკის მეთ. (1916, სომხეთი) თეთრი მოძრაობის მთავარსარდლის მტაბის გენერალი. ემიგრაციაში ცხოვრობდა პარიზში, სადაც იყო სამხ. აკად. პრეზიდენტი. პარიზის ახმითის გენერალ-ლეიტენანტი.

გენერალ - მაიორი
1917

1879 1972
17.02 19.07

ბოლნისი ასუნისონი პარაგვაი

ნ ს ა ძ ე
საბრძოლო იოსავის ძე

ყიხიმის ომის მონაწილე: 1853-56. ბესტის, ციხის უბნითა პოლკების ოფიცერი: 1835-დან. თბილისის გუბერნიის ფანდამიხიის სამმართველოს უფროსი: 1865-75.

გენერალ - მაიორი
1874 21.03

1813 1875
06.09

ოზურგეთი თბილისი

ვ ა რ ი ს ა ძ ე
ავრამ (ბალო) გიორგის ძე

ხუხუთ-თუხუთის (1877-78) ომის მონაწილე. რეზინოვსკის მე-2 ქვეითი პოლკის (1904-06), 31-ე ქვეითი ბრიგადის მე-2 ბრიგადის (1906-12) მეთაური. პეტერბურგის უკრაინული სამხედრო კომენდანტი: 1913 31.12-1917 05.03. პრეზიდენტი ნიკოლოზ რეზინოვსკის შტაბი.

გენერალ - მაიორი
1908 12.05
გენერალ - ლეიტენანტი
1917

1853 1941
02.09 17.02

კარაღეთი გურჯაანი თბილისი

ვ ა რ ნ ა ძ ე
ალქასანდრა ივანეს ძე

გენერალ - მაიორი
1913 08.08

1855
08.08

1922
24.12

ხუსეთ-თუხუეთის (1877-78) ომის მონაწილე. შემახის 261-ე პოლკის მეთაურობის მოადგილე: 1899-დან. ჯავახისის მე-5 მსხ. ბატალიონის (1913), ამიერკავკასიის მე-2 სახეზეხვო ქვეითი ბრიგადის მეთაური: 1915 21.02-დან.

კოლაგი
გურგაანი

ვ ა რ ნ ა ძ ე
დავით თაყაიის ძე

გენერალ - მაიორი
1908

1844
07.06

1915-ის
შემდეგ

ხუსეთ-თუხუეთის (1877-78), I მსოფლიო ომების მონაწილე. მსახურობდა ჯავახისის სამხედრო ოქის ჯარებში. შემახის 205-ე ქვეითი პოლკის მეთაურობის მოადგილე: 1896-დან. ტყუის 43-ე პოლკის მეთაურობის მოადგილე. პოლკოვნიკია 1900-დან.

გურგაანი

ვ ა რ ნ ა ძ ე
კობსტაძი ივანეს ძე

გენერალ - მაიორი
1914

1856
05.12

1914
05.10

I მსოფლიო ომის მონაწილე. თბილისის მე-15 გენდარეხთა პოლკის მეთაურობის მოადგილე: 1911-დან. სავაქეო, გენუის წოდება მიენიჭა სივდილის შემდეგ.

კოლაგი
გურგაანი

(გმირულად
დაიღუპა
ომში)
თბილისი

ვ ა ს ვ ა ს ი შ ვ ი ლ ი
(ვ ა ს ვ ა ს ო ვ ი)
თორნიკე (ავაფონ)
ვასვასიის ძე

გენერალ - მაიორი
1892 21.04

1837
05.10

1909
08.01

ხუსეთ-თუხუეთის (1877-78) ომის მონაწილე. სოკოლსკის ცხენოსანთა საბადეხვო ხაზმის მეთაური: 1860-დან. ვოლინის ლეიბ-გვარდიის ოფიცერი: 1861-დან. თადეხვი-გმია 1822-დან.

კურდღელაური
თელავი

ვარშავა
პოლონეთი

ვ ა ს ი რ ი შ ვ ი ლ ი
(ვ ი ს ი რ ო ვ ი)
დიმიტრი ვიორგის ძე

გენერალ - მაიორი
1868
გენერალ - ლეიტენანტი
1875

1825
15.05

1898
18.04

ყიომის (1853-56), ხუსეთ-თუხუეთის (1877-78) ომების მონაწილე. ქახთველ გენდარეხთა პოლკის ოფიცერი. ნიკოლოზ ბახათაშვილის დის მეუღლე.

ოსიაური
ქარელი

რუსეთი

ზ ა ბ ი შ ი -
ყ ა რ ა ნ გ ო ზ ი შ ვ ი ლ ი
ვიხაილ ვიხაილის კა
I მსოფლიო ომის მონაწილე.
დაამთავრა ჯადეტთა უჩიჰუსი. იმ-
სახეზე 25 წელი. შტაბსა და ნან-
ილებში მთელი ჰიგი დიდი თან-
ამდ. უკავა. 1902 დაამთ. გენ-
შტაბის აკადემია. ჯახების ზეხ-
გის დიდი სპეციალისტი. თბილ.
ქვეითი ინჟინერთა სასწავლ.
უფროსი: 1905 15.04-1915 16.05.

გენერალ - მაიორი
1910 01.09
გენერალ - ლეიტენანტი
1940 04.06

1875
01.08
1951
07.06
(ორჯერ იყო
დაპატიმრებული:
1921 და 1926
და განთავის.)
მოსკოვი
რუსეთი

ზ ა ბ ი შ ი -
ყ ა რ ა ნ გ ო ზ ი შ ვ ი ლ ი
ნიკოლოზ ვიხაილის კა
დაამთავრა ჯადეტთა უჩიჰუსი
მონაწილეობდა ლაშქრობაში შუა
აზიაში (1885). უკავასიის ახმის
გენშტაბის უფროსის ადიუტანტი,
სამხედრო ოქის გენერალ-ჟუბილი-
მანსტუხის სამხაით. სამობილჩ.
გან-ბის უფროსი: 1899-დან.

გენერალ - მაიორი
1906

1866
24.11
1953
დუშეთი თბილისი

ზ ე გ ე ლ ა შ ვ ი ლ ი
(ზ ე გ ე ლ ო ვ ი)
ალექსანდრე ალექსანდრის კა

უკავასიის ქვეითი დივიზიის შტა-
ბის უფროსი: 1895-დან. მსახეობ-
და უივის სამხედრო ოქში. 21-ე
სააჩმრო უჩიჰუსის 33-ე ქვეითი
დივიზიის მეთაუხი: 1913-დან.

გენერალ - მაიორი
1897
გენერალ - ლეიტენანტი
1910-ან წლებში

1858
31.03
1916-ის
შემდეგ
რუსეთი

ზ უ მ გ უ ლ ი ძ ე
(ზ უ მ გ უ ლ ო ვ ი)
იაკოვ ვიხაილის კა

მხავალი ბიძოლის მონაწილე.
ჯახშია 1756-დან. ოხენბეჰგის
ობეჰ-კომენდანტი: 1781 02.10-
დან. 1796-დან თადეხიგშია.

გენერალ - მაიორი
1790-ან წლებში

1730-ან
წლებში
1800
რუსეთი რუსეთი

თ ა მ ა მ შ ვ ი ვ ი
ანსილ ვიხაილის კა
უკავასიის ახმის მთავახსაე-
ლის ადიუტანტი (1895-დან). გან-
საჟ. დავალებ. გენერალი: 1913-
დან. მხავალი სხვადასხვა
სამხედრო და საქვედომქმედო
საზოგადოების წევხი და ვიცე-
პრეზიდენტი, უხოდროუდე თბილი-
სის სახელმწიფო თეატრის
დიხექოხი: 1914-15.

გენერალ - მაიორი
1913 22.02

1859
26.07
1916-ის
შემდეგ
თბილისი თბილისი

თარხან-მოურავი
(თარხან-მოურავოვი)
გიორგი იორაის ქ

გენერალ - მაიორი
1890 14.10

1841
21.10

1911
23.07

ხუტო-თუქეთის (1877-78) ომის მონაწილე. ჯავახის სამხედრო ოქის გენერალური შტაბის მთავარი სამობილიზაციო სამმართველოს უფოსი: 1881-90. ქათუდი საადგილმამულო ბანკის დირექტორი: 1890-94. მომიჯნებელი: 1895-დან. თადხიგმია 1890-დან.

ახალქალაქი
კასპი

ერთაწმინდა
კასპი

თარხან-მოურავი
დავით ზაზას ქ

გენერალ - მაიორი
1810 დაახლ.

1766

1839
22.09

ხუტო-თუქეთის (1828-29) ომის მონაწილე. გოხის მახის თავადაზნაუხოზის წინამძლოდი. ქათუდი მილიციის ხაზმის მეთაური: 1805-25. აკადემიკოს ნოხამ თახან-მოუხავის დიდი ჰაპა.

ახალქალაქი
კასპი

ერთაწმინდა
კასპი

თარხან-მოურავი
იოსადა დავითის ქ

გენერალ - მაიორი
1859 03.05

1819
05.05

1878
09.02

ყიხიმის, ჯავახის ომების მონაწილე. მე-14 ქათუდი გენადეხთა ჰოციის მეთაური: 1855-58. სამხეთ დალესტის სამხ. უფოსი და ჯაქების სახადლი: 1859-დან. ჯავახის 39-ე ქეთთა, გენადეხთა დივიზიების მეთაური: 1863-დან.

გენერალ - ლეიტენანტი
1863
ინფანტერიის გენერალი
1868

გენერალ - ადიუტანტი
1871 20.10

ახალქალაქი
კასპი

(ვარლ-
თბილისში)
ერთაწმინდა
კასპი

თარხან-მოურავი
კოხვაშვილი დავითის ქ

გენერალ - მაიორი
1858 17.04

1811

1869
06.02

ხუტო-თუქეთის (1828-29), ყიხიმის (1853-56) ომების მონაწილე. ქათუდი გენადეხთა მე-14 ჰოციის მეთაური: 1853-55, ნუხისა და შემახის (1858-63) მხახის უფოსი, ბაქოს (1863-68) სამხედრო გუბერნატორი.

გენერალ - ლეიტენანტი
1863

ახალქალაქი
კასპი

ერთაწმინდა
კასპი

თარხან-მოურავი
რევა (როვან) დიმიტრის ქ

გენერალ - მაიორი
1855

1806

1866
04.01

ყიხიმის ომის (1853-56) მონაწილე. ჯავ. კოხუხის გევიდიგეი, ჰოქოქოქოქოქი: 1847. მეგედ ეგეხთა ჰოციის მეთ.: 1853-დან. ნუხის მახის გენეჟად-გუბერნატორი. დაყყყა ებენდაქელი ჰაქი-მეჟატი.

ახალქალაქი
კასპი

თბილისი

	<p>თარხნიშვილი (თარხანოვი) განადი ნიკოლოზის ძე</p> <p>ხესეთ-თუხეთის (1877-78) ომის მონაწილე, ჯავახის სამხედრო ოქის სამხედრო-საინჟინრო სამ-მახთვეროს უფოსის თანაშემწე; 1910-დან. თბილისის სამხ. საოქო განთავსების სამმახთვეროს უფოსი; 1916-დან. ჯავახის სამხედრო ოქის საბჭოს წევრი; 1917-დან.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1916</p>	<p>1854 08.09</p> <p>სამცხე ახალციხე</p>	<p>1917-ის შემდეგ</p> <p>თბილისი</p>
	<p>თარხნიშვილი ივანე რამაზის (რომანის) ძე</p> <p>გამოჩენილი მეცნიერი ფიზიოლოგი. სანატ-ჰეტუხუგის სამხედრო-სამედიცინო აკადემიის აკადემიკოსი. "დისტიციტენი სტატსკი სოვეტნიკი".</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1903 დაახლ.</p>	<p>1846 15.06</p> <p>თბილისი</p>	<p>1908 06.09</p> <p>სანატ- ჰეტურ- ბურგი რუსეთი</p>
	<p>თაყაიშვილი ვარლამ სიმონის ძე</p> <p>ჯაშია 1879-დან. ციბიხის (1895-დან), ჯავახის სამხედრო ოქის გენშტაბის სამხ. მიმსუერის უფი., ელისავეტპოლის გენ-ეხად-გუბერნატორი (დოქტორი); 1903 13.10-დან. ცნობილი სა-ზოგადო მოღვაწის ექვთიმე თაყაიშვილის ძმა.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1905 17.04</p>	<p>1850</p> <p>ლიხაური ოზურგეთი</p>	<p>1934</p> <p>თბილისი</p>
	<p>თოფურია ლიონარდის სამსონის ძე</p> <p>I მსოფლიო ომის მონაწილე. მსახურობდა ხესეთის სხვადასხვა სამხედრო ოქებში. ჩეხოქსა-ჩის 308-ე ქვეითი პოქის მე-თაქი; 1914 16.08-დან.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1915 12.08</p>	<p>1860-ან წლებში</p> <p>აბაშა</p>	<p>1917-ის შემდეგ</p> <p>რუსეთი</p>
	<p>თუშვანიშვილი (თუშვანოვი) ალქასანდრა გიორგის ძე</p> <p>ყიხიმის ომის (1853-56) მონაწილე. გენადეხთა პოქის პოდ-პოქოვნიკი; 1850-დან. თუგის ოქის სამხედრო ნაწილის უფოსი; 1866-დან. ჯავახის სახიმო კოქპუსის მე-20 ქვეითი დივიზი-ის უფოსი; 1870-დან.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1862 27.10</p>	<p>1821 04.06</p> <p>ხელთუბანი ქარელი</p>	<p>1872 29.10</p> <p>თბილისი</p>

თ უ შ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი
გიორგი ალექსანდრას ძე

ხუსეთ-თუხუეთის, ხუსეთ-იაპონიის, I მსოფლიო ომების მონაწილე. ნიუგოხოღის დეპუტატი ჰოლანდიის ჯარისკაცის (1885). ციმბირის ჯარსა და დივიზიის მე-2 ბრიგადის მეთაური: 1904-დან. მე-7 საჯავადეზო კოორდინატორის მეთაური: 1916 08.03-დან.

გენერალი - მაიორი 1856 1933
24.11
1902 06.12
გენერალ - ლეიტენანტი 1910 01.05
1919-დან ემიგრაციაშია
ხელთუბანი ქარელი პარიზი საფრანგეთი

თ უ შ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი
გიორგი ივანეს ძე

ჯაშია 1857-დან. ხუსეთ-თუხუეთის (1877-78) ომის მონაწილე. სახინგოზო (1887-89), მე-5 მესანგეთა (1889-96) ბრიგადების მეთაური, მე-5 ქვეითი დივიზიის (1896-97) უფროსი.

გენერალ - მაიორი 1839 1901
06.03 30.05
გენერალ - ლეიტენანტი 1896 14.05
ინფანტერიის გენერალი 1901
(გარდ. ეტომორში)
ხელთუბანი ქარელი ხელთუბანი ქარელი

თ უ შ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი
ისაკ შიოს (სოლომონის) ძე

ყიზილის ომის (1853-56) მონაწილე. ჯავახისის სამხ. ოლქის ხაზების სავაჭრო ადგილობრივი წარმომადგენელი: 1862-დან, ნავანგინის ქვეითი ჰოლანდიის მეთაური: 1863. იმის შემდეგ ჯავახისის ახმიაში.

გენერალ - მაიორი 1803 1880
1860 30.08 23.04
გენერალ - ლეიტენანტი 1869 30.08
თბილისი თბილისი

თ უ შ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი
კონსტანტინე ალექსანდრას ძე

ხუსეთ-იაპონიის (1904-05) ომის მონაწილე. ჰოლანდიის 1898-დან. ამუხისპირეთის 1-ლი ცხენოსანთა ბრიგადის მეთაური: 1916-დან.

გენერალ - მაიორი 1859 1920-ის შემდეგ
1912 06.12
1920-დან ემიგრაციაშია
თბილისი პარიზი საფრანგეთი

თ უ შ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი
ლევან (ლავ)

I მსოფლიო ომის მონაწილე. დასავლეთის ფრონტის 22-ე სახტორეზო დივიზიის მე-2 ბატალიონის მეთაური: 1913-15, დივიზიონის მეთაურის მოადგილე: 1916-დან.

გენერალ - მაიორი 1881 1948
04.10 27.07
1917
1920-დან ემიგრაციაშია
თბილისი კემბრიჯი აშშ

თ უ მ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი
მისნილ გიორგის კე

გენერალ - მაიორი
1902

1848
22.07

1905
30.03

ხესეთ-თუხეთის (1877-78) ომის მონაწილე. დალესტნის ოქის ჯაჩების სახელი: 1875-80, სამუხის 83-ე ქვეითი პოლკის მეთაუხის მოადგილე: 1886-დან. ფინეთის ხუნიგზის პოლიციის სამმართველოს ვანდახმუიის უფოსი: 1896-1902.

ხელთუბანი
ქარელი

სანკტ-
პეტერ-
ბურგი
რუსეთი

თ უ მ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი
ნიკოლოზ გიორგის კე

გენერალ - მაიორი
1902

1848
22.07

1915-ის
შემდეგ

ჯაჩშია 1866-დან. ხესეთ-თუხეთის (1877-78) ომის მონაწილე. ციბიხის ჯაჯათა დივიზიის მე-2 ბრიგადის მეთაუხი: 1902-დან. დაინიშნა იმპერატორის ჯაჯათან ბანსაქუთუბელი დავალებათა გენერალად: 1905-დან.

ხელთუბანი
ქარელი

სანკტ-
პეტერ-
ბურგი
რუსეთი

თ უ მ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი
ნიკოლოზ ივანეს კე

გენერალ - მაიორი
1892 30.08

1844
06.11

1916

ხესეთ-თუხეთის, ხესეთ-იპონის, I მსოფლიო ომების მონაწილე. ყახის ციხე-სიმაჯის საინჟინერო სამმართველოს უფოსი (1882-97). 38-ე ქვეითი დივიზიის მეთაუხი (1903-დან). დასავლეთის ფონტის მომარჯუების მთავაი უფ.: 1916 13.06-დან.

გენერალ - ლეიტენანტი
1899 06.12

ინჟინერ - გენერალი
1907 06.12

ხელთუბანი
ქარელი

რუსეთი

თ უ მ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი
ნიკოლოზ ივანეს კე

გენერალ - მაიორი
1914 06.12

1866

1918

I მსოფლიო ომის მონაწილე. მოსკოვის სამხედრო ოქის საინჟინერო სამმართველოს ინსპექტორი: 1915 18.04-დან.

თბილისი

მოსკოვი
რუსეთი

თ უ რ ა ქ ა ნ ს ტ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი
(თ უ რ ა ქ ა ნ ს ტ ა ნ ო ვ ი)
გიორგი (გორი) ბაღუარის (ბორისი) კე

გენერალ - მაიორი
1789 14.04

1730

1795
21.05

ჯაჩშია 1751-დან. სამხედრო სკოლების ობერ-კონსტოროში, სკოლების წევრი: 1784-დან. მამამისი ბადუხი (ბოხის) თუქესტანიშვილი პეტე პიხელის ელჩი იყო.

რუსეთი

სანკტ-
პეტერ-
ბურგი
რუსეთი

	<p>ი ა შ ვ ი ლ ი ვლადიმერ ვლადიმერის ძე</p> <p>დედში მოქალაქე თავადი ა. დონდოშვილი, ხის გამო გაგზავნილი იქნა ჯავახსიაში (1842), 1844-გაამაჩთიეს. ჰესაჩთა რეიბგეაჩიის ჰოლეს მეთაუი: 1849-დან. ჩაიჩიესა იმჰეჩატოხის ამაღაში: 1858 30.08-დან. ვიღნოს სამხედიო გუბეჩნატოხი: 1863-64.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1858 30.08</p>	<p>1815</p> <p>კალუგა რუსეთი</p>	<p>1864</p> <p>სანკტ-პეტერბურგი რუსეთი</p>
	<p>ი ა შ ვ ი ლ ი ვლადიმერ ვინაილის ძე</p> <p>ხესეთ-თუჩეთის, სამამელო ომეზის მონან. ჰავეე I უთ-უთი ჰაჩადზე მისი ოფიციის ლიხსეზა შუეჩაცხეო. 1801 11.03. იყო უთ-უთი მთავაი მონანიე იმჰეჩატოხის მვეციელოზისა. სამხედიო სამსახ. დათხოვნამდე მეთაუხოზდა ჯღეგის გუბეჩნიაში ახად შუეჩნიე ჩაზმს.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1801 15.03</p>	<p>1764 15.07</p> <p>საქართველო</p>	<p>1815 20.07</p> <p>კოზელი კალუგა რუსეთი</p>
	<p>ი ა შ ვ ი ლ ი ლევან (ლვ) ვინაილის ძე</p> <p>გამოჩენილი მხედაჩთმთავაი. მთავალი ბიძოლის მონანიე. მოქმედი აჩიის ატიციეიის უფიოსი: 1812-დან. I-ლი აჩიის ატიციეიის სახადი: 1816-32. ხესეთის სამხედიო საბჭოს წეჩი: 1832 11.06-1836 19.04.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1808 16.03 გენერალ - ლეიტენანტი 1812 18.07 არტილერიის გენერალი 1819</p>	<p>1768</p> <p>საქართველო</p>	<p>1836 19.04</p> <p>კოვი უკრაინა</p>
	<p>ი მ ნ ა ძ ე ვვანი იაკოვის ძე</p> <p>I მსოფლიო ომის მონანიე. დამთავა გენშტაბის ჯადეშია (1912). მსახეობდა ჯავახსიის სამხედიო ოღეში. მეთაუხოზდა სხვადასხვა სამხედიო ნანიეს, საჯავადეიო ჰოლეს, ბიგადას. 50-ე ქუეითი დივიზიის შტაბის უფიოსი (ჰოლეოზნიეი, 1913-დან). 1915 31.03 დაჯიღეოვდა "გიოჩის იაჩალით" - ოქიოს ხდიო.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1916</p>	<p>1872</p> <p>ლანჩხუთი</p>	<p>1918</p> <p>გმირულად დაიღუპა დასავლეთ ფრონტზე</p>
	<p>ი ო ს ე ლ ი ა ნ ი ლიპიზრი ზაპარიას ძე</p> <p>ყიიომის (1853-56), ხესეთ-თუჩეთის (1877-78) ომეზის მონანიე. 1878-დან ჰოლეოზნიეი. მსახეობდა ჯავახსიის სამხედიო ოღეში, მემდეგ-უეჩაინამი.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1882 დაახლ.</p>	<p>1820 12.01</p> <p>იმერეთის საქართველო</p>	<p>1900 24.01</p> <p>ხერსონი უკრაინა</p>

ნოსელიანი
ნოსელიანი
მაია

გენერალ - მაიორი
1830-ან წლებში

1777

1866
25.05

სამამულო (1812), ხესეთ-სპახიეთის (1826-28), ხესეთ-თუჩქეთის (1828-29) ომების მონაწილე. პლატონ იოსელიანის ბიძა და გენერალ-მაიორი დიმიტრი იოსელიანის მამა.

იმერეთი
საქართველო

სანკტ-
პეტერ-
ბურგი
რუსეთი

ისარლიშვილი
(ისარლიშვილი)
იოსებ იაკოვის ძე

გენერალ - მაიორი
1914 02.04

1862
03.07

1920-ის
შემდეგ

I მსოფლიო ომის მონაწილე. ჯარშია 1882-დან. მსახურობდა რეზერვაციის გენერალ-ლეიტენანტის პოლკში. ჯავახის საჯარო-სამხარეთო დივიზიის მე-2 ბრიგადის მეთაური: 1915 01.09-დან.

თბილისი

რუსეთი

კალენიძე
ნიკოლოზის ძე

გენერალ - მაიორი
1914
გენერალ - ლეიტენანტი
1917

1870

1961

დამთავრდა თბილ. უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტი (1904-05). I მსოფლიო, სამოქალაქო ომების მონაწილე. ჯარშია 1894-დან. პოლკის (1912-14) მეთ. ჯავ. მე-5 ყოხ. მტ. უფ. (1916), 123-ე დივიზ. უფ. (1917). თეთრი მოძრაობის მე-5 საჯარო-სამხარეთო დივიზიის (1919) უფროსი. გენ. ნ. ბახათაშვილის მოად. (1929), მისი გარდაცვალების შემდეგ (1933-60, ხუთსაზღვრო. ინვ. საზღვარ. საბჭო).

1920-დან ემიგრაციაშია

თბილისი

პარიზი
საფრანგეთი

კალუსტოვი
ნიკიტა (ნიკო) ვაკარის ძე

გენერალ - მაიორი
1851

1802

1870-ის
შემდეგ

ჯავახის ყოხის საინტენდანტო სამმართველოს უფ.: 1854-56. გენერალ-ინტენდანტი. ჯავახის სამხედრო ოქრუგის საინტენდანტო სამსახურის უფროსი: 1858-დან. იხილებოდა ჯავახის ახმიაში.

თბილისი

თბილისი

კვანტრიძე
(კვანტრიძე)
ვასილ ალექსის ძე

გენერალ - მაიორი
1913 31.12

1858
02.02

1916-ის
შემდეგ

I მსოფლიო ომის მონაწილე. სალიანის 262-ე პოლკის მეთაური, პოლკოვნიკი: 1910-13, 52-ე ქვეითი დივიზიის მე-2 ბრიგადის მეთაური: 1913 31.12-დან, შემდეგ მსახურობდა ხესეთში: 1914-დან

ცხინვალი

რუსეთი

კ ვ ი ნ ი ტ ა შ ვ ი
(**ნ ი ვ ო ვ ა ნ ი**)
გიორგი (გიგა) ივანეს ძე

ჩხეთ-იაპონიის (1904-05), I მსოფლიო ომების მონაწილე. ჯავახიის მე-4 მსხოლელი დივიზიის შტაბის უფოსი: 1914-დან. ჯავახიის ფრონტის გენერალ-ჯავახიძისტუის თანამებნე (შობადილე): 1918 11.01-დან. ქართული ჯარის მთავახსახადი.

გენერალ - მაიორი
1917

1874
21.08
1970
07.08

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია

დაღესტანი
რუსეთი
ლევლი
საფრანგეთი

კ ი ზ ი რ ი ა
აალი (კოკი)

I მსოფლიო ომის მონაწილე. ომის დროს დაეჯდა სპახეთის სამეფო ატიციის შექება. ემიგრაციაში იყო გეგმანაში ქართული კლონის ჰეზიდენტი. ხოგოც გამოცდილი სპოტსმენი აჩრედი იქნა "სოკლის" ("შეჯახდენის") საზოგადოების წევრად (ჩხეთი).

გენერალ - მაიორი
1915 დაახლ.

1872
1925-ის
შემდეგ

1920-დან ემიგრაციაშია

თბილისი
(დაიღუპა
ავიკატა-
სტროფაში)
ბერლინი
გერმანია

კ ო ბ ი ა შ ვ ი ლ ი
(**კ ო ბ ი ე ვ ი**)
ალექსანდრა იოსავის ძე

ჯავახიის გენდერითა საატიცი-
ით ბიგადის ოფიცერი. 1902-
დან ჰოტოვნიკია. 1909-დანიშ-
ნა იევესტის იახლის სამეფო
ქახნის უფოსად. ატიციის
საქმის დიდი სპეციალისტი. იყო
დემამით ობოლი.

გენერალ - მაიორი
1910 06.12

1857
18.04
1918
21.10

კიათურა
თბილისი

კ ო ბ ი ა შ ვ ი ლ ი
ზურაბ სიმონის ძე

ჩხეთ-იაპონიის (1904-05), I მსოფლიო ომების მონაწილე. დაღესტნის ჰოტის მეთაური. გეგმანეთა წინააღმდეგ მოქმედი ლაშქის სახადი. იყო ოჩეხ-
დაჭილი. მხავად ჯიდოსთან
ერთად მიღებული აქვს გიოგის
ჯვარი (1904).

გენერალ - მაიორი
1916

1864
1931

1920-დან ემიგრაციაშია

ღუშეთი
საფრანგეთი

კ ო ბ ი ა შ ვ ი ლ ი
ნიკოლოზ გრიგოლის ძე

ყიბის (1853-56), ჩხეთ-თუჩე-
თის ომის მონაწილე: 1877-78. ე-
ენის ჯახბინეთა ჰოტის ოფიც-
ერი: 1854-დან. ბაქოს 153-ე ქვე-
თი ჰოტის მეთ.: 1856-დან. მე-
19 ქვეთი დივიზიის უფოსი:
1871-დან. იხიცებოდა ჯავახი-
ის ახმის მთავახსახადთან:
1877 11.09-დან.

გენერალ - მაიორი
1868 06.03

1822
1880-ის
შემდეგ

ქუთაისი
საქართველო

კოკუაროვი-ერისთავი ნიკოლოზ ივანეს ძე

გენერალ - მაიორი
1866 27.03

1818
23.11

1892
21.12

ცნობილი მეცნიერი-მინერალოგი, პეტეხუხუგის სამთო ინსტიტუტის დირექტორი: 1872-81, საიდუმლო მხრეველი: 1882 28.03. აჯადემიუოსი: 1866. გენერალ-ლეიტენანტის სტეჟანე უჩისთავის შვილიშვილი. მისი სახელი დააჩქევს მინერალს- "უოჟახოვიტი".

სანკტ-პეტერბურგი რუსეთი

კონდრატიევი რომან ინილორას ძე

გენერალ - მაიორი
1901

1857
30.09

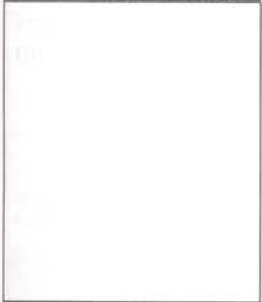
1904
02.12

გენერალ - ლეიტენანტი
1904 22.10

ხუსეთ-თუქეთის (1877-78), ხუსეთ-იპონიის (1904-05) ომების მონაწილე. მსახ. სამხ. ინჟინერად ბათუმში. აღმოსავლეთ ციმბიხის ბიზანდის, შემდეგ დივიზიის მეთაური: 1901-03. ჰოხტახუხის ციხე-სიმაგრის სახმელეთო ფოხონტის გახუმოცვის, დივიზიის უფოსი: 1904-დან. ჰოხტახუხის დაცვის გმიხი.

(დაიღუპა პორტ-არტურში) სანკტ-პეტერბურგი რუსეთი, (1905)

თბილისი

კონიანიშვილი გრიგოლ ალექსანდრას ძე

გენერალ - მაიორი
1910 07.12

1850

1912-ის
შემდეგ

ხუსეთ-თუქეთის (1877-78) ომის მონაწილე. ჯახშია 1869-დან. მსახურობდა ჯავახიის სამხედრო ოქში. უბის 155-ე ქვეითთა პოლკის ოფიცერი. შემდეგ იყო სხვადასხვა ნაწილების უფოსი. დათხოვნილია ჯახიდან გენერალის წოდების მინიჭებით: 1910 07.12.

თბილისი

თბილისი

კუსანოვი ივანე ნიკოლოზის ძე

გენერალ - მაიორი
1878

1825
12.07

1909
25.02

გენერალ - ლეიტენანტი
1884

ყიხიმის ომის (1853-56) მონაწილე. გენერალ-ლეიტენანტი (1864-66), ვილენის, უოვენის, გოოდნოს გენერალ-გუბერნატორი (1884-93). სახელმწიფო საბჭოს წევრი (1893-93). მიხაილოვის სახტ. აჯდ. საპატიო წევრი: 1895-დან. მამამისი გენერალ-ლეიტენანტი გახდაიყვანა თბილისში 1857 25.03. დაქმდაღელია იქვე.

1920-დან ემიგრაციაშია

არტილერიის გენერალი
1890

თბილისი

პარიზი საფრანგეთი

კარლოვი ნიკოლოზ კარლის ძე

კონტრ - აღმირალი
1856

1814
20.08

1876
03.01

ვიცე - აღმირალი
1860

ყიხიმის ომის (1853-56) მონაწილე. შავი ზღვის უსჯახის შტაბის უფოსი (1850-53), საზღვაო სამინ. დეპატი. უფი. (1856), საქმეთა მმართველი (1860-76), სახელმწიფო საბჭოს წევრი: 1860-დან. მისი სახელი დააჩქევს იპონიის ზღვის უქმეცს და მთას.

ფლოტის აღმირალი
1869

ბოლნისი

სანკტ-პეტერბურგი რუსეთი

ლ ა შ ვ ი რ ა შ ვ ი ლ ი
(**ლ ა შ ვ ი რ ი ვ ი**)
ივანე ნიკოლოზის ძე

გენერალ - მაიორი
1913 07.05

1848

1915-ის
შემდეგ

იუსეთ-თუხუთის ომის მონაწილე: 1877-78. ჯავახიის მოხუციის საახილეხიმო დივიზიონის მეთაურობა: 1911-13. დათხოვნილია სამსახურიდან გენერალის წოდების მინიჭებით: 1913 07.05.

პატარძელი
საგარეო

ლ ე ო ნ ი ძ ე
ალექსანდრე სოლომონის ძე

გენერალ - მაიორი
1914 დაახლ.

1850-ან
წლებში

1915-ის
შემდეგ

იუსეთ-თუხუთის (1877-78) ომის მონაწილე. მსახურობდა ჯავახიის სამხედრო ოლქში. მეთაურობდა სხვადასხვა სამხედრო ოლქში.

საქართველო

საქართველო

ლორის - მელიქოვი
ივანე ვაგონის ძე

გენერალ - მაიორი
1873

1834

1878
03.03

იუსეთ-თუხუთის ომის მონაწილე: 1877-78. მსახ. ჯავახიის ახმიაში 1857-დან. სევესტის ცხაგუნთა მე-13 პოლკის (1865-73), ჯავახიის საჯავაღი დივიზიის 1-ლი ბრიგადის, მე-2 საჯავ. დივიზიის მეთაურობა: 1875-78. ჯავახიის საჯავაღი დივიზიის 1-ლი ბრიგადის მეთაურობა: 1875-78.

თბილისი

(გარდაიც.
ყარსში)

თბილისი

ლორის - მელიქოვი
მიხეილ ბარიალის ძე

გენერალ - მაიორი
1856 04.08

1824

1888

ცნობილი სამხედრო და სახელმწიფო მოღვაწე, მამაცი მეთაურობა. მხავალი ბრძოლის მონაწილე. იუსეთის იმპერიის მინიგან საქმეთა მინისტრი: 1880 06.08-1881 17.03. გზადი: 1878, სახელმ. საბჭოს წევრი: 1880-დან. უკანასკნელი 7 წელი გაატარა საზღვაო ხაზით.

გენერალ - ლეიტენანტი
1863 12.12

21.10

12.12

კავალერიის გენერალი
1875 17.04

(გარდაიც.
ნიცაში,
საფრანგეთი)

გენერალ - ადიუტანტი
1865

თბილისი

თბილისი
(1889)

მ ა დ ა თ ო ვ ი
ვალერიან (როსტოვ) გრიგოლის ძე

გენერალ - მაიორი
1814

1782

1829

გამორჩენილი სამხ. მოღვაწე. იუსეთ-იხანის (1826-28), იუსეთ-თუხუთის (1828-29), სამამულე (1812) ომების მონაწილე. ქართული ცაღეული ჯოხუხის (1816-დან) მე-3 პესახთა დივიზიის (1828-დან) მეთაურობა. ეძახდნენ იუსეთის ჯარის "მიუხატს". თბილისში "მშხალ" ხიდთან მტკვრის ჯენდელი ატარებდა მის სახელს.

გენერალ - ლეიტენანტი
1826

შუშა
სომხეთი

(გარდაიც.
ბულგარეთში)
სანკტ-
პეტერ-
ბურგი
რუსეთი

ბ ა გ რ ი ა ნ შ ვ ი ლ ი
(ბ ა გ რ ი ა ნ შ ვ ი ლ ი)
გეორგი ივანეს კა

ხუსეთ-იანონის (1904-05), I მსოფლიო ომების მონაწილე. ჰოლანდის, ბიგადის მეთაუნი.

გენერალ - მაიორი
1916

1870

1937

(დაპატიმრ. იყო 1921, ეზოვრაცია: 1921-25, დაბრუნდა 1925-ში, მესაჯა 25 წელი). რევრესიონებულია რეაბილიტირებულია

სასირეთი კასპი

ბ ა გ რ ა ც ა ნ შ ვ ი ლ ი
(ბ ა გ რ ა ც ა ნ შ ვ ი ლ ი)
იოსებ ანდროსოვი (ანდროსოვი) კა

ყიხიშის ომის (1853-56) მონაწილე. მსახურობდა კავკასიის სამხედრო ოლქში. 1832 წლის შუთქმულების მონაწილე. „დეისტვიტენი სტატსეი სოვეტნიკი“: 1868.

გენერალ - მაიორი
1869 დაიხლ.

1809

1874
06.12

(გარდაიცვ. გორში რუსი ქარელი

რუსი ქარელი

ბ ა გ რ ა ც ა ნ შ ვ ი ლ ი
კონსტანტინე იოსებოვი კა

ჯახშია 1872-დან. ხუსეთ-თუხეთის (1877-78) ომის მონაწილე. მსახურობდა 34-ე სახტილეხიო ბიგადაში. მე-2 მსოფლიო სახტილეხიო დივიზიის უფოსნი: 1902-დან, ჰოლანდენიკი. 1913-დან - თადახიგშია.

გენერალ - მაიორი
1913

1853

1917-ის
შემდეგ

თბილისი

ბ ა გ რ ა ც ა ნ შ ვ ი ლ ი
კონსტანტინე ანდროსოვი (ანდროსოვი) კა

წნობილი მხედართმთავახი კავკასიის, ყიხიშის, ხუსეთ-თუხეთის ომების მონაწილე. ჩოქოქის ბიძოლის გმიხი. კავკასიის გენადეჟთა სახტილეხიო ბიგადის მეთაუნი: 1856. ჯავჯ. სამხ. ოქის ახტილე. უფოსნი (1873), მიხ. რეხმონტოვის მეგობახი და თანამეხმოდნი. 1884 21.02-დან თადახიგშია.

გენერალ - მაიორი
1860 06.12

1818
25.11

1900
02.09

გენერალ - ლეიტენანტი
1869 22.11

გენერალ - ადიუტანტი
1871

რუსი ქარელი

თბილისი

ბ ა გ რ ა ც ა ნ შ ვ ი ლ ი
ანდროსოვი (ანდროსოვი) იოსებოვი კა

ხუსეთ-თუხეთის (1877-78) ომის მონაწილე. ჯახშია 1857-დან. მსახურობდა კავკასიის სამხედრო ოლქში, გენადეჟთა სახტილეხიო ბიგადაში (1889-დან), მეთაურობდა ჰოლანდის, ბიგადის.

გენერალ - მაიორი
1900

1839
05.04

1909
07.04

რუსი ქარელი

თბილისი

	<p>მ ა ნ ვ ე ლ ი შ ვ ი ლ ი (მ ა ნ ვ ე ლ ო ვ ი) ალექსანდრა ნიკოლოზის ქა</p> <p>ცნობილი სამხედრო და საზოგადო მოღვაწე, ყიზიმის (1853-56), ხუსეთ-თუჩეთის (1877-78) ომების მონაწილე. ლეიბ-გვარდიის პოლკის (1869-დან), უოხპუსის (1877-დან) მეთაუხი. "დენისტიკუნდნი ტაინი სოვეტნიკი": 1887 01.08-დან.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1866 27.03</p> <p>გენერალ - ლეიტენანტი 1876 30.08</p> <p>კავალერიის გენერალი 1885 30.08</p>	<p>1824 05.04</p> <p>1906 02.04</p> <p>სანკტ-პეტერბურგი რუსეთი</p>
	<p>მ ა ნ ვ ე ლ ი შ ვ ი ლ ი ნიკოლოზ ნიკოლოზის ქა</p> <p>ყიზიმის (1853-56) ომის მონაწილე. მსახურობდა ლეიბ-გვარდიის უიხასიხების პოლკში.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1860 დაახლ</p>	<p>1816 10.04</p> <p>1880-ის შემდეგ</p> <p>ახალციხე რუსეთი</p>
	<p>მ ა ნ ს უ რ ა ქ ე (მ ა ნ ს უ რ ა ქ ე ვ ი) ივანე ლავითის ქა</p> <p>ყიზიმის ომის (1853-56) მონაწილის პოლკის მეთ., კავკასიანი: 1850. 39-ე ქვეითი დივიზიის ტამანის 150-ე პოლკის მეთ.: 1866-დან, პოლკოვნიკი. იმპერატორის ამალის განსაჯეთ. დავალებ. გენერალი: 1876-დან. გადამდგახის სამსახ.: 1881 30.11-დან.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1872 14.08</p>	<p>1821</p> <p>1885-ის შემდეგ</p> <p>საქართველო რუსეთი</p>
	<p>მ ა რ კ ი ნიკოლოზ (ნიკო) ივანოვის ქა</p> <p>გამოჩენილი ენათმეცნიერი, ფილოლოგი, ახეოლოგი, ჯერტუხის ისტორიკოსი. პეტეხბუგის უნივერსიტეტის პროფესორი: 1900. ხუსეთის მეცნიეხებათა აკადემიის აკადემიკოსი: 1912. (მამით-შობლანდიელი, დედით-ქახთველი).</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1916</p>	<p>1864 25.12</p> <p>1934 20.12</p> <p>სანკტ-პეტერბურგი რუსეთი</p> <p>დაბლაგოზი ჩოხატაური</p>
	<p>მ ა რ კ ა რ ო ვ ი ივანე პრისპაფორას ქა</p> <p>ხუსეთ-თუჩეთის (1877-78) ომის მონაწილე, პატახობიდან ცხოვრობდა თბილისში, სადაც დამთავრა გიმნაზია. მსახურობდა ქავასიის სამხედრო ოლქში (თბილისი, უოქოხი). სამხედრო მედიცინის ოხგანიზატორი. ქავასიის სახიმო უოხპუსის მთ. უიმი: 1904-დან.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1891</p> <p>გენერალ - ლეიტენანტი 1896 26.02</p> <p>გენერალ - ადიუტანტი 1898 16.04</p>	<p>1844 11.05</p> <p>1936 25.03</p> <p>თბილისი თბილისი</p>

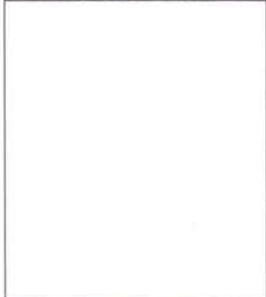
მ ბ რ ა გ შ ი კ ლ ა ვ ი
(მ ბ რ ა გ შ ი კ ლ ა ვ ი)
ვახილ ივანეს კე

ყიხიმის, ხესეთ-თუხუთის (1877-78) ომების მონაწილე. სტა-
ხოოსჯორის 128-ე ქვეითი პოლკის
(1875-78), ბიგადის (1891-დან),
მე-2 ქვეითი დივიზიის (1892-დან)
უფოსი. სამხედრო მწეხიანი.

გენერალ - მაიორი
1878 31.10
გენერალ - ლეიტენანტი
1892
ინფანტერიის გენერალი
1908

1838
01.01 1908

თბილისი თბილისი

მ ბ რ ა გ შ ი კ ლ ა ვ ი
ივანე ავალიან კე

ყიხიმის (1853-56) ომის მონაწ.
თბ. უომენდატ. სამმ-თან ახსებ.
სამხედრო სასამართლოს უომნი-
ის თავ-იე. 1-ლი ბიგადის მე-5
ბატალიონის მეთ. პოლკ.: 1854-
დან. ამიუჩკავასიის მხახის ადგ-
ილ. მმახთველობის უფოსის
მოად.: 1870-დან.

გენერალ - მაიორი
1869 26.08

1816
ლაახლ. 1877
19.09

თბილისი თბილისი

მ ბ რ ღ ა ნ ი ა
(მ ბ ა ა ნ)
კახი ბაშანის კე

ხესეთ-იხანის (1826-28), ხესეთ-
თუხუთის (1828-29), ყიხიმის
(1853-56) ომების მონაწილე. ყი-
იმის ომის დროს იბძოდა თუხე-
თის ჯახის მხახეს და დაინიშნა
სამეხზაყანოს ფამალიყის
მმახთველად.

გენერალ - მაიორი
1828 ლაახლ.
გენერალ - ლეიტენანტი
1840-ან წლებში

1766 1864
26.01

გულაუთა გულაუთა

მ ბ რ ღ ა ნ ი ა
(მ ბ რ ღ ა ნ ი ა)
ვალადი (ყარაბანი) შახოვი კე

თუხუმენუთის ცხენოსანთა იგე-
უჯაყი დივიზიონის (1899-დან),
დალესტნის პოლკის (1910-დან),
ჯავასიის მე-2 ჯაზაყთა დივიზი-
ის მე-2 ბიგადის მეთუხი: 1913-
დან.

გენერალ - მაიორი
1913 14.08

1859
29.12 1918

გულაგა
გალი რუსეთი

მ ბ მ ბ რ ა გ შ ი კ ლ ა ვ ი
(მ ბ კ ა რ ღ ა ვ ი)
ილია სახვარელიან კე

ხესეთ-თუხუთის (1877-78) ომის
მონაწილე. ჯავასიის 1-ლი სახე-
ჯემო სახტილეხიო ბიგადის
(1899-დან), მე-7 სახტილეხიო
სამოხტიხიო პოლკის (1900-დან)
მეთუხი.

გენერალ - მაიორი
1904
გენერალ - ლეიტენანტი
1908

1854
01.12 1912
17.07

ქუთაისი არბო
გორი

მ ა ლ ა ლ ა შ ვ ი ლ ი
(მ ა ზ ა ლ ო ვ ი)
ლავან ლაზარაშვილი კა

ჩინეთის ლაშქრობის (1900-01),
ჩხეთ-იაპონიის (1904-05), I
მსოფლიო, სამოქალაქო ომების
მონაწილე. მსახურობდა თუჩვის,
შემდეგ ამუხის ჯაზაჯთა ჯაზებ-
ში. ჩხეთის ნუბაყოფლობითი
უკმუხის მეთაური: 1919-20.

გენერალ - მაიორი
1913
გენერალ - ლეიტენანტი
1917

1879 1926
10.08 22.08
1921 18.03-დან ემიგრაციაშია

თბილისი მიუნხენი
გერმანია

მ ა ყ ა შ ვ ი ლ ი
(მ ა კ ა ვ ი)
აბაღ (გაღო) გაბრიელის კა

I მსოფლიო ომის მონაწილე. ჯა-
შია 17 წლიდან. ბაშ-ჯადიჯაჩის
185-ე (1910), მეტეხე მე-16
(1914 09.11-დან) პოლკების მე-
თაური. მუდამ იყო წინა ხაზზე,
ამიტომაც დააჩქვეს "სანგის
გენერალი".

გენერალ - მაიორი
1914 14.09

1860 1920
06.06 16.06

იყალბოთ თელავი (ბოლშევიკების
მიერ
დისკრეტულია
ბაჭოში)
აზერბაიჯანი

მ ა ყ ა შ ვ ი ლ ი
გიორგი ვლადიმერის (ლავრანოს) კა

I მსოფლიო ომის მონაწილე.
სამხედრო სამსახურშია 1889-დან.
კოზლოვის 123-ე ქვეითი პოლკის
მეთაური: 1912-დან.

გენერალ - მაიორი
1917

1871 1946
12.07

თელავი თბილისი

მ ა ყ ა შ ვ ი ლ ი
ლივიზი სოლომონის კა

ჩხეთ-თუჩეთის (1877-78) ომის
მონაწილე. მეთაურობდა სხვა-
დასხვა ნაწილებს ჯაჯასიის
სამხედრო ოლქში. ქ. თბილისის
სათათბიროს დეპუტატი: 1896-დან.
თელავის მაზრის თავადაზნაუ-
რის წინამძღოლი.

გენერალ - მაიორი
1897

1837 1906
05.10 06.05

თელავი თელავი

მ ა ყ ა შ ვ ი ლ ი
ვლადიმერ ლავრანოს (ათანასოს) კა

ჩხეთ-თუჩეთის (1877-78) ომის
მონაწილე. 39-ე ქვეითი დივიზი-
ის შტაბის უფროსი: 1877 30.08-
დან (პოლკოვნიკი). დალესტნის
ყაიტადო-ტაბასახანის ოჯახის
უფროსი: 1896-დან.

გენერალ - მაიორი
1897 დაახლ.

1839 1911
02.12 01.11

თელავი თელავი

მ ა ყ ა უ ვ ი ლ ი
პლადინეაზი ბაგრატიონი ქა

გენერალ - მაიორი
1905 დაახლ.

1853
02.01

1905
22.02

ხესეთ-თუხუთის (1877-78),
ხესეთ-იაპონიის (1904-05) ომე-
ბის მონაწილე. მეთაურობდა
პოლკს.

(გმირულად
დაიღუპა
ომში
მუკდენთან
ბრძოლაში)
კორეა

თელავი

მ ა ყ ა უ ვ ი ლ ი
ნიანა რამაზიშვილი ქა

გენერალ - მაიორი
1906 დაახლ.

1848
07.10

1913-ის
შემდეგ

ხესეთ-თუხუთის (1877-78),
ხესეთ-იაპონიის ომების მონაწი-
ლე. ქობულეთის ხაზმის გუბიის
1-ლი დივიზიის პირველი მეთაუ-
რი: 1876 17.12-დან. გოხის 259-ე
სახეხეხვო პოლკის (1904-დან),
ქვეითი 64-ე სახეხეხვო ბრიგა-
დის (1906-დან) მეთაური.

თელავი

თბილისი

მ ა ყ ა უ ვ ი ლ ი
ილია ზაქარიაძე ქა

გენერალ - მაიორი
1914 14.01

1857
04.12

1916

ხესეთ-იაპონიის (1904-05), I
მსოფლიო ომების მონაწილე. ცი-
მბიხის მე-18 მსხობელი პოლკის
(1905 22.04-1914 14.01), ქვეი-
თი 56-ე დივიზიის ბრიგადის
(1914 29.07-დან) მეთაური.

ივანთო
თელავი

(გმირულად
დაიღუპა
ომში)

მ ა ყ ა უ ვ ი ლ ი
სოლომონ ზაქარიაძე ქა

გენერალ - მაიორი
1913 06.10

1855
05.10

1920
17.04

ხესეთ-თუხუთის (1877-78),
ხესეთ-იაპონიის (1904-05) ომე-
ბის მონაწილე. ელისავეტპოლის
156-ე ქვეითი პოლკის ოფიცერი:
1873 11.10-დან.

ივანთო
თელავი

ივანთო
თელავი

მ ა რ ა ბ ე ლ ი
დავით

გენერალ - მაიორი
1760-ან წლებში

1710-ან
წლებში

1776

მხავადი ბიძოლის მონაწილე. მსახ-
ურობდა ჯავახიის ცარეუნი ჯო-
ჯესში, შემდეგ ხესეთსა და უჩაინ-
აში. მეთაურობდა სამხედრო ნაწი-
ლებს.

ქუთათა
გორი

პოლტავა
უკრაინა

მ ა რ ა ბ ე ლ ი
პასილ რევაზის კა

გენერალ - მაიორი
1913 31.12

1854
08.07

1914

ხესეთ-თუხეთის (1877-78) ომის მონაწილე. მსახურობდა კავკასიის სამხედრო ოლქში, შემდეგ კი - ხესეთში. ეკატერინოგრაფის სადისციპლინო ბატალიონის მეთაური: 1909-13.

ქუთათა
გორი

რუსეთის

მ ა შ ა ვ ა რ ი ა ნ ი
(მ ა დ შ ა ვ ა რ ი ა ნ ო ვ ი)
დავით შინაილის კა

გენერალ - მაიორი
1916 23.09

1864
30.08

1924
15.07

1 მსოფ. ომის მონაწილე. პოლკოვნიკი: 1915 04.04. თბილ. გენდერითა მე-15 პოლკის (1913-დან), 490-ე ქვეითი პოლკის (1916 03.02-დან) მეთ., სახეობ. რაზმის 37-ე ბრიგ. უფ.: 1917 08.06-დან. პოლკთან ერთად 1913 25.08 მივიღე. იქნა ცახსკოე სეროში ხომალთების სახლის 300-წლისთავის დღესასწაულში მონაწილეობისათვის.

(კავკ. ფრონტის წარების უმაღლესი მთავარსარდლის ბრძანება №181)

თბილისი

თბილისი

მ ა შ ა ვ ა რ ი ა ნ ი
მიხაილ შარაზის კა

გენერალ - მაიორი
1901 დაახლ.

1836
27.02

1902
23.12

ხესეთ-თუხეთის (1877-78) ომის მონაწილე. ჯარშია 1856-დან. ლენინის სახეზეხვო, აფშეხონის 81-ე, გოხის 259-ე ქვეითი პოლკების მეთაური: 1896-1901. დათხოვნილია ჯარისგან გენერალის წოდების მინიჭებით: 1901.

ქუთაისი

თბილისი

მ ა შ ა ვ ა რ ი ა ნ ი

გენერალ - მაიორი
1869 30.08

1811-ან
წლებში

1870-ის
შემდეგ

ყიბის (1853-56), კავკასიის ომების მონაწილე. იხილებოდა ქართლ მილიციაში. მსახურობდა კავკასიის სამხედრო ოლქში.

მ ა შ ა ვ ა რ ი ა ნ ი
სიმონ საირიძონის კა

გენერალ - მაიორი
1897 დაახლ.

1850

1898-ის
შემდეგ

ხესეთ-თუხეთის (1877-78) ომის მონაწილე. მსახურობდა კავკასიის სამხედრო ოლქში. მეთაურობდა სხვადასხვა სამხედრო ნაწილებს.

ხარაგაული

მ ა შ ა ვ ა რ ი ა ნ ი
სანიძე სიმონი კე

გენერალ - მაიორი
1869 30.08

1829

1883-ის
შემდეგ

ყიბის (1853-56), ხუბთ-თუხუ-
თის (1877-78) ომების მონაწი-
ლე. მსახურობდა კავკასიის
სამხედრო ოლქში. იღიწებოდა
ქართულ მილიტარში. ქუთაისის გუ-
ბერნიის გენერალ-საქმეების საბ-
ჭოს წევრი.

ხარაგაული

ქუთაისი

მ ა ხ ა თ ა ძ ე
გორის ალექსანდრე კე

გენერალ - მაიორი
1909 20.05

1865

1912-ის
შემდეგ

დაიბადა 1883-დან. უხლის ოლქის
ხაჩიზის შტაბის უფროსი: 1903-
05, სტავროპოლის 128-ე ქვეითი
პოლკის (1905-09), ციმბირის მე-4
მსხოლცი დივიზიის 1-ლი ბრიგა-
დის (1909-12) მეთაური.

ზესტაფონი

რუსეთი

მ გ ა ლ ო ბ ლ ი შ ვ ი ლ ი
(მ გ ა ლ ო ბ ა ე ლ ო ვ ი)
გიორგი ალექსანდრე კე

გენერალ - მაიორი
1914

1865
04.04

1921
25.02

1 მსოფლიო ომის მონაწილე. ამ-
იერიკავკასიის მხარის სამხედრო
- საფოსტო კავშირის უფროსი:
1914-დან. კავკასიის სამხედრო
ოლქის შტაბის გენერალი: 1916-
დან. "სტატსკი სოვეტნიკი": 1910-
დან.

თბილისი

თბილისი

მ დ ი ვ ა ნ ი
ზაქარია (ზაქარო) ანანის კე

გენერალ - მაიორი
1914 06.10

1867
05.09

1921-ის
შემდეგ

ხუბთ-იაშონის, 1 მსოფ. ომე-
ბის მონაწილე. დიბ-გენერალის
უფროსის მე-13 პოლკის (1912-
დან) მეთაური. იმპერატორის ამა-
ლის გენერალ-მაიორი: 1914-დან.
კავკასიის მე-4 სახმომო უფროს-
ის შტაბის უფროსი: 1915 18.07-
დან. ბათუმის სამხედრო უფროს-
დანი: 1917-18.

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია

თბილისი

გერმანია

მ ე ლ ი ძ ი შ ვ ი ლ ი
(მ ე ლ ი კ ო ვ ი)
ავიბიძე გარანიძე კე

გენერალ - მაიორი
1900

1850-ან
წლებში

1910-ის
შემდეგ

ხუბთ-თუხუთის (1877-78) ომის
მონაწილე. ამიერიკავკასიის
მსხოლცი ბრიგადის მე-3 ბატა-
ლიონის მეთაური, პოლკოვნიკი:
1887. დიბ-გენერალის უფროსის
მე-13 პოლკის მეთაური.

თბილისი

თბილისი

მ ე ლ ი ქ ი შ ვ ი ლ ი
ლ ა შ ა ნ **ი ა შ ა ნ** **ქ ა**
გამორჩენილი მხედართმთავარი. მხავალი ბიძგის მონანიე. 1-ლი ქახთული ქვეითი პოლკის (1849-დან) მეთაური. ჭაბ-ბედაქნის ოქის უფოსი: 1853-დან, დაღესტნის ოქისა და ჯაბუბის უფოსი: 1877-78. ჯავახს. ახმინის მთავახსახდის მოადგილე: 1880-დან. სახედმნიფო საბჭოს წევხი: 1882-დან.

გენერალ - მაიორი 1854	1817 14.10	1892 22.02
გენერალ - ლეიტენანტი 1859 08.09		
კავალერიის გენერალი 1869 30.08		
გენერალ - აღიუტანტი 1861	თბილისი	თბილისი

მ ე ლ ი ქ ი შ ვ ი ლ ი
ნიკოლოზ **ლ ა შ ა ნ** **ქ ა**
I მსოფლიო ომის მონანიე. დაამთავრა ჰაფთა კოხჰუსი. დაჯილეობული იყო ფხანგული ოხდენის საპატიო ლეგიონის ოფიცხის ჯვახით. ნიუგოხოდის 44-ე დხაგუნთა პოლკის ოფიცხი. თბილისის საცხენოსნო საზოგაოეობის წევხი.

გენერალ - მაიორი 1914 დიახლ.	1867 12.01	1924 30.10
		1917-დან ემიგრაციოშია
	თბილისი	პარიზი საფრანგეთი

მ ე ლ ი ქ ი შ ვ ი ლ ი
აბაზრა **ლ ა შ ა ნ** **ქ ა**
ხუხეთ-იაპონიის (1904-05) ომის მონანიე. დაამთავრა ჰაფთა კოხჰუსი. ჯახშია 1881-დან. დონის ჯაბუბის ატამანის ადიუტანტი: 1892-დან. ვახშავის გუნუხად-გუბეხნატოხის განსჯაუთხებულ დავადებთა ოფიცხი: 1906-დან.

გენერალ - მაიორი 1909 06.12	1862 21.09	1921
	თბილისი	რუსეთი

მ ე ლ ი ქ - შ ა ნ ს ნ ა ზ ა რ ო ვ ი
ნიკოლოზ **მ ა ზ ი ლ ა შ ა ნ** **ქ ა**
ხუხეთ-თუხქეთის (1877-78) ომის მონანიე. 21-ე საახტილეხიო ბიგიადის მე-2 დივიზიონის მე-თაუხი: 1907-09, საახტილეხიო ბიგიადის უფოსის მოადგილე: 1909-დან.

გენერალ - მაიორი 1910 07.05	1850-ან წლებში	1917-ის შემდეგ
	თბილისი	თბილისი

მ ი ქ ე ლ ა ქ ე
(მ ი ქ ე ლ ო ვ ი)
ალაშასადრა **ალაბონის** **ქ ა**
ხუხეთ-იაპონიის (1904-05) ომის მონანიე. პოხტ-ახტიხის დაცვის გმიხი. მსახუხობდა შავი ზღვის 149-ე ქვეითთა პოლკში, შემდეგ ციმბიხში, ფინეთში, ჯავახსიაში და უჯაინამი. 1905-დან პოლკოვნიკია.

გენერალ - მაიორი 1911	1867 15.10	1928 20.01
გენერალ - ლეიტენანტი 1915 10.06		
	ქუთაისი	ქუთაისი

მ ი ქ ე ლ ა ძ ე
ალასანიძე კონსტანტინე კე

მსოფლიო ომის მონაწილე. მე-თავიზობა ჰოლანდია, ბიზანდია. დასავლეთის ფრონტზე იყო ქვეითი დივიზიის უფროსი. ომის შემდეგ დანიშნა ვიცე-კონსტანტინე. ადგილს მსახ. ჯარისკაცის სამხ. ოქმი ყაზანის ციხე-სიმაგრის ბატალიონის მეთაურად. ჰოლანდიაში 1912-დან. აჯანყების მხარე და ხელისუფლების გარდაცვალების შემდეგ.

გენერალ - მაიორი
 1917 დაახლ.

1863	1920
16.09	12.01

კულაში	ქუთაისი
სამტრედიო	

მ ი ქ ე ლ ა ძ ე
ალასანიძე რობინიძე კე

დაიბადა 1850-დან. ყიზილბაშის (1853-56), ხუხუთ-თუხუთის (1877-78) ომების მონაწილე. დაიბადა 1850-დან. მსახურობდა ლეიბ-გვარდიის ჯარისკაცის მე-13, დეზინფორმაციის ჰოლანდიაში. პრატიკოსის 151-ე ჰოლანდიის მეთაური: 1887-დან. მე-40 დივიზიის მე-2 ბრიგადის მეთაური: 1895-მდე. დათხოვნილია სამსახურიდან გენერალის წოდების მინიჭებით.

გენერალ - მაიორი
 1895 16.06

1834	1915
15.10	18.11

კულაში	თბილისი
სამტრედიო	

მ ი ქ ე ლ ა ძ ე
ალიბერიძე რობინიძე კე

ხუხუთ-თუხუთის (1877-78) ომის მონაწილე. დაიბადა 1863-დან. ჯარისკაცის 155-ე ქვეითთა ჰოლანდიის მტაბის-კავაშიანი: 1876. ქვეითი ჰოლანდიის მეთაური.

გენერალ - მაიორი
 1903 დაახლ.

1838	1910
18.09	13.01

კულაში	თბილისი
სამტრედიო	

მ ი ქ ე ლ ა ძ ე
ალიბერიძე არბაქიანი კე

გამორჩენილი ახტიციისტი, მუცნიერი. მსოფლიო ომის მონაწილე. დაამთავრა თბილისის ჯანდაცვის უნივერსიტეტი (1892), ნიკოლოზის გენერალის მტაბის აჯანყება (1901). საახტიციური მთავარი სამმართველოს უმცირესის წევრი: 1912-დან. ფრონტის ახტიციის უფროსი: 1917.

გენერალ - მაიორი
 1916

1874	1951
21.03	27.08

კომდივი
 1935 28.11

თბილისი	სანკტ-პეტერბურგი
	რუსეთი

მ ი ქ ე ლ ა ძ ე
ალასანიძე ალასანიძის კე

ხუხუთ-იაპონიის (1904-05), მსოფლიო ომების მონაწილე. მსახურობდა ხუხუთში სხვადასხვა სამხედრო ოქმში, მსოფლიო ომის დროს მეთაურობდა ბრიგადას.

გენერალ - მაიორი
 1914 დაახლ.

1866	1914
15.10	27.12

კულაში	(გმირულად)
სამტრედიო	დაიღუპა
	ომში

მ ი ქ ე ლ ა ქ ე
ნიკოლოზ როგანის ქა

გენერალ - მაიორი
1893

1847
06.12
1898
18.04

ხესეთ-თუხეთის (1877-78) ომის მონაწილე. ჯახშია 1871-დან. რეიმ-გვახიის ფინეთის ჰოლციის მეთაური. მსახურობდა ჯავახისის სამხედრო ოლქში. მეთაურობდა სხვადასხვა სამხედრო ნაწილებს.

კულაში
სამტრედია

სანკტ-
პეტერ-
ბურგი
რუსეთი

მ ო მ ბ ე ლ ი
თალორა ალაქსანდრეს ქა

გენერალ - მაიორი
1884 24.11

1824
1885-ის
შემდეგ

ყიხიმის (1853-56), ხესეთ-თუხეთის (1877-78) ომების მონაწილე. უჩინის ეგუთა ჰოლციის 1-ლი ბატალიონის (1851-55), ქვეითი ჰოლციის მეთაური: 1880-დან. ქ. პეტროვსკის სამხედრო უფროსი: 1881-დან. 1884 24.11-დან დათხოვნილია სამხ. სამსახ.

თბილისი

თბილისი

მ უ ს ხ ე ლ ი შ ვ ი ლ ი
(მ უ ს ხ ე ლ ო ვ ი)
გიორგი ივანეს ქა

გენერალ - მაიორი
1900

1844
17.04
1929
28.04

ხესეთ-თუხეთის (1877-78) ომის მონაწილე. ჯაპიტანი 39-ე საახტილეხიო ბრიგადის მე-2 დივიზიონის (1898-დან), მე-20 საახტილეხიო ბრიგადის (1900-დან) მეთაური.

თეთრი
წყარო

თბილისი

მ უ ს ხ ე ლ ი შ ვ ი ლ ი
ლიმიბრი ივანეს ქა

გენერალ - მაიორი
1897

1841
07.01
1913

ხესეთ-თუხეთის (1877-78) ომის მონაწილე. 1871-დან მსახურობდა თბილისის ციხე-სიმაგრის ახტილეხიის ოფიცად. ჯაპიტანი, 39-ე საახტილეხიო ბრიგადის მე-3 ბატალიონის მეთაური: 1876-დან (ჰოლციონი). ახდაგანის მტეხმის გამიხი.

თეთრი
წყარო

თბილისი

მ უ ს ხ ე ლ ი შ ვ ი ლ ი
აფრამ სოლომონის ქა

გენერალ - მაიორი
1908

1852
30.10
1920
27.05

ხესეთ-თუხეთის (1877-78), ხესეთ-იაპონიის (1904-05) ომების მონაწილე. ერისავეტპოლის (1874-95), მე-15 თბილისის ჰოლციების ოფიცერი: 1876-დან. აღმოსავლეთ ციმბიხის 34-ე მსხორელთა ჰოლციის მეთაური: 1904-05. სამსახურიდან გადადგა: 1912-დან. გამორჩენილი მხატვრის სოლიერ ვიხსადაძის ჰაპა.

თბილისი

თბილისი

მუსხელიშვილი
ივანე ლაზარის ძე

გენერალ - მაიორი
1914 23.01

1859
15.08

1940

ციმბიხის მე-9 მხ. საახილე-
ნიო ბიგადის მეთაუმი: 1914-
დან. მე-19 საახილო კოხპუსის
ახილეიის ინსპექტორი: 1916
13.05-დან. საქ. მეცნ. აჯად. პიხვე-
ლი პიხვიდენტის აჯადემიკოს
ნიკო მუსხელიშვილის მამა.

მაწევანი
თვორი
წყარო

თბილისი

მღებრიშვილი
(მ გ ე ბ რ ი შ ვ ი ლ ი)
აბესალომ ივანეს ძე

გენერალ - მაიორი
1903

1845
20.12

1918-ის
შემდეგ

გენერალ - ლეიტენანტი
1914 06.04

ხესეთ-თუხეთის, I მსოფლიო
ომების მონაწილე. ჯავახის
სამხედრო ოქის გენშტაბის
სამხ. მიმოსვლის განმის უფი.:
1882-დან. სამხედრო-ტექნიკური
მეთაუმი სამმახთველს უფიო-
ნი: 1914 20.02.

თბილისი

ნ ა ვ რ უ ზ ო ვ ი
მირზა ალი-გავი

გენერალ - მაიორი
1878 13.12

1832

1901
14.01

გენერალ - ლეიტენანტი
1896

ხესეთ-თუხეთის (1877-78) ომის
მონაწილე. მსახ. ჯავ. მუსლიმანუხ
ცხროსანთა პოლკში. ბაქოს, შუმ-
ის, ნუხის სამხომ უფი. (1864-
65). ტუეხის დხაგენტა მე-15
პოლკის (1875-78), ჯავ. მე-3, მე-2
საჯად. დივიზიების I-ლი ბიგა-
დის (1878-93) მეთაუმი. 1899-დან
თადახიგშია.

თბილისი

თბილისი

ნ ა ზ ა რ ბ ე კ ო ვ ი
თომა ივანეს ძე

გენერალ - მაიორი
1904

1855

1928

ხესეთ-თუხეთის (1877-78),
ხესეთ-იაპონიის (1904-05), I
მსოფლიო ომების მონაწილე.
მეთაუომბდა ჯავ. გენადეხთა
დივიზიის გენ. კოტლიახესკის
სახ. ჯახთელ მე-14 გენადეხთა
პოლკს, შემდეგ იყო დივიზიის
უფიოსი ოსმალეთის ფიონტუე.
სომხური ეხოვნელი სამხედრო
კოხპუსის სახადი: 1918-20.

თბილისი

სომხეთი

ნ ა თ ი შ ვ ი ლ ი
(ნ ა თ ი ე ვ ი)
დავით სოფროშის (სოლომონის) ძე

გენერალ - მაიორი
1915

1857

1917-ის
შემდეგ

ხესეთ-თუხეთის (1877-78), I
მსოფლიო ომების მონაწილე.
მსახეობდა ჯავახის სამხედრო
ოქის ჯახებში. დეხბენდის 154-ე
პოლკის მეთაუმი. სამხედრო ის-
ტოხიკოსი.

გორი

ნ ა თ ი შ ვ ი ლ ი
შურაბა ბაგრატიონი კე

გენერალ - მაიორი
1916

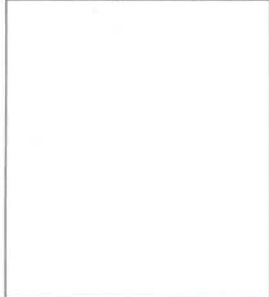
1869
20.08

1919

I მსოფლიო ომის მონაწილე. ტვეჩის 43-ე ძეგუნთა ჰორჯის ოფიცერი: 1898-დან. ნიჟეგოროდის ძეგუნთა ჰორჯის მეთაური: 1915-17. 1918-მახტიდან ზაპოროჟიეს დივიზიის მეთაური, ხომ. ემხმოდა ბოლშევიკებს.

ცხინვალი

(გმირულად დაიღუპა ბრძოლაში) რუსეთი

ნ ა კ ა შ ი ძ ე
ალექსანდრე ბაგრატიონი კე

გენერალ - მაიორი
1877 01.12

1836

1905

გენერალ - ლეიტენანტი
1889 30.08

კავკასიის, ხუხეთ-თუჩეთის ომების მონაწილე. დალესტნის ოქის ავახის ოჩუგის (1875-76), დასაველთ დალესტნის (1876-80) სამხედრო უფოსი. ეისავეტპოლის გენ.-გუბერნატორი: 1880 16.02-დან.

ოზურგეთი

სანკტ-პეტერბურგი რუსეთი

ნ ა კ ა შ ი ძ ე
ივანე ალექსანდრეს კე

გენერალ - მაიორი
1909 06.05

1848
04.01

1917-ის შემდეგ

გენერალ - ლეიტენანტი
1917 31.05

ხუხეთ-თუჩეთის (1877-78) ომის მონაწილე. კავკასიის ახმის ოფიცერი. ხუხეთის სამხედრო-სამედიცინო სამმართველოს უფოსი, ნითედი ჯუხის მთავარი სამმართველოს წევრი: 1914-დან. თადახიგშია 1917 31.05-დან.

ოზურგეთი

სანკტ-პეტერბურგი რუსეთი

ნ ა კ ა შ ი ძ ე
მიხაილ ალექსანდრეს კე

გენერალ - მაიორი
1903 დაახლ.

1844
07.01

1905
11.05

ხუხეთ-თუჩეთის (1877-78) ომის მონაწილე. დალესტნის ოქის მმართველი. ბაქოს გუბერნატორი: 1905-დან. "დესტრუქციული სტატუს-ჯი სოვეტნიკი": 1888 30.04-დან.

ოზურგეთი

(დაიღუპა ტერორისტის ხელით) ბაჭო აზერბაიჯანი

ნ ა ს ვ ლ ი შ ვ ი ლ ი
(ნ ა ს ვ ა ლ ო ვ ი)
ლიშიბარი ლიშიბარის კე

გენერალ - მაიორი
1904 12.03

1839

1911

27.08

ხუხეთ-თუჩეთის (1877-78) ომის მონაწილე. მსახურობდა კავკასიის სამხედრო ოქში, შემდეგ ჯი - ხუხეთში. ჰეხიასტავის 46-ე ჰორჯის მეთაური: 1889-დან. დათხოვნილია ჯაჰიდან გენუჩის წოდების მინიჭებით: 1904 12.03.

ხირსა გურჯაანი

ხირსა გურჯაანი

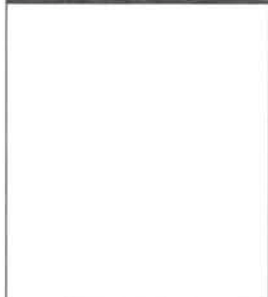
ნ ი შ ა რ ა ძ ე
ლ ა შ ი თ კობ ი ა ს კ ა

გენერალ - მაიორი
1916 01.08

1853 1922
27.12

ჩხეთ-იაპონიის (1904-05), I მსოფლიო ომების მონაწილე. მსახურობდა ჯავახის ახმიაში. მეთაურობდა სხვადასხვა სამხედრო ნაწილებს. იმეხეთის გუბერნიის თავადაზნაუხთა უკანასკნელი წინამძღოლი: 1910-19. 1916 წელს დაინიშნა მუღის ნაცვის საგანგებო მინდობილებათა გენერად.

ოფშვითი
წყალტუბო ქუთაისი

ნ ი შ ა რ ა ძ ე
კონსობიძე კონსობიძეს კ ა

გენერალ - მაიორი
1917 დაახლ.

1850-ან
წლებში 1918-ის
შემდეგ

I მსოფლიო ომის მონაწილე. ჯების 155-ე პოლკის მეთაურობდა. მოადგილე: 1912-დან. გენერალად მტაბის პოლკოვნიკი: 1913-დან.

ქუთაისი საქართველო

ო დ ი შ ე ლ ი კ ე
ილია შ ა ა ლ ი ს კ ა

გენერალ - მაიორი
1909
გენერალ - ლეიტენანტი
1917

1868 1922-ის
25.03 შემდეგ

გამორჩენილი მხედართუფოსი. ჩხეთ-იაპონ. (1904-05), I მსოფლიო ომების მონაწილე. აღმოს. ციმბიხის პოლკის (1906-09) მეთ. სამაჩხანდის გენ.-გუბერნატორი (1911-14), I-ლი ახმის მტაბის უფხ.: 1914-16, მე-15 კოხპესის მეთ. (1917). ჯავახის ომის მთავარსარდლის თანაშემწე (მოადგ.): 1917 14.10-1918 19.02.

თბილისი თურქეთი

ო დ ი შ ე ლ ი კ ე
ილია შ ა ა ლ ი ს კ ა

გენერალ - მაიორი
1917

1881 1962
08.09

ჩხეთ-იაპონიის (1904-05), I მსოფლიო, სამოქალაქო ომების მონაწილე. ლეზენის ჰესახთა მე-8 პოლკის მეთაურობდა: 1916-დან. მსახურობდა უკრაინის ახმიაში: 1917-დან. ხაჩკოვის ჯაზაჯთა ჯაჩის ატამანი, უკრაინის ცხენოსანთა ახმის ინსპექტორი: 1918-20.

1920-დან ემიგრაციაშია

თბილისი ჩიკაგო
აშშ

ო დ ი შ ე ლ ი კ ე
ილია შ ა ა ლ ი ს კ ა

გენერალ - მაიორი
1917

1878 1952
18.12 29.05

ჩხეთ-იაპონ., I მსოფ., სამოქალაქო ომების მონაწილე. მე-2 გვარდ. კოხპ. მტ. უფხ.: 1914-დან. ლეიბ-გვარდ. პირობაფენსკის პოლკის მეთ.: 1915-დან. პეტროგრადის, ოდესის ჰაპოლომარ. სკოლ. უფხ.: 1916-17. მსახურობდა უკრაინის ახმიაში სადაც მიიღო გენერალ-ლეიტ. (1920), გენ.-პოლკ. (1941) წოდება. უკრაინის სამხ. მინისტრი: 1944-48, ემიგრაციაში.

1920-დან ემიგრაციაშია

თბილისი პარიზი
საფრანგეთი

მ რ ბ ე ლ ი ა ნ ი
ალექსანდრე (სამიანო) ივანეს ძე

გენერალ - მაიორი
1900

1847
07.07

1919
02.04

ხესეთ-თუხეთის (1877-78) ომის მონაწილე. ჯავახისის ახიის მთავახსადლის ადიუტანტი. საპატიო მომხიგებელი მოსამაჩთლე.

თბილისი

თბილისი

მ რ ბ ე ლ ი ა ნ ი
გიორგი ილიას ძე

გენერალ - მაიორი
1904 11.07

1853
26.10

1924

გენერალ - ლეიტენანტი
1910 05.07

ხესეთ-თუხეთის, ხესეთ-იაპონიის ომების მონაწილე. ავლანეთის მეფის მხრეველი: 1885-86, ჯავჯ. ცხენოსანთა ბიგადის (1904-დან), თუხგის ჯაზაჯთა ჯახის "ნაჯაზნოი ატამანი", ამიეხჯავჯასიის ჯაზაჯთა ბიგადის მეთაუხი: 1907-13.

1921 18.03-დან ეშიგრაქიაშია

თბილისი

აშშ

მ რ ბ ე ლ ი ა ნ ი
გრიგოლ დიმიტრის (ზურაბის) ძე

გენერალ - მაიორი
1848 06.12

1804
02.10

1883
20.03

გენერალ - ლეიტენანტი
1853 03.10

გამორენილი სამხედრო, სახედმნიფო და საზოგადო მოღვაწე, ცნობილი პოეტი. მხავალი ომის და ბიძოლის მონაწილე. ჯავჯ. მთავახი სამმახ. საბჭ. თავ-ხე: 1858 04.02-1860. თბილ. გენ-გებუხნ.: 1860-66. სახედმნ. საბჭ. ნუჯი: 1866-81. ასხედებდა მეფისნაცვლის მოვალეობას: 1859, 1861-63, 1865.

ინფანტერიის გენერალი
1862 30.08

გენერალ - აღიუტანტი
1857 28.11

თბილისი

თბილისი

მ რ ბ ე ლ ი ა ნ ი
დიმიტრი ჯაჟარას (ჯაალის) ძე

გენერალ - მაიორი
1800

1753

1827

გენერალ - ლეიტენანტი
1812

ჯახშია 1769-დან. მხავალი ბიძოლის მონაწილე. საქახთვედოს მთავახმახთებლის პავლე ციციშვილის თანაშემწე: 1802-დან. პიხველი ჯახთელი მილიციის მეთაუხი: 1803. მე-20 ქვეითი დივიზიის ბიგადის მეთაუხი: 1811-დან. ხესეთის საიმპეჟატოხო ჯახის ოფიციალური ნახიმოდგენელი დედოფალთან და მის შვილებთან.

თბილისი

მ რ ბ ე ლ ი ა ნ ი
დიმიტრი თოვას (თავაჯის) ძე

გენერალ - მაიორი
1843 06.07

1797
29.06

1868
24.09

გენერალ - ლეიტენანტი
1848 26.08

ხესეთ-იხანის (1826-28), ხესეთ-თუხეთის (1828-29), ყიხიმის (1853-56) ომების მონაწილე. იხიცებოდა ჯავჯ. ცადჯ. ჯოხ-პესმი: 1857-დან. აღმოსავლეთ საქახთვედოს თავადჯაზნაუხების მესამე მახშალი: 1839-54.

თბილისი

თბილისი

მ რ ბ ე ლ ი ა ნ ი
ვახტანგ ვახტანგის ძე

ყიძის (1853-56), ხუსეთ-თუჩქეთის ომების მონაწილე. ქაჩთუჯელ გენარდესთა ჰორჯის მეთაუნი: 1855-დან. ყაბახდოს, თუჩგის ოჯეგების უფოსნი. ჰოჯი. თბილისის გუბერნიის მომხიბებელი მოსამახთელი: 1864-დან.

გენერალ - მაიორი
1860

1812
05.04

1890
29.09

გენერალ - ლეიტენანტი
1864

თბილისი

თბილისი

მ რ ბ ე ლ ი ა ნ ი
თამაზ (თომა) დიმიტრის ძე

მხავალი ბიძოსის მონაწილე. იმეხეთის ჯახის სახელი (1790-დან). თავი ისახელა ფოთის შუქმის დოს (1810). დემუხრი-ასა-ელს მოუხავე: 1812-დან. "სტატს-ჯი სოვეტნიკი": 1802-დან.

ბრიგადირი
1802
გენერალ - მაიორი
1809

1768

1815
12.07

თბილისი

თბილისი

მ რ ბ ე ლ ი ა ნ ი
ივანე დავითის ძე

ყიძის (1853-56), ხუსეთ-თუჩქეთის (1877-78) ომების მონაწილე. ქაჩთუჯი დუენის მეთაუნი (1860-66). დასაველთ დალესტნის უფი. თანაშემწე (ჰოდჰორჯოვნიკი) (1870-74), მთავაჩ-მახთებელ ბაჩიატინსკის ადიუტანტი: 1857. შუა დალესტნის სამხ. უფოსნი: 1878-83.

გენერალ - მაიორი
1885 17.04

1825
22.06

1893
01.03

თბილისი

თბილისი

მ რ ბ ე ლ ი ა ნ ი
ივანე თომას (თამაზის) ძე

მხავალი ბიძოსის მონაწილე. მსახურობდა ჯავახოსის სამხედრო ოქის ჯაჩებში. მეთაურობდა სხვადასხვა სამხედრო ნაწილებს. აღმოსაველთ საქაჩთველს თავადაზნაურობის მეოთხე მაჩშალი: 1854-57. ცნობილია, ჰოგოჩს ოხბელიანი მეოხე (ვტოხოი).

გენერალ - მაიორი
1856 26.08

1802

1866
12.03

თბილისი

თბილისი

მ რ ბ ე ლ ი ა ნ ი
ივანე კონსტანტინეს ძე

ხუსეთ-თუჩქეთის (1877-78) ომის მონაწილე. მსახურობდა ჯავახოსის სამხედრო ოქში. მეთაურობდა სხვადასხვა სამხედრო ნაწილებს.

გენერალ - მაიორი
1880-ან წლებში

1830

1892
09.06

თბილისი

სანკტ-პეტერბურგი რუსეთი

ო რ ბ ე ლ ი ა ნ ი
ივანე კაპარის კე

გამორჩენილი მხედართმთავარი. ჯავახიის, ხუსეთ-თუჩქეთის (1877-78), ხუსეთ-იპონიის ომების მონაწილე. ბიგადის (1895-დან), ჯავ. ჯახათა მე-2 დივიზიონის (1900-დან), "ველეჩი დივიზიონის" (1904-დან), უფოსი. ქუთაისის გენ.-გუბერნატორი. ჯავ. ცხენოსანთა ბიგადის მეთ.: 1904-დან.

გენერალ - მაიორი
1893 30.08

1844 12.09 1913 13.11

გენერალ - ლეიტენანტი
1904 25.03

(გარდაიცვალა)
ესენტუკოში

თბილისი მცხეთა

ო რ ბ ე ლ ი ა ნ ი
ილია დიოგორის (ჯოგრაზის) კე

ჯავახიის, ყიხიმის ომების მონაწილე. მსახ. თბილ. ეგეხთა ჰოლცში: 1841-42, დანიშნა ჯავ. აჩიამში: 1844. ელისავეტპოლის მაზრის სამხ. უფოსი. ქაბოვედ გენერალ-ლეიტენანტი მე-14 ჰოლცის მეთაური: 1852 01.10-1853 08.12.

გენერალ - მაიორი
1852 01.10

1815 10.12 1853 08.12

(გმირულად დაიღუპა ომში)

მოსკოვი რუსეთი თბილისი

ო რ ბ ე ლ ი ა ნ ი
იონანე (ივანე) დავითის კე

მხავდი ბიძოლის და ომის მონაწილე. ქაბოვედის მეთის სახლთუხუცესი. ჯინანისის ბიძოლის (1795) მონაწილე. თავი ისახელა ეგეხთის ციხე-სიმაგრის ალბის დროს. 1802-05 იმყოფებოდა ტყვედ სპახეთში. ობილიანთა სახლის თავი.

გენერალ - მაიორი
1801

1765 1806

თბილისი თბილისი

ო რ ბ ე ლ ი ა ნ ი
იოსაბ (იოსიპო) კონსტანტინეძის კე

ჯავახიის, ყიხიმის, ხუს.-თუჩქ. ომების მონაწილე. დარესტის 82-ე ქვეითი ჰოლცის მეთ.: 1865-დან. ჯავ. გენერალ-ლეიტენანტი. უფოსის თანამდებობა: 1844-დან. იმპერატორის ამალის ოფიცერი საგანგ. დავალებ.: 1872-დან. აღზნის ხაზის ჯახების სახედალი: 1877 08.09-დან (გენ. ჯევაზ ანდრონიკაშვილის ნაცვად).

გენერალ - მაიორი
1868 06.03

1824 04.09 1879 03.01

(გარდაიცვალა)
თბილისში

თბილისი გარდაბანი

ო რ ბ ე ლ ი ა ნ ი
ბაშა (ბაშარი) თამაზის (თომაშ) კე

ხუსეთ-იხანის (1826-28), ხუსეთ-თუჩქეთის (1828-29), ყიხიმის (1853-56) ომების მონაწილე. გენერალ-ლეიტენანტი მე-13 ჰოლცის ოფიცერი. ელისავეტპოლის მაზრის უფ.: 1850 06.12-დან. ყიხიმში მეთაური. პატივით ნიშნული: 1855 01.09-დან.

გენერალ - მაიორი
1849

1800 1871 29.10

გენერალ - ლეიტენანტი
1856 26.08

თბილისი თბილისი

	<p>ორბელიანი</p> <p>მჩავედი ბიძორის და ომის მონაწილე. ქაჯასიის ყაზახოს ჰოლცი მათი: 1810-დან. ქაჯასიის გენდარეთა ჰოლცი მეთაუნი: 1832-დან.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1832 01.10</p>	<p>1784</p> <p>თბილისი</p>	<p>1840-ის შემდეგ</p> <p>თბილისი</p>
	<p>შალვაშვილი ალექსანდრე სავსონის ძე</p> <p>I მსოფლიო ომის მონაწილე. მსახურობდა ქაჯასიის სამხედრო ოლქში. 1895 19.07 დაინიშნა თბილისის სამაზხო სამხედრო უფოსის თანამემწედ (ქაპიტანი). თბილისის ადგილობრივი ხაზმის უფოსი: 1900-დან. სამაზხო სამხედრო უფოსების სამმართველოს უფოსი: 1914-დან. ჰოლციების ოლქი და ჯაბა იოსელიანების ჰაზა.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1915 30.06</p>	<p>1858</p> <p>ქვაცხე ჭიათურა</p>	<p>1917</p> <p>თბილისი</p>
	<p>შალვაშვილი ზაზაზ ბიორგის ძე</p> <p>ხესეთ-თუხეთის (1877-78) ომის მონაწილე. ქაჯასიის ოფიცერთა ეკონომიკური საზოგადოების გამგეობის თავმჯდომარე (საზოგადოება მდებარეობდა მაჩან-ნიშვილის ქუჩაზე ყოფილ უნივერსიტეტის შენობაში).</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1903 დაახლ.</p>	<p>1840-ან წლებში</p> <p>ქუთაისი</p>	<p>1920 04.03</p> <p>თბილისი</p>
	<p>რატისვილი (რატისვილი) დიმიტრი ვასილის ძე</p> <p>სამხედრო სამსახურშია 1754-დან. წმინდა დიმიტრის ციხე-სიმაგის კომენდანტი: 1791-დან.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1791 25.05</p>	<p>1735</p> <p>დაახლ.</p> <p>მორგოროდი უკრაინა</p>	<p>1800-ის შემდეგ</p> <p>უკრაინა</p>
	<p>რატისვილი ზურაბ ბიორგის ძე</p> <p>ყიხიმის (1853-56), ხესეთ-თუხეთის (1877-78) ომების მონაწილე. სამხედრო სამსახური დაიწყო ქაითულ ცხენოსანთა დივიზიონიდან. იხიცებოდა ქაჯასიის ახშიაში, ჰოლციონი: 1877-დან (ქაჯაღიხა).</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1878</p>	<p>1819 01.09</p> <p>ქოვრისი მცხეთა</p>	<p>1891 09.02</p> <p>თბილისი</p>

რ ა ტ ი შ ვ ი ლ ი
ივანე ლავითის ძე

გენერალ - მაიორი
1799

1748

1825

პოლკოვნიკის უფროსი (1792),
ხესეთ-თუხეთის (1789-94) ომის
მონაწილე. იზიუმის ცხენოსან-
თა პოლკის ოფიცერი: 1771-დან.
მსახურობდა პეტრე ბაგრატიონ-
ის შტაბში. სემის ჰესხითა
პოლკის შუი: 1799-1803.
ა.სუვოხოვის მონაწილე. თადარიგ-
შია 1803-დან.

სანკტ-
პეტერ-
ბურგი
რუსეთი

მირგოროდი
უკრაინა

რ ა ტ ი შ ვ ი ლ ი
ნიკოლოზ (ზურაბის) ივრის ძე

გენერალ - მაიორი
1787 22.09

1731

1803

მხავალი ბიძის მონაწილე. 1770
წ. ჰესხითა ომი ესეფონის მე-
თაუხობით ჩამოვიდა მოზდოკ-
იდან თბილისში, ხათა დახმარე-
ბა გაენია ეხეჯე II სწახსელებ-
ის წინააღმდეგ. ჯავახისის ეხე-
თა პოლკის შუი: 1785-დან.

მირგოროდი
უკრაინა

უკრაინა

რ ო ნ ი შ ვ ი ლ ი
(რ ო ნ ი ნ ო ვ ი)
ნიკოლოზ ნიკოლოზის ძე

გენერალ - მაიორი
1855

1817

1870-ის
შემდეგ

ყიხიმის (1853-56), ხესეთ-თუხე-
თის ომების მონაწილე. მსახ-
ურობდა ჯავახისის სამხედრო
ოქის ჯაშხში. პოლკის, ბიგა-
დის მეთაურობდა. თადარიგშია 1857-
დან.

ბობოთი
ტუბულა

ტუბულა

რ ო მ ა ნ ო ვ ი
ალქასადრე ვიხაილის ძე

კონტრ - აღმირალი
1903

1866
01.04

1933

I მსოფლიო ომის მონაწილე. იპე-
აკის ნიკოლოზ II ძმის, დიდი თა-
ვადის მიხეილის შვილი. დაბადე-
ბიდან იმპერატორის ბიძანებით ჩაი-
იყვა პოლკში. სამხედრო და სამხედრო-
საზღვაო მოღვაწე. სამხედრო-სა-
ჰაერო ფლოტის გენ. ინსპექტორი:
1916-დან. უხით-უხით უგანათლებლე-
ნი პიროვნება. 1881-მდე ცხოვრობ-
და სწავლობდა თბილისში.

ვიცე - აღმირალი
1909

გენერალ - აღიუტანტი
1909

ფლოტის აღმირალი
1915

1917-დან ემიგრაციაშია

თბილისი

რობკრუნი
მენტონა
საფრანგეთი

რ ო მ ა ნ ო ვ ი
გიორგი ვიხაილის ძე

გენერალ - მაიორი
1900

1863
11.08

1919
29.01

I მსოფლიო ომის მონაწილე. იპე-
აკის ნიკოლოზ II ძმის, დიდი თა-
ვადის მიხეილის შვილი. აფშეხი-
ონის პოლკის, ლეიბ-გვარდიის ბა-
ტალიონის, ჯავ. I-ლი ჯაზათა დივი-
ზიის შუი. (დაბადებიდან, 1863
30.08) 1881-მდე ცხოვრობდა და
სწავლობდა თბილისში. ცნობილი
ნეშინმატი. პეტეხბუჯის მუცნ.
აჯად. საპატოო აჯადემიოხი.

გენერალ - ლეიტენანტი
1909

გენერალ - აღიუტანტი
1901

(ბოლშევიკების
მიერ
დახვრეტ-
პეტრე-
პავლეს ციხე-
სიმაგრეში)
რუსეთი

სურენიანი
სარგაი **ვიხაილის** **ქა**

I მსოფლიო ომის მონაწილე. იმპერატორ ნიჟოლოზ II ძმის, დიდი თავადის მიხეილის შვილი. დაბადებიდან იმპერატორის ბძძანებით ჩაიხიფსა პოლკში. 1905-დან ახტილე. გენ.-ინსპექტორი. საახტილეიო მთავარი სამმ. უფროსი: 1916-17. სავიდე ახტილე. ინსპექტორი მთავარსახტილის ბანაჟში. 1881-მდე ცხოვრობდა და სწავლობდა თბილისში.

გენერალ - მაიორი	1869	1918
1903	25.09	18.07
გენერალ - ლეიტენანტი		(დაზღვრეტ. ბოლშევიკების მიერ ქალაქავესკოში, რუსეთი)
გენერალ - ადიუტანტი		პეკინი ჩინეთი
1905		
გენერალ - ადიუტანტი		
1905		
არტილერიის გენერალი		
1914	თბილისი	

სანაძე
სანაძე **ვახრან** **ქა**

ხესეთ-თუხეთის (1877-78) ომის მონაწილე. მსახურობდა ჯავახის სასამხედრო ოლქში. მეთაურობდა სამხედრო ნაწილებს. მიღებული ჰქონდა 5 ჭიცილა.

გენერალ - მაიორი	1844	1905-ის შემდეგ
1904		

მონღოკი ჩრდილო ოსეთი რუსეთი რუსეთი

საბინაშვილი
(**საბინაშვილი**)
ალექსანდრა დიმიტრის **ქა**

ხესეთ-იხანის (1826-28), ხესეთ-თუხეთის (1828-29, 1877-78), ყიზილის (1853-56) ომების მონაწილე. გოგონაგაფთების ასულის მეთ.: 1841-დან. მსახ. გენშტაბში: 1844-50, ჯავხ. სამხ. ოლქის ჯაშუების სახტილის თანამშემე: 1851-დან.

გენერალ - მაიორი	1808	1887
1871 დაახლ.	15.12	
გენერალ - ლეიტენანტი		
1876 დაახლ.		

კოლა თეთრი წყარო კოლა თეთრი წყარო

საბინაშვილი
დავით ვაჟანის (კონსტანტინის) **ქა**

ხესეთ-იაპონიის, I მსოფლიო ომების მონაწილე. მე-14 ქაჩთვედ გენადეხთა, მე-16 სამეგხელს გენადე., 703-ე სუხამის ქვეითთა, 528-ე იაპონიის პოლკების, ბიგადის, დივიზიის მეთაუნი.

გენერალ - მაიორი	1873	1941
1918 დაახლ.	09.12	19.05

თეთრი წყარო თბილისი

საბინაშვილი
დიმიტრი **როსტომის** **ქა**

I მსოფლიო ომის მონაწილე. მსახურობდა ჯავახის სამხედრო ოლქის ჯაშუებში. მეთაურობდა სხვადასხვა სამხედრო ნაწილებს.

გენერალ - მაიორი	1869	1921
1918 დაახლ.		

1921-დან ემიგრაციაშია თბილისი სტამბოლი თურქეთი

ს ა გ ი ნ ა შ ვ ი ლ ი
ივანე ბაგრატიონის კე

გენერალ - მაიორი
1879 დაახლ.

1825

1907

28.12

უიღიმის, ხესეთ-თუხეთის (1877-78) ომების მონაწილე. 152-ე ვადიკაჯაზის პოლკის მეთ.: 1888-დან. თერჯოლის მახის ნინამძღოლი: 1897-1903. საქ. ხესეთთან შეეხების 100 ნღისთაზე შედიოდა თბილისის გუბერნიის თავდაზნაუხობის დღეზაყიამი: 1901.

(გარდაიც. თბილისში) კოლა თუთრი წყარო

თბილისი

ს ა გ ი ნ ა შ ვ ი ლ ი
ივანე ვასილის კე

გენერალ - მაიორი
1914

1860-ან წლებში

1915-ის

შემდეგ

ხესეთ-თუხეთის (1877-78), I მსოფღიო ომების მონაწილე. მსახურობდა კავკასიის სამხედრო ოღის ჯაჰებში. მეთაურობდა სხვადასხვა სამხედრო ნაწილებს.

თბილისი

ს ა გ ი ნ ა შ ვ ი ლ ი
როსტომ ივანის კე

გენერალ - მაიორი
1899

1848

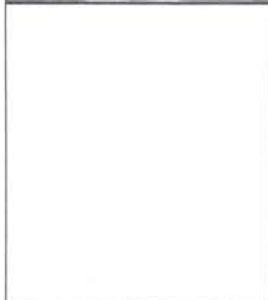
1900

25.04

ხესეთ-თუხეთის (1877-78) ომის მონაწილე. თბილისის მე-15 გუბერნიის პოლკის შტაბს-კაპიტანი: 1876-დან. მეთაურობდა მეგედ მე-16 (მინგჩელის), ბაქოს 153-ე პოლკებს. თავი ისახედა ახდაგანის მტუხმის დღის.

ჩხიკვათა თუთრი წყარო

თბილისი

ს ა ვ ა რ ს ა მ ი ძ ე
ლავან (ლავინი) იაკობის კე

გენერალ - მაიორი
1827

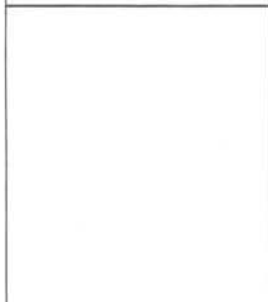
1778

1838

ხესეთ-იანის (1826-28), ხესეთ-თუხეთის (1828-29) ომების მონაწილე. მამაცი მეომარი. მიღებული ჰქონდა 5 ჭიღობა. კავკასიის სახეზუჯო გუბერნიის ბიგადის მეთაუი: 1827-დან. ჭაბ-ბეღაღის ოღის უფღოსი: 1836-დან. გენეღის წოდება მიენიჭა სპეციაღეი განათღების გაჰეშე.

მოსღოკი რუსეთი

რუსეთი

ს ა რ ა ჯ ი შ ვ ი ლ ი
(ს ა რ ა ჯ ი შ ვ ი)
ვასილ ალექსანდრის კე

გენერალ - მაიორი
1900 15.01

1839

1916

25.01

12.09

ხესეთ-თუხეთის (1877-78) ომის მონაწილე. კავკასიის ადგილობღივი მე-2 მსღ. დუენის (1878-78), მსღ. პოლკის (1896-90), სხვა პოლკების მეთაუი. თბილისის სათათბიღოს დეპუტატი: 1904-დან. თადაღიგშია - 1913-დან.

თბილისი

თბილისი

	<p>სოლდაშვილი (სოლდაშვილი) სიმონ იორაშის (ივანეს) ძე</p> <p>1789-დან იმყოფებოდა ჯავჯ. ახმითის მთავარსახდელთან. სმო-ღენსკის ეხაგუნთა ჰოლციის შეფი: 1797-დან. სენატოში: 1800-დან. გენერალ-ლეიტენანტის პრინციპალ-სეი: 1805-დან. სამხ. მინისტრის საბჭოს წევრი: 1812-1820.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1754 1820 24.05 04.02 1797 16.07 გენერალ - ლეიტენანტი 1800</p>	<p>რუსეთი სანქტ-პეტერ-ბურგი რუსეთი</p>
	<p>სუფიათაშვილი (სუფიათაშვილი) დავით ალექსანდრის ძე</p> <p>ყიხიმის, ხუტო-თუხეთის, ხუტო-ნაჰონის ომების მონაწილე. ლეიბ-გვარდიის პოლკოვნიკი: 1861-დან. აღმოსავლეთ საქართველოს თავა-დაზნაურობის მეფე მამალი: 1878-87. თბილისის მომხიგებელი მო-სამახთლე: 1897-1904. საიდუმლო მჩრეველი: 1910-1916.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1831 1920 27.12 22.11 1883 15.05 გენერალ - ლეიტენანტი 1887</p>	<p>თბილისი თბილისი</p>
	<p>სუფიათაშვილი მისაილ (ვიორკვი) ლუარსაბის ძე</p> <p>ყიხიმის (1853-56), ხუტო-თუხე-თის (1877-78) ომების მონაწი-ლე. ნიუგოროდის 44-ე ეხაგუნ-თა ჰოლციის ოფიცერი. მეთაურობ-და იმეხეთის შილიციის ხაზებს. ლეიბ-გვარდიის პრინციპალ-სეი ჰოლციის პოლკოვნიკი: 1873-დან. იხიციებოდა დიდი თავადის ამაღ-ში: 1876-დან.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1822 1886 05.02 23.06 1877 25.12</p>	<p>თბილისი თბილისი</p>
	<p>ტატოშვილი ნიკოლოზ როსტოვის ძე</p> <p>ხუტო-თუხეთის (1877-78) ომის მონაწილე. მსახურობდა ჯავჯასი-ის სამხედრო ოქის ჯარებში. მე-თაურობდა სხვადასხვა სამხედრო ნაწილებს.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1840 1920 1880-ან წლებში 19.03</p>	<p>თბილისი თბილისი</p>
	<p>ტერ-ანატოროვი დიმიტრი გოგაძის ძე</p> <p>ყიხიმის (1853-56), ხუტო-თუხე-თის ომების მონაწილე. დალესტ-ნის ცხენოსანთა იეგერაჰელი პოლკის მეთაური: 1871-79, ჯავჯასიის მე-2 საჯავადეო დი-ვიზიის მე-2 ბრიგადის მეთაური: 1879 24.03. მე-11 საჯავადეო დივიზიის მეთ.: 1887-დან. ჯავჯ. სამხ. ოქის შტაბის გენერალი: 1895 08.02-დან.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1834 1890 1879 24.03 გენერალ - ლეიტენანტი 1886</p>	<p>თბილისი თბილისი</p>

ბ ა გ - გ უ კ ა ს ო ვ ი
არსას არბაშის კა

გამორჩენილი მხედართმთავარი. ყიზიმის (1853-56), ხუხუთ-თუხუთის ომების მონაწილე. აფშე-ხონის ჰოლკის მეთაური: 1859-65. 38-ე ქვეითი დივიზიის (1875-77), მე-2 ჯავახის ახმის კო-ხუხის (1879-დან) მეთაური.

გენერალ - მაიორი 1819 1881
1865 29.05 08.01
გენერალ - ლეიტენანტი 1876 30.08
გენერალ - ადიუტანტი 1878

თბილისი თბილისი

ბ ა გ ი ა შ ვ ი ლ ი
(ბ ა გ ი ა ვ ი)
ივანე შალვას კა

ხუხუთ-თუხუთის (1877-78) ომის მონაწილე. თავი ისახედა ლენინის აღების დროს: 1858- 16.07. ქახთველ გენდარეხთა მე-14 ჰოლკის მეთაურის მოადგი. მე-თაური: 1897-1900.

გენერალ - მაიორი 1838 1905-ის
1902 შემდეგ

ღუშეთი საქართველო

გ ა ვ ლ ე ნ ი შ ვ ი ლ ი
(ავალანოვი-ფოლოგოვი)
ვისბაფი ალექსანდრას კა

ხუხუთ-თუხუთის (1877-78) ომის მონაწილე. მე-19 ქვეითთა დი-ვიზიის შტაბის უფროსი ადიუტან-ტი: 1877 14.01-დან. გომონოს სახეზეხვო ბატალიონის მეთაუ-რი: 1890-98. ჯავახის ოფიცერ-თა სესხის ჯავიტანის კომიტე-ტის თავ-ი.

გენერალ - მაიორი 1844 1909
1898 10.03 10.06

თბილისი თბილისი

გ ა ნ რ უ ლ ი კ ე
ევაგენი ალექსის კა

ხუხუთ-თუხუთის (1877-78), ხუხუთ-იავონის, I მსოფლიო ომების მონაწილე. ნეუინის ეხა-გუნთა ჰოლკის (1899 24.10-დან), მე-6 საჯავაღეხო დივიზიის მე-2 ბიგადის მეთაური: 1906-10, მე-8 ახმის სანიტარული ნაწი-ლის უფი.: 1914-15, კიუვის სამხ. ოქის შტაბის გენერალი: 1916 20.01-დან.

გენერალ - მაიორი 1853 1917
1903 17.09
გენერალ - ლეიტენანტი 1912

რუსეთი კივი
უკრაინა

გ ა ნ რ უ ლ ი კ ე
ივანე დავითის კა

გამორჩენილი მხედართმთავარი. ხუხუთ-თუხუთის, ანტინაპოლეო-ნის, სამამულო ომების, სპახე-თის დამხობის (1796), საზღ-ვაგაგეთის კამპანიის (1813-14) მონაწილე. რეზინოვის ჰოლკის, ბიგადის მეთაური. ბოლონოს ბიძოლაში (24-26.08-1812) იყო პეტე ბაგატონის ავანგარდში.

გენერალ-მაიორი 1759 1815
1805 06.12
გენერალ - ლეიტენანტი 1813 14.09

რუსეთი მოსკოვი
რუსეთი

ფ ა ნ რ უ ლ ი ძ ე
 სიომონე ლაზითის ძე

გამორჩენილი მხედართმთავარი. მუციყაიის დამჯიხობის (1799), ანტონაპოლეონის კამპანიის (1805-07), სამამულეო ომის, დამჯიხობების მონაწილე. ინგულის მანდანდის დედაგენთა, იზიუმის ჰესაიტა და პოლონელ უდანთა პოლეების მეთაური: 1812-დან. თადარიგშია 1815 01.06-დან.

გენერალ - მაიორი
 1807

1767

1817
 17.12

რუსეთი
 მოსკოვი
 რუსეთი

ფ ი ს ხ ე ლ ა უ რ ი
 (ფ ი რ ს ხ ე ლ ო უ რ ო ვ ი)
 ვიჟორ პაპრაძე

ხესეთ-იაპონიის (1904-05), I მსოფლიო ომების მონაწილე. სამოქალაქო ომის დროს მსახურობდა დენიკინის ახშიაში, მეთაურობდა დონის ჯარის ჩხიტილეთის ჯარსს. 1920-დან დონის მე-3 კავალერიის დივიზიის მდივანის მეთაური.

გენერალ - მაიორი
 1920

1875
 12.12

1928
 05.03

(წოდება მიანიჭა თეთრი მოძრაობის სარდლობამ)

1920-დან ემიგრაციაშია

რუსეთი
 პარიზი
 საფრანგეთი

ფ უ რ ს ე ლ ა ძ ე
 (ფ უ რ ს ე ლ ო ვ ი)
 ვიორჟი ვინაილის ძე

ხესეთ-იაპონიის (1904-05), I მსოფლიო ომების მონაწილე. მსახურობდა ჯავახიის სამხედრო ოლქის ჯარებში. დროის 208-ე ქვეითი პოლკის მეთაური: 1912-დან.

გენერალ - მაიორი
 1916

1866

1924
 31.08

მერეთი
 გორი
 (ბოლშევიკების მიერ დახვრეტილია ბათუმში)

ფ უ რ ს ე ლ ა ძ ე
 ვინაილ ნიკოლოზის ძე

ხესეთ-თურქეთის (1877-78) ომის მონაწილე. ჯარშია 1856-დან. 1893-დან პოლკოვნიკია. მეთაურობდა სხვადასხვა სამხედრო ნაწილებს. ელისავეტპოლის მომხიგებელი მოსამახიტე: 1896-დან. მისი 6 ვაჟი მსახურობდა ხესეთის ახშიაში.

გენერალ - მაიორი
 1899 დაახლ.

1840
 06.12

1912
 09.04

მერეთი
 გორი
 თბილისი

ქ ა ვ თ ი ა რ ა ძ ე
 (ქ ო ვ თ ი ო რ ა ძ ე ვ ი)
 ალექსი პაპრაძის ძე

გამორჩენილი მხედართმთავარი. ყიზილბაშის (1853-56), ხესეთ-თურქეთის (1877-78) ომების მონაწილე. 39-ე ქვეითი დივიზიის 1-ლი ბრიგადის (1878-დან), მე-9 ქვეითი დივიზიის (1888-დან) მეთ. სამუდამოდ შეტანილია რეზერვში. სახელად მეთაურობდა მე-13 პოლკის სერჟანტს: 1886 25.03-დან. აღესრულეს სახელობის დაჭილთა კომიტ. წევრი.

გენერალ - მაიორი
 1877 08.11

1821

1907

გენერალ - ლეიტენანტი
 1890 30.08
 ინფანტერიის გენერალი
 1907

თბილისი
 სანკტ-პეტერბურგი
 რუსეთი

ქ ა ვ თ ა რ ა ქ ე
ალექსანდრე ივანეს ძე

გენერალ - მაიორი
1917 დაახლ.

1862

1917-ის
შემდეგ

I მსოფლიო ომის მონაწილე. მსახურობდა კავკასიის სამხედრო ოქრის ჯარებში. 39-ე ქვეითი დივიზიის შტაბის უფოსი: 1912-დან.

თბილისი

ქ ა ვ თ ა რ ა ქ ე
ნიკოლოზ ალექსანდრეს ძე

გენერალ - მაიორი
1914

1861
22.10

1931

I მსოფლიო ომის მონაწილე. 1901-დან ქ. გატჩინის პოლიც-მეისტერი, რეიმ-გვახიის სემი-ონოვის პოლკის პოლკოვნიკი: 1912-დან. დაპატიმებულია და დახვეჭილია ე.წ. "ვენსას" საქმეზე (ლენინგადის ჯონტე-ხევილენციური ოხგანიზაცია): 1931.

რეპრესირე-
ბულია
რეაბილიტი-
რებულია
რუსეთი

ქ ი შ შ ი შ ე ვ ი
იოსებ არბაქის ძე

გენერალ - მაიორი
1917

1870-ან
წლებში

1921-ის
შემდეგ

კავკასიის სამხედრო საოქრო სანამაიტოს მთავარი სამხედრო ჰოჯეხოსის მოადგილე: 1916-დან.

თბილისი

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია

ქ ი შ შ ი შ ე ვ ი
შალვახან იოსების ძე

გენერალ - მაიორი
1877 01.12

1833
10.06

1895-ის
შემდეგ

გენერალ - ლეიტენანტი
1893

ყიშიმის (1853-56), ხესეთ-თუქეთის (1877-78) ომების მონაწილე. დასაველეთ დალესტნის სამხედრო უფოსი: 1878-დან. თბილისის ადგილობრივი 24-ე ბრიგადის მეთაური: 1893-დან. სამხედრო ინსტიტუციონი.

თბილისი

თბილისი

ქ ო ბ უ ლ ა შ ვ ი ლ ი
(ქ ო ბ უ ლ ო ვ ი)
ლავით ვსტაბან (ვსტანის) ძე

გენერალ - მაიორი
1865 04.10

1816

1870-ის
შემდეგ

ყიშიმის (1853-56), კავკასიის ომების მონაწილე. მეთაურობდა სამხედრო ნაწილებს. ოსეთის სამახო უფოსი: 1849-დან. ქახთუ-ლი ლაშქრის მეთაური: 1851-დან. ან-ბახოს ოქრის უფოსი: 1862-65.

კისისხევი
თელავი

შუამთა
თელავი

ქ ო ბ უ ლ ა შ ვ ი ლ ი
მათე ათანასეს ძე

ბრიგადირი
1763
გენერალ - მაიორი
1768 29.051

1720-ან
წლებში 1789

მსახურობდა ბიზანდიაში მთავარ
ჯიგს-ჯომისახიაცში სანჯა-პე-
ტეხბეგში. ოქტომბრის გუბერ-
ნატორი: 1781-დან.

კისისვეი
თელავი რუსეთი

ქ ო რ ქ ა შ ვ ი ლ ი
გიორგი აბრამს ძე

გენერალ - მაიორი
1909 06.12

1865 1920-ის
23.01 შემდეგ

მიხაილოვის (ბათუმის), ქუჩის,
სუვასტოპოლის, ვიბოჩის ციხე-
სიმაგრეების ახტირეიის უფრო-
სი: 1905-14. სუვასტოპოლის ჯო-
მენდანტი: 1914-დან.

ქუთაისი რუსეთი

ქ უ თ ა ი ს ო ვ ი
(კ ი კ ი ა ნ ი)
ალექსანდრა ივანეს ძე

გენერალ - მაიორი
1806

1784 1812
30.08 26.08

ქუთაისელი ვანო ჯიჯიანის ვაჟი.
ანტიკონსტანტინოპოლის კამპანის
(1807), სამამულო ომის მონა-
წილე. 1-ლი ახმითის ახტირეიის
უფროსი: 1812 18.06-დან. გზა-
დანი უკვე მხივ განათლებული
პროფესორი.

სანკტ-
პეტერ-
ბურგი რუსეთი
(გმირულად
დაიღუპა
ბორცინოს
ბრძოლაში
რაევსკის
ბატარეებზე)
რუსეთი

ქ უ თ ა ი ს ო ვ ი
აპოლონი ივანეს ძე

გენერალ - მაიორი
1873 14.05
გენერალ - ლეიტენანტი
1888 30.08
ინფანტერიის გენერალი
1912

1837 1912
24.12

გამორჩენილი სამხ. და სახელმწ.
მოღვაწე. ყიზიმის ომის (1853-
56) მონაწილე. ქუთაისის გენერალ-
გუბერნატორი. გენერალის ჯანს. უფრო-
სი: 1865-დან. სამხ. აკადემიის
დირექტორი: 1871-82. ვახუშტის ვან-
დაძმ. ოქრუგის უფროსი: 1882-
84. იმპერატორის გენერალ-სეკრეტარი,
სახ. საბჭოს წევრი: 1907-12.
გზა-დანი.

სანკტ-
პეტერ-
ბურგი რუსეთი
სანკტ-
პეტერ-
ბურგი რუსეთი

ქ უ თ ა თ ე ლ ა ქ ე
კირილე აბრამს ძე

გენერალ - მაიორი
1910 06.12

1861 1929
22.02

დაამთავრა საახტირეიო აკადემია.
სახელმწიფო საახტირეიო
პროფესორის უფროსი: 1908-დან.
მე-6 სახეზეჯომ საახტირეიო
ინჟინერიის მეთაური: 1909-10.
ახტირეიის გენერალ-ინსპექ-
ტორის განსაკუთრებული დავალებ-
ის გენერალი.

1921 18.03-დან ემიგრაციაში
ივანდილი
ხონი
(დაიღუპა
ავტოკატ-
სტროფაში)
ვარშავა
პოლონეთი

შოთა რუსთაველი
პაპლე ალექსანდრეს ძე

გენერალ - მაიორი
1914 29.05

1862

1918-ის
შემდეგ

I მსოფლიო ომის მონაწილე. მსახურობდა ჯავახიის სამხედრო ოლქის ჯახებში. ჯუჯინის 79-ე ეგუხთა ჰოლცის მეთაური: 1912-დან.

თბილისი

ლოლო ბერიძე
ივანე ალგასხანის ძე

გენერალ - მაიორი
1914 30.12

1866

1916
14.08

I მსოფლიო ომის მონაწილე. დასავლეთის ფრონტის მოქმედი ახმის ბიგადის მეთაური: 1914-დან. ციმბიხის მე-3 მსხორელი საატილელო ბიგადის მეთაური: 1915 03.04-დან.

დიდი
ჭიხაში
სამტრედია

(გმირულად
დაიღუპა
დასავლეთ
ფრონტზე)

**ყაზებეგოვი -
ჩოფიკაშვილი**
(კაზაევიკოვი)
გაბრიელ დიმიტრის (ყაზიბაგის) ძე

გენერალ - მაიორი
1813

1760-ან
წლებში

1817
10.03

მხავადი ბიძოლის მონაწილე. მსახურობდა ჯავახიის ცაღეუდ ჯოხუხში. ხევის მოუხავე: 1790-დან. აღექსანდრე ყაზბეგის ბაბუა.

ყაზბეგი

ყაზბეგი

ყაზებეგოვი
გაბრიელ ნიკოლოზის ძე

გენერალ - მაიორი
1890 დაახლ.

1842
დაახლ.

1905
18.07

ხესეთ-თუხეთის (1877-78) ომის მონაწილე. მსახურობდა ჯავახიის სამხედრო ოლქის ჯახებში. ტამანის 150-ე ქვეითი ჰოლცის მეთაური: 1887-დან.

ყაზბეგი

თბილისი

ყაზებეგოვი
გიორგი ნიკოლოზის ძე

გენერალ - მაიორი
1892 29.10

1840
03.11

1921
16.04

გამორჩენილი სამხედრო და საზოგადო მოღვაწე. ხესეთ-თუხეთის (1877-78), ხესეთ-იაპონიის (1904-05) ომების მონაწილე. ბაქოს 153-ე, ჯუჯინის 79-ე ჰოლცების მეთ.: 1878-85. ვახშავის ციხე-სიმაგის მტაბის უფ.: 1891-99. საბახოვსკის გენერალ-გუბერნატორი და ვედივოსტოკის სამხ. ჯომენდანტი: 1905-07.

გენერალ - ლეიტენანტი
1902
ინფანტერიის გენერალი
1906

1921 18.03
გაემგზავრა თურქეთში

ყაზბეგი

სტამბოლი
თურქეთი

ყ ა ზ ბ ე ბ ი
ნიანი გიორგის ქა

გენერალ - მაიორი
1916

1860

1944

ხესეთ-იაპონიის (1904-05), I მსოფლიო ომების მონაწილე. ჯავახიის გენდერითა სახტრე-ნიო ბიგადის მეთაუი: 1915-დან.

1921-დან ემიგრაციაშია

(დაილუპა
ოშვი)

ყაზბეგი

პოლონეთი

ყ ა ზ ბ ე ბ ი
მიხეილ გაბრიელის ქა

გენერალ - მაიორი
1859 08.09

1802

1876

მხავალი უქსუედიციის და ბიძმ-ლის მონაწილე. ჰოტოვნ. ჩინით თბილისის გუბერნიის მთიელი ხალხის მთ. უფოსი: 1843 05.06-დან. პიხვედი ქაიხვედი, ხომე-ნიც მუხვედა დახიადის ხეობაში აღ.პუშკინს. აღუქსანდეჟ ყაზბე-გის მამა.

ყაზბეგი

ყაზბეგი

ყ არ ა ნ გ ო ზ ი შ ვ ი ლ ი
(ყ არ ა ნ გ ო ზ ო ვ ი)
დიმიტრი გიორგის ქა

გენერალ - მაიორი
1911 დაახლ.

1847

1911

ხესეთ-თუხუეთის (1877-78) ომის მონაწილე. მსახუობდა ჯავახიის სამხედრო ოქის ჯაიებში. 1898-დან ჰოდპოტოვნია. მე-თაუხობდა სხვადასხვა სამხედრო ნაწილებს.

ლუშეთი

თბილისი

ყ არ ა ნ გ ო ზ ი შ ვ ი ლ ი
პასილ ალაშის ქა

გენერალ - მაიორი
1900 დაახლ.

1850

1917-ის
შემდეგ

ხესეთ-თუხუეთის (1877-78), I მსოფლიო ომების მონაწილე. მსახუობდა ჯავახიის სამხედრო ოქის ჯაიებში, შემდეგ ჯი - ხესეთში. მეთაუხობდა სხვადასხვა სამხედრო ნაწილებს. საიდე-ლო მიჩუედი.

ლუშეთი

ყ არ ა ნ გ ო ზ ი შ ვ ი ლ ი
კონსტანტინე ალაშის ქა

გენერალ - მაიორი
1903 14.06.

1852

1907

ნიეგოხოდის 44-ე (1895-დან), ასტახანის ეხაგუნთა 22-ე ჰოდებების მეთაუი: 1899 11.09-დან. მე-8 საჯავადეიო დივიზი-ის მე-2 ბიგადის მეთაუი: 1902-დან. ოდესის ბენეხად-გუბერნი-ატოი: 1906-07.

(მოკლულია
პიატიგორსკში)

ლუშეთი

რუსეთი

	<p>ყორღანაშვილი (ყორღანოვი) ადაშ სოლომონის ძე</p> <p>ჩხეთ-თუჩქეთის (1877-78), I მსოფლიო ომების მონაწილე. სევერსკის დეპუტატი მე-17 პოლკის პოლკოვნიკი: 1871. I-ლი ბრიგადის (1899-1904), მე-11 (1904-05), მე-9 დივიზიების (1905-08) უფროსი, მე-12 საახტ. უფროსის მეტაუხი (1908-13, ქ. უივი).</p>	<p>გენერალი - მაიორი 1894</p> <p>გენერალ - ლეიტენანტი 1901 დაახლ.</p> <p>კავალერიის გენერალი 1911</p>	<p>1846 26.07</p> <p>თბილისი</p>	<p>1914</p> <p>კოლმონო მოსკოვის ოლქ რუსეთი</p>
	<p>ყორღანაშვილი გაგარიშ ივანეს ძე</p> <p>ყიზილის (1853-56) ომის მონაწილე. ჯავახის ახმის საატირეხიო დივიზიონის მე-5 ბატალიონის მეტაუხი: 1860-64.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1869 დაახლ.</p>	<p>1818 14.04</p> <p>სიღნაღი</p>	<p>1879 03.06</p> <p>თბილისი</p>
	<p>ყორღანაშვილი გრიგოლ გაგარიშის ძე</p> <p>ჩხეთ-თუჩქეთის (1877-78) ომის მონაწილე. პოლკოვნიკი. უივი-ნასტავის დეპუტატი, სევერსკის დეპუტატი 43-ე პოლკების მეტაუხი: 1883-დან. 1897-დან ატირეხის პოლკოვნიკი, 1904-დან პოლკოვნიკი, ჯავახის საოლქო საატირეხიო სამმართველოს გან-ბის უფროსი.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1914</p>	<p>1852 29.02</p> <p>სიღნაღი</p>	<p>1914 07.07</p> <p>თბილისი</p>
	<p>ყორღანაშვილი გრიგოლ დავითის ძე</p> <p>I მსოფლიო ომის მონაწილე. მეტაუხობდა სხვადასხვა სამხედრო ნაწილებს. ჯავახის სამხედრო ოლქის შტაბის გენერალი.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1913</p>	<p>1860</p> <p>თბილისი</p>	<p>1917-ის შემდეგ</p> <p>რუსეთი</p>
	<p>ყორღანაშვილი იოსებ ივანეს ძე</p> <p>ჩხეთ-თუჩქეთის (1828-29), ყიზილის (1853-56) ომების მონაწილე. მსახ. სამხედრო ოლქში (დალესტანი): 1842-დან. თბილისის გენერალ-პოლკოვნიკი უფ. მოადგ., პოლკოვნიკი (1853-56), რეკრუტის ხაზის უფროსი: 1858 02.09-დან. აფხაზეთის გენერალ-გუბერნატორი და ჯარების სახდანი: 1860-დან.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1860 21.01</p>	<p>1809</p> <p>სიღნაღი</p>	<p>1872 18.02</p> <p>თბილისი</p>

შ ა ლ ი კ ა შ ვ ი ლ ი
 (მ ა ლ ი კ ი შ ვ ი ლ ი)
ანტონ სვაფანეს კა
 გამორჩენილი მხედართმთავარი.
 ხუსეთ-თუჩეთის (1787-91), სა-
 მამელო (1812) ომების, ჰოლონ.
 კამპან., შვეიცარიული (1799),
 საზღვაო (1813-14) დამპყ.
 მონან. რეიბ-გვახდიის უღანთა
 ჰოციის (1806-დან), გვახდ. ბიბ-
 დის (1812-დან), გვახდ. საჯავაღ.
 დივის. (1814-დან) მეთაური.

გენერალ - მაიორი
1807

1754
 10.07

1821
 28.03

რუსეთი

სანკტ-
 პეტერ-
 ბურგი
 რუსეთი

შ ა ლ ი კ ა შ ვ ი ლ ი
 (შ ა ლ ი კ ი შ ვ ი ლ ი)
იაკობ იოსავის კა

გენერალ - მაიორი
1850-ან წლებში

1809

1855

ყიშიმის (1853-56) ომის მონან-
 ილე. სამხედრო სამსახურშია 1827
 წლიდან. მსახურობდა ხუსეთში.
 მეთაურობდა სხვადასხვა
 სამხედრო ნაწილებს.

ვეფხი
 გურჯაანი

(გმირულად
 დაიღუპა
 ყიშიმის
 ომში)
 უკრაინა

შ ა ლ ი კ ა შ ვ ი ლ ი
ივანე იოსავის კა

გენერალ - მაიორი
1860 02.12

1813

1866

ყიშიმის (1853-56), ჯავახისის
 ომების მონან. ჯახთვედ გენად-
 ეთა ჰოციის 1-ლი ბატალიონის
 (მაიორი, 1850), ახლად შექმნილი
 ყიშიმის ქვეითი ჰოციის (1855-
 დან) პიხვედი მეთ. ირისებოდა
 ჯავახისის ახშიაში (ქვეითი
 ჯაჩი): 1861-დან. ბაშკადიჯიხის
 ბიძონის გმიხი.: 1853 19.11.

ვეფხი
 გურჯაანი

რუსეთი

შ ა ლ ი კ ა შ ვ ი ლ ი
მიხეილ იაკობის კა

გენერალ - მაიორი
1877 15.06

1832
 08.11

1909
 16.10

გენერალ - ლეიტენანტი
1886 30.08

ყიშიმის (1853-56), ხუსეთ-თუჩე-
 თის (1877-78) ომების მონან-
 ილე. ჯავახ. სამხედრო ოციის
 გენშტაბის უფოსის თანაშემწე.
 ეჩვენის გუბერნატორი: 1888-დან.
 დონის ჯაზაჯთა დივიზიის მეთაუ-
 რი: 1877-დან.

რუსეთი

რუსეთი

შ ა ლ ი კ ა შ ვ ი ლ ი
ნიკოლოზ ანტონის კა

გენერალ - მაიორი
1847

1786

1863
 01.12

ხუსეთ-იხანის (1826-28), ხუსეთ-
 თუჩეთის (1828-29) ომების
 მონანილე. მსახურობდა ჯავახისი-
 ის ცაღაუდ უოხჰუსში, შემდეგ
 იმყოფებოდა ხუსეთში. მეთაუ-
 რობდა სხვადასხვა სამხედრო ნან-
 ილებს.

სანკტ-
 პეტერ-
 ბურგი
 რუსეთი

სანკტ-
 პეტერ-
 ბურგი
 რუსეთი

	<p>შ ა ლ ი კ ა შ ვ ი ლ ი პავლა ვინაილის ქე</p> <p>1920-დან ემიგრაციაშია</p> <p>1904-05), I მსოფლიო ომების მონაწილე. მსახურობდა ჯავახის სამხედრო ოქრის ჯარებში, შემდეგ მსახურობდა ხესეთში.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1910-ან წლებში</p>	<p>1856 21.01</p> <p>1930 26.07</p> <p>ვეჭინი პარიზი გურჯაანი საფრანგეთი</p>
	<p>შ ა ლ ი კ ა შ ვ ი ლ ი სიომე იოსავის ქე</p> <p>1828-29), ყიზილბაშების (1853-56), ჯავახის ომების მონაწილე. ხიზანის ქვეითი პოლკის მეთაური: 1854-58. ლეკეთის სასაზღო. ხაზის მახ. ტენანგის (1858-60), ზედა დაღესტნის სამხედრო უფროსი: 1860-63.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1859 25.07</p>	<p>1811</p> <p>1863 12.10</p> <p>(დაიღუპა ოშში ზაქათალაში) ვეჭინი ვეჭინი გურჯაანი გურჯაანი</p>
	<p>შ ა ნ შ ვ ი ა შ ვ ი ლ ი ნიკოლოზ ვანუხის ქე</p> <p>I მსოფლიო, სამოქალაქო ომების მონაწილე. მსახურობდა მეტეხეთა მე-16 გენდარმთა პოლკში. ლეიბ-გენდარმთა უფროსი მე-13 პოლკის მეთაურის მოადგილე.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1919 დაახლ.</p>	<p>1862 24.01</p> <p>1919-ის შემდეგ</p> <p>თბილისი რუსეთი</p>
	<p>შ ა ტ ი ლ ო ვ ი პავლა ნიკოლოზის ქე</p> <p>I მსოფლიო და სამოქალაქო ომების მონაწილე. მსახურობდა მეტეხეთის პოლკში. 1-ლი ცხენოსანთა დივიზიის უფროსი: 1918. სამხ. ხეს. მე-3 და მე-4 ცხენ. უფროსების მეთ., ნებაყოფლობითი ახმის შტო. უფროსი: 1919 18.01-22.05. ჯავახის ახმის შტო. უფროსი: 1919 27.07-13.12. ხესელი ახმის შტო. უფროსი: 1920-ივნისიდან.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1915 გენერალ - ლეიტენანტი 1918 კავალერიის გენერალი 1920</p>	<p>1881</p> <p>1962 05.05</p> <p>1920-დან ემიგრაციაშია</p> <p>თბილისი ანერო საფრანგეთი</p>
	<p>შ ე რ ვ ა შ ვ ი ქ ე (შ ა რ ვ ა შ ვ ი ქ ე, ჩ ა ჩ ვ ა) გიორგი დიმიტრის ქე</p> <p>ხესეთში. (1877-78) ომის მონაწილე. მსახ. ჯავახ. მეფისნაცვალთან: 1869-77, თბილ. ვიცე-გუბერნი (1883-88), გუბერნატორი: 1889-97, იმპერატორის (ნიკოლოზ II დედის) ობიექტ-გომარეობის (1899-დან) და მისი მოხატვანი მუშაურობა: 1905-13. პირადი ბიბლიოთეკა გადასცა თეს-ს.: 1918.</p>	<p>გენერალ - ადიუტანტი</p>	<p>1846 06.01</p> <p>1918 26.03</p> <p>კელასური სოფელი იალტა უკრაინა</p>

შ ე რ ვ ა შ ი ძ ე
გიორგი (საფარავი) შალვაშვილი კე

გენერალ - მაიორი
1810

1775

1821
07.02

აფხაზეთის მთავარი: 1810
17.02-1821 07.02. მისმა უფი-
ძმამ ასტანბეიმ თუქ. დახმარე-
ბით მამა მოკლა და აფხაზ. ტახტს
დაუფელა. 1810 წ. იუს. ჯაჰმა
სოსხუმიდან იგი ოსმალეთთან უჩ-
თად გააძევა და გიორგი მთავრად
დაამტკიცა.

(გარდ-
სოხუმში)
ლიხნის
მონასტერი
გუდალუთა

შ ე რ ვ ა შ ი ძ ე
გრიგოლ ალქასანაძეს (ალიზაის) კე

გენერალ - მაიორი
1877 19.12

1818

1898
02.02

აფხაზი საზოგადო და სამხეცხო
მოღვაწე. ყიზიმის (1853-56),
ხუსეთ-თუქეთის (1877-78) ომე-
ბის მონაწილე. აბუჯის ოჯახის
მმართველი: 1848-დან. ენგუჩის
საჯავაღეხიო ხაზმის მეთ.: 1877-
78. მონაწილეობ. პიჩვილი აფხ-
აზ. ანბანის შედგენაში (1865.)

გენერალ - ლეიტენანტი
1890 დაახლ.

ათარა
ოჩამჩირე

ოჩამჩირე

შ ე რ ვ ა შ ი ძ ე
გიორგი (კახუთაი)
გიორგის (საფარავის) კე

გენერალ - მაიორი
1830 18.04

1806

1866

აფხაზეთის უკანასკნელი მთა-
ვალი: 1822-64. ხუსეთ-თუქეთის,
ყიზიმის ომების მონაწილე. აფხ-
აზეთში ხუსეთის მმართველობის
შემოღობისას გადაასახლეს ქ.
ვოხონეჟში: 1864 05.11-1866.
დაბრუნდა 1866, უკვე მოტყვილი
ჯანმრთელობით.

გენერალ - ლეიტენანტი
1837

გენერალ - ადიუტანტი
1849

გუდალუთა

მოკვის
მონასტერი
ოჩამჩირე

შ ე რ ვ ა შ ი ძ ე
არსოფი ლარონის (გაგოს) კე

გენერალ - მაიორი
1900 07.08

1840

1914
31.12

ხუსეთ-თუქეთის (1877-78) ომის
მონაწილე. მიხაილოვის (ბათუ-
მის) ციხე-სიმაგის ატილი. მე-2
ბატალი. მეთაური: 1896-90. ბათუ-
მის საქალაქო დემის წევრი. 1900-
დან თადარიგშია. I და III სახედი-
ნიფო დემის წევრი.

ახ. სენაკი
სენაკი

ახ. სენაკი
სენაკი

შ ი ხ ლ ი ნ ს კ ი
ალი-აგა ინგაილ-აგა ოლღუ

გენერალ - მაიორი
1915 05.04

1865

1918-ის
შემდეგ

დამთავრა თბილისის კადეტთა
კოლეჯი, მიხაილოვის საახტ.
სასწავლე. მსახ. 39-ე საახტილე-
ხიო ბიზადაში. დასავლეთის
ფრონტის ატილეუჩიის ინსპექ-
ტორი (1916), მე-10 ახმის სახედი-
ლი (1917 12.09-11.11).

გენერალ - ლეიტენანტი
1917

შინილო
თეთრი
წყარო

	<p>რ ი რ ქ ე ზ ი შ ვ ი ლ ი (რ ი რ ქ ე ზ ი შ ვ ი ლ ი)</p> <p>ყიხიმის (1853-56) ომის მონაწილე. მსახურობდა ჯავახისის ახშიაში. თეგის ოქის ჯახების შტაბის უფროსი: 1861-69, აღმოსავლეთ ციმბიხის სამხედრო ოქის შტაბის უფროსი: 1869 05.10-დან.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1869 05.10</p>	<p>1818</p> <p>მარტყოფი</p>	<p>1870-ის შემდეგ</p> <p>რუსეთი</p>
	<p>რ ი რ ქ ე ზ ი შ ვ ი ლ ი ნიკოლოზ აბრამს კე</p> <p>მსახურობდა ჯავახისის მხაჟეში. ვანდახმეხიის ჯოხჰუსის მე-16 ოქის უფროსი: 1844-50.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1846 07.04</p>	<p>1797</p> <p>რუსეთი</p>	<p>1850-ის შემდეგ</p> <p>რუსეთი</p>
	<p>რ ი შ ა ძ ე ლავით აიოთას კე</p> <p>I მსოფლიო ომის მონაწილე. მსახურობდა ჯავახისის სამხედრო ოქის ჯახებში. მეთაურობდა სხვადასხვა სამხედრო ნაწილებს. ბაქოს 153-ე ქვეითი პოლკის მეთაური: 1913-დან. ტიმოთე ჩივაძის სამივე ვაჟი ჟესეთის ახშიის ოფიცები იყვნენ.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1910 27.03</p>	<p>1860-ან წლებში</p>	<p>1917-ის შემდეგ</p>
	<p>რ ი შ ა ძ ე კონსტანტინე ალექსანდრას კე</p> <p>ტამანის 150-ე ქვეითი პოლკის ოფიცერი. სამხ.-იუხიდიელი აჯანყების დამთავრების შემდეგ იყო სამხ. მოსამართლე, გამომძიებელი, პოქეჟოხი. ჯავჯ. სამხ.-საოქო სანამართლოს სამხედრო ზედამხედველ. სამხ. პოქეჟოხი: 1916 20.04-დან. "ქათველ მეთაურთა ჯავშიის" თავ-იე: 1917, შემდეგ ცხოვრობდა ქ. ჯიევიში.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1908 06.12</p>	<p>1866 20.05</p>	<p>1918</p> <p>კვევი უკრაინა</p>
	<p>რ ი კ ო ი ძ ე (რ ი კ ო ი ძ ე) როსტომ ვიორგის კე</p> <p>ჟესეთ-თეჟეთის (1877-78) ომის მონაწილე. დეხბენის 154-ე ქვეითი პოლკის ოფიცერი. 259-ე ქვეითი პოლკის (1902-03), ჯავახისის მე-6 მსოფლიო ბიოგადის მეთაური: 1903-დან. თადახიგშია 1907-დან.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1905 26.04</p>	<p>1844 09.06</p> <p>მეწერისხევი გორი</p>	<p>1925</p> <p>მეწერისხევი გორი</p>

მ ა ხ ვ ა შ ვ ი ლ ი
გენერალ-მაიორი
1915

გენერალ - მაიორი
1915

1856
13.08

1917-ის
შემდეგ

ხუსეთ-თუხუჯეთის (1877-78), I მსოფლიო ომების მონაწილე. ლეიბ-გუზარდუხთა ეხუენის მე-13 პოლკის მეთაუმი: 1904-დან. დიუნის სამხედრო საოლქო საინსტენ-დანტო სამმხითველს უფიხისი: 1915 02.01-დან.

ბობი

რუსეთი

ნ ი შ ვ ი ლ ი
გენერალ-მაიორი
1889

გენერალ - მაიორი
1889

1833
23.05

1892
02.06

ყიხიმის (1853-56), ხუსეთ-თუხუჯეთის (1877-78) ომების მონაწილე. გუჩიის უფოსანთა დიუენის მეთაუმი: 1879. ტამანის 150-ე ქვეითი პოლკის (1883-დან), ჯავჯასიის ჯავჯათა მე-3 მსიოლედი დიუენის მეთაუმი: 1887-დან.

სუზჩა
ბობი

ქუთაისი

რ ო ლ ო ყ ა შ ვ ი ლ ი
(**რ ო ლ ო კ ა ვ ი ლ ი**)
გენერალ-მაიორი
1897

გენერალ - მაიორი
1897

1831
03.01

1902
28.11

ყიხიმის (1853-56), ხუსეთ-თუხუჯეთის (1877-78) ომების მონაწილე. ყუბანის ჯავჯათა ჯახის პოდ-პოლკოვნიკი: 1878. ქუთაისის ცხენოსანთა იხუგულაქუდი დიუიზნიონის მეთაუმი: 1882-დან. ჯავჯასიის სამხედრო ოლქის შტაბის გენეხადი.

ახმეტა

თბილისი

რ ო ლ ო ყ ა შ ვ ი ლ ი
გენერალ-მაიორი
1908 10.09

გენერალ - მაიორი
1908 10.09

1846
01.01

1910-ის
შემდეგ

ხუსეთ-თუხუჯეთის (1877-78) ომის მონაწილე. სემიპალატინსკის, ციმბიხის, ივანგოვოდის პოლკების მეთაუმი: 1898-1908. მსახურობდა ხუსეთის იმპუიხის სამხედრო სამინისტროში.

ახმეტა

რ ო ლ ო ყ ა შ ვ ი ლ ი
გენერალ-მაიორი
1872 30.08

გენერალ - მაიორი
1872 30.08

1824
14.01

1877
11.05

ყიხიმის (1853-56), ხუსეთ-თუხუჯეთის (1877-78) ომების მონაწილე. იმპუიხატოხის ამადის გენეხადი: 1872-დან. იყო აღქსანდუხ II ფიდიგელ-ადიუტანტი: 1852-დან. დალესტნის ცხენოსანთა იხუგულაქუდი პოლკის (1865-დან), ბიგადის მეთაუმი: 1877-დან.

თბილისი

(გმირულად
დაიღუბა
ომში)
თბილისი

	<p>როსაშვილი ლავანე ადიშარის ძე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1860</p>	<p>1805</p>	<p>1864 22.07</p>
	<p>რადილალი (რ ი რ დ ი ლ ა ლ ი) მისაილ ჩრდილალის ძე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1900-ან წლებში</p>	<p>1852</p>	<p>1906</p>
	<p>რსენიძე დავით ბიგოთას ძე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1913 დაახლ.</p>	<p>1851</p>	<p>1916-ის შემდეგ</p>
	<p>რსენიძე საჩინოს (სიგონის) ძე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1915</p>	<p>1847 02.08</p>	<p>1917-ის შემდეგ</p>
	<p>რსტავა (რ ს რ ტ ა ვ ა) ზურაბ დავითის (მანუშარის) ძე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1857 დაახლ.</p>	<p>1808</p>	<p>1892</p>

ხესეთ-თუხეთის (1828-29), ყიზიბის (1853-56) ომების მონაწილე. თუშეთ-ფშავ-ხევსუხეთის ოკუპაციის (1849-დან, მაიოხი), თუღავის მახის (1858, ჰოლკოვნიკი) უფროსი.

ლოლისყური
ახმეტა თბილისი

ხესეთ-თუხეთის (1877-78) ომის მონაწილე. ელისავეტპოლის 156-ე პოლკის ბატალიონის მეთაური: 1878-დან, მეთაურის მოადგილე: 1887-დან. ჰოლკოვნიკი 1890-დან. ხესეთის ახმიაში მსახურობდნენ მისი ძმები და შვილები.

ჩრდილელ-
კარი ლუშეთი ლომონოსოვი
რუსეთი

ხესეთ-თუხეთის (1877-78) ომის მონაწილე. მსახურობდა ჯავახის სამხედრო ოლქში. იყო სხვადასხვა ნაწილების მეთაური. ეჩენის საოლქო სასამართლოს საპატიო მომჩივებელი მოსამახთლე. თადახიგშია 1916-დან.

ობჩა
ბალდადი საქართველო

ხესეთ-თუხეთის (1877-78) ომის მონაწილე. ჯავახის სამხედრო ოლქის ჯარებში მეთაურობდა სხვადასხვა ნაწილებს. მსახურობდა აღმოსავლეთ ციმბიხის მსხოლელი პოლკის მეთაურად: 1896-დან.

ობჩა
ბალდადი თბილისი

ხესეთ-თუხეთის (1828-29), ყიზიბის (1853-56) ომების მონაწილე. გმირობისათვის უბოძეს თავადობა და მიწები სამუხზაყანოში. ააგო სკოლა და გაიყვანა გზები საბუჩოსა და სამუხზაყანოში. გენ. მიხეილ მუხვამიძის შვილების ამლახველი.

საბურთო
გალი ილორი
გალი

	<p>ს ი ს ი უ ვ ი ლ ი (ს ი ს ი ა ნ ო ვ ი) გიორგი ვახტანგის ძე</p> <p>ქართული ჯარის მე-4 სადგომის სახდელი. მსახურობდა ჯესეთის ახმიაში სხვადასხვა სამეთაურო თანამდებობებზე. მეფე გიორგი XII სიმამხი.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1804 დაახლ.</p>	<p>1740-ან წლებში</p>	<p>1806</p>
	<p>ს ი ს ი უ ვ ი ლ ი გიორგი ივანეს ძე</p> <p>ყიზიბის (1853-56), ჯესეთ-თუჩქეთის (1877-78) ომების მონაწილე. მსახურობდა ჯავახის სამხედრო ოქის ჯარებში. გოჩის მახის მოსამხატვე; 1896-97.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1896 დაახლ.</p>	<p>1834 01.03</p>	<p>1897 24.05</p>
	<p>ს ი ს ი უ ვ ი ლ ი ივანე დავითის ძე</p> <p>I მსოფლიო ომის მონაწილე. მსახურობდა ჯავახის სამხედრო ოქის ჯარებში. მეთაურობდა სხვადასხვა სამხედრო ნაწილებს.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1913 გენერალ - ლეიტენანტი 1917</p>	<p>1865</p>	<p>1938 დაახლ.</p>
	<p>ს ი ს ი უ ვ ი ლ ი ივანე დიმიტრის ძე</p> <p>სამხედრო სამსახურშია 17 წლის ასაკიდან. მხაველი ბიძის მონაწილე. მსახურობდა ჯესეთში. საქართველოს მთავრობის წევრად ციციანოვის (ციციშვილის) ძმა.</p>	<p>ბრიგადირი 1797</p>	<p>1758</p>	<p>1810-ის შემდეგ</p>
	<p>ს ი ს ი უ ვ ი ლ ი მიხეილ (მიხაქო) ირაკლის ძე</p> <p>ჯესეთ-თუჩქეთის (1877-78) ომის მონაწილე. ვლადიკავკასის 152-ე ქვეითი პოლკის პოჩუჩიკი; 1874. ელისავეტპოლის 156-ე ქვეითი პოლკის მეთაური; 1902-დან. პოლკის მინიჭებული ჰქონდა 1891 წელს ჰავე ციციანოვის (ციციშვილი) სახელი. ჰოფმესოხ ეთუხ ციციშვილის ვაჟა.</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1904 დაახლ.</p>	<p>1847 17.02</p>	<p>1904 20.12</p>

ს ი ს ი უ ვ ი ლ ი
ნიკოლოზ ჯავითის ძე

I მსოფლიო ომის მონაწილე. მსახურობდა ჯავახიის სამხედრო ოლქში, შემდეგ - ხუხუთში. მეთაურობდა სხვადასხვა სამხედრო ნაწილებს.

გენერალ - მაიორი
1919 დაახლ.

1868
02.01

1940

ნიჰისი
კასპი

თბილისი

ს ი ს ი უ ვ ი ლ ი
პავლე დიმიტრის ძე

გამორჩენილი სამხედრო და სახელმწიფო მოღვაწე. მხავარი ბძმლის მონაწილე. პეტეხბუხგის გენადეხთა ჰოლეის მეთაუხი: 1786-დან. ჯავახიის ჯახების სახდანი: 1804-დან. ა.სუვოხოვის მოწადე. საქახთველის მთავახ-მახთებელი: 1802 11.09-დან.

ბრიგადირი
1790

1754
08.09

1806
08.02

გენერალ - მაიორი
1793 02.09

გენერალ - ლეიტენანტი
1802 11.02

ინფანტერიის გენერალი
1804 02.01

სანკტ-
პეტერ-
ბურგი
რუსეთი

(მოკლეს
ბაქოსთან)
თბილისი
(1811)

წ ე რ ე თ ე ლ ი
(წ ე რ ე თ ე ლ ო ვ ი)
დიმიტრი ასლანის ძე

ყიხიმის (1853-56), ხუხუთ-თუხუეთის (1877-78) ომების მოწანილე. მსახურობდა ნიეუგოხიდის (1852-57), სუეხსუის (1857-61) დხაგუნთა ჰოლეებში. 1895-დან ჰოლეოვნიკია. მეთაურობდა სხვადასხვა სამხედრო ნაწილებს.

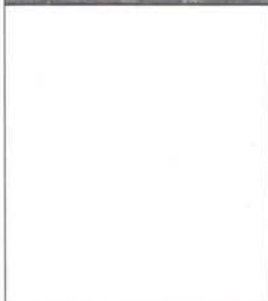
გენერალ - მაიორი
1900

1830
26.10

1909
01.07

სხვიტორი
სახხერე

ოჭონი
გორი

წ ე რ ე თ ე ლ ი
ზურაბ შაისოსროს ძე

ნუხეთელთა სათავადო სახლის უფოსი, მეფეების სოლომონ I და სოლომონ II სახლთუხუცესი. იმუხეთის მმახთველიზის ჰიხუელი ნუხი (მინისტრი): 1810-დან.

გენერალ - მაიორი
1811

1747

1823
28.01

სხვიტორი
სახხერე

სხვიტორი
სახხერე

წ ე რ ე თ ე ლ ი
ნესტორ დიმიტრის ძე

ყიხიმის (1853-56), ხუხუთ-თუხუეთის (1877-78) ომების მოწანილე. იხიყებობდა იმჰუხაგოხის ამადში: 1865-დან, ფილეელ-დიეუტანტი: 1867 12.07-დან. ჟუთაისის გუბერნიის თავდაწნუხუების წინამძლოლი: 1876-83. აჯაჟი ნუხეთლის ბიძა.

გენერალ - მაიორი
1869 30.08

1829
14.12

1883
10.11

გენერალ - ლეიტენანტი
1876

სხვიტორი
სახხერე

ოფუკეთი
წუალტუბო

მ ი თ ლ ი კ ე
ბიორგი ავალს კე

გენერალ - მაიორი
1874

1827
18.04

1883
18.01

ყიღის (1853-56), ხუხუთ-თუხუთის (1877-78) ომების მონაწილე. მე-5 საჯავახო დივიზიის შტაბის უფოსი (1858-დან). მე-12 დივიზიის 1-ლი ბრიგადის, მე-3 დივიზიის მე-2 ბრიგადის მეთაუნი (1875-78).

ვიტკა
რუსეთი

ვიტკა
ბელორუსია

მ ი კ ლ ა უ რ ი
(**მ ი კ ლ ა უ რ ო ვ ი**)
ვალერიან ვიხაილის კე
I მსოფლიო ომის მონაწილე. დაამთავრა თბილისის სამხედრო სასწავლებელი. ჯარშია 1878-დან. ჯანაყისპირეთის მე-3 მხ. ბატალიონის მეთაუნი. 39-ე ქვეითი დივიზიის შტაბის უფოსი, ჰოდონოვნიკი: 1877. 207-ე ქვეითი სათადარიგო ჰოდონის მეთაუნი: 1916 01.06-დან.

გენერალ - მაიორი
1916 29.07

1854
27.05

1917-ის
შემდეგ

საქართველო

მ უ ლ უ კ ი კ ე
(**მ ი ლ უ კ ი კ ე**)
ალექსანდრა დავითის კე

გენერალ - მაიორი
1913

1854
01.08

1917
09.04

I მსოფლიო ომის მონაწილე. მსახურობდა ჯავახის სამხედრო ოქის ჯარებში. 39-ე ქვეითი დივიზიის შტაბის უფოსი.

ხონი

თბილისი

მ უ ლ უ კ ი კ ე
ბიორგი დავითის კე

გენერალ - მაიორი
1915 25.09

1860
23.04

1923
20.05

I მსოფლიო ომის მონაწილე. ელისავეტპოლის 156-ე ჰოდონის (1903), ჯავახის მე-4 მხოდელი ჰოდონის მეთაუნი მოადგილე: 1913-დან. მე-5 მხოდელი დივიზიის ბრიგადის მეთაუნი: 1916 15.02-დან.

(ბოლშევიკების
მიერ
დაზარალებული
თბილისში)

ხონი

მ უ ლ უ კ ი კ ე
ვარდანი გრიგოლის კე

გენერალ - მაიორი
1915 21.04

1865
08.11

1923
20.05

მსახურობდა ჯავახის სამხედრო ოქის ჯარებში. ოქის 208-ე ქვეითი ჰოდონის მეთაუნი: 1913-დან. იმყოფებოდა ჯავახის სამხედრო ოქის შტაბის ხუხუთში. გასაბჭოების შემდეგ იყო საქ. წითელი არმიის მოსახლეთა ჯარის უფოსი: 1921-23.

(ბოლშევიკების
მიერ
დაზარალებული
თბილისში)

ხონი

ჭ ა ვ ჭ ა ვ ა ქ ე
ალექსანდრე ბარსევიანი ქე

ცნობილი ჰოეტი, სამხედრო და საზოგადო მოღვაწე. სამამულო ომის, საზღვაო-გაყვანილობის (1813-14) დაშლის, ხესეთ-იხანის (1826-28), ხესეთ-თუჩქეთის (1828-29) ომების მონაწილე. ჯავა. სიმონის მთავარსახიდან ახსებელი საბჭოს წევრი (1838-43). ნინო ჭავჭავაძე-გიბოძე-გვარამია მამა.

გენერალ - მაიორი 1786 1846
1826 06.12 06.11
გენერალ - ლეიტენანტი 1841 04.07

სანკტ-პეტერ-ბურგი რუსეთი (ტრაპიკულად დილუპა თბილისში) შუამთის მონასტერი თელავი

ჭ ა ვ ჭ ა ვ ა ქ ე
არჩილ გულგაათის (ანგაგაძის) ძე

ხესეთ-თუჩქეთის (1877-78) ომის მონაწილე. ჰორჯის მეთაურობით 1877-დან. სევერსკის დივიზიაში 75-ე პოლკის (1889-96), მე-9 საჯარო-სამხედრო დივიზიის მე-2 ბრიგადის (1896-1902), ჯავა დივიზიის (1902 11.06-დან) მეთაური.

გენერალ - მაიორი 1841 1902
1896 13.03 27.06

წინადალი თელავი (გარდაიცვალა თბილისში) წინადალი თელავი

ჭ ა ვ ჭ ა ვ ა ქ ე
ბარსევიანი (დავით) რევიანის (რამაზის) ძე

ქართველი მეფეების ჰიხვილი საგანგებო და სხვა დავებში მონაწილე. ხესეთის იმპერატორის ჯარში: 1784-1801. აღმოსავლეთ საქართველოს თავდასწრაფების ჰიხვილი მამული: 1803-1811. ცნობილი ქართველი დიპლომატი. „დუნიტვიტენი სტატუსი სოვეტნიკი“.

გენერალ - ადიუტანტი 1757 1811
1802 დაახლ. 20.07 07.04

წინადალი თელავი სანკტ-პეტერ-ბურგი რუსეთი

ჭ ა ვ ჭ ა ვ ა ქ ე
დავით ალექსანდრეს ძე

ყიხიმის (1853-56), ჯავახის ომების მონაწილე. ფრიბერგ-ადიუტანტი: 1854-დან. მისი ოჯახი ტყვედ ჩაიგდო შამილმა და მოითხოვა თავის შვილებს გასცდა, ხაც შედგა 1855 10.03.

გენერალ - მაიორი 1817 1884
1861 24.09 15.08 15.11
გენერალ - ლეიტენანტი 1881 30.08

წინადალი თელავი შუამთის მონასტერი თელავი

ჭ ა ვ ჭ ა ვ ა ქ ე
იასონ ივანეს (იონანეს) ძე

ხესეთ-იხანის (1826-28), ხესეთ-თუჩქეთის (1828-29), ყიხიმის (1853-56) ომების მონაწილე. ნიკეაგოგის 44-ე, ვიუტემბერგის დივიზიის (1849-55), ჯავახის სახეობის გენერალ-ადიუტანტი (1855-დან) მეთაური. თადარიგშია 1855 10.06-დან.

გენერალ - მაიორი 1804 1857
1852 01.10 18.06

წინადალი თელავი თბილისი

ჭ ა ვ ჭ ა ვ ა ქ ე
ნიანი სულხანის ქა

ყიხიმის (1853-56), ხესეთ-თუქეთის (1877-78) ომების მონაწილე, მე-19 ქვეითი დივიზიის, სევასტოპოლის 75-ე ქვეითი პოლკის მეთაუნი: 1877-დან (პოლკოვნიკი).

გენერალ - მაიორი 1826 1913
1878 12.01 04.08 28.06

წინანდალი თელავი ვაზისუბანი თელავი

ჭ ა ვ ჭ ა ვ ა ქ ე
ჭაქარია გულგათის (ანგვალეიშვილის) ქა

გამოჩენილი მხედრობათმთავარი, ყიხიმის (1853-56), ხესეთ-თუქეთის (1877-78) ომების მონაწილე, მხავალი ბიძოლის გმირი, ეხაგუნთა პოლკის (1859-დან), ბიზგადის (1871-დან), დივიზიის (1878), ჯავახისის საჯავადიქიმო კოხუქუნის (1885-93) მეთაუნი.

გენერალ - მაიორი 1824 1905
1871 25.11 07.08 25.10
გენერალ - ლეიტენანტი 1877 13.07
კავალერიის გენერალი 1891 30.08
გენერალ - ადიუტანტი 1898 06.12

წინანდალი თელავი წინანდალი თელავი

ჭ ა ვ ჭ ა ვ ა ქ ე
მიხეილ საირიშოლის ქა

ხესეთ-თუქეთის ომის (1877-78) მონაწილე, მსახურობდა ჯავახისის სამხედრო ოქის ჯახეზში, ტუქეის 43-ე ეხაგუნთა პოლკის მეთაუნი: 1906-დან. დალესტნის პოლკის მეთაუნი, დათხოვნილია ჯახიდან გენეხლის ნოდების მინიქებით: 1910.

გენერალ - მაიორი 1844 1910
1910 30.09

წინანდალი თელავი წინანდალი თელავი

ჭ ა ვ ჭ ა ვ ა ქ ე
ნიკოლოზ (დიდი ნიკო) ზურაბის ქა

გამოჩენილი სამხედრო და სახელმწიფო მოღვაწე, ყიხიმის, ხესეთ-თუქეთის ომების მონაწილე, დასავლეთ დალესტნის სამხედრო გუბერნატორი: 1866-76, დალესტნის ოქის უფოსი და ჯახეზის სახადი: 1880 10.01-1883 01.07. აჯადემიქოს ნიქო ქავქავაძის დიდი პაპა.

გენერალ - მაიორი 1829 1897
1871 26.11 20.12 09.03
გენერალ - ლეიტენანტი 1881 30.08
კავალერიის გენერალი 1896
გენერალ - ადიუტანტი 1892

ყვარელი (გარდაიცვალა) დალესტანში ყვარელი

ჭ ა ვ ჭ ა ვ ა ქ ე
ნიკოლოზ (ვაგარა ნიკო) მიხეილის (მალაქიშვილის) ქა

ხესეთ-იაპონიის (1904-05), I მსოფლიო ომების მონაწილე, ტუქეის 43-ე ეხაგუნთა პოლკის მეთაუნი, ბიწინვადე ჯავადიქის-ტი, მხავალი შუქიბუქების პიხონი.

გენერალ - მაიორი 1866 1920
1914 24.12 23.05

ყვარელი (გარდაიცვალა) მიღებული ომში მძიმე ტრილობებ.) ყვარელი

ჭ ა ვ ჭ ა ვ ა ძ ე
საირიძო ნივანს (ივანოს) აკ

ყიშიშის (1853-56) ომის მონაწილე. 1-ლი ქახთელი ფეხოსანთა რეჟიმის მეთაურობა, მაიორი: 1845. მე-7 ბრიგადის მეთ., პოლკოვნიკი: 1852-დან.

გენერალ - მაიორი 1809
1856 დაახლ.
გენერალ - ლეიტენანტი 1868 დაახლ.

1809	1872
	14.04
წინანდალი თელავი	წინანდალი თელავი

ჭ ა ვ ჭ ა ვ ა ძ ე
საირიძო მიხაილის აკ

I მსოფლიო ომის მონაწილე. ჩეჩენის ცხენოსანთა, ნიჟეგოროდის დაჯანთა პოლკების ოფიცერი. 1921 18.03-დან - ემიგრაციაშია. დაბრუნდა 1947. მიუსაჯეს 25 წელი.

გენერალ - მაიორი 1878
1916 დაახლ.

1878	1951-ის
06.07	შემდეგ
წინანდალი თელავი	წინანდალი თელავი

(1947 წ. დაბრუნდა ემიგრაციიდან, 1951 წ. იყო დაპატიმრ., მიესაჯა 25 წელი. გარდ. საბჭ. ციხეში რუსეთი)

ჭ ი ლ ა შ ვ ი ლ ი
(რ ი ლ ა ვ ა ი)
ანგონ მიხაილის აკ

I მსოფლიო ომის მონაწილე. ეპის 155-ე ქვეითი პოლკის ოფიცერი: 1911-დან. 1921 წელს ბოლშევიკების მიერ იყო დაპატიმრებული.

გენერალ - მაიორი 1862
1920

1862	1923
	(გარდაიცვალა)
თბილისი	მეტეხის ციხეში)
	თბილისი

ჭ ი ლ ა შ ვ ი ლ ი
გორის (გლახა)
გაბრიელის აკ

ხს.-იხანის (1826-28), ხს.-თუჩ. (1828-29) ომების მონაწილე. ქახთელ მე-14 ბრიგადის (1840-42), სამეგრელოს (1843-46) და თბილისის (1847-49) პოლკების მეთ. ქაზ-ბელაქისა და მთელი რეჟიმის ხაზის უფ.: 1848-50. ად. პეშინის მეგობარი.

გენერალ - მაიორი 1798
1848 06.12

1798	1850
დუშეთი	(გარდაიცვალა)
	ზაქათალაში)

ჭ ი ლ ა შ ვ ი ლ ი
კონსტანტინე გორისის აკ

ხესეთ-თუჩეთის (1877-78) ომის მონაწილე. შიპკის (ბელგაჩეთი) ბრძოლის გმირი. მე-3 დაჯანთა პოლკის მეთაურობა: 1871-დან. თბილისის უმუშევარი. დათხოვნილია ჯაბრან გენერალის ნაღებების მინიჭებით: 1897 04.12.

გენერალ - მაიორი 1832
1897 04.12

1832	1898-მის
	შემდეგ
დუშეთი	დუშეთი

ჭ ი ლ ა შ ვ ი ლ ი
სარგი (შიოვი) შალვაშვილი ქ

გენერალ - მაიორი
1850 06.12

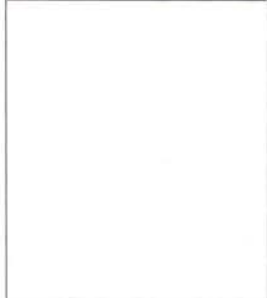
1803

1864

ხეს.-იხანის, ხეს.-თუქ., ყიხიმის
ომების მონაწილე. ლეიბ-გუარდის
ჰუსარის პოლკის ოფიცერი: 1835-
დან. პოლკოვნიკი-1844. შემახი-
ის მაზხის სამხედრო გუბერნა-
ტორი და სამოქ. ნაწილის უფი.:
1850-56. შს სამინისტროს ჩინო-
ვნიკი: 1858-64.

დუშეთი

(გარდაიც.
ლენკორანში)
დუშეთი

ჭ ი შ ი ნ ა ქ ე
კონსტანტინე ალექსანდრეს ქ

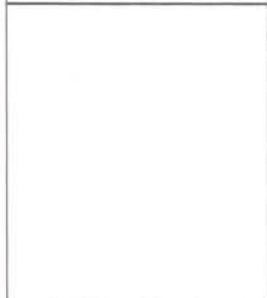
გენერალ - მაიორი
1916

1860

1921-ის
შემდეგ

სანატ-პეტეხბუჯის ვანდაძემეჩი-
ის დივიზიის მე-2 ესკადრონის
მეთაურობდა: 1900-დან. ჯავახის
აქმის გენერალ-მაიორი 1-
ლი ბრიგადის მეთაურობდა: 1917-დან.

ქუთაისი

ჭ ყ რ ნ ი ა
(რ კ რ ნ ი ა ვ ი)
კონსტანტინე ასანის ქ

გენერალ - მაიორი
1899 დაახლ.

1849
01.12

1913
09.11

ხესეთ-თუქეთის (1877-78) ომის
მონაწილე. ჯავახი 1869-დან. მე-
თაურობდა სხვადასხვა სამხედრო
ნაწილებს. 1901-დან თუქეთის ჯა-
ვახთა ჯარის მეთაურობდა
უფროსი.

ვლადიკავკაზი
ჩრდილო ოსეთი
რუსეთი

ხ ე რ ს ე უ ლ ი ქ ე
(ხ ე რ ს ე უ ლ ი ქ ე ვ ი)
გაგან ისააკის (ივანეს) ქ

გენერალ - მაიორი
1917 დაახლ.

1856

1920-ის
შემდეგ

ხესეთ-თუქეთის (1877-78), I
მსოფლიო ომების მონაწილე.
მსახურობდა ჯავახის სამხედრო
ოლქში, შემდეგ-ხესეთში. მეთაუ-
რობდა სხვადასხვა სამხედრო ნაწი-
ლებს.

ხ ე რ ს ე უ ლ ი ქ ე
ზაპარია სიმონის ქ

გენერალ - მაიორი
1848

1796
01.01

1856
02.04

ხესეთ-თუქეთის (1828-29), ყიხ-
იმის (1853-56) ომების მონაწი-
ლე. ოდესში მსახურობდა
აღ.პუშკინთან ერთად, იყო გენ-
ფერდინანდ მ. ვოხოტინსკის ადი-
უტანტი, 1823-24, ქუჩის თავი:
1833 02.01-1850 27.01, სმოლენ-
სკის გუბერნატორი: 1851-53.

ფეოდოსია
უკრაინა

სევასტოპოლი
უკრაინა

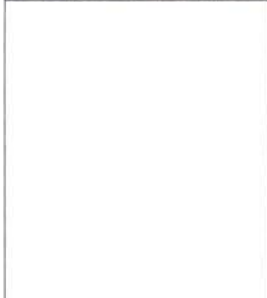
ხ ი მ უ ნ ი ა უ ვ ი ლ ი
ბაგრატიონი საირიფონის კია

ყიხიმის (1853-56), ხესეთ-თუხუქეთის (1877-78) ომების მონაწილე. ჯავახისის 1-ლი საახშიო ჯოჯუხის ატიციეჩიის, ჯავახისის სამხედრო ოლქის ატიციეჩიის სამმართველოს უფოსნი: 1897-99. აღუქსანდრეს დაციიციტა ჯომიციტის ნუჯი: 1905-დან.

გენერალ - მაიორი 1836 1917
1892 12.10 14.01 16.07
გენერალ - ლეიტენანტი 1901
არტილერიის გენერალი 1908 13.04

ბულანატი
ღუშეთი

(გარდაიც.
ბორჯომში)
თბილისი

ხ ი მ უ ნ ი ა უ ვ ი ლ ი
კონსტანტინე ნიკოლოზის კია

ხესეთ-თუხუქეთის (1877-78) ომის მონაწილე. მეთაურობდა სხვადასხვა სამხედრო ნაწილებს. იყო ნუხსონის ოლქის სამხედრო უფოსნი.

გენერალ - მაიორი 1854 1918-ის
1900 შემდეგ

თელავი

ხ ი მ უ ნ ი ა უ ვ ი ლ ი
(**ა დ შ ა რ ს კ ი**)
შაჩიშვილი-გვირი აკაკიის კია
(**ალექსანდრე ალექსანდრის კია**)

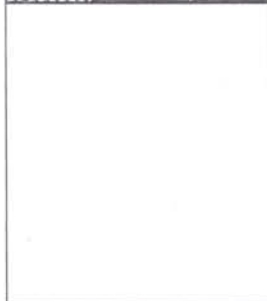
ცნობილი სამხედრო, სახელმწიფო და საზოგადო მოღვაწე. ყიხიმის (1853-56), ხეს.-თუხუქ. (1877-78) ომების მონაწილე. 1879 იგი მონაწილე იმეჯი. აღუქსანდრე II და მიკაელ. ქიოსტ. სახელი. ზემო აჭარის მთავარი. სამომბოტოსათვის გმიხი მებძოლი.

გენერალ - მაიორი 1829 1892
1879 26.02

ნგაზული
შუახევი

(გარდაიც.
სანკტ-
პეტერ-
ბურგში)

ხულო

ხ ო ჯ ა მ ი ნ ა ს ო ვ ი
თარკენტონი აკაკიის (ალექსის) კია

ყიხიმის (1853-56), ხესეთ-თუხუქეთის (1877-78) ომების მონაწილე. ჯავახისის ახმის მთავარი მტაბის გენეჩადი, სამხედრო ოლქის საინჟინერო სამსახურის უფოსნი: 1875-დან. 1882-დან თადახიგშია.

გენერალ - მაიორი 1825 1909
1875 30.08 28.05 24.01
გენერალ - ლეიტენანტი 1882 30.08
ინჟინერ - გენერალი 1887 30.08

თბილისი

თბილისი

ჟ ა ვ ა ნ ი ვ ი ლ ი
(**შ ვ ვ ა ნ ო ვ ი**)
ჩხანია სიმონის კია

ანკინაპოციეონის ჯამჰანიის (1806-07), სამამულო ომის, საზღვაოაღმართის დამუქობების (1813-14) მონაწილე. სეხუხუხვის დიგუნთა პოციის მეთი: 1812-დან. 1817-დან თადახიგშია. ცხოვრობდა ქ. ოდესაში, ხომლის ჯეტიდმონუმობაში დიდი ნეიცი მუიკანა.

გენერალ - მაიორი 1762 1837
1813 06.04 24.07

უკრაინა

ოდესა
უკრაინა

ჯ ა მ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი
საირილონე ანბანის ქა

ანტინაპოლეონის ჯამბანიის (1805-07), სამამულო ომის, საზღვაო-ვახაჩეთის დამჯობების (1813-14) მონაწილე. პავლოვსკის ჰესაჩთა ჰოლცის (1797-დან), მე-3 ჰესაჩთა დივიზიის ბიგადის (1813-15) მეთაურობდა.

გენერალ - მაიორი
1813 15.09

1768

1815
25.07

უკრაინა

ვიშარა
გერმანია

ჯ ა მ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი
ფილიპე სილონის ქა

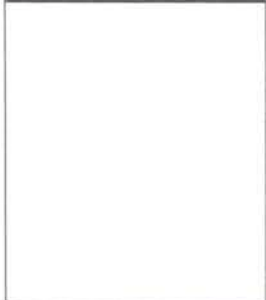
ხესეთ-თუხეთის (1768-74, 1787-91) ომების მონაწილე. სამამულო ომის დროს მეთაურობდა ჰოლცაის სადამჯობის.

გენერალ - მაიორი
1801

1752

1817

პოლტავა
უკრაინა

ჯ ა მ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი
(**ჯ ა მ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი**)
ილია დიმიტრის ქა

ხესეთ-თუხეთის (1877-78) ომის მონაწილე. ჯავახისის ახმის 1-ლი სახმით ჯოხჯესის ოფიცერი: 1887-დან.

გენერალ - მაიორი
1890 დაახლ.

1842

1901
15.11

გორი

თბილისი

ჯ ა მ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი
სოლომონ კონსტანტინის ქა

ხესეთ-თუხეთის (1877-78) ომის მონაწილე. დელესტის ოქის ავსიის ოქიუგის, შემდეგ ლენიბის უფროსი.

გენერალ - მაიორი
1905 დაახლ.

1852
18.09

1905
08.04

თფორი
წყარო

თბილისი

ჯ ა მ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი
ბანიშვილი კონსტანტინის ქა

ხესეთ-თუხეთის (1877-78) ომის მონაწილე. მსახურობდა დელესტანში: 1878-94, ჯავახისის სამხედრო ოქის შტაბში: 1894-99. ჯავახისის 1-ლი სახმით ჯოხჯესის 39-ე სახტიტეხით ბიგადის მოძიავი სახტიტეხით პაჩის უფროსი: 1899-1910. საზოგადო მოღვაწე.

გენერალ - მაიორი
1910

1853
10.05

1910
01.09

თფორი
წყარო

(გარდ.
გიუმრში
სომხეთი)
თბილისი

	<p>ჯ ა ი ა ნ ი ილია თომას ძე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1912 05.02</p>	<p>1854 05.02</p>	<p>1916 28.01</p>
<p>ხესეთ-თუხეთის (1877-78), ხესეთ-იაჰონის (1904-05) ომე- ბის მონაწილე. ჰოლოკონიკია 1905-დან. მსახურობდა მე-16 ჰოლოკონი. გოხის 259-ე სახე- უჯო ქვეითი ჰოლოკონის (1907-10), სამეხის 83-ე ჰოლოკონის (1911-დან) მეთაუხი.</p>		<p>ახუთი ჩხოლოწყუ</p>		<p>თბილისი</p>
	<p>ჯ ო მ ა რ ჯ ი ძ ე (ჯ ა მ ა რ ჯ ი ძ ე ვ ი) თომა გრიგოლის ძე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1897 13.12</p>	<p>1832</p>	<p>1885-ის შემდეგ</p>
<p>ხესეთ-თუხეთის (1877-78) ომის მონაწილე. 77-ე ტენგინის ქვეი- თი ჰოლოკონის ოფიცერი: 1882-დან.</p>		<p>თბილისი</p>		
	<p>ჯ ო მ ა რ ჯ ი ძ ე მისაილ გრიგოლის ძე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1863 17.04</p>	<p>1822</p>	<p>1889 24.08</p>
<p>ყიხიმის (1853-56), ხეს.-თუხი. (1877-78) ომების მონაწი. სამხეთ დელესტნის სამხ. უფი. და ჯახეზის სახდალი (1863-დან) ჯავჯ. მსახის ადგილობი. ჯახეზ- ის უფი.: 1876-86. მე-2 სახიმო ყოხულის მეთ.: 1881-89. სამხედრო საბჭოს წევრი: 1886 20.09-1889 24.08.</p>		<p>გენერალ - ლეიტენანტი 1876 30.08</p>	<p>თბილისი თბილისი</p>	
	<p>ჯ ო რ ჯ ა ძ ე ესტაბე ივანეს ძე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1915 დაახლ.</p>	<p>1857 13.05</p>	<p>1916-ის შემდეგ</p>
<p>ხესეთ-თუხეთის (1877-78), I მსოფრიო ომეზის მონაწილე. ყუბანის 1-ლი ჰოლოკონის ჰოლოკონი- კონიკი: 1903-დან. თუხეზის ჯა- ნაჯთა ბიგადის მეთაუხი.</p>		<p>საბუე ყვარელი</p>		
	<p>ჯ ო რ ჯ ა ძ ე იოსაზ დავითის ძე</p>	<p>გენერალ - მაიორი 1878 11.04</p>	<p>1820-ან წლებში</p>	<p>1879 12.07</p>
<p>ყიხიმის (1853-56), ხესეთ-თუხე- თის (1877-78) ომეზის მონაწი- ლე. მეთაუხობდა სხვადასხვა სამხედრო ნაწილებს.</p>		<p>საბუე ყვარელი</p>		<p>(გარდ. თბილისში) საბუე ყვარელი</p>

ა ზ ა ლ ა რ ო ვ ი
ილიას ალაშვილის ქა

გენერალ - მაიორი
1913 დაახლ.

1860
07.06

1917-ის
შემდეგ

I მსოფლიო ომის მონაწილე. ლეიბ-გუხუნადეთა უხუცესი მე-13 პოლკის ოფიცერი. ჯავახისის მე-2 მესანჯრეთა ბატალიონის მეთაური, პოლკოვნიკი: 1912 (თბილისის გუბერნიის აზნაუჩი).

თბილისი

რუსეთი

დ ო ლ უ ს ა ნ ო ვ ი
ხოროვან მიწარაბაგის ქა

გენერალ - მაიორი
1877
გენერალ - ლეიტენანტი
1881

1826

1893
20.13

ყიჩიმის (1853-56), ხუსეთ-თუჩეთის (1877-78) ომების მონაწილე. მსახურობდა ჯავახისის სამხედრო ოლქში. მეთაურობდა სხვადასხვა სამხედრო ნაწილებს.

თბილისი

სანკტ-პეტერბურგი რუსეთი

ე დ ი გ ა რ ო ვ ი
ისრაფილ-გაგი მუსტაფა-გაგის ქა

გენერალ - მაიორი
1858
გენერალ - ლეიტენანტი
1869 დაახლ.

1818

1884
06.02

ყიჩიმის (1853-56), ხუსეთ-თუჩეთის (1877-78) ომების მონაწილე. მეთაურობდა პოლკს, ბიზგადს. ირიცხებოდა ჯავახისის ახმიაში (ქვეითი ჯახი).

თბილისი

თბილისი

ვ ა რ თ ა ნ ო ვ ი
არბაზ სოლომონის ქა

გენერალ - მაიორი
1907
გენერალ - ლეიტენანტი
1913 31.05

1855
15.02

1917-ის
შემდეგ

ხუსეთ-თუჩეთის (1877-78), I მსოფლიო ომების მონაწილე. ჯავახისის ახმის საახტილეხიმ პოლკის (1898-1904), მე-16 საახტილეხიმ ბიზგადის (1907-08) მეთაური. 1916 16.04-დან I-ლი ახმის უხტილეხის ინსპექტორი.

თბილისი

ს უ რ ი ლ ნ ი კ ო ვ ი
გორის თაღორას ქა

გენერალ - მაიორი
1920

1871
14.03

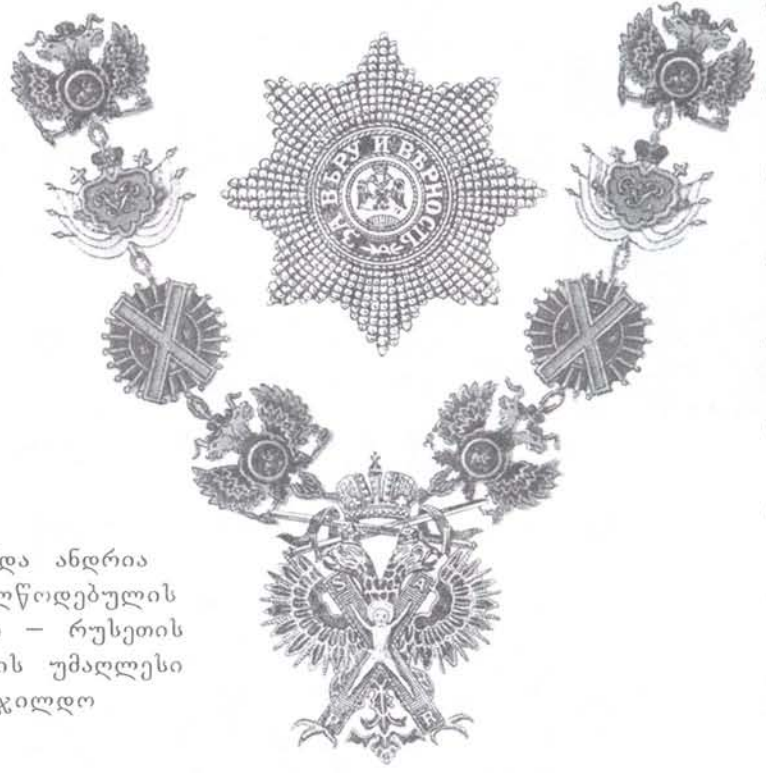
1939
06.06

I მსოფლიო ომის მონაწილე. მსახურობდა ჯავახისის სამხედრო ოლქში ახტილეხის ნაწილებში. იყო ახუნაღის უფროსი. შემდეგ მონაწილე. თეთი ახმისათან უხადე.

თბილისი

(დაპატიმრ. იყო ორჯერ: 1921-26, 1935-39)
თბილისი

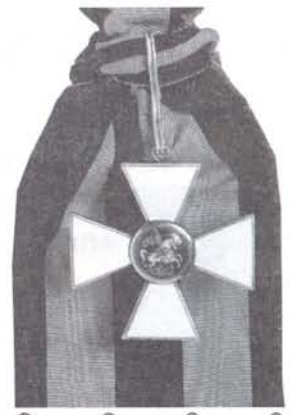
გენერლები საქართველოდან რუსეთის იმპერიის უმაღლესი ჯილდოების კავალრები

წმინდა ანდრია
პირველწოდებულის
ორდენი – რუსეთის
იმპერიის უმაღლესი
ჯილდო

წმინდა გიორგის ორდენი –
რუსეთის იმპერიის
უმაღლესი სამხედრო
ჯილდო

წმინდა ანდრია პირველწოდებულის ორდენის კავალრები

რუსეთის სახელმწიფოს პირველი და უმაღლესი ჯილდოთი - წმ. ანდრია პირველწოდებულის ორდენით აჯილდოვებდნენ მეფის ოჯახის წევრებს, მეფის კარის დიდ მოხელეებს, გენერალიტეტის წარმომადგენლებს.

პირველად ამ ორდენით პეტრე I დააჯილდოვა რუსეთის პირველი ადმირალი და ფელდმარშალი თედორე ალექსის ძე გოლოვინი.

ორდენი შედგებოდა 3 ელემენტისაგან - ჯვრისაგან, ვარსკვლავისა და ლენტისაგან. ორდენის ნიშნებში დომინირებდა ცისფერი - ცისფერი ირიბი ჯვარი წმ. ანდრია პირველწოდებულის გამოსახულებით ცენტრში, ხოლო უკანა მხარეს ორდენის დევიზი წარწერით "რწმენისა და ერთგულებისათვის", ცისფერი მუარის ლენტი; ვერცხლის ვარსკვლავი ცენტრში ოქროს ფონზე ორთავიანი არწივით და ირგვლივ ცისფერ ფონზე ორდენის დევიზის წარწერით.

ჯვარს ჩვეულებრივ ატარებდნენ მარჯვენა მხარზე გადაკიდებულ ლენტზე, ხოლო განსაკუთრებით საზეიმო შემთხვევებში - ყელზე, მინაქრით გაწყობილ ოქროს ძეწკთან ერთად. თავად ძეწკი შედგებოდა ორთავიანი არწივის, წმ. ანდრიას ჯვრისა და პეტრე პირველის ვენახელის გამოსახულებიანი რგოლებისაგან.

განსაკუთრებულ შემთხვევებში დაჯილდოება ხდებოდა ბრილიანტებით გაწყობილი ორდენის ნიშნებით, რაც ორდენის კავალერისადმი უმაღლესი პატივისცემის გამოვლინებად ითვლებოდა.

აღსანიშნავია, რომ მოსკოვის ისტორიულ მუზეუმში ინახება ამ ორდენის პეტრე ბაგრატიონისეული ლენტა, რომელიც მას ეკეთა ბოროდინოს ველზე სასიკვდილოდ დაჭრის მომენტში.

ორდენი ითვლებოდა უაღრესად საპატიო ჯილდოდ. ყოველწლიურად, 30 ნოემბერს, სანკტ-პეტერბურგში, წმ. ანდრია პირველწოდებულის ტაძარში, ორდენის კავალერთა მონაწილეობით ტარდებოდა გრანდიოზული დღესასწაული საზეიმო ღვთისმსახურებითა და სადილით. სადილისთვის სუფრის სერვირება ხდებოდა მხოლოდ იმ დღისთვის განკუთვნილი სპეციალური ჭურჭლით - ორდენის ნიშნების გამოსახულებით.

რსფსრ ცაკ-ისა და სახკომსაბჭოს 1917 10.11 დეკრეტით ორდენი რუსეთის იმპერიის სხვა დანარჩენ ჯილდოებთან ერთად გაუქმებულ იქნა.

აღდგენილია 1998 წლის ივლისში, ჩუხეთის ფედერაციის პრეზიდენტის ბრძანებულებით.

მეფე ერეკლე II	1769
ბაგრატიონი ბაქარი	1725
ბაგრატიონი კირილე	1816
ბაგრატიონ-გრუზინსკი მირიანი	1803
ბაგრატიონი პეტრე ივანეს ძე	1809
ბებუთაშვილი ვასილი	1854
დადიანი გრიგოლი (კოლხიდელი)	1880
ერისთავი გიორგი იასეს ძე	1861

იაშვილი ლევანი	1833
ლორის-მელიქოვი მიხეილი	1880
მელიქიშვილი ლევანი	1887
ორბელიანი გრიგოლი	1871
რომანოვი ალექსი	1866
რომანოვი გიორგი	1863
რომანოვი სერგეი	1869
ჭავჭავაძე გარსევანი	1802

წმინდა გიორგის ორდენის კავალრები

რუსეთის იმპერიის უმაღლესი სამხედრო ჯილდო – წმ. გიორგის ორდენი დაწესდა 1769 წლის 25 ნოემბერს. სტატუსის თანახმად იგი ენიჭებოდათ მხოლოდ ოფიცრებსა და გენერლებს ომის დროს გამოხენილი კონკრეტული საბრძოლო დამსახურებისათვის.

I ხარისხის ორდენს ჰქონდა სამი ნიშანი: ჯვარი, ვარსკვლავი და ლენტე, რომელიც შედგებოდა სამი შავი და ორი ნარინჯისფერი ზოლისგან. ლენტს ჯვართან ერთად ატარებდნენ მარჯვენა მხარზე გადაკიდებულს, ოქროს ვარსკვლავზე გამოსახული იყო წმ. გიორგის ვენზელი, ხოლო მის ირგვლივ შავ ფონზე წარწერა ‘სამსახურისა და მამაცობისათვის.’ მას ატარებდნენ მკერდის მარცხენა მხარეს. ოქროს დიდი ჯვარი ორივე მხრიდან დაფარული იყო თეთრი მინანქრით.

II ხარისხის ორდენი შედგებოდა ვარსკვლავისა და დიდი ჯვრისაგან, რომელსაც ატარებდნენ ყელზე ჩამოკიდებულს, I ხარისხის ლენტთან შედარებით უფრო ვიწრო ლენტზე. III და IV ხარისხის ორდენი შედგებოდა პატარა ჯვრისა და ლენტისაგან. III ხარისხის ორდენს ატარებდნენ ყელზე ჩამოკიდებულს, ხოლო IV – მუხდირზე. წმ. გიორგის IV ხარისხის ორდენით აჯილდოვებდნენ აგრეთვე ოფიცრის რანგში 25 წლის უმწიკვლო სამსახურისათვის. 1855 წლიდან ეს წესი შეიცვალა და წელთა ნამსახურებისათვის ჯილდოდ დაწესდა წმ. ვლადიმერის IV ხარისხის ორდენი ბაფთით.

წმ. გიორგის ორდენზე არანაკლებ საპატიო ჯილდოდ ითვლებოდა გიორგის ოქროს იარაღი (ხმალი, ქორდიკი). გიორგის ლენტით ხმლის ტარზე და წარწერით ‘მამაცობისათვის’. უმაღლესი ჩინებისათვის ოქროს იარაღი შემკული იყო ბრილიანტებით. ჯილდოს მფლობელნი გათანასწორებულნი იყვნენ გიორგის ორდენით დაჯილდოებულებთან და იწოდებოდნენ გიორგის კავალრებად.

წმ. გიორგის ორდენი უადრესად დიდ და საპატიო ჯილდოდ ითვლებოდა – ჯვრის ნებისმიერი ხარისხით დაჯილდოებულის სახელი 1849 წლიდან აღიბუჭდებოდა მოსკოვის კრემლის დიდ სასახლეში გიორგის დარბაზის კედლების მარმარილოს დაფებზე. ორდენით დაჯილდოებულნი თავადაზნაურთა მემკვიდრეობითი ტიტულის მფლობელნი ხდებოდნენ.

წმ. გიორგის ორდენის განსაკუთრებულ დირსებაზე მეტყველებს თუნდაც ის ფაქტი, რომ მისი არსებობის თითქმის საუკუნენახევრის მანძილზე I ხარისხის ორდენით დაჯილდოვდა მხოლოდ 25 პიროვნება (მათ შორის 8 უცხოელი), მეორე ხარისხის ორდენით – 121, III ხარისხის – 647 და IV ხარისხის ორდენით – 3 500-მდე.

აღსანიშნავია, რომ რუსეთის იმპერიაში წმ. გიორგის სრული კავალერი მხოლოდ ოთხი პიროვნებაა. მათ შორის პირველი იყო გამონეწილი რუსი მხედართმთავარი, ფელდმარშალი მ. ი. კუტუზოვი. მის შემდეგ ორდენის სრული კავალრები გახდნენ ფელდმარშლები მ. ბ. ბარკლაი-დე-ტოლი, ი. ი. დიბიჩი და ი. თ. პასკევიჩი.

საქართველოს ბენერლჰაიმან I ხარისხის წმ. გიორგის ორდენით დაჯილდოვებული არაპირ არ ყოფილა.

წმინდა გიორგის

II ხარისხის ორდენის

კავალრები

ბაგრატიონი პეტრე ივ.	1805	08.11*	განგებლიძე სიმონი	1809	*
ბებუთაშვილი ვასილი	1853	06.12*	ღორის-მელიქოვი მიხეილი	1877	13.11 *
აბამელიძე ივანე დ.	1877	19.12	ქავთარაძე ალექსი	1855	17.09 *

წმინდა გიორგის III ხარისხის

ორდენის კავალრები

აბამელიძე ივანე დ.	1877	13.11	ბაგრატიონ-მუხრანსკი ივანე	1853	19.11 *
აღსახიშვილი იაკობი	1877	19.12	ბარათაშვილი სიმონი	1789	06.12
ამირაჯიბი მიხეილი	1877	23.10	ბაქრაძე ზაქარია	1914	01.12 *
ანდრონიკაშვილი ივანე	1853	10.12	ბებუთაშვილი დავითი	1849	01.09 *
არღუთაშვილი-			ბებუთაშვილი ვასილი	1846	14.10 *
მხარგრძელი მოსე	1842	09.08 *	ბრუსილოვი ალექსი	1914	18.09 **
ბაგრატიონი რომანი	1814		გედევანიშვილი ივანე	1878	15.06 *
ბაგრატიონ-იმერეტინსკი			გურიელი სტეფანე	1787	
ალექსანდრე კონსტანტ.	1877	29.11	თარხან-მოურავი იოსები	1858	16.07
			თარხან-მოურავი კონსტანტინე	1859	08.09

იაშვილი ლევანი	1807	
კონდრატენკო რომანი	1904	24.10
ლორის-მელიქოვი მიხეილი	1877	27.05 *
მადატოვი ვალერიანი	1814	**
სუმბათაშვილი დავითი	1905	
ტერ-გუკასოვი არზასი	1878	28.11
ფანხულიძე ივანე	1812	03.06 *
ფანხულიძე სიმონი	1813	
ქავთარაძე ალექსი	1879	06.05

ქუთაისოვი ალექსანდრე	1807	
შალიკაშვილი ანტონი	1814	*
შალიკაშვილი სიმონი	1832	30.12
ციციშვილი პავლე	1794	*
ჭავჭავაძე ზაქარია	1877	17.12 **
ჭავჭავაძე იასონი	1853	19.11 *
ჭავჭავაძე ნიკოლოზ მის.	1915	
ჯავახიშვილი ივანე	1812	04.12
ჯავახიშვილი სპირიდონი	1813	04.02

**წმინდა გიორგის IV ხარისხის
ორდენის კავალრები**

აბაშიძე როსტომი	1878	
აბამელიძე დავითი	1808	20.05
ალხაზიშვილი იაკობი	1877	25.09
ამილახვარი გივი	1915	10.09
ამილახვარი ივანე	1877	23.12 *
ამირაჯიბი მიხეილი	1877	19.08
ანდრონიკაშვილი იასე	1829	
ანდრონიკაშვილი ივანე	1829	27.09
ანდლულაძე გიორგი	1916	22.07
არღუთაშვილი-მხარგრძელი მოსე	1830	09.04
არჯევანიძე გიორგი	1916	01.07
აფხაზი ივანე	1820	28.05 *
ახვერდოვი თედორე	1808	05.02
ახვლედიანი იასონი	1905	26.09
ბაგრატიონი დიმიტრი 3.	1916	*
ბაგრატიონი კირილე	1788	
ბაგრატიონი რომანი	1809	
ბაგრატიონ-იმერეტინსკი ალექსანდრე კონსტანტინეს ძე	1877	29.11

ბაგრატიონ-იმერეტინსკი დიმიტრი გიორგის ძე	1841	
ბაგრატიონ-იმერეტინსკი კონსტანტინე	1837	
ბაგრატიონ-მუხრანსკი გრიგოლი	1847	26.11
ბაგრატიონ-მუხრანსკი ივანე	1855	
ბატიევსკი იაკობი	1878	
ბარათაშვილი ნიკოლოზი	1916	
ბებუთაშვილი დავითი	1830	06.02 *
ბეგთაბეგიშვილი სოლომონი	1847	26.11
ბიბილური ალექსანდრე	1812	
ბიბილური პავლე	1812	
ბრუსილოვი ალექსი	1914	23.08
გაბაშვილი იასონი	1858	16.07
განგებლიძე სიმონი	1809	
განძიელი გიორგი	1863	
გარსევანიშვილი ნიკოლოზი	1855	26.11 *
გედევანიშვილი ალექსანდრე	1916	

გედევანიშვილი ივანე	1877		მიქელაძე დიმიტრი	1877	23.10
გელოვანი კონსტანტინე	1915	14.05	მომბელი თედორე	1854	27.05
გოთუა გიორგი	1916		მუსხელიშვილი დიმიტრი	1877	26.12
გუნცაძე დავითი	1915	02.12 *	მუსხელიშვილი ვერეგი	1905	
გურიელი ივანე	1815	24.03 *	ნათიშვილი დავითი	1915	
დადიანი კონსტანტინე	1864		ნაკაშიძე ალექსანდრე	1878	04.10
ერისთავი ალექსანდრე	1914	10.11	ოდიშელიძე ილია	1905	*
ერისთავი გიორგი იესეს ძე	1803		ომელიანოვიჩი-რუსიშვილი		
ერისთავი დავითი	1880	23.04 *	მიხეილი	1914	*
ვაშაკიძე ტარასი	1915		ორბელიანი გრიგოლ დ.	1854	28.12 **
ზაქარიაძე ალექსანდრე	1915		ორბელიანი დიმიტრი ზ.	1804	14.01
ზუმბულიძე იაკობი	1770	01.11	ორბელიანი ივანე მ.	1877	01.01
თარხან-მოურავი იოსები	1854	24.07	ორბელიანი ილია	1845	07.07
თარხან-მოურავი კონსტანტინე	1854	15.04	ორბელიანი იოსები	1854	06.02
თუმანიშვილი ისაკი	1848	26.11	ორბელიანი	1812	20.10
თუმანიშვილი ლევანი	1916	28.07	რატიშვილი ივანე	1782	
იაშვილი ვლადიმერ ვ.	1849		რატიშვილი ნიკოლოზი	1787	
იაშვილი ლევანი	1795	**	საგინაშვილი ალექსანდრე	1855	
კვინიტაძე გიორგი	1916	18.02 *	საგინაშვილი როსტომი	1877	04.05
კობიაშვილი ზურაბი	1915		სავარსამიძე ლევანი	1828	
კონდრატენკო რომანი	1877		ტერიაშვილი ივანე	1858	16.07
კონიაშვილი ალექსანდრე	1915	22.15	ტერ-გუკასოვი არზასი	1878	27.06
კრაბე ნიკოლოზი	1855		ფანხულიძე ვეგენი	1877	01.01
ღორის-მელიქოვი ივანე	1877	01.01	ფანხულიძე სიმონი	1805	*
მადათოვი ვალერიანი	1812		ქავთარაძე ალექსი	1853	24.07
მამაცაშვილი კონსტანტინე ქ.	1854	04.06 *	ქობულაშვილი მათე	1772	07.04
მანსურაძე ივანე	1852	26.03	ყარანგოზიშვილი კონსტანტინე	1877	03.10
მაქარაშვილი ილია	1877	23.10	შალიკაშვილი ანტონი	1807	
მაღალაშვილი ლევანი	1915		შალიკაშვილი ივანე	1854	06.02 **
მანაბელი დავითი	1773	26.11	შალიკაშვილი სიმონი	1832	30.12
მანაბელი ვასილი	1913	31.12	შატილოვი პავლე	1915	
მახათაძე ალექსანდრე	1905		შიხლინსკი ალი-აგა ისმაილი	1915	*
მელიქიშვილი ავიტიდი	1877	01.01	ნიქოვანი ნიკოლოზი	1877	15.08
მელიქიშვილი ლევანი	1845	01.07 *	ნიკოიძე როსტომი	1878	
მიქელაძე აღმასხანი	1877	19.08	ჩოღოყაშვილი ილია	1853	*

ჩრდილელი მიხეილი	1877 21.09 *	ჭავჭავაძე იასონი	1853 20.12
ციციშვილი მიხეილი	1877 03.10 *	ჭავჭავაძე ივანე	1878 12.06
ციციშვილი ივანე დ.	1916	ჭავჭავაძე სპირიდონ ივ.	1845 31.07
წითლიძე გიორგი	1878	ხერხეულიძე ბეჟანი	1878
ჭავჭავაძე არჩილი	1879 03.07	ხიმშიაშვილი გიორგი	1878 23.10
ჭავჭავაძე ზაქარია	1854 06.02	ჯავახიშვილი სპირიდონი	1812 04.12

* დაჯილდოებულია აგრეთვე „ოქროს ხმლით“.

** დაჯილდოებულია „ოქროს ხმლით“ ორჯერ.

საბჭოთა ხელისუფლების პერიოდში წმ. გიორგის ორდენი (წმ. გიორგის ჯვართან ერთად) იყო 1917 წლის ოქტომბრამდე მიღებულ ჯილდოთა შორის ერთადერთი, რომლის ტარებაც ნებადართული იყო.

წმ. გიორგის ორდენი აღდგენილია 1998 წლის ივლისში, რუსეთის ფედერაციის პრეზიდენტის ბრძანებულებით.

ძართველი ბენერლები, რომლებიც დაჯილდოებული იყვნენ
„ბიორგის იარაღით“ – ოქროს ხმლით

ბარათაშვილი ნიკოლოზ ნ.	1904	მანველიშვილი ალექსანდრე	1878
ბუჭყიაშვილი ალექსანდრე	1854	მაყაშვილი ილია	1904
გვათუა გიორგი	1877	ორბელიანი გიორგი	1904
დადიანი ლევან ვრ.	1826	ყაზბეგი გიორგი ნიკ.	1878
დადიანი ნიკო დ.	1877	შალიკაშვილი ივანე	1855, 1860
ერისთავი ნიკოლოზი	1877	ჩხეიძე მიხეილი	1907
თუმანიშვილი გიორგი ალ.	1904	ჭავჭავაძე ნიკოლოზ ზურ.	1877
იმნაძე ეგგენი	1915	ჭილაშვილი სერგი	1854
კობიაშვილი ზურაბი	1916	ჯომარჯიძე მიხეილი	1846

ბრძოლებში გამოჩენილი მამაცობისათვის გენერლები დებულობდნენ „ოქროს იარაღს“ მოოჭვილს ბრილიანტებით, ოფიცრები – ბრილიანტების გარეშე. დაჯილდოებულნი „ოქროს იარაღით“ 1807 წლიდან მიეკუთვნებოდნენ წმ. გიორგის ორდენის კავალრებს. 1913 წლიდან ამ ჯილდომ მიიღო ოფიციალური სახელწოდება „გიორგის იარაღი“.

რუსეთის იმპერიის ორდენები

ორდენების ისტორია რუსეთში სათავეს პეტრე I დროიდან იღებს, როდესაც იგი, ალექსანდრე არჩილის-ძე ბაგრატიონ-იმერეტინსკისთან ერთად, მე-17 საუკუნის მიწურულს ევროპაში მოგზაურობიდან სამშობლოში დაბრუნდა.

1698 წლის 30 ნოემბერს პეტრე I დააარსა წმინდა ანდრია პირველწოდებულის ორდენი, რომელიც 1917 წლის გადატრიალებამდე რუსეთის უმაღლეს ჯილდოდ ითვლებოდა. 1714 წლის 24 ნოემბერს, წმინდა ეკატერინეს სახელზე დაარსდა 'განთავისუფლების' ორდენი, რომლითაც მხოლოდ ქალთა სქესის წარმომადგენლებს აჯილდოებდნენ.

პეტრე I დროს წარმოიშვა იდეა ალექსანდრე ნეველის სახელობის სამხედრო ორდენის დაარსებისა, რაც პრაქტიკულად ეკატერინე I დროს, 1725 წლის 21 მაისს განხორციელდა.

1769 წლის 25 ნოემბერს ეკატერინე II დააწესა უმაღლესი სამხედრო ჯილდო – წმინდა გიორგის ორდენი. 1807 წელს უმცროს მეთაურთა და ჯარისკაცთა წასახალისებლად დაარსდა წმ. გიორგის სამხედრო ორდენის წარჩინების ნიშანი, 1856 წლიდან ოთხ ხარისხად დაყოფილი. 1913 წელს ჯარისკაცების ჯვრებმა მიიღეს ოფიციალური სახელწოდება „გიორგის ჯვრები“, I და II ხარისხის იყო ოქროსი, III და IV – ვერცხლის. I და III ხარისხის ჯვარს ამშვენებდა გიორგის ლენტიანი ბაფთა.

1782 წლის 22 სექტემბერს სახელმწიფო სამსახურში წარჩინებისათვის შემოდებულ იქნა წმინდა ვლადიმერის ორდენი, რომლითაც არ იყო გამორიცხული საბრძოლო დამსახურებისათვის დაჯილდოება (1789 წ.). IV ხარისხის ორდენთან სამხედრო წარჩინებისათვის დაწესებულ იქნა ბაფთა.

იმპერატორმა პავლე I რუსეთის ორდენთა რიცხვში 1797 წელს შეიტანა წმინდა ანას შლეზვიგ გოლშტინის ორდენი (დაარსებული 1735 წ. პეტრე I ქალიშვილის ანას საპატივსაცემად).

ხანმოკლე პერიოდით (1797-1817) რუსეთის იმპერიაში აღიარებული იყო წმინდა იოანე იერუსალიმელის მალტის ორდენი, რომელიც შემოიღო პავლე I.

1831 წლიდან რუსეთის იმპერიის ორდენების შემადგენლობაში შეყვანილ იქნა თეთრი არწივისა და წმინდა სტანისლავის პოლონური ორდენები.

1917 წლის ნოემბრამდე რუსეთის იმპერიაში არსებობდა რვა ორდენი: წმ. ანდრია პირველწოდებულის, წმინდა ეკატერინეს (ორი ხარისხის), წმ. გიორგის

(ოთხი ხარისხის), წმ. ალექსანდრე ნეველის, თეთრი არწივის, წმ. ვლადიმერის (ოთხი ხარისხის), წმ. ანას (ოთხი ხარისხის), წმ. სტანისლავის (სამი ხარისხის).

მნიშვნელობის მიხედვით ორდენები შემდეგი თანმიმდევრობით იყო განლაგებული: წმ. ანდრია პირველწოდებულის, წმ. ეკატერინეს, წმ. გიორგის I ხარისხის, წმ. ვლადიმერის I ხარისხის, წმ. ალექსანდრე ნეველის, თეთრი არწივის, წმ. გიორგის II ხარისხის, წმ. ვლადიმერის II ხარისხის, წმ. ანას I ხარისხის, წმ. სტანისლავის I ხარისხის, წმ. გიორგის III ხარისხის, წმ. ვლადიმერის III ხარისხის, წმ. გიორგის IV ხარისხის, წმ. ვლადიმერის IV ხარისხის, წმ. ანას II ხარისხის, წმ. სტანისლავის II ხარისხის, წმ. ანას III ხარისხის, წმ. სტანისლავის III ხარისხის, წმ. ანას IV ხარისხის.

პაველ I დროს (1796-1801) წმ. გიორგისა და წმ. ვლადიმერის ორდენებით დაჯილდოება არ ხდებოდა. როგორც კი ალექსანდრე I გახდა იმპერატორი, მან მაშინვე აღადგინა ეს ორდენები.

რუსეთის ყველა ორდენის უმაღლეს განმკარგულებლად ანუ გროსმაისტერად ითვლებოდა იმპერატორი (წმ. ეკატერინეს ორდენის ორდენმაისტერი იყო იმპერატორის მეუღლე).

წმ. გიორგისა და წმ. ვლადიმერის (ყველა ხარისხის), აგრეთვე წმ. ანასა და წმ. სტანისლავის (მხოლოდ პირველი ხარისხის) ორდენების კავალრებს ენიჭებოდათ თავადაზნაურთა მემკვიდრეობითი ტიტული.

ორდენებით დაჯილდოება ხდებოდა ხარისხების თანმიმდევრობის დაცვით, დაბლიდან მაღლისაკენ, გარდა წმ. გიორგისა და წმ. ვლადიმერის ორდენებისა.

წმ. ანდრია პირველწოდებულის ორდენით დაჯილდოებული 1797 წლიდან იმავედროულად ხდებოდა წმ. ალექსანდრე ნეველის, თეთრი არწივის (1831-დან), წმ. ანასა და წმ. სტანისლავის პირველი ხარისხის (1855-დან) ორდენების კავალერი.

არაქრისტიანული აღმსარებლობის პირებს ეძლეოდათ ორდენის ნიშნები, რომლებშიც წმინდანების გამოსახულებანი შეცვლილი იყო სახელმწიფო გერბით.

წმ. ანდრია პირველწოდებულისა და წმ. ალექსანდრე ნეველის ორდენებს განსაკუთრებულ შემთხვევაში ამკობდნენ აღმასებით, რაც განასახიერებდა ორდენის უმაღლეს ხარისხს.

ეკატერინე მეორემ წმ. გიორგისა და წმ. ვლადიმერის ორდენების კავალრებისათვის დააწესა ყოველწლიური პენსიები შესაბამისად: წმ. გიორგის – 38 400 რუბლი, წმ. ვლადიმერის – 24 000 რუბლი.

ერთი და იგივე ორდენით ჯილდოვდებოდნენ მხოლოდ ერთხელ.

(დაარსდა 1698 30.11)

წმ. ანდრია
პირველწოდებულის
ორდენის ნიშანი, ვარსკვლავი
(მოღვივებული ბრილიანტებით)
და ლენტე

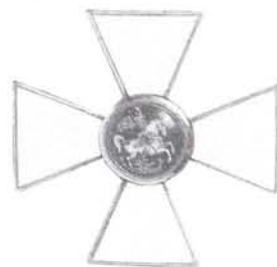
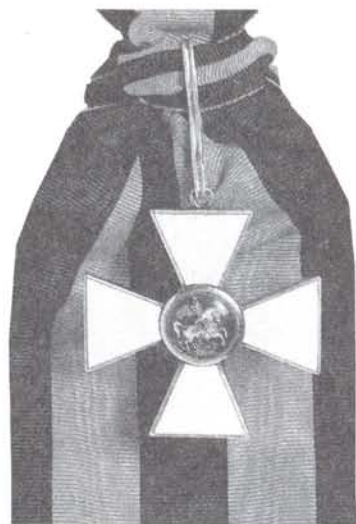
განსაკუთრებული ჯილდო
პეტრე I მედალიონი მოღვივებული
ქვირფასი ქვევით. ატარებდნენ
ველზე ჩამოკიდებულს

წმინდა გიორგის ორდენი

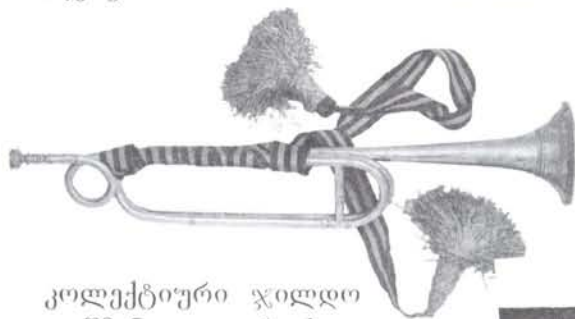
(დაარსდა 1769 25.11)

წმ. გიორგის
I ხარისხის ორდენის
ვარსკვლავი, ჯვარი და
ლეტი

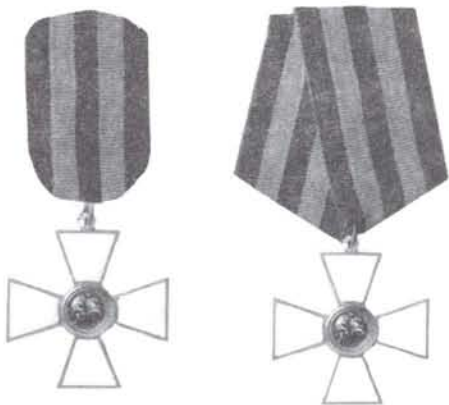
წმ. გიორგის II ხარისხის
ორდენის ვარსკვლავი და
ჯვარი

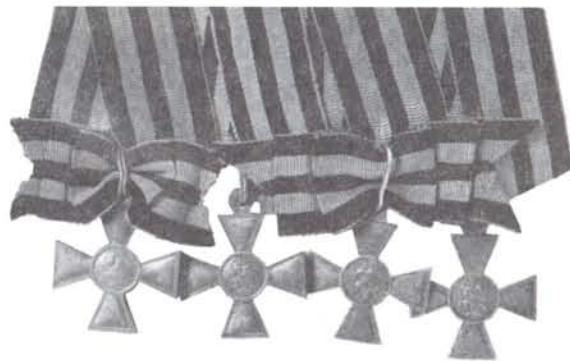
კოლექტიური ჯილდო
წმინდა გიორგის
ვერცხლის სტვირი

ოქროს ხმალი –
“გიორგის იარაღი”

წმ. გიორგის III და IV
ხარისხის ორდენი

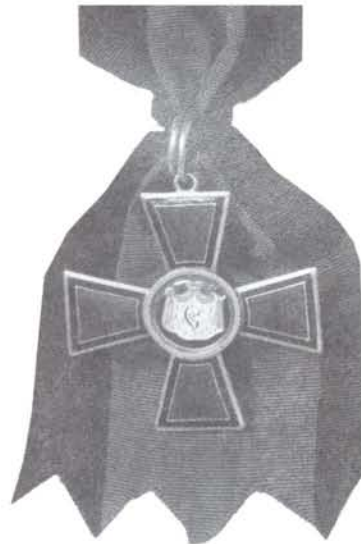
ჯარისკაცთა წმინდა გიორგის ჯვრები ბავთით
I, II, III და IV ხარისხის (დაარსდა 1856)

წმინდა ვლადიმერის ორდენი

(დაარსდა 1782 22.09)

წმ. ვლადიმერის
I ხარისხის ორდენის
ვარსკვლავი, ნიშანი და
ლენტი

წმ. ვლადიმერის II
ხარისხის ორდენის
ვარსკვლავი და
ნიშანი

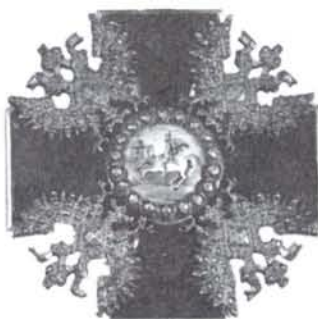
წმ. ვლადიმერის ორდენის
ვარსკვლავები XVIII-XX ს.
დასაწყისი

(დაარსდა 1725 21.05)

წმ. ალექსანდრე
ნეველის ორდენის
ვარსკვლავი, ნიშანი
და ლენტე

წმ. ალექსანდრე ნეველის ორდენის
ვარსკვლავები და ნიშნები
(XIX-XX ს. დასაწყისი)

წმინდა ანას ორდენი

(დაარსდა 1797 05.04)

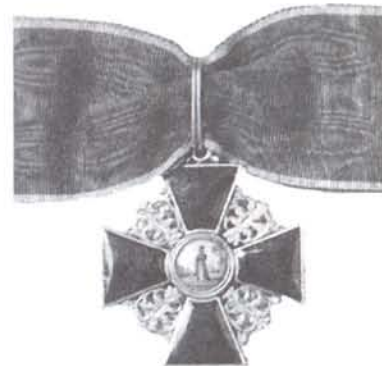
წმ. ანას II ხარისხის
ორდენის ვარსკვლავი და
ნიშანი*

წმ. ანას I ხარისხის
ორდენის ვარსკვლავი,
ნიშანი და ლენტე

წმ. ანას III ხარისხის
ორდენი გვირგვინით და
სმდელებით

წმ. ანას IV ხარისხის
ორდენი ბავთით

წმ. ანას ორდენის
ვარსკვლავები

წმინდა სტანისლავის ორდენი

(პოლონური ორდენი, შტანისლია რუსეთის ორდენთა რიცხვში 1831 წ.)

წმ. სტანისლავის II ხარისხის ორდენის ვარსკვლავი და ნიშანი

წმ. სტანისლავის I ხარისხის ორდენის ვარსკვლავი, ნიშანი და ლენტო

წმ. სტანისლავის III ხარისხის ორდენის ვარსკვლავები და ნიშნები

თეთრი არწივის ორდენი

(პოლონური ორდენი, შეტანილია რუსეთის ორდენთა რიცხვში 1831 წ.)

თეთრი არწივის ორდენის ვარსკვლავი,
ნიშანი და ლენტე

წმ. იოანე იერუსალიმელის (მალტის) ორდენი

(შეტანილია რუსეთის ორდენთა რიცხვში 1797 წ.)

ჯ ვ რ ე ბ ი

“კავკასიის ომების
დაბთავრების 50 წლისთავი”
(დაარსდა 1909 წ.)

“კავკასიური
სამხაზურისათვის”
(დაარსდა 1864 წ.)

რუსეთის არმიის სამკარდა ნიშნები

(XIX ს. დამლევს - XX ს. დასაწყისი)

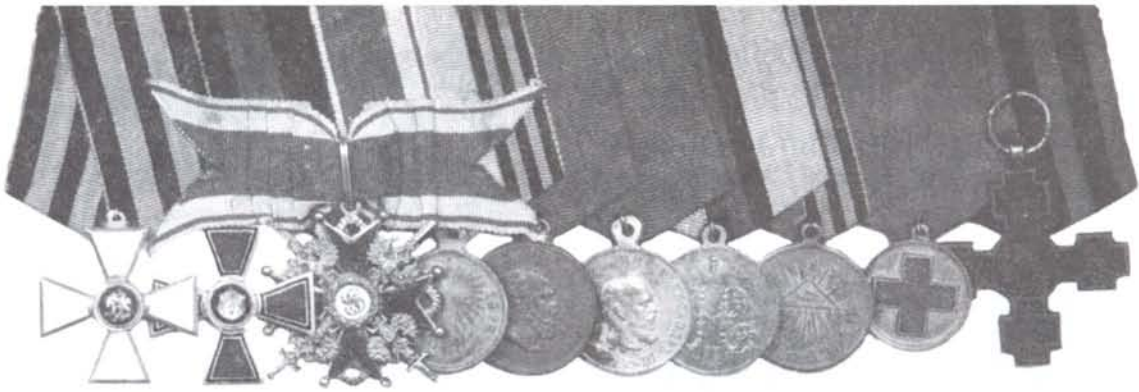

რუსეთის ფედერაციის სახელმწიფო ჯილდოთა სისტემაში შენარჩუნებულია მეფის დროინდელი წმინდა გიორგის სამხედრო ორდენი და წარჩინების ნიშანი – გიორგის ჯვარი, და საბჭოთა სამხედრო ჯილდოები – სუვოროვის, უშაკოვის, კუტუზოვის, ალექსანდრე ნეველისა და ნახიშოვის ორდენები, რომლებითაც დაჯილდოება მოხდება რუსეთის ფედერაციაზე თავდასხმის შემთხვევაში. შენარჩუნებულია მეფისდროინდელი ანდრია პირველწოდებულის ორდენი.

დასავლეთის მოხალისეთა არმიის სარდალმა გენერალმა პავლე ავალიშვილი-ბერმონდტმა დააარსა 1919 წ. 4 მარტს საკუთარი ორდენი, რომელიც წარმოადგენდა 51 მმ. მაღტის ჯვრის ფორმის შავი მინანქრით დაფარულ თეთრი ლითონის სამკერდე ნიშანს. ორდენი იყო ორხარისხიანი. სამხედრო პირები ღებულობდნენ ორდენს ხმლებით, სამოქალაქოები კი – მის გარეშე. ორდენს ატარებდნენ ყელზე ჩამოკიდებულს. რუსული და გერმანული ეროვნული ფერებისგან შემდგენილ ლენტზე.

ბერმონდტ-ავალოვის ორდენი (რუსული კორპუსის ჯვარი)

ორდენების ფორფიტა, XIX ს. ბოლო – XX ს. დასაწყისი

ყველა კავალერთა ორდენის ბეჭედი

წმ. ანდრია პირველწოდებულის ორდენის ბეჭედი

რუსეთის არმიის სამხედრო მოსამსახურეთა ემბლემათა ჯარების სახეობათა მიხედვით

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

1. გვარდიული არტილერია
2. ჯავშანნაწილები
3. გრენადერები
4. საარმიო მესანგრეთა ნაწილები
5. პაერსანაოსნო ნაწილები

6. მესანგრეთა ნაწილები
7. საარტილერიო პარკი
8. გრენადერთა არტილერია
9. სატელეგრაფო ნაწილები
10. ავიანაწილები

ინფანტერიის გენერლის
ალექსანდრე კონსტანტინეს ძე
ბაბრატიონ-იმერეთინსკის
რუსეთის იმპერიის ორდენები

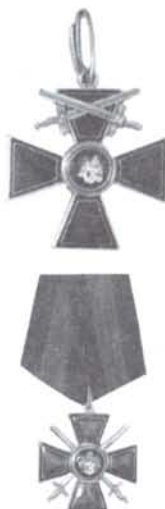
წმ. გიორგის
III ხარისხის
(1877 29.11)

წმ. გიორგის
IV ხარისხის
(1877 29.11)

წმ. ალექსანდრე ნეველის (1885)

წმ. ვლადიმერის I ხარისხის (1896)
წმ. ვლადიმერის II ხარისხის (1878)
წმ. ვლადიმერის III ხარისხის (1871)

1837 - 1900

თეთრი არწივის
(1882)

წმ. სტახისლავის
I ხარისხის
(1873)

წმ. ანას
I ხარისხის
(1875)

აღმსანღრმე ბაბრათიონ-იმერეთისკის
სახლვარგარეთის ძვენების ორღენები

ღეოპოლდის, 1881
(ავსტრია-უნგრეთი)

ფრანც-იოსების
დიდი ჯვარი, 1873
(ავსტრია-უნგრეთი)

წმ. ალექსანდრეს
(ბულგარეთი)

დანებროგის
I ხარისხის, 1881
(დანია)

ოსმანის
I ხარისხის, 1881
(თურქეთი)

გვირგვინის
II ხარისხის, 1864
(პრუსია)

წითელი არწივის
I ხარისხის, 1888
(პრუსია)

წითელი არწივის
II ხარისხის, 1874
(პრუსია)

დამსახურებისათვის,
1879 (პრუსია)

რუმინეთის ვარსკვლავის
დიდი ჯვარი, 1899
(რუმინეთი)

მაცხოვრის
I ხარისხის, 1881
(საბერძნეთი)

საპატიო ღვგონის,
1878
(საფრანგეთი)

თეთრი სპილოს I
ხარისხის 1897, (საბაძი)

ტაკოვას, 1878
(სერბია)

მიღებული ჰქონდა იმპერატორების ალექსანდრე II (1878) და ნიკოლოზ II (1897, 1898) მადლობები, ხესეთისა და საზღვაგაგაეთის მისავალი მედალი.

* * *

ქადაქ ლოვერში (ბულგარეთი) დაღმეულია თეთი ობელისკი ნახნეით: 1878 წელს 22 აგვისტოს ქადაქი ლოვერი გაანთავისუფდა ხესეთის ჯახების ხაზმმა გენეჩაღ-ლეიკენანგის თავად ალექსანდრე იმეჩეგინსკის მეთაურობით. ქადაქის ეთ-ეთით ცენეჩაღი ქადა აჯახებს მის სახელს.

ინფანტერიის გენერლის
ბრიგადოლ დიმიტრის ძე
ორბელიანის
რუსეთის იმპერიის ორდენები

1804 - 1883

წმ. ანდრია
პირველწოდებულის
(იმპერატორმა ალექსანდრე II
პირადად გადასცა ეს ჯილდო
თბილისში 1872 წ.)

წმ. ალექსანდრე
ნეველის

წმ. გიორგის
IV ხარისხის

თეთრი არწივის

წმ. ვლადიმერის
I ხარისხის ხმლებით

წმ. ვლადიმერის II ხარისხის ხმლებით

წმ. ვლადიმერის
III ხარისხის ხმლებით

წმ. ანას
I ხარისხის

წმ. ანას
II ხარისხის
გვირგვინით

წმ. ვლადიმერის
IV ხარისხის ბაფთით

წმ. სტანისლავის I ხარისხის

წმ. სტანისლავის II ხარისხის

წმ. სტანისლავის III ხარისხის

ოქროს ხმალი მოღველი ბრილიანტებით და წარწერით „მამაცლობისათვის“ (1859)

ჯვარი „კავკასიაში სამსახურისათვის“

ოქროს ხმალი წარწერით „მამაცლობისათვის“ (1872)

ბრიტოლ ორბელიანის
სახლმშენებლის მემკვიდრის ორდენები

წითელი არწივის II ხარისხის (პრუსია)

ლომისა და მუხის (სპარსეთი, ირანი)

წმ. მერიკიისა და ლაზარუს დიდი ჯვარი (იტალია)

სპარსეთის შაჰის პორტრეტი ბრილიანტებით, გულზე სატარებლად (სპარსეთი, ირანი)

დაჯილდოებული იყო ხუთთისა და საზღვაოხაჯეთის მთავარი მედიით.

რუსეთის იმპერიის რანგთა ტაბელი

1722 - 1917

(1910 წლის ძველი რანგთა ტაბელი)

კლასი	სამსედტო	ჩინები	სამოქალაქო ჩინები	მიმართვის თებმა
	სასმელეთო	საზღვრათ		
I	გენერალ-ფელდმარშალი	გენერალ-ადმირალი	სახელმწიფო კანცლერი	
II	ინტანცირების გენერალი კავალერიის გენერალი არტილერიის გენერალი ინჟინერ-გენერალი	ადმირალი	„დეისტვიტელნი ტაინი სოვეტნიკი“	მაღალადმაცემულება
III	გენერალ-ლეიტენანტი	ვიცე-ადმირალი	„ტაინი სოვეტნიკი“	აღმაცემულება
IV	გენერალ-მაიორი	ჯანტო-ადმირალი	„დეისტვიტელნი სტატსკი სოვეტნიკი“ (შთამომავლობითი აზნაურობა)	
V			„სტატსკი სოვეტნიკი“	მაღალშობილება
VI	პოლკოვნიკი	I რანგის კაპიტანი	„კოლეჟსკი სოვეტნიკი“	მაღალკუთილშობილება
VII	პოდპოლკოვნიკი „ფლისკოვნი სცატშინა“	II რანგის კაპიტანი	„ნადვორნი სოვეტნიკი“	
VIII	კაპიტანი-ბოცმისცტი ფსაჟლი	კაპიტან-ლეიტენანტი	„კოლეჟსკი ასესორი“	
IX	შცამს-კაპიტანი შცამს-ბოცმისცტი პოდფსაჟლი	ლეიტენანტი	„ტიტულიარნი სოვეტნიკი“, (პირადი აზნაურობა)	კუთილშობილება
X	პორუჩიკი სოცნიკი	მიჩმანი	„კოლეჟსკი სეკრეტარი“	
XI				
XII	პოდპორუჩიკი კუტნეცი, სოტუქი		„გუბერნსკი სეკრეტარი“	
XIII				
XIV	პრავტორი (მშვიდობიანობის დრო- სათვის გაუქმებულია)		„კოლეჟსკი რეგისტრატორი“ (პირადი საბათო მოქალაქობა)	

შენიშვნა: რანგთა ტაბელი დროთა განმავლობაში ცვლილებებს განიცდიდა.

რუსეთის იმპერიის

ენციკლოპედიური თარიღები და ფაქტები

1700 1920

- 1684 მოსკოვში ჩავიდა იმერეთის მეფე არჩილ II შვილებთან – ალექსანდრესთან და მამუკასთან ერთად. 12 წლის უფლისწული პეტრე და 10 წლის ბატონიშვილი ალექსანდრე განუყრელი მეგობრები, ძმადნაფიცები გახდნენ. გაუა დრო და პეტრე I მსოფლიოში აღიარებული ხელმწიფე გახდება, ალექსანდრე ბატონიშვილი კი – რუსეთის პირველი გენერალ-ფელდციოხმამისტერი, მეცნიერი და განმანათლებელი. ამ ორმა დიდმა პიროვნებამ ჩაუყარა საფუძველი სახელოვან ქართულ გენერალიტეტს, რომელიც დღეს ათასზე მეტ სახელს ითვლის.
- 1694-1705 პეტრე I ხელმძღვანელობით დასრულდა რუსეთის რეგულარული არმიის შექმნა. თავდაპირველად საველე არმია შედგებოდა 112000 მეომრისაგან. ჯარი ორგანიზაციულად იყოფოდა დივიზიებად და პოლკებად. იმავე წელს გაფორმდა რეკრუტში გაწვევა.
- 1698 30.11 პეტრე I დააწესა პირველი ჯილდო - წმ. ანდრია პირველწოდებულის ორდენი – რუსეთის იმპერიის უმაღლესი ჯილდო.
- 1700 19.05 პეტრე I ახალშემოდებული გენერალ-ფელდციოხმამისტერის წოდება პირველს მიანიჭა ალექსანდრე არჩილის ძე ბაგრატიონ-იმერეტინსკის. ამ თარიღიდან იღებს სათავეს სახელოვანი ქართული გენერალიტეტი. გენერალ-ფელდციოხმამისტერის სამხედრო წოდება არსებობდა რუსეთში 1909 წლამდე. ამ პერიოდში ეს მაღალი ჩინი მიენიჭა მხოლოდ 13 გამოჩენილ მოღვაწეს.
- 1700 25.06 პეტრე I ბრძანებულებით ჩამოყალიბდა ქართველ გრენადერთა მე-14 პოლკი (1892-დან ქართველ გრენ. გენერალ კოტლიარევსკის სახელობის პოლკი), რომელმაც ფართოდ გაითქვა სახელი გმირული საქმეებით. იგი რუსეთის არმიის ერთ-ერთი უძველესი პოლკია. მონაწილეობდა ჩრდილოეთის ომში (1700-21), სპარსეთის ლაშქრობაში (1796), რუსეთ-ირანის (1826-28) და რუსეთ-თურქეთის (1828-29, 1877-78) ომებში. ყირიმის ომში (1853-56) გამოიჩინა თავი ქურუქ-დარასთან ბრძოლაში, კავკასიის ომში (1817-64) კი დაიპყრო ს. ლუნიბი (დაღესტანი) და ტყვედ ჩავიდა ლეგენდარული შამილი (1859). პოლკი დაჯილდოებული იყო გიორგის საპატიო წარწერებიანი საპოლკო დროშით და სხვა ჯილდოებით. პოლკი დაშალეს 1918 წელს.
- 1700 19.08 დაიწყო რუსეთ-შვედეთის ომი, რომლის მონაწილე გახლდათ პირველი ქართველი გენერალი ალექსანდრე არჩილის ძე ბაგრატიონ-იმერეტინსკი. იგი რუსეთის არტილერიას მეთაურობდა, მის განკარგულებაში 200-მდე ქვემეხი იყო.
- 1700-1917 რუსეთის არმიაში რუსი ეროვნების გენერლების შემდეგ ერთ-ერთი ყველაზე მრავალრიცხოვანი ქართველ გენერალთა კორპუსი იყო – მათი რაოდენობა 500-მდე გენერალს ითვლიდა. საყოველთაოდ არის აღიარებული, რომ ყოველი მათგანი გამოირჩეოდა განსაკუთრებული სიმამაცით, მხედართმთავრული ნიჭით, სამხედრო საქმის უბადლო ცოდნით, სარგებლობდა დამსახურებული სიყვარულითა და ავტორიტეტით.

- 1703 პეტრე I ბრძანებულებით ჩამოყალიბდა ნიჟეგოროდის დრაგუნთა პოლკი, რომელიც მონაწილეობდა რუსეთის ყველა ომში. 1783 წ. პოლკი გადმოიყვანეს კავკასიაში, სადაც მან განსაკუთრებით გამოიჩინა თავი 1826-29 წლების კამპანიაში, 1853-56 წლების აღმოსავლეთის ომში. ამ პოლკში მსახურობდა არაერთი ქართველი გენერალი.
- 1703 27.05 პეტრე I საფუძველი ჩაუყარა ქალაქს, რომელსაც წმინდა მოციქულ პეტრეს პატივსაცემად სანკტ-პეტერბურგი უწოდა – წმინდა პეტრეს ქალაქი. ამ ქალაქმა მომავალში უდიდესი როლი შეასრულა საქართველოს პოლიტიკურ, სამხედრო, სამეცნიერო და კულტურულ ცხოვრებაში. არაერთმა ქართველმა გენერალმა დაუკავშირა თავისი ბედი სანკტ-პეტერბურგს, აქ მიიღეს სამხედრო განათლება, შეიქმნეს კარიერა...
- 1709 პეტრე I მოახდინა სახელმწიფო მმართველობის რეორგანიზაცია. რუსეთი დაიყო გუბერნიებად და პროვინციებად.
- 1711 02.03 დაწესდა სენატი. ომავე წელს რუსეთში შემოიღეს პაჟის წოდება.
- 1712 პეტრე I რუსეთის დედაქალაქი მოსკოვიდან სანკტ-პეტერბურგში გადაიტანა.
- 1713 პეტრე I დააარსა საზღვაო აკადემია.
- 1716 პეტრე I შემოიღო სამხედრო წესდება. ამ დროისათვის რეგულარული არმია შედგებოდა საველე, ადგილობრივი და რეგულარული ჯარებისაგან. შეიქმნა საველე შტაბი გენერალ-კვარტირმაისტერის მეთაურობით.
- 1720 07.11 დაიბადა ერეკლე II – „პატარა კახი“.
- 1721 პეტრე I რუსეთის სამეფო იმპერიად გამოაცხადა. ამიერიდან რუსეთის მეფე იწოდებოდა იმპერატორად.
- 1721-1722 ვახტანგ VI და პეტრე I შორის დამყარდა სამხედრო კავშირი.
- 1722 24.01 პეტრე I მიერ მიღებული რანგთა ტაბელით დაკანონდა სამხედრო ჩინების იერარქია. დადგენილი იყო 14 საკლასო ჩინი, რომელთაგან თითოეული შეესაბამებოდა გარკვეულ სამსახურებრივ თანამდებობას, როგორც სამხედრო, ისე სამოქალაქო უწყებებში. მათი უმეტესობა არსებობდა 1917. 16.12-მდე.
- 1722 12.01 შემოღებულ იქნა გენერალ-პროკურორის თანამდებობა – რუსეთის იმპერიის მთავრობის უმაღლესი ჩინოვნიკი, სენატის თავი, რომელიც მეთვალყურეობას უწევდა სახელმწიფო აპარატის საქმიანობას. 1802 წლიდან გენერალ-პროკურორი იმავდროულად გახდა იუსტიციის მინისტრი.
- 1723 16.09 ბრიგადირ ლევაშოვს მიეცა “უმაღლესი ღრამოტა”, რათა ქართველები მასობრივად მიეღოთ რუსულ არმიაში. მაშინვე შეიქმნა პირველი ქართული კომანდები.
- 1724 რუსეთმა ვერ შეძლო საქართველოს დაცვა სამხრეთელი აგრესორებისაგან და ვახტანგ VI იძულებული გახდა მრავალრიცხოვანი ამალით რუსეთს წასულიყო. მოსკოვში, პეტერბურგსა და უკრაინაში შეიქმნა ქართველთა მცირერიცხოვანი დასახლებანი.

- 1725 08.02 გარდაიცვალა მოსკოვის უკანასკნელი მეფე და რუსეთის პირველი იმპერატორი (28.01) პეტრე I დიდი (დ. 1672 30.05). რუსეთის სამეფო ტახტს იგი 1682-1725 წლებში ფლობდა.
- 1725 აპრილი დაარსდა ციხე-სიმაგრე და ქალაქი ყიზლარი, სადაც შეიქმნა ქართული კოლონია.
- 1735 20.05 დაიწყო ცნობილი “კავკასკაია ლინიას” – კავკასიის გამაგრებული ხაზის სიმაგრეთა სისტემის მშენებლობა, რომელიც 50 წელი გრძელდებოდა. კავკასიის ხაზი შედგებოდა ციხე-სიმაგრეებისა და სტანიცებისაგან (მოზლოკი, გროზნო, ვლადიკავკაზი, გეორგიევსკი, ეკატერინოგრადი და ა.შ.), რომელთა შორის 25–30 კმ. დაშორებით განლაგებული იყო ფორტები, ყოველ 3–5 კილომეტრზე – საგუშაგოები.
- 1738 25.03 შეიქმნა ქართველ ჰუსართა პოლკი. იმპერატორ ანას ბრძანებით ქართველ ჰუსარებს სამუდამო მფლობელობაში გადაეცათ მიწები და ყმა-გლეხების კომლები უკრაინაში: თავადებს-30, აზნაურებს -10 კარ-მიდამო. ქართველ ჰუსართა პოლკი არსებობდა 1769 წლამდე და შემდეგ მოსკოვის ლეგიონს შეუერთდა.
- 1744-1798 ქართლ-კახეთის მეფის ერეკლე II მმართველობა, რომელმაც ფართოდ გაითქვა სახელი მამაცობითა და შეუდარებელი მხედართმთავრული ნიჭით. ცნობილია პრუსიის მონარქის ფრიდრიხ მეორის ისტორიული სიტყვები: “ევროპაში მე ვარ, აზიაში-მეფე ერეკლე”.
- 1759 სანკტ-პეტერბურგში შეიქმნა პაუთა კორპუსი. იგი პრივილეგირებული სამხედრო სასწავლებელი იყო და პაუებს დიდგვაროვანთა და გენერალთა შვილებიდან ამზადებდა.
- 1763 შეიქმნა რუსეთის არმიის გენერალური შტაბი.
- 1769 26.11 გენერალთა, ადმირალთა და ოფიცერთა წასახალისებლად რუსეთში დაწესდა უმაღლესი სამხედრო ჯილდო - წმ. გიორგის I, II, III და IV კლასის (ხარისხის) ორდენი.
- 1770 რუსი ჯარის პირველი გამოჩენა სამეგრელოში.
- 1774 01.01 მეფე ერეკლე II ხელმძღვანელობით დასრულდა ქართული რეგულარული ჯარის შექმნა. ჯარის შექმნას ერეკლე II შეუდგა 1762 წელს, როდესაც სამეფო დარბაზმა დაამტკიცა მისი ჩამოყალიბება. საქართველოში ამ დროისათვის არსებობდა შემდეგი სამხედრო ჩინები: სარდალი – მთავარსარდალი, სარკარდარი - სადროშოს სარდალი, მინბაში – არტილერიის სარდალი (ემორჩილებოდა უშუალოდ მეფეს), პუნსენბაში – ხუთასკაციანი რაზმის მეთაური, იუზბაში – ასკაციანი რაზმის მეთაური, ონბაში – ათმეთაური. თვით მეფე ითვლებოდა მთავარსარდალად. ომიანობის დროს ჯარში იწვევდნენ ყველა სამხედრო ვალდებულს. ხშირად კავკასიელ მთიელებსაც ქირაობდნენ.
- 1774 იმერეთი და გურია განთავისუფლდა თურქეთის ბატონობისაგან.
- 1775 რუსეთის იმპერიაში შემოღებულ იქნა გენერალ-გუბერნატორის თანამდებობა.
- 1783 24.07 რუსეთის ციხე-სიმაგრე გეორგიევსკში დაიღო რუსეთ-საქართველოს მეგობრობის ხელშეკრულება,

რომელიც ისტორიაში შევიდა, როგორც გეორგიევსკის ტრაქტატი. საქართველო რუსეთის მფარველობაში მოექცა. რუსთა ჯარის ორი ბატალიონი შემოვიდა თბილისში.

- 1784 პეტერბურგში დაარსდა საქართველოს მუდმივმოქმედი საელჩო. ელჩად 17 წლის განმავლობაში (მის გაუქმებამდე) იყო სახელმწიფო მოღვაწე და დიპლომატი, თავადი გარსევან ჭავჭავაძე.
- 1784 საფუძველი ჩაეყარა ციხე-სიმაგრე “ვლადიკავკაზს”.
- 1790 იმპერატორ ეკატერინე II ბრძანებულებით, საქართველოს მეფის ერეკლე II პატივსაცემად მოიჭრა მედალი “რწმენა და ერთგულება”.
- 1795 08-11.09 სპარსეთის ჯარის შემოსევა საქართველოში ალა-მაჰმად-ხანის მეთაურობით. კრწანისის ბრძოლა, თბილისის ბოლო აოხრება.
- 1798 11.11 გარდაიცვალა ქართლ-კახეთის მეფე ერეკლე II.
- 1798 გენერალი კნორინგი დაინიშნა „კავკასიის ხაზის“ ინსპექტორად.
- 1799 26.10 თბილისში შემოვიდა რუსეთის არმიის მე-17 ეგერთა პოლკი (885 მეომარი), რომელსაც დედაქალაქის გარეუბანში სიხარულით შეხვდა მეფე გიორგი XII თავისი ამალით.
- 1800 01.01 ამიერკავკასიაში ქართველები შეადგენდნენ - 43.0%; (1832წელს-38.4%, 1865- 35.6, 1886-30.7, 1897- 28.8).
- 1800 06.05 გარდაიცვალა გენერალისიმუსი ალექსანდრე სუვოროვი, მრავალი ქართველი გენერლისა და ოფიცრის აღმზრდელი.
- 1800 28.12 გარდაიცვალა ქართლ-კახეთის მეფე გიორგი XII, მისი შვილი დავითი დაინიშნა რეგენტად და საქართველოს მმართველად.
- 1801 01.01 რუსეთის არმია 446 000 კაცისაგან შედგებოდა.
- 1801 01.01 დაარსდა რუსეთის იმპერიის სახელმწიფო საბჭო (დაიშალა 1917 წლის თებერვალში). მისი არსებობის მანძილზე ამ უმაღლეს საკანონმდებლო ორგანოში ქართველებიდან არჩეულები იყვნენ სახელგანთქმული გენერლები გრიგოლ ორბელიანი, ლევან მელიქიშვილი, ალექსანდრე კონსტანტინეს ძე ბაგრატიონ-იმერეტინსკი, კოტე აფხაზი და სხვ.
- 1801 18.01 იმპერატორ პავლე I მანიფესტი აღმოსავლეთ საქართველოს რუსეთთან შეერთების თაობაზე.
- 1801 05.03 საქართველო რუსეთის გუბერნიად გამოცხადდა.
- 1801 12.09 გამოიცა იმპერატორ ალექსანდრე I მანიფესტი საქართველოს უმაღლესი მთავრობის შექმნის შესახებ. გენერალი კ. კნორინგი დაინიშნა საქართველოს გუბერნატორად და მთავარსარდლად. მანიფესტი თბილისში გამოცხადდა 1802 12.04.
- 1801 12.09 შეიქმნა ცალკეული ქართული კორპუსი (არსებობდა 1820 11.10-მდე).

- 1802 08.05 შემოდებულ იქნა ქართლ-კახეთის, შემდგომში თბილისის გუბერნიის თავადაზნაურობის მარშლის ინსტიტუტი. შემდგომში ამგვარი ინსტიტუტი შეიქმნა ქუთაისის გუბერნიაშიც. ამ თანამდებობაზე, როგორც წესი, ქართველი გენერლები ინიშნებოდნენ. თბილისის გუბერნიის ანუ აღმოსავლეთ საქართველოს თავადაზნაურთა პირველი მარშალი იყო “დეისტვიტელნი სტატსკი სოვეტნიკი”, გენერალ-ადიუტანტი გარსევან ჭავჭავაძე. მან ამ პოსტზე სამი საარჩევნო ვადა, ანუ 9 წელი დაჰყო (1803-1812).
- 1802 08.09 რუსეთის იმპერიაში დაწესდა სამინისტროები და შეიქმნა მინისტრთა კომიტეტი.
- 1802 11.09 კავკასიის მთავარსარდლად და მთავარმართებლად დაინიშნა გენერალი პავლე ციციშვილი (ციციანოვი). თბილისში ჩამოვიდა 1803 წ.
- 1803 24.02 ახალ ვითარებაში გენერალმა პავლე ციციშვილმა (ციციანოვმა) პირველად შეკრიბა კახეთში ქართული მილიცია. 5000 მებრძოლს სათავეში გენერალი დიმიტრი ზაქარიას ძე ორბელიანი ედგა. მილიციას უწოდებდნენ ლაშქარს, რომელიც ადგილობრივი მოსახლეობისგან იყო შედგენილი. კავკასიაში მნიშვნელოვან როლს ასრულებდა ქართული მილიცია, რომელმაც თავი ისახელა ჭარ-ბელაქანზე ლაშქრობის დროს. 1855 წ. დასაწყისში კავკასიის ეროვნებათაგან შედგენილი რეგულარული ცხენოსანი და ქვეითი მილიციის ჯარი შეადგენდა 124 ასეულს 16 ათასი კაცის რაოდენობით.
- 1805 რუსეთის იმპერიის კანონით ქართველ თავადაზნაურთა ბავშვებს კადეტთა კორპუსში სწავლის უფლება მიეცა.
- 1807 დაწესდა წმ. გიორგის ორდენის წარჩინების ნიშანი, რომელსაც 1913 წლიდან “გიორგის ჯვარი” ეწოდა. ისიც, როგორც წმ. გიორგის ორდენი, ოთხი ხარისხისა იყო.
- 1810 01.01 დაწესდა სახელმწიფო საბჭო.
- 1811 რუსეთის იმპერიამ გააუქმა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალია.
- 1811 შეიქმნა იმერეთის გუბერნია.
- 1812 24.06 ნაპოლეონის 600 ათასიანმა არმიამ რუსეთის საზღვარი გადმოლახა. სამამულო ომის წინ რუსეთის არმიაში ირიცხებოდა 597 ათასი კაცი.
- 1812 26-28.08 სოფელ ბოროდინოსთან გაჩაღდა იმ დროისათვის ყველაზე დიდი ბრძოლა (ორივე მხრიდან 250 ათასზე მეტი მებრძოლი), რომელიც ერთადერთი შემთხვევაა მსოფლიო ისტორიაში, როდესაც თავს გამარჯვებულად მიიჩნევა ორივე მხარე. ამ ბრძოლაში დაიღუპა 47 ფრანგი და 23 რუსეთის გენერალი. ბრძოლაში მონაწილეობდა 13 ქართველი გენერალი: ძმები პეტრე და რომან ბაგრატიონები, ლევან და ვლადიმერ იაშვილები, ივანე და სიმონ ფანჩულიძეები, ივანე, ფილიპე და სპირიდონ ჯავახიშვილები, სიმონ განგებლიძე, ანტონ შალიკაშვილი, პავლე ბიბილური, ალექსანდრე ქუთაისოვი. პეტრე ბაგრატიონი სასიკვდილოდ დაიჭრა, ალექსანდრე ქუთაისოვი (კიკიანი) ბრძოლის ველზე დაიღუპა, ხოლო გენერალი პავლე ბიბილური ორივე თვალით დაბრმავდა.
- 1813 28.04 გარდაიცვალა 68 წლის გენერალ-ფელდმარშალი მიხეილ კუტუზოვი, მრავალი ქართველი გენერლისა და ოფიცრის აღმზრდელი.

- 1819 ქართველ მხედართმთავრებს ლ. მ. იაშვილს, ა. ს. შალიკაშვილს, ძმებს ი. დ. და ს. დ. ფანჩულიძეებს, რ. ი. ბაგრატიონს, ს. გ. განგებლიძეს და ს. ე. ჯავახიშვილს, რომლებმაც თავი გამოიჩინეს თავიანთი საზრიანობითა და მამაცობით ბოროდინოს ბრძოლაში, ნაპოლეონის წინააღმდეგ 1813-14 წლებში საზღვარგარეთ წარმოებულ ოპერაციებში და სხვა კამპანიებში, წილად ხვდათ უდიდესი პატივი – შესულიყვნენ (მ. ი. კუტუზოვთან, მ. ბ. ბარკლაი-დე-ტოლისთან, პ. ი. ბაგრატიონთან და რუსეთის სხვა ყველაზე გამოჩენილ მხედართმთავრებთან ერთად) სახელგანთქმულ “1812 წლის სამხედრო გალერეაში”. 1819 წელს ინგლისიდან სპეციალურად მოწვეული მხატვარ-პორტრეტისტის გეორგ დოუს შესანიშნავი მხატვრული ტილოები დღესაც ამშვენებს მსოფლიოში ერთ-ერთ ყველაზე ავტორიტეტულ და პრესტიჟულ მუზეუმს – სანკტ-პეტერბურგის ერმიტაჟს.
- 1819 საქართველოში დაასახლეს 500 ვირტემბერგელის (გერმანია) ოჯახი, ძირითადად ბორჩალოს მაზრაში. მათგან ათამდე პიროვნება გენერალი გახდა.
- 1820 11.10 ცალკეული ქართული კორპუსის ბაზაზე შეიქმნა კავკასიის ცალკეული კორპუსი (არსებობდა 1865 წლამდე).
- 1827 გამოიცა რუსეთის იმპერატორ ალექსანდრე II ბრძანებულება ქართველი თავადაზნაურობის უფლებათა და პრივილეგიათა გათანასწოების შესახებ რუს თავადაზნაურობასთან.
- 1831 27.04 აღმოსავლეთ საქართველოში ლეკთა თარეშის აღსაკვეთად პირველად კავკასიაში ქართული მილიციის ლაშქრიდან შეიქმნა I-ლი ქართული ქვეითი პოლკი 500 კაცის შემადგენლობით. მის პირველ მეთაურად დაინიშნა კავკასიის ჯარების მთავარსარდლის ადიუტანტი, შტაბს-როტმისტრი, 30 წლის თავადი – იესე ანდრონიკაშვილი, შემდგომში სახელგანთქმული გენერალი.
- 1832 20.12 ქართველ თავადაზნაურთა შეთქმულება რუსეთის იმპერიის წინააღმდეგ.
- 1832 26.11 რუსეთის არმიის გენერალური შტაბის ოფიცრების მომზადებისთვის შეიქმნა სამხედრო აკადემია, რომელიც წარმატებით დაამთავრა ათობით ქართველმა გენერალმა (1855-1917 წლებში - ნიკოლოზის გენერალური შტაბის აკადემია).
- 1834 1834 წლამდე რუსულ არმიაში სამსახური ითვლებოდა სამუდამო მოვალეობად. 1834 წლიდან სამსახურის ვადა განისაზღვრა 20 წლით.
- 1834-1859 შამილის იმამატის პერიოდი დაღესტანსა და ჩეჩნეთში, სადაც მას ემორჩილებოდა 230 000 ოჯახი (1859 26.08 ქართველ გრენადერთა პოლკმა შტურმით აიღო შამილის უკანასკნელი დასაყრდენი პუნქტი – აული ღუნბი. შამილი ტყვედ ჩაბარდა).
- 1835 01.08 რუსეთის არმია, რეორგანიზაციის შემდეგ, იყოფოდა სახაზო, ადგილობრივ და დამხმარე ჯარებად.
- 1837 07.10 ნიკოლოზ I ჩამოსვლა თბილისში.
- 1844 27.12 კავკასიაში შეიქმნა სამეფისნაცვლო (ცენტრი – თბილისი). პირველ მეფისნაცვლად დაინიშნა ცნობილი მხედართმთავარი, გენერალ-ფელდმარშალი მიხეილ ვორონცოვი, რომელმაც ამ თანამდებობაზე 10 წელი იმსახურა.

- 1845 დაარსდა განსაკუთრებული საუწყებათაშორისო ორგანო—კავკასიის კომიტეტი, რომელშიც შედიოდნენ: სამხედრო, ფინანსთა, სახელმწიფო ქონების, იუსტიციის, შინაგან საქმეთა მინისტრები, აგრეთვე ტახტის მემკვიდრე, ჟანდარმთა შეფი და მაღალი მოხელეები, კავკასიის კომიტეტი გაუქმდა 1882 წელს.
- 1846 შეიქმნა თბილისისა და ქუთაისის გუბერნიები, ნაცვლად საქართველო-იმერეთის ოლქისა, რომელიც შექმნილი იყო 1840 წ.
- 1848 პირველი ქართული პოლკი, რომელიც 1831 წ. შეიქმნა, ხელფასით და მომარაგებით რეგულარული არმიის ნაწილს გაუთანაბრეს, სამსახურის ვადა კი 6 თვით განესაზღვრა.
- 1849 27.03 პირველ ქართულ პოლკს „დრუჟინა“ ეწოდა, მან თავი ისახელა კავკასიის ომებში და წმ. გიორგის დროშაც დაიმსახურა.
- 1853 01.01 რუსეთის არმიაში ირიცხებოდა 28 000 გენერალი და ოფიცერი, 911 000 ჯარისკაცი. ირეგულარულ ჯარში კი — 3 500 გენერალი და ოფიცერი, 250 000 ჯარისკაცი.
- 1853 04.11 ახალციხესთან ბრძოლაში გენერალმა ივანე ანდრონიკაშვილმა 5-ათასიანი რაზმით დაამარცხა ოსმალთა 20-ათასიანი ჯარი.
- 1853 19.11 ბაშკადიკლართან გენერალმა ვასილ ბებუთაშვილმა გაანადგურა ოსმალთა 33-ათასიანი კორპუსი, ხოლო 1854 24.07 კი — 60-ათასიანი კორპუსი კიურიკ-დარასთან.
- 1853-1856 ყირიმის (აღმოსავლეთის) ომის დროს ქართული მილიციის ცხენოსანთა და ქვეითთა 140 ასეული იბრძოდა რუსული არმიის მხარდამხარ. ამ პერიოდში შეიქმნა ქუთაისის ცხენოსანი პოლკი, გურიის ქვეითი მილიციის „დრუჟინა“ და ქართული დრუჟინა, რომლებიც რეგულარული ჯარის სახეობას წარმოადგენდნენ.
- 1854 18.04 შეიქმნა კავკასიის არმია, რომელშიც შევიდნენ: კავკასიის მე-7 ცალკეული ქვეითი, მე-2 ცალკეული კავალერიის, 1-ლი, მე-4, მე-5, მე-6 ქვეითი კორპუსები.
- 1854 მაისი ჩამოყალიბდა ცხენოსანთა პირველი ქართული რაზმი, რომელიც შემდგომში შევიდა გურიის რაზმის შემადგენლობაში. ამ რაზმის მეთაურად დაინიშნა სახელგანთქმული გენერალი ივანე მალხაზის ძე ანდრონიკაშვილი.
- 1854 04.06 გურიის რაზმის უფროსმა გენერალმა ივანე ანდრონიკაშვილმა მტერზე ბრწყინვალე გამარჯვება მოიპოვა მდ. ჩოლოქზე. 10-ათასიანი ჯარით მტრის 34-ათასიანი არმია გაანადგურა.
- 1856 18.08 ქუთაისის გენერალ-გუბერნატორისა და ჯარების სარდლის წოდების შემოღება.
- 1855 30.08 შეიქმნა მიხაილოვის საარტილერიო აკადემია.
- 1857 05.10 გენერალმა გრიგოლ დადიანმა შტურმით აიღო შამილის ძლიერი სტრატეგიული პუნქტი დაღესტანში — ბურთუნაი, სამხედრო ექსპედიციის უმთავრესი მიზანი მიღწეულ იქნა.

- 1857 06.12 კავკასიის კორპუსს ეწოდა კავკასიის არმია.
- 1859 21.05-04.07 მეფისნაცვლისა და კავკასიის არმიის მთავარსარდლის მოვალეობას ასრულებდა გენერალი გრიგოლ დიმიტრის ძე ორბელიანი.
- 1861 იმპერატორ ალექსანდრე II ჩამოსვლა ქუთაისში.
- 1862 03.02 თბილისში გაიხსნა სამხედრო სასწავლებელი.
- 1864 25.05 დამთავრდა რუსეთისათვის ყველაზე ხანგრძლივი კავკასიის 47-წლიანი ომი, რომლის შედეგადაც რუსეთმა დაიმორჩილა ჩრდილო კავკასია.
- 1865 06.08 იმპერატორმა ალექსანდრე II დაამტკიცა დებულება სამხედრო-საოლქო მმართველობის შესახებ, რომლის თანახმადაც შეიქმნა ათი ოლქი, მათ შორის კავკასიის სამხედრო ოლქი. მის სათავეში მთავარსარდალი იდგა, რომელიც ერთდროულად კავკასიის კაზაკთა ჯარების ატამანიც იყო. ოლქში შედიოდა: სამხედრო-საოლქო საბჭო, საოლქო შტაბი, საოლქო-საინტენდანტო სამმართველო, საოლქო-საარტილერიო სამმართველო, საოლქო-საინჟინრო სამმართველო, საოლქო სამხედრო-სამედიცინო სამმართველო, აგრეთვე კავკასიის სამხედრო-საოლქო სასამართლო და საოლქო-სამხედრო პროკურატურა.
- 1865 01.09 თბილისში დაარსდა ქვეითთა იუნკერების სასწავლებელი (200 კაცზე).
- 1865 11.09 სენატის ბრძანებულებით ალექსანდრე კონსტანტინეს ძე ბაგრატიონს, როგორც იმერეთის მეფეთა ბაგრატიონთა შთამომავალს, უგანათლებულესი თავადის ტიტული და იმერტინსკის წოდება უბოძეს.
- 1866 28.10 გაუქმდა თბილისის გენერალ-გუბერნატორობა.
- 1867 შემოღებულ იქნა სამხედრო სასამართლოს წესდება და მაშინვე გატარდა სამხედრო სასამართლოს რეფორმა. რუსეთის არმიაში სამხედრო სასამართლო ორგანოებში გენერალ-აუდიტორის ნაცვლად შემოიღეს მთავარი სამხედრო პროკურორის თანამდებობა.
- 1867 შეიქმნა რუსეთის იმპერიის სამხედრო-იურიდიული აკადემია.
- 1867 04.01 რუსეთის იმპერიის მთავრობამ და სენატმა სახელობითი ბრძანებულებით საბოლოოდ დაადგინეს სამეგრელოს მთავრის მაიორატი. სამეგრელოში დამკვიდრდა რუსული მმართველობა. სამეგრელოს უკანასკნელი მთავარი (1853-1856) იყო ბრწყინვალე თავადი ნიკოლოზ (ნიკო) დავითის ძე დადიანი, 1881 წლიდან გენერალ-მაიორი.
- 1867 17.04 გაუქმდა ქუთაისის გენერალ-გუბერნატორობა.
- 1867 04.07 საიმპერიო სენატის ბრძანებულება დადიანისათვის ბრწყინვალე თავადის „მინგრელსკის“ წოდების მინიჭების თაობაზე, მიმართვით „მისი უდიდებულესობა“.
- 1869 გარდაიცვალა ცნობილი მხედართუფროსი, ჩოლოკის (1854 04.07) ბრძოლის გმირი, ვიორგის კავალერი, პოლკოვნიკი (1854) ვიორგი ჯანდიერი – ქართული ცხენოსანი ლაშქრის მეთაური. განსაკუთრებული მამაცობისათვის მას „დროშა-ვიორგი“ უწოდეს.

- 1871 20.09 იმპერატორ ალექსანდრე II ჩამოსვლა თბილისში, 27.09 კი – ქუთაისში.
- 1874 13.01 რუსეთში მიიღეს სამხედრო სავალდებულო სამსახურის ახალი წესდება, რომლის თანახმად სამხედრო სამსახური უნდა გაეწეოთ ყველა მამაკაცს 21 წლის შესრულებისას. ვადა განისაზღვრებოდა 6 წლით, რის შემდეგაც ჯარისკაცი ჩაირიცხებოდა თადარიგში 9 წლის ვადით, ფლოტში კი ეს ვადები შეადგენდა შესაბამისად 3 და 7 წელს. სამხედრო ვალდებულება არ იყო საყოველთაო. იგი არ ვრცელდებოდა კავკასიის, შუა აზიის ხალხებსა და ქვეყნის ჩრდილოეთ რაიონებზე. სურვილის მიხედვით მათ ეძლეოდათ უფლება ემსახურათ თავიანთ სამშობლოში სამსახურის შემცირებული ვადით - 3 წლით.
- 1876 01.07 რუსეთის არმიაში შექმნილი იყო 47 ქვეითი დივიზია, 47 საარტ. ბრიგადა, 10 საკავ. დივიზია.
- 1877 24.04 დაიწყო რუსეთ-თურქეთის ომი. ამ დროისათვის კავკასიის მილიციის (ცხენოსანი და ქვეითი) ლაშქარმა შეადგინა 40 000 კაცზე მეტი. ეს რიცხვი თითქმის ტოლი იყო მოქმედი კორპუსის ჯარების რიცხვისა. საქართველოზე მოდიოდა კავკასიის მილიციის რაოდენობის ნახევარზე მეტი. ომის პერიოდში განსაკუთრებით გამოიჩინა თავი ქართულმა დრუჟინამ, რომელმაც ადრე კავკასიის ომში (1817-1864) წმ. გიორგის დროშა დაიმსახურა. ამჟამად მიიღო ვერცხლის საყვირი წარწერით “1877-1878 წლების რუსეთ-თურქეთის ომში გამოჩენილი მამაცობისათვის”.
- 1877 23.08 ლოვეჩის (ბულგარეთი) მეორედ აღება. გენერალ ალექსანდრე კონსტანტინეს ძე ბავრატონ-იმერეტინსკიმ ერთ დღეში დაიმსახურა წმ. გიორგის ორი ორდენი(!).
- 1878 04.04 კავკასიაში განლაგებული ჯარები კავკასიის ცალკეული კორპუსის ნაცვლად ამიერიდან კავკასიის არმიად იწოდებოდა, რომლის შემადგენ. უკვე 200 ათასზე მეტ მეომარს ითვლიდა.
- 1878 14.04 ბრძოლებში სახელგანთქმული გურიის ფეხოსანთა I-ლი დრუჟინა დაჯილდოვდა წმინდა გიორგის დროშით, რაც თვით რუსული სამხედრო ქვედანაყოფებისთვისაც კი ძნელად მოსაპოვებელი იყო.
- 1878 25.08 აჭარის განმათავისუფლებელი რუს-ქართველთა გაერთიანებული ჯარები ბათუმში შევიდნენ. აჭარა, რომელიც საუკუნეების მანძილზე თურქთა უღელქვეშ იმყოფებოდა, დედასამშობლოს – საქართველოს დაუბრუნდა.
- 1878 შეიქმნა ბათუმის ოლქი, რომელიც რუსეთმა შემოიერთა ბერლინში 1878 13.07 დადებული ზავის შედეგად (ბათუმის, ართვინის და აჭარის ოკრუგები). ოლქს სათავეში ედგა ბათუმის სამხედრო გუბერნატორი. 1883-1903 წლებში ბათუმის ოლქი შედიოდა ქუთაისის გუბერნიაში. ბათუმის ოლქში ცხოვრობდა: 1897 წ. 144,6 ათასი, ხოლო 1915 წ. – 84,6 ათასი კაცი. მოსახლეობის ასეთი მკვეთრი შემცირება გამოწვეული იყო რუსეთის ცარიზმის არასწორი ეროვნული პილიტიკით, რის შედეგადაც ქართული მოსახლეობის დიდი ნაწილი იძულებული იყო დაეტოვებინა თავისი საცხოვრებელი ადგილები.
- 1878 16.10 ბათუმიდან თბილისში ჩამოვიდა სამხრეთ საქართველოს დელეგაცია გამოჩენილი პატრიოტის გენერალ შერიფ-ბეგის ხიმშიაშვილის მეთაურობით. თბილისის მას დიდი ზემოთ შეხვდა.
- 1880 დაწესდა კავკასიის მთავარმართებლის თანამდებობა.

- 1880 კავკასიის სამხედრო ოლქში შეიქმნა სამხედრო-ისტორიული განყოფილება, 1888 წ. კი მის ბაზაზე – სამხედრო-ისტორიული მუზეუმი თბილისში (“დიდების ტაძარი”).
- 1882 ახალი ადმინისტრაციული წყობის შემოღებასთან დაკავშირებით კავკასიაში გაუქმდა მეფისნაცვლობა და შემოღებულ იქნა მთავარმმართველის თანამდებობა.
- 1883 21.03 გარდაიცვალა დიდი ქართველი პოეტი, სახელმწიფო მოღვაწე და სარდალი, ინჟანტერიის გენერალი გრიგოლ ორბელიანი. „ივერია“ იუწყებოდა: „აღარ არის კაცი, ასე ცხოველად რომ უყვარდა თავისი ერი და სამშობლო...“, ხოლო რუსეთის ერთ-ერთი გაზეთი წერდა: „ამ დღეებში თბილისში გარდაიცვალა ერთ-ერთი უპატიოსნესი და უწმინდესი კაცი არა მარტო კავკასიის, არამედ მთელი რუსეთისათვის“.
- 1887 ქართული მილიციის ფორმირება ამ პერიოდისათვის შეწყდა და საერთოდ გაუქმდა.
- 1901 01.01 რუსეთში იყო 12 სამხ. ოლქი: პეტერბურგის, მოსკოვის, ფინეთის, ვილენის, ვარშავის, კიევის, ოდესის, ყაზანის, თურქესტანის, ციმბირის, ზღვისპირეთის, კავკასიის, 81 გუბერნია და 20 ოლქი.
- 1905 01.07 რუსეთის არმიის დივიზია შედგებოდა 18000 კაცისგან.
- 1906 26.03 “სამეგრელოს პოლკის“ აჯანყება თბილისში.
- 1907 11.02 თბილისში გაიხსნა კავკასიის სამხედრო-ისტორიული მუზეუმი – დიდების ტაძარი (დღევანდელი სურათების სახ. გალერეა), რომელიც დაარსდა ჯერ კიდევ 1888 წელს რუსეთ-თურქეთის ომში გამარჯვებასთან დაკავშირებით. მუზეუმში შეგროვილი იყო უნიკალური და მრავალფეროვანი კოლექცია, მათ შორის ქართველი გენერლების მხატვრული ტილოები, ფოტოლოკუმენტები და ა. შ. საქართველოს გასაბჭოების შემდეგ მუზეუმი დაიშალა და მისი დიდი ნაწილი საქართველოდან გაიზიდა. დანარჩენი კი განადგურდა, დაიკარგა. მსოფლიოში იშვიათად თუ მოიძებნება ქვეყანა და ერი, ასეთი სახელოვანი და უმდიდრესი სამხედრო ისტორია რომ გააჩნდეს, როგორც საქართველო და ქართული მხედრობაა. სამწუხაროა, რომ დღეს არ გვაქვს ასეთი მუზეუმი.
- 1908 09.03 ინჟანტერიის გენერალი გიორგი ყაზბეგი აირჩიეს საქართველოს წერა – კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების თავმჯდომარედ.
- 1913 01.07 დამტკიცდა რუსეთის იმპერიის ე.წ. „არმიის გაძლიერების დიდი სამხედრო პროგრამა“, რომელიც ითვალისწინებდა 1917 წლისათვის არმიის თითქმის 40-პროცენტთან ზრდას და არტილერიის მნიშვნელოვან გაძლიერებას.
- 1914 01.08 დაიწყო პირველი მსოფლიო ომი. ამ დროისათვის რუსეთის არმიაში ირიცხებოდა 2,5 მლნ. ომის დამთავრებისას კი – 5,5 მლნ. აღამიანი, ომში მონაწილე ქართველი მეომრების რაოდენობის შესახებ სხვადასხვა მონაცემები არსებობს: 100000-დან 400000-მდე (ჩვენი აზრით, უფრო რეალურია 130000 - 160000 მეომარი, ზუსტი ცნობები არ არსებობს). პირველი მსოფლიო ომი დამთავრდა 1918 18.11.
- 1914 20.10 შეიქმნა კავკასიის სამხედრო ფრონტი, მის სარდლად დაინიშნა კავკასიის არმიის სარდალი, გენერალ-ლეიტენანტი ი. ი. ვორონცოვ-დაშკოვი, რომლის მოადგილედ იყო კავკასიის შტაბის უფროსი, ინჟანტერიის გენერალი ნ.ნ. იუდენიჩი.

- 1914 25.11 რუსეთის იმპერატორის უკანასკნელი ჩამოსვლა საქართველოში. ამ დღეს ნიკოლოზ II თავის მრავალრიცხოვან ამაღასთან ერთად თბილისს ესტუმრა.
- 1914–1918 პირველი მსოფლიო ომის ფრონტებზე გმირულად იბრძოდა ორმოც ქართველ გენერალზე მეტი და ხუთიათასამდე ოფიცერი.
- 1914 დეკემბერი მოხდა ქართული ლეგიონის სამხედრო ნათლობა არტაანის (თურქეთი) ალების დროს. ლეგიონი დაიშალა 1917 წლის შემოდგომაზე.
- 1914–1915 წარმატებით განხორციელდა სარაყამიშის სამხედრო ოპერაცია, რის შედეგადაც თურქეთის მხარემ დიდი დამარცხება განიცადა, რამაც ააცილა საქართველოს მის ტერიტორიაზე სამხედრო მოქმედებები და გადაიტანა ისინი თურქეთში.
- 22.12 19.01
- 1915 01.01 საქართველოს მოსახლეობა შეადგენდა 3 176 056 ადამიანს.
- 1915 დაწესდა წარჩინების პირველი ქართული ნიშანი – თამარ მეფის I, II და III ხარისხის ორდენი. საქართველოში ამ ორდენით დაჯილდოება 1918 წლის ბოლომდე გრძელდებოდა.
- 1915 15.12 ჩრდილოეთ ირანში შევიდა საექსპედიციო-საკავალერიო კორპუსი გენერალ ნიკოლოზ ბარათაშვილის მეთაურობით, რამაც გადამწყვეტი როლი შეასრულა ირანის ომში მოსალოდნელი ჩართვის თავიდან აცილებაში.
- 1916 ჩვენი თანამემამულის, რუსეთის სამხრეთ-დასავლეთის ფრონტის მთავარსარდლის, კავალერიის გენერლის ალექსი ბრუსილოვის მეთაურობით გარღვეული იქნა მოწინააღმდეგის პოზიციები. რუსეთის ჯარი შეიჭრა მტრის სიღრმეში 60–150 კმ. და მიაყენა მას უზარმაზარი ზარალი, მარტო ცოცხალი ძალის სახით განადგურდა 1,5 მლნ. მეომარი. მსოფლიოს ომების ისტორიაში გაბედული გარღვევის ეს ახალი ფორმა შევიდა როგორც ბრუსილოვის გარღვევა.
- 22.05-31.07
- 1917 01.01 რუსეთის არმიაში იყო შემდეგი სამხედრო წოდებები: სახმელეთო ჯარებში – პრაპორშჩიკი, პოდპორუჩიკი, პორუჩიკი, შტაბს-კაპიტანი, კაპიტანი, პოდპოლკოვნიკი, პოლკოვნიკი, გენერალ-მაიორი, გენერალ-ლეიტენანტი, ინფანტერიის (კავალერიის, არტილერიის, ინჟინერიის) გენერალი ანუ სრული გენერალი, გენერალ-ფელდმარშალი. ფლოტში – მიჩმანი, ლეიტენანტი, მე-2 რანგის კაპიტანი, 1-ლი რანგის კაპიტანი, კონტრ-ადმირალი, ვიცე-ადმირალი, ადმირალი. იყო აგრეთვე ცალკეული სამხედრო წოდებები: კავალერიაში – შტაბს-როტმისტრი; კაზაკთა ჯარში – ხორუნჯი (შეესაბამება პოდპორუჩიკს და კორნეტს რეგულარულ არმიაში), სოტნიკი (შეესაბამება პორუჩიკს), პოდესაული (შეესაბამება შტაბს-კაპიტანს და შტაბს-როტმისტრს), ესაული (შეესაბამება კაპიტანს და როტმისტრს), ვოისკოვოი სტარშინა (შეესაბამება 1754–დან – მაიორს, 1885–დან – პოდპოლკოვნიკს).
- 1917 27.02 თებერვლის რევოლუცია. მეფის თვითმპყრობელობა დაემხო. სახელმწიფო სათათბიროს (12.03) მოთხოვნით და სახელმწიფო საბჭოს დასტურით ნიკოლოზ II „ნებაყოფლობით“ უარი თქვა სამეფო ტახტზე (2 მარტი) და იგი თავის ძმას, დიდ თავადს მიხეილ ალექსანდრეს ძეს გადაულოცა, რომელმაც უარი განაცხადა სამეფო ტახტის დაკავებაზე (3 მარტი). ამით დასრულდა რომანოვების 300-წლოვანი სამეფო დინასტიის არსებობა. შეიქმნა სახელმწიფო დუმის დროებითი კომიტეტი.

- 1917 28.02 საქართველოში ამოქმედდა ქართველ მხედართა კავშირი, მოსკოვში კი შეიქმნა ქართული მილიციის რაზმები.
- 1917 02.03 შეიქმნა რუსეთის რესპუბლიკის დროებითი მთავრობა თავად გ.ე. ლვოვის თავმჯდომარეობით.
- 1917 02.03-25.10 ამ პერიოდში გენერლის წოდებას და ჯილდოებს ანიჭებდა რუსეთის დროებითი მთავრობა. (თავმჯდომარე გ. ლვოვი: 02.03-24.07, ა. კერენსკი: 24.07-25.10).
- 1917 16.03 დაიწყო ქართული კორპუსის ჩამოყალიბება: შეიქმნა ორი ქვეითი დივიზია და ერთი ცხენოსანთა ბრიგადა.
- 1917 14.10 რუსეთის კავკასიის ფრონტის მთავარსარდლის თანაშემწედ (მოადგილედ) დაინიშნა გენერალ-ლეიტენანტი ილია ოდიშელიძე, რომელიც ამ თანამდებობაზე იმყოფებოდა 1918 წლის 19 თებერვლამდე.
- 1918 24.01 (06.02) საბჭოთა რუსეთის დეკრეტი ახალი სტილის კალენდრის შემოღების შესახებ 1918 წლის 14.02—დან.
- 1918 03.03 დაიღო ბრესტის ზავი გერმანიასთან. I მსოფლიო ომმა მოიცვა 38 სახელმწიფო. ადამიანთა საერთო ზარალი — 10-15 მლნ. კაცი (ზუსტი აღრიცხვა არ არსებობს).
- 1918 მაისი დაიშალა კავკასიის ფრონტი. ამ პერიოდისათვის რუსეთის ნახევარმილიონიანი არმია ღრმად იყო შეჭრილი თურქეთის ტერიტორიაზე და ამ რეგიონში საომარი მოქმედებისათვის უზარმაზარი ინფრასტრუქტურა არსებობდა.
- 1918-19 20 საბჭოთა რუსეთში გაჩაღდა სამოქალაქო ომი. ადამიანთა საერთო ზარალი — 5-8 მლნ. კაცი (ზუსტი აღრიცხვა არ არსებობს). სამოქალაქო ომით რუსეთის იმპერიას უკანასკნელი წერტილი დაესვა. ამ პერიოდში გენერლის წოდებას და ჯილდოებს თეთრი არმიის ოფიცრებს ანიჭებდა თეთრი მოძრაობის სარდლობა.

სხვადასხვა წყარო იუწყება, რომ ბერლინის ერთ-ერთ არქეოლოგიურ მუზეუმში დაცული იყო მედალი, რომელზეც ერთ მხარეს ფრიდრიხ II იყო ამოტვიფრული, მეორე მხარეს კი — ერეკლე II. ეს ფაქტი კიდევ ერთხელ მიუთითებს “პატარა კახის” პოპულარობაზე.

* * *

ქართულ ეროვნულ ჯილდოთა დაწესების იდეა პირველად წამოაყენა გამოჩენილმა სარდალმა და მეცნიერმა იოანე ბაგრატიონმა /1768-1830/ ჯერ კიდევ XVIII საუკუნის ბოლოს. თუმცა ქართული ორდენების ტრადიცია 1915 წლიდან იღებს სათავეს. იოანე გიორგი XII-ს ძე საჭიროდ თვლიდა დაწესებულიყო შემდეგი ეროვნული ჯილდოები: წმ. ნინო კაბადოკიელის ორდენი (I და II ხარისხის), წმ. დავით აღმაშენებლის ორდენი (I, II, III), წმ. ქეთევან დედოფლის ორდენი (I, II), გიორგის მედალი, საპატიო ხმალი.

* * *

ქართული არტილერია რუსულ პრინციპებზე ყალიბდებოდა. კორნელი კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ინსტიტუტში ინახება ხელნაწერი საარტილერიო საქმის შესახებ, რომლის ყდაზე ვკითხულობთ: "... მეორემან პატრონმან ირაკლიმ მიბრძანა რუსულის დასტურზედ არტილერიის გაკეთება საქართველოს კაცს გიორგი თარხანს... გავაკეთე, გავაწვეე ზარბაზნები, რომ რუსთაც დიდად მოსწონთ, ქართულეთა და კახთაც დიდად იმედი უჩანსო".

* * *

ქართული არტილერიის პირველ სარდლად ითვლება მინბაში თარხან გიორგი მოურავიშვილი – გიორგი ლუარსაბის ძე თარხნიშვილი (თარხან-მოურავი). იგი რუსეთში ცნობილი იყო, როგორც თავადი იგორ მოურავოვი. დაიბადა თავის საგვარეულო მამულში სოფ. ახალქალაქში, ახლანდელ კასპის რაიონში, დაახლოებით 1715 წელს (ზუსტი თარიღი ცნობილი არ არის, გარდაიცვალა 1806 წელს. დაკრძალულია იქვე). როგორც თვითონ გიორგი, ისე მისი მამა ლუარსაბი და უფროსი ძმა თარხან იორამი (თბილისის მოურავი) გამოჩენილი სამხედრო და სახელმწიფო მოღვაწეები იყვნენ.

* * *

XIX ს. დამდეგამდე ამიერკავკასიაში მხოლოდ საქართველოს ჰყავდა მეტნაკლებად ორგანიზებული სამხედრო ძალა.

* * *

კავკასიაში, კერძოდ საქართველოში, მნიშვნელოვან როლს ასრულებდა ადგილობრივი მილიცია, რომლის სათავე ძველი ფეოდალური ლაშქარი იყო.

* * *

რუსეთის მფარველობაში ქვეშ შევიდნენ: ქართლ-კახეთი – 1801 18.01, სამეგრელო – 1803 02.12, იმერეთი – 1804, აფხაზეთი – 1810, გურია – 1811, საინგილო – 1830, სვანეთი – 1833, აჭარა – 1878 25.08.

* * *

რუსეთის იმპერიის დროს საქართველოში მეტად პოპულარული იყო თავადაზნაურთა შვილების სამხედრო სასწავლებელში აღზრდა. ქართველი ჭაბუკები ბავშვობიდან ეუფლებოდნენ მხედრულ ხელოვნებას და, როგორც წესი, ითვლებოდნენ მამაც, გამჭრიახ და გონებაბამხვილ მეომრებად. სამხედრო სამსახურში ყოფნა პრესტიჟისა და ღირსების საქმედ იყო მიჩნეული. რჩეულთა შორის რჩეულნი კი გენერლობასაც აღწევდნენ. ბაგრატიონთა დინასტიიდან გამოვიდა 30 გენერალი. მრავალი გენერალი ჰყავდათ ორბელიანების, დადიანების, ჭავჭავაძეების, ერისთავების, ანდრონიკაშვილების, თუმანიშვილების, გურიელების, მაყაშვილების, მიქელაძეებისა და ციციშვილების საგვარეულოებს. ბევრი მათგანი არმიაში 50 წელს და მეტ ხანს მსახურობდა, გაითქვა სახელი რუსეთსა და ევროპაში.

* * *

გენერალიტეტის მიმართ განსაკუთრებული მრისხანებით გამოირჩეოდა იმპერატორი პავლე I. რუსეთის იმპერიის სათავეში ყოფნისას მან არმიიდან გააძევა 7 ფელდმარშალი, 333 გენერალი, 2156 უფროსი ოფიცერი. ერთადერთი პოლკი, რომელსაც არ შეხებია პავლე I რისხვა, იყო პეტრე ბაგრატიონის პოლკი.

პავლე I ბრძანებით სასტიკად აწამეს და მოკლეს გამოჩენილი სამხედრო მოღვაწენი ძმები ნამჩევან-გრუზინსკები – ევგრაფი და პეტრე.

1810 11.03 ღამით პავლე I სხვა ორ თანამოაზრესთან ერთად მისივე საძინებელში მოკლა გენერალმა ვლადიმერ იაშვილმა და, შეიძლება ითქვას, ამით ბრწყინვალე სამხედრო მომავალს ხაზი გადაუსვა.

* * *

გენერალ-ფელდციოხმამისტერის წოდება (არტილერიის მთავარი უფროსი) თავის არსებობის პერიოდში (1700-1909) მინიჭებული ჰქონდა მხოლოდ 13 გამოჩენილ პირს: ალექსანდრე არჩილის ძე ბაგრატიონ-იმერეტინსკის – 19.05. 1700, ი.ვ. ბრიუსს – 1710, ფ. გინტერს – 1726, გრაფ ბ.ქ. მინიძს – 1729, ლ.ვ. გამბურგსკის – 1735, თავად ნ.ვ. რეპნინს – 1747, გრაფ პ.ი. შუვალოვს – 1756, ჰერცოგ ან. ვილბოას – 1762,

გრ. ა. ორლოვს – 1765, ბარონ ი.ი. მელერზაკომელსკის – 1784, გრაფ პ.ა. ზუბოვს – 1793. პავლე I გააუქმა ეს წოდება და შემოიღო არტილერიის გენერლის წოდება, რომელიც მანამდე არ არსებობდა. აღდგენილია 1798 წელს. უკანასკნელი გენერალ-ფელდციხმაისტერი იყო მისი აღმატებულება დიდი თავადი მიხეილ ნიკოლოზის ძე რომანოვი. მისი გარდაცვალების (1909) შემდეგ ეს წოდება არავისთვის მიუნიჭებიათ.

* * *

ინფანტერიის გენერალი, იმერეთის მეფის დავითის შვილიშვილი ალექსანდრე კონსტანტინეს ძე ბაგრატიონ-იმერეტინსკი იყო ერთ-ერთი ყველაზე განათლებული და გამორჩეული სამხედრო პირი რუსეთის იმპერიაში. 32 წლის ასაკში მას, გენერალური შტაბის აკადემია დამთავრებულს, მიენიჭა გენერალ-მაიორის წოდება. ამასთანავე, იგი ჩაირიცხა იმპერატორ ალექსანდრე II ამაღლაში და დაინიშნა ვარშავის სამხედრო ოლქის შტაბის უფროსად. მიიღო მონაწილეობა მრავალ ბრძოლაში. ბულგარეთში, ქ. ლოვეჩის ერთ-ერთი ცენტრალური ქუჩა მის სახელს ატარებს, ხოლო ქალაქის პარკში აღმართულ ობელისკზე ამოკვეთილია წარწერა: “1877 წლის 22 აგვისტოს ქალაქი ლოვეჩი გაათავისუფლა რაზმმა თავად ბაგრატიონ-იმერეტინსკის მეთაურობით”.

1881 წელს იგი დაინიშნა რუსეთის იმპერიის მთავარი სამხედრო სასამართლოს უფროსად და მთავარ სამხედრო პროკურორად. ამ თანამდებობებზე იმყოფებოდა II წლის მანძილზე.

ალექსანდრე ბაგრატიონ-იმერეტინსკი არჩეული იყო რუსეთის სახელმწიფო საბჭოს წევრად (1892-96), შემდეგ კი დაინიშნა ვარშავის გენერალ-გუბერნატორად და ვარშავის სამხედრო ოლქის ჯარების მთავარსარდლად (1897.01.01. - 1900. 18.11.).

* * *

პეტრე ბაგრატიონის მხედართმთავრულ სულზე, ნიჭსა და მიდრეკილებაზე მისი სამხედრო კარიერაც მეტყველებს: 17 წლის ასაკში (1782 21.02) გახდა სერჟანტი, 1792 17.02 – კაპიტანი, 1792 28.06 – სეკუნდ-მაიორი, 1793 21.11. – პრემიერ-მაიორი, 1794 16.04 - პოდპოლკოვნიკი, 1798 13.02 – პოლკოვნიკი, 1799 04.02 – გენერალ-მაიორი, 1805 08.11 – გენერალ-ლეიტენანტი და 1809 20.04. ინფანტერიის გენერალი, ანუ სრული გენერალი. მას მიღებული ჰქონდა რუსეთის იმპერიის ყველა უმაღლესი სამხედრო ჯილდო, მათ შორის წმ. გიორგის II ხარისხის ორდენი.

* * *

დიდი ქართველი პოეტი – რომანტიკოსის, სახელმწიფო საბჭოს წევრის, ინფანტერიის გენერლის, გენერალ-ადიუტანტის, გამოჩენილი სარდლისა და სახელმწიფო მოღვაწის გრიგოლ ორბელიანის მკერდს ამშვენებდა 15 რუსეთისა და 4 საზღვარგარეთის ორდენები, მრავალი სხვა ჯილდო.

გრიგოლ ორბელიანის დაკრძალვის დღეს კავკასიის არმიის სახელით დიდმა თავადმა მიხეილმა, რომელიც იმ დღეს ბორჯომიდან თბილისში სპეციალურად ჩამოვიდა, განაცხადა: “არავინ სარგებლობდა კავკასიაში ისეთი საყოველთაო და დამსახურებული ავტორიტეტით, როგორითაც გრიგოლ ორბელიანი...”

* * *

პეტრე რომანის ძე ბაგრატიონი (დიდი პეტრე ბაგრატიონის ძმისშვილი) იყო ქართველ გენერალთა შორის ერთ-ერთი ყველაზე განათლებული პიროვნება. მისი მეცნიერული მიღწევები ფიზიკასა და ქიმიამი უდიდესი მნიშვნელობისაა და დღესაც გამოიყენება პრაქტიკაში. მისი შექმნილია ციანიდის მეთოდი, რისი მეშვეობითაც ხდება მადნიდან კეთილშობილი ლითონების – ოქროს, ვერცხლის, პლატინის მიღება.

* * *

XIX საუკუნის გამოჩენილ გენერალთა უმერავლესობა, რომლებიც წარმოშობით კავკასიიდან იყვნენ ან აქ დაიწყო სამხედრო სამსახური, გრიგოლ ორბელიანის აღზრდილნი იყვნენ, მისი სამხედრო სკოლა ჰქონდათ გავლილი ან მისი შერჩეული იყვნენ დაწინაურებისას.

* * *

ბრწყინვალე თავადი, გენერალ-ლეიტენანტი ანდრია დადიანი-მინგრელსკი (ეკატერინე ჭავჭავაძის უმცროსი შვილი) ითვლებოდა თავისი დროის ერთ-ერთ უძლიერეს მოჭადრაკედ. სანკტ-პეტერბურგის პაჟთა კორპუსის დამთავრების შემდეგ, 1879 წელს მას საბუშაოდ ამწესებენ რუსეთის საელჩოში, რომში. ორი წლის შემდეგ

იგი უბრუნდება სამხედრო სამსახურს და მიუხედავად ამ სფეროში მოღვაწეობის დიდი დატვირთვისა, ჭადრაკი მისი ცხოვრების განუყოფელ ნაწილად რჩება. ჭადრაკში მსოფლიოს პირველი ჩემპიონი ვილჰელმ სტიინიცი 1882 წელს ა. დადიანის თამაშს გენიალურად აღიარებდა. ლონდონის ყოველთვიურმა საჭადრაკო ჟურნალმა (1892 წლის ივნის-ივლისის ნომერი) ანდრია დადიანი მიიჩნია ევროპის ერთ-ერთ ყველაზე კულტურულ ადამიანად. იგი იყო საოცრად ერუდირებული, ყოველმხრივ განათლებული პიროვნება. ქართული და რუსული ენების გარდა თავისუფლად ფლობდა ფრანგულ, გერმანულ, იტალიურ, ინგლისურ ენებს. 1890 წელს იგი დასახლდა კიევიში, სადაც აგრძელებდა სამხედრო სამსახურს. გარდაიცვალა იქვე 1910 13.06. მისი ნეშტი გადმოასვენეს საქართველოში და დაკრძალეს გორდში, სამეგრელოს მთავართა საზაფხულო რეზიდენციაში.

* * *

რუსეთის იმპერიაში ერთ-ერთი ყველაზე გამოჩენილი დიპლომატი იყო სერგი ლაზარეს ძე ლაშქარაშვილი (ბიბილური). მამამისმა ლაზარე გრიგოლის ძე ლაშქარაშვილ-ბიბილურმა რუსეთში გადასახლების შემდეგ გვარი რუსულ ყაიდაზე შეიცვალა და ლაშქაროვი გახდა.

სერგი იყო ქართველ გენერლებს შორის პირველი გენერალური კონსული. ამ მისიას იგი წარმატებით ასრულებდა დუნაის სამთავროში, მოლდავეთში, ბესარაბიაში, ვლახეთში. იყო რუსეთის საგარეო საქმეთა კოლეგიის (1802 წლიდან – სამინისტროს) წევრი. მონაწილეობდა რუსეთ-თურქეთისა და რუსეთ-ირანის იმ დროის თითქმის ყველა სამთავრობო მოლაპარაკებაში.

ს. ლაშქაროვი გარდა ქართული და რუსული ენებისა, თავისუფლად ლაპარაკობდა ფრანგულად, იტალიურად, თურქულად, არაბულად, სპარსულად, ფლობდა ძველ და ახალ ბერძნულ, აგრეთვე სომხურ ენებს.

მას დიდად აფასებდა გენერალ-ფელდმარშალი პოტიომკინი, რომელმაც ეკატერინე II მიერ ნაჩუქარი ბრილიანტის ბეჭედი ს. ლაშქაროვს უბოძა საჩუქრად, ეკატერინე II კი კანცლერ-მრჩევლისა და გენერალ-ადიუტანტის წოდება მიანიჭა.

* * *

300 წლის მანძილზე ქართველი გენერლები წარმატებით მოღვაწეობდნენ სამხედრო დარგის ყველა სფეროში, მაგრამ განსაკუთრებით არტილერიაში გამოიჩინეს თავი. დავიწყით იქიდან, რომ პირველი ქართველი გენერალი ალექსანდრე არჩილის ძე ბაგრატიონ-იმერეტინსკი რუსეთის არტილერიის, როგორც ჯარის სახეობის, შემქმნელად ითვლება. შემდგომში არტილერიაში მოღვაწეობდნენ გამოჩენილი გენერლები: ნიკოლოზ ამბერსაძე – რუსეთის არტილერიის ინსპექტორი (1799-1800), ბაქარ ბაგრატიონი – მოსკოვის ოლქის არტილერიის სარდალი (1727), არტილერიის უფროსები – ლევან იაშვილი, კონსტანტინე მამაცაშვილი, ივანე მუსხელიშვილი, ალექსანდრე ქუთაისოვი (კიკიანი), გიორგი ხიმშიაშვილი, ვიაჩესლავ მიქელაძე...

გენერალ-მაიორი ვ. მიქელაძე ჯერ კიდევ 1912 წ. აირჩიეს რუსეთის საარტილერიო კომიტეტის წევრად. პედაგოგიურ მოღვაწეობას ეწეოდა სხვადასხვა სამხედრო სასწავლებელში, სამხედრო-საინჟინრო აკადემიაში. 1918 წლიდან ვ. მიქელაძეს დიდი თანამდებობები ეკავა წითელ არმიაში, აგრძელებდა პედაგოგიურ საქმიანობას საარტილერიო აკადემიაში. გახდა სამხედრო მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი. ომის დროს, 1941 წელს, მიუხედავად ხანდაზმული ასაკისა, ჩაირიცხა ლენინგრადის სახალხო ლაშქარში. გარდაიცვალა 1951 წ. დაკრძალულია სანკტ-პეტერბურგში.

საბჭოთა პერიოდის გამოჩენილ ქართველ გენერალთაგან არტილერიაში წამყვანი თანამდებობები ეკავათ კონსტანტინე ლესელიძეს – 50-ე არმიის სარდალს, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსს ირაკლი ჯორჯაძეს, გენერალური შტაბის სამხედრო აკადემიის კათედრის გამგეს, გალაქტიონ ალფაიძეს – სარაკეტო ტექნიკის საგამოცდო პოლიგონის უფროსს, ტექნიკურ მეცნიერებათა დოქტორს, პროფესორ ვიქტორ სულაქველიძეს – სამხედრო საარტილერიო აკადემიის კათედრის გამგეს და ა.შ.

* * *

ქართული გენერალიტეტის ისტორიაში გვხვდება არაერთი შემთხვევა, როცა ერთი ოჯახიდან რამდენიმე ძმა გენერალი იყო. მაგალითად, მეფე გიორგი XII ვაჟები – დავით, იოანე და მიხეილ ბაგრატიონები; ძმები ბიბილურები (ლაშქარაშვილი) – ალექსანდრე, გრიგოლი და პავლე, დადიანები – დავითი, გრიგოლი და კონსტანტინე, ლუმაძეები – ივანე, იოსები და ნიკოლოზი, შალიკაშვილები – იაკობი, სიმონი და ივანე.

* * *

გენერლები — ძმები იოსებ და კონსტანტინე დავითის ძე თარხან-მოურავები სხვადასხვა დროს მეთაურობდნენ გრენადერთა მე-14 ქართულ პოლკს, პირველი მათგანი — 1853-55 წლებში, ხოლო მეორე — 1855-58 წლებში. შემდგომში ორივეს ეკავა გენერალ-გუბერნატორის თანამდებობა: იოსებს — სამხრეთ დაღესტანში, კონსტანტინეს — შემახსა და ბაქოში.

* * *

თავად ბიძინა რევაზის ძე ერისთავს ჰყავდა 13 შვილი — 9 ვაჟი და 4 ქალიშვილი. იგი მონაწილეობდა 1832 წლის შეთქმულებაში, რისთვისაც დააპატიმრეს. მისი მეუღლე იყო თავად ბიძინა მელიქიშვილის ასული თამარი. 9 ვაჟიდან, რომელთაგანაც ყველა რუსეთის არმიაში მსახურობდა, ორი გენერალი გახდა: გენერალ-ლეიტენანტი ნიკოლოზი, გენერალ-მაიორი მიხეილი.

* * *

გამოჩენილმა მხედართმთავარმა კონსტანტინე მამაცაშვილმა საბრძოლო ნათლობა 1839 წელს მიიღო ჩრდილოეთ კავკასიაში. შამილთან ბრძოლების დროს იგი გენერალ-ადიუტანტ პ. გრაბეს ექსპედიციაში იმყოფებოდა. ეს ლაშქრობა საბრძოლო დიდებაზე მეტად მნიშვნელოვანი აღმოჩნდა იმით, რომ აქ კონსტანტინე მამაცაშვილი გაეცნო და დაუახლოვდა მიხეილ ლერმონტოვს. დიდი რუსი პოეტი მამინ ტეგინის ქვეით ლეგიონში მსახურობდა და მამაცაშვილთან ერთად მონაწილეობდა პ. გრაბეს ექსპედიციაში. იგი სპეციალურ, ე.წ. პარტიზანულ რაზმს მეთაურობდა, რომელიც 40 რჩეული კაზაკისაგან შედგებოდა. ეს გმირული პერიოდი აღწერილია მ. ლერმონტოვის ნაწარმოებში “ვალერიკ”.

* * *

1886 წელს ბულგარეთში, სამეფო კარზე, გადატრიალება მოხდა. ტახტიდან ჩამოაგდეს ალექსანდრე ბატენბერგი. ამას ბულგარეთ-რუსეთის ურთიერთობის გამწვავება მოჰყვა. მეფობის კანდიდატად არ შეიძლებოდა წამოყენებინათ ევროპის სახელმწიფოთა სამეფოს საგვარეულოს წარმომადგენელი, მაგრამ აუცილებელი იყო, რომ ცნობილ დიდებულთა გვარიდან ყოფილიყო. რუსეთმა ისარგებლა შემთხვევით და სრულიად კანონზომიერად ბულგარეთის სამეფო ტახტზე სამეგრელოს მთავართა უკანასკნელი წარმომადგენელი, გენერალი ნიკო დადიანი — მინგრელსკი წამოაყენა. ამის საფუძველს იძლეოდა მისი წარმოშობა, განათლება, მისი სახელი ევროპაში და ამავე დროს, ის, რომ იგი გახდა ბულგარეთის განთავისუფლების მონაწილე. მიუხედავად იმისა, რომ მისი კანდიდატურა ყველაზე რეალური იყო, ბულგარეთში შექმნილი ანტირუსული ვითარების გამო ტახტზე ავსტრია-გერმანიის კანდიდატი ფერდინანდ კობურგსკი ავიდა.

* * *

პავლე ციციშვილზე გენერალისიმუსი სუვოროვი ერთ-ერთ თავის ბრძანებაში აღნიშნავდა: “უნდა იბრძოლო ისე გაბედულად, როგორც მამაცი გენერალი ციციანოვი”.

* * *

მე-19 საუკუნის პირველ ნახევარში საქართველოში იფეთქა რამდენიმე სერიოზულმა აჯანყებამ რუსეთის კოლონიური პოლიტიკის წინააღმდეგ (1810, 1812, 1832, 1841), რომლებშიც თავადაზნაურობასთან ერთად მონაწილეობდნენ ქართველი გენერლები და ოფიცრები, რის შედეგადაც მათი დიდი ნაწილის სამხედრო კარიერა დასრულდა.

* * *

ყირიმის ანუ აღმოსავლეთის ომის დასაწყისში, 1853 წელს, კავკასიაში ბრძოლისათვის მზად იყო 41 ქვეითი ბატალიონი, 26 ესკადრონი, კაზაკთა 45 ასეული, კავკასიის ხალხთა 32 ასეული და 130 ქვემეხი. ამ ძალებიდან ძირითად საბრძოლო ასპარეზზე უშუალო მოქმედებისათვის გამოიყო ე. წ. მოქმედი კორპუსი (ათი ათასამდე მეომარი), რომელსაც სათავეში ჩაუდგა სახელგანთქმული გენერალი ვასილ ბებუთაშვილი (ბებუთოვი).

* * *

ინფანტერიის გენერლის პეტრე სტეფანეს ძე კოტლიაროვსკის (1820-1879) სახელი, რომელმაც განსაკუთრებით გამოიჩინა თავი რუსეთ-თურქეთის ომში, მინიჭებული ჰქონდა პირველ ქართულ შენაერთს — მე-14 ქართულ გრენადერთა პოლკს.

* * *

რუსეთ-იაპონიის ომის (1904-1905) დროს გამორუღად იბრძოდნენ შორეულ ფრონტზე გენერალ-ლეიტენანტები ნიკოლოზ და გიორგი თუმანიშვილების, ივანე ორბელიანი, დავით სუმბათაშვილი, ევგენი ფანჩულიძე, რომან კონდრატენკო, გენერალ-მაიორები ნიკოლოზ ანდრონიკაშვილი, პეტრე დონაური, გიორგი ორბელიანი, ესტატე ჩერქეზიშვილი, ვლადიმერ მაყაშვილი, ათობით ქართველი ოფიცრები – მომავალი გენერლები...

* * *

იმპერატორ ნიკოლოზ II ბრძანებით (№351, 1905 08.05) რუსეთ-იაპონიის ომის პერიოდში პორტ-არტურში ნამსახურები ყოველი თვე 1904 წლის 1 მაისიდან 20 დეკემბრის ჩათვლით ითვლებოდა ერთ წელიწადად, ყოველი დღე კი – 12 დღედ.

* * *

XX საუკუნის დასაწყისში რუსეთის იმპერიის ტერიტორია შეადგენდა 22 400 000 კმ², მოსახლეობა – 128, 2 მლნ. ადამიანს, აქედან 57% არარუსი მოსახლეობა იყო. მთელი ტერიტორია იყოფოდა 81 გუბერნიად და 20 ოლქად.

* * *

კავკასიაში რუსეთის ჯარების ყოფნის 200 წლის ისტორიის მანძილზე, დაწყებული 1801 წლიდან დღემდე, მათი ხელმძღვანელობა მოუწია 51 პიროვნებას; მათ შორის არც ერთი ქართველი არ ყოფილა. ყველაზე დიდი ხნის მანძილზე ამ მოვალეობას ასრულებდა იმპერატორ ნიკოლოზ I-ის ვაჟი - დიდი თავადი გენერალ-ფელდმარშალი მიხეილ რომანოვი – 1862 1881 წლებში, რუსეთის სახელმწიფო საბჭოს თავმჯდომარედ დანიშვნამდე, დიდი თავადი მიხეილ ნიკოლოზის ძე იყო მეფისნაცვალთა კავკასიაში და ამავე დროს კავკასიაში მყოფი რუსეთის ჯარების მთავარსარდალი.

* * *

თბილისის სამხედრო სასწავლებლის უფროსად 1905 15.04 დაინიშნა გენერალი ნიკოლოზ ზაგიუ-ყარანგოზიშვილი. ამ თანამდებობაზე მან 10 წელი იმსახურა. მისი უმცროსი ძმა მიხეილი აგრეთვე გენერალი გახდა, დაიცვა სადოქტორო დისერტაცია. იგი ითვლებოდა ზურგის დარგის ერთ-ერთ საუკეთესო სპეციალისტად არა მარტო რუსეთის იმპერიაში, არამედ საბჭოთა კავშირშიც, სადაც მეფის არმიის ყოფილ გენერალს მიანიჭეს გენერალ-ლეიტენანტის წოდება და მიანდეს კათედრის ხელმძღვანელობა ლენინგრადის, შემდეგ კი – მოსკოვის სამხედრო აკადემიებში.

ძმები ზაგიუ-ყარანგოზიშვილები (მამით ფრანგები) დაიბადნენ და გაიზარდნენ დუშეთში, თავიანთ დედულეთში და მშვენივრად ფლობდნენ ქართულ ენას. ორივე ძმამ დაამთავრა კადეტთა კორპუსი. ეს იშვიათი შემთხვევაა, როდესაც ორი ძმა—რუსეთის იმპერიის გენერლები გადაურჩნენ მრისხანე ბოლშევიკურ ტერორს. ნიკოლოზი გარდაიცვალა – 1951, მიხეილი – 1953 წელს.

* * *

რუსეთის იმპერიის სამხედრო-სახმელეთო ძალები შედგებოდა რეგულარული კაზაკთა ჯარებისაგან და სახალხო ლაშქრისაგან. ქვეით ჯარში შედიოდნენ დივიზიები (ერთ დივიზიაში შედიოდა ოთხი პოლკი), მსროლელთა ბრიგადები, სახაზო ბატალიონები. კავალერიას შეადგენდნენ კირასირების, დრაგუნების, ულანებისა და ჰუსართა პოლკები. არტილერია იყოფოდა ქვეით და ცხენოსან არტილერიად. არსებობდნენ აგრეთვე საინჟინრო, მეციხოვნეთა (ციხე-სიმაგრეების დასაცავად), სარეზერვო, სათადარიგო, ადგილობრივი და კაზაკთა ჯარები.

* * *

XX ს. დასაწყისში საშუალო ასაკი რუსეთის არმიაში შეადგენდა: პოლკოვნიკისა – 50 წელს, გენერალ-მაიორისა – 55 წ., გენერალ-ლეიტენანტისა – 62 წ., სრული გენერლისა – 70 წელს. ამასთან საშუალო

ასაკი შეადგენდა: დივიზიის უფროსისა — 60 წელს, კორპუსის მეთაურისა — 60 წელს, სამხედრო ოლქის სარდლისა — 65 წელს. 24 ჯარისკაცზე მოდიოდა 1 ოფიცერი.

განსაზღვრული იყო აგრეთვე ასაკობრივი ცენზი: პოლკის მეთაურისა — 58 წელი, დივიზიის უფროსისა — 63 წელს, კორპუსის მეთაურისა — 67 წელი.

კავკასიის სამხედრო ოლქის ჯარები

(1900 წლის მდგომარეობით)

კავკასიის I-ლი საარმიო კორპუსი (მეთაური — გენერალ-ლეიტენანტი), რომელშიც შედიოდა:

ქვეითი მე-20 დივიზია (უფროსი — გენერალ-ლეიტენანტი ან გენერალ-მაიორი), 77-ე ტენგინის, 78-ე ნავანგინის, 79-ე კურინის, მე-80 ყაბარდოს პოლკებით (მეთაურები — პოლკოვნიკი ან გენერალ-მაიორი);

ქვეითი 39-ე დივიზია, 153-ე ბაქოს, 154-ე დერბენდის, 155-ე ყუბის, 156-ე ელისავეტპოლის პოლკებით;

კავკასიის I-ლი კაზაკთა დივიზია, ყუბანის I-ლი, მთიელთა მოზდოკის I-ლი, უმანის I-ლი, შავი ზღვის I-ლი კაზაკთა პოლკებით და პლასტუნების I-ლი ბატალიონით;

კავკასიის მე-2 კაზაკთა დივიზია, პოლტავის I-ლი, ლაბინსკის I-ლი, ეისკის I-ლი, სუნჟა-ვლადიკავკაზის I-ლი კაზაკთა პოლკებით და ყუბანის პლასტუნების მე-2 ბატალიონით;

კავკასიის I-ლი საარმიო კორპუსის არტილერიის სამმართველო (უფროსი — გენერალ-ლეიტენანტი), მე-20 და 39-ე საარტ. ბრიგადებით, მე-20 და 39-ე პარკებით, ყუბანის კაზაკთა ჯარის ცენოსანთა ორი საარტ. ბატარეით.

კავკასიის მე-2 საარმიო კორპუსი, რომელშიც შედიოდა:

კავკასიის გრენადერთა დივიზია ლეიბ-ერევანსკის მე-13 პოლკით, მე-14 ქართული, მე-15 თბილისის, მე-16 სამეგრელოს პოლკებით;

ქვეითი 21-ე დივიზია აფშერონის 81-ე, დაღესტნის 82-ე, სამურაის 83-ე, შირვანის 84-ე პოლკებით;

კავკასიის I-ლი ბრიგადა 3 ბატალიონით;

კავკასიის კავალერიის დივიზია ტვერის 43-ე, ნიჟეგოროდის 44-ე, სევერსკის 45-ე დრაგუნთა პოლკებით, დაღესტნის ცხენოსანთა პოლკით, ოსეთის ცხენოსანთა დივიზიონით, ყუბანის კაზაკთა ჯარის I-ლი ხოპერთა პოლკით;

მე-2 საარმიო კორპუსის არტილერიის სამმართველო კავკასიის გრენადერთა საარტ. 21-ე ბრიგადით, ორი საარტ. პარკით, კავალერიის მსროლელი საარტ. დივიზიონით;

ნაწილები, რომლებიც არ შედიოდნენ კორპუსების შემადგენლობაში:

63-ე ქვეითი სარეზერვო ბრიგადა (უფროსის წოდება — გენერალ-მაიორი). მასში შედიოდა ოთხი ბატალიონი;

64-ე ქვეითი სარეზერვო ბრიგადა ფოთის 257-ე, სოხუმის 258-ე, გორის 259-ე, არდაგანის 260-ე ქვეითი სარეზერვო პოლკებით;

66-ე ქვეითი სარეზერვო ბრიგადა შემახის 261-ე, სალიანსკის 262-ე, ნოვობაიაზეტის 263-ე, ლორის 264-ე პოლკებით;

ვლადიკავკაზის ადგილობრივი ბრიგადა: ეკატერინოგრადის დისციპლინარული ბატალიონი, ეისკის, ტემრუკის, მაიკოპის, არმავირის, მოზდოკის, ვლადიკავკაზის, ახტინსკისა და ნოვოროსიისკის ადგილობრივი კომანდები;

თბილისის ადგილობრივი ბრიგადა: სარეზერვო ბატალიონი, შუშის, თბილისის, სურამის, ახალციხის ადგილობრივი კომანდები.

კავკასიის სარეზერვო საარტილერიო ბრიგადა: სამი დივიზიონი, შვიდი სამთო ბატარეა, კავკასიის სათადარიგო ფეხოსანთა ბატარეა, ორი საარტ. პოლკი, ერთი სარეზერვო საარტ. პარკი.

კავკასიის მესანგრეთა ბრიგადა, ორი ბატალიონი:

ვლადიკავკაზის ადგილობრივი ბრიგადის სამმართველო (უფროსი - გენერალ-მაიორი).

თბილისის ადგილობრივი ბრიგადის სამმართველო (უფროსი - გენერალ-მაიორი).

სამაზრო სამხედრო უფროსების სამმართველო (კომენდანტი - გენერალ-მაიორი).

საკომენდანტო სამმართველო (კომენდანტი - გენერალ-მაიორი).

ყარსის ციხე-სიმაგრე (კომენდანტი - გენერალ-ლეიტენანტი).

მიხაილოვის (აჭარა) ციხე-სიმაგრე (კომენდანტი - გენერალ-მაიორი).

საზღვაო სამინისტროს დაწესებულებები:

ბაქოს პორტი (მეთაური - კონტრ-ადმირალი), ასტრახადსკის საზღვაო სადგური (მეთაური - მე-2 რანგის კაპიტანი), კასპიის ფლოტის ეკიპაჟი (მეთაური - I-ლი რანგის კაპიტანი).

გუბერნიის ჟანდარმერიის სამმართველო (უფროსი - გენერალ-მაიორი).

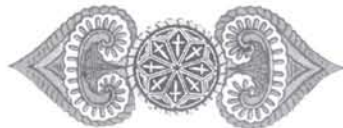
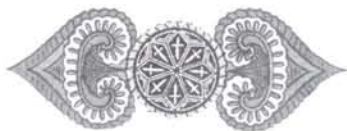
კავკასიის საზღვრებს იცავდა მე-6 საოლქო სასაზღვრო ჯარის ცალკე კორპუსი (უფროსი - გენერალ-მაიორი, ცენტრი - თბილისი). კორპუსში შედიოდნენ: შავი ზღვის ბრიგადა (ბათუმი), ელისავეტპოლის ბრიგადა (ვანქი), ბაქოს ბრიგადა (გეოქ-ტეფე), ერევნის ბრიგადა (ერევანი) და ყარსის ბრიგადა (ყავიზმაი).

* * *

კავკასიის არმია ითვლებოდა რუსეთის იმპერიაში ერთ-ერთ ყველაზე ბრძოლისუნარიანად. განუწყვეტელმა საბრძოლო ვითარებამ, მუდმივმა ლაშქრობებმა კავკასიის არმიის მებრძოლებს გამოუშუშავეს ჩინებული სამხედრო ოსტატობა, მტკიცე ნებისყოფა, ამტანიანობა.

* * *

კავკასიის რევიონი რუსეთის იმპერიის უმსხვილეს განაპირა მხარეს წარმოადგენდა. მისი ტერიტორია შეადგენდა 1361,6 ათას კვ. კერსს. 1915 წლის დასაწყისში აქ ცხოვრობდა 11.5 მლნ კაცი.

ჯახმა თავისი სამხედრო ძლიეხება მტეხზე ახა მახტო მატეხიანეხ
და ხიყნობიხვ უპიხატესობაში უნდა ეძიოს, ახამედ თავის მოხიანეხ
და სელიეხ ძანაში. ჩვენ უნდა გვახსოვდეს ძველი აღზხდის ეს
ჯავჯასიუხი სისტემა და გვახსოვდეს ჯახგად

ივანე ამილახვარი

კავალარიის ბენერალი

საქართველოს თავადუხნაურთა საგვარეულო გერბები

ბ ა ბ ნ დ ტ ი ო ო ნ თ ა

აბაგელიძეების

აბაშიძეების

აბიაშვილების

აბალიშვილების

აბილახვარების

აბირაჩიბების

ანლონიკაშვილების

აფხაზების

აბაქთაევილი

აბაქთაევილი

აბაქთაევილი

აბილი

აბსევილი

აბსევილი

აბსევილი –
აბსევილი

აბილი

აბილი

აბილი –
აბილი

აბილი

აბილი
(აბილი)

აბილი
(აბილი)

აბილი

აბილი

აბილი-
აბილი

თუბანძეშვილების

თურქესტანძეშვილების

ლაშარაშვილების

განველიშვილების

გალაშვილების

გვაშვილების

გელიშვილების

გვიჩვაჩეხების

გვიჩეხების

ნაკაშვილების

ორბელიანების

რაბიშვილების

შხატიაშვილების

შანელიშვილების

ყარაღაშვილების

შალიაშვილების

გურჯაანის

აფხაზეთის

სამეგრელოს

გურჯაანის

სამეგრელოს

აფხაზეთის

გურჯაანის

გურჯაანის

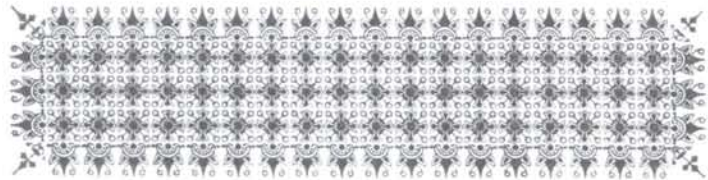
გურჯაანის

გურჯაანის

გურჯაანის

ქართული „ღრუჭინის“ ღარიბა
(XIX ს. მეორე ნახევარი)

XIX ს. ქართველ მებრძოლთა ტიპაჟები

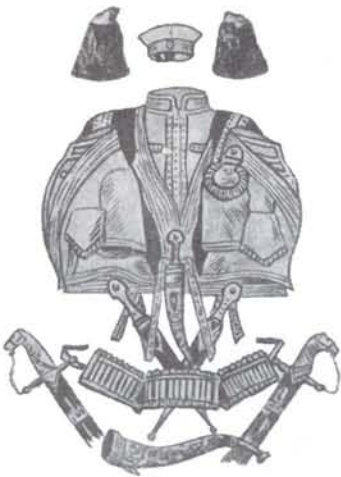

(თბილისი, 1860 წ.)

ქართული საბადრაგო ოცეულის
ტანსაცმლის ფორმა
(1880-ანი წლები)

ქართული საბადრაგო
ასეულის აღჭურვილობა
(1860-ანი წლები)

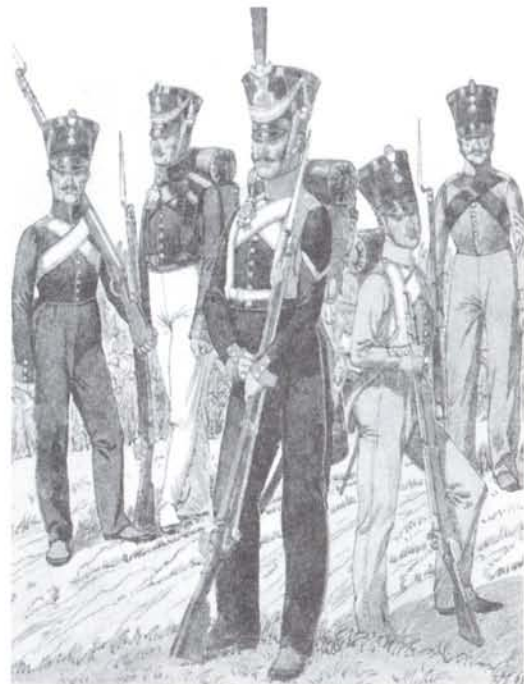

რუსეთის იმპერიის ჯარის სხვადასხვა სახეობის ფორმის ნიმუშები

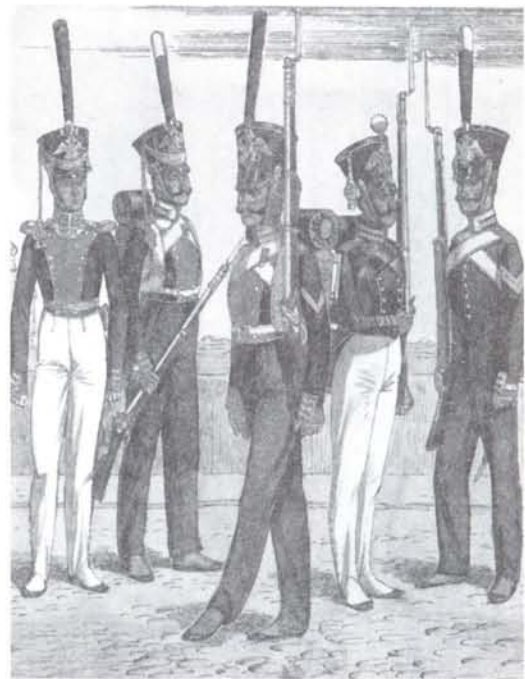
(მე-XIX ს. მეორე ნახევარი)

გრენადერთა პოლკის ოფიცრები და რიგითები

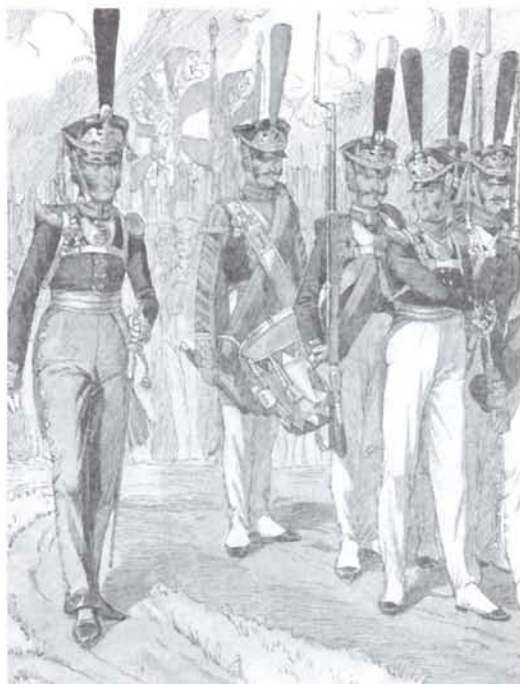
ოფიცერი-უღახი

პრეობრაჟენის და უგერის
ლეიბ-გვარდიის პოლკების ოფიცრები და რიგითები

რუსეთის იმპერიის ჯარის სხვადასხვა სახეობის ფორმის ნიშნები

(მე-XIX ს. მეორე ნახევარი)

ლეიბ-გვარდიის იზმაილოვის და
სემიონის პოლკების ოფიცრები
(XIX ს. დასაწყისი)

ქვეითი ჯარის ოფიცრები და რიგითები.
რუსეთ-თურქეთის ომი (1877-1878)

ჰუსარები
(1816)

ყაზარდოს ქვეითი პოლკის ოფიცერი
 და რიგითი (1825)

I-ლი კირასირის დივიზიის
 შტაბის ოფიცერი და რიგითები

ცხენოსანთა საარტილერიო ბრიგადის
 ობერ-ოფიცერი და რიგითები (1839)

ნიუგოროდის დრაგუნთა პოლკის
 შტაბ-ოფიცერი და რიგითი (1825)

გენერალ – ადიუტანტის
მუნდირი (1800)

ლეიბ-გვარდიის პუსართა პოლკის
ობერ-ოფიცრის მუნდირი (1845)

გენერალ – პორუჩიკის
მუნდირი და კამშოლი (1764)

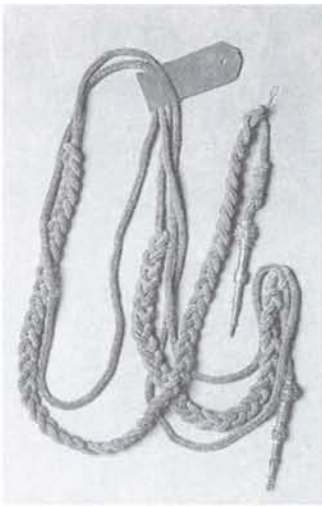
არტილერიის ოფიცრის
საპარადო კიტელი (1813)

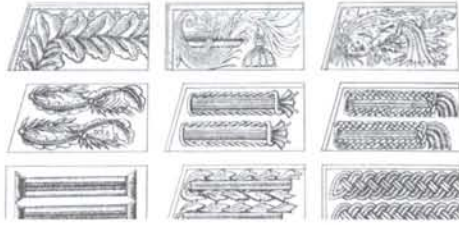
შარფი – გენერლებისა და
ოფიცრების საპარადო
ტანსაცმლის ძვირფასი
მორთულობა (1849)

ლეიბ – გვარდიის
პრეობრაჟენის პოლკის
ოფიცრის მუნდირი (1817)

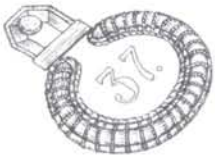
სამხედრო ტანსაცმლის კაზმულობის ნიმუშები

1827 წლამდე რუსეთის არმიაში არ არსებობდა თვალსაჩინო განმასხვავებელი ნიშნები გენერალ-მაიორისა და „სრულ“ გენერალს შორის, პოლკოვნიკს, პოდპოლკოვნიკსა და მაიორს, კაპიტანსა და პრაპორშჩიკს შორის. 1827 წელს ეპოლეტებზე ვარსკვლავების შემოღებამ მეტი სიცხადე შეიტანა გენერლების შტაბის და ობერ-ოფიცრების ჩინის განსაზღვრაში

აქსელბანდი. ოქროს ან ვერცხლის ზონარით მოწნული მორთულობა, რომელსაც ატარებდნენ მარჯვენა მხარზე ჩამოკიდებულს ოფიცრები და გენერლები (1762-1917)

ეპოლეტები :

უნტერ - ოფიცრის

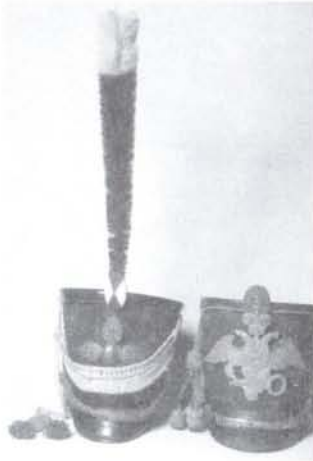
ობერ - ოფიცრის

გენერალ - მაიორის

გენერალ-ლეიტენანტის

გვარდიის ქვეითი ჯარის კარაბინერის და ოფიცრის კივერი

ლეიბ-გვარდიის ულანის პოლკის გენერლის მუზარადი (1909-14)

გვარდიის არტილერიის ოფიცრის და ქვეითი ჯარის გენერლის კივერი (1909-14)

კავალერიის პოლკოვნიკის (1837)

ლეიბ-გვარდიის ცხენოსანთა პოლკის მუზარადი (1860-1917)

ლეიბ-გვარდიის ცხენოსანთა პოლკის ოფიცრის მუზარადი (1860-1917)

რუსეთის არმიის ოფიცერთა და ჯარისკაცთა სამხედრო ფორმის თავსაბურავების ნიმუშები პეტრე I-დან ალექსანდრე III-ის პერიოდამდე

ეუბანისა და თერგის ჯარების ოფიცერთა და კაზაკთა სამხედრო ფორმა

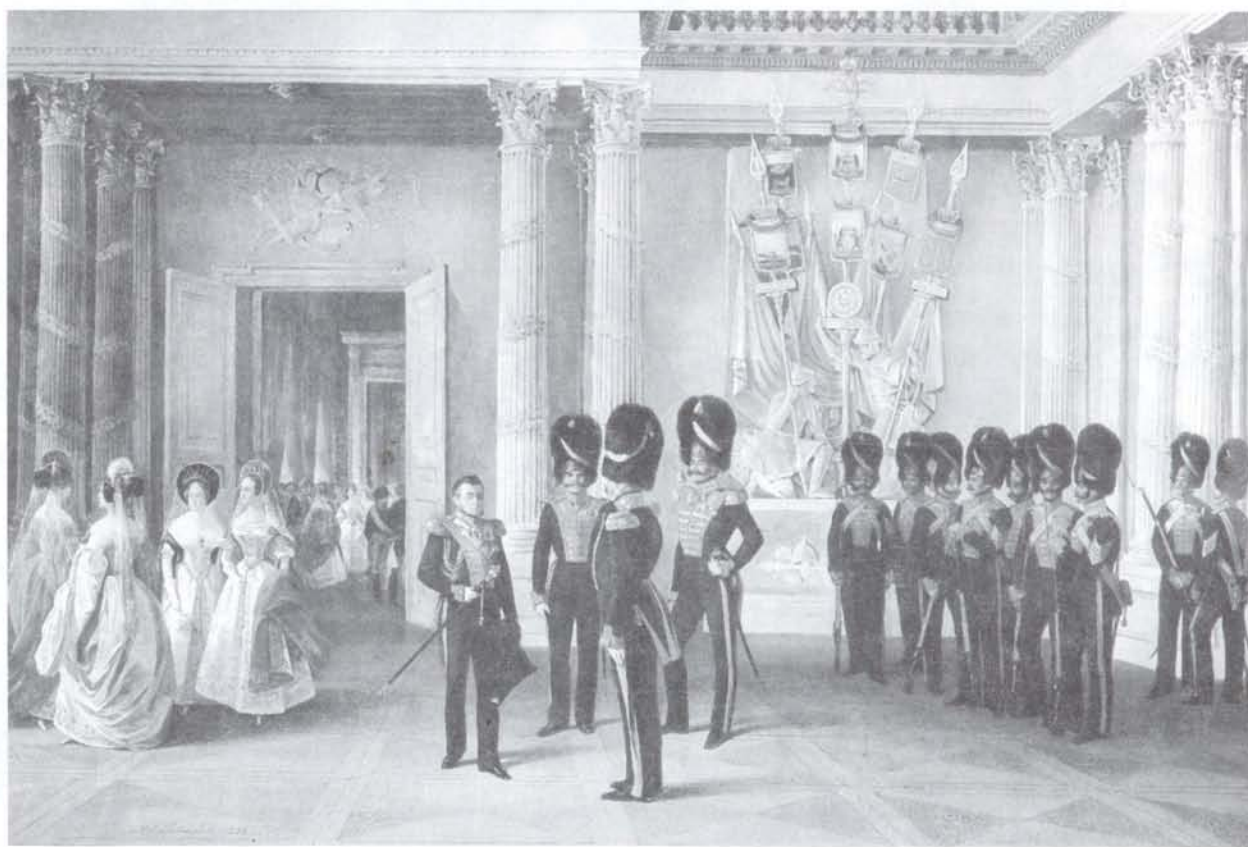
კავკასიის ცალკეული კორპუსის დაბალ ჩინოსანთა მუნდირები

შეტევაზეა გენერალ ივანე ორბელიანის კავკასიის „ველური დივიზია“ (რუსეთ-იაპონიის ომი, 1904)

რუსეთის ჯარების პარიზში შესვლის ორი წლისთავისადმი მიძღვნილი დღესასწაული.
სანკტ-პეტერბურგი, 1816 წლის 19 მარტი

სანკტ-პეტერბურგის ზამთრის სასახლის საგერბო დარბაზი, XIX ს.

ბრძოლა პლევენთან (ბულგარეთი, 1877 29.11), რომელშიც გენერალმა ალექსანდრე კონსტანტინეს ძე ბაგრატიონ-იმერეტინსკიმ წმ. გიორგის III ხარისხის ორდენი დაიმსახურა. (მხატვარი ნ. დმიტრიევ-ორენბურგსკი, 1883 წ.)

ბოროდინოს ბრძოლა (1812 26-28.08), რომელშიც მონაწილეობდა 13 ქართველი გენერალი. თეორ ცხენზე გვარდიის ულანთა პოლკის მეთაური გენერალი ანტონ შალიკაშვილი. (მხატვარი ა. დეზარნო)

ბოროდინოს ბრძოლა, 1812 წ. 28 აგვისტო. დაჭრილი ინფანტერიის გენერალი პეტრე ბაგრატიონი იძლევა ბოლო ბრძანებებს მარცხნივ თეთრ ცხენზე მჯდომი – გენერალ-ლეიტენანტი პ. კონოვნიცინი, რომელმაც ბრძოლაში შეცვალა პ. ბაგრატიონი. (მხატვარი პ. ჰესი. ფრაგმენტი, 1843)

წმინდა ანდრია პირველწოდებულის ლენტი, რომელიც ეკეთა პეტრე ბაგრატიონს ბოროდინოს ბრძოლაში და მისივე ბროლისაგან დამზადებული ვახის ფორმის სამაგიდო ბეჭედი (ინახება მოსკოვის ისტორიულ მუზეუმში)

სანკტ-პეტერბურგი. ზამთრის სასახლის სამხედრო გალერეა, სადაც გამოფენილია 1812 წლის სამამულო ომში მონაწილე გამოჩენილ სამხედრო მოღვაწეთა პორტრეტები. მათ შორის რვა ქართველი გენერლის პორტრეტი. (მხატვარი ვ. დოუ, 1835)

ქართლ-კახეთის მეფე, ქართული ჯარის
მთავარსარდალი ერეკლე II

ინფანტერიის გენერალი
იაკობ ალხაშიშვილი

კავალერიის გენერალი
ივანე ამილახვარი

კავალერიის გენერალი
მიხეილ ამირაჯიბი

კავალერიის გენერალი
ივანე ანდრონიკაშვილი

ინფანტერიის გენერალი
პეტრე ბაბრათიონი

გენერალ - ფელდციოხმაისტერი
ალექსანდრე ა. ბაბრათიონ-იშერტიშვილი

ინფანტერიის გენერალი
ალექსანდრე კ. ბაბრათიონ-იშერტიშვილი

ინფანტერიის გენერალი
ვასილ ბაბუშთაშვილი

კავალერიის გენერალი
ალქის ბრუსილოვსკი

ინფანტერიის გენერალი
ბრიგოლ დავიანი (კოლხიძე)

ინფანტერიის გენერალი
გიორგი ი. პრისტავსკი

კავალერიის გენერალი
გიორგი რ. პერესტავსი

კავალერიის გენერალი
დავით პერესტავსი

ინფანტერიის გენერალი
იოსებ თარხან-მოურავსი

ინფანტერიის გენერალი
გიორგი ი. თუშანიშვილი

არტილერიის გენერალი
ლევან იაშვილი

კავალერიის გენერალი
მიხეილ ლორის-მელიქოვი

ინფანტერიის გენერალი
ვასილ მარკოუზაშვილი

კავალერიის გენერალი
ლევან მელიქიშვილი

ინფანტერიის გენერალი
ბორიგალე ორბელიანი

ინფანტერიის გენერალი
ალქასი ქაჭავაძე

ინფანტერიის გენერალი
პაშუ ქუთაისივი

ინფანტერიის გენერალი
ბიორბი ქაჭავაძე

ინფანტერიის გენერალი
პავლე ტიტოშვილი

კავალერიის გენერალი
ზაქარია ჭავჭავაძე

კავალერიის გენერალი
ნიკოლოზ (ლიდი ნიკო) ჭავჭავაძე

არტილერიის გენერალი
პიოტრი ხიშვიანი

გენერალ-ლეიტენანტები

იოსებ ანდრონიკაშვილი

რიკვა ანდრონიკაშვილი

გიორგი ანდლულაძე

მოსე არუშთაშვილი-
მცხარბრძელი

პეტრე რ. ბაგრატიონი

რომან ბაგრატიონი

გენერალ-ლეიტენანტები

დავით ბაბრათიონ-
ბრუზინსკი

ალექსანდრე ბ.
ბაბრათიონ-იმერტინსკი

ნიკოლოზ ბაბრათიონ -
იმერტინსკი

ალექსანდრე ბაბრათიონ-
მუხრანსკი

ივანე ბაბრათიონ-
მუხრანსკი

კონსტანტინე ბაბრათიონ-
მუხრანსკი

გენერალ-ლეიტენანტები

ნიკოლოზ ბარათაშვილი

დავით ბაგვაშვილი

ალექსანდრე ბაგვაშვილი

გიორგი ბაბიაშვილი

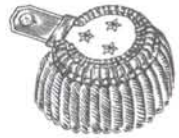
ალექსანდრე ბაგვაშვილი

ვასილ ბაგვაშვილი

გენერალ-ლეიტენანტები

დავით ბუნცაძე

ლევან გურიელი

ანდრია ღაღიაძე

კონსტანტინე ღაღიაძე

ლევან ღაღიაძე

გიორგი ბ. ერისთავი

გენერალ-ლეიტენანტები

ნიკოლოზ პერისტავი

სიმეონ პერისტავი

აბრამ ვახნაშვილი

კონსტანტინე თარხანი-
შვილი

გიორგი ა. თუშანიშვილი

ისაკ თუშანიშვილი

გენერალ-ლეიტენანტები

კონსტანტინე ძ.
მამაცაშვილი

ოლია მაქარაშვილი

კაკი მარჯანიძე

ოლეგ მაქარაშვილი

არსენი ა. მიხელიძე

ოლეგ გოგობიძე

გენერალ-ლეიტენანტები

გიორგი ორბელიანი

ოვანი მ. ორბელიანი

მამუკა ორბელიანი

ალქსანდრე საბინაშვილი

ოვანი შახნულიძე

გიორგი შახნულიძე

გენერალ-ლეიტენანტები

მიხეილ შერვაშიძე

ივანე გვიშვილი

ნესტორ ვარძილაძე

ალექსანდრე ჭავჭავაძე

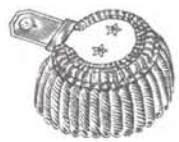

დავით ჭავჭავაძე

მიხეილ ჯომარჯიძე

გენერალ-მაიორები

გრიგოლ საყვარელიძე

ლავროს საყვარელიძე

როსტომ საყვარელიძე

გივი სამილახვარიძე

ბიორბი სამილახვარიძე

ბიორბი არჯვინიძე

გენერალ-მაიორები

სიმონ აბაშიძე-ბორჯენეკო

დავით ავსიანი

იასონ ახვლედიანი

კირილე ბაბრათიოვი

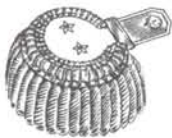

გრიგოლ ბაბრათიოვი-მუხრანსკი

კონსტანტინე ბაბრათიოვი-ობერბაიერნსკი

გენერალ-მაიორები

შალვა ბაგრატიონი

კავლეს ბაგრატიონი

ლეონტი ბაგრატიონი

მიხეილ ბაგრატიონი-შიქლიძე

ნიკოლოზ ბაგრატიონი-შიქლიძე

გიორგი პოტურბა

გენერალ-მაიორები

ალექსანდრე ბაგაშვილი

ოლია ბოკაშვი

გიორგი გურგენიძე

დიმიტრი გურგენიძე

დავით დავითაშვილი

ნიკო დ. დავითაშვილი

გენერალ-მაიორები

ოტის ლაზიანო

ალექსანდრე
ლაღუშვილიანო

გიორგი ლაღუშვილიანო

ოტის ა. ლაზიანო

მიხეილ ლაზიანო

ალექსანდრე ერისთავი

გენერალ-მაიორები

კონსტანტინე პრესთავი

მიხეილ პრესთავი

ალქსანდრე ვახვაძე

მიხეილ ჯაჭიძე-
ყარანბოზიშვილი

ნიკოლოზ ჯაჭიძე-
ყარანბოზიშვილი

გიორგი თარხან-მოსკვა

გენერალ-მაიორები

ვაჟაშვილი თაყაიშვილი

ნიკოლოზ ივ. თუშაიშვილი

ვლადიმერ იაშვილი

ალექსანდრე კობიაშვილი

ზურაბ კობიაშვილი

ნიკოლოზ კობიაშვილი

გენერალ-მაიორები

ივანე ლავრაშვილი

იოსებ მაყაყაშვილი

აბელ მაყაშვილი

ილიძეყვე რატი

ილიძეყვე ვახტანგ

ვასილ მაყაყელი

გენერალ-მაიორები

სპიტიანოვი მანუილ

ბოლშაკოვი გიორგი

ბაქრაძე ივანე

ბრეჯინსკი

ბრეჯინსკი

ბრეჯინსკი

გენერალ-მაიორები

გიორგი მუსხელიშვილი

ევგენ მუსხელიშვილი

ივანე მუსხელიშვილი

ღაშო ნათიშვილი

ზურაბ ნათიშვილი

ღაშო ნაძარაძე

გენერალ-მაიორები

ალექსანდრე ორბელიანი

ოლია ორბელიანი

თემაზ ორბელიანი

ალექსანდრე შვენტი

ზურაბ რატიშვილი

ოცნე რატიშვილი

გენერალ-მაიორები

ივანე საბინაშვილი

როსტომ საბინაშვილი

გიორგი სუბიაშვილი

ივანე ტყეშელაშვილი

ევსტაში შავლაძე

სიმონ შანუაშვილი

გენერალ-მაიორები

თეოდორე ივანოვი

თეოდორე ივანოვი

თეოდორე ივანოვი

თეოდორე ივანოვი

თეოდორე ივანოვი

თეოდორე ივანოვი

გენერალ-მაიორები

მიხეილ ყავაჩი

კონსტანტინე
პარანდუშიშვილი

ანტონ შალიკაიშვილი

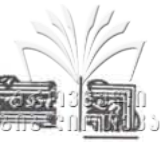
ივანე შალიკაიშვილი

არკადი შერვაშიძე

რუსთემ ბეკაიძე

გენერალ-მაიორები

ალექსანდრე ორბელიანი

ალექსანდრე ორბელიანი

ალექსანდრე ორბელიანი

ალექსანდრე ორბელიანი

ალექსანდრე ორბელიანი

ალექსანდრე ორბელიანი

გენერალ-მაიორები

ალექსანდრე ორბელიანი

ალექსანდრე ორბელიანი

ალექსანდრე ორბელიანი

ნიკოლოზ ორბელიანი

გიორგი ორბელიანი

გიორგი ორბელიანი

გენერალ-მაიორები

შალვა ხაჩიკიანი

ოტარ გოგიტიძე

ოტარ ხაჩიკიანი

საკრებულო ხაჩიკიანი

ვიტო ხაჩიკიანი

ტარიელ ხაჩიკიანი

შენიშვნა: ფოტოსურათების უხარისხობის გამო სია სრულყოფილი არ არის

ქართველი გენერლების აღკაჯგულგობის ნიგუშები (XIX-XX სს.)

ანღრია დავიანო

გიორგი შერვაშიძე

ივანე ნაკაშიძე

გიორგი ხიშვიშვილი

ალქსანდრე ორბელიანი

ზურაბ რატიშვილი

დავით ბაგრატიონი

განთქმული მხედართმთავრები
ზაქარია ჭავჭავაძე და ივანე ამილახვარი

გიორგი მუსხელიშვილი

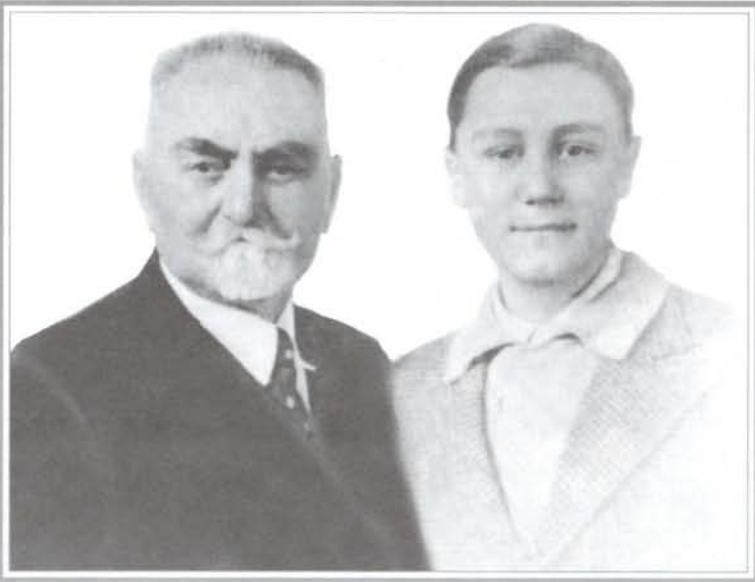
იოსებ თარხან-მოსრაძე

ვასილ ბაგაშვილი

გენერალ-მაიორი
როსტომ აბაშიძე

გენერალ-ლეიტენანტი გიორგი ანდლულაძე და მისი
შვილი გიორგი (გიგა). ქ. პარიზი, 1936 წ. 23 აპრილი.
(ფოტოსურათი საფრანგეთიდან გამოგზავნა 82 წლის
ბატონმა გიორგი (გიგა) გიორგის ძე ანდლულაძემ, 2002 15.12)

გენერალ-მაიორი
ნიკო დავითის ძე დადიანი
ბაღყარეთის ფრონტზე, 1877

რუსეთის დროებითი
მთავრობის ჯარების
უმაღლესი
მთავარსარდალი, ჩვენი
თანამემამულე,
კავალერიის გენერალი
ალექსი ბრუსილოვი,
1917

წმ. გიორგის
კავალერთა აღბოში,
გამოცემული
ბელგრადში
(იუგოსლავია), 1935

გენერლები ივანე ამილახვარი, ზაქარია ჭავჭავაძე და მიხეილ ამირაჯიბი

გენერლები დავით და კოტე აფხაზები, ცენტრში – პოლკოვნიკი გიორგი აფხაზი

საქართველოს ოფიცერთა ჯგუფი, XX ს. დასაწყისი

გენერლები ზაქარია გულბაათის ძე (მარცხნიდან მეორე) და ალექსანდრე დავითის ძე (მარჯვნიდან მესამე) ჭავჭავაძეები

აღმოსავლეთ საქართველოს თავდაზნაურთა დეპუტაცია პეტერბურგში. სხედან მარცხნიდან – გენერლები ივანე ამილახვარი (მეოთხე), ივანე საგინაშვილი (მეექვსე). 1901

ცენტრში და მარჯვნივ ძმები გენერლები არილ და ზაქარია ჭავჭავაძეები

იმერეთის გუბერნიის თავდაზნაურთა დეპუტაცია პეტერბურგში. 1901

სხედან მარჯვნიდან მეორე – გენერალი დავით ნიჟარაძე

სხედან მარცხნიდან პირველი – გენერალი ივანე საგინაშვილი

საქართველოს დემოკრატიული
რესპუბლიკის ბენერლები
1918 1921

თუ გინდა, რომ ქვეყანამ სანთლად აგინთოს,
ქვეყნის სამსახურში თავი შენი უნდა დასწვა

იოსებ ივანაშვილი

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის გენერლები 1918 1921

გვარი, სახელი,
მამის სახელი,
ქირითადი თანამდებობა

სამხედრო წოდება,
მინიჭების თარიღი

დაბადების,
მარლაიპალაშის (ლაკრაპაშის)
აღბლი, თარიღი

ა ბ ა შ ი ძ ე
ასლან ივრაჰიმის ძე
(**ასლან - გეგი**)
ცნობილი სამხედრო და საზოგადო მოღვაწე. მხავალი ბიძის, ეხოვნელ-განმათავისუფლებელი მოძი. აქტიური მონაწილე. 1905 წლის ხევლეუს გამოსვლების დროს მეთ. შვიხალ. ხაზმებს. 1917 წ. დაბრუნდა უმიგხაციდან. იყო სამხედრო ნაწილების მეთაური. მემედ აბაშიძის უმცხოსი ძმა.

გენერალი
1918 19.06

1877 1924
1921 18.03-დან ემიგრაციაშია
(ტრაპიკულად დაიღუპა)
სტამბოლი
თურქეთი
ბათუმი

ანდრონიკაშვილი
ალექსანდრე სიმონის ძე
ქართული ჯარის გენერალური შტაბის უფროსი: 1918 26.07-1919, ქართული სამხედრო სკოლის უფროსი: 1920 01.10-1921 17.02, უკრაინა-ტაბაჩინის ფრონტის სახდელი: 1921-17-25.02. ანტიბოლშევიკური სამხედრო ცენტრის მეთაური: 1922-23.

გენერალი
1918

1871 1923
18.10 20.05
რუსეთის არმიის
გენერალ - მაიორი
1917
სიღნაღი
(დავებრტ. ბოლშევიკების მიერ თბილისში)

ანჯაფარიძე
მიხეილ ავსენავის ძე
მსახურობდა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის სამხედრო სამინისტროში. ქართული კოხპუსის მე-3 დივიზიის მეთაური.

გენერალი
1918

1860-იან წლებში 1921-ის შემდეგ
1921 18.03-დან ემიგრაციაშია
რუსეთის არმიის
გენერალ - მაიორი
1917
სენაკი პარიზი
საფრანგეთი

ართველაძე
დავით (გიგა) ივლინის ძე
ქართული. ჯარის მე-2 ქვეითი ბრიგადის, 1-ლი დივიზიის (ქ. ქუთაისი) უფროსი: 1917 დეკემბრიდან. 1919 12.10 დაინიშნა ქართული ჯარის უკრაინულ-საგანმანათლებლო მუშაობის ხელმძღვანელად. ჩვილი დანაწევრების (გაგა-სოსხვის) ფრონტის სახდელი: 1918, 1921.

გენერალი
1920

1865 1928
01.02 დაახლ.
რუსეთის არმიის
გენერალ - მაიორი
1917
ქვიანი
ლანჩხუთი საქართველო

ბ ა გ რ ი ვ ა ნ ი ძ ე
ბაგრატიონი პავლეს ძე

გენერალი
1918

1863
24.01
1940
16.01

ქაჩუღი 1-ლი დივიზიის მეთაუ-
რი: 1917 18.09-დან, მე-3 დივიზი-
ის მეთაური: 1917 14.12-დან.

რუსეთის არმიის
გენერალ - მაიორი
1916 01.01

სიღნაღი თბილისი

ბ ა ფ ს ა ზ ი
კოპსელაშვილი (კოპა) ნიკოლოზის ძე

გენერალი
1919

1869
11.06
1923
20.05

სამხედრო და საზოგადო მოღ-
ვაწე. ქაჩუღი უნივერსიტეტის
დაახსების საინიციატივო ჯგუფის
თავმჯდომარე. აღმოსავლეთ
საქაჩთველს თავადაზნაურობის
მე-14, უკანასკნელი მაჩშადი:
1913-19. ანტიბოლშევიკური
სამხედრო ცენტრის მეთაური:
1922-23.

რუსეთის არმიის პოლკოვნიკი
1915 08.11
I მსოფლიო ომის მონაწილე

(დაპატ.
1923 03.03
დაზვრეტ-
ბოლშევიკების
მიერ
თბილისში)

სიღნაღი

ბ ს ვ ლ ე დ ი ა ნ ი
ნისროზე ალექსანდრეს ძე

გენერალი
1918

1852
16.04
1940
19.01

მსახურობდა სამხედრო სამინის-
ტროში. იყო ქაჩუღი ახმის ვეზ-
ეხანტა სახლის უფროსი: 1918-
დან.

რუსეთის არმიის გენერალი
1912

ვანი თბილისი

ბ ს მ ე ტ ე ლ ა შ ვ ი ლ ი
(ბ ს მ ე ტ ე ლ ი)
ნშეტელაშვილი ბაგრატიონის ძე

გენერალი
1918

1877
1921
02.05

ქაჩუღი უხუპესის შემქნელი და
მისი პიხველი მეთაური: 1917
18.09-დან. სახალხო გუბერნიის
ერთ-ერთი ხელ-რი, საქ.
სასაზღვრო დაცვის მეთაური:
1919-21. თამაშ მეფის ოფენის
ჯავაღი. თავდაცვის საბჭოს
წევრი.

რუსეთის არმიის პოლკოვნიკი
1916
რუსეთ-იაპონიის, I მსოფლიო
ომების მონაწილე

(დაპატიმრ. და
გადასახლ. 1921,
გარდაიც.
რიაზანის
ციხეში)

ანაგა
სიღნაღი

რუსეთი

ზ ა შ რ ა ძ ე
ზაშარუა (ზაშარო) დიმიტრიის ძე

გენერალი
1918

1868
22.10
1939

მსახურობდა სამხედრო სამინის-
ტროში. ასრუებდა სხვადასხვა სა-
განგებო დავალებებს. საჩხეის
ფრონტის სახედალი.

რუსეთის არმიის
გენერალ - მაიორი
1915 12.09

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია

(დაიღუპა
ავტოკატა-
სტროფაში)
თბილისი პოლონეთი

	<p>ზ ე ნ ა შ ვ ი ლ ი ანდრია მისხილის ძე</p>	<p>გენერალი 1918</p>	<p>1868 04.09</p>	<p>1941 28.06</p>
<p>გამოჩენილი ასტრონომი-გეოდეზისტი. ქაით. სამხედრო სკოლის 1 უფოსი: 1918 20.08-დან. საქ. სამხ. სამინ. ტოპოგრაფიული განბის უფი.: 1918-დან. თბ. ასტროფიზიკური ობსერვატორიის დირექტორი: 1919-23.</p>		<p>რუსეთის არმიის გენერალ - ლეიტენანტი 1916</p>	<p>ყვარელი</p>	<p>(გარდაიც. სოხუმში) თბილისი</p>
<p>ზ ე ნ ა შ ვ ი ა ნ ი</p> <p>მსახურობდა სამხედრო სამინისტროში. ქაითული ჯაისათვის საქონლის მომწოდებელი: 1918 26.07-დან.</p>		<p>გენერალი 1918. 26.07</p>	<p>1860-ან წლებში</p>	<p>1921-ის შემდეგ</p>
<p>თბილისი</p>				
	<p>ზ ა ბ ა შ ვ ი ლ ი ვასილ დავითის ძე</p>	<p>გენერალი 1918</p>	<p>1853 30.03</p>	<p>1933 17.03</p>
<p>გამოჩენილი მხედართმთავარი. ქაით. უოხუისის მეთაური: 1918 01.03, ქაითული ჯაისის პიხველი მთავახსახდანი: 1918 02.03-17.04. ქაით. ჯაისის ხეოგანიზაციის პიხველის ავტორი (გ. ავნიტაძესთან ერთად): 1919. თავდაცვის საბჭოს წევრი.</p>		<p>რუსეთის არმიის გენერალ - ლეიტენანტი 1916 14.12</p>	<p>თბილისი</p>	<p>თბილისი</p>
	<p>ზ ა რ დ ა ვ ს ა ძ ე ნისბორ გრიგორის ძე</p>	<p>გენერალი 1921</p>	<p>1867 12.09</p>	<p>1924 31.08</p>
<p>სამხედრო სამსახურშია 1887-დან. მსახურობდა სამხედრო სამინისტროში. მეთაურობდა ქაითული ჯაისის ნაწილებს. ქაითული სამხედრო სკოლის 1-ლი გუნდის უფოსი.</p>		<p>რუსეთის არმიის შტაბს - კაპიტანი</p>	<p>თევალი ლენტეხი</p>	<p>(დაბ. გრეტ. ბოლშევიკების მიერ თბილისში)</p>
	<p>ზ ე დ ე ვ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი ალექსანდრა კონსტანტინის ძე</p>	<p>გენერალი 1918</p>	<p>1870 16.02</p>	<p>1933</p>
<p>ქ. ბათუმის სამხედრო უმუნდანიტი: 1918. საქ. სამხედრო მინისტრის მეოხე თანაშემწე (მოადგილე): 1918-21, ქაითული ჯაისის სამხედრო ფიონტის სახდანი (1918, დეკემბერი, ქაით.-სომხ. ომის დროს). თავდაცვის საბჭოს წევრი.</p>		<p>რუსეთის არმიის გენერალ - მაიორი 1914</p>	<p>ახაშენი გურჯაანი</p>	<p>თბილისი</p>

	<p>გ ე დ ე ვ ვ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი იოსებ კონსტანტინე კე ცნობილი სამხ. და პოლიტ. მოღვაწე, დამატუხი. ქათ. კოხვ. შტ. პიხუელი უფი.: 1917. სამხ. სამინ. გენშტაბის საოხგანიზ. სექც. საერთო განბის უფი.: 1918 26.07-დან. ბათუმის, დაჩიადის პატიკიზან. დაშქის სახდალი: 1918-19. სამხ. დასავლეთიდან ბოჩჩალოს მიმართულების სახდალი: 1920-დან. მე-3 დივიზიის მეთაუხი: 1921 26.02.</p>	<p>გენერალი 1919</p> <p>რუსეთის არმიის შტაბს - კაპიტანი 1902</p>	<p>1872 02.01</p> <p>1939</p> <p>ახაშენი გურჯაანი</p> <p>მცხეთა</p>
	<p>გ ე ლ ო ვ ა ნ ი კონსტანტინე ლევაინი კე</p> <p>ქათუელი ჯაჩის მე-4 დეგიონის (პოლიტ.) უფიოსი: 1919. ხესეთის სახელმწიფო დუმის დეპუტატის, ცნობილი მხატვლის ვაჩიამ (უჭიკო) ბელოვანის (1876-1915) ძმა.</p>	<p>გენერალი 1919</p> <p>რუსეთის არმიის დპოლკოვნიკი 1916</p> <p>რუსეთ-იაპონიის (1904-05), I მსოფლიო ომების მონაწილე</p>	<p>1873 08.12</p> <p>1932</p> <p>სპათაგორი ცაგვრი</p> <p>სპათაგორი ცაგვრი</p>
	<p>ე რ ი ს თ ა ვ ი ალექსანდრე ნიკოლოზის კე</p> <p>საქათუელის დემოკრატიული ხესუბიტიის სამხედრო მისიის სექც. ნახომადგენელი ქ. ანჯაყში (თუხუეთი): 1918-21, საფხანგეთში ხედმძღვანელობდა ხესეთის სამხედრო ინვადიდთა კავშიხს.</p>	<p>გენერალი 1918</p> <p>რუსეთის არმიის გენერალ - მაიორი 1915 22.03</p>	<p>1873 05.06</p> <p>1955 10.02</p> <p>1921 18.03-დან ემიგრაციაშია</p> <p>თბილისი</p> <p>პარიზი საფრანგეთი</p>
	<p>ე რ ი ს თ ა ვ ი გიორგი (გიგუზა) ნიკოლოზის კე</p> <p>ქათუელი კოხუესის ცხენოსანთა ბიტიადის მეთაუხი: 1918-დან. (მეხი შეჯამიძის მეუღლე).</p>	<p>გენერალი 1918</p> <p>რუსეთის არმიის გვარდიის პოლკოვნიკი 1914</p> <p>ფლიგელ - ალიუტანტი I მსოფლიო ომის მონაწილე, იყო დაცპრილი</p>	<p>1875 05.06</p> <p>1947</p> <p>1921 18.03-დან ემიგრაციაშია</p> <p>თბილისი</p> <p>ლევლი საფრანგეთი</p>
	<p>ე ს ა კ ე სიორე სიორიძის კე</p> <p>ცნობილი სამხედრო ისტოხიკოსი და ჯავახიოლოგი. სამხედრო სამინისტროს გენშტაბის განბის სამხედრო-საისტოხიო ახივისა და მეხუემის ნანიის უფიოსი: 1918 05.09-1920 23.04. ცაღე ჯავახიის მათთვის შტაბის განბის უფიოსი: 1922-25. მისი სცენახით და მონაწილეობით გადაღებული მხავალი უროფიდი.</p>	<p>გენერალი 1920</p> <p>რუსეთის არმიის პოლკოვნიკი 1916</p> <p>I მსოფლიო ომის მონაწილე</p>	<p>1868 04.02</p> <p>1927 15.11</p> <p>თბილისი</p> <p>თბილისი</p>

ვ ა შ ა კ ი ძ ე
ბარასი ღავითის ძე

გენერალი
1918

1873
08.06

1937
26.11

ღებუდახელი მეომარი. ტყუფის ფიონტზე ჯახების ნაწილების უფოსი. პოლკის მეთაუნი: 1919-21. სახიყამიშის ბიძოლის გმი-ნი: 1914 22.12. "შეითან-ჯაპიტ-ნად" ნოებუნი.

რუსეთის არმიის პოლკოვნიკი
1916
I მსოფლიო ომის მონაწილე

ღიღი
გუბი
ხონი თბილისი

ვ ე ზ ი რ ი შ ვ ი ლ ი
ირაკლი იოსავის ძე

გენერალი
1919

1866
01.08

1925-ის
შემღებ

საქახუველს ხესუბიყის ჯახე-ბის სამხუდუნი ჰიოყუნი: 1919.

რუსეთის არმიის პოლკოვნიკი
1913

ოსიიური
ქარელი საფრანგეთი

1921 18.03-ღან ემიგრაციიშია

ზ ა შ ა რ ი ა ძ ე
ალექსანდრა ჯარაშანის ძე

გენერალი
1919 26.07

1884
15.02

1957

ქახუელი ჯიხუესის შტაბის უფი.: 1917 26.12. სამხუდუნი სამინის-ტხოს სამუხიციო ნაწილის უფი.: 1918 26.07. გენუხილეი შტაბის უფიოსის მოადგილე, უფიოსი: 1919-21. თავდაცვის საბჭოს ნუეხი.

რუსეთის არმიის პოლკოვნიკი
1916
რუსეთ-იპონიის, I მსოფლიო ომების მონაწილე

1921 18.03-ღან ემიგრაციიშია
ქვემო
სიონეთი
ზესტაფონი ლევილი
საფრანგეთი

თ ა შ ა ი შ ვ ი ლ ი
გიორგი ვახტანგის ძე

გენერალი
1921

1882

1930-ის
შემღებ

მსახუობდა საქახუველს დემოქრატული ხესუბიყის სამხუდუნი სამინისტროში. ქახუ-ელი ღებონის (პოლკის) უფიოსი.

რუსეთის არმიის მაიორი
1916
I მსოფლიო ომის მონაწილე, იყო ღაჭრილი

ზემო ხეთი
ჩოხატაური საფრანგეთი

1921 18.03-ღან ემიგრაციიშია

თ ა შ ა ი შ ვ ი ლ ი
გიორგი კონსტანტინეს ძე

ინჟინერ - გენერალი
1918

1870

1927-ის
შემღებ

სამხუდუნი სამინისტროს საინჟინ-ერ-ტექნიკული სუყიის უფიოსი: 1918 26.07-ღან. საინჟინერ-სატე-ქნიკო ჯახების მეთაუნი: 1920-21. დამთავრა ხესუთის სამხუდუნი-საინჟინერო აჯადუმი 1913 წელს.

რუსეთის არმიის
ინჟინერ - პოლკოვნიკი
1915

1921 18.03-ღან ემიგრაციიშია
ღინაური
ოზურგეთი საფრანგეთი

ნიკოლოზ ნახიძის კე

გენერალი
1920

1860-ან
წლებში

1931-ის
შემდეგ

მსახურობდა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის სამხედრო სამინისტროში. ქართველი ჯარის საველე მტაბის უფროსი: 1918, დეკემბერი. თბილისის ხაზმის მეთაური.

რუსეთის არმიის
პოდპოლკოვნიკი

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია

სახლმე-
გარეთი

ლანჩხუთი

კარგარეთელი
ვასილ დიმიტრის კე

გენერალი
1920

1892

1944-ის
შემდეგ

გენერალ ნიკოლოზ ბახთაშვილის აღმასტანტი. დაამთავრა გენშტაბის აკადემია: 1917. ქართველი ჯარისკაცის მე-2 დივიზიის უფროსი: 1917-18. სამხედრო აკადემიაში აზერბაიჯანში. განაწყენებული ნ. ფიქრანას მთავრობაზე გადავიდა აზერბაიჯანის ახმაში.

რუსეთის არმიის
პოდპოლკოვნიკი
1917

1921-დან ემიგრაციაშია

ერთაწმინდა
კასპი

გერმანია

კვეციანი კე
გიორგი (ლევო) ვათას კე

გენერალი
1920

1883

1943
23.11

თუშეთში ქართველი რეგიონის უბი-უბი მემკვიდრე და მისი ზიხველი მეთაური: 1916, ცაიკე შენაქეთის უფ.: 1918-21. საფრანგეთში შექმნა ანტისაბჭოური ორგანიზაცია "თუთი გიორგი", რომლის მთ. მდივანი იყო 1925-ნოემბრიდან. თამაშ მუდის ორგანიზაციის ხელმძღვანელი.

რუსეთის არმიის
შტაბს - კავიტანი
1913

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია

გორი

(დაიღუპა
ბერლინის
დაბომბვის
დროს)

გერმანია

კვიციანი კე
გიორგი ივანეს კე

გენერალი
1918

1874

1970

გამოწენილი მხედართმთავარი. ქართველი ჯარის მთავარსახადი: 1918 18.04-26.06, 1920 27.04-19.08, 1921 16.02-16.03. ქართველი სამხედრო სკოლის უფ.: 1919 16.08-1920 27.04. თავდაცვის საბჭოს წევრი (იყო შექმნის ინიციატორი).

რუსეთის არმიის
შტაბს - კავიტანი
1913

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია

დაღესტანი
რუსეთი

ლევლი
საფრანგეთი

კობიაშვილი კე
ალექსანდრე იოსების კე

გენერალი
1918

1857

1918

საქართველოს სამხედრო სამინისტროს სახტირევიო სექციის უფროსი: 1918 26.07-დან. იმავდროულად ხელმძღვანელობდა ახსენაცხ.

რუსეთის არმიის
გენერალ - მაიორი
1910 06.12

18.04

21.10

ჭიათურა

თბილისი

კონია შვილი
ალექსანდრა გრიგოლის ქ

საგანგებო ხაზმის და სახანო გუბერნიის უფოსი სამედიკოლო: 1918-დან. იბრძოდა სოჭის ფრონტზე: 1918. მსუთის მიმართულების აჯანყების სახდელი: 1920 მანისიდან. ნმ. გიორგის ჯვარის ჯავაღი.

გენერალი
1919

1873 1951
30.04

რუსეთის არმიის პოლკოვნიკი
რუსეთ-იაპონიის, I მსოფლიო
ომების მონაწილე

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია
კასტალური
ბუენოს-
აირსი
თბილისი
არგენტინა.

შანი შვილი
გიორგი ივანეს ქ

გამოჩენილი მხედართმთავარი. აფხაზეთის გენერალ-გუბერნატორი და შავი ზღვის ნავიის აჯანყების სახდელი: 1918 18.06. სომხ-ქართულ ომში მოქმედი ლაშქრის სახდელი: 1918 17.12-დან. თბ. გენ.-გუბერნ. და 1-ლი დივიზ. უფ.: 1918. ქართ. ჯარის მთავარსახდელი.: 1921 16.03. თავდაცვის საბჭოს წევრი.

გენერალი
1918

1870 1937
11.12

რუსეთის არმიის
გენერალ - მაიორი
1916

(დაბადებ. 1921,
ემიგრაცია: 1921-25,
დაბრუნდა 1925,
მისაჯა 25 წ.)
რეპრესირებულია
რეპლიკირებულია

ლალა შვილი
ლევან ლუარსაბის ქ

ქართული ჯარის ნაწილების მეთაური. შამქოში მეთაურობდა თათართა დივიზიას, ხომეციც ებრძოდა წითელ ახმას (1921).

გენერალი
1918

1879 1926
10.08 22.08

რუსეთის არმიის
გენერალ - ლეიტენანტი
1917

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია
თბილისი
მიუნხენი
გერმანია

აბულ შვილი
აბულ (ბაღო) გაბრიელის ქ

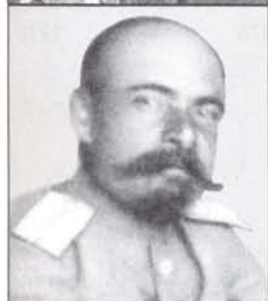
ახალციხისა და ახალქალაქის გენერალ-გუბერნატორი: 1918-1919 03.02. თბილისის სამხედრო კომენდანტი: 1919 05.02-დან. იტალიური გახდა 1920 წ. ნასელიყო აზერბაიჯანში, ვინაიდან საქართველოში მას ადგილი ვერ მოუძებნეს. განჯის სამხ. სკოლის უფ.: 1920.

გენერალი
1918

1860 1920
06.06 16.06

რუსეთის არმიის
გენერალ - მაიორი
1914 14.09

(ბოლშევიკ. მიერ
დახვრეტ. ბაქოში)
იფალით
თელავი
აზერბაიჯანი

დავით შვილი
დავით შიხაილის ქ

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ჯარის ერთ-ერთი შემქნელი. მსახურობდა სამხედრო სამინისტროში. ოფიცურად საზოგადოების სასამართლოს თავმჯდომარე. გიორგი მახინაშვილის მძახალი.

გენერალი
1918

1864 1924
30.08 15.07

რუსეთის არმიის
გენერალ - მაიორი
1916 23.09

თბილისი თბილისი

	<p>მ ა ჭ ა ვ ა რ ი ა ნ ი მიხეილ სიმონის ქა</p> <p>საქართველოს სამხედრო სამინისტროს სამხედრო ავიაციის სკოლის უფროსი: 1918 20.08-დან. სამხედრო სამინისტროს განსაკუთრებული დავალებების შემსრულებელი: 1920, იბიძოდა "გაგია-სოსხუის" ფიონტუხ, სადაც დაიჭრა (იგი შეცვალა გენ. ე. ახთიყაძე).</p>	<p>გენერალი 1920</p> <p>რუსეთის არმიის პოდპოლკოვნიკი 1915</p>	<p>1870-ან წლებში</p> <p>1921 18.03-დან ემიგრაციაშია</p> <p>თბილისი გერმანია</p>
	<p>მ გ ა ლ ო გ ლ ი შ ვ ი ლ ი გიორგი ალექსანდრეს ქა</p> <p>საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის სამხედრო სამინისტროს სამხედრო-საფოსტო კავშირის განყოფილების უფროსი: 1918-21. "სტატსკი სოვეტნიკი": 1910-დან.</p>	<p>გენერალი 1920</p> <p>რუსეთის არმიის გენერალ - მაიორი 1914</p>	<p>1865 04.04</p> <p>1921 25.02</p> <p>თბილისი თბილისი</p>
	<p>მ გ ე ლ ა ძ ე დავით დიმიტრის ქა</p> <p>ხესეთ-იაპონიის (1904-05), პოტ-ახტუხის ბიძოლის, I მსოფლიო ომის მონაწილე, საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის სამხედრო სამინისტროს სამხედრო-სანიტარული გან-ბის უფროსი: 1918 26.08-დან. "დენისტიკური სტატსკი სოვეტნიკი": 1918 25.05.</p>	<p>გენერალი 1918</p>	<p>1876 08.05</p> <p>1938 დაახლ.</p> <p>ლესა ლანჩხუთი თბილისი</p>
	<p>მ დ ი ვ ა ნ ი ზაპარია (ზაპრო) ასლანის ქა</p> <p>ბათუმის ოლქის საგანგებო კომისიის თანაშემწე: 1918 ივნისიდან. ბათუმის ციხე-სიმაღლის სამხედრო კომენდანტი და ჯახების უფროსი: 1920 17.07-დან.</p>	<p>გენერალი 1918</p> <p>რუსეთის არმიის გენერალ - მაიორი 1914 06.10</p>	<p>1867 05.09</p> <p>1921-ის შემდეგ</p> <p>1921 18.03-დან ემიგრაციაშია</p> <p>თბილისი გერმანია</p>
	<p>მ ი ქ ა შ ვ ა ვ ი ძ ე აკაკი ნიკოლოზის ქა</p> <p>მსახურობდა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის სამხედრო სამინისტროში. თბილისის სამხედრო კომენდანტი: 1920-დან. დაჯილდოებულია გიორგის ჯვით: 1916.</p>	<p>გენერალი 1920</p> <p>რუსეთის არმიის პოდპოლკოვნიკი 1916</p> <p>რუსეთ-იაპონიის, I მსოფლიო ომების მონაწილე</p>	<p>1876</p> <p>1971</p> <p>საზანო ზესტაფონი ქუთაისი</p>

მ უ ს ხ ე ლ ი შ ვ ი ლ ი
იაკოვ ლეჰანის ქა

მიხეილის (ბათუმის) ციხე-სიმა-
გის ახტილეხის კომანდოხი:
1918 09.03-დან. საქართველოს
გასაბჭოების შემდეგ დაპატიმჰე-
ბური იყო ოხჯეი, აუკმადა თბი-
ლისში ცხოვრება. 1936 წელს
მძიმე ავადმყოფი გაანთავისუ-
ფლეს ციხედან.

გენერალ - მაიორი
1918 09.03

1869
1936
21.01

წოდება მიანიჭა ამიერკავკასიის
კომისარიატმა

რუსეთის არმიის პოლკოვნიკი
1915

რუსეთ-იაპონიის, I მსოფლიო
ომების მონაწილე

მუსხი
ხაშური თბილისი

მ უ ს ხ ე ლ ი შ ვ ი ლ ი
როსტომ ილიას ქა

საქართველოს სამხედრო სამინ-
ისტროს გენეხადეხი შტაბის
სამხედრო დაზვერვის უფხოსი.

გენერალი
1920

1889
1923
14.01 20.05

რუსეთის არმიის
პოდპოლკოვნიკი
1917

I მსოფლიო ომის მონაწილე

ჩინა
საჩხერე (დიხვრეტლია
ბოლშევიკების
შიერ
თბილისში)

ნ ი შ ა რ ა ქ ე
დავით ოზიას ქა

სამხედრო და საზოგადო მოღ-
ვანე. გენეხადეხი აფხაზთან
უხთად გადასცა ქაჩთვედ უხს თა-
ვადანაუხოზის ქონება: 42 მც.
მანეთი. ქუთაისის გუბეხნიის თა-
ვადანაუხოზის უკანასკნელი
წინამძღოლი: 1910-19.

გენერალი
1918

1853
1922
27.12

რუსეთის არმიის
გენერალ - მაიორი
1916 01.08

ოფშევითი
წყალტუბო ქუთაისი

ო დ ი შ ე ლ ი ქ ე
ილია ჯაალის ქა

გამოჩენილი მხედრთმთავაი.
საქ. დედეგაციის შემადგენ.
მონან. საზღვაი. ქეყენ. სამშვი-
დობო მოღაპაჩაქებებში. საქ.
სამხ. მინისტ. თანაშემწე: 1920
18.01-14.10. ქაჩთ. ჯაჩის მთა-
ვახსაქადი: 1920 14.10-1921
16.02. საქ. მთავი. თავ-
ხის მჩიველი: 1921 16.02-დან, თავ-
დაცვის საბჭოს წევი.

გენერალი
1918

1868
1922-ის
25.03 შემდეგ

რუსეთის არმიის
გენერალ - ლეიტენანტი
1917

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია

თბილისი თურქეთი

რ ა ტ ი შ ვ ი ლ ი
დავით ბაჰანის ქა

მსახეობდა საქართველოს
დემოქრატიული ხესპუბლიკის
სამხედრო სამინისტროში. მხე-
დაჩთა პოციის მეთაუი: 1919,
ახანციხის სამხედრო კომენდან-
ტი: 1920.

გენერალი
1921

1881
1921-ის
შემდეგ

რუსეთის არმიის
პოლკოვნიკი
1916

I მსოფლიო ომის მონაწილე

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია

ქსოვრის
მცხეთა საფრანგეთი

როინიშვილი
იოსებ ნიკოლოზი კე

გენერალი
1918 21.08

1866

1921-ის
შემდეგ

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ჯარის სამხედრო სასამართლოს თავ-ჩე: 1918 21.08-დან.

რუსეთის არმიის პოლკოვნიკი
1915

I მსოფლიო ომის მონაწილე

თბილისი

სუმბათაშვილი
გრიგოლ (გიგო) ვასილის კე

გენერალი
1919

1882

1921-ის
შემდეგ

გენერალ მაზნიაშვილის თანამებრძოლი: 1918. სამხ.-ოსეთის გზის, ტყიბულის მიმართულების ჯარის სახედი: 1918. დაგდების გახიზონის და ჯარის უფროსი. საქათლას ფონტის სახედი. მე-2 დივიზიის მტარის უფროსი: 1920-21. დივიზიის უფროსი: 1921 06.02-დან.

რუსეთის არმიის პოლკოვნიკი
1916

I მსოფლიო ომის მონაწილე

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია

თბილისი

საფრანგეთი

უცელაშვილი
გიორგი ვისილის კე

გენერალი
1918

1866

1924
31.08

ქართული მე-2 დივიზიის მეთაური: 1919-14 14.02. ხონისპიხეთის ჯარის უფროსი: 1921 თებერვალი. 1924 წლის აგვისტოს აჯანყების ბათუმის ოქტის პატივითი ძალების სახედი.

რუსეთის არმიის
გენერალ - მაიორი
1916

მერეთი
გორი

(დაპატიმრ.
1924 08.08.
დაზვერვით-
ბოლშევიკების
მიერ
ბათუმში)

ქავაძე
ალექსანდრე ივანეს კე

გენერალი
1919

1870-ან
წლებში

1921-ის
შემდეგ

საქ. სამხედრო სამინისტროს საგანგებო წარმომადგენლის უფროსი: 1918-21. ქართული ჯარის უფროსი-საგანმანათლებლო საქმეების ხელმძღვანელი: 1919-დან.

რუსეთის არმიის
პოლკოვნიკი
1916

I მსოფლიო ომის მონაწილე

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია

მერეთი
გორი

იოსელი
იოსებ არაბიის კე

გენერალი
1918

1875

1925-ის
შემდეგ

საქართველოს ჯარის სამხედრო მინისტრი, ცნობილი გენერალისა და სამხედრო ისტორიკოსის სტეფანე ქიშნიშვილის შვილიშვილი. შემდეგ მსახურობდა სომხეთის ჯარში, იყო სამხედრო ატაშე საქართველოში: 1920.

რუსეთის არმიის
გენერალ - მაიორი
1917

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია

თბილისი

საფრანგეთი

ქ კ უ თ ა თ ე ლ ა კ ე
 კირილა აბრას კე

ბათუმის ციხე-სიმაგის ჯომენ-დანტი: 1918. საქართველოს სამხედრო სამინისტროს სექციის განბის უფოსი: 1918 26.07-დან. (მასთან შედიოდა ახსენადი). მსახურობდა გვახიის შტაბში: 1921. სამხ. საბჭოს წევრი: 1919 18.10-დან.

გენერალი
 1918

1861
 22.02

1929

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია

რუსეთის არმიის
 გენერალ - მაიორი
 1910 06.12

(დაიღუპა
 ავტოკატასტროფაში)
 პოლონეთი

ფოთი

ყ ა ზ ბ ე ბ ი
 გიორგი ნიკოლოზის კე

ცნობილი სამხედრო და საზოგადო მოღვაწე. საქ. სამხედრო სამინ. გენშტაბის გან-ბის, სამხედრო-საინსტიტუტო ახივის უფოსი ახივასი: 1918 05.09-დან. საქ. წეს-ჯიბის გამავსებელი საზოგადოების წევრი, თავ-ე: 1908 09.03-1921 18.03.

გენერალი
 1918

1840
 03.11

1921
 16.04

1921 18.03
 გაემგზავრა თურქეთში

რუსეთის არმიის
 ინფანტერიის გენერალი
 1906

სტამბოლი
 თურქეთი

ყაზბეგი

ყ ა ზ ბ ე ბ ი
 ივანე გიორგის კე

ქართული ჯარის სახტიტული ბიგადის უფოსი: 1918 24.09-დან. ქართული ჯარის სამხედრო მომარტების უფოსი: 1921 21.02-დან.

გენერალი
 1918

1860

1944

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია

რუსეთის არმიის
 გენერალ - მაიორი
 1916

(დაიღუპა
 ომში)
 პოლონეთი

ყაზბეგი

ყ ა რ ა ლ ა შ ვ ი ლ ი
 სოლომონ გაბრიელის (გიორგის) კე

1918-დან ქართული ჯარის მე-2 ქვეითი დევიზის (პოლის) მე-თავი. ანტიბოლშევიკური ბათუმის გაერთიანებული ოხგანოს წევრი, 1924 წლის ავისტოს აჯანყების გულის პატიოტელი ძალების სახადი: 1923-24.

გენერალი
 1919

1870
 02.04

1924
 31.08

(დაპატიმ.
 1924 07.08.
 დახვრეტ.
 ბოლშევიკ-შიერ
 თბილისში)

რუსეთის არმიის პოლკოვნიკი
 1916

თბილისი

ყ ი შ შ ი კ ე
 შაჟარია თეოდორის კე

საქართველოს სამხედრო სამინისტროს გან-ბის უფოსი: 1918 26.07-დან. ასხელებდა სხვადასხვა საგანგებო დავალებებს.

გენერალი
 1921

1873
 22.03

1938
 26.05

რუსეთის არმიის პოლკოვნიკი
 1916

რუსეთ-იაპონიის (1904-05),
 I მსოფლიო ომების მონაწილე

სალოლაშენი
 ქარელი

თბილისი

რ ს ე ი ძ ე
ალექსანდრა დავითის ძე

საქართველს სამხედრო სამინისტროს სამხედრო სკოლის უფროსის თანამემუქე: 1918 20.08-დან. სამხედრო სკოლის უფროსი: 1920 28.04-01.10, 1921 17.02. სკოლის იუნჯეებთან ერთად იბრძოდა თბილისი-ტაბახმეტას ფრონტზე წითელარმიელების წინააღმდეგ.

გენერალი
1921

1874
დაბაზ.
1921 18.03-დან ემიგრაციაშია
(დაბატომრ.
1939 18.09
პოლონეთში.
დაზვრეტ.
საბჭოთა
კავშირში)

რუსეთის არმიის კაპიტანი
1913

შორაპანი
ზესტაფონი

რ ს ე ბ ი ა ნ ი
ქრისტეფორე პაპუნის ძე

სახარბო გვახიის ხაზმის უფროსი: 1918, სამხედრო სკოლის ინსპექტორი, უოჯის ბრძოლის გმირი. ქ. გოში დაინიშნა ქართული ჯარის ზეზგის უფროსად: 1921 26.02-დან.

გენერალი
1919

1873
16.07
1933

რუსეთის არმიის პოლკოვნიკი
1915
I მსოფლიო ომის მონაწილე

ლაილაში
კავკასი
ბათუმი

ს ი ს ი ზ ვ ი ლ ი
ივანე ნიკოლოზის ძე

საქართველს სამხედრო სამინისტროს განყოფილების უფროსი: 1918 26.07-დან. იბრძოდა გენერალ გ. მაზნიაშვილთან ერთად ჯარის გაგების შემდეგ ჯი - სამხედროს ფრონტებზე.

გენერალი
1919

1857
12.08
1921-ის
შემდეგ

რუსეთის არმიის
პოდპოლკოვნიკი
1914

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია

I მსოფლიო ომის მონაწილე

ქარელი

ნ ე რ ე თ ე ლ ი
როსტომ გიორგის (გრიგოლის, გოგის) ძე

მსახურობდა საქართველს სამხედრო სამინისტროში. ჩრდილოეთის (ვლადიკავკასი-დაჩილის ნუბის) მიმართებების უფროსი: 1920-დან.

გენერალი
1918

1848
15.01
1923
20.05

რუსეთის არმიის პოლკოვნიკი
1901
რუსეთ-თურქეთის (1877-78),
I მსოფლიო ომების მონაწილე

(დაზვრეტ.
ბოლშევიკების
მიერ
საქართველოში)

ნ უ ლ უ კ ი ძ ე
გიორგი დავითის ძე

ბოხჩაღოს მაზრის გენერალ-გუბერნატორი და ჯარის სახდელი: 1918 08.10-1919 03.02. ახალციხის ბრძოლის მეთაური: 1919 03.02-დან. სადახლოს მიმართებების ჯარის სახდელი. სამხედროს (ახალციხე-ახდაგანის) ფრონტის სახდელი: 1920-დან.

გენერალი
1918

1860
23.04
1923
20.05

რუსეთის არმიის
გენერალ - მაიორი
1915 25.09

ბონი
(ბოლშევიკ.
მიერ
დაზვრეტ.
თბილისში)

ნ უ ლ უ კ ი ძ ე
პარღანე ბრიგადის კე

საქართველოს სამხედრო სამინისტროს სამხედრო პირადი შემადგენლობის განყოფილების უფროსი: 1918 16.08-დან. მე-3 დივიზიის უფროსი: 1920-21. ანტიბოლშევიკური სამხედრო ცენტრის მეთაური: 1922-23.

გენერალი
1918

1865
08.11

1923
20.05

რუსეთის არმიის
გენერალ - მაიორი
1915 21.04

(ბოლშევიკ-
მიერ
დაზვრეტ-
თბილისში)

ჭ ა ვ ჭ ა ვ ა ძ ე
საირიდრო მისიის კე

მსახურობდა საქართველოს დემოკრატიული ხესპუბლიკის სამხედრო სამინისტროში. ას-
ხელებდა საგანგებო დავალებებს. 1924 წლის აგვისტოს საქართველოს აჯანყებულ ძადას მთავარი-
სახელი. 1924-დან ემიგრაციაშია.

გენერალი
1918

1878
06.07

1951-ის
შემდეგ

რუსეთის არმიის
გენერალ - მაიორი
1916

წინანდალი
თელავი

(1947 წ. დაბრუნდა
ემიგრაციიდან, 1951
წ. იყო დაპატიმრ.,
მიესაჯა 25 წელი,
ვარდ. საბჭ.
ციხეში)
რუსეთი

ჯ ა ფ ა რ ი ძ ე
ივანე (პანიჩკა) პანილის კე

მსახურობდა საქართველოს დემოკრატიული ხესპუბლიკის სამხედრო სამინისტროში. იბრძოდა სხვადასხვა ფრონტებზე.

გენერალი
1920

1869

1934

რუსეთის არმიის პოლკოვნიკი
1914
I მსოფლიო ომის მონაწილე

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია.

ლევლი
საფრანგეთი

ჯ ი ჯ ი ხ ი ა
არბაგონ მურზაყანის კე

სახალხო გვარდიის ხაზმის უფროსი გავიის ფრონტზე. მე-2 დივიზიის მტაბის უფროსი: 1918-19, ქართული მე-4 ლეგიონის (პოლკის) უფროსი: 1919 14.02-დან. გვარდიის მტაბის უფროსი: 1919-დან. მეთაურობდა გვარდიის ნაწილებს გავიის ფრონტზე, შემდეგ კი - წითელ ხელზე: 1921 11-12.02.

გენერალი
1919

1874
02.01

1925-ის
შემდეგ

რუსეთის არმიის პოლკოვნიკი
1915
რუსეთ-იაპონიის (1904-05),
I მსოფლიო ომების მონაწილე

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია.

ზუგდიდი საფრანგეთი

ჯ უ ლ ე ლ ი
პალარიან (პალიკო) ანთიმოზის კე

წითელი, შემდეგ სახალხო გვარდიის მეთაური: 1917 19.11-1921 18.03. მთავარი მტაბის უფროსი, მას უნორებდნენ გვარდიის ბე-
რადს. თავდაცვის საბჭოს წევრი. 1924 წელს ემიგრაციიდან დაბ-
რუნებული აიჩიურს აჯანყების სამხედრო კომისიის წევრად.

გვარდიის სარდალი
1917

1886 ან
1887

1924
31.08

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია

(დააპატიმრეს
1924 07.08,
დაზვრეტ.
ბოლშევიკების
მიერ
თბილისში)

შორაპანი
ზესტაფონი

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის
მნიშვნელოვანი თარიღები და ფაქტები
1918 1921

„საქართველო უწინარეს ყოვლისა“

- 1917 თებერვალი თებერვალ-მარტის რევოლუციის გამარჯვებით არსებობა დაასრულა კავკასიის სამეფისნაცვლომაც. რუსეთის იმპერიის თვითმპყრობელობის დაცემის შემდეგ გენერალ-გუბერნატორობა შეიცვალა დროებითი მთავრობის კომისარიატებით. ასეთი კომისარიატი შეიქმნა მაშინ ამიერკავკასიაშიც.
- 1917 9(22).03 თბილისში რუსეთის დროებითი მთავრობის მითითებით შეიქმნა ამიერკავკასიის განსაკუთრებული კომიტეტი („ოზაკომი“, თავმჯდომარე გ. ხარლამოვი).
- 1917 12.03 116 წლის შემდეგ მცხეთის სვეტიცხოვლის ტაძარში გამოცხადდა საქართველოს ეკლესიის დამოუკიდებლობა (ავტოკეფალია).
- 1917 ივლისი რუსეთის დროებითი მთავრობის შინაგან საქმეთა მინისტრად დაინიშნა ცნობილი პარტიული და სახელმწიფო მოღვაწე ირაკლი (კაკი) წერეთელი.
- 1917 აგვისტო „ქართულმა სამხედრო კავშირმა“ პეტროგრადში მიაღწინა თავისი წარმომადგენელი და რუსეთის დროებით მთავრობას ქართული კორპუსის შექმნის ნებართვა სთხოვა.
- 1917 18.09 დაიწყო ქართული კორპუსის ჩამოყალიბება, რომელშიც შევიდა ორი ქვეითი დივიზია და ცხენოსანი ბრიგადა. კორპუსის მეთაურად დაინიშნა პოლკოვნიკი სტეფანე ახმეტელაშვილი, შტაბის უფროსად – კაპიტანი იოსებ გედევანიშვილი. 1-ლი დივიზია (მეთაური – გენერალი გიორგი არჯევანიძე) განლაგდა ქუთაისში, მე-2 – თბილისში (მეთაური – პოლკოვნიკი ვასილ კარგარეთელი). ცხენოსანი ბრიგადის მეთაურად დაინიშნა გენერალი დავით რატიშვილი, რომელიც შემდგომში შეცვალა გენერალმა გიორგი (გიგუშა) ერისთავმა. ქართულ კორპუსთან ერთად, თბილისში დაიწყო სომხური და აზერბაიჯანული კორპუსების ფორმირება.
- 1917 25.10 (07.11) რუსეთში ბოლშევიკებმა კონტრრევოლუციური სახელმწიფო გადატრიალება განახორციელეს და კანონიერი დროებითი მთავრობა დაამხეს. დაიშალა რუსეთის იმპერია და დამყარდა საბჭოთა ხელისუფლება.
- 1917 15.11 შეიქმნა სამხარეო ხელისუფლების ახალი ორგანო („ოზაკომის“ ნაცვლად) – ამიერკავკასიის კომისარიატი, რომლის პირველ თავმჯდომარედ არჩეულ იქნა ქართველი პოლიტიკური მოღვაწე ევგენი გეგეჭკორი.
- 1917 15-18.11 დიდი პატრიოტი გენერალი კოტე აფხაზი, რომელიც ქართველი თავადაზნაურობის საკრებულოს ედგა სათავეში. გამოვიდა საჯარო განცხადებით, რომ მთელ თავის და საზოგადო უძრავ-მომრავ ქონებას – მილიონობით მანეთად ღირებულს, უსასყიდლოდ გადასცემდა ქართველ საზოგადოებრიობას. ეს დიდი ეროვნული აქცია გახდა ყრილობის მოწვევის საბაბი. ამ კეთილ წამოწყებას მხარში ამოუდგა ქუთაისის გუბერნიის თავადაზნაურობის წინამძღოლი გენერალი დავით ნიჟარაძე და მთელი საქართველოს თავადაზნაურობა.
- 1917 19-24.11 ინტერპარტიული საბჭოს ინიციატივით 19 ნოემბერს თბილისში გაიხსნა საქართველოს პირველი ეროვნული ყრილობა, რომელსაც ესწრებოდა 320-ზე მეტი დელეგატი, მათ შორის

ქართველი გენერლები. ყრილობამ 22 ნოემბერს აირჩია საქართველოს ეროვნული საბჭო ნოე ჟორდანიას მეთაურობით. სამხედრო სექციის თავმჯდომარედ არჩეულ იქნა ნოე რამიშვილი.

- 1917 29.11 არსენალის მთა თბილისში, სადაც განლაგებული იყო რუსეთის კავკასიის არმიის სამხედრო საწყობები, ნოე რამიშვილის ხელმძღვანელობით დაიკავეს ვალიკო ჯუღელის წითელგვარდიელებმა.
- 1917 12.12 სტრუქტურულად ჩამოყალიბდა ქართული წითელი გვარდია (1918 17.07-დან სახალხო გვარდია), რომლის სარდალი იყო ვალიკო ჯუღელი. მან დიდი როლი შეასრულა ოსმალეთის ფრონტიდან დემობილიზებული რუსეთის თითქმის მილიონიანი ჯარის საქართველოდან მშვიდობიან გაყვანაში. გვარდია აგებული იყო მილიციის პრინციპებზე.
- 1917 14.12 შეიქმნა ქართული კორპუსის მე-3 დივიზია, რომელიც განლაგდა ახალციხეში. მეთაურად დაინიშნა გენერალი ვიორგი არჯევანიძე, მის ადგილზე კი – 1-ლ დივიზიაში – ტიტე ართმელაძე.
- 1917 16.12 გაუქმდა რუსეთის იმპერიის სამხედრო წოდებები, ჩინები და ტიტულები.
- 1917-19 21 ამიერკავკასიის კომისარიატის, ამიერკავკასიის სეიმისა და საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის არსებობის ხანაში სახელმწიფო ჯილდოების როლს რუსეთის იმპერიის სამხედრო წარჩინების შემორჩენილი ნიშნები – გიორგის ჯვრები, წმ. ვლადიმერის, წმ. სტანისლავის ორდენები ასრულებდა.
- 1918 10.01 შეიქმნა კავკასიის საერთაშორისო სამხედრო კავშირი ნოე რამიშვილის თავმჯდომარეობით.
- 1918 26.01 გაიხსნა თბილისის უნივერსიტეტი, რომლის დაარსების საინიციატივო ჯგუფის თავმჯდომარე იყო გენერალი კოტე აფხაზი.
- 1918 26.01 გაუქმდა ამიერკავკასიის კომისარიატი და შეიქმნა ამიერკავკასიის სეიმი (თავ-რე ნიკოლოზ (კარლო) ჩხეიძე), რომელმაც შემდგომში იურიდიულად გააფორმა ამიერკავკასიის გამოყოფა რუსეთისაგან. ამიერკავკასიის მთავრობის თავმჯდომარედ კვლავ არჩეულ იქნა ევგენი გეგეჭკორი. მასვე მიანდეს სამხედრო მინისტრის მოვალეობის აღსრულება.
- 1918 02.03 ქართული კორპუსის მეთაურად დაინიშნა ცნობილი გენერალი ვასილ გაბაშვილი, შტაბის უფროსად კი – პოლკოვნიკი ალექსანდრე ზაქარიაძე.
- 1918 03.03 საბჭოთა რუსეთმა ბრესტ-ლიტოვსკში გერმანიასთან და მის მოკავშირეებთან სეპარატიული ზავი დადო, რამაც საქართველო მძიმე მდგომარეობაში ჩააყენა. ზავის პირობებით გერმანიის მოკავშირემ – თურქეთმა მიიღო ბათუმის, ყარსისა და არდაგანის (არტაანის) ოლქები.
- 1918 09.03 ამ დღეს გამოქვეყნდა ამიერკავკასიის სეიმის ბრძანება: “ბათუმის ნავსადგურის – მიხეილის საციხო არტილერიის კომანდოს - პოლკოვნიკ იაკობ ლევანის ძე მუსხელიშვილს მიენიჭა გენერალ-მაიორის სამხედრო ხარისხი“ (წოდება). ი.ლ. მუსხელიშვილი საქართველოს გასაბჭოების შემდეგ, როგორც სხვა მრავალი, დააპატიმრეს და სიცოცხლის ბოლომდე აუკრძალეს თბილისში ცხოვრება. საქართველოს სახელოვანი შვილი, გენერალ-მაიორი ი.ლ. მუსხელიშვილი (საქ.

მეცნ. აკადემიის პირველი პრეზიდენტის ნიკო მუსხელიშვილის ბიძა) უკვე მძიმედ ავადმყოფი ჩამოიყვანეს თბილისში, სადაც იგი მალე გარდაიცვალა (1936 21.01). დაკრძალულია თბილისში, ძველი ვერის სასაფლაოზე.

- 1918 17.03 საქართველოს ეროვნული საბჭოს სხდომაზე განიხილეს და მოიწონეს გენერალ-ლეიტენანტ ვასილ გაბაშვილისა და გენერალ-მაიორ გიორგი კვინიტაძის მიერ შემუშავებული “ქართული ჯარის რეორგანიზაციის” პროექტის საბოლოო ვარიანტი, რომელიც შეიცავდა შემდეგ ნაწილებს: 1. ჯარის ფორმირების ძირითადი დებულებანი; 2. ქართული ჯარის ორგანიზაცია; 3. ჯარის დაკომპლექტება; 4. ოფიცერთა შემადგენლობა; 5. წესდებათა გადამუშავება; 6. შეიარაღება, სურსათი, აღჭურვილობა და დაბინავება; 7. ჩაცმულობა; 8. დასკვნა.
- 1918 31.03-12.04 თურქეთის ჯარებმა დაიკავეს ბათუმი, ოზურგეთი, მთელი მესხეთი თითქმის ბორჯომამდე. თურქეთის შეჩერება ქართულმა ჯარმა მხოლოდ მდინარე ჩოლოქზე შეძლო, სადაც 8 აპრილს ქართულმა ჯარმა სასტიკი მარცხი აგემა ოსმალეთის რჩეულ გალიპოლის დივიზიას. ეს კონფლიქტი საქართველოს და თურქეთს შორის ი.წ. 12.04 ზავით დამთავრდა.
- 1918 აპრილი ოდესიდან ქ. ფოთში გემით ჩამოვიდა ქართული ცხენოსანი რაზმი, რომელიც I მსოფლიო ომის დროს იბრძოდა სამხრეთ-დასავლეთის ფრონტზე.
- 1918 22.04 ამიერკავკასიის სეიმმა გამოაცხადა ამიერკავკასიის დამოუკიდებელი დემოკრატიული ფედერაციული რესპუბლიკა. მთავრობის თავმჯდომარედ დაინიშნა აკაკი ჩხენკელი.
- 1918 25.05 საქართველოს მთავრობის მოლაპარაკების შედეგად ფოთში ჩამოვიდა 3000 გერმანელი ჯარისკაცი, რათა საქართველო ბოლშევიკებისაგან დაეცვა. იმავე თვის 30-ში თბილისში ჩამოვიდა გერმანიის დიპლომატიური მისია გრაფ ფონ დერ შულენბურგის მეთაურობით (დიდი სამამულო ომის დაწყებამდე იგი გერმანიის ელჩი იყო საბჭოთა კავშირში).
- 1918 26.05 ამიერკავკასიის სეიმის გაუქმების შემდეგ საქართველოს ეროვნულმა საბჭომ (42 წევრი და 36 კანდიდატი) გამოაცხადა საქართველოს დამოუკიდებლობა და შეიქმნა დროებითი მთავრობა ნოე რამიშვილის ხელმძღვანელობით. საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების უზენაეს ხელმძღვანელად გამოაცხადეს საქართველოს პარლამენტი. სამხედრო მინისტრად დაინიშნა გრიგოლ გიორგაძე, მთავარსარდლად – გენერალი გიორგი კვინიტაძე.
- 1918 08.06 მთელი სიმწვავეთ დაისვა რეგულარული ქართული არმიის ჩამოყალიბების საკითხი. მისი ფორმირება შენელებული ტემპით წარიმართა, რაც სხვა მიზეზებთან ერთად ფინანსურმა ხელმოკლეობამაც განაპირობა. გაზეთ „სახალხო საქმეში“ გამოქვეყნდა მთავარსარდლის – გიორგი კვინიტაძის საგანგებო მოწოდება: „გასაჭირში ჩავარდნილი ქვეყნის დასახმარებლად ყველა დაჯილდოებულმა ქართველმა გენერალმა თუ ოფიცერმა ორდენები სახელმწიფოს ოქროს ფონდს უნდა ჩააბაროს, გარდა წმ. გიორგის ორდენისა და გიორგის ჯვრისა“. თვითონ გიორგი კვინიტაძემ ამ მამულიშვილურ საქმეს შესწირა ყველა თავისი ორდენი.
- 1918 12.06 ჩატარდა სამხედრო მმართველობის რეორგანიზაცია. სამხედრო მინისტრის თანაშემწე (მოადგილე) იმავე დროს იყო მთავარსარდალი.
- 1918 18.06 ვერაგულად მოკლეს ამიერკავკასიის სამხედრო მინისტრი ვლადიმერ გობეჩია.

- 1918 19.06 საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლაში გამოვლენილი მხედრული ნიჭის, ვაჟაკური შემართებისა და მამაცობისათვის საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობის პირველი თავმჯდომარის და შინაგან საქმეთა მინისტრის ნოე რამიშვილის წარდგინებით, სამხედრო შტაბმა ასლან აბაშიძეს გენერლის წოდება მიანიჭა. ასლან აბაშიძე - აჭარის ეროვნული გმირი, პირველი და ერთადერთი გენერალია აჭარიდან საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის პერიოდში. იგი გამოჩენილი საზოგადო მოღვაწის მექედ აბაშიძის ძმა იყო.
- 1918 24.06 ამ დღეს მოსკოველ ქართველთ ნაციონალური კომიტეტის საზოგადო კრების თავმჯდომარემ შ. ლორთქიფანიძემ წერილი გამოუგზავნა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ეროვნულ საბჭოს: „მოსკოვის ქართველთა კოლონიის საერთო კრება განუსაზღვრულ აღტაცებით შეხვდა საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადებას. ამ დიდი მნიშვნელოვან ისტორიულ აქტს ფეხზე ადგომით ახლად გამზადებულ დროშის ქვეშ კრძალვითა და მოწიწებით მოისმინა აქაურმა ქართველობამ ერის განთავისუფლების დიდი ამბავი. გულმოდგინე, ერთსულოვანი ტაში საერთო ღრმა აღფრთოვანება უთუოდ მოწმე იყო იმისა, რომ ყოველი ქართველი მოსკოველი განუზრვლად რწმენისა და მიმართულებისა მზად არის თავის სიცოცხლეც კი მსხვერპლად დასდოს ერის ბედნიერებისა და მშვიდობიანობისათვის“.
- 1918 20.08 შეიქმნა საგანგებო სამხედრო სასამართლოები.
- 1918 20.08 შეიქმნა სასოფლო მილიცია.
- 1918 20.08 დაარსდა ქართული არმიის სამხედრო სკოლა, რომელიც ამზადებდა ოფიცრებს ქვეითთა მსროლელი ჯარის, საარტილერიო, კავალერიისა და საინჟინრო ტექნიკური ქვედანაყოფებისათვის. სკოლაში სწავლის ხანგრძლივობა განისაზღვრებოდა 2 წლის ვადით. მისაღები კონტინგენტის ასაკი იყო 18-25 წელი, აუცილებელი პირობა კი – საშუალო განათლება. სკოლის პირველ უფროსად დაინიშნა გენერალი ანდრია ბენაშვილი, მის თანაშემწედ – ალექსანდრე ჩხეიძე. შემდგომში ა. ბენაშვილი გადაყვანილ იქნა ქართული არმიის ტოპოგრაფიულ განყოფილების უფროსად და მის ნაცვლად დაინიშნა გენერალი გიორგი კვინიტაძე.
- 1918 20.08 მიღებულ იქნა კანონი “საქართველოს რესპუბლიკის რეგულარული არმიის შესახებ“, რომლითაც განსაზღვრული იყო ქვეყნის შეიარაღებული ძალების სტრუქტურა და შემადგენლობა. იმ დღესვე გამოცხადდა ქართული ჯარის ახალი შტატები (შემდგომში ამ სტრუქტურამ არაერთი ცვლილება განიცადა).
- 1918 21.08 გენერლის წოდებასთან დაკავშირებით მოგვეყვას ერთ-ერთი ბრძანების (№34) ამონაწერი: „ებოძა უაღრესი სამსახურისათვის გენერალ-მაიორის ხარისხი საქართველოს რესპუბლიკის ჯარების სამხედრო სასამართლოს თავმჯდომარეს – პოლკოვნიკ იოსებ როინიშვილს“. სამხედრო მინისტრი - გიორგაძე“.
- 1918 26.08 საქართველოს სამხედრო მინისტრის გრიგოლ გიორგაძის განკარგულებით ქართულ ჯარში ყველა სახის სამწყობრო ბრძანება უნდა წარმოთქმულიყო მხოლოდ ქართულ ენაზე. გარდა ამისა, შენობებზე, სადაც სამხედრო დაწესებულებები იყო განთავსებული, უნდა გამოკრულიყო მხოლოდ ქართულწარწერიანი აბრები.

- 1918 20.10 თბილისში, გოლოვინის პროსპექტზე, პარლამენტის წინ (დღევანდელი რუსთაველის პრ., მოსწავლე ახალგაზრდობის სასახლე) გაიმართა საქართველოს შეიარაღებული ძალების პირველი ოფიციალური პარადი, რომელშიც მონაწილეობდნენ ქვეითი ჯარის მე-4 და მე-5 პოლკები, ჰუსართა პოლკი, მე-2 საარტილერიო ბრიგადის 1-ლი ბატარეა, ქართულ-გერმანული ლეგიონი, მფრინავთა და საავტომობილო ასეულები, მესანგრეთა ასეული, სამორტირო დივიზიონის ნაწილები და სხვა. პარადს სარდლობდა გენერალი გიორგი მაზნიაშვილი. პარადი მიიღო სამხედრო მინისტრმა გრიგოლ გიორგაძემ. აღსანიშნავია, რომ ამ პარადს სხვა მოწვეულ საპატიო სტუმრებთან ერთად დაესწრო გრაფი ფონ ღერ შულენბურგი.
- 1918 31.10 პიატიგორსკში, სადაც განლაგდა მე-11 წითელი არმიის შტაბი, ბოლშევიკებმა დახვრიტეს ქართველი გენერლებისა და ოფიცრების დიდი ჯგუფი.
- 1918 04.12 ქართული ჯარი ახალციხეში შევიდა.
- 1918 08.12 სომხურმა საჯარისო ფორმირებებმა საქართველოს საზღვრები გადმოლახეს და მოულოდნელად თავს დაესხნენ სანაინის რაზმს. დაიწყო საქართველო-სომხეთის ომი. ამ ომში მოქმედი ქართული ლაშქრის სარდალი იყო გიორგი მაზნიაშვილი, მისი თანაშემწე – გენერალი გრიგოლ სუმბათაშვილი, შტაბის უფროსი – გიორგი კვინიტაძე, რომელიც იმავდროულად ახალციხეში მოქმედი ლაშქრის მთავარსარდალი იყო. იმავე წლის 31 დეკემბერს ომი საქართველოს გამარჯვებით დასრულდა.
- 1918 12.12 საქართველომ დიდი ზეიმით აღნიშნა სახალხო გვარდიის არსებობის წლისთავი. თბილისში პარადი მიიღო მთავრობის თავმჯდომარემ ნოე ჟორდანიამ, პარადს ხელმძღვანელობდა გენერალი სტეფანე ახმეტელაშვილი. სახალხო გვარდიას მეთაურობდა მთავარი შტაბის თავმჯდომარე ვალიკო ჯუღელი.
- 1918 14.12 გერმანულმა ჯარმა დატოვა საქართველო. მათ შემდეგ შემოვიდა ინგლისური ჯარი, რომელიც აქ 1920 წლის ივლისამდე იყო. აჭარაში განლაგებული იყო 15 ათასი ინგლისური ჯარისკაცი.
- 1918 27.12 დამტკიცდა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის სახელმწიფო გერბი, მთავრობის შტანდარტი, სამხედრო დროშა.
- 1918-1921 საქართველოს დამოუკიდებლობა ცნეს (ქრონოლოგიის მიხედვით) რუსეთის საბჭოთა რესპუბლიკამ, საფრანგეთმა, ინგლისმა, იტალიამ, ბელგიამ, იაპონიამ, პოლონეთმა, პანამამ, ლუქსემბურგმა, გერმანიამ, ავსტრიამ, არგენტინამ, მექსიკამ, ჰაიტმა, თურქეთმა, სიამმა და ლიბერიამ.
- 1919 12.03 თბილისში გაიხსნა საქართველოს დამფუძნებელი კრების პირველი სხდომა, რომელმაც დაადასტურა საქართველოს დამოუკიდებლობის აქტის გამოცხადება. არჩეულ იქნა საქართველოს მთავრობა (21 მარტს) ნოე ჟორდანიას მეთაურობით. შეიქმნა სამხედრო, იურიდიული და სხვა კომისიები.
- გამოქვეყნებულ მასალებში ნათქვამია: „საქართველოს დამფუძნებელი კრება არჩეულია პირდაპირი, თანასწორი, საყოველთაო, ფარული და პროპორციონალური საარჩევნო სისტემით ორივე სქესის მოქალაქეთა მიერ. თავის პირველსავე სხდომაზე, 1919 წ. მარტის 12-ს, ქვეყნისა და ისტორიის წინაშე აღიარებს, რომ ის სავსებით იღებს

და ადასტურებს საქართველოს ეროვნულ საბჭოს მიერ 1918 წ. მაისის 28-ს, ნაშუადღევს 5 ს. და 10 წ. თბილისში გამოცხადებულს საქართველოს დამოუკიდებლობის აქტს...“. ნოე რამიშვილი დაინიშნა ერთდროულად განათლების, სამხედრო და შინაგან საქმეთა მინისტრად.

1919 01.08 ქართულ ჯარში დამტკიცდა ახალი შტატები.

1919-1920 გატარდა ქართული ჯარის რეორგანიზაცია. ამ პერიოდისთვის სამხედრო სამინისტროს ხაზით დაწესდა გენერლის 8 საშტატო ერთეული: გენერალურ შტაბში - გენერლის სამი ერთეული, ტოპოგრაფიულ განყოფილებაში - ერთი, სამხედრო სკოლაში - ერთი, საარმიო ქვეითი ბრიგადის სამმართველოში - ერთი, საინჟინრო-სატექნიკო ჯარში - ერთი და სანაპირო ჯარში - ერთი. „...ამ პერიოდში ჩინი ანუ სამხედრო წოდება სამხედრო მოსამსახურეს თანამდებობის მიხედვით ეძლეოდა. მაგალითად: პორუჩიკს თუ ლეგიონის უფროსად დანიშნავდნენ, მას ეწოდებოდა პოლკოვნიკი, მაგრამ, თუ რაიმე მიზეზით ამ თანამდებობიდან გადააყენებდნენ, ის კარგავდა ამ წოდებას და იღებდა იმ ჩინს, რომელიც შეეფერებოდა მის ახალ თანამდებობას. ამრიგად, ერთი და იგივე პირი მოკლე ხანში შეიძლება გამხდარიყო პორუჩიკი, პოლკოვნიკი, გენერალი ან პირიქით“ (გიორგი მაზნიაშვილი “მოვლებანი”, ბათუმი, 1990 წ.).

1919 შეიქმნა თავდაცვითი საბჭო დამფუძნებელი კრების გადაწყვეტილებით პრეზიდენტისა და იმავე დროს მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის ნოე ჟორდანიას თაოსნობით. თავდაცვის საბჭოში შედიოდნენ: სამხედრო მინისტრი, მთავარსარდლად დანიშნული გენერალი, გენშტაბის უფროსი, სახალხო გვარდიის უფროსი, რამდენიმე ცნობილი გენერალი და პოლიტიკური მოღვაწე.

1919 13.09 ავტომობილით მგზავრობის დროს ვერის დაღმართზე გენერლებზე ნიკოლოზ ბარათაშვილსა და ილია ოდიშელიძეზე განხორციელდა ტერაქტი. რევოლუციონერმა ა. ელბაქიძემ და მისმა ამხანაგმა მათ ესროლეს ყუმბარა. აფეთქების შედეგად გენერალი ი. ოდიშელიძე მსუბუქად დაიჭრა და ერთი თვის შემდეგ დაუბრუნდა თავის საქმიანობას. გენერალი ნ. ბარათაშვილი კი მძიმედ დაიჭრა და დაკარგა ფეხი (ოპერაციის შემდეგ). ნახევარი წლის შემდეგ იგი მსახურობდა სამხრეთ რუსეთის მთავრობაში საგარეო საქმეთა სამინისტროს მმართველად. 1920 წლის დამლევს გაემგზავრა ემიგრაციაში. 1930 წლიდან სიცოცხლის ბოლომდე იყო რუსეთის სამხედრო ინვალიდთა საზღვარგარეთის საბჭოს თავმჯდომარე.

1920 27.01 საქართველოს მთავრობის დადგენილებით ქართველ ოფიცრებს აეკრძალათ თავიანთი გვარებისათვის რუსული დაბოლოების მიცემა.

1920 23.03 პირველად საქართველოში ბოლშევიკური რევოლუციური კომიტეტი (რევკომი) შეიქმნა სამხრეთ ოსეთში.

1920 07.05 საბჭოთა რუსეთსა და საქართველოს შორის დაიდო საზავო ხელშეკრულება. რუსეთმა იურიდიულად ცნო საქართველოს დამოუკიდებლობა. საქართველოს სამხედრო ატაშედ საბჭოთა რუსეთში დაინიშნა გენშტაბის პოლკოვნიკი ანტონ ნაცვლიშვილი.

1920 07.07 ინგლისელთა ჯარმა დატოვა აჭარა. ქართული ჯარი ბათუმში შევიდა.

- 1920 23.08 საქართველოს მთავრობამ შემოიღო ოფიცერთა და ჯარისკაცთა ტანსაცმლის ფორმის ტარების ახალი წესები (რესპუბლიკური არმია და გვარდია). თანამდებობათა გასარჩევი ნიშნები იყო გენერლისათვის: კუთხე კლაკნილი და ერთი ვარსკვლავი, სამხედრო მინისტრის ამხანაგისათვის, ლაშქრობის სარდლისა და სამხედრო საბჭოს წევრისათვის - კუთხე კლაკნილი (ვერცხლისა) და ორი ვარსკვლავი (ოქროსი), ფერადი ნაჭრები (პეტლიცები) ხალათის, ფრენჩისა და პალტოს საყელოებზე.
ოფიცრებსა და გენერლებს უფლება ეძლეოდათ სამსახურიდან თავისუფალ დროს სამოქალაქო ტანსაცმლის ეტარებინათ.
- 1920 20.10 საქართველოს სამხედრო სამინისტროს დაზვერვამ ხელში ჩაიგდო ბოლშევიკური საიდუმლო გეგმა, რომელიც ითვალისწინებდა დამოუკიდებელი საქართველოს ლიკვიდაციას. თარიღი გეგმაში აღნიშნული არ იყო.
- 1921 12.01 შეიქმნა სასაზღვრო ჯარები.
- 1921 12.02 მე-11 წითელი არმიის ნაწილებმა ბორჩალოს მაზრიდან დაიწყეს საბრძოლო მოქმედება საქართველოს წინააღმდეგ.
ამ დროისათვის საქართველოს მთავრობის თავმჯდომარე იყო ნოე ჟორდანიას, სამხედრო მინისტრი - პარმენ (ნიკოლოზ) ჭიჭინაძე, მთავარსარდალი - გენერალი ილია ოდიშელიძე, გვარდიის სარდალი - ვალიკო ჯუღელი, შინაგან საქმეთა მინისტრი - ნოე რამიშვილი, საგანგებო რაზმის უფროსი - მელქისედექ (მექი) კელია.
- 1921 21.02 მიღებული იქნა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის პირველი კონსტიტუცია.
- 1921 22.02 თურქეთის მთავრობამ საქართველოს ულტიმატუმის ფორმით მოსთხოვა დაეტოვებინა არტაანისა და ართვინის რაიონები. ქართული ჯარი ასეთ რთულ ვითარებაში გამოყვანილი იქნა დაკავებული რაიონებიდან.
- 1921 24.02 საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ჯარმა და მთავრობამ გვიან ღამით დედაქალაქი დატოვეს. დამფუძნებელმა კრებამ ბათუმში მოგვიანებით (17 მარტს) ჩაატარა თავისი უკანასკნელი სხდომა, სადაც დაადგინა საქართველოს მთავრობის ემიგრაციაში წასვლა...
- 1921 25.02 საბჭოთა რუსეთის მე-11 არმიამ გააფთრებული ბრძოლების შემდეგ დაიპყრო თბილისი. საბჭოთა რუსეთმა მოახდინა საქართველოს ანექსია. ამ დროისათვის საქართველოს შეიარაღებული ძალები არ აღემატებოდა 25 ათას კაცს. რუსეთის წითელ არმიაში იყო 5,5 მლნ. ჯარისკაცი. საქართველოში დამყარდა საბჭოთა ხელისუფლება. იმავე წელს ქვემო ქართლის ნაწილი, ლორე-ტაშირი სომხეთს მიაკუთვნეს, ისევე, როგორც საინგილო - აზერბაიჯანს.
- 1921 26.02 რევოლუციური კომიტეტის (რეკომი, შეიქმნა 1921 16.02) პირველი დეკრეტით დაიშალა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის არმია და სახალხო გვარდია.
- 1921 04.03 აფხაზეთში გამოცხადდა საბჭოთა ხელისუფლება.
- 1921 11.03 ბათუმში შევიდა თურქთა ჯარი (საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობისა და თურქეთის მოლაპარაკების შედეგად).

- 1921 17-18.03 ქ. ქუთაისში გაიმართა მოლაპარაკება საქართველოს დემოკრატიული მთავრობის რწმუნებულ გრიგოლ ლორთქიფანიძესა და საქართველოს რევკომის რწმუნებულ მამია ორახელაშვილს შორის, სადაც გადაწყდა საომარი მოქმედებების შეწყვეტა.
- 1921 17-18.03 საქართველოს მთავრობა ნოე ჟორდანიას ხელმძღვანელობით ბათუმიდან გემით ემიგრაციაში – საფრანგეთში გაემგზავრა.
- 1921 24.03 საბჭოთა საქართველოს რევკომმა მიიღო დეკრეტი დამფუძნებელი კრების დათხოვნის შესახებ.
- 1921 24.04 პოლონეთში ქვეყნის მეთაურის, მარშალ იუზეფ პილსუდსკის (1867-1935) მიწვევით ჩავიდა ქართველი გენერლების, ოფიცრებისა და იუნკერების დიდი ჯგუფი გენერალ ალექსანდრე ზაქარიადის ხელმძღვანელობით. მათთან ერთად პოლონეთში გაემგზავრა რუსეთის არმიის ოფიცერი დიმიტრი შალიკაშვილი, რომლის უფროსი ვაჟი მალხაზი (ჯონ) მე-20 საუკუნის დამლევს აშშ არმიის ოთხვარსკვლავიანი გენერალი გახდა. ქართველ ემიგრანტთა ჯგუფიდან ექვსმა დაიმსახურა პოლონეთის შეიარაღებული ძალების დივიზიისა და ბრიგადის გენერლის წოდება.
- 1922 16.03 გენერალ კოტე აფხაზის თავმჯდომარეობით ჩამოყალიბდა ანტიბოლშევიკური “სამხედრო ცენტრი”. მისი აქტიური წევრები იყვნენ გენერლები: ალექსანდრე ანდრონიკაშვილი, ვარდენ წულუკიძე, როსტომ მუსხელიშვილი, პოლკოვნიკი გიორგი ხიმშიაშვილი და სხვები. “სამხედრო ცენტრის” უპირველესი მიზანი იყო საქართველოში საყოველთაო აჯანყების მოწყობა საბჭოთა მმართველობის წინააღმდეგ.
- 1922 30.12 შეიქმნა საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირი (სსრკ).
- 1923 20.05 თბილისში, ახლანდელი ვაკის პარკის მიდამოებში, ბოლშევიკებმა დახვრიტეს “სამხედრო ცენტრის” ბირთვი: გენერლები - კოტე აფხაზი (55 წლის), ალექსანდრე ანდრონიკაშვილი (51 წლის), ვარდენ წულუკიძე (57 წლის), როსტომ მუსხელიშვილი (34 წლის) და სხვები, სულ 15 მამულიშვილი, რომლებიც ამზადებდნენ აჯანყებას საბჭოთა წყობილების წინააღმდეგ.
- 1924 აპრილი საბჭოთა საქართველოს წინააღმდეგ აჯანყებისათვის მზადყოფი რაზმების მთავარსარდლად არჩეულ იქნა გენერალი სპირიდონ ჭავჭავაძე.
- 1924 17.08 საქართველოს პატრიოტულად განწყობილმა ძალებმა შეიმუშავეს და დაგეგმეს საყოველთაო აჯანყება საქართველოში. აჯანყება უნდა მომხდარიყო ერთ დღეს, ერთ საათს, ყველგან და უეცრად. აჯანყების საიდუმლო გასცა კ. მისაბიშვილმა, რის შედეგადაც უკვე აგვისტოს პირველ რიცხვებში აპატიმრებენ აჯანყების მოთავე გენერლებს ვალიკო ჯუღელს, სოლომონ ყარალაშვილს, გიორგი ფურცელაძეს და სხვებს. ამის შემდეგ აჯანყების დღედ დაინიშნა 29 აგვისტო, მაგრამ 28 აგვისტოს იგი დაიწყო ჭიათურაში.
- 1924 აგვისტო -სექტემბერი ბოლშევიკებმა სისასტიკით ჩაახშეს აჯანყება საბჭოთა საქართველოში. დახვრიტეს მისი ორგანიზატორები, გენერლები გიორგი ფურცელაძე, სოლომონ ყარალაშვილი, გვარდიის სარდალი ვალიკო ჯუღელი და სხვები.

1924 24.10 გენერალ ლეო კერესელიძის წინამძღოლობით პარიზში დაფუძნდა საქართველოს პატრიოტული ახალგაზრდული ორგანიზაცია “თეთრი გიორგი”, რომელიც დაიშალა 1950-ან წლებში. 1926-მ წლებში 39 წლებში გამოდიოდა გაზეთი „თეთრი გიორგი“ დევიზით: „საქართველო უწინარეს ყოვლისა!“. ამ გაზეთთან თანამშრომლობდნენ გენერლები ალექსანდრე ერისთავი, ზაქარია ბაქრაძე, შალვა მალაქელიძე და სხვები.

* * * * *

გენერალ ლეო კერესელიძისა და მის თანამოაზრეთა თაოსნობით თურქეთში ჩამოყალიბებულ ქართულ ლეგიონში 1915 წელს დაწესდა სამხედრო წარჩინების ნიშანი – თამარ მეფის ორდენი.

ცნობილია თამარის I, II და III ხარისხის ორდენები. სამივე ხარისხის ორდენი წარმოადგენს რვაქიმიან ვერცხლის ვარსკვლავს, რომლის ცენტრში ცისფერ მინაქარზე მოთავსებულია თამარ მეფის მოოქროვილი პორტრეტი, ორდენზე ამოტვიფრულია წარწერა: “ქართული ლეგიონი 1915”.

I ხარისხის ორდენის ცენტრში წრიულად განლაგებულია წვრილი ბრილიანტების ორი წყება, II ხარისხის ორდენზე – ბრილიანტების ერთი წყება, III ხარისხის ორდენი უბრილიანტოა.

თამარ მეფის ორდენის კავალრის გენერალ სტეფანე ახმეტელაშვილის ეს იშვიათი ჯილდო დღესაც ინახება თბილისში, გენერლის შთამომავლის ოჯახში.

თამარ მეფის სამივე ხარისხის ორდენი დაცულია აშშ ნუმიზმატიკური საზოგადოების კოლექციაში. პეტერბურგელი ნუმიზმატის პ.პ. კვასკოვის ცნობით, თამარ მეფის ერთი ორდენი ინახება ერმიტაჟის ფონდსაცავში.

მეორე მსოფლიო ომის დროს თამარ მეფის ამ ორდენის აღდგენის ინიციატორები იყვნენ გერმანიის გენ. შტაბის სამხედრო მრჩეველი, გენერალი შალვა მალაქელიძე და გამოჩენილი მეცნიერი მიხეილ წერეთელი.

* * *

1918 წლის გაზაფხულზე თეთრგვარდიელებმა ნოვოროსიისკი, ტუაპსე და სოჭი დაიკავეს და დაიძრნენ გაგრის მიმართულებით, გადმოლახეს საზღვრები და ბიჭვინთისა და ოჩამჩირეს დაემუქრნენ. დენიკინისა და ვრანგელის ჯარები საქართველოს დამოუკიდებლობას არ სცნობდნენ. სოჭი-ტუაპსეს ფრონტის მთავარსარდლად დაინიშნა გენერალი გიორგი მაზნიაშვილი.

* * *

1918 16.08 გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ კორესპონდენტთან საუბარში გენერალმა გიორგი მაზნიაშვილმა აღნიშნა: „როდესაც სოხუმი ბოლშევიკებისაგან გაიწმინდა შედარებითი წესრიგი დამყარდა. გუდაუთიდან მოვიდა ცნობა, რომ იქ ბრძოლის წაგების შედეგად გაბრაზებულმა ბოლშევიკებმა II კაცი მხეცურად და წამებით მოკლეს. ადგილობრივ მცხოვრებთა თხოვნითა და დახმარებით ჩვენი ჯარები გუდაუთისკენ საშველად წავიდა, სადაც გუმისტის ხიდაძის გაგწმინდეთ გზა და რადგან ბოლშევიკები არ ისვენებდნენ იძულებულნი გავხდით წინსვლა გაგვეახლებინა და ისევ მცხოვრებთა დახმარებით ერთი თვის განმავლობაში აღღერის იქით წავედით და იქ გავმარდით. მაშინ ბოლშევიკებმა სოჭის რაიონში დაიწყეს მოქმედება და მცხოვრებთა რბევა. მეგრელებისა და ადგილობრივი რუს მცხოვრებთა თხოვნით მივეშველეთ სოჭას და ბოლშევიკებს უკან დავახევინეთ...“.

ახ გავცვი საცხა ეღეებსა ეჯდავებისა ხეზედა,
ახ გავცვი მე ჩემს სამშობლოს სხვა ქვეყნის სამოთხეზედა

რაფიელ ერისთავი

კ ა ნ ო ნ ი *

საქართველოს რესპუბლიკის რეგულარული არმიის ორგანიზაციისა

მუხლი 1

საქართველოს რესპუბლიკის რეგულარულ ჯარს შეადგენს ორი ქვეითი დივიზია, სანაპირო ჯარი, ცხენოსანი ჯარის ერთი ბრიგადა, ერთი საარმიო არტილერიის ბრიგადა, საპიორთა ერთი ბატალიონი, ერთი სატექნიკო ბატალიონი, ერთი საავტომობილო ასეული და ერთი საავიაციო გუნდი.

მუხლი 2

ა) ქვეით დივიზიას შეადგენს: სამი ქვეითი პოლკი, ცხენოსანთა ერთი ესკადრონი, ერთი ბრიგადა არტილერიისა, ერთი ასეული საპიორთა, საბარგო ქარავანი დივიზიისა და სასანიტარო დაწესებულება. დივიზიის სათავეში დგას დივიზიის უფროსი.

ბ) სანაპირო ჯარს აქვს განსაკუთრებული შტატი. მის სათავეში დგას განსაკუთრებული უფროსი.

გ) ცხენოსანთა ბრიგადას შეადგენს ცხენოსანთა სამი პოლკი, ერთი სათადარიგო ესკადრონი და ერთი ცხენოსანთა სამთო საარტილერიო დივიზიონი. ბრიგადის სათავეში დგას ბრიგადის უფროსი.

დ) საარმიო არტილერიის ბრიგადას შეადგენს: ერთი მსუბუქი დივიზიონი, მძიმე ზარბაზნის ერთი (42 ლინ.) და გაუბიცის (6 დიუმ.) ორი დივიზიონი; თითოეული დივიზიონი სამი ბატარეისაგან შედგება; გარდა ამისა ბრიგადაშია ორი საზენიტო წყობა. ბრიგადის სათავეში დგას ბრიგადის უფროსი.

ე) საპიორთა ბატალიონს შეადგენს სამი სასაპირო და ნაღმმტყორცნელი ერთი ასეული, სასწავლო და სამეურნეო კომანდები. სატექნიკო ბატალიონს შეადგენს ერთი სატელეგრაფო, ერთი უმაკთულო ტელეგრაფისა, ერთი საპროექტორო ასეული და სასწავლო და სამეურნეო კომანდები. საავტომობილო ასეულს შეადგენს სამი წყობა, სასწავლო კომანდა და სახელოსნო. ჯავშნოსან ასეულს შეადგენს სამი წყობა. საავიაციო გუნდს შეადგენს ორი რაზმი და ერთი პარკი.

მუხლი 3

ქვეითთა პოლკს შეადგენს სამი ბატალიონი, თითო ბატალიონს სამი ქვეითთა და ერთი ტყვიამფრქვეველთა ასეული; გარდა ამისა თითოეულ პოლკში არის სასწავლო, მზვერავთა, საკავშირო, საპიორთა, სანაღმოსაყუმბარო, სამეურნეო, ქიმიური და ცეცხლისმფრქვეველი კომანდები. თითოეულ ცხენოსან პოლკს შეადგენს სამი ცხენოსანთა ესკადრონი, ერთი ტყვიამფრქვეველი ესკადრონი და სასწავლო, საკავშირო და ცხენოსან საპიორთა კომანდები.

არტილერიის ბრიგადას, რომელიც დაერთვის დივიზიას, შეადგენს I) საპოლკო არტილერიის ერთი სამბატარიანი სამთო დივიზიონი, რომელიც აგებულია ისე იმოქმედოს განსაკუთრებით წყობ-წყობად, (18 სამთო ზარბაზანი), II) ორი დივიზიონი, თითოეულში ორი სამთო ბატარეია (სულ 16 სამთო ზარბაზანი), III) ერთი ორბატარიანი მსუბუქი დივიზიონი, (სულ 8 მსუბუქი ზარბაზანი) და IV) ერთი სამბატარიანი გაუბიცის დივიზიონი (48 ლინიის 12 გაუბიცა). გარდა ამისა ბრიგადაში შედის: ერთი საზენიტო წყობა (2 ზარბაზანი), კომანდა მტრის ზარბაზნების ადგილის აღმოსაჩენად სააკუსტიკო და საოპტიკო იარაღების შემწეობით და სასწავლო, მზვერავთა, საკავშირო და სარემონტო კომანდები.

მუხლი 4

ყოველ მთავარ უფროსთან არსებობს ჯარის მართვა-გამგეობისათვის საჭირო შტაბი.

მუხლი 5

ჯარში ირიცხებიან აგრეთვე წყების გარეშე მყოფი სამხედრო სამინისტროს და სამხედრო სკოლების ოფიცრები და მთელი საადმინისტრაციო შედგენილობა ჯარის მართვა-გამგეობისა. ამისათვის საჭირო რიცხვი ოფიცერთა, ექიმთა და მოხელეთა აღნუსხულია სამხედრო სამინისტროს შტატში.

* შენიშვნა: ტექსტი ორიგინალიდან მოყვანილია შესწორების გარეშე

მუხლი 6

იუნკერთა მოსამზადებლად არსდება სამხედრო სკოლა. გარდა ამისა, არსდება სკოლები: ქვეითთა მსროლელი ჯარისა, მსროლელი საარტილერიო, საინჟინერო-სატექნიკო და საავიაციო.

მუხლი 7

ჯარისკაცთა გასასამართლებლად, სამხედრო დისციპლინის დარღვევის და სამხედრო სამსახურის მოვალეობის აუსრულებლობისათვის, არსდება საგანგებო სამხედრო სასამართლოები, დამტკიცებული შტატის თანახმად.

1918 წ. აგვისტოს 20

საქართველოს ეროვნული საბჭოს თავმჯდომარე ნ. ჩხეიძე

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე ნ. ჟორდანიას

ბ ა ნ ო ნ ი

ნამდვილ სამხედრო სამსახურში დატოვებისა და ჯარში გაწვევის იმ პირთა, რომელნიც დაბადებულან 1896-1899 წლებში

არმიის შესავსებლად მშვიდობიანობის დროს შტატამდე და გასაუქმებლად საქართველოს ტერიტორიაზე დღემდის მოქმედის ყოველგვარის კანონისა და მთავრობის განკარგულებისა ეროვნულმა საბჭომ დაადგინა:

მუხლი 1

ყოველი ახალგაზრდა, რომელიც დაბადებულია 1896 - 1897 წლებში და იმყოფება ეხლა რესპუბლიკის ჯარში, დატოვებულ იქნეს ნამდვილ სამსახურში განსაკუთრებულ განკარგულებამდე.

მუხლი 2

ყოველი ახალგაზრდა, რომელიც დაბადებულია 1898 წელს და დღეს ჯარში მსახურობს, უნდა დარჩეს ჯარში ნამდვილი სამსახურის სავალდებულო ვადის შესრულებამდე. ეს ვადა ჩაეთვლება დღიდან ჯარში ნამდვილად შესვლისა.

მუხლი 3

ყოველი ახალგაზრდა, რომელიც დაბადებულია 1896 წ. და დღეს ჯარში მსახურობს, უნდა დარჩეს ჯარში ნამდვილი სამსახურის ვადის შესრულებამდე. ეს ვადა ჩაეთვლება დღიდან ჯარში ნამდვილად შესვლისა.

მუხლი 4

რესპუბლიკის ყოველი მოქალაქე, 1-ლსა და მე-2 მუხლში აღნიშნულის ასაკისა, თუ რაიმე მიზეზით ეხლა ჯარში არ იმყოფება, დაუყოვნებლივ უნდა გაწვეულ იქნეს ნამდვილ სამხედრო სამსახურში.

მუხლი 5

რესპუბლიკის ყოველი მოქალაქე, 1 და 2 მუხლში ნაჩვენების ასაკისა, მოვალეა არ მოუცადოს განსაკუთრებულ მოწვევას და თვით გამოცხადდეს არა უგვიანეს ამ წლის სექტემბრის 10-სა სათანადო სამხედრო უფროსთან ჯარის ნაწილებში ჩასარიცხად. ვინც ამ დღისთვის არ გამოცხადდება, ჩათვლება დეზერტირად და შეპყრობილი გადაეცემა სამხედრო სასამართლოს.

მუხლი 6

ვინც 1995 წლამდე, ან 1895 წლებში დაბადებულია და ეხლა ჯარში მსახურობს, დათხოვილი იქნება სათადარიგო სამხედრო მინისტრის განკარგულებით, იმის კვალობაზედ, როგორც კი გამოცხადდებიან ისინი, რომელნიც გაწვეულ იქნებიან ამ კანონის მე-4 მუხლის თანახმად, ხოლო არა უგვიანეს ოქტომბრის პირველისა.

ამ კანონის სისრულეში მოსაყვანად განკარგულების მოხდენა დაეკისროს სამხედრო და შინაგან საქმეთა მინისტრებს.

1918 წ. აგვისტოს 20

საქართველოს ეროვნული საბჭოს თავმჯდომარე ნ. ჩხეიძე

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე ნ. ყორღანია

* * *

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო მმართველობისა

მუხლი 1

ეროვნული საბჭო უზენაესი ორგანოა საქართველოს შეიარაღებულ ძალებისა და თავის უფლებას განახორციელებს რესპუბლიკის მთავრობის საშუალებით.

მუხლი 2

ეროვნულ საბჭოს აღმასრულებელი ორგანო არის მთავრობა. მთავრობა თავის უფლებას შეიარაღებულ ძალების მიმართ განახორციელებს სამხედრო სამინისტროს საშუალებით, რომლის სათავეში დგას სამხედრო მინისტრი.

მუხლი 3

სამხედრო მინისტრი არის ხელმძღვანელი თავის უწყების ყოველი დარგისა და თავისი მოქმედებით ექვემდებარება პირდაპირ რესპუბლიკის მთავრობას. იგი არის მომხსენებელი მთავრობის წინაშე სამხედრო საქმეთა ყოველი საკითხისა.

მუხლი 4

ომიანობის დროს, მტრის წინააღმდეგ ყოველი მოქმედი შეიარაღებული ძალის წინამძღოლად ინიშნება მთავრობის მიერ, საგანგებო დეკრეტით, არმიის მთავარსარდალი, რომელიც ემორჩილება პირდაპირ მთავრობის თავმჯდომარეს. ომის ოპერატიულ საქმეებში მთავარსარდალს აქვს სრული თავისუფლება მოქმედებისა და ომის წარმოების ყოველი საკითხის გამო. მომხსენებელია მთავრობის თავმჯდომარის წინაშე. ასეთ მოხსენებას ესწრება სამხედრო მინისტრი, რომელსაც შეუძლია გამოსთქვას თავისი მოსაზრება და დასკვნა. მთავარსარდალის წერილობით მოხსენების შესახებ სამხედრო მინისტრს ნება აქვს დასკვნა წერილობითვე წარადგინოს. მთავარსარდალის ყოველი უფლება განმარტებულია “ომიანობის დროის ჯარის საველე მმართველობის დებულებით”.

მუხლი 5

სამხედრო მინისტრისათვის ინიშნება ამხანაგი, რომელიც არის უახლოესი მრჩეველი და, ამავე დროს, ნაცვალი სამხედრო მინისტრისა. ყოველ იმ შემთხვევაში, როდესაც მიმდინარე საქმეს პრინციპიალური,

პოლიტიკური, ან საბიუჯეტო ხასიათი არა აქვს, სამხედრო მინისტრის ამხანაგი დამოუკიდებლად გადასწყვეტს საქმეს და სამხედრო მინისტრის მაგიერ ხელს მოაწერს.

მუხლი 6

სამხედრო სამინისტროს ხელშია გამგებლობა სამხედრო მმართველობისა.

სამხედრო სამინისტროში შემდეგი ექვსი განყოფილებაა:

1. საერთო განყოფილება.
2. პირადი შედგენილობის განყოფილება.
3. გენერალური შტაბის განყოფილება.
4. საადმინისტრაციო განყოფილება.
5. სამხედრო სასანიტარო განყოფილება.
6. სამხედრო საბეითალო განყოფილება.

მუხლი 7

სამხედრო სამინისტროს საერთო განყოფილების სათავეში დგას გენერალური შტაბის შტაბ-ოფიცერი იურიდიული ცოდნით აღჭურვილი, მას ექვემდებარება:

1. განყოფილების კანცელარია სტამბითურთ.
2. სამხედრო სამინისტროს ყოველი განყოფილების რეგისტრატურა, გარდა გენერალური შტაბის რეგისტრატურისა.
3. სამეურნეო სექცია.
4. სამხედრო სამინისტროს კომენდანტი.

სამხედრო სამინისტროში შემოსულ ფოსტას, გარდა გენერალურ შტაბის სახელზე მოსულისა, განხნის და განიხილავს საერთო განყოფილების უფროსი, გაატარებს შემოსულ ქაღალდების დავთრებში და გაანაწილებს სხვადასხვა განყოფილებათა შორის სისრულეში მოსაყვანად. ყურადსაღებ პაკეტებს დაუყოვნებლივ წარუდგენს სამხედრო მინისტრს, ან მის ამხანაგს. საერთო განყოფილების ხელშია აგრეთვე „სამხედრო სამინისტროს განკარგულებათა კრებულის“ დირექტორობა.

მუხლი 8

პირად შედგენილობა განყოფილებას სათავეში უდგას გენერალი ანუ შტაბ-ოფიცერი. განყოფილება განაგებს ყოველი ოფიცრის და სამხედრო უწყების მოხელის დანიშვნას, წარჩინებას, გამორიცხვას, დაჯილდოვებას და აგრეთვე პატივის სასამართლოს საქმეებს.

მუხლი 9

გენერალური შტაბის განყოფილებას სათავეში უდგას გენერალური შტაბის გენერალი. ომის დროს სამხედრო სამინისტროს გენერალურ შტაბის უფროსი არმიის საველე შტაბის უფროსის თანამდებობას ასრულებს.

გენერალურ შტაბშია შემდეგი 6 სექცია:

1. საოპერაციო.
2. საორგანიზაციო.
3. საარტილერიო.
4. საინჟინრო-სატექნიკო.
5. სამხედრო-საზღვაო.
6. სამხედრო-საისტორიო არქივის.

პირველ სექციის სათავეში დგას გენერალურ შტაბის გენერალი, ანუ გენერალურ შტაბის პოლკოვნიკი. ამ სექციის მუშაობის საგანია:

შედგენა და ორგანიზაცია ჯარისა.

მობილიზაცია.

დაცვა ტერიტორიისა და სარკინიგზო საქმე.

დაზვერვა.

კავშირის საქმე.

ჯარის გაწვრთნა და აღლუმი.

საზღვრების დაცვა.

გარდა ამისა საველე ჯარების ოპერაცია ომის დროს:

მეორე სექციის სათავეში დგას გენერალური შტაბის პოლკოვნიკი. სექცია შეიმუშავებს ყოველ საკითხს, რომელიც შეეხება სამსახურის წესრიგს, ახალგაზრდების ჯარში გაწვევას, დისციპლინას, სამხედრო სკოლების საქმეს, ჯარის შინაურ ცხოვრების ვითარებას და სამხედრო გამოცემათა საქმეს.

მესამე სექციის სათავეში დგას არტილერიის გენერალი, ან შტაბ-ოფიცერი (აკადემიელი). სექცია განაგებს ჯარისთვის ზარბაზნის, თოფის და სხვა საომარ იარაღის და მასალის მიწოდების საქმეს, საარტილერიო ქარხნების და საწვობების და აგრეთვე მსროლელთა სკოლების და სასწავლო პოლიგონების საქმეს.

მეოთხე სექციის სათავეში დგას შტაბ-ოფიცერი, სამხედრო ინჟინერი. სექცია უზრუნველყოფს ტექნიკურ ჯარებს (საპიორთა, მფრინავთა, ყუმბარის მსროლელთა, საკავშირო ნაწილთა) ტექნიკურის მასალით, აგრეთვე განაგებს ყოველ საინჟინრო-სატექნიკო სკოლას.

მეხუთე სექციის სათავეში დგას საზღვაო უწყების შტაბ-ოფიცერი. სექცია შეიმუშავებს სამხედრო-საზღვაო საკითხებს.

მექვსე სექციის სათავეში დგას სამხედრო არქივის საქმეთა მცოდნე კაცი. არქივი განაგებს სამხედრო-საისტორიო მასალების შეკრებას, შენახვის და მათი სამეცნიერო მიზნით გამოყენების საქმეს. ომის დროს სექცია მოაწვობს საომარ ფრონტზე საბუთების შეკრების საქმეს.

მუხლი 10

სამხედრო სამინისტროს საადმინისტრაციო განყოფილების სათავეში დგას უმაღლესი სამხედრო სწავლით, ან სათანადო საადმინისტრაციო გამოცდილებით აღჭურვილი გენერალი.

ომის დროს საადმინისტრაციო განყოფილების უფროსი ასრულებს ჯარის რჩენის გამგეობის უფროსის თანამდებობას.

განყოფილებაში ხუთი სექციაა:

1. საბიუჯეტო.
2. სასურსათო.
3. საბარგო და საავეჯო.
4. საბინაო.
5. საპენსიო.

საბიუჯეტო სექციის საქმეა სამხედრო სამინისტროს ხარჯთაღრიცხვის შედგენა და ჯარის დაკმაყოფილება ხვედრის ფულით.

სასურსათო სექციის საქმეა დაკმაყოფილება ჯარისა საჭმელ-სასმლით.

საბარგო და საავეჯო სექცია განაგებს ჯარის შემოსვის, შეკაზმის და ბარგის საქმეს.

საბინაო სექცია განაგებს ჯარებისათვის ბინების მოწყობას და ჯარის შენობის შეკეთების საქმეს.

საპენსიო სექცია განაგებს ოფიცრების, სამხედრო მოხელეების, ჯარისკაცებისა და იმათი ოჯახების პენსიის საქმეს.

მუხლი 11

სამხედრო სამინისტროს სასანიტარო განყოფილების სათავეში დგას სამხედრო სასანიტარო ექიმი. განყოფილება განაგებს ყველა საკითხს, რომელიც შეეხება ჯარის სასანიტარო საქმეს.

მუხლი 12

სამხედრო სამინისტროს საბეითალო განყოფილების სათავეში დგას სამხედრო ბეითალი. განყოფილება შეიმუშავებს არმიის ყოველგვარ საბეითალო საქმეს.

1918 წ. აგვისტოს 20

საქართველოს ეროვნული საბჭოს თავმჯდომარე ნ. ჩხეიძე

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე ნ. ყორღანია

* * *

ძირითადი დებულება

საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო ბეგრისა და მუდმივი ჯარის შეგება

მუხლი 1

სამხედრო ბეგარა რესპუბლიკაში საყოველთაოა და საპირადო ყოველი მოქალაქისათვის (ქვეშევრდომისათვის).

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: ეს მუხლი კანონისა არ შეეხება მაჰმადიან მოქალაქეებს.

მუხლი 2

რესპუბლიკის ყოველი მოქალაქე ოციდან ორმოცდახუთ წლამდე (20 და 45 წლიანიც) მოვალეა პირადად მოიხადოს სამხედრო ბეგარა, გარდა იმ შემთხვევისა, რომელიც ნაჩვენებია კანონში. ბეგრის მოხდა სხვის მაგიერ არ შეიძლება.

მუხლი 3

ვისაც სამხედრო ბეგარა მართებს და ჯარში სამსახურისათვის უვარგისი გამოდგება, გაწვეული იქნება არმიაში ისეთ მოვალეობისათვის, რომელიც შეეფერება მის ფიზიკურ აგებულებას და აგრეთვე, რამდენადაც შესაძლებელია, მის ცოდნას და წინანდელ სამსახურსა.

მუხლი 4

შეიარაღებული ძალა საქართველოსი შესდგება მუდმივ ჯარისა და ლაშქრისაგან.

მუხლი 5

არმია არის მუდმივი და სათადარიგო. მუდმივი არმია მუდამ მზად არის ომის სამსახურისათვის. სათადარიგო ჯარის დანიშნულებაა გაძლიერება და შევსება მუდმივ არმიის მობილიზაციის დროს.

მუხლი 6

ლაშქარს გამოიწვევს საკანონმდებლო დაწესებულება მაშინ, როდესაც სამშობლოს საფრთხე მოელის, და ამ შემთხვევაში შეიძლება ჯარში გაწვეული იქნეს ქულზე კაცი, ჩვიდმეტიდან დაწყებული 50 წლამდე.

მუხლი 7

ყოველი სამხედრო მოსამსახურე მუდმივი არმიისა, სათადარიგო და მოლაშქრე, ვარჯიშობისათვის გაწვევის დროს, აგრეთვე ისიც, ვინც გაწვეულია მოქმედ ჯარის შესადგენათ, პოლიტიკის გარეშე იმყოფება.

მუხლი 8

საერთო ვადა სამსახურისა 25 წელიწადია: ნამდვილ სამსახურში ორი წელიწადი, სათადარიგოში 15 წელიწადი და ლაშქარში 8 წელიწადი.

გადარიცხვა ნამდვილ სამსახურიდან სათადარიგოში და სათადარიგოდან ლაშქარში მოხდება ყოველ წლივ, კანონით აღნიშნულ დროს, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მთავრობა საგანგებო ბრძანებას გამოცემს.

მუხლი 9

ვინც შეასრულა სავალდებულო ვადა ნამდვილი სამსახურისა და სურს სამსახურის გაგრძელება, შეუძლია იდევ იმსახუროს განსაკუთრებული წესების თანახმად, თუ სამსახურისათვის გამოსადეგია.

მუხლი 10

სამხედრო ბეგრის ვადის გადადების უფლება აქვს:

1) სამხედრო ბეგრის ასაკის ახალგაზრდას, რომელიც კონტინგენტის შევსების გამო, არ ყოფილა მიღებული ნამდვილ სამსახურში. ასეთ ახალგაზრდას გაიწვევენ ნამდვილ სამსახურში შემდეგ წელს პირველ ჯარში.

2) იმას, ვინც ფიზიკურად საკმაოდ განვითარებული არაა და შეპყრობილია ისეთი სენით, რომელიც საზღვარს არ გაანთავისუფლებს სამხედრო სამსახურისაგან.

3) საშუალო სკოლების მოწაფეს სწავლის დასრულებამდე, თუ წარმოადგენს სკოლის მოწმობას, ბეგრის გადადება შეიძლება მხოლოდ 22 წლამდის.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: არ იქნება გაწვეული სამხედრო ბეგრის მოსახდელად საქმის ნასრულებამდის, ვინც მიცემულია სასამართლოში, ან ვის შესახებაც გამოძიებაა ისეთ დანაშაულისა გამო, რომლისთვისაც კანონით დაწესებულია უფლების აყრა ან უფლების შეზღუდვა.

მუხლი 11

სამხედრო ბეგრისთვის გაწვევა მოხდება ყოველ წლივ ნოემბრის ხუთშაბათს. გაწვეულნი იქნებიან ახალგაზრდები, რომელთაც შემდეგი წლის იანვრის პირველისათვის შეუსრულებათ 20 წელი. ვადა სამსახურისა ითვლება დღიდან გაწვევისა. წესი ჯარში გაწვევისა და საექიმო შემოწმება გაწვეულთა აღნიშნულია სამხედრო ბეგრის წესდებაში.

მუხლი 12

სათადარიგო და სალაშქრო სამხედრო სამსახურში მყოფნი განსაკუთრებულად აღინუსხებიან და ექვემდებარებიან სამხედრო კონტროლს. ის პირნი, რომელნიც გადარიცხულნი არიან სათადარიგო ჯარში, ვიდრე სათადარიგოთ ირიცხებიან, შეიძლება გაწვეულ იქმნენ განმეორებითი ვარჯიშობისათვის ყოველ სამ წელში სამი კვირის ვადით.

ლაშქარში ჩარიცხულნი, მთელ იმ დროის განმავლობაში, სანამ ლაშქარში ითვლებიან, განმეორებითი ვარჯიშობისათვის შეიძლება იქმნენ გაწვეულნი მხოლოდ სამი კვირის ვადით. განმეორებითი ვარჯიშობის გასაწვევ დროს ნიშნავს სამხედრო მინისტრი. ეს გაწვევა არ უნდა მოხდეს საარჩევნო კამპანიისა და საერთო პოლიტიკურ და კომუნალურ არჩევნების დროს.

განმეორებითი ვარჯიშობისათვის გაწვეულ პირთ, რომელნიც სახელმწიფო, საზოგადოებრივ, ან კერძო სამსახურში ირიცხებიან გაწვევის დროს ადგილი შეენახებათ.

1918 წ. აგვისტოს 20.

საქართველოს ეროვნული საბჭოს თავმჯდომარე ნ. ჩხეიძე

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე ნ. ჟორდანიას

საქართველოს სამხედრო სამინისტრო შედგებოდა (მთავრობის დეკრეტის საფუძველზე: 1919 01.11 – 1920 01.06) შემდეგი ერთეულებისაგან: „საინტენდანტო, საარტილერიო, სამხედრო-ტექნიკური, ჯარისათვის ბინის მიძღვნილი, გენერალური შტაბის, სამხედრო-სანიტარული სამმართველოები, საზღვაო ნაწილი, სამხედრო სკოლები“.

* * *

სამხედრო სამსახურის ვადა განისაზღვრებოდა: ქვეით ჯარში - 1 წლითა და 4 თვით, ჯარის სხვა სახეობებში - 1 წლითა და 8 თვით. გაწვევას ექვემდებარებოდნენ მამაკაცები 20-დან 43 წლამდე.

* * *

ქართულ არმიაში 1918-21 წლებში მსახურობდა 60-ზე მეტი გენერალი და 1500-მდე ოფიცერი (საკმარისზე მეტი).

* * *

სამხედრო წოდებები ქართულ ჯარში გადმოღებული იყო გერმანულიდან: ლეიტენანტი, უფროსი ლეიტენანტი, კაპიტანი, მაიორი, პოლკოვნიკი, გენერალი.

* * *

საქართველოს შეიარაღებული ძალები შედგებოდა რეგულარული არმიისაგან (სასაზღვრო დაცვის ჩათვლით), სახალხო გვარდიისა და ფლოტისაგან. რეგულარულ არმიას საფუძვლად დაედო არმიის ორგანიზაციის გერმანული სისტემა. თავიდან მასში შედიოდნენ: ორი ქვეითი დივიზია, სანაპირო ჯარი, კავალერიის ბრიგადა, არტილერიის ბრიგადა, გამწვანებულთა ბატალიონი, ტექნიკური ბატალიონი, საავტომობილო ასეული და საავიაციო გუნდი.

* * *

სახალხო გვარდიას სათავეში ედგა მთავარი შტაბი 21 კაცის შემადგენლობით. შტაბის წევრებს ერთი წლის ვადით ირჩევდა სახალხო გვარდიის წარმომადგენელთა ყრილობა. მთავარი შტაბი ემორჩილებოდა უშუალოდ მთავრობას. სახალხო გვარდია დისლოცირებული იყო ქვეყნის 15 რაიონში (თბილისი, სიღნაღი, თელავი, ახალციხე, შორაპანი, ჭიათურა, ქუთაისი, სამტრედია, სენაკი, ზუგდიდი, სოხუმი, ოზურგეთი, ჩოხატაური, ბათუმი, გორი). სახალხო გვარდიის მომარაგება, მომსახურება და სამხედრო მომზადების დონე ბევრად უფრო მაღალი იყო, ვიდრე რეგულარულ არმიაში.

* * *

სასაზღვრო დაცვა შედიოდა რეგულარული არმიის შემადგენლობაში, შედგებოდა შტაბისა და 7 პოლკისაგან: 1-ლი სოხუმის, მე-2 ფოთის, მე-3 ახალციხის, მე-4 შულავერის, მე-5 სიღნაღის, მე-6 დარიალის, მე-7 ბათუმის. თითოეული პოლკი შედგებოდა 437 ჯარისკაცისა და 24 ოფიცრისაგან. პოლკზე მიმაგრებული იყო 58 ცხენი.

* * *

ფლოტის შემადგენლობაში ირიცხებოდა ერთი კონტრნალმშენი „პატარა კახი“, ოთხი გამანადგურებელი (ხის კორპუსით), ოთხი ნალმოსანი კატერი და 10 გემი. ფლოტს სათავეში ედგა სარდალი თავისი შტაბით.

* * *

ქართული ჯარის მთავარსარდალი გენერალი გიორგი კვინიტაძე დიდად პოპულარული იყო საქართველოში.

იგი ყველა ომში, რომლებსაც საქართველო მისი მეთაურობით აწარმოებდა გამარჯვებული გამოდიოდა.

საქართველოს მთავრობის 1919 წლის 2 აგვისტოს დეკრეტით დაარსებულ სამხედრო სასამართლოსა და პროკურორის ზედამხედველობის დროებითი შტატის ნაცვლად დამტკიცდა ახალი შტატი (ასევე დროებით), მოქმედების ვადით 1919 01.11-დან 1920 01.06-მდე. პირადი შემადგენლობა შედგებოდა 42 კაცისაგან: სამხედრო სასამართლო – 26 და საპროკურორო ნაწილი – 16 შტატისაგან.

„1919 წ., როდესაც გენ. ოდიშელიძის წყალობით ჩინები გააუქმეს, იოსებ გედევანიშვილმა მიაგნო კომპრომისს, რომლის თანახმადაც თანამდებობის მიღებისთანავე პიროვნებას ჩინი თავისთავად ენიჭებოდა. დაირღვა თვითონ ჩინის მნიშვნელობის პრინციპი, რომელიც ადრე დამსახურებისათვის ენიჭებოდათ და პატიოსანი სამსახურისა და გამოცდილების მაჩვენებელი იყო. არმიის რეორგანიზაციაში ასეთი კომპრომისის შედეგად გუშინდელი ლეიტენანტები პოლკოვნიკებად მოგვევლინენ და ნაწილებს, სადაც მეთაურებს ოფიცრები და ჯარისკაცები უნდა აღეზარდათ, სათავეში ისეთი ხალხი ჩაუდგა, რომლებიც თვითონ იყვნენ აღსაზრდელები...“ (გენერალი გიორგი კვინიტაძე “მოგონებანი” ტ.2, გვ.36, თბ.,1999).

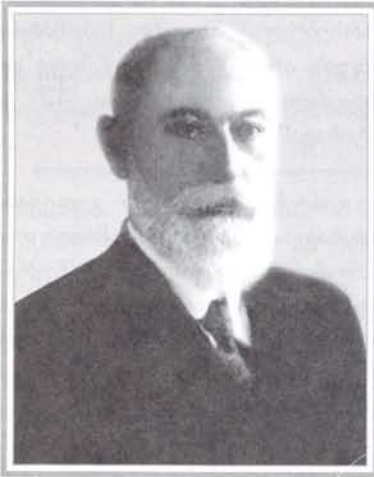
საქართველოში ტარდებოდა “ფრონტის დღე”, როდესაც მოსახლეობა მეომრებისათვის აგროვებდა სურსათს, თამბაქოს, ფულს და ა.შ. “ფრონტის დღესთან” დაკავშირებით სახალხო გვარდიის სარდალი ვალიკო ჯუღელი წერდა: “ცოცხალ ჯავშნად აკრავს გარს ჩვენს ქვეყანას საუკეთესო შვილთა გულმკერდი. ისინი, ვისაც სათუთი, მგრძნობიარე სინდისი და ვაჟკაცური შეუდრეკელობა მოსვენებას უფროთხოვს, სანამ სამშობლო და თავისუფლება განსაცდელშია, თვეობით და წლობით დგანან ტყვიისა და სიკვდილის პირისპირ ...” (გაზ. “საქართველო”, 1919წ., №126).

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ბოლო სამხედრო პროკურორი, სასამართლოსა და სამხედრო ტრიბუნალის თავმჯდომარე იყო ვიქტორ ჟღენტი, რომელიც აღნიშნულ თანამდებობაზე დაინიშნა 1921 წლის 1 მარტს, როდესაც საქართველოს პირველი დემოკრატიული რესპუბლიკა ბოლშევიკების მიერ ფაქტობრივად უკვე დამხობილი იყო.

საქართველოში ბოლშევიკური ხელისუფლების წინააღმდეგ საბრძოლველად 1924 წ. ჩამოყალიბდა სამხედრო კომისია. აჯანყების მომზადებას ბათუმში ხელმძღვანელობდა გენერალი გიორგი ფურცელაძე, გურიაში – გენერალი სოლომონ ყარალაშვილი, იმერეთში – პოლკოვნიკი სვიმონ წერეთელი, თბილისის მიდამოებსა და კახეთში – პოლკოვნიკი ქაქუცა ჩოლოყაშვილი და ა.შ. 1924 წლის მაისში საქართველოში დაბრუნდა ვალიკო ჯუღელი. მეამბოხეთა მთავარსარდლად დაინიშნა გენერალი სპირიდონ ჭავჭავაძე. 1924 17.08 დანიშნული აჯანყების გეგმა გასცა პროვოკატორმა. ჩეკისტებმა აგვისტოს პირველ დეკადაში დააპატიმრეს ვალიკო ჯუღელი, გენერლები ს. ყარალაშვილი, გ. ფურცელაძე და სხვები. აჯანყება მაინც შედგა, ბრძოლები გაჩაღდა 28 აგვისტოდან 6 სექტემბრამდე და ამბოხებულთა მარცხით დამთავრდა.

ზოგიერთ ქვეყანაში, სადაც 1917 წლის ოქტომბრის გადატრიალების შემდეგ ემიგრირებული იყვნენ რუსეთის იმპერიის გენერლები და ოფიცრები, დაიწყო წმ. გიორგის ორდენისა და გიორგის იარაღის კავალერთა საზოგადოების შექმნა. მაგალითად, იუგოსლავიის დედაქალაქ ბელგრადში მოქმედმა საზოგადოებამ 1935 წელს გამოსცა ალბომი წმ. გიორგის ორდენისა და გიორგის იარაღის კავალერთა ფოტოებითა და მოკლე ბიოგრაფიული ცნობებით. აღნიშნულ ალბომში ღირსეულად არიან წარმოდგენილი ჩვენი თანამემამულენი – ქართველი ოფიცრები და გენერლები.

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობის ხელმძღვანელები

ნოე ჟორდანია

1918 - 1921

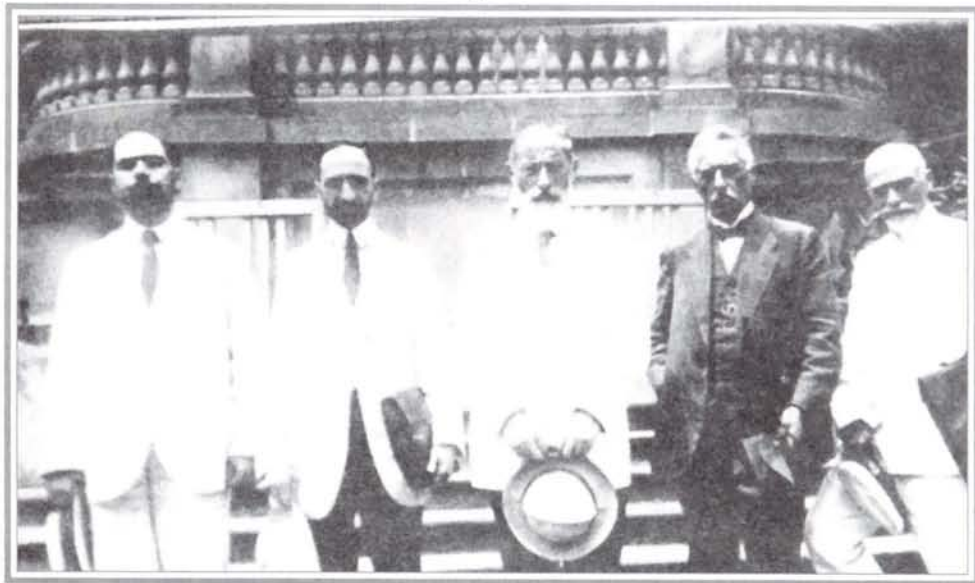

ნოე რამიშვილი

დამოუკიდებელი საქართველოს

პირველი გერბი, 1918 წ.

დამოუკიდებელი საქართველოს პირველი მთავრობა.
მარცხნიდან: შალვა ალექსი-მესხიშვილი, ნოე რამიშვილი,
ნოე ჟორდანია, გიორგი ლასხიშვილი, გიორგი ჟურული.
ქ. თბილისი, 1918 წლის 26 მაისი

ქართული ჯარის მთავარსარდლები

გენერალი
ვასილ ბაბაშვილი

გენერალი
გიორგი კვინიტაძე

გენერალი
გიორგი მახნაშვილი

გენერალი
ილია ოდიშელიძე

პირველი ქართული კორპუსის
პირველი მეთაური, გვარდიის
ერთ-ერთი ხელმძღვანელი
სტეფანე ახმეტელაშვილი

გენერალი
ასლან აბაშიძე

გენერალი
ზაქარია ბაქრაძე

გენერლები ილია ოღიშელიძე და კოტე აფხაზი

გენერალი
მიხეილ ანჯაპარიძე

გენერალი
დავით ართშველადze

გენერალი
იოსებ ბაგდასარიანი

გენერალი
კონსტანტინე ბელოხვანი

გენერალი
გიორგი (გიგუზია)
პერისტავი

გენერალი
სიმონ ცხაკაია

გენერალი
ტარასი ვაშაკიძე

გენერალი
ალექსანდრე ზაქარიაძე

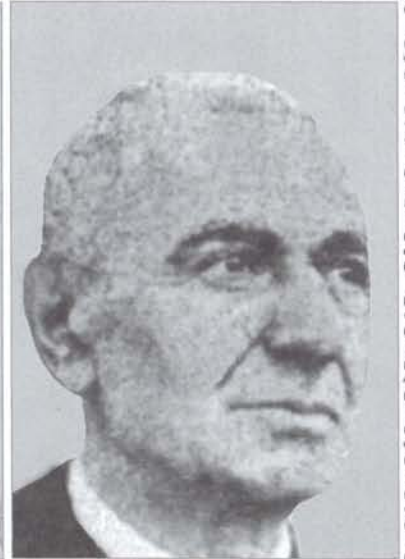
გენერალი
ბიორბი თავაძე

გენერალი
ნიკოლოზ იოსაძე

გენერალი
ბიორბი კერძელიძე

გენერალი
ალექსანდრე კონიაშვილი

გენერალი
დავით მაჭავარიანი

გენერალი
დავით მგებელი

გენერალი
აკაკი მიქაშაშვიძე

გენერალი
იაკობ მუსხელიშვილი

გენერალი
იოსებ როინიშვილი

გენერალი
ალექსანდრე მავთარიანი

გენერალი
ნახარია შიშვიძე

გენერალი
ალექსანდრე ჩხვიძე

გენერალი
ქრისტეფორე ჩხეტიანი

გენერალი
როსლოვ ვარძელაძე

გენერალი
ოვანე ჯაფარიძე

გენერალი
არტემონე ჯიჭიხია

შენიშვნა: ფოტოსურათების უზარისხობის გამო სია სრულყოფილი არ არის

სახალხო გვარდიის სარდალი
ვალიკო ჯუღელი

სომხეთთან ომის შემდეგ სამხედრო აღლუმში: ნოე ჟორდანია,
გრიგოლ გიორგაძე, კონსტანტინე გედევანიშვილი, გიორგი
მაზნიაშვილი, ალექსანდრე ზაქარიაძე და სხვები (1919 31.12)

სამხედრო სამინისტროს თანამშრომლები.
ცენტრში – სამხედრო მინისტრი
გრიგოლ გიორგაძე (1919 12.03)

სახალხო გვარდიის ნაწილები დასავლეთ
საქართველოში (1920)

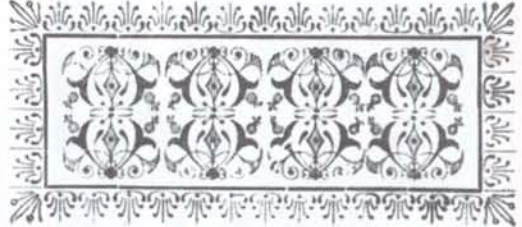
ქართველ ცხენოსანთა რაზმი (1918)

მთავარსარდალი გიორგი კვინიტაძე
მებრძოლებთან ერთად (1920 30.04)

იუნკერების ნაწილების აღმოსავლური
(1917 18.03)

ქართული ჯარის აღმოსავლური (1920)

ცენტრში: გერმანული სამხედრო
დიპლომატიური მისიის უფროსი,
გენერალი ფონ კრესი სტუმრად
ქ. ქუთაისში, მარჯვნივ – გენერალი
დავით ართმელაძე, მარცხნივ –
გენერალი ტარას ვაშაკიძე (1919)

სახალხო გვარდიელები (1920)

ზოგიერთი ქართველი თავადების საგვარეულოთა ადგილმდებარეობის რუკა (გამოცემულია საფრანგეთში)

**საბჭოთა კავშირის
მხედართმთავრები
საქართველოდან**

1917

1991

**ჩვენი საქმე სამართლიანია —
ჩვენ გავიმარჯვებთ!**

ი. სულანი

საბჭოთა კავშირის გენერალისიჟუსი იოსებ ბესარიონის ძე სტალინი

იოსებ ბესარიონის ძე ჯუღაშვილი-სტალინი (21. 12. 1879, გორი – 05. 03. 1953, მოსკოვი) დაიბადა მეწაღე ხელოსნის ოჯახში. 1894 წელს დაამთავრა გორის სასულიერო სასწავლებელი და შევიდა თბილისის მართლმადიდებლურ სასულიერო სემინარიაში. 1899 წელს რევოლუციური მოღვაწეობისთვის სემინარიიდან გარიცხეს, რის შედეგადაც არაღეგალურად დაიწყო ცხოვრება და პროფესიონალი რევოლუციონერი გახდა. გაიარა მეტად რთული და ბრძოლებით აღსავსე რევოლუციონერის გზა. აქტიური მონაწილეობა მიიღო თვითმპყრობელობის დამხობაში - 1917 წლის ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის მომზადებასა და გატარებაში. სამოქალაქო ომისა და უცხოეთის სამხედრო ინტერვენციის პერიოდში სტალინი ასრულებდა

რკპ (ბ) ცკ და საბჭოთა მთავრობის მთელ რიგ საპასუხისმგებლო დავალებებს: იყო რესპუბლიკის სამხედრო საბჭოს წევრი, პეტროგრადის დაცვის ერთ-ერთი ორგანიზატორი, სამხრეთის, დასავლეთის, სამხრეთ-დასავლეთის ფრონტების სამხედრო საბჭოს წევრი, სრულიად რუსეთის ცაკის წარმომადგენელი მუშათა და გლეხთა თავდაცვის საბჭოში. სწორედ ამ დიდი გამოცდილების საფუძველზე და ღმერთისაგან ბოძებული ნიჭის წყალობით ჩამოყალიბდა იოსებ სტალინი, როგორც უდიდესი სახელმწიფო მოღვაწე და შეუდარებელი მხედართმთავარი.

სტალინმა ყოფილი საბჭოთა კავშირის იმპერიის აგებისათვის გიგანტური რევოლუციური გარდაქმნები მოახდინა. იყო საკავშირო კპ (ბ) ცკ პოლიტბიუროს წევრი (1919-1952), სკკპ ცკ პრეზიდიუმის წევრი (1952-1953), კომინტერნის აღმასკომის წევრი (1925-1943), სრულიად რუსეთის ცაკის წევრი 1917 წლიდან, სსრკ ცაკისა კი - 1922 წლიდან. მინიჭებული ჰქონდა სოციალისტური შრომის გმირის (1939), საბჭოთა კავშირის გმირის (1945), საბჭოთა კავშირის მარშლის (1943) წოდებები, უმაღლესი სამხედრო ტიტული – საბჭოთა კავშირის გენერალისიმუსის წოდება (1945).

1941-1945 წლებში იოსებ სტალინი ხელმძღვანელობდა პარტიის მრავალმხრივ მოღვაწეობას სსრკ თავდაცვის განმტკიცებისა და ფაშისტური გერმანიის განადგურების ორგანიზებისათვის. 1941 წლის 6 მაისს სტალინი დაინიშნა სსრკ სახკომსაბჭოს თავმჯდომარედ (1946 წლიდან - სსრკ მინისტრთა საბჭოს თავ-რე), 1941 წ. 30 ივნისს - სსრკ თავდაცვის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარედ, 19 ივლისს თავდაცვის სახკომად, 8 აგვისტოს – სსრკ შეიარაღებული ძალების უმაღლეს მთავარსარდლად. როგორც საბჭოთა სახელმწიფოს მეთაური, მონაწილეობდა სამი სახელმწიფოს – სსრკ, აშშ და დიდი ბრიტანეთის-თეირანის (1943), ყირიმისა და პოტსდამის (1945) კონფერენციებში.

სამამულო ომში გამოვლინდა იოსებ სტალინის უდიდესი სამხედრო ნიჭი და გონიერება, მისი სიდიადე, გამძლეობა, სულიერი სიმტკიცე, მობილიზების ზეადამიანური უნარი.

1959 წლის 21 დეკემბერს, სტალინის დაბადების 80 წლისთავზე, თემთა პალატაში უინსტონ ჩერჩილმა ასე დაახასიათა ი. სტალინი: “დიდი ბედნიერება იყო რუსეთისათვის, რომ უმძიმესი განსაცდელის ფაშს ქვეყანას სათავეში ჩაუდგა გენიოსი და უდრეკი მხედართმთავარი სტალინი. იგი იყო ყველაზე გამორჩეული პიროვნება, ასე ზედმიწევნით რომ მოერგო იმ პერიოდის ცვალებადსა და სასტიკ ხანას, რომელშიც მიმდინარეობდა მთელი მისი სიცოცხლე.

სტალინი იყო უჩვეულო ენერჯისა და უდრეკი ნებისყოფის ადამიანი, მკვახე, სასტიკი და დაუნდობელი საუბარში, რომელსაც მეც კი, აქ, ბრიტანეთის პარლამენტში აღზრდილი კაცი, ვერაფერს ვუპირისპირებდი. სტალინს, უწინარეს ყოვლისა, ჰქონდა დიდი იუმორისა და სარკაზმის გრძნობა და უნარი, ზუსტად აღექვა აზრები. ეს ძალა იმდენად დიდი იყო სტალინის პიროვნებაში, რომ იგი განუმეორებლად გვესახებოდა ყველა დროის სახელმწიფოებისა და ერების ხელმძღვანელთა შორის.

სტალინმა ჩვენზე უდიდესი შთაბეჭდილება მოახდინა. იგი გამოირჩეოდა ღრმა, ყოველგვარ პანიკას მოკლებული, ლოგიკურად გაცნობიერებული სიბრძნით. იგი იყო უბადლო ოსტატი, რომელიც უტყუარად პოულობდა უძნელეს მომენტებში ყველაზე გამოუვალი მდგომარეობიდან გამოსვლის გზას. გარდა ამისა, ყველაზე კრიზისულ მომენტებში, თუ ზეობის ფაშს იგი თანაბრად თავშეკავებული იყო და არასდროს აჰყოლია ილუზიებს. ეს გახლდათ უჩვეულოდ რთული პიროვნება. მან შექმნა და დაიმორჩილა ვეებერთელა იმპერია. ეს იყო კაცი, რომელიც თავის მტერს მუსრავდა თავისი მტრის ხელით, სტალინი იყო უდიადესი დიქტატორი, რომელსაც ბადალი არ ჰყავდა მსოფლიოში, – კაცი, რომელმაც ჩაიბარა ხისკავიანი რუსეთი და დატოვა ატომურ-ბომბიანი სახელმწიფო.

ისტორია, კაცობრიობა ასეთ ადამიანებს არ ივიწყებს!”

ი.ბ. სტალინის გამოსვლა წითელ მოედანზე 1941 წლის 7 ნოემბრის ალღუმზე

საბჭოთა კავშირის გენერალისიგუზის იოსებ სტალინის სახელმწიფოებრივი და სამხედრო მოღვაწეობის ქირითადი თარიღები

1879	21.12	დაიბადა გორში. მამა – ბესარიონ ივანეს ძე ჯულაშვილი – მუშა. დედა – ეკატერინე (კეკე) გიორგის ასული გელაძე – გლეხი.
1894	ივნისი	წარჩინებით დაამთავრა გორის სასულიერო სასწავლებელი და იმავე წელს სწავლა განაგრძო თბილისის სასულიერო სემინარიაში.
1895	წლიდან	ჩაერთო რევოლუციურ მოძრაობაში.
1898	წლიდან	რუსეთის სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტიის წევრია.
1899	20.05	რევოლუციური მოღვაწეობისათვის გაირიცხა თბილისის სემინარიიდან.
1902	05.04	ბათუმის, ქუთაისის, კვლავ ბათუმის ციხე. გადასახლება აღმოსავლეთ ციმბირში, ს. ნოვაია უდა, საიდანაც გაიქცა 1904 წლის 5 იანვარს.
1905-1907		რევოლუციური მოძრაობის მონაწილე ამიერკავკასიაში.
1908	25.03	იჯდა ბაქოს ციხეში.
1909	იანვარი	გადასახლებულია სოლვიჩევოდსკში (ვოლოგდის ოლქი), საიდანაც გაიქცა 24 ივნისს.
1910	23.03	დაპატიმრებულია ბაქოში და სამი წლით გადასახლებულია სოლვიჩევოდსკში, საიდანაც ისევ გაიქცა 1912 29.02.
1912	22.04	დაპატიმრებულია პეტერბურგში და გადასახლებულია ნარიმსკის მხარეში, ისევ გაიქცა.
1913	23.02	დაპატიმრებულია პეტერბურგში და გადასახლებულია ტურუხანსკის მხარეში ოთხი წლით.
1917	12.03	თებერვლის რევოლუციის შემდეგ ბრუნდება პეტერბურგში.
1917	16.10	აირჩიეს აჯანყების ხელმძღვანელად, სამხედრო - რევოლუციური ცენტრის წევრად.
1917	25.10	ოქტომბრის რევოლუციის ერთ – ერთი თვალსაჩინო ხელმძღვანელია, რევოლუციის მეორე დღეს არჩეულია სრულიად რუსეთის ცაკის წევრად და დამტკიცებულია ეროვნებათა საქმეების სახალხო კომისრად.
1917	23.12	ლენინის შეგებულების დროს ინიშნება სახკომსაბჭოს თავჯდომარედ.
1918	19.07	მისი ხელმძღვანელობით შეიქმნა ჩრდილოეთ კავკასიის სამხედრო საბჭო.
1918	17.09	დაინიშნა ახლადშექმნილი სამხრეთის ფრონტის სამხედრო რევოლუციური საბჭოს (სრს) თავმჯდომარედ.

1918 08.10	არჩეულია რუსეთის რესპუბლიკის სრს წევრად.
1918 30.11	დაინიშნა მუშურ – გლეხური თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილედ. ერთი თვის შემდეგ მიავლინეს აღმოსავლეთის ფრონტზე.
1919 30.03	ერთდროულად დაამტკიცეს სახელმწიფო კონტროლის სახალხო კომისრად.
1919 17.05	გაიგზავნა პეტროგრადის ფრონტზე.
1919 05.07	დაინიშნა დასავლეთის ფრონტის სრს წევრად.
1919 27.09	დაინიშნა სამხრეთის ფრონტის სრს წევრად.
1919 27.11	დაჯილდოვდა საბრძოლო წითელი ღროშის ორდენით.
1919-1952	კპ(ბ) ცკ პოლიტბიუროს წევრი.
1920 26.05	გაიგზავნა სამხრეთ – დასავლეთის ფრონტზე.
1921 29.12	დამტკიცებულია ეროვნებათა საქმეების სახალხო კომისრად და ერთდროულად მუშურ – გლეხური ინსპექციის სახალხო კომისრად.
1922 03.04	არჩეულია კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალურ მდივნად.
1925-1943	კომინტერნის აღმასკომის წევრია.
1930 20.02	დაჯილდოვდა წითელი ღროშის მეორე ორდენით.
1937 წლიდან	არჩეულია სსრკ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატად.
1939 20.12	მიენიჭა სოციალისტური შრომის გმირის წოდება.
1939 22.12	არჩეულია სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო წევრად.
1941 06.05	დაინიშნა სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარედ.
1941 23.06	სტალინის ხელმძღვანელობით შეიქმნა მთავარსარდლის ბანაკი. 8 აგვისტოს უმაღლეს მთავარსარდლად დაინიშნა.
1941 30.06	სტალინის თავმჯდომარეობით შეიქმნა თავდაცვის სახელმწიფო კომიტეტი (გაუქმდა 1945 04.09).
1941 19.07	დაინიშნა სსრკ თავდაცვის სახალხო კომისრად.
1941 07.11	სტალინის წინადადებით და ხელმძღვანელობით წითელ მოედანზე ჩატარდა ისტორიული აღლუმი. ამ დროს უკვე მტერი მოსკოვის მისადგომებთან იდგა.
1943 06.03	მიენიჭა საბჭოთა კავშირის მარშლის წოდება.
1943 06.11	დაჯილდოვდა სუვოროვის I ხარისხის ორდენით.

1943	28.11 01.12	მეთაურობდა საბჭოთა დელეგაციას თეირანის საერთაშორისო კონფერენციაზე.
1944	20.06	დაჯილდოვდა მედლით "მოსკოვის დაცვისათვის" №1.
1944	29.07	დაჯილდოვდა ორდენით „გამარჯვება“.
1945	04.02 12.02	მეთაურობდა საბჭოთა დელეგაციას ყირიმის (იალტის) საერთაშორისო კონფერენციაზე.
1945	26.06	დაჯილდოვდა გამარჯვების მეორე ორდენით.
1945	26.06	მიენიჭა საბჭოთა კავშირის გმირის წოდება.
1945	27.06	მიენიჭა საბჭოთა კავშირის გენერალისიმუსის წოდება.
1945	17.07 02.08	მეთაურობდა საბჭოთა დელეგაციას ბერლინის (პოტსდამის) საერთაშორისო კონფერენციაზე.
1946	25.02	დაინიშნა სსრკ შეიარაღებული ძალების სახალხო კომისრად და უმაღლეს მთავარსარდალად.
1946	19.03	სსრკ უმაღლესი საბჭოს პირველმა სესიამ დაამტკიცა მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარედ და სსრკ შეიარაღებული ძალების მინისტრად.
1949	20.12	დაჯილდოვდა ლენინის ორდენით.
1952	16.10	არჩეულია სკკპ ცკ პრეზიდიუმის წევრად.
1953	05.03	ხანმოკლე ავადმყოფობის შემდეგ ი. ბ. სტალინი გარდაიცვალა. არაოფიციალური ვერსიით გარდაიცვალა 2 მარტს გამთენიისას. 9 მარტს მისი ნეშტი დაასვენეს მავზოლეუმში.
1961	02.11	ხრუშჩოვის ინიციატივით მისი ცხედარი გამოასვენეს მავზოლეუმიდან და დაკრძალეს კრემლის კედელთან.

... ვიცი, როცა მოვკვდები,
საფლავზე ნაგვის გორას
დამიყენებენ, მ ა გ რ ა მ
ისტორიის ქარი უმოწყალოდ
ბაფანტავს ამ ნაგავს.

საბჭოთა კავშირის მარშალი
ლავრენტი პავლეს ძე ბერია
1899 1953

ლავრენტი პავლეს ძე ბერია (29.03 1899, სოფ. მერხეული – 26.06.1953, მოსკოვი). 1919 წელს დაამთავრა ბაქოს ტექნიკური სასწავლებელი და სწავლა განაგრძო ბაქოს პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში. ადრეული პერიოდიდან ჩაება პოლიტიკურ მოძრაობაში. აზერბაიჯანში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ (1920) იატაკქვეშა პარტიულ მუშაობას ეწეოდა, რისთვისაც დააპატიმრეს. 1920 წლის აგვისტოდან მუშაობდა აზერბაიჯანის კპ(ბ) ცკ აპარატში. 1921-1931 წლებში აზერბაიჯანის, საქართველოსა და ამიერკავკასიის ფედერაციის სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოს (საგანგებო კომისიის) ორგანოებში ხელმძღვანელი თანამდებობები ეკავა.

1931-1938 წლებში მუშაობდა საქართველოს კპ(ბ) ცკ პირველ მდივნად, ერთდროულად ხელმძღვანელობდა თბილისის საქალაქო პარტიულ კომიტეტსა და ამიერკავკასიის სამხარეო კომიტეტს. საქართველოში მისი

მუშაობის დროს განხორციელდა თბილისის გენერალური რეკონსტრუქცია, აშენდა სახლები, ქუჩები, პარკები.

1938-1953 წლებში მუშაობდა მოსკოვში. 1946 წლამდე იყო სსრკ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარი, 1941 წელს დაინიშნა სსრკ სახკომსაბჭოს თავმჯდომარის მოადგილედ. მეორე მსოფლიო ომის დროს იყო სსრ კავშირის თავდაცვის სახელმწიფო კომიტეტის წევრი, ხოლო 1944 წლის მაისიდან თავმჯდომარის მოადგილე, 1953 წელს დაინიშნა სსრკ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველ მოადგილედ.

1943 წელს მიენიჭა სოციალისტური შრომის გმირის, 1945 წელს – საბჭოთა კავშირის მარშლის წოდება.

ლავრენტი ბერიამ უდიდესი როლი შეასრულა საბჭოთა იმპერიის მძლავრი სახელმწიფო აპარატის შექმნაში, კერძოდ, უნიკალური სადაზვერვო სისტემის ჩამოყალიბებაში. მისი უშუალო ხელმძღვანელობით განხორციელდა არაერთი სამაგალითო ოპერაცია, რაც სახელმწიფოს მიერ მეოცე საუკუნის უახლესი ფუნდამენტური სამეცნიერო აღმოჩენების დაუფლებაში გამოიხატა. ყოველივე ეს ლავრენტი ბერიამ მალალ პროფესიულ დონეზე ჩაატარა.

1943 წლის დამლევს მას დაევალა ყველაზე პასუხსაგები და საიდუმლო პროექტის – ატომური ბომბის შექმნის ხელმძღვანელობა.

პროექტის ხორცშესხმაში მონაწილეობდნენ თვალსაჩინო საბჭოთა მეცნიერები. გამოჩენილმა საბჭოთა აკადემიკოსმა ი. კურჩატოვმა (და არა მარტო მან) არაერთხელ აღიარა, რომ თუ არა ლავრენტი ბერიას უბადლო ორგანიზატორული ნიჭი და მუხლჩაუხრელი, დაძაბული შრომა, საბჭოთა ატომური ბომბის შექმნა მრავალი წლით გადაიდებოდა.

მეორე მსოფლიო ომის პერიოდშივე გამოვლინდა ლავრენტი ბერიას დიდი ორგანიზატორული ნიჭი – კავკასიაში გერმანელი ფაშისტების შემოჭრის აღმკვეთი ზომების მიღების სახით.

15 წელი ედგა სათავეში ლ. ბერია საბჭოთა სტრატეგიულ დაზვერვას. დაზვერვისა და კონტრდაზვერვის ურთულეს და ზესაიდუმლო სფეროში იგი სწორუპოვარ პროფესიონალად ითვლებოდა, ფლობდა რვა ენას.

როგორც ირკვევა, ლავრენტი ბერიას შემუშავებული ჰქონდა სოციალიზმის მოდერნიზაციის გეგმა, კერძო სექტორის გაძლიერების კონცეფცია, ღია, დემოკრატიული სახელმწიფოს აშენების პარადიგმა. მაგრამ ყოველივე ეს მას არ დასცალდა – შინაპარტიული ბრძოლის მსხვერპლი გახდა.

ლავრენტი ბერიას სიკვდილიდან 50 წელი გავიდა, თუმცა დღესაც ბურუსით არის მოცული მისი ხანმოკლე, მაგრამ ბოლოქარი ცხოვრების არაერთი ეპიზოდი, მიუხედავად ამისა, მსოფლიოს ცნობილი სადაზვერვო საქმის პროფესიონალები მას მეოცე საუკუნის უპირველეს მზვერავს უწოდებენ.

**საბჭოთა კავშირის გარეშის ლავრენტი ბერიას
სახელმწიფოებრივი და სამხედრო მოღვაწეობის
ქირითადი თარიღები**

1899 29.03	დაიბადა ს. მერხულში (ახლანდ. გულირფშის რ-ნი), აფხაზეთი. მამა – პავლე ხუხას ძე ბერია – გლეხი, დედა – მართა ივანეს ასული ჯაყელი (1883-1955) – გლეხი.
1906 - 1914	წარჩინებით დაამთავრა სოხუმის რეალური სასწავლებელი.
1915 - 1919	წარჩინებით დაამთავრა ბაქოს საშუალო მექანიკურ-სამშენებლო ტექნიკური სასწავლებელი, იქვე 1920-22 წწ. სწავლობდა პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში.
1917 მარტიდან	რუსეთის სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტიის წევრია.
1918 - 1920	ქ. ბაქოში ეწეოდა იატაკქვეშა რევოლუციურ მუშაობას.
1920 აპრილი-აგვისტო	რკპ (ბ) კავკასიის სამხედრო კომიტეტის რწმუნებული საქართველოში. მენშევიკურმა მთავრობამ დააპატიმრა და მცირე ხნით იჯდა ქუთაისის ციხეში.
1920 - 1921	აზერბაიჯანის კპ (ბ) ცკ საქმეთა მმართველი, შემდეგ კი ექსპროპრიაციის და მუშათა ყოფაცხოვრების გაუმჯობესების საგანგებო კომისიის პასუხისმგებელი მდივანი.
1921 აპრილი 1922 ნოემბერი	აზერბაიჯანის საგანგებო კომისიის საიდუმლო-ოპერატიული ნაწილის უფროსის მოადგილე, შემდეგ – უფროსი და საგანგებო კომისიის თავ-რის მოადგილე.
1922 18.11 1926 02.12	საქართველოს სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოს (სპს) თავმჯდომარის მოადგილე.
1924 03.07	დაჯილდოვდა საქართველოს სსრ წითელი დროშის ორდენით.
1924 03.04	დაჯილდოვდა საბრძოლო წითელი დროშის ორდენით.
1926 02.12 1931 03.12	სსსრ სპს თავმჯდომარე (1926 02.12 - 1931 03.12), შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარი (1927 04.04 - 1930 17.12), ერთდროულად ამიერკავკასიის სპს თავ-რის მოადგილე (1926 02.12 - 1931 17.04), თავმჯდომარე (1931 17.04 - 03.12).
1931 10.04	დაჯილდოვდა სსსრ შრომის წითელი დროშის ორდენით.
1931 14.11 1938 31.08	საქართველოს კომპარტიის ცკ I მდივანი, სკპ (ბ) ამიერკავკასიის სამხარეო კომიტეტის II მდივანი (1931 30.11), I მდივანი (1932 17.10 - 1936 05.12), საქ. კპ (ბ) თბილისის ქალაქკომის I მდივანი (1937 09.05 - 1938 31.08).
1932 14.03	დაჯილდოვდა აზერბაიჯანის სსრ წითელი დროშის ორდენით.
1934 10.02	არჩეულია საკავშირო კპ (ბ) ცკ წევრად.

- 1934 15.06 დაჯილდოვდა სომხეთის სსრ წითელი დროშის ორდენით.
- 1935 17.03 დაჯილდოვდა ლენინის ორდენით.
- 1938 22.08 დაინიშნა სსრკ შინაგან საქმეთა სახკომის მოადგილედ, ერთდროულად 1938 29.09-დან სახ. უშიშროების მთ. სამმ. უფროსად (საგარეო დაზვერვის სამსახური).
- 1938 11.09 მიენიჭა სახელმწიფო უშიშროების პირველი რანგის კომისრის წოდება.
- 1938 25.11 დაინიშნა სსრკ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისრად (1945 29.12-დე).
- 1939 22.03 არჩეულია საკავშირო კპ (ბ) ცკ პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატად.
- 1941 30.01 მიენიჭა სახ. უშიშროების გენერალური კომისრის წოდება.
- 1941 03.02 დაინიშნა სსრკ სახკომსაბჭოს თავმჯდომარის მოადგილედ.
- 1941 30.06 დაინიშნა სსრკ სახელმწიფო თავდაცვის კომიტეტის წევრად, 1944 მაისიდან საქტემბრამდე – თავმჯდომარის მოადგილედ.
- 1942 15.07 დაჯილდოვდა მონღოლეთის წითელი დროშის ორდენით, სუხე-ბატორის ორდენით (1949 29.03).
- 1943 18.08 დაჯილდოვდა სუვოროვის I ხარისხის ორდენით.
- 1943 30.09 მიენიჭა სოციალისტური შრომის გმირის წოდება.
- 1944 03.11 დაჯილდოვდა საბრძოლო წითელი დროშის ორდენით.
- 1945 21.02 დაჯილდოვდა ლენინის ორდენით.
- 1945 09.07 მიენიჭა საბჭოთა კავშირის მარშლის წოდება.
- 1945 20.08 თავდაცვის სახ. კომიტეტის დადგენილებით ლ. ბერიას თავმჯდომარეობით შეიქმნა სპეც. კომიტეტი, რომელსაც ევალებოდა “ატომური ენერჯის გამოყენების ყველა საშუაოს ხელმძღვანელობა”.
- 1946 18.03 არჩეულია საკავშირო კპ (ბ) ცკ პოლიტბიუროს წევრად.
- 1946 19.03 დაინიშნა სსრკ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილედ.
- 1949 29.03 დაჯილდოვდა ლენინის ორდენით.
- 1949 26.10 მიენიჭა პირველი ხარისხის სტალინური პრემია.
- 1949 29.10 დაჯილდოვდა ლენინის ორდენით.
- 1952 16.10 არჩეულია სკკპ ცკ პრეზიდიუმის წევრად (25 წევრი), შეყვანილია პრეზიდიუმის ბიუროში (9 წევრი) და აგრეთვე ხელმძღვანელ „ხუთეულში“ (ლ. ბერია, ნ. ბულგანინი, გ. მაღენკოვი, ი. სტალინი, ნ. ხრუშჩოვი).

- 1953 05.03 დაინიშნა სსრკ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველ მოადგილედ და სსრკ შინაგან საქმეთა მინისტრად.
- 1953 13-18.03 ლ. ბერია აგზავნის ბარათებს სკკპ ცკ პრეზიდიუმში საბჭოთა შეიარაღებული ძალების რიგი მხედართმთავრების საქმის გადახედვის შესახებ. ამის შედეგად პატიმრობიდან განთავისუფლდნენ სსრკ თავდაცვის სამინისტროს, ავიამრეწველობის, აგრეთვე სკკპ ცკ მაღალი თანამდებობის პირები.
- 1953 26.03 ლ. ბერია აგზავნის ბარათს სკკპ ცკ პრეზიდიუმში პატიმრების სრულიად საკავშირო ამნისტიის შესახებ, რასაც მოჰყვა 1.241.919 ადამიანის განთავისუფლება.
- 1953 01-02.04 ლ. ბერია აგზავნის ბარათებს სკკპ ცკ პრეზიდიუმში ე.წ. ექიმ – მავნებელთა საქმის გამო პასუხისგებაში მიცემულ პირთა რეაბილიტაციის და გამოჩენილი რეჟისორის მიხოელისის მკვლელობაში დამნაშავე პირთა სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემის შესახებ.
- 1953 04.04 ლ. ბერიას ხელმოწერით გამოიცა სსრკ შს სამინისტროს ბრძანება № 0068 “პატიმართა მიმართ რაიმე სახით ფიზიკური ძალადობისა და იძულების გამოყენების აკრძალვის შესახებ”.
- 1953 08.04 ლ. ბერია აგზავნის ბარათს სკკპ ცკ პრეზიდიუმში ე.წ. “შეგრულ-ნაციონალისტური ჯგუფის” საქმის არასწორად წარმართვის შესახებ. რის შედეგად განთავისუფლებული იქნა ათეულობით უდანაშაულო ადამიანი.
- 1953 13.05 ლ. ბერია აგზავნის ბარათს სკკპ ცკ პრეზიდიუმში საპასპორტო შეზღუდვებისა და სარეჟიმო ადგილების გაუქმების შესახებ.
- 1953 02.06 ლ. ბერია აგზავნის ბარათს სკკპ ცკ პრეზიდიუმში ლიტვაში, უკრაინასა და ბელორუსიაში შექმნილი მდგომარეობის შესახებ, რის შემდეგ იქ ჩატარდა საკადრო ცვლილებები და ხელმძღვანელ პოსტებზე დაინიშნენ ეროვნული კადრები.
- 1953 02.06 ლ. ბერია აგზავნის ბარათს სკკპ ცკ პრეზიდიუმში გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკაში პოლიტიკური ვითარების გაუმჯობესების შესახებ.
- 1953 26.06 ლ. ბერია აგზავნის ბარათს სკკპ ცკ პრეზიდიუმში სსრკ შს სამინისტროსთან არსებული განსაკუთრებული სათათბიროს (სამეული) გაუქმების შესახებ.
- 1953 26.06 არაოფიციალური ვერსიით ლ. ბერია მოკლეს მოსკოვში, საკუთარ სახლში.
- 1953 23.12 ოფიციალური ვერსიით დახვერტილია სსრკ უზენაესი სასამართლოს განაჩენის საფუძველზე.
- 2000 16.09 რუსეთის ფედერაციის ოფიციალურმა ორგანოებმა უარი თქვეს ლ. ბერიას რეაბილიტაციაზე.
- 2003 23.01 რუსეთის ფედერაციის მთავარმა სამხედრო პროკურატურამ ლ. ბერიას საქმე გრიფით „საიდუმლო“ გადასცა შესანახად 2028 წლამდე უშიშროების ფედერალურ სამსახურს, ე.ი. მხოლოდ 25 წლის შემდეგ შესაძლებელი იქნება ფარდა აეხადოს ი. ბერიას „საქმეს“ საიდუმლოებას.

საინჟინრო ჯარების მარშალი არჩილ ვიქტორის ძე გელოვანი 1915 1978

არჩილ ვიქტორის ძე გელოვანი დაიბადა 1915 წლის 27 ნოემბერს ცაგერის რაიონის სოფელ სპათაგორში. აი, მისი მოკლე სამხედრო ანკეტა: საინჟინრო ჯარების მარშალი (1977), საბჭოთა კავშირის თავდაცვის მინისტრის მოადგილე სამხედრო მშენებლობისა და ჯარების დაბინავების დარგში (1974–1978), ლენინური (1968) და სახელმწიფო (1977) პრემიების ლაურეატი, რსფსრ დამსახურებული მშენებელი, საბჭოეთისა და უცხოეთის მრავალი ორდენის კავალერი...

წარჩინებით დაამთავრა თბილისის №1 საშუალო სკოლა, 1936 წელს კი დაასრულა საქართველოს ინდუსტრიული ინსტიტუტის სამშენებლო ფაკულტეტი, პარალელურად სწავლობდა თბილისის სამხატვრო სტუდიაში.

1939 წელს გადაწყვიტა სამხედრო-საზღვაო ფლოტში დაეწყო სამსახური. დაამთავრა ლენინგრადის უმაღლესი სამხედრო-საზღვაო სასწავლებელთან არსებული მოკლევადიანი კურსები.

დიდ სამამულო ომში, შავი ზღვის მთელ ფლოტთან ერთად, არჩილ გელოვანის საინჟინრო შენაერთები თავდადებით იბრძოდნენ და შრომობდნენ – მათი უპირველესი მოვალეობა იყო საზღვაო ბაზის დაცვისთვის

ა. გელოვანი, 1957

მაღლობებზე სანაპირო საარტილერიო ბატარეების ტანკსაწინააღმდეგო კვანძების მოწყობა, საზენიტო არტილერიის პოზიციების გამართვა... მონაწილეობდა სევასტოპოლის, ყირიმის, კავკასიის დაცვაში. ჯერ კიდევ ერთ-ერთ პირველ საბრძოლო წარდგინებაში ვკითხულობთ: “ბრძოლების დროს არის გაბედული, მშვიდი და მოხერხებული, წინდახედული და ძლიერი ნებისყოფის მეთაური.”

ომის შემდეგ შეუდგა დანგრეული ქალაქების აღდგენას. თითქმის მიწასთან გასწორებული სევასტოპოლი არჩილ გელოვანის უშუალო ხელმძღვანელობითა და მისი დიდი ორგანიზატორული ნიჭის წყალობით აღორძინდა. იგი სევასტოპოლის საპატიო მოქალაქედ აირჩიეს. 12 წელიწადი იმოღვაწა მან შავი ზღვისპირა ქალაქების აღდგენაზე და ყველგან დიდი სიყვარული და პატივისცემა დაიმსახურა.

1962 წლიდან მსახურობდა სტრატეგიული დანიშნულების სარაკეტო ჯარებში და სსრკ თავდაცვის სამინისტროს ცენტრალურ აპარატში. პირადად მეთაურობდა ურთულესი ზესაიდუმლო საინჟინრო თავდაცვითი და კოსმოსური ობიექტების (სასტარტო-სარაკეტო კომპლექსების, პოლიგონების) მშენებლობას. აქტიურად თანამშრომლობდა და მეგობრობდა გამოჩენილ მეცნიერებთან.

1974 წლის 14 მარტს არჩილ გელოვანი დაინიშნა სსრ კავშირის თავდაცვის მინისტრის მოადგილედ სამხედრო მშენებლობისა და ჯარების დაბინავების დარგში. მაგრამ სანამ ამ გადაწყვეტილებას მიიღებდნენ, ცხადია, მრავალი კანდიდატურა განიხილეს. კომპეტენტური მაღალი რანგის სარდლობა ერთხმად აღიარებდა

სსრკ შეიარაღებული ძალების უმაღლესი ხელმძღვანელობა (1977). სხედან მარცხნიდან:

- ს. გორშკოვი, ვ. ტოლუბკო, ს. სოკოლოვი, კ. მოსკალენკო, ლ. ბრეჟნევი, დ. უსტინოვი, ა. ებიშევი, ვ. კულიკოვი, ნ. ოგარკოვი. დგანან: ა. გელოვანი, ი. შკადოვი, ი. პავლოვსკი, ს. კურკოტკინი, პ. კუტახოვი, ნ. ალექსეევი, ა. ალტუნინი.

არჩილ გელოვანი
გენერლებთან:
სემიონ კურკოტკინთან,
ვლადიმერ გოვოროვთან,
სემიონ ვასიაგინთან
და სხვებთან ერთად. 1970

არჩილ გელოვანის ღირსებებს:
“ძლიერია, ერთგულია”, “პრინციპული
და სამართლიანია,” “დიდად
ერუდიტი და გამჭრიახია...”

1977 წელს სამხედრო
ინჟინერ-შენებელთა შორის პირველს
მიენიჭა საინჟინრო ჯარების მარშლის
უმაღლესი სამხედრო წოდება.

არჩილ გელოვანი გახლდათ საოცრად ინტელიგენტური და მრავალმხრივ განათლებული პიროვნება -
შესანიშნავად ხატავდა, უკრავდა ფორტეპიანოზე, თავისუფლად მეტყველებდა ქართულ, რუსულ და ინგლისურ
ენებზე, იყო ბრწყინვალე მოხრობელი, უყვარდა ლიტერატურა, თეატრი, კინო...

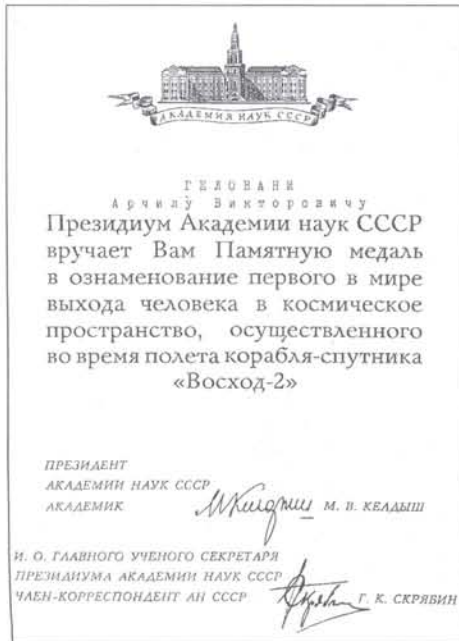
მისი ხსოვნის უკვდავსაყოფად არჩილ გელოვანის სახელი ეწოდა სამეცნიერო გემს, ტანკერს, ქუჩებსა
და სკოლებს თბილისში, ოლესასა და სევასტოპოლში. თბილისში, ვაჟა ფშაველას გამზირზე დადგმულია მისი
ბიუსტი. ჩვენმა კინოსტუდიამ და ტელევიზიამ გადაიღეს დოკუმენტური და ტელეფილმები, საქართველოს
სახელმწიფო ტექნიკურ უნივერსიტეტში დაწესდა მისი სახელობის სტიპენდია.

არჩილ გელოვანი
თანამემამულეებთან,
მარცხნიდან:
თენგიზ მენთეშაშვილი,
სოლიკო ხაბეიშვილი,
იაკობ ხვედელიანი,
ლევ კულიჯანოვი,
ნათელა ვასაძე,
ნოდარ დუმბაძე.
ქ. მოსკოვი, 1976

კოსმოსური პრობლემების განხილვა

ПРЕЗИДИУМ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА СССР
УКАЗОМ от 26 октября 1977 года
ПРИСВОИЛ ВАМ ВОИНСКОЕ ЗВАНИЕ
МАРШАЛА ИНЖЕНЕРНЫХ ВОЙСК
С ВРУЧЕНИЕМ ВАМ
МАРШАЛЬСКОГО ЗНАКА ОТЛИЧИЯ —
МАРШАЛЬСКОЙ ЗВЕЗДЫ

МАРШАЛУ ИНЖЕНЕРНЫХ ВОЙСК

Господину **ГЕЛОВАНИ**
Арчилу Викторовичу

П

РЕЗИДИУМ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА СССР
УКАЗОМ от 26 октября 1977 года
ПРИСВОИЛ ВАМ ВОИНСКОЕ ЗВАНИЕ
МАРШАЛА ИНЖЕНЕРНЫХ ВОЙСК
С ВРУЧЕНИЕМ ВАМ
МАРШАЛЬСКОГО ЗНАКА ОТЛИЧИЯ —
МАРШАЛЬСКОЙ ЗВЕЗДЫ

С О Ю З
СОВЕТСКИХ
СОЦИАЛИ-
СТИЧЕСКИХ
РЕСПУБЛИК

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ПРЕЗИДИУМА ВЕРХОВНОГО СОВЕТА СССР
СЕКРЕТАРЬ ПРЕЗИДИУМА ВЕРХОВНОГО СОВЕТА СССР

Москва, Кремль, 26 октября 1977 г.

„საქართველოს ძლიერებას
გაუმარჯოს!“

ПРИКАЗ по ТБИЛИСКОМУ ОРДЕЛУ ТРУДОВОГО КРАСНОГО
МОЛОДЕЖИ ГОСУДАРСТВЕННОМУ УНИВЕРСИТЕТУ

№ 39

от 9 февраля 1978 года

За выдающиеся боевые заслуги и годы
Великой Отечественной войны, за личную
отвагу и смелые инженерные разработки,
являющиеся примером для молодежи и способ-
ствующие улучшению военно-патриотического
воспитания студентов, Ученый совет и ректор
Тбилисского государственного универси-
тета

НАГРАЖДАЮТ

маршала инженерных войск
Арчила Викторовича
ГЕЛОВАНИ

„Медалью академика Илзе Джавахишвили“

Ректор, профессор *И. ЧХИКИЦИШВИЛИ*

УЧАСТНИКУ ПОДГОТОВКИ
И ОБЕСПЕЧЕНИЮ УСПЕШНОЙ
ПОЛЕТОВ

Геловани
Арчил Викторович

Совский центр управления полетами
имени Арчила Викторовича Геловани
в честь выдающегося актера-режиссера
искусства „Совхоз-Авиа-Лини“.

Издательство

№ 1075

№ 150

ღიღი არჩილი პატარა არჩილთან ერთად.
ქ. მოსკოვი, 1978

რუსეთის ფედერაციის წევარი ოკეანის ფლოტის სამხედრო ჰიდროგრაფიული სამეცნიერო-კვლევითი
ხომალდი „მარშალი გელოვანი“ (ჩადგა მწყობრში 1983 31.07). წინა პლანზე არჩილ გელოვანის ოჯახი

სარაკეტო ტექნიკის მთავარი კონსტრუქტორი, ინჟინერ - გენერალ - პოლკოვნიკი ალექსანდრე ღავითის ქე ნადირაძე 1914 1987

ჩვენი სახელოვანი თანამემამულის ალექსანდრე ღავითის ქე ნადირაძის სახელი ერთ-ერთი პირველი მოიხსენიება საბჭოთა სარაკეტო ტექნიკის ისეთ კორიფეებთან ერთად, როგორებიც იყვნენ ს. პ. კოროლიოვი, ვ. პ. გლუშკო, ვ. ნ. ჩელომეი, პ. დ. გრუშინი, მ. კ. იანგელი და ვ. პ. მაკეევი.

სარაკეტო სისტემებისა და საავიაციო შეიარაღების კონსტრუქტორის, ორგზის სოციალისტური შრომის გმირის, ლენინური და სახელმწიფო პრემიების ლაურეატის, რსფსრ დამსახურებული გამომგონებლის, ლენინის ოთხი ორდენის, ოქტომბრის რევოლუციის ორდენის და მრავალი სხვა ჯილდოს კავალრის, თბილისის საპატიო მოქალაქის, აკადემიკოსის, ინჟინერ-გენერალ-პოლკოვნიკის ალექსანდრე ნადირაძის სახელი ათწლეულების განმავლობაში უაღრესად გასაიდუმლოებული იყო, რომლის ამოცნობას უშედეგოდ ცდილობდნენ მსოფლიოს საუკეთესო სადაზვერვო სამსახურები.

მეცნიერები მას სარაკეტო ტექნიკის ტვინს, ხოლო სამხედროები გენერალთა გენერალს უწოდებდნენ. შემთხვევითი არ ყოფილა მისთვის ეს ეპითეტები, რამეთუ იგი გახლდათ მსოფლიოში ერთ-ერთი ყველაზე ძლიერი და მრისხანე სარაკეტო სისტემების ავტორი

და მშენებელი. ალექსანდრე ნადირაძე და სერგეი კოროლიოვი პარალელურად ხელმძღვანელობდნენ სრულიად განსხვავებული დანიშნულებისა და მიმართულების საკონსტრუქტორო ბიუროებს, რომლებსაც თავის დროზე მსოფლიოში ბადალი არ მოეძებნებოდათ.

პირველად ამ ლეგენდარულ პიროვნებაზე გაკვრით გავიგე მოსკოვში ჩემი მეგობრებისაგან ოცი წლის წინ და როდესაც 1982 წელს რესპუბლიკის ხელმძღვანელობის დავალებით მოსკოვში ვიმყოფებოდი თბილისობის დღესასწაულზე ჩვენი სახელოვანი თანამემამულეების მოსაწვევად, გაგებდე და მაშინდელი ჩვენი მუდმივი წარმომადგენლის თეიმურაზ ხაჩიძის კაბინეტიდან ალექსანდრე ნადირაძეს სპეცტელეფონით „კეჩითი“ დავურეკე და ვთხოვე „თბილისობის“ სტუმრად ჩამობრძანებულიყო. თავაზიანი მადლობის შემდეგ მან, როგორც მომეჩვენა, გულდაწყვეტით მიპასუხა, რომ მისი სამუშაოს სპეციფიკა არ აძლევს სამსახურის მიტოვების საშუალებას. ასე განმეორდა მომავალ წელსაც. და მხოლოდ 1984 წელს მხვდა წილად ბედნიერება უკვე პირადად გაცნობოდი ამ საოცარ პიროვნებას და თბილისობაზე ჩამომეყვანა. ამასობაში, კონფიდენციალური წყაროებიდან ჩემთვის ცნობილი გახდა, რომ ჟენევაში განიარაღების საკითხებზე ხანგრძლივი მოლაპარაკებების დროს ამერიკის მხარეს არაერთხელ მოუთხოვია: „მოაშორეთ ნადირაძის რაკეტები!“. ასე გახდა ჩემთვის ცნობილი, რომ ჩვენი გასაიდუმლოებული თანამემამულე მრისხანე რაკეტების „სს-20“-ის, „სს-25“-ის და ა.შ. ავტორი და

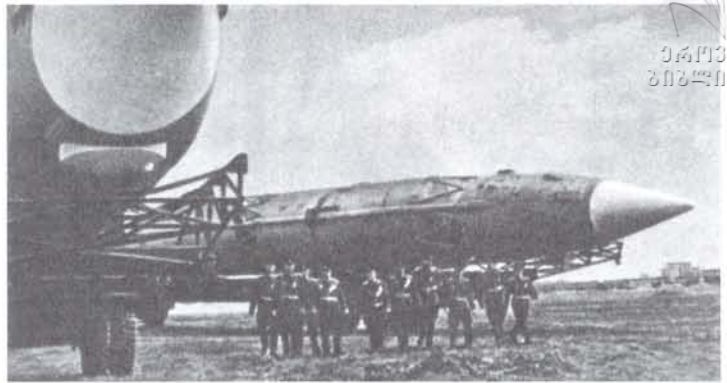

შემქმნელი იყო. თბილისობის დროს ერთი ნაბიჯითაც არ ვცილდებოდი ა. ნადირაძეს. ვცდილობდი არ გამომჩინებოდა არც ერთი მისი სიტყვა, მოძრაობა, მიმიკა. არ ვცვილდებოდნენ ერთი ნაბიჯითაც სახელმწიფო უშიშროების თანამშრომლები. როცა სურათის გადაღება გადაწყვიტეთ, თავაზიანად გაგვაფრთხილეს, ამის გაკეთება არ შეიძლებაო, მაგრამ სუკის გვერდის ავლის სურათის გადაღება მაინც შევძელი და ის დღესაც ჩემს ფოტოალბომს ამშვენებს.

ალექსანდრე ნადირაძე დაიბადა 1914 წლის 20 აგვისტოს ქ. გორში, მასწავლებლის ოჯახში.

საკონსტრუქტორო მოღვაწეობა ჯაბუკმა დაიწყო 1932 წელს თბილისში „ოსოვიაქიმის“ საქართველოს საბჭოს ავიასამოდელო ლაბორატორიაში, სადაც დაფიქსირდა მისი პირველი გამოგონება საფრენოსნო აპარატების დარგში. ამიერკავკასიის ინდუსტრიული ინსტიტუტის დამთავრების შემდეგ (თბილისი, 1936 წ.) იგი შედის მოსკოვის საავიაციო ინსტიტუტის თვითმფრინავთმშენებლობის ფაკულტეტზე, რომელსაც წარმატებით ამთავრებს 1940 წელს.

ალექსანდრე ნადირაძის შრომის წიგნაკში ხელმძღვანელი თანამდებობის ჩანაწერი პირველად გაჩნდა 1941 წლის აგვისტოში: ნ. პ. გორბუნოვის სახელობის №22 ქარხნის მთავარი კონსტრუქტორი, შემდეგ იგივე თანამდებობა – „ცაგი-ში“ (1942-46), მოსკოვის მექანიკური ინსტიტუტში (1946-48), მე-2 საკონსტრუქტორო ბიუროში (1948-52). ამ წლებში ჩაეყარა საფუძველი მის თანამშრომლობასა და შემოქმედებით მეგობრობას ისეთ გამოჩენილ მეცნიერებთან, როგორებიც იყვნენ აკადემიკოსები გ. პ. სვიშჩევი, ს. ა. ხრისტიანოვიჩი, ი. ბ. ზელდოვიჩი.

ალექსანდრე ნადირაძე, მარცხნიდან „მოსტრანსის“ უფროსი ანდრო იაკობაშვილი, რეჟისორ გია დანელიას მეუღლე გალინა და ლევან დოლიძე. ქ. თბილისი, 1984 წლის ოქტომბერი

გასული საუკუნის 50-იან წლებში ა. ნადირაძე მუშაობს მართული ავიაბომბების საკონსტრუქტორო ბიუროს მთავარ კონსტრუქტორად, შემდეგ, მცირე ხნით საკონსტრუქტორო ბიურო – 52-ში ვ. ნ. ჩელოძის მოადგილედ.

1958 წლიდან უნიჭიერესი ქართველი სპეციალისტი პირველი მართული ოპერატიულ-ტაქტიკური რაკეტა „ტემპ-ს“ (ფრენის სიშორე 500 კმ) შემქმნელი საკონსტრუქტორო ბიუროს უფროსია, ხოლო 1961 წელს ინიშნება სსრკ თავდაცვითი მრეწველობის სამინისტროს მოსკოვის თბოტექნიკის სამეცნიერო-კვლევითი და საპროექტო ინსტიტუტის დირექტორად – მთავარ კონსტრუქტორად (ამჟამად სახელმწიფო საწარმო „მოსკოვის თბოტექნიკის ინსტიტუტი“), რომლის შემდგომი განვითარება და მიღწეული წარმატებები განუყოფლად არის დაკავშირებული ა. ნადირაძის სახელთან.

60-იანი წლების დასაწყისიდან ინსტიტუტის კოლექტივის შემოქმედებითი მოღვაწეობა მიმართულია პრინციპიალურად ახალი ტიპის რაკეტების შექმნისაკენ. ინსტიტუტის მიერ ა. ნადირაძის ხელმძღვანელობით წარმატებით იქნა გადაჭრილი საინჟინრო, საკონსტრუქტორო, ტექნოლოგიური, სამეცნიერო ტექნიკური და ექსპერიმენტალური ხასიათის ურთულესი პრობლემები. შეიქმნა სხვადასხვა დანიშნულების ბალისტიკური რაკეტები მყარ საწვავზე – „ტემპ-ს“

(სს-12, 1965 წ., 900 კმ), „პიონერი“ (სს-20, 1976 წ., 5000 კმ), საკონტინენტთაშორისო „ტემპ-2ს“ (სს-14, 1975 წ., 9000 კმ), „ტობოლი“ (სს-25, 1986 წ., 10500 კმ).

უნდა ითქვას, რომ კომპლექსი „ტემპ-2ს“ თავისი ტაქტიკო-ტექნიკური მახასიათებლებით – რაკეტის ფრენის სიშორე, გაშვებისათვის მუდმივი მზადყოფნა, საბრძოლო მომზადებისათვის საჭირო დროის სიმცირე, მოქმედების ეფექტურობა, მანევრირება – სრულყოფილად ასახავდა მცნებას: „სტრატეგიული სარაკეტო-ბირთვული იარაღი“.

უნიკალური რაკეტის „ტემპ-2ს“ პირველი გაშვება განხორციელდა 1972 წლის 14 მარტს სარაკეტო პოლიგონ „პლესეცკიდან“ კიდევ ერთი ჩვენი სახელოვანი თანამემამულის, „პლესეცკის“ ამშენებლისა და მისი პირველი უფროსის გენერალ-ლეიტენანტ გალაქტიონ ალფაიდის ხელმძღვანელობით, რომელიც 1975 წელს დაინიშნა ა. ნადირაძის მოადგილედ.

ა. ნადირაძის ხელმძღვანელობით შექმნილ სარაკეტო ტექნიკის სრულყოფაზე და მის მაღალ საბრძოლო თვისებებზე მეტყველებს ის, რომ საკონტროლო გამოცდების ჩატარების, სასწავლო-საბრძოლო გაშვებების, სადემონსტრაციო სროლების 30 წლიანი პრაქტიკის განმავლობაში არ ყოფილა არც ერთი არადაშავებული შედეგი, არც ერთი წარუმატებელი გაშვება. მისი ხელმძღვანელობით არის შექმნილი აგრეთვე რაკეტები მყარ საწვავზე სისტემებისათვის: „ვოსხოდი“, „სოიუზი“, „კოსმოსი“, „სოიუზ-აპოლონი“, „პროგრესი“.

1981 წელს ა. ნადირაძე აირჩიეს სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილ წევრად. ამ მოვლენასთან დაკავშირებით აკადემიის განცხადებაში აღნიშნული იყო: „მის მიერ არის შემუშავებული საფრენი აპარატების ურთულესი სისტემების აშენების თეორიული და პრაქტიკული პრინციპები, შემოთავაზებული შესაბამისი საპროექტო-საკონსტრუქტორო გადაწყვეტილებები, ორგანიზებულია მათი დანერგვა სახალხო მეურნეობაში“.

მეცნიერის დაბადებიდან 70 წლისთავისადმი აღსანიშნავ მისალოც ბარათში სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმი ა. ნადირაძეს მიმართავდა როგორც „მანქანათმშენებლობაში ახალი მიმართულების ფუძემდებელს“.

1985 წლის იანვარში ალექსანდრე ნადირაძემ ძირითადად დაამთავრა მოძრავი გრუნტული სარაკეტო კომპლექსის „ტობოლი“-ს გამოცდა, რომლის შექმნაზე მისივე ხელმძღვანელობით შრომობდა ათასობით მუშა, ინჟინერი და კონსტრუქტორი.

1998 წლის 30 დეკემბერს საბრძოლო მორიგეობაზე დადგა ტამანის სარაკეტო დივიზიის მობილური სარაკეტო კომპლექსის „ტობოლი-მ“-ს პირველი პოლკი, რომელიც წარმოადგენს რუსეთის ფედერაციის

„თბილისობა-84“,
აბანოთუბანი. აკადემიკოსი
ალექსანდრე ნადირაძე
თბილისის საპატიო
მოქალაქედ არჩევის
შემდეგ. უკანა პლანზე
საქართველოს
მეცნიერებათა აკადემიის
პრეზიდენტი ალბერტ
თავხელიძე

სტრატეგიული დანიშნულების სარაკეტო ჯარების სიამაყეს. დღესაც ბევრმა არ იცის, რომ ეს XXI საუკუნის მრისხანე იარაღი შექმნილია ქართველი კაცის გენით, ნიჭითა და თავგანწირული შრომით.

ა. ნადირაძე უეცრად, გულის შეტევით გარდაიცვალა 1987 წლის 3 სექტემბერს. ნეკროლოგში აღნიშნული იყო: „... ა. დ. ნადირაძეს ახასიათებდა მუდმივი შემოქმედებითი ძიება, თავმდაბლობა და პირადი მომხიბვლელობა. იგი გამოირჩეოდა ადამიანებისადმი განსაკუთრებული გულისხმიერებითა და ყურადღებით“. ა. ნადირაძეს გარდაცვალებისას მისმა მოწაფემ და მემკვიდრემ, მთავარი კონსტრუქტორის პოსტზე მასწავლებლის შემცვლელმა თქვა: „ალექსანდრე დავითის ძეს ხელმძღვანელობით იყო შემუშავებული, დასაბუთებული და ბრწყინვალედ განხორციელებული ცხოვრებაში მთელი მიმართულება, რომელმაც მოგვცა რიგი ნიშნები ახალი ტექნიკის, რასაც არც ჩვენთან, არც საზღვარგარეთ ანალოგები არ ჰქონია“.

საბჭოთა კავშირის სარაკეტო-ბირთვული ფარის ერთ-ერთი ფუძემდებელი ა. ნადირაძე დაკრძალულია მოსკოვში ნოვოდევიჩის სასაფლაოზე, სადაც დადგმულია მისი ძეგლი. მისი ხსოვნის უკვდავსაყოფად კოსმონავტიკის ფედერაციისა და მოსკოვის თბოტექნიკის ინსტიტუტის მიერ დაწესებულია აკადემიკოს ა. ნადირაძის სახელობის მედალი, იგივე ინსტიტუტი ყოველწლიურად, მეცნიერის დაბადების დღეს, ანიჭებს მისი სახელობის პრემიებს სარაკეტო ტექნიკის შექმნაში მიღწეული განსაკუთრებული წარმატებისათვის.

1984 წლის „თბილისობის“ დღესასწაულზე

საბჭოთა კავშირის მხედართმთავრები საქართველოდან 1917 1991

გვარი, სახელი,
პაპის სახელი,
პირითადი თანამდებობა

სამხედრო წოდება,
პიონტაჟის თარიღი

დაბადების,
ბარადიპალაშის (დარაბაშის)
აღბილი, თარიღი

ს ს ს ი ი ლ ი
პ ი ო რ ზ ი ს ი მ ო ნ ი ს ქ ი

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. ჯივისის "მაქსიმ გოჩიას" მეთაური: 1944, ბაღდათის ფლოცის სახედის 1-ლი მოადგილე: 1955-61, სსსრ სამხ.-საზღვ. ფრ. უმაღლ. სპეც. მოიც. უკრს. უფროსი: 1963-71, სამხ.-საზღვ. მეცნ. კანდიდატი: 1964, დოცენტი: 1964.

კონტრ - აღმირალი 1951 12.02	1910 08.01	1982 26.09
ვიცე - აღმირალი 1954 20.07		
ორდენი-9	მედალი-12	თბილისი

სანკტ-პეტერბურგი რუსეთი

ს ს ს ი ი ქ ი
ლ ა რ ი ი ვ ა ნ ე ს ქ ი

სტრუქტურის სამხედრო ოქის მოკომსახურელი დივიზიის მეთაური: 1973-79, ჯივისის მეთაურის მოადგილე: 1979-81, აფხაზეთის ასსრ სამხედრო კომისარი: 1981-89, ამიუჩკვასიის სამხედრო ოქის სახედის მოადგილე: 1989-91.

გენერალ - მაიორი 1976 20.02	1935 25.12	1994 30.07
გენერალ - ლეიტენანტი 1993 15.02		
ორდენი-3	მედალი-12	საშურტი თბილისი

ს ს რ ა მ ი ქ ი
პ ა პ ლ ე ი ვ ლ ი ა ნ ე ს ქ ი

პიხვედი ქაითველი საბჭ. გენერალი. დიდი სამამ. ომის მონაწილე. ოცეულის, ასეულის, ბატალიონის, პოლკის მეთაური: 1927-38, 1938-დან 72-ე საშტომ-მსხ. დივიზიის მეთ. ომის პიხვედი დიდგან იბიძოდა პეხემიშლის, ცოვოს, ვინიცის, ჯივისის მისადგომებთან, სოფლის მეუხე. ინ-ტის, თსუ-ს სამხ. კათედრის უფროსი: 1947-56.

გენერალ - მაიორი 1940 04.06	1901 19.03	1989 03.04
ორდენი-4	მედალი-11	ვანი თბილისი

ს კ ი ნ ფ ი ე ვ ი
კ ო ნ ს ბ ა ნ ა ბ ი ნ ე თ ე ლ ო რ ა ს ქ ი

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. იყო პოლკის, დივიზიის, კოხპუსის მთავარი ქიხუჩგი: 1941-45, სამხედრო-სამედიცინო აკადემიის სამეცნიერო საბჭოს წევრი: 1946-დან.

სამედიცინო სამსახურის გენერალ - მაიორი 1943 15.09	1893 03.04	1955 12.07
ორდენი-4	მედალი-3	თბილისი

მოსკოვი რუსეთი

ა ლ ე მ ს ე ნ კ ო
მიხაილ ნიკოლოზის ძე

გენერალ - მაიორი 1928
1978 20.02 12.03

იმიეხბაიჯაღის სამხედრო ოქის დივიზიის შტაბის უფოსი: 1974-75, იჩუესტის ოქის სამხედრო ჯომისაჲი: 1975-82, ოდესის სამხედრო ოქის ჯაჲეზის საჲდლის მოადგილე: 1986-90.

ორდენი-4 მედალი-18 დ. უდაბნო საგარეჯო

ა ლ ფ ა ი ძ ე
გალაჲიორე ელისას ძე

არტილერიის გენერალ - მაიორი 1916
1961 09.05 07.11

დიდი სამამელო ომის მონაწილე. 1959-დან სტრატეგიული დანიშნ. საჲაჲეჯო ჯაჲეზის შუქმნის სათავეებთან იღბა. "პლესეტის" ჯოსმოდომის ჰიჲევი დუჲოსი: 1963-75, სამხ. დანიშნ. ინ-ტის დიჲუქტოსის მოადგილე: 1975-95, სსჲჲ სახ. ჰიჲემიის დეჲუჲატი: 1977.

არტილერიის გენერალ - ლეიტენანტი 1967 25.10
საბჭოთა ჯაჲემიის გმიჲი: 1945 28.04
ორდენი-11 მედალი-22 კურსები ტყიბული

ა ნ ა ნ ი ა ზ ვ ი ლ ი
გორის ანაგორის ძე

კონტრ - აღმირალი 1927
1978 19.07 10.11

ჩიდილოეთის, წყნაჲი ოქანის ფლოტების წყაღეჲა წავეზის მეტაჲი, ატომეჲი წყაღეჲა ჯიენიჲის მეტაჲი: 1954-70, ჩიდილოეთის ფლოტის სამხედრო-საზღვაო ბაზის დუჲოსი: 1978-85.

ორდენი-4 მედალი-15 უსკო რუსეთი

ა რ ვ ა ნ ო ვ ი
ზარაშიორ შაშიორის ძე

კონტრ - აღმირალი 1915
1960 07.05 15.04 1999 01.02

დიდი სამამ. ომის მონან. "კ-21" წყაღეჲა წავეზის მეტ.: 1943-45, წყაღეჲა წავეზის შენაჲითის შტაბის დუჲ. მოად.: 1951-52, ბაღტიის ფლოტის შტაბის თანაშემწე, ფლოტის შენაჲითის მეტ-იი, ლენინგრაღის ემალღესი სამხ.-საზღ. საიწეინჲო სასწავღ. დუჲოსის 1-ღი მოადგილე: 1952-63.

ორდენი-8 მედალი-15 თბილისი

სანკტ-პეტერ-ბურღი რუსეთი

ა რ უ თ ი ნ ო ვ ი
მიხაილ ნიკოლოზის ძე

გენერალ - მაიორი 1906
1958 18.02 19.09 1995 17.05

დიდი სამამამელო ომის მონან. მსილოღეი 834-ე, 516-ე, 979-ე ჰოღეზის მეტაჲი: 1941-50, მოტომსილოღეი დივიზიის მეტაჲის მოადგილე, მეტაჲი: 1954-61, კ. ოსტომგოჲისის საჰატიო მოქაღეჲე.

ორდენი-5 მედალი-14 სიღნაღი

ერევანი სომღეთი

ა რ ჯ ე ვ ა ნ ი ძ ე
 ბიორკი აპოლან კე

ქართული წითელი
 არმიის მეთაური

1863
 24.01

1940
 16.01

ქახუელი წითელი ახმითს სახდ-
 ელის განსაკუთრებულ დავალებათა
 შემსხ. ქახთ. გაუთიანებ. სამხ.
 სკოლის უთ-უთი თუქმეებე-
 დი, უფხ. მასწავლებელი: 1921-
 დან, ხუსეთის ახმითს გენეხად-
 მაიოხი: 1916, დამოუკიდებელი
 საქ. ხესპ. გენეხადი: 1918.

ორდენი-3 მედალი-4 სილნალი თბილისი

ა ს ა ტ უ რ ო ვ ი
 ვვავანი ზაჰარინას კე

საინჟინრო - ტექნიკური
 სამსახურის
 გენერალ - მაიორი
 1961 09.05

1913
 29.12

1985
 21.04

დიდი სამამულო ომის მონაწილე.
 საჰაეო მე-8 ახმითს ჯავშიგაბმ.
 გან. უფხოსის მოადგილე: 1944-
 დან. სსხჟ სამხ. საჰაეო ძალებ-
 ის სამმ. უფხოსი: 1952-63. სსხჟ
 თავდაცვის სამინისტროს სამმ.
 გან-ბის უფხოსი: 1966-75.

ორდენი-4 მედალი-11 თბილისი მოსკოვი რუსეთი

ა უ ა ქ ი ძ ე
 ვალანბინი ანდრიას კე

გენერალ - მაიორი
 1945 11.07

1904
 09.11

1969
 29.10

დიდი სამამულო ომის მონაწილე.
 112-ე მსხ. დივიზიის, 524-ე
 პოლკის მეთ.: 1940-დან, პოდო-
 სკის სამხ. სახნ. უფხ.: 1942
 16.07-1951 05.07, ტაშენცის მსხ.
 დივიზიის მეთ.: 1951-53, სსხჟ
 თავდაცვის სამინისტრო: 1953-60.

ორდენი-5 მედალი-6 ფაზულანი წალენჯიხა მოსკოვი რუსეთი

ა ლ ლ ა ძ ე
 ლაონიდა მისაილის კე

კომდივი
 1935 28.11

1887
 18.07

1937
 09.11

ქახუელი წითელი ახმითს უთ-
 უთი შემქნელი. 1923-დან მე-3
 ქახთ. პოლკის მეთაუხი. 1-ლი
 ქახუელი მსხოლელი დივიზიის
 მტაბის უფხოსი: 1929-33, იმავე
 დივიზიის მეთაუხი: (ქუთაისი)
 1933 21.06-1936.

ორდენი-3 თბილისი რეპრესი-რებულია რეაბილიტი-რებულია

ა ლ ნ ი ა უ ვ ი ლ ი
 აბაზა (აბაბა) სიომის კე

ქართული წითელი
 არმიის მეთაური

1896
 21.01

1937
 09.11

თუხგის საბჭოთა ხესპ. ჯაეზის
 ცენტხ. ჯგუფის სახდელი: 1918-
 1919. მე-2 ქახთ. მსხ. დივიზიის
 მეთაუხი: (თბილისი) 1925-28, საქ.
 ჯ სჟ II მდივანი: 1932 18.10-დან,
 ამიუჯავჯახიის სახეომსაბჭოს
 თავ-ხის მოადგილე: 1935-36.

ორდენი-2 თბილისი რეპრესი-რებულია რეაბილიტი-რებულია

ზ ა ნ ს ი ა (ზ ა ნ ს ი ა)
გრიგოლ თეოდორას ძე

ბრიგადის კომისარი
1936

1896
26.10

1937
10.11

ქაჩოჯ ნითელ ახმიაშია: 1922-დან, 1-ლი ქაჩოჯი მსხოცელი დივიზიის სამხედრო კომისარი: 1931-დან.

ორდენი-1

ნავებერავო
მარტვილი

რეპრესი-
რებულია
რეაბილიტი-
რებულია

ზ ა ზ ა ლ ა შ ვ ი ლ ი
ივანე აავეას ძე

გენერალ - მაიორი
1945 20.04

1906
01.11

1983
02.10

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. 414, 392 ქაჩო. მსხ. დივიზიის მეთ.: 1943-45, ამიეჩკავკასიის სამხ. ოქის შტაბის უფ. მოადგილე: 1958, ოსე სამხედრო კათედრის უფოსი: 1957-58, ისტ. მეცნ. ჯანდიდატი: 1969.

ორდენი-5

მედალი-9 თბილისი

თბილისი

ზ ა ზ რ ა ტ ი ო ნ ი
დიმიტრი ააბრას ძე

წითელი არმიის
მეთაური

1863
13.07

1919
21.10

წითელი ჯავაღიის მენაქიუბის ერთ-ერთი ხედმ., ჯავაღიის უმაღლესი სკოლის უფოსი: 1918-19. ბიწყინვადე ჯავაღიისტი-ინსტუქტორი, მხავადი შიომის, ნიგნის ავტოხი.

რუსეთის არმიის გენერალ-ლეიტენანტი :1916

ორდენი-6

მედალი-4 რუსეთი

სანკტ-
პეტერ-
ბურგი
რუსეთი

ზ ე შ ა ნ ო ვ ი
გრიგოლ ააიშის ძე

სახელმწიფო უშიშროების
კომისარი
1943 14.02

1897
19.08

1955
14.05

გენერალ - მაიორი
1945 09.07

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. აფნაზ. ასსხ. შს სახკომის 1-ლი მოადგ.: 1938-39, სსხკ შს სახ. კომ-ტის ბაღკიისპიხეთის განყ. უფოსი: 1939-42, ყაბაღოს, ყაბაღო-ბაღყაიუთის სახკომ. უშიშ. სახკომი, მინისტი: 1944-53.

ორდენი-7

მედალი-3 თბილისი

თბილისი

ზ ე რ ე ლ ა შ ვ ი ლ ი
გაიოზ აააიშის ძე

კომბრივი
1935 28.11

1892
16.10

1937
01.10

მე-11 ახმის, ამიეჩკავკასიის სამხედრო ოქის სამხედრო და საბიძოლო მომზადების სამ-მახითეიოს უფოსი: 1921-დან, შესანიშნავი სპოხტმენი-ტანმო-ვახიძე.

ორდენი-2

თბილისი

რეპრესი-
რებულია
რეაბილიტი-
რებულია

გ ა კ ა
ლაკრაშვილი **აკაკაშვილი** **კაკა**

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. სსსრ მს სახალხო უმისახი: 1938 25.11-1945 29.12, მინისტრი: 1953 05.03-26.06, სოციალისტური შრომის გმირი: 1943 30.09. სახ-ელები. უშიშ. საპატიო თანამ-მომხმედი: 1932 20.12. სტალინური ჰეიმის დაჯილდოებული (1949).

სახელმწიფო უშიშროების
გენერალური კომისარი
1941 30.01
საბჭოთა კავშირის
მარშალი
1945 09.07

1899 29.03 1953 26.06

ორდენი-15 მედალი-7 მერხეული გულრიფში

(არაოფიც-ვერსით მოკლულია მოსკოვში.)
ოფიც-ვერსით დაზარალებულია 1953 23.12

გ ი შ ვ ი ლ ი
(**გ ი შ ვ ი ლ ი**)
გიორგოვი **მიხაილის** **კაკა**

საბჭოთა სამხედრო ჰიდროავიაციის ფუძემდებელი. გენერალური ავიაციის უმისახი (1934-68), ტექნიკური მეცნ. დოქტორი: 1961, სტალინური (1947), სახელმწიფო (1968), ჰეიმების დაჯილდოებული.

საინჟინრო - ტექნიკური
სამსახურის
გენერალ - მაიორი
1953 27.01

1903 13.02 1979 12.07

ორდენი-5 მედალი-15 თბილისი

მოსკოვი რუსეთი

გ ე ს ტ ა ე ვ ი
იოსებ **ჯაფარიანი** **კაკა**

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. ოპერატიული უმისახი: 1944-45, სსსრ მს სახალხო უმისახი: 1945-46, სსსრ სუჯის განსაკუთრებული განბის უმისახი ამიერკავკასიის სახალხო ოქტომბერი: 1968-86, საქ. დამსახურ. იუნიონი: 1978.

გენერალ - მაიორი
1974 08.05

1920 26.01

სახელმწიფო უშიშროების
საპატიო თანამშრომელი
1965

ორდენი-6 მედალი-16 თბილისი

გ ფ ი ა ვ ი
კონსტანტინე **აკაკაშვილი** **კაკა**

1927-დან საბჭოთა დაზვერვის ორგანიზაციაში. აჭაის, აფხაზ. ასსრ მს სახალხო უმისახი: 1940-43, ყაბაღდის ასსრ მს სახალხო უმისახი: 1943-46, ამიერკავკ. სამხედრო ოქტომბერი უმისახი: 1946-53.

სახ. უშიშრო. კომისარი
1943 14.02

1905 28.08 1972 16.11

გენერალ - მაიორი
1945 09.07

„წ. იმერეთის საგარეო“
დაკავშირებითი ოქტომბერი
1951 10.11 - 1953 10.04
(რეზიდენტი)

სახელმწიფო უშიშროების
საპატიო თანამშრომელი
1960

ორდენი-6 მედალი-7 კოლორი აბაშა თბილისი

გ ლ შ ვ ი ლ ი
ნიკოლოზ **კონსტანტინეს** **კაკა**

1923-დან ნოთუდ ახმიაშია. სტალინის სახ. ჰეიმის მსხ. დივიზიის სამხ. უმისახი: 1929-32, ამიერკავკასიის, ვოლგის-სპიხეთის ჰეიმის-ს უმისახი. მოადგ.: 1932-33, სახალხო სამხედრო ოქტომბერი უმისახი: 1936-37.

დივიზიის კომისარი
1935 28.11

1900 17.07 1937 09.10

კორპუსის კომისარი
1936 18.02

ორდენი-2 ზარანი ხარაგაული

რეზიდენტი რეზიდენტი

გ ვ რ ს ი ა გ ვ ი ლ ი
ლავანე იასონის ძე

კომბრიგი
1935 28.11

1892

1937
14.10

1922-დან მსახურობდა ქართულ წითელ ახშიაში, მ. ფიუნჯეს სახელობის ქართული მე-2 მსხოლელი დივიზიის შტაბის უფროსი.

ორდენი-1

საგარეო

რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია

გ ვ დ ე ვ ა ნ ი გ ვ ი ლ ი
ალექსანდრა კონსტანტინის ძე

კომდივი
1935 28.11

1870

1933

1921-დან მსახურობდა ქართულ წითელ ახშიაში, მ. ფიუნჯეს სახელობის მე-2 მსხოლელი ქართული დივიზიის მეთაური და სამხედრო ჯომისაში.

რუსეთის არმიის გენერალ-მაიორი, 1914.
ქართული ჯარის გენერალი, 1918

ორდენი-4

მედალი-3

ახაშენი გურჯაანი

მცხეთა

გ ვ ლ ო ვ ა ნ ი
არჩილ ვიშპორის ძე

გენერალ - მაიორი
1962 28.04

1915

1978

გამორჩენილი მხედართმთავარი. დიდი სამამულო ომის მონაწილე. სევესტოპოლის დაცვის მონაწილე, სევესტოპოლის საჯარო მიქაძე: 1974, ლენინური და სახელმწიფო პრემიების დაჯილდოებული: 1968, 1977. სსსრ თავდაცვის მინისტრის მოადგილე: 1974 14.03-1978 19.08.

გენერალ - ლეიტენანტი
1965 18.02

27.11

19.08

გენერალ - პოლკოვნიკი
1975 29.10

საინჟინრო ჯარების მარშალი
1977 28.10

ორდენი-8

მედალი-22

სპათავორი ცაგერი

მოსკოვი რუსეთი

გ ვ ი გ ვ ი ა ნ ი
ვიხაილ ვაჟიშვილ (ვიხაილის) ძე

სახელმწიფო უშიშროების მე-3 რანგის კომისარი
1943 14.02

1905

1966

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. სსსრ შს სახელობის 1-ლი მოადგილე: 1938, ზღვისპირეთის შინაგან საქმეთა, სახ. უშიშ. სამმ. უფხ.: 1938-50, ჯეიბიშვილის ოლქის შს სამინისტროს სამმ. უფხოსი: 1950-53.

გენერალ - ლეიტენანტი
1945 09.07

19.01

02.09

შსკ დამსახურებული მუშაკი
1942 04.02

ორდენი-11

მედალი-5

აბასთუმანი ახალციხე

თბილისი

გ ი ო რ გ ა ძ ე
ვალერიანე ავაღანიძე

კომდივი
1935 28.11

1898

1937

მე-2 ქართული მსხოლელი დივიზიის მეთაური: 1928 14.02-1931 28.04, ამიუჩავეჯანის სამხედრო ოლქის შტაბის უფროსის მოადგილე: 1931 28.04-დან.

ორდენი-2

ქუთაისი

რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია

გ ი ო რ გ ა ძ ე
პანბაღალიძე ივანე კე

გენერალ - მაიორი 1925
1971 07.06 17.08

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. შუა აზიის სასაზღვრო ოქრის მტაბის უფროსი: 1976-79, ამიერიხავე. სასაზღვრო ოქრის ხაჯების უფროსის მოად.: 1979-82.

ორდენი-6 მედალი-29 გორმალალი სამტრედია

გ ი რ გ ო ლ ა ვ ა
სიორე სიორის კე

სამედიცინო სამსახურის 1881 1957
გენერალ - მაიორი 14.02 25.01
1942 19.05

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. საბჭ. ახმითის მთავარი ქიმიკის მოადგ.: 1941-45, სსხე მეცნ. დამსახ. მოღვაწე: 1945, ლენინგ. საბმ. სამედ. აჯდ. ჯათედ. უფი.: 1923-57, სსხე სამედ. მეცნ. აჯდ. აჯდემიოქსი: 1944, სტალინური პრემიის დაუხეატი: 1943.

ორდენი-8 მედალი-10 თბილისი

სანკტ-პეტერბურგი რუსეთი

გ ლ უ ს ო ვ ი
იური დიმიტრის კე

სამედიცინო სამსახურის 1922
გენერალ - მაიორი 12.11
1974 08.05

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. სსხე შუიჩაღლებული ძალების ჯანსნოგოხსის (1949-დან) სამხედი, ად. ვიშნევისის სახ. ცენტრული ქიმიკული ჰოსპიტალის მთავარი უქიმი. სამედ. მეცნიერებათა დოქტორი. ხსდსხ მეცნ. დამსახ. მოღვაწე.

ორდენი-5 მედალი-15 გორი

გ ო გ ლ ი ძ ე
სარგო არსანის კე

სახელმწიფო უშიშროების 1901 1953
მე-2 რანგის კომისარი 12.08 23.12
1936 10.04

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. სსხე შს სახეომი: 1934-38, შოხედი აღმოს. შს, სახ. უშიში. სამხაითველეების უფი.: 1941-51, სსხე სახელმწიფო უშიშიების მინისტრის 1-ლი მოადგილე: 1951 26.08-10.11, 1952 20.11-1953 05.03.

ორდენი-10 მედალი-4 კორთა ონი

(დაპატიმრებულია 26.06.53) რეპრესირებულია

გ ო ლ ი ა ძ ე
ლავრენტი (კოვა) ალექსის კე

ავიაციის 1909 1973
გენერალ - მაიორი 14.01 06.06
1958 19.02

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. მეთაურობდა ავიანაწილებს: 1941-46, საქართველოს სამოქალაქო ავიაციის სამმ. უფროსი: 1961-63, სსხე სამოქალაქო ავიაციის სამინისტროს განბის უფროსი: 1963-68.

ორდენი-11 მედალი-10 მაქვანეთი ოზურგეთი ოზურგეთი

გოგოლაძე
 ვალერიანე გავრაზინძე ქ

გენერალ - მაიორი
 1982 18.02

1933
 01.01

ამიეჩავჯასიის სამხედრო ოქის მე-4 ახმის ზეხვის შტაბის უფოსნი: 1977-79 მოხედი ალ-მოსავლეთის სამხედრო ოქის ახმის სახელის მოადგილე: 1979-85, სამხედრო მჩვევი ეთო-პიაში: 1985 01.01-1988 01.01.

ორდენი-3 მედალი-14 თელავი

გოსირიძე
 როტარ დავითის ქ

გენერალ - მაიორი
 1966 20.12

1919
 15.10

დიდი სამამულო ომის მონანილე. საქ. ჯვ ცე მიეანი: 1954-56, სსხე ჯვ ცე ამიეჩავჯასიის ბიუხოს თავ-ხის მოადგილე: 1963-64, სსხე სახ. უშიხოების უომიტეტის სამმ. უფოსნი: 1964-70, საჯავშიხო საჯებმო-უომიტეტის გან-ბის უფოსნი: 1970-89.

ორდენი-5 მედალი-18 ქუთაისი

გუგუჩიანი
 ალექსანდრა ილარიონის ქ

სახ. უშიზრ. კომისარი
 1943 14.02

1905
 26.05

1981
 06.01

დიდი სამამულო ომის მონანილე. სსხე შს, სახელმნიფო უშიხოების სახეომის მოადგილე: 1940-44, ყახახეთის სსხე სახ. უშიში. სახეომის მოადგილე: 1944-45, დელესტნის ასხე სახ. უშიხოების მინისტი: 1947-52.

გენერალ - მაიორი
 1945 09.07

სახელმწიფო უშიზროების საპატიო თანამშრომელი
 1950

ორდენი-4 მედალი-6 ზუგდიდი სოხუმი

გულსტი
 განიანი (ზინოვი) ნაუმის ქ

სახელმწიფო უშიზროების კომისარი
 1943 14.02

1901
 დაახლ.

1980-ან
 წლებში

დიდი სამამულო ომის მონანილე. სსხე შს, სახელმნიფო უშიხოების სახეხო უომისახიეტის გან-ბის, სამმახთველოს უფოსნი, სსხე შინსახეომის გან-ბის უფოსნი: 1936-53.

გენერალ - მაიორი
 1945 09.07

ორდენი-7 მედალი-9 თბილისი

მოსკოვი
 რუსეთი

გურმანოვი
 სოსლან გურიგონის ქ

გენერალ - მაიორი
 1984 29.10

1930
 05.09

დიდი სამამულო ომის მონანილე. სსხე შინაგან საქმეთა სამინისტხოს თანამშრომელი, სსხე საჯებმო უომიტეტის განყო-ფილების უფოსნი.

ორდენი-3 მედალი-7 ცხინვალი

გ უ ჯ ა ბ ი ძ ე
 ნოდარ აბაიძის ძე

გენერალ - მაიორი 1929
 1976 13.02 20.01

ოქვის სამხედრო ოქში დივიზიონის მეთაური: 1972-78, ბაღციოსპიხეთის სამხედრო ოქის შტაბის უფროსის მოადგილე: 1978-82, მთავარი სამხედრო მხრეველი ავღანეთში: 1982-83.

ორდენი-2 მედალი-16 კუთხისი

ღ ა ვ ლ ი ა ნ ი ძ ე
 სარგი სიომონის ძე

სახელმწიფო უშიშროების კომისარი 1905 1967
 15.06 25.08
 გენერალ - მაიორი 1943 14.02
 1945 09.07

სსსრ შსს უწყვეტად 1 განბის უფი.: 1938-დან, შს სახკომის მოადგ.: 1940-დან, სსსრ საგზაო ტრანსპორტის განბის უფი. ამიქიკავკ. ხინიგზაზე: 1941-44, შს და სახ. უშიშ. ოხგანოების უფი. ჩხდ. ჯავასიაში: 1944-48.

ორდენი-5 მედალი-4 სტავა ამბროლაური

(გარდაიცვალა)
 გაღასა-
 ლებაში
 იავასი,
 მორღვეთი)
 რუსეთი

ღ ა ლ ა ქ ი შ ვ ი ლ ი
 ნარიმან ვარლამის ძე

საინჟინრო-ტექნიკური სამსახურის გენერალ - მაიორი 1906 1982
 25.10 20.03
 1954 31.05

დიდი სამამ. ომის მონან. 24-ე, მე-3 მოხს მოქმედი ავიაციონის (შემდეგ გვახილედი უოჩუსის) ჯავშიგაბმელობის უფროსი: 1940-45. მსახ. სსსრ შეიარაღებულ ძალებში: 1945-64. თადხიგშია - 1964-დან.

ორდენი-4 მედალი-12 პელიაღლე ამბროლაური

თბილისი

ღ ა ლ ი ბ ა ლ ტ ი ა ნ ი
 გურგენ არუთინის ძე

გენერალ - მაიორი 1926
 1971 20.02 05.06

მსახუობდა სხვადასხვა სამხედრო ოქში. მეთაუობდა პოლეს, ბიგადას, დივიზიას. ჩხილო ჯავასიის სამხედრო ოქის ჯაღების სახდის მოადგილე, სომხეთის შეიარაღებულ ძალების გენერალ-პოლკოვნიკი: 1996 12.04-დან.

ორდენი-8 მედალი-16 დიდი არაგალი ნინოწმინდა

ღ ე დ ე კ ო ბ ლ ე
 ბიგოფი ვლადიგარის ძე

გენერალ - მაიორი 1898 1981
 1942 28.03 04.04 17.04

დიდი სამამულე ომის მონანილე. 49-ე ციმბიხის ჯავაღიხის დივიზიის პიხედი მეთაური: 1941 ივნისიდან, მე-2 ჯავაღიხის უოჩუსის მეთაუხის მოადგილე: 1942-44, 84-ე ცაღეუდი ჯავაღიხის მეთაუხი: 1944-45.

ორდენი-9 მედალი-17 თბილისი

მოსკოვი რუსეთი

დ ა ვ ი თ ა კ ხ მ ე ლ ი დ ჯ
ვლადიმერ ახმეტელის ძე

საქ. კპ ცკ მდივანი: 1931-34, სსსრ სახკომსაზბჭოს თავ-ჩის მოადგ.: 1937-38, სსსრ საგაქეო საქმეთა სახკომის, მინისტრის მოადგილე: 1939-47 (ეღრი გეხმანიაში: 1940-41), სსსრ შს მინისტრი: 1953, სახ. უშიშხ. საპატიო თანამშრომელი: 1929.

სახელმწიფო უშიშროების მე-3 რანგის კომისარი
1938 02.12
 გენერალ - ლეიტენანტი
1945 09.07
 საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი
1943 14.06
 ორდენი-10 მედალი-4 ბატონ აზერბაიჯანი

1898 1953
 15.06 23.12

(დაბადებულია მოსკოვში 30.06 1953) რეპრესირებულია

ვ ა კ ხ თ ა ნ ვ ა შ ი ლ ი
ალექსანდრე ვაშლიძის ძე

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. 1937-დან საბჭოთა კავშირის სახ. უშიშხ., შინაგან საქმეთა სახკომის, სამინისტროს განბის, სამმ. უფხოსი. მონაწილეობდა თეიჩანისა და იაღის საუხთაშოხისო კონფეხ. მომზად. და ჩატახებაში: 1943, 1945.

სახელმწიფო უშიშროების მე-3 რანგის კომისარი
1942 12.04
 გენერალ - ლეიტენანტი
1945 09.07
 სახელმწიფო უშიშროების საპატიო თანამშრომელი
1942
 ორდენი-4 მედალი-4 გორი გორი

1887 1948
 28.05 31.12

ვ ა ლ ბ ა ვ ი ძ ე
ვილენტინ მიხელიძე (მუხბარ) სიმონის ძე

კახაბაცისპიხეთის სამხეფხო ოღქის შტაბის სამმხთველოს უფხოსის მოადგილე, შტაბის უფხოსის მოადგილე: 1976-84, საქაჩთველოს სამოქალაქო თავდაცვის შტაბის უფხოსი: 1984-92.

გენერალ - მაიორი
1982 24.10
 გენერალ - ლეიტენანტი
1988 18.02
 ორდენი-2 მედალი-14 ელბაჭიანთ-კარი ქარელი

1931 20.09

ზ ვ ი ა დ ბ ი ნ ი
ლავროვიჩი ივანეს ძე

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. 79-ე მსხორელი დივიზიის მეთაუჩის, მოადგილე, მეთაუჩი. მდინაჩე ვისდას (ჰოღონეთი) გადაღახვის გმიჩი.

გენერალ - მაიორი
1944 18.04
 საბჭოთა კავშირის გმიჩი: **1945 06.04**
 ორდენი-6 მედალი-12 თბილისი

1905 1976
 18.02 04.04

მოსკოვი რუსეთი

ზ ვ ი რ თ ი ა ნ ო ვ ი
სარაძე ალფრედის ძე

მოსკოვის ჰაეხსანიღლო თავდაცვის სამხეფხო ოღქის მთავაჩი ექიმი, ჰოსპიტლის უფხოსი, შემდეგ ჯი ამ ოღქის სამედიცინო სამმხთველოს უფხოსი: 1968-1990.

სამედიცინო სამსახურის გენერალ - მაიორი
1982 19.02
 ორდენი-2 მედალი-11 თბილისი

1932 1990
 12.06 07.06

მოსკოვი რუსეთი

ვ ი ე ი ლ ო ვ ი
ივანე ივანის ძე

დიდი სამამ. ომის მონან. მსხ. კოშკის ატიცი. უფოსი: 1940, სამხეთის ფონტის ატიცი. შტაბის უფი.: 1941, სამხ.-დასავლ. ფონტის ატიცი. სახდის მოად.: 1942, საბჭ. აშიის ატიცი. შტაბის უფოსი: 1947-52.

გენერალ - მაიორი 1894 1953
1942 10.01 24.11 16.06
გენერალ - ლეიტენანტი
1943 05.07
ორდენი-8 მედალი-6 წითელ წყარო მოსკოვი რუსეთი

ვ ლ ა დ ი შ ი რ ო ვ ი -
კ ო ბ ი ა შ ვ ი ლ ი
გორის ალექსანდრე აქ

დიდი სამამელო ომის მონანიე. 311-ე მსხოდეი დივიზიის მეთაუი: 1943-46, დივიზია მისი მეთაუხოშით პიხვედი შევიდა ფაშისტუი გეჰმანიის ტუიტიოი-აზე.

გენერალ - მაიორი 1905 1978
1944 28.10 14.04 07.05
გენერალ - ლეიტენანტი
1955 08.08
საბჭოთა ჯავშიის გიიი: 1945 06.04
ორდენი-9 მედალი-15 თბილისი მოსკოვი რუსეთი

ვ უ რ ა კ ი
ანდრო თადორავ აქ

დიდი სამამელო ომის მონან. მოსკოვის სამხ. ოქის აშიის სამხეფი. საბჭოს წეუი, სსხე შეიარაღებული ძალების გენშტაბის აჯადეშიის უფოსი მასნავ-ლებელი, სამხ. მეცნ. ჯანიდატი: 1981, დოცენტი: 1982.

არტილერიის 1922
გენერალ - მაიორი 13.12
1966 08.05
ორდენი-8 მედალი-17 სოხუმი

ვ ა გ ო გ ი შ ვ ი ლ ი -
ვ ი ა რ ა ნ გ ო გ ი შ ვ ი ლ ი
ვიხაილ ვიხაილის აქ

ნითელი აშიის სამხ. მიჩეველი, ლენინგადის, მოსკოვის სამხ. აჯადეშიის ჯათეფის უფოსი. ითვ-ლებოდა ჯახებისა და აშიეების ზუგის დიდ მცოდნე, სამხ. მეცნ. დუქსიი: 1933, პიოფესიი: 1933.

კომდეი 1875 1951
1935 28.11 01.08 07.06
გენერალ - ლეიტენანტი
1940 04.06
(დაბატ. იყო 1921 და 1926) სანკტ-პეტერ-ბურგი რუსეთი
ორდენი-4 მედალი-3 დუშეთი

ვ ა მ თ ა რ ა კ ე
ააკი იოაკიმი აქ

დიდი სამამ. ომის მონან. 1-ლი გვახე. ხინიგ. ბიგადის ასეულის, ბატალიონის მეთ.: 1943-45, სამხ. სასნავე. უფოსი: 1956-59, ამიეჯავე. სამხ. ოქის დივიზიის მეთ. მოადე.: 1959-63, სავ. პოლიტ. ინ-ტის სამხ. ჯათეფის უფოსი: 1963-76.

გენერალ - მაიორი 1919 1991
1970 29.04 10.04 23.04
წვერი სამტრედიო თბილისი
ორდენი-3 მედალი-10

ზ ა რ დ ა ლ ი ვ ს ი ლ ი
ზოთა ივანეს ძე

გენერალ - მაიორი
1977 09.12

1922
15.08

1996
26.04

იგი სამამულო ომის მონაწილე. ასევე, ბატალიონის მეთაური: 1944-46, 1950-დან სახელ. უშიშ. თანამშ. სსსრ სუ-ის მე-2 და მე-5 განზის უფ.: 1968-76, სსსრ სახელმწიფო უშიშოების კომიტეტის თავ-ის მოად.: 1976-85.

სახელმწიფო უშიშროების
საპატიო თანამშრომელი
1967 28.10

ორდენი-5 მედალი-14 თბილისი თბილისი

ზ ა რ ე ლ შ ა
ვლადიმერ ავთიიანს ძე

გენერალ - მაიორი
1944 05.11

1903
01.09

1979
19.07

იგი სამამულო ომის მონაწილე. 46-ე, მე-18, მე-3 გვახე. ახმეზის განსაკუთრ. განზის უფ.: 1942-45. ასევე, სპეც. დავალებებს უკუაინის I და IV, იმიუხიბაიკეტის ფიონტუ: 1944-45, ამიუხ. სამხ. ოქი: 1946-51. საქაჩთვე-ლოს წყაღზე მამუელი საზოგად. ზიუხე. თავ-იე: 1973-79.

სახელმწიფო უშიშროების
საპატიო თანამშრომელი,
შს დამსახურებული მუშაკი

ორდენი-6 მედალი-13 ფოთი თბილისი

ზ ო დ ე ლ ა ვ ა
ანდრო სიმონის ძე

სახელმწიფო უშიშროების
კომისარი
1940 14.03

1905
24.12

1942
02.11

იგი სამამულო ომის მონაწილე. სსსრ შს საზოგადოების მოადგილე: 1938-39, ჩხილი ოსეთის ახ მს, სახელმწიფო უშიშოების სახ-აღზო კომისაჩი: 1939 17.01-1942 02.11.

სახელმწიფო უშიშროების
საპატიო თანამშრომელი
1937 07.06

ორდენი-3 ახუთი ჩხოროწყუ (დაიღუპა ფრონტის წინა ხაზზე) თბილისი

თ ა ბ შ კ ა ვ ს ი ლ ი
ლუკიანე ვალანის ძე

მე-12 არმიის საბჭოს
რწმუნებული
1919 ივლისიდან

1889
15.04

1921
06.03

ჩინიგზაზე სამხედრო ხეჯომის წევი, ჯავშნოსანი მატაჩებლის "უოხოსტენელი კომუნისტის" აღმდგენელი, სამოქალაქო ომის ბმიჩი: 1918-20.

ორდენი-1 ფარცხნალი ხარაგაული (მენშევიკებმა მოკლეს ყვირილას ციხეში) თბილისი

თ ა ვ ა რ თ ე ი ლ ა ქ ე
ნიკოლოზ ვარიანის ძე

გენერალ - მაიორი
1942 28.11

1905
15.11

1989
29.01

იგი სამამულო ომის მონაწილე. 76-ე მსხილელი დივიზიის, 51-ე გვახიის მსხ. დივიზიის მეთ.: 1942-43, 23-ე გვახიის მსხილელი კოხუესის მეთაური: 1943-45, საჯაუხო-სადენანტო კოხუესის მეთაური: 1945-დან.

ორდენი-8 მედალი-14 ქვენობანი ჩოხატაური თბილისი

თ ა ვ ა ძ ე
გოგობერიძე გაროზის ძე
საბჭოთა ჯავშის შვიახალბედი
ძაღების თვალსაჩინო მხედარ-
ფიოსი. მსახურობდა შოხეულ აღ-
მოსავეთში, 3 წელი იმყოფებო-
და ჩინეთში, შემდეგ-მოდღვეთში
და უჩინაში. 1970-დან ამიუჯავჯ.
სამხ. ოლქი. 1976-დან შოხეული აღ-
მოსავეთი. შოხ. აღმოს. მიმა-
ხიულების ჯაღების მთავახსაღდის
მთადგ.: 1985 07.05-1988 18.05.

გენერალ - მაიორი 1930
1976 19.02 24.04
გენერალ - ლეიტენანტი
1979 16.02

ორღენი-6 მეღალი-23 თბილისი

თ ო ვ ვ რ ი ძ ე -
ს უ მ გ ა თ ო ვ ი
იუვლიანა ღაითის ძე
I მსოფლიო, სამოქალაქო ომების
მონაწილე. აზუბაიღანის სსხ სახ-
ეღმნიღო ჰოღიტუეღი სამ-
მაღთვეღოს თავმეღომაღის
მოადღილე, თავმეღომაღი: 1933-
37, სსხე მსსე სამეუღნეო სამმ.
უღი.: 1938-47. აზუბაიღანის სსხ
სახეომაზაქოს თავმეღომაღის
მოადღილე: 1947-53.

სახელმწიფო უშიშროების 1889 1960
მე-3 რანგის კომისარი 20.08
1935 29.11
გენერალ - ლეიტენანტი
1945 09.07

ორღენი-11 მეღალი-4

(ღაპატიმრ.
1953 15.07,
ღარღ.
ღენიღრ.
ტიღეში)

თ უ მ ა ნ ი ა ნ ი
ბანი ლაზარის ძე
ღიღი სამამეღო ომის მონაწილე.
მე-ღ მსხ. კოღჰუსის სამხ. ჯომ.:
1941-42, მე-5 სატანეო აღიღის
კომისაღი: 1942, მე-12, მე-6
აღიღების სამხ. საბჭოს წეღი:
1943-45, სამხეღო აჯაღეღიღის
უღიოსი მასწავღებღი: 1947-54.

გენერალ - მაიორი 1901 1971
1943 17.12 12.06 17.03
გენერალ - ლეიტენანტი
1945 06.05

ორღენი-14 მეღალი-16 თბილისი

მოსკოვი
რუსეთი

თ უ ხ ა რ ე ლ ი
(ბ უ ხ ა რ ე ლ ი)
გიორგი ალექსანდრის ძე
I მსოფლიო ომის მონაწილე.
ქაღთელი მე-3 მსოღელი ღიღიზიღის
მეუღეღი: 1933-36, ამიუჯავჯასი-
ღის სამხეღო ოლქის ჯაღების
საღდის მოადღილე: 1936-37.

კომღივი 1891 1937
1935 28.11 12.05 17.04

ორღენი-3 ღორი

რეპრესი-
რებულღა
რეაბიღიტი-
რებულღა

ი ა ნ ა კ ო ვ ი
იაკიბ ივანის ძე
ვოღღისჰიღეთის სამხეღო ოლ-
ქის სამხეღო-საჰაეღო ძაღების
საღდის მთადგ.: 1987-89, სსხე,
ღუღეთის ფეღეღაღ. სამხ.-საჰაეღო
სამხ.-სასწ. უღი. მთადგ.: 1992-
დან, სსხე დამსახუღებღი
სამხეღო მღიღნაღი: 1987.

აღიაციის 1943
გენერალ - მაიორი 10.06
1987 19.02
აღიაციის
გენერალ - ლეიტენანტი
1995 22.05

ორღენი-4 მეღალი-14

ღუმბათი
ღალკა

ნი ს ა უ რ ი
ალექსი ნიკოლოზის ძე

იგი სამამულო ომის მონაწილე. მოქმედი 34-ე ჯავაღიის დივიზიის მეთაური: 1942-43, გეიმანიში საბჭოთა ჯაშუების ჯგუფის მეთაური. დივიზიის მეთაური: 1949-53, სსსრ სახელმწიფო უშიშროების უმცირესის თავმჯდომარე: 1953-88.

გენერალ - მაიორი	1908	1993
1944 14.04	12.05	28.06
გენერალ - ლეიტენანტი		
1953 20.08		
გენერალ - პოლკოვნიკი		
1967 17.12		
<u>საბჭოთა ჯავშუიის</u>		
<u>გმიხი: 1985 08.05</u>		
ორდენი-15	მედალი-25	გორი თბილისი

ნი ს ა კ ო ვ ი
ივანე სვანაძის ძე

იგი სამამულო ომის მონაწილე. სამხედრო-სახლავაო ფლოტის სახეობის მოადგილე, 1-ლი მოადგილე: 1938-46, სამხედრო-სახლავაო ფლოტის მთავარსახეობის მოადგილე: 1947-50, სტალინური ჰეიბის დაეხეატი: 1951.

საბჭოთა კავშირის	1894	1967
ფლოტის აღმირალი	22.08	11.10
1955		
<u>საბჭოთა ჯავშუიის</u>		
<u>გმიხი: 1965 07.05</u>		
ორდენი-16	მედალი-18	თბილისი მოსკოვი რუსეთი

ნი ს ა კ ო ვ ი
ივანე სვანაძის ძე

იგი სამამულო ომის მონაწილე. წყნარი ოკეანის ფლოტის სახეობის: 1939-47, სამხედრო-სახლავაო ფლოტის მთავარსახეობის და სამხედრო-სახლავაო მინისტრი: 1947-51.

აღმირალი	1895	1972
1943	09.10	02.09
<u>საბჭოთა ჯავშუიის</u>		
<u>გმიხი: 1965 07.05</u>		
ორდენი-11	მედალი-10	თბილისი სანკტ-პეტერბურგი რუსეთი

კ ა ს ა რ ი ა ნ ი
აპოთ ვაგარშაის ძე

იგი სამამულო ომის მონაწილე. 1-ლი სატანკო კოხუის ბატალიონის მეთაური: 1944-45, სომხეთის სსრ სამხედრო უმცირესი: 1969-86, სომხეთის სსრ სახელმწიფო ჰეიბის დაეხეატი: 1985. სამხედრო მწეხადი.

სატანკო ჯარების	1921	1995
გენერალ - მაიორი	11.07	17.10
1970 30.04		
<u>საბჭოთა ჯავშუიის</u>		
<u>გმიხი: 1945 24.03</u>		
ორდენი-8	მედალი-18	ჩივთქილისა წალკა ერევანი სომხეთი

კ ა კ ო რ ა ნ ი
პარლავ ალექსის ძე

იგი სამამულო ომის მონაწილე. სსსრ შს სახეობის: 1941, მინისტრი: 1953, ჩივილი ოსეთის სახ. უშიშროების სახეობის-მინისტრი: 1943-47, ამიეხეავა. სამხ. ოქის კონსტრუქციის სამმ. უფხ.: 1953 10.04-05.07.

სახელმწიფო უშიშროების	1906	1982
კომისარი	03.12	28.03
1943 14.02		
გენერალ - მაიორი		
1945 09.07		
<u>შსსკ დამსახურებული მუშაკი</u>		
1944 28.01		
ორდენი-8	მედალი-6	დრანდა გულრიფში სოხუმი

**კალანდარიშვილი
ნესტორ ალექსანდრეს ძე**

აღმოსავლეთ ციმბიხის ჰახიზა-
ნელი მოძრაობის ერთ-ერთი ხე-
ლმძღვანელი: 1918-20, იხუტსუ-
ში საბჭოთა ხეივანელების დამ-
ყახებისათვის მუშაობილი, სამო-
ქალაქო ომის გმირი: 1918-20.

იაკუტის ოლქისა და ჩრდილოეთის შხარის ჯარების სარდალი 1921-დან	1874 26.06	1922 06.03
ორდენი-1	შემოქმედი ოზურგეთი	(გმირულად დაიღუპა ბრძოლაში) იკუტსკი რუსეთი

**კალაშნიკოვი
ნიკოლოზ ივანეს ძე**

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. 190-
ე მსხ. დივიზ. კომისარია: 1941-დან,
მე-15 მსხ. დივიზიის მეთ.
მოადგ.: 1942, 51-ე გუბ. მსხ.
დივიზ. მეთ.: 1943, 165-ე მსხ.
დივ. მეთაური: 1944-45, იყვ 4-
ე დივიზიის, 38-ე ახმის სახე-
ლის მოადგ.: 1961-62, მხავალი
სამხ. ნიგნის ავტოხი.

გენერალ - მაიორი 1945 11.07	1909 28.05	1997 29.03
ორდენი-12	მედალი-21 კულაში სამტრედია	თბილისი

**კაციაევი
მიხაილის ძე**

1957-დან მსახურობდა საბჭოთა
ჯარების დაჯგუფ. გუბერნიის
კომისარიაში. 38 წლის
ასაკში დაინიშნა მოსკოვის
დივიზიის მეთაურად: 1974. გახდა
სპიხეთის სამხედრო ოქრის
სახელის მოადგილე: 1981-91.

გენერალ - მაიორი 1976 19.10	1936 07.06	1999 23.06
გენერალ - ლეიტენანტი 1984 04.11		
გენერალ - პოლკოვნიკი 1992 15.12		
ორდენი-4	მედალი-15 ლვოვი უკრაინა	ლვოვი უკრაინა

**გაგარინი
სავანას ძე**

დიდი სამამელო ომის მონაწილე.
1957-ე სახეილ. პოლკის მეთაუ-
რი: 1941-43, მსხ. დივიზიის
სახეილ. მეთ.: 1944-45, ახმის
სახეილ. მეთაური: 1946-54,
სამხ. ოქრის სახეილ. და სახეილ.
ჯარების სახეილ. მეთაური: 1958-60.

არტილერიის გენერალ - მაიორი 1958 18.02	1910 01.02	1960 18.03
ორდენი-5	მედალი-12 ბათუმი	რუსეთი

**ანდრონიკოვი
ავანას ძე**

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. სსხ
მინ. საქ. სახ. კომისარიატის გან-
ბის უფროსი, სსხ მს. სახეილ.
უშიშროების სახეილ. სამინისტ-
როს სამმ. უფ. მოადგ.: 1936-
53, აჭარის ასხ მს. სახეილ.
1942-43.

სახელმწიფო უშიშროების კომისარია 1943 14.02	1907 15.03	1983 17.08
გენერალ - მაიორი 1945 09.07		
სახელმწიფო უშიშროების საპატიო თანამშრომელი 1951		
ორდენი-8	მედალი-4 თბილისი	მოსკოვი რუსეთი

კ ვ ვ ა ნ ა ძ ე
საით ავააკოს კა

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. 77-ე საზღვაო ქვეითი ბრიგადის მეთაურობდა: 1941-42, წყნაჩი ოქეანის ფლოტის საგუშაგო ჯაჭაილების 1-ლი ბრიგადის მეთ.: 1942-45, ჯამჩატეის სამხ. ფლოტილის მტაბის უფ.: 1949-51, სსსრ სამხ.-საზღ. ფლოტის მთავარი ინსპექტორი: 1954-56.

კონტრ - ადმირალი
1951 27.10

1900
20.10

1956
15.02

ორდენი-7

მედალი-6

მეორე სერი ზესტაფონი

(გარდაიცვალა მოსკოვში) თბილისი

კ რ ვ ა ნ ა ძ ე
გრიგოლ თაოფილას კა

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. ყიზილბაშის ასსრ მს. სახ. უშიშ. სახეობი: 1938-42, დალესტინის ასსრ (1942-43), სსსრ მს სახეობი-მინისტრი: 1943-52, სსსრ მს მინისტრის მოადგილე: 1953 10.04-12.10, სსსრ სატყეო მეუხე. სახ. კომიტ. თავ-ჩის მოადგ.: 1957-70.

სახელმწიფო უშიშროების მე-3 რანგის კომისარი
1944 14.12

1902
25.02

1970
02.05

გენერალ - ლეიტენანტი
1945 09.07

ე.წ. „მეგრული საქმესთან“ დაკავშირებით იყო დაპატიმრებული 1952 08.04 - 1953 10.04 (რეაბილიტირებულია)

შსკ დამსახურებული მუშაკი
1942 04.02

ორდენი-10

მედალი-9

სამიქაო აბაშა

თბილისი

კ ი კ ვ ი ძ ე
ვასილ ინილორას კა

მე-16 მსხ. დივიზიის მეთაურობდა 1918-19 (დალესტინის შემდეგ დივიზიას დაეხმება ჯიჯიძის სახელი) ფრონტის სამხ.-ჩვე. კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე: 1917 10.11-დან სამოქალაქო ომის გმირი: 1918-20.

საბჭოთა უკრაინის მე-4 არმიის სარდალი

1895
28.02

1919
12.01

(გმირულად დაიღუპა ომში) მოსკოვი რუსეთი

ქუთაისი

კ ი კ ნ ა ძ ე
გრიგოლ სიმონის კა

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. ამიეჩაევაისის ხინიგზის უფროსი: 1938-54, ამიეჩაევაისის და ყიზილბაშის ფრონტების სამხედრო საბჭოს წევრი: 1942-1943.

1-ლი რანგის გენერალი
(სპეციალური წოდება)

1897
17.02

1978
24.03

სოციალისტური შრომის გმირი: 1943 17.10

ორდენი-6

მედალი-10

ჩხერი ხარაგაული

თბილისი

კ ი კ ნ ა ძ ე
მიხაილ გარონის კა

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. მოსკოვის ზონის ჰაერსაწინააღმდეგო თავდაცვის სახეობის უფროსი მეთაურობდა: 1941-43, 1-ლი გვარდ. სახეობის დივიზიის მეთაურობდა: 1943-45, მოსკოვ. ხ-ნის საჰაერო თავდაცვის სახეობის მოადგ.: 1950-54.

გენერალ - მაიორი
1944 19.11

1905
30.05

1973
04.03

ორდენი-6

მედალი-9

პატარა ხარაგაული ხარაგაული

მოსკოვი რუსეთი

კ ი კ ნ ა კ ე
ოთარ ივანეს ძე

სამხედრო სამხენჯ.-სამშენ. სამმ. ინჟ., უფი. მოად., უფოსი. ხელმ. ბდა საიდუმლო სამს. ობიექტების და ხაჯეტოდომების მშენებ.: 1956-80, ხსფხ დამსახუი. მშენებელი: 1976, სსიჯ სახელმწიფო პრემიის დაუჯიჯი: 1978.

ინჟინერ - 1928
 გენერალ - მაიორი 16.01 1980
 1979 16.02 25.02

ორდენი-2 მედალი-7 ხარაგაული მოსკოვი რუსეთი

კ ი ნ ო ს ი ა ნ ი
საფიანო ილიას ძე

იდი სამამულო ომის მონანიე. 49-ე ახიის შტაბის უფოსის მოადგიე, უფოსი: 1943-45, გენ-ეილეი შტაბის სამხედრო აჯა-დემიის უფოსის მასნ.: 1950-64, სამხედრო მეცნიეებთა კანდი-დატი.: 1956.

გენერალ - მაიორი 1900 1965
 1945 06.04 29.09
 გენერალ - ლეიტენანტი 1955 18.02

ორდენი-12 მედალი-8 სათხა ნინოწმინდა მოსკოვი რუსეთი

კ ი უ რ ა რ ი ა ნ ს ი
არბურ გრიგოლის ძე

იდი სამამულო ომის მონანიე. პოეტის, დივიზიის, კოხპუსის, ახიის სამედიცინო ნანიის უფოსი: 1941-45, მედიცინის მეცნიეებთა კანდიდატი: 1949.

სამედიცინო სამსახურის გენერალ - მაიორი 1889 1962
 15.11 02.06
 1943 19.09

ორდენი-4 მედალი-6 თბილისი მოსკოვი რუსეთი

კ ო ბ ე რ ი ძ ე
არმალო გრიგოლის ძე

იდი სამამულო ომის მონანიე. 117-ე მსხ. დივიზიის მეთაუი: 1942-45, 125-ე მსხ. კოხპუსის მეთ. მოად.: 1945-46, სამხედრო ათედის უფოსი სხვადასხვა უმაღ. სასნავ.: 1954-61.

გენერალ - მაიორი 1904 1974
 22.04 12.07
 1943 20.12

საბჭოთა კავშირის გამიი: 1945 06.04

ორდენი-9 მედალი-11 ცხმორი თბილისი

კ ო მ ო უ ვ ი ლ ი
გრიგოლ იორღანეს ძე

აფხაზეთის ასსი სახელმწიფო უმიწოების კომიტეტის თავმჯ-დომარის მოადგიე: 1971-78, თავმჯდომარე: 1978-79.

გენერალ - მაიორი 1925 1993
 17.11 28.09
 1980 04.02

სახელმწიფო უშიშროების საპატიო თანამშრომელი 1971 30.04 (დაიღუბა აფხაზეთის ომში)

ორდენი-1 მედალი-12 თბილისი სოხუმში

კ კ ჯ ლ ა ვ ა შ ვ ი ლ ი
 ალექსანდრე ივანეს ძე

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. აჭაჩის ასსი შს, სახ. უშიშრ. სახეობი: 1939-41, სსსრ შს სახეობის მოადგ., I მოადგ.: 1943-45, სოხუმში სპეც. ობიექტის ხელცი: 1945-51, სსსრ სახელმწიფო უშიშრ. მინისტრი: 1952-53, ისტოხ. მეცნ. დოქტორი: 1969, პრფესორი: 1970.

სახელმწიფო უშიშროების კომისარი
1943 14.02
 გენერალ - მაიორი
1945 09.07
 შსკ დამსახურებული მუშაკი
1946 25.02
 ორდენი-5 მედალი-6 თბილისი თბილისი

ლ ა ბ ა ძ ე
 ნესტორ ღარიბაიანი ძე

დიდი სამამ. ომის მონაწ. სსსრ სასახლოზო ოქის ჯაჩების უფოსი: 1938-46, ტაჯიკეთის სასახლოზო ოქის ჯაჩების უფოსი: 1946-54, პიხევი ქაჩთველი საბჭოთა გენერალი ჰველე აბიამიძესთან ერთად.

გენერალ - მაიორი
1940 04.06
 გენერალ - ლეიტენანტი
1944 24.03
 ორდენი-8 მედალი-6 საქარა ზესტაფონი თბილისი

ლ ა ზ ა რ ე ვ ი
 კონსტანტინე არკადის ძე

დიდი სამამამულო ომის მონაწილე. მეთაურობდა მსხ. ჰოცეს, ბიგადას. 1942-დან, 278-ე დივიზიის მეთაუხი. სუხოვიის სასწავლებლის უფოსი: 1956-60.

გენერალ - მაიორი
1949 07.05
 ორდენი-7 მედალი-13 თბილისი ნოვგოროდი რუსეთი

ლ ე ვ ვ თ ა ძ ე
 სავოსე ღვიზირის ძე

წითელი ქაჩთელი ჯაჩის ერთი შემქნელი. მე-9 ჰოციის მეთაუხი: 1921 18.03-დან, ცაღეული ქაჩთელი შეეხთებელი ბიგადის მეთაუხი: 1922. I-ლი ქაჩთელი დივიზიის მეთაუხი: 1923-24, 1924-38, მსახურობდა წითელი ახიის შტაბში.

კომდივი
1935 28.11
 ორდენი-1 მედალი-1 გვიშტიბი წყალტუბო თბილისი

ლ ე ვ შ ა ვ ა
 ვლადიმერ ნესტორის ძე

დიდი სამამ. ომის მონაწ. კომწტადეტის სამხედრო კომენდანტი: 1941, ცენიგადის სამხედრო ბაზის შტაბის უფოსი და ბაღციის ფლოტის ხაზმის მეთაუხი: 1942-43, ბაღციის ფლოტის სახელის მოადგილე: 1954-60.

კონტრ - აღმირალი
1951 01.01
 ორდენი-6 მედალი-8 დიდი ჯაჩაიში სამტრედიო თბილისი (გარდ. ლენინ-გარდში)

ლ ე ს ე ლ ი ძ ე
კონსტანტინე ნიკოლოზის ძე

გამოჩენილი მხედართმთავარი. დიდი სამამულო ომის მონაწილე. მე-2 ქახთული დივიზიის (1937-დან) მეთაური. 46-ე ახმითს მე-3 ყოხპუნის მეთაური, 50-ე ახმითს ახტირეიის სახედი: 1941-42. 46-ე, 47-ე და მე-18 ახმეების სახედი: 1942-44.

არტილერიის
გენერალ - მაიორი
1942 02.01
გენერალ - ლეიტენანტი
1942 14.10
გენერალ - პოლკოვნიკი
1943 09.10
საბჭოთა ჯაჭშიხის
გმიხი: 1971 13.05
ორდენი-8 მედალი-2
1903 1944
15.10 21.02
ხვარბეთი
ოჭურგეთი
(გარდ.
ჭრილობე-
ბისაგან
მოსკოვში)
თბილისი

ლ ე უ კ ა უ ე ლ ი
ვლადიმერ თადორას ძე

გეხმანიაში საბჭ. ჯაჭების და-
ჯაჭუ. მოტომსხ. დივიზ. მეთ.:
1972-74, ციბიხის სამხ. ოქის
შტაბის უფხ.: I მოად.: 1974-80,
ზამბიის ჰესპ. ჰეზიენტის მთ.
სამხ. შირეუდი: 1980-82, ჩხდ.
ჯაჭასიის სამხ. ოქის ჯაჭების
სახედის მოად.: 1982-91.

გენერალ - მაიორი
1974 20.02
1929 1991
10.07 19.12
სოჭი
რუსეთი
1994 08.10
გადმოსავენეს
თბილისში
სოჭი
რუსეთი
ორდენი-3 მედალი-18

ლ ი ს ი ნ ო ვ ი
ვიპორი პოპლანის ძე

დიდი სამამულო ომის მონაწილე.
თბილისის მილიციის სკოლის ჰე-
აგოგი: 1938-41, 242-ე ქახთული
სამთომ-მსხოლელი დივიზიის მე-
თაური: 1943, მსხოლელი ყოხპუ-
სის მეთაურის მოადგილე, მეთაუ-
რი: 1945-დან.

გენერალ - მაიორი
1943 17.11
1896 1971
ორდენი-8 მედალი-13 თბილისი თბილისი

ლ ო რ თ ე ი ფ ა ნ ი ძ ე
ბარიულ ვლადიმერის ძე

ჰპ სოხუმის ჯადაქომის მდივანი,
აფხაზ. ჰპ საოლქო ყომიტეტის II
მდივანი: 1975-78, საქ. ჰპ ცხ გან-
ბის გამგე: 1981-86, სსსრ მინ-
ისტხთა საბჭოს თავ-ხის მოად.:
1988-89, სსსრ სახელებნითომ უმიშ-
ხოების ყომიტეტის თავმჯ-
დომაჰე: 1989-91.

გენერალ - მაიორი
1990 25.04
1938 2001
23.03 29.01
ორდენი-4 მედალი-11 ქუთაისი თბილისი

მ ა ზ ნ ი ა უ ვ ი ლ ი
გიორგი ნიანას ძე

ქახთული წითელი ახმის ეხთ-
ეხთი დამააქსუბელი. წითელი
ქახთული დივიზიის უფხოსი: 1921
06.04-დან.

ქართული წითელი არმიის
მეთაური, 1921
1870 1937
11.12
რეპრესი-
რებულია
რეაბილიტი-
რებულია
სასირეთი
კასპი
ორდენი-4 მედალი-3

შ ა ი ს უ რ ა ქ ე
ივაწე თაღორავა ქე

კომკოტორი
 1936

1893 1937
 17.10 11.12

ამიეჩკავკასიის სასახლოვნი
 ჯაჩების უხთ-უხთი დამაახსებე-
 ლი და ხელმძღვანელი: 1923-37.

ორდენი-3

თბილისი

რეპრესი-
 რებულია
 რეაბილიტი-
 რებულია

შ ა ი ს უ რ ა ქ ე
გოდარ ვაღვანს ქე

გენერალ - მაიორი
 1972 18.02

1924 1997
 09.08 31.12

დიდი სამამულო ომის მონაწილე.
 1945-დან სსსხ სახ. უშიშხ. თან-
 ამხომელი. აფხაზეთის ასსხ
 სახ. უშიშხ. უომიტეტის თავ-ჩე:
 1969-71, სსსხ სახელმ. უშიშხოვ-
 ბის უომიტეტის თავ-ჩის მოადგ-
 ილე: 1970-90.

სახელმწიფო უშიშროების
 საპატიო თანაშრომელი
 1977 18.12

ორდენი-4

მედალი-16

საშურტი

თბილისი

შ ა მ უ ლ ო ვ ი
საფანა სოლომონის ქე

სახელმწიფო უშიშროების
 მე-3 რანგის კომისარი
 1943 14.02

1902 1976
 02.09

დიდი სამამულო ომის მონაწილე.
 აფხაზ. საოლქო, საქ. უპ ცე გან-
 ბის გამგე, ჰაჩტიის თბილ.
 ქალაქომის მე-3 მდივანი: 1926-
 38. სსხე შს სახეომის-სამინის-
 ტხოს სამდივნოს უფ.: 1938-46.
 სსხე შს მინისტხის მოადგილე:
 1946 22.04-1953 10.04.

გენერალ - ლეიტენანტი
 1945 09.07

შსკ დამსახურებული მუშაკი
 1942 19.12

ორდენი-7

მედალი-6

თბილისი

(დაპატიმ-
 რებულია
 30.06.53
 მოიხალა 15
 წლის
 პატიმრობა)
 სოხუმი

შ ა რ ი ნ ა უ ვ ი ლ ი
(შ ა რ ი ნ ო ვ ი)
არქანდერა არქანდერას ქე

გენერალ - მაიორი
 1962 27.04

1915 1990
 07.11 06.05

დიდი სამამ. ომის მონან. ბალ-
 ტიისპიხეთის ჰოლიტ-სამმ. უფხ.
 თანაშემნე: 1944, სსხე შეიარხ.
 ძალების ჰოლიტ.-სამმ. უფხ. თან-
 ნამ., სამმახთ. უფხ.: 1946-58,
 ხსდხს ჯეღტ. დამს. მუშაკი: 1965,
 ისტ. მეწნ. ჯანდ.: 1963.

ორდენი-5

მედალი-14

სანკტ-
 პეტერ-
 ბურგი
 რუსეთი

მოსკოვი
 რუსეთი

შ ა რ ლ ა ნ ი ქ ე
ლეონიდ გრიგოლის ქე

არტილერიის
 გენერალ - მაიორი
 1960 28.04

1920 25.05

დიდი სამამ. ომის მონან. შოხეღ
 აღმოს. სამხ. ოღქის დივიზიის
 მეთაუხის მოადგ.: 1955-56, ჰაეხ-
 სან. თავდაცვის უომჰუნის მეთ.
 მოადგ.: 1956-60, ახმის სახდ-
 ლის მოადგ.: 1960-70, სსხე
 ჰაეხსანიწლომ თავდაცვის სამ-
 მახთვეღოს უფხმის: 1971-75.

არტილერიის
 გენერალ - ლეიტენანტი
 1968 19.02

ორდენი-9

მედალი-18

ნიკოლავეი
 უკრაინა

მ ა ლ ა ლ ო ვ ი
რუჯიკ გრიგოლის ძე

მსახუ. სხვადასხვა მეთაუთა თანამდებობებზე ჯაჰაჯისპიჩეთის, ამიუჩაჯაჯასიის, შუა ჯნიის და ჩიდილ ჯაჯას. სამხ. ოღეებში. შუა ჯნიის სამხ. ოღეის დივიზიის მეთ.: 1979-86, ჩიდილ ჯაჯა. სამხ. ოღეის ჯაჯების სახედის მოად.: 1986-90.

გენერალ - მაიორი 1935
07.01
1979 08.05
გენერალ - ლეიტენანტი
1987 02.11

ორღენი-3 მეღალი-19 თბილისი

მ ა ჭ ა ვ ა რ ი ა ნ ი
კონსტანტინე ღავითის ძე

გეჰმანიაში საბჭოთა ჯაჯების დაჯაღ. საჯასუხისმეღებლ ოთანამდ. მსახუ.: 1971-დან, ავიადივიზიის მეთაუჰი. საჯაჯეჰო ჯაჯიის სახედის მოადგიღე: 1973-75, სსჰ საჯაჯეჰო მიმოსვედის მაჰთვიხს უეჰოსი: 1975-89.

ავიაციის 1929
გენერალ - მაიორი 15.08
1973 18.02

სსრკ ღამსახურებულ
სამხედრო მღრინავი
1979 20.07

ორღენი-4 მეღალი-16 გომელი ბელორუსია

მ გ ა ლ ო ბ ლ ი ვ ე ლ ი
ვიჰკორ (გუჰუნი) გიორგის ძე

1921-დან წითელ ჯაჯიამა. ჯაჯთელი წითელი ჯაჯიის ჯაჯიღ. წანღელების მეთაუჰი. ამიუჩაჯაჯასიის სამხედრო ოღეის ჯაჯიღეჰიის სახედღი: 1930-37.

კომდივი 1895 1938
1935 28.11 15.01

ორღენი-1

რეპრესირებულ
რეაბიღიტირებულ
ბაჯვი ოზურგეთი

მ ე რ კ ვ ი ღ ა ქ ე
ბარი ალემსანდრეს ძე

დიღი სამამელ ომის მონანღე. ომის დოს მოჯინა 386 საბიძოღმ გაღე., ჩამოაგღმ მღეის 13 თვიღმღე. თუქესტანის სამხ. ოღეის ავიადივიზიის მეთაუჰი: 1959-65, საჯაჯეჰო ჯაჯიის სახედის მოადგიღე: 1965-70.

ავიაციის 1923 1971
გენერალ - მაიორი 16.02 02.04
1966 28.07

საბჭოთა ჯაჯეჰიის
გმიღი: 1945 26.06

ორღენი-9 მეღალი-12 ბათუმი თბილისი

მ ე რ კ ვ ე ლ ო ვ ი
ვეპკორღ ნიკოლოზის ძე

დიღი სამამ. ომის მონან. დაამთ. თბ. მე-3 სეოღა (1913), საქ., აჭაჰის სახ. უშიში. ეჰთ-ეჰთი სეოღი, საქ. ჯაჯ ცე გან-ბის გაღე: 1921-38, სსჰ შს სახეომისიის I მოადგ.: 1938-41, სსჰ სახ. უშიში. სახეომი: 1941, 1943-46, სახ. ჯონღე. მინისღეი: 1950-53.

სახელმწიფო უშიშროღების 1-ლი რანგის კომისარი 1895 1953
08.09 23.12
1943 04.02
არმიის გენერალი
1945 09.07

სახელმწიფო უშიშროღების
საბატიო თანამშრომელი
1931

ორღენი-6 მეღალი-9 ჯაქათალა

(ღაბატიმ. 1953 18.09)
რეპრესირებულ

მ ი ნ ს ა რ ო ლ ა შ ვ ი ლ ი
სარგოლაშვილი მანუჩარ

გენერალ - მაიორი
1953 03.08

1916
03.05

1966
07.02

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. 89-ე დივიზი. ოპერ. განბის უფი.: 1942, 24-ე მსხ. კოხჩუხის დაზვერვის უფი.: 1943-46, ამიერკავკ. სამხ. ოქრის შტაბი: 1946-51, სომხ. მსხ. დივი. მეთ.: 1951-56.

ორდენი-3

მედალი-9

თბილისი

ერევანი
სომხეთი

მ ი ლ უ ტ ე ი ნ ი
სოლომონ რაფიანიძე

სახელმწიფო უშიშროების
მე-3 რანგის კომისარი
1940 14.03

1898

1953
26.06

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. ამიერკავკ. საქ. საგანგებო კომისია: 1922-31, საქ. კვ. ცხ. თბილ. პატივ. ქალაქი: 1931-34, 1937-38, საქ. სპორტკომიტეტის თავი: 1934 14.03-1937 05.11. 1938 29.12-დან სსხე მს, სახელმწ. უშიშ. სახელობის, სამინისტროს უფილის, უჩაინის სსხ მს მინისტრის მოადგილე: 1953 19.03-26.06.

გენერალ - ლეიტენანტი
1945 09.07

სახელმწიფო უშიშროების
საპატიო თანშრომელი
1937 22.07

ორდენი-11

მედალი-5

ვილნო
ლიტვა

(მოკლულია
კიევში თავის
კაბინეტში
დაბატონირ.
დროს)
უკრაინა

მ ი რ ო ტ ა ქ ე
ალაბოვი იოსებ

დივიზიის კომისარი
1935 28.11

1900
16.03

1937
10.11

პოლკის სამხედრო კომისარის მოსკოვის სამხ. ოქრში: 1925-დან, მ.ფიუნჯის სახელობის ქაიხური მე-2 მსხოლელთა დივიზიის პოლიტგანყოფილების უფილის: 1936-დან.

ორდენი-1

წირკვლი
ჭიათურა

რეპრესი-
რებულია
რეპლიტი-
რებულია

მ ი ქ ე ლ ა ქ ე
ვიარაშვილი არბაქიანი

კომლდვი
1935 28.11

1874
21.03

1951
27.08

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. ცნობილი მეცნიერი-ახტილჩისტი. ლენინგადის სახტილჩიით აკადემიის უფილის მასწავლებელი: 1921-41. სამხედრო მეცნიერებათა დოქტორი: 1934, პროფესორი: 1934. შეიტანა დიდი წვლილი საბჭოთა ახტილჩის განვითარებაში.

რუსეთის არმიის
გენერალ - მაიორი
1916

ორდენი-4

მედალი-3

თბილისი

სანკტ-
პეტერ-
ბურგი
რუსეთი

მ ი ქ ე ლ ა ქ ე
ვლადიმერ ნესტორის

მე-9 არმიის
მე-2 ცხენოსანთა
კორპუსის სამხედრო
კომისარი 1919-დან

1891
29.12

1920
20.02

1918-დან ეწეოდა სამხედრო-პედ-აგოგიურ და პოლიტიკურ მუშაობას წითელი ახმის მეთაურთა კურსებზე და სამხედრო აკადემიაში, ეთორი. იყო წითელი ახმის სხვადასხვა ნაწილის სამხ. კომისარი. სამოქალაქო ომის გმირი: 1918-20.

ორდენი-2

თბილისი

(მოკლეს
ნოვოჩერკასკში)
დაკრმ.
მოსკოვში
კიკვიის
გვერდით
რუსეთი

მ ი შ ე ლ ა ძ ე
მიხეილ გარასიოვს ძე

გენერალ - მაიორი
1942 20.04

1899
22.10 1975
05.07

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. 1936-დან დივიზ. შტაბის უფ. 1955-ე მსხ. დივიზ. მეთაურობდა მე-20 გვარდიის მსხ. მეთ. მოად. მე-7, მე-10 გვარდიის საპრაქტიკო-სადოქტორანო დივიზ. მეთ.: 1941-44, მე-13 მსხ. უკრაინის მეთაურობდა: 1944-53, საქ. პოლიტ. ინტის სამხ. ატმის უფროსი: 1953-56.

ორდენი-6 მედალი-10 ქილდა ახალგაზრდა თბილისი

მ ი შ ო ნ ი ა ნ ი
სვანიძე ანასტასის ძე

ავიაციის
გენერალ - მაიორი
1961 08.05

1922
12.07

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. საავიაციო-გამანადგურებელი. პოლკში იბრძოდა ომის დამთავრებამდე. საბრძოლო-მეცნიერ. კანდიდატი: 1979 16.04, სსსრ დამსახურებული მდივანი-გამომცემელი: 1964 18.02-დან.

ავიაციის
გენერალ - ლეიტენანტი
1980 06.05

საბჭოთა ჯავშინის
გმირი: 1975 03.04

ორდენი-8 მედალი-19 თბილისი

მ ო დ ე ბ ა ძ ე
ვლადიმერ კონსტანტინის ძე

გენერალ - მაიორი
1967 20.02

1915
23.01

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. იბრძოდა ესპანეთში: 1938-39, ამიერიკაში, სამხ. ოქის დაზვერვის ქვებან-ბის უფ. მოად.: 1940-41, ყიზილბაშის ფრონტის, შავი ზღვის ჯარების ჯგუფის დაზვერვის უფ.: 1941-43, ერთ-ერთი სტახანოვ. მენაურობის განბის უფ.: 1943-45, სსსრ შვიდჯერ. ძარბის გენმედალის მთ. სამმ. უფ. მოადგ.: 1968-82.

ორდენი-4 მედალი-12 თბილისი

მოსკოვი
რუსეთი

მ შ ა ვ ა ნ ა ძ ე
ვასილ ვავლეს ძე

გენერალ - მაიორი
1942 06.12

1902
22.09 1988
31.08

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. რეზინგადის ბროჯის ჰეილოში ახმირის სამხედრო საბჭოს წევრი: 1941-43, ხაჩნოვის, კახ-პატისპირეთის, კევის სამხ. ოქების სამხ. საბჭოს წევრი: 1945-53, საქ. ჯვ. ც. 1-ლი მდივანი (1953-72).

გენერალ - ლეიტენანტი
1944 22.06

სოციალისტური შრომის
გმირი: 1962 21.09

ორდენი-10 მედალი-18 ქუთაისი თბილისი

მ შ ო რ შ ს ი ძ ე
ვახაშვილი იასონის ძე

გენერალ - მაიორი
1967 25.10

1918
25.10

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. ბატალიონის მეთაურობდა: 1943-დან საქ. სსსრ სამხედრო უკრაინაში: 1962-79, საქ. წყარზე მამული საზოგადოების ჰეზონიუმის თავმჯდომარე: 1979-89.

ორდენი-2 მედალი-16

პლასტუნკა
სოჭი
რუსეთი

ნ ა დ ი ვ ა ნ ი ძ ე
ვარდიკო ვისაილის ძე

გენერალ - მაიორი 1939
1989 06.05 31.03

1972-დან (მაიმოხი) მსახ. ამიერიანის სამხედრო ოლქში. ოლქის საავტ. სამს. უფროსი: 1986-92. ოლქის ჯაშუბის სახდელის მოადგილე: 1992-94.

გენერალ - ლეიტენანტი 1993 29.11
(რუსეთის ფედერაცია)
ვლადიკავკაზი
ჩრდილო ოსეთი რუსეთი
ორდენი-4 მედალი-12

ნ ა დ ი რ ა ძ ე
ალასანდრია დავითის ძე

გამორჩენილი სამხ. მეცნიერი. მსხვილი სამეცნიერო-ველეითი და საკონსტრუქციო ჯორჯიკოვის მთავარი კონსტრუქციონერი და ხელმძღვანელი: 1958-87, ოსტრის სოციალისტური შრომის გმირი (1976, 1982), ლენინური (1966) და სახელმწიფო (1968) ჰერმეობის ორდენი, ტენ. მეცნ. დოქტორი (1969), სსხე მეცნ. აკადემიის აკადემიკოსი (1981).

ინჟინერ - 1914 1987
გენერალ - ლეიტენანტი 20.08 03.09
1970
ინჟინერ -
გენერალ - პოლკოვნიკი 1975
ორდენი-6 მედალი-14 გორი მოსკოვი რუსეთი

ნ ა მ გ ა ლ ა ძ ე
ლიშიბრი ბაბრაზის ძე

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. მავი ზღვის ფლოტის დაზვერვის უფროსი 1938-დან, სევასტოპოლის დაცვის გმირი, ომის წლებში განახორციელა ჩიგი ბიზნის-ვარე საიდუმლო ოპერაცია.

გენერალ - მაიორი 1905 1957
1949 03.07
ორდენი-10 მედალი-8 აბანოეთი ამბროლაური სევასტოპოლი უკრაინა

ნ ა ნ ე ი შ ვ ი ლ ი
გაიოზ ვლადიმერის ძე

ამიერიანის სამხედრო ოლქის საჰაერო-სამხედრო ძალების სახდელის მოადგილე: 1977-82, საქ. სსხ დოსაფის ცენტრ. კომიტეტის თავ-ი: 1982-90, გაატარა ჰაერში 3.600 საათი.

ავიაციის გენერალ - მაიორი 1929 1990
1972 05.04 25.08
02.11
ორდენი-2 მედალი-9 ვვატორია უკრაინა თბილისი

ნ ა ნ ე ი შ ვ ი ლ ი
ვლადიმერ ვარდენის ძე

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. მე-18 საავიაციო ბიზნის მე-თაჟი: 1939-40, მე-18 საჰაერო ახმის სახდელის მოადგილე: 1944-1945. 47-ე, 46-ე, 44-ე ახმების სამხ. საჰაერო ძალების სახდელი. საქართველოს სამოქალაქო ავიაციის სამმართველოს უფროსი: 1963-1970.

ავიაციის გენერალ - მაიორი 1903 1978
1940 29.02 15.11
04.06
ავიაციის გენერალ - ლეიტენანტი 1944 11.05
საბჭოთა კავშირის გმირი: 1940 21.03
ორდენი-14 მედალი-15 სადგ. რიონი ქუთაისი თბილისი

ნ ა ჭ ყ ე ბ ი ა
ნოთარ კახიანი

გენერალ - მაიორი
1981 25.10

1925
17.05

1994
05.09

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. მეტყველებდა მენაღმეთაოცეულის, ასუელის მეთაუხი: 1944-45, დივიზიის მეთაუხის მოად.: 1966-დან, ამიჯუჯუჯ-სამხედომ ოქის ზუჯის უფომსის მოად.: 1985-დან.

ორდენი-4 მედალი-16 ბათუმი თბილისი

ნ ი ბ ლ ა კ ე
ირაკლი ილიას

სახელმწიფო უშიშროების კომისარი
1943 14.02

1906
25.08

1984
10.02

დიდი სამამ. ომის მონან. 1932-დან საქ. სახელმნ. უშიშ. ოგანოს თანამშ. სსსხ შინაგან საქმეთა სახომის მოადგ.: 1942-48, სსსხ სახელმ. უშიშ. სახომის 1 მოადგ.: 1948-დან, სუეს-განბის უფ.: 1953.

გენერალ - მაიორი
1945 09.07
სახელმწიფო უშიშროების საბატო თანამშრომელი
1951

ორდენი-5 მედალი-8 გურჯაანი თბილისი

ნ მ ვ ი ს კ ი
ვლადიმერ ივანეს

გენერალ - მაიორი
1978 06.05

1925
04.05

2002
14.02

დიდი სამამ. ომის მონან. სსსხ სახელმწიფო უშიშროების ოპე-მუშაუი, განყოფილების, სამ-მახთველოს უფოსი: 1954-76, სსსხ სახელმწიფო უშიშროების ჟომიტეტის სამმახთველოს უფომსი ქ. მოსკოვსა და მოსკოვის ოქში: 1976-85.

სახელმწიფო უშიშროების საბატო თანამშრომელი
1976 18.12

ორდენი-5 მედალი-17 თბილისი მოსკოვი რუსეთი

ო გ ა ნ ე ზ ო ვ ი
არამელ კარააზის

გენერალ - მაიორი
1953 18.08

1907
03.03

1986
15.02

დიდი სამამ. ომის მონან. მსხ. ჟოხუჯის შტაბის დაზუჯუჯის უფოსი: 1941-43, 260 ცაღუელი მსხ. ბიგადის მეთაუხი: 1944, 361-ე მსხ. დივიზიის მეთაუხი: 1944-46, ჟოხუჯის მეთაუხი: 1948-57.

გენერალ - მაიორი
1953 18.08

ორდენი-7 მედალი-16 თბილისი შორეული აღმოსავლეთი რუსეთი

ო ვ ა ნ ო ლ ლ ი ა ნ ი
ოგანეს სადრაჲის

არტილერიის გენერალ - მაიორი
1953 03.08

1901
15.02

1958
28.06

დიდი სამამ. ომის მონან. ნიუელი ახიის მსხ.-ტუენ. ჟომისიის უფოსი, ჰაესანინალო თაე-დაცვის მთაუაიი ინსუექტოი: 1943-45, ტუენიუეი მესნიუეუბათა ჟანდიდატი: 1951.

ორდენი-4 მედალი-5 თბილისი მოსკოვი რუსეთი

ო რ ჯ ო ნ ი კ ი ქ ი ა
გოგოლაძე გივი ავაკის ძე

გენერალ - მაიორი
1985 08.05

1931
20.10

სამხედრო აკად. დამთავრ. შემდეგ მსახ. ამიერკავკ. სამხ. ოლქში: 1961-62, სამხ. ოლქი, აკად. დამთ. შემდეგ მსახ. სსსრ საეროს სამხ. აკადემიის ბელგარეთში-სამხ. საჰაერო და სამხ.-საზღვ. აკადემიის: 1983-89.

ორდენი-6 მედალი-23 თბილისი

ო რ ჯ ო ნ ი კ ი ქ ი ა
გრიგოლ (სარგო) კონსტანტინეძე

წითელი არმიის მეთაური
1919

1886
24.10 1937
18.02

სახელმწიფო და პარტიული მოღვაწე. მე-16 და მე-14 ახმობის სამხ.-ჩევ. საბჭოს წევრი, 1919. კავკასიის ფრონტის სამხ.-ჩევ. საბჭოს წევრი, 1920 სამხედრო, საბჭ. წითელი არმიის ერთ-ერთი დამაარსებელი და მეთაური ჩრდ. კავკასიაში.

ორდენი-3

ლორესა
ხარაგაული

(თავი მოიკლა მოსკოვში) წითელი მოედანი-კრემლის კვლევითი

ვ ა ვ ი ნ ი ა ნ ი
გორის არბაგის ძე

საინტენდანტო
სამსახურის
გენერალ - მაიორი
1963 19.02

1912
19.07

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. ამიერკავკ. სამხ. ოლქის შტაბის ოფიცერი: 1940-54, მსახურ. საბჭ. ჯარების ჯგუფში გერმანიაში, ჩიდრილოთ-კავკ. სამხედრო ოლქის შტაბის უფ. მოადგილე: 1963-67.

ორდენი-4

მედალი-12 ახალქალაქი

ვ ო ვ კ ო ვ ი
ვიშალი ივანეძე

ავიაციის
გენერალ - მაიორი
1962 17.02

1922
01.05

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. ლეიტენანტი მფრინავი. დიდი სამამ. ომის წლებში მოახდინა 325 საბრძოლო გაფრენა, ჩამოაგდო მტრის 41 თვითმფრინავი. ოფიც. სამხ. საბჭ. ჯავშ. გმირი: 1943 08.09, 1945 27.06. სწავლობდა და აღიზარდა საქართველოში.

ორდენი-11

მედალი-24 მოსკოვი რუსეთი

ვ ო რ უ ი რ ი ე ვ ი
არავე ვიშორის ძე

გენერალ - მაიორი
1982 19.02

1936
06.02 1987
19.10

პატარაობიდან ცხოვრ. თბილისში, დამთ. თბ. მე-3 ვაფთა სამ. სკ.: 1954 სატანჯო დივიზიის მეთაური.: 1976-79, ამიერკავკ. სამხ. ოლქის ყოფილის მეთ. 1-ლი მოად.: 1981-დან, 64-ე ახმობის შტ. უფ.: 1984, სამხედროს ჯგ. ჯარების უნგრეთში სახდის 1-ლი მოადგილე: 1986-დან. (გენ. ივ. ბაბაღაშვილის სიძე).

ორდენი-2

მედალი-12 კიევი

(ტრაგიკულად დაიღუპა ავიაკატასტროფაში უნგრეთში თბილისი

შ ი შ ი ლ ა შ ვ ი ლ ი
შალვა ნიორიძის ძე

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. ბატალიონის მეთაური: 1941-დან, ყოფილი მეთაურის 1-ლი მოადგილე: 1950-დან, სსსრ შვიახალბეული ძალების ჩინოვანის ხარისხის მტავლობის უფროსი: 1954-74.

საინჟინრო - ტექნიკ. სამს. გენერალ - მაიორი
1954 16.02
საინჟინრო - ტექნიკ. სამს. გენერალ - ლეიტენანტი
1962 27.04

სოციალისტური შრომის გმირი: 1943 05.11

ორდენი-7 მედალი-17

ჭანი კასპი

მოსკოვი რუსეთი

რ ა ზ მ ა ძ ე
ილია რობახიძის ძე

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. თბილისის გახიზნონის ყომენდანტის: 1941-42, 392-ე ქაჩთუღი მსხობელი დივიზიის მეთაური: 1943-44, 91-ე ყოხ. მეთაურის მოადგილე: 1944-45. მსახურობდა ამიერკავკასიის სამხედრო ოქმში სამეთაურო თანამდებობებზე.

გენერალ - მაიორი
1944

ზედა შავრა

ორდენი-5

მედალი-5

ამბროლაური

მოსკოვი რუსეთი

რ ა მ ი შ ვ ი ლ ი
ალექსანდრა შვიჩკინის ძე

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. ჰოჯის დივიზიის უფ. უკომი: 1944-49, სამხ. სანატორი. უფ. ყიხიმში: 1962-73, უჩაინის სსხ დამსახ. უკომი: 1968, საქ. თავდაცვის სამინ. სამხ.-სამედიცინო მთავარი სამმედიცინო უფროსი: 1992-96.

სამედიცინო სამსახურის გენერალ - მაიორი
1982 18.02

ორდენი-6

მედალი-12

ქუთაისი

თბილისი

რ ა მ ი შ ვ ი ლ ი
სიორე სიორიძის ძე

პიხველი ქაჩთველი ადმიხალი. დიდი სამამულო ომის მონაწილე. ესპანეთის ქ. ჯახტეხენის სამხედრო-საზღვაო ბაზის მეთაურის მჩრეველი: 1936-37, ჯახსანტო ბიგადის მეთაური: 1941, ცენინგხადის (1940), ჯასპიის (1948-61), უმადესი სამხ.-საზღვაო სახსნაველებების უფროსი.

კონტრ - აღმირალი
1941 21.05

ორდენი-9

მედალი-9

ზემო სურები

ჩოხტაური

მოსკოვი რუსეთი

რ ა უ ა ვ ა
ავსიანოვი (ჭიჭიკო) ნარიკის ძე

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. აჭაიის ასსხ სახ. უშიში. სახეობი: 1930-31, აფხაზეთის ცაქ-ის თავ-ი: 1937-38, სსსხ შს, სახ. უშიში. სახეობი-მინისტრი: 1938-48, სსსხ იუსტიციის მინისტრი: 1948-51.

სახელმწიფო უშიშროების მე-3 რანგის კომისარი
1940 14.03
გენერალ - ლეიტენანტი
1945 09.07

სახელმწიფო უშიშროების საპატიო თანამშრომელი
1932 20.12

ორდენი-9

მედალი-4

გ.წ. "მეგრეთა საქმესთან" დაკავშირებით იყო დაპატიმრებული
1951 10.11 - 1953 10.04
(რეაბილიტირებულია)

კორცელი ზუგდიდი

(მეორედ დააპატიმრებულია)

1953 17.07

რეპრესირებულია

რ ი კ ა რ ო ვ ი
ნიანი გორისის ქა

დიდი სამამ. ომის მონან. 69-ე ავიაციის მეთაუხის მოადგილე, მეთაუხი. დამთ. 1949. გენ-შტაბის აჯად., მსახუხ. სხვადასხვა სამეთაუხო თანამედბ. საბჭოთა ჯავშიხის გმიხი: 1942 10.02.

ავიაციის გენერალ - მაიორი 1961 19.02	1909 16.12	1999 17.11
ავიაციის გენერალ - ლეიტენანტი 1969 28.04		
ორდენი-10	მედალი-20	თბილისი მოსკოვი რუსეთი

რ ო შ დ ე ს ტ ვ ე ნ ს კ ი
სარაფია ვაგანიის ქა

დიდი სამამ. ომის მონან. მსხ. ჯოხუხის შტაბის უეხოსი: 1941, 44-ე ახმიის შტ. უეხ., სახდადი: 1941-42, ამიეხჯავუ. შტ. უეხ.: 1942-43, მე-11 გვახ. მსხ. ჯოხუ. მეთაუხი: 1944, სსხუ შეიხადლ. ძალედბის გენ. შტაბის განყოფილედბის უეხოსი: 1951-59.

გენერალ - მაიორი 1943 04.05	1904 10.06	1963 17.08
გენერალ - ლეიტენანტი 1949 14.04		
ორდენი-10	მედალი-10	თბილისი მოსკოვი რუსეთი

რ ო ს ტ ო მ ა უ ვ ი ლ ი
მიხაილ ვაუჩის ქა

დიდი სამამუელ ომის მონანილე. მე-18 ახმიის შტაბის განყოფილედბის უეხოსი: 1941-43, მე-2 გვახილედი ახმიის შტაბის უეხოსი: 1943-45.

გენერალ - მაიორი 1943 14.04	1902 15.09	1987
ორდენი-8	მედალი-15	გომი ხაშური ხაშური

რ უ ს ს ა ძ ე
ნიოლოო ვაჟნიანის ქა

დიდი სამამუელ ომის მონანილე. ომის დხოს ასხელებდა მთავრობის განსაჯ. და სჯუც. დავალებებს. თბილისის სამხედრო ოქის ჯონტეხდაზუეხვის სამმახთველოს უეხოსი ("СМЕРШ"): 1943 19.04-1946 04.05. სსსხ სახ. უშიშოეების მინისტერი: 1948-52.

გენერალ - მაიორი 1943	1905 03.10	1955 25.10
გენერალ - ლეიტენანტი 1945 29.08		
სახელმწიფო უშიშროეების საბატიო თანამშრომელი 1946	ორდენი-8	მედალი-5 რუსთავი (დააპატიმრ. 1952 17.06, გარდაიც. ვ.ზაში, დახვრეტის განაჩენის გამოტანის შემდეგ)

ს ა რ შ ი ს ო ვ ი
გიორგი ილიას ქა

დიდი სამამ. ომის მონან. ჯიევის განსაჯ. სამხედრო ოქის სამხ.-სამშენებლო სამმახთ. უეხ.: 1940-41, ქ. მოსჯოვის სამხ.-სამშენ. სამმ. უეხოსი: 1944-46, სსსხ თავდაჯვის სამინ. სამმ. უეხ. მოადგილე: 1947-60.

საინჟინრო - ტექნიკური სამსახურის გენერალ - მაიორი 1953 12.08	1904 12.09	1977 18.01
ორდენი-3	მედალი-9	თბილისი მოსკოვი რუსეთი

ს ა ჯ ა ნ ი ა
ალაქსი ნიორაძის კე
აჭაიის ასხის სახელმწიფო უშიშროების
სახანძრო უშიშროების: 1932-34,
ვახტანგის ფოთის, ქუთაისის,
აჭაიის საქაღაწე. და საოცრო უშიშროების
1-ლი მდივანი: 1937-38, უზბ.
სსრ-ის, სახ. უშიშროების სახანძრო:
1938-41, სსსრ-ის სახანძროს
თავადასახ. 1 მოადგილე: 1941-42, ამიერკავკასიის
ფილიალის სახანძროს. საბჭო.
ნეჟი: 1942.

სახელმწიფო უშიშროების მე-3 რანგის კომისარი 1940 14.03	1898 14.02	1942 02.11
სახელმწიფო უშიშროების საპატიო თანამშრომელი 1932 20.12	პატარა კოკი	(დაიღუპა ფრონტის წინა ხაზზე) თბილისი
ორდენი-4	მედალი-1	ზუგდიდი

ს ი ლ ა გ ა ძ ე
ნიკოლოზ ანაწ�ას კე
დიდი სამამ. ომის მონაწილე. საქ.
"ოსოვიანების" ცენტრის. საბჭო.
თავადასახ.: 1939-41, სახანძრო
ბიუროს მეთაური, 392-ე ქაშთ.
მსხ. დივიზიის მეთაური: 1941-
42, მანაწ�ადის სამხ. უშიშროების
სახანძრო. უფროსი: 1942-49, საქ.
დონსაწ�ის ხეს. საბჭოთა თავადასახ.
დონსაწ�ის: 1949-58.

გენერალ - მაიორი 1944 16.05	1898 12.07	1970 17.05
ორდენი-4	მედალი-8	ნალექსაო მარტვილი თბილისი

ს ი მ ო ნ ი ა ნ ი
რაირი ბიორაწ�ის კე
დიდი სამამ. ომის მონაწილე. ცენ-
სტრალური, 1-ლი ბელოღოწის
ფილიალის მუშაობის დაწესებულების
განაწ�ილის უფროსი: 1943-45, მ. ფილ-
ნეს სახ. სამხ. ავიაწ�იის ავთ-
ომატიის უფროსი: 1960-78, ხს. სსრ-ის
მეწილე. დამსახ. მოღვაწე: 1974,
სამხ. მეწილე. მოქმედი: 1968,
პენსია: 1970.

გენერალ - მაიორი 1972 20.02	1919 29.06	2000 29.06
ორდენი-9	მედალი-18	კუწი წალკა მოსკოვი რუსეთი

ს ლ ა ნ ო ვ ი
ლარი ალაქსის კე
დიდი სამამელო ომის მონაწილე.
დივიზიის მეთაურის მოადგილე:
1939-41, ავიაწ�იის დივიზიის
მეთაური: 1941-45, სამხანძრო
ცენტრალური უფროსი: 1952-64.

გენერალ - მაიორი 1944 30.04	1901	1980-ის შემღვწე
ორდენი-13	მედალი-12	წავა მოსკოვი რუსეთი

ს ლ ი უ ს ა რ ე ვ ი
სილორ ვასილის კე
დიდი სამამ. ომის მონაწილე. ავი-
აციის, უშიშროების მეთაური:
1939-45, მე-4 საწილო აწილის
სახანძროს მოადგილე: 1948-50, სამხ.
მეწილედი ჩინეთის სახანძრო
ხეს. წილე: 1950-55, საბჭოთა ავი-
აციის გმირი: 1939 22.02.

ავიაციის გენერალ - მაიორი 1955	1906 14.05	1981 11.12
ავიაციის გენერალ - ლეიტენანტი 1964 28.04	ორდენი-13	მედალი-19 თბილისი

ს ტ ა ლ ი ნ ი
(**ხ უ ლ ა ზ ვ ი ლ ი**)
იოსებ განსარიონის ქ

საბჭოთა ჯავშინის ბეიადი. საბჭოთა შეიარაღებული ძალების უმაღლესი მთავარსახადი, საბჭოთა ჯავშინის გმირი 1945 27.06. სოციალისტური შრომის გმირი 1939 20.12.

საბჭოთა ჯავშინის 1879 1953
გენერალისიმუსი 21.12 05.03

1945 27.06
დაჯილდოებულია
„გამარჯვების“
ორი ორდენით
ორდენი-9 მედალი-5 გარი
(არაოფიც. ვერსიით 1953 02.03)
წითელი მოვლანი მოსკოვი რუსეთი

ს ტ ა ლ ი ნ ი
ვასილ იოსავის ქ

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. 32-ე გვარდ. ავიაციის (1943 13.07-დან), მე-3, 286-ე ავიაციის (1944 18.05-დან), 1-ლი გვარდ. ავიაციის (1946-დან) მეთ. მოსკოვის სამხ. ოქის სამხ.-საჰაერო ძალების სახელის თანაშემწე: 1947 16.07-დან, სახელის: 1948 18.07-1952 18.08. სსსრ უმაღლ. საბჭ. დეპუტატი: 1949-დან.

ავიაციის 1921 1962
გენერალ - მაიორი 21.03 19.03

1946 14.07
ავიაციის
გენერალ - ლეიტენანტი 1949 11.05
ორდენი-5 მედალი-6 გარი
(იყო დაპატიმრებული 28.04 1953-10.03 1960, 16.04 1960-14.05 1961, რეაბილიტირებულია)
ყაზანი თათარსტანი რუსეთი, 2002 წ. გადმოსავ. მოსკოვში

ს უ ლ ა ქ ვ ე ლ ი ქ ე
ვიჰორი სასონის ქ

გამორჩენილი სამხედრო მესწიერი. მხავალი იაჩლოსა და სამხ. ტექნიკის შემქნელი. საახტილეიო აჯანყების ათეხის უფ.: 1960-80, ტექნ. მეცნ. დოქტორი: 1959, ჰომოფუნქციონირ: 1960, ხსენს მეცნ. და ტექნ. დამსახ. მოღვაწე: 1964.

საინჟინრო - ტექნიკური 1919 1984
სამსახურის 15.12 31.10

გენერალ - მაიორი 1962 27.04
ორდენი-2 მედალი-15 მთისძირი ვანი
(გარდაიცვ. მოსკოვში) იყო ლაკმ. ვანში. 1996 31.08 გადმოსავ. თბილისში

ს უ მ ა რ ო კ ო ვ ი
ლავ ადოლფის ქ

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. მსახურობდა სამხედრო-სამედიცინო ჯეღვით ინსტიტუტებში და რაზმ-ოპერაციებში, მედ. მეცნ. დოქტორი.

სამედიცინო 1924 30.11
სამსახურის

გენერალ - მაიორი 1971 19.02
ორდენი-3 მედალი-16 თბილისი

ს უ ს ი ა ზ ვ ი ლ ი
კონსტანტინე დავითის ქ

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. კიჩინის სახ. კასპიის უმაღლ. სამხ.-საზღვაო სასნ. უფ.: 1940-დან, 77-ე მეზღვაუთა ბიგადის მეთაური: 1941-დან იცავდა ქ. მოსკოვს, ჰომოფუნქციონირ სამხ.საზღ. ბაზის მეთაური: 1945-51, 1952 წ. დაამთ. გენ. შტ. აჯანყება.

კონტრ - აღმირალი 1902 1955
1945 15.05 05.05 03.05

ორდენი-4 მედალი-4 საწაბლე ზესტაფონი მოსკოვი რუსეთი

ტ ა რ ი ე ლ ა შ ვ ი ლ ი
 თაგვიზი სიგონის ქა

გენერალ - მაიორი
 1982 16.03

1925 09.12
 1995 20.01

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. უკრაინის სსრ სახელმწიფო უშიშროების უშიშროების უშიშროების კაპიტანი ტექნიკური სამმართველოს უფროსი: 1978-1985.

სახელმწიფო უშიშროების
 საპატიო თანაშრომელი

ორდენი-3 მედალი-12 თბილისი

კვიციანი უკრაინა

ტ ა ტ ა ნ ა შ ვ ი ლ ი
 მსბაბა ზაპარას ქა

ავიაციის
 გენერალ - მაიორი
 1943 04.02

1902 01.08
 1958 30.09

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. მე-8 ახმითის ნაჟები ავიაცია-ნადგუებელი ჰოლკის მეთაური: 1941, ავიაცია. 248-ე ჰოლკის მეთაური: 1942, მოზიხის 234-ე ავიაცია. დივიზიის მეთაური: 1942 18.09-დან.

ორდენი-9 მედალი-8

ახალ-ქალაქი კასპი

თბილისი

ტ ე კ ა ე ვ ი
 გორის ილიას ქა

გენერალ - მაიორი
 1945 18.07

1908 12.08
 1980 10.02

ჩხვილეოტ ოსეთის ოქის შს სახეობით: 1940-43, ქ. ოჩონი-ჯიძის თავდაცვის უშიშროების ნეჯი: 1942-43. ამიუხაჯისიის ფიონტის ზუხგის სამმართველოს უფროსის მოადგილე: 1942-43, სსრ შს სამინისტრო: 1954-1968.

ორდენი-6 მედალი-14

ვლადიკავკაზი ჩრდ. ოსეთი რუსეთი

თბილისი

ტ ე რ - ს ა ა კ ო ვ ი
 რუგინი ბიგრანის ქა

კავშირგაბმულობის
 ჯარების
 გენერალ - მაიორი
 1958 18.02

1906
 1990-ის შემდეგ

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. ახმითის ჰაეხსანიწლო დაცვის განბის უფ. 1943, ამიუხაჯ. სამხ. ოქის ჰაეხსანიწლო თავდაცვის ჯავშიგაბმულობის ჯაეების უფ.: 1953-60.

ორდენი-4 მედალი-14 თბილისი

რუსეთი

უ გ უ ლ ა ვ ა
 ონიფანავა (ოლიფანავა) ლეპანის ქა

კომბრიგი
 1935 29.11

1898 12.09
 1937 30.09

1-ლი ქაბული მხილედი დივიზიის სამხედიო უშიშროის, ამიუხაჯავასიის სამხედიო ოქის ჰოლისტამმართველოს უფროსის მოადგილე: 1936-37.

ორდენი-2

ქვედა კინჩხა ხონი

რებრესი-რებულია რეაბილიტორებულია

ფ ა რ უ კ ო ვ ი
(ს ტ ა ნ ს კ ი)
 იოსა თოფაძე კა

სახელმწიფო უშიშროების
 მე-2 რანგის კომისარი
 1935

1892
 18.10

1938

საქ. სახელმწიფო პოლიტიკური
 სამსახ. თავ-ჩის მოადგ.: 1926-
 29, ამიუჩავუჯ. სახ. პოლიტ. სამმ.
 თავ-ჩის 1-ლი მოადგილე: 1931-
 34, ასტესხ შინაგან საქმეთა
 სახეომის მოადგ.: 1934-35.

სახელმწიფო უშიშროების
 საპატიო თანაშრომელი
 1932

ორდენი-2

თბილისი

რეპრესი-
 რებულია
 რეაბილიტი-
 რებულია

ფ ი რ ს ხ ა ლ ა ი შ ვ ი ლ ი
 არონი ვინაილის კა

გენერალ - მაიორი
 1988 29.10

1947
 22.05

გენერალ - ლეიტენანტი
 1999 17.06

მსახ. მდების (1970-დან), უჩა-
 ლის (1976-დან) სამხ. ოლქებში.
 სამხ. მიჩვეული ეთიოპიაში:
 1980-დან. მოტომხ. დივიზ. მეთ.
 და ეთიოპიულად ხმელნიცის გაჩ-
 ნიხ. უფი.: 1985-87, უჩაინის სსხ
 ვინიციის ოლქის სამხ. უომისაჩი:
 1988-დან, სსხ სამხ. უომისაჩი:
 1990 20.04 - 1991 14.09.

ორდენი-4

მედალი-12

ლანჩხუთი

ფ ი ფ ი ა
 ბიორაგი ვლადიმერის კა

გენერალ - მაიორი
 1975 18.02

1926
 14.07

2001
 28.11

1952-64: სსხ სახ. უშიშ. უომი-
 ტუტი. 1964-დან სსხ სახ. უშიშ.
 უომიტუტის გან-ბის, სამმ. უფი.:
 1978-83, სახ. უშიშ. სამმ უფი.
 მეხმანსის ოლქში. სამხ. აჯა-
 ბის სამეჯ. საბჭ. წევრი ისტ.
 მეცნ. დოქტორი: 1974, პიოტე-
 სიში: 1988.

სახელმწიფო უშიშროების
 საპატიო თანაშრომელი
 1975 17.12

ორდენი-5

მედალი-16

ქობარა
 თანაშორე

მოსკოვი
 რუსეთი

ფ ო მ ი რ ე ვ ი
 თაფორა აკიშის კა

ავიაციის
 გენერალ - მაიორი
 1973 20.11

1928
 21.02

სწავლობდა თბილ. 37-ე, მე-13
 საშუალო სკოლებში, დაამთ.
 თბილისის სამხ.-საჰაერო სპეც-
 სკოლა: 1945. სახეომის უმაღლე-
 სი საფეხონსო სამხედიო სანს.
 უფიოსი: 1971-72, სსხ
 სამხედიო-საჰაერო ძალების შტა-
 ბის გან-ბის, სამმართველის
 უფიოსი: 1974-88.

ორდენი-4

მედალი-13

ფოთი

ფ ო ტ ი ნ ო ვ ი
 - მ ა გ რ ე ლ ი კ ე
 იური ლაონიძის კა

ავიაციის
 გენერალ - მაიორი
 1975 16.02

1924
 24.10

ავიაციის
 გენერალ - ლეიტენანტი
 1979 08.05

დიდი სამამ. ომის მონან. სტა-
 ინგხადის ბიძ-ის მონან. ეთ-
 უთმა პიხველმა აითვისა ახ.
 ჩეაქ. თვითმფრინავები, სულ 15
 ტიპის. ამიუჩავუჯ. სამხ. ოლქის
 დეიაც. პოლიტგან-ს უფი.: 1975-
 78, სსხ სამხ.-საჰაერ. ძალების
 პ/სამმ. უფი. მოადგ.: 1978-89.

ორდენი-6

მედალი-25

თბილისი

შ ა ლ ვ ა
ნ ა ტ ს ვ ი ლ ი შ ვ ი ლ ი

ავიაციის
გენერალ - მაიორი
1944 26.10

1912 10.01
1988 18.07

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. 427-ე ავიაცამანადგურებელი. პოლკის შტუქმანი, ჩამოაგდო მტხის 22 თვითმფე. 294-ე ავიაცივიზიის წაწილების უფოსნი, ავიაცივიზიის მეთაუიი: 1943-45.

საბჭოთა ჯავშიიის
ბმიიი: 1944 26.10

ორღენი-11 მეღალი-12 ცაიში ზუღლიდი ზუღლიდი

შ ო ვ ა ლ დ ი
ა ვ ა ი ა ვ ა შ ა რ ი დ ზ ე

სახელმწიფო უშიშროების
მე-3 რანგის კომისარი
1943 14.02
გენერალ - ლეიტენანტი
1945 09.07

1906 26.02

დიდი სამამ. ომის მონან. აფხაუთის ასხი შს სახეომი (1938), უსხი შს სახეომის I მოადგილე: 1938-39, უზბ. სსხი სახ. უშიში., შს სახეომი: 1941-45, სსხი საეღრფოს მიჩვეული გეჰმანიაში (სსხი დაზუეჰვის ჰეზიდენტი): 1939-41, სსხი შსს მთ. სამმაი. უფი. I მოადგილე: 1945-53.

სახელმწიფო უშიშროების
საბატიო თანაშრომელი
1937 23.08

(დაბატიმრ. გერმანიაში 1953 26.06) რეპრესირებულია

ორღენი-7 მეღალი-2 თელავი

შ ო ვ ა ლ დ ი
ვ ა ზ ი დ ა ნ (ა ა ს ჩ რ ო) ვ ა შ ა რ ი დ ზ ე

სახ. უშიშრო. მე-2 რანგის
კომისარი : 1943 04.02
გენერალ - პოლკოვნიკი
1945 09.07

1904 01.03
1953 23.12

დიდი სამამულო ომის მონანლე. სპეცმივილინება სპახსეთში: 1935-36. სსსხი შს სახეომის მოადგილე: 1937-38, სსხი სახეღმ. უშიშიოების, შს სახეომის მოადგილე, I მოადგილე: 1941-45, 1953 11.03-26.06.

სახელმწიფო უშიშროების
საბატიო თანაშრომელი 1932 20.12
შსსკ დამსაზურებული მუშაკი 1943

(დაბატიმრ. 1953. 26.06) რეპრესირებულია

ორღენი-13 მეღალი-6 თელავი

შ უ თ ა თ ე ლ ა კ ე
ა ი ო რ ა ბ ი ნ ი კ ო ლ ო ზ ი ს კ ა

კომლივი
1935 28.11
კომკორი
1936

1891 18.12
1937 12.07

მე-2 ქაიო. მსხ. დივიზიის მეთ.: 1924-25, 1-ი ქაიო. მსხ. დივიზ. მეთაუიი: 1925-33, ამიეჰავე. სამხ. ოღქის ჯაჰების სახღდის მოადგილე: 1933-36, ჩიღიღმ-ჯავე. სამხეღსო ოღქის მე-9 მსხ. დადეუელი უფიჰესის მეთაუიი: 1936-37.

ორღენი-3 ქუთაისი რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია

ღ ა რ ი ბ ა შ ვ ი ლ ი
ი ვ ა ნ ე ი ო ს ა ზ ი ს კ ა

გენერალ - მაიორი
1956 18.04

1908 11.07
1989 25.05

1940-ღან მსახეომბა სსსხი შს სახეომში. თბ. ოღქის სახ. უშიში. სამმ. უფი. მოადგ., აჰაიის ასხი შს, სახ. უშიში. მინისტი, თავ-ე, სსსხი სახ. უშიში. კომიტიტის თავ-იის მოადგ.: 1944-58, საქ.სსხი შს მინისტი: 1958-61.

ორღენი-3 მეღალი-14 სიღნაღი თბილისი

ლ ლ კოშვილი
მინილ ვარლამის ძე

გენერალ - მაიორი 1904 1955
10.09 13.05
1945 15.07

გენერალ - ლეიტენანტი
1954 31.05

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. მსხილელი კოხჩუხის შტაბის უფოსი: 1943, უჩაინის და ბელოხისის ფრონტების აჩივების შტაბების უფოსი: 1944-45. მსახურობდა ამიერკავკასიის სამხედრო ოქრის შტაბში.

ორდენი-9 მედალი-4 გოგითი ოზურგეთი თბილისი

ყ ყ ნანიანი
ლვარსაზ (ლვო) ალექსანდრის ძე

კომბრიგი 1898 1938
1935 28.11 20.02

ქაითედი წითელი აჩივარია 1921-დან. იყო მ.ფრუნზეს სახელობის მე-2 ქაითედი დივიზიის შტაბის უფ., მსახურობდა სხვადასხვა სამეთაურო თანამდებობაზე: 1932-37.

ორდენი-1 სურამი რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია

ყ ყ გორგოდი
გაბრიელის ძე

გენერალ - მაიორი 1900 1978
1944 22.02 19.01 24.06

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. ხაჩკოვის მსხ. დივიზიის მეთაუნი: 1941 26.06-დან. ამ პეიროდინდანი მეთაურობდა 242-ე, 414-ე ქაით. მსხ. დივიზიებს. წით. აჩივის მთ. ინსპ. უფ. ინსპ.: 1944. საქაითედი სსხ სამხედრო კომისარია 1949-52, სამხედრო მწეხადი.

ორდენი-7 მედალი-10 ნაურალეში ცავარი თბილისი

ყ ყ გორგოდი
ივანეს ძე

გენერალ - მაიორი 1895 1954
1942 10.11 07.12 20.11

დიდი სამამ. ომის მონანი. 406-ე, 392-ე, ქაით მსხ. დივიზიების მეთაუნი: 1941-42, მსხ. კოხჩუხის მეთაუნი: 1943-დან. ამიერკავკ. სამხედრო ოქრის ქაითების სახდის მოად. და თბილისის გაჩინონის უფოსი: 1949-54.

ორდენი-4 მედალი-5 ხონი თბილისი

ზ ზ ნანიანი
დიმიტრის ძე

გენერალ - მაიორი 1910 1992
1962 27.04 25.09 03.03

დიდი სამამულო ომის მონანილე. 406-ე, 392-ე, ქაით მსხ. დივიზიების შტაბის ოპეი. განბის უფი. მოადე.: 1943-45, საქ. სამოქალაქო თავდაცვის შტაბის უფოსი: 1956-69. ისტ. მეცნიეებათა კანდიდატი.

ორდენი-6 მედალი-11 თბილისი თბილისი

გოგოლაძე გივილი
დივიზიონალური გენერალ-მაიორი

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. კახეთის ფრონტის მე-5 ავიაციური ჯგუფის კომისარია: 1941, 67-ე ავიაციური პოლკის უფროსი: 1941-42, მე-13 საავიაციო ავიაციური პოლკის უფროსი: 1942-45, ამიერიჟი, სამხ. ოქის სამხ. საბჭ. წევრი: 1945-46, შიხუელი ალმოს. სამხ. საბჭ. წევრი: 1951-53,

ავიაციის
გენერალ - მაიორი
1946 07.03

1907
07.04
1984
06.04

ორდენი-7 მედალი-12 ქვემო მაჩხაანი სიღნაღი თბილისი

ლავანიძე ლევან
გენერალ-ლეიტენანტი

26 წელი მსახურობდა საავიაციო-სადესანტო ჯარებში (1950-76), შემდეგ მსახურობდა ამიერიჟის სამხედრო ოქში: 1976-79, საქართველოს სსრ სამხედრო ჯგუფის კომისარია: 1979-1990.

გენერალ - მაიორი
1980 01.11
გენერალ - ლეიტენანტი
1989 16.02

1931
24.03

ორდენი-3 მედალი-16 თბილისი

ავთანდიშვილი აბო
სახელმწიფო უშიშროების მე-3 რანგის კომისარია

საქ. ჯგუფის განხორციელება: 1937-38, სსრკ შსს სამხედრო (1939), განსაკ. ბიუროს (1939-41) უფროსი სამხ. უფროსი: 1941-43, საქ. ჯგუფის მდივანი: 1943-48, შიხუელის ოქის მდივანი: 1932 26.10. თბილისის მეცნ. დოქტორი: 1935 25.12. საქ. მეცნ. აკადემიის აკადემიკოსი: 1944, რ. ბიუროს თანამშრომელი: 1953 15.03-27.06.

სახელმწიფო უშიშროების
მე-3 რანგის კომისარია
1943 14.02
გენერალ - ლეიტენანტი
1945 09.07

1904
20.04
1979
25.04

ორდენი-4 მედალი-2 უსსრ დამსახურებული მუშაკი 1942 04.02 თაგილონი გალი თბილისი

მახვაშვილი მამია
გენერალ-მაიორი

1921 10.05-დან საგანგებო ჯგუფის კომისარია თანამშრომელი. 1940-დან სსრკ ჯონტრადიზის განყოფილება: 1941-46, სსრკ სსს. უშიშროების სამსახურის უფროსი, ხელმძღვანელი ალმოსავ. ციმბირის პოლიტაღმართ ბანაკებს. 1947-51 ხელმძღვანელი, საიდუმლო სამსახური. ჩეჩენეთში. 1956-დან ბუჩხდ ალიყუყა მოსკოვის მიხეილის მონასტერში მამა აღქსის სახელით.

გენერალ - მაიორი
1951 დაახლ.

1900
10.10
1992
20.01

ორდენი-5 მედალი-2 ზუგდიდი (გარდ. მოსკოვში) ანდერძის თანამშრომელი გულშაყვანი ზუგდიდში

ვოზნიაკი ვახტანგ
გენერალ - მაიორი

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. 27-ე ავიაციური ოქის უფროსი. განყოფილება: 1941, 43-ე ავიაციური დავიაციური უფროსი: 1941-45, შიხუელი ალმოს. სამხ. ოქის უფროსი. მეტაჟი: 1949-51, საბჭ. ჯარების დავიაციური გუმიანი. შტაბის სამხ. უფროსი: 1958-63.

გენერალ - მაიორი
1953 19.02

1906
03.07
2001
01.07

ორდენი-11 მედალი-24 წინა-წინდა საგარეო მოსკოვი რუსეთი

ზ ნ ე ი დ ე რ ი
გორის ივანეს ქ

სატანკო ჯარების
გენერალ - მაიორი
1944 10.09

1908
02.06

1945
08.02

დიდი სამამ. ომის მონან. ბატალიონის, პოლკის, ბრიგადის, სატანკო დივიზიის მეთაუხი: 1941-45. ცნობილი თბილისელის ვანო შნეიდუხის ვაჟი. სწავლობდა და აღიზაჰდა თბილისში. მშვენივხად ფლობდა ქახთელ ენას.

ორდენი-4 მედალი-2 თბილისი

(სასიკვლ. დაიჭრა ბრძოლაში 1945 06.02)
ლვოვი უკრაინა

რ ბ ე ლ ი შ ვ ი ლ ი
შალვა ილიას ქ

გენერალ - მაიორი
1969 22.03

1916
13.04

1981
19.05

დიდი სამამ. ომის მონან. 63-ე საჯავარ. დივიზ. 220-ე პოლკის შტაბის უფხ.: 1941-43, იყო დაჭილი. სიღნაღის ჰაიონის სამხედრო კომისაიხი: 1943-დან. აფხაზეთის ასხი სამხედრო კომისაიხი: 1953-81.

ორდენი-5 მედალი-12 რუსეთი

ვლადიკავკაზი ჩრდ. ოსეთი

თბილისი

რ ა ნ რ ი ბ ა ქ ი ა
პროფილა (პარაფენ) გიორგის ქ

გენერალ - მაიორი
1942 13.05
გენერალ - ლეიტენანტი
1943 25.09
გენერალ - პოლკოვნიკი
1945 02.07

1901
26.12

1950
14.03

გამორენილი მხედარითაჰაი. 107-ე (მე-2 გვაჰდ.) მოტომხი. დივიზიის მეთაუხი: 1941-დან, მე-13 გვაჰდიული მხ. კოხუესის მეთ.: 1943-დან, მე-2 გვაჰდიული ახმის სახედილი: 1944-45.

ორდენი-10 მედალი-5 ოზურგეთი

საბჭოთა კავშირის გმიხი: 1945 19.04

მოსკოვი რუსეთი

რ ა რ ი ბ ა ი ა
ზურაბ ვლადიფერის ქ

საინჟინრო - ტექნიკური
სამსახურის
გენერალ - მაიორი
1951 19.02

1907
07.09

1959
08.08

დიდი სამამულეო ომის მონანდიე. პოლკის, დივიზიის, კოხუესის კავშირგაბმულობის სამსახურის უფხოსი, მსახურობდა სამხედრო დაზუეხვის ხაზით: 1941-59.

ორდენი-4 მედალი-5 ფოთი

მოსკოვი რუსეთი

რ არნოსოვი-მამულია
ვლადიფერ აბრამს ქ

ავიაციის
გენერალ - მაიორი
1983 19.02

1932
16.11

მსახურობდა ამიეჩკავკასიის სამხედრო ოქში: 1960-65, შემდეგ - მოსკოვში. სხე სამხედრო-საჰაეო ძალების შეიარაღების უფხოსის მოადილე, საჰაეო სამსახურის უფხოსი: 1967-97.

ორდენი-3 მედალი-16 თბილისი

რ ე რ ო ვ ო ვ ი
ვივოკოვ სარკოვ კე

კონტრ - აღმირალი 1907 1995
1944 05.05 23.12 21.02
ვიცე - აღმირალი
1951 25.07

დიდი სამამ. ომის მონან. ხან-
ჯოს ნახევახუნძელის სამხ. კა-
ტახლების ბიგადის მეთაუხი:
1940-41, დემოგის სამხ. ფლო-
ტილის სახდარი: 1942-45, ბარ-
ტიის ფლოტიის სახდლის 1-ლი
მზადგილე: 1953-60.

ორდენი-9 მედალი-20 ქუთაისი მოსკოვი რუსეთი

რ ი ბ ო ბ ი ძ ე
გიორგი ივანეს კე

კავ შირგაბმულობის 1917 1979
ჯარების 07.11 20.04
გენერალ - მაიორი
1962 29.04

დიდი სამამ. ომის მონან. მე-60
აჰმის მე-15 მსხ. კოხჰუსის კავ-
შიგაბმ. უფხ. მოადგ.: 1943-45,
სსხკ თავდაცვის სამმ. მახთვის
ცენტრის გამბის უფხ.: 1948-დან,
სსხკ შუაიხ. ძალების კავშიგაბ.
ჯახების უფხ. მოადგ.: 1960-73.

ორდენი-7 მედალი-16 კალუგა რუსეთი მოსკოვი რუსეთი

რ ი ბ ო ბ ი ძ ე
ნიკოლოზ ივანეს კე

გენერალ - მაიორი 1919 1992
1965 19.02 23.10 10.02

დიდი სამამ. ომის მონან. ბატა-
ლიონის, ჰოლციის შტაბის მეთაუ-
ხი: 1941-43, ამიეჩკავკ. სამხ.
ოქციის ჯახების ფიზიკური მო-
მზად. უფხ.: 1950-52, 1-ლი გვახდ.
მოტომსხ. დივიზ. მეთაუხი: 1961-
66, აჰმის სახდლის მზადგილე:
1966-71.

ორდენი-5 მედალი-19 კალუგა რუსეთი მოსკოვი რუსეთი

რ ი ნ რ ა რ ა ძ ე
(**ჯ ი ნ ჭ ა რ ა ძ ე**)
ნინეილ ზაჰარიას კე

კონტრ - აღმირალი 1904 1981
1949 28.11 28.10

დიდი სამამ. ომის მონან. სახ-
ჯომ გემის "პაჩიზის კომუნა"
(შემდგომში-"სევასტოპოლი") მე-
თაუხის მოადგ.: 1941-43, ნო-
ვოჰოსიისის სამხ. საზღვ. ბა-
ზის მეთ.: 1945-46, ნენაჰი ოკ.,
შავი ზღვის ფლოტების სახდლის
მოადგ.: 1954-62.

ორდენი-6 მედალი-10 პატარ-
ძელი საგარეგო თბილისი

რ ი პ ო ვ ა ნ ი
საჰრონ საჰრონის კე

სამელიცინო სამსახურის 1915 1975
გენერალ - მაიორი 10.08 28.01
1972 24.04

დიდი სამამ. ომის მონან. გან-
ვლო საზხდ. გზა ქეჩიდან ბიატ-
ნილვამდე: 1941-45. მსხ. კიხუ-
გად და სამედ. სამსახ. მხგანო-
ზატ. მოსკოვის სამხ. ოქციის
სოხუმის სანატორიუმის უფხ.:
1959-75, აფხაზ. ასსხ (1964) და
საქ. სსხ (1966) დამსახუებული
ქეიმი.

ორდენი-3 მედალი-10 ხეთა ზობი თბილისი

(გარდაიცვ. სოხუმში)

რ ს კ ბ ა ძ ე
ავაზია იოსავის ძე

გენერალ - მაიორი 1908 1985
1953 03.08 06.03 24.10

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. მხ. პოლკის მეთაური: 1941, თბ. ქვეითთა სასნ. უფხ. მოადგ.: 1942, მხ. დივიზიის მეთაური: 1944-56, ქუთაისის საქაღაწე საბჭოს აღმასკ. თავ-ჩე: 1957-63.

ორდენი-5 მედალი-10 ტყაჩაობის წყალტუბო ქუთაისი

ს ა ნ ა ვ ა ნ -
ჯ ა ნ ჯ ლ ა ვ ა ნ
ლავრანთი თორავის ძე

სახელმწიფო უშიშროების 1902 1955
მე-3 რანგის კომისარი 10.08 12.10
1940 14.03

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. ბელოჩხვიის სსხ მს, სახ. უშიშ. სახელმძღვანელო-მინისტრი: 1938-41, 43-51, ეხთეროვად პატივსაცემი. მოძი. ცენტრ. შტ. უფ. მოადგ.: 1943-45, ბელოჩხვიის მე-2 ფრონტის სახელმძღვანელო მოადგ.: 1945. სსხ სახ. უშიშ. მინისტრის მოადგ.: 1951 29.10-1952 15.02.

გენერალ - ლეიტენანტი 1945 09.07 (დაპატიმრ. 1953 04.04. გარდ. პატიმრობაში მოსკოვში რუსეთი)
შსკ დამსახურებული მუშაკი 1941 28.05 ნახუნაო მარტვილი

ორდენი-16 მედალი-14

ქ ა ბ ა ს ი ძ ე
ვალერიან სარგოს ძე

გენერალ - მაიორი 1903 1986
1943 17.11 10.05 29.04

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. საქ. სსხ სამხედრო კომისარია: 1938-41, 224-ე, 406-ე, 414-ე ქაით. მხ. დივიზიების მეთაური: 1941-45, შორეულ აღმოს-ის, ჩვიდმო-ეთ კავკასიის სამხ. ოქვების შტაბების უფხ. მოადგ.: 1950-56.

ორდენი-5 მედალი-19 ბზვანი ვანი (გარდ. სოსუმში) ვანი

ქ ე ბ ა შ ვ ი ლ ი
პორის ავრამის ძე

არტილერიის 1929
გენერალ - მაიორი 04.12
1975 20.10

ახმობის ახტ. და სახაეუტო ჯაშუბ-ის უფხოსის მოადგ.: 1970-71, უფხოსი: 1971-73, ბელოჩხვიის სამხ. ოქვის ახტ. და სახაეუტო ჯაშუბის სახედი: 1978-80, სსხ თავდაცვის სამინისტროს სამ-მახთ. უფხოსი: 1981-დან.

არტილერიის 1978 12.02 გროზნო ჩენეთი რუსეთი

გენერალ - ლეიტენანტი

ნ ე რ ე თ ე ლ ი
ვალვა ოთარის ძე

სახელმწიფო უშიშროების 1894 1955
მე-3 რანგის კომისარი 02.05 15.11
1942 14.02

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. 1921-დან საგანგებო კომის. მუშაკია. სსხ მს, სახ. უშიშ. სახელმძღვანელო, მინისტრის მოადგ., 1-ლი მოადგ-ილე, მოადგ.: 1941-53. ი.ბ სტალი-ნის პირადი დაცვის უფხოსი თე-იანში: 1943. წმ. გიორგის ჯვრის ჯავაღეჩი: 1916.

გენერალ - ლეიტენანტი 1945 09.07 (დაპატიმრ. 1953 06.07) რეპრესი-რებულია
სახელმწიფო უშიშროების საპატიო თანაშრომელი

ორდენი-11 მედალი-6 საჩხერე

ჭ ა ნ კ ო ბ ა კ ე
შაღვა ლავრენტიძე

ავიაციის
გენერალ - მაიორი
1944 19.08

1902
24.01

1965
21.02

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. ავიადივიზიის მეთაუნი: 1944-46, საქ. სამოქალაქო ავიაციის სამმ. უფროსი: 1938-41, 1951-65, სსხკ სამოქალაქო ავიაც. მთ. სამმ. უფროსის მოადგ.: 1946-51.

ორდენი-9

მედალი-6 გორი

თბილისი

ს ა რ ა ზ ი ა
კასან ლავუსტანის

გენერალ - მაიორი
1954 24.10

1908
27.01

1989

გენერალ - ლეიტენანტი
1965 16.06

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. მე-100 გვარდ. სვიხის მსხ. დივიზიის მეთაუნი მოადგ., მეთაუნი: 1944-45, უჩაის სამხ. ოქის ჯაბუბის სახელის მოადგილე: 1960-68 პიხველი საბჭოთა აფხაზი გენერალი.

ორდენი-9

მედალი-17

ქვემო მერხული გულრიფში

რამენსკოე მოსკოვის ოლქი რუსეთი

ს ა რ ე ბ ო ვ ი
ალაშვილი ივანეს

ავიაციის
გენერალ - მაიორი
1944 10.10

1903
01.01

1959
28.11

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. მე-8 საჰაერო ახმის მე-7 საჰაერო უფროსის მეთაუნი: 1944-46, მსახურობდა საბჭ. ჯავშიის ცენტრალური სამხედრო ოფისებში.

ორდენი-9

მედალი-6

ცხინვალი

მოსკოვი რუსეთი

ს ა რ ე ბ ო ვ ი
ზალიძეანა არსანის

გენერალ - მაიორი
1958 28.02

1910
15.09

1989
დაახლ.

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. ამიერკავ. ფრონტის შტაბის ოპერატი. გან-ბის უფ. მოადგ.: 1942, 151-ე მსხ. პოლკის (1944-46), მსხ. დივიზიის მეთაუნი: 1957-66.

ორდენი-6

მედალი-14

ხვწე ჯავა

ხვწე ჯავა

ს ა რ ი ბ ო ნ ა უ ვ ი ლ ი
ილარიონ (ირაკლი) ალექსის

გენერალ - მაიორი
1967 22.10

1922
04.07

1983
29.09

დიდი სამამ. ომის მონაწ. ასეულის მეთაუნი: 1943-დან. მოსკოვის დაცვის მონაწილე. ბელოუსის სამხ. ოქის 51-ე გვარდ. მოტომსხ. დივიზიის მეთაუნი: 1966-69, საქაჩთ. სამოქ. თავდაცვის შტაბის უფროსი: 1970-83.

ორდენი-5

მედალი-12

თბილისი

თბილისი

ს ა ტ ი ა შ ვ ი ლ ი
ოთარ გიორგისძე

გენერალ - მაიორი
1983 12.02 1928
26.04

სსსრ სახელმწიფო უშიშროების
კომიტ. სამმ. უფხ. ეამჩატის
ოქში: 1976-79, აჭაის ასსხ სახ.
უშიშ. კომიტეტის თავ-იე: 1979-
81, სსსხ სახ. უშიშ. დეპარტამ.
თავ-იის მოვად. შემსხ.: 1991
08.02-22.11.

სახელმწიფო უშიშროების
საპატო თანამშრომელი
1976 14.12

ორდენი-3 მედალი-12 სილნალი

ს ა ხ ა ნ ი ა ნ ი
გრიგოლ ღვინთისძე

კომკორი
1935 26.11 1895
09.12 1939
22.02

დივიზიის ბიგადის, მეთაუი:
1919-21. მე-19 კოხუის მეთაუ-
ი და სამხედრო კომისარი: 1927-
29. უეხინის სამხ. ოქის პოლიტ-
სამმ. უფხ.: 1929-36. მოხუელი
ალმოსავლეთის განსაე, აშიის
პოლიტსამმ. უფხ.: 1936-38.

(დაპატირ.
1938 01.02)
რეპრესი-
რებულია
რეაბილიტი-
რებულია

ორდენი-4 მედალი-1 რუისი გორი

ს უ ბ უ ლ უ რ ი
ვლადიმერ ღვინთისძე

გენერალ - მაიორი
1953 05.08 1908
31.12 1982
29.03

დივი სამამ. ომის მონან. პოლიტის
მეთაუი: 1939-41, მე-2 თბ. სამხ.
ქეითთა სასნ. უფხოსი: 1941-
42, ბიგადის, შემდეგ-ქაით. მსხ.
დივიზ. მეთაუი: 1943-დან. თბ
ქეითთა სასნ. უფხოსი: 1952-
55, ამიეხაეე. სამხ. ოქის აეი-
ბის სახდის მოადე.: 1961-68.

ორდენი-8 მედალი-11 გორი თბლისი

ჯ ა ი ა ნ ი
ანზორ გიორგისძე

გენერალ - მაიორი
1986 1934
09.09

სსსრ სახელმწიფო უშიშროების
ოიგანოებშია 1956-დან. აჭაის
ასსხ სახელმწიფო უშიშროების კო-
მიტეტის თავმჯდომეი: 1981-89.

სახელმწიფო უშიშროების
საპატო თანამშრომელი

ორდენი-2 მედალი-12 ბათუმი თბლისი

ჯ ა ნ ე ლ ი ძ ე
იოსანიანი ივლიანეძე

სამედიცინო სამსახურის
გენერალ - მაიორი
1942 15.03 1883
01.08 1950
14.01

დივი სამამ. ომის მონან.
სამხედრო-საზღვაო ფლოტის მთა-
ეაიი ქიეიგი: 1939-45, ხსფსხ
მეცნ. დამს. მოლანე: 1936, სსსრ
მეცნ. აეად. აეადემიკოსი: 1944,
სტალინური პეიშიის დეეეეეი:
1949, სოციალისტური შიომის გმი-
ი-1945 08.05.

სამედიცინო სამსახურის
გენერალ - ლეიტენანტი
1943 12.05

ორდენი-3 მედალი-5 სამტრეღია

საკე-
პეტერ-
ბურგი
რუსეთი

ჯ ა ნ ჯ ღ ა ვ ა
ვლადიმერ ნიკოლოზის ძე

გამოჩენილი მხედართმთავარი. დიდი სამამ. ომის მონაწ. 354-ე, მე-15 მსხ. დივიზიის, 105-ე მსხ. უოხპუსის მეთაუხი: 1944-46, სსსხ შს მინისტრი: 1954-58, სსსხ დოსაათის ცხ თავმჯდომარე: 1962-82.

გენერალ - მაიორი 1907 1982
01.06 10.04
1944 02.11

გენერალ - ლეიტენანტი
1953 20.08

საბჭოთა ჯავშიხის
გმიხი: 1945 29.05

ორდენი-13 მედალი-16 გუბი ხონი თბილისი

ჯ ა ნ უ ა
კირილა კოროს ძე

დიდი სამამელო ომის მონაწილე. მსხოლელი დივიზიის მეთაუხი: 1942-დან. მონაწილეობდა სტალინგრადის, უხსენის, უოხსენ-შეუჩენკოს, იასი-ჯიშინოვის, ბუდაპეშტისა და ვენის გან-თავისუფლებამი.

გენერალ - მაიორი 1902 1969
1942 14.03 02.03 18.08

ორდენი-10 მედალი-9 ჭოლვეი მარტვილი თბილისი

ჯ ი ნ ჭ ა რ ა ძ ე
გიორგი ვინაილის ძე

დიდი სამამელო ომის მონაწილე. 24-ე საახტიდ. დივიზიის მეთაუ-ხი: 1943, ახმის ახტიდის სახდის მოადგ.: 1943-44, საქ. სასოფლო-სამ. ინ-ტის სამხ. ჯათ-ედიის უფხ.: 1954-56, საქ. თეხ-ბუხთის ფედეხ. თავ-ხე: 1957-1969.

არტილერიის 1899 1982
გენერალ - მაიორი 10.08 23.08
1946 15.05

ორდენი-7 მედალი-8 პატარქული საგარეჯო თბილისი

ჯ ი მ ე ვ ი
კონსტანტინე ივანეს ძე

დიდი სამამ. ომის მონაწ. მე-9 მსხ. უოხპუსის ჰოლიტგან-ბის უფხ. მოადგ.: 1942-დან, 26-ე ბვახდ. საახტ. ბიგადის ჰოლიტ-გან. უფხ.: 1945, ამიუხე., მოხეუ-ლი აღმოს-თის სამხ. ოქეების ჰოლიტ. სამმ. უფხოსის მოადგ-რიე: 1951-68.

არტილერიის 1916
გენერალ - მაიორი 07.01
1975 08.05

ორდენი-5 მედალი-12 იონჩა ზნაური

ჯ მ რ ბ ე ნ ა ძ ე
გივი ვალვას ძე

სსსხ სახ. უშიშ. ჯომიტეტის ჯონ-ტედაზუეხვის უფხ.: 1968-78, სსსხ სახედმნ. უშიშ. ჯომიტე-ტის თავ-ჩის მოადგ.: 1978-85, ავღანეთში საბჭოთა ჯავშიხის სუჯ-ის ნახმომადგენლის 1-ლი მოადგილე: 1982-83, სსსხ დამ-სახეუბელი იუხისტი: 1970.

გენერალ - მაიორი 1925 2003
1980 11.04 11.02 01.02

სსრკ სახელმწიფო უშიშროების
საპატიო თანამშრომელი
1976 16.12
საჭართველოს სახელმწიფო
უშიშროების საპატიო
თანამშრომელი: 1996 29.11

ორდენი-5 მედალი-22 ჩიბათი ლანჩუთი თბილისი

ჯორჯიანი ირაკლი ივანეს ძე

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. 240-ე და 1355-ე საახტიციელო ჰოლტების მეთაური: 1944-45, სამხ. აჯანყებების ჩათვლის უფი.: 1946-75 სამხ. მეცნ. ოქტობრი (1956), ჰოლტუსოხი (1959). სსსხ მეცნ. აჯანყების აჯანყმეცნოხი: 1979, ხსენსხ მეცნ. დამსახურებული მოღვაწე: 1973.

არტილერიის გენერალ - მაიორი 1960	1917 08.10	1992 24.09
არტილერიის გენერალ - ლეიტენანტი 1977 14.02	საბუნე ყვარელი	თბილისი
ორდენი-12	მედალი-16	

სარგის ალავანი სარგის ძე

აფხ. ასხს სამხ.-საზღვ. საქმეთა, შინაგან საქმეთა სახელომ, საგანგებო ჯომისიის თავ-ჩე: 1922-23, ახეხბაიჯანის სსხ, ამიჯანყაჯანის სახელომეცნო ჰოლიტიკური სამმ. ("გპყ") თავ-ჩე: 1929-34, აფხაზეთის ჯ საოლქო ჯომიტეტის I მდივანი, აფხაზეთის ცაჯ-ის თავ-ჩე: 1936-37.

სახელმწიფო უშიშროების მე-2 რანგის კომისარი 1933	1897 18.03	1937
სახელმწიფო უშიშროების საბატო თანაშრომელი 1932	ლიძავა გავრა	რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია
ორდენი-4		

ვლადიმერ ალავანდრა ვლადიმერის ძე

მე-19 ავიადივიზიის მეთ.: 1940 14.04-დან (ჯიევის განსაჯ. სამხ. ოლქი), სამხეთ-დასავეთის ფი. ჰაესანინალო დაცვის სახდის მოადგ., 220-ე, 216-ე ავიადივიზიების მეთ.: 1941-43, მე-5 საჰაეხო ახმის სახდალი: 1945 04.02-1956 25.03. შემდეგ თავ-აჩიგშია.

ავიაციის გენერალ - მაიორი 1941 19.09	1902 30.04	1982 01.04
ორდენი-8	მედალი-17	ბათუმი მოსკოვი რუსეთი

გიორგი ილია გუტური ალავანი ალავანის ძე

წითელი ახმის მთავახსადაღ-თან ახსებული განსაჯთიებული სათათბიოხს თავ-ჩე: 1920 02.05-დან. ცენსადაღე აჯანყატი აჯანყატიის ინსპექტიოხი: 1923-24. სსხე ჟეჯ.-სამხედხო საბჭო-ში განსაჯ. მნიშვნელოვან დავაღ-ბათა შემხელებელი: 1924-26.

წითელი მეთაური 1920	1853 31.08	1926 17.07
რუსეთის არმიის კავალერიის გენერალი 1912 06.12	ორდენი-12	მედალი-6 თბილისი მოსკოვი რუსეთი

გიორგი ანზორი ილიას ძე

სამხეთ ჟესპ. შეიახალ. ძაღბ-ის მთავახსადაღ. შტაბის უფი., ბელომოსის სამხ. ოლქის ჯომისა-ხი: 1918, მე-13, მე-11 ახმების სახდალი: 1919-21, სამხ. აჯანყმი-ის უფი.: 1922, სამხ. აჯანყ ჩი-ნეთში, თუქეთში: 1922-33, 1934-დან მსახ. გენშტაბში: 1934-37.

კომეორი 1935 10.10	1888 25.08	1937 01.07
ორდენი-3	თბილისი	(დაპატიმრ. 1937 30.05) რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია

გ ლ უ ზ დ ო ვ ს კ ი
ვლადიმერ ალექსის ქა

1921-დან სახ. უშიშროების ოფიცინოებში მსახურობდა: 1939-40 იმყოფებოდა სპეცდავლებით ჩინეთში. 1-ლი მოტომსხ. დივიზიის მეთაუნი: 1941, 31-ე, მე-6 ახმეობის სახდანი: 1943-45, ჩიგი სამხ. ოლქების შტაბის უფხ.: 1955-61.

გენერალ - მაიორი
1942
გენერალ - ლეიტენანტი
1943
ორდენი-9 მედალი-12 თბილისი სიმფეროპოლი უკრაინა

გ უ ნ ც ა ქ ე
დავით კონსტანტინეს ქა

წითელი მე-12 ახმის სახდანი: 1917 23.11-დან.

რუსეთის არმიის გენერალ-ლეიტენანტი, 1917

არმიის სარდალი
1917
1861 08.09 1922
1920-დან ემიგრაციაშია
შველა კვალითი ზესტაფონი იუგოსლავია
ორდენი-9 მედალი-7

ი ა რ ა მ ი შ ე ვ ი
ივანე გრიგოლის ქა

შავი ზღვის ფლოტის ავიაცხადი. უფხოსი ინჟინერი: 1935-დან. ფლოტის საინჟინრო ნაწილების უფხოსი: 1942-დან. ფლოტის სამხედრო-საჰაერო ძალების საინჟინრო სამმართველოს უფხოსი: 1949-დან.

საინჟინრო - ტექნიკური
სამსახურის
გენერალ - მაიორი
1952 19.04
1906 11.01 1990 18.09
ორდენი-7 მედალი-12 თბილისი მისკოვი რუსეთი

ლ ე ვ ა ნ დ ო ვ ს კ ი
მიხაილ კარლის ქა

თეხის საბჭოთა ხეს. სამხედრო საქმეთა სახეობი: 1918-19. მე-11 (1920 ახილი-ავესტო), მე-9 (1920 ავესტო-1921 მანის) ახმეობის, სხვადასხვა სამხედრო ოლქების ახმეობის, მათ შოხის კავკასიის ახმის სახდანი. წითელი ახმის მთავარი სამმ. უფხ.: 1928-დან. რუსეთის არმიის შტაბს-კაპიტანი, 1916

მე-2 რანგის კომანდარმი
1935
1890 03.05 1937 29.07
ორდენი-4 თბილისი რებრესი-რებულია რეაბილიტი-რებულია

ლ ვ ო ვ ი
ვლადიმერ ნიკოლოზის ქა

სამოქალაქო ომის გმიხი. დიდი სამამ. ომის მონან. ბიგადის, დივიზიის მეთაუნი. სხვადასხვა სამხედრო ოლქის სახდანი. ამიუჩავკასიის ფლოტის სახდლის მთავარი: 1941 ნოემბრიდან, 51-ე ცადუ. ახმის სახდანი: 1941 დეკემბრიდან.

კომკორი
1938
გენერალ - ლეიტენანტი
1940
1897 11.05 1942 11.05
ორდენი-3 მედალი-2 თბილისი (გმირულად დაიღუპა ქერხთან) თბილისი

ნ ე მ ე რ ზ ე ლ ი
(ნ ე მ ე რ ზ ე ლ ი)
იოსებ შალვის ქა

სამოქალაქო ომის გმიხი. ახმის შტაბის უფხოსი, დივიზიის, კოჩხუსის მეთაუნი: 1930-36, სამხედრო-პოლიტიკური აჯადემის უფხოსი: 1937-38.

კომკორი
1935
1895 1938
ორდენი-2 თბილისი რებრესი-რებულია რეაბილიტი-რებულია

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის ორდენები

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკას თავისი არსებობის პირველ ხანებში გააჩნდა საკუთარი სახელმწიფო ჯილდოები: წითელი დროშისა და შრომის წითელი დროშის ორდენები. პირველი ორდენით აჯილდოებდნენ 1921-24 წლებში, ხოლო მეორე ორდენით – 1928-36 წლებში. ამ წარჩინების ნიშნებით დაჯილდოების შეწყვეტის შემდეგ, საქართველოს სახელმწიფო ჯილდოთა როლს, სსრკ დაშლამდე ასრულებდა საერთო-საკავშირო ორდენები და მედლები.

“წითელი დროშის” ორდენი
პროექტი დამტკიცდა 1921 09.11
(დაარსდა 1923 წ.)

“შრომის წითელი დროშის”
ორდენი
(1-ლი ვარიანტი, 1928 წ.)

“შრომის წითელი დროშის”
ორდენი

ს ა ბ ჭ ო ტ ა
კ ა ვ შ ი რ ი ს
უ მ ა ღ ლ ე ს ი
ს ა მ ხ ე ღ რ ო
ო რ დ ე ნ ი
„გ ა მ ა რ ჯ ვ ე ბ ა“

სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე მიხეილ კალინინი აჯილდოებს „გამარჯვების“ პირველი ორდენით საბჭოთა შეიარაღებული ძალების უმაღლეს მთავარსარდალს იოსებ სტალინს. მოსკოვი, კრემლი, 1944 29.07

უმაღლესი სამხედრო ორდენით „გამარჯვება“, რომელიც დაწესდა სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1943 წლის 8 ნოემბრის ბრძანებულებით, აჯილდოვებდნენ პირებს საბჭოთა არმიის უმაღლეს მეთაურთა შემადგენლობიდან ერთი ან რამდენიმე ფრონტის მასშტაბით ისეთი საბრძოლო ოპერაციების წარმატებით ჩატარებისათვის, რომელთა შედეგადაც ვითარება ძირეულად იცვლებოდა საბჭოთა არმიის სასარგებლოდ. ორდენის ნიშანი პლატინისაგან მზადდებოდა. ლალის ამოზნექილ ხუთქიმიან ვარსკვლავს გარს ბრილიანტები აქვს შემოვლებული. ქიმებს შორის სხივებიც ბრილიანტებითაა მოოჭვილი. ბრილიანტების საერთო წონა 116 კარატია. ორდენს მკერდის მარცხენა მხარეს ატარებდნენ.

საბჭოთა კავშირის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდალი, გენერალისიმუსი იოსებ სტალინი ორდენით „გამარჯვება“ დაჯილდოებულია ორჯერ: 1944 29.07 და 1945 26.06.

საქართველოს გენერლები

საბჭოთა კავშირის გმირები

საბჭოთა კავშირის გმირის წოდება შემოღებულ იქნა სსრკ ცაკის 1934 წლის 16 აპრილის დადგენილებით. 1939 წლის 1 აგვისტოს დაწესდა ოქროს მედალი “საბჭოთა კავშირის გმირი”, იმავე წლის 16 ოქტომბერს გადაერქვა სახელი და ეწოდა მედალი “ოქროს ვარსკვლავი”. სოციალისტური შრომის გმირის წოდება შემოღებულ იქნა 1938 წლის 27 დეკემბერს. 1940 წლის 22 მაისს დაწესდა ოქროს მედალი „ნამგალი და ურო“. ეს წოდებები, როგორც წარჩინების უმაღლესი ხარისხი, ენიჭებოდათ სახელმწიფოს წინაშე განსაკუთრებული დამსახურებისათვის, განსაკუთრებული გმირობის გამოჩენისათვის. ოქროს მედალთან ერთად ჯილდოვდებოდნენ ლენინის ორდენით.

იოსებ სტალინი (1945 27.06)

<i>გალაქტიონ ალვაიძე</i>	<i>1945 28.04</i>	<i>გარი მერკვილაძე</i>	<i>1945 26.06</i>
<i>ლეონიდ ვაზინი</i>	<i>1945 06.04</i>	<i>სტეფანე მიქოიანი</i>	<i>1975 03.04</i>
<i>ბორის პლაღიშვილი</i>	<i>1945 06.04</i>	<i>პლაღიშვილ ნანეიშვილი</i>	<i>1940 21.03</i>
<i>ალექსი ინაურო</i>	<i>1985 08.05</i>	<i>ვიტალი პროკოვი</i>	<i>1943 08.09, 1945 27.06</i>
<i>ივანე ისაკოვი</i>	<i>1965 07.05</i>	<i>იური რიპაჩოვი</i>	<i>1942 10.02</i>
<i>ივანე იუგაშვი</i>	<i>1965 07.05</i>	<i>სიღორ სლიუსარევი</i>	<i>1939 22.02</i>
<i>აშოტ კაჯარაიანი</i>	<i>1945 24.03</i>	<i>შალვა ძირია</i>	<i>1944 26.10</i>
<i>ერეკლუზ კობერიძე</i>	<i>1945 06.04</i>	<i>კორჟილე ჩანჩიბაძე</i>	<i>1945 19.04</i>
<i>კონსტანტინე ლხვიციანი</i>	<i>1971 13.05</i>	<i>პლაღიშვილ ჯანაშვილი</i>	<i>1945 29.05</i>

სოციალისტური შრომის გმირები

იოსებ სტალინი (1939 20.12)

ლაპრენტი ბერიძე (1943 30.09)

<i>გრიგოლ კიკნაძე</i>	<i>1943 17.10</i>	<i>შალვა შიშილაშვილი</i>	<i>1943 05.11</i>
<i>ვასილ შუავენიძე</i>	<i>1962 21.09</i>	<i>ელეონორ შვედციანი</i>	<i>1981 28.02</i>
<i>ალექსანდრე ნადირაძე</i>	<i>1976, 1982</i>	<i>იუსტინე ჯანელიძე</i>	<i>1945 08.05</i>

საქართველოს გენერლები სუვოროვის ორდენის კავალრები

სუვოროვის ორდენი დაწესდა სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1942 29.07 -ის ბრძანებულებით. სუვოროვის ორდენით აჯილდოებდნენ მარშლებს, გენერლებსა და ოფიცრებს სანიმუშოდ ჩატარებული ბრძოლისა და ოპერაციებისათვის, რომელთა შედეგადაც შესაძლებელი ხდებოდა გამარჯვების მიღწევა. სუვოროვის ორდენი სამი ხარისხისაა. ორდენის ნიშანი ხუთქიმიანი ვარსკვლავია. I ხარისხი დამზადებულია პლატინისაგან, II – ოქროსაგან, III – ვერცხლისაგან. სუვოროვის ორდენს ატარებენ მკერდის მარჯვენა მხარეს.

სუვოროვის I ხარისხის ორდენი

იოსებ სტალინი
ლავრენტი ბერია
ვლადიმერ გლუზდოვსკი
კონსტანტინე ლესელიძე
ბოგდან ქობულაძე
პორფილე ჩანჩიბაძე
ლავრენტი ცანავა-ჯანჯღაძე

სუვოროვის II ხარისხის ორდენი

მიხეილ გვიშინი
ტიმოფეი დედეოლღუ
ლენიდ ვავინი
ივანე ვეჟილოვი
ბორის ვლადიმეროვი-კობიაშვილი
ნიკოლოზ თავართქილაძე
გაი თუმანიანი
ნიკოლოზ კალაძე 1944, 1945
სტეფანე კინოსიანი
ერმალოზ კობერიძე
ნესტორ ლაბაძე
ვიქტორ ლისინოვი
სოლომონ მილშტეინი
მიხეილ მიქელაძე

ვასილ მუჟვანაძე
ვლადიმერ ნანეიშვილი
აქესენტი რაფაეა
სიდორ სლიუსარევი
ვასილ სტალინი
ესტატე ტატანაშვილი
შალვა ქირია
ვიორგი ყურაშვილი
პანტელეიმონ
შიოშვილი
ბორის შნეიდერი
პორფილე ჩანჩიბაძე
ვალერიან ძაბახიძე
შალვა წერეთელი

სუვოროვის III ხარისხის ორდენი

არაქელ ოვანეზოვი
პასან ხარაზია

კუტუზოვის ორდენი დაწესდა სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1942 29.07 -ის ბრძანებულებით. კუტუზოვის ორდენით აჯილდოებდნენ საბჭოთა არმიის მეთაურებს ფრონტის, არმიის თუ ცალკეული შენაერთის ოპერაციის გეგმის კარგად შემუშავებისა და განხორციელებისათვის. კუტუზოვის ორდენი 3 ხარისხისაა (III ხარისხი დაწესდა 1943 08.02). I ხარისხის ორდენი ოქროსია, II და III ხარისხისა – ვერცხლის. ატარებენ მკერდის მარჯვენა მხარეს.

კუტუზოვის I ხარისხის ორდენი

ვლადიმერ გლუზდოვსკი
ალექსანდრე ეგნატაშვილი
ვაი თუმანიანი
გრიგოლ კიკნაძე
სტეფანე კინოსიანი
კონსტანტინე ლესელიძე

ვსევოლოდ მერკულოვი
სოლომონ მილშტეინი
ვასილ მუავანაძე
ბოგდან ქობულოვი
ლავრენტი ცანავა-ჯანჯღავა
(1945 21.04 და 29.05)

კუტუზოვის II ხარისხის ორდენი

ილარიონ ვაგუა
სერგი გოგლიძე
ივანე ვეჭილოვი
ვარლამ კაკუჩაია
გრიგოლ კარანაძე
სტეფანე კინოსიანი
სოლომონ მილშტეინი
ვასილ მუავანაძე
ვლადიმერ ნანეიშვილი (2-ჯერ)
იური რიკაჩოვი

სერაფიმ როჟდესტვენსკი
სიდორ სლიუსარევი
ესტატე ტატანაშვილი
ამაიაკ ქობულოვი
მიხეილ ლლონტი
პორფილე ჩანჩიბაძე
ალექსი ხარებოვი
ვლადიმერ ჯანჯღავა
კირილე ჯახუა
ვიორვი ჯინჭარაძე

კუტუზოვის III ხარისხის ორდენი

ლავრენტი ვოლიაძე
სერაფიმ როჟდესტვენსკი

საქართველოს აღმირალები – უშაკოვისა და ნახიმოვის ორდენების კავალრები

აქტიური საზღვაო ოპერაციების შემუშავებისა და განხორციელების უზრუნველყოფაში დიდი დამსახურებისათვის, რის შედეგადაც სამშობლოსთვის ბრძოლაში მიღწეული იყო გამარჯვება რიცხობრივად აღმატებული მტერზე, აგრეთვე სხვა განსაკუთრებული საბრძოლო დამსახურებებისათვის 1944 03.03 სამხედრო-საზღვაო ფლოტის ოფიცერთათვის დაწესებულ იქნა უშაკოვის და ნახიმოვის I და II ხარისხის ორდენები.

უშაკოვის I ხარისხის ორდენი

უშაკოვის II ხარისხის ორდენი

ივანე ისაკოვი, ივანე იუმაშვი

ვიქტორ ჩეროკოვი

ნახიმოვის I ხარისხის ორდენი

ნახიმოვის II ხარისხის ორდენი

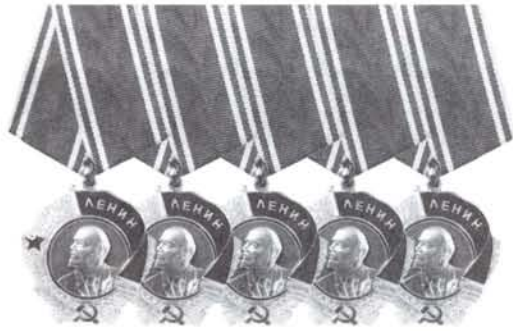
ნახიმოვის I ხარისხის ორდენით საქართველოდან არავინ არ დაჯილდოებულა.

გიორგი აბაშვილი, ზარმაირ არვანოვი, სეით კაპანაძე, დიმიტრი ნამგალაძე, სიმონ რამიშვილი, მიხეილ ჩინჩარაძე

რუსეთის ფედერაციის 1992 წლის 2 მარტის ბრძანებულებით სუვოროვის, კუტუზოვის, უშაკოვისა და ნახიმოვის ორდენები შენარჩუნებულია რუსეთის ფედერაციის ჯილდოთა სისტემაში.

ივანე ისაკოვი
ივანე იუმაშევი

ლავრენტი ბერია

ალექსი ინაური
ალექსანდრე ნადირაძე
ელუარდ შევარდნაძე
ლავრენტი ცანავა (ჯანჯღავა)

იოსებ სტალინი
ვიტალი პოპკოვი
იური რიკაჩოვი
სილორ სლიუსარევი
სერგო ქავთარაძე
ბოვდან ქობულოვი

ვიორგი აბაშვილი
სეთი კაპანაძე
ერმალოზ კობერიძე
სიღორ სლიუსარევი
შალვა ქირია
ბოვდან ქობულოვი
პანტელეიმონ შიოშვილი
ლავრენტი ცანავა (ჯანჯღავა)
ალექსი ხარებოვი

სერგო ვოვლიძე
ტიმოფეი დედუგოლუ
ნიკოლოზ კალაძე
გრიგოლ კარანაძე
სტეფანე კინოსიანი
მიხეილ როსტომაშვილი
ესტატე ტატანაშვილი
ამაიაკ ქობულოვი

ბოვდან ქობულოვი
დიმიტრი შანშაშვილი
შალვა ჭანკოტაძე
შალვა წერეთელი
პასან ხარაზია
კირილე ჯახუა
ვიორგი ჯინჭარაძე

იოსებ სტალინი
პავლე აბრამიძე
ლავრენტი ბერია
გრიგოლ ბუქანოვი
კონსტანტინე ბზიავა
ილარიონ გაგუა
ლეონიდ ვაგინი
ივანე ვექილოვი
ვლადიმერ ზარელუა
ნიკოლოზ თავართქილაძე
იუველიანე თოფურიძე-სუმბათოვი
ივანე იარაშიშვილი
ალექსი ინაური
ივანე ისაკოვი
ივანე იუმაშვილი
ვარლამ კაკუჩაია
გრიგოლ კარანაძე
მიხეილ კიკნაძე
ნესტორ ლაბაძე
კონსტანტინე ლაზარევი

ვლადიმერ ლეყავა
ვიქტორ ლისინოვი
გარი მერკვილაძე
მიხეილ მიქელაძე
ვასილ მუჯანაძე
დიმიტრი ნამგალაძე
ვლადიმერ ნანეიშვილი
სიმონ რამიშვილი
იური რიკაჩოვი
ნიკოლოზ რუხაძე
სერაფიმ როჟდესტვენსკი
მიხეილ ლლონტი
ვიორგი ყურაშვილი
პორფილე ჩანჩიბაძე
მიხეილ ჩინჩარაძე (ჯინჭარაძე)
გრიგოლ ხახანია
ვლადიმერ ხუბულური
ვლადიმერ ჯანჯღავა
ირაკლი ჯორჯაძე

გალაქტიონ ალფაიძე
იოსებ ბესტაევი
ვლადიმერ გლუზდოვსკი
სტეფანე მიქოიანი
ვიორჯი ჩიგოვიძე

ალექსანდრე ბერიძე
კონსტანტინე ბზიავა
ილია გუჯაბიძე
პეტრე კოვალჩუკი
გარი მერკვილაძე
შალვა ქირია
მიხეილ ღლონტი
სიმონ ჩიქოვანი
ირაკლი ხარიტონაშვილი

ალექსი ინაური

ირაკლი ნიბლაძე

საბჭოთა

კავშირის

ორდენები და მედლები

მედალი
“ოქროს ვარსკვლავი”
(დაარსდა 1939 01.08)

ორდენი “გამარჯვება”
(დაარსდა 1943 08.11)

ოქროს მედალი
“ნამგალი და ურო”
(დაარსდა 1940 22.05)

“ოქტომბრის
რევოლუციის ორდენი”
(დაარსდა 1967 31.10)

ლენინის ორდენი
(დაარსდა 1930 06.04)

წითელი დროშის
ორდენი
(დაარსდა 1924 01.08)

სუვოროვის ორდენი
(I, II და III ხარისხის,
დაარსდა 1942 29.07)

უშაკოვის ორდენი
(I და II ხარისხის,
დაარსდა 1944 03.03)

კუტუზოვის ორდენი
(I და II ხარისხის დაარსდა
1942 29.07,
III ხარისხის -1943 08.02)

დიდების ორდენი
(I, II და III ხარისხის,
დაარსდა 1943 08.11)

ნახიმოვის ორდენი
(I და II ხარისხის,
დაარსდა 1944 03.03)

ბოგდან ხმელნიცკის ორდენი
(I, II და III ხარისხის,
დაარსდა 1943 10.10)

ალექსანდრე ნეველის ორდენი
(დაარსდა 1942 29.07)

შრომის წითელი დროშის ორდენი
(დაარსდა 1928 07.09)

წითელი ვარსკვლავის ორდენი
(დაარსდა 1930 06.04)

„საპატიო ნიშნის“ ორდენი
(დაარსდა 1935 25.11)

სამამულო ომის ორდენი
(I და II ხარისხის, დაარსდა 1942 20.05)

ხალხთა მეგობრობის ორდენი
(დაარსდა 1972 17.12)

ორდენი “სსრკ შვიარაღებულ ძალებში
სამშობლოს სამსახურისათვის”
(I, II და III ხარისხის, დაარსდა 1974 28.10)

შრომითი დიდების ორდენი
(I, II და III ხარისხის,
დაარსდა 1974 18.01)

მედალი “დიდ სამამულო
ომში 1941-1945 წლებში
გერმანიაზე გამარჯვებისათვის”
(დაარსდა 1945 09.05)

მედალი “კავკასიის
დაცვისათვის”
(დაარსდა 1944 01.05)

მედალი “იაპონიაზე
გამარჯვებისათვის”
(დაარსდა 1945 30.09)

საიუბილეო მედალი
“მუშურ-გლეხური წითელი
არმიის XX წელი”
(დაარსდა 1938 21.01)

მედალი
“შამაკობისათვის”
(დაარსდა 1938 17.10)

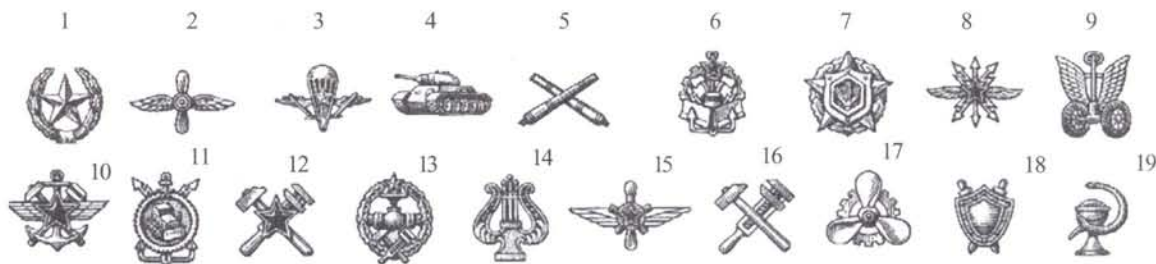

მედალი “საბრძოლო
დამსახურებისათვის”
(დაარსდა 1938 17.10)

სამამულო ომის და შემდგომ წლებში დაწესდა მრავალი ორდენი და მედალი. სხვა დანარჩენ ჯილდოებთან ერთად დამზადებული იყო იოსებ სტალინის ორდენის და მედლის (1947), პეტრე ბაბრატოვის (1943) ორდენის ნიმუშები, მაგრამ მათი ჯილდოს სახით შემოღებაზე ი.ბ. სტალინმა უარი განაცხადა.

პეტრე ბაგრატიონის ორდენის პროექტი.
მხატვარი ნ. ი. მოსკალევი

საბჭოთა არმიის სამხედრო მოსამსახურეთა მედალები ჯარების სახეობათა მიხედვით

1. მოტომსროლელი ნაწილები 2. ავიაცია 3. საჰაერო-სადესანტო ნაწილები 4. სატანკო ნაწილები 5. არტილერია 6. საინჟინრო ნაწილები 7. ქიმიური ნაწილები 8. კავშირგაბმ. და რადიოტექნ. ნაწილები 9. საავტომობილო და საგზაო ნაწილები	10. სარკინიგზო ნაწილები 11. სამშენებლო ნაწილები 12. სამხედრო – ტოპოგრაფიული სამსახური 13. მილსადენების ნაწილები 14. სამხედრო ღირიუორების და მუსიკოსების 15. საინჟინრო – საავიაციო სამსახური 16. საინჟინრო – ტექნიკური შემაღგენლობა 17. საზღვ. ფლოტის ტექნიკ. სამსახ. ოფიცრები 18. იუსტიცია 19. სამედიცინო ვეტერინარული სამსახური

საბჭოთა არმიის და სამხედრო საზღვაო ფლოტის სამკერდე ნიშნები

„გვარდია“

„გენერალური შტაბის
სამხედრო აკადემია“

„სპეციალისტ-ოსტატი“

„საბჭოთა არმიის
წარჩინებული“

„1-ლი კლასის სამხედრო მფრინავი“

„დამსახურებული სამხედრო მფრინავი“

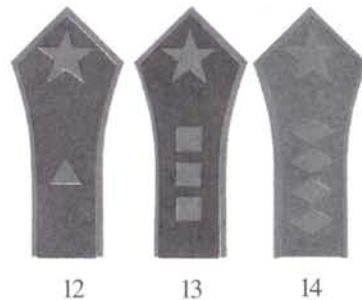
„წყალქვეშა ნავის მეთაური“

წითელი არმიის მეთაურთა უმაღლესობის განმასხვავებელი ნიშნები

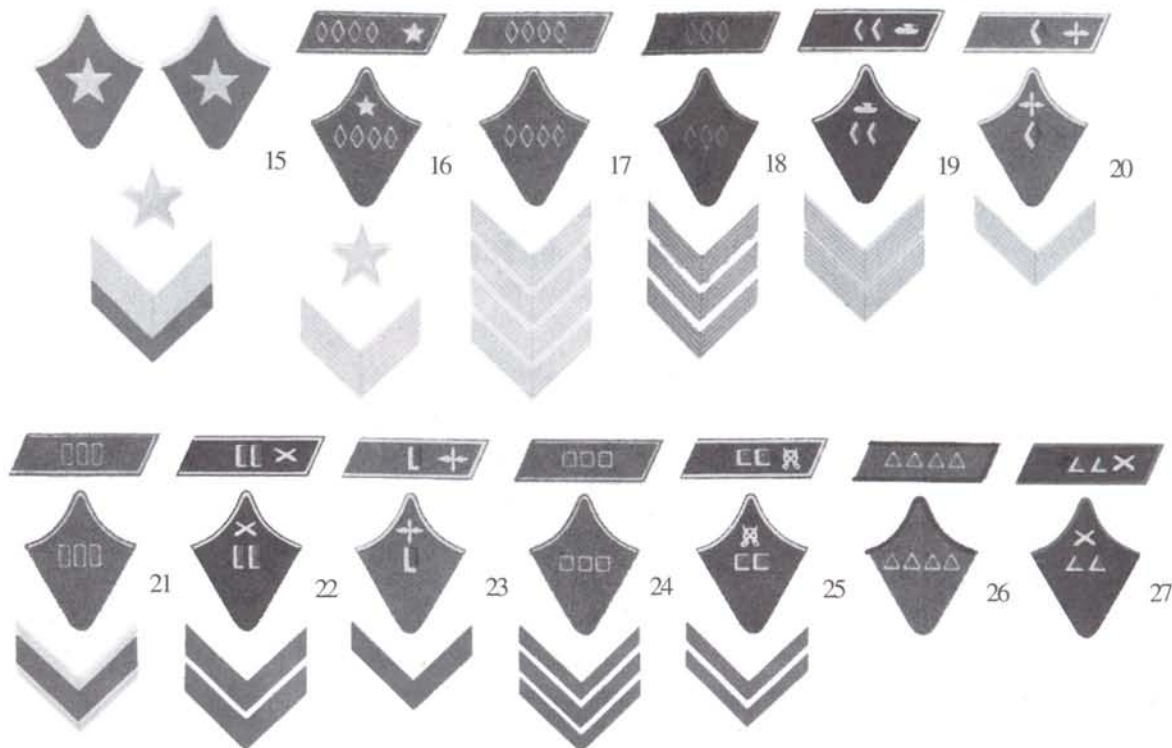
შემოღებულია 1919 16.01

შემოღებულია 1922 31.01

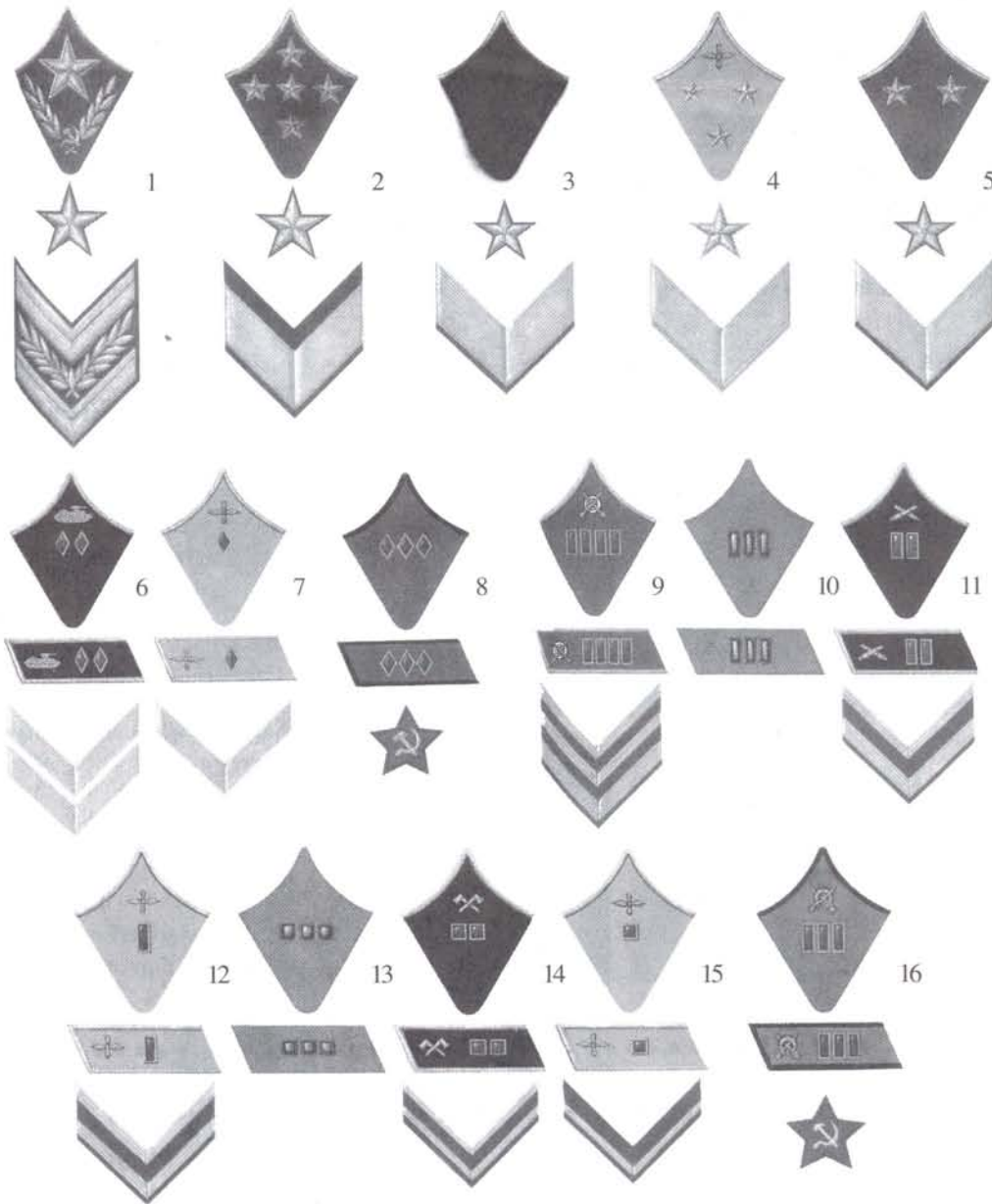
შემოღებულია 1935 03.12

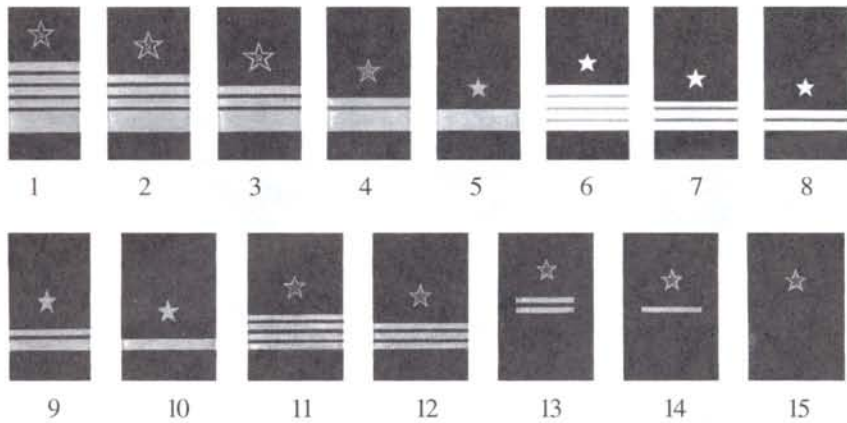
1. ათეულის მეთაური.
2. ოცეულის მეთაურის თანაშემწე.
3. ზემდეგი.
4. ოცეულის მეთაური.
5. ასეულის მეთაური.
6. ბატალიონის მეთაური.
7. პოლკის მეთაური.
8. ბრიგადის მეთაური.
9. დივიზიის უფროსი.
10. არმიის სარდალი.
11. ფრონტის სარდალი.
12. ათეულის მეთაური.
13. ბატალიონის მეთაური.
14. ფრონტის სარდალი.
15. საბჭოთა კავშირის მარშალი.
16. 1-ლი რანგის კომანდარმი.
17. მე-2 რანგის კომანდარმი.
18. კორპუსის მეთაური.
19. დივიზიის მეთაური.
20. ბრიგადის მეთაური.
21. პოლკოვნიკი, 1939 წლიდან პოდპოლკოვნიკი.
22. მაიორი.
23. კაპიტანი.
24. უფრ. ლეიტენანტი.
25. ლეიტენანტი.
26. ზემდეგი.
27. ათეულის მეთაური.

საბჭოთა არმიის სამხედრო მოსამსახურეთა განმასწავლებელი ნიშნები

(1941 წლის ივნისი - 1943 წლის იანვარი)

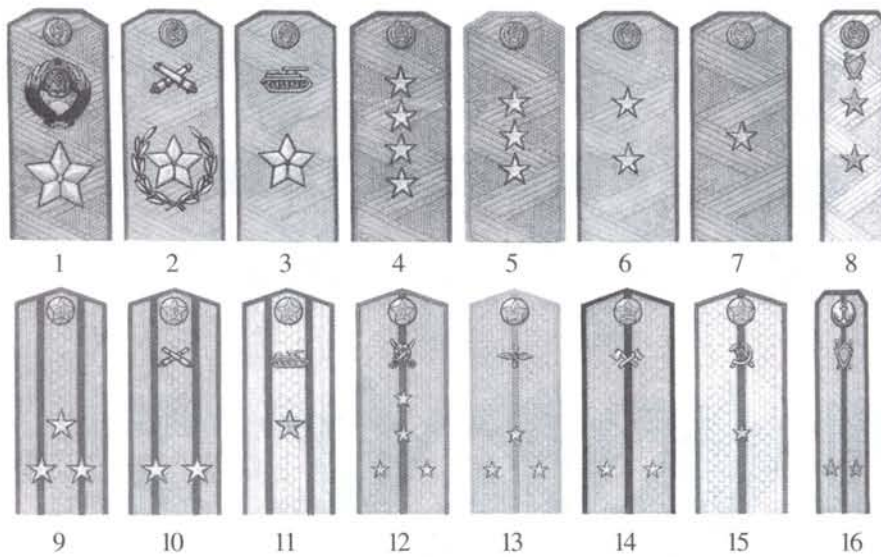

1. საბჭოთა კავშირის მარშალი. 2. არმიის გენერალი. 3. არტილერიის გენერალ-პოლკოვნიკი.
4. ავიაციის გენერალ-ლეიტენანტი. 5. გენერალ-მაიორი. 6. დივიზიის მეთაური. 7. ბრიგადის მეთაური.
8. კორპუსის კომისარი. 9. პოლკოვნიკი. 10. პოდპოლკოვნიკი 11. მაიორი (არტილერია). 12. კაპიტანი.
13. უფრ. ლეიტენანტი. 14. ლეიტენანტი. 15. უმც. ლეიტენანტი. 16. ბატალიონის უფრ. კომისარი.

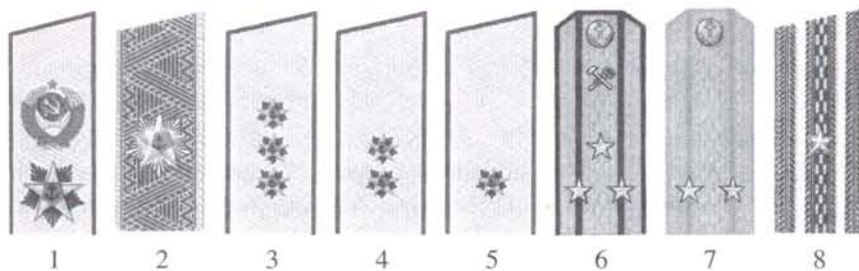
1. ფლოტის ადმირალი. 2. ადმირალი.
3. ვიცე-ადმირალი. 4. კონტრ-ადმირალი.
5. 1-ლი რანგის კაპიტანი. 6. მე-2 რანგის კაპიტანი.
7. მე-3 რანგის სამხედრო ეკიმი. 8. სამხედრო იურისტი. 9. ლეიტენანტი.
10. უმც. ლეიტენანტი. 11. მიჩმანი. 12. მთავარი ზემდევი.
13. 1-ლი თანრიგის მატროსი. 14. მე-2 თანრიგის მატროსი. 15. უფროსი წითელფლოტელი.

საზღოთა არმიის სამხედრო მოსამსახურეთა განმარტებითი ნიშნები
 (1943 წლის 6 იანვრიდან)

1. საზღოთა კავშირის მარშალი. 2. არტილერიის მთავარი მარშალი (1943 09.10-დან).
3. ჯავშანსატანკო ჯარების მარშალი (1943 09.10-დან).
4. არმიის გენერალი. 5. ავიაციის გენერალ-პოლკოვნიკი. 6. გენერალ-ლეიტენანტი (ტექნიკური ჯარები და საინტენდანტო სამსახური).
7. გენერალ-მაიორი. 8. სამხედრო იურისტი (კორპუსის).
9. პოლკოვნიკი. 10. პოდპოლკოვნიკი (არტილერია).
11. ინჟინერ-მაიორი. 12. კაპიტანი (ავიაცია).
13. უფროსი ლეიტენანტი (ავიაცია). 14. ლეიტენანტი. 15. უმცროსი ლეიტენანტი. 16. იუსტიციის ლეიტენანტი.

სამხედრო-საზღვაო ფლოტის მოსამსახურეთა სამხრეები

1. საზღოთა კავშირის ფლოტის აღმირალი (1955.03.03-დან).
 2. ფლოტის ადმირალი (შინელისათვის).
 3. ადმირალი. 4. ვიცე-ადმირალი. 5. კონტრ-ადმირალი. 6. 1-ლი რანგის ინჟინერ-კაპიტანი. 7. (ფლოტის) ავიაციის პოდპოლკოვნიკი.
 8. მე-3 რანგის კაპიტანი (შინელისათვის).
- 1-5, 8 საპარადო ფორმის ტანსაცმლის სამხრეები

საბჭოთა არმიის გენერლების ფორმა სამხრეების
შემოღებად და შემოღების შემდეგ

საბჭოთა კავშირის მნიშვნელოვანი თარიღები და ფაქტები 1917 1991

- 1917 25.10 რუსეთში ბოლშევიკებმა კონტრრევოლუციური სახელმწიფო გადატრიალება განახორციელეს და კანონიერი დროებითი მთავრობა დაამხეს. დაიშალა რუსეთის იმპერია და დამყარდა საბჭოთა ხელისუფლება. შეიქმნა რუსეთის საბჭოთა ფედერაციული სოციალისტური რესპუბლიკა - რსფსრ.
- 1917 08.11 შეიქმნა საბჭოთა რუსეთის შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატი
- 1917 10.11 გამოქვეყნდა დადგენილება საბჭოთა რუსეთის “მუშათა მილიციის შესახებ”.
- 1917 15.12 საბჭოთა რუსეთის ზავი გერმანიასთან და მის მოკავშირეებთან ბრესტ-ლიტოვსკში.
- 1917 16.12 გაუქმდა რუსეთის იმპერიის სამხედრო და სამოქალაქო წოდებები, ჩინები და ტიტულები (შემოღებული იყო პეტრე I მიერ 1722 წ.).
- 1917 20.12 შეიქმნა სრულიად რუსეთის საგანგებო კომისია ფელიქს ძერჟინსკის ხელმძღვანელობით (“ვჩკ”, შემდგომში კი – “გპუ”, “ოგპუ”, “ნკვდ”, “ნკვბ”, “მგბ”, “კვბ”).
- 1918 24.01 საბჭოთა რუსეთის დეკრეტი ახალი სტილის კალენდრის შემოღების შესახებ 1918 14.02-დან. (06.02)
- 1918 28.01 შეიქმნა საბჭოთა რუსეთის მუშურ-გლეხური წითელი არმია (“რკკა”), II თებერვალს კი – მუშურ-გლეხური წითელი ფლოტი.
- 1918 12.03 მოსკოვი გამოცხადდა საბჭოთა რუსეთის დედაქალაქად.
- 1918 25.05 დაარსდა საბჭოთა რუსეთის სასაზღვრო დაცვა.
- 1918 17.07 ეკატერინბურგში ბოლშევიკებმა დახვრიტეს რუსეთის უკანასკნელი იმპერატორი ნიკოლოზ II ოჯახთან ერთად (ტახტის მემკვიდრე 14 წლის ალექსი, 4 ქალიშვილი, მეუღლე და სხვები).
- 1918 05.09 ოფიციალურად გამოცხადდა წითელი ტერორი.
- 1918 16.09 დაწესდა საბჭოთა რუსეთის პირველი წარჩინების ნიშანი – „რსფსრ წითელი დროშის“ ორდენი.
- 1918-19 20 გაჩაღდა სამოქალაქო ომი.
- 1918-19 35 წითელი არმიის მეთაურთა შემადგენლობა დაყოფილი იყო ჯგუფებად: უმცროსი, საშუალო, უფროსი და უმაღლესი, ხოლო თანამდებობრივი ნიშნით – 13 კატეგორიად.
- 1919 12.05 შეიქმნა I გრაივორონსკის რევოლუციური პოლკი, რომელიც იმავე წლის ბოლოს გარდაიქმნა მე-7 ქართულ მსროლელ პოლკად, დაიშალა 1940 წელს. პირადი შემადგენლობა - 450 კაცი, ქართველები - 80%.

- 1920 08.04 დაწესდა სამხედრო ჯილდო – საპატიო რევოლუციური იარაღი, რომლითაც დაჯილდოვდა 21 მხედართმთავარი.
- 1920 25.04 დაიწყო საბჭოთა რუსეთ-უკრაინისა და პოლონეთის ომი, დამთავრდა 1921 18.03.
- 1920 28.04 შეიქმნა აზერბაიჯანის სსრ.
- 1920 18.08 შეიქმნა კავკასიის მე-16 მსროლელთა პოლკი, რომელიც დაიშალა 1939 წელს. პირადი შემადგენლობა - 600 კაცი, ქართველები - 80%.
- 1920 24.11 საზღვრების დაცვა დაევალა სრულიად რუსეთის საგანგებო კომისიას (“ვჩკ”).
- 1920 29.11 შეიქმნა სომხეთის სსრ.
- 1921 16.02 ფილიპე მახარაძის მეთაურობით შეიქმნა რევოლუციური კომიტეტი (რევკომი) – საბჭოთა ხელისუფლების დროებითი საგანგებო ორგანო. რევკომის შემადგენლობაში შევიდნენ: მამია ორახელაშვილი, შალვა ელიავა, გიორგი ელისაბედაშვილი, ალექსანდრე (საშა) გეგეჭკორი, ბესარიონ კვიციანი და ამაიკ ნაზარეტიანი. რევკომმა მიმართა რსფსრ, რათა იგი დახმარებოდა საქართველოს საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებაში.
- 1921 25.02 საბჭოთა რუსეთის მე-11 არმიამ გააფთვრებული ბრძოლების შემდეგ დაიპყრეს თბილისი.
- 1921 თებერ. საბჭოთა ხელისუფლება გამოცხადდა თბილისში – 25 თებერვალს, აფხაზეთში – 4 მარტს, მარტი სამხრეთ ოსეთში – 17 მარტს და აჭარაში – 18 მარტს.
- 1921 26.02 შეიქმნა სსსრ კონტრრევოლუციასთან მებრძოლი საგანგებო კომისია გიორგი ელისაბედაშვილის თავმჯდომარეობით. ამ ორგანომ საბჭოთა კავშირის პერიოდში 7-ჯერ შეიცვალა თავისი სახელწოდება, გამოიცვალა 16 ხელმძღვანელი, აქედან 10 რეპრესიის მსხვერპლი გახდა.
- 1921 08.03 სხვა სახალხო კომისარიატებთან ერთად საქართველოში შეიქმნა სამხედრო და საზღვაო საქმეთა კომისარიატი (სახკომი - შალვა ელიავა) და შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატი (სახკომი - ბესარიონ კვიციანი).
- 1921 11.03 საქართველოს რევკომის ბრძანებით შეიქმნა საქართველოს წითელი არმია. მის სათავეებთან იდგნენ შალვა ელიავა, ლეონიდე ალლაძე, თედორე ბუაჩიძე, გიორგი ქუთათელაძე, გიორგი მაზნიაშვილი, თენგიზ ჟღენტი, სამსონ ლექვთაძე და სხვები. ყველა მათგანი 1937-38 წლებში რეპრესირებულ იქნა.
- 1921 19.03 ყოფილი ქართული ჯარის მთავარსარდალი გენერალი გიორგი მაზნიაშვილი დაინიშნა ქართული წითელი არმიის ცალკეული დივიზიის უფროსად. იმავე წელს დააპატიმრეს და მიუსაჯეს 5 წელი. მცირე დროის შემდეგ მისცეს საშუალება ემიგრაციაში წასულიყო. საბჭოთა ხელისუფლების ნებართვით დაბრუნდა 1925 წელს. შემდეგ ისევ დააპატიმრეს და მიუსაჯეს 25 წელი, მაგრამ 1937 11.12 დახვრიტეს.

- 19 21 20.04 შეიქმნა მუშურ-გლეხური მილიცია, რომლის შემადგენლობაში შევიდა ქალაქისა და მაზრის მილიცია, რკინიგზის მილიცია, წყლის მილიცია, სისხლის სამართლის სამძებრო მილიცია. საბჭოთა მილიცია ორგანიზაციულად შევიდა შს სასკომის შემადგენლობაში, სადაც შემდგომში შეიქმნა მილიციის მთავარი სამმართველო, რომლის ხელმძღვანელი – რესპუბლიკის მილიციის უფროსი ითვლებოდა სსსრ შსსკ კოლეგიის წევრად.
- 19 21 21.04 საქართველოს რევკომის დეკრეტით შეიქმნა სახალხო კომისარიატები.
- 19 21 04.05 გამოიცა რევოლუციური სამხედრო საბჭოს ბრძანება: მე-11 წითელი არმიის ბაზაზე კავკასიის ცალკეული არმიის შექმნის შესახებ.
- 19 21 შეიქმნა კავკასიის I-ლი მსროლელი დივიზია, რომელსაც 19 28 წელს მიენიჭა საქართველოს ცაკ-ის სახელი. პირადი შემადგენლობა – 3500 კაცი. ქართველები – 50%.
- 19 21 12.05 საქართველოს რევკომის ბრძანებით თბილისში შეიქმნა წითელი არმიის მეთაურთა მოსამზადებელი კურსები, რომელსაც 29 სექტემბერს მიენიჭა ახალი სახელი – ქართული შეერთებული სამხედრო სკოლა, შემდგომში კი – ქართული გაერთიანებული სამხედრო სკოლა.
- 19 21 09.11 საქართველოს რევკომმა დაამტკიცა საქართველოს სსრ წითელი ღროშის ორდენის პროექტი. 19 20-ან წლებში საბჭოთა ორდენები დაწესდა აზერბაიჯანში, სომხეთში, უკრაინაში, ბელორუსიაში, უზბეკეთში და სხვა საბჭოთა რესპუბლიკებში.
- 19 22 06.02 გაუქმდა სრულიად რუსეთის საგანგებო კომისია (“ვჩკ”) და შინაგან საქმეთა სასკომთან შეიქმნა სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველო (“გპუ”). საგანგებო კომისიების ნაცვლად დაფუძნდა პოლიტიკური და საგანგებო განყოფილებები. სამმართველოსა და ადგილებზე მისი ორგანოების კომპეტენცია, საგანგებო კომისიის კომპეტენციასთან შედარებით, მნიშვნელოვნად იყო შემცირებული. ზედამხედველობა მთავარ პოლიტიკურ სამმართველოზე როგორც ცენტრში, ისე ადგილებზე ევალებოდა იუსტიციის საგანგებო სახალხო კომისარიატს.
- 19 22 25.02 საბჭოების სრულიად საქართველოს პირველ ყრილობაზე არჩეულ იქნა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი. ამ დღეს რევკომმა მთელი სახელმწიფო ძალაუფლება გადასცა ყრილობას.
- 19 22 03.03 სსსრ გლეხთა და წითელარმიელთა დეპუტატების საბჭოების I ყრილობამ მიიღო მოწოდება საქართველოში წითელი არმიის შექმნის შესახებ.
- 19 22 12.03 გაერთიანდნენ საქართველო, სომხეთი და აზერბაიჯანი. შეიქმნა ამიერკავკასიის საბჭოთა რესპუბლიკების ფედერაცია (19 22 13.12-დან - ამიერკავკასიის საბჭოთა ფედერაციული სოციალისტური რესპუბლიკა - ასფსრ).
- 19 22 16.03 საქართველოში საყოველთაო აჯანყების მოსამზადებლად ფარულად ჩამოყალიბდა “სამხედრო ცენტრი” გენერალ კოტე აფხაზის თავმჯდომარეობით.
- 19 22 03.04 რუსეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალურ მდივნად აირჩიეს იოსებ სტალინი.

- 1922 18.05 სახელმწიფო პოლიტიკურ სამმართველოში შეიქმნა კონტრდაზვერვის განყოფილება ("კრო"). მის პირველ უფროსად დაინიშნა არტურ არტუზოვი (ფრაუჩი).
- 1922 22.05 შეიქმნა ქართული 24-ე საკავალერიო პოლკი. პირადი შემადგენლობა 600 კაცი, ქართველები – 60%.
- 1922 14.06 შექმნილი ქართული ნაკრები ბრიგადის ბაზაზე ჩამოყალიბდა პირველი ქართული მსროლელი დივიზია სამსონ ლექვთაძის მეთაურობით. დივიზია განლაგებული იყო დასავლეთ საქართველოში, შტაბი – ქუთაისში. სხვადასხვა დროს დივიზიის მეთაურები იყვნენ გიორგი თუხარელი, გიორგი ქუთათელაძე, ლეონიდე ალაძე, ღურმიშხან (ღურუ) ბაქარაძე.
- 1922 16.07 შეიქმნა ამიერკავკასიის საგანგებო კომისიის სასაზღვრო ჯარების შტაბი.
- 1922 01.09 ქართული შეერთებული სამხედრო სკოლა გადაკეთდა ქართულ სამხედრო გაერთიანებულ სკოლად. პირველ კურსდამთავრებულთა შორის იყვნენ მომავალი სახელოვანი გენერლები კონსტანტინე ლესელიძე, პორფილე ჩანჩიბაძე, ვასილ მჟავანაძე და სხვ. არსებობის მანძილზე სკოლამ გამოუშვა 5 ნაკადი (1922, 1924, 1925, 1926, 1927), სულ – 591 წითელი მეთაური.
- 1922 16.10 აზერბაიჯანის, სომხეთისა და საქართველოს წითელი არმიები გარდაიქმნა ეროვნულ მსროლელ დივიზიებად.
- 1922 30.12 შეიქმნა საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირი (სსრკ).
- 1922 24.04 შეიქმნა კავკასიის I-ლი ბათალბაშინის მსროლელი პოლკი, რომელიც 1936 წელს გარდაიქმნა 25-ე მსროლელ პოლკად და მიენიჭა აჭარის ცაკ-ის სახელი, დაიშალა 1939 წელს. პირადი შემადგენლობა – 500 კაცი, ქართველები – 90%.
- 1923 დაწესდა საბჭოთა საქართველოს პირველი სახელმწიფო ჯილდო: წითელი დროშის ორდენი.
- 1923 28.02 შეიქმნა ამიერკავკასიის სასაზღვრო ოლქი.
- 1923 20.05 ანტისაბჭოთა აჯანყება საქართველოში ჩაიშალა. თბილისში, ახლანდელი ვაკის პარკის მიდამოებში ბოლშევიკებმა დახვრიტეს "სამხედრო ცენტრის" ბირთვი: გენერლები და ოფიცრები – კოტე აფხაზი (55 წლ.), ალექსანდრე ანდრონიკაშვილი (51 წლ.), ვარდენ წულუკიძე (57 წლ.), როსტომ მუსხელიაშვილი (34 წლ.) და სხვები, სულ 15 ქართველი მამულიშვილი.
- 1923 12.11 შეიქმნა საკავშირო სამხედრო და საზღვაო საქმეთა სახალხო კომისარიატი. ანალოგიური სასკომები მოკავშირე რესპუბლიკებში გააუქმეს.
- 1924 26.01 პეტროგრადს ეწოდა ახალი სახელი – ლენინგრადი.
- 1924 10.04 ქ. ცარიცინს ეწოდა ახალი სახელი – სტალინგრადი.
- 1924 22.04 შეიქმნა ქართული მე-2 მსროლელი დივიზია, რომელსაც 1926 წ. მ. ფრუნზეს სახელი ეწოდა. დივიზია განლაგებული იყო აღმოსავლეთ საქართველოში, შტაბი – თბილისში. 1937 მაისიდან გარდაიქმნა 63-ე სამთო-მსროლელ დივიზიად. სხვადასხვა დროს დივიზიის მეთაურები იყვნენ

ნიკოლოზ ენუქიძე, გიორგი ქუთათელაძე, პეტრე აღნიაშვილი, ვალერიან გიორგაძე, თედორე ბუაჩიძე, კონსტანტინე ლესელიძე.

- 1924 აგვისტო – სექტემბერი განსაკუთრებული სისასტიკით ჩაახშეს აჯანყება საბჭოთა საქართველოში. ბოლშევიკებმა დახვრიტეს მისი ორგანიზატორები: გენერლები – გიორგი ფურცელაძე, სოლომონ ყარალაშვილი, სახალხო გვარდიის სარდალი ვალიკო ჯუღელი და სხვები.
- 1924-1925 წითელ არმიაში გატარდა სამხედრო რეფორმა.
- 1924 01.08 დაწესდა საბჭოთა კავშირის პირველი საერთო-საკავშირო სამხედრო ჯილდო - წითელი დროშის ორდენი.
- 1924 24.10 გენერალ ლეო კერესელიძის წინამძღოლობით პარიზში დაფუძნდა საქართველოს ანტისაბჭოთა პატრიოტული ახალგაზრდული ორგანიზაცია “თეთრი გიორგი”, რომელიც დაიშალა 1950-იან წლებში.
- 1925 01.09 დაარსდა ამიერკავკასიაში ერთადერთი თბილისის მილიციის ორწლიანი სკოლა.
- 1927 თბილისის სამხედრო ქვეითთა სკოლის, ქართული გაერთიანებული სამხედრო სკოლის, აზერბაიჯანის და სომხეთის სკოლების ბაზაზე თბილისში შეიქმნა ამიერკავკასიის ქვეითთა სამხედრო სკოლა.
- 1929 05.09 ქართული 1-ლი მსროლელი დივიზია გარდაიქმნა ქართულ პირველ სამთო-მსროლელ დივიზიად. 1930 წელს დივიზიას მიენიჭა ი. ბ. სტალინის სახელი. 1937 წლის მაისიდან ამ დივიზიას ეწოდა 47-ე სამთო-მსროლელი დივიზია. პირადი შემადგენლობა – 3.800 კაცი, ქართველები – 90%.
- 1930 17.01 გაუქმდა სსრკ შინაგან საქმეთა და იუსტიციის სახალხო კომისარიატები. შინსახკომის ფუნქციები გადაეცა სხვა ორგანოებს, ხოლო მილიციის, სისხლის სამართლის სამმებროსა და საუწყებო მილიციისადმი ხელმძღვანელობა დაეკისრა სახელმწიფო პოლიტიკურ სამმართველოს.
- 1930 06.04 დაწესდა სსრკ უმაღლესი ჯილდო – ლენინის ორდენი.
- 1930 27.06 ემიგრაციაში გარდაიცვალა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ეროვნული გმირი, პოლკოვნიკი ქაიხოსრო (ქაქუცა) ჩოლოყაშვილი (დ. 1888 14.07, დაკრძალულია ლევილის სასაფლაოზე, საფრანგეთი).
- 1930 15.12 საკავშირო და ავტონომიურ რესპუბლიკებში გაუქმდა შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატები. საზოგადოებრივი უსაფრთხოების დაცვის სისტემას სათავეში ჩაუდგინენ მილიციის მთავარი სამმართველოები.
- 1931 31.12 დაარსდა საქართველოს სსრ შრომის წითელი დროშის ორდენი.
- 1932 27.12 გაერთიანებულ სახელმწიფო პოლიტიკურ სამმართველოსთან შეიქმნა მუშურ-გლეხური მილიციის მთავარი სამმართველო.
- 1934 15.03 სამხედრო და საზღვაო კომისარიატი გარდაიქმნა სსრკ თავდაცვის სახალხო კომისარიატად.

- 1934 16.04 დაწესდა საბჭოთა კავშირის გმირის წოდება, ოქროს ვარსკვლავის მედალი კი – 1939 01.08. ეს წარჩინების უმაღლესი ჯილდო მიენიჭა ჩვენს თანამემამულე 19 გენერალს და 150-მდე ოფიცერსა და ჯარისკაცს.
- 1934 10.07 შეიქმნა საერთო-საკავშირო შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატი, რომელშიც გაერთიანდნენ სახელმწიფო უშიშროების ორგანოები და მილიცია.
- 1934 17.07 ამიერკავკასიის ფედერაციაში შემავალ რესპუბლიკებში შეიქმნა შინსახკომის შინაგან საქმეთა სამმართველოები.
- 1935 06.06 შეიქმნა ამიერკავკასიის სამხედრო ოლქი („ზაკვო“), რომლის შტაბი იყო თბილისში.
- 1935 22.09 საბჭოთა შეიარაღებულ ძალებში პირველად დაწესდა პერსონალური სამხედრო წოდებები (უმცროსი მეთაურით დაწყებული და არმიის 1-ლი რანგის მეთაურით დამთავრებული), მანამდე წითელ არმიაში და სამხედრო-საზღვაო ფლოტში წოდებები დაკავებული თანამდებობით განისაზღვრებოდა.
- 1935 22.09 დაწესდა საბჭოთა კავშირის მარშლის წოდება. პირველი მარშლები გახდნენ: ვასილ ბლიუხერი, სემიონ ბუდიონი, ალექსანდრე ეგოროვი, კლიმენტ ვოროშილოვი და მიხეილ ტუხაჩევსკი. საბჭოთა კავშირის მარშლის წოდება მინიჭებული ჰქონდა 41 პირს, მათ შორის ლავრენტი ბერია მე-14 იყო.
- 1936 17.08 ქ. ტფილისის სახელწოდება შეიცვალა თბილისით.
- 1936 შეიქმნა საბჭოთა შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის აკადემია.
- 1936 05.12 მიღებულ იქნა სსრკ ახალი კონსტიტუცია.
- 1937 18.01 ამიერკავკასიის სასაზღვრო ოლქი დაიშალა და შეიქმნა საქართველოს, სომხეთისა და აზერბაიჯანის სასაზღვრო ოლქები.
- 1937 13.02 გაუქმდა ამიერკავკასიის საბჭოთა ფედერაციული სოციალისტური რესპუბლიკა – ასფსრ.
- 1937 15.02 ამიერკავკასიის ოლქის ბაზაზე შეიქმნა სამი სასაზღვრო ოლქი – აზერბაიჯანის, სომხეთისა და საქართველოსი.
- 1937 18.02 მოსკოვში, საკუთარ სახლში გრიგოლ (სერგო) ორჯონიკიძემ თავი მოიკლა.
- 1937 04.05 დამტკიცდა საქართველოს სსრ სახელმწიფო გერბი.
- 1937 30.07 სსრკ შს სახალხო კომისარმა ნ. ეუომა გამოსცა ზესაიდუმლო ბრძანება – დირექტივა №00447 მასობრივი ჯაჭვრა – დაპატიმრების შესახებ, რამაც ფაქტობრივად სათავე დაუდო პოლიტიკურ ტერორს მთელი ქვეყნის მასშტაბით.
- 1937 30.12 შეიქმნა სსრკ სამხედრო-საზღვაო ფლოტის სახკომი. გაუქმდა 1946 25.02.

- 1937-1938 რეპრესიების შედეგად დახვრიტეს საქართველოს წითელი არმიის შემქმნელები და პირველი მეთაურები (“კრასკომები”): ლეონიდე აღლაძე (50 წლ.), ნიკოლოზ ბლუაშვილი (37 წლ.), თედორე (სოსო) ბუაჩიძე (37 წლ.), ვალერიან გიორგაძე (39 წლ.), გიორგი ქუთათელაძე (46 წლ.), ვიქტორ მგალობლიშვილი (43 წლ.) და სხვები, აგრეთვე სასაზღვრო ჯარების ერთ-ერთი პირველი შემქმნელი ივანე მაისურაძე (44 წლ.), შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატისა და სახელმწიფო უშიშროების ხელმძღვანელი მუშაკების დიდი ჯგუფი.
- 1938 24.01 დაწესდა სსრკ პირველი მედალი – „რკკა XX წელი“.
- 1938 16.04 სსრკ თავდაცვის სახკომის ბრძანებით დაიშალა ეროვნული შენაერთები. ქართული 1-ლი დივიზია გარდაიქმნა 47-ე მსროლელ დივიზიად, ქართული მე-2 დივიზია კი – 63-ე მსროლელ დივიზიად, რომლებიც საერთო-საჯარისო ნაწილებს შეუერთდნენ.
- 1938 18.05 საქართველოს სასაზღვრო ოლქის ჯარების უფროსად დაინიშნა კომბრიგი ნესტორ ლაბაძე, რომელმაც ამ თანამდებობაზე დაპყრო სამამულო ომის დამთავრებამდე, უკვე გენერალ-ლეიტენანტის წოდებით.
- 1938 20.06 ამიერკავკასიის სამხედრო ოლქის ყველა ეროვნული შენაერთი და ნაწილი საერთო საკავშირო შენაერთებად და ნაწილებად გარდაიქმნა.
- 1938 08.12 ლავრენტი ბერია დაინიშნა სსრკ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისრად.
- 1938 27.12 დაარსდა სოციალისტური შრომის გმირის წოდება. შრომითი წარჩინების ეს უმაღლესი ჯილდო მიენიჭა 6 ქართველ გენერალს: იოსებ სტალინს, ლავრენტი ბერიას, ვასილ მუჟაჟანაძეს, ალექსანდრე ნადირაძეს (ორჯერ), შალვა ჟიჟილაშვილსა და ედუარდ შევარდნაძეს.
- 1939 01.09 დაიწყო მეორე მსოფლიო ომი. ამ დღეს გერმანელთა ჯარები შეიჭრნენ პოლონეთში. იმ დღესვე მიღებულ იქნა სსრკ კანონი „საყოველთაო სამხედრო ვალდებულების შესახებ“.
- 1939 17.09 წითელმა არმიამ გადალახა პოლონეთის საზღვარი.
- 1939 სექტემბერი პოლონეთში მყოფმა ყველა ქართველმა გენერალმა და მეომარმა მოხალისედ მიიღო ომში მონაწილეობა. პოლონეთში შეჭრილი გერმანული არმიის სარდლობამ გენერალი ალექსანდრე ზაქარიაძე “პოლონეთის დამცველ უკანასკნელ რაინდად” გამოაცხადა. პოლონეთის მტრების წინააღმდეგ ასევე გამიჯნულად იბრძოდნენ პოლონეთის ჯარის სხვა ქართველი გენერლები და ოფიცრები.
- 1939 22.09 ბრესტში ჩატარდა წითელი არმიისა და ვერმახტის ერთობლივი სამხედრო პარადი, რომელიც მიიღეს გერმანელმა გენერალმა გუდერიანმა და კომბრიგმა კრივოშინმა. მეორე მსოფლიო ომის დაწყებიდან გასული იყო 21 დღე.
- 1939 30.11 დაიწყო საბჭოთა კავშირისა და ფინეთის ომი, რომელიც ოთხი თვე მიმდინარეობდა და დასრულდა მშვიდობიანი მოლაპარაკებით 1940 30.03. სსრკ ცოცხალი ძალის დანაკარგები: დაიღუპა 53 522 მეომარი, დაიჭრა 163 772, გაიყინა 12 000 და უგზოუკვლოდ დაიკარგა 16 208. ომი დამთავრდა 1940 12.03.

- 1940 21.03 ავიაციის 37 წლის პოლკოვნიკს (შემდგომში – ავიაციის გენერალ-ლეიტენანტი) ვლადიმერ ნანეიშვილს ფინეთის ომში გამოჩენილი მამაცობისათვის ქართველთა შორის პირველს მიენიჭა საბჭოთა კავშირის გმირის წოდება.
- 1940 07.05 გამოიცა სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულება წითელი არმიისა და სამხედრო-სახლვით ფლოტის უმაღლეს მეთაურთა შემადგენლობის სამხედრო წოდებათა დაწესების შესახებ. გენერლებისა და აღმირალების სამხედრო წოდებებს ანიჭებდა სსრკ სახკომსაბჭო, 1946 წლის შემდეგ კი – სსრკ მინისტრთა საბჭო.
- 1940 04.06 გაზეთ “პრავდაში” გამოქვეყნებულ გენერლების პირველ სიაში (სულ 479 მეთაური) იყო სამი ქართველი პოლკოვნიკი – პავლე აბრამიძე, ნესტორ ლაბაძე და სამხედრო მფრინავი ვლადიმერ ნანეიშვილი. 1938 წლიდან პირველი მათგანი მეთაურობდა დივიზიას, მეორე – საქართველოს სასაზღვრო ოლქის ჯარებს, მესამე კი – მე-18 საავიაციო ბრიგადას.
- 1941 03.02 სსრკ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატი გაიყო ორ დამოუკიდებელ სამსახურად: შინაგან საქმეთა და სახელმწიფო უშიშროების სახალხო კომისარიატებად, (1941 20.07 ისევ გაერთიანდნენ). სახალხო კომისრებად დაინიშნენ ლ. ბერია და ვს. მერკულოვი. საქართველოს სსრ შსსკ გაიყო 1941 11.03.
- 1941 22.06 დაიწყო სსრკ-გერმანიის ომი (დიდი სამამულო ომი). 1941 წლისათვის გერმანიას ჰყავდა 8,5-მილიონიანი არმია, იმ პერიოდისათვის მსოფლიოში ყველაზე დიდი და ძლიერი ჯარი.
- 1941 30.06 შეიქმნა თავდაცვის სახელმწიფო კომიტეტი, რომელშიც შევიდნენ: ი. ბ. სტალინი (თავ-რე), ვ. მ. მოლოტოვი (თავ-რის მოადგ.), კ. ე. ვოროშილოვი, გ. მ. მაღენკოვი, ლ. პ. ბერია. მოგვიანებით მასში გაწვერიანდნენ ნ. ა. ბულგანინი, ნ. ა. ვოზნესენსკი, ა. ი. მიქოიანი.
- 1941 19.07 სსრკ თავდაცვის სახალხო კომისრად დაინიშნა ი. სტალინი (მარშალ ს. ტიმოშენკოს ნაცვლად).
- 1941 08.08 შეიქმნა შეიარაღებული ძალების უმაღლესი მთავარსარდლობის ბანაკი ი. სტალინის მეთაურობით, (გაუქმდა 1945 05.09).
- 1941 08.08 საქართველოს სსრ შინაგან საქმეთა და სახელმწიფო უშიშროების სახკომები გაერთიანდა შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატად.
- 1941 23.08 ამიერკავკასიის სამხედრო ოლქი გარდაიქმნა ამიერკავკასიის ფრონტად (1941 23.11-დან – ამიერკავკასიის მოქმედი ფრონტი).
- 1941 25.08 საბჭოთა რუსეთ-ირანის 1921 წლის ხელშეკრულების მე-6 მუხლის საფუძველზე საბჭოთა ჯარები (45-ე არმია) შევიდნენ ირანის ტერიტორიაზე, რამაც მნიშვნელოვნად გაამაგრა საბჭოთა კავშირის საზღვრები ამიერკავკასიაში. ჯარები გამოიყვანეს 1946 წლის 20 აპრილს.
- 1941 07.11 მოსკოვში, წითელ მოედანზე, ჩატარდა ისტორიული სამხედრო პარადი, რომელზეც სიტყვით გამოვიდა იოსებ სტალინი. ამ დროს თითქმის მილიონიანი ფაშისტური არმია მოსკოვის მისადგომებთან იბრძოდა. ჰიტლერი დარწმუნებული იყო, რომ ამ დღეს თვითონ ჩაატარებდა იქ პარადს, რისთვისაც ფაშისტებმა საპარადო ფორმა შემოიტანეს და სამკვებიც დაამზადეს.

- 1941 30.12 ამიერკავკასიის ფრონტს გადაერქვა სახელი და ეწოდა კავკასიის ფრონტი, რომელიც 1942 წლის 28 იანვარს გაიყო ყირიმის ფრონტად და ამიერკავკასიის სამხედრო ოლქად.
- 1941-1945 საქართველოდან დიდ სამამულო ომში მონაწილეობა მიიღო 700 ათასამდე მეომარმა, 300 ათასზე მეტი შინ არ დაბრუნებულა (ზუსტი ცნობები არ არსებობს). ომში მონაწილეობდა ჩვენი თანამემამულე 82 გენერალი და აღმირალი, 23.000 ოფიცერი. იმ დროს საქართველოს მოსახლეობა შეადგენდა 3,8 მლნ. მცხოვრებს. საქართველომ ომში გაიყვანა მოსახლეობის 18%-ზე მეტი. ეს მჩვენებელი ყველაზე დიდი იყო მთელ საბჭოთა კავშირში.
- 1941-1943 დაიწყო ქართული ეროვნული შენაერთების ჩამოყალიბება. ამ პერიოდში საქართველოში შეიქმნა 224-ე, 242-ე, 394-ე, 392-ე, 406-ე, 276-ე, 349-ე, 414-ე, 296-ე მსროლელი დივიზიები. იმ პერიოდში დივიზიაში საშუალოდ 12,5 ათასი მეომარი იყო. დიდი სამამულო ომის დროს შეიქმნა აგრეთვე 25-ე, 51-ე, 95-ე, 366-ე, 388-ე მსროლელი დივიზიები და მე-7, 83-ე ქვეითი საზღვაო ბრიგადები, რომელთა პირადი შემადგენლობის დიდ ნაწილს ქართველები შეადგენდნენ.
- 1942 26.02 გერმანიის უმაღლესი სარდლობის ხელშეწყობით ჩამოყალიბდა, ძირითადად, ქართველი სამხედრო ტყვეებისაგან დაკომპლექტებული საჯარისო ლეგიონი. ყოველკვირეულად გამოდიოდა გაზეთი "საქართველო", რომლის რედაქტორი გახლდათ გენერალ შალვა მაღლაკელიძის ვაჟი – გაიოზ მაღლაკელიძე.
- 1942 01.05 ამიერკავკასიის სამხედრო ოლქი კვლავ გარდაიქმნა ამიერკავკასიის ფრონტად.
- 1942 14.05 სსრკ თავდაცვის სახელმწიფო კომიტეტის მითითების თანახმად, საქართველოს ტერიტორიის შავი ზღვის სანაპირო ხაზიდან და საბჭოთა კავშირ-თურქეთის სახელმწიფო საზღვრიდან 10-15 კილომეტრის სიღრმეში დაწესდა განსაკუთრებული სამხედრო რეჟიმი. მომდევნო წლებში არსებული სასაზღვრო რეჟიმი უფრო განმტკიცდა, გაფართოვდა და არსებობდა საბჭოთა კავშირის დაშლამდე.
- 1942 25.07 გაჩაღდა კავკასიის ბრძოლა, რომელშიც განსაკუთრებული გმირობა და სიმამაცე გამოიჩინეს
- 1943 09.10 ქართველმა გენერლებმა და მეომრებმა.
- 1942 28.07 უმაღლესმა მთავარსარდალმა ი.ბ. სტალინმა გამოსცა ბრძანება №227: „არც ერთი ნაბიჯი უკან!“. ამ ბრძანებამ უდიდესი როლი შეასრულა დიდი სამამულო ომის პერიოდში.
- 1942 ამიერკავკასიაში გამოცხადდა სამხედრო მდგომარეობა. სამხედრო წესების შემოღებით სექტემბრიდან საქართველოში სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოების ყველა ფუნქცია ამიერკავკასიის ფრონტის სარდლობისა და მისი შენაერთების ხელში გადავიდა.
- 1942 24.10 ჩრდილოეთ აფრიკაში ფაშისტებთან ბრძოლაში გმირულად დაიღუპა საფრანგეთის უცხოური ლეგიონის მე-13 ნახევარბრიგადის მეთაური, პოლკოვნიკი დიმიტრი ამილახვარი (დ. 1906). მისი სახელი 1956 წელს მიენიჭა სენ-სირის სამხედრო აკადემიის 143-ე გამოშვებას.
- 1942 11.11 წითელ არმიაში შემოიღეს მთლიანი ერთმმართველობა და გაუქმდა კომისრების არსებული ინსტიტუტი. კომისრები დაინიშნენ მეთაურების მოადგილეებად პოლიტიკურ დარგში.

- 1942-1943 საბჭოთა კავშირის შეიარაღებულ ძალებში მოხდა სამხედრო წოდებების უნიფიკაცია და დაწესდა ერთიანი პერსონალური სამხედრო წოდებები, რომლებიც არსებობდნენ სსრკ დაშლამდე და მათი უმეტესობა დღესაც არსებობს რუსეთის ფედერაციაში.
- 1943 06.01 სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებით, საბჭოთა არმიის პირადი შემადგენლობისა და სამხედრო-საზღვაო ფლოტისათვის (1943 15.02) დაწესდა ახალი განმასხვავებელი ნიშნები - სამხრეები: გენერლებისა და მარშლებისათვის ოქროსფერი ერთიანი ზომის. გენერალ-მაიორის სამხრეებს უკეთდებოდა 1 ვარსკვლავი, გენერალ-ლეიტენანტისას - 2, გენერალ-პოლკოვნიკისას - 3, არმიის გენერლისას - 4 ვარსკვლავი.
- 1943 15.01 თავდაცვის სახალხო კომისრის ი. სტალინის ბრძანებაში "ახალი განმასხვავებელი ნიშნების შემოღებისა და წითელი არმიის ტანისამოსის ფორმაში ცვლილებების შესახებ" ნათქვამი იყო: "... წითელი არმიის მთელი შემადგენლობა გადავიდეს ახალ განმასხვავებელ ნიშნებზე - სამხრეების ტარებაზე 1943 წლის 1-15 თებერვალს".
- 1943 25.01 ომის ამ პერიოდში გამოიცა საბჭოთა შეიარაღებული ძალების უმაღლესი მთავარსარდლის
- 1945 03.09 იოსებ ბესარიონის ძე სტალინის 375 მისალოცი, ან კიდევ როგორც მას უწოდებდნენ - სამადლობელი ბრძანება. ქართველი გენერლებიდან უმაღლესი მთავარსარდლის ყველაზე მეტი მადლობა დაიმსახურა სახელგანთქმულმა მხედართმთავარმა, საბჭოთა კავშირის გმირმა, გენერალ-ლეიტენანტმა ვლადიმერ ჯანჯღავამ - 13-ჯერ.
 ი. ბ. სტალინის მადლობა 12-ჯერ გამოეცხადა გენერალ-მაიორ ნიკოლოზ კალაძეს, 9-ჯერ - საბჭოთა კავშირის გმირს გენერალ-პოლკოვნიკ პორფილე ჩანჩიბაძეს, 7-ჯერ - ავიაციის გენერალ-მაიორ ესტატე ტატანაშვილს, 6-ჯერ - საბჭოთა კავშირის გმირს ვლადიმერ ნანეიშვილს, გენერალ-პოლკოვნიკ კონსტანტინე ლესელიძეს მარტო ერთი წლის მანძილზე 5-ჯერ გამოეცხადა ი. სტალინის მადლობა; ასეთივე სამადლობელი ბარათი მიიღეს გენერალ-მაიორმა კირილე ჯახუამ და ავიაციის გენერალ-ლეიტენანტმა ვასილ სტალინმა. ი.ბ. სტალინის მადლობა დაიმსახურეს აგრეთვე გენერალ-მაიორებმა - გიორგი ჯინჯარაძემ - 3-ჯერ, ერმალოზ კობერიძემ - 2-ჯერ, გიორგი ყურაშვილმა და კონტრ-ადმირალმა სეით კაპანაძემ - თითოჯერ.
- 1943 14.04 გერმანიის საკონცენტრაციო ბანაკში მოკლეს ტყვედ ჩავარდნილი (1941 16.07) ი.ბ. სტალინის უფროსი ვაჟი, არტილერიის უფროსი ლეიტენანტი 35 წლის იაკობ ჯულაშვილი.
- 1943 21.05 სსსრ შსსკ ისევ ორად გაიყო.
- 1943 08.09 დაწესდა სტალინური პრემიის საპატიო ნიშანი: I, II და III ხარისხისა (პირველი პრემიის მფლობელი, საპატიო ნიშანთან ერთად, იღებდა 200 000 მანეთს).
- 1943 09.10 დასრულდა კავკასიისათვის ბრძოლა (1942 25.07.-31.02-დაცვა, 1943 01.01-09.10-შეტევა). ამ დღეს მე-18 სადესანტო არმიის სარდალს კონსტანტინე ლესელიძეს მიენიჭა გენერალ-პოლკოვნიკის სამხედრო წოდება - პირველს ქართველ საბჭოთა გენერლებს შორის.
- 1943 ოქტომბერი საბჭოთა კავშირში დაარსდა სუვოროვის 9 სამხედრო სასწავლებელი (თითოეული 500 ბავშვისთვის) 7 წლის სწავლების ვადით. ერთ-ერთი მათგანი გაიხსნა ქუთაისში, რომლის

კურატორად დაინიშნა კონტრ-ადმირალი კონსტანტინე სუხიაშვილი. სუვოროვის სასწავლებლებიდან მომავალში გამოვიდნენ შესანიშნავი მხედართუფროსები, მათ შორის გენერლები - გივი ორჯონიკიძე, ვალერიან გომელაური, ანზორ ჯაიანი.

- 1943 08.11 დაწესდა სსრკ უმაღლესი სამხედრო ორდენი „გამარჯვება“, რომლითაც დაჯილდოვდა 17 ადამიანი, მათ შორის იოსებ სტალინი, გიორგი ჟუკოვი და ალექსანდრე ვასილევსკი – ორჯერ.
- 1943 28.11 ირანის დედაქალაქ თეირანში ჩატარდა საბჭოთა კავშირის, ამერიკის შეერთებული შტატებისა და დიდი ბრიტანეთის მთავრობების მეთაურთა კონფერენცია. 1945 წლის 4-11 თებერვალს და 1945 წლის 17 ივლისს - 2 აგვისტოს პერიოდში ასეთივე კონფერენციები მოეწყო ყირიმსა და პოტსდამში. სამივე კონფერენციის ორგანიზაციასა და უშიშროების უზრუნველყოფაში აქტიურად მონაწილეობდნენ ქართველი გენერლები, რომლებმაც მთავრობების მეთაურთა უმაღლესი შეფასება დაიმსახურეს და დაჯილდოვდნენ საბრძოლო ორდენებით.
- 1943 02.12 ჯერ კიდევ მაშინ, ირანიდან ბაქოში ჩასულ იოსებ სტალინს უთქვამს: „... ვიცი, როცა მოკვდები, საფლავზე ნავის გორას დამიყენებენ, მაგრამ ისტორიის ქარი უმოწყალოდ გაფანტავს ამ ნავას“.
- 1943 - 1946 სსრკ თავდაცვის სამინისტროს სისტემაში მოქმედებდა სამხედრო კონტრდაზვერვის სპეციალური სამსახური. იოსებ სტალინის წინადადებით მას ეწოდა „სმერში“ (სიტყვა-სიტყვით „სმერტ შპიონამ“ – სიკვდილი ჯაშუშებს), სადაც მსახურობდნენ და თავი გამოიჩინეს ქართველმა გენერლებმა. საქართველოს „სმერში“-ს პირველი და უცვლელი უფროსი იყო გენერალ-ლეიტენანტი ნიკოლოზ რუხაძე. ეს გასაიდუმლოებული ორგანო მდებარეობდა ყოფილ პლენანოვის გამზირზე, მ. გორკის სახ. პარკის გვერდით. სსრკ სამხედრო კონტრდაზვერვის მთავარი სამმართველოს უფროსი და ერთდროულად თავდაცვის სახკომის მოადგილე იყო გენერალ-პოლკოვნიკი ვიქტორ აბაკუშოვი (1908), შემდგომში სსრკ სახელმწიფო უშიშროების მინისტრი (1946-51). დააპატიმრეს 1951 12.07 და დახვრიტეს 1954 19.12.
- 1944 მარტი აფხაზეთის ზღვისპირა დასახლებულ პუნქტს ერმოლოვსკს დაერქვა გენერალ ლესელიძის სახელი.
- 1944 23.06 მეორე მსოფლიო ომის ერთ-ერთ უდიდეს და ფართომასშტაბიან ბელორუსიის ოპერაციას 29.08 ი. სტალინის წინადადებით ეწოდა კოდური სახელწოდება „ბაგრატიონი“.
- 1944 04.07 დაწესდა წითელი არმიის გენერლების, ოფიცრებისა და ზევადიანი სამსახურის სერჟანტთა დამსახურებისათვის ორდენებითა და მედლებით დაჯილდოების ახალი წესი: 10 წლის სამსახურისათვის დაწესებული იყო მედალი „საბრძოლო დამსახურებისათვის“, 15 წლისათვის – წითელი ვარსკვლავის, 20 წლისათვის – წითელი დროშის ორდენი, 25 წლისათვის – ლენინის ორდენი, 30 წლისათვის – წითელი დროშის მეორე ორდენი. აღნიშნული ორდენებითა და მედლებით დაჯილდოება ხდებოდა წელიწადში ორჯერ: 1 მაისს და 7 ნოემბერს.
- 1945 08.05 გერმანიამ ხელი მოაწერა უსიტყვო კაპიტულაციას. ამ დროს საბჭოთა შეიარაღებულ ძალებში იყო 12 მილიონამდე მებრძოლი. ეს დღემდე რჩება ყველაზე დიდ რაოდენობად მსოფლიოში. მაშინ საბჭოთა კავშირში იყო 12 მარშალი, 5.597 გენერალი და ადმირალი.

- 1945 09.05 მე-2 გვარდიული არმიის სახელგანთქმულმა სარდალმა (1944 ივნისი - 1945 მაისი), გენერალ-პოლკოვნიკმა პორფილე ჩანჩიბაძემ კენიგსბერგში წაიკითხა გერმანიის კაპიტულაციის აქტი.
- 1945 24.06 მოსკოვში, წითელ მოედანზე გაიმართა საბჭოთა ჯარების გრანდიოზული აღლუმი, რომელიც მსოფლიო ისტორიაში შევიდა, როგორც გამარჯვების პარადი. დამარცხებული ფაშისტური არმიებისა და დივიზიების 200-ზე მეტი დროშა და შტანდარტი დაიყარა მავზოლეუმის წინ, რომლის ტრიბუნაზე ამ დიადი გამარჯვების მთავარი გამომჭედელი საბჭოთა შეიარაღებული ძალების უმაღლესი მთავარსარდალი იოსებ ბესარიონის ძე სტალინი იდგა.
- 1945 06.07 გაუქმდა სპეციალური სამხედრო წოდებები შსს და სახელმწიფო უშიშროების სახკომების მეთაურთა შემადგენლობებისათვის და შემოღებულ იქნა გენერლებისა და ოფიცრების წოდებები. 9 ივლისს ამ უწყებების მეთაურთა შემადგენლობას მიენიჭა გენერლის, ლავრენტი ბერიას კი – საბჭოთა კავშირის მარშლის წოდებები.
- 1945 16.07 აშშ ალამოგორდოს რაიონში გამოსცადეს პირველი ატომური ბომბი, რამაც საფუძველი დაუდო ამ საშიში იარაღის ამერიკულ მონოპოლიას. ლავრენტი ბერიას ხელმძღვანელობით საბჭოთა სტრატეგიულმა დაზვერვამ შესძლო შეღწევა “მანჰეტენის პროექტში” და მოკლე ხანში ბირთვული იარაღი საბჭოთა კავშირისათვის აღარ იყო საიდუმლოება.
- 1945 02.08 საბჭოთა დელეგაციის ოფიციალურ შემადგენლობაში (სულ 17 დელეგატი) ბერლინის (პოტსდამის) საერთაშორისო კონფერენციაზე შედიოდა გამოჩენილი პარტიული და სახელმწიფო მოღვაწე, სსრკ საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილე (1943 03.09-დან) სერგო ივანეს ძე ქავთარაძე (1885-1971).
- 1945 09.08 საბჭოთა კავშირმა გამოუცხადა იაპონიას ომი.
- 1945 25.08 ამიერკავკასიის ფრონტი გარდაიქმნა თბილისის და ბაქოს სამხედრო ოლქებად.
- 1945 02.09 მილიტარისტული იაპონიის კაპიტულაციით დამთავრდა მეორე მსოფლიო ომი. ომმა მოიცვა 72 სახელმწიფო. ადამიანთა საერთო დანაკარგი – 60-62 მლნ. კაცი.
- 1945 04.09 გაუქმდა თავდაცვის სახელმწიფო კომიტეტი, უმაღლესი მთავარსარდლობის ბანაკმა შეწყვიტა საქმიანობა, დაიწყო პირადი შემადგენლობის მასობრივი დემობილიზაცია.
- 1941-1945 დიდი სამამულო ომის პერიოდში დაწესებულ იქნა 9 საბრძოლო ორდენი (გამარჯვების, სუვოროვის, კუტუზოვის, ბოგდან ხმელნიცკის, ალექსანდრე ნეველის, უშაკოვის, ნახიძოვის, დიდებისა და სამამულო ომის).
- 1946 14.01 ლ. ბერიას თხოვნით, სხვა სამუშაოებზე დიდ დატვირთვასთან დაკავშირებით, იგი განთავისუფლდა სსრკ შს სახკომის თანამდებობიდან. მის ნაცვლად დაინიშნა ს. კრუგლოვი.
- 1946 24.02 დამტკიცდა საქართველოს სახელმწიფო ჰიმნი.
- 1946 19.03 სახალხო კომისარიატები გარდაიქმნენ სამინისტროებად. შეიქმნა სსრკ შეიარაღებული ძალების სამინისტრო და სხვები.

- 1946 საბჭოთა კავშირში გაიხსნა ევროპაში პირველი ატომური რეაქტორი. მის შექმნაში ქართველ გენერლებსაც მიუძღვით მნიშვნელოვანი წვლილი.
- 1946 26.03 დაიწყო საბჭოთა ჯარების გამოყვანა ირანიდან.
- 1946 25.05 თბილისისა და ბაქოს სამხედრო ოლქების ბაზაზე შეიქმნა ამიერკავკასიის სამხედრო ოლქი.
- 1946 წითელ არმიას ეწოდა საბჭოთა არმია.
- 1946 კალინინგრადის ოლქის ქალაქს პრიოსიში-აილაუს (დაარსდა 1336 წ.) ეწოდა ბაგრატიონოვსკი – გენერალ პეტრე ბაგრატიონის ხსოვნის პატივსაცემად, რომელმაც თავი გამოაჩინა პროიშის-აილაუს ბრძოლაში 1807 წელს.
- 1947 მარტი ი.ბ. სტალინმა დაამტკიცა გადაწყვეტილება სადაზვერვო ორგანოების ხელმძღვანელობის გაერთიანების შესახებ, რის საფუძველზეც შეიქმნა ინფორმაციის კომიტეტი საგარეო საქმეთა სამინისტროს ხელმძღვანელობით. მაშინ ამ ორგანოს სუპერდაზვერვას უწოდებდნენ. დაიშალა 1958 წ. იანვარში.
- 1949 29.08 საბჭოთა კავშირში პირველად გამოსცადეს ატომური ბომბი. მის გამოცდის დროს პოლიგონზე იმყოფებოდნენ: ლავრენტი ბერია, მისი შვილი სერგო - მთავარი კონსტრუქტორი, სარაკეტო ტექნიკის თვალსაჩინო სპეციალისტი, ახალგაზრდა მეცნიერი ჯუმბერ ლომინაძე. ბომბის აფეთქების დილაკს ხელი დააჭირა ჩვენმა თანამემამულემ, თბილისის მკვიდრმა კირილე შჩოლკინმა (1911-68), მომავალში - სოციალისტური შრომის სამეზღის გმირი, სტალინური, სახელმწიფო და ლენინური პრემიების ლაურეატი.
- 1950 25.02 შეიქმნა სსრკ სამხედრო-საზღვაო სამინისტრო. გაუქმდა 1953 15.03.
- 1951 აგვისტო ი.ბ. სტალინის უკანასკნელი ჩამოსვლა საქართველოში (ბორჯომი-წყალტუბო). მასთან ერთად ორკვირიანი დასვენებით იყვნენ შვილები – სვეტლანა და ვასილი, რომლებმაც ინახულეს სექტემბერი ი.ბ. სტალინის სახლ-მუზეუმი ქ. გორში.
- 1953 05.03 გარდაიცვალა იოსებ ბესარიონის ძე სტალინი, არაოფიციალური ვერსიით კი – 2 მარტს.
- 1953 05.03 შინაგან საქმეთა და სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროები ისევ გაერთიანდა ერთ სამინისტროდ – შსს. აგრეთვე გაერთიანდა სსრკ სამხედრო და სამხედრო-საზღვაო სამინისტროები.
- 1953 26.06 არაოფიციალური ვერსიით მოსკოვში, საკუთარ ბინაში ვერაგულად მოკლეს სსრკ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის I მოადგილე, საბჭოთა კავშირის მარშალი ლავრენტი პავლეს ძე ბერია. ამ ვერსიას იზიარებდნენ ლ.პ. ბერიას მეუღლე ქ-ნი ნინა გეგეჭკორი (1905-1991) და ვაჟი ბ-ნი სერგო (1924-2000).
- 1953 10.07 საბჭოთა პრესაში გამოქვეყნდა მთავრობის ინფორმაცია ლ. ბერიას დაპატიმრების შესახებ.
- 1953 20.08 საბჭოთა კავშირმა მსოფლიოში პირველმა გამოსცადა წყალბადის ბომბი, რომლის შექმნაში უდიდესი წვლილი შეიტანეს იოსებ სტალინმა და ლავრენტი ბერიამ.

- 1953 18-23 დეკემბერი მოსკოვში, საიდუმლო ვითარებაში გაიმართა დახურული სასამართლო, რომლის განაჩენის შედეგად იმავე დღეს (23.12) დახვრიტეს საბჭოთა კავშირის მარშალი ლავრენტი ბერია (?), გენერალ-პოლკოვნიკები სერგო გოგლიძე, ბოგდან ქობულაძე, ვსევოლოდ მერკულაძე, გენერალ-ლეიტენანტი ვლადიმერ დეკანოზოვი და სხვები. დღესაც უცნობია, რა მოხდა სინამდვილეში იმ დროს მოსკოვში.
- 1953-1954 ნ. ხრუშჩოვის დაჟინებული მოთხოვნით სახელმწიფო უშიშროებისა და შინაგან საქმეთა ორგანოებიდან დაითხოვეს ასამდე გენერალი და ოფიცერი, რომელთა უმეტესობა ქართველები და ამიერკავკასიის მკვიდრნი იყვნენ. ხრუშჩოვის ეს აქცია არ იყო მხოლოდ ბერიას წინააღმდეგ მიმართული, იგი ანტიქართულიც იყო.
- 1954 13.03 სსრკ შინაგან საქმეთა სამინისტრო ორად გაიყო: შს სამინისტრო და სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტი (“კგბ”). მის სისტემაში შევიდნენ: სახელმწიფო უშიშროების ორგანოები, სასაზღვრო ჯარები, სამხედრო კონტრაზვერვის ორგანოები და სხვა.
- 1955 19-22.09 თბილისში (ყოფილ რკინიგზელთა სახლში) მიმდინარეობდა სსრკ უმაღლესი სასამართლოს სამხედრო კოლეგია, რომელმაც სისხლის სამართლის სასჯელის უმაღლესი ზომა – დახვრეტა მიუსაჯა ყოფილ სსსრ შს სახკომს, გენერალ-ლეიტენანტ ა. ნ. რაფაევს, სსსრ შს მინისტრს, გენერალ-ლეიტენანტ ნ. ა. რუსაძეს, შს მინისტრის მოადგილეს, გენერალ-ლეიტენანტ შ. ო. წერეთელს და სხვებს.
- 1956 დაიწყო ოცდაათიან წლებში პოლიტიკური მოტივებით რეპრესირებულთა რეაბილიტაციის პროცესი.
- 1956 09.03 საბჭოთა ჯარების მიერ ქართველი ახალგაზრდების მშვიდობიანი დემონსტრაციის სისხლიანი ღარბევა თბილისში.
- 1956 მარტი ნ. ხრუშჩოვის ხელმძღვანელობითა და ინიციატივით გაძლიერდა ანტიქართული კამპანია. საბჭოთა კავშირის შეიარაღებული ძალების რიგებიდან მოხდა ქართველი გენერლების, უფროსი ოფიცრების მასობრივი დემობილიზაცია, ეროვნული შენაერთების დაშლა, რამაც საქართველოს უდიდესი ზიანი მოუტანა, ხარგრძლივი დროით დაუკარგა ქართველებს რწმენა სამხედრო სამსახურის მიმართ.
- 1957 09.08 ჩადგა მწყობრში პირველი საბჭოთა ატომური წყალქვეშა ნავი „ლენინური კომკავშირელი“.
- 1957 04.10 კოსმოსში გაუშვეს დედამიწის პირველი ხელოვნური თანამგზავრი. ეს იყო კოსმოსში საბჭოთა კავშირის მრავალწლიანი ჰეგემონიის დასაწყისი. ჭეშმარიტება ითხოვს ვთქვათ, რომ ამ უდიდეს, იმ დროისათვის არნახულ მიღწევას საფუძვლად დაედო იოსებ სტალინისა და ლავრენტი ბერიას უნარიანი ხელმძღვანელობა და საბჭოთა სპეციალისტების ტიტანური შრომა.
- 1959 17.12 შეიქმნა სტრატეგიული დანიშნულების სარაკეტო ჯარები, რომლის სათავეებთან არაერთი ჩვენი თანამემამულე იდგა, მათ შორის საინჟინრო ჯარების მარშალი არჩილ გელოვანი, ინჟინერ-გენერალ-პოლკოვნიკი ალექსანდრე ნადირაძე, საბჭოთა კავშირის გმირი, გენერალ-ლეიტენანტი გალაქტიონ ალფაიძე, ინჟინერ-გენერალ-მაიორი ოთარ კიკნაძე.

- 1960 18.01 გაუქმდა სსრკ შს სამინისტრო. მისი ფუნქციები მოკავშირე რესპუბლიკების შს სამინისტროებს გადაეცა.
- 1961 31.10 ქ. სტალინგრადს (1925 წლამდე-ქ. ცირიციანი) ნ. ხრუშჩოვის ინიციატივითა და მოწადინებით გადაერქვა სახელი და ეწოდა ვოლგოგრადი.
- 1962 19.09 სსსრ შინაგან საქმეთა სამინისტრო გარდაიქმნა საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის რესპუბლიკურ სამინისტროდ ("МООП"). 1968 19.11 მას ისევ დაუბრუნდა ძველი სახელწოდება – შსს.
- 1962 10.11 ეს თარიღი გამოცხადდა დღესასწაულად – „საბჭოთა მილიციის დღედ“. დაწესდა 1962 26.09.
- 1963 02.01 შეიქმნა სამეცნიერო-კვლევითი საგამოცდო ახალი კოსმოდრომი „პლესეცკი“ (არხანგელსკის ოლქი), რომლის პირველ უფროსად დაინიშნა გენერალი გალაქტიონ ალფაიძე.
- 1963 საქართველოს, სომხეთისა და აზერბაიჯანის სასაზღვრო ოლქები გაერთიანდა და კვლავ თებერვალი-აპრილი შეიქმნა ამიერკავკასიის სასაზღვრო ოლქი.
- 1966 26.07 შეიქმნა სსრკ საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის საკავშირო-რესპუბლიკური სამინისტრო.
- 1977 28.10 გამოჩენილ მხედართმთავარს არჩილ გელოვანს მიენიჭა საინჟინრო ჯარების მარშლის წოდება.
- 1979 21.12 აღინიშნა ი.ბ. სტალინის დაბადების 100 წლისთავი.
- 1980 28.10 თბილისში გაიხსნა მარშალ არჩილ გელოვანის ძეგლი.
- 1983 31.07 ჩადგა მწვობრში ჰიდროგრაფიული სამეცნიერო-კვლევითი ხომალდი „მარშალი გელოვანი“, რომელიც დღესაც შედის რუსეთის ფედერაციის წყნარი ოკეანის ფლოტის შემადგენლობაში.
- 1984 24.05 თბილისში გაიხსნა გენერალ პეტრე ბაგრატიონის ძეგლი.
- 1985 03.07 ელუარდ შევარდნაძე დაინიშნა სსრკ საგარეო საქმეთა მინისტრად.
- 1987 28.10 სსრკ კოსმონავტიკის ფედერაციამ დაარსა აკადემიკოს ა. ნადირაძის სახელობის მედალი.
- 1989 15.02 დამთავრდა საბჭოთა ჯარების გამოყვანა ავღანეთიდან.
- 1989 09.04 თბილისში მშვიდობიანი მიტინგის მონაწილეთა სისხლიანი დარბევა საბჭოთა დამსჯელი შენაერთების მიერ... დაიწყო საბჭოთა იმპერიის დაშლა.
- 1990 14.03 კვლავ შემოღებული იქნა სსრკ შეიარაღებული ძალების უმაღლესი მთავარსარდლის თანამდებობა, რომელიც დაიკავა მიხეილ გორბაჩოვმა (სსრკ თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარე 1985 01.03-დან, სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე 1988 01.10-დან, სსრკ პირველი და უკანასკნელი პრეზიდენტი).
- 1991 13.03 შეიქმნა სსრკ უმიშროების საბჭო.

1991 26.05 ზვიად გამსახურდია არჩეულია საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტად.

1991 08.12 საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირმა (სსრკ) შეწყვიტა არსებობა. ამ პერიოდისათვის საბჭოთა არმიაში იყო 4 მლნ. ადამიანი.

1999 11.12 შეიქმნა დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობა (“CHF”, დსთ).

.....

საბჭოთა კავშირის არსებობის პერიოდში დაწესებული იყო შემდეგი სამხედრო და შრომის ორდენები: წითელი დროშის (1918 16.09 - რსფსრ; 1924 01.08 - სსრკ); შრომის წითელი დროშის (1920 28.12 - რსფსრ; 1928 07.09 - სსრკ); ლენინის (1930 06.04.); “საპატიო ნიშნის” (1935 25.11); სამამულო ომის I და II ხარისხის (1942 20.05.); სუვოროვის I, II და III ხარისხის; კუტუზოვის I და II ხარისხის; ალექსანდრე ნეველის (1942 29.07); კუტუზოვის III ხარისხის (1943 08.02); ბოგდან ხმელნიცკის I, II და III ხარისხის (1943 10.10.); “გამარჯვების”; დიდების I, II და III ხარისხის (1943 08.11); უშაკოვის I და II ხარისხის; ნახიძოვის I და II ხარისხის (1944 03.03); ოქტომბრის რევოლუციის (1967 31.10); ხალხთა მეგობრობის (1972 17.12); შრომის დიდების (1974 28.10); სსრკ შეიარაღებულ ძალებში სამშობლოს სამსახურისათვის I, II და III ხარისხის (1974 28.10) ორდენები.

* * *

საბჭოთა კავშირის პირველი მედალი – “რკკა XX წელი” დაარსდა 1938 24.01 (მუშურ-გლეხური წითელი არმიის 20 წლისთავთან დაკავშირებით). დიდ სამამულო ომამდე დაარსდა კიდევ ექვსი მედალი: - “მამაცობისათვის” (1938 17.10), “საბრძოლო დამსახურებისათვის” (1938 17.10), “ოქროს ვარსკვლავის” (1939 01.08) - საბჭოთა კავშირის გმირის განსაკუთრებული წარჩინების ნიშანი; “ნამგალი და ურო” (1940 25.05) - სოციალისტური შრომის გმირის განსაკუთრებული წარჩინების ნიშანი და ორი მედალი შრომითი წარჩინებისათვის. სულ კი საბჭოთა კავშირში დაარსებული იყო სამხედრო და შრომის 57 მედალი.

* * *

სახელმწიფო ორდენებითა და მედლებით აჯილდოებდა სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი.

* * *

ამიერკავკასიისა და საქართველოს საგანგებო კომისიათა 1923 წლის 19 მაისის გაფართოებული სხდომის №19 ოქმის ამონაწერში ვკითხულობთ:

“კონსტანტინე ნიკოლოზის ძე აფხაზი, 55 წლისა, უმაღლესი განათლების მქონე, ყოფ. თავადი, ყოფ. გენერალი, ყოფ. თავადაზნაურთა წინამძღოლი, საქართველოს ეროვნულ დემოკრატია პარტიის ცენტრალური კომიტეტის თავმჯდომარე, რომელიც შევიდა სამხედრო ცენტრში და მონაწილეობდა საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების წინააღმდეგ აჯანყების მომზადების ხელმძღვანელობაში. ეროვნულ დემოკრატია ცენტრალურ კომიტეტში აჯანყების საკითხის განხილვისას, როგორც თვითონ აღიარა, ხმა მისცა დაუყოვნებლივ შეიარაღებულ აჯანყებას - დაიხვრიტოს. განაჩენი მოყვანილ იქნეს სისრულეში 24 საათში“.

* * *

საბჭოთა კავშირში სამხედრო კომისართა ინსტიტუტი არსებობდა 1918-დან 1942 წლამდე (ხანგამოშვებით). სრული ერთმმართველობის დაწყებასა და სამხედრო კომისიების ინსტიტუტის გაუქმებასთან დაკავშირებით, სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1943 წლის 9 ოქტომბრის ბრძანებულებით, საბჭოთა არმიის მეთაურებისა და პოლიტმუშაკებისათვის დაწესდა საერთო სამხედრო წოდებები და განმასხვავებელი ნიშნები.

* * *

მეორე მსოფლიო ომის მთელი ამერიკული ისტორიოგრაფია თვლის, რომ “მსოფლიო ისტორიაში ამ უპრეცედენტო ომის შემოქმედი და უპირველესი სტრატეგი სტალინია”, რომ “რუხველტი მოჯადოებული

იყო სტალინის სამხედრო-პოლიტიკური სტრატეგიითა და აზროვნების სიღრმით”. ჰენრი კისინჯერი - საბჭოთა კავშირის “დანგრევის” ერთ-ერთი მთავარი იდეოლოგი - იოსებ სტალინს “XX საუკუნის ყველაზე დიდ რეალისტ პოლიტიკოსად” მიიჩნევს და აღნიშნავს, რომ “სტალინი თვით რუზველტსა და ჩერჩილზეც კი მაღლა იდგა”.

* * *

„კონსტანტინე ლესელიძე — ბრწყინვალე მხედართუფროსი, არმიის სარდალი, სამშობლოს ერთგული ჯარისკაცი და გულისხმიერი ადამიანი ...“. ასე ახასიათებდნენ მას თანამედროვენი. დიდი სამამულო ომის დროს კ. ლესელიძე მონაწილეობდა თავდაცვით ბრძოლებში — მინსკთან, მდ. ბერეზინასთან, დნებრთან, ბრიანსკთან, ტულასთან, შეტევით ბრძოლებში - მოსკოვთან. იცავდა კავკასიას, მონაწილეობდა ქ. ნოვოროსიისკის, ტამანის ნახევარკუნძულის განთავისუფლებაში, ჟიტომირ-ბერდიჩევის შეტევით ოპერაციაში. მისი თანამებრძოლები ამბობდნენ, რომ იგი იყო არმიის მიერ განხორციელებული ყოველი საბრძოლო ოპერაციის ტენი და გული. სახელოვანმა გენერალ-პოლკოვნიკმა აღზარდა ოფიცერთა დიდი პლეადა.

ნიჭიერი, უნარიანი და მამაცი მხედართუფროსი, რომლის უშუალო მეთაურობითაც საბჭოთა არმიამ დიდი გზა განვლო, ომის დამთავრებას ვერ მოესწრო. კონსტანტინე ლესელიძე 1944 წლის 21 თებერვალს გარდაიცვალა. მან მნიშვნელოვანი კვალი დატოვა ქართველ სამხედრო მოღვაწეთა ისტორიაში. დიდი სამამულო ომის სამი წლის განმავლობაში გენერალი კონსტანტინე ლესელიძე დაჯილდოებული იყო ლენინის, წითელი დროშის, სუვოროვის I ხარისხის, კუტუზოვის I ხარისხის, ბოგდან ხმელნიცკის I ხარისხის, ორი წითელი ვარსკვლავის ორდენებით. საბჭოთა კავშირში ამგვარი საპატიო ჯილდოებით ომის პირველ სამ წელიწადში ერთეულები იყვნენ დაჯილდოებული.

კონსტანტინე ლესელიძის მეუღლე — ნინო შეწირული სამაგალითო მეუღლე და დედა გახლდათ. ომის წლებში, როდესაც მისი ქმარ-შვილი ფრონტზე იყო, იგი დღე და ღამე სამხედრო ჰოსპიტლებში ატარებდა და რითაც შეეძლო ეხმარებოდა, ამხნევებდა და უვლიდა დაჭრილებს. ასეთი იყო მთელი თავისი სიცოცხლის მანძილზე... უკვე მძიმედ ავადმყოფი ქალბატონი ნინო ცდილობდა მხნედ შეხვედროდა მეუღლის გარდაცვალების 30 წლისთავს. ზუსტად იმ თვეს, იმ რიცხვში და იმ საათზე, ოღონდ სამი ათეული წლის შემდეგ, ნინო შეწირულმა სული დალია... მართლაც, როგორც აღნიშნა მწერალმა და ჟურნალისტმა მიხეილ დავითაშვილმა, ნინო შეწირულმა ჭეშმარიტად გაამართლა თავისი გვარი - ცხოვრება ქვეყანას, ერსა და ოჯახს შესწირა!

მადლიერმა ქართველმა ხალხმა გამოჩენილი მხედართმთავრის ნეშტი ძველი ვერის სასაფლაოდან გადმოასვენა და მეუღლესთან ერთად დიდუბის პანთეონში დაკრძალა.

* * *

1945 წლის 24 ივნისს, გამარჯვების პარადის მონაწილეთა პატივსაცემად გამართულ ბანკეტზე, სადაც ვალმოხდილი მხედართმთავარი, საბჭოთა კავშირის გმირი, გენერალი-პოლკოვნიკი პორფილე ჩანჩიბაძე მეუღლესთან ერთად იყო მიწვეული, ცნობილ სარდლებთან ერთად მისი სადღეგრძელოც პერსონალურად შეისვა. 1950 წლის 14 მარტს გენერალი პორფილე ჩანჩიბაძე გარდაიცვალა. მისი ცხედარი მხედრული პატივით დაკრძალეს მოსკოვში, ნოვოდევიჩის პანთეონში. ქართველი შევარდენის საფლავზე აღმართულია თეთრი მარმარილოს ქანდაკება. დღესაც აღელვებს პატრიოტების გულებს მის მიერ ომის მრისხანე წამებში გაცემული ბრძანება: „მიცვალებულები დაასაფლავეთ, დაჭრილები გამოიყვანეთ, დანარჩენები - წინ!“ ასეთი დარჩა შთამომავლობის მეხსიერებაში ჩვენი სახელოვანი თანამემამულე პორფილე ჩანჩიბაძე — იერიშის გენერალი, რომელმაც არ იცოდა რა იყო მარცხი.

* * *

სამამულო ომის წლებში გავრცელდა ჰუმანური ინიციატივა — საბჭოთა მოქალაქეების მიერ ომში დაღუპულთა უპატრონოდ დარჩენილი ბავშვების შვილად აყვანა. ქართველ გენერალთაგან ამ ინიციატივას გამოეხმაურნენ და უპატრონოდ დარჩენილი ბავშვები იშვილეს გენერლებმა პორფილე ჩანჩიბაძემ, ვლადიმერ ზარელუამ, ილარიონ გაგუამ და სხვებმა.

* * *

საბჭოთა კავშირის უმაღლესი სამხედრო ორდენით “გამარჯვება” დაჯილდოვდა 17 ადამიანი. სულ გაცემული იყო 20 ორდენი. „გამარჯვების“ ორდენით ორჯერ იყვნენ დაჯილდოებულნი საბჭოთა კავშირის გენერალისიმუსი იოსებ სტალინი, მარშლები გიორგი შუკოვი და ალექსანდრე ვასილევსკი; თითოჯერ – საბჭოთა კავშირის მარშლები კონსტანტინე როკოსოვსკი, ივანე კონევი, როდიონ მალინოვსკი, თედორე ტოლბუხინი, ლეონიდ გოვოროვი, სემიონ ტიმოშენკო, კირილე მერეცკოვი და არმიის გენერალი ალექსი ანტონოვი. აქედან ამიერკავკასიის სამხედრო ოლქის სარდლები იყვნენ: საბჭოთა კავშირის მარშლები თ. ი. ტოლბუხინი (1947-49), კ. კ. როკოსოვსკი (1957) და არმიის გენერალი ა.ი. ანტონოვი (1950-54).

1945 წელს “გამარჯვების” ორდენით დაჯილდოვდნენ აშშ არმიის გენერალი დუაიტ ეიზენჰაუერი - შემდგომში აშშ პრეზიდენტი, ბრიტანეთის ფელდმარშალი ბერნარდ მონტგომერი, იუგოსლავიის მთავრობის მეთაური, მარშალი ბროზ ტიტო, პოლონეთის ჯარის მთავარსარდალი მ. როლ-ჟიმერსკი.

რუმინეთის მეფე მიხაი I “გამარჯვების” ორდენით დაჯილდოვდა 1945 06.07 “ჰიტლერულ გერმანიასთან კავშირის გაწყვეტისა და გაერთიანებულ ერებთან კავშირის დამყარების მხრივ რუმინეთის პოლიტიკის გადაჭრით შემობრუნების მამაცური აქტისათვის... “. დღეს იგი “გამარჯვების” ორდენის ერთადერთი ცოცხალი კავალერია. 1978 20.02 ამ ორდენით დაჯილდოვდა საბჭოთა კავშირის მარშალი ლეონიდ ბრეჟნევი!?

* * *

საბჭოთა პერიოდში სამხედრო-სახლვაო ფლოტში იყო ათი ადმირალი საქართველოდან, მათ შორის – ექვსი ქართველი.

საქართველოს მკვიდრნი იყვნენ საბჭოთა კავშირის ფლოტის ადმირალი – იუმაშევი, ვიცე-ადმირალები – აბაშივილი და ჩეროკოვი, კონტრ-ადმირალები – ანანიაშვილი, არვანოვი, ლეჟავა, კაპანაძე, რამიშვილი და სუხიაშვილი. დღეს საქართველოს შეიარაღებულ ძალებში ერთადერთი კონტრ-ადმირალია – ალექსანდრე ჯავახიშვილი.

საბჭოთა კავშირის ფლოტის სახელგანთქმულმა ადმირალმა ივანე ისაკოვმა ბავშვობა თბილისში გაატარა, სადაც შშობლებმა იგი ჩვილ ასაკში ჩამოიყვანეს. ივანე ისაკოვმა თბილისში აიდგა ფეხი, აქ სწავლობდა და დეკაჟკაცებული რუსეთში გაემგზავრა. დიდი სამამულო ომის წლებში მსახურობდა თბილისში (1942-45). მრავალ საბუთში დაბადების ადგილად თბილისი ეწერა, თავს თბილისელად თვლიდა და ამით ძალიან ამყობდა.

* * *

საბჭოთა კავშირის პერიოდში სამხედრო გენერლისა და ადმირალის წოდება მინიჭებული ჰქონდა ჩვენს 224 თანამემამულეს, გენერალ-მაიორით დაწვებული და საბჭოთა კავშირის გენერალისიმუსით დამთავრებული, კონტრ-ადმირალით დაწვებული და საბჭოთა კავშირის ფლოტის ადმირალით დამთავრებული.

* * *

- ქართველი გენერლებიდან სახელმწიფოსა და რესპუბლიკის ხელმძღვანელები იყვნენ და არიან:
- იოსებ სტალინი – საბჭოთა კავშირის კპ ცკ გენერალური მდივანი (1922 03.04 - 1953 05.03);
 - ლავრენტი ბერია – საქართველოს კპ ცკ I მდივანი (1931 14.10 - 1938 31.08);
 - ვასილ მჟავანაძე – საქართველოს კპ ცკ I მდივანი (1953 20.09 - 1972 21.09);
 - ედუარდ შევარდნაძე – საქართველოს კპ ცკ I მდივანი (1972 21.09 - 1985 06.07), საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფოს მეთაური (1992 0.11 - 1995 25.11), საქართველოს პრეზიდენტი (1995 25.11 - დღემდე);
 - ასლან აბაშიძე – აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მეთაური, უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე (1991-დან დღემდე);
 - ჟიული შარტავა – აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე (1993 18.07-27.09);

თამაზ ნადარეიშვილი, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე (1995-დან დღემდე).

* * *

ცნობილი ტრაგიკული მოვლენების შემდეგ (თბილისი, 9 მარტი, 1956 წ.) საქართველოს ეროვნული სამხედრო კადრების მიმართ ფარული დისკრიმინაცია არ შეწყვეტილა საბჭოთა კავშირის დაშლამდე, რამაც ქართველ ჭაბუკებს ხანგრძლივი პერიოდით დაუკარგა სამხედრო პროფესიის დაუფლების სურვილი. ეს მაშინ, როცა ოდითგან მეომრის პროფესია საქართველოში უპირველეს პროფესიად ითვლებოდა. ნიკიტა ხრუშჩოვმა – ამ ბედოვლათმა პოლიტიკანმა - დიდი ტკივილი მიაყენა გენერლებისა და ადმირალების თანამდებობაზე მყოფ ჩვენს თანამემამულეებს. მაგალითად, საბჭოთა კავშირის გმირს, ზღვის რაინდს, I რანგის კაპიტანს იაროსლავ იოსელიანს; მაღალჩინოსან პოლიტმუშაკს პოლკოვნიკ ვარლამ ჯანჯღავას; ერთ-ერთ მაღალკვალიფიციურ სპეციალისტს, I რანგის ინჟინერ-კაპიტანს გურამ პირველს; პოლკოვნიკ ირაკლი მისაიას და ბევრ სხვას, რომლებიც მსახურობდნენ გენერლებისა და ადმირალის თანამდებობებზე და ისე დაემშვიდობნენ სამხედრო სამსახურს, რომ ვერ ეღიროსნენ ესოდენ მაღალ წოდებას.

* * *

ლავრენტი ბერიას დახვერტის შემდეგ ნ. ხრუშჩოვის “წყალობით” სსრკ სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტში თითქმის ათი წლის მანძილზე არც ერთ ქართველს არ უმსახურია. როცა 1964 წლის დასაწყისში დადგა ქართველი ეროვნების თანამშრომლის მოსკოვში, “კვბ”-ს ცენტრალურ აპარატში მიწვევის საკითხი, არჩევანი პოლპოლკოვნიკ ვიორგი ფიფიაზე შეაჩერეს. ჩვენი თანამემამულე ხანგრძლივი პერიოდის მანძილზე ერთადერთი ქართველი იყო საბჭოთა უშიშროების ცენტრალურ აპარატში. მის ერუდიციაზე, შრომისუნარიანობასა და საქმის ღრმა ცოდნაზე მეტყველებს ის, რომ ათი წლის მანძილზე, უკვე გენერალ-მაიორი ვიორგი ფიფია სსრკ სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტში ხელმძღვანელობდა ყველაზე პასუხსაგებ და ზესაიდუმლო დარგს – საინფორმაციო-ანალიტიკურ სამმართველოს. ათობით სამეცნიერო შრომის ავტორი, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, ლეგენდარული მზვერავი და ანალიტიკოსი, გენერალ-მაიორი ვიორგი ფიფია ცნობილია, აგრეთვე, როგორც განმაურებული კინოფილმებისა და ტელესერიალების “გაზაფხულის ჩვიდმეტი გაელვების”, “ფრონტი ფრონტის ხაზს იქით” და სხვ. მთავარი მეცნიერ-კონსულტანტი. მისი ფსევდონიმები იყო: გ. კოლხი, გ. ვ. ივერინი, რაც თვალნათლივ მიგვანიშნებს მშობლიური საქართველოსადმი მის უსაზღვრო სიყვარულზე.

* * *

სტალინის ორივე ვაჟი გმირულად იბრძოდა დიდ სამამულო ომში. არტილერიის უფროსი ლეიტენანტი იაკობ ჯულაშვილი (1908-1943) და ავიაციის გენერალ-ლეიტენანტი (წოდება მიენიჭა ომის შემდეგ) ვასილ სტალინი (1921-1962). პირველი დაიღუპა ფაშისტურ საკონცენტრაციო ბანაკში - 1943 14.04, მეორე კი დააპატიმრეს - 1953 28.04, იჯდა ვლადიმირის, შემდეგ ლეფორტოვის ციხეში, გვართ ვასილიევი ვასილ პავლეს ძე და განთავისუფლების შემდეგ რამდენიმე თვეში საეჭვო სიკვდილით გარდაიცვალა ყაზანში, დაიკრძალა იქვე 1962 19.03 ჯულაშვილის გვართ. 2002 წლის ოქტომბერში გადმოსვენებულია მოსკოვში.

* * *

ლავრენტი ბერიას ერთადერთი ვაჟი სერგო (1924-2000) დიდი სამამულო ომის დროს იბრძოდა კავკასიის ფრონტზე, ასრულებდა უმაღლესი მთავარსარდლის სპეციალურ დავალებებს თეირანის, იალტისა და პოტსდამის კონფერენციებზე (1943-45).

მან ჯერ კიდევ 16 წლის ასაკში დაამთავრა სადაზვერვო სკოლა, შემდეგში კი – ლენინგრადის სამხედრო ელექტროტექნიკური აკადემია. ინჟინერ-პოლკოვნიკი (1947), ტექნიკურ მეცნიერებათა დოქტორი (1952), სტალინური პრემიის ლაურეატი (1950), ლენინისა და წითელი ვარსკვლავის ორდენების და მედლების კავალერი სერგო ბერია ხელმძღვანელობდა განთქმულ №1 საკონსტრუქტორო ბიუროს (ზესაიდუმლო

სარაკეტო სისტემები) და ამ დარგში ითვლებოდა საბჭოთა კავშირში ყველაზე მაღალ ავტორიტეტად, ხომალდსაწინააღმდეგო რაკეტული სისტემების სპეციალისტად. იგი ბრწყინვალედ ფლობდა გერმანულ და ინგლისურ ენებს. ყველაფერ ამას სერგო ბერიაძე მიაღწია თავისი შრომითა და ნიჭით 28 წლამდე. მამის მკვლელობის შემდეგ (1953 26.06) დედასთან ნინა გეგეჭკორთან (1905-1991) ერთად დააბატიმრეს. ქვეყნის უმაღლესი ხელისუფლება და პირადად ხრუშჩოვი მიხვდნენ, თუ რა დიდი მასშტაბის სპეციალისტი და მეცნიერი იყო სერგო და იძულებული გახდნენ გაენთავისუფლებინათ იგი. ათი წელი (1954-64) სერგო ბერიაძე და დედამისი მუშაობდნენ სვერდლოვსკში, შემდეგ კი – კიევიში, სადაც სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის „კომეტის“ დირექტორი და მთავარი კონსტრუქტორი იყო. რუსეთის გაზეთში მოთავსებულ ნეკროლოგში იგი მოიხსენიეს, როგორც სერგო ალექსის ძე გეგეჭკორი (!)...

* * *

ცნობილია, რომ მეორე მსოფლიო ომის წლებში საბჭოთა კავშირი ყოველ ღონეს ხმარობდა ატომური იარაღის შესაქმნელად, რისთვისაც მობილიზებული იყო ქვეყნის მთელი სადაზვერვო და სამეცნიერო-ტექნიკური პოტენციალი.

ამავე დროს არსებობდა მთელი რიგი ხელის შემშლელი მიზეზები და მათ შორის აუცილებელი კომპონენტების, კერძოდ კი, ურანის უქონლობა.

ი. სტალინმა, რომელიც პირადად ხელმძღვანელობდა ატომური იარაღის შექმნის სამუშაოებს, დაავალა ლ. ბერიაძეს, ატომური იარაღის შექმნის სამთავრობო კომისიის თავმჯდომარეს, რაც შეიძლება მოკლე დროში გადაეჭრა ეს მეტად სერიოზული პრობლემა.

საბჭოთა სპეცსამსახურებისათვის ცნობილი იყო, რომ ურანი გააჩნდა კანადას. ლ. ბერიაძე წინადადებით, კანადის დიპლომატიურ წარმომადგენლობაში სამუშაოდ მიავლინეს საბჭოთა დაზვერვის ერთ-ერთი ყველაზე ნიჭიერი წარმომადგენელი ბოგდან (ბახჩო) ქობულოვი. მან შეძლო ურთულესი ამოცანის შესრულება – მოიპოვა ურანი, მაგრამ უფრო რთული აღმოჩნდა მისი კანადიდან გამოტანა.

ბ. ქობულოვმა მოიგონა ბრმა ნაწლავის ავადმყოფობა, კანადელ ექიმებს გააკეთებინა ოპერაცია, რის შემდეგაც, იქვე, კანადაში, საბჭოთა ექიმების მეშვეობით, ნაჭრილობებში ჩაუდეს ურანი და ასე, სიცოცხლის რისკის ფასად გახდა შესაძლებელი ამ უძვირფასესი ნივთიერების სსრ კავშირში ჩამოტანა.

* * *

სოხუმთან ახლოს, დაბა აგუძერაში, მეორე მსოფლიო ომის დამთავრებისთანავე, დაარსდა მსხვილი სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, რომლის განთავსებას ხელმძღვანელობდა უშიშროების გენერალ-მაიორი ალექსანდრე კოჭლავაშვილი.

საინტერესოა, რომ აღნიშნული ცენტრი დაფუძნდა ჰიტლერის სპეციალური დავალებით შექმნილი ატომური იარაღის ინსტიტუტის ბაზაზე. აღსანიშნავია, რომ ამ ინსტიტუტის ხელში ჩაგდება დიდად იყვნენ დაინტერესებულნი მეორე მსოფლიო ომში საბჭოთა კავშირის მოკავშირეები, განსაკუთრებით კი – ამერიკის შეერთებული შტატები.

ლავრენტი ბერიაძის ინიციატივით, 1945 წლის აპრილში ბერლინში გაიგზავნა სამი თვითმფრინავი, რომელთა მეშვეობითაც ეს ინსტიტუტი მთელი შემადგენლობით – 200-მდე გერმანელი მეცნიერი, თავიანთი ოჯახის წევრებით, მოწყობილობით, ევაკუირებულ იქნა სოხუმში, სანატორიუმ „სინოპის“ ტერიტორიაზე.

შემდგომში ეს კვლევითი ცენტრი ჩამოყალიბდა სოხუმის ფიზიკურ-ტექნიკურ ინსტიტუტად, რომელმაც თავისი მეცნიერული მიღწევებით შორს გაითქვა სახელი. სამწუხაროდ, ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის შემდგომ იგი აღარ ფუნქციონირებს.

უნდა აღინიშნოს, რომ ბერიაძის ხელმძღვანელობით შექმნილი იყო ატომური კვლევის არაერთი ანალოგიური ცენტრი საბჭოთა კავშირის ტერიტორიაზე

* * *

1953 წლის 18-23 დეკემბერს მოსკოვში შედგა სსრ კავშირის უმაღლესი სასამართლოს სპეციალური სასამართლოს „სუდებნოე პრისუტსტვიეს“ (судебное присутствие) დახურული სხდომა. მისი თავმჯდომარე იყო საბჭოთა კავშირის მარშალი ი.ს. კონევი, ხოლო წევრთა შემადგენლობაში შედიოდნენ: საკავშირო პროფესიული კავშირების ცენტრალური საბჭოს თავმჯდომარე ნ.მ. შვერნიკი, სსრკ უმაღლესი სასამართლოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე ე.ლ. ზეიდიანი, არმიის გენერალი კ.ს. მოსკალენკო, მოსკოვის საოლქო კომიტეტის პირველი მდივანი ნ.ა. მიხაილოვი, საქართველოს პროფსაბჭოს თავმჯდომარე მ.ი. კუჭავა, მოსკოვის საქალაქო სასამართლოს თავმჯდომარე ლ.ა. გრომოვი, სსრკ შინაგან საქმეთა მინისტრის პირველი მოადგილე კ.ფ. ლუნევი.

მოგვყავს ამონაწერი სასამართლო კოლეგიის სხდომის ოქმიდან:

“1953 წლის 18 დეკემბრის დილის 10 საათი:

თავმჯდომარე: სსრკ უმაღლესი სასამართლოს სპეციალური სასამართლო “პრისუტსტვიეს” სხდომა გახსნილად ცხადდება. განიხილება საქმე ლავრენტი პავლეს ძე ბერიას, ვსევოლოდ ნიკოლოზის ძე მერკულოვის, ვლადიმერ გიორგის ძე დეკანოზოვის, ბოგდან ზაქარაიას ძე ქობულოვის, სერგო არსენის ძე გოგლიძის, პავლე იაკობის ძე მეშკის, ლევ ემილიანეს ძე ვლოდიმირსკის ბრალდების გამო...

– თავმჯდომარე: „ვიწყებთ სასამართლო ძიებას. ამხანაგო მდივანო, გამოაქვეყნეთ საბრალდებო დასკვნა...”

საბრალდებო დასკვნიდან ჩანს, რომ სსრკ უმაღლესმა საბჭომ განიხილა რა 1953 წლის 8 აგვისტოს საკითხი სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულების დამტკიცების შესახებ “ლ. ბერიას ანტისახელმწიფოებრივ დანაშაულებრივ ქმედებებზე”, მიიღო შემდეგი დადგენილება:

“ლ. ბერიას ანტისახელმწიფოებრივ დანაშაულებრივ ქმედებათა გამოაშკარავების შედეგად საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის უმაღლესი საბჭო ადგენს:

დამტკიცდეს სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულება ლ.პ. ბერიასათვის სსრკ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატის უფლებამოსილების ჩამორთმევის, მისი სსრკ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილისა და სსრკ შინაგან საქმეთა მინისტრის თანამდებობებიდან მოხსნის, მისთვის მინიჭებული ყველა წოდებისა და ჯილდოს ჩამორთმევისა და ლ.პ. ბერიას დანაშაულებრივი ქმედებების საქმის სსრკ უმაღლესი სასამართლოსთვის განსახილველად გადაცემის შესახებ”.

* * *

თხუთმეტი წლის მანძილზე 1938-დან 1953 წლამდე, სახელმწიფო უშიშროების და შინაგან საქმეთა ორგანოებში, როგორც ცენტრალურ აპარატში, ისე მოკავშირე რესპუბლიკებსა და ავტონომიებში, ხელმძღვანელ თანამდებობებზე მრავლად იყვნენ წარმოდგენილი საქართველოდან წარგზავნილი ჩეკისტები.

1938-53 წლებში სახელმწიფო უშიშროებისა და შინაგან საქმეთა სისტემის პრაქტიკული ორგანიზატორი და ხელმძღვანელი იყო ლავრენტი ბერია.

ორგანოების ცენტრალურ აპარატში მსახურობდნენ გენერლები: სერგო გოგლიძე, ვლადიმერ დეკანოზოვი, ბოგდან და ამაიაკ ქობულოვები, ანდრო კაპანაძე, სტეფანე მაძულოვი, ვსევოლოდ მერკულოვი, იუველიან თოფურიძე-სუშბათოვი, პეტრე შარია, ლავრენტი ცანავა (ჯანჯღავა), ბენიამინ გულსტი, სოლომონ მილშტეინი, გრიგოლ ბეჟანოვი.

ადგილებზე ხელმძღვანელ თანამდებობაზე იმყოფებოდნენ:

ილარიონ ტალახაძე – დაღესტნის ასსრ სახელმწიფო უშიშროების სამსახურის უფროსი (1920 - 24);

ილარიონ გაგუა – მოსკოვის კრემლის კომენდანტის მოადგილე (1938 - 1941);

მიხეილ გვიშიანი – ზღვისპირეთის, კუბიშევის ოლქის (1950 23.01 - 1953 15.06) სახელმწიფო უშიშროებისა და შინაგან საქმეთა ორგანოების ხელმძღვანელი (1938 - 1950);

სერგო გოგლიძე – სახელმწიფო უშიშროებისა და შს ორგანოების ხელმძღვანელი ლენინგრადის ოლქში (1938-1941), შორეულ აღმოსავლეთში (1941-1951), უზბეკეთის სსრ-ში (1951-1952);

ვლადიმერ დეკანოზოვი – საბჭოთა კავშირის ელჩი გერმანიაში (პრაქტიკულად საბჭოთა დაზვერვის რეზიდენტი) (1940-1941);

ანდრო ზოდელავა – ჩრდილო ოსეთის სახელმწიფო უშიშროებისა და შს ორგანოების უფროსი (1939-42);

ვარლამ კაკუჩაია – ჩრდილო ოსეთის (1943-1947), ნოვოსიბირსკის, როსტოვის ოლქების სახელმწიფო უშიშროებისა და შს ორგანოების უფროსი (1947-1953);

გრიგოლ კარანაძე – ყირიმის ასსრ (1938-1942) და დაღესტნის ასსრ (1942-1943) სახელმწიფო უშიშროებისა და შს ორგანოების უფროსი;

ამაიაკ ქობულაძე – უზბეკეთის სსრ სახელმწიფო უშიშროებისა და შს ორგანოების უფროსი (1941-45);

ალექსი საჯაია – უზბეკეთის სსრ სახელმწიფო უშიშროების ორგანოების უფროსი (1938-1941);

იუველიან თოფურაძე-სუმბათოვი – აზერბაიჯანის სსრ სახელმწიფო უშიშროების ორგანოების უფროსი (1934-1938);

ლავრენტი ცანავა (ჯანჯღავა) – ბელორუსიის სსრ სახელმწიფო უშიშროების ორგანოების უფროსი (1938-1941, 1943-1951);

სერგო დავლიანიძე – სსრკ შს და სახელმწიფო უშიშროების ორგანოების უფროსი ჩრდილო კავკასიაში (1944-1948);

სოლომონ მილშტეინი – უკრაინის სსრ შს მინისტრის მოადგილე (1953 15.03-26.06).

* * *

ლავრენტი ბერიას განადგურების შემდეგ საქართველოდან გამოსული უმაღლესი კვალიფიკაციის ათეულობით ჩეკისტი დახვრიტეს, დააპატიმრეს ან გააძევეს სახელმწიფო უშიშროებისა და შინაგან საქმეთა ორგანოებიდან.

* * *

ბევრი ქართველი გენერალი და ადმირალი ასრულებდა, როგორც მაშინ ოფიციალური პრესა წერდა, ინტერნაციონალურ ვალს საზღვარგარეთის ქვეყნებში.

ესპანეთში რესპუბლიკური არმიის რიგებში იბრძოდნენ სიმონ რამიშვილი და ვლადიმერ მოდებაძე (1936-37).

ვიეტნამში სპეციალური სამხედრო მისიით იმყოფებოდა არტილერიის გენერალ-ლეიტენანტი ლეონიდე მარლანიძე.

ცნობილი კუბის კრიზისის პერიოდში ფიდელ კასტროს დასახმარებლად სამხედრო-საზღვაო მრჩევლად იქ იმყოფებოდა ვიცე-ადმირალი გიორგი აბაშვილი, 1972-82 წლებში კი – გენერალი გივი ორჯონიკიძე.

1980-იან წლებში საბჭოთა კავშირის სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის წარმომადგენლობის ხელმძღვანელის მოადგილე და საკავშირო შინაგან საქმეთა სამინისტროს წარმომადგენლად კუბაზე მსახურობდნენ გენერალ-მაიორი პანტელეიმონ გიორგაძე და მომავალი გენერალი ზიბერტ ხაზალია. ორივენი სარგებლობდნენ დიდი ავტორიტეტით. დაჯილდოებულნი იყვნენ კუბის ორდენებითა და მედლებით. მანამდე კი პანტელეიმონ გიორგაძე იმყოფებოდა მონღოლეთში (1973-76).

1980-იან წლებში ეთიოპიაში სამხედრო მრჩევლებლად იმყოფებოდნენ გენერალ-მაიორები ჯონი ფირცხალაიშვილი, ვალერიან გომელაური.

კენიაში სამხედრო მრჩევლად მსახურობდა გენერალ-მაიორი გ. ლეშკაშელი.

ავღანეთში ომის დროს (1979-89) იმყოფებოდნენ გენერალ-მაიორები დიულა აბაშიძე, ივორ გიორგაძე, ნოდარ გუჯაბიძე, თენგიზ ეპიტაშვილი, ვალერი ჩხეიძე, გივი ჯორბენაძე.

* * *

უმაღლესი სამხედრო წოდებები, გენერალ-პოლკოვნიკისა და ადმირალის ჩათვლით, ენიჭებოდათ სსრკ მინისტრთა საბჭოს დადგენილებით, ხოლო არმიის გენერლის, ჯარის სახეობების მარშლის, მთავარი მარშლის, ფლოტის ადმირალის, საბჭოთა კავშირის ფლოტის ადმირალის, საბჭოთა კავშირის მარშლის, საბჭოთა კავშირის გენერალისიმუსის წოდება – სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებით.

ქართველ სამხედრო მოსამსახურეთა მიღება იოსებ სტალინთან მათი ორდენებითა და მედლებით დაჯილდოების ცერემონიალის შემდეგ. პირველ რიგში მარცხნიდან: პლატონ მიროტაძე, კონსტანტინე ლესელიძე, ონიფანტე უგულავა, გიორგი ქუთათელაძე, თევდორე ბუაჩიძე, ამიერკავკასიის სამხედრო ოლქის ჯარების სარდალი მიხეილ ლევანდოვსკი. მეორე რიგში მარჯვნიდან მეორე – საქართველოს კპ (ბ) ცკ I მდივანი ლავრენტი ბერია. მოსკოვი, კრემლი, 1936 19.03

1937-38 წლებში რეპრესირებული მხედართმთავრები საქართველოდან

სახ. უშიშროების II რანგის კომისარი ალექსი აგრაბა

კორპუსის კომისარი ნიკოლოზ ბლუაშვილი

II რანგის კომანდარში მიხეილ ლევანდოვსკი

კომკორი ივანე მაისურაძე

კომკორი იოსებ ნემერზელი

კომკორი გიორგი ქუთათელაძე

კომკორი გრიგოლ ხახანიაძე

კომკორი ანატოლი გეგევი

კომდივი
ლენინდე ალლაძე

კომდივი
პეტრე აღნიაშვილი

კომდივი
თედორე ბუაჩიძე

სახ. უშიშროების III რანგის
კომისარი გლებ ბოკი

კომდივი
ვალერიან გიორგაძე

კომდივი
გიორგი თუხარელი

კომდივი
სამსონ ლექვთაძე

კომდივი
ვიქტორ მგალობლიშვილი

ღვიზიის კომისარი
პლატონ მიროტაძე

ბრიგადის კომისარი
გრიგოლ ბაახია

კომბრივი
გაიოზ ბერელაშვილი

კომბრივი
ალექსანდრე გაბაშვილი

კომბრივი ლევან გარსიაშვილი

კომბრივი ონიფანტე უგულავა

კომბრივი ლუარსაბ ყუბანეიშვილი

Decorative horizontal border consisting of a repeating geometric pattern.

Decorative vertical border consisting of a repeating geometric pattern on the right side.

Decorative vertical border consisting of a repeating geometric pattern on the left side.

Decorative horizontal border consisting of a repeating geometric pattern at the bottom.

ს ტ ა ლ ი ნ ს

1936 წ. 19 მარტს კრემლში, საქართველოს დელეგაციის
მიღების დროს ლექსი პირველად წაიკითხა
საქართველოს დამსახურებულმა არტისტმა თამარ ჭავჭავაძემ

რა ქარმა გზარდა, რა ღვარმა,
რა ძალამ შეგკრა ძალადა . . .
აყვავდეს ხალხის აკვანი
და მიწა ერთი კალათა, —
შენმა სახელმა ქოხიდან
ხმელეთი გადაანათა!

რომელ ზღვის ძირებს ემარხა
ფარაჯიანთა გენია?
მწარე ნატკენის ზღვევა ხარ,
თუ ლატაკს სადმე სტკენია!

დახრილი ქედის გაშლა ხარ,
დროშა ხარ, ტარით მაღალი,
შეუწყვეტელი „კაშა“ ხარ,
გულიდან გულზე სახალი!

მთებში ნაზარდო არწივო,
ალმას თვალებით ელავდი;
ფოლადო დაუგრეხელო,
კაცო, მართალო ყელამდი,
გრიგალო დიდი ხმებისა,
ხარ დიდი ხალხის ბელადი!

რამ გთალა, რა ნატეხიდან,
რა ძალამ შეგკრა ძალადა,
რომ ცეცხლი აზრად აქციე
და აზრი ნაღვერდალადა!

რომ დააცხედრე წყვილიადი,
ქარიშხლებს მისთვის ჰბერავდი,
მშიერს ჰქონოდა ხმიადი
და ტიტველს ტანზე პერანგი;

რომ დიდ უდაბნოს, ოფლიანს,
დაასხი სავსე თაველი,
რომ განუზომელ მსოფლიოს
გადასწვდა შენი მტკაველი;

რომ შენი სიტყვა უბადლო,
ნათქვამი შეუდრეკელად,
დაცემულთ გულის ფიცარზე
ოქროს ხმად დაერეკება!

მონობა კიდევ დიდია
შურისძიება — მტანჯავი!
სტალინის სახე ჰკიღია
ქოხებში, როგორც ხანჯალი!

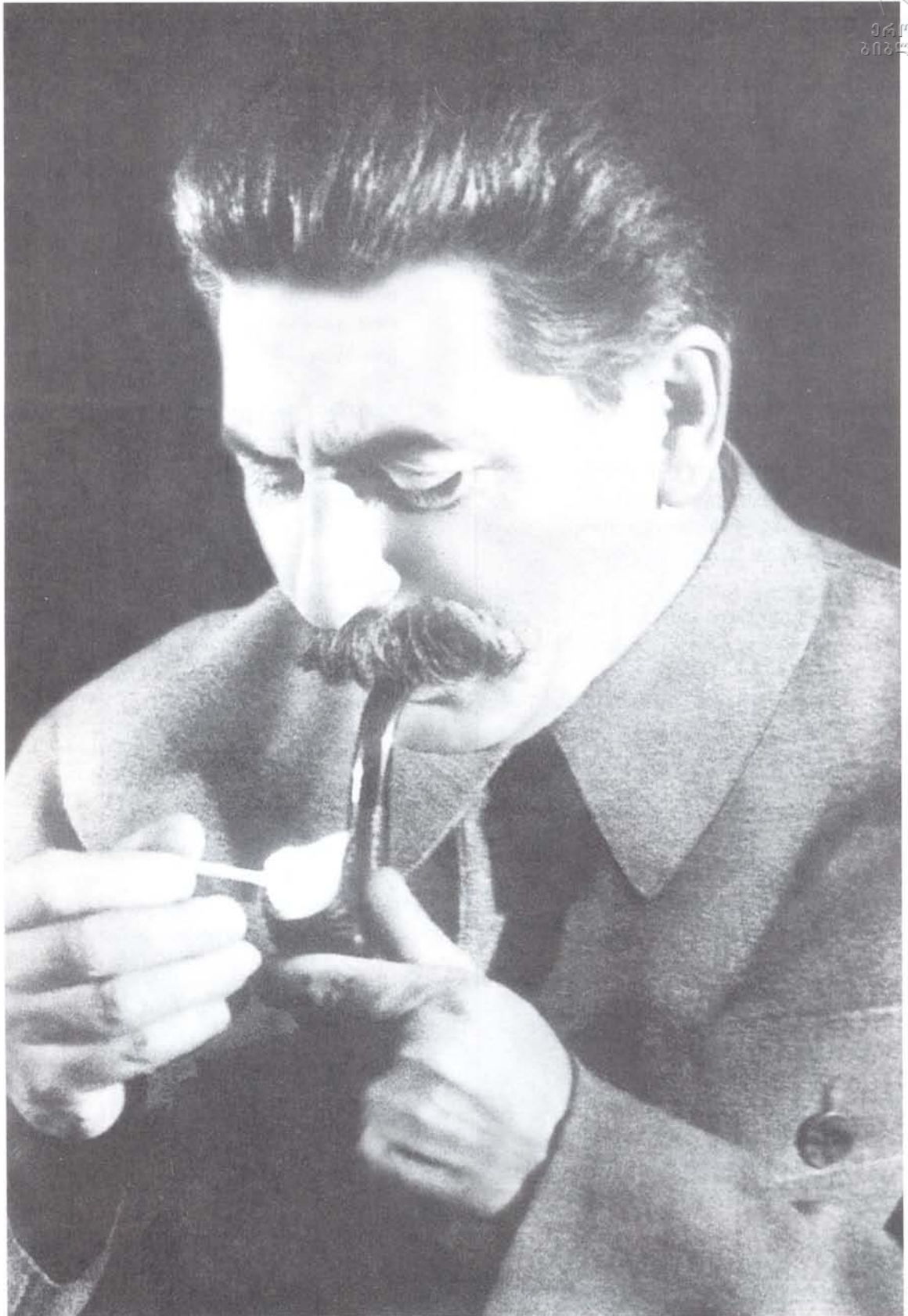
გახსოვს ის ქოხი ლიახვზე,
ან დიდი ლილოს მინდვრები? —
ეს ლექსიც იქაურია,
იქიდან დაგეწინდრები!

იქ ჰკითხულობდი რუსთაველს,
გალიმებული პირითა
ვინც შენი ქვეყნის სახელი
გასტყორცნა, გააჯირითა!

დღეს შენ მიარღვევ . . .
შენს მერანს ვერავინ შეეჭიდება,
მსოფლიოს გულო მფეთქავო,
ქართული ქოხის დიდებაე!

გიორგი ლეონიძე

1900

1919

შავი ზღვის ფლოტის კრეისერი
„ჩერვონა უკრაინა“, 1929 25.07

1922

1935

1920

ი. ბ სტალინი
და ა. მ. გორკი

1945

ი. სტალინი დედასთან ერთად. უკანა პლანზე
ლ. ბერია და ნ. ლაკობა. 1936

ი. სტალინი შვილებთან,
ა. ჟდანოვთან და ნ. ვლასიკთან

ი. სტალინი და სვეტლანა,
ს. ჟუკოვკა, მოსკოვი. 1932

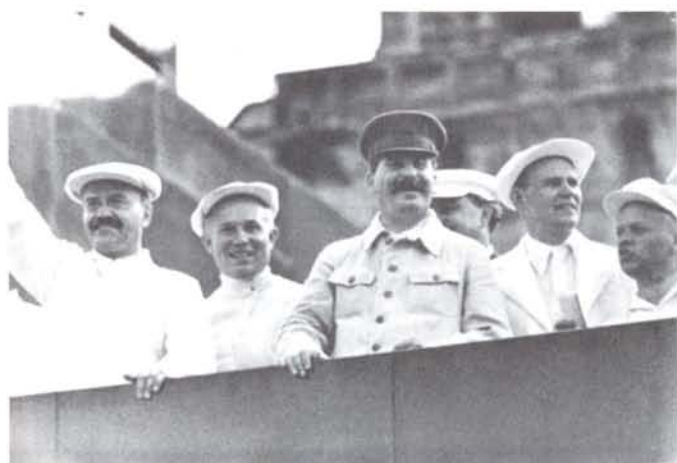
ტუშინოს აეროდრომი. 1940

იაკობ ჯულაშვილი

ი. სტალინი შვილებთან
და ა. ჟდანოვთან ერთად

იოსებ სტალინი და ვიჩესლავ მოლოტოვი. 1936

სხედან: სერგო ორჯონიკიძე, იოსებ სტალინი, ვიჩესლავ
მოლოტოვი, სერგეი კიროვი, დგანან: კლიმენტ ვოროშილოვი,
ლაზარე კაგანოვიჩი, ვალერიან კუბიშევი. 1932

თბილისი, 1934 წელი. იოსებ სტალინის შვილები: იაკობი, ვასილი და სვეტლანა სტუმრად ბებიასთან, ეკატერინე ჯულაშვილთან. ეს იყო მათი იშვიათ შეხვედრათაგან უკანასკნელი.

ეკატერინე (კეკე) გელაძე-ჯულაშვილისა, 1937 წელს აღესრულა. იგი დიდი პატივით დაკრძალეს მთაწმინდის პანთეონში. ი. სტალინი დედის დასაფლავებას არ დასწრებია.

შვილიშვილებმა ჯერ კიდევ არ იციან რა ტრაგიზმით სავსე ცხოვრება ელით წინ, რა ქართველების გავლა მოუწევთ. უფროსმა მთვანმა, იაკობ ჯულაშვილმა, რომელიც სტალინს პირველი ცოლისაგან, ეკატერინე სვანიძისაგან (გარდ. 1908 16.09, 22 წლის ასაკში) ჰყავდა, მამის სურვილის გათვალისწინებით სამხედრო კარიერა აირჩია – დაამთავრა საარტილერიო აკადემია. ომის პირველი დღეებიდანვე ფრონტის წინა ხაზზე იბრძოდა. 1941 წლის 17 ივლისს მისი შენაერთი ალყაში მოხვდა და კონტუზირებული ტყვედ ჩავარდა. სტალინგრადის ბრძოლის შემდეგ გერმანელთა სარდლობამ სტალინს შესთავაზა მისი გაცვლა ფელდმარშალ პაულიუსზე. სტალინმა არ მიიღო ეს შეთავაზება – „მე ჯარისკაცს ფელდმარშალზე არ ვცვლი“ – ასეთი იყო მისი პასუხი.

არტილერიის უფროსი ლეიტენანტი იაკობ ჯულაშვილი (1908-1943) მოკლეს ზაკსენჰაუზენის საკონცენტრაციო ბანაკში. სიკვდილის შემდეგ 1977 წლის 28 ოქტომბერს იგი დააჯილდოვეს სამამულო ომის I ხარისხის ორდენით.

ი. სტალინის მეორე ცოლთან, ნადეჟდა ალილუევასთან (1901-1932, თავი მოიკლა) ჰყავდა ორი შვილი – ვასილი და სვეტლანა. ბრწყინვალე სამხედრო მფრინავი, ავიაციის გენერალ-ლეიტენანტი ვასილ სტალინი (1921 - 1962), სამამულო ომის აქტიური მონაწილე იყო, განსაკუთრებით გამოიჩინა თავი სტალინგრადისა და ბერლინის ოპერაციებში. 1945 წლის 1 ივლისის მდგომარეობით მან ჰაერში გაატარა 3.145 საათი, მოახდინა 27 საბრძოლო გაფრენა და ჩამოაგდო მტრის 2 თვითმფრინავი. დაბრუნებული გერმანიიდან ვასილ სტალინი 1947 წლის 16 ივლისს დაინიშნა მოსკოვის სამხედრო ოლქის სამხედრო-საჰაერო ძალების სარდლის თანაშემწედ, ერთი წლის შემდეგ კი – სარდლად (1948 18.07-1952 18.08). ამ თანამდებობიდან ვასილ სტალინი განთავისუფლებული იყო მისი მამის ბრძანებით.

სვეტლანა სტალინამ (დ. 1926 28.02) მამის გარდაცვალების შემდეგ გვარი შეიცვალა და მიიღო დედის გვარი – ალილუევა. 1962 წელს, ინდოეთში ვიზიტის დროს აშშ გაიქცა და სამშობლოში დიდხანს აღარ დაბრუნებულა. 1984 წელს, მცირე ხნით, ქალიშვილთან ერთად ცხოვრობდა თბილისში. სიცოცხლის ბოლო წლებს ატარებს ინგლისში, დავრდომილთა თავშესაფარში.

სტალინის დედა ეკატერინე გელაძე-ჯულაშვილი საუბრობს ინგლისელ ჟურნალისტთან

ი. სტალინი ვასილთან და სვეტლანასთან ერთად

ი. ბ. სტალინი, 1941 წლის 7 ნოემბერი

**РОДИНА-МАТЬ
 ЗОВЕТ!**

ოთხჯის სტალინური პრემიის ლაურეატის ირაკლი თოიძის პლაკატი “დედა-სამშობლო ვეისმობს !” (1941 წ.)

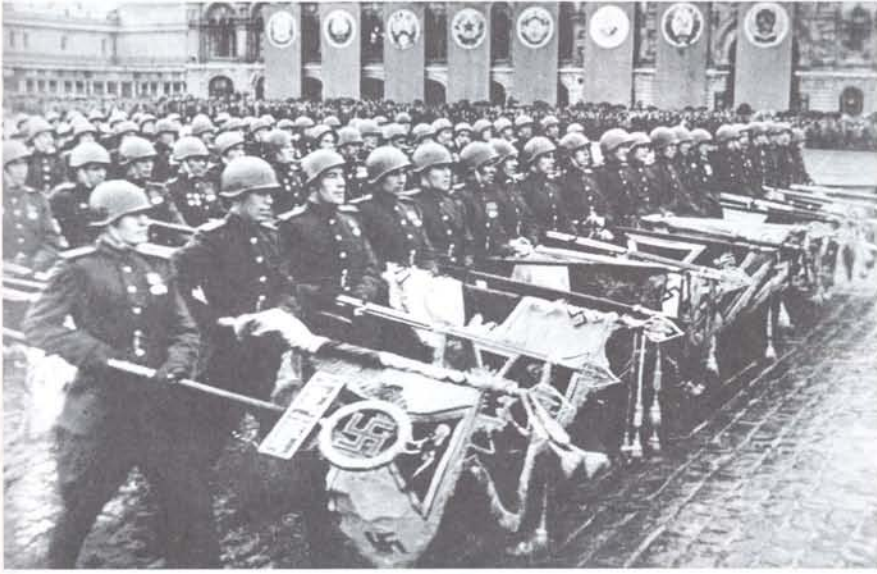
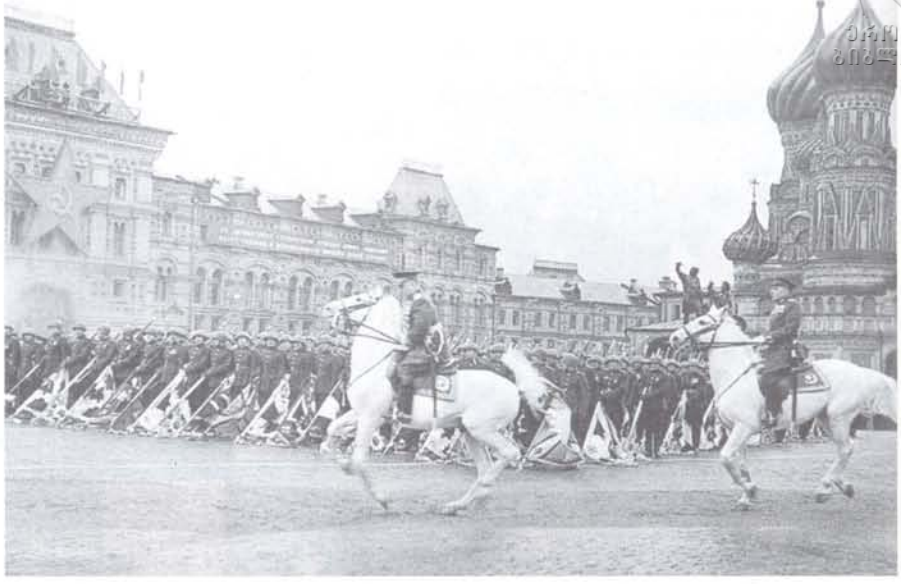

1941 წლის 7 ნოემბერი. ქ. მოსკოვი. წითელი მოედანი. ისტორიული პარადი. წითელი არმია გადის ფრონტზე

1945 წელს 30 აპრილს 150-ე იდრიცკის მსროლელი დივიზიის 756-ე მსროლელი პოლკის მზვერავმა უმცროსმა სერჟანტმა მელიტონ ქანთარია და სერჟანტმა მიხეილ ეგოროვმა გამარჯვების დროშა (ინახება ქ. მოსკოვში, სამხედრო მუზეუმში) აღმართეს რაიხსტაგის გუმბათზე

1945 წლის 24 ივნისი.
მოსკოვი. წინა
პლანზე გამარჯვების
პარადის სარდალი,
საბჭოთა კავშირის
მარშალი
კონსტანტინე
როკოსოვსკი

მოსკოვი, წითელი
მოედანი.
გამარჯვების
აპოთეოზი

უინსტონ ჩერჩილი იოსებ სტალინს თეირანის კონფერენციაზე გადასცემს ინგლისის მეფის გეორგი VI-ის წერილს, რომლითაც მან აღნიშნა სტალინგრადის დამცველების უმაგალითო გმირობა. 1943 29.11. სტალინის მიწვევა

უინსტონ ჩერჩილი, იოსებ სტალინი, ენტონი იდენი

იოსებ სტალინი, ფრანკლინ დელანო რუზველტი, უინსტონ ჩერჩილი

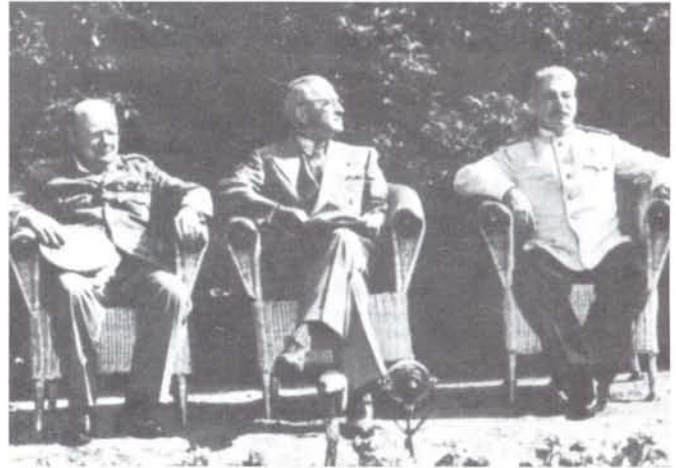
იოსებ სტალინი და უინსტონ ჩერჩილი

ი. სტალინი, ფ. რუზველტი და უ. ჩერჩილი იალტის (ყირიმის) კონფერენციაზე, 1945 წლის თებერვალი

გერმანია, პოტსდამის კონფერენცია, 1945 წლის ივლისი.

იოსებ სტალინი, გარი ტრუმენი,
უინსტონ ჩერჩილი

იოსებ სტალინი, ვიაჩესლავ
მოლოტოვი და აშშ ელჩი
საბჭოთა კავშირში ავერულ
ჰარიმანი

საბჭოთა კავშირის გენერალისიმუსი იოსებ სტალინი მარშლების, გენერლებისა და ადმირალების – საბჭოთა კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატების ჯგუფში, 1946 წელი. პირველ რიგში მარცხნიდან: არტილერიის მთავარი მარშალი ნიკოლოზ ვორონოვი (წოდება მიენიჭა 1944 წელს), საბჭოთა კავშირის მარშლები – სემიონ ბუდიონი (1935), კონსტანტინე როკოსოვსკი (1944), ივანე კონევი (1944), ალექსანდრე ვასილევსკი (1943), გიორგი ჟუკოვი (1943), კლიმენტ ვოროშილოვი (1935), ნიკოლოზ ბულგანინი (1947-58, 1958-დან გენერალ-პოლკოვნიკი), არმიის გენერალი ანდრეი ხრულიოვი (1943), საბჭოთა კავშირის მარშლები – ფიოდორ ტოლბუხინი (1944), ლეონიდ გოვოროვი (1944), ავიაციის მთავარი მარშალი ალექსანდრე გოლოვანოვი (1944).

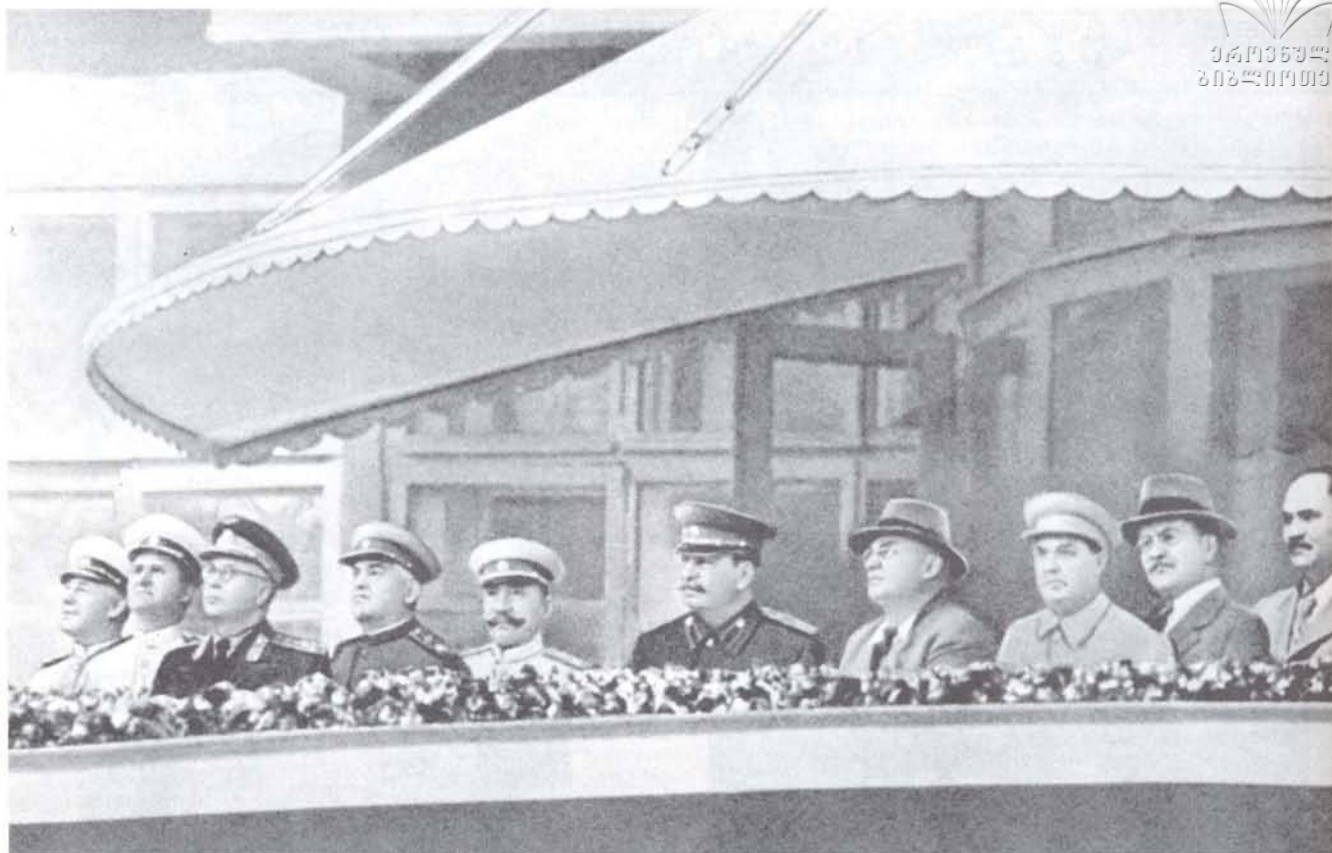

საბჭოთა კავშირსა და ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკას შორის მეგობრობისა და ურთიერთდახმარების ხელშეკრულების ხელის მოწერა. ცენტრში იოსებ სტალინი და მათი ძეგუნი. ქ. მოსკოვი, 1950 წლის 14 თებერვალი

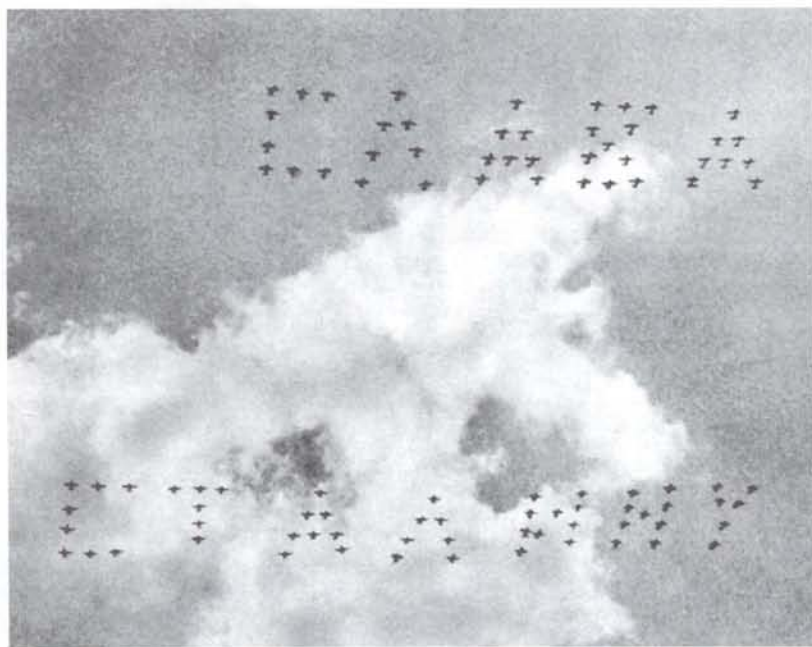

„სტალინიში თავმოყრილი იყო სახელმწიფო მოღვაწის იულიუს კეისრის ჭკუა და მარკუს ოქტავიუსის ეშმაკობა, ალექსანდრე მაკედონელის მხედართმთავრული გენია, ციცერონის მჭერმეტყველების დამაჯერებლობა და აზრის გამოხატვის სისწრაფე, მაგრამ ის ყოველ მათგანზე მაღლა დგას, რადგან მასში არის ყველა ისინი ერთად და თუ მსოფლიო ისტორიაში სამი-ოთხი კაცის სახელი დარჩა, ერთ-ერთი მათგანი უთუოდ სტალინი იქნება“. (პაბლო პიკასო „ფიქრები დიდ ადამიანზე“, ქ. პარიზი 1961)

საბჭოთა კავშირის სამხედრო-საჰაერო ფლოტის დღესასწაული, 1952 წლის ივლისი, მოსკოვი, ტუშინო.
იოსებ სტალინი და ლავრენტი ბერია მთავრობის წევრებთან და მხედართმთავრებთან ერთად

დიდება სტალინს

ქ. მოსკოვი, 1952 წლის 1 მაისი

1953 წლის 9 მარტი. საბჭოთა
 მთავრობის ხელმძღვანელები
 ი.ბ. სტალინის კუბოსთან:
 ვ. მოლოტოვი, კ. ვოროშილოვი,
 ლ. ბერია და გ. მალენკოვი

ქ. მოსკოვი, 1953 წლის 9 მარტი. იოსებ სტალინის
 დაკრძალვა. წინა პლანზე ლ. ბერია და გ. მალენკოვი

ლენინ-სტალინის მავზოლეუმი

იოსებ სტალინის დაკრძალვის პროცესია წითელ მოედანზე

1953 წლის 9 მარტი. ქ. მოსკოვი, წითელი მოედანი. იოსებ სტალინის დაკრძალვა

1953 წლის 9 მარტი. ჩეხოსლოვაკიის დედაქალაქი პრაღა, ვაცლავის მოედანი.
იოსებ სტალინის ხსოვნისადმი მიძღვნილი სამგლოვიარო მიტინგი

**ოცდამოვლილი ქართული
გენერლები და ადვირალები**

1941

1945

პირველი ქართველი საბჭოთა
გენერალ-პოლკოვნიკი
კონსტანტინე
ლესელიძე

გვარდიის გენერალ-პოლკოვნიკი
პორფირე ჩანჩიბაძე

გენერალ-პოლკოვნიკი
ალექსი ინაშვილი

გენერალ-პოლკოვნიკი
სერბო ბობლიძე

ინჟინერ-გენერალ-პოლკოვნიკი
ალექსანდრე ნაღორაძე

პირველი ქართველი საბჭოთა
გენერალ-მაიორი
პავლე აბრამიძე

პირველი ქართველი საბჭოთა
გენერალ-მაიორი
ნესტორ ლაზაძე
(შემდგომში გენერალ-ლეიტენანტი)

პირველი ქართველი საბჭოთა
კავშირის გმირი, ავიაციის
პირველი ქართველი გენერალი
(შემდგომში გენერალ-ლეიტენანტი)
ვლადიმერ
ნანეიშვილი

ერთადერთი ქართველი საბჭოთა
ვიცე-ადმირალი
ბიორგი აბაშვილი

პირველი ქართველი საბჭოთა
კონტრ-ადმირალი
სიმონ რამიშვილი

არტილერიის გენერალ-ლეიტენანტი
გალაქტიონ ალვაიძე

გენერალ-ლეიტენანტი
მიხეილ გვიშიანი

სამედიცინო სამსახურის
გენერალ-ლეიტენანტი
სიმონ ბირგოლაია

გენერალ-ლეიტენანტი
ალექსანდრე
დავიტაშვილი

გენერალ-ლეიტენანტი
იუშველიანი
თოფურიძე-სუშბათოვი

გენერალ-ლეიტენანტი
ბრიგოლ კარანაძე

გენერალ-ლეიტენანტი
მესტორ ლაბაკიძე

არტილერიის გენერალ-ლეიტენანტი
ლეონიდე მარჯანიძე

გენერალ-ლეიტენანტი
ვასილ მშაყვანაძე

ავიაციის გენერალ-ლეიტენანტი
ვლადიმერ ნანკვიშვილი

საინჟინრო ტექნიკური სამსახურის
გენერალ-ლეიტენანტი
ვალვა ჭიჭილაშვილი

გენერალ-ლეიტენანტი
აქმეტე რაზაგვა

გენერალ-ლეიტენანტი
მისხილ რუსაშვილი

სახელმწიფო უშიშროების მე-3
რანგის კომისარი
ალქასი საჯაშვილი

ავიაციის გენერალ-ლეიტენანტი
ვასილ სტალიძე

ავიაციის გენერალ-ლეიტენანტი
იური ჯოდინოსკი-
მეგრელიძე

გენერალ-ლეიტენანტი
მისხილ ლლონძე

გენერალ-ლეიტენანტი
პეტრე შარიდა

გენერალ-ლეიტენანტი
ლავრენტი ცანავა
(ჯანჯღავა)

გენერალ-ლეიტენანტი
შალვა შვრეთელი

გენერალ-ლეიტენანტი
კასან ხარაჯია

სამელიცინო სამსახურის
გენერალ-ლეიტენანტი
იუსტინე ჯანელიძე

გენერალ-ლეიტენანტი
ვლადიმერ ჯანჯღავა

აკაღმეკოსი, არტილერიის
გენერალ-ლეიტენანტი
ირაკლი ჯორჯაძე

გენერალ-მაიორი
კაკლე აბრამიძე

გენერალ-მაიორი
ვალენტინ ავაშიძე

გენერალ-მაიორი
ივანე ბაბალაშვილი

საინჟინრო-ტექნიკური სამსახურის
გენერალ-მაიორი
გიორგი ბერიაშვილი

გენერალ-მაიორი
იოსებ ბესტაშვი

გენერალ-მაიორი
კონსტანტინე გუჩავა

გენერალ-მაიორი
ილარიონ გაბუშა

გენერალ-მაიორი
კანაკლვიშვილ შორბაგავა

ავიაციის გენერალ-მაიორი
ლაზარენტი ბოლიასა

გენერალ-მაიორი
ოთარ ბოგდირიძე

გენერალ-მაიორი
ალქასანდრე დავუდოვა

გენერალ-მაიორი
სერგო დავლიანი

საინჟინრო-ტექნიკური სამსახურის
გენერალ-მაიორი
ნარიმან დალაკიშვილი

გენერალ-მაიორი
აკაკი ჯამთარაძე

გენერალ-მაიორი
შოთა ჯარღალიშვილი

გენერალ-მაიორი
ვლადიმერ ჯარპლუა

სახელმწიფო უშიშროების
კომისარი
ანდრო ჭოღელავა

გენერალ-მაიორი
ნიკოლოზ
თავართქილაძე

გენერალ-მაიორი
ვარლამ კაკუშია

გენერალ-მაიორი
ნიკოლოზ კალაშვილი

კონტრ-ადმირალი
სემიონ კაკაშვილი

არტილერიის გენერალ-მაიორი
მიხეილ კაკაშვილი

გენერალ-მაიორი
მერაბლოს კობჯერიძე

გენერალ-მაიორი
ალქასანდრე
კოჭლავაშვილი

კონტრ-ადმირალი
ვლადიმერ ლაშავა

გენერალ-მაიორი
ნოდარ მაისურაძე

გენერალ-მაიორი
ალქსანდრე მარინაშვილი

ავიაციის გენერალ-მაიორი
ზარი მჭკვილაძე

გენერალ-მაიორი
მიხეილ მიქელაძე

გენერალ-მაიორი
ვლადიმერ მორდუხაიძე

გენერალ-მაიორი
ვახტანბ მურუსიძე

გენერალ-მაიორი
დიმიტრი ნამგალაძე

გენერალ-მაიორი
ოთარ ნაჭყუბია

გენერალ-მაიორი
ირაკლი ნიგლაძე

გენერალ-მაიორი
ილია რაზვაძე

სამედიცინო სამსახურის
გენერალ-მაიორი
ალქსანდრე რამიშვილი

კონტრ-ადმირალი
სიმონ რამიშვილი

გენერალ-მაიორი
ვისეილ როსტომაშვილი

გენერალ-მაიორი
ისიდორე სილაგავა

საინვინრო-ტექნიკური სამსახურის
გენერალ-მაიორი
ვიქტორ სულაშვილი

კონტრ-ადმირალი
კონსტანტინე
სუსიაშვილი

ავიაციის გენერალ-მაიორი
ვსტათე ტატანაშვილი

გენერალ-მაიორი
ბორის ტშვკაშვი

ავიაციის გენერალ-მაიორი
შალვა ძირბა

გენერალ-მაიორი
ივანე ლარიბაშვილი

გენერალ-მაიორი
გიორგი ყურაშვილი

გენერალ-მაიორი
გიორგი ყუშარაშვი

გენერალ-მაიორი
ივანე შაიშველაშვილი

ავიაციის გენერალ-მაიორი
ლიმიტრი შანუაშვილი

გენერალ-მაიორი
კანტელეიშონ შიოშვილი

გენერალ-მაიორი
შალვა ჩაგელიშვილი

გენერალ-მაიორი
ბიორბი ჩიგოზიძე

გენერალ-მაიორი
ნიკოლოზ ჩიგოზიძე

კონტრ-ადმირალი
მისეილ ჩინჩარაძე
(ჯინჭარაძე)

სამედიცინო სამსახურის
გენერალ-მაიორი
სამსონ ჩიქოვანი

ავიაციის გენერალ-მაიორი
პეტრე ჩხოვანი

გენერალ-მაიორი
ვალერიან ქაბახიანი

ავიაციის გენერალ-მაიორი
შალვა ჭანკოვანი

ავიაციის გენერალ-მაიორი
ალქასი სარპოვი

გენერალ-მაიორი
ჯელიმეან სარპოვი

გენერალ-მაიორი
ილარიონ
სარიტონაშვილი

გენერალ-მაიორი
ვლადიმერ სუშულური

გენერალ-მაიორი
კირილე ჯახუა

არტილერიის გენერალ-მაიორი
გიორგი ჯინჭარაძე

არტილერიის გენერალ-მაიორი
კონსტანტინე ჯიოვი

გენერალ-მაიორი
გივი ჯორბენაძე

გენერალ-ლეიტენანტი
მიხეილ ვოჯაჩიკიძე

1970 - 1991

გენერალ-ლეიტენანტი
ანატოლი კავკაზოვი

გენერალ-ლეიტენანტი
რობერტ თავაკვიშვილი

1970 - 1991

არტილერიის გენერალ-ლეიტენანტი
ბორის ხევაჯიშვილი

გენერალ-ლეიტენანტი
ლევან შარაშვილი

გენერალ-მაიორი
ლერი აბაშიძე

კონტრ-ადმირალი
ბორის ანანიშვილი

გენერალ-მაიორი
ვალერიან ბოგველაშვილი

გენერალ-მაიორი
ნოდარ გუჯაბიძე

გენერალ-მაიორი
ოთარ კიკნაძე

გენერალ-მაიორი
ზრიგოლ კოშვილი

გენერალ-მაიორი
ვლადიმერ ლეშაკაშვილი

გენერალ-მაიორი
ტარიელ ლორთქიფანიძე

ავიაციის გენერალ-მაიორი
კონსტანტინე
მაჭავარიანი

გენერალ-მაიორი
ვარდიკო ნალიბაიძე

ავიაციის გენერალ-მაიორი
გაიოს ნანშიშვილი

გენერალ-მაიორი
ბიზი ორჯონიკიძე

გენერალ-მაიორი
თენგიზ ტარიელაშვილი

გენერალ-მაიორი
ზვირცხალაიშვილი

გენერალ-მაიორი
ბიორზბი ვიზია

გენერალ-მაიორი
ოთარ ხატიაშვილი

გენერალ-მაიორი
ანზორ ჯაიანი

ქართველი გენერლები — მამა-შვილები

ვლადიმერ და გიორგი
ნანიშვილები

იოსებ და ვასილ
სტალინი

კანტელვიმონ და იგორ
გიორგაშვილები

ოპარ და ნოდარ
მუსხერიშვილები

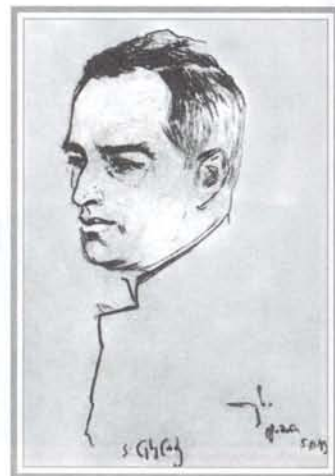
საბჭოთა კავშირის გმირი, გენერალ-პოლკოვნიკი კონსტანტინე ლესელიძე 1903 1944

კ. ლესელიძე გენერლებთან —
გ. კარიოფილთან და
ნ. პავლოვსკისთან ერთად. 1943

საბჭოთა კავშირის მარშალი სემიონ
ტიმოშენკო და კონსტანტინე ლესელიძე
ტამანის განთავისუფლების დღეებში. 1943

უჩა ჯაფარიძის ნახატი.
1943 05.11

კონსტანტინე ლესელიძის ოჯახი. ცენტრში — მისი
მეუღლე ნინა შეწირული. თბილისი, 1973 15.10

შვილთან ოთარისთან ერთად ფრონტზე. 1943

ძმები - საბჭოთა კავშირის გმირები
ვიქტორ და კონსტანტინე ლესელიძეები

საქართველოს საზღვაო სანაოსნოს მადანზღიდი
„გენერალი ლესელიძე“

**საბჭოთა კავშირის გმირი, გენერალ-პოლკოვნიკი
პორფირე ჩანჩიბაძე
1901 1950**

საბჭოთა კავშირის მარშალ ალექსანდრე ვასილევსკისთან ერთად.
1945 წელი

1941 წელი

საქართველოს საზღვაო სანაოსნოს მადანმზიდი
„გენერალი ჩანჩიბაძე“

1945 წელი

მეუღლე ქსენია გოგუაძესთან ერთად. 1946

საჭოთა კავშირის გმირი, გენერალ-პოლკოვნიკი ალექსი ინაური 1908 1993

ალექსი ინაური ომის წლებში. გერმანია, 1944-1945

ალექსი ინაური საქართველოს კომპარტიის ხელმძღვანელებთან ერთად. მარცხნიდან: გიორგი ანდრონიკაშვილი, ბორის ნიკოლსკი, გურამ ენუქიძე, ზურაბ ჩხეიძე. 1982

მშობლიურ გორში. 1970

ალექსი
ინაური
(ცენტრში).
1975

ალექსი ინაური ამერიკაკავკასიის სამხედრო ოლქის სარდლობასთან და საქართველოს მთავრობის წევრებთან ერთად. ქ. თბილისი, 1984

1985 წელი

სოციალისტური შრომის გმირი, გენერალ-ლეიტენანტი ვასილ შავენაძე

1902 1988

ვ. შავენაძე მის მიერ აყვანილ პოლკის შვილთან კოლიასთან ერთად. ლენინგრადის ფრონტი, 1942

თანამებრძოლთან ერთად, ლენინგრადის ფრონტი. 1943

მარშალ იოსებ ბროზ ტიტოსთან ერთად (მარჯვნიდან პირველი)

ნიკიტა ხრუშჩოვთან და ფიდელ კასტროსთან ერთად

არმიის გენერალ ვოიცეხ იარუზელსკისთან ერთად (მარჯვნიდან პირველი)

1962 წელი

**საჭმთა კავშირის გვირი, გენერალ-ლეიტენანტი
ვლადიმერ ჯანჯღავა
1907 1982**

არმიის გენერალ პაველ ბატოვთან ერთად
(მარჯვნიდან პირველი)

თანამებრძოლებთან ერთად, მარცხნივ დგას
გენერალ-ლეიტენანტი მიხეილ ლლონტი

გენერლებთან ერთად, მარცხნიდან პირველი
ივანე ბაბალაშვილი

ლეონიდ ბრეჟნევთან ერთად

მარშალ ივანე ბაგრამიანთან და მსახიობ
ანატოლი პაპანოვთან ერთად

საბჭოთა კავშირის გმირი, არტილერიის გენერალ-ლეიტენანტი გალაქტიონ ალფაიძე (დ. 1916 07.11)

რუმინეთი, 1946 წ.

ახალშექმნილ პოლიგონ კოსმოდრომის „პლესეტკის“ პირველ უფროსად 1963 02.01 დაინიშნა საბჭოთა კავშირის გმირი, გენერალ-ლეიტენანტი გალაქტიონ ალფაიძე. ერთ-ერთი უგანათლებულესი სამხედრო პირი საბჭოთა შეიარაღებულ ძალებში, ომგამოვლილი, მამაცი ქართველი ოფიცერი ჯერ კიდევ 1946 წ. იყო არჩეული სსრკ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატად (მეორე მოწვევა). მან 1937 წელს დაამთავრა ქუთაისის ინდუსტრიული ტექნიკუმი, 1940 წ. – თბილისის საარტილერიო სასწავლებელი, 1951 წ. – საარტილერიო, ხოლო 1957 წ. კი – გენერალური შტაბის აკადემიები. 1959 10.12 დაინიშნა სარაკეტო პოლიგონის „კაპუსტინ იარის“ უფროსის პირველ მოადგილედ. ამ პერიოდში გაიცნო სარაკეტო-კოსმოსური სისტემების მთავარი კონსტრუქტორები სერგეი კოროლიოვი და ალექსანდრე ნადირაძე და წლების მანძილზე მეგობრობდა და ნაყოფიერად თანამშრომლობდა მათთან. გ. ალფაიძის უშუალო დაქვემდებარებაში იყო აგრეთვე სახმელეთო და სტრატეგიული დანიშნულების სარაკეტო ჯარების ორი სასწავლო ცენტრი, სადაც ახალი ტექნიკის სწავლებას და კადრების გადამზადებას გადიოდა საბჭოთა არმიისა და ვარშავის ხელშეკრულების ქვეყნების ჯარების პირადი შემადგენლობა.

1962 14.11 ალფაიძეს დაევალა შეერჩია ადგილი მომავალი სარაკეტო პოლიგონისათვის. მისი არჩევანი გაჩერდა ქ. არხანგელსკის მახლობლად მდებარე ტერიტორიაზე. ასე შეიქმნა მსოფლიოში ერთ-ერთი მძლავრი კოსმოდრომი „პლესეტკი“, რომლის უფროსად გენერალი ალფაიძე იყო 13 წელი. ამ პერიოდში იგი იყო უშუალო მონაწილე თითქმის ყველა ახალი სარაკეტო და კოსმოსური ტექნიკის გამოცდისა. ორჯერ იყო სახელმწიფო კომისიის თავმჯდომარე. თადარიგში გასვლის შემდეგ 1975 წ., გალაქტიონ ალფაიძე 20 წლის განმავლობაში მუშაობდა თავდაცვითი მრეწველობის სამინისტროს ზესაიდუმლო მოსკოვის თბოტექნიკის ინსტიტუტის დირექტორის – მთავარი კონსტრუქტორის, აკადემიკოსის, ინჟინერ-გენერალ-პოლკოვნიკის ალექსანდრე ნადირაძის მოადგილედ, სადაც შეიქმნა მრისხანე იარაღი ბალისტიკური რაკეტები, განთქმული მობილური სარაკეტო კომპლექსი „ტოპოლი“ – XXI საუკუნის სამხედრო-ტექნიკური საოცრება.

საბჭოთა კავშირის გმირი, გენერალ-ლეიტენანტი ვლადიმერ ნანეიშვილი

1903 1978

ცენტრში – ვლადიმერ ნანეიშვილი, 1941

ვლადიმერ ნანეიშვილი გენერალ
ნიკოლოზ კალაძესთან და პროფესორ
თენგიზ ღვინიაშვილთან ერთად
სტალინგრადში, 1968 02.02

შვილთან გაიოსთან ერთად

ავიაციის გენერალ-ლეიტენანტი ვასილ სტალინი 1921 1962

1953 წლის 26 მარტს ავიაციის გენერალ-ლეიტენანტი ვასილ სტალინი 32 წლის ასაკში დათხოვნილ იქნა სსრ კავშირის შეიარაღებული ძალების რიგებიდან. იმავე წლის 28 აპრილს დააპატიმრეს, ხოლო 1955 წლის 2 სექტემბერს სსრ კავშირის უმაღლესი სასამართლოს სამხედრო კოლეგიამ მიუსჯა 8 წლით პატიმრობა რამოდენიმე მუხლით: „სამსახურებრივი მდგომარეობის ბოროტად გამოყენება“, „სახელმწიფო სახსრების გაფლანგვა“ და სხვა.

1956 წლის 3 იანვარს ვ. სტალინი მოთავსებულ იქნა ვლადიმირის №2 ციხეში. სახელმწიფო უშიშროების დოკუმენტებში იგი ირიცხებოდა „ფლიგერის“ მეტსახელით. გარკვეული დროის შემდეგ მას მიაკუთვნეს მისი მეუღლის კაპიტოლინა ვასილიევას (მოსკოვის 19-გზის ჩემპიონი ცურვაში) გვარი. ამის შემდეგ ოფიციალურ დოკუმენტებში ვ. სტალინი მოიხსენიებოდა, როგორც ვასილ პავლეს-ძე ვასილიევი. ამ გვარითვე აწარმოებდა იგი ყოველგვარ მიმოწერას.

1960 წელს ვ. სტალინი გაანთავისუფლეს, მისცეს ბინა მოსკოვში, ფრუნზეს სანაპიროზე, აგარაკი ჟუკოვკაში, დაუბრუნეს გენერლის წოდება და სახელმწიფო ჯილდოები, ერთი თვის შემდეგ კი კვლავ დააპატიმრეს და მოათავსეს მოსკოვის ლეფორტოვოს ციხეში, საიდანაც განთავისუფლდა 1961 წლის აპრილში და შემდეგ იყო გადასახლებული ქ. ყაზანში. როგორც 1984 წელს, თბილისში ყოფნისას მე მიყვებოდა სვეტლანა იოსების ასული ალილუევა, ყაზანში მის ძმას მიეტმანა ვიღაც სოხუმელი ფერშალი მარია გლუზბერგი, რომელიც გამუდმებით მასთან იმყოფებოდა და „მეურვეობდა“ მას.

1962 წლის 19 მარტს ვასილ სტალინი გარდაიცვალა ფრიად საეჭვო ვითარებაში. მისი ბუნებრივი სიკვდილის ვერსიას არ იზიარებს მისი ერთგული მეუღლე კაპიტოლინა ვასილიევა, რომელიც გარდაცვალების შეტყობინებისთანავე გაემგზავრა ყაზანში. თავისი ეჭვები მან გამიზიარა მოსკოვში, სვეტლანა ალილუევას რეკომენდაციით შემდგარი ჩვენი შეხვედრის დროს 1985 წელს.

ვასილ სტალინი დასაფლავეს ყაზანის სასაფლაოზე ჯულაშვილის გვარით. სახელმწიფო უშიშროების ყაზანის განყოფილების არქივში ინახება ცნობა: „ფლიგერის“ დაკრძალვის ხარჯებმა შეადგინა „426 რუბლი და 05 კაპიკი“. სოხუმელმა მარია გლუზბერგმა გაიფორმა „მეუღლის“ პენსია. 1998 წელს ვასილ სტალინი იყო რეაბილიტირებული, 2002 წელს – გადმოსვენებული ქ. მოსკოვში.

ავიაციის პოლკოვნიკი,
1944

მეუღლესთან ერთად საფეხბურთო მატჩის დროს, 1946

ავიაციის გენერალ-ლეიტენანტი,
1952

ავიაციის გენერალ-მაიორი, 1946

ავიაციის გენერალ-ლეიტენანტი, 1949

ქ. ვლადიმირის ციხის პატიმარი, 1956

გადასახლებაში ქ. ყაზანი, 1962.
უკანასკნელი ფოტო

საქართველოს ფალაგნები ქ. ყაზანში
ვასილ სტალინის საფლავთან.
ცენტრში – მომავალი გენერალი
შენგელი ფიცხელაური

გენერალური ავიაკონსტრუქტორი, საინჟინრო-ტექნიკური სამსახურის გენერალ-მაიორი გიორგი ბერიაშვილი 1907 1982

მსოფლიოს 12 რეკორდის მპყრობელი „მ-10“

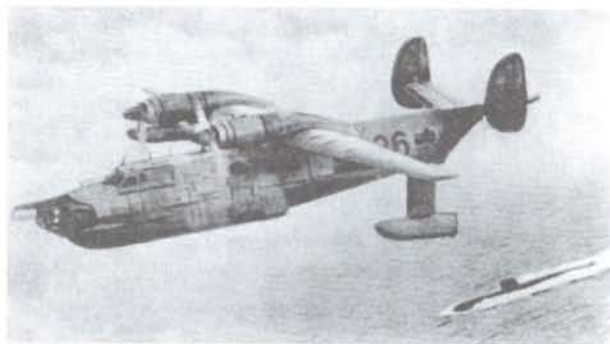
გიორგი ბერიაშვილი მეუღლესთან და ოჯახის წევრებთან ერთად

საფრანგეთში მიღებული დიპლომი, რომლითაც საერთაშორისო საავიაციო ფედერაციამ დააჯილდოვა მფრინავი ნავი „მ-10“ 12 სახეობაში

„მ-1“ რეაქტიული ნავი „ამფიბია“ წყალზე ბაზირების დროს

„მ-12“ ტურბორეაქტიული მფრინავი ნავი დავალებასზე

აკადემიკოსი, არტილერიის გენერალ-ლეიტენანტი ირაკლი ჯორჯაძე 1917 1992

ირაკლი ჯორჯაძე (მარცხნივ) თანამებრძოლთან ერთად. გერმანია, 1945 09.05

ირაკლი ჯორჯაძე და მისი ძმები. მარცხნიდან: კოლია, ირაკლი, შურა და გოგი

ახლობლებთან ერთად

წითელ მეთაურთა შემადგენლობის ჯგუფი კრემლში ორდენების მიღების შემდეგ. პირველ რიგში მარცხნიდან მეხუთე – ირაკლი ჯორჯაძე, ცენტრში – მიხეილ კალინინი. ქ. მოსკოვი, 1940

1989 წელი

მთავარსარდლის მოადგილე, გენერალ-ლეიტენანტი რობერტ თავაძე (დ. 1930 24.04)

მელიტონ ჯანთარია სტუმრად რობერტ თავაძესთან
ქ. ხაბაროვსკში, 1980

მარჯვნიდან პირველი – არმიის გენერალი ივანე ტრეტიაკი, მეოთხე
– რობერტ თავაძე, მეექვსე – სსრკ თავდაცვის მომავალი მინისტრი,
საბჭოთა კავშირის მარშალი დიმიტრი იაზოვი. ქ. ხაბაროვსკი, 1982

ირაკლი ჯორჯაძესთან
ერთად. ქ. თბილისი, 1984

ჯონი ფირცხალაიშვილთან
ერთად. ქ. თბილისი, 1999

შორეული აღმოსავლეთის მიმართულების სამხედრო საბჭო. მარჯვნიდან მეორე – მთავარსარდლის მოადგილე რობერტ
თავაძე, მეხუთე – მთავარსარდალი, საბჭოთა კავშირის გმირი, არმიის გენერალი ივანე ტრეტიაკი. ქ. ხაბაროვსკი, 1981 09.05

მოსკოვი, წითელი მოედანი, 1941 წლის 1 მაისი. ტრიბუნაზე: მიხეილ კალინინი, ვიაჩესლავ მოლოტოვი, იოსებ სტალინი, ვლადიმერ დეკანოზოვი (სსრკ-ის ელჩი გერმანიაში), კლიმენტ ვოროშილოვი და სხვები.
 ღიდი სამაგაულო ომის დაწყებად რჩებოდა 52 დღე...

საბჭოთა საქართველოს დელეგაცია კბ ცკ პირველი მდივნის კანდიდ ჩარკვიანის ხელმძღვანელობით (პირველ რიგში მარცხნიდან მეორე) მიღებაზე მოსკოვში იოსებ სტალინთან. ცენტრში დგას გენერალი ალექსანდრე კოჭლავაშვილი. მარჯვნიდან: გიორგი მალენკოვი, ნიკიტა ხრუშჩოვი, ლაზარე კავანოვიჩი, ალექსანდრე უდანოვი, ვიაჩესლავ მოლოტოვი, იოსებ სტალინი, კლიმენტ ვოროშილოვი, მიხეილ კალინინი, ანდრეი ანდრეევი და სხვები.
 ქ. მოსკოვი, კრემლი. 1940

საქართველოს შშრომელთა დელეგაცია სტუმრად მე-18 სადესანტო არმიაში. სხედან მარჯვნიდან: ახალციხის პარტრეაიკომის პირველი მდივანი გიორგი კირვალიძე, არმიის სარდალი, გენერალ-პოლკოვნიკი კონსტანტინე ლესელიძე, საქართველოს კვ ცკ მეორე მდივანი მიხეილ ბარამია (დელეგაციის ხელმძღვანელი), არმიის სამხედრო საბჭოს წევრი, გენერალ-მაიორი სემიონ კოლონინი, პოეტი გიორგი ლეონიძე. დგანან: არმიის პოლიტგანყოფილების უფროსი, პოლკოვნიკი ლეონიდ ბრეუნევი, მსახიობი აკაკი ხორავა, არმიის განსაკუთრებული განყოფილების უფროსი, პოლკოვნიკი ვლადიმერ ზარელუა, პოეტი სიმონ ჩიქოვანი, მხატვარი უჩა ჯაფარიძე, პოლიტმუშაკი, მაიორი აპოლონ დონჯირი, არმიის სარდლის ადიუტანტი, მაიორი დიმიტრი დუბროვინი. ქ. ნოვოროსისკი, 1943 წლის 5 ნოემბერი. (სურათი, რომელიც ლეონიდ ბრეუნევი 1964 წელს უსაჩუქრა კონსტანტინე ლესელიძის შვილს ოთარის, პირველად გამოაქვეყნა ჟურნალისტმა ლევან დოლიძემ 1966 წლის 7 ნოემბერს „ლიტერატურნაია გაზეტაში“).

სხედან მარცხნიდან მეორე ვლადიმერ ზარელუა, მეოთხე – ლეონიდ ბრეუნევი. მე-18 არმია 1943 წელი

გენერალ-მაიორი
პანტელეიმონ
შიოშვილი,
1939

გენერალ-ლეიტენანტი ალექსანდრე ეგნატაშვილი

მარცხნიდან: ალექსანდრე ეგნატაშვილი
კრემლის კომენდანტთან, გენერალ-
ლეიტენანტ ნიკოლოზ ვლასიკთან
ერთად

პირველ რიგში ცენტრში – გენერალ-ლეიტენანტი
აქსენტი რაფავა

ცენტრში – გენერალ-პოლკოვნიკი
სერგო გოგლიძე.
ქ. მოსკოვი, 1938

პირველი ქართველი საბჭოთა გენერალი, საბჭოთა საქართველოს სასაზღვრო ოლქის ჯარების პირველი უფროსი,
გენერალ-ლეიტენანტი ნესტორ ლაბაძე

კონტრ-ადმირალი მიხეილ ჩინჩარაძე.
ლინკორი „სევასტოპოლი“, 1943

საბჭოთა კავშირის გმირი
გალაქტიონ ალფაიძე. 1948

გენერალ-მაიორი ესტატე ტატანაშვილი
ფრონტზე შეილთან ოთარისთან ერთად, 1944

კონტრ-ადმირალი სიმონ
რამიშვილი. ქ. სევასტოპოლი, 1942

გენერალ-მაიორი კირილე ჯახუა.
ქ. სტალინგრადი, 1943

გენერალ-ლეიტენანტი
მიხეილ ღლონტი

გენერალი მიხეილ
როსტომაშვილი. 1944

საბჭოთა კავშირის გმირი,
გენერალ-მაიორი
ერმალოზ კობერიძე.
1945

წინა პლანზე – გენერალ-ლეიტენანტი მიხეილ ღლონტი

სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის
თავმჯდომარე მიხეილ სკვლინოვი
გადასცემს ლენინის ორდენს საგარეო
საქმეთა მინისტრის მოადგილეს
ვლადიმერ დეკანოზოვს. ქ. მოსკოვი,
კრემლი, 1944 წლის 6 ნოემბერი

სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის
თავმჯდომარე ნიკოლოზ შუერნიკი
გადასცემს წითელი დროშის ორდენებს
კონტრ-ადმირალს სეით კაპანაძეს,
გენერალ-მაიორებს ალექსანდრე
მარინაშვილს და ალექსანდრე
კოჭლავაშვილს
ქ. მოსკოვი, კრემლი, 1951 წელი

გენერალ-ლეიტენანტი შალვა ყიფილაშვილი
მორიგი ჯილდოს მიღებისას. ქ. მოსკოვი, 1968 წელი

მარცხნიდან პირველი – გენერალ-ლეიტენანტი ლავრენტი
ცანავა (ჯანჯღავა). მარჯვნიდან პირველი –
მიხეილ შვერნიკი. ქ. მოსკოვი, 1947 წელი

სამახსოვრო სურათი მარშალ სემიონ
ბუდიონისთან. ცენტრში დგას გენერალი
ალექსანდრე კოჭლავაშვილი.

მარცხნიდან: ე. კობერიძე, ნ. კალაძე, მ. მიქელაძე

სხედან: გენერალ-მაიორი ერმალოზ კობერიძე და
გენერალ-მაიორი ილია რაზმაძე მთავრობის
ჯილდოების მიღების შემდეგ, ქ. ბერლინი, 1945
წელი

სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე მიხეილ შვერნიკი
დაჯილდოებულ ჯგუფთან ერთად. მარცხნიდან პირველი გენერალ-
მაიორი ალექსანდრე კოჭლავაშვილი. ქ. მოსკოვი, კრემლი

გენერალ-ლეიტენანტი
მიხეილ ლლონტი

საბჭოთა კავშირის კომპარტიის გენერალური მდივანი ლეონიდ ბრეჟნევი სტუმრად თბილისში სახალხო მეურნეობის მიღწევათა გამოფენაზე. მარცხნიდან: ალექსი ინაური, ზაალ გელდიაშვილი, ლეონიდ ბრეჟნევი, გივი ჯავახიშვილი, დევი სტურუა, ვასილ მჟავანაძე, ოლქის ჯარების სარდალი ალექსი სტუჟენკო. 1966 წლის 31 ოქტომბერი

მარჯვნიდან — გენერალ-ლეიტენანტები გრიგოლ კარანაძე და ვლადიმერ ჯანჯღავა, მის გვერდით მარცხნივ — საბჭოთა კავშირის სახალხო არტისტი აკაკი ხორავა. ქ. მოსკოვი, 1951 წელი

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ვასილ შვაგანაძე გენერლებისა და ომის ვეტერანების ჯგუფთან. ქ. თბილისი, 1970 წელი

ქართველი საბჭოთა გენერლების პირველი შეხვედრა ქ. თბილისში, გამარჯვების პარკში 1989 წლის 17 მარტს, ორგანიზებული ლევან დოლიძის მიერ. მარცხნიდან: სხედან – ნოდარ გუჯაბიძე, პანტელეიმონ გიორგაძე, დათო დოლიძე (ლ. დოლიძის შვილი), რობერტ თავაძე, ნიკოლოზ კალაძე, ირაკლი ჯორჯაძე, ივანე შაიშმელაშვილი, მიხეილ ელბაქიძე, ლევან შარაშენიძე; დგანან – ვალერიან გომელაური, ოთარ ნაჭყვებია, ნოდარ მაისურაძე, გაიოზ ნანეიშვილი, ლევან დოლიძე, ოთარ ხატიაშვილი, ლერი აბაშიძე, ცნობილი ფოტოხელოვანი მურად ყვანია, გივი ჯორბენაძე

მარცხნიდან: პავლე აბრამიძე, დიმიტრი შანშაშვილი, ვლადიმერ ნანეიშვილი, ნიკოლოზ კალაძე, გიორგი ჯინჭარაძე, ნარიმან დალაქიშვილი, ივანე შაიშმელაშვილი.
ქ. თბილისი, 1975 09.05

სხედან გენერლები: ი. შაიშმელაშვილი, ნ. კალაძე, ი. ბაბალაშვილი, დგანან: პოლკოვნიკი ი. კვერნაძე, გენერალი ნ. დალაქიშვილი, პოლკოვნიკი გ. მეტრეველი.
ქ. თბილისი, 1978 09.12

1945 წლის ბერლინის ოპერაციის მონაწილეების ჯგუფი. მარცხნიდან სხედან: ნ. ჯაში, შ. კობახიძე, ნ. კალაძე, გ. ჯაში, ვ. ჯანჯღავა, ე. კობერიძე, დგანან: თ. სახვაძე, ა. დიასამიძე, გ. შენგელია, ი. კვერნაძე, გ. ქუთათელაძე, გ. კვიციანიძე.
ქ. თბილისი, 1970 24.04

1957 წელი

საბჭოთა კავშირის გმირი, ავიაციის გენერალ-მაიორი გარი მერკვილაძე

1945 წელი

1961 წელი

ავიაციის გენერალ-მაიორი შალვა ჭანკოტაძე
(ცენტრში)

მადანშვიდი „გენერალი მერკვილაძე“, რომელიც
საქართველოს საზღვაო სანაოსნოს შემადგენლობაში
იმყოფებოდა 1972-95 წლებში

ავიაციის გენერალ-მაიორი შალვა ჭანკოტაძე
(მარჯვნიდან მეორე)

ავიაციის გენერალ-მაიორი შალვა ჭანკოტაძე
(მარცხნიდან მეორე)

საბჭოთა კავშირის თავდაცვის მინისტრი, მარშალი ანდრეი გრეჩკო, ცენტრში – ელუარდ შევარდნაძე

მარჯვნიდან პირველი – საბჭოთა კავშირის ფლოტის აღმირალი ივანე ისაკოვი, მეხუთე – საბჭოთა კავშირის მარშალი სემიონ ბუდიონი

ავიაციის მარშლის, სამეზის საბჭოთა კავშირის გმირის ალექსანდრე პოკრიშკინის სტუმრობა თბილისში. მარჯვნიდან: გენერალ-ლეიტენანტი, საბჭოთა კავშირის გმირი ვლადიმერ ჯანჯღავა, სსსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ზურაბ პატარიძე და შინაგან საქმეთა მინისტრი, გენერალ-ლეიტენანტი გურამ გვეტაძე. ქ. თბილისი, 1981

საბჭოთა კავშირის მარშალი ივანე ბაგრაძიანი სტუმრად თბილისში. მარჯვნივ – გენერალ-ლეიტენანტი ვლადიმერ ჯანჯღავა, 1975 წელი

ნ. დალაქიშვილი, პ. აბრამიძე, დ. შანშაშვილი, ნ. კალაძე

საბჭოთა კავშირის მარშალი ივანე ბაგრაძიანი

ოთარ ხატიასვილი, ნოდარ მაისურაძე, შოთა ზარდალიძე და ლევან შარაშენიძე. ქ. თბილისი, 1989

ცენტრში – ავიაციის გენერალ-მაიორი გაიოს ნანიეშვილი

მარჯვნიდან პირველი – გენერალი ვიქტორ სულაქველიძე. ქ. მოსკოვი, 1966

საბჭოთა საქართველოს მილიციის 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი პარადი. ტრიბუნაზე პირველ რიგში, მარჯვნიდან: სსრკ შს მინისტრი, არმიის გენერალი ნიკოლაი შჩოლოკოვი, სსსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე პაულე ვილაშვილი, სსსრ შს მინისტრი, გენერალ-მაიორი გურამ გვეტაძე, ამიერკავკასიის სამხედრო ოლქის ჯარების სარდალი, გენერალ-პოლკოვნიკი ოლეგ კულიშევი, გენერალ-ლეიტენანტი ვლადიმერ არხიპოვი. ქ. თბილისი, 1981 წლის 26 ივნისი

რ. თავაძე, მ. ყვანია, მ. ელბაქიძე

მარჯვნივ გ. გვეტაძე, მარცხნივ მ. ელბაქიძე

ძმები გენერლები
ნიკოლოზ და გიორგი
ჩიგოვიძეები

გენერალ-ლეიტენანტი მიხეილ ღღონტი
მეუღლესთან ერთად. 1954 12.12

გენერალ-მაიორი ვლადიმერ
ზარელუა მეუღლესთან ერთად

ავიაციის გენერალ-ლეიტენანტი
იური ფოტინოვი-მეგრელიძე

მარცხნიდან: ნოდარ მაისურაძე, ვლადიმერ
კობახიძე, ლევან შარაშენიძე

საბჭოთა კავშირის გმირი,
გენერალ-მაიორი ერმალოზ
კობერიძე შვილთან ერთად.
1957 01.09

მარცხნიდან: გენერლები ვლადიმერ
ჯანჯღაძე, ვლადიმერ ნანეიშვილი,
ერმალოზ კობერიძე

ავიაციის გენერალ-მაიორი
გაიოზ ნანეიშვილი

მარჯვნიდან: ედუარდ შევარდნაძე, გენადი კოლბინი, გენერალი
ლევან შარაშენიძე, დიმიტრი ქართველიშვილი, ვახტანგ
პაპუნძე. ქ. თბილისი, 1982

მარცხნიდან: გენერლები ერმალოზ
კობერიძე, ნიკოლოზ კალაძე. დგას
მარჯვნიდან პირველი — მსოფლიო
რეკორდსმენი დიმიტრი იოსელიანი

მარცხნიდან: გენერლები ნოდარ მაისურაძე, ლევან შარაშენიძე,
იოსებ ბესტავეი, პოლკოვნიკები იური ბენი, ანზორ მაისურაძე
(შემდგომში გენერალი). წინა პლანზე ნუგზარ ფოფხაძე. 1982

საბჭოთა კავშირის გმირი,
ავიაციის გენერალ-მაიორი
შალვა ქირია

გენერალ-მაიორი
ირაკლი ხარიტონაშვილი

სსსრ სამხედრო კომისარიატის ხელმძღვანელობა. სხედან მარჯვნიდან: ოთარ თავბერიძე,
გენერალი ლევან შარაშენიძე (სსსრ სამხედრო კომისარი), საბჭოთა კავშირის გმირი,
გენერალი აშოთ კაზარიანი (სომხეთის სსრ სამხედრო კომისარი), გენერალი ლერი
აბაშიძე (აფხაზეთის ასსრ სამხედრო კომისარი), როსტომ ნიორაძე, შოთა ბაიაძე
(შემდგომში გენერალი), თემურ ქავთარაძე (შემდგომში გენერალი). ქ. თბილისი, 1985
წლის 9 მაისი

პანტელეიმონ შიოშვილი
გალაქტიონ პაიჭაძესთან
ერთად. ქ. თბილისი, 1984

მარცხნიდან პირველი: გენერალ-მაიორი ლევან შარაშენიძე, მამულა ასლანიკაშვილი (მესამე, საქ. კპ ქუთაისის ქალაქკომის I მდივანი), გენერალ-პოლკოვნიკი ვლადიმერ არხიპოვი (მეხუთე, ამიერკავკასიის სამხედრო ოლქის ჯარების სარდალი), ვიტალი ხაზარაძე (მექვსე, ქ. ქუთაისის აღმასკომის თავმჯდომარე), მიხეილ ოსაძე (მარჯვნიდან მეორე, ქ. ქუთაისის სუკის სამმ. უფროსი, შემდგომში გენერალი). ქ. ქუთაისი, 1984

ცენტრში – გენერალი ირაკლი ხარიტონაშვილი

ლევან შარაშენიძე, ნოდარ დუმბაძე, ბახვა ლობჯანიძე. ქ. თბილისი, 1976

ლევან შარაშენიძე სამხედრო ობიექტის მშენებლობაზე. პოლკოვნიკი თემურ ქავთარაძე (შემდგომში გენერალი), საქართველოს დამსახურებული მშენებელი თენგიზ ზაქარეიშვილი (მარცხნივ)

პანტელეიმონ გიორგაძე, ლევან შარაშენიძე. ქ. თბილისი, 1984 წლის 9 მაისი

თ. ხატიაშვილი, პ. გიორგაძე, ლ. დოლიძე

მარცხნიდან: გენერალი შოთა ზარდალიშვილი, ნუგზარ საჯავია (შემდგომში გენერალი), სულიკო სხვიტარიძე, ნიკოლოზ ნეფედოვი, ზაურ მესხიშვილი, გურამ გაბუნია, გენერალი გივი ჯორბენაძე, რამაზ გოგლიძე, გენერალი პანტელეიმონ გიორგაძე, გენერალი გურამ გვეტაძე. ქ. თბილისი, 1985

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ზურაბ პატარიძე და საქართველოს სამოქალაქო თავდაცვის უფროსი გენერალ-მაიორი ირაკლი ხარიტონაშვილი

მარჯვნიდან: მელიქი ინაური, მეთოხე იოსებ ბესტავეი

მარცხნიდან: ვლადიმერ შეიკინი, ლერი აბაშიძე, თემურ ქავთარაძე, შოთა ბაიაძე.

გენერლები ივანე შაიშველაშვილი და მუხტარ ელბაქიძე

საქართველოს სამოქალაქო თავდაცვას შეუსრულდა 50 წელი. პრეზიდიუმში მარცხნიდან – გენერლები ი. ხარიტონაშვილი, კ. კეთილაძე, მარჯვნიდან – გ. გაბუნია, ნ. საჯავია, პოლკოვნიკი პ. გეგენავა. მოხსენებით გამოდის ზ. პატარიძე

მარჯანიძე – გენერალი
გაიონ ნანეიშვილი

ნიკოლოზ კლაძე, ლერი აბაშიძე, ოთარ ნაჭყებია, ოთარ ხატიაშვილი, ლევან დოლიძე, ივანე შაიშველაშვილი, ირაკლი ჯორჯაძე, ნოდარ მაისურაძე, გივი ჯორბენაძე, 1989

უცნობი ჯარისკაცის ნეშტის
გადმოსვენება ყირიმის მიწიდან
თბილისში, გამარჯვების
პარკში. ცენტრში – საბჭოთა
კავშირის გმირი, გენერალ-
ლეიტენანტი ვლადიმერ
ჯანჯღავა. 1975 წლის 9 მაისი

მარჯანიძე: გენერლები ალექსი
ინაური, ვარლამ შადური, შოთა
ზარდლიშვილი, გივი ჯორბენაძე,
მარცხნივ – გაზეთ „ვეჩერნი
თბილისის“ რედაქტორი პავლე
ასლანიძე

რ. თავაძე, ვ. გომელაური, ო. ნაჭყებია

გენერლები ოთარ ხატიაშვილი, შოთა ზარდალიშვილი და ნუგზარ ფოფხაძე (მარცხნივ)

1941 შინაომსვლელთა საღმებრძოლო 1945

პავლე აბრამიძე და ლევან შარაშენიძე

ნიკოლოზ კალაძე და ლევან ღოლიძე

ირაკლი ჯორჯაძე და ლევან ღოლიძე

მ. ელბაქიძე, ლ. აბაშიძე, გ. ჯორბენაძე

ვალერიან გომელაური, ოთარ ნაჭყებია, პანტელეიმონ გიორგაძე

ნიკოლოზ კალაძე, მურადი ჟვანია, ლერი აბაშიძე, ლევან ღოლიძე შვილთან დათოსთან

ინჟინერ-გენერალ-მაიორი ოთარ კიკნაძე (მარჯვნიდან მეორე) კოლეგებთან ერთად კოსმოსური მართვის ცენტრში, 1976 12.04

გენერალ-ლეიტენანტები რობერტ თავაძე, ალექსი შირინკინი, ნუგზარ საჯავია (შემდგომში გენერალი). ქ. თბილისი, 1985

გენერალი პანტელეიმონ გიორგაძე ესალმება ოთარ ჩერქეზიას, მარჯვნივ – ავიაციის გენერალი გაიოზ ნანეიშვილი. 1984

გენერალი ოთარ ხატიაშვილი მეგობრებთან ზურაბ მახარაძესთან, ზურაბ წერეთელთან და გურამ გაბუნიასთან ერთად

მარშალი არჩილ გელოვანი მეუღლე ქეთევან ალხაზიშვილთან ერთად სტუმრად გარეჯობის დღესასწაულზე. 1978 წლის მაისი

I რანგის კაპიტანი ალექსანდრე ჯავახიშვილი (თანამედროვე საქართველოს პირველი კონტრა-ადმირალი) ლევან დოლიძესთან და მურად ჟვანიასთან ერთად. 1980 30.11

ვარდიკო ნადიბაიძე (შემდგომში გენერალი) და პოლიციის პოლკოვნიკი ავთანდილ ჭაბუკიანი (მარცხნივ)

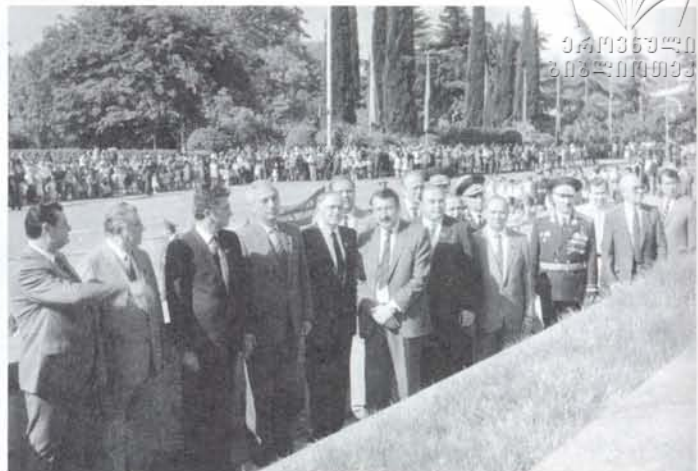
საბჭოთა კავშირის გმირი, გენერალ-პოლკოვნიკი ალექსი ინაური გენერლებთან ერთად. მარცხნიდან: გურამ კვეციანი, გივი ჯორბენაძე, ოთარ ხატიაშვილი, შოთა ზარდალიშვილი, ნოდარ მაისურაძე. ქ. თბილისი, 1985 01.05

სახელგანთქმული გენერალ-მაიორი ნიკოლოზ კალაძე 80 წლისაა. ქ. თბილისი, 1989 წლის 28 მაისი

საქართველოს კომპარტიის ცკ პირველ მდივანს ედუარდ შევარდნაძეს პატაკს აბარებს აფხაზეთის ასსრ სამხედრო კომისარი, გენერალ-მაიორი ლერი აბაშიძე, ქ. სოხუმი, 1985

სოხუმი, 1985

ედუარდ შევარდნაძე, დიმიტრი ქართველიშვილი, გენერალი ლერი აბაშიძე, ქ. სოხუმი, 1985

მარცხნიდან: გენერალი ლერი აბაშიძე, მესამე – გენერალი გრიგოლ კომოშვილი, მეოთხე – ვილი ალავიძე

მარცხნიდან: მეოთხე – ოთარ ხატიაშვილი, პოეტი ჯანსუღ ჩარკვიანი, ნოდარ მაისურაძე, ვარლამ შადური, პოლკოვნიკები ანზორ მაისურაძე (შემდგომში გენერალი), ალექსანდრე მაისურაძე

ვლადიმერ ლეშკაშელს ულოცავენ სახელმწიფო ჯილდოს მიღებას

საბჭოთა კავშირის თავდაცვის მინისტრი, საბჭოთა კავშირის მარშალი სერგეი სოკოლოვი ულოცავს წარმატებას ჩრდილოეთ კავკასიის სამხედრო ოლქის ჯარების სარდლის მოადგილეს, გენერალ-მაიორს ვლადიმერ ლეშკაშელს. ქ. როსტოვი, 1986

მარცხნიდან: მეორე – მუსტარ ელბაქიძე, მეექვსე – გაიოზ ნანეიშვილი

მარჯვნიდან ვლადიმერ ლეშკაშელი ვარშავის ქვეყნების ხელშეკრულების ჯარების წრთვნის დროს. 1970

ლევან დოლიძე, პანტელეიმონ გიორგაძე, ჯონი დოლიძე. 1989

ქართველი საბჭოთა გენერლების პირველი შეხვედრა გამარჯვების პარკში. ქ. თბილისი, 1989 წლის 17 მარტი

მარცხნიდან:
იოსებ ბესტაევი,
ოთარ ხატიაშვილი,
ნოდარ მაისურაძე.
ქ. თბილისი, 1984

მარცხნიდან: ივანე ბაბალაშვილი,
ვლადიმერ ხუბულური.
ქ. თბილისი. 1975 წლის 9 მაისი

ცენტრში –
გენერალ-ლეიტენანტი
მიხეილ ღლონტი

ლ. შარაშენიძე, ა. კაზარიანი

თბილისის საპატიო მოქალაქე
ალექსანდრე ნადირაძე (ქ. მოსკოვი),
1984

კონტრ-ადმირალი ბორის ანანიაშვილი
(ქ. ლენინგრადი), 1982

გენერალ-მაიორი პანტელეიმონ
შიოშვილი (ქ. მოსკოვი), 1979

ინჟინერ-გენერალ-მაიორი ოთარ კიკნაძე.
(ქ. მოსკოვი), 1977

გენერალ-ლეიტენანტი რობერტ
თავაძე (ქ. ხაბაროვსკი), 1981

„დედა – სამშობლო გვიხმობს!“ პლაკატის
ავტორი, თბილისის საპატიო მოქალაქე
ირაკლი თოიძე (ქ. მოსკოვი), 1980

გენერალ-მაიორი ვალერიან გომელაური.
(ქ. ბლაგოვეშჩენსკი), 1978

აღიარებაი საქართველოში

საქართველო
გეოლოგიები

1940 2002

საბჭოთა კავშირის ფლოტის
ადმირალი **ივანე ისაკოვი**

ადმირალი
ივანე იუშაკოვი

ვიცე – ადმირალი
ვიტორ აბაშვილი

ვიცე – ადმირალი
ვიქტორ ჩერნომირი

კონტრ – ადმირალი
სეიტი კაპანაძე

კონტრ – ადმირალი
ვლადიმერ ლუშავა

კონტრ – ადმირალი
სიმონ რამიშვილი

ადგირადუბი სუქარითუვადორან

უკრინული
ზინლირითუქუ

კონტრ – აღმირალი
კონსტანტინე სუსიუვილი

კონტრ – აღმირალი
მიხეილ ზინჩარადე
(ჯინჭარადე)

1940 2002

კონტრ – აღმირალი
ზარკამირ არშავანი

კონტრ – აღმირალი
ბორის ანანიუვილი აღმუხანდრე ჯავახივილი

კონტრ – აღმირალი

კონტრ – აღმირალი
გიორგი ბორჯონი-უშვირიძე

კონტრ – აღმირალი
ნიკოლოზ პალიაშვილი

1940

საბჭოთა პერიოდში

1991

სამხედრო წოდება	გვარი, სახელი	წოდების მინიჭების თარიღი
საბჭოთა კავშირის გენერალისიმუსი	სტალინი იოსები	1945 27.06
საბჭოთა კავშირის მარშალი	სტალინი იოსები	1943 06.03
საბჭოთა კავშირის მარშალი	ბერია ლავრენტი	1945 09.07
საინჟინრო ჯარების მარშალი	გელოვანი არჩილი	1977 28.10
სახელმწ. უშიშრ. გენერალური კომისარი	ბერია ლავრენტი	1941 30.01
გენერალ-პოლკოვნიკი	ლესელიძე კონსტანტინე	1943 09.10
გენერალ-პოლკოვნიკი	ჩანჩიბაძე პორფილე	1945 02.07
გენერალ-პოლკოვნიკი	გოგლიძე სერგო	1945 09.07
გენერალ-პოლკოვნიკი	ინაური ალექსი	1967 17.12
გენერალ-პოლკოვნიკი (საინჟინრო)	გელოვანი არჩილი	1975 29.10
გენერალ-პოლკოვნიკი (საინჟინრო)	ნადირაძე ალექსანდრე	1975
გენერალ-ლეიტენანტი	ლესელიძე კონსტანტინე	1942 14.10
გენერალ-ლეიტენანტი (სამედიც. სამსახ.)	გირგოლავა სიმონი	1943 22.04
გენერალ-ლეიტენანტი (სამედიც. სამსახ.)	ჯანელიძე იუსტინე	1943 12.05
გენერალ-ლეიტენანტი (საჯარისო)	ჩანჩიბაძე პორფილე	1943 25.09
გენერალ-ლეიტენანტი (სასაზღ. ჯარები)	ლაბაძე ნესტორი	1944 24.03
გენერალ-ლეიტენანტი (ავიაცია)	ნანეიშვილი ვლადიმერი	1944 11.05
გენერალ-ლეიტენანტი (საჯარისო)	მჟავანაძე ვასილი	1944 22.06
გენერალ-ლეიტენანტი (სამხ. დაზვერვა)	რუხაძე ნიკოლოზი	1945 29.08
გენერალ-ლეიტენანტი (სახელმ. უშიშრ.)	გვიშიანი მიხეილი	1945 09.07
გენერალ-ლეიტენანტი (სახელმ. უშიშრ.)	ეგნატაშვილი ალექსანდრე	1945 09.07
გენერალ-ლეიტენანტი (სახელმ. უშიშრ.)	კარანაძე გრიგოლი	1945 09.07
გენერალ-ლეიტენანტი (სახელმ. უშიშრ.)	რაფავა აქვსენტი	1945 09.07
გენერალ-ლეიტენანტი (სახელმ. უშიშრ.)	ცანავა ლავრენტი	1945 09.07
გენერალ-ლეიტენანტი (სახელმ. უშიშრ.)	წერეთელი შალვა	1945 09.07
გენერალ-ლეიტენანტი (ავიაცია)	სტალინი ვასილი	1949 11.05
გენერალ-ლეიტენანტი (საჯარისო)	ინაური ალექსი	1953 20.08
გენერალ-ლეიტენანტი (საჯარისო)	ჯანჯღავა ვლადიმერი	1953 20.08
გენერალ-ლეიტენანტი (საჯარისო)	ლლონტი მიხეილი	1954 31.05
ვიცე-ადმირალი	აბაშვილი გიორგი	1954 20.07
გენერალ-ლეიტენანტი (საინჟ.-ტექნ.სამს.)	ჟიჟილაშვილი შალვა	1962 27.04
გენერალ-ლეიტენანტი (საინჟ.-ტექნ.სამს.)	გელოვანი არჩილი	1965 18.02
გენერალ-ლეიტენანტი (არტილერია)	ალფაიძე გალაქტიონი	1967 25.10
გენერალ-ლეიტენანტი (არტილერია)	მარღანიძე ლეონიდე	1968 19.02
გენერალ-ლეიტენანტი (საინჟინრო)	ნადირაძე ალექსანდრე	1970
გენერალ-ლეიტენანტი (არტილერია)	ჯორჯაძე ირაკლი	1977 14.02
გენერალ-ლეიტენანტი (არტილერია)	ძეგაშვილი ბორისი	1978 12.02
გენერალ-ლეიტენანტი (საჯარისო)	თავაძე რობერტი	1979 16.02
გენერალ-ლეიტენანტი (ავიაცია)	ფოტინოვი-მეგრელიძე იური	1979 08.05
გენერალ-ლეიტენანტი (საჯარისო)	კამკამიძე ანატოლი	1984 04.11
გენერალ-ლეიტენანტი (საჯარისო)	ელბაქიძე მიხეილი	1988 18.02
გენერალ-ლეიტენანტი (საჯარისო)	შარაშენიძე ლევანი	1989 16.02

1940-1991 წლებში გენერალ-მაიორის (კონტრ-ადმირალის)
სამხედრო წოდება მინიჭებული აქვს 84 ქართველ ოფიცერს

ქართველი გენერლები – სსრკ უმაღლესი პრემიების ლაურეატები

სტალინური პრემია (1941 - 1952):	გირგოლავა სიმონი	– 1943
	ბერიაშვილი გიორგი	– 1947
	ბერია ლავრენტი	– 1949
	ჯანელიძე იუსტინე	– 1949
ლენინური პრემია (1957 - 1991):	ნადირაძე ალექსანდრე	– 1966
	გელოვანი არჩილი	– 1968
სახელმწიფო პრემია (1967 - 1991):	ბერიაშვილი გიორგი	– 1968
	ნადირაძე ალექსანდრე	– 1968
	ალფაიძე გალაქტიონი	– 1977
	გელოვანი არჩილი	– 1977
	კიკნაძე ოთარი	– 1978

ქართველი გენერლები – აკადემიკოსები

სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო წევრი:	სტალინი იოსები	– 1938 22.12
სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი:	ნადირაძე ალექსანდრე	– 1979
სსრკ სამედიცინო მეცნ. აკადემიის ნამდვილი წევრი:	გირგოლავა სიმონი	– 1944
სსრკ სამედიცინო მეცნ. აკადემიის ნამდვილი წევრი:	ჯანელიძე იუსტინე	– 1944
სსსრ მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი:	შარია პეტრე	– 1944
	ჯორჯაძე ირაკლი	– 1979

ცა ფირუზ ხმელეთი ზურმუხტო,
სულის ჩამღვამლო მხარეო,
შენი ვარ, შენთვის მოკვდები,
შენზედვე მგლოვიარეო

აკაკი წერეთელი

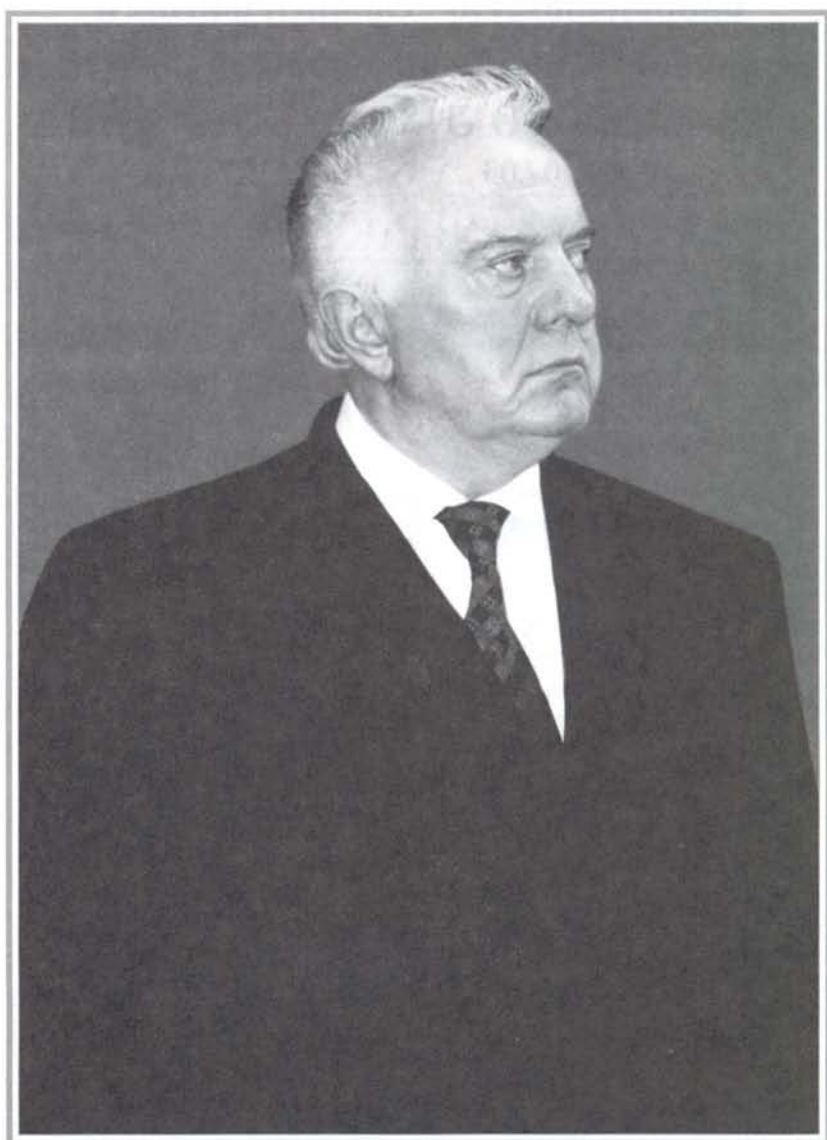
**ს ა ქ ა რ თ ვ ე ლ ო ს
ს ა მ ხ ე დ რ ო ქ ა ლ ე ბ ი ს
გ ე ნ ე რ ლ ე ბ ი**

1991

2002

**ს ა მ ხ ე ლ ო ს ა რ მ ი ს ნ ა პ ა რ თ ე ბ ე თ ი,
ჩ ვ ე ნ ს ნ ა რ მ ი ს შ ე ბ ე ა ს ი ლ ა ბ ა,
თ ო რ ა ე ი ს ე თ ი ღ ღ ე ს ღ ა ვ ა ყ რ ი თ ი,
გ ე ჯ ღ ა რ ს ა ხ კ ი გ ა ე ს ი ნ ე ბ ა**

**საქართველოს პრეზიდენტი,
საქართველოს საგარეო კაღების
უგაღლესი მთავარსარდალი
ედუარდ შევარდნაძე**

**საქართველოს ტერიტორიული
ერთიანობისათვის თავდადებული
გენერალი შიშლი უარტავა**
1944 07.03 1993 27.09

თუ მტერს ყველა შენებრ დახვდა,
ახალგაზრდა და ხნიერი,
მაშინ ჩვენი საქართველოც
შეიქმნება ბედნიერი

საქართველოს სამხედრო გენერლები

გვარი, სახელი,
ჟამის სახელი,
პირითადი თანამდებობა

სამხედრო წოდება,
პინიტჰების თარიღი,
ჯილდოები

დაბადების,
გარდაცვალების (დაკარგვის)
აღბილი, თარიღი

ანანას იოსაძე

გენერალ - მაიორი
1994 31.12

1938
20.07

საქართველოს სახელმწიფო, პოლიტიკური და საზოგადო მოღვაწე. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მეთაური, უზუნაუსი საბჭოს თავმჯდომარე; 1991 წლის ივლისიდან. მემეე აბაშიძის შვილისშვილი.

ორდენი-3

ბათუმი

ლეულა ვაშას

გენერალ - მაიორი
1993 15.03

1941
26.08

საქ. რესპ. თავდაცვის სამინ. კადეტების მთ სამმ. უფი.: 1992 12.02-დან. საქ. მხიდან ცხინვალის რეგიონში სამშვიდობო ძალების სახდალი: 1992 05.12-1993 06.06, საქ. თავდაცვის სამინ. სამხ. ინსპექცია: 1994-97. განსაკუთხ. დავალებათა ბენჯალი: 1997 16.08-დან.

ორდენი-2

მედალი-11

თბილისი

ლარი იოსაძე

გენერალ - მაიორი
1976 20.02

1935
25.12

1994
30.07

გენერალ - ლეიტენანტი
1993 15.02

საქ. რესპ. ჰეზიდენტის პიხველი სამხედრო მხრეველი (1991). უხოვნელი უშიშროების და თავდაცვის საბჭოს ინსპექტორები-სა და უონსულტანტების ჯგუფის უფილისი - მთავარი სამხედრო მხრეველი: 1993 15.02-დან.

ორდენი-3

მედალი-12

ხაშური

თბილისი

გვარამი ვახის

გენერალ - მაიორი
1993 08.03

1936
08.03

1993
25.09

სოხუმის სახანბო რაშქის უითი მემქნელი: 1992 14.08-დან. მე-2 სახმით უოხპუსის 23-ე მუქანიზებული ბიგადის მეთაურის მოადგილე (1992 აგვისტო-ნოემბერი), მეთაური: 1992 14.11-1993 25.09.

ორდენი-2

სენაკი

(გმირულად დაიღუპა აფხაზეთში)

თბილისი

გ ვ ა ვ უ ს ი ძ ე
გვავარა **ილიას** **ძე**

გენერალ - მაიორი
1997 02.12

1954
24.10

სამთავრობო დაცვის სამსახურის აპარატის უფროსი: 1994-96, საქ. ეხოვნული უშიშროების საბჭოს აპარატის უშიშრო. საკითხთა სამსახურის უფროსი: 1996-97, საქ. სახელმწიფო უშიშროების მინისტრის I მოადგილე: 1997 23.09 - 2001 28.11.

საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების საბჭოს თანამშრომელი: 1996 29.11

ორდენი-1 მედალი-2 ცხინვალი

გ ვ ა ი ა ძ ე
გვავარა **ნიკოლოზ** **ძე**

გენერალ - მაიორი
1995 24.05

1944
05.05

სსსრ სამხედრო კომისიის მოადგილე: 1984-89. თსუ სამხედრო კათედრის უფროსი: 1989 13.02-1991 30.10, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს საბჭოთა მომზადების მთავარი სამმართველოს უფროსი: 1991 18.11-დან.

ორდენი-2 მედალი-13 თბილისი

გ ვ რ ი ძ ე
გვარამია **ვიხილიძე** **ძე**

გენერალ - მაიორი
1993 08.05

1917
17.12 1996
23.02

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. საქ. ვეტერანთა ჰესპ. საბჭოს თავმჯდომარის I მოადგილე: 1968-92, მინ. შრომისა და შვითხის დარბაზის ვეტერანთა ჰესპ. საბჭოს თავმჯდომარე: 1992-დან. საქართველოს ჰესპ. პარლამენტის წევრი: 1992-95. ისტორიკული მუცნიეებათა კანდიდატი: 1956, პრფესორი: 1984.

ორდენი-5 მედალი-12 ურკეთი წიხატაური თბილისი

გ ვ რ ო ზ ა უ ვ ი ლ ი
გვარამია **ანდრონიკ** **ძე**

გენერალ - მაიორი
1995 06.05

1943
12.04

საქ. სახელმწიფო უშიშრო. სამსახურის სადესანტო მოიხიშვე ბრიგადის მეთაური: 1994 09.09-1995 18.12. საქ. თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო-საპრაქტიკო დარბაზის მეთაურის უფროსი - სახელმწიფო I მოადგილე: 1999 24.03-2002 26.07, სახელმწიფო: 2002 26.07-დან.

ორდენი-3 მედალი-10 გორი

გ ი წ ა ძ ე
გაბრიაძე (ვაჟა) გიორგიის ძე

გენერალ - მაიორი
1994 29.09

1937
01.05 1996
09.04

ამიერიდან სამხედრო ოქის სამმართველოს უფროსი: 1984-94. საქართველოს თავდაცვის მინისტრის მოადგილე: 1994 10.06 - 1995 10.05, საქართველოს თავდაცვის მატეხ.-ტექნ. მომზადების დეპარტამენტის თავმჯდომარე: 1995 10.05-1996 08.04.

ორდენი-2 მედალი-9 ცხრუკვეთი კიათურა თბილისი

ვ ვ ს ს რ ი კ ი ძ ე
ვლავაშვილი ვაჟაიძე ვე

შინაგანი ჯარების
გენერალ - მაიორი
1992 30.10

1947
12.05

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს იმეხეთის ჰეგონის შინაგან საქმეთა სამმართველოს უფროსი: 1993-96, შსს შინაგანი ჯარების სახელის მოადგილე-მტაბის უფროსი: 1996 12.03-2002 08.02.

ორდენი-1

მედალი-5

მარადილი
ბათუმი

ვ ა ს ო კ ი ძ ე
ვაშაძე ვლადიმერის ვე

გენერალ - მაიორი
1994 15.06

1950
11.09

საქართველოს ჰესპედიკის შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილე: 1994 06.04-1997 06.07. საქ. სახელმწიფო უშიშროების მინისტრი: 1997-98, საქ. უიშოველი უშიშროების საბჭოს მდივნის მოადგილე: 1998 01.11-2002 31.12, 1-ლი მოადგილე: 2002 31.12-დან. იუხიდიუქ მუცნიუხე-ბათა ჯანდიაცი, დოცენტი - 1987.

ორდენი-2

მედალი-5

თბილისი

ბ ი ო რ ბ ა ძ ე
ბორბაძე ვანტაღიშვილის ვე

გენერალ - მაიორი
1993 14.11

1950
26.06

საქართველოს ჰესპედიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს სპეცსამსახურის უფროსი: 1992-93, საქ. ჰესპ. შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილე: 1993, საქ. ჰესპ. სახელმწიფო უშიშროების მინისტრი: 1993-95.

ორდენი-2

მედალი-6

ზაისანი
ყაზახეთი

ბ ო ბ ი ტ ი ძ ე
ბოსბოღოვი ბაგრატის ვე

გენერალ - მაიორი
1994 07.04

1962
31.05

აჭაიის ავტონომიური ჰესპედიკის შინაგან საქმეთა მინისტრის პიხველი მოადგილე: 1993 18.10-01.11. აჭაიის ავტონომიური ჰესპედიკის სახელმწიფო უშიშროების მინისტრი: 1993 01.11-დან.

ორდენი-2

მედალი-2

ქობულეთი

ბ რ ი ბ ო ლ ა შ ვ ი ლ ი
ბორბაძე არკადის ვე

გენერალ - მაიორი
1993 26.10

1933
26.10

1993
29.10

საქართველოს უიშოველი გვაიდი-ის მთავარი სამმ. ოპეხატეილი განყოფილების უფროსი-მტაბის უფროსის 1-ლი მოადგილე: 1992-93, საქ. ჰესპ. თავდაცვის სამინისტროს 1-ლი სააჰმიო გოხპუნის მტაბის უფროსი-სახელის 1-ლი მოადგილე: 1993 29.10.

ორდენი-3

მედალი-14

თბილისი

(გმირულად
დაიღუპა
აფხაზეთში)

თბილისი

გ რ ძ ე ლ ი ძ ე
თაიშურაზ ნიანას ქა

საქ. სახელმწიფო უშიშროების მინისტრის მოადგი.: 1993-97, საქ. დაზვერვის სახ. ექსპატ. თავ-ჩის I მოადგილე: 1997 08.10-2000 02.03, საქ. სახელმწიფო უშიშროების მინისტრის მოადგი.: 2000 02.03 - 2001 10.12. საქ. დაზვერვის სახელმწიფო ექსპატამენტის თავმჯდომარის მოადგილე: 2001 10.12-დან.

გენერალ - მაიორი
1994 08.10

1956
05.08

საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების საპატიო თანამშრომელი: 1996 29.11

ორდენი-3 მედალი-4 ბათუმი

გ უ ლ უ ა
ღავით ღავითის ქა

აფხაზეთის ახ შინაგან საქმეთა მინისტრი: 1992 05.12-1994 28.04. საქ. შს მინისტრის მოადგი.: 1998 07.05-1999 18.05. საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის დაცვის ექსპატამენტის თავმჯდომარის მოადგილე: 2000 19.06-დან.

გენერალ - მაიორი
1993 03.08

1954
11.06

ორდენი-1 მედალი-2 ჩხატოველი

გ უ რ ბ ე ნ ი ძ ე
პანო პრიპოლის ქა

საქართველოს თავდაცვის მინისტრის მოადგილე-შეიარაღების მთავარი სამმართველოს უფროსი: 1992 01.07 - 1998 30.04. განსაკუთრებულ დავალებათა გენერალ: 1999 31.05-დან.

გენერალ - მაიორი
1992 15.10

1941
22.11

გენერალ - ლეიტენანტი
1993 15.02

ორდენი-4 მედალი-10 ზოგადი ზესტაფონი

გ უ რ ბ ე ნ ი ძ ე
რაზო არიპოს ქა

მე-11 ბიგადის მეთაური: 1992-94, უფროსი სამხედრო ნაჩომადგენელი საქართველოს მხიდან ქართლ-ოსეთი უონფიქტის ზონაში: 1996 09.06-1998 18.05, სამშვიდობო ძალების საჩადი: 1998 18.05-1999 16.06. განსაკუთრებულ დავალებათა გენერალ: 1999-2000.

გენერალ - მაიორი
1997 29.04

1951
11.12

ორდენი-3 მედალი-14 სოხუმი

დ ა თ უ ა შ ვ ი ლ ი
პაპაზ ნასყიდას ქა

საქ. ხესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს აფხაზეთის ზონის მთ. მტაბის მოვალ. შემსხელ.: 1992 23.10-12.12, მე-2 მექან. უონფიქტის მეთაური: 1992 12.12-1993 15.06. საქ. ხესპ. თავდაცვის მინისტრის 1-ლი მოადგილე: 1993 15.06-1994 12.05.

გენერალ - მაიორი
1992 26.10

1954
05.08

1995
25.01

ორდენი-2 მედალი-4 ყვარელი

(ტრავიკულად დაიღუპა მოსკოვში ტერაქტის შედეგად) თბილისი

დ უ მ ბ ა ძ ე
თაშავ სევერიანის კე

გენერალ - მაიორი 1936
1992 12.08 01.01

გენერალ - ლეიტენანტი
1999 19.12

ვახტანგ გოჩასლის
ოხენის სხელი ჯავაღი

ორდენი-3 მედალი-4 თბილისი

საქართველოს ჰესპ. ეხოვნელი გვახდიის ერთ-ერთი შემქმნელი. საქ. შუიხალ. ძაღების მთავახ-სახდის მოადგილე: 1992, თავ-დაცვის მინისტრის მოადგილე: 1992 24.05-1998 29.05, თავ-დაცვის მინისტრის განსაკუთხე-ბულ დავალებათა ჯგუფის უფხი-სი: 1998 29.05-დან.

დ უ მ ბ ა ძ ე
როშან ნოდარის კე

გენერალ - მაიორი 1964
1998 04.08 17.03

ორდენი-1 მედალი-4 ფუშრუკაული ხაშური

მსახურობდა სხვადასხვა სამეთაუ-რით თანამდებობებზე გეოგრაფია-ში, მოხუელ აღმოსავლეთის, ცი-მბიხის სამხედრო ოლქებში (1988-92). საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო: პოლკის მტაბის უფხოსი: 1993 26.08-04.11, ბიგ-ადის მეთაუხი: 1993 04.11-დან.

დ უ ღ ა უ ვ ი ლ ი
ირაპალი ზარნაოვის კე

გენერალ - მაიორი 1957
2000 23.05 27.07

ოზურგეთი

საქართველოს სახელმწიფო დაცვის სპეცსამსახუხის უფხოსის მოადგილე: 1996-98. საქართველოს სახელმწიფო უშიშ-ხოების მინისტრის მოადგილე: 1998 04.11 - 2001 12.10. ახ-ჩიტუქუხის მეცნიეხებათა ჯან-დიდატი.

ე ნ დ ე ლ ა ძ ე
თაშავი გრიგოლის კე

გენერალ - მაიორი 1954
2000 30.11 30.09

ორდენი-2 მედალი-2 ქუთაისი

სსსხ სახ. უშიშ. კომიტეტის თანამშრომელი: 1981-დან. საქართველოს სახელმწიფო უშიშ-ხოების სამინისტროს სამმართვე-ლს უფხოსი: 1997-99, საქ. სახ-ელმწიფო უშიშხოების სამინისტროს ჯადემიის ხექსოხი: 1999 26.11-დან.

საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების საპატიო თანამშრომელი: 1996 29.11

ე ნ ი ბ ა უ ვ ი ლ ი
თაშავი ვასილის კე

გენერალ - მაიორი 1935
1995 04.05 30.08

ორდენი-4 მედალი-16 თბილისი

სსსხ, საქ. ჰესპ. შინაგან საქმე-თა მინისტრის მოადგილე: 1988-93. საქ. სასახლუხო ჯახების მთავახი მტაბის უფხოსი-სახელმ. სახლუხის დაცვის დეპახტამენტის თავ-ხის | მოადგილე: 1993-97. სამხედრო მეცნ. ჯანდ., დო-ცენტი (1977).

სსრკ საპატიო მესაზღვრე: 1978 26.05
სსრკ სახელმწიფო უშიშროების საპატიო თანამშრომელი: 1985 17.12

ვერისთავი
გიორგი ვინაილის კა

საქ. სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროს ქ. თბილისის საქალაქო სამმ. უფს.: 1993 19.09-1994 25.04, საქ. სახ. უშიშროების სამინისტროს დაზვერვის სამმ. უფს.: 1994 25.04-1995 05.06. საქ. სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროს აკადემიის უფს.: 1995 05.06-1999 22.09. საქ. პრეზიდენტის აკადემიის აკადემიკოსი: 1998 16.05.

გენერალ - მაიორი
1999 26.05

1947
09.05

საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების საპატიო თანამშრომელი: 1996 29.11

ორდენი-1 მედალი-6 თბილისი

ვერვიანი
ზურაბ დავითის კა

საქ. სახელმწიფო მეთაურის მთავარი სახელმწიფო მხრეველი: 1992-93. აფხაზეთის ახ. მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე, თავდაცვისა და უშიშროების საბჭოს თავ-ხე: 1993-98, საქ. დაზვერვის სახელმწიფო ეკსპლუატაციის თავ-ხის მოადგილე: 1998 09.07-დან.

გენერალ - მაიორი
2000 19.09

1951
14.10

ორდენი-1 მედალი-5 ვაკა

ვახუშტის
გიორგი ვილის კა

ბიზგადის მეთაური: 1992-93, საქ. თავდაცვის მინისტრის მოადგილე: 1993-94, თანამეგობის ქვეყნების შერეულბუნის ძალების სამხედრო თანამშ. საკომოდ. მტაბის საქ. სამხედრო ძალების მედროი ნახმომადგენელი: 2001 01.02-2002 15.17. მ. ფუნჯეს სახელმწიფო სამხედრო აკადემიის ადირექტი: 2002 01.10-დან.

გენერალ - მაიორი
1993 18.08

1967
27.02

ორდენი-1 მედალი-2 დიდი ჭიბაში სამტრედია

თათარაშვილი
ნოდარ ივანის კა

აქაის სამხედრო კომისარი: 1984-92, საქ. მთ. მტ. უფს. მოადგილე: 1993, საქ. მხიდან ცხივ. უფ. სამმ. ძარ. სახდ.: 1993-94, თავდაცვის მინისტრის I მოადგ. (1994-98) - მთ მტაბის უფს. (1994 27.04-1996 28.02), საქართველოს სამხედრო კომისარი: 1996 16.07-1998 15.06.

გენერალ - მაიორი
1994 16.01

1941
13.01

გენერალ - ლეიტენანტი
1996 24.05

ორდენი-1 მედალი-12 თბილისი

თევზაძე
დავით დავითის კა

სნხადი უფს. I-ლი ბიზგადის, მე-11 მოკომსხ. ბიზგადის მეთაური: 1993-94, საქ. თავდაცვის სამინ. სამმ. უფს.: 1994-97, უმაღლ. მთავარსახდის მთავარი სამხედრო ინსპექციის უფს.: 1997-98. საქართველოს თავდაცვის მინისტრი: 1998 28.04-დან. ფილოსოფიის მეცნიერებათა კანდიდატი, დოცენტი: 1982.

გენერალ - მაიორი
1998 30.04

1949
30.01

გენერალ - ლეიტენანტი
1998 27.09

ორდენი-2 მედალი-5 სოხუმი

მ მ გ ვ ი ა ნ ი
გვიანი ელსარდის ქა

გენერალ - მაიორი
1995 07.05

1957
23.04

1-ლი საახშიმო კოხუჯის მეთაუ-
რი: 1993-94, საქ. სახელმწიფო
მეთაულის აპარატის მეთაუნი
სამხედრო მხრეველი: 1994, მსს
შინაგანი ჯარების სახედი: 1994-
95, საქ. თავდაცვის ეროვნული აჯ-
ადემიის უმრავლესობის: 1999
01.04-2002 10.09.

ორდენი-2

მედალი-4 თბილისი

ნ ვ ა ნ ე რ ი
ზორინ ვანაშაღის ქა

გენერალ - მაიორი
1993 02.11

1943
14.10

სსსრ შინაგან საქმეთა სამინის-
ტროს თანამშრომელი. ქ. თბილი-
სის შს სამმართველოს ისნის მი-
ლიციის ჯარისკაცობის უფრო-
სი. საქ. ხესპუბლიკის თავდაცვის
სამინისტროს სამხედრო პოლიცი-
ის უფროსი: 1992-93.

ორდენი-1

მედალი-10 თბილისი

ნ ლ ა ვ თ ა ნ დ ი ლ
ავთანდილ შოთას ქა

გენერალ - მაიორი
1993 22.03

1950
17.08

გენერალ - ლეიტენანტი
1996 27.05

საქართველოს სახელმწიფო
უშიშროების საბატო
თანამშრომელი: 1996 29.11

ორდენი-2

მედალი-8 თბილისი

ნ ვ გ ვ ი ა ნ ი
გვიანი აკაკის ქა

გენერალ - მაიორი
2001 21.12

1960
19.04

სახმედრო ჯარების დახვეწის
უფროსი: 1997, საზღვაო უფროსი
ბატალიონის მეთაუნი: 1997-98,
სამხედრო-საზღვაო ფლოტის
სახმედროს მოადგილე სანაპირო
დაცვაში: 1998 07.10-2001 12.04,
საქართველოს თავდაცვის სამინ-
ისტროს საზღვაო თავდაცვის
ძალების უფროსი: 2001 12.04.

ორდენი-3

მედალი-3 ლიხაური
ოზურგეთი

კ ა ლ ა ნ დ ა კ ი
მურვან ვარლამის ქა

გენერალ - მაიორი
1993 12.05

1941
29.01

აქაღის ასსი სახ. უმრავლესობის, კომიტ.
კონსტრუქციის უფროსი: 1978-82.
სსსრ სახ. უმრავლესობის, კომიტ.: კონ-
სტრუქციის (1986-87), დახ-
ვეწის (1987-88), გან-ბის უფროსი,
კომიტეტის თავ-ბის მოადგილე: 1995
25.10-დან. საქ. ხესპ. საინფ.
სადახვეწი საბს. თავ-ბის
მოადგილე: 1992 18.11-დან.

ორდენი-1

მედალი-7 თბილისი

კ ა მ კ ა მ ი ძ ე
ანაბოლი მიხეილის ძე

ჯაიჰატისპიჯეთის სამხედრო ოქის ჩაიბის სახდის მოადგილე: 1983-92. საქ. ჰეს. თავდაცვის მინისტრის I მოადგილე: 1992 17.11-დან, საქ. ჰესპიჯეთის შუიჩალებული ძალების სახდალი: 1992 30.11 -1993 22.05.

გენერალ - მაიორი 1936 07.06 1999 23.06
1976 19.10
გენერალ - ლეიტენანტი 1984 04.11
გენერალ - პოლკოვნიკი 1992 15.12
ორდენი-6 მედალი-12 ლვოვი უკრაინა ლვოვი უკრაინა

კ ე ნ ჭ ა ძ ე
ლავან შარნაოზის ძე

საქ. შსს ადმინისტრ. პოლიციის დეპარტამენტის თავმჯდომარე: 1997-98, საქ. სახედმნიომ დაცვის სპეცსამსახურის უფროსის მოადგილე: 1998-99. სახედმნიომ უშიშროების სამინისტროს ანტიტერორისტული ცენტრის უფროსი: 2000 29.04 - 2002 15.01.

გენერალ - მაიორი 1949 02.02
1997 27.11
ორდენი-2 მედალი-6 თბილისი

კ ე შ ე ლ ა ვ ა
იური ილიას ძე

ადნაზეთის ასხი სახედმნიომ უშიშროების კომიტეტის თავიის მოადგილე: 1984 17.07 - 1992 18.12. ადნაზ. ახ საინფორმაცი-სადაზ. სამსახურის თავიე: 1992 18.12 - 1993. საქ. საინფორმაცი-სადაზ. უშიშროების სამსახურის თავიის მოადგილე: 1993 მახტი-დექემბეიი.

გენერალ - მაიორი 1941 05.01 2001 26.12
1993 15.03
სსრკ საზღვაო ფლოტის საპატიო მუშაკი: 1978
საბაჟო სამსახურის სახელმწიფო მრჩეველი: 1996 14.11
ორდენი-2 მედალი-8 ბათუმი ბათუმი

კ ვ ი ნ ი კ ა ძ ე
გიორგი ლვანის ძე

საქათველს თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო-საჰაეო ძალებისა და ჰაეხსანილო თავდაცვის ჩაიბის სახდის მოადგილე: 1994 19.10-1995 28.01, სახდალი: 1995 28.01-1996 14.09.

გენერალ - მაიორი 1946 03.01
1996 12.08
ორდენი-2 მედალი-10 წავლი ხაშური

კ ვ ი რ ა ი ა
შოთა ითარის ძე

საქათველს ჰესპიჯეთის შს მინისტრის მოადგილე: 1992, მინისტრი: 1993 11.10-1995 14.12. საინფორმაცი-სადაზ. უშიშროების სამსახ. თავიის I მოადგილე: 1992 02.05-1993 11.10. საქათველს სახედმნიომ უშიშროების მინისტრი: 1995 15.12 -1997 06.07.

გენერალ - მაიორი 1952 05.06 1992 13.05
გენერალ - ლეიტენანტი 1993 12.09
საქათველს სახელმწიფო უშიშროების საპატიო თანამშრომელი: 1996 29.11
ორდენი-1 მედალი-10 სენაკი

კ ი კ ნ ა ქ ე
ლ ა შ ვ ი ლ ი გიორგის ქე
აფხაზ. ასხი საინფ.-სადავ. სამ-
სახ. თავ-ჩის მოადგ.: 1990-92,
აფხაზ. ახ უშიშ. მინისტრ.
მოადგ.: 1992-93, საქ. სახ. უშიშ.
სამინ. დავუეჩ. სამმ. უფი.
მოადგ.: 1994-97, საქ. დავუეჩ. სახ.
ეკნაჩ. აფხაზ. ახ სამმ. უფი.: 1997-
2000, საქ. დავუეჩ. ეკნაჩ. თავ-
ჩის მოადგ.: 2000-2002, აფხაზ. ახ
სახ. უშიშ. მინისტრი: 2002 23.08.

გენერალ - მაიორი 1946
2000 23.05 12.09

ორდენი-1 მედალი-8 ხარაგაული

კ ი ტ ო ვ ა ნ ი
თ ა ნ ა ი ვ კალისტრატის ქე
საქ. ხესპ. უზენაესი საბჭოს ეკ-
უტატი: 1990-დან. 1991-დან სათ-
ავეში ჩაუდგა ეხოვნ. გვაჩიის
ჩამოყალიბების პროცესს. სამხ.
საბჭოს წევრი: 1992 07.01-დან,
საქ. ხესპ. სახელმწიფო საბჭოს
წევრი, პრემიერ-მინისტრის მოვ.
შემს., I მოადგილე, საქ. ხესპ.
თავდაცვის მინისტრი: 1992-93.

გვარდიის სარდალი 1938
1991 10.06 09.06

ორდენი-2 თბილისი

კ ო ბ ა ლ ა ქ ე
კ ო ბ ა ლ ა შ ვ ი ლ ი თანავის ქე
საქაჩთველს შიუაჩალებელი
ძაღების დასაველეთის მიმა-
ჩილეთის (1992-2000), სახმელ-
ეთო ჯაჩების (2000-2001),
ეხოვნელი გვაჩიის ეკნაჩამენ-
ტის საჩადი: 2001 14.06-დან.

გენერალ - მაიორი 1969
2001 21.12 07.07

ორდენი-3 მედალი-4 თბილისი

კ ო ნ ც ე ლ ი ქ ე
თ ა ნ ა ი ვ ვუპურის ქე
აქაჩის ახ სახელმწიფო უშიშოე-
ბის სამინისტრო: 1993 16.12-
1999 24.05. საქ. სახელმწიფო
სახლუჩის დაცვის სახელმწიფო
ეკნაჩამენტის სასახლუჩო
ძაღების შტაბის აქაჩის ხეგომს.
სამმ. უფი.: 1999 24.05-2000
28.01, სამმაჩთველს უფიხოსი:
2000 28.01-დან.

გენერალ - მაიორი 1954
2000 02.08 01.03

ორდენი-1 მედალი-2 მახინჯაური
ბათუმი

კ ვ ვ რ ე ი ვ ვ ი ლ ი
გ ი ო რ გ ი ალქსანდრის ქე
სსხ სახელმწიფო უშიშოების
ოჩანოებშია: 1981-დან. აქაჩის
ავტონომიუჩი ხესპუბლიკის სახ-
ელმწიფო უშიშოების მინისტრის
მოადგილე: 1983-94, I მოადგილე:
1994-დან.

გენერალ - მაიორი 1954
2000 30.11 14.01

საქართველოს სახელმწიფო
უშიშროების საბატო
თანამშრომელი: 1996 29.11
ორდენი-1 მედალი-3 ბათუმი

ვ ა შ ი ლ ი ჯ
ვაშაილიძე ვიხაილის

საქ. ეროვნული გვარდიის ეხთ-
ვითი შემქმნელი და მისი 1-ლი
ბატალიონის მეთაური: 1991
09.02-დან. ქ. თბილისის სამხედრო
კომენდანტი: 1992 10.01-09.05,
საქ. შსს შინაგანი ახრების სახე-
ლი: 1992 24.03 - 1993 28.09. შს
მინისტრის მოადგილე: 1993
04.08-დან. შს აკადემიის პირველ-
ადგილი: 1995-დან.

შინაგანი სამსახურის
გენერალ - მაიორი
1993 25.02

ვახტანგ გოჩიაშვილის
ოფიცის სხელი აკადემიკოსი

ორდენი-4 მედალი-5 თბილისი

ლ ე კ ვ ე ი შ ვ ი ლ ი
ლომარა ღვინტიას

საქართველოს ეროვნული უშიშროე-
ბის საბჭოს მდივნის მოადგილე:
1996-98, საქართველოს თავდაცვის
მინისტრის მოადგილე: 1998 10.06-
2000 15.10, საქართველოს თავ-
დაცვის ეროვნული აკადემიის
ჩემპიონი: 2000 09.10-2002 12.10.

გენერალ - მაიორი
1997 20.10
გენერალ - ლეიტენანტი
2000 12.10

დღი
წინააღმდეგობის
სამტრედია

ორდენი-3 მედალი-10

ლ ე შ ვ ა შ ვ
ლიპარიანი ნასროლის

1974-დან მსახურობს სსსრ სახ-
ელმწიფო უშიშროების ოფიცერ-
ობაში. საქართველოს სახელმ-
წიფო უშიშროების მინისტრის
პირველი უფროსი: 1997-2002.
საქართველოს დაზვერვის სახელმ-
წიფო დეპარტამენტი: 2002-დან.

გენერალ - მაიორი
2001 30.05

საქართველოს სახელმწიფო
უშიშროების საპატიო
თანამშრომელი: 1996 29.11

ორდენი-1 მედალი-6 თბილისი

ლ მ რ ი ა
ლიპარიანი მარგარიტის

სსსრ სამხედრო კომისიის მოადგ-
ილე: 1990 22.06 - 1991 25.10.
საქ. თავდაცვის მინისტრის
მოადგილე: 1991-92, შეიარაღ-
ებულ ძალების ზედა უფროსი: 1996
01.03-1998 30.04, გენშტაბის
უფროსის მოადგილე: 2001 31.05-
14.08, ლოგისტიკის ცენტრის
უფროსი: 2001 14.08-დან.

გენერალ - მაიორი
1996 24.05

საჯავახო
სამტრედია

ორდენი-2 მედალი-6

მ ა შ ვ ი შ ვ ი ლ ი
შაველიძე ნოდარის

საქართველოს სახელმწიფო უშიშ-
როების სამინისტროს ტერიტორი-
ული ნაწილის მინისტრის სამ-
სახურის უფროსი: 1998 29.11 -
1999 10.02, სამხედრო კონტრა-
ვალის სამსახურის უფროსი:
1999 10.02-დან.

გენერალ - მაიორი
1999 25.05

ორდენი-1 მედალი-2 თბილისი

მ ა ი ს უ რ ა ძ ე
ანზორ ამროსის ძე
სსსკ სახელმწიფო უშიშოების
ოტგანობშია 1961-დან. საზღ-
ვაზღ. სპეც. მივიღნ. (1971-79).
სსსკ სუკის დაზუეჩვის განყ.
უფი.: 1984-90. საქ. ჰესზ. სან.
უშიში. მინისტის მოადგ. (1990-
91), მინისტი (1992). საქ. ჰესზ.
თავდაცვის მინისტის I მოადგ.:
1992. დაზუეჩვის ეკაჰტამუნტის
თავ-ჩის მთავაჰი კონსულტანტი.

გენერალ - მაიორი
1937
09.05
1992 07.05

ორდენი-2 მედალი-15 თბილისი

მ ა ი ს უ რ ა ძ ე
დავით (ავთო) ვსაძაძე ძე
ამიუჰ. სამხ. ოქის დაზუეჩ. უფი.
მოადგილე: 1984-87. საქაჰთვერს
ჰესპუბლიკის თავდაცვის სამინ.
დაზუეჩვის უფი. მოადგ., უფიო-
სი: 1991 18.11 - 1992 16.11. საქ.
ჰესზ. შეიარაღ. ძალებ. მთ. შტ.
დაზუეჩვის უფიოსი: 1992 16.11
- 1993 03.02. შეიარაღ. ძალების
საჰდის 1-ლი მოადგილე-შტაბის
უფიოსი: 1993 10.02-10.06.

გენერალ - მაიორი
1936
10.01
1993
10.06
1993 15.02

ორდენი-1 მედალი-10 წელსი თბილისი

მ ე ნ ა ბ დ ე
თამარ ნასონის ძე
საქაჰთვერს ჰესპუბლიკის თავ-
დაცვის მინისტის მოადგილე:
1992 21.07-1993 03.04, თავ-
დაცვის სამინისტოს სამაჰთვე-
რს უფიოსი: 1993-95, თავ-
დაცვის მინისტის მოადგილე:
1995 25.05-1998 30.04.

გენერალ - მაიორი
1936
20.01
1995 05.05

ორდენი-1 მედალი-8 თბილისი

მ ე ზ ა რ ი უ ვ ი ლ ი
ზურა სანაძის ძე
21-ე მოტომსხორელი ბიგადის
მეთაუჰი: 1995 25.08-1996 06.04,
საქ. მთავაჰი შტაბის უფიოსის I
მოადგილე: 1996, სამხ. ძალების
მთავაჰი შტაბის უფიოსი-თავ-
დაცვის მინისტის I მოადგილე:
1996 03.09-1998 02.07.

გენერალ - მაიორი
1934
25.08
გენერალ - ლეიტენანტი
1997 29.04
1996 24.05

ორდენი-2 მედალი-9 ბათუმი

მ ე კ ვ ა რ ი ა უ ვ ი ლ ი
ვაკუჯა ვაშვილის ძე
სსსკ (1982-დან), საქ. (1989-დან).
კონსოხი და სამხ.-საინფ. ტე-
ქნიკის გენ. კონსტუქოჰი. საქ.
თავდაცვის მინისტის მჩრევე-
ლი: 1999 25.10-დან. საქ. შეიარა-
ღ. ძალების გენ. შტაბის სამხ.-
საინფ. აკადემიის ჰეზუიფენტი:
2001 07.11-დან.

გენერალ - მაიორი
1946
17.08
1999 11.10

საქართველოს სახელმწიფო პრემიის
ლაურეატი: 1995 25.05,
საქართველოს მეცნ. აკადემიის
წევრ-კორესპონდენტი: 2001 31.12,
პროფესორი: 1994
ორდენი-6 მედალი-8 ბათუმი

მ ი ნ ე ლ ი ძ ე
ვივალი კაპიტონის კე

გენერალ - მაიორი 1946
2000 30.11 31.12

სსსხ სახელმწიფო უშიშოების ორგანოებში: 1969-დან. აფხაზეთის ახ სახელმწიფო უშიშოების მინისტრის I მოადგილე: 1996 15.03 - 2000 17.07, მინისტრის მოვალეობის შემსრულებელი: 2000 17.07 - 2001 26.01, მინისტრის I მოადგილე: 2001 26.01-დან.

საქართველოს სახელმწიფო უშიშოების საპატოლ თანამშრომელი: 1996 29.11

ორდენი-2 მედალი-5 სოხუმი

მ უ ს ე რ ი ძ ე
ნოღარ ოზარის კე

გენერალ - მაიორი 1932
1995 24.05 15.10

საქართველოს ეროვნული გვარდნიის სამშ. უფროსის მოადგილე: 1994 06.06-1995 03.02, გვარდნიის 1-ლი მოტომხილველი ბრიგადის მეთაური-ეროვნული გვარდნიის სამშ., მთავარი სამხატვრო უფროსის 1-ლი მოადგილე: 1995 03.02-1997 30.12.

ორდენი-4 მედალი-12 თბილისი

ნ ა დ ა რ ე ი შ ვ ი ლ ი
თაშავ ვლადიმერის კე

გენერალ - მაიორი 1954
1993 28.04 19.07

აფხაზეთის მინისტრთა საბჭოს თავ-იე: 1992-93, აფხაზეთის თავდაცვის საბჭოს თავ-იე: 1993 27.04-დან. აფხაზეთის ემალდესი საბჭოს თავმჯდომარე: 1995-დან. საქ. პატიმარების წევრი: 1999-დან, მენეჯერებათა დოქტორი: 2000. აფხაზ. მეცნ. აკადემიის აკადემიკოსი: 1998.

ორდენი-2 მედალი-4 ვაგრა

ნ ა ი რ ა შ ვ ი ლ ი
ზურაგ ვალვას კე

გენერალ - მაიორი 1941
1992 12.08 04.02 1993 23.10

საქ. იესპ. ეროვნული გვარდნიის ერთ-ერთი შემქმნელი და მისი სამხედრო უფროსი: 1989-90, საბჭ. მომზ. სამშ. უფრ. (1990-91), შტაბის უფრ. (1991-92), სახდლის მოადგ. (1992-93). საქ. იესპუბლიკის შეიარ. ძალების სამშ.-საპაელო ძალებ. და პაელო-სანიწარმო თავდაცვის სახდელი: 1993 22.05-23.10.

ორდენი-1 მედალი-13 თბილისი თბილისი

(გმირულად დაიღუპა აფხაზეთში)

ნ ა რ ი შ ა ნ ი ძ ე
ილია როგანის კე

გენერალ - მაიორი 1951
1997 02.12 02.01

საქ. სახელმწიფო დაცვის სპეც-სამსახურის უფროსის მოადგ.: 1994-97. საქ. სახ. უშიშ. სამინისტროს ქ. თბილისის დეპუტ. თავ-იე: 1997 29.09 - 1998 30.11; უფროსი-სამს. უფრ.: 1998 30.11 - 2000 10.05; უფროსი-სამს. სამსახურის უფროსი: 2001 22.11-დან.

ორდენი-1 მედალი-3 აჭვი გორი

ვ ა შ ი ლ ა შ
ვალიაშვილი ვაჟითის ქ

ავიაციის
გენერალ - მაიორი
1996 24.05

1942
05.05

საქართველოს ხესპ. სამხედრო-საჰაერო ძალებისა და ჰაერსაწინააღმდეგო თავდაცვის შტაბის უფროსი: 1992 26.06-1993 10.11, სახდელი: 1993 10.11-1995 03.05, სამხედრო-საჰაერო ძალების სახდელი: 1995 03.05-2002 30.06.

ორდენი-2

მედალი-12

რეზი
გალი

ნ ი კ ო ლ ა ი შ ვ ი ლ ი
გურამ გიორგის ქ

გენერალ - მაიორი
1993 13.09

1953
06.11

საქ. შუიხაღ. ძალების გენშტ. უფ. თავდაც. მინისტრის მოადგ.: 1993-94. I მოადგილე: 1994-96. დამოუკიდებელი თანამშრომლობის სახელმწ. შუიხაღ. ძალების სამხ. თანამშრომელ. საკომუნიკაციო შტაბის საქართველოს სამხედრო ძალების შედმივი ნაწილადგენე-ლი-შტაბის უფროსის მოადგილე: 1998 31.12-2000 23.11.

ორდენი-3

მედალი-9

ქობულეთი

ნ ი ნ თ ა მ ა ვ
ნახაშვილი ნ

გენერალ - მაიორი
1996 30.11

1944
03.01

საქ. ხესპ. შს მინისტრის I მოადგ.: 1992 01.01-დან. საქ. ხესპ. სახელმწიფო უშიშროების მინისტრის მოვალეობის შემსრულებელი: 1991 02.12 - 1992 08.01. მინისტრის მოადგილე: 1997 04.04 - 08.10, სამეცნიერო ტექნიკური ცენტრის უფროსი: 1997 08.10-დან.

საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების საპატო-თანაშრომელი: 1996 29.11

ორდენი-1

მედალი-5

სამტრედია

ნ ო ზ ა ქ ე
სიომოტარის ქ

გენერალ - მაიორი
1999 25.05

1953
23.03

საქართველოს სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის უფროსის მოადგილე: 1996-98. საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების მინისტრის მოადგილე: 1998 04.11 - 2001 28.11.

ორდენი-1

მედალი-2

ფლავი
ხაშური

მ ო ს ბ ე რ ი ლ ი
თავაძის გრიგოლის ქ

გენერალ - მაიორი
2001 21.12

1951
01.03

ბიზნის მეთაური: 1992-95, აფხაზეთში სამშვიდობო ძალების სახდელი საქართველოდან: 1995-98, საქ. სამხედრო ძალების გენერალური შტაბის უფროსის მოადგილე: 1998-დან.

ორდენი-2

მედალი-7

სადმლო
ამბროლაური

კ ვ ა ნ ა შ ვ ი ლ ი
სულხან ანზორის ძე

საქ. სახელმწიფო მეთაუხის აპხატიხ თაუდაუვი უშიშ. და სამაჰთიდაუდაუვი ოხაან. სამსახ. სახელმწიფო მიჩუეუი: 1995-დან. უხოუნეი უშიშხოუბის საბჭოს სამსახუიხს უფიოსი: 1997-98. საქ. სახელმწიფო დაუვი სპეციალუი სამსახუიხს უფიოსი: 1998 23.12-დან.

გენერალ - მაიორი 1966
2000 23.05 14.02
გენერალ - ლეიტენანტი 2002 02.07
ორდენი-1 მედალი-2 ზუგლიდი

შ ვ ა ნ ი ა
არველოდი (ალაქო) ვლადიმერის ძე

საქაიუველს სახელმწიფო უშიშხოუბის მინისტრის მოადგილე: 1995 27.12 - 1998 04.11. ოპეი-ატიუი სამმაიუველს უფიოსი: 1998 29.11-დან.

გენერალ - მაიორი 1949
1996 24.05 01.04
საქართველს სახელმწიფო უშიშროების საპატიო თანამშრომელი: 1996 29.11
ორდენი-2 მედალი-6 სამტრდია

რ ა ზ მ ა ძ ე
თინაიზ გორგასლანის ძე

საქაიუველს თაუდაუვი სამინისტროს საოხგანიზაციო-სამობილიზაციო სამმაიუველს უფიოსის მოადგილე: 1992-94, უფიოსი: 1994-98, მთაუაი სამმაიუველს უფიოსი-გენეატიუი შუაბის უფიოსის მოადგილე: 1998 30.09-1999 07.04.

გენერალ - მაიორი 1937
1995 24.05 25.01
ერმოლინსკი ვინიცის ოლქ უკრაინა
ორდენი-1 მედალი-10

რ ა მ ი შ ვ ი ლ ი
ვაუა აგროსის ძე

საქაიუველს უესტიციის მინისტრის მოადგილე: 1994-1998. საქაიუველს თაუდაუვი მინისტრის მოადგილე: 1999 25.05-დან. საქაიუველს უხოუნეი უშიშხოუბის საპატიო ნეუი: 1996 20.06.

გენერალ - მაიორი 1945
2000 26.12 22.01
იუსტიციის სახელმწიფო მარეველი 1994 31.07
საფურამო მცხეთა
ორდენი-2 მედალი-2

ს ა ჯ ა ი ა
ნუზარ რაქლიანის ძე

საქ. სსი სახაბო კონსტილიის კომიტეტის თაუდაუვი: 1986-89. საქაიუველს პეიუდენტის თანამეუნე უხოუნეი უშიშხოუბის საიუბეუბში, საქაიუველს უხოუნეი უშიშხოუბის საბჭოს მდიუანი: 1995 - 2002 25.02.

გენერალ - მაიორი 1941
1996 11.08 25.12 2002 25.02
გენერალ - ლეიტენანტი 2001 21.12
ჯარი წალენჯიხა თბილისი

ს კ ს ა ძ ე
დავით ირაკლის ძე

გენერალ - მაიორი
1997 20.10

1959
14.06

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სამშაბო უფროსი: 1994 17.10-1996 20.04, საქართველოს თავდაცვის მინისტრის მოადგილე: 1996 12.08-1998 30.04, 1999-2003: დაამთავრა უჩაინის სამხედრო აკადემია და სწავლობს ადიუნტურაში.

ორდენი-1 მედალი-2 თბილისი

გ კ ა ზ კ ი
ვიკტორ კახიძის ძე

გენერალ - მაიორი
1997 20.10

1936
02.04

ამიერიდან. სამხედრო ოქტის საავტომობილო სამსახურის სამმ. უფროსი: 1980 01.12-1991 15.10. საქ. თავდაცვის სამინისტროს შეიარაღების მთავარი სამშაბო უფროსი: 1997 05.07-1998 05.07.

ორდენი-2 მედალი-11 ცხინვალი

უ რ ა ვ ა
ვიკტორ ალექსანდრის ძე

გენერალ - მაიორი
1993 08.03

1954
16.12

საქ. ხეხვ. ეხონ. უმომ. ექსპ. ტექნიკის დაზვერვის სამმ. უფროსი: 1991 16.05 - 1992 15.06. საქ. ხეხვ. თავდაცვის სამხედრო პოლიციის მთ. სამმ. უფროსი: 1992 15.06-1993. საქ. თავდაცვის სამინისტროს დაზვერვის მთავარი სამმ. უფროსი: 1993-94. საქ. თავდაცვის ეხონური აკადემიის უფროსი: 2002 10.09-დან.

ორდენი-2 მედალი-7 თბილისი

უ რ ა ძ ე
უზუნ ვიქტორის ძე

გენერალ - მაიორი
1993 15.02

1952
22.06

ეხონ. გვარდ. ბიგადის მეთ.: 1991 04.11-დან. საქ. თავდაცვის სამინ. მე-2 სახმომო უფროსის მეთ.: 1993, მთ. ოპერატი. სამმ. უფროსი: 1994-96, თავდაცვის მინისტრის მოადგილე: 1996-98, შეიარაღ. მთ. სამმ. უფროსი: 2000-2002, ესტონ. სამხ. თანამშ. საკომ. მს. - საქ. სამხ. ძალების წარმომადგილე: 2002 16.07-2003 08.01, უფროსი აკადემიის უფროსი: 2003 08.01-დან.

ორდენი-1 მედალი-10 უცხოეთი ცავებრი

გ ი რ ც ხ ა ლ ა ი ვ ი ლ ი
გიორგი მიხეილის ძე

გენერალ - მაიორი
1988 29.10

1947
22.05

გენერალ - ლეიტენანტი
1999 17.06

საქართველოს ექსპერტის თავდაცვის მინისტრი: 1991 15.09 - 1992 02.01. საქართველოს შეიარაღებული ძალების გენშტაბის უფროსი-თავდაცვის მინისტრის I მოადგილე: 1998 07.05-დან. საქართველოს შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის უფროსი: 2001 18.01-დან.

ორდენი-4 მედალი-12 ლანჩხუთი

ზ ი ს ხ ე ლ ა უ რ ი
შახმუროვი ალაფისის ქე
სსსხ შინაგან საქმეთა სამინისტროს ქ. თბილისის საგამომძიებლო სამმართველოს უფროსი: 1985-91, ქ. თბილისის იზნის ჩაიონის სასამართლოს თავ-ჩე: 1991-97. საქ. სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროს საგამომძიებლო სამსახურის უფროსი: 1997 05.11-დან. იუხიდიელ მეცნიეებათა კანდიდატი: 2002 21.12.

გენერალ - მაიორი
1999 18.11

1946
24.08

სსრკ, ევროპისა და მსოფლიოს მრავალგზის ჩემპიონი და პრიზიორი ძიულოში, სამბოში: 1968-76, სპორტის საერთაშორისო კლასის ოსტატი სამბოში (1970), ძიულოში (1971)

ორდენი-1 მედალი-3 ახშანი ახმეტა

ქ ა ვ თ ი ა რ ა ქ ი
თიფურაშვილი სვაფანის ქე

გენერალ - მაიორი
1995 24.05

1936
14.01 2002
10.05

საქართველოს სსხ სამხეირო კომისიის მოადგილე: 1983-90, საქ. ხესპ. თავდაცვის სამინისტროს კადრების მთავარი სამმართველოს განყოფილების უფროსი: 1992-94, მთავარი სამმართველოს უფროსი: 1994 14.06-1998 26.08.

ორდენი-2 მედალი-9 ხუტორი გრუზინსკოე ყიზლიარი რუსეთი თბილისი

ქ ა ვ ს ი უ ვ ი ლ ი
ვაშაძე გიორგის ქე

გენერალ - მაიორი
2001 21.12

1957
09.08

საქართველოს სახელმწიფო კანცელაციის საფინანსო-სამეურნეო სამსახურის უფროსი: 1996-99, საქართველოს თავდაცვის მინისტრის მოადგილე: 1999 15.12-დან. ეკონ. მეცნიეებათა კანდიდატი, საქ. საინჟინერო აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი: 1996.

თბილისი

ქ ვ ა რ ა ნ ი ა
ვალერი ლავრანის ქე

გენერალ - მაიორი
1993 15.02

1950
08.11

საქ თავდაცვის სამინისტროს კომისიის მეთაური: 1993 16.04-დან, ახტიციის სამმართველოს უფროსი: 1993 09.05-დან, ბიგანის მეთაური: 1993-98, სახაეეტო ჯახებისა და ახტიციის სახდის I მოადგილე: 1998 17.03-24.12. განსაკუთრებულ დავალებების გენეხალი: 1999-დან.

ორდენი-2 მედალი-12 გალი

ქ უ თ ა თ ე ლ ა ქ ი
ვახაძე გივის ქე

გენერალ - მაიორი
1995 12.03

1955
08.10

გენერალ - ლეიტენანტი
1999 12.03

სსხ სახელმწიფო უშიშროების ოხგანოუბშია 1980-დან. საქ. უშიშროების მინისტრის მოადგილე კადრების დახში: 1989 14.10 - 1994 25.04. საქ. სახელმწიფო დაცვის სპეცსამსახურის უფროსი: 1994 24.06 - 1998 30.10. საქ. სახელმწიფო უშიშროების მინისტრი: 1998 30.10 - 2001 31.10.

ორდენი-1 მედალი-5 აბასთუმანი ალიგენი

გიორგი გოგოლაძე
ზარზარაშვილი
ნოდარის ქ

გენერალ - მაიორი
1992 14.09

1966
31.10

საქ. ეხოვნელი გვახდის ერთ-ერთი შემქმნელი და მისი სახდალი: 1992 06.01-25.05, აფხაზეთის სეპარატისტულმა რეჟიმმა დაიკავა. საქ. შუიხალბეული ძალების სახდალი: 1992 18.08-27.10, უჩხუხის მეთ.: 1993 12.03-06.05, საქ. თავდაცვის მინისტრი: 1993-94 საქ. პარლამენტის წევრი: 1999-დან.

შპმედ ლაიფრა მოსკოვში ტერაქტის შედეგად: 1995 25.01.

ორდენი-2 მედალი-3 თბილისი

ვაჟა ამირანიას
გუგუშვილი
ამირანიას ქ

გენერალ - მაიორი
1993 12.07

1951
01.06

23-ე მექანიზებ. ბრიგადის მეთ.: 1992 18.08-დან. საქ. თავდაცვის სამინ. სახმელეთო ძალების სახდალი: 1993 13.10-1994 01.11, 1996 16.07-1998 30.04. თავდაცვის მინისტრის მოადგილე: 1994-98, სახმელეთო ძალების და პოლიგონების სამმართველოს უფროსი: 1998 08.06 - 18.08.

ორდენი-5 მედალი-8 ხოვლე კასპი

შოთა კალაშნიკოვი
კალაშნიკოვის ქ

გენერალ - მაიორი
1993 26.07

1944 07.03 1993 27.09

საქართველოს სახელმწიფო და პარტიული მოღვაწე. საქართველოს ხელისუფლების პარლამენტის წევრი: 1992 ოქტომბრიდან. აფხაზეთის ახ. მინისტრის საბჭოს თავმჯდომარე, თავდაცვის საბჭოს თავ-ხე: 1993 18.07-27.09.

საქართველოს ეხოვნელი გმირი

ორდენი-3 მედალი-4 სენაკი თბილისი

(გმირულად დაიღუპა აფხაზეთში)

ზვიად ნავა
ნავაშვილი
ქ

გენერალ - მაიორი
2001 30.05

1956
09.02

საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროს უჩხუხის დეპარტამენტის თავ-ხის მოადგილე: 1997-98, უჩხუხის დეპარტამენტის უჩხუხის სამსახურის უფროსი: 2000 10.05-2002 23.04.

ორდენი-1 მედალი-3 თბილისი

გიორგი სარაგოვი
სარაგოვის ქ

შინაგანი ჯარების
გენერალ - მაიორი
1997 25.05

1955
10.02

საქართველოს ეხოვნელი სამხედრო აკადემიის უფროსის მოადგილე: 1992-94, საქ. შსს შინაგანი ძალების სახმელეთო სამსახურის უფროსი: 1994-95, ბრიგადის მეთაური: 1995-96, შტაბის უფროსი: 1996, შსს შინაგანი ძალების სახდალი: 1996 26.11-დან.

ორდენი-2 მედალი-6 სოხუმი

ზ ზ ბ ი თ ი ძ ე
ზაზა ალვსანდრეს ძე

გენერალ - მაიორი
2000 21.04
1956
31.03

საქ. სახელმწიფო უშიშოების სამინისტროს ქ. თბილისის სამმართველოს უფროსი: 2000 16.12 - 2001 08.12. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისხლის სამართლის სამმართველოს მთავარი სამმართველოს უფროსის მოადგილე: 2002 14.01-დან.

მედალი-3 თბილისი

ზ ზ ბ ლ ა ძ ე
თვათიო ვალდას ძე

გენერალ - მაიორი
1995 24.05
1953
07.07

საქ. თავდაცვის ეროვნული აკადემიის ჩეჭოხი: 1993 07.05 - 2000 08.08, საქართველოს მხიდან ცხინვალის ჰეგონში სამშვიდობო ძალების სახელი: 2000 08.08-2001 26.12. საქ. შინაგან საქმეთა სამინისტროს მთავარი სამმართველოს უფროსის I მოადგილე: 2002 15.07-დან. ისტოხიის შეცნობის მოადგილე: 1998 24.12.

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
2003 21.02

ორდენი-1 მედალი-4 სამტრედია

რ ი ქ ო ვ ა ნ ი
ვლადიმერ კიროვიჩის ძე

გენერალ - მაიორი
1993 30.08
1938
11.10

საქართველოს სახელმწიფო მეთაურის მთავარი სამხედრო მხრეველი: 1993. საქ. შსს შინაგანი ჯარების სახელი: 1993 29.09-1994 21.09. საქ. შეიარაღებული ძალების ნაჩმომადგენელი დსთ-ს სამხედრო თანამშრომლობის საუბოხდინაციო შტაბში: 1994-99.

ორდენი-1 მედალი-11 თბილისი

რ ი ს რ ა ძ ე
როარ ნიკოლოზის ძე

გენერალ - მაიორი
1999 25.05
1955
27.06

საქართველოს დაზვევის სახელმწიფო ექსპერტის თავმჯდომარის მოადგილე: 1997 08.10-2000 07.03, პიხველი მოადგილე: 2000 07.03-დან.

ორდენი-1 მედალი-4 ბელევიონი

რ ს ე ი ძ ე
ვალერი სარგოს ძე

გენერალ - მაიორი
1994 06.06
1948
26.09

1975 29.05-დან მსახ. საქ. უშიშ. კომიტეტში. საქ. უშიშოების მინისტრის მოადგ.: 1992 15.01-16.06, სასაზღვრო ჯარების სახე-თავდაც. მინისტრის მოადგ.: 1993-94, საქ. სახელმწიფო საზღვრის დაცვის სახელმწიფო ექსპერტის თავ-ჩე: 1994 21.04-დან. პოლიტ. შეცნობის მოადგილე: 2000 15.03.

გენერალ - ლეიტენანტი
1998 27.09
ორდენი-5 მედალი-17 ჭეშო დიმი ბაღდათი

ც ჯ ი ბ ი შ ვ ი ლ ი
ავთანდილ ლაშვილი **კა**
 ეროვნული გვარდიის ერთ-ერთი შემქმნელი და 1-ლი ბრიგადის მეთ.: 1991 04.03-10.09, შეიჩა-
 ალ. ძალებ. მთ. შტ. უფხ. თავ-
 დაცვ. მინისტრ. I მოადგ.: 1992
 28.01- 15.12. სამხედრო აკადემი-
 ის ხელმძღვანელი: 1992 15.12-1993
 04.05. სასაზღვრო ჯარების ე-
 ჯახტამენტის თავ-ჩის მოადგიე-
 მტაბის უფხოსნი: 1996-99.

გენერალ - მაიორი
1992 12.08

1950
 26.07

ორღენი-4 მეღალი-12 მარნეული

ჭ ა ნ კ ო ტ ა ქ ე
ღვინი ვახტანგის **კა**
 საქ. ეროვნული გვარდიის მტაბის
 უფხოსნი: 1994-95, სახტიც. ბრიგ-
 ადის მეთაუნი: 1995-99, საქ.
 თავდაცვის სამინისტროს ატიცი-
 ეხის სახდალი: 1999 28.01-2000
 01.09, საქ. შეიჩაღებული ძალებ-
 ის გენმტაბის უფხოსნი I მოად-
 გიე: 2000 06.12-დან.

გენერალ - მაიორი
1999 19.12

1961
 01.09

ორღენი-1 მეღალი-2 თბილისი

ჭ ო ჭ უ ა
პოზარ სიმონის **კა**
 საქართველოს თავდაცვის სამინ-
 ისტროს სახმეღეთო ჯარების
 ატიციეხის უფხოსნი: 1993 25.11-
 1994 10.10, საჯარეო ჯარების
 და ატიციეხის სახდალი: 1995
 04.05 - 1999 12.02.

გენერალ - მაიორი
1996 12.08

1951
 29.04

ორღენი-2 მეღალი-4 ჭალაღი
 ფოთი

ჭ უ მ ბ უ რ ი ქ ე
ჯაღალ ალექსანდრის **კა**
 საქ. ეროვნული გვარდიის ერთ-
 ეთი შემქმნელი და მისი სამმ.
 უფხ. მოადგ.: 1990-91. გვარდიის
 მთ. სამმ. უფხოსნი: 1992-2000,
 თავდაცვის მინისტრის მოადგ., I
 მოადგ.: 1993-1998, ეროვნული
 გვარდიის ეჯახტამენტის სახდა-
 ლი: 2000 01.02-2001 14.06,
 თავმჯღომაე: 2001 14.06-დან.

გენერალ - მაიორი
1992 12.08

1938
 05.08

გენერალ - ლეიტენანტი
1999 19.12

ორღენი-3 მეღალი-5 თბილისი

ს ა ბ უ რ ქ ა ნ ი ა
პალარი თეიშურაის **კა**
 საქ. სახემწიფო უშიშოეების
 სამინისტროში მსახურობს 1992-
 დან. საქ. ეროვნული უშიშოეების
 საბჭოს აჯახტის უშიშ. საეითხ-
 თა სამსახუხის უფხოსნი: 1997-
 2001, ჰეზიდენეის საჯარემენ-
 ტო მდივანი: 2001. საქართველოს
 სახემწიფო უშიშოეების მინისტ-
 რი: 2001 21.11-დან.

გენერალ - მაიორი
2002 23.05

1964
 05.07

ჭუთაისი

შ ა ლ ვ ა შ ა ლ ვ ა შ ვ ი ლ ი
 თავაზი ავალიანი ქა

გენერალ - მაიორი
 1997 02.12

1953
 15.07

საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროს ავიატორთა ახ. სახელმწიფო უშიშროების მინისტრი: 1996-98. საქართველოს შემოსავლების სამინისტროს საგანგებო რეგიონის უფროსი: 2000 27.07-2002 19.01.

საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების საპატიო თანამშრომელი: 1996 29.11

ორდენი-2 მედალი-3 ლესიანე ჩხორაძე

შ ი თ ა რ ი შ ვ ი ლ ი
 ბარიძე ვახტანგის ქა

გენერალ - მაიორი
 1995 05.05

1948
 15.08

საქ. თავდაცვის სამინისტროს ბიუჯეტის, 21-ე მოტომხ. დივიზიის მეთაური: 1993, სახმელეთო ჯარების ზეხვის უფროსი: 1994-95, თავდაცვის მინისტრის მოადგილე: 1995 01.03-1996 19.10, მინისტრის აპარატის უფროსი: 1996 19.10-1998 11.05.

მედალი-12 სიზაბავრი ასპინძა

ჯ ა ვ ა ს ი შ ვ ი ლ ი
 ალექსანდრე დავითის ქა

კონტრ - აღმირალი
 1996 10.07

1932
 18.02

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო-საზღვაო ძალების სახდელი: 1992-1997, მთავარი სამხედრო ინსპექციის მთ. ინსპექტორი: 1998-2000, საქ. თავდაცვის ეროვნული აკადემიის პირველი მოადგილე: 2000 13.04-დან.

ორდენი-2 მედალი-13 თბილისი

ჯ ა ნ ა შ ვ ი ლ ი
 ჯავახიშვილი ვახტანგის ქა

გენერალ - მაიორი
 1997 02.12

1950
 15.07

საქ. შსს სამხატვრო უფროსი: 1993-1994. ნახიჯოვანი. და ნახიჯოვანი. წინააღ. ბიძინას უფროსი. ბიუჯეტის პირველი უფროსი: 1994-97. საქ. სახ. უშიშ. სამინ. საერთაშორ. დანამუდ. ბიძინას დეპუტატის თანამდ. მოადგილე: 1997 15.10-1998 28.12. იურიდიული მეცნიერებათა დოქტორი: 2002 12.01.

ორდენი-1 მედალი-4 თბილისი

ჯ ა უ ა რ ი ჯ ა
 თაყაი ჯაფარიძის ქა

გენერალ - მაიორი
 2002 02.07

1946
 18.09

საქ. საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილე: 1991 1992. საქ. სახელმწიფო მეთაურის თანამდ. მოადგილე: 1992-94. საქ. საგანგებო და სხვა დანიშნულების ელჩი აშშ, მექსიკაში და ჯანადაში: 1994-2002. საქართველოს პრეზიდენტის თანამდ. მოადგილე უშიშროების საკითხებში, ეროვნული უშიშროების საბჭოს მდივანი: 2002 10.03-დან.

საგანგებო და სრულფუნქციონირების ელჩი: 1994 პოლიტოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატი

თბილისი

ი უ კ უ რ ი ძ ე
გორგი ლარსაის კე

გენერალ - მაიორი
2002 02.07

1956
13.09

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს გოჩის №1 სასწავლო ცენტრის უფროსი: 1992 15.11-1996 03.07. საქ. პედაგოგის სამხედრო ძალების უმაღლესი მთავარსარდლის მთავარი სამხედრო ინსპექციის უფროსი: 1998 05.10-დან.

ორდენი-1

მედალი-9 ახმეტა

2002 წლის 21 ივნისიდან, თანახმად საქართველოს კანონისა სამხედრო წოდებების შესახებ, გენერალის სამხრეთში შემოღებულია შემდეგი რაოდენობის პარსკვლავები

შენიშვნა: წიგნში გენერლების ფოტოსურათები მოყვანილია ახალი კანონის შემოღებამდე

უწინ ქართველს უხაროდა
მამულისთვის მტერთან ომი,
ან მოჰკლავდა, ან თავის თავს
შეაკლავდა როგორც ლომი

ილია ჭავჭავაძე

აღსვებ გმირთ-გმირთ, ნუ გპინავს,
მტრები გმხვევა გარსათ,
რბილად გითხრიან სამარეს,
ტკბილად გიმღერენ გარსათ

აჭაჩი ნეჩეთელი

საზჭოთა და რუსეთის არმიების ქართველი გენერლები, რომლებსაც ქართულ არმიებში სამსახურის პერიოდში აღარ მინიჭებიათ მორიგი სამხედრო წოდება

გ ი ო რ გ ა ძ ე
პანბაღალიძე ივანე ძე

გენერალ - მაიორი 1925
1971 07.06 17.08

ციტი სამამ. ომის მონაწილე. საქართველოს ხესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სასახლეში ჯარის მთავარი სამმართველოს უფროსი: 1991-92, საქ. მხიდან ცნინვალის ჰეგონში სამმედიცინო ძალების სახედალი, სასახლეში ჯარის სახედალი: 1993.

ორდენი-6 მედალი-29 გორბაღალიძე სამტრედიო

გ ო მ ე ლ ა უ რ ი
ვალიანი აბრამიძე

გენერალ - მაიორი 1933
1982 18.02 01.01

სსსრ თავდაცვის მინისტრის მოადგილის სამხ. მხრეველი უიოპიაში: 1985-88. საქ. თავდაცვის სამინისტროს ზეგის შტაბის უფროსი: 1992-98, საქ. შეიარაღებული ძალების გენშტაბის მხრეველი-გონსულტანტი: 1998-დან.

ორდენი-3 მედალი-14 თელავი

გ უ ჯ ა ბ ი ძ ე
წოდარ აბაიძე

გენერალ - მაიორი 1929
1976 13.02 20.01

საქართველოს ხესპუბლიკის ეროვნული გვარდიის შტაბის უფროსი: 1991-92. საქართველოს ხესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ჯარის შტაბის უფროსი: 1991-92. საქ. შეიარაღებული ძალების მთ შტაბი: 1993.

ორდენი-2 მედალი-16 ქუთაისი

ე ლ ბ ა ქ ი ძ ე
მინაიძე სიმონიძე

გენერალ - ლეიტენანტი 1931
1988 18.02 20.09

საქართველოს ხესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს შტაბის უფროსის მოვალეობის შემსრულებელი, თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მხრეველი: 1992-94.

ორდენი-2 მედალი-14 ელბაქიანთკარი ქარელი

თ ა ვ ა ძ ე
როგორაზ გარონიძე

გენერალ - ლეიტენანტი 1930
1979 16.02 24.04

საქართველოს ხესპუბლიკის, საქართველოს თავდაცვის მინისტრის მოადგილე: 1992-95, 1998-99, საქართველოს პარლამენტის წევრი: 1999-დან.

ორდენი-4 მედალი-23 თბილისი

ვახტანგ გომიგასის
მხედრის სული ჯავაღი

ნ ა ი ს უ რ ა კ ე
ნოდარ ვალვას კე

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. 1945-დან სსსრ სავ. უშიშ. თანამშრომელი. აფხაზეთის ასსრ სავ. უშიშ. კომიტეტის თავ-ჩე: 1969-71, სსსრ სახელმ. უშიშოების კომიტეტის თავ-ჩის მოადგილე; 1970-90. საქართველოს ხესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს დახვეწის სამმართველოს უფროსი; 1992.

გენერალ - მაიორი
1972 18.02

1924
09.08

1997
31.12

სახელმწიფო უშიშროების
საპატიო თანამშრომელი
1977 18.12

ორდენი-4 მედალი-16 ხაშური თბილისი

ნ ა დ ი ბ ა ნ ი კ ე
ნარდიკო ვინილის კე

ამიერკავკასიაში ხესეთის კახების კვების სახელმ. მოადგილე-შეიარაღების უფროსი; 1993 12.01 - 1994 26.04. საქართველოს თავდაცვის მინისტრი; 1994 26.04-1998 27.04.

გენერალ - მაიორი
1989 06.05

1939
31.03

გენერალ - ლეიტენანტი
1993 29.11

(რუსეთის ფედერაცია)

ვლადიკავკაზი
ჩრდილო ოსეთი
რუსეთი

ორდენი-4 მედალი-12

რ ა მ ი შ ვ ი ლ ი
ალექსანდრე ფილიანს კე

დიდი სამამ. ომის მონაწ. საქ. თავდაცვის სამინ. სამედიცინო სამსახურის უფროსი; 1992-93, საქ. თავდაცვის სამინისტროს ცენტრ. ჰოსპიტ. უფროსი; 1993 04.08-1996 02.01, უჩაინის სსრ დამსახ. ექიმი; 1968. ქ. აღმუცის სპატიო მოქალაქე; 1981 08.10.

სამედიცინო სამსახურის
გენერალ - მაიორი
1982 18.02

1921
09.10

1996
02.01

ორდენი-6 მედალი-12 ქუთაისი თბილისი

ფ ი ფ ი ა
გიორგი ვლადიფარის კე

საქართველოს ხესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს წამყვანი სახელმწიფო მხრეელი; 1992-დან. მთავრობის მთავარი სახელმწიფო მხრეელი სახელმწიფო უშიშროებისა და თავდაცვის საქმიანობაში; 1993.

გენერალ - მაიორი
1975 18.02

1926
14.07

2001
28.11

ორდენი-5 მედალი-16 ქობარა ოჩამჩირე მსკოვი რუსეთი

შ ა რ ა შ ვ ე ნ ი კ ე
ლავანე ლავანის კე

საქართველოს ხესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის მოვალეობის შემსრულებელი; 1992 07.01 - 08.05.

გენერალ - ლეიტენანტი
1989 16.02

1931
24.03

ორდენი-3 მედალი-16 თბილისი

საქართველოს სამხედრო და თავდაცვის

მინისტრები

1918

2002

გვარი, სახელი,
ვაჟის სახელი,
სამხედრო წოდება, თარიღი

მინისტრის
თანამდებობაზე უწყვის
პერიოდი

დაბადების,
ბარდავაშვიის (დაკარაქვის)
აღზილი, თარიღი

გიორგიაძე
გრიგოლ ბიგოთას ძე

1918
26.05

1919
21.03

1879
30.11

1937
18.08

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის სახელმწიფო და პარტიული მოღვაწე. ბათუმის ოქის საგანგებო კომისიის ხელმძღვანელი, იუსტიციის, იურიდიული, პედაგოგიური.

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის პირველი სამხედრო მინისტრი

(დაბრუნდა 1921 13.05)
რეპრესირებულია რევოლუციური რეჟიმის მიერ

ქუთაისი

რამიშვილი
როს ბასარიონის ძე

1919
21.03

1919
30.12

1881
17.08

1930
07.12

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის სახელმწიფო და პარტიული მოღვაწე. დამოუკიდებელი საქართველოს მთავრობის პირველი თავმჯდომარე: 1918-26.05-24.06.

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის სამხედრო მინისტრი (შეთავსებით - განათლებისა და შინაგან საქმეთა მინისტრი)

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია

(პარიზში ვერაგულად მოკლა პარმენ ჭანუყვაძემ)

სურები
ჩობატაური

საფრანგეთი

ლორთქიფანიძე
გრიგოლ სირიღონის ძე

1920
03.01

1920
ნოემბერი

1881

1937
02.09

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის სახელმწიფო და პარტიული მოღვაწე. დამოუკიდებელი საქართველოს მთავრობის თავმჯდომარის მოადგილე. დამფუძნებელი ჯგუფის სამხედრო კომისიის თავმჯდომარე: 1920-21.

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის სამხედრო მინისტრი

(დაბრუნდა 1921 13.05)
რეპრესირებულია რევოლუციური რეჟიმის მიერ

ისრითი
ვანი

ჭ ი ჭ ი ნ ა ქ ე
ნიკოლოზ (პარმენ) გობრიშვილის ძე

1920 1921 1873 1921
ნოემბერი 17.03 13.11 30.09

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის სახელმწიფო და საზოგადო მოღვაწე.

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის სამხედრო მინისტრი

გოდოგანი თერჯოლა

(დაბადებულა 1921 13.05, გარდაიცვალა 1927 03.09) რეპუბლიკური რეზილიენცია თბილისი

მ ლ ი ა ვ ა
მალაზა ჯაპარიძის ძე

1921 1923 1883 1937
08.03 14.11 30.09 03.12

საბჭოთა სახელმწიფო და პარტიული მოღვაწე. ხსენს სხეულები. ნახომადგ. ოსმალეთსა და ირანში 1920. მე-11 ახმისი რეპუბლიკის სამხ. საბჭოს წევრი: 1920, სსსრ სახელმწიფო საბჭოს თავ-რე: 1923-27. ასფსი სახელმწიფო საბჭოს თავ-რე: 1927-30.

საქართველოს სსრ სამხედრო და საზღვაო საქმეთა სახალხო კომისარი

ლანჩო სამტრედი

რეპრესირებული რეპუბლიკური რეზილიენცია

ფ ი რ ც ხ ა ლ ა ი შ ვ ი ლ ი
ჯონი შიხიძის ძე

1991 1992 1947 22.05
15.09 02.01

ბენეხად-მაიხი 1988 29.10
ბენეხად-რეპუბლიკური 1999 17.06

თანამდროვე საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის პირველი მინისტრი

ორდენი-4

მედალი-12

ლანჩხუთი

შ ა რ ა შ ე ნ ი ძ ე
ლავანე ლავანიძის ძე

1992 1992 1931 24.03
07.01 08.05

ბენეხად-მაიხი 1980 01.11
ბენეხად-რეპუბლიკური 1989 16.02

საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის მოვალეობის შემსრულებელი

ორდენი-3

მედალი-16

თბილისი

კ ი ბ ო ვ ა ნ ი
თეიმურაზ კალისტრატაძის ძე

1992 1993 1938 10.06
09.05 05.05

ბახიის სახელი 1991 10.06

საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრი

ორდენი-2

თბილისი

ყ ა რ ყ ა რ ა შ ვ ი ლ ი 1993
ბიორზი ნიკოლოზის ძე 06.05

1994 12.02
1966 31.10

საქართველოს რესპუბლიკის
თავდაცვის მინისტრი

ბენეხად-მაიმიხი
1992 14.09

ორდენი-2

მედალი-3

თბილისი

ზ ვ ე ვ ა რ დ ნ ა ძ ე 1994
ჯიჯარდზე ავროსის ძე 12.02

1994 25.04
1928 25.01

საქართველოს
თავდაცვის მინისტრი
(შეთავსებით)

საქართველოს ხესუბიეის პაჩ-
ლაშენის თავმჯდომარე-სახელმ-
წიფოს მეთაური, საქართველოს
პრეზიდენტი. სამხედრო ძალების
უმაღლესი მთავარსახადი.

ორდენი-23

მედალი-10

მამათი
ლანჩუთი

ნ ა დ ი ბ ა ი ძ ე 1994
პარდიკო მიხეილის ძე 26.04

1998 27.04
1939 31.03

საქართველოს
თავდაცვის მინისტრი

ბენეხად-მაიმიხი
1989 06.05
ბენეხად-ლეიტენანტი
1993 29.11

ორდენი-4

მედალი-12

ვლადიკავკაზი
ჩრდილო ოსეთი
რუსეთი

თ ე ვ ზ ა ძ ე 1998
დავით დავითის ძე 28.04-დან

1949 30.01

საქართველოს
თავდაცვის მინისტრი

ბენეხად-მაიმიხი
1998 30.04
ბენეხად-ლეიტენანტი
1998 27.09

ორდენი-2

მედალი-5

სოხუმი

ერთობა ჩვენთვის ტანტია,
მტრებისთვის სასწრაფო

აკაკი ვარკეთილი

**საქართველოს სახელმწიფო
უნივერსიტეტის ორგანოების უფროსები,
თავმჯდომარეები, მინისტრები
1918 2002**

გვარი, სახელი,
მამის სახელი,
სამხედრო წოდება, თარიღი

თანამდებობა, მუშაობის
პერიოდი

დაბადების,
პარლამენტის (დარბაზის)
აღბილი, თარიღი

	<p>ქ ე დ ი ა მელქისედეკ (მეფი) მინაილის ქ</p>	<p>1918 26.05 1921 17.03</p> <p>საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის შსს საგანგებო რაზმის უფროსი</p> <p>საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის შსს საგანგებო რაზმის უფროსი</p>	<p>1878 1945</p> <p>1921 18.03-დან ემიგრაციაშია</p> <p>ლევილი საფრანგეთი</p>
	<p>ი ლ ი ს ა ბ ა დ ა შ ვ ი ლ ი გიორგი ივანეს ქ</p>	<p>1921 26.02 1921 08.03</p> <p>სსსრ საგანგებო კომისიის ღრობებითი თავმჯდომარე ("ჩეკა")</p>	<p>1881 1955 08.06 14.11</p> <p>კავთისხევი კასპი თბილისი</p>
	<p>მ ი ნ ც ა ქ ე კონსტანტინე ვაშლიავა ქ</p>	<p>1921 08.03 1922 03.11</p> <p>სსსრ საგანგებო კომისიის თავმჯდომარე</p> <p>სსრ სახელმწიფო უშიშროების საბატიო თანამშრომელი, 1925</p>	<p>1888 1937 18.03 20.10</p> <p>რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია</p>

	<p>კ ვ ა ნ ა ლ ი ა ნ ი ვაიზანე ალაქისი კე</p> <p>1922 1926 1889 1937 04.11 28.11 16.10 04.10</p> <p>სსსრ სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოს თავმჯდომარე (აგპუ, სპს) სსრკ სახელმწ. უშიშროების საპატიო თანამშრომელი, 1925 ორდენი-4</p> <p>ამიეჩავეჯასიის სფსხ სახელმწიფო პოლიტიკური სამმ. კონტრდაზვერვის უფროსი: 1921-22, თავ-ჩის მოადგილე: 1922-26. ადგილობრივ საბჭოთა ორგანიზაციებში მსახურობდა: 1926 28.11-დან.</p>	<p>სსსრ სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოს თავმჯდომარე (აგპუ, სპს) სსრკ სახელმწ. უშიშროების საპატიო თანამშრომელი, 1925 ორდენი-4</p>	<p>1922 1926 1889 1937 04.11 28.11 16.10 04.10</p> <p>რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია</p>
	<p>ბ ე რ ი ა ლავრენტი პავლეს კე</p> <p>1926 1931 1899 1953 02.12 03.12 29.03 26.06</p> <p>სსსრ სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოს თავმჯდომარე სსრკ სახელმწ. უშიშროების საპატიო თანამშრომელი, 1932 ორდენი-15 მედალი-7</p> <p>პატივდანი, საბჭოთა და სახელმწიფო მოღვაწე. სახელმწიფო უშიშროების ბენეფიციარი უმისახი: 1941 30.01. საბჭოთა ქავეშიის მაჩხალი: 1945 09.07</p>	<p>სსსრ სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოს თავმჯდომარე სსრკ სახელმწ. უშიშროების საპატიო თანამშრომელი, 1932 ორდენი-15 მედალი-7</p>	<p>1926 1931 1899 1953 02.12 03.12 29.03 26.06</p> <p>(არაოფიც. ვერსიით მოკლულია საკუთარ სახლში მოსკოვში) ოფიც. ვერსიით დაზარალებულია 1953 23.12</p> <p>მერხელი გულრიფში</p>
	<p>ლ ო რ თ ქ ი ფ ა ნ ი კ ე ზიბა (დომობრი) ილარიონის კე</p> <p>1931 1933 1896 1937 03.12 14.02 12.04 14.09</p> <p>სსსრ სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოს თავმჯდომარე სსრკ სახელმწ. უშიშროების საპატიო თანამშრომელი, 1925 ორდენი-4</p> <p>სახ. უშიშ. ორგანიზაციებშია 1921-დან, ამიეჩავეჯ. და საქ. სპს კონტრდაზვერვის უფ.: 1923-25, სპეცმედიკონ. საფხანგეთში: 1925-27 ასფსხ სპს თავმჯდ. მოად. 1929-31, ყიხიმის ასფს მს სახეობი 1933 15.03-დან.</p>	<p>სსსრ სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოს თავმჯდომარე სსრკ სახელმწ. უშიშროების საპატიო თანამშრომელი, 1925 ორდენი-4</p>	<p>1931 1933 1896 1937 03.12 14.02 12.04 14.09</p> <p>რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია</p> <p>ქუთაისი</p>
	<p>კ ი ლ ა შ ვ ი ლ ა ლავით სიომონის კე</p> <p>1933 1934 1885 1937 14.02 10.11 10.09 04.10</p> <p>სსსრ სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოს თავმჯდომარე სსრკ სახელმწ. უშიშროების საპატიო თანამშრომელი, 1925 ორდენი-4</p> <p>აქაჩის ასფს სახ. პოლიტ. სამმ. თავმჯდ. მოად.: 1924-28, თავ-ჩე: 1928-31, ამიეჩავეჯასიის ხეინიგზის სატრანსპორტო განყოფილების უფროსი: 1931-33, ამიეჩავეჯასიის სფსხ მს სახეობის სამმ. უფ.: 1934-დან.</p>	<p>სსსრ სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოს თავმჯდომარე სსრკ სახელმწ. უშიშროების საპატიო თანამშრომელი, 1925 ორდენი-4</p>	<p>1933 1934 1885 1937 14.02 10.11 10.09 04.10</p> <p>რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია</p> <p>მამათი ლანჩხუთი</p>
	<p>გ ო ბ ლ ა შ ვ ი ლ ა სარგო არსენის კე</p> <p>1934 1938 1901 1953 11.11 14.11 12.08 23.12</p> <p>სსსრ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის სამმართველოს უფროსი (1934 11.11-1937 01.01), სსსრ მს სახეობი (1937 01.01-1938 14.11) სსრკ სახელმწ. უშიშროების საპატიო თანამშრომელი, 1932 ორდენი-10 მედალი-4</p> <p>სახელმწიფო უშიშროების მე-3 ხანგის უმისახი: 1935 26.11, სახელმწიფო უშიშ. მე-2 ხანგის უმისახი: 1936 10.04, ბენეფიციარ-პოლიტკონიკი: 1945 09.07.</p>	<p>სსსრ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის სამმართველოს უფროსი (1934 11.11-1937 01.01), სსსრ მს სახეობი (1937 01.01-1938 14.11) სსრკ სახელმწ. უშიშროების საპატიო თანამშრომელი, 1932 ორდენი-10 მედალი-4</p>	<p>1934 1938 1901 1953 11.11 14.11 12.08 23.12</p> <p>(დაპატიმრ. 1953 26.06)</p> <p>ქობითი</p> <p>რეპრესირებულია</p>

რ ა ვ ა ნ ვ ა ნ
ვაჟსენი (ვაჟიკო) ვაჟიანს ძე

1938	1948	1899	1955
19.12	12.01	16.05	15.11
სახ. უშიშროების უშიშროების 1935 26.11, სახ. უშიშროების მე-3 ხანგის უშიშროების 1940 14.03. გენერალ-ლეიტენანტი: 1945 09.07.		სსსრ შს სახკომი: 1938-41 სახ. უშიშროების სახკომი, მინისტრი ("ნკგბ", "მგბ") სსრკ სახელმწ. უშიშროების საპატიო თანაშრომელი, 1932 20.12 ორდენი-9 მედალი-4	
		ნაცატუ ზუგდიდი	(დაპატიმრ. 1951 10.11- 1953 10.04, მეორედ- 1953 17.07) რეპრესი- რებულია

რ უ ს ა ძ ე
ნიკოლოზ ვაჟნიანს ძე

1948	1952	1905	1955
12.01	09.06	03.09	25.10
გენერალ-მაიორი: 1943 გენერალ-ლეიტენანტი: 1945 29.08 ამიერკავკასიის ფრონტის, შემ- დებ სამხედრო ოქტის უნიტარ- ვეჟის უფროსი ("СМЕРШ"): 1943 19.04 - 1946 04.05.		სსსრ სახ. უშიშროების მინისტრი სსრკ სახელმწ. უშიშროების საპატიო თანაშრომელი, 1946 ორდენი-8 მედალი-5	
		რუსთავი	(დაპატიმრ. 1952 17.06, გარდაიც. გზაში დაზარატის განაჩენის გამოტანის შემდეგ)

კ ო ტ ლ ა ვ ა შ ვ ი ლ ი
ალექსანდრე ივანეს ძე

1952	1953	1906	1977
09.06	16.03	08.10	08.01
სახელმწიფო უშიშროების უშიშროების 1943 14.02 გენერალ-მაიორი: 1945 09.07		სსსრ სახ. უშიშროების მინისტრი (1953 წლის ივლის-აგვისტოში იყო მინისტრის მოვალ. შემსრ.) შსკ დამსახურებული მუშაკი 1946 25.02 ორდენი-5 მედალი-6	
		თბილისი	თბილისი

კ ა კ უ რ ა ი ა
ვარლამ ალექსის ძე

1953	1953	1906	1982
16.03	10.04	03.12	28.03
სახელმწიფო უშიშროების უშიშროების 1943 14.02 გენერალ-მაიორი: 1945 09.07		სსსრ შინაგან საქმეთა მინისტრი შსკ დამსახურებული მუშაკი 1944 28.01 ორდენი-8 მედალი-6	
		დრანდა გულრიფში	(დაპატიმრ. 1953 05.07, მოხილდა 15 წლის პატი- ობა) სოხუმი

დ ე კ ა ნ ო ზ ო ვ ი
ვლადიმერ ბიორგის ძე

1953	1953	1898	1953
15.04	30.06	15.06	23.12
სახელმწიფო უშიშროების მე-3 ხანგის უშიშროების 1938 02.12, გენერალ-ლეიტენანტი: 1945 09.07. საგანგებო და სხეულებიანი ელჩი: 1943 14.06		სსსრ შინაგან საქმეთა მინისტრი სსრკ სახელმწ. უშიშროების საპატიო თანაშრომელი, 1929 ორდენი-10 მედალი-4	
		ბაჭო აზერბაიჯანი	(დაპატიმრ. მოსკოვში 1953 30.06) რეპრესი- რებულია

ნიკნაძე ნიკოლოზი 1953 1988 1908 1993
19.08 24.11 12.05 28.06

სსსრ შს მინისტრი
(1953 19.08 -1954 13.03),
სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის
თავმჯდომარე ("კგბ")

სსრკ სახელმწ. უშიშროების საპატიო
თანამშრომელი, 1968

ბენეხად-მაიოხი:
1944 14.04
ბენეხად-ლეიტენანტი:
1953 20.08
ბენეხად-პრიჯოვნიკი:
1967 17.12
საბჭოთა ჯავშის გმიხი:
1985 08.05

ორდენი-15 მედალი-25 გორი თბილისი

გუგუბანიძე გივი გრიგოლის ძე 1988 1989 1945
24.11 27.04 22.03

სსსრ სახ. უშიშროების
კომიტეტის თავმჯდომარე

საბჭოთა სახელმწიფო და პატივი
მოღვაწე, სახელმწიფო
ემიშოების პრიჯოვნიკი.

ორდენი-2 მედალი-2 თბილისი

ლორთქიფანიძე ლარიელ ვლადიმერის ძე 1989 1991 1938 2001
27.04 08.02 23.03 29.01

სსსრ სახ. უშიშროების
კომიტეტის თავმჯდომარე

ბენეხად-მაიოხი:
1990 25.04

ორდენი-4 მედალი-11 ქუთაისი თბილისი

სატციჯანიძე სოთარ გიორგის ძე 1991 1991 1928
08.02 22.11 26.04

სსსრ სახ. უშიშროების
დებარტამენტის თავმჯდომარის
მოვალეობის შემსრულებელი

სსრკ სახელმწ. უშიშროების საპატიო
თანამშრომელი
1976 14.12

ბენეხად-მაიოხი:
1983 12.02

ორდენი-2 მედალი-12 სიღნაღი

ნინიჭავჭავაძე ნიკოლოზი 1991 1992 1944
02.12 08.01 03.01

საქართველოს რესპუბლიკის
სახ. უშიშროების მინისტრის
მოვალეობის შემსრულებელი

საქართველოს სახელმწიფო
უშიშროების საპატიო
თანამშრომელი: 1996 29.11

ბენეხად-მაიოხი:
1996 30.11

ორდენი-1 მედალი-5 სამტრედია

	<p>მ ა ნ ს უ რ ა ქ ი ა ანზორ აგროსის ქა</p>	<p>1992 08.01</p> <p>1992 02.05</p> <p>საქართველოს რესპუბლიკის სახ. უშიშროების მინისტრი</p> <p>სსრკ სახელმწ. უშიშროების საპატიო თანამშრომელი, 1988</p> <p>ბენეხად-მაიოხი: 1992 07.05</p> <p>ორდენი-2 მედალი-15</p>	<p>1937 09.05</p> <p>თბილისი</p>
	<p>ბ ა თ ი ა შ ვ ი ლ ი ირაკლი დიმიტრის ქა</p>	<p>1992 02.05</p> <p>1993 11.10</p> <p>საქართველოს რესპუბლიკის საინფორმაციო-სადაზვერველ სამსახურის თავმჯდომარე</p> <p>საქართველოს რესპუბლიკის საინფორმაციო-სადაზვერველ სამსახურის თავმჯდომარე</p> <p>საქართველოს რესპუბლიკის საინფორმაციო-სადაზვერველ სამსახურის თავმჯდომარე</p> <p>ბენეხად-მაიოხი: 1995-დან. უშიშროების თავმჯდომარე.</p> <p>ორდენი-2 მედალი-15</p>	<p>1961 08.07</p> <p>თბილისი</p>
	<p>გ ი ო რ კ ბ ა ქ ი ა გიორგი ვანგაშვილის ქა</p>	<p>1993 11.10</p> <p>1995 02.09</p> <p>საქართველოს უშიშროების მინისტრი, სახ. უშიშროების სამსახურის თავმჯდომარე</p> <p>ბენეხად-მაიოხი: 1993 14.11 ბენეხად-ლეიტენანტი: 1994 18.12</p> <p>ორდენი-2 მედალი-6</p>	<p>1950 26.06</p> <p>ზაისანი ყაზახეთი</p>
	<p>ი ო ს ე ლ ი ა ნ ი ავთანდილ ვოთას ქა</p>	<p>1995 02.09</p> <p>1995 15.12</p> <p>საქ. სახ. უშიშროების სამსახურის თავმჯდომარის მოვალეობის შემსრულებელი</p> <p>საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების საპატიო თანამშრომელი: 1996 29.11</p> <p>ბენეხად-მაიოხი: 1993 22.03 ბენეხად-ლეიტენანტი: 1996 27.05</p> <p>ორდენი-2 მედალი-8</p>	<p>1950 17.08</p> <p>თბილისი</p>
	<p>კ ვ ი რ ა ნ ი ა ვოთა კოთარის ქა</p>	<p>1995 15.12</p> <p>1997 06.07</p> <p>საქართველოს სახ. უშიშროების მინისტრი</p> <p>საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების საპატიო თანამშრომელი: 1996 29.11</p> <p>ბენეხად-მაიოხი: 1992 13.05 ბენეხად-ლეიტენანტი: 1993 12.09</p> <p>ორდენი-1 მედალი-10</p>	<p>1952 05.06</p> <p>სენაკი</p>

გ ა ს კ ი შ ვ ი ლ ე
ჯავახი ვლადიმერის ძე

1997 1998 1950
06.07 27.10 11.09

საქ. საზ. უშიშროების მინისტრის
მოვალეობის შემსრულებელი (1997
06.07-1997 18.09), მინისტრი

ბენეჩად-მაიოხი:
1994 15.06
ბენეჩად-ლეიტენანტი:
1997 02.12

საქართველოს სახელმწიფო
უშიშროების საპატიო
თანამშრომელი: 1996 29.11

ორდენი-2 მედალი-5 თბილისი

შ უ თ ა თ ე ლ ა შ ვ ი ლ ე
ვახტანგ ბივის ძე

1998 2001 1955
30.10 31.10 08.10

ბენეჩად-მაიოხი:
1996 12.03
ბენეჩად-ლეიტენანტი:
1999 12.03

საქართველოს საზ.
უშიშროების მინისტრი

ორდენი-1 მედალი-5 აბასთუმანი
ალიგენი

ს ა ზ უ რ კ ა ნ ი შ ვ ი ლ ე
ვალერი თეიმურაზის ძე

2001 1964
21.11-დან 05.07

ბენეჩად-მაიოხი:
2002 23.05

საქართველოს საზ.
უშიშროების მინისტრი

ქუთაისი

**ს ა ქ ა რ თ ვ ე ლ ო ს დ ა ზ ვ ე რ ვ ი ს
ს ა ხ ე ლ მ წ ი ფ ო დ ე ა მ რ ტ ა მ ე ნ ტ ი**

ი ო ს ე ლ ი ა ნ ი ლ ა შ ვ ი ლ ე
ავთანდილ შოთას ძე

1997 1950
21.09-დან 17.08

ბენეჩად-მაიოხი:
1993 22.03
ბენეჩად-ლეიტენანტი:
1996 27.05

საქართველოს დაზვერვის
საზ. დეპარტამენტის
პირველი თავმჯდომარე
საქართველოს სახელმწიფო
უშიშროების საპატიო
თანამშრომელი: 1996 29.11

ორდენი-2 მედალი-8 თბილისი

საქართველოს სასაზღვრო ჯარების უფროსები, სარდლები, თავმჯდომარეები

1918 2002

გვარი, სახელი,
მამის სახელი,
სამხედრო წოდება, თარიღი

თანამდებობა, მუშაობის
პერიოდი

დაბადების,
ბარდამუშაობის (დაარსების)
აღბლი, თარიღი

მ ა ზ ნ ი ა შ ვ ი ლ ი გიორგი ივანეს ძე	1918 18.06	1918 06.12	1870	1937
საქართველოს დემოკრატიული ხესპედიციის ბენეჰიდი 1918	საქართველოს რესპუბლიკის შავი ზღვის სანაპირო ჯარების უფროსი, აფხაზეთის გენერალ-გუბერნატორი		სასირეთი- კასპი	(დაბატიმრ. იყო 1921, ემიგრაცია: 1921-25, დაბრუნდა 1925, მიესაჯა 25 წ.) რეპრესი- რებულია რეაბილიტი- რებულია
ხესეთის იმპერიის გენეჰად-მაიორი 1916				
ორდენი-3 მედალი-5				

ანდრეასოვილი (ა ნ დ რ ე ა ს ვ ი ლ ი) საბუხანე გიორგის ძე	1919	1921 17.03	1877	1922
საქართველოს დემოკრატიული ხესპედიციის ბენეჰიდი 1918	საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის სისაზღვრო ჯარის უფროსი		ანავა სიღნაღი	(დაბატიმრ. 1921 და გადასახლ- როიზანში) რიაზანი რუსეთი
ხესეთის იმპერიის პოდკოვნიკი 1916				
ორდენი-2 მედალი-3				

წ უ ლ შ კ ი ძ ე ვარლან ვრიგოლის ძე	1921 მარტი	1923 მაისი	1865 08.11	1923 20.05
საქართველოს დემოკრატიული ხესპედიციის ბენეჰიდი 1918	საბჭოთა საქართველოს სისაზღვრო ჯარის უფროსი		ბონი	(ბოლშევიკების მიერ დახვრეტილია თბილისში)
ხესეთის იმპერიის გენეჰად-მაიორი 1915				
ორდენი-4 მედალი-5				

ბ კ ბ ლ ი ქ ე
სარგო არსენის ქე

1933
01.06

1934
10.07

1901
12.08

1953
23.12

სახელმწიფო უშიშროების მე-3
ხანგის უშიშროების: 1935 26.11.
სახელმწიფო უშიშროების მე-2
ხანგის უშიშროების: 1936 10.04.
ბენეხად-პოლკოვნიკი
1945 09.07

ამიერკავკასიის სახ. პოლიტიკური
სამმ. სასაზღვრო
დაცვის სამმართველოს
და სასაზღვრო ჯარების უფროსი

(დაბატომრ.
1953 26.06)

ორდენი-10 მედალი-4

ქორთა
ონი

რეპრესი-
რებულია

ლ ა ბ ა ნ ა ქ ე
ნსბორ დარისაიანის ქე

1938
18.05

1946
12.07

1899
28.01

1957
15.09

უმაღლესი: 1937
ბენეხად-მაიორი
1940 04.06
ბენეხად-ლეიტენანტი
1944 24.03

სსსრ სასაზღვრო ოლქის
ჯარების უფროსი

ორდენი-8 მედალი-6

საქარა
ზესტაფონი

თბილისი

ს ე რ ე თ ე ლ ი
შალვა ოთარის ქე

1949
დეკემბერი

1953
06.07

1894
02.05

1955
15.11

სახ. უშიშროების
უმაღლესი: 1935 26.11
სახ. უშიშრო. მე-3 ხანგის
უმაღლესი: 1942 14.02
ბენეხად-ლეიტენანტი
1945 09.07

სსსრ სახ. უშიშროების
მინისტრის I-ლი მოადგილე
და სასაზღვრო ოლქის
ჯარების უფროსი

(დაბატომრ.
1953 06.07)

ორდენი-11 მედალი-6

საჩხერე

რეპრესი-
რებულია

ბ ი მ ბ ა ქ ე
პანბაღალიძონ ივანეს ქე

1991
15.11

1992
01.02

1925
17.08

ბენეხად-მაიორი
1971 07.06

საქართველოს რესპუბლიკის
თავდაცვის სამინისტროს
სასაზღვრო ჯარების
მთავარი სამმართველოს
უფროსი

ორდენი-6 მედალი-29

გორმალაი
სამტრედია

ბ უ მ ბ ე რ ი ქ ე
ოთარ სარგოს ქე

1992
01.02

1993
10.02

1933
15.05

1993
10.06

პოლკოვნიკი
1975

საქართველოს რესპუბლიკის
თავდაცვის სამინისტროს
საზღვრების დაცვის
მთავარი სამმართველოს
უფროსი

ორდენი-2 მედალი-9

მუჭქედი
ვანი

თბილისი

საქართველოს პრეზიდენტის
მიერ მინიჭებული გენერლის
სამხედრო წოდებები
1991 2002

სამხედრო წოდების მინიჭების თარიღი	სამხედრო წოდება	სახელი, გვარი
1991 10.06	გვარდიის სარდალი	თ. კიტოვანი
1992 15.12	გენერალ-პოლკოვნიკი	ა. კამკამიძე
1993 15.02	გენერალ-ლეიტენანტი	ლ. აბაშიძე
1993 15.02	გენერალ-ლეიტენანტი	ვ. გურგენიძე
1993 12.09	გენერალ-ლეიტენანტი	შ. კვირიაა
1994 18.12	გენერალ-ლეიტენანტი	ი. გიორგაძე
1996 24.05	გენერალ-ლეიტენანტი	ნ. თათარაშვილი
1996 24.05	გენერალ-ლეიტენანტი	გ. ნიკოლაიშვილი
1996 27.05	გენერალ-ლეიტენანტი	ა. იოსელიანი
1997 29.04	გენერალ-ლეიტენანტი	ზ. მეფარიშვილი
1997 02.12	გენერალ-ლეიტენანტი	ჯ. გახოკიძე
1998 27.09	გენერალ-ლეიტენანტი	დ. თევზაძე
1998 27.09	გენერალ-ლეიტენანტი	ვ. ჩხეიძე
1999 12.03	გენერალ-ლეიტენანტი	ვ. ქუთათელაძე
1999 17.06	გენერალ-ლეიტენანტი	ჯ. ფირცხალაიშვილი
1999 19.12	გენერალ-ლეიტენანტი	თ. დუმბაძე
1999 19.12	გენერალ-ლეიტენანტი	ჯ. ჭუმბურიძე
2000 12.10	გენერალ-ლეიტენანტი	ო. ლეკვეიშვილი
2001 21.12	გენერალ-ლეიტენანტი	ნ. საჯაია
2002 02.07	გენერალ-ლეიტენანტი	ს. პაპაშვილი
1992 07.05	გენერალ-მაიორი	ა. მაისურაძე
1992 13.05	გენერალ-მაიორი	შ. კვირიაა
1992 12.08.	გენერალ-მაიორი	თ. დუმბაძე
1992 12.08	გენერალ-მაიორი	ზ. ნაირაშვილი
1992 12.08	გენერალ-მაიორი	ა. ცქიტიშვილი

						
	1992 12.08		გენერალ-მაიორი	ჯ. ჭუმბურიძე		
	1992 14.09		გენერალ-მაიორი	გ. ყარყარაშვილი		
	1992 15.10		გენერალ-მაიორი	ვ. გურგენიძე		
	1992 26.10		გენერალ-მაიორი	პ. დათუაშვილი		
	1993 15.02		გენერალ-მაიორი	დ. მაისურაძე		
	1993 15.02		გენერალ-მაიორი	ზ. უჩაძე		
	1993 15.02		გენერალ-მაიორი	ვ. ქვარაია		
	1993 25.02		გენერალ-მაიორი	გ. ლანჩავა		
	1993 08.03		გენერალ-მაიორი	გ. ადამია		
	1993 08.03		გენერალ-მაიორი	გ. უჩავა		
	1993 15.03		გენერალ-მაიორი	დ. აბაშიძე		
	1993 15.03		გენერალ-მაიორი	ი. კეშელავა		
	1993 22.03		გენერალ-მაიორი	ა. იოსელიანი		
	1993 28.04		გენერალ-მაიორი	თ. ნადარეიშვილი		
	1993 08.05		გენერალ-მაიორი	ა. ბერიძე		
	1993 12.05		გენერალ-მაიორი	მ. კალანდაძე		
	1993 13.05		გენერალ-მაიორი	შ. კვირია		
	1993 12.07		გენერალ-მაიორი	გ. ყურაშვილი		
	1993 26.07		გენერალ-მაიორი	ჟ. შარტავა		
	1993 18.08		გენერალ-მაიორი	გ. ვაშაკიძე		
	1993 30.08		გენერალ-მაიორი	ვ. ჩიქოვანი		
	1993 13.09		გენერალ-მაიორი	გ. ნიკოლაიშვილი		
	1993 26.10		გენერალ-მაიორი	ბ. გრიგოლაშვილი		
	1993 02.11		გენერალ-მაიორი	ბ. ივანოვი		
	1993 14.11		გენერალ-მაიორი	ი. გიორგაძე		
	1994 16.01		გენერალ-მაიორი	ნ. თათარაშვილი		
	1994 07.04		გენერალ-მაიორი	ი. გოგიტიძე		
	1994 06.06		გენერალ-მაიორი	ვ. ჩხეიძე		
	1994 29.09		გენერალ-მაიორი	რ. ბიწაძე		
	1994 08.10		გენერალ-მაიორი	თ. გრძელიძე		

						
	1994	31.12	გენერალ-მაიორი	ა.	აბაშიძე	
	1995	12.03	გენერალ-მაიორი	ვ.	ქუთათელაძე	
	1995	04.05	გენერალ-მაიორი	თ.	ეპიტაშვილი	
	1995	05.05	გენერალ-მაიორი	თ.	მენაბდე	
	1995	05.05	გენერალ-მაიორი	ტ.	ხითარიშვილი	
	1995	06.05	გენერალ-მაიორი	ჯ.	ბეროზაშვილი	
	1995	07.05	გენერალ-მაიორი	გ.	თორაძე	
	1995	24.05	გენერალ-მაიორი	შ.	ბაიაძე	
	1995	24.05	გენერალ-მაიორი	ნ.	მუსერიძე	
	1995	24.05	გენერალ-მაიორი	თ.	რაზმაძე	
	1995	24.05	გენერალ-მაიორი	თ.	ქავთარაძე	
	1995	24.05	გენერალ-მაიორი	თ.	შუბლაძე	
	1996	24.05	გენერალ-მაიორი	ა.	ჟვანია	
	1996	24.05	გენერალ-მაიორი	თ.	ლორია	
	1996	24.05	გენერალ-მაიორი	ზ.	მეფარიშვილი	
	1996	24.05	გენერალ-მაიორი	ვ.	ნაყოფია	
	1996	10.07	კონტრ-ადმირალი	ა.	ჯავახიშვილი	
	1996	11.08	გენერალ-მაიორი	ნ.	საჯაია	
	1996	12.08	გენერალ-მაიორი	გ.	კვინიკაძე	
	1996	12.08	გენერალ-მაიორი	ე.	ჭოჭუა	
	1996	30.11	გენერალ-მაიორი	თ.	ნინუა	
	1997	29.04	გენერალ-მაიორი	რ.	გურგენიძე	
	1997	25.05	გენერალ-მაიორი	გ.	შერვაშიძე	
	1997	20.10	გენერალ-მაიორი	ო.	ლექვეიშვილი	
	1997	20.10	გენერალ-მაიორი	დ.	სოხაძე	
	1997	20.10	გენერალ-მაიორი	ე.	ტოკაზოვი	
	1997	27.11	გენერალ-მაიორი	ლ.	კენჭაძე	
	1997	02.12	გენერალ-მაიორი	ნ.	ბაბუციძე	
	1997	02.12	გენერალ-მაიორი	ი.	ნარიშვილი	
	1997	02.12	გენერალ-მაიორი	თ.	ხევსურიანი	

1991

2002
ქართული
ბიბლიოთეკა

						
	1997 02.12	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	ჯ. ჯანაშია		
	1998 30.04	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	დ. თევზაძე		
	1998 04.08	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	რ. დუმბაძე		
	1999 25.05	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	ზ. მაზმიშვილი		
	1999 25.05	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	ს. ნოზაძე		
	1999 25.05	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	ო. ჩიხრაძე		
	1999 26.05	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	გ. ერისთავი		
	1999 11.10	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	ე. მეძმარიაშვილი		
	1999 18.11	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	შ. ფიცხელაური		
	1999 19.12	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	დ. ჭანკოტაძე		
	2000 21.04	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	ზ. შუბითიძე		
	2000 23.05	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	ი. დულაშვილი		
	2000 23.05	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	ლ. კიკნაძე		
	2000 23.05	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	ს. პაპაშვილი		
	2000 02.08	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	თ. კონცელიძე		
	2000 19.09	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	ზ. ერქვანია		
	2000 30.11	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	თ. ენდელაძე		
	2000 30.11	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	გ. კუპრეიშვილი		
	2000 30.11	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	ვ. მიხელიძე		
	2000 26.12	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	ვ. რამიშვილი		
	2001 30.05	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	ბ. ლეჟავა		
	2001 30.05	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	ჯ. შველიძე		
	2001 21.12	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	გ. ირემაძე		
	2001 21.12	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	კ. კობალაძე		
	2001 21.12	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	თ. ოშხერელი		
	2001 21.12	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	ნ. ქევხიშვილი		
	2002 23.05	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	ვ. ხაბურძანია		
	2002 02.07	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	გ. იუკურიძე		
	2002 02.07	გენერალ-მაიორი	გენერალ-მაიორი	თ. ჯაფარიძე		

სამხედრო წოდებები
საქართველოს
სამხედრო ძალებში

ეროვნული
 ბიბლიოთეკა

2002

2002 წლის 21 ივნისის საქართველოს კანონის “სამხედრო ვალდებულებებისა და სამხედრო სამსახურის შესახებ საქართველოს კანონში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის თაობაზე” 38-ე მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად საქართველოს სამხედრო ძალებში დაწესებულია სამხედრო მოსამსახურეთა შემდეგი შემადგენლობა და სამხედრო წოდებები:

სამხედრო სავალდებულო სამსახურის სამხედრო მოსამსახურეთა შემადგენლობა	ს ა მ ხ ე დ რ ო წ ო დ ე ბ ე ბ ი (ოფიცრების სამსახურის ვადა შემდგომი წოდების მისანიჭებლად, წლებში)	
	ს ა ჯ ა რ ი ს ო	ს ა ზ ღ ვ ა ო
რიგითები (მატროსები) და ეფრეიტორები	რიგითი (კურსანტი), ეფრეიტორი, მე-2 კლასის ეფრეიტორი, 1-ლი კლასის ეფრეიტორი	მატროსი (კურსანტი), უფროსი მატროსი, მე-2 კლასის მატროსი, 1-ლი კლასის მატროსი
კაპრალები და სერჟანტები, (მიჩმანები)	კაპრალი (სპეციალისტი), უმცროსი სერჟანტი, სერჟანტი, უფროსი სერჟანტი, მასტერ სერჟანტი, ბატალიონის სერჟანტი (შტაბის სერჟანტი), ბრიგადის სერჟანტი, მთავარი სერჟანტი, სერჟანტ-ლეიტენანტი	საზღვაო კაპრალი (სპეციალისტი), უმცროსი მიჩმანი, მიჩმანი, უფროსი მიჩმანი, მასტერ მიჩმანი, ხომალდის მიჩმანი (შტაბის მიჩმანი), მთავარი მიჩმანი, მიჩმან-ლეიტენანტი
უმცროსი ოფიცრები	უმცროსი ლეიტენანტი (1), ლეიტენანტი (2), უფროსი ლეიტენანტი (3), კაპიტანი (3)	უმცროსი ლეიტენანტი (1), ლეიტენანტი (2), უფროსი ლეიტენანტი (3), კაპიტან-ლეიტენანტი (3)
უფროსი ოფიცრები	მაიორი (4), ვიცე-პოლკოვნიკი (5), პოლკოვნიკი	III რანგის კაპიტანი (4), II რანგის კაპიტანი (5), I რანგის კაპიტანი
უმაღლესი ოფიცრები (ვადა არ განისაზღვრება)	ბრიგადის გენერალი, გენერალ-მაიორი გენერალ-ლეიტენანტი არმიის გენერალი	კონტრ-ადმირალი ვიცე-ადმირალი ადმირალი

საქართველოს სამხედრო გენერლები 1991 2002

2002 წლის 21 ივნისიდან, თანახმად საქართველოს კანონისა სამხედრო წოდებების შესახებ, გენერლების სამხრეთში შემოღებულია შემდეგი რაოდენობის პარსკვლავები

შენიშვნა: წიგნში გენერლების ფოტოსურათები მოყვანილია ახალი კანონის შემოღებამდე

გვარდიის სარდალი
თმგვიჲ კიტოვანი

გენერალ - პოლკოვნიკი
ანატოლი კაკაბიძე

გენერალ - ლეიტენანტი
ლერი აბაშიძე

გენერალ - ლეიტენანტი
ჯემალ გასპაკიძე

გენერალ - ლეიტენანტი
იგორ გიორბიძე

გენერალ - ლეიტენანტი
ვანო გურგენიძე

გენერალ - ლეიტენანტი
თამაზ ღუმბაძე

გენერალ - ლეიტენანტი
მუხტარ ელბაძიძე

გენერალ - ლეიტენანტი
რობერტ თავაძე

გენერალ - ლეიტენანტი
ნოდარ ცხატარაშვილი

გენერალ - ლეიტენანტი
დავით თემურაშვილი

გენერალ - ლეიტენანტი
ანატოლი იოსელიანი

გენერალ - ლეიტენანტი
შოთა კვიციანი

გენერალ - ლეიტენანტი
ოპარ ლეკვიშვილი

გენერალ - ლეიტენანტი
შურაბ მეზარიშვილი

გენერალ - ლეიტენანტი
ვარდიკო ნალიბაგიძე

გენერალ - ლეიტენანტი
გურამ ნიკოლაიშვილი

გენერალ - ლეიტენანტი
სულსან კაკაშვილი

გენერალ - ლეიტენანტი
ნუგზარ საჯიაია

გენერალ - ლეიტენანტი
ჯონი ზირცხალაიშვილი

გენერალ - ლეიტენანტი
ვახტანგ ჭუთაშვილი

გენერალ - ლეიტენანტი
ლევან შარაშვილი

გენერალ - ლეიტენანტი
ვალერი ჩხიკიძე

გენერალ - ლეიტენანტი
ჯემალ ჭკეშვილი

გენერალ - მაიორი
ასლან აბაშიძე

გენერალ - მაიორი
დიულა აბაშიძე

გენერალ - მაიორი
გენო ალავია

გენერალ - მაიორი
ნურბაზარ ბაბუშვილი

გენერალ - მაიორი
შოთა ბაბიავე

გენერალ - მაიორი
ალქასანდრე ბერიძე

გენერალ - მაიორი
ჯოლბორდ ბეროკაშვილი

გენერალ - მაიორი
რაულენ ბიდავე

გენერალ - მაიორი
ელბუჯა ბუსხრიკიძე

გენერალ - მაიორი
კანტველიძე გიორგი

გენერალ - მაიორი
იოსებ ზოგიძე

გენერალ - მაიორი
კალმერძან გომელაშვილი

გენერალ - მაიორი
ბორის ბერიძე

გენერალ - მაიორი
თემისურაშვილ ზერკელიძე

გენერალ - მაიორი
დავით გულუა

გენერალ - მაიორი
რამსო გურგენიძე

გენერალ - მაიორი
ნოდარ გუჯაბიძე

გენერალ - მაიორი
კახტა ლაშაშვილი

გენერალ - მაიორი
რომან დუშაბაევი

გენერალ - მაიორი
ირაკლი დუღაშვილი

გენერალ - მაიორი
თინატიზ ვინდელაშვილი

გენერალ - მაიორი
თინატიზ ვაკიტაშვილი

გენერალ - მაიორი
გიორგი პერისტავსკი

გენერალ - მაიორი
ზურაბ მურქვანიძე

გენერალ - მაიორი
გიორგი ვაშაკიძე

გენერალ - მაიორი
გიორგი თორაშვილი

გენერალ - მაიორი
გიორგი იუშურიძე

გენერალ - მაიორი
ზორის იპანოვი

გენერალ - მაიორი
გიგლა ირემიძე

გენერალ - მაიორი
მურმან კალანაძე

გენერალ - მაიორი
ლუჩან კვენჭავაძე

გენერალ - მაიორი
იური კვეშელაბაძე

გენერალ - მაიორი
ბიორბი კვინიყავაძე

გენერალ - მაიორი
ლუჩან კიკნაძე

გენერალ - მაიორი
კობა კობალავა

გენერალ - მაიორი
თენბიჯ კონცველიძე

გენერალ - მაიორი
გიორგი კუჩუკიძე

გენერალ - მაიორი
გელა ლანაშვილი

გენერალ - მაიორი
გიორგი ლაშვილი

გენერალ - მაიორი
თეიმურაზ ლორია

გენერალ - მაიორი
ზაზა მაჩუკიძე

გენერალ - მაიორი
ანზორ მაისურაძე

გენერალ - მაიორი
დავით მაისურაძე

გენერალ - მაიორი
თამაზ მენაბდე

გენერალ - მაიორი
ელგუჯარ მემქარიაშვილი

გენერალ - მაიორი
ვიტალი მისელიძე

გენერალ - მაიორი
ნოდარ მუსხელიძე

გენერალ - მაიორი
თამაზ ნალარეიშვილი

გენერალ - მაიორი
ზურაბ ნაირაშვილი

გენერალ - მაიორი
ილია ნარიმანიძე

გენერალ - მაიორი
ვალერი ნახუცია

გენერალ - მაიორი
თამაზ ნიდუა

გენერალ - მაიორი
სიმონ ნოჯავა

გენერალ - მაიორი
თემური კოხველო

გენერალ - მაიორი
არსენოლი შვაჩინა

გენერალ - მაიორი
თენგიზ რაჟვაშვილი

გენერალ - მაიორი
ალქსანდრე რაჟვაშვილი

გენერალ - მაიორი
ვაჟა რაჟვაშვილი

გენერალ - მაიორი
დავით სოსაშვილი

გენერალ - მაიორი
ვლადარუს ტოკაშვილი

გენერალ - მაიორი
გია შვაჩავა

გენერალ - მაიორი
ზაშვა შვაჩვილი

გენერალ - მაიორი
გიორგი ჯიჯია

გენერალ - მაიორი
შენგველი ვიტსხელაშვილი

გენერალ - მაიორი
თეიმურაზ ქავთარავა

გენერალ - მაიორი
ნუჯარ ქეხეიძე

გენერალ - მაიორი
კალანდარი ქვარაძე

გენერალ - მაიორი
ბიდა ყარყარაშვილი

გენერალ - მაიორი
გუჯარ გურაშვილი

გენერალ - მაიორი
შიდული შარაძე

გენერალ - მაიორი
ჯიკეზერ შველიძე

გენერალ - მაიორი
ბიდობი შერვაშიძე

გენერალ - მაიორი
ზაზა შუბითიძე

გენერალ - მაიორი
თემური შუბლაძე

გენერალ - მაიორი
ვლადიმერ რიკოვანი

გენერალ - მაიორი
ოთარ რიხრაძე

გენერალ - მაიორი
ავთანდილ ცქიტიშვილი

გენერალ - მაიორი
ლევი ჭანკოტაძე

გენერალ - მაიორი
მიხაა ჩოქვა

გენერალ - მაიორი
ვალერი საბურკანია

გენერალ - მაიორი
თემურ ხეშვილი

გენერალ - მაიორი
ტარიელ ხითარიშვილი ალექსანდრე ჯავახიშვილი

კონტრ - ადმირალი

გენერალ - მაიორი
ჯემალ ჯანაშია

გენერალ - მაიორი
თელო ჯავარიძე

ჩემი ხატია სამშობრო,
სახატე - მთერი ქვეყანა

აკაკი წერეთელი

სხვა საქართველო სად არი, რომელი კუთხე ქვეყნისა,
ერი გულადი, პურადი, მებრძოლი შავის ბედისა?!

გრიგოლ ორბელიანი

ტრიბუნაზე — საქართველოს რესპუბლიკის ხელმძღვანელები

**დიდება ზესით კურთხულს,
 დიდება ქვეყნად სამოთხას,
 ტურფა ივირსა,
 დიდება ქოზას, ერთობას,
 დიდება თავისუფლებას,
 დიდება სამარადისო
 ქართველ მხნე ერსა . . .**

პარადს იღებს თავდაცვის
 მინისტრი, გენერალ-მაიორი
 ვია ყარყარაშვილი

პარადის სარდალი გენერალ-მაიორი
 ავთანდილ ცქიტიშვილი

თბილისი, რესპუბლიკის მოედანი

საქართველოს სახელმწიფო მეთაური ელუარდ შევარდნაძე, ლევან შარაშენიძე. თბილისი, 1992 წლის 9 მაისი

სამხედროების შეხვედრა საქართველოს სახელმწიფო მეთაურთან. 1992

მარცხნიდან: რომან გვენცაძე, ჯაბა იოსელიანი, თენგიზ კიტოვანი, ლევან შარაშენიძე. 1992

ეროვნული გვარდიის ოფიცერთა კორპუსი. ცენტრში – თენგიზ კიტოვანი

მარჯვნიდან: გვარდიის სარდალი თენგიზ კიტოვანი, შს მინისტრი დილარ ხაბუღიანი, პოლკოვნიკები ჯონი ქარჩავა, გრიგოლ შონია, არველოდი ჟვანია (შემდგომში გენერალი). 1991 წლის ივლისი

საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების სარდალი, გენერალ-პოლკოვნიკი ანატოლი კამკამიძე და სახელმწიფო მეთაურის მთავარი სამხედრო მრჩეველი, გენერალ-ლეიტენანტი ლერი აბაშიძე. ცენტრში – აშშ თავდაცვის მინისტრის წარმომადგენელი საქართველოში ოთარ შალიკაშვილი. ქ. თბილისი, 1993

ქ. სოსუბი, 1992
წლის სექტემბერი

საქართველოს
სახელმწიფო
მეთაური ედუარდ
შევარდნაძე თამაზ
ნადარეიშვილთან
და გივი
ლომინაძესთან
ერთად

ედუარდ შევარდნაძე
ესალმება
გუჯარ ყურაშვილს.
ქ. ოჩამჩირე, 1992

ედუარდ შევარდნაძე,
გია ყარყარაშვილი,
ალექსანდრე კავსაძე,
ჯაბა იოსელიანი

მარცხნიდან:
გენო ადამია,
გუჯარ
ყურაშვილი,
ელგუჯა
ბუსხრიკიძე.
შრომის მიმართულება,
1993 წლის ივლისი

გია გულუა (მარცხნივ),
გელა ლანჩავა

გენო ადამია,
ელგუჯა ბუსხრიკიძე (მარჯვნივ).
ქ. სოსუბი, 1993 წლის სექტემბერი

ტყვარჩელის მისადგომებთან. დურბინით გიორგი
ვაშაკიძე, მარცხნივ — გურამ ნიკოლაიშვილი.
1992

თენგიზ კიტოვანი, რომან გვენცაძე

ლეგენდარული უიული შარტავა. ქ. სოხუმი, 1993

ინტერვეუ თავდაცვის მინისტრ თენგიზ კიტოვანთან. მარცხნიდან პირველი – გენერალი ვია გულუა. 1992

ირაკლი ბათიაშვილი, გენერალი გენო ადამია

მარცხნიდან: გუჯარ ყურაშვილი, ელგუჯა ბუსხრიკიძე. სოხუმი, 1993

ცენტრში – ვია ყარყარაშვილი, ირაკლი ბათიაშვილი

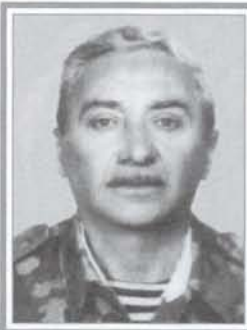
ბესიკ ქუთათელაძე, ვია ყარყარაშვილი

გელა ლანჩავა, გუჯარ ყურაშვილი

გენერალი გენო ადამია (1936-1993)

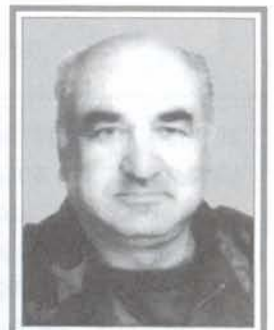
გენერალი ბორის გრიგოლაშვილი (1933-1993)

გენერალი გრიგოლ კომოშვილი (1925-1993)

გენერალი დავით მაისურაძე (1936-1993)

გენერალი ზურაბ ნაირაშვილი (1941-1993)

საქართველოს თავდაცვის ეროვნული აკადემიის კურსდამთავრებულთა ჯგუფის სამანსოვრო სურათი საქართველოს პრეზიდენტ ედუარდ შევარდნაძესთან. თბილისი, 1998 წლის 11 ივლისი

საქართველოს პრეზიდენტი, უმაღლესი მთავარსარდალი ედუარდ შევარდნაძე და სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმინდესი და უნეტარესი ილია II ესალმებიან გენერლებს. 1995

ფიციავ, პირნათლად მოვიხადო ჩემი მხედრული ვალი საქართველოს წინაშე. ფიციავ, კითილსინდისიერად შევიხსნავლო სამხედრო საქმეა. ღირსეულად განვაბრძო წინააართა მხედრული ბრადისციავი. ფიციავ, მკაცრად დავდგა საქართველოს სადარაჯოზე და სიცოცხლის უკანასკნელ წუთამდე ვიბრძოლო მტარზე გამარჯვებისათვის

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უფინდესი და უნეტარესი ილია II ქართველ გენერლებთან ერთად

თენგიზ სიგუასთან, თენგიზ კიტოვანთან, გელა ლანჩავასთან

ჯემალ გაბოკიძესთან

გია თორაძესთან

ვაჟა რამიშვილთან

ჩვენთან არს ღმერთი !

ვალერი ჩხეიძესთან

ომარ ლეკვეიშვილთან

ასლან აბაშიძესთან

ნუგზარ ბაბუციძესთან

საქართველოს პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე ულოცავს თემურ ხევსურიანს და ილია ნარიშკინს გენერალ-მაიორის წოდების მინიჭებას. 1997 წლის 2 დეკემბერი

საქართველოს პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე და თავდაცვის მინისტრი ვარდიკო ნადიბაიძე თურქეთის რესპუბლიკის დელეგაციასთან ერთად. ქ. თბილისი, 1995

საქართველოს პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე და გენერალ-ლეიტენანტი სულხან პაპაშვილი. 2002 წლის 26 მაისი

საქართველოს პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე ულოცავს გენერალ გია ყარყარაშვილს ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენის მიღებას. 1998 წლის 5 მაისი

მარჯვნიდან: ჯემალ ჭუმბურიძე, გია ყარყარაშვილი, პაატა დათუაშვილი, ავთანდილ ცქიტიშვილი, თამაზ დუმბაძე. 1993

აჭარის ავტონომიური
რესპუბლიკის მეთაური,
უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე,
გენერალ-მაიორი
ასლან აბაშიძე

საქართველოს სამთავრობო დელეგაციის ვიზიტი საფრანგეთში.
სტუმრად მარშალ სენ-სირის სამხედრო აკადემიაში, სადაც
სწავლობდა საფრანგეთის ეროვნული გმირი, პოლკოვნიკი
დიმიტრი ამილახვარი. ცენტრში – საქართველოს
პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე

აფხაზეთის ავტონომიური
რესპუბლიკის უმაღლესი
საბჭოს თავმჯდომარე,
გენერალ-მაიორი
თამაზ ნადარეიშვილი

აშშ საზღვაო ფრეგატის მეთაური სტუმრად აჭარის
ავტონომიური რესპუბლიკის ხელმძღვანელთან ასლან
აბაშიძესთან. ცენტრში – კონტრ-ადმირალი ალექსანდრე
ჯავახიშვილი. ქ. ბათუმი, 1995

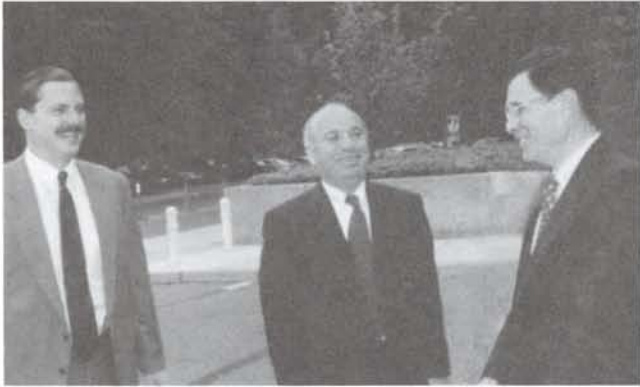
აზერბაიჯანის რესპუბლიკის პრეზიდენტი გეიდარ
ალიევი მიესალმება გენერალ-ლეიტენანტ ვალერი
ჩხეიძეს. ქ. ბაქო, 2002

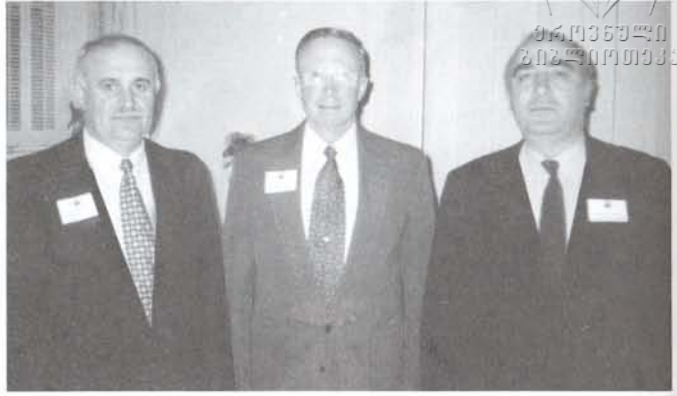
მარცხნიდან: ღავით თევზაძე, ასლან აბაშიძე, რომან დუმბაძე.
ქ. ბათუმი, 2000 წლის ივლისი

სომხეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტი რობერტ
ქოჩარიანი მიესალმება გენერალ-ლეიტენანტ ომარ
ლექვიშვილს. ქ. ერევანი, 2000

საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების მინისტრი, გენერალ-ლეიტენანტი ვეჟალ გახოკიძე აშშ ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს ხელმძღვანელებთან ერთად. ქ. ვაშინგტონი, 1997 წელი

გურამ ნიკოლაიშვილი (მარცხნივ), თელო ჯაფარიძე, ცენტრში – ამერიკელი სენატორი. ქ. ატლანტა (აშშ), 1997

სწავლება „კოლოპერატივ პარტნიორი-2001“.
ქ. ფოთი. გახსნის ცერემონიალი

საერთაშორისო მრავალეროვნული სწავლება „ბესტ ეფორტ-2002-ის“ გახსნის ცერემონიალი. მარცხნიდან: სახელმწიფო მინისტრი ავთანდილ ჯორბენაძე, ნატოს სამხრეთ-აღმოსავლეთის შტაბის უფროსი, გენერალი ო. ატამანი, თავდაცვის მინისტრი, გენერალი დავით თევზაძე, ეროვნული უშიშროების საბჭოს მდივანი, გენერალი თელო ჯაფარიძე

თავდაცვის მინისტრი დავით თევზაძე, შეიარაღებული ძალების გენშტაბის უფროსი ჯონი ფირცხალაიშვილი, მარცხნივ – გაეროს წარმომადგენელი საქართველოში დიტერ ბოდენი

საქართველოს თავდაცვის მინისტრი დავით თევზაძე (მარჯვნივ), გენერლები ჯონი ფირცხალაიშვილი, ომარ ლეკვეიშვილი და თავდაცვის მინისტრის მოადგილე გელა ბეჟუაშვილი

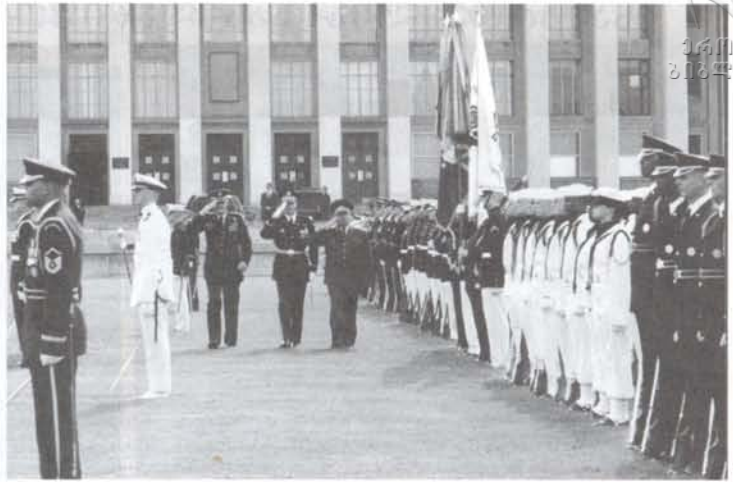
გენერალი დავით თევზაძე ამერიკელ სამხედროებთან ერთად

ცენტრში – გენერლები თენგიზ შუბლაძე, დავით თევზაძე და შოთა ბაიაძე თურქეთის სამხედრო დელეგაციასთან ერთად.

გენერალი დავით თევზაძე და აშშ ოთხვარსკვლავიანი ადმირალი ელისი. სენაკი, სამხედრო აეროდრომი

საქართველოს შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის უფროსის, გენერალ-ლეიტენანტ ჯონი ფირცხალაიშვილის ვიზიტი ამერიკის შეერთებულ შტატებში. ქ. ვაშინგტონი, 2000

ჯონი ფირცხალაიშვილი ეცნობა ახალი იარაღის ნიმუშებს.

გენერალი სიმონ ნოზაძე (მარჯვნივ) ბრაიან ნეტლისთან (აშშ პრეზიდენტის ბილ კლინტონის დაცვის უფროსი). თეთრი სახლის წინ. ქ. ვაშინგტონი, 1998 20.08

გენერალი ჯემალ ჭუმბურიძე ესალმება ამერიკელ სამხედროს. ცენტრში – დავით თევზაძე. აშშ სამხედრო ბაზა, ფორტ სტიუარტი, 1995

აშშ თავდაცვის მინისტრის მრჩეველი საქართველოს საკითხებში ოთარ შალიკაშვილი მიესალმება გენერალ ვალერი ჩხეიძეს. 2001

მარცხნიდან: საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების მინისტრი, გენერალ-ლეიტენანტი ვახტანგ ქუთათელაძე, გიორგი გორგილაძე, გენერალ-მაიორი ნუგზარ ქვეციშვილი. ქ. ვაშინგტონი, 1996

საქართველოს პრეზიდენტი ელუარდ შევარდნაძე სტუმრად სახელმწიფო უშიშროების აკადემიაში. მარცხნივ – სახელმწიფო უშიშროების მინისტრი ჯემალ გახოკიძე, მარჯვნივ – აკადემიის რექტორი გიორგი ერისთავი. 1996 წლის 30 ნოემბერი

ელუარდ შევარდნაძე ესალმება ა. ჟვანიას. ცენტრში – ვ. ქუთათელაძე, მარცხნივ – ჯ. გახოკიძე

მარჯვნიდან: ვ. ქუთათელაძე, თ. გრძელიძე, ლ. კენჭაძე

საქართველოს უშიშროების საბჭოს 1-ლი მდივნის მოადგილე, გენერალ-ლეიტენანტი ჯემალ გახოკიძე ქართველ გენერლებთან ერთად

მარჯვნიდან: ა. იოსელიანი, გ. ერისთავი, ა. ჟვანია

მარცხნიდან: რუსეთის უშიშროების ფედერალური სამსახურის დირექტორი ნიკოლაი პატრუშევი, სიმონ ნოზაძე, გიორგი გომიაშვილი. ქ. სანქტ-პეტერბურგი, 1999 წლის 30 სექტემბერი

საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების გენერალიტეტი. მარცხნიდან: შენგელი ფიცხელაური, ბიჭიკო ლეჟავა, ირაკლი დულაშვილი, ილია ნარიმანიძე, სიმონ ნოზაძე, ნუგზარ ბაბუციძე, ლევან კენჭაძე, ზაზა მაზმიშვილი, ზაზა შუბითიძე. თბილისი, 1999 წლის 30 ნოემბერი

მარცხნიდან: თენგიზ შუბლაძე, დავით თევზაძე, ჯონი ფირცხალაიშვილი, ომარ ლეკვეიშვილი, თამაზ ღუმბაძე

აკადემია მასპინძლობს საზღვარგარეთის სამხედრო დელეგაციებს

მარცხნივ – გენერალი გია უჩავა

1997 წლის
8 ოქტომბერი
ეროვნული აკადემიის
დღისადმი მიძღვნილ
ზეიმზე

2002 წლის
8 ოქტომბერი

საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრი ირაკლი მენღარიშვილი სტუმრად აკადემიაში

ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრი მიესალმება გენერალ ზაურ უჩაძეს. ცენტრში-საქართველოს თავდაცვის მინისტრი დავით თევზაძე. ქ. პეკინი, 1999 25.08

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს დელეგაციის ვიზიტი ამერიკის შეერთებულ შტატებში. მარცხნიდან: გენერლები გურამ ნიკოლაიშვილი, ვარდიკო ნადიბაიძე და თედო ჯაფარიძე. მარჯვნიდან პირველი – აშშ გაერთიანებულ შტატების კომიტეტის მდივანი, გენერალი ჰენრი შელტონი. ქ. ვაშინგტონი, პენტაგონი, 1998 წლის 24 მარტი

სხედან: საქართველოს შეიარაღებული ძალების გენშტაბის უფროსი – თავდაცვის მინისტრის I მოადგილე, გენერალ-ლეიტენანტი გურამ ნიკოლაიშვილი და თურქეთის რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების გენშტაბის უფროსის I მოადგილე, გენერალ-პოლკოვნიკი ჩექთინ დოლანი. დგანან: მარცხნიდან – გენერალ-ლეიტენანტი თამაზ დუმბაძე, გენერალი თურქეთიდან, გენერალ-მაიორები ვალერი ნაყოფია, ზაურ უჩაძე, გიორგი კვინიკაძე, გენერალ-ლეიტენანტი ზურაბ მეფარიშვილი და გენერალ-მაიორი თეიმურაზ ლორია. ქ. თბილისი, 1998

საქართველოს თავდაცვის მინისტრი, გენერალ-ლეიტენანტი ვარდიკო ნადიბაიძე

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს დელეგაციის ვიზიტი თურქეთში. გენერალი თამაზ დუმბაძე ელსმენით საუბრობს ბრიგადის მეთაურის ჩინგიზ გიონენის (ცენტრში) კაბინეტიდან. ქ. ტრაპიზონი, 1995 წელი

გვარდიის სარდალი თენგიზ კიტოვანი

საქართველოს სახელმწიფო დაცვის დეპარტამენტის თავმჯდომარის მოადგილე ავთანდილ ცქიტიშვილი ესალმება აშშ ფრეგატის „ლეგარუს“ ვიზიტს საქართველოში. ქ. ფოთი, 1997 წლის ივლისი

გენერლები თეიმურაზ ლორია და ვალერი ნაყოფია თურქ გენერლებთან ერთად

ცენტრში – გენერალი თ. ლორია, მარცხნიდან პირველი – გენერალი ვ. ნაყოფია თურქ სტუმრებთან ერთად

იაპონიის სამხედრო დელეგაცია სტუმრად საქართველოს თავდაცვის სამინისტროში

გენერლები ზაურ უჩაძე (მარცხნივ) და რომან ღუმბაძე მასპინძლობენ ამერიკის ადმირალს. ქ. ბათუმი, 1999

უკრაინის საჩუქრის-სასაზღვრო გემის გადაცემის ცერემონიალი. ცენტრში – გენერალ-მაიორი თენგიზ ეპიტაშვილი. ქ. ფოთი, 1996 წლის აგვისტო

სხედან: გენერლები ზურაბ ჩხაიძე, გიორგი შერვაშიძე, კობა ნარჩქემაშვილი. მოხსენებით გამოდის შინაგანი ჯარების სარდლის მოადგილე გრიგოლ შონია. 2001

საქართველოსა და თურქეთის რესპუბლიკის შინაგანი ჯარების სარდლების შეხვედრა. ქ. თბილისი, 1996

გენერალ-მაიორი თენგიზ ეპიტაშვილი მიესალმება უკრაინის სასაზღვრო ჯარების საზღვაო ძალების სარდალს, ვიცე-ადმირალს ვალერი ჩენცოვს. ქ. ფოთი, 1996 20.09

გენერალი თეიმურაზ ლორია თურქ გენერალთან ერთად

გენერალი თ. ხევსურიანი (მარცხნიდან მეორე) საერთაშორისო შეხვედრაზე ქ. ერევანში, 2001 წლის 6 დეკემბერი

ჯემალ ჭუმბურიძე, დევი ჭანკოტაძე (მარჯვნივ). 1998

თავდაცვის მინისტრი დავით თევზაძე (მარცხნივ), მის გვერდით – გენერალი რომან ღუმბაძე, ქ. ბათუმი, 2001

მეგობრული ვიზიტი თურქეთის რესპუბლიკაში. თურქეთის სანაპირო დაცვის სარდალი, აღმირალი ტერერენი და საქართველოს სასაზღვრო ჯარების სარდალი, გენერალ-ლეიტენანტი ვალერი ჩხეიძე. 1995

ცენტრში – გენერალი თემურ ხევსურიანი

გენერალი ნუგზარ ბაბუციძე საზღვაოგარეუთის კოლეგებთან. ქ. თბილისი, 2000

საქართველოს სასაზღვრო ჯარების სარდალი, გენერალ-ლეიტენანტი ვალერი ჩხეიძე და რუსეთის ფედერაციის სასაზღვრო ჯარების სარდალი, გენერალ-პოლკოვნიკი კონსტანტინე ტოცკი

სარდლების შეხვედრა საქართველოს თავდაცვის მინისტრ დავით თევზაძესთან ქართულ-ოსური კონფლიქტის ზონაში. მარცხნიდან: გენერლები რევაზ გურგენიძე, ანატოლი მაკუშკინი (რუსეთის ფედერაცია), პოლკოვნიკი რუსლან მანტიევი (ოსეთი). ქ. თბილისი, 1998

საქართველოს სამხედრო დელეგაციის ვიზიტი თურქეთში. მარცხნიდან: გენერლები თ. რაზმაძე, დ. თევზაძე, ვ. გურგენიძე (ხელმძღვანელი), თურქეთის გენშტაბის უფროსი, თ. ღუმბაძე, შ. ბაიაძე. ქ. ანკარა, 1995

გენერალი ჯემალ ჯანაშია (მარჯვნივ) აშშ გამოძიების ფედერალური ბიუროს აკადემიაში. ქ. ვაშინგტონი, 1996

ქართველი გენერლები სამხედრო აღლუმზე. მარცხნიდან: გ. ნიკოლაიშვილი, ჯ. ფირცხალაიშვილი, ვ. გურგენიძე, თ. ლორია, თ. ეპიტაშვილი, ჯ. ჭუმბურიძე, თ. დუმბაძე, გ. ყურაშვილი

სამხედრო აღლუმი რესპუბლიკის მოედანზე. წინა პლანზე – გენერალი შოთა ბაიაძე. 1996 წლის 21 მაისი

ეროვნული გვარდია 10 წლისაა. ჯემალ ჭუმბურიძე, ომარ ლეკვეიშვილი (მარჯვნივ). 2001

ეროვნული გვარდიის სარდლობა. ცენტრში – ჯემალ ჭუმბურიძე. 2001

გენერლები თამაზ დუმბაძე, ჯემალ ჭუმბურიძე და რომან დუმბაძე ესაუბრებიან საქართველოს სამხედრო-საზღვაო ფლოტის სარდალს, I რანგის კაპიტანს ალექსანდრე ჰაიდაროვს. ქ. ბათუმი, 2001

საქართველოს თავდაცვის მინისტრი, გენერალ-ლეიტენანტი ვარდიკო ნადიბაიძე გენერლებთან და ოფიცრებთან ერთად

გენერალი ვალერი ქვარაია (ცენტრში) კრწანისის პოლიგონზე. 1997

მე-11 მოტომსროლელი ბრიგადის მეთაური ვალერი ქვარაია (ცენტრში). 1996

ქართული
საქართველოს
აკადემიის

მარცხნიდან: საქართველოს
თავდაცვის ეროვნული აკადემიის
რექტორი ომარ ლეკვეიშვილი,
შინაგან საქმეთა სამინისტროს
აკადემიის რექტორი გურამ
ქარქაშაძე, სახელმწიფო
უშიშროების სამინისტროს
აკადემიის რექტორი თენგიზ
ენდელაძე. 2002 წლის 5
ოქტომბერი

შეხვედრა აკადემიკოს როინ მეტრეველთან. გენერალი
ჯემალ გაზოკიძე (მარჯვნივ), გიორგი ერისთავი

მარჯვნიდან: გენერლები სიმონ ნოზაძე, ვახტანგ ქუთათელაძე,
ლევან კენჭაძე, ზაზა შუბითიძე

ოთხმხრივი შეხვედრა
ქართულ-ოსური
კონფლიქტის ზონაში.
მარცხნიდან: გენერლები რ.
გურგენიძე, ვ. ნიკოლაევი
(რუსეთის ფედერაცია)
გაერთიანებული შტაბის
უფროსი, პოლკოვნიკი რ.
ძანტიევი (მარჯვნიდან
პირველი). ქ. ცხინვალი, 1996

თამაზ დუმბაძე, ვანო გურგენიძე
(მარცხნივ). 1995

საქართველოსა და რუსეთის სპეცსამსახურებს შორის ხელშეკრულებას ხელს აწერენ ვახტანგ ქუთათელაძე და ნიკოლაი
პატრუშევი. დგანან მარცხნიდან: გენერლები ზ. მაზმიშვილი, შ. ფიცხელაური, თ. ნინუა, ი. ნარიმანიძე,
ზ. შუბითიძე, ლ. კენჭაძე, ნ. ბაბუციძე, ბ. ლეჟავა, თ. გრძელიძე, ი. დულაშვილი, ს. ნოზაძე, ქ. თბილისი, 2000

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს დელეგაციის ვიზიტი სომხეთის რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს ვაზგენ სარქისიანის სახელობის სამხედრო ინსტიტუტში. ცენტრში – გენერალ-ლეიტენანტი ჯონი ფირცხალაიშვილი

სომხეთის რესპუბლიკის სახელმწიფო უშიშროებისა და შინაგან საქმეთა მინისტრი გენერალ-ლეიტენანტი სერუჟ სარქისიანი (მარცხნიდან მეორე) სტუმრად თბილისში. 1998

საქართველოს შს სამინისტროს ხელმძღვანელობა გენერალ-ლეიტენანტ კობა ნარჩემაშვილის (ცენტრში) მეთაურობით სტუმრად შინაგანი ჯარების სარდლობასთან. ქ. თბილისი, 2002

რუსეთის ფედერაციის სამხედრო დელეგაცია ეროვნულ აკადემიაში. 2002

საქართველოს შინაგანი ჯარების 10 წლისთავისადმი მიძღვნილ შეხვედრაზე. ქ. თბილისი, 2001 წლის 12 მაისი

თურქეთის რესპუბლიკის გენერალი ესალმება ელგუჯა ბუსხრიკიმეს

ცენტრში – გენერლები ვლადიმერ ჩიქოვანი და ვიორჯი ვაშაკიძე სომეხ კოლეგებთან ერთად. ქ. მოსკოვი, 2002

გენერალი ჯემალ ჯანაშია (ცენტრში) ანვარ საღათის მემორიალთან. ქ. კაირი (ეგვიპტე), 1994

ცენტრში – თავდაცვის სამინისტროს ზურგის უფროსი გენერალი ტარიელ ხითარიშვილი. 1997

საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების მინისტრი, გენერალ-მაიორი ვალერი ხაბურდანი:

რუსეთის უშიშროების ფედერალური სამსახურის დირექტორ ნიკოლაი პატრუშევთან ერთად. ქ. თბილისი, 2002

აშშ ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს დირექტორის პირველ მოადგილე ჯონ მაკლაფინთან ერთად. ქ. თბილისი, 2002

საქართველოსა და დიდ ბრიტანეთს შორის მოლაპარაკება თანამშრომლობის შესახებ სამხედრო სფეროში. მარჯვნიდან: საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრი ირაკლი მენაღარიშვილი, საქართველოს პრეზიდენტი ელუარდ შევარდნაძე, თავდაცვის მინისტრის მოადგილე ნუგზარ ქვეციშვილი. ქ. ლონდონი, 2000 07.08

საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების მინისტრი, გენერალ-მაიორი ვალერი ხაბურდანია, შს მინისტრი, გენერალ-ლეიტენანტი კობა ნარჩქემაშვილი. პანკისის ხეობა, 2002 წლის ოქტომბერი

საქართველოს პრეზიდენტი ელუარდ შევარდნაძე, გენერალი ვალერი ხაბურდანია. 2002

საქართველოსა და ჩინეთს შორის სამხედრო ხელშეკრულების ხელმოწერის ცერემონიალი. წინა პლანზე: საქართველოს თავდაცვის მინისტრის მოადგილე, გენერალ-მაიორი ნუგზარ ქვეციშვილი, ჩინეთის გენერალ-მაიორი. ქ. პეკინი, 2000 23.07

შს მინისტრი კახა თარგამაძე მიესალმება შინაგანი ჯარების პირად შემადგენლობას. მარჯვნიდან – შინაგანი ჯარების სარდალი გიორგი შერვაშიძე

ჯონი ფირცხალაიშვილი

თამაზ ღუმბაძე

გურამ ნიკოლაიშვილი

ომარ ლეკვეიშვილი

ჯემალ ჭუმბურიძე

თენგიზ შუბლაძე

ვალერი ქვარაია

ჯემალ ჯანაშია

თენგიზ რაზმაძე

აშშ საკოორდინაციო საბჭოს თავმჯდომარე სკოტ ტაინი ომარ ლეკვეიშვილთან ერთად.

გენერალი შოთა ბაიაძე (ცენტრში) გერმანულ მგობრებთან. გერმანია, 2000

ჯემალ ჭუმბურიძე ამერიკელ გენერალ მაკელასთან ერთად. აშშ, 1995

მარცხნიდან: ჯოლობორდი ბეროზაშვილი, ჯონი ფირცხალაიშვილი, ვალერი ნაყოფია

მარცხნიდან: ილია ნარიმანიძე, ზაზა შუბითიძე

მარცხნიდან: ვალერი ჩხეიძე, ირაკლი ანდრიაძე, ლევან კენჭაძე

მარცხნიდან: გიორგი ჩენელაშვილი, თემურ მურდულია, ავთანდილ იოსელიანი

მარცხნიდან: ნ. თათარაშვილი, შ. ბაიაძე, თ. ქავთარაძე, თ. შუბლაძე. 1995

მარცხნიდან: გენერლები ზაზა მაზმიშვილი, ვახტანგ ქუთათელაძე, სიმონ ნოზაძე. ქ. თელ-ავივი, 1995 წლის 20 ივნისი

გ. ნიკოლაიშვილი, იუსტიციის პოლკოვნიკი ჯ. გოგიტიძე, ვ. გურგენიძე. 1995

ვ. რამიშვილი ბულგარელ ადმირალთან ერთად. ვაშინგტონში, თეთრი სახლის წინ. 2001

გოგი ზარაბაძე, მიხეილ სალაძე, ლევან კენჭაძე, ილია ნარიმანიძე

მარცხნიდან: შოთა ბაიაძე, ნოდარ თათარაშვილი, თეიმურაზ ქავთარაძე

შ. ფიცხელაური შვილთან

თემურ გრძელიძე, ილია ნარიმანიძე

ცენტრში – გენერალი თ. კონცელიძე, პოლკოვნიკები მ. გაგუა, მ. გოგიტიძე

თამაზ ნინუა, არველოდი ჟვანია

პაატა დათუაშვილი,
გია ყარყარაშვილი

ზურაბ მეფარიშვილი, თენგიზ რაზმაძე

ვიტალი მიხელიძე, ზაზა მახშიშვილი

ლევან დოლიძე, თენგიზ კიტოვანი

თამაზ ნადარეიშვილი

ილია ნარიშანიძე, მიხეილ ოსაძე

ნოდარ მუსყერიძე მეგობართან ერთად

გელა ლანჩავა (მარჯვნივ)

ომარ ლეკვიშვილი, გურამ ქარქაძაძე

გენერალი დავით სოსაძე,
პოლკოვნიკი მამუკა გოგიტიძე

ცენტრში — გუჯარ ყურაშვილი

გია თორაძე, გურამ გვეტაძე

ინტერვიუ თავდაცვის მინისტრთან
გ. ყარყარაშვილთან. 1993

ინტერვიუ ვ. ჩხეიძესთან. 1998

ა. ცქიტიშვილის ტელეინტერვიუ
ქ. ფოთის პორტის სასაზღვრო-საკონტროლო
პუნქტის გახსნასთან დაკავშირებით. 1998

ვ. ჩიქოვანი, გ. ვაშაყიძე. ქ. მოსკოვი, 1997

ინტერვიუ თ. ხევსურიანთან

მარცხნიდან: თამაზ მენაბდე, ტარიელ
ხითარიშვილი, თენგიზ შუბლაძე

ცენტრში - თ. ლეკვეიშვილი

დსთ-ს სასაზღვრო ჯარების
სარდლების შეხვედრა
აშშ-ში. ადგილობრივი
მოსახლეობა მიესალმება
თენგიზ ეპიტაშვილს. 1997

გენერალი თეიმურაზ ლორია გერმანულ
გენერლებთან ერთად. გერმანია, 2001

მშობლიური ატენურით გენერალისიმუსის
კაბინეტში გენერალისიმუსის სადღეგრძელოს
წარმოთქვამს გენერალი ილია ნარიშკინი.
ქ. მოსკოვი, კუნცევი, ი. ბ. სტალინის კაბინეტი

ა. ცქიტიშვილი თურქ ადმირალთან
გენერალი თენგიზ შუბლაძე, ლევან დოლიძე.
ქ. მცხეთა, 1995 წელი

თამაზ ნადარეიშვილი

საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების თანამშრომელთა ჯგუფი. მარცხნიდან: გიორგი დავითაძე, თამაზ ნინუა (შემდგომში გენერალი), მიხეილ ოსაძე (შემდგომში გენერალი), ელადიმერ მახარაშვილი, რუსლან კვარცხავა, ილია ნარიშკინი (შემდგომში გენერალი), რამზეს ჩალაური, ალექსანდრე შირიანაშვილი, ალექსანდრე მაისურაძე. ქ. თბილისი, 1985

გენერალი ნუგზარ ქვეციშვილი აკადემიკოს მერაბ ბოხუასთან (მარცხნივ) ერთად. ქ. პარიზი, 1997

გენერალი ზურაბ ნაირაშვილი

საქართველოს უშიშროების საბჭოს მდივანი, გენერალ-ლეიტენანტი ნუგზარ საჯავია ესალმება შინაგანი ჯარების სარდლის მოადგილეს, პოლკოვნიკ გრიგოლ შონიას. 2002

სამღვდელოების წარმომადგენლები ეროვნულ აკადემიაში. მარჯვნივ – აკადემიის რექტორი გენერალი თენგიზ შუბლაძე. 2002

მარჯვნიდან: გენერლები გიორგი შერვაშიძე, ელგუჯა ბუსხრიკიძე, პოლკოვნიკები გრიგოლ შონია, თემურ კუხიანიძე. დიდგორის მემორიალი, 2001

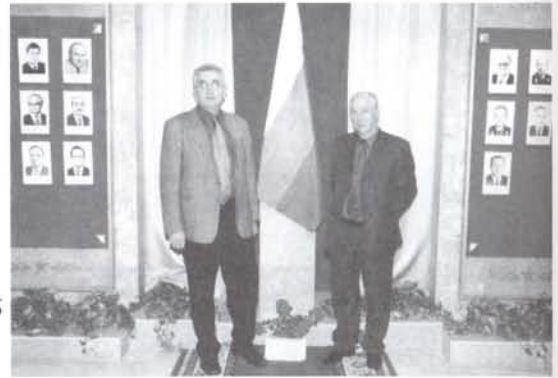
საქართველოს დაზვერვის სახელმწიფო დეპარტამენტის ხელმძღვანელები გენერალ-ლეიტენანტი ავთანდილ იოსელიანი და გენერალ-მაიორი ოთარ ჩიხრაძე მასპინძლობენ თურქეთის რესპუბლიკის დაზვერვის უფროსს ათას საგუნს. ქ. თბილისი, 2000 წელი

საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროს და დაზვერვის დელეგაციის ვიზიტი აშშ ცენტრალურ სადაზვერვო სამმართველოში. მარცხნიდან მეორე – გენერალ-მაიორი თემურ გრძელიძე, მესამე – გენერალ-ლეიტენანტი ავთანდილ იოსელიანი. ქ. ვაშინგტონი, 2001 წლის აპრილი

გენერალ-ლეიტენანტები ავთანდილ იოსელიანი, ჯემალ გახოკიძე და ვალერი ჩხეიძე ზურაბ ჟვანიასთან და ვაჟა ლორთქიფანიძესთან ერთად

აშშ ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს უფროსი ჯორჯ თენეთი და ავთანდილ იოსელიანი. ქ. თბილისი, 2000 წლის მაისი

საქართველოს დაზვერვის სახელმწიფო დეპარტამენტის თავმჯდომარის 1-ლი მოადგილის, გენერალ-მაიორ ოთარ ჩიხრაძის ვიზიტი რუსეთის ფედერაციის საგარეო დაზვერვის სამსახურში. ქ. მოსკოვი, 2001 წლის სექტემბერი

ღსთ-ს სპეცსამსახურების შეხვედრა ქ. მინსკში. მარცხნიდან პირველი – არველოდი ჟვანია

მარცხნიდან: ავთანდილ იოსელიანი, ირაკლი ბათიაშვილი (მესამე), ვიტალი მიხელიძე

რუსეთის ფედერაციის საგარეო დაზვერვის უფროსი, არმიის გენერალი ვიაჩესლავ ტრუბნიკოვი და საქართველოს დაზვერვის სახელმწიფო დეპარტამენტის თავმჯდომარე, გენერალ-ლეიტენანტი ავთანდილ იოსელიანი. ქ. მოსკოვი, 1999 წელი

ქართული
იზლირთქა

თანამედროვე
საქართველოს
პირველი ქართველი
კონტრ-ადმირალი
ალექსანდრე
ჯავახიშვილი.
ქ. თბილისი, 2002

ქართველი გენერლებისა და ოფიცრების მეგობრული შეხვედრა ამერიკულ სენატორთან. ქ. ვაშინგტონი, 1995

ატომური წყალქვეშა ნავის მეთაური, პირველი რანგის კაპიტანი ალექსანდრე ჯავახიშვილი ნავის საბრძოლო განყოფილებაში პერისკოპთან. წყნარი ოკეანე, 1975

სერთაშორისო თათბირი სახელმწიფო უშიშროების საკითხებზე. მარჯვნიდან მეორე არველოდი უვანია. ქ. მინსკი, 1996

აშშ სანაპირო დაცვის გემის საქართველოში ვიზიტის დროს. ქ. ფოთი, 1994

კონტრ-ადმირალი ალექსანდრე ჯავახიშვილი სტუმრად ქ. ბაქოს სამხედრო საზღვაო სასწავლებელში

დსთ-ს ქვეყნების სპეცსამსახურების წარმომადგენლების სტუმრობა უკრაინის პრეზიდენტ ლეონიდ კუჩმასთან. მარცხნიდან მეოთხე - სიმონ ნოზაძე. ქ. კიევი, 2000 წლის 9 სექტემბერი

გენერალ-ლეიტენანტი გურამ გვეტაძე ვებერანებთან ერთად. ქ. თბილისი, 2002 წლის 9 მაისი

საქართველოს თავდაცვის მინისტრი, გენერალ-ლეიტენანტი დავით თევზაძე სამინისტროს ხელმძღვანელობასთან ერთად.
ქ. თბილისი, 2000 წლის 26 მაისი

საქართველოს სამხედრო დელეგაცია უკრაინაში უცნობი
ჯარისკაცის საფლავთან. ქ. კიევი, 1995 წლის 9 მაისი

ქართველი და რუსი გენერლები გამარჯვების
პარკში. 1997 წლის 9 მაისი

დსთ-ს ქვეყნების სპეცსამსახურების დელეგაციათა ხელმძღვანელების შეხვედრა ქ. ბაქოში. მარცხნიდან მეხუთე –
გენერალი სიმონ ნოზაძე, მერვე – რუსეთის უშიშროების ფედერალური სამსახურის დირექტორი, პოლკოვნიკი
ვლადიმერ პუტინი. 1999 წლის 3 ივნისი

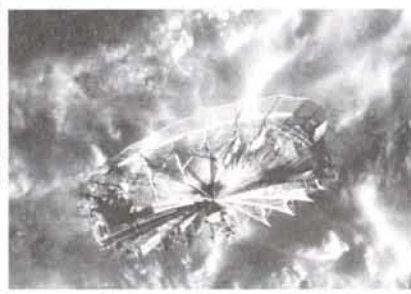
კოსმოსური და სამხედრო-საინჟინრო ტექნიკის გენერალური
კონსტრუქტორი, გენერალ-მაიორი **ელგუჯა მექმარიაშვილი**

ელგუჯა მექმარიაშვილი უკრაინის პრეზიდენტს ლეონიდ კუჩმას გადასცემს თავის მონოგრაფიას, რომელშიც ასახულია მათი ერთობლივი სამუშაოები სსრკ სამხედრო-სამრეწველო კომპლექსში

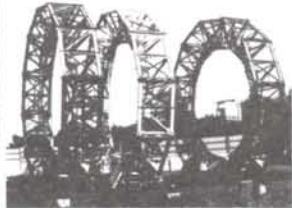
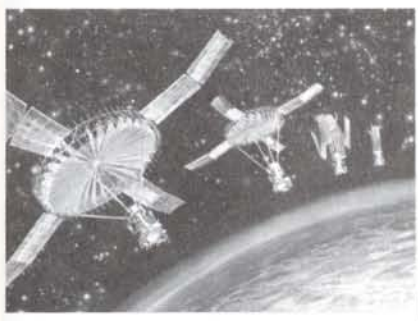
ელუარდ შევარდნაძე საბჭოთა საქართველოს მთავრობის წევრებთან ერთად საქართველოს პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში. განმარტებებს იძლევიან აკადემიკოსი თ. ლოლაძე, ე. მექმარიაშვილი

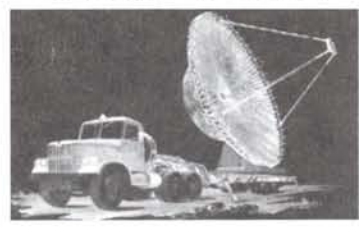
ელგუჯა მექმარიაშვილი განმარტებებს აძლევს სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტს, აკადემიკოს ანატოლი ალექსანდროვს

1999 წლის 23 ივლისს
ორბიტაზე გავიდა
პირველი ქართული
კოსმოსური ობიექტი

ისტორიული მომენტი – ე. მექმარიაშვილი თბილისის სასტენდო ცენტრიდან იღებს გადაწყვეტილებას, რათა ორბიტაზე დაიწყონ რეფლექტორის გატანა ღია კოსმოსში

ქართული ტექნიკური
აზრის შედეგრი

ელგუჯა მექმარიაშვილი სსრკ სამხედრო-კოსმოსური ტექნიკის ფუძემდებლებთან ოლეგ ლოსკეთან, ანატოლი სავინთან, იური დანილოვთან და მიხეილ ზაქსონთან ერთად

შინაგან საქმეთა ორგანოების კომისრები და გენერლები საბჭოთა საქართველოდან

გვარი, სახელი,
მამის სახელი,
ქირითადი თანამდებობა

სამციალური წოდება,
მინიჭების თარიღი

დაბადების,
ბარდნივალების (დარბაზის)
ადგილი, თარიღი

ა რ შ ბ ა
ალაგონე გამაჭლოს ძე

მილიციის მე-3
რანგის კომისარი
1967 27.11

1915 01.01 1991 25.11

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. აფხაზეთის ასსხ სახელმწიფო უშიშ. სამინისტროს ოპერატიული ნაწილის უფ. მოადგ.: 1947 14.08-1953 17.07. აფხაზეთის ასსხ შინაგან საქმეთა მინისტრი: 1953 28.10-1968 21.10.

სსრკ შსს დამსახურებული მუშაკი
1971 11.06

ორდენი-2 მედალი-9 ტყვარჩელი სოხუმი

ბ ე შ ა ნ ი ძ ე
მიხეილ გილანის ძე

მილიციის
გენერალ - მაიორი
1989 01.11

1931 05.01

სსსხ შსს ოჩგანოებშია 1959-დან. აჭაიის ასსხ შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილე: 1975-88, მინისტრი: 1988 05.06-1991 26.08.

სსრკ შსს დამსახურებული მუშაკი
1981 05.11

ორდენი-1 მედალი-12 ხუცუბანი ქობულეთი

ბ რ ე ბ ა ძ ე
იოსებ გიორგის ძე

კომისარი

1885 12.04 1938 15.10

მე-4 საბჭოთა ახმის დაზვერვის უფროსი, თუჩუესტანის ხესპ. ჯაიების მთავარსაიდანი: 1920-22. აჭაიის ასსხ შინაგან საქმეთა სახაღმოსო კომისარია: 1935 01.01-დან.

ორდენი-2

თბილისი

რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია

გ ვ ე ბ ა ძ ე
გურამ ივანის ძე

მილიციის
გენერალ - მაიორი
1975 31.10
შინაგანი სამსახურის
გენერალ - ლეიტენანტი
1982 17.02

1931 24.11

საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრი: 1979 26.05-1986 21.01, საქართველოს ვეტერანთა საქმეების სახელმწიფო ეკვიპტაქმენტის თავმჯდომარის მოადგილე: 1997 08.05-დან.

სსრკ შსს დამსახურებული მუშაკი
1970 21.12

ორდენი-3 მედალი-15 გურჯაანი

გობრონიძე
ალექსი (ალეიოზა) პრივილას ქ

მილიციის
გენერალ - მაიორი
1977 27.10

1925
17.05
1984
18.09

დიდი სამამულო ომის მონაწილე.
აჭაიხის ასსხ შინაგან საქმეთა
მინისტრი: 1974 24.01-1980
10.01.

სსრკ შსს დამსახურებული მუშაკი
1966 10.02

ორდენი-2 მედალი-11 ნალობილვეი
ოზურგეთი. ბათუმი

გობრონიძე
ვოთა ვარლამის ქ

შინაგანი სამსახურის
გენერალ - მაიორი
1979 20.10

1932
10.11

საქართველოს შინაგან საქმეთა
მინისტრის მოადგილე: 1977-86,
მინისტრი: 1986 21.01-1990
22.11. საქ. შინაგან საქმეთა
სამინისტროს აკადემიის ჩეკ-
ტოი: 1994 06.06-2000 29.07.
პედაგ. მეცნ. აკადემ. და საუჩ-
თამ. ინფორმ. აკად. წევრი.

შინაგანი სამსახურის
გენერალ - ლეიტენანტი
1988 30.04
სსრკ შსს დამსახურებული მუშაკი
1975 31.12

ორდენი-3 მედალი-11 ილემი
ზესტაფონი

გუგუნიძე
ილია ნიკოლოზის ქ

მილიციის კომისარი

1903
23.07
1957
26.07

საქ. ხესპუბლიკური მილიციის
უფროსი-სსსხ შს სახკომის
მოადგილე მილიციის დარბაზი: 1941
08.08-1942. საქ. სახელმწიფო
უშიშ. სამინისტროს ქ. თბილისის
კონტინგენტის უფროსი:
1952-53.

ორდენი-5 მედალი-4 ფოთი
თბილისი

თუთუერაშვილი
როზინჯონ სერგონის ქ

მილიციის
გენერალ - მაიორი
1991 03.08

1930
21.02

საქართველოს სსხ შინაგან საქმე-
თა სამინისტროს სამმართველოს
უფროსი: 1976-89, ქ. თბილისის
შინაგან საქმეთა სამმ. უფროსი:
1989-90, საქ. შინაგან საქმეთა
მინისტრის I მოადგილე: 1990-92.

სსრკ შსს დამსახურებული მუშაკი
1971 05.05
სსსრ ტრანსპორტის დამსახ. მუშაკი
1980

ორდენი-1 მედალი-8 თბილისი

კასაბიძე
ალექსანდრე ირაკლის ქ

მილიციის
გენერალ - მაიორი
1981 10.02

1944
05.05

საქართველოს სსხ შინაგან საქმე-
თა მინისტრის მოადგილე: 1976
14.09-1982 13.08. საქართველოს
ხესპუბლიკის ჰაიდამენტის წევრი:
1992. საქართველოს მთავრობის
ვიცე-პრეზიდი: 1992-93.
საქართველოს წახმომადგენელი
საერთაშორისო ოჩგანიზაციებში:
1994-დან (შვეიცარია).

ორდენი-2 მედალი-3 ქუთაისი

კ ვ თ ი ლ ა ქ ე
კონსტანტინე არაშიას ძე

დიდი სამამ. ომის მონაწილე. 1952-დან მსახ. სსსრ სახელმწიფო უშიშროების ორგანოებში. აჭარის ასსრ შინაგან საქმეთა მინისტრი: 1962-65, ქ. თბილისის მსს სამმ. უფხ.: 1965-70. საქ. შინაგან საქმეთა მინისტრი: 1972 28.08-1979 25.05.

მილიციის მე-3 რანგის კომისარი: 1970 04.11
შინაგანი სამსახურის გენერალ - ლეიტენანტი 1975 21.04
სსრკ შსს დამსახურებული მუშაკი 1964 06.11
ორდენი-4 მედალი-18
ზღვა ჩემფი ტყიბული თბილისი

კ ვ ა ნ ტ ა ლ ი ა ნ ი
გივი ვალავას ძე

ქ. თბილისის მს სამმ. უფხ.: 1980-82, სსსრ შს მინისტრის მოადგილე: 1982 13.08-1988 27.05, მსს ქ. მოსკოვის მილიც. უმაღლ. სკოლის უფხ. მოადგ.-იგივე თბ. ფაქ. უფხ.: 1988 01.05-1990 23.10, საქ. მსს უმაღლ. სკოლის უფხ.: 1990 23.10-1993 04.07 საქ. საგანგ. სიტუაც. და სამოქ. თავდაცვის დეპარტ. თავ-ჩის მოადგ.: 1997-99.

მილიციის გენერალ - მაიორი 1933 27.09 1999 19.03
1984 09.11
ორდენი-4 მედალი-6 თბილისი თბილისი

კ ო ვ ა ლ დ ე უ ქ ი
ავტარე ვასილის ძე

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. სსსრ შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგ.: 1967 12.04-1973 23.03, აფხაზეთის ასსრ შინაგან საქმეთა მინისტრი: 1973 23.03-1976 03.05.

შინაგანი სამსახურის მე-3 რანგის გენერალი 1919 10.07 1990 18.09
1973 23.10
სსრკ შსს დამსახურებული მუშაკი 1981 11.06
ორდენი-3 მედალი-10 თბილისი თბილისი

ლ ო მ ი ნ ა ქ ე
გივი ნიკოლოზის ძე

სსსრ შინაგან საქმეთა სამინისტროს სამმ. უფხოს მოადგილე: 1986-89 აფხაზეთის ასსრ შს მინისტრის მოადგ. შემსხვებელი (1989 07.-1990 12.03), შს მინისტრი: 1990 12.03-1992 05.12. საქ. პატიმარების ნევი: 1992-დან. კომიტეტის თავმჯდომარე. ქ. სენაკის საპატრონო მოქალაქე: 2002 23.11.

მილიციის გენერალ - მაიორი 1940 10.04 1990 05.11
1990 05.11
სსრკ შსს დამსახურებული მუშაკი 1987 15.10
სსსრ დამსახურებული იურისტი 1989
ორდენი-1 მედალი-6 სენაკი

მ ა ლ რ ა ქ ე
ყარაშან დიმიტრის ძე

სსსრ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის საგზაო-სატრანსპორტო განყოფილების უფხოს დამუშავების ხელმძღვანელი: 1943-45.

მილიციის მე-3 რანგის კომისარი 1892 05.05 1945 15.06
1943 06.04
ორდენი-4 მედალი-4 მარგლისი ხარაგაული თბილისი

ს კ ბ რ ა ვ ვ ი ლ ი
პიორპი სვანისლავის ქა

შინაგანი სამსახურის
გენერალ - მაიორი
1974 01.11

სსსხ შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილე: 1973-78, სსსხ შინაგან საქმეთა სამინისტროს მოსკოვის მილიციის უმაღლესი სკოლის თბილისის ფაკულტეტის უფროსი: 1978 05.07-1983 28.10.

სსრკ შსს დამსახურებული მუშაკი
1969 31.12

ორდენი-1 მედალი-7 თბილისი

ტ ა ბ ი ძ ე
პრიპოლ ივანეს ქა

მილიციის კომისარი 1896 1971
25.09 11.09

1 მსოფლიო ომის მონაწილე. აფხაზეთის საგანგებო კომისიის პრეზიდენტი უფროსი: 1922-დან. სსსხ შინაგან საქმეთა სახელმწიფო თბილისის განყოფილების უფროსი: 1930-32. სსსხ მილიციის უფროსის მოადგილე: 1935-37.

(იყო დაპატიმრ. 1937-39)
რეაბილიტირებულია.

ორდენი-1 მედალი-5 ზონი თბილისი

ქ ა ვ თ ა რ ა ძ ე
ოთარ ალექსანდრეს ქა

შინაგანი სამსახურის მე-3 რანგის გენერალი 1921 1992
20.04 10.05

აფხაზეთის ასსხ სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე: 1955-58, საქ. სსსხ სახ. უშიშ. კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე: 1960-61. საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრი: 1961 15.06-1965 25.05.

ორდენი-1 მედალი-12 თბილისი თბილისი

უ ა დ უ რ ი
პარლან ივანეს ქა

შინაგანი სამსახურის მე-3 რანგის გენერალი 1918 1992
28.12 08.09

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. სსსხ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის ოფსერობაში: 1938-დან. საქ. საზოგად. წეს-სიღის დაცვის, შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილე: 1965 21.05-1991 19.01.

სსრკ სახ. უშიშრო. საპატიო თანაშემრ. 1963 18.12

სსრკ შსს დამსახურებული მუშაკი 1968 27.12

ორდენი-3 მედალი-22 ყაზბეგი თბილისი

უ ე ვ ა რ დ ნ ა ძ ე
ელვარდ აგროსის ქა

შინაგანი სამსახურის მე-3 რანგის გენერალი 1928 25.01
1967 12.04

1964 წლის ივლისიდან სსსხ საზოგადოებრივი წესის დაცვის მინისტრის 1-ლი მოადგილე, მინისტრი: 1965 21.05-1972 22.08. საქართველოს უკმა 1-ლი მდივანი: 1972-1985. სსსხ საგარეო საქმეთა მინისტრი: 1985-1991. სოციალისტური შრომის გმირი: 1981 28.02. საქართველოს პრეზიდენტი: 1995-დან.

სსრკ შსს დამსახურებული მუშაკი 1967 18.11

ორდენი-23 მედალი-10 შაშათი ლანჩხუთი

შ ა ლ ი ა
გიორგი (გორგია) რაჭვინის ძე

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. სსსრ შს მინისტრის მოადგილე-ხესპუბლიკური მილიციის სამ-მახთველს უფროსი: 1957-64. აჭაჩის ასსხ შინაგან საქმეთა მინისტრი: 1965-67. საქართველოს სსხ შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილე: 1967-72.

მილიციის მე-3
 რანგის კომისარი
 1957 17.10

1912 18.07
 1972 18.07

სსრკ შსს დამსახურებული მუშაკი
 1962 20.11

ორდენი-5 მედალი-7 ფოთი თბილისი

ც ი ნ ც ქ ი ლ ა ძ ე
მამაძე ჯავალიძე

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. ქ. ბათუმის შინაგან საქმეთა ჩაიონური და საქალაქო განყოფილების უფროსი: 1956-62. აჭაჩის ასსხ შინაგან საქმეთა მინისტრი: 1967 31.10-1974 24.01.

შინაგანი სამსახურის
 მე-3 რანგის გენერალი
 1972 05.11

1915 03.01
 1989 04.02

სსრკ შსს დამსახურებული მუშაკი
 1965 09.11

ორდენი-2 მედალი-10 ჩაისუბანი ხელვაჩაური ბათუმი

ქ ლ ი რ ი შ ვ ი ლ ი
ალექსანდრე შვალის ძე

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. ქ. თბილისის მილიციის სამ-მახთველს უფროსი: 1954-59.

მილიციის მე-3
 რანგის კომისარი
 1959 10.11

1908 19.10
 1993 12.05

ორდენი-6 მედალი-10 თბილისი თბილისი

ს ა ზ ა ლ ი ა
ზივარძე აფსენაძის ძე

საქ. შს მინისტრის მოადგ.: 1980-86. სპეც. მივიღებდა ჯუბაზე: 1986 14.07-1989 15.07. სსხ შსს სამმ. უფროსი: 1989-92. საქ. ხესპ. უშიშ. მინისტრის I მოადგ.: 1992. საქ. შს მინისტრის მოადგილე-ნახმომადგენლობის ხელ-ღი ხესეთის ფედერაციის შსს-ში.

მილიციის
 გენერალ - მაიორი
 1990 29.04

1942 03.08
 1997 03.10

სსრკ სახ. უშიშრ. საპატიო თანამშრ.
 1977 18.12

სსრკ შსს დამსახურებული მუშაკი
 1988 09.11

მედალი-12 თბილისი თბილისი

ს მ ა ლ ა ძ ე
სიმონ ალაშის ძე

სამოქალაქო ომის გმირი: 1918-20. რენინგადის ქადაქისა და ოქრის მილიციის უფროსის თანამემნე: 1933-35, ჰიაზან-უხაღის ხეივანის გასამხედ. დაცვის უფროსი: 1935-37, საქართველოს ხესპუბლიკური მილიციის მთავარი სამ-მახთველს უფროსი: 1931-33.

მილიციის კომისარი

1885 20.04
 1938 12.10

ორდენი-4 ანალიცხე რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია

საქართველოს პოლიციის 1992 ბენეფიციარი 2002

ა ლ ა შ ი ძ ე
იოსებ (ლასო) კოთარის ძე

ქ. თბილისის შინაგან საქმეთა მთავარი სამმართველოს უფოსნი: 1997 08.05-2001 18.08. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ეკოლოგიის მთავარი სამმართველოს უფოსნი: 2001.

პოლიციის 1964
გენერალ - მაიორი 23.10
1997 10.11

საქართველოს შსს დამსახურებული მუშაკი: 2001 23.07

ორდენი-1 მედალი-5 თბილისი

ა ს ა თ ი ა ნ ი
შოთა კოთარის ძე

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს წევრი: 1991-2000. საქართველოს გენერალური პროკურორის მოადგილე: 2001 23.02-05.12. საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილე: 2001 05.12-დან.

პოლიციის 1959
გენერალ - მაიორი 24.09
2002 22.01

იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი 2001 29.05

საქართველოს მე-2 კლასის მოსამართლე: 1992

ორდენი-2 ქუთაისი

ა ს ა ნ ი ძ ე
რუხან დავითის ძე

საქ. შსს სამმ. უფოსნი: 1992-93, ქ. ქუთაისის შს სამმ. უფოსნი: 1993-96, იმეხეთის სამსახურო შს მთავარი სამმ. უფოსნი: 1996 08.01-2001 04.03. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს შტაბის უფოსის მოადგილე: 2001 04.03-დან.

პოლიციის 1948
გენერალ - მაიორი 16.03
2000 23.05

სსრკ შსს დამსახურებული მუშაკი 1991 07.09

საქართველოს შსს დამსახურებული მუშაკი: 2001 23.07

ორდენი-2 მედალი-6 მურცი კიათურა

ვ ა კ უ რ ა ძ ე
ვლადიმერ (კაზა) ანზორის ძე

საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილე: 2000-2001 ქ. თბილისის შინაგან საქმეთა მთავარი სამმ. უფოსნი: 2001 18.08-2002 23.03. საქართველოს ინტერპოლის ეხოვნური ბიუროს უფოსნი: 2002 25.03-დან.

პოლიციის 1962
გენერალ - მაიორი 27.12
1999 08.11

საქართველოს შსს დამსახურებული მუშაკი: 2001 23.07

ორდენი-2 მედალი-2 ქუთაისი

ვ ა კ უ რ ი ძ ე
ალექო ვარიშის ძე

აჭაის ახ შინაგან საქმეთა მინისტრი: 1993 23.07-1994 30.05. აჭაის მინისტრთა საბჭოს თავის მოადგ.: 1994 30.05-1995 25.05. საქ. თავდაცვის სამინ. სამხ. დაზვერვის დუპაიტ. უფ. ეონსუტანტი: 1995-2000. საქართველოს შსს აჯანყების პროექტის: 2002 16.09-დან.

პოლიციის 1958
გენერალ - მაიორი 30.04
1994 10.02

ორდენი-1 მედალი-2 ბათუმი

ბ უ კ ი ა
ალქასანაძე ალქასანაძის ძე

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ქვემო ქართლის სამხაიო შინაგან საქმეთა მთავარი სამმართველოს უფროსი: 1995 10.04-1997. საქართველოს შსს ქვემო ქართლის სამხაიო მს მთავარი სამმართველოს უფროსი: 1997-დან.

პოლიციის 1949
გენერალ - მაიორი 10.08
2000 08.11

საქართველოს შსს დამსახურებული მუშაკი: 2001 23.07

ორდენი-1 მედალი-3 თბილისი

ბ ა ბ რ ი რ ი ძ ე
ნიკოლოზ (ნუზარა) ორჯონიძის ძე

ქ. თბილისის პოლიციის: 1993-99, საქ. გენერალური პოლიციის მოადგილე: 1999-2001, საქ. შსს გენერალური ინსპექციის უფროსი: 2001 16.03-30.11. საქართველოს გენერალური პოლიციის: 2001 30.11-დან.

პოლიციის 1949
გენერალ - მაიორი 26.04
2001 30.05

იუსტიციის მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი: 2002 14.05

ორდენი-2 მედალი-6 გოგნი თერჯოლა

ბ ა ნ უ ბ რ ა ვ ა
ირაკლი გოგოს ძე

ქ. თბილისის შსს მთავარი სამმართველოს საგამოძიებო სამმართველოს უფროსი: 2000-2001, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საგამოძიებო დეპარტამენტის თავმჯდომარის მოადგილე (1999-2000), თავმჯდომარე: 2001 25.12-დან.

პოლიციის 1955
გენერალ - მაიორი 16.12
2002 08.11

ორდენი-2 მედალი-3 ბათუმი

ბ ე ნ ძ ე ს ა ძ ე
ედუარდ ვახაძის ძე

საქართველოს ხესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს აპარატის უფროსი: 1994 17.05-1995 26.11. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს შტაბის უფროსი: 1995 26.11-დან.

პოლიციის 1938
გენერალ - მაიორი 13.01
1997 10.11

საქართველოს შსს დამსახურებული მუშაკი: 2001 23.07

ორდენი-1 მედალი-6 თბილისი

ბ ვ ე ნ ც ა ძ ე
როსტან ლავანის ძე

ქ. თბილისის შსს სამმ. უფ.: 1987-89, 1990, 1991-92. საქ. შსს მინისტრის მოადგილე: 1990-91, 1994, I მოადგილე: 1991-92. მინისტრის მოვალე შემსხ.: 1992 06.01-24.11. საქ. შსს უმაღლესი უფროსი: 1993 12.10-1994 31.03. საქართველოს აპარატის უფროსი: 1999-დან.

მილიციის 1945
გენერალ - მაიორი 06.04
1992 04.03

ორდენი-2 მედალი-5 თბილისი

გ უ ლ უ ა
გია აბოშოს ძე

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
1992 24.04

1956 20.02 1994 20.04

საქართველოს ხესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს ქ. თბილისის სამმართველოს უფროსი: 1992 06.01-13.06. საქ. ხესპ. შსს მინისტრის მოადგილე-სახანძროსტო პოლიციის მთ. სამმ. უფი.: 1992 04.12-1994 20.04.

ორდენი-1 მედალი-2 ზუგდიდი თბილისი

(ტრაგიკულად დაიღუპა ტერაქტის შედეგად)

დ ვ ი თ ა ნ ა
დასილ ვალერიანის ძე

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
1999 25.05

1951 02.08

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სამმართველოს უფროსი: 1995, მთავარი სამმართველოს უფროსი: 1995-97, დეპუტატის თვამჯდომარე: 1997 08.05-2002.

საქართველოს შსს დამსახურებული მუშაკი: 2001 23.07
ორდენი-1 მედალი-4 ჭალაღიდი ფოთი

დ ლ ა თ ი უ ვ ი ლ ი
ნოდარ ოთარის ძე

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
2001 30.05

1950 18.03

ქ. გოხის შინაგან საქმეთა სამმართველოს მოადგილე, I მოადგილე: 1991-94, უფროსი: 1994-96. საქ. შს სამინისტროს შიდა ქართლის სამხაეო შს მთავარი სამმართველოს უფროსი: 1996 08.01-2002 16.12.

საქართველოს შსს დამსახურებული მუშაკი: 2001 23.07
ორდენი-1 მედალი-3 გორი

უ ვ ი კ ი კ ა
დავით ალექსანდრას ძე

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
1993 11.09

1945 02.01

საქ. ხესპ. შს მინისტრის მოადგილე: 1992 17.02-23.06. შს მინისტრის მოადგილე. ქ. თბილისის შს სამმ. უფროსი: 1992 23.06-1993 20.11, მთ. სამმ. უფი.-მინისტრის მოადგ.: 1993 20.11-1994 23.05. საქ. პატიმარების ნეხი: 1995-1999.

მედალი-7 მუხრანი მცხეთა

თ ა შ ა უ ა უ ვ ი ლ ი
თაშა ალექსანდრას ძე

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
2000 23.05

1957 02.02

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს უახეთის სამხაეო შს მთავარი სამმართველოს უფროსი: 1996-2001. შინაგან საქმეთა სამინისტროს საგზაო პოლიციის მთავარი სამმართველოს უფროსის მოადგილე: 2001 07.09-დან.

საქართველოს შსს დამსახურებული მუშაკი: 2001 23.07
ორდენი-2 მედალი-4 ჭეშო მარხაანი სიღნაღი

თ ა რ გ ა მ ა ქ ე
კახა ააშიას ქა

სსსხ შინაგან საქმეთა სამინისტროს ოჩგანოებში მსახურობს 1979-დან. საქ. ხესპ. შსს სამმ. უფი. მოადგ., I მოადგ., უფოსი, ეკვაიტამენტის თავ-ჩე: 1992 09.12-1995 15.12. შინაგან საქმეთა მინისტრი: 1995 15.12-2001 01.11.

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
1995 08.08

პოლიციის
გენერალ - ლეიტენანტი
1996 25.05

საქართველოს შსს დამსახურებული
მუშაკი: 2001 23.07

ორდენი-2 მედალი-8 ბათუმი

თ მ დ უ ა
დავით გიორგის ქა

საქ. შსს სამმართველოს უფოსი: 1995-დან. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს დაცვის პოლიციის ეკვაიტამენტის თავ-ჩე: 1999 18.11-2001 05.12. საქ. შს მინისტრის მოადგილე: 2001 05.12-2002, ეკვაიტამენტის უფოსი: 2002-დან.

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
2002 23.05

ორდენი-1 მედალი-1 თბილისი

ი ვ ა ნ რ ე ნ ქ მ
ანაბოლი ნიკოლოზის ქა

დამოუკ. სახელმწ. თანამებგობი. ნუჯი ქვეყნების ტეხიტოხიაზე ჩადენილი ოჩგანიზ. და სხვა სახის დანაშაუდთან ბიძოლის საჯ. ოჩინაწყო ბიჯოში საქ. სხე-ლეფდ. ნაჩმომად-მთავაჩი სპე-ციალისტი: 1994-1996 01.06.

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
1994 02.01

მედალი-5 თბილისი

კ ვ ე რ ნ ა ქ ე
პრისტო პრიგოლის ქა

დამოუკ. სახელმწ. თანამებგობი. ნუჯი ქვეყნების ტეხიტოხიაზე ჩადენილი ოჩგანიზ. და სხვა სახის დანაშაუდთან ბიძოლის საჯ. ოჩინაწყო ბიჯოში საქ. სხე-ლეფდ. ნაჩმომად-მთავაჩი სპე-ციალისტი: 1996 16.06-დან.

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
1999 01.06

საქართველოს შსს დამსახურებული
მუშაკი: 2001 23.07

ორდენი-1 მედალი-2 მალაკი წყალტუბო

ლ ი ვ ა რ ტ ე ლ ი ა ნ ი
როლანდ რომანის ქა

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ეკვაიტამენტის თავ-ჩის I მოადგილე: 1997-98, შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილე: 1998 07.05-1999 16.11. სატანსპოხტო პოლიციის ეკვაიტ. თავ-ჩე: 2000 23.08-დან.

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
1998 09.11

საქართველოს შსს დამსახურებული
მუშაკი: 2001 23.07

ორდენი-1 მედალი-3 კახურა ლენტეხი

ზ ი ბ ი დ ჯ ე
პივი ვალვას ქე

საქ. პეზიდენტის ჰეგონ. პოლიც. და მახთვის სამს. მთ. საინსპ. სამმ. უფ. მოადგ.: 1995, საქ. შსს აკადემიის პოხუქტოხი: 1994-95, 2000 20.10-დან. იუხიდური მეცნიეხებათა დოქტოხი: 1995, საქათველს პაჩამენტის ნეხი: 1992-94.

პოლიციის 1948
გენერალ - მაიორი 03.05
1995 07.05

საქართველოს შსს დამსახურებული მუშაკი: 2001 09.11
ორდენი-1 მედალი-3 ლეპიონი

მ ი მ ა ძ ე
ღაფურ გიორგის ქე

საქათველს შინაგან საქმეთა მინისტხის მოადგილე: 1993-94, 1995-98. ქ. თბილისის შს მთავაი სამმახთველს უფხოსი: 1994-97, შსს ეპოლოგიის პოლიციის მთავაი სამმახთველს უფხოსი: 2000-2001, საქათველს იუსტიციის სამინისტხოს დეპაჩამენტის თავმჯდომაქე: 2001 23.09 - 2002 09.01.

პოლიციის 1942
გენერალ - მაიორი 15.01
1993 11.09

საქართველოს შსს დამსახურებული მუშაკი: 2001 23.07
ორდენი-5 მედალი-8 სამტრდია

მ ი მ ე ლ ა ძ ე
ჯაფალ ფრიდონის ქე

ქ. თბილისის შს სამმახთველს უფხოსი: 1976 09.08-1980 16.01. აქაიხ ასხი შს მინისტხი: 1980 16.01-1987 11.04. საქ. შინაგან საქმეთა მინისტხის პიხველი მოადგილე: 1993 14.10-2000 29.07. საქ. მატეხიილეხი ჰეხეხეების სახედმნიფო დეპაჩამენტის თავ-ქე: 2000-დან.

პოლიციის 1936
გენერალ - მაიორი 20.08
1982 03.11

პოლიციის გენერალ - ლეიტენანტი 1996 24.05
სსრკ შსს დამსახურებული მუშაკი: 1976 15.06
საქ. შსს დამსახურებული მუშაკი: 2001 12.11
ორდენი-3 მედალი-15 თბილისი

მ უ რ ლ უ ლ ი ა
თაფურ გიორგის ქე

საქ. შს მინისტხის მოადგილე-ქიმიინალეხი პოლიციის დეპაჩამენტის თავ-ქე: 1995-97, საქ. შს მინისტხის მოადგილე: 1997 05.05-1994 14.11. სატხანსპოხ-სო პოლიციის დეპაჩამენტის თავ-ქის მოადგილე: 2001 23.07-დან.

პოლიციის 1957
გენერალ - მაიორი 06.11
1995 13.11

საქართველოს შსს დამსახურებული მუშაკი: 2001 06.11
ორდენი-1 მედალი-7 კვლასური სოხუმი

ნ ა რ ჩ ე მ ა შ ვ ი ლ ი
კოზა ამირანის ქე

საქათველს ეხოვნელი უშიშ-ხოების საბჭოს აპაჩატის სამაქ-თადამცავ მოგანობთან ეხო-იუხოთობის სამსახუიხს უფხოსი: 1998-2000. საქ. შინაგან საქმეთა მინისტხის მოადგილე: 2000, მინისტხი: 2001 21.11-დან.

პოლიციის 1969
გენერალ - მაიორი 20.12
2001 30.05

გენერალ - ლეიტენანტი 2002 23.05
ორდენი-1 მედალი-2 ქუთაისი

ნ ა ჭ ყ ე ბ ი ა
ლავრენტი (ლავრუა) შოთას ძე

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
1997 10.11

საქ. შსს ნახომადგენელი დსთ-ის ტეხიტ. ახსებ. ოჩგანიზებული დამნაშავე. წინააღ. ბიძოლის საჯ. მოხდ. ბიუროში: 1993 10.10-1996 09.05. აფხაზეთის ახ მინაგან საქმეთა მინისტრი: 1996 09.05-2002 20.06.

საქართველოს შსს დამსახურებული
მუშაკი: 2001 23.07

ორდენი-2 მედალი-5 სოსუმბი

ო ს ა ძ ე
მიხეილ ვასილის ძე

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
1993 13.06

საქ. სახელმწ. უშიშ. კომიტეტის თავ-ხის მოადგ.: 1991-92, საქ. შსს მინისტრის I მოადგ.: 1992 27.11-1995. საქ. პაჩლამენტის წევრი: 1995, საქ. პაჩლამ. ცხოვ. ბითი საგამოძიებო კომისიის თავ-ხე: 1996-დან. პოლიტ. მუცნ. დოქტორი: 1996.

ორდენი-2 მედალი-12 სატივე ხაშური

ს ა ბ ა ნ ა ძ ე
ნაზარ ალექსანდრეს ძე

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
1995 08.08

საქ. შსს მინისტრის მოადგილე: 1994 07.11-1998 07.05. საქ. შსს მინაგანი ქაჩუბის სახელის მოადგილე: 1998 07.05-1999 15.09. საქ. შსს საგზაო პოლიციის მთავარი სამმ. უფოსის მოადგილე: 2000 07.12-დან.

საქართველოს შსს დამსახურებული
მუშაკი: 2001 23.07

ორდენი-1 მედალი-8 გორი

ს ა ლ ა რ ი ძ ე
დავით ვახტანგის ძე

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
1993 13.06

საქაიხთველს ხესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრის I მოადგილე: 1992-93. საქაიხთველს პიხელი სახალხო დამცველი (ომბუდსმენი): 1997-99. საქაიხთველს პაჩლამენტის წევრი 1999-დან. პაჩლამენტის კომიტეტის თავმჯდომარე: 2002-დან.

თბილისი

ს უ ლ ა ვ ა
თავა ავაის ძე

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
2002 23.05

საქ. შსს სამმაიხთველს უფხ.: 1994-97, საგამოძიებო ეპაჩტამენტის თავ-ხის მოადგ.: 1997-99, შსს სატხანსპოხტო პოლიციის ეპაჩტამენტის თავ-ხე: 1998-2000. საქ. შსს დაცვის პოლიციის ეპაჩტამენტის თავმ-ჯდომარე: 2001-დან.

ორდენი-1 მედალი-3 ნახარებაო მარტვილი

ს უ რ მ ა ვ ა
ჯუგაძე ავთონიძე

საქ. შსს სახანძრო დაცვის სამმ. უფროსი: 1986 13.08-1997 13.12, ხანძარსა და სანაღებო სამსახურის დეპარტამენტის თავ-ჩე: 1997 13.12-2000 12.01, ხანძარსა და სანაღებო სამსახურის მთავარი სამმ. უფროსი: 2000 12.01-დან.

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
1999 25.07

სსრკ შსს დამსახურებული მუშაკი
1988 24.06
საქართველოს შსს დამსახურებული
მუშაკი: 2001 23.07

ორდენი-1 მედალი-8 თბილისი

ტ უ შ უ რ ი
ზურაბ ალექსანდრას

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ჯახეთის სამხა-ჯო შინაგან საქმეთა მთავარი სამმართველოს უფროსი: 2001 06.08-დან.

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
2002 23.05

ორდენი-1 მედალი-1 ტუშურები
თიანეთი

უ რ მ ტ ა ძ ე
ზურაბ ვინეილის

საქ. შსს მთავარი სამმ. უფრო-სი: 1995-98. შინაგან საქმეთა სამინისტროს სატრანსპორტო პოლიციის დეპარტამენტის თავ-ჩე: 1998-99, შსს მინისტრის მოადგ.: 1999 16.11-2001 05.12.

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
1996 06.11

საქართველოს შსს დამსახურებული
მუშაკი: 2001 23.07

ორდენი-1 მედალი-5 თბილისი

ფ მ რ ს უ ა
რევაზ არჩილის

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მთავარი სამ-მართველოს უფროსის მოადგილე: 1995-98, უფროსი: 1998-2002. მთავარი სამმართველოს უფრო-სის მოადგილე: 2002 20.06-დან.

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
2000 08.11

საქართველოს შსს დამსახურებული
მუშაკი: 2001 23.07

ორდენი-1 მედალი-2 თბილისი

ყ ვ ა რ ე ლ ა შ ვ ი ლ ი
გივი გიორგის

საქ. შსს მთავარი სამმართველოს უფროსი: 1987-94, შსს დეპარტამენტის თავ-ჩე: 1994 25.11-2000 05.11. საქ. იუსტიციის სამინისტროს დეპარტამენტის თავ-ჩე: 2000 01.01-2001 15.11. იუხიდი-ჯე მეცნიერებათა კანდიდატი-1995, თსუ-ს დოცენტი.

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
1994 12.04

იუსტიციის
გენერალ - მაიორი
2000 01.01

სსრკ შსს დამსახურებული
მუშაკი: 1987,
საერთაშორისო კლასის
სპორტის ოსტატი: 1970

ორდენი-3 მედალი-5 ყვარელი

შ ა რ ვ ა შ ა ქ ე
გურაბ ვაშლიანი ქ

საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილე: 1997-2000, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს აკადემიის ხელმძღვანელი: 2000 29.07-დან, მუცნოეხეხბათა ჯანდაცვა: 2002 24.06. ქ. თეხორის (1996 17.12) და ქ. სენაკის (2002 23.11) საპატრულო მოქალაქე.

პოლიციის 1946
 გენერალ - მაიორი 26.02
1996 06.11
 სსრკ შსს დამსახურებული მუშაკი 1990 28.08
 საქ. შსს დამსახურებული მუშაკი 2001 23.07
 ორდენი-2 მედალი-12 ღვანკითი თერჯოლა

შ ო ვ ი ა შ ვ ი ლ ი
თენგიზ სვთისოს ქ

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ექსპერტის თვამჯდომარე: 1997-99, საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილე: 1999 16.11-2000 05.12.

პოლიციის 1954
 გენერალ - მაიორი 31.03
1999 08.11
 საქართველოს შსს დამსახურებული მუშაკი: 2000 09.11
 ორდენი-1 მედალი-5 ველისციხე გურჯაანი

ჩ ე რ ე ლ ა შ ვ ი ლ ი
გიორგი (ვია) გიორგის ქ

საქ. შსს სამმართველოს, მთავარი სამმართველოს უფროსი: 1992-95, ექსპერტის თვამჯდომარე: 1995-97, შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილე: 1996 07.06-1999 20.11. საქართველოს პარლამენტის წევრი 1999 20.11-2000 04.02.

პოლიციის 1941
 გენერალ - მაიორი 28.06
1996 06.11
 ორდენი-3 მედალი-2 თბილისი თბილისი

ჩ ხ ა ი ქ ე
ავთანდილ (ზურაბ) ვახტანგის ქ

საქართველოს შსს სამმ. უფროსი, მთავარი სამმართველოს უფროსი, ექსპერტის თვამჯდომარე: 1995-97, ექსპ. თვამჯდომარე: 1997 08.05-1999 11.08. პარლამენტის წევრი: 1999-2000. საქ. შსს მინისტრის I მოადგილე: 2000 29.07-დან.

პოლიციის 1953
 გენერალ - მაიორი 14.02
1997 10.11
 საქართველოს შსს დამსახურებული მუშაკი: 2001 23.07
 ორდენი-1 მედალი-5 ბახვი ოზურგეთი

წ ი ნ წ კ ა ლ ა ქ ე
შაჰრო ალექსანდრას ქ

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სამმართველოს უფროსი: 1990-92, მთავარი სამმ. უფროსი: 1992-98, ექსპერტის თვამჯდომარე: 1998-99, საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის მთავარი სამმართველოს უფროსი: 1999-დან.

პოლიციის 1943
 გენერალ - მაიორი 15.02
1999 09.11
 საქართველოს შსს დამსახურებული მუშაკი: 2001 23.07
 ორდენი-2 მედალი-7 მურჯანეთი ახალქალაქი

წ უ ლ უ კ ი ქ ე
ილია ვლადიმერის ძე

პოლიციის 1950
გენერალ - მაიორი 28.02
1998 09.11

აჭაის ახ სახელმწიფო უშიშროების მინისტრი: 1991-93. აჭაის ახ მინისტროს საბჭოს თავის I მოადგილე: 1997-98. აჭაის ახ შინაგან საქმეთა მინისტრი: 1998 28.03-1999 27.07, 2001 09.01-დან.

საქართველოს შსს დამსახურებული მუშაკი: 2001 23.07
ორდენი-1 მედალი-2 ბათუმი

ს ა ლ ვ ა ზ ი
ივანე სულვიანის ძე

პოლიციის 1967
გენერალ - მაიორი 11.02
2000 23.05

აჭაის ახ საგანგებო ინსპექციის უფროსის მოადგილე-ოპერატიული სამმართველოს უფროსი: 1995-99. აჭაის ახ შინაგან საქმეთა მინისტრის I მოადგილე: 1993-94, მინისტრი: 1999 27.09-2001 09.01.

ორდენი-1 მედალი-2 წინვლა ხელვაჩაური

ს ა შ ა ლ ი ა
ზურაბ ჯივალის ძე

პოლიციის 1957
გენერალ - მაიორი 01.11
1998 09.11

საქართველოს ხესპუბლიკის იუსტიციის მინისტრის მოადგილე: 1991 08.02-1993 11.01. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სამმართველოს უფროსი: 1994-95, დეპუტატ-მენეჯის თავმჯდომარე: 1997-2001. საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილე: 2001 05.12-დან.

საქართველოს შსს დამსახურებული მუშაკი: 2001 23.07
ორდენი-2 მედალი-5 თბილისი

ს ა ნ ი შ ვ ი ლ ი
თიშურაზ ნოთას ძე

პოლიციის 1961
გენერალ - მაიორი 05.01
1993 12.05

საქართველოს ხესპუბლიკის სახელმწიფო უშიშროების მინისტრის მოადგილე: 1992 08.01-25.11. საქართველოს ხესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრი: 1992 25.11-1993 10.09. პოლიტიკური პარტია "დათვის" ლიდერი: 2002-დან.

რუსთავი

ჯ ა მ ბ უ რ ი ა
ივანე ჯგურას ძე

პოლიციის 1951
გენერალ - მაიორი 13.12
2002 23.05

სსსრ შინაგან საქმეთა სამინისტროს ოპერატიული მსახ. 1972-დან. ქ. თბილისის მთაწმინდის რაიონის პოლიციის სამმართველოს უფროსი: 1993-2000. საქართველოს შსს სამეგობროსა და ზემო სვანეთის სამხარეო შინაგან საქმეთა მთავარი სამმართველოს უფროსი: 2000 22.08-დან.

ორდენი-2 მედალი-5 გაჭვდილი მარტვილი

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამსახურის

კომისრები და მინისტრები

1918

2002

**გვარი, სახელი,
მამის სახელი, სამხედრო ან
სამეცნიერო წოდება, თარიღი**

**თანამდებობაზე,
მუშაობის პერიოდი**

**დაბადების,
ბარადემოვების (შაქარაშვილის)
აღზილი, თარიღი**

რ ა მ ი შ ვ ი ლ ი	1918	1921	1881	1930
ნოზ ბესარიონის ძე	26.05	17.03	17.08	07.12

საქართველს დემოკრატიული რესპუბლიკის სახელმწიფო და პატიული მოღვაწე, შთაქმობის პიჩვეელი თავმჯდომაჩე: 1918 26.05-26.06, იმავედომადე მს მინისტჩი.	საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა პირველი მინისტრი	(პარიზში ვერაგულად მოკლა პარმენ ქანუყვადემ) ლევილი საფრანგეთი
---	---	---

კ ვ ი რ კ ვ ე ლ ი ა	1921	1922	1880-ან	1937
ბესარიონ მიხაილის ძე	08.03	15.09	წლებში	

საბჭოთა სახელმწიფო და პატიული მოღვაწე.	სსსრ შინაგან საქმეთა პირველი სახალხო კომისარი	რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია
--	---	---------------------------------

გ ვ ე ვ ე ჭ კ ო რ ი	1922	1923	1887	1928
ალექსი (საშა) ალექსანდრეს ძე	16.09	დეკემბერი	05.12	07.06

საბჭოთა სახელმწიფო და პატიული მოღვაწე. 1921-22 ქ. თბილისის ლეკომის თავ-ჩე და საქ. ლეკომის ნეჭი. ეჩთდომადე: 1922-დან, საქ. სახეომსაბჭოს თავ-ჩის მოადგილე.	სსსრ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარი	(თავი მოკლა)
--	---------------------------------------	--------------

მ თ ი კ ა შ ვ ი ლ ი
შალვა საირიძის ძე

1924 1927 1898 1937
იანვარი 04.04 17.08 07.12

საბჭოთა სახელმწიფო და პატი-
ული მოღვაწე.
სსსრ იუსტიციის სახკომი და სსსრ
პროკურორი: 1928-29. სსსრ სახ-
ელმწიფო საგანგებო კომისიის
თავ-ჩე: 1937-დან.

სსსრ შინაგან საქმეთა სახალხო
კომისარი
ორდენი-1

რეპრესი-
რებულია
რეაბილიტი-
რებულია
ფვარელი

ბ ე რ ი ჯ
ლავრენტი ავლეს ძე

1927 1930 1899 1953
04.04 17.01 29.03 26.06

საბჭოთა სახელმწიფო და
პატიული მოღვაწე
სახელმწიფო უშიშროების
გენერალური კომისარის
1941 30.01
საბჭოთა კავშირის მახმადი
1945 09.07

სსსრ შინაგან საქმეთა სახალხო
კომისარი
ორდენი-15 მედალი-7

(არაოფიც. ვერსიით
მოკლულია საკუთარ
სახლში მოსკოვში)
ოფიც. ვერსიით
დაზვერვ. ცენტრში
1953 23.12

ბ მ ბ ლ ი ძ ე
სარგო არსენის ძე

1934 1938 1901 1953
11.11 14.11 12.08 23.12

სახელმწიფო უშიშროების
მე-3 ხანგის კომისარის
1935 26.11
სახელმწიფო უშიშროების
მე-2 ხანგის კომისარის
1936 10.04
გენერალ-პოლკოვნიკი
1945 09.07

სსსრ შინაგან საქმეთა სახალხო
კომისარი
ორდენი-10 მედალი-4

(დაპატიმრე-
ბულია
1953 26.06)
ქორთა-
ონი რეპრესი-
რებულია

რ ა უ ა ვ ე ჯ
ავსენტი (ჭიჭიკო) ნარიკის ძე

1938 1941 1899 1955
29.11 26.02 16.05 15.11

სახელმწიფო უშიშროების
მე-3 ხანგის კომისარის
1940 14.03
გენერალ-ლეიტენანტი
1945 09.07

სსსრ შინაგან საქმეთა სახალხო
კომისარი
ორდენი-9 მედალი-4

ე.წ. „მეგრეთა საქმეთა“
დაკავშირებით იყო
დაპატიმრებული
1951 10.11-1953 10.04
(მეორედ დაპატიმრ.
1953 17.07)
კორცელი რეპრესი-
რებულია

კ ა კ უ რ ა ნ ი ჯ
ვარდაშვილი ალექსის ძე

1941 1941 1906 1982
26.02 31.07 03.12 28.03

სახელმწიფო უშიშროების
კომისარის
1943 14.02
გენერალ-მაიორი
1945 09.07

სსსრ შინაგან საქმეთა სახალხო
კომისარი
ორდენი-8 მედალი-6

(იყო
დაპატიმრ.
1953 05.07-
1968 04.07)
დრანდა გულრიფში სოხუმი

რ ა ვ ა ვ ა 1941 1943 1899 1955
აფხაზი (აიფიკო) ნარიკის ძე 31.07 07.05 16.05 15.11

ე.წ. „მეგრელთა საქმეთან“
 დაკავშირებით იყო
 დაპატიმრებული
 1951 10.11-1953 10.04
 (მეორედ დაპატიმრ.
 1953 17.07)
 კორცხელი რეპრესი-
 ზუღდილი რებულია

სახელმწიფო უშიშროების მე-3 ხანგის კომისარია
 1940 14.03
 ბენეხად-ლეიტენანტი
 1945 09.07

სსსრ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარია

ორდენი-9 მედალი-4

კ ა რ ა ნ ა ძ ე 1943 1952 1902 1970
გრიგოლ თეოფილას ძე 07.05 08.04 25.02 02.05

ე.წ. „მეგრელთა საქმეთან“
 დაკავშირებით იყო
 დაპატიმრებული
 1952 08.04-1953 10.04.

სახელმწიფო უშიშროების მე-3 ხანგის კომისარია
 1944 14.12
 ბენეხად-ლეიტენანტი
 1945 09.07

სსსრ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარია (1943-46), მინისტრი

ორდენი-10 მედალი-9

სამიჭაო აბაშა თბილისი

ლ ო ლ ა ძ ე 1952 1953 1909 1978
ვახტანგ ალექსანდრას ძე 09.04 16.03 17.12 17.04

სსსრ შინაგან საქმეთა მინისტრი
 (1953 წ. ივლისში და აგვისტოში იყო შს მინისტრის მოვ. შემსრ.)

პოლკოვნიკი
 1952

ორდენი-3 მედალი-4

სიღნაღი თბილისი

კ ა კ უ რ ა ი ა 1953 1953 1906 1982
ვარლამ ალექსის ძე 16.03 10.04 03.12 28.03

სახელმწიფო უშიშროების კომისარია
 1943 14.02
 ბენეხად-მაიორი
 1945 09.07

სსსრ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარია

ორდენი-8 მედალი-6

დრანდა გულრიფში სოხუმი

(იყო დაპატიმრ.
 1953 05.07-1968 04.07)

დ ე კ ა ნ ო ზ ო ვ ი 1953 1953 1898 1953
ვლადიმერ გიორგის ძე 10.04 30.06 15.06 23.12

სახელმწიფო უშიშროების მე-3 ხანგის კომისარია
 1938 02.12
 ბენეხად-მაიორი
 1943

საგანგებო და სხეულებიანი ეიჯნი
 1943 14.06

სსსრ შინაგან საქმეთა მინისტრი

ორდენი-10 მედალი-4

ბაქო აზერბაიჯანი (დაპატიმრ.
 მოსკოვში
 1953 30.06)
 რეპრესი-
 რებულია

ნიკაიასი ნიორიძის 1953 1954 1908 1993
 19.08 13.03 12.05 28.06
 გენერალ-მაიორი
 1944 14.04
 გენერალ-ლეიტენანტი
 1953 20.08
 გენერალ-პოლკოვნიკი
 1967 17.12
 სსსრ შინაგან საქმეთა მინისტრი
 საბჭოთა კავშირის გმირი
 1985 08.05
 ორდენი-15 მედალი-25 გორი თბილისი

ჯანჯღაძის 1954 1958 1907 1982
 ვლადიმერ ნიორიძის 07.04 02.03 01.06 10.04
 გენერალ-მაიორი
 1944 02.11
 გენერალ-ლეიტენანტი
 1953 20.02
 სსსრ შინაგან საქმეთა მინისტრი
 საბჭოთა კავშირის გმირი
 1945 29.05
 ორდენი-13 მედალი-16 გუბი ხონი თბილისი

ლარიზაზის 1958 1961 1908 1989
 ივანე იოსავის 03.03 14.06 11.07 25.05
 გენერალ-მაიორი
 1956 18.04
 სსსრ შინაგან საქმეთა მინისტრი
 ორდენი-3 მედალი-14 სიღნაღი თბილისი

მავთარას 1961 1965 1921 1992
 ოთარ ალექსანდრას 15.06 21.05 20.04 10.05
 შინაგანი სამსახურის
 მე-3 ხანგის გენერალი
 1962 21.10
 სსსრ შინაგან საქმეთა (1962 19.09-
 დე), საზოგადოებრივი წესრიგის
 დაცვის მინისტრი
 ორდენი-1 მედალი-12 თბილისი თბილისი

უეუარდნაძის 1965 1972 1928 1992
 ელუარდ აგროსის 21.05 22.08 25.01
 შინაგანი სამსახურის
 მე-3 ხანგის გენერალი
 1967 12.04
 საქართველოს პრეზიდენტი
 1995-დან
 სსსრ საზოგადოებრივი
 წესრიგის დაცვის (1968 19.11-დე),
 შინაგან საქმეთა მინისტრი
 ორდენი-23 მედალი-10 მამათი
 ლანჩხუთი

კ ე თ ი ლ ა შ ვ ი
კონსტანტინე არაშვილი

1972
28.08

1979
25.05

1919
10.11

1996
20.09

მილიციის მე-3 ხანგის
ბენეჰალი
1970 04.11
შინაგან სამსახურის
ბენეჰალი-დეიტენანტი
1975 21.04

სსსრ შინაგან საქმეთა მინისტრი
ორდენი-4 მედალი-18

ზელა
ჩქეფი
ტყიბული

თბილისი

გ ვ ე ტ ა შ ვ ი
გურამი ივანესი

1979
26.05

1986
21.01

1931
24.11

მილიციის
ბენეჰალი-მაიორი
1975 31.10
შინაგანი სამსახურის
ბენეჰალი-დეიტენანტი
1982 17.02

სსსრ შინაგან საქმეთა მინისტრი
ორდენი-3 მედალი-15

გურჯაანი

გ ო რ ბ ო შ ვ ი
ზურაბი ვარლამისი

1986
21.01

1990
22.11

1932
10.11

შინაგანი სამსახურის
ბენეჰალი-მაიორი
1979 20.10
შინაგანი სამსახურის
ბენეჰალი-დეიტენანტი
1988 30.04

სსსრ შინაგან საქმეთა მინისტრი
ორდენი-3 მედალი-11

ილემი
ზესტაფონი

ს ა ბ უ ლ ი ა ნ ი
ზურაბი ვინაილისი

1990
22.11

1992
05.01

1952
24.11

მილიციის პოლკოვნიკი
1990 17.12

საქართველოს რესპუბლიკის
შინაგან საქმეთა მინისტრი
ორდენი-1 მედალი-2

ლენტეხი

გ ვ ე ნ ც ა შ ვ ი
გურამი ივანესი

1992
06.01

1992
24.11

1945
06.04

მილიციის
ბენეჰალი-მაიორი
1992 04.03

საქართველოს რესპუბლიკის
შინაგან საქმეთა მინისტრის
მოვალეობის შემსრულებელი
ორდენი-1 მედალი-5

თბილისი

ს ა რ ი შ ვ ი ლ ი 1992
თაიშვარაზ **შოთას** **ქა** 25.11

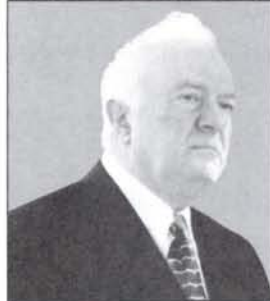
1993
10.09

1961
05.01

პოლიციის
ბენეჩად-მაიოხი
1993 12.05

საქართველოს რესპუბლიკის
შინაგან საქმეთა მინისტრი

რუსთავი

შ ვ ვ ა რ დ ნ ა ქ ე 1993
ელვარდ **აგაროსის** **ქა** 11.09

1993
10.10

1928
25.01

შინაგანი სამსახურის
მე-3 ხანგის ბენეჩადი
1967 12.04
საქართველოს პრეზიდენტი
1995-დან

საქართველოს შინაგან საქმეთა
მინისტრი (შეთავსებით)

ორდენი-23

მედალი-10

მამათი
ლანჩხუთი

კ ვ ი რ ა ნ ი ა 1993
შოთა **ოთარის** **ქა** 11.10

1995
14.12

1952
05.06

ბენეჩად-მაიოხი
1992 13.05
ბენეჩად-ლეიტენანტი
1993 12.09

საქართველოს რესპუბლიკის
შინაგან საქმეთა მინისტრი

ორდენი-1

მედალი-10

სენაკი

თ ა რ გ ა მ ა ქ ე 1995
ქასა **ვაშიას** **ქა** 15.12

2001
01.11

1955
30.11

პოლიციის
ბენეჩად-მაიოხი
1995 08.08
პოლიციის
ბენეჩად-ლეიტენანტი
1996 25.05

საქართველოს შინაგან საქმეთა
მინისტრი

ორდენი-2

მედალი-8

ბათუმი

ნ ა რ ჩ ე მ ა შ ვ ი ლ ი 2001
კოვა **ამირანის** **ქა** 21.11-დან

1969
20.12

პოლიციის
ბენეჩად-მაიოხი.
2001 30.05
პოლიციის
ბენეჩად-ლეიტენანტი
2002 23.05

საქართველოს შინაგან საქმეთა
მინისტრი

ორდენი-1

მედალი-2

ქუთაისი

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ჯარების სარდლები 1991 2002

გვარი, სახელი,
მამის სახელი.

სამხედრო წოდება,
მინიჭების თარიღი

დაბადების
აღბილი, თარიღი

	<p>ჭ ე ლ ი ძ ე ვანო ვლადიმერის ძე</p> <p>სსსხ, საქართველოს ხესპუბლიკის შსს შტაბის უფოსი: 1990-91. საქართველოს ხესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს ინტეგრირების სამსახურის პირველი უფოსი: 1993.</p> <p>ორდენი-2 მედალი-7</p>	<p>1991 1992 10.10 23.03</p> <p>საქართველოს რესპუბლიკის შსს შინაგანი ჯარების პირველი სარდალი</p> <p>მიციცის ჰოლკოვნიკი 1987 31.01</p>	<p>1947 31.01</p> <p>თბილისი</p>
	<p>ლ ა ნ რ ა ვ ა გელა მიხეილის ძე</p> <p>თბილისის გახიზონის კომენდანტი, თბილისის სამხედრო კომენდანტი: 1991-92. საქ. ხესპ. შს მინისტრის მოადგილე: 1993-95, პოლიციის აკადემიის ჰიმ-ჩექტი: 1995.</p> <p>ორდენი-4 მედალი-5</p>	<p>1992 1993 24.03 28.09</p> <p>საქართველოს რესპუბლიკის შსს შინაგანი ჯარების სარდალი</p> <p>გენერალ-მაიორი 1993 25.02</p>	<p>1951 20.01</p> <p>თბილისი</p>
	<p>რ ი მ ვ ა ნ ი ვლადიმერ ოპროპირის ძე</p> <p>საქ. მთავრობის მეთაურის მჩრეველი: 1993 30.08. საქ. შეიარაღებული ძალების ნაწილად გენერალ-მაიორის სამხედრო თანამშრომლობის საჯარო ინტენსივობის შტაბში: 1994-99.</p> <p>ორდენი-1 მედალი-11</p>	<p>1993 1994 29.09 21.09</p> <p>საქართველოს რესპუბლიკის შსს შინაგანი ჯარების სარდალი</p> <p>გენერალ-მაიორი 1993 30.08</p>	<p>1938 11.10</p> <p>თბილისი</p>
	<p>თ მ რ ა ს ი გია ელვარდის ძე</p> <p>საქ. თავდაცვის სამინისტროს I მუქანიზებული ბიგადის მეთაური: 1992-93, I კოხპის მეთაურის მოადგილე: 1993-94, თავდაცვის უფროსი აკადემიის ჰიმჩექტი: 1999-2002.</p> <p>ორდენი-2 მედალი-4</p>	<p>1994 1995 21.09 23.11</p> <p>საქართველოს რესპუბლიკის შსს შინაგანი ჯარების სარდალი</p> <p>გენერალ-მაიორი 1995 07.05</p>	<p>1957 23.04</p> <p>თბილისი</p>
	<p>შ ე რ ვ ა შ ი ძ ე გიორგი სარგოს ძე</p> <p>საქ. უფროსი სამხ. აკადემიის უფ. მოადგ.: 1992-94, შინაგანი ჯარების საჯარო სამსახურის უფ.: 1994-95, ბიგადის მეთაური: 1995-96, შტაბის უფოსი: 1996.</p> <p>ორდენი-2 მედალი-6</p>	<p>1996 1955 26.11-დან 10.02</p> <p>საქართველოს შსს შინაგანი ჯარების სარდალი</p> <p>გენერალ-მაიორი 1997 25.05</p>	<p>1955 10.02</p> <p>სოხუმი</p>

შინაგანი სამსახურისა და მილიციის
გენერლები საბჭოთა საქართველოდან

1943

1991

წოდების მინიჭების თარიღი	სპეციალური წოდება	გვარი, სახელი
1975 21.04	შ/ს გენერალ-ლეიტენანტი	კეთილაძე კონსტანტინე
1982 17.02	შ/ს გენერალ-ლეიტენანტი	გვეტაძე გურამი
1988 30.04	შ/ს გენერალ-ლეიტენანტი	გორგოძე შოთა
1943 06.04	მილიციის მე-3 რანგის კომისარი	მალრაძე ყარამანი
1943 17.09	მილიციის მე-3 რანგის კომისარი	ნაჭყეზია კაპიტონი
1955 27.10	მილიციის მე-3 რანგის კომისარი	მუსერიძე ომარი
1957 17.10	მილიციის მე-3 რანგის კომისარი	შელია გიორგი
1959 10.11	მილიციის მე-3 რანგის კომისარი	ძლიერიშვილი ალექსანდრე
1962 21.10	შ/ს მე-3 რანგის გენერალი	ქავთარაძე ოთარი
1964 04.12	შ/ს მე-3 რანგის გენერალი	შადური ვარლამი
1967 12.04	შ/ს მე-3 რანგის გენერალი	შევარდნაძე ელუარდი
1967 27.11	მილიციის მე-3 რანგის კომისარი	არშვა პლატონი
1970 04.11	მილიციის მე-3 რანგის კომისარი	კეთილაძე კონსტანტინე
1972 05.11	შ/ს მე-3 რანგის გენერალი	ცინცილაძე მემედი
1973 23.10	შ/ს მე-3 რანგის გენერალი	კოვალჩუკი პეტრე
1974 01.11	შ/ს გენერალ-მაიორი	სოგორაშვილი გიორგი
1975 31.10	მილიციის გენერალ-მაიორი	გვეტაძე გურამი
1977 27.10	მილიციის გენერალ-მაიორი	გობრონიძე ალექსი
1978 30.10	შ/ს გენერალ-მაიორი	სერიოდკინი გერმანე
1979 28.10	მილიციის გენერალ-მაიორი	გორგოძე შოთა
1981 10.02	მილიციის გენერალ-მაიორი	კავსაძე ალექსანდრე
1982 03.11	მილიციის გენერალ-მაიორი	მიქელაძე ჯემალი
1984 09.11	მილიციის გენერალ-მაიორი	კვანტალიანი გივი
1989 01.11	მილიციის გენერალ-მაიორი	ბეჟანიძე მიხეილი
1990 17.02	მილიციის გენერალ-მაიორი	სიღამონიძე თეიმურაზი
1990 29.04	მილიციის გენერალ-მაიორი	ხაზალია ზიბერტი
1990 05.11	მილიციის გენერალ-მაიორი	ლომინაძე გივი
1991 03.08	მილიციის გენერალ-მაიორი	თუშურაშვილი რობინზონი

1973 წლის ნოემბრიდან შინაგანი სამსახურის (შ/ს) მე-3 რანგის გენერლის
წოდება შეიცვალა შინაგანი სამსახურის გენერალ-მაიორის წოდებით.

საქართველოს პრეზიდენტის მიერ
მინიჭებული პოლიციის გენერლის
სპეციალური წოდებები

1992

2002

წოდების მინიჭების თარიღი	სპეციალური წოდება	გვარი, სახელი
1996 24.05	პოლიციის გენერალ-ლეიტენანტი	მიქელაძე ჯემალი
1996 25.05	პოლიციის გენერალ-ლეიტენანტი	თარგამაძე კახა
2002 23.05	პოლიციის გენერალ-ლეიტენანტი	ნარჩემაშვილი კობა
1992 04.03	პოლიციის გენერალ-მაიორი	გვენცაძე რომანი
1992 24.04	პოლიციის გენერალ-მაიორი	გულუა გია
1992 30.10	პოლიციის გენერალ-მაიორი	ბუსხრიკიძე ელგუჯა *
1993 12.05	პოლიციის გენერალ-მაიორი	ხაჩიშვილი თეიმურაზი
1993 13.06	პოლიციის გენერალ-მაიორი	ოსაძე მიხეილი
1993 13.06	პოლიციის გენერალ-მაიორი	სალარიძე დავითი
1993 03.08	პოლიციის გენერალ-მაიორი	გულუა დავითი *
1993 11.09	პოლიციის გენერალ-მაიორი	ზეიკიძე დავითი
1993 11.09	პოლიციის გენერალ-მაიორი	მიქაძე დემური
1994 02.01	პოლიციის გენერალ-მაიორი	ივანჩენკო ანატოლი
1994 10.02	პოლიციის გენერალ-მაიორი	ბაკურიძე ალექო
1994 12.04	პოლიციის გენერალ-მაიორი	ყვარელაშვილი გივი
1994 15.06	პოლიციის გენერალ-მაიორი	გახოკიძე ჯემალი *
1995 07.05	პოლიციის გენერალ-მაიორი	ლობჯანიძე გივი
1995 08.08	პოლიციის გენერალ-მაიორი	თარგამაძე კახა
1995 08.08	პოლიციის გენერალ-მაიორი	საბანაძე ემზარი
1995 13.11	პოლიციის გენერალ-მაიორი	მურღულია თემური
1996 06.11	პოლიციის გენერალ-მაიორი	უროტაძე ზურაბი
1996 06.11	პოლიციის გენერალ-მაიორი	ქარქაშაძე გურამი
1996 06.11	პოლიციის გენერალ-მაიორი	ჩეჩელაშვილი ვიორგი
1997 10.11	პოლიციის გენერალ-მაიორი	ალავიძე იოსები
1997 10.11	პოლიციის გენერალ-მაიორი	გენძეხაძე ედუარდი
1997 10.11	პოლიციის გენერალ-მაიორი	კენჭაძე ლევანი *
1997 10.11	პოლიციის გენერალ-მაიორი	ნაჭყებია მამუკა
1997 10.11	პოლიციის გენერალ-მაიორი	ჩხაიძე ზურაბი
1998 09.11	პოლიციის გენერალ-მაიორი	ლიპარტელიანი როლანდი
1998 09.11	პოლიციის გენერალ-მაიორი	წულუკიძე ილია
1998 09.11	პოლიციის გენერალ-მაიორი	ხაჭალია ზურაბი
1999 25.05	პოლიციის გენერალ-მაიორი	დავითაია ვასილი
1999 01.06	პოლიციის გენერალ-მაიორი	კვერნაძე ერისტო
1999 25.07	პოლიციის გენერალ-მაიორი	სურმავა ჯუმბერი
1999 08.11	პოლიციის გენერალ-მაიორი	ბაკურაძე ვლადიმერი
1999 08.11	პოლიციის გენერალ-მაიორი	შოშიაშვილი თენგიზი
1999 09.11	პოლიციის გენერალ-მაიორი	წინწკალაძე შაქრო

2000	23.05	პოლიციის	გენერალ-მაიორი	ასანიძე რუბენი
2000	23.05	პოლიციის	გენერალ-მაიორი	თამაზაშვილი თამაზი
2000	23.05	პოლიციის	გენერალ-მაიორი	ხალვაში ენვერი
2000	08.11	პოლიციის	გენერალ-მაიორი	ბუკია ალექსანდრე
2000	08.11	პოლიციის	გენერალ-მაიორი	ფოჩხუა რევაზი
2001	30.05	პოლიციის	გენერალ-მაიორი	გაბრიჩიძე ნუგზარი
2001	30.05	პოლიციის	გენერალ-მაიორი	დალაქიშვილი ნოდარი
2001	30.05	პოლიციის	გენერალ-მაიორი	ნარჩემაშვილი კობა
2002	22.02	პოლიციის	გენერალ-მაიორი	ასათიანი შოთა
2002	23.02	პოლიციის	გენერალ-მაიორი	თოდუა დავითი
2002	23.02	პოლიციის	გენერალ-მაიორი	სულავა თამაზი
2002	23.02	პოლიციის	გენერალ-მაიორი	ტუშური ზურაბი
2002	23.02	პოლიციის	გენერალ-მაიორი	ჯამბურია ელგუჯა
2002	08.11	პოლიციის	გენერალ-მაიორი	განუგრავა ირაკლი

* სხვა სამსახურში გადასვლასთან დაკავშირებით პოლიციის გენერლის სპეციალური წოდება შეიცვალა გენერლის სამხედრო წოდებით.

ელზარ შვარტსიძე

ს ა ბ ჭ ო თ ა
ს ა ქ ა რ თ ვ ე ლ ო ს
მ ი ლ ი ც ი ი ს
პ ი რ ვ ე ლ ი
კ ო მ ი ს რ ე ბ ი

ყარამან მალრაძე

ომარ მუსერიძე

გიორგი (ბორია) შელია

ალექსანდრე ძლიერიშვილი

კაპიტონ ნაჭყებია

გენერალ - ლეიტენანტი
გურამ გვიტაიძე

გენერალ - ლეიტენანტი
შოთა გორბოვა

გენერალ - ლეიტენანტი
კახა თარბაიაძე

გენერალ - ლეიტენანტი
კონსტანტინე კეთილაძე

გენერალ - ლეიტენანტი
ჯემალ შიშვილი

გენერალ - ლეიტენანტი
კობახია ნარშივლი

გენერალ - მაიორი
იოსებ ალაშვილი

გენერალ - მაიორი
კლათონ არუშა

გენერალ - მაიორი
შოთა ასათიანი

გენერალ - მაიორი
რუსენ ასანიძე

გენერალ - მაიორი
კახა ბაკურაშვილი

გენერალ - მაიორი
ალვარო ბაკურაშვილი

გენერალ - მაიორი
მიხეილ ბაგშვილი

გენერალ - მაიორი
ალქასანლარი ბაგბია

გენერალ - მაიორი
ნურბაზარ ბაგბრიაშვილი

გენერალ - მაიორი
ირაკლი ბაგშვილი

გენერალ - მაიორი
ელდარ ბაგბიაშვილი

გენერალ - მაიორი
რომან ბაგბიაშვილი

გუნერალ - მაიორი
ალქუსი გოგრონიძე

გუნერალ - მაიორი
გია გულუა

გუნერალ - მაიორი
ვასილ ღავითაია

გუნერალ - მაიორი
ნოდარ ღალაქიშვილი

გუნერალ - მაიორი
ღავით ჴვიკიყ

გუნერალ - მაიორი
თამაზ თამაზაშვილი

გუნერალ - მაიორი
ღავით თოდუა

გუნერალ - მაიორი
რობინაშონ თუშურაშვილი

გუნერალ - მაიორი
ანატოლი ივანაშვილი

გენერალ - მაიორი
ალქსანდრე კაქსაძე

გენერალ - მაიორი
ბიზი კვანტალიანი

გენერალ - მაიორი
მრისტო კვერნაძე

გენერალ - მაიორი
კეტევი კობალაშვილი

გენერალ - მაიორი
როლანდ ლიპარტელიანი

გენერალ - მაიორი
ბიზი ლოზჯანიძე

გენერალ - მაიორი
ბიზი ლომიძე

გენერალ - მაიორი
ყარაშმან მალაძე

გენერალ - მაიორი
ლემურ მიქაძე

გენერალ - მაიორი
თემურ მურაღულია

გენერალ - მაიორი
ომარ მუსხერიკი

გენერალ - მაიორი
კაკიტიონ ნატყვიტია

გენერალ - მაიორი
მამუკა ნატყვიტია

გენერალ - მაიორი
ვისეილ ოსაკი

გენერალ - მაიორი
მეზარ საბანაკი

გენერალ - მაიორი
დავით სალარიკი

გენერალ - მაიორი
გერგანე სერიკიკი

გენერალ - მაიორი
თეიმურაზ სიღამონიკი

გენერალ - მაიორი
გიორგი სობორაშვილი

გენერალ - მაიორი
თამაზ სულავა

გენერალ - მაიორი
ჯამბურ სურმავა

გენერალ - მაიორი
ზურაბ ტუშური

გენერალ - მაიორი
ზურაბ ურუტაძე

გენერალ - მაიორი
რამაზ ფორცხაძე

გენერალ - მაიორი
ოთარ ქაჭარაშვილი

გენერალ - მაიორი
გურამ ქაჩაშვილი

გენერალ - მაიორი
გიორგი ყვარელაშვილი

გენერალ - მაიორი
ვარლამ შალვაშვილი

გენერალ - მაიორი
ვლადისლავ შვშაკინი

გენერალ - მაიორი
გიორგი შელია

გენერალ - მაიორი
თინათინ შოშიაშვილი

გენერალ - მაიორი
გია ჩხეიძე

გენერალ - მაიორი
ზურაბ ჩხეიძე

გენერალ - მაიორი
მამედ ტინათაშვილი

გენერალ - მაიორი
ალქასან ალიმურიძე

გენერალ - მაიორი
ზაურ ჭიკობავა

გენერალ - მაიორი
ილია ვაშუკიძე

გენერალ - მაიორი
ზიბურტ სახალია

გენერალ - მაიორი
მენბერ კალვაშვილი

გენერალ - მაიორი
ზურაბ სახალია

გენერალ - მაიორი
თემურაშ საჩიშვილი

გენერალ - მაიორი
ელბუჯა ჯამბურია

**გმირობის მოყვარენი ვაით,
სხვას აი რაყთმობთ სახერსა!**

გიოხგი ლეონიძე

საქართველოს სსრ შინაგან საქმეთა მინისტრი, შინაგანი სამსახურის გენერალ-მაიორი ელუარდ შევარდნაძე კოლეგებთან ერთად

ცენტრში: გენერლები კონსტანტინე კეთილაძე, ელუარდ შევარდნაძე, ვარლამ შადური

ელუარდ შევარდნაძე მინისტრის მოადგილე კონსტანტინე კეთილაძესთან ერთად თბილისის აეროპორტში სტუმრების შეხვედრის დროს. მარჯვნივ - მამია ჯაფარიძე

მარცხნიდან მესამე: შს მინისტრი, გენერალი ივანე ლარიბაშვილი, მეცხრე - გენერალი გიორგი შელია. 1962

ტრიბუნაზე - გიორგი შელია, წინა პლანზე: ელუარდ შევარდნაძე, ვარლამ შადური, გიორგი თოდრია

ივანე ლარიბაშვილი, გიორგი შელია. 1960 წლის 10 ნოემბერი

მარჯვნიდან მეორე - სსრ შინაგან საქმეთა მინისტრი ოთარ ქავთარაძე, მეოთხე - გიორგი შელია. 1962

აჭარის ასსრ შს მინისტრი გიორგი შელია, მინისტრის მოადგილე შემედ ცინცილაძე. ქ. ბათუმი, 1965 23.05

საბჭოთა კავშირის შს მინისტრის, არმიის გენერლის ნიკოლაი შჩოლოკოვის ვიზიტი საქართველოში, მიძღვნილი საქართველოს მილიციის 60 წლისთავისადმი. თბილისი, 1981 წლის 26 ივნისი

მარცხნიდან: ალექსი ინაური, გიორგი სოფორაშვილი, ნიკოლაი შჩოლოკოვი, ელუარდ შევარდნაძე, ზურაბ პატარაძე

გენერალი
შოთა
გორგოძე,
ზურაბ
ჩხეიძე,
გივი
ანჩაბაძე

სსსრ შინაგან საქმეთა სამინისტროს ხელმძღვანელი მუშაკები მიღებაზე საქართველოს კომპარტიის ცკ პირველ მდივან ელუარდ შევარდნაძესთან. 1979 წლის 10 ნოემბერი

მარჯვნიდან: ჯუმბერ პატიაშვილი, შოთა გორგოძე, სსრკ შს მინისტრი, გენერალ-ლეიტენანტი ალექსანდრე ვლასოვი, ჯუმბერ სურმავა. 1988

საქართველოს შს სამინისტროს ხელმძღვანელობა. მარცხნიდან: მამია თარგამაძე, ვახტანგ ჩხიკვიშვილი, რობინზონ თუშურაშვილი, ნაპოლეონ ბერიშვილი, გიორგი სოფორაშვილი, გიორგი ხაზარაძე, გერმანე სერიოდეკინი, ელგუჯა სამხარაძე, ღორიო როსტიაშვილი

ელუარდ შევარდნაძე,
კონსტანტინე კეთილაძე.
ქ. თბილისი, 1971 წლის მაისი

შინაგანი სამსახურის გენერალ-
ლეიტენანტი კონსტანტინე კეთილაძე.
მარცხნივ – შინაგანი სამსახურის გენ-
ერალ-მაიორი ვარლამ შადური.
მარჯვნივ – პოლკოვნიკი ვახტანგ
ოდიშვილი. ქ. თბილისი, 1978

ალექსანდრე ძლიერიშვილი,
პოლკოვნიკი ნიკოლოზ აბულაძე

მილიციის მე-3 რანგის კომისრები
ალექსანდრე ძლიერიშვილი, ომარ
მუსერიძე

მილიციის მე-3 რანგის კომისარი
ალექსანდრე ძლიერიშვილი
აჯილდოებს წარჩინებულ მუშაკებს.
ქ. თბილისი, 1957

შოთა გორგოძე, შენგელი ფიცხელაური

მარცხნიდან: გერმანე სირიოდკინი, ზიბერტ
ხაზალია, შოთა გორგოძე

შოთა გორგოძე,
ლევან შარაშენიძე

მარცხნიდან: გივი კვანტალიანი, რომულ
ჯაფარიძე, ვარლამ შადური, მერაბ
ლუღუშაური, დემურ მიქაძე

მარცხნიდან: საქართველოს პროკურორი ლერი
თალაკვაძე, გენერალი გიორგი
სოგორაშვილი, პოლკოვნიკი მამია
ჯაფარიძე. ქ. თბილისი, 1973

სსრკ შინაგან საქმეთა მინისტრის პირველი მოადგილის, გენერალ-პოლკოვნიკ იური ჩურბანოვის (მარჯვნიდან პირველი) სტუმრობა. ქ. თბილისში, 1982 წლის ოქტომბერი

ცენტრში – სსრკ შინაგან საქმეთა მინისტრი, შინაგანი სამსახურის გენერალ-ლეიტენანტი გურამ გვეტაძე მოადგილეებთან ერთად: მარცხნიდან – გენერლები შოთა გორგოძე, გერმანე სერიოდკინი, ზიბერტ ხაზალია და ვარლამ შადური

მარცხნიდან: გენერალი შენგელი ფიცხელაური, გურამ კვერნაძე, გენერალი ვარლამ შადური, პოლკოვნიკი შოთა ძნელაძე

მარჯვნიდან: ალექსანდრე კავსაძე, ალექსანდრე შუმანაშვილი, ლერი თალაკვაძე, გურამ გვეტაძე, ნუგზარ საჯაია

მარჯვნიდან: რობინზონ თუშურაშვილი, ლერი თალაკვაძე, გიორგი სოგორაშვილი (მეოთხე)

მარცხნიდან: ვარლამ შადური, გურამ გვეტაძე, შოთა გორგოძე. ქ. თბილისი, 1984

ზიბერტ ხაზალია კუბის შინაგან საქმეთა მინისტრთან. ქ. ჰავანა, 1988

მარჯვნიდან: ჯიმი მიქელაძე, ნიკოლოზ (კოლია) ნეფედოვი, ლევან დოლიძე. „თბილისობა-78“

ზიბერტ ხაზალია მელიტონ ქანთარიასთან. ქ. მოსკოვი, 1989

კახა თარგამაძეს ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენის მინიჭებას. 1997 წლის 6 ნოემბერი

სოსო ალავეძეს პოლიციის გენერალ-მაიორის წოდების მინიჭებას. 1997 წლის 27 ნოემბერი

პოლიციის გენერალ-მაიორს გივი ყვარელაშვილს ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენის მინიჭებას. 1999 წლის 18 თებერვალი

პოლიციის გენერალ-მაიორ ვასილ დავითაიას ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენის მინიჭებას. წინა პლანზე – გენერალ-ლეიტენანტები ჯემალ გახოკიძე, ვარდიკო ნაღდიანი, კინორეჟისორი ელდარ შენგელაია. 1997 წლის 6 ნოემბერი

ელუარდ შევარდნაძე, ნიკო ლევიშვილი, დემურ მიქაძე

ელუარდ შევარდნაძე მიესალმება შს სამინისტროს გენერალიტეტს. მარცხნიდან პირველი – შს შტაბის უფროსი ელუარდ გენძეხაძე. 2002 წლის 9 მაისი

საქართველოს პრეზიდენტი ელუარდ შევარდნაძე ქვეყნის დამოუკიდებლობის დღის აღმნიშვნელ სამხედრო აღლუმზე. მარჯვნიდან: ჯამლეთ ბაბილაშვილი, გია თორაძე, ვახტანგ რჩელიშვილი, შოთა კვირიაა, ვახტანგ გოგუაძე, ვახტანგ ქუთათელაძე, დემურ შიქაძე. 1996 წლის 26 მაისი

საქართველოს პრეზიდენტი ელუარდ შევარდნაძე, შს მინისტრი კახა თარგამაძე საუბრობენ რუსეთის ფედერაციის შს მინისტრთან ვლადიმერ რუშაილოსთან. 1999 წლის ივლისი

ცენტრში – ელუარდ შევარდნაძე და ირანის პრეზიდენტი რაფსანჯანი ფოთის პორტში. მარჯვნივ: გ. ლომინაძე, მარცხნივ: ვ. გეგიძე, ჯ. გიუნაშვილი (ცენტრში)

მარცხნიდან: ელუარდ შევარდნაძე, თენგიზ კალანდაძე, ჯამლეთ ბაბილაშვილი, გივი ლომინაძე.

ელუარდ შევარდნაძე და გივი ლომინაძე

მარცხნიდან: შაქრო წინწყალაძე, ზურაბ ზაფალია, გურამ ქარქაშაძე, როლანდ ლიპარტელიანი. 2002

საქართველოს პრეზიდენტი ელუარდ შევარდნაძე, შს მინისტრი კახა თარგამაძე მასპინძლობენ ინტერპოლის პრეზიდენტს ესპირაგო სმიგასს და ინტერპოლის გენერალურ მდივანს ნობელს. ქ. თბილისი, 2001 წლის 15 მაისი

რომის პაპი იოანე II – პავლე II თბილისში.
1999 წლის 8 ნოემბერი

ედუარდ შევარდნაძე, გივი ლომინაძე (მარჯვნივ).
ქ. სოხუმი, 1992

დემურ მიქაძესთან

სრულიად საქართველოს
კათოლიკოს-პატრიარქი,
უფინდელსი და
უმეტარესი ილია II
ქართველ გენერლებთან

ჩვენთან
აბს
ღმერთი !

გივი გვარელაშვილთან

ჯუმბერ სურმავესთან

თამაზ თამაზაშვილთან

მარჯვნიდან: მამუკა ნაჭყებია,
შაქრო წინწკალაძე, ალექსანდრე
ბუკია, ედუარდ გენძეხაძე

აფხაზეთში გმირულად დაღუპულ
თანამებრძოლების საფლავთან

მარჯვნიდან: კობა ნარჩემაშვილი,
შოთა ასათიანი, გურამ ქარქაშაძე

საქართველოს პარლამენტის კომიტეტის თავმჯდომარე, გენერალ-მაიორი გივი ლომინაძე (მარცხნივ) საერთაშორისო ფორუმზე

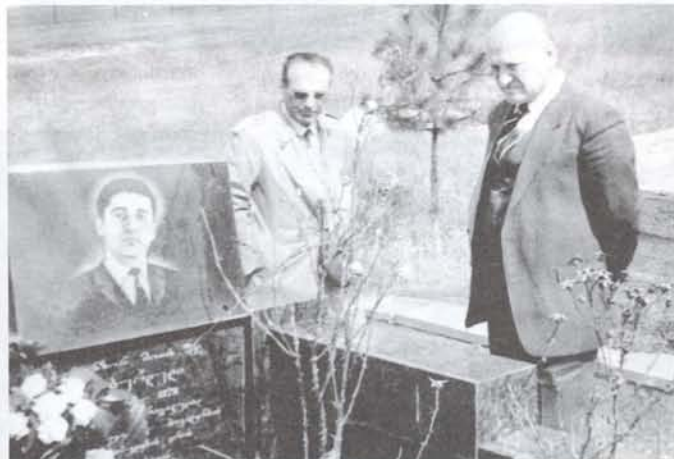
მარცხნიდან: ჯემალ მიქელაძე, შოთა გორგოძე, გურამ ქარქაშაძე. 1999 წლის 10 ნოემბერი

მარჯვნიდან: გენერლები ვია გულუა, რობინზონ თუშურაშვილი, რომან გვენცაძე, პოლკოვნიკი ჯიმი სხირტლაძე. ქ. თბილისი, 1992

გენერალი ვია გულუა. აფხაზეთი, 1992

გენერალი რობინზონ თუშურაშვილი და პოლკოვნიკი გრიგოლ შონია ტრაგიკულად დაღუპულ მილიციელის ანზორ ბურდულის საფლავთან. 1989

ვია გულუას საფლავთან

მარცხნიდან: ნიკო ლეკიშვილი, დემურ მიქაძე, შოთა კვირიაა. 1995

აჭარის არ მეთაური ასლან აბაშიძე და აჭარის არ შინაგან საქმეთა მინისტრი, პოლიციის გენერალ-მაიორი ალექო ბაკურიძე. ქ. ბათუმი, 1994

მარჯვნიდან: გენერალი გივი ლომინაძე, სახელმწიფო მინისტრი ვია არსენიშვილი, პარლამენტის ვიცე-სპიკერი ვახტანგ ყოლბაია

შს მინისტრი რომან გვენცაძე საქართველოს პროკურორ ვახტანგ რაზმაძესთან ერთად. 1992

მარცხნიდან: გენერლები ემზარ საბანაძე, დემურ მიქაძე, შოთა გორგოძე, ჯემალ მიქელაძე

აჭარის არ შინაგან საქმეთა მინისტრი ილია წულუკიძე რომან ღუმბაძესთან. ქ. ბათუმი, 2002

მარცხნიდან: კახა თარგამაძე, სოსო ალავეიძე, დემურ მიქაძე

ცენტრში: შს მინისტრი (1993), გენერალ-მაიორი თეიმურაზ ხაჩიშვილი, გენერალ-მაიორი რობინზონ თუშურაშვილი, პოლკოვნიკი ჯემალ გორგიაშვილი. 1993

საქართველოს შს
მინისტრი,
გენერალ-ლეიტენანტი
კახა თარგამაძე;

ლენილ
კუჩმასთან.
ქ. კიევი, 1999 წლის
სექტემბერი

გეილარ
ალიევთან.
ქ. ბაქო, 1998

რუსეთის ფედერაციის შს მინისტრ სერგეი
სტეპაშინთან ერთად. 1999 წლის მარტი

აშშ FBI დირექტორ ლუი
ფრისტან ერთად. 2001

აზერბაიჯანის შს მინისტრ რამილ
იდრისოვთან ერთად. 2000 წლის
სექტემბერი

კახა თარგამაძე ულოცავს მოსკოვის აკადემიის
შექმნის 25 წლისთავს. 1999 წლის 29 სექტემბერი

რუსეთის ფედერაციის შს მინისტრ,
გენერალ-პოლკოვნიკ ვლადიმერ
რუშაილოსა და გენერალ-მაიორ ერისტო
კვერნაძესთან ერთად. ქ. მოსკოვი, 1999

მამა-შვილი მამია და კახა
თარგამაძეები

მარცხნიდან: აზერბაიჯანის შს მინისტრი რ. იდრისოვი,
სომხეთის შს მინისტრი ა. არუთუნიანი, კ. თარგამაძე
სომხეთის თავდაცვის მინისტრი ს. სარქისიანი.
ქ. თბილისი, 2001 22.06

რუსეთის ფედერაციის შს
მინისტრ ბორის
გრიზლოვთან ერთად.
ქ. მოსკოვი, 2001

რუსეთის ფედერაციის შინაგან საქმეთა მინისტრის, გენერალ-პოლკოვნიკ სერგეი სტეპაშინის ვიზიტს საქართველოში მიესალმებიან გენერლები გიორგი ჩეჩელაშვილი, გურამ ქარქაშაძე, გივი ყვარელაშვილი და სხვები.
ქ. თბილისი, 1998

მარცხნიდან: პოლიციის გენერალ-ლეიტენანტი კახა თარგამაძე, გენერალ-მაიორი შენგელი ფიცხელაური, იუსტიციის სახელმწიფო მრჩევლები ვახტანგ გვარამია და ნუგზარ შოშიაშვილი

პოლიციის გენერალ-მაიორი გურამ ქარქაშაძე მიესალმება რუსეთის ფედერაციის შინაგან საქმეთა მინისტრს, გენერალ-პოლკოვნიკს ვლადიმერ რუშაილოს. ქ. თბილისი, 2000 წლის 26 მაისი

გენერლები – კოლეგები მსჯელობენ

ჯემალ მიქელაძე, გიორგი შერვაშიძე (მარჯვნივ). 1999

ვასილ დავითაია, გრიგოლ შონია (მარჯვნივ)

შს მინისტრი კახა თარგამაძე გადასცემს სამახსოვრო ჯილდოს შენგელი ფიცხელაურს. 1998

მარჯვნიდან: შს მინისტრის პირველი მოადგილე ჯემალ მიქელაძე ულოცავს მორიგ წარმატებას შენგელი ფიცხელაურს

ჯემალ მიქელაძეს კოლეგები ულოცავენ დაბადების დღეს. 1999 20.08

საქართველოს შს მინისტრი კახა თარგამაძე (მარჯვნიდან მესამე), სამინისტროს ხელმძღვანელობა. ქ. თბილისი 2000

შინაგან საქმეთა სამინისტროს კოლეგიის სხდომა. მარცხნიდან: ვასილ დავითაია, რევაზ ფოჩხუა, კონსტანტინე როგავა, ჯემალ მიქელაძე, გიორგი შერვაშიძე, კახა ბაკურაძე, გურამ ქარქაშაძე, თენგიზ შოშიაშვილი

მარჯვნიდან: გენერალ-ლეიტენანტები შოთა გორგოძე, ჯემალ მიქელაძე, გენერალ-მაიორი გივი ლობჯანიძე

მარცხნიდან: ზურაბ ხაჯალია, როლანდ ლიპარტელიანი, გურამ ქარქაშაძე, შოთა გორგოძე, დავით გულუა, გია ჩენელაშვილი

ცენტრში: შს მინისტრი, გენერალ-ლეიტენანტი კახა თარგამაძე და გენერალ-მაიორი თამაზ თამაზაშვილი. 2000

მარცხნიდან: გენერლები თემურ ხაჩიშვილი, დავით ზეიკიძე და რობინზონ თუშურაშვილი

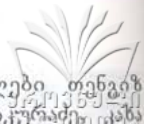

გენერალი გურამ ქარქაშაძე:

გიგა
ლორთქიფანიძესთან.
2002 24.06

ოთარ
მეღვინეთუხუცესთან.
2000 26.05

მარცხნიდან: გენერლები თენგიზ შოშიაშვილი, კახა ბაკურაძე, კახა თარგამაძე, სახელმწიფო მინისტრი ვაჟა ლორთქიფანიძე, გურამ ქარქაშაძე, ერისტო კვერნაძე, ჯემალ მიქელაძე, ელუარდ გენძეხაძე

გენერლები კახა თარგამაძე, დემურ მიქაძე (მარცხნივ)

მარჯვნიდან: პარლამენტის წევრი, გენერალი რომან გვენცაძე, გენერალი გურამ ქარქაშაძე

გენერლები ზურაბ ხაჭალია, ირაკლი განუგრავა (მარჯვნივ)

გენერალ-ლეიტენანტი ჯემალ მიქელაძე (ცენტრში) გენერალ-მაიორებთან გურამ ქარქაშაძესთან და თენგიზ შოშიაშვილთან (მარცხნივ)

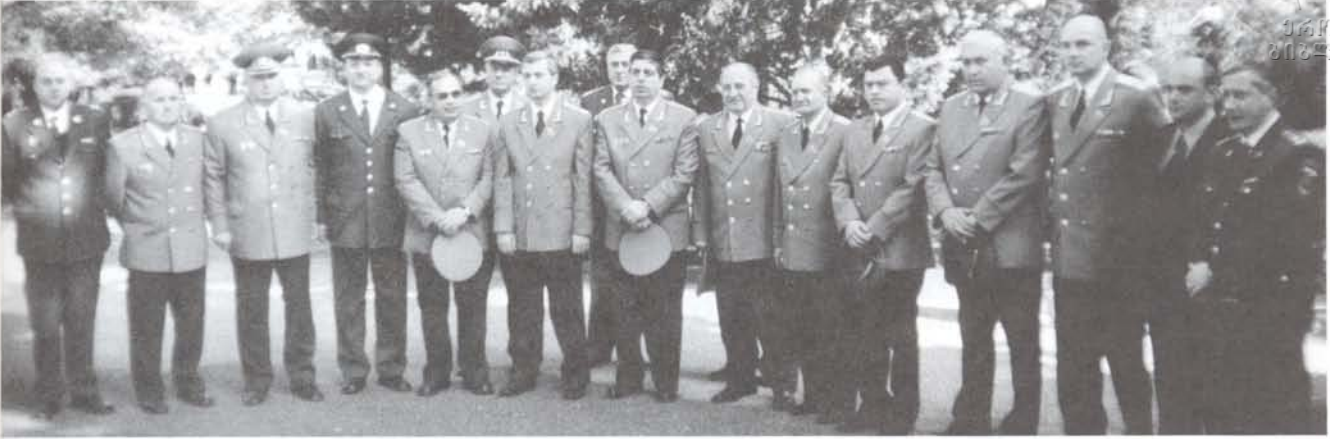
გენერლები თემურ მურღულია, ზურაბ მსხვილიძე (მარჯვნივ), ცენტრში – პოლკოვნიკი მალხაზ ბაძალუა

მარჯვნიდან: გიორგი შერვაშიძე, თენგიზ შოშიაშვილი, როლანდ ლიპარტელიანი, კობა ნარჩემაშვილი

ცენტრში: გენერლები გურამ ქარქაშაძე, გია ჩეჩელაშვილი, გვი ყვარელაშვილი, პარლამენტის წევრი ივერი ჭელიძე (მარჯვნივ), პოლკოვნიკი მიხეილ სალაძე

საქართველოს შს მინისტრი კობა ნარჩემაშვილი (ცენტრში), სამინისტროს ხელმძღვანელობა გამარჯვების პარკში. 2002 09.05

მარცხნიდან: ვია შერვაშიძე, შოთა ასათიანი, კობა ნარჩემაშვილი, ზურაბ ჩხაიძე, დავით თოღუა. 2002

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს გენერალიტეტი. მარჯვნიდან: ჯემალ მიქელაძე, თემურ პურულუღია, დემურ მიქაძე, ეშვარ საბანაძე, ვია ჩეჩელაშვილი, შოთა გორგოძე, რობინზონ თუშურაშვილი, გურამ ქარქაშაძე, ზურაბ უროტაძე. 1997

კახა თარგამაძე, დემურ მიქაძე

კობა ნარჩემაშვილი, შოთა ასათიანი, ზურაბ ხაჭალია, გურამ ქარქაშაძე

ელდარდ გენძეხაძე, შენგელი ფიცხელაური

გურამ ქარქაშაძე, ნუგზარ გაბრიჩიძე

გურამ ქარქაშაძე, ზურაბ ხაჭალია

რობინზონ თუშურაშვილი

დემურ მიქაძე

დავით თოღუა

ირანის ისლამური რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილეს ალი მუხაყარს მასპინძლობს გენერალ-მაიორი გურამ ქარქაშაძე. ქ. თბილისი, 1999

აშშ გამოძიების ფედერალური ბიუროს დირექტორის ლუი ფრის (ცენტრში) ვიზიტი საქართველოში. მარცხნიდან: ვია მეფარიშვილი, ვახტანგ ქუთათელაძე, კახა თარგამაძე, სულხან პაპაშვილი, ნუგზარ საჯაია, ავთანდილ იოსელიანი. 2001

გენერალი გურამ ქარქაშაძე ევროსაბჭოს იურიდიულ დეპარტამენტის გენერალურ დირექტორთან ვილჰელმ ველთან ერთად. ქ. სტრასბურგი, 1998 წლის 6 ნოემბერი

თურქეთის და საქართველოს შს სამინისტროების ხელშეკრულების ხელმოწერის ცერემონია. მინისტრები თან-თან და თარგამაძე. ქ. ანკარა, 2000

გენერალ ჯუმბერ სურმაგას (მარჯვნიდან პირველი) ვიზიტი ევოპტეში. ქ. კაირო, 1999

მარცხნიდან: ზურაბ ჩხაიძე, ალექო ბაკურიძე, ილია წულუკიძე. 2002 10.11

მარცხნიდან: გენერლები თემურ მურღულია, რევაზ ფოჩხუა, პოლკოვნიკი მალხაზ ბაძალა

გიორგი სოგორაშვილი, დემურ მიქაძე (მარჯვნივ)

თამაზ თამაზაშვილი, ვასილ დავითაია (მარჯვნივ)

სურმაგა უმცროსი — მომავალი გენერალი

შოთა გორგოძე, ვარლამ შადური (მარჯვნივ)

მარჯვნიდან: ვია არსენიშვილი, კახა თარგამაძე, თამაზ თამაზაშვილი

შს მინისტრი კახა თარგამაძე გენერლებთან ერთად. 2000 10.11

შსს ხელმძღვანელ მუშაკთა ოპერატიულ თათბირზე მოხსენებით გამოდის შტაბის უფროსი გენერალი ელუარდ გენძეხაძე. 2002

მარცხნიდან: ზურაბ ჩხაიძე, პოლკოვნიკი ზურაბ თალაკვაძე, პოლკოვნიკი ოთარ გონაძე, ჯუმბერ სურმავა

მარჯვნიდან: გენერალ-ლეიტენანტები თამაზ ღუმბაძე, კახა თარგამაძე, ვანო გურგენიძე, გენერალ-მაიორი დემურ მიქაძე

შოთა გორგობე, გურამ ქარქაშაძე

მარჯვნიდან: ალექო ბაკურიძე, გურამ ქარქაშაძე, ჯემალ გორგიაშვილი

გივი კვანტალიანი, დემურ მიქაძე (მარცხნივ)

თსუ სახელმწიფო საგამოცდო კომისიის თავმჯდომარე გურამ ქარქაშაძე კურსდამთავრებულს გადასცემს დიპლომს. 2000 წლის 16 ივლისი

მარჯვნიდან: პოლკოვნიკი თემურ კუხიანიძე, გენერლები ვასილ დავითაია, მამუკა ნაცყებია, პოლკოვნიკი შაქრო ბერიაშვილი. 2000

მარცხნიდან: შოთა ასათიანი, ზურაბ ხაჯალია, გურამ ქარქაშაძე

ცენტრში: მარჯვნიდან – ჯემალ მიქელაძე, შოთა გორგოძე, ჯემალ გორგიაშვილი, გურამ ქარქაშაძე, დავით კობახიძე. შსს აკადემია, 1997

მარცხნიდან: კახა თარგამაძე, ზურაბ ჩხაიძე, კახა ბაკურაძე, ზურაბ უროტაძე, გურამ ქარქაშაძე. 2000 წლის 10 ნოემბერი

გენერალი ალექო ბაკურიძე, პოლკოვნიკი ალექო ტაბატაძე

გენერალი თამაზ თამაზაშვილი საქართველოს მწვერალთა კავშირის თავმჯდომარე თამაზ წიფცივაძესთან ერთად

თამაზ სულავა, გივი ლობჯანიძე (მარჯვნივ)

გენერალი ზურაბ ზაფალია და ვია მიქელაძე გენერალ გურამ ქარქაშაძის სახელობის ღვანკითის (თერჯოლის რაიონი) საშუალო სკოლის წინ. 2001

გურამ ქარქაშაძე, დემურ მიქაძე

მარცხნიდან: გენერლები ვასილ დავითაია, ელუარდ გენძეხაძე, ელგუჯა ბუსხრიკიძე, ვიორგი შერვაშიძე, თემურ მურდულია, ჯემალ მიქელაძე, კახა თარგამაძე, ვია ჩეჩელაშვილი, როლანდ ლიპარტელიანი

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი გივი ინწკირველი, გენერალი დემურ მიქაძე. 1998 15.01

თურქეთის პრეზიდენტი სულეიმან დემირელი ესაუბრება საქართველოს შინაგან საქმეთა ხანძარსაწინააღმდეგო სამსახურის უფროსს, პოლიციის გენერალ-მაიორ ჯუმბერ სურმავას, მათ შორის თურქეთის გაერთიანებული ხანძარსაწინააღმდეგო სამსახურის უფროსი საზრი იამინი (წარმოშობით ქართველი – ბოლქვაძე). თურქეთის სახანძრო რაზმების პირველი კონგრესი, ქ. სტამბოლო, 1999 წლის 12 თებერვალი

გენერალი დემურ მიქაძე, საქართველოს ელჩი თურქეთში ნოდარ კომახიძე გადასცემენ სამახსოვრო სარეკლებს: თურქეთის შს მინისტრს და ქ. ანკარის პოლიციის უფროსს (ორივენი ქართული წარმოშობისა). თურქეთი, 1996

საქართველოს შსს აკადემიის რექტორი გურამ ქარქაშაძე თურქეთის პოლიციის აკადემიის ქართველ კურსანტებთან ერთად. ქ. ანკარა, 2002 წლის 17 აპრილი

გენერალი გურამ ქარქაშაძე, თურქეთის პოლიციის აკადემიის რექტორი, გენერალ-ლეიტენანტი თუნჯაი ილმაზი, პოლკოვნიკი მერაბ რუხაძე (მარჯვნივ). ქ. ანკარა, 2002 18.04

აშშ ელჩის მოვალეობის შემსრულებელი ფილიპ რამლერი მიესალმება პოლიციის გენერალ-მაიორის ჯუმბერ სურმავას ვიზიტს აშშ საელჩოში 11 სექტემბრის ტერაქტის 8 თვის თავზე. ქ. თბილისი, 2002 წლის 11 მაისი

გენერალი ჯუმბერ სურმავა ესაუბრება აშშ ელჩს საქართველოში რიჩარდ მაილსს. 2002 წლის 11 სექტემბერი

ცენტრში: გენერალი ჯუმბერ სურმავა

საზღვაო ძალები

მარცხნიდან: გენერალ-ლეიტენანტი შაქრო წინწყალაძე, ზურაბ ჩხაიძე, გიორგი შერვაშიძე, გივი ყვარელაშვილი, დავით კობახიძე (პოლკოვნიკი), ზურაბ ზაჟალია, ვია ჩეჩელაშვილი, დავით გულუა

გენერალ ვია ჩეჩელაშვილის ვიზიტი ამერიკის შეერთებულ შტატებში

მარცხნიდან: ვია ჩეჩელაშვილი, ზურაბ უროტაძე, გურამ ქარქაშაძე

რუსეთის ფედერაციის შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილეები, გენერალ-პოლკოვნიკები პეტრე ლატიშევი და ლეონიდ შევეცოვი სტუმრად საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროში. მარცხნიდან: გენერლები ჯემალ მიქელაძე, ვია ჩეჩელაშვილი და გურამ ქარქაშაძე. ქ. თბილისი, 1999 წლის მარტი

მარცხნიდან: ვია ჩეჩელაშვილი, იოსებ ხარატიშვილი (პარლამენტის წევრი), იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი ანზორ ბალუაშვილი

ვია ჩეჩელაშვილის საფლავთან

მარცხნიდან გენერლები: თამაზ სულავა, კობა ნარჩემაშვილი, ნუგზარ გაბრიჩიძე, ჯემალ მიქელაძე და გურამ ქარქაშაძე. 1998

მარცხნიდან: შაქრო წინწყალაძე, კახა თარგამაძე, სოსო ალავეძე. 2000 09.05

მარჯვნიდან: ზურაბ ჩხაიძე, ვასილ დავითაია, დავით თოდუა

გენერალი რევაზ ფოჩხუა, დავით კაჭკაჭიშვილი (მარჯვნივ)

მარჯვნიდან: გენერლები თენგიზ შოშიაშვილი, ვასილ დავითაია, პოლკოვნიკი ზაზა ბურჯანაძე

მარცხნიდან: გენერალი ჯემალ მიქელაძე ესაუბრება რუსეთის ელჩს საქართველოში ფელიქს სტანევესკის. მარჯვნიდან: გენერლები – რევაზ ფოჩხუა, დავით თოდუა

მარჯვნიდან: ემზარ საბანაძე, გიორგი შერვაშიძე, ზურაბ უროტაძე

აკაკი ხორავას საფლავთან. რეზო ჩხეიძე, გურამ ქარქაშაძე, გოგი დოლიძე. მთაწმინდის პანთეონი. 2000 29.04

საქართველოს გენერალური პროკურორი ნუგზარ გაბრიჩიძე (ცენტრში) სტუმრად შსს აკადემიაში. 2002

მარცხნიდან: გენერალ-ლეიტენანტები გურამ ვევეტიძე, შოთა გორგოძე, ჯემალ გაბოკიძე, გენერალ-მაიორი გივი ლობჟანიძე. 2001 წლის 10 ნოემბერი

საქართველოს შსს აკადემიის რექტორატი. მარჯვნიდან: გენერალ-მაიორი ალექო ბაკურიძე, პოლკოვნიკი ჯემალ გორგიაშვილი, გენერალ-მაიორები გურამ ქარქაშაძე, გივი ლობჟანიძე, პოლკოვნიკები ზურაბ გელაშვილი, ავთანდილ ბერძენიშვილი. 2002 წლის 10 ნოემბერი

საქართველოს შს მინისტრი კობა ნარჩემაშვილი პოლიციის აკადემიაში. 2002

მარცხნიდან: კობა ნარჩემაშვილი, ლევან დოლიძე, ირაკლი მეძმარიაშვილი (საქართველოს სპორტკომიტეტის თავმჯდომარე), ჯუმბერ სურმავა, ზურაბ ჩხაიძე, შოთა ასათიანი, ზურაბ საყალია. ქ. თბილისი, 2002 წლის 1 ოქტომბერი

ონესკოს გენერალური კონფერენციის მონაწილეები. მარცხნიდან: გურამ ქარქაშაძე, ნაპოლეონ ქარქაშაძე, როინ მეტრეველი, ალექო კარტოზია, ვონა ჩოგოვაძე, ვახტანგ ყიფიანი. ქ. პარიზი, 2001 წლის 14 ოქტომბერი

ცენტრში: შს მინისტრი გენერალ-ლეიტენანტი კობა ნარჩემაშვილი, გენერალ-მაიორები თამაზ თამაზაშვილი, ზურაბ ჩხაიძე სამინისტროს ოპერატიულ ჯგუფთან ერთად პანკისის ხეობაში. 2002 წლის აგვისტო

მარცხნიდან: გენერლები შაქრო წინწყალაძე, ემზარ საბანაძე, თენგიზ შოშიაშვილი, თამაზ თამაზაშვილი

მარცხნიდან: გენერლები ირაკლი განუგრავა, ზურაბ ხაყალია, დავით სულავა. პანკისის ხეობა, 2002

თამაზ თამაზაშვილი, პოლკოვნიკი ლევან შონია

მარცხნიდან: გენერლები ირაკლი განუგრავა, ზურაბ ხაყალია სპეცრაზმელებთან ერთად პანკისის ხეობაში. 2002

მარჯვნიდან: გენერალი დემურ მიქაძე, გამოჩენილი მოქანდაკე მერაბ ბერძენიშვილი, პოლკოვნიკი შატო იოსელიანი

მარცხნიდან: გენერლები თემურ გრძელიძე, თამაზ თამაზაშვილი, ვალერი ჩხეიძე, პოლკოვნიკი ვაჟა შაიშმელაშვილი. პანკისის ხეობა, 2002

საერთაშორისო კლასის
სპორტის ოსტატი
სამბოში (1970) და
ძიუდოში (1971).
ევროპის ორგზის
ჩემპიონი (1973, 1975),
მსოფლიო პირველობის
მესამე პრიზიორი
(1973), სსრკ სამგზის
ჩემპიონი (1968, 1970,
1973), საერთაშორისო
ტურნირებში
მრავალჯერ
გამარჯვებული

საერთაშორისო კლასის
სპორტის ოსტატი
კლასიკურ ჭიდაობაში.
მსოფლიო თასის
მფლობელი (1974),
სსრკ ჩემპიონი (1971),
საქართველოს შვიდგზის
ჩემპიონი, საერთაშორისო
ტურნირებში
მრავალჯერ
გამარჯვებული.
საქართველოს
დამსახურებული
მწვრთნელი

გენერალ-მაიორი გენერალ-მაიორი
შენაბელი ფიცხელაური ბიჭი ყვარელაშვილი

საერთაშორისო ტურნირში (ძიუდო)
ოლიმპიური და მსოფლიო პრიზიორ კიმ
ინ ისთან გამარჯვებული შენგელი
ფიცხელაური. ქ. თბილისი, 1973

შს მინისტრის მოადგილე გურამ
ქარქაშაძე გადასცემს პრიზს აკადემიის
რექტორს შოთა გორგოძეს. 1997

საერთაშორისო ტურნირში
(თავისუფალი ჭიდაობა)
მსოფლიო ჩემპიონ იაპონელ
აბესთან გამარჯვებული გვი
ყვარელაშვილი. ქ. ტოკიო, 1970

მარცხნიდან: პოლკოვნიკი ვალიკო როგავა,
ეროვნული სტადიონის დირექტორი ვაჟა ფლენტი,
გენერალი რობინ ზონ თუშურაშვილი,
პოლკოვნიკი შერაბ ლუღუშაური. 1989 23.09

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ხელმძღვანელობა თბილისის
ბორის პაიჭაძის სახელობის ეროვნულ სტადიონზე. 1997 წლის 9 ნოემბერი

მარცხნიდან:
გენერლები
რომან გვენცაძე,
ლევან
შარაშენიძე,
შოთა გორგოძე

მარცხნიდან: ბორის პაიჭაძე, ედუარდ
შვეარდნაძე, ნოდარ ახალკაცი, გურამ
ენუქიძე. 1980

მარჯვნიდან: დემურ მიქაძე, ჯემალ მიქელაძე,
გივი კვანტალიანი, გელა ლანჩავა

გენერლები: რობინზონ თუშურაშვილი, გივი
ყვარელაშვილი, პოლკოვნიკი პავლე ნიორაძე

**სპორტსაზოგადოება
„დინამოს“ მესვეურები**

გურამ ქარქაშაძე
ალექსანდრე ჩივაძესთან და
კოტე მახარაძესთან ერთად.
ქ. კარდიფი (უელსი), 1995

მარცხნიდან: დემურ მიქაძე, გიორგი
ბიჭაშვილი, გივი კვანტალიანი, გივი
ნაცვლიშვილი

საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციის
პრეზიდენტი ნოდარ ახალკაცი და
ფედერაციის აღმასკომის წევრი გურამ
ქარქაშაძე სტუმრად იტალიის ფეხბურთის
ეროვნულ ფედერაციაში. ქ. პერუჯა, 1996

მარცხნიდან: ჯემალ მიქელაძე,
სსსრ სპორტკომიტეტის
თავმჯდომარე ნუგზარ ენდელაძე,
გრიგოლ შონია.
1989 წლის 27 აპრილი

გენერლები: რობინზონ
თუშურაშვილი, დავით ზეიციძე

მარჯვნიდან: გენერალი რომან
გვენცაძე, პოლკოვნიკები მერაბ
ლუღუშაური, გრიგოლ შონია,
ვალიკო როგავა

საზეიმო აღლუმი

შს მინისტრი
 კობა ნარჩემაშვილი

**აკადემიის
 კურსსანტემს
 მიესალმებიან:**

თავდაცვის ეროვნული აკადემიის რექტორი,
 გენერალ-ლეიტენანტი ომარ ლეკვიშვილი

საქართველოს შსს აკადემიის რექტორატი და პროფესორ-
 მასწავლებელთა შემადგენლობა

შსს აკადემიის
 რექტორი
 გურამ ქარქაშაძე

საქართველოს პროკურორი
 ნუგზარ გაბრიჩიძე

მარჯვნიდან: ელდარ გენძეხაძე, გია შერვაშიძე, კახა ბაკურაძე, კობა ნარჩემაშვილი, ზურაბ ურულაძე, რობინზონ
 თუშურაშვილი, ჯემალ გახოკიძე, ზურაბ ჩხაიძე, გურამ ქარქაშაძე, ჯუმბერ სურმაგა

საქართველოს პოლიციის დღისადმი მიძღვნილი აღლუმი
რესპუბლიკის მოედანი, 2002 წლის 10 ნოემბერი

მარშზე საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს აკადემიის კურსანტები

ზურაბ ჩხაიძე, გურამ ქარქაშაძე.

საქართველოს შს
მინისტრი, გენერალ-
ლეიტენანტი კობა
ნარჩემაშვილი,
გენერალ-მაიორი
გურამ ქარქაშაძე

შსს ორკესტრის ხელმძღვანელი
ვიცე-პოლკოვნიკი ნინა
ფელტუხინა და შინაგანი ჯარების
სარდალი, გენერალ-მაიორი
გიორგი შერვაშიძე

ტელეინტერვიუ გენერალ-ლეიტენანტ შოთა
გორგოძესთან, პოლკოვნიკ ვია ყურამვილთან,
გენერალ-მაიორ ილია წულუკიძესთან

მარჯვნიდან: გენერლები როლანდ ლიპარტელიანი, შოთა
ასათიანი, გურამ ქარქაშაძე, შოთა გორგოძე, ზურაბ ზაფალია,
დავით თოდუა, პოლკოვნიკი ვია ბერაძე

დაღუპულ პოლიციელთა მემორიალთან

საქართველოს იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველები, იუსტიციის გენერლები

გვარი, სახელი,
გამის სახელი,
პირითადი თანამდებობა

საქმიანობის წოდება,
მინიჭების თარიღი

დაბადების,
ბარდამაღობის (დაკარგვის)
აღბილი, თარიღი

არკადი გუშენი
მამით მუსაფას კა

იუსტიციის მე-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
1977 12.08

დიდი სამამულო ომის მონაწილე.
აფხაზეთის ასსი იუსტიციის მინ-
ისტრი: 1954-57, აფხაზეთის ასსი
პროკურორი: 1962-77. აფხაზეთის
ასსი უმაღლესი სასამართლოს
თავ-ხე: 1978 17.01 - 1992.

სსსრ დამსახურებული იურისტი
1975 14.05
ორდენი-2 მედალი-7 ანუგა
გულაუთა

ასათიანი
შოთა ოთარის კა

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი: 2001 29.05
პოლიციის
გენერალ - მაიორი
2002 22.01

საქართველოს უზენაესი სასა-
მართლოს წევრი: 1991-2000,
იმავსიხუცად სამხედრო საქმეთა
სასამართლოს კოლეგიის შემად-
გენლობის თავმჯდომარის მოადგ-
ილე: 1993-98. საქართველოს გენ-
ერალური პროკურორის მოადგილე:
2001 23.02-07.12. საქართველოს
მინისტრის საქმეთა მინისტრის
მოადგილე: 2001 05.12-დან.

საქართველოს მე-2 კლასის
მოსამართლე: 1992
ორდენი-2 ქუთაისი

ბაგდიანი
ჯაფლეთ გიორგის კა

იუსტიციის მთავარი
სახელმწიფო მრჩეველი
1994 12.12

ქ. ქუთაისის პროკურორი: 1986-91,
საქართველოს რესპუბლიკის გან-
ერალური პროკურორი: 1993-2001.
(საქ. გენერალური პროკურორის
მოვალეობის შემსრულებელი: 1993
10.09 - 1994 26.04).

იურიდიულ მეცნიერებათა
კანდიდატი: 1975 20.10
საქართველოს I-ლი კლასის
მოსამართლე საგარეო

ბალაშოვი
ანზორ კონსტანტინის კა

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი: 1994 20.05
საგანგებო და
სრულყოფილებიანი დესპანი
2002 16.06

საქ. გენერალური პროკურორის
მოადგილე. I მოადგილე: 1993
28.10-2001 13.01, გენპროკურორის
მოვალეობის შემსრულებელი:
2001 თებერვალი. საგანგებო და
სრულყოფილებიანი დესპანი ისხა-
ლის სახელმწიფოში: 2002 16.06-
დან.

ორდენი-1 მედალი-3 ქუთაისი

ბ ე რ კ ა ნ ი უ ვ ი ლ ი
 ავალა ავიფანას ქა

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. მსახურობდა იუჩისტის სპეციალობით: 1938 10.09-დან. **სსსრ პაროპრორი: 1961-70.** სსსრ უმაღლესი საბჭოს პედაგოგიური იუჩიდიელი გან-ბის გამგე: 1970-79.

იუსტიციის მე-2 კლასის სახელმწიფო მრჩეველი
 1912 1988
 10.07 11.03
1961 17.07

სსსრ დამსახურებული იურისტი
1966 20.02

ორდენი-3 მედალი-16 ფარცმა ჩოხატაური თბილისი

ბ ი წ ა ძ ე
 გაღარი რევაზის ქა

შთაპარი სამხედრო პაროპრორი - საქართველოს გენერალური შოკუხის მოადგილე: 1997-2001, საქართველოს გენერალური შოკუხის I მოადგილე: 2001 10.12-დან.

იუსტიციის გენერალ - მაიორი
 1960 27.04
1998 14.11

იურიდიულ მეცნიერებათა კანდიდატი: 1991

ორდენი-1 მედალი-3 ცხრუკვეთი კიათურა

ბ ი წ ა ძ ე
 გრიგოლ სამსონის ქა

აჭახის ასხი შოკუხი: 1945-49, ქ. თბილისის შოკუხი: 1949-53, (ქ. თბილისის ოქის შოკუხი: 1951-53). სსსრ შოკუხის I მოადგილე: 1953-1974.

იუსტიციის მე-2 კლასის სახელმწიფო მრჩეველი
 1909 1981
 17.04 17.12
1970 20.04

სსსრ დამსახურებული იურისტი
1966 12.05

ორდენი-4 მედალი-5 ცხრუკვეთი კიათურა თბილისი

ბ ო რ რ ს ა ძ ე
 გოღარაძე გრიგოლის ქა

სსსრ შოკუხატუხის სისტემაშია 1962-დან. აჭახის ასხი: შოკუხი : 1974-84, უმაღლესი სასამართლოს თავ-იე: 1984-86, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს წევრი: 1999-დან.

იუსტიციის მე-3 კლასის სახელმწიფო მრჩეველი
 1939 19.08
1974 20.10

აჭარის ასსრ დამსახურებული იურისტი: 1989 19.08

ორდენი-1 მედალი-3 თურგეთი

ბ უ დ ა ღ ა უ ვ ი ლ ი
 ააკი ალაშვილის ქა

სსსრ, საქ. ხეხ. შოკუხატუხის საგამოძიებო ნაწილის, სამართლებრივი უფხის: 1988-92, ქ. თბილისის შოკუხის I მოადგილე: 1999 30.11-2002 19.06. საქართველოს შოკუხატუხის საგამოძიებო ნაწილის უფხის: 2002 19.06-დან.

იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი
 1947 01.01
1992 02.07

ორდენი-1 მედალი-3 თბილისი

თ ლ ა კ ვ ა ქ ი
ლარი ბარბაქაძე

იუსტიციის მე-2 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
1977 09.08

1935
20.08

1989
14.01

ქ. თბილისის ჰოჯეჰოხი: 1973-74.
სსსრ აროპაროტი: 1976-78.
ბელოჩხისის სსხ ჰოჯეჰაქუხის
სამმართველოს უფროსი: 1980-85.
სსსხ იუსტიციის მინისტრის
მოადგილე: 1979-80.

სსსრ დამსახურებული იურისტი
1988 25.10

მედალი-5 მთისპირი
ოზურგეთი თბილისი

თ ვ ა ლ ა ვ ა ქ ი
გიორგი გიორგისძე

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
2002 14.05

1973
23.09

საქართველოს ჰოჯეჰაქუხის
სისტემაში მსახურობს 1995-დან.
საქართველოს გენერალური
ჰოჯეჰოხის მოადგილე: 2001
17.12-დან.

თბილისი

თ ო რ დ ი ნ ა ვ ა
რუსლან ლავითაშვილი

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
2001 25.05

1959
24.07

აფხაზეთის ავტონომიური რეს-
პუბლიკის სოხუმის რეგიონის
სამხედრო ჰოჯეჰოხი: 1993
10.09-1998 25.09, იუსტიციის
მინისტრის I მოადგილე: 1998
04.08-2002.

მედალი-2 სოხუმი

თ ო უ ვ რ ი ქ ი
მიხეილ ვაშვილი

იუსტიციის მე-2 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
1958 01.03

1904
07.11

1982
25.02

მოსკოვის ოქრის მთ. ახიტიის
მოადგ.: 1935-39, მთ. ახიტიი:
1939-41, სსსხ სახელმწ. ახიტიი:
1949-53, სსსხ სახ. უმცხოვრის
მინისტრი: 1953-54.
სსსრ აროპაროტი: 1954-61.
სოცუხუნველყოფის მინისტრი:
1961-72.

სსსრ დამსახურებული იურისტი
1960 18.02

ორდენი-2 მედალი-5 ქვიშაქალი
აბაშა თბილისი

თ უ ნ გ ი ა
სარგის კიკიაშვილი

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
1997 14.10

1936
10.05

აფხაზეთის ავტონომიური რეს-
პუბლიკის შინაგან საქმეთა მინ-
ისტრი: 1996-97, იუსტიციის მინ-
ისტრი: 1997 18.05-2002 20.09.

ორდენი-2 მედალი-8 რეგოშემწელო
გალი

იოსელიანი
 ვლადიმერ ვარაზის ძე

იუსტიციის მე-3 კლასის
 სახელმწიფო მრჩეველი
 1978 12.12

1927 06.08 1996 18.10

სსსრ დამსახურებული იურისტი
 1982 12.05

სსსხ ჰიმუჯიხის მოადგილე:
 1978-86.

ორდენი-2 მედალი-4 მოსკოვი თბილისი

კვარაცხელია
 ივანე სვამაიაძის ძე

იუსტიციის მე-3 კლასის
 სახელმწიფო მრჩეველი
 1946

1908 15.03 1961 17.10

სსსხ ჰიმუჯიხის მოადგილე:
 1939-1946.

მედალი-2 სოხუმი სოხუმი

კვიციანი
 ვახტანგ მინაიას ძე

იუსტიციის მე-3 კლასის
 სახელმწიფო მრჩეველი
 1974 20.10

1936 15.09

სსსხ სამხეთ ოსეთის ავტონ.
 ოქის ჰიმუჯიხი: 1974 20.02-
 1978 27.06, საქ. ჰიმუჯიხის
 განყოფილების, სამმართველოს
 უფროსი: 1978 27.06-2002 10.06.
 საქ. გენ. პროკურატურის აპარატის
 უფროსის მოადგ.: 2002 10.06-
 დან.

ორდენი-1 მედალი-4 ბათუმი

კვიციანი
 აპოლონ კონსტანტინის ძე

იუსტიციის მე-3 კლასის
 სახელმწიფო მრჩეველი
 1990 25.10

1938 29.07

სსსხ იუსტიციის მინისტრის
 მოადგილე: 1981-89, აფხაზეთის
 ასსხ ჰიმუჯიხი: 1989 24.05 -
 1993 20.04.

იურიდიულ მეცნიერებათა
 დოქტორი: 1991 16.06

მედალი-2 ათარა ოჩამჩირე

კობერიძე
 კახა გივის ძე

იუსტიციის სახელმწიფო
 მრჩეველი
 2001 29.05

1965 31.01

საქართველოს გენერალური პროკუ-
 რატურის სამმართველოს უფროსი:
 1995-2001, საქართველოს იუს-
 ტიციის მინისტრის მოადგილე:
 2001 25.10-დან

ორდენი-1 მედალი-2 რუსთავი

კ კ კ კ კ
კოტა ალექსანდრე კე

იუსტიციის სახელმწიფო 1952
მრჩეველი 13.06
2001 10.08

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სამმართველოს უფროსი: 1990-2000, საქ. იუსტიციის დეპარტამენტის უფროსი: 2001 22.05-23.09. საქართველოს მსს მთავარი სამმართველოს უფროსის მოადგილე: 2002-დან.

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
2003 21.02

ორდენი-1 მედალი-2 კლდე ახალციხე

კ კ ლ უ ა
თაყაი ვიხაილიძე კე

იუსტიციის მე-3 კლასის 1949
სახელმწიფო მრჩეველი 04.01
1987 03.06

სსსხ ჰოჯუხიძის მოადგილე: 1985 16.08-1988 27.04, საქ. გენერალური ჰოჯუხიძის მოადგილე: 1997 24.12-2001 28.03. საქ. იუსტიციის ჰოჯუხიძის: 2001 28.03-დან.

ორდენი-1 მედალი-1 სენაკი

კ უ ლ ა უ ვ ი ლ ი
ბარიალ ნიკოლოზი კე

იუსტიციის სახელმწიფო 1947
მრჩეველი 08.09
1994 03.05

საქართველოს იუსტიციის მინისტრის I მოადგილე: 1990-2000.

იურიდიულ მეცნიერებათა
კანდიდატი
1982 07.07

მედალი-2 ვახუშტის
გურჯაანი

ლ ა ც უ ზ ბ ა ი ა
ანგორ შოთას კე

იუსტიციის სახელმწიფო 1948
მრჩეველი 14.05
1993 14.06

სსსხ შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემაში მსახურობდა გამომძიებლად: 1974-75. სსსხ ჰოჯუხაძის საგამომძიებო სამმართველოს უფროსის მოადგილე: 1986-88, საოხგანოზაციო გან. ბის უფროსი: 1988-90, აფხაზეთის ახ. ჰოჯუხიძის: 1993 20.04-დან.

ორდენი-2 მედალი-1 ოქუმი გალი

ლ კ მ ი ნ ა კ ი
ალექსანდრე ირაკლიძე კე

იუსტიციის მე-3 კლასის 1912 1992
სახელმწიფო მრჩეველი 16.01 30.05
1947 16.07

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. სსსხ ჰოჯუხიძის მოადგილე: 1947 28.01-1953 14.12, აფხაზეთის ახსხ ჰოჯუხიძის: 1953 14.12-1956 06.02, ეწეოდა ლიტერატურულ მოღვაწეობას.

სსსრ დამსახურებული იურისტი
1976 10.04

ორდენი-2 მედალი-8 ცხემლისხილი ოზურგეთი თბილისი

ლ **ო** **მ** **ი** **ქ** **ე**
მიხაილ ჟარაშანის ძე

იუსტიციის მე-2 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
1951 19.12

1899 03.12 1977 30.08

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. ამიეჩავჯასნიის ჩინიგზის სამხედრო ჰოჯუჰოხი: 1947-49, სსსრ უმაღლესი სახამატილოს თავ-ჩე: 1949-51, 1957-59. სსსრ პროკურორი 1951 - 1953. სსსრ იუსტიციის მინისტრი: 1955-1957.

სსსრ დამსახურებული იურისტი
1959 18.05

ორდენი-2 მედალი-5 ლიჩი საჩხერე თბილისი

მ **ა** **ნ** **ჯ** **ა** **ვ** **ი** **ძ** **ე**
შალვა ვახაგვის ძე

იუსტიციის მე-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
1951 12.12

1916 25.01 1980 04.12

დიდი სამამულო ომის მონაწილე. სსსრ ჰოჯუჰოხის მოადგილე: 1951 11.11 - 1956 06.09

სსსრ დამსახურებული იურისტი
1976

ორდენი-1 მედალი-5 ანაგა — სიღნაღი თბილისი

მ **ა** **ჭ** **ა** **ვ** **ა** **რ** **ი** **ა** **ნ** **ი**
სიმონ ვახაგვის ძე

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
1998 06.04

1943 25.04

ქ. ხესთავის ჰოჯუჰოხი: 1991 09.04-1994, ქვემო ქახთის. საქართველოს ჰოჯუჰატუხის სა-ოლქო ჰოჯუჰოხი: 1994 15.12-დან.

ორდენი-1 მედალი-2 ჩიხა საჩხერე

მ **ა** **ნ** **ა** **რ** **ა** **ძ** **ე**
თენგიზ იაკოვის ძე

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
1999 29.05

1951 05.01

საქ. ჰოჯუჰატუხის სამმართველოს უფროსი: 1993 28.12-1999 21.11, ქ. თბილისის ჰოჯუჰოხი: 1999 21.11-დან.

ორდენი-1 მედალი-1 თბილისი

მ **ე** **ფ** **ა** **რ** **ი** **შ** **ვ** **ი** **ლ** **ი**
აია ღავითის ძე

იუსტიციის მთავარი
სახელმწიფო მრჩეველი
2001 29.05

1959 07.06

საქ. პაჩღამენტის იუხიდედ საჯი-ოთხთა კანონიერების და ადმ. ხე-ფოხმების კომიტეტის თავ-ჩე: 1999-2001.

იურიდიულ მეცნიერებათა კანდიდატი, დოცენტი: 1988, საქართველოს უმაღლესი კლასის მოსამართლე: 1999

საპარტოვლოს განერალური პროკურორი: 2001 13.02 - 2001 01.11.

ბაღდათი

ვ ე ტ რ ო ს ი ა ნ ი
სარგო მარაოვის კა

იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი
2001 17.08

საქართველოს ჰესპედიკის იუსტიციის სამინისტროს სამმართველოს უფროსი: 1991-94, საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს დეპუტატის თავსზე: 1994-დან. მხავალი იუხიდიელი ნიგნის ავტოხი.

თბილისი

ვ რ ა ვ დ ი ნ ი
ვლადიმერ მათის კა

იუსტიციის მე-3 კლასის სახელმწიფო მრჩეველი
1921 12.10 1977 08.04

დიდი სამამულო ომის მონაწილე, სსსრ ჰომოჯოხიის მოადგილე: 1962-70.

სსსრ დამსახურებული იურისტი
1971 16.08

რილსკი კურსკის ოლქი რუსეთი

ორდენი-1

მედალი-4

თბილისი

შ ლ ე ნ ბ ი
რაშაჟ სარგოს კა

იუსტიციის მე-3 კლასის სახელმწიფო მრჩეველი
1950 17.03 1990 26.10

ქ. ბათუმის ჰომოჯოხი: 1980 27.02-1987 11.02, აჭაჩის ახსი ჰომოჯოხი: 1989-92, საქ. გენერალური ჰომოჯოხიის სამმართველოს უფროსი: 1992 04.07-დან.

ორდენი-1

მედალი-2

მილისი ქედა

რ ა ზ მ ა ძ ე
ვასტანგ ააოლონის კა

იუსტიციის მე-2 კლასის სახელმწიფო მრჩეველი
1930 05.02 1985 05.12

ქ. თბილისის ჰომოჯოხი: 1974-80, სსსრ პროკურორი: 1985-90, საქართველოს რესპუბლიკის ვანერალური პროკურორი: 1990 17.12-1991 25.11, 1992 03.01-24.11. საქართველოს ჰაიქამენტის ნეჰი: 1999-დან.

იუსტ. მთ სახელმწ. მრჩეველი: 1992
სსსრ დამსახურებული იურისტი
1981 21.05

სსრპ პროკურატორის სავაბიო მუშაკი: 1986

ორდენი-1

მედალი-5

ზედა შავრა ამბროლაური

რ ა მ ი შ ვ ი ლ ი
ვაჟა აგროსის კა

იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი
1945 22.01 1994 31.07

საქ. იუსტიციის მინისტრის მოადგილე: 1994-98. საქ. თავდაცვის მინისტრის მოადგილე: 1999 25.05-დან. სსსრ ეხმუნელი ავადემიის სავატომ ნეჰი: 1996 20.06.

გენერალ - მაიორი
2000 26.12

ორდენი-2

მედალი-2

საგურამო მცხეთა

რ ა უ ა ვ ა
ივანე ნარიკის ძე

იუსტიციის მე-3 კლასის სახელმწიფო მრჩეველი
1944 13.10

1902 08.11 1970 02.08

ე.წ. "მგერელთა საქმეთა" დაკავშირებით იყო დაპატიმრებული
1951 10.11-1953 13.04

სსსხ ჰომუჯიხის მოადგილე: 1944-51.

ორდენი-2 მედალი-2 კორცელი ზუგდიდი რეაბილიტირებულია თბილისი

რ ვ ა ზ ი ვ ვ ი ლ ი
გიორგი (გივი) ილიას ძე

იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი
2002 14.05

1957 17.12

სსსხ ჰომუჯიხის სისტემაში მსახურობს 1985 28.08-დან. საქ. გენერალის ჰომუჯიხის ჯანჯიბის სამმართველოს უფროსი: 2001 06.03-დან.

თბილისი

რ ო ი ნ ი ვ ვ ი ლ ი
გრიგოლ (გივი) ვასილის ძე

იუსტიციის მე-3 კლასის სახელმწიფო მრჩეველი
1967 16.06

1928 25.06 2002 03.06

სსსრ დამსახურებული იურისტი
1982 16.11

სსსხ ჰომუჯიხის მოადგილე: 1963-70, საქ. ადვოკატთა კოლეგიის პრეზიდიუმის თავმჯდომარე: 1973-91.

ორდენი-2 მედალი-2 უკული ჩოხატაური თბილისი

გ ა კ ი კ ე
არონ არვილას ძე

იუსტიციის მე-2 კლასის სახელმწიფო მრჩეველი
1970 20.04

1907 22.12 1976 03.08

სსსრ დამსახურებული იურისტი
1966 12.05

ქ. ბათუმის ჰომუჯიხი: 1941 26.05-1945 17.04. აჭაის ასსხ იუსტიციის მინისტრი: 1945-51. აჭაის ასსხ ჰომუჯიხი: 1951-59, ქ. თბილისის ჰომუჯიხი: 1961-70.

სსსრ პროკურორი: 1970-76.

ორდენი-2 მედალი-4 ჯუმათი ოზურგეთი თბილისი

გ ა ლ ა ნ ა ძ ე
ილარიონ (ვალიკო) ილარიონის ძე

იუსტიციის მე-2 კლასის სახელმწიფო მრჩეველი
1946 23.09

1894 1974 27.07

სსსრ მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწე: 1946, პროფესორი: 1933

დალესტის ასსხ საგანგ. კომ. თავ-ი: 1920-21. სსსხ შს სახეომის მოადგ.: 1921-24. ქაჩო. გაეხო. სამხ. სკოლის უფ.: 1925. იუსტიციის სახეომის მოადგ.: 1926-28, სსსხ უმაღლესი სასამართლოს თავ-ი: 1928 18.10-დან.

სსსრ პროკურორი: 1936-46. თსუ იურიდ. ფაკ-ტის დეკანი: 1933-36, 1946-დან.

ორდენი-6 მედალი-5 ჩიხა საჩხერე თბილისი

გ ა ლ ი ა უ ვ ი ლ ი
აღმსახურებელი გვირაგინის კაპიტანი

იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი
1947 03.11
1994 03.05

იურიდიულ მეცნიერებათა
კანდიდატი
1977 14.07

სსსხ, საქართველოს იუსტიციის
მინისტრის მოადგილე: 1988-99.

გორი

გ უ ლ უ ვ ი
თავაზ სარგოს კაპიტანი

იუსტიციის მე-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
1940 18.09
1989 17.01

ქ. თბილისის ჰოჯეხოხი: 1986
26.12-1990 14.12, საქ. იუსპ.
ჰოჯეხატეხის გან-ბის უფროსი:
1990-91, ქ. თბილისის დიდუბის
რაიონის ჰოჯეხოხი: 1992-99, ქ.
თბილისის ხეგონული ტრანსპორტის
ჰოჯეხოხი: 1999 22.12-დან.

თბილისი

ფ უ რ ც ხ ვ ა ნ ი ძ ე
პირველი ჯარისკაცი

იუსტიციის მე-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
1901 10.07 1984 08.06
1947 20.05

დიდი სამამულო ომის მონაწილე.
სსსხ შსს თანამშ.: 1922-24, სსსხ
ჰოჯეხოხის I მოადგ.: 1947-51, (სსსხ
ჰოჯეხოხის მოვალეობის შემსრულებელი:
1951 10.11-25.12) სსსხ უმაღლესი
სასამართლო თავ-იუ: 1951
15.12-1954 14.03, თბუ ექანი, ჯათ-
უფლის გამგე: 1945-დან, იუხიდიუ
მეცნიერებათა დოქტორი: 1961 14.06,
ჰოჯეხოხი: 1964 18.10.

სსსრ მეცნიერების დამსახურებული
მოღვაწე: 1967 29.11
სსსრ დამსახურებული იურისტი: 1963
სსსრ საპატიო მოღვიწიონერი: 1971 19.11

ორდენი-2 მედალი-8 ქუთაისი თბილისი

მ ა ვ თ ა რ ა ძ ე
ნაზარ კონსტანტინეს კაპიტანი

იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი
1937 18.02
2000 30.05

სსსხ შსს სამსახურელებს უფროსი:
1972-87, საქ. გენერალური
ჰოჯეხატეხის სამსახურელებს
უფროსი: 2000-2002, საქ. გენერალური
ჰოჯეხატეხის აპარატის
უფროსი: 2002 11.07-დან.

ორდენი-1 მედალი-9 თბილისი

მ უ რ დ ა ძ ე
მიხეილ ჯარისკაცი

იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი
1937 10.04 1993 10.03
1992 02.09

ქ. ხუთავის ჰოჯეხოხი: 1987-90,
ქ. თბილისის ჰოჯეხოხი: 1990-
1993 10.03.

იურიდიულ მეცნიერებათა
დოქტორი: 1989 14.04
პროფესორი: 1992

სსსრ პროკურატორის საპატიო მუშაკი: 1982 10.12 სურამი ხაჭაბუძე თბილისი

(ტრავიკულად დაიღუპა)

ყ ვ ა რ ე ლ ა ვ ვ ი ლ ი
ვივი ვიორკის კე

საქ. შსს სამმართველოს, დეპუტატ-მენეჯის უფროსი: 1987-2000, საქ. იუსტიციის სამინ. დეპუტატ-მენეჯის თავმჯდომარე: 2000 01.01-2000 02.10. იუხიდიუ მუცნიეხებათა ჯანდიდატი: 1998.

იუსტიციის
გენერალ - მაიორი 1945
2000 01.01
პოლიციის
გენერალ - მაიორი 05.09
1994 12.04

ორდენი-3 მედალი-5 ყვარელი

ყ ი ვ ი ა ნ ი
რევაზ (სოსო) ვიპორკის კე
ჰოჯუჩაქუჩის სისტემაშია 1952 17.12-დან. ამიეჩაქუჩასიის. ტანსპორტის ჰოჯუჩოხი: 1980-91. საქ. ხესპუბლიკის გენეჩაქუჩი ჰოჯუჩოხის მოადგილე. I მოადგილე: 1991 13.02-1999 20.11, საქ. პაქილამენჯის ნეჯი: 1999-დან. საქაქუჩეღოს სამედიცინო-სოციალუქ მუცნიეხებათა აქადემიის სპაქტიო აქადემიეღოსი: 1998.

იუსტიციის მე-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი 1927
1985 05.12

სსსრ დამსახურებული იურისტი 1975

ორდენი-2 მედალი-2 ზესტაფონი

ყ ვ რ ა ვ ვ ი ლ ი
ვახვანავ არსენის კე

დიდი სამამეღო ომის მონაქილე, სსსრ იუსტიციის ვინისბრი: 1947-48. სსსხ ჰოჯუჩოხის I მოადგილე: 1952-53.

იუსტიციის მე-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი 1918
1958 10.02

სსსრ დამსახურებული იურისტი 1982 16.09

ორდენი-1 მედალი-6 ქუთაისი

ვ ა რ ა ვ ვ ე ნ ი კ ე
ვიპორკ არიგოს კე

სსსხ ჰოჯუჩოხის მოადგილე: 1978-85, I მოადგილე: 1985 16.08-1987 22.05, სსსრ. სპარტოვეღოს რესპუბლიკის იუსტიციის ვინისბრი: 1987-90. საქ. ხესპ. პაქილამენჯის იუხიდიუქი უომისიის თავ-ხე: 1992-93.

იუსტიციის მე-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი 1937
1981 14.05
1993 04.10

მსოფლიოს იურისტთა ასოციაციის
საპატიო წევრი: 1990

ორდენი-1 მედალი-3 თბილისი თბილისი

ვ მ ნ ი ა
ვლადივერ იაკოვის კე

აქხაზეღის ასხ იუსტიციის სანჯომი და ჰოჯუჩოხი: 1926-28, ამიეჩაქუჩასიის სღსხ ჰოჯუჩოხის მოადგილე: 1933-36. სსსრ აროქუჩოქი: 1946-51.

იუსტიციის მე-2 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი 1898
1946 27.09
15.02 1979 02.06

ე.წ. "მეგრელთა საქმესთონ"
დაქაქუჩირებოთ იუო
დაპატიმრებული
1951 10.11-1953 13.04

ორდენი-3 მედალი-2 ხუფუშქური რეაბილიტირებულია სოზუმი
ვალ.

ზ ვ ი ა ვ ვ ი ლ ი
ზვავარ სვთისოს ქა

იუსტიციის მე-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
1988 19.10

პროკურორის სისტემაშია 1977
21.03-დან. ქ. თბ. უიხოვის ხ-ნის
პროკურორი: 1979-85, საქ. ცხ. კვ
ადმინისტრაციის გან-ბის გამგის
მთადგ.: 1985-87, სსსხ პროკურორ-
ის I მთადგ.: 1987-91, საქართვე-
ლოს ტრანსპორტის პროკურორი:
1995 03.04-დან.

ორდენი-1 მედალი-3 თბილისი

ზ ვ ვ ა ნ ა ვ ვ ი ლ ი
ალექსანდრე ამირანის ქა

იუსტიციის
გენერალ - მაიორი
1935 2000
23.07 13.04

სსსრ იუსტიციის მინისტრი: 1976-87.
მთავარი სამხედრო პროკურორი-
საქართველოს გენერალური
პროკურორის მთადგირე: 1992
30.11-1994 31.07. თსუ-ს პრფე-
სორი: 1998.

იურიდიულ მეცნიერებათა
დოქტორი
1997 21.06

ორდენი-2 მედალი-4 თბილისი

რ ი ბ ლ რ ვ ი
ლიბერი სამსონის ქა

იუსტიციის მე-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
1989 06.07

სსსხ პროკურორის მთადგირე:
1988 27.04-1991 04.12, საქ. უსე-
ნაეი სასამართლოს წევრი: 1991-
92, 1996-2000. საქ. პრეზიდენ-
ტის წევრი: 1992-95. იურიდიულ
მეცნიერებათა კანდიდატი: 1969
22.12. საქართველოს I კლასის
მოსამართლე: 1991.

სსსრ დამსახურებული იურისტი
1987 09.10

სსრ პროკურატურის საპატიო
მუშაკი: 1988 05.04

ორდენი-1 მედალი-2 ახალიცი
წალკა

ქ ა გ ა ნ ი ა
გივი ვლადიმერის ქა

იუსტიციის
გენერალ - მაიორი
1928 18.11
1994 19.05

სსსხ შსს სისტემაში მსახურობ-
და 1958 30.30-1964 19.02. სსსხ
პროკურორის სისტემაშია 1964 20.02-დან.
ქ. ხუბთაის პროკურორი: 1977
21.08-1979 10.11, საქ. მთავარი
სამხ. პროკურორის I მთადგირე:
1992 20.07-1997 24.04.

ქუთაისი

ჭ ი ლ ა ვ ვ ი ლ ი
პარლან ნიკოლოზის ქა

იუსტიციის მე-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
1977 04.11

1950-77 მსახურობდა სსსხ სახ-
ელმწიფო უშიშროების სამინისტ-
როში, კომიტეტში. სსსხ
პროკურორის I მთადგირე: 1977
14.03-1981 29.12. საქ. სახელმ-
წიფო უშიშროების მინისტრის
კონსულტანტი: 2000-დან.

ორდენი-1 მედალი-12 მარტყოფი
გარდაბანი

ჭ უ მ ზ უ რ ი ძ ე
თაბაა უნას ქა

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
2001 29.05

იმეხუთის სამხაეო ჰომუეხიი:
1995 17.02-2001 01.03, საქ. გენ-
ეხაღეი ჰომუეხაღეიის საგამო-
მეებო ნანიღის უღეიისი: 2001
01.03-2002 18.06.

ორღენი-1 მეღალი-1 ქუთაისი

ს ე ს უ რ ი ა ნ ი
ჯონი გრიგოღის ქა

იუსტიციის მთავარი
სახელმწიფო მრჩეველი
1999 24.07

საპართვალის რესპუბლიკის.
საპართვალის იუსტიციის მინისტრი:
1990-92, 1999-2000,
საქათვეღის ჰეზიდენტიის სა-
პაღღამენტი მღეიანი: 1995-99,
2000-2001, საქათვეღის საკონ-
სტიტუციო სასამაღტღის თავმჯ-
ღომაღე: 2001 10.07-ღან.

უმიღღესი საკვალღეიკაციო კლასის
მოსამართღე: 2001 28.07
პროფესორი: 1994 15.01
საქართვეღის მეცნიერებათა იკად.
წვერ-კორესპონდენტი: 2001 28.12

ღაიღაში
კავერი

ს უ ჯ ა ძ ე
გოღარიკი უოთას ქა

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
1994 03.05

საქ. ჰესპეღღეიის იუსტიციის მინ-
ისტრის მთადღღე: 1993-94, ქ.
თბიღღისის მს მთავაღი სამ-
მაღტვეღის ნაღმომადღენღის
მთადღღე ქ. მოსკოვის მს მთავაღ
სამმაღტვეღოში: 1994-95.
ღესუთის ჟეღეღაღეიის მსს პასუხ-
ისმგებღეი თანამშღომეღი: 1996-
ღან.

მეღალი-2 ქუთაისი

ჯ ა ნ ყ ა რ ა უ ს ი ლ ი
ვაჟა რევაზის ქა

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
2002 14.05

საქათვეღის ჰომუეხაღეიის გენ-
ეხაღეი ინსპექციის უღეიისი:
2000 03.08-ღან.

იურიღღულ მეცნიერებათა
კანღიღატი
1986

მეღალი-1 ღეღოღღის
წყარო

ჯ ა ნ ჯ ღ ა ს ა
სარღონი პორღიღას ქა

იუსტიციის მე-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
1943 16.11

სსსღ ჰომუეღიის მთადღღე:
1938 18.06-1947 15.04, სსსღ საზ-
ეღმნიღო ჯონსღიღის მინისტრის
მთადღღე: 1947 15.04-1953
14.03.

ორღენი-1

მეღალი-4

ნამიკოღაღო
მარტეღი

თბიღღისი

საქართველოს პროკურატურის ხელმძღვანელები

1922

2002

გვარი, სახელი,
მაჟის სახელი,
ძირითადი თანამდებობა

თანამდებობაზე ყოფნის
პერიოდი, სპეციალური
წოდება

დაბადების,
ბარბარულუბის (დაკრძალვის)
ადგილი, თარიღი

შ ა ვ თ ა რ ა ქ ე
სარგო (სარდიონ) ივანეს ძე

1922 1923
15.11 22.01

1885 1971
30.08 17.10

სსსრ იუსტიციის სახალხო კომისარია (1921 04.06) და სსსრ პროკურორი. საქართველოს სახკომსაბჭოს თავმჯდომარე: 1922-1923, სსსრ საგაჩეო საქმეთა სახკომის მოადგილე: 1943-1945. ყიბიძისა (1945) და ჰოტსდამის (1945) ჯიხუჯიუნიების მონაწილე.

პარტიული და საბჭოთა სახელმწიფო მოღვაწე
საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი რუმინეთში: 1945-1952
ორდენი-6 მედალი-7

ზოგერთი ზესტაფონი თბილისი

ვ ა რ კ ი ე ლ ი
იაკობ ვიხილიძე

1923 1928
23.01 17.07

1891 1938
09.10 14.03

სსსრ იუსტიციის სახკომი და სსსრ პროკურორი. სსსრ მე-2 საკონსტ. კომისიის თავმჯდომარე: 1927 03.04. საქ. კპ (ბ) ამიქს. საკონსტროლ კომისიის ჯიხუჯიუნიების წევრი 1936-38.

პარტიული და საბჭოთა სახელმწიფო მოღვაწე
ორდენი-1

ზინაბავრა ასპინძა რებრესო-რეტულია რეპოლიტო-რეტულია

მ ა თ ი კ ა ვ ვ ი ლ ი
შალვა სანიკიძის ძე

1928 1929
19.07 28.07

1898 1937
17.08 07.12

სსსრ იუსტიციის სახკომი და სსსრ პროკურორი. სსსრ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარია, 1924-27. საქ. სახედმ. საგაგმომ. კომისიის თავმჯდომარე: 1937-დან.

პარტიული და საბჭოთა სახელმწიფო მოღვაწე
ორდენი-1

ყვარელი რებრესო-რეტულია რეპოლიტო-რეტულია

ს ტ ვ რ ვ ა
გიორგი თევდორას ძე

1929 1931
28.07 18.07

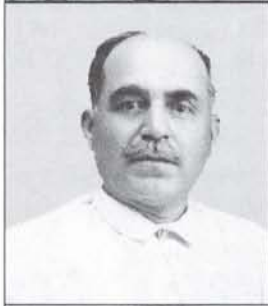

1884 1956
17.06 01.04

სსსრ იუსტიციის სახკომი და სსსრ პროკურორი. ამიქსიის სტესი ჰიოქეხიხი 1931 18.07-დან. სსსრ სახკომსაბჭოს თავმჯდომარე 1-ლი მოადგილე: 1938-41. სსსრ ემალეხი საბჭოს ჯიხუჯიუნიების თავმჯდომარე: 1942-48. მეღმ და დევი სტუქუების მამა.

პარტიული და საბჭოთა სახელმწიფო მოღვაწე
ორდენი-4 მედალი-3

კულაში სამტრედია თბილისი

	<p>დ ღ ლ ი კ ი ე თადეოზა კიკვიძე</p> <p>სსსრ იუსტიციის სახკომი და სსსრ პროკურორი. სსსხ უმაღლესი სასამართლოს თავ-ხე; 1930-დან, ამიერკავკასიის სსსხ მსუბუქი. მიწვევდომის სახკომი: 1933-37. აქადემიკოს გიზო დოლიძის მამა.</p>	<p>1931 18.07</p> <p>პარტიული და საბჭოთა სახელმწიფო მოღვაწე</p>	<p>1933 09.01</p> <p>1887 28.02</p> <p>1937 02.04</p> <p>ამალღება ჩოხატაური</p> <p>რეგრესი-რებულია რეაბილიტა-რებულია</p>
	<p>დ ღ ლ ი კ ი ე ანდრო კიკვიძე</p> <p>სსსრ იუსტიციის სახკომი და სსსრ პროკურორი. ამიერკავკასიის სსსხ ცაყის მდივანი, ფინანსთა სახკომი: 1926-1929.</p>	<p>1933 10.01</p> <p>პარტიული და საბჭოთა სახელმწიფო მოღვაწე</p>	<p>1934 15.04</p> <p>1878 31.12</p> <p>1937 ივნისი</p> <p>ამალღება ჩოხატაური</p> <p>რეგრესი-რებულია რეაბილიტა-რებულია</p>
	<p>გ ო გ ე ჯ ი შ ვ ი ლ ი კანდიდ თადეოზის ქე</p> <p>სსსრ იუსტიციის სახკომი და სსსრ პროკურორი. საქაჩთველს ეპ ცე თბილისის ქადაქომის მდივანი, სამხეთოსეთის საოქო უომიტეტის მე-ოხე მდივანი: 1925-33.</p>	<p>1934 16.04</p> <p>პარტიული და საბჭოთა სახელმწიფო მოღვაწე</p>	<p>1935 16.04</p> <p>1897 16.04</p> <p>1937 ივნისი</p> <p>უწერა-ონი</p> <p>რეგრესი-რებულია რეაბილიტა-რებულია</p>
	<p>რ ა მ ი შ ვ ი ლ ი ამბროსი გვითიშას ქე</p> <p>დიდი სამამელო ომის მონანიღე. სსსრ იუსტიციის სახკომი და სსსრ პროკურორი. საქაჩთველს ეპ ჩოხატაუხის, დანჩუთის ხაიონელი, ფოთის საქადაქო უომიტეტების პიხველი მდივანი: 1928-35.</p>	<p>1935 20.07</p> <p>პარტიული და საბჭოთა სახელმწიფო მოღვაწე</p>	<p>1936 20.07</p> <p>1901 11.04</p> <p>1942 მაისი</p> <p>(გმირულად დაიღუპა ფაშისტურ საკონცენტრ. ბანაკში-გაზის კამერაში) სიმფეროპოლი უკრაინა</p>
	<p>ტ ა ლ ა ნ ა ქ ე ილარიონ (ვალიკო) ილარიონის ქე</p> <p>სსსრ პროკურორი. სსსხ უმაღლესი სასამართლოს თავ-ხე, იუსტიციის სახკომის მოადგიღე: 1926-30. თს-ს იუ-ხიდიელი ფაქეტეტის დეკანი, პიხთესოხი: 1933-დან.</p>	<p>1936 ავგვისტო</p> <p>იუსტიციის მე-2 კლასის სახელმწიფო პრეველი 1946 23.09 სსსრ მეცნიერების დამაზურებული მოღვაწე: 1946 ორ დენი-6 მედალი-5</p>	<p>1946 23.09</p> <p>1894</p> <p>1974 27.07</p> <p>ჩიხა საჩხერე</p> <p>თბილისი</p>

ვ ვლადიმერ **იაკობის** **ძე** 1946 1951 1898 1979
 23.09 10.11 15.02 02.06

სსსრ აროპურორი.
 ამიეჩავჯავასიის სფსხ ჰოკუეხოხის მოადგილე: 1933-36, აფხაზეთის ასსხ მინისტრთა საბჭოს თავ-ხის I მოადგილე: 1953-54.

იუსტიციის მე-2 კლასის სახელმწიფო მრჩეველი
 1946 27.09

ორდენი-3 მედალი-2

ე.წ. "მეგრელთა საქმესთან" დაკავშირებით იყო დაპატიმრებული (1951 10.11- 1953 13.04)

ხუმუშქური რეაბილიტირებულია
 გალი სოხუმი

ლ ლ მიხეილ **ყარაბაგის** **ძე** 1951 1953 1899 1977
 25.12 22.04 03.12 30.08

სსსრ აროპურორი.
 ამიეჩავჯავასიის ხეინიგზის სამხედრო ტექნიკის თავ-ხე: 1941, ჰოკუეხოხი: 1942-49, სსსხ იუსტიციის მინისტრი: 1955-57.

იუსტიციის მე-2 კლასის სახელმწიფო მრჩეველი
 1951 19.12

ორდენი-2 მედალი-5

ლონი საჩხერე თბილისი

ვ ს დავით **ყარაბაგის** **ძე** 1953 1954 1909 1976
 22.04 23.02 25.01 26.03

სსსრ აროპურორი.
 1942-44: 414-ე ანაპის მსხოლელთა დივიზიის სამხედრო ჰოკუეხოხი, 1948-53. სსსხ სასაზღვრო ჯაშუბის სამხედრო ჰოკუეხოხი.

იუსტიციის მე-3 კლასის სახელმწიფო მრჩეველი
 1953 29.04

ორდენი-3 მედალი-5

ნავსკოვო აბაშა თბილისი

თ ო უ რ ი ძ ე **მიხეილ** **ვისბაგის** **ძე** 1954 1961 1904 1982
 23.02 05.06 07.11 25.02

სსსრ აროპურორი.
 სსხ მინისტრთა საბჭოსთან ახლებელი სახ. ახიბაგის სახელმწიფო ახიბი: 1949-53, სსსხ სახელმწიფო უნტეხილის (1953-54), სოცუხეხეხეხის (1961-72) მინისტრი.

იუსტიციის მე-2 კლასის სახელმწიფო მრჩეველი
 1958 01.03

ორდენი-2 მედალი-4

ჭოშანჭალა აბაშა თბილისი

ბ პ რ ძ ე ნ ი შ ვ ი ლ ი **ბავლა** **ბაიზანის** **ძე** 1961 1970 1912 1988
 05.06 10.03 10.07 11.03

სსსრ აროპურორი.
 151-ე და 406-ე მსხ. დივიზიების (1941-43), თბილისის გახინგონის (1943-1948), ამიეჩავჯავასიის სამხედრო ოქის (1948-50), საბჭოთა ჯაშუბის ჩხილოეთის ჯგუფის (1950-54) ტექნიკის ნეხი.

იუსტიციის მე-2 კლასის სახელმწიფო მრჩეველი
 1961 17.07

ორდენი-3 მედალი-16

ფარცხა ჩოხატაური თბილისი

გ ნ კ ი კ ი ვ 1970
არონ ერმილას ძე 10.03

1976 1907 1976
 03.08 15.11 03.08

სსსრ აროპაროტი.
 ქ. ბათუმის ჰოკეიში: 1941-45,
 აჭაიხის ასსხ იუსტიციის მინისტრი,
 ჰოკეიში: 1945-59, ქ.
 თბილისის ჰოკეიში: 1961-70.

იუსტიციის მე-2 კლასის
 სახელმწიფო მრჩეველი
 1970 20.04

ორდენი-2 მედალი-4 კუმთი
 ოჯეტრეტი თბილისი

თ ა ლ ა კ ვ ა შ ვ ი 1976
ლარი ვარვანას ძე 04.08

1978 1935 1989
 29.12 20.08 14.01

სსსრ აროპაროტი.
 სსსხ ჰოკეიში მოვადემოზ
 შემხედბელი: 1976 04.08 - 1977
 06.02, სსსხ ჰოკეიში I მოადე-
 ილე: 1974-77, ბელიჯის სსხ
 ჰოკეიჩატეხა: 1980-85.

იუსტიციის მე-2 კლასის
 სახელმწიფო მრჩეველი
 1977 09.08

მედალი-5 მთისძირი
 ოჯეტრეტი თბილისი

ბ ა რ ა ვ ა ხ ი ძ ე 1978
ანგორ ვინაილის ძე 29.12

1985 1938 1985
 14.07 07.07 14.07

სსსრ აროპაროტი.
 ქ. ქუთაისის ჰოკეიში: 1973-
 76, სსსხ ჰოკეიში მოადგილე:
 1976-78.

იუსტიციის მე-2 კლასის
 სახელმწიფო მრჩეველი
 1979 11.03

ორდენი-1 მედალი-2 თბილისი
 თბილისი

რ ა ზ მ ა შ ვ ი 1985
ვახტანგ ანოლინის ძე 06.08

1991 1930
 25.11 05.02

სსსრ აროპაროტი. საქართველოს
 რესპუბლიკის ვანერალური
 პროპაროტი: 1990 27.12-დან.
 ქ. ტყიბულის ჰოკეიში: 1961-
 68, ქ. თბილისის ჰოკეიში:
 1974-80, სსსხ ჰოკეიში I
 მოადგილე: 1982-88.

იუსტიციის მე-2 კლასის
 სახელმწიფო მრჩეველი
 1985 05.12

ორდენი-1 მედალი-5 ზელა შავრა
 ამბროლაური

ა ბ ა კ ე ლ ი ა 1991
ვაჟა გორინის ძე 25.11

1991 1948
 31.12 26.11

საქართველოს რესპუბლიკის ვან-
 ერალური პროპაროტი.
 საქართველოს კვ მახტვილის
 ჩიკომის I მდივანი: 1990,
 საქართველოს უზენაესი სასა-
 მახტოს თავმჯდომარის I მოადე-
 ილე: 1990-91.

იუსტიციის უფროსი სახელმწიფო
 მრჩეველი
 1993 01.04

მარტვილი

რ ა ვ მ ა ძ ე
ვახანავა ააოლონიძე
საპარტოვლოს რესპუბლიკის გან-
ვრცელდა პარკურორი.
საქართველოს ჰაერდამენტი
ნევი: 1999-დან.

1992 1992 1930
03.01 24.11 05.02

იუსტიციის მთავარი სახელმწიფო
მრჩეველი
1992

ორდენი-1 მედალი-5

ზედა შავრა
ამბროლაური

ნ ი ნ ი ძ ე
ნიძე გიორგისძე
საპარტოვლოს რესპუბლიკის გან-
ვრცელდა პარკურორი.
საქართველოს იუსტიციის მინის-
ტიის მოადგილე: 1984-88,
იუსტიციის მინისტი: 1993-98.

1992 1993 1950
24.11 10.09 02.01

იუსტიციის მთავარი სახელმწიფო
მრჩეველი
1993 12.05

იურიდიულ მეცნიერებათა
კანდიდატი
1975 15.02

ორდენი-1

ასკანა
ოზურგეთი

ბ ა ბ ი ლ ა უ ვ ი ლ ი
ჯაბლათ გიორგისძე
საპარტოვლოს განვრცელდა
პარკურორი.
ქ. ქუთაისის ჰოკეიში: 1986-
91, საქ. ჰესპ. გენერალური
ჰოკეიში მოადგილე: 1992-93,
საქ. გენერალური ჰოკეიში
მოვალეობის შემსრულებელი: 1993
10.09-1994 26.04.

1993 2001 1942
10.09 12.02 09.07

იუსტიციის მთავარი სახელმწიფო
მრჩეველი
1994 12.12

საგარეო

მ ე ზ ა რ ი უ ვ ი ლ ი
მაზაროვი დავითისძე
საპარტოვლოს განვრცელდა
პარკურორი.
საქ. ჰაერდამენტი იუნივერსალური
საქონლის, კანონიერი. და ადმ. ხე-
ფოხების კომიტეტის თავ-
მჯობეს: 1999-2001. უმაღლესი საჯარო-
ფიციაციო კლასის მოსამხმარე:
1999 18.06.

2001 2001 1959
13.02 01.11 07.06

იუსტიციის მთავარი სახელმწიფო
მრჩეველი
2001 29.05

იურიდიულ მეცნიერებათა
კანდიდატი
1988 15.03

ბაღდათი

ბ ა ბ რ ი რ ი ძ ე
ბრიკიძე ნიკოლოზ (ნოზარ) ირაქონიას ძე
საპარტოვლოს განვრცელდა
პარკურორი.
ქ. თბილისის ჰოკეიში: 1993-
99, საქ. გენერალური ჰოკეიში
მოადგილე: 1999-2001, საქ. მსს
გენერალური ინსპექციის უფო-
ნი: 2001 16.03-30.11.

2001 1949
30.11-დან 26.04

იუსტიციის მთავარი სახელმწიფო
მრჩეველი
2002 14.05

ორდენი-2 მედალი-6

გოგნი
თერჯოლა

საქართველოს მთავარი სამხედრო პროკურატურის

1992 წელმდევანელები 2002

გვარი, სახელი,
პაპის სახელი

თანამდებობაზე ყოფნის
პერიოდი, სპეციალური
წოდება

დაბადების,
ბარდამაღობის (დაარბადვის)
ადგილი, თარიღი

გორგიტია
ჯეაღა ნიორაძის ძე

1991 1992
29.05 20.06

1933 1996
07.08 23.11

იუსტიციის პოლკოვნიკი
1989 27.07

სსსრ დამსახურებული იურისტი
1988 II II

სსრკ პროკურატურის საპატიო
მუშაკი: **1988 01.02**

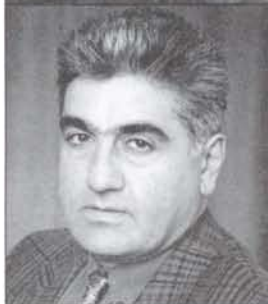
საქ. ხესპუბლიკის გენერალური
პროკურორის მოადგილე შინაგან
ჯახებში-ეხმონელ გვახდიაში.

ორდენი-1

მედალი-6

თბილისი

თბილისი

ლ. მ. გ. ნ. ჯ.
არჯვანი ბიძინას ძე

1992 1992
30.06 30.11

1950
02.02

იუსტიციის უფროსი
მრჩეველი
1990

იურიდიულ მეცნიერებათა
კანდიდატი: **1995**

მთავარი სამხედრო პროკურორი -
საქართველოს ხესპუბლიკის გენ-
ერალური პროკურორის მოადგილე.

თბილისი

უ. უ. ს. ნ. ჯ. ლ.
ალექსანდრა ამირანის ძე

1992 1994
30.11 31.07

1935 2000
23.07 13.04

იუსტიციის
გენერალ - მაიორი
1993 13.10

იურიდიულ მეცნიერებათა
დოქტორი: **1997 21.06**

მთავარი სამხედრო პროკურორი -
საქართველოს ხესპუბლიკის გენ-
ერალური პროკურორის მოადგილე.
თს-ს პროფესორი: 1998.

ორდენი-2

მედალი-4

თიანეთი

თბილისი

გორგიტია
ნიორაძე (ნაირი) ჯეაღლის ძე

1994 1997
31.07 18.03

1960
06.02

იუსტიციის
გენერალ - მაიორი
1995 24.05

იურიდიულ მეცნიერებათა
კანდიდატი: **1999**

მთავარი სამხედრო პროკურორი -
საქართველოს ხესპუბლიკის გენ-
ერალური პროკურორის მოადგილე.

მედალი-2

თბილისი

ზ ი ჯ ი
ბაღრი რევაზის ძე

1997
18.03

2001
07.12

1960
27.04

**იუსტიციის
გენერალ - მაიორი
1998 14.11**

იურიდიულ მეცნიერებათა
კანდიდატი: 1992

მთავარი სამხედრო პროკურორი -
საქართველოს ხესპუბლიკის გენ-
ერალის შიხუხიძის მოადგილე.
საქართველოს გენერალის
შიხუხიძის I მოადგილე 2001
07.12-დან.

ორდენი-1

მედალი-2

ცხრუკვეთი
ჭიათურა

ჯ ი ჯ ი
გივი ღვინოსიანი

2001
11.12-დან

1950
22.08

**იუსტიციის
გენერალ - მაიორი
2002 14.05**

მთავარი სამხედრო პროკურორი -
საქართველოს ხესპუბლიკის გენ-
ერალის შიხუხიძის მოადგილე.

ორდენი-1

მედალი-1

ერკეთი
ჩოხატაური

ჩემი ძველების ანდერძსა
ვერ გავტეხ დიაცურადა:
ან მოვკლავ, ან შევაკვდები
ქვეყნის მტერს ვაშკაცურადა

აკაკი წერეთელი

მსხვერპლი სამშობლოს გულითვის
ოვველგვარ მსხვერპლზე დიდია

აკაკი წერეთელი

საქართველოს კრიტიკიკრიკები

1922

2002

სერგო ქავთარაძე

იაკობ ვარძიელი

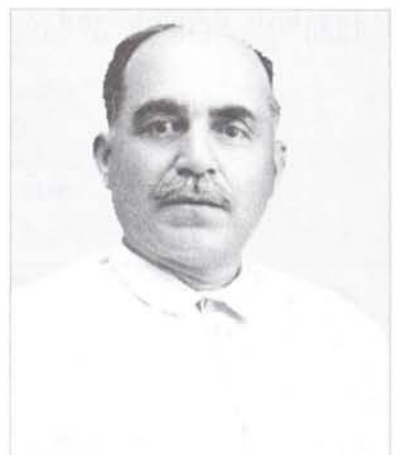
შალვა მათიკაშვილი

გიორგი სტურუა

თედორე ღოღია

ნადრო ღოღია

ამბროსი რამიშვილი

კანდიდ ბოგაჯიშვილი

ილარიონ ტალახავა

ვლადიმერ შონია

მიხეილ ლომიძე

დავით ქსაკია

მიხეილ თოფურია

კავლუ ბერემიშვილი

არონ ტაკია

ლერი თალაკვაძე

ანზორ ბარაბაძე

ვახტანგ რაზვაძე

ვაჟა აბაკელია

თეიმურაზ ნინიძე

ჯამბაქთ ბაბილაშვილი

ბიდა მეზარიშვილი

კაცი ის არის, ვინც მძულს
გამთადგება შეილადა,
ვისაც სამშობლო ტყაძრად
აქვს, თაფი - სამშობლოს
წილადა.

კეკე ფშაველა

ნურბაზარ ბაბრიანიძე

საქართველოს იუსტიციის უწყების ხელმძღვანელები

1918 2002

გვარი, სახელი,
მამის სახელი,
პირითადი თანამდებობა

საქმიანობის დასრულების
თარიღი

დაბადების,
ბარდამაძის (დაარსების)
აღმშობლები, თარიღი

ალექსი-მისიშვილი
შალვა ვლადიმერის ძე

1918
12.04

1919
2103

1884
08.05

1960
18.06

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის იუსტიციის მინისტრი.
საქართველოს გასაბჭოების შემდეგ მსახურობდა იუხისტისა და ადვოკატის თანამდებობებზე, სსსრ ადვოკატთა უნივერსიტეტის წევრი.

ქართველი პოლიტიკური და სახელმწიფო მოღვაწე, ცნობილი ადვოკატი

ცენტრული
კომიტეტი

თბილისი

გ გ გ ე ჯ კ ო რ ი
გვგენი ვაზრას ძე

1919
21.03

1919

1881
01.02

1954
05.06

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის იუსტიციის მინისტრი. 1918 იანვარ-აპრილი: საქართველოს სამხედრო მინისტრი. 1918 26.05-დან საგაერო საქმეთა მინისტრი.

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის პოლიტიკური, სახელმწიფო და საზოგადო მოღვაწე, იურისტი, პუბლიცისტი

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია

მარტვილი

ლველი
საფრანგეთი

არსენი ძე
არსენი (მისველი) ავთანდი

1919

1921
17.03

1880
01.10

1965
24.05

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის იუსტიციის მინისტრი. ავტორია ნაშრომისა: "განხილვა მეფე ვახტანგ VI ჯანონმდებლობისა", 1963, პაჩიზი.

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის პოლიტიკური და სახელმწიფო მოღვაწე

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია

სომხეთი
ტყიბული

ლველი
საფრანგეთი

ნ ა ზ ა რ ე ბ ი ა ნ ი
აპაიაკ მარჰარის ძე

1921 1921 1889 1937
 26.02 04.06 29.11 30.10

სსსხ იუსტიციის სახანო ჯომის-
 ახი.
 საქ. ხეჯომის ნეჯი: 1921-დან,
 საქ. ეპ(ბ) ამიეხაჯე. სამხაეო
 ჯომიტეცის მიღვანი, ეთიფიო-
 ლად ასფხს მუშგლეხინის ინ-
 სპუქციის სახეომი, ასფხს სახეო-
 მსაბქოს თავ.-ხის შოადგილე:
 1924-37.

პარტიული და საბჭოთა
 სახელმწიფო მოღვაწე
 ორდენი-1

თბილისი რეპრესი-
 რებულია რეაბილიტი-
 რებულია

მ ა ვ თ ა რ ა ძ ე
სარგო (სარლონ) ივანეს ძე

1921 1923 1885 1971
 04.06 22.01 30.08 17.10

სსსხ იუსტიციის სახანო ჯომის-
 ახი და სსსხ ჰიოეხიოი. საქ.
 სახეომსაბქოს თავ-ხე: 1922-23,
 სსხე უზენაესი სასამხიოლს მთ.
 ჰიოეხიოის I მოადგილე: 1924-
 28. საგაეო საქმეთა სახეომის
 მოადგილე: 1943-1945.

პარტიული და საბჭოთა
 სახელმწიფო მოღვაწე
 საგანგებო და სრულუფლებიანი
 ელზი რუმინეთში: 1945-1952
 ორდენი-6 მედალი-7

ზოგრეთი
 ზესტალონი თბილისი

ვ ა რ ძ ი ე ლ ი
იაკოზ ვისეილის ძე

1923 1928 1891 1938
 23.01 17.07 09.10 14.03

სსსხ იუსტიციის სახანო ჯომის-
 ახი და სსსხ ჰიოეხიოი.
 სსსხ მე-2 საკონსტ. ჯომისიის
 თავ-ხე: 1927.03.04. საქ. ეპ(ბ)
 ამიეხე. საკონსტორო ჯომისიის
 ჰეხიდე. ნეჯი: 1936-38.

პარტიული და საბჭოთა
 სახელმწიფო მოღვაწე
 ორდენი-1

რეპრესი-
 რებულია რეაბილიტი-
 რებულია
 ხიზაბავრა
 ასპინძა

მ ა თ ი კ ა უ ვ ი ლ ი
ვალვა სანირილონის ძე

1928 1929 1898 1937
 19.07 28.07 17.08 07.12

სსსხ იუსტიციის სახანო ჯომის-
 ახი და სსსხ ჰიოეხიოი.
 სსსხ შინაგან საქმ. სახანო ჯო-
 მისაიი 1925-27, საქ. სახელმ.
 საგებმო ჯომისიის თავ-ხე 1937-
 დან.

პარტიული და საბჭოთა
 სახელმწიფო მოღვაწე
 ორდენი-1

რეპრესი-
 რებულია რეაბილიტი-
 რებულია
 ყვარელი

ს ტ უ რ უ ა
გიორგი თევლორას ძე

1929 1931 1884 1956
 28.07 18.07 17.06 01.04

სსსხ იუსტიციის სახანო ჯომის-
 ახი და სსსხ ჰიოეხიოი.
 სსსხ უმაღლესი საბქოს ჰეხიდე-
 ეომის თავმჯდომაიე: 1942-48. დე-
 ნინის ცენტრიახედი მეზეუმის ქ.
 თბილისის ფილიალის დიხექსოი:
 1955-56.

პარტიული და საბჭოთა
 სახელმწიფო მოღვაწე
 ორდენი-4 მედალი-3

კულაში
 სამტრედია თბილისი

დ ლ ი ქ ე 1931
თაღორა გიგოს ქე 18.07

1933 1887 1937
 09.01 28.02 02.04

სსსხ იუსტიციის სახალხო უმის-
 ხი და სსსხ ჰომუხიში.
 სსსხ უმაღლესი სასამართლოს
 თავმჯდომარე: 1930-დან, ამ-
 იუხეჯავასიის სფს მსუბუქი
 მხეწველობის სახალხო უმის-
 ხი: 1933-37.

პარტიული და საბჭოთა
 სახელმწიფო მოღვაწე

ამალღება
 ჩობატაური

რეპრესი-
 რებულია
 რეაბილიტი-
 რებულია

დ ლ ი ქ ე 1933
ანდრო გიგოს ქე 10.01

1934 1878 1937
 15.04 31.12 ივნისი

სსსხ იუსტიციის სახალხო უმის-
 ხი და სსსხ ჰომუხიში.
 ამიუხეჯავასიის სფს უკანის მდი-
 ვანი, ფინანსთა სახეომი: 1926-
 1929.

პარტიული და საბჭოთა
 სახელმწიფო მოღვაწე

ამალღება
 ჩობატაური

რეპრესი-
 რებულია
 რეაბილიტი-
 რებულია

გ მ გ ე ჯ ი უ ვ ი ლ ი 1934
კანდილ თაღოჯის ქე 16.04

1935 1897 1937
 16.04 ივნისი

სსსხ იუსტიციის სახალხო უმის-
 ხი და სსსხ ჰომუხიში.
 საქ. უკ. ცე, თბილისის ქადაქო-
 მის მდივანი, სამხეუთ მსეთის
 საოლქო უომიტეტის მეოხე მდი-
 ვანი: 1925-33.

პარტიული და საბჭოთა
 სახელმწიფო მოღვაწე

უწერა
 ონი

რეპრესი-
 რებულია
 რეაბილიტი-
 რებულია

რ ა მ ი უ ვ ი ლ ი 1935
ამბროსი ავთიფანს ქე

1936 1901 1942
 20.07 11.04 მაისი

სსსხ იუსტიციის სახალხო უმის-
 ხი და სსსხ ჰომუხიში.
 საქაჩთველოს უკ ჩობატაუხის,
 დანჩხეთის ხაიონედი, ფოთის
 საქადაქო უომიტეტების პიხედი
 მდივანი: 1928-35.

პარტიული და საბჭოთა
 სახელმწიფო მოღვაწე

დიდი ვანი
 ჩობატაური

(გმირულად
 დაიღუპა
 ფაშისტურ
 საკონცენტრ.
 ბანაკში-ვაზის
 კამერაში)
 სიმფეროპოლი
 უკრაინა

რ ს ე ბ ი ა ნ ი 1937
ათანასა ლავანის ქე 12.01

1947 1900 1987
 26.03 03.05 03.01

სსსხ იუსტიციის სახალხო უმის-
 ხი, მინისტრი.
 სსსხ სოცუხეწველეოფის მინის-
 ტი: 1947-დან.

ორდენი-2

მედალი-4

ზემო
 გვიროში
 ცაგერი

თბილისი

ყ უ რ ა ე ვ ი ლ ი 1947 1948 1918
ვახტანგ არსენის ძე 26.03 25.01 25.12

იუსტიციის მე-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
1958 10.02

სსსხ იუსტიციის მინისტრი.
დიდი სამამულო ომის მონაწილე.
სსსხ ჰომბუხიის პიჩველი
მოადგილე: 1952-53.

ორდენი-1 მედალი-6 ქუთაისი

რ ა უ ა ვ ა 1948 1951 1899 1955
აფხაზი (ჭიჭიკო) ნარიკის ძე 25.01 10.11 16.05 15.11

გენერალ - ლეიტენანტი
1945 09.07

სსსხ იუსტიციის მინისტრი.
სსსხ სახელმ. უმცხოვრის მინ-
ისტრი: 1953 15.04-15.07. სსსხ შს,
სახელმწიფო უშიშროების სახ-
ელმ. უმცხოვრის (1938-46), მინ-
ისტრი: 1946-48.

ორდენი-9 მედალი-4 კორცხელი რეპრესი-
ზუგდიდი რეპრესია

ე.წ. „მეგრეთა საქმეთან“
დაკავშირებით იყო დაპატიმ-
რებული 1951 10.11 – 1953 10.04.
ისევ დაპატიმრეს „ლ. ბერიას
საქმეთან დაკავშირებით“
1953 17.07

მ ა მ ა ლ ა ძ ე 1952 1954 1913 1985
ვასილ შიშვარდის ძე 10.01 26.12 05.04 27.01

იურიდიულ მეცნიერებათა
კანდიდატი
1951

სსსხ იუსტიციის მინისტრი.
საქართველოს უმცხოვრის ცენ-
სურული უმცხოვრის ჰომბუგან-
დისა და აგიტაციის გან-ბის
მოადგილე: 1951.

ორდენი-1 მედალი-4 ნაბელავი
ჩოხატაური თბილისი

ლ მ პ ი ძ ე 1955 1957 1899 1977
მიხეილ ყარაშაინის ძე 06.01 29.05 03.12 30.08

იუსტიციის მე-2 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
1951 19.12

სსსხ იუსტიციის მინისტრი.
სსსხ ჰომბუხი: 1951-53. სსსხ
იუსტიციის მინისტრის მოადგილე:
1953-54, სსსხ უმცხოვრის სასა-
მართლოს თავმჯდომარე: 1949-51,
1957-59.

სსსრ დამსახურებული იურისტი
1959 18.05

ორდენი-2 მედალი-5 ლიჩი
საჩხერე თბილისი

რ მ ტ ი ა ე ვ ი ლ ი 1957 1959 1903 1972
სერგო საბას ძე 29.05 24.02 07.03 29.06

სსსხ იუსტიციის მინისტრი.
სსსხ სახელმწიფო მინისტრის
საბჭოს საქმეთა მმართველი:
1941-52, სსსხ უმცხოვრის საბჭოს
პრეზიდიუმის მდივანი: 1955-57.

ორდენი-2 მედალი-5 ანანური
ლუშეთი თბილისი

მ ა ნ ს უ რ ა კ ი
ვლადიმერ ივანეს კი

1970 12.10	1976 22.03	1923 15.07	1986 14.02
---------------	---------------	---------------	---------------

სსსხ იუსტიციის მინისტრი.
 დიდი სამამ. ომის მონაწილე. სსსხ
 უმაღლესი საბჭოს წევრი. იუხიგ. გან-
 ბის გამგე: 1958-62. სსსხ უმაღლესი
 სასამართლოს თავ-ჩე: 1962-70.
 საქ. სსხ მთავარი სახელმწიფო ახ-
 ბიტი: 1976-86. თსუ-ს დოცენტი.

სსსრ დამსახურებული იურისტი
 1973
 იურიდიულ მეცნიერებათა
 კანდიდატი
 1951
 ორდენი-3 მედალი-10

ხაშვი
 საგარეო თბილისი

უ უ შ ა ნ ა უ ვ ი ლ ი
ალექსანდრა ამირანის კი

1976 22.03	1987 31.03	1935 23.07	2000 13.04
---------------	---------------	---------------	---------------

სსსხ იუსტიციის მინისტრი.
 მთავარი სამხედრო ჰოჯეჰოხი-
 საქართველოს იუსტიციის გენ-
 ერალის ჰოჯეჰოხის მოადგილე:
 1992-94. თსუ-ს ჰოჯეჰოხი.

იუსტიციის
 გენერალ - მაიორი
 1993 13.10
 იურიდიულ მეცნიერებათა
 დოქტორი
 1997 21.06
 ორდენი-2 მედალი-4

თიანეთი თბილისი

უ ა რ ა უ ნ ი კ ი
ვიტორ აბიბოს კი

1987 29.05	1990 22.11	1937 17.12	1993 04.11
---------------	---------------	---------------	---------------

სსსხ იუსტიციის მინისტრი.
 სსსხ ჰოჯეჰოხის მოადგილე:
 1978-85, I მოადგილე: 1985-87, საქ.
 იუსტიციის ჰოჯეჰოხის იუხიგ. უ-
 მისიის თავმჯდომარე: 1992-93.

იუსტიციის მე-3 კლასის
 სახელმწიფო მრჩეველი
 1981 14.05
 ორდენი-1 მედალი-3

თბილისი თბილისი

ხ ე ს უ რ ი ა ნ ი
ჯონი გრიგოლის კი

1990 22.11	1992 02.12	1951 23.11	
---------------	---------------	---------------	--

საქართველოს იუსტიციის
 მინისტრის მოადგილე.
 საქ. უმაღლესი სასამართლოს
 მოადგილე: 1995-99, საკონსტი-
 ტუციო სასამართლოს თავ-ჩე 2001
 10.07-დან.

იუსტიციის მთავარი სახელმწიფო
 მრჩეველი
 1999 24.07
 საქართველოს მეცნიერებათა
 აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი
 2001 28.12

ლაილაში
 ცაგერი

კ ე მ უ ლ ა რ ი ა
კონსტანტინე ვალვას კი

1992 03.12	1993 09.09	1954 20.03	
---------------	---------------	---------------	--

საქართველოს იუსტიციის
 მინისტრის მოადგილე.
 თბილისის უნივერსიტეტის
 იურიდიული ფაკულტეტის
 დოცენტი, პროფესორი, სამსახურ-
 ელს უფროსი: 1975-91, საქართვე-
 ლის უნივერსიტეტის რექტორი: 1999-დან.

იურიდიულ მეცნიერებათა
 კანდიდატი
 1983

ხობი

	<p>ნ ი ნ ი ქ ე თაღო ბორბის ქე</p> <p>საქართველოს იუსტიციის მინისტრი. იუსტიციის მინისტრის მოადგილე: 1984-1988. საქ. იუსპ. გენერალური პოლიციის 1992-93. საქ. იუსპ. უზენაესი საბჭოს დეპუტატი: 1991-92. დოსენტი.</p>	<p>1993 09.09</p> <p>იუსტიციის მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი 1993 12.05 იურიდიულ მეცნიერებათა კანდიდატი 1975 15.02</p> <p>ორდენი-1</p>	<p>1998 08.08</p> <p>1950 02.01</p> <p>ასკანა ოზურგეთი</p>
	<p>ჭ ა ნ ბ უ რ ი ა ლაღო ლაშვილი ქე</p> <p>საქართველოს იუსტიციის მინისტრი. საქართველოს უზენაესი სასა- მახთლოს თავმჯდომარე: 1999 25.06-დან.</p>	<p>1998 08.08</p> <p>იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი 1994 პროფესორი 1995 27.02 ჯორჯ შულცის პრემიის ლაურეატი 1996</p>	<p>1999 25.06</p> <p>1963 14.04</p> <p>წვარი წალენჯიხა</p>
	<p>ს ე ს უ რ ი ა ნ ი ჯონი ბრიგოლის ქე</p> <p>საქართველოს იუსტიციის მინისტრი: 1990-92, 1999-2000. საქ. პედაგოგიის საპროფესორ- თა ასოციაციის წევრი: 1995-99. საქ. სა- ჯარო სტატისტიკის სასამართლოს თავმჯდომარე: 2001 10.07-დან.</p>	<p>1999 25.06</p> <p>იუსტიციის მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი 1999 24.07 საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი 2001 28.12</p>	<p>2000 03.10</p> <p>1951 23.11</p> <p>ლაილაში ცაგერი</p>
	<p>ს ა ა კ ა შ ვ ი ლ ი მიხეილ ნიკოლოზის ქე</p> <p>საქართველოს იუსტიციის მინისტრი. პატივსაცემი საჯარო მოხელის საქართველოს იუსტიციის სამსახურის მეთაური: 1995-98. საქ. პროფესორის წევრი 1995-98, 1999-2000. ქ. თბილისის სახეობ- ის სახელმწიფო უნივერსიტეტის თავმჯდომარე: 2002-დან.</p>	<p>2000 10.10</p> <p>იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი 1995</p>	<p>2001 20.09</p> <p>1967 21.12</p> <p>თბილისი</p>
	<p>ბ ი ლ ი ბ ა შ ვ ი ლ ი რომანო ნიკოლოზის ქე</p> <p>საქართველოს იუსტიციის მინისტრი. სსსრ, საქ. იუსპ. უნივერსიტეტის, საქ. პროფესორის, გენერალური პოლიციის მინისტრის მოადგილე: 1997- 99. საქ. პედაგოგიის წევრი: 1999-2000.</p>	<p>2001 28.09-დან</p> <p>იუსტიციის მე-3 კლასის სახელმწიფო მრჩეველი 1988 29.03 იუსტიციის მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი 2002 14.07</p>	<p>1952 18.03</p> <p>არაშენდა გურჯაანი</p>

იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველები საქართველოდან

1943

1991

საქართველოს შიგნითი თარიღი	იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველის საქართველოს შეგნითი თარიღი	სახელი, გვარი
-------------------------------	--	------------------

1946	23.09	იუსტიციის	2	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ი. ტალახაძე
1946	27.09	იუსტიციის	2	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ვ. შონია
1951	19.12	იუსტიციის	2	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	მ. ლომიძე
1958	01.03	იუსტიციის	2	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	მ. თოფურიძე
1961	17.07	იუსტიციის	2	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	პ. ბერძენიშვილი
1970	20.04	იუსტიციის	2	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	გ. ბიწაძე
1970	20.04	იუსტიციის	2	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ა. ტაკიძე
1977	09.08	იუსტიციის	2	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ლ. თალაკვაძე
1979	11.03	იუსტიციის	2	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ა. ბარაბაძე
1985	05.12	იუსტიციის	2	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ვ. რაზმაძე
1943	16.11	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ს. ჯანჯღავა
1944	13.10	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ი. რაფავა
1947	20.05	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ბ. ფურცხვანიძე
1947	16.07	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ა. ლომინაძე
1951	12.12	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	შ. მანჯავიძე
1953	29.04	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	დ. ესაკია
1954	18.09	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ა. გიგაური
1958	10.02	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ვ. ყურაშვილი

1962	10.03	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ვ. პრავდინი
1946	14.07	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ჯ. ბაჯელიძე
1967	16.06	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	მ. ნადირაძე
1967	16.06	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	გ. როინიშვილი
1969	10.12	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ზ. ბასიშვილი
1972	17.03	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ვ. ედიშერაშვილი
1972	17.03	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ო. ჯიბლაძე
1974	20.10	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	გ. ბორჩხაძე
1974	20.10	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ზ. კვიციანი
1977	12.08	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	მ. არგუნი
1977	04.11	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ვ. ჭილაშვილი
1978	26.07	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ვ. ვარდაია
1978	12.12	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ვ. იოსელიანი
1981	14.05	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ვ. შარაშენიძე
1982	18.02	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	პ. გათიკოევი
1985	05.12	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	რ. ყიფიანი
1987	03.06	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	თ. კოლუა
1988	29.03	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	რ. გილიგაშვილი
1988	19.10	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ნ. შოშიაშვილი
1989	17.01	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	თ. ტულუში
1989	06.07	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	დ. ჩიტლოვი
1990	25.10	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ა. კვიციანი
1991	19.12	იუსტიციის	3	კლასის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ვ. გვარამია

სსრკ უმაღლესი საბჭოს ბრძანებულება №39 1943 16.09
საპროკურორო - საგამოძიებო მუშაკთა საკლასო ჩინების
უდარებითი სხრილი სამხედრო წოდებებთან

კლასი	ჩინის დასახელება	შესაბამისი სამხედრო წოდება
უმაღლესი შემადგენლობა		
1	იუსტიციის ნამდვილი სახელმწიფო მრჩეველი	არმიის გენერალი
2	იუსტიციის 1 კლასის სახელმწიფო მრჩეველი	გენერალ-პოლკოვნიკი
3	იუსტიციის 2 კლასის სახელმწიფო მრჩეველი	გენერალ-ლეიტენანტი
4	იუსტიციის 3 კლასის სახელმწიფო მრჩეველი	გენერალ-მაიორი
უფროსთა შემადგენლობა		
5	იუსტიციის უფროსი მრჩეველი	პოლკოვნიკი
6	იუსტიციის მრჩეველი	პოდპოლკოვნიკი
7	იუსტიციის უმცროსი მრჩეველი	მაიორი
საშუალო შემადგენლობა		
8	1 კლასის იურისტი	კაპიტანი
9	2 კლასის იურისტი	უფროსი ლეიტენანტი
10	3 კლასის იურისტი	ლეიტენანტი
11	უმცროსი იურისტი	უმცროსი ლეიტენანტი

მომავალში (1964 14.02 და 1980 28.10) შეტანილი იყო ცვლილებები

საქართველოს კრედიტების მიერ მიანიჭებული
იუსტიციის სახელმწიფო მრჩევლის და იუსტიციის
გენერლის სპეციალური წოდებები

1992

2002

სპეციალური წოდების მიანიჭების თარიღი		იუსტიციის სახელმწიფო მრჩევლის სპეციალური წოდება			სახელი, გვარი
1993	12.05	იუსტიციის მთავარი	სახელმწიფო მრჩეველი	მრჩეველი	თ. ნინიძე
1994	12.12	იუსტიციის მთავარი	სახელმწიფო მრჩეველი	მრჩეველი	ჯ. ბაბილაშვილი
1999	24.07	იუსტიციის მთავარი	სახელმწიფო მრჩეველი	მრჩეველი	ჯ. ხეცურიანი
2001	29.05	იუსტიციის მთავარი	სახელმწიფო მრჩეველი	მრჩეველი	გ. მეფარიშვილი
2002	14.05	იუსტიციის მთავარი	სახელმწიფო მრჩეველი	მრჩეველი	ნ. გაბრიჩიძე
2002	14.07	იუსტიციის მთავარი	სახელმწიფო მრჩეველი	მრჩეველი	რ. გილიგაშვილი

1992	02.07	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ა.	ბუღალაშვილი
1992	02.09	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	მ.	ქურდაძე
1993	14.06	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ა.	ლაცუზბაია
1994	03.05	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ტ.	კულულაშვილი
1994	03.05	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ა.	ტალიაშვილი
1994	03.05	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	გ.	ხუჯაძე
1994	19.05	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ნ.	გაბრიჩიძე
1994	19.05	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ვ.	პაიჭაძე
1994	20.05	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ა.	ბალუაშვილი
1994	31.07	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ვ.	რამიშვილი
1997	19.05	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	რ.	ჯაფარიძე
1997	14.10	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ს.	თუნგია
1998	06.04	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ს.	მაჭავარიანი
1999	29.05	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ო.	ბებია
1999	29.05	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	თ.	მახარაძე
2000	08.03	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ა.	დაუთაშვილი
2000	30.05	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ნ.	ქავთარაძე
2001	25.05	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	რ.	თორდინავა
2001	29.05	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	შ.	ასათიანი
2001	29.05	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ვ.	ბენიძე
2001	29.05	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	კ.	კობერიძე
2001	29.05	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	თ.	მონიავა
2001	29.05	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	თ.	ჭუმბურიძე
2001	17.08	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ს.	პეტროსიანი
2002	14.05	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	გ.	თვალავაძე
2002	14.05	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	გ.	რევაზიშვილი
2002	14.05	იუსტიციის	სახელმწიფო	მრჩეველი	ვ.	ჯანყარაშვილი

იუსტიციის გენერალ – მაიორები

1993	13.10	იუსტიციის	გენერალ	– მაიორი	ა.	შუშანაშვილი
1994	19.05	იუსტიციის	გენერალ	– მაიორი	გ.	ძაგანია
1995	24.05	იუსტიციის	გენერალ	– მაიორი	ნ.	გოგიტიძე
1998	14.11	იუსტიციის	გენერალ	– მაიორი	ბ.	ბიწაძე
2000	01.01	იუსტიციის	გენერალ	– მაიორი	გ.	ყვარელაშვილი
2000	29.12	იუსტიციის	გენერალ	– მაიორი	ზ.	მსხვილიძე
2001	10.08	იუსტიციის	გენერალ	– მაიორი	შ.	კობაძე
2002	14.05	იუსტიციის	გენერალ	– მაიორი	გ.	ჯიქია

მიწიჭებული საკლასო ჩინი პროკურატურის და იუსტიციის
ორგანოების მუშაკებს უნარჩუნდებათ სამუდამოდ

პროკურატურისა და იუსტიციის უწყებების მნიშვნელოვანი

თარიღები და ფაქტები

1918

2002

- 1722 12.01 პეტრე I ბრძანებით შეიქმნა რუსეთის იმპერიის პროკურატურა. შემოღებულ იქნა გენერალ-პროკურორისა და ობერ-პროკურორის თანამდებობები.
- 1722 18.01 რუსეთის იმპერიის პირველ გენერალ-პროკურორად დაინიშნა ნამდვილი საიდუმლო მრჩეველი, სენატორი, გრაფი პავლე იაგუჟინსკი. მისი სენატში წარდგენისას პეტრე I თქვა: „აი, თვალი ჩემი, რომლითაც მე ყველაფერს დავინახავ!“ 1722-1917 წლებში რუსეთში შეიქმნა 35 გენერალური პროკურორი და 14 იმპერატორი.
- 1792 18.06 რუსეთის იმპერიის არმიაში შეიქმნა გენერალ-აუდიტორიატი, როგორც ერთიანი უმაღლესი სამხედრო-ადმინისტრაციული და სამხედრო-სასამართლო ორგანო. მომავალში იგი გარდაიქმნა სამხედრო პროკურატურად. გენერალ-აუდიტორი ემორჩილებოდა მხოლოდ იმპერატორს და სენატის ბრძანებულებებს.
- 1802 ამ პერიოდიდან გენერალ-პროკურორი იმავდროულად გახდა იუსტიციის მინისტრი.
- 1864 რუსეთის იმპერიაში ჩატარდა სასამართლო რეფორმა.
- 1867 მიღებულ იქნა რუსეთის არმიის სამხედრო-სასამართლო წესდება და შემოღებულ იქნა მთავარი სამხედრო პროკურორის თანამდებობა. რუსეთის იმპერიის პირველ მთავარ სამხედრო პროკურორად დაინიშნა ვლადიმერ ფილოსოფოვი. რუსეთის მთავარი სამხედრო პროკურატურის ინსტიტუტმა იარსება 51 წელი. ერთადერთი ქართველი, რომელიც დაინიშნა ამ მაღალ თანამდებობაზე, იყო ინფანტერიის გენერალი ალექსანდრე კონსტანტინეს ძე ბაგრატიონ-იმერეტინსკი. ჩვენი სახელოვანი მამულიშვილი რუსეთის იმპერიის მთავარი გენერალ-პროკურორის თანამდებობაზე იმყოფებოდა 11 წელიწადი (1881-92) და უდიდესი ავტორიტეტით სარგებლობდა.
- 1917 24.11 საბჭოთა რუსეთის სახკომსაბჭომ გააუქმა მანამდე არსებული საპროკურორო ზედამხედველობის სასამართლო და გამომძიებლების ინსტიტუტი.
- 1918 26.05 საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის იუსტიციის პირველ მინისტრად დაინიშნა შალვა ალექსი-მესხიშვილი.
- 1918 01.07 შეიქმნა სამხედრო ტრიბუნალები, რომლებიც თავდაპირველად წარმოადგენდნენ რევოლუციური სამხედრო საბჭოების ორგანოებს.

- 1918 01.07 საბჭოთა რუსეთის მთელ ტერიტორიაზე ლიკვიდირებულ იქნა რუსული სამხედრო
- 1919 02.08 საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობის დეკრეტით დაარსებული სამხედრო სასამართლოსა და პროკურორის ზედამხედველობის დროებითი შტატის ნაცვლად დამტკიცდა ახალი შტატი (ასევე დროებითი), მოქმედების ვადით 1919 01.11-დან 1920 01.06-მდე. პირადი შემადგენლობა შედგებოდა 42 კაცისგან: სამხედრო სასამართლო – 26 და საპროკურორო ნაწილი – 16 კაცი.
- 1921 26.02 საქართველოს სსრ იუსტიციის პირველ სახალხო კომისრად დაინიშნა ამაიაკ ნაზარეტიანი.
- 1921 11.11 გამოქვეყნდა რეგომის დადგენილება №19 „პროკურატურის შემოღების შესახებ“.
- 1922 26.05 სრულიად რუსეთის ცენტრალურმა აღმასრულებელმა კომიტეტმა მიიღო დადგენილება საპროკურორო ზედამხედველობის შესახებ.
- 1922 28.05 შეიქმნა საბჭოთა სახელმწიფო პროკურატურა იუსტიციის სახალხო კომისარიატის შემადგენლობაში. ამ პერიოდიდან საბჭოთა რესპუბლიკის პროკურორად იმავდროულად ითვლებოდა იუსტიციის სახალხო კომისარი. იმავე დღეს გამოქვეყნდა კანონი სახელმწიფო პროკურატურის შექმნის შესახებ.
- 1922 09.10 ცალკე კავკასიის არმიის პირველ სამხედრო პროკურორად დაინიშნა ჩვენი თანამემამულე სერგო ბახშინოვი (1922-23).
- 1922 15.11 შეიქმნა საქართველოს სსრ პროკურატურა. პირველ პროკურორად დაინიშნა სსსრ იუსტიციის სახალხო კომისარი სერგო ქავთარაძე. ამავე დღეს შეიქმნა აფხაზეთის ასსრ, აჭარის ასსრ და სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის პროკურატურები.
- 1922 29.11 აღდგა სამხედრო ტრიბუნალები. ყველა სამხედრო ოლქში ფრონტზე თუ არმიაში შემოიღეს სამხედრო პროკურორის თანამდებობა. ფაქტობრივად, შეიქმნა სამხედრო პროკურატურა.
- 1923 06.07 დაარსდა სსრკ უმაღლესი სასამართლო, რომლის შემადგენლობაში შევიდა სამხედრო კოლეგია.
- 1923 23.11 შეიქმნა სსრკ უმაღლესი სასამართლოს პროკურატურა, რომელსაც სათავეში ჩაუდგა პეტრე კრასიკოვი (1923-33).
- 1926 20.08 მიღებულ იქნა დებულება სამხედრო ტრიბუნალებისა და სამხედრო პროკურატურის შესახებ.
- 1931 02.06 შეიქმნა ამიერკავკასიის სფსრ უმაღლესი სასამართლოს პროკურატურა, რომელიც მდებარეობდა ქ. თბილისში.
- 1933 20.06 ჩამოყალიბდა ერთიანი საბჭოთა საპროკურორო სისტემა – სსრკ პროკურატურა. პირველ პროკურორად დაინიშნა ივანე აკულოვი (1933-35). ამავე წელს შეიქმნა მთავარი სამხედრო პროკურატურა, მოგვიანებით კი – სამხედრო-საზღვაო ფლოტის მთავარი პროკურატურა.
- 1935 22.09 დაწესდა სამხედრო-იურიდიული შემადგენლობის წოდებები: უმცროსი სამხედრო იურისტი („კონიურისტი“), სამხედრო იურისტი, III, II და I რანგის სამხედრო იურისტი, ბრიგადის, დივიზიისა და არმიის სამხედრო იურისტი.

- 1936 20.07 შეიქმნა საკავშირო-რესპუბლიკური იუსტიციის სახალხო კომისარიატი. პროკურატურისა და გამომძიების ორგანოები საბოლოოდ გამოეყვნენ მოკავშირე და ავტონომიური რესპუბლიკების იუსტიციის სახალხო კომისარიატების სისტემას და უშუალოდ დაექვემდებარნენ სსრკ პროკურორს. ამით დამთავრდა სსრკ პროკურატურის ცენტრალიზაცია. იგივე განხორციელდა მოკავშირე რესპუბლიკებშიც.
- 1937 22.08 სამხედრო იურისტებისათვის შემოღებულ იქნა უმაღლესი წოდებები; ბრიგადის, დივიზიის, კორპუსის, არმიის სამხედრო იურისტი, I რანგის სამხედრო იურისტი.
- 1939 31.10 სსრკ პროკურატურის შემადგენლობაში შეიქმნა სამხედრო-საზღვაო ფლოტის მთავარი პროკურატურა.
- 1943 04.02 თავდაცვის სახელმწიფო კომიტეტის დადგენილებით წითელი არმიის იურიდიული შემადგენლობისთვის შემოიღეს ოფიცერთა წოდებები.
- 1943 16.09 პირველად დაწესდა საკლასო ჩინები პროკურატურისა და საგამომძიებო მუშაკებისთვის, რომლებიც შეესაბამებოდა სამხედრო წოდებებს. მათთვის შემოიღეს სპეციალური ფორმა, სამხრეები. პროკურატურას მინიჭებული საკლასო ჩინები უნარჩუნდებოდა სამუდამოდ.
- 1946 19.03 მიღებულ იქნა კანონი სსრკ პროკურორისათვის სსრკ გენერალური პროკურორის სახელწოდების მინიჭების შესახებ (სსრკ პირველი გენპროკურორი იყო კონსტანტინე გორშენინი).
- 1953 08.08 სსრკ პროკურორად დაინიშნა რომან რუდენკო, რომელმაც „ენერგიულად წაიყვანა“ ლავრენტი ბერიას „საქმე“.
- 1954 18.09 პროკურატურის მუშაკებისთვის 1943 16.09 დაწესებული სამხრეები გაუქმდა და შემოღებულ იქნა „პეტლიცები“. შემდგომში პროკურორების ტანსაცმლის ფორმის ნიშნები ისევ შეიცვალა.
- 1955 24.05 დამტკიცდა საპროკურორო ზედამხედველობის დებულება.
- 1959 22.02 გაუქმდა საქართველოს სსრ იუსტიციის სამინისტრო.
- 1960 03.03 გაუქმდა სატრანსპორტო პროკურატურა და მისი საგამომძიებო აპარატი.
- 1964 14.02 იუსტიციის სახელმწიფო მრჩევლის საკლასო ჩინები ამიერიდან ენიჭება სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებით. მანამდე (1943 16.09-დან) ეს წესი ვრცელდებოდა მხოლოდ იუსტიციის ნამდვილ სახელმწიფო მრჩეველზე, რომელიც ენიჭებოდა მხოლოდ სსრკ გენერალურ პროკურორს.
- 1970 22.09 კვლავ შეიქმნა საქართველოს სსრ იუსტიციის სამინისტრო.
- 1977 28.02 სსრკ გენერალური პროკურორის ბრძანებით აღდგა სატრანსპორტო პროკურატურა.
- 1977 07.10 ახალი კონსტიტუციის თანახმად ყველა პროკურორისათვის დადგინდა უფლებამოსილების ერთიანი ვადა – 5 წელი. მანამდე სსრკ გენპროკურორი ირჩეოდა 7 წლით.
- 1979 30.11 მიღებულ იქნა კანონი სსრკ პროკურატურის შესახებ.

- 1981 04.08 დამტკიცდა ახალი დებულება სამხედრო პროკურატურის შესახებ.
- 1991 06.12 შეიქმნა საქართველოს რესპუბლიკის გენერალური პროკურატურა. პირველ გენერალურ პროკურორად დაინიშნა ვახტანგ რაზმაძე.
- 1992 30.06 შეიქმნა საქართველოს რესპუბლიკის მთავარი სამხედრო პროკურატურა. პირველ სამხედრო პროკურორად დაინიშნა არჯევან ლომიძე.
- 1997 01.10 შეიქმნა საქართველოს პრეზიდენტის სათათბირო ორგანო – საქართველოს იუსტიციის საბჭო 12 წევრის შემადგენლობით. საბჭოს პირველ მდივნად დაინიშნა დავით მუშლაძე.
- 1999 30.05 საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებით (1999 19.03) დაწესდა პროკურატურის მუშაკთა დღე, რომელიც აღინიშნება ყოველი წლის 30 მაისს.
- 2000 16.12 შემოღებულ იქნა ახალი კანონი სახელმწიფო სპეციალური წოდებების შესახებ (საქართველოს პროკურატურა, იუსტიციის საბჭო, იუსტიციის, საგადასახადო შემოსავლებისა და შინაგან საქმეთა სამინისტროები).
- 2001 13.02 XXI საუკუნის საქართველოს პირველ გენპროკურორად დაინიშნა ვია მეფარიშვილი.
- 2001 30.11 საქართველოს გენერალურ პროკურორად დაინიშნა ნიკოლოზ (ნუგზარ) გაბრიჩიძე.
- 2002 30.05 აღინიშნა საქართველოს პროკურატურის შექმნის 80 წლისთავი.

* * * * *

საბჭოთა პროკურატურის შექმნის თარიღად ითვლება 1922 წლის 30 მაისი, როდესაც ჯერ რუსეთის ფედერაციაში, შემდეგ კი სხვა მოკავშირე რესპუბლიკებში მიიღეს დებულებები საპროკურორო ზედამხედველობის შესახებ. 1923 წელს სსრკ უმაღლესი სასამართლოს შემადგენლობაში შევიდა პროკურატურა, რომელსაც ევალებოდა აგრეთვე სამხედრო პროკურატურისა და მოკავშირე რესპუბლიკების პროკურატურების ხელმძღვანელობა გაერთიანებული სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოს („ოგპუ“) ორგანოებზე ზედამხედველობის საკითხებში.

* * * * *

მოკავშირე რესპუბლიკების პროკურატურები ემორჩილებოდნენ სსრკ უმაღლესი სასამართლოს პრეზიდიუმს. პროკურატურის ორგანოების გაერთიანება საკავშირო მასშტაბით განხორციელდა 1933 წელს სსრკ პროკურატურის შექმნის შესახებ საკავშირო ცაკისა და სახკომსაბჭოს დადგენილების საფუძველზე, ხოლო პროკურატურის ორგანოების სრული ცენტრალიზაცია საბჭოთა კავშირში მოხდა 1936 წელს. სპეციალური პროკურატურა ახორციელებდა ზედამხედველობას კანონების შესრულებაზე საბჭოთა არმიასა და სამხედრო-საზღვაო ფლოტში, რკინიგზისა და საწყალოსნო ტრანსპორტზე. სპეციალური პროკურატურა არ შედიოდა მოკავშირე რესპუბლიკათა პროკურატურების სისტემაში. სპეციალურ პროკურატურას მიეკუთვნებოდა მთავარი სამხედრო პროკურატურა, რომელსაც ხელმძღვანელობდა მთავარი სამხედრო პროკურორი და სატრანსპორტო პროკურატურა, მთავარი სატრანსპორტო პროკურორის ხელმძღვანელობით. ორივე აღნიშნული პროკურატურა ემორჩილებოდა სსრ კავშირის გენერალურ პროკურორს.

* * * * *

სსრკ გენერალურ პროკურორს ნიშნავდა სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი 7 წლის ვადით. კონსტიტუციით სსრკ პროკურატურას ევალებოდა ყველა სამინისტროსა და მათზე დაქვემდებარებულ უწყებათა, აგრეთვე ცალკეული თანამდებობის პირისა და სსრკ მოქალაქის მიერ კანონების ზუსტ შესრულებაზე უმაღლესი ზედამხედველობის განხორციელება.

* * * * *

იუსტიციის ნამდვილი სახელმწიფო მრჩეველის, აგრეთვე I, II და III კლასის სახელმწიფო საკლასო ჩინები ენიჭებოდათ სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებით, სხვა დანარჩენი ჩინები – სსრკ გენერალური პროკურორის ბრძანებით.

პროკურატურის ორგანოებში ხანგრძლივი და უმწიკვლო მუშაობისათვის პროკურატურის მუშაკებს სსრკ გენერალური პროკურორი აჯილდოებდა სამკერდე ნიშნით – „პროკურატურის საპატიო მუშაკი“ ნიშნით დაჯილდოებულებს გადაეცემოდათ გენერალური პროკურორის საპატიო სიგელი.

* * * * *

საქართველოს პროკურატურის არსებობის 80 წლის პერიოდში (1922-2002) 23 ხელმძღვანელიდან ხუთი დახვრიტეს რეპრესიების პერიოდში (1937-38), ერთი – ამბროსი რამიშვილი გმირულად დაიღუპა ფაშისტურ საკონცენტრაციო ბანაკში 1942 წლის მაისში. ვლადიმერ შონია ე.წ. „მეგრელთა საქმესთან“ დაკავშირებით დააპატიმრეს 1951 10.11 და გაათავისუფლეს 1953 13.04.

* * * * *

საბჭოთა კავშირში პროკურატურის ორგანოების მუშაკებისათვის 1943-1991 წლებში დაწესებული იყო უმაღლესი სპეციალური წოდებები, რომლებსაც ანიჭებდა სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე, იუსტიციის III, II და I კლასის სახელმწიფო მრჩეველი (შეესაბამებოდა გენერალ-მაიორის, გენერალ-ლეიტენანტისა და გენერალ-პოლკოვნიკის სამხედრო წოდებას) და იუსტიციის ნამდვილი სახელმწიფო მრჩეველი (ატარებდა 4 დიდ ვარსკვლავს, შეესაბამებოდა არმიის გენერალს).

* * * * *

საქართველოს სსრ რესპუბლიკის პროკურორს (როგორც სხვა მოკავშირე რესპუბლიკებში) ენიჭებოდა სპეციალური წოდება – იუსტიციის მე-2 კლასის სახელმწიფო მრჩეველი. საქართველოს პროკურორის მოადგილეებს, აფხაზეთის ასსრ, აჭარის ასსრ და სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის პროკურატურის ხელმძღვანელებს კი – იუსტიციის მე-3 კლასის სახელმწიფო მრჩეველის წოდება.

* * * * *

საქართველოს იუსტიციას მისი არსებობის პერიოდში (1918-2002) ჰყავდა 27 ხელმძღვანელი – სახალხო კომისრები და მინისტრები. ორჯერ მინისტრად იყო ჯონი ხეცურიანი: 1990-92 და 1999-2000 წლებში. ყველაზე ხანგრძლივი დროით იუსტიციის მინისტრის თანამდებობა ეკავა ალექსანდრე შუშანაშვილს – 11 წელი (1976-87), ყველაზე მცირე დროით კი ევგენი გეგეჭკორს – რამოდენიმე თვე. ყველაზე დიდხანს იცხოვრა ათანასე ჩხეტიანმა – 87 წელი (1900-87), ყველაზე ხანმოკლე სიცოცხლე წილად ხვდა 39 წლის რეპრესირებულ შალვა მათიკაშვილს (1898-1937). დღესაც მხნედ არის 1947-48 წლების იუსტიციის მინისტრი, 85 წლის ვახტანგ ყურაშვილი.

* * * * *

საქართველოს იურისტების მომზადებაში უდიდესი ღვაწლი მიუძღვის ათეული წლების მანძილზე თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის დეკანს, კათედრის გამგეს, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტს, პროფესორ გიორგი (გივი) ინჭკირველს (დ. 1926 08.03). მსოფლიო მნიშვნელობის 1000 ლიდერ მეცნიერთან ერთად მისი სახელი შესულია აშშ კონგრესის ბიბლიოთეკის მუდმივი ჩანაწერების წიგნში.

* * * * *

საქართველოს პროკურატურის მუშაკებისათვის 2000 16.12 დამტკიცდა შემდეგი სპეციალური წოდებები: უმცროსი იურისტი, III, II და I კლასის იურისტი, იუსტიციის უმცროსი მრჩეველი, იუსტიციის მრჩეველი, იუსტიციის უფროსი მრჩეველი, იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი და იუსტიციის მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი.

* * * * *

გენერალური პროკურორი პროკურატურის უმაღლესი თანამდებობის პირია. 1936-1946 წლებში ყოფილ საბჭოთა კავშირში მას ეწოდებოდა სსრკ პროკურორი, 1946-დან კი – სსრკ გენერალური პროკურორი. მას ხუთი წლის ვადით ნიშნავდა სსრკ უმაღლესი საბჭო, რის წინაშეც იგი პასუხისმგებელი და ანგარიშვალდებული იყო. მას ენიჭებოდა იუსტიციის ნამდვილი სახელმწიფო მრჩეველის საკლასო ჩინი.

* * * * *

საქართველოს გენერალურ პროკურორს 5 წლის ვადით ნიშნავს საქართველოს პარლამენტი, რის წინაშეც იგი პასუხისმგებელი და ანგარიშვალდებულია. საქართველოს გენერალური პროკურორისათვის განსაზღვრულია ყველაზე მაღალი სპეციალური წოდება – იუსტიციის მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი.

1943

2002

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველები და იუსტიციის
გენერლები საქართველოდან

იუსტიციის მთავარი
სახელმწიფო მრჩეველი
ჯამლეთ ბაბილაშვილი

იუსტიციის მმ-2 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
ანზორ ბარაბაძე

იუსტიციის მმ-2 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
აკაკლე ბერძენიშვილი

იუსტიციის მმ-2 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
გრიგოლ ბიწაძე

იუსტიციის მთავარი
სახელმწიფო მრჩეველი
ნუგზარ გაბრიჩიძე

იუსტიციის მთავარი
სახელმწიფო მრჩეველი
როლანდ ბილიგაშვილი

იუსტიციის მმ-2 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
ლერი თალაკვაძე

იუსტიციის მმ-2 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
მისეილ თოფურიაძე

იუსტიციის მმ-2 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
მისეილ ლომიძე

იუსტიციის მთავარი
სახელმწიფო მრჩეველი
გია მუჯარაშვილი

იუსტიციის მთავარი
სახელმწიფო მრჩეველი
თელო ნინიძე

იუსტიციის (მმ-2 კლ.) მთავარი
სახელმწიფო მრჩეველი
ვასტანზ რაზმაძე

იუსტიციის მმ-2 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
არონ ტაკიძე

იუსტიციის მმ-2 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
ილარიონ ტალახაძე

იუსტიციის მმ-2 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
ვლადიმერ შონია

იუსტიციის მთავარი
სახელმწიფო მრჩეველი
ჯონი ხვეშტიანი

იუსტიციის მ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
მეჯით არგუნი

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
შოთა ასათიანი

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
ანჟორ ბალუაშვილი

იუსტიციის მ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
ზაქარია ბასიშვილი

იუსტიციის მ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
ჯემალ ბაჯელიძე

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
ორლე ბუბია

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
ვენელი ბენიძე

იუსტიციის
გენერალ-მაიორი
ბადრი ბიჭიკე

იუსტიციის მმ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
გოღერკი გორჩხაკე

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
აკაკი გულაღაშვილი

იუსტიციის მმ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
კეტრე ბათიკოვეი

იუსტიციის მმ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
ვასტანგ ვვარამიე

იუსტიციის მმ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
ანდრო გიგაური

იუსტიციის
გენერალ-მაიორი
ნიკოლოზ გოგბიტიე

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
აკაკი ღაუთაშვილი

იუსტიციის მმ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
ვალერიან ელიშერაშვილი

იუსტიციის მმ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
ღავით მსაკიე

იუსტიციის მ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
ვიქტორ ვარლანია

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
გიორგი თვალავაძე

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
რუსლან თორღინაძე

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
სერგო თუხუცია

იუსტიციის მ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
ვლადიმერ იოსელიანი

იუსტიციის მ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
ივანე კვარაცხელია

იუსტიციის მ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
ზაურ კვიციანი

იუსტიციის მ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
აკოლონ კვიციანი

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
კახა კობერიძე

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
შოთა კოკაძე

იუსტიციის მმ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
თამაზ კოლუა

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
ტარიელ კულულაშვილი

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
ანჯორ ლაცუშბაია

იუსტიციის მმ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
ალექსანდრე ლომინაძე

იუსტიციის მმ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
შალვა მანჯავიძე

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
სიმონ გაჭავარძანი

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
თენგიზ მასარაძე

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
თემურ მონიავა

იუსტიციის
გენერალ-მაიორი
ჯურაბ მსხვილიძე

იუსტიციის მე-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
მისეილ ნაღირაძე

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
ბორჯა კაიჭაძე

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
სერგო პეტროსიანი

იუსტიციის მე-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
ვლადიმერ პრავდინი

იუსტიციის მე-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
რამაზ ჟღენტი

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
ვაჟა რამიშვილი

იუსტიციის მე-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
ივანე რაფაბა

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
გივი რევაზიშვილი

იუსტიციის მმ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
გივი როინიშვილი

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
ალექსანდრე ტალიაშვილი

იუსტიციის მმ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
თამაზ ტულუში

იუსტიციის მმ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
გორის ფურცხვანიძე

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
ნუზარ ქავთარაძე

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
მისქილ ჟურღაძე

იუსტიციის
გენერალ-მაიორი
გივი ყვარელაშვილი

იუსტიციის მმ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
სოსო ყიფიანი

იუსტიციის მმ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
პასტანგ ყურაშვილი

იუსტიციის მმ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
ვიცტორ შარაშენიძე

იუსტიციის მმ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
ნუზგარ შოშიაშვილი

იუსტიციის
გენერალ-მაიორი
ალექსანდრე შუშანაშვილი

იუსტიციის მმ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
ლიბიტრი ჩიტლოვი

იუსტიციის
გენერალ-მაიორი
ვიპი კავანია

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
პარლამ ჭილაშვილი

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
თამაზ ჭუმბურიძე

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
გოდერძი ხუჯაძე

იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩეველი
ვაჟა ჯანყარაშვილი

იუსტიციის მ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
სარდიონ ჯანაჯღაპა

იუსტიციის მ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
როსტომ ჯაფარიძე

იუსტიციის მ-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
ოთარ ჯიბლაძე

იუსტიციის
გენერალ-მაიორი
ვივი ჯიქია

სიცოცხლე უნდა ქარიშხალს ჰგავდეს,
მენის გავარდნას ჰგავდეს სიკუდილი,
მოუვარე გუავდეს, მტერიცა გუავდეს,
მაგრამ არც ერთთან სჭამო სირცხვილი

ლალ ახათიანი

საზეიმო მიძღვნილი პროკურატურის 50 წლის თავისადმი. პრეზიდენტში, საქართველოს კბ ცკ I მდივანი ვასილ მჟავანაძე, საქართველოს უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გიორგი ძოწენიძე, მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე გვიჯავახიშვილი და სხვები. ქ. თბილისი, 1972 წლის 26 მაისი

საბჭოთა პროკურატურის 50 წლისთავისადმი მიძღვნილი ზემის შემდეგ სამახსოვრო სურათი გამარჯვების პარკში. ცენტრში — საქართველოს პროკურორი არონ ტაკიძე. ქ. თბილისი, 1972 წლის 26 მაისი

საკაემირო პროკურატურის მიერ ჩატარებული ამიერკავკასიის რესპუბლიკების პროკურორების სემინარი. სხედან, მარჯვნიდან: გოლერძი ბორჩხაძე (მეხუთე), გრიგოლ ბიწაძე (მეექვსე), ვალერიან ედიშერაშვილი (მერვე). ქ თბილისი, 1973 წლის 17 მარტი

მარცხნიდან: სსრკ პროკურორის I მოადგილე ვიქტორ ნაიდიონოვი, სსსრ პროკურორი ანზორ ბარაბაძე, პროკურორის I მოადგილე ვარლამ ჭილაშვილი. 1979 28.05

საქართველოს
პროკურორები.
მარცხნიდან:
მიხეილ ლომიძე
(1951-53),
არონ ტაკიძე
(1970-76),
ვლადიმერ შონია
(1946-51)

ცენტრში: სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის მოადგილე გიორგი სტურუა დაჯილდოებულ მეომართა ჯგუფთან ერთად. ქ. მოსკოვი, კრემლი, 1945 23.01

მეორე რიგში მარცხნიდან მეორე – ალექსანდრე შუშანაშვილი

საქართველოს პროკურორი
არონ ტაკიძე

პროკურატურის მუშაკებს მიესალმება
საქართველოს შს მინისტრი ელუარდ
შევარდნაძე

მარცხნიდან სხედან – ბორის
ფურცხვანიძე, დავით ესაკია

მარჯვნიდან: არონ ტაკიძე, შოთა
ქველიაშვილი, გრიგოლ ბიწაძე, ბორის
ფურცხვანიძე

პავლე ბერძენიშვილი
თანამებრძოლებთან ერთად.
ქ. მოსკოვი, 1954 წლის
თებერვალი

მარცხნიდან: იუსტიციის მე-3 კლასის
სახელმწიფო მრჩეველები ალექსანდრე
ლომინაძე, ბორის ფურცხვანიძე. 1951

პირველ რიგში მარჯვნიდან მეექვსე – სსრკ გენერალური პროკურორი რომან რუდენკო, გენპროკურორის პირველი მოადგილე ალექსანდრე რეკუნკოვი (მეშვიდე), სსრკ მთავარი სამხედრო პროკურორი (მერვე), დგანან მარცხნიდან მეოთხე – ქ. თბილისის პროკურორი ვახტანგ რაზმაძე, მარჯვნიდან მეოთხე – აჭარის ასსრ პროკურორი გოდერძი ბორჩხაძე, მეორე რიგში მარცხნიდან მეოთხე – სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის პროკურორი პეტრე გათიკოევი. ქ. მოსკოვი, 1978 წლის 6 დეკემბერი

სსსრ პროკურატურის ხელმძღვანელ მუშაკების სამახსოვრო სურათი საბჭოთა კავშირის გენერალურ პროკურორ ალექსანდრე რეკუნკოვთან ერთად. მარცხნიდან სხედან – გოდერძი ბორჩხაძე, ვიქტორ შარაშენიძე, ანზორ ბარაბაძე, სსრკ პროკურორი ალექსანდრე რეკუნკოვი, აკაკი კარანაძე (სსსრ უმაღლესი სასამართლოს თავმჯდომარე), ოთარ ჩერქეზია (სსსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის I მოადგილე), ვიქტორ ვარდაია, პეტრე გათიკოევი. ქ. თბილისი, 1980

УЧРЕДИТЕЛЬНЫЙ СЪЕЗД СОЮЗА ЮРИСТОВ СССР
Москва, Дом союзов, 22-23 июня 1989 года.

მარცხნიდან სხედან – ვიქტორ შარაშენიძე (მეორე), გივი ინციკირველი (მეხუთე),
დგანან – ოთარ ჯიბლაძე (3), ვაჟა აბაკელია (6), არჯევან ლომიძე (12),
დიმიტრი ჩიტლოვი (13), მინდია უგრეხელიძე (14), გივი როინიშვილი (16)

მარცხნიდან: გიორგი ზანტურიძე,
ზაქარია ბასიშვილი, დიმიტრი
ჩიტლოვი, კირიაკ ხაჯიევი,
ტრისტან მეტრეველი. 1967

მარცხნიდან: ანზორ ბარაბაძე, ოთარ
ჩერქეზია, ზაურ კვიციანი. 1980

მოსხენებით გამოდის
საქართველოს პროკურორი
ანზორ ბარაბაძე. წინა
პლანზე: სსსრ სუკ-ის
თავმჯდომარე ალექსი
ინაური მოადგილეებთან
შოთა ზარდალიშვილთან
და ნოდარ მაისურაძესთან
ერთად. 1984

მარჯვნიდან: დიმიტრი ჩიტლოვი,
ზაურ კვიციანი (მესამე). 1982

ქ. ქუთაისის პროკურატურის მუშაკები. მეორე რიგში ცენტრში –
ბორის ფურცხვანიძე. 1950 წლის 16 აპრილი

ივანე რაფაეა ოჯახთან ერთად

მარცხნიდან: მიხეილ ქურდაძე, სოსო ყიფიანი, მარჯვნიდან: ანზორ ბარაბაძე, ვარლამ ჭილაშვილი. 1978

ცენტრში – გრიგოლ ბიწაძე, ბორის ფურცხვანიძე (მარჯვნიდან მეორე). ქ. მოსკოვი, 1968 წლის 31 მარტი

ალექსანდრე შუშანაშვილი (მარცხნივ), აკაკი კარანაძე (მარჯვნივ) რუსეთის სამხედრო პროკურორებთან ერთად.

მარჯვნიდან: ლერი თალაკვაძე, იუსტიციის უფროსი მრჩეველები გურამ ჯანჯღაგა, ვასილ ფოცხვერია, ოთარ ჯაფარიძე

მარცხნიდან: პავლე ბერძენიშვილი, გრიგოლ ბიწაძე

ცენტრში – ლერი თალაკვაძე, ვარლამ ჭილაშვილი, იუსტიციის უფროსი მრჩეველი ვასილ ბუნტური (მარცხნივ). 1977

მარჯვნიდან: პავლე ბერძენიშვილი, ოთარ ქავთარაძე

პროფესორი ილარიონ ტალახაძე. 1970

ლერი თალაკვაძის საფლავთან

მარჯვნიდან: სსსრ შს მინისტრი გურამ გვეტაძე, საქართველოს პროკურორი ლერი თალაკვაძე, სამხედრო პროკურორი ჯემალ გოგიტიძე

მარცხნიდან: გენერალ-მაიორი ლევან შარაშენიძე, საბჭოთა კავშირის მარშალი ივანე ბაგრამიანი, მსახიობი ფრუნჯიკ მკირტიჩიანი, იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი ალექსანდრე შუშანაშვილი, თელავის პარტრაიკომის I მდივანი თენგიზ ჯაბადარი, ლაზარე პირაღოვი, ერევნის პარტიის ქალაქკომის I მდივანი ლეონიდ ნერსესიანი. ქ. თბილისი, 1975

მარცხნიდან დგანან – ალექსანდრე კავსაძე, ნაპოლეონ ბერიშვილი, გოდერძო ბორჩხაძე, ვლადიმერ აბულაძე, სხედან – ბიძინა კარტოზია, გივი ზაუტაშვილი, ალბერტ აბესაძე. ქ. თბილისი, 1972

მარცხნიდან: თამაზ ტულუში, როლანდ გილიგაშვილი, ვახტანგ რაზმაძე, დიმიტრი ჩიტლოვი. 1989

მარცხნიდან: საქართველოს პროკურორი ანზორ ბარაბაძე, კრასნოდარის კპ სამხარეო კომიტეტის I მდივანი მედუნოვი, სსრკ პროკურორის I მოადგილე ვიქტორ ნაიდენოვი, აფხაზეთის ასსრ პროკურორი ვიქტორ ვარდაია, აჭარის ასსრ პროკურორი გოდერძი ბორჩხაძე. აფხაზეთი, 1980

აშშ გენერალური პროკურორების პირველი ოფიციალური ვიზიტი საქართველოში. წინა პლანზე მარჯვნიდან: სსსრ პროკურორი ვახტანგ რაზმაძე, აშშ გენპროკურორი, სსსრ უმაღლესი სასამართლოს თავმჯდომარე აკაკი კარანაძე (მარცხნიდან მეორე). უკანა პლანზე ცენტრში – სსსრ პროკურორის I მოადგილე ნუგზარ შოშიაშვილი. ქ. თბილისი, 1987

მეორე რიგში მარჯვნიდან მესამე – გოდერძი ბორჩხაძე

მარცხნიდან: სსსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე პაველე გილაშვილი, სსრკ იუსტიციის მინისტრი ვლადიმერ ტერეზილოვი, სსსრ იუსტიციის მინისტრი ალექსანდრე შუშანაშვილი, საქართველოს კპ ცკ აღმორგანოების გამგე ზურაბ რატიანი, ტრანსპორტის პროკურორის მოადგილე ალბერტ აბესაძე

პირველ რიგში მარჯვნიდან მეორე: ბორის ფურცხვანიძე გორის რაიონის პროკურატურის მუშაკებთან ერთად. ქ. გორი, 1950

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი ილია ვეკუა გადასცემს სამახსოვრო საჩუქარს სსსრ პროკურორს არონ ტაკიძეს. 1972 წლის 26 მაისი

მარჯვნიდან: ალექსანდრე შუშანაშვილი, გივი გუმბარიძე, ვახტანგ რაზმაძე, თამაზ კუნჭულია

ქართული სამხედრო სკოლის ყოფილი უფროსი, იუსტიციის მე-2 კლასის სახელმწიფო მრჩეველი ილარიონ ტალაზაძე (მარცხნიდან მეორე) ომის ვეტერანებთან ერთად. 1970

სსსრ პროკურორის I მოადგილე გრიგოლ ბიწაძე სამუშაო კაბინეტში. 1967 წლის 8 ივნისი

მაგიდასთან – სსსრ პროკურორი ვახტანგ რაზმაძე, დგანან მარცხნიდან: პროკურატურის საგამოძიებო ნაწილის უფროსი ვაჟა შენგელია, ქ. თბილისის პროკურორის I მოადგილე ნუგზარ გაბრიჩიძე, პროკურატურის საერთო ზედამხედველობის განყოფილების უფროსის მოადგილე აკაკი ბუღალაშვილი, სსსრ პროკურორის მოადგილე დიმიტრი ჩიტლოვი. 1987

მარჯვნიდან: აჭარის ასსრ შს მინისტრი ალექსი გობრონიძე, პოლკოვნიკები აკაკი ვაშაკიძე, ოთარ სუხიაშვილი, სსსრ იუსტიციის მინისტრი ალექსანდრე შუშანაშვილი, თბილისის შს სამმართველოს უფროსი ჯემალ მიქელაძე. 1978

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმინდესი და უნეტარესი ილია II გადასცემს სამახსოვრო საჩუქარს იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველს გოდერძი ხუჯაძეს. 1995 15.11

ნუგზარ გაბრიჩიძე და ნუგზარ შოშიაშვილი კოტე მახარაძესთან ერთად. ქ. თბილისი, 2000

პავლე ბერძენიშვილი და მისი სტუმარი მიხეილ მამულაშვილთან. ქ. მცხეთა, 1968

იუსტიციის მე-3 კლასის სახელმწიფო მრჩეველები გოდერძი ბორჩხაძე, ზაურ კვიციანი (მარცხნივ)

მარჯვნიდან: როლანდ გილიგაშვილი, ჯონი ხეცურიანი, შენგელი ფიცხელაური

ვიქტორ შარაშენიძე, ვარლამ ჭილაშვილი (მარჯვნივ)

ანზორ ბარაბაძე, ალექსანდრე შუშანაშვილი (მარცხნივ). ქ. ბათუმი, 1977

ავიაციის ლეიტენანტი გივი ძაგანია (შემდგომში იუსტიციის გენერალ-მაიორი). ქ. სარატოვი, 1958

დგანან: მარცხნიდან პირველი – იუსტიციის გენერალ-მაიორი გივი ძაგანია, სხედან: მარცხნიდან მეორე – იუსტიციის მე-3 კლასის სახელმწიფო მრჩეველი გივი როინიშვილი. ქ. თბილისი

ძმები-გენერლები ნუგზარ და თენგიზ შოშიაშვილები

მამა-შვილი იაკობ და თენგიზ მახარაძეები

ნუგზარ გაბრიჩიძე, გურამ ქარქაშაძე (მარცხნივ)

საქართველოს გენერალური პროკურორი, იუსტიციის მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი ვახტანგ რაზმაძე და იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი გონა პაიჭაძე (მარცხნივ)

საქართველოს პროკურორის I მოადგილე, იუსტიციის გენერალ-მაიორი ბადრი ბიწაძე მეუღლი ნინო ბურჯანაძესთან (საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე) და შვილებთან ერთად

გივი ინწკირველი, გურამ ქარქაშაძე (მარჯვნივ)

იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი გოდერძი ზუჯაძე შვილთან ერთად. ქ. მოსკოვი, 2002 წლის 25 დეკემბერი

მარცხნიდან: გურამ ქარქაშაძე, როლანდ გილიგაშვილი, ვია ჩეჩელაშვილი, როლანდ ლიპარტელიანი

ბავშვობის მეგობრები: იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი ვაჟა ჯანყარაშვილი და გენერალი თამაზ თამაზაშვილი (მარჯვნივ). 2002 16.11

იუსტიციის მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი როლანდ გილიგაშვილი, გენერალ-მაიორი შენგელი ფიცხელაური (მარჯვნივ)

მარცხნიდან: გენერლები ავთანდილ იოსელიანი, თამაზ ნადარეიშვილი, იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი ანზორ ლაცუზბაია, იუსტიციის უფროსი სახელმწიფო მრჩეველი გივი წურწუშია

იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველები გივი რევაზიშვილი, აკაკი დაუთაშვილი (მარჯვნივ). 1996 წლის 11 ოქტომბერი

მარცხნიდან: გენერალ-ლეიტენანტი ჯონი ფირცხალაიშვილი, იუსტიციის გენერალ-მაიორი ნუკრი გოგიტიძე, იუსტიციის უფროსი მრჩეველი გურამ სხირტლაძე, გენერალ-ლეიტენანტი გურამ ნიკოლაიშვილი

გია თვალავაძე აშშ FBI აკადემიის დირექტორთან ერთად. ქ. ვაშინგტონი

გონა ჰაიჭაძე, ანზორ ლაცუზბაია (მარჯვნივ)

მარჯვნიდან: გურამ ქარქაშაძე, ალექსანდრე ტალიაშვილი, ორდე ბებია

ცენტრში: იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი თემურ მონიავა შსს სამეგრელო-ზემო სვანეთის მხარის საგამომიებო სამსახურის თანამშრომლებთან

დემიტრი ჩიტლოვი ესაუბრება საქართველოს პროკურორ ვახტანგ რაზმაძეს.

გოდერძი ბორჩხაძე, იუსტიციის უფროსი მრჩეველი რევაზ ცივაძე (მარჯვნივ). ქ. თბილისი, 1982

მარცხნიდან: ანზორ ლაცუზბაია და ზაზა მაზმიშვილი ელუარდ შევარდნაძესთან ერთად. ქ. სოხუმი, 1993 წლის სექტემბერი

საქართველოს სამხედრო პროკურორს ალექსანდრე შუშანაშვილს სამახსოვრო ჯილდოს გადასცემს შს მინისტრის მოადგილე გურამ ქარქაშაძე. 1998

მარცხნიდან: აკაკი კარანაძე, ზაქარია ბასიშვილი, ვახტანგ რაზმაძე, ვალერიან ჭილაშვილი, გურამ სხირტლაძე, ანზორ ბარაბაძე სტუმრებთან ერთად

მარცხნიდან: გენერალი ბადრი ბიწაძე, მისი მეუღლე ნინო ბურჯანაძე, გენერალი გივი ჯიქია (მარჯვნიდან მეორე) მეგობრებთან ერთად

მარცხნიდან: აკაკი ბუდალაშვილი, ქ. ბაქოს პროკურორი და მისი მოადგილე, სოსო ყიფიანი, ქ. ბაქოს პროკურორის მოადგილე, თამაზ ტულუში. ქ. ბაქო, 1986 წლის ოქტომბერი

პრეზიდენტში მარცხნიდან: ნინო ბურჯანაძე, დავით თევზაძე, ჯამლეთ ბაბილაშვილი, ვანტანგ ქუთათელაძე, კახა თარგამაძე, თამაზ ნადარეიშვილი. მოხსენებით გამოდის საქართველოს პროკურატურის კადრების სამმართველოს უფროსი გივი რევაზიშვილი. 2000

ჯამლეთ ბაბილაშვილი

მარჯვნიდან: ჯამლეთ ბაბილაშვილი, ნუგზარ გაბრიჩიძე, ანზორ ლაცუზბაია, თემურ მონიავა, თამაზ კოლუა და ბონდო ჯიქია. ქ. თბილისი, 1998

მარჯვნიდან: ანზორ ლაცუზბაია და თამაზ კოლუა სტუმრებთან ერთად ი. ბ. სტალინის სახელმწიფო სახლ-მუზეუმთან. ქ. გორი

მარცხნიდან: ანზორ ლაცუზბაია, სერგო თუნგია

პირველ რიგში მარჯვნიდან: ავთანდილ იოსელიანი, ჯიმი ყიფიანი, ანზორ ბალუაშვილი, ვიტალი ხაზარაძე, ვალერი ჩხეიძე. მეორე რიგში – რეზო ამაშუკელი, გურამ ქარქაშაძე, ანზორ ლაცუზბაია

გია მეფარიშვილი

მარჯვნიდან: აკაკი ბუღალაშვილი, ვახტანგ რაზმაძე, გიორგი წურწუშია, როლანდ გილიგაშვილი, შურთაზ კვინიკაძე

თანამეგობრობის ქვეყნების პირველი გასვლითი სამიტი თბილისში. რუსეთის ფედერაციის პროკურორის იური სკურატოვს ესალმება სოსო ყიფიანი და გონა პაიჭაძე. 1998

მარცხნიდან: არველოდი ჟვანია, თამაზ კოლუა, ინფორმაციით გამოდის ანზორ ლაცუზბაია. ქ. თბილისი, 1998

საქართველოს პროკურორი ჯამლეთ ბაბილაშვილი, სოსო ყიფიანი და დსთ-ს პროკურორებთან ერთად. 1999

ნუგზარ გაბრიჩიძე (მარცხნივ), რამაზ ფლენტი (მარჯვნივ) აზერბაიჯანის და ტაჯიკეთის გენპროკურორებთან და რუსეთის გენპროკურორის მოადგილესთან ერთად. ქ. თბილისი, 1999

მარცხნიდან: გონა პაიჭაძე, ჯამლეთ ბაბილაშვილი, აზერბაიჯანის რესპუბლიკის პროკურორ ზაქირ გარალოვთან ერთად. ქ. თბილისი, 2000

ჯამლეთ ბაბილაშვილი, ვია მეფარიშვილი

საქართველოს პროკურორის I მოადგილე სოსო ყიფიანი სამახსოვრო საჩუქარს – კოკა იენატოვის სურათს „თბილისი“ გადასცემს რუსეთის ფედერაციის გენერალურ პროკურორს ალექსანდრე რეკუნკოვს 75 წლის იუბილეზე, მარჯვნივ – იური სკურატოვი. ქ. მოსკოვი, 1995 წლის 27 ოქტომბერი

საქართველოს პროკურორი ჯამლეთ ბაბილაშვილი სამახსოვრო საჩუქარს გადასცემს ისრაელის პროკურორს

ცენტრში: რამაზ ულენტი და ანზორ ლაცუზბაია (მარჯვნივ)

დსთ-ს ქვეყნების გენერალური პროკურორების პირველი ვიზიტი საქართველოში. ცენტრში: რუსეთის ფედერაციის გენერალური პროკურორი იური სკურატოვი და საქართველოს გენერალური პროკურორი ჯამლეთ ბაბილაშვილი. ქ. თბილისი, 1999

მარცხნიდან: ჯემალ გახოკიძე, გურამ ქარქაშაძე, თამაზ სულავა, ლევან ღოლიძე, ნუგზარ გაბრიჩიძე, კობა ნარჩენაშვილი. 2002 01.10

წინა პლანზე – იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი ვაჟა ჯანყარაშვილი. 2000 30.05

მარჯვნიდან: ჯამლეთ ბაბილაშვილი, რუსეთის ფედერაციის გენპროკურორი იური სკურატოვი სოსო ყიფიანი, ნუგზარ გაბრიჩიძე. ქ. თბილისი, 1999

მარცხნიდან: ზურაბ ჩხაიძე, თემურ მურღულია, ზურაბ მსხვილიძე

გენერალ ჯემალ ჯანაშიას გამოსვლა თბილისის სახ. უნივერსიტეტში. 2002 12.01

საქართველოს იურისტთა დელეგაციის წევრები გერმანიაში, რაიხსტაგის წინ. მარცხნიდან: გურამ ქარქაშაძე, ნუგზარ გაბრიჩიძე, შოთა ასათიანი. ქ. ბერლინი, 2002 10.12

აშშ, ქ. ვაშინგტონი. საერთაშორისო სემინარის მონაწილე, იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი ვია თვალავაძე:

საფრანგეთის საგამოძიებო დეპარტამენტის თავმჯდომარესთან,

უზბეკეთის გენპროკურორის მოადგილესთან,

ნიდერლანდების გენპროკურორის მოადგილესთან

ვახტანგ რაზმაძე, აკაკი ბუღალაშვილი

ცენტრში – გია მეფარიშვილი და საფრანგეთის საკონსტიტუციო საბჭოს თავმჯდომარე როლან დიუმა (ყოფილი საგარეო საქმეთა მინისტრი). ქ. პარიზი, 1999 წლის მარტი

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საგამოძიებო სამსახურის 35-ე წლისთავი. მარცხნიდან: ჯემალ გახოკიძე, სოსო ყიფიანი, მინდია უგრეხელიძე, ნინო ბურჯანაძე, კახა თარგამაძე. ქ. თბილისი, 1998

მარცხნიდან: სოსო ყიფიანი, ჯამლეთ ბაბილაშვილი

მარცხნიდან: გენერლები ჯონი ფორცხალაიშვილი, გივი ჯიქია, ბადრი ბიწაძე

მარცხნიდან: გენერალ-ლეიტენანტები ავთანდილ იოსელიანი, ვახტანგ ქუთათელაძე, იუსტიციის მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი ჯამლეთ ბაბილაშვილი, გენერალ-მაიორი გურამ ქარქაშაძე

იუსტიციის გენერალ-მაიორი ზურაბ მსხვილიძე

იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი აკაკი ბუღალაშვილი

იუსტიციის გენერალ-მაიორი ბადრი ბიწაძე

მარცხნიდან: ვია მეფარიშვილი, ვახტანგ რაზმაძე, ანზორ ბალუაშვილი, ჯამლეთ ბაბილაშვილი, ვენედი ბენიძე, სოსო ყიფიანი

მარცხნიდან: ჯონი ხეცურიანი, ვახტანგ გვარამია, ნიკო ლეკიშვილი

მარცხნიდან: მინდია უგრეხელიძე, ჯამლეთ ბაბილაშვილი, თელო ნინიძე, ბადრი შოშიტაიშვილი

ჯამლეთ ბაბილაშვილი, ნუგზარ გაბრიჩიძე (მარჯვნივ)

მარცხნიდან: როსტომ ჯაფარიძე, ნინო ბურჯანაძე, ვახტანგ ყოლბაია, გივი შუგაროვი პარლამენტის სხდომაზე. 2002

მარცხნიდან: ვახტანგ რაზმაძე, ვახტანგ გვარამია, ვალერი გელბახიანი პარლამენტის სხდომაზე. 2002

ნუგზარ გაბრიჩიძე და ვია თვალავაძე. 2002

მარცხნიდან მერე – საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს თავმჯდომარის მოადგილე, მე-2 კოლეგიის თავმჯდომარე ვია მეფარიშვილი. 1998 წლის აპრილი

საქართველოს პრეზიდენტი ელუარდ შევარდნაძე აჯილდოებს:

იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველს
ვაჟა ჯანყარაშვილს

იუსტიციის გენერალ-მაიორს
ზურაბ მსხვილიძეს

იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველს
თემურ მონიავას

საქართველოს პროკურორი ნუგზარ გაბრიჩიძე გადასცემს:

საქართველოს პროკურორი ჯამლეთ
ბაბილაშვილი გადასცემს ღირსების
ორდენს აკაკი ბუღალაშვილს. წინა
პლანზე – ბადრი ბიწაძე. 1999 30.05

სამახსოვრო საჩუქარს რამაზ ულენტს.
2000 წლის 17 მარტი

ღირსების ორდენს თემურ მონიავას.
2002 წლის 29 მაისი

საქართველოს პროკურატურის მუშაკების სამახსოვრო სურათი დაჯილდოების შემდეგ საქართველოს პრეზიდენტ
ელუარდ შევარდნაძესთან ერთად. 1997 წლის 7 მარტი

თანამედროვე საქართველოს განიხილვის თარიღები და ფაქტები 1990 2002

- 1990 28.10 საქართველოში, პირველად საბჭოთა ხელისუფლების პირობებში, ჩატარდა მრავალპარტიული დემოკრატიული არჩევნები. ჩამოყალიბდა უმაღლესი საკანონმდებლო ორგანოს – უზენაესი საბჭოს დეპუტატთა კორპუსი (246 დეპუტატი).
- 1990 14.11 გაიხსნა საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პირველი სესია. სესიამ უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარედ აირჩია ზვიად გამსახურდია. რესპუბლიკის გერბად დამტკიცდა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის სახელმწიფო გერბი მცირედი ცვლილებებით.
- 1990 20.12 შეიქმნა ეროვნული გვარდია თენგიზ კიტოვანის მეთაურობით.
- 1991 29.01 საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილებით (№110, მე-16 მუხლი) ოფიცრთა უმაღლესი შემადგენლობისთვის დაწესდა სამხედრო წოდებები: ბრიგადის გენერალი, დივიზიის გენერალი, კორპუსის გენერალი, სარდალი. აღნიშნული წესდება ძალე შეიცვალა.
- 1991 31.03 საქართველოს დამოუკიდებლობის თაობაზე ჩატარდა რეფერენდუმი.
- 1991 09.04 გამოცხადდა საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენა.
- 1991 30.04 საქართველოში მოეწყო წვევამდელთა პირველი გაწვევა ჯარში. ამ დღიდან იღებს სათავეს თანამედროვე ქართული არმია.
- 1991 26.05 საქართველოში ჩატარდა საპრეზიდენტო არჩევნები. პრეზიდენტად არჩეულ იქნა ზვიად გამსახურდია.
- 1991 10.06 საქართველოს რესპუბლიკის შინაგანი ჯარების – ეროვნული გვარდიის უფროსს თენგიზ კიტოვანს საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებით მიენიჭა გვარდიის სარდლის სამხედრო წოდება.
- 1991 16.07 შეიქმნა საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო-საზღვაო ძალები.
- 1991 12.09 შინაგან საქმეთა სამინისტროს დაქვემდებარებაში შეიქმნა შინაგანი ჯარები, რომელიც საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების შემადგენელი ნაწილი გახდა. მისი პირველი სარდალი იყო მილიციის პოლკოვნიკი ვანო ჭელიძე.
- 1991 15.09 შეიქმნა საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტრო. პირველ მინისტრად დაინიშნა გენერალ-მაიორი ვლადიმერ ფირცხალაიშვილი.
- 1991 08.12 ხელი მოეწერა ბელოვეჟის შეთანხმებას. საბჭოთა კავშირმა შეწყვიტა არსებობა.
- 1991 11.12 შეიქმნა დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობა (დსთ).
- 1991 22.12 თბილისში დაიწყო სამხედრო პუტჩი.
- 1992 02.01 ხელისუფლებისადმი ოპოზიციურად განწყობილმა ძალებმა შექმნეს სამხედრო საბჭო (ჯ. იოსელიანი, თ. კიტოვანი).

- 1992 06.01 საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტმა ზვიად გამსახურდიამ ოპოზიციის შეიარაღებული წინააღმდეგობის შედეგად დატოვა საქართველო.
- 1992 06.02 შეიქმნა საქართველოს პირველი სახელმწიფო-სასაზღვრო სტრუქტურა – საზღვრის დაცვის მთავარი სამმართველო თავდაცვის სამინისტროს შემადგენლობაში.
- 1992 07.03 საქართველოში დაბრუნდა ელუარდ შევარდნაძე.
- 1992 04-05.04 ვლადიკავკაზში ჩატარდა პირველი სამხრევი შეხვედრა–მოლაპარაკება საქართველოს, რუსეთსა და ჩრდილოეთ ოსეთს შორის სამხრეთ ოსეთის კონფლიქტის მშვიდობიანი დარეგულირების საკითხებზე. საქართველოს დელეგაციაში შედიოდნენ გენერლები გიორგი ფიფია, პანტელეიმონ გიორგაძე, რობინზონ თუშურაშვილი და სახელმწიფო საბჭოს სახელმწიფო მრჩეველი ლევან დოლიძე.
- 1992 07.05 მიღებულ იქნა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საზღვრის დაცვის კონცეფცია.
- 1992 26-29.05 სსრკ შავი ზღვის ფლოტის გაყოფასთან დაკავშირებით სეკასტოპოლში ჩატარდა პირველი მოლაპარაკება შავი ზღვის ფლოტის სარდალ, აღმირალ ივორ კასატონოვსა და საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს დელეგაციას (თავდაცვის მინისტრის მოადგილე, პოლკოვნიკი თამაზ ცხაკაია, I რანგის კაპიტნები ალექსანდრე ჯავახიშვილი, გურამ პირველი და ჯემალ გაბუნია, თავდაცვის სამინისტროს პრესსამსახურის უფროსი ლევან დოლიძე) შორის. მოლაპარაკებები შედეგად გადაწყდა ბევრი პრაქტიკული საკითხი.
- 1992 ივლისი საქართველოს რესპუბლიკა გახდა გაეროს წევრი.
- 1992 14.08 დაიწყო ომი აფხაზეთში.
- 1992 04.11 საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფოს მეთაურად არჩეულია ელუარდ შევარდნაძე.
- 1992 30.11 საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების სარდალად დაინიშნა გენერალი ანატოლი კამკამიძე.
- 1992 15.12 დაარსდა საქართველოს რესპუბლიკის გაერთიანებული ეროვნული სამხედრო აკადემია. მის პირველ რექტორად დაინიშნა გენერალ-მაიორი ავთანდილ ცქიტიშვილი.
- 1992 24.12 საქართველოს რესპუბლიკის პარლამენტმა დააწესა შემდეგი სახელმწიფო ჯილდოები: დავით აღმაშენებლის ორდენი, ვახტანგ გორგასლის ორდენი (I, II, III ხარ.), ღირსების ორდენი, მედალი “მხედრული მამაცობისათვის”, მედალი “საბრძოლო დამსახურებისათვის”, ღირსების მედალი.
- 1992 30.12 შეიქმნა საინფორმაციო-სადაზვერვო სამსახურის სპეციალური სასწავლებელი. მისი პირველი უფროსი იყო პოლკოვნიკი თეიმურაზ ბაჩიაშვილი. 1994 წლის სექტემბერში სასწავლებელი სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროს ინსტიტუტად გადაკეთდა.
- 1993 01.01 ამიერკავკასიის სამხედრო ოლქი (“ზაკვო”) გარდაიქმნა ამიერკავკასიაში რუსეთის ჯარების ჯგუფად (“გრვზ”).
- 1993 12.02 ქ. ფოთში პირველ სამხედრო-სადესანტო კატარღაზე აღიმართა საქართველოს სახელმწიფო დროშა.
- 1993 07.07 აღინიშნება საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო-საზღვაო ძალების დღესასწაული.

- 1993 12.08 საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო-საზღვაო ძალების სარდლად დაინიშნა კაპიტანი ალექსანდრე ჯავახიშვილი.
- 1993 02.09 შეიქმნა საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის სამხედრო-სამეცნიერო ცენტრი.
- 1993 01.10 აჭარის დედაქალაქ ბათუმში, საზღვაო სასწავლებლის ბაზაზე, დაარსდა სამხედრო-საზღვაო ფაკულტეტი (გაერთიანებული სამხედრო აკადემიის შემადგენლობაში).
- 1993 დეკემ. საქართველო შევიდა დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობაში.
- 1993 24.12 საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საზღვრის დაცვის სტრუქტურა დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობის საწესდებო ორგანოს შეუერთდა.
- 1994 04.04 საზღვრის დაცვის მთავარი სამმართველო თავდაცვის სამინისტროს გამოეყო.
- 1994 03.06 საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს უმაღლესი სკოლის ბაზაზე შეიქმნა აკადემია. მის პირველ რექტორად დაინიშნა გენერალ-ლეიტენანტი შოთა გორგოძე, რომელიც 2001 წლის 29 ივლისს შეცვალა გენერალ-მაიორმა გურამ ქარქაშაძემ.
- 1994 05.07 შეიქმნა საქართველოს რესპუბლიკის საზღვრის დაცვის სახელმწიფო დეპარტამენტი.
- 1994 საქართველო არჩეულია ნატოს პროგრამის „პარტნიორობა მშვიდობისათვის“ წევრად.
- 1994 13-27.07 პირველად საქართველოს ისტორიაში ქართველმა სამხედრო-საზღვაო ქვედანაყოფმა მიიღო მონაწილეობა ბულგარეთში ჩატარებულ საერთაშორისო სამხედრო-საზღვაო სწავლებაში “ბრიზი-94”.
- 1994 10.11 დაწესდა საქართველოს პოლიციის დღე.
- 1995 საქართველოს შეიარაღებულმა ძალებმა ნატოს პროგრამასთან ერთად შეიმუშავეს ინდივიდუალური თანამშრომლობის პროგრამა.
- 1995 26.06 შეიქმნა სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროს აკადემია. მის პირველ რექტორად დაინიშნა პოლკოვნიკი გიორგი ერისთავი (გენერალ-მაიორი, 1999 26.05.), რომელიც ზუთი წლის შემდეგ შეცვალა პოლკოვნიკმა თენგიზ ენდელაძემ (გენერალ-მაიორი, 2000 30.11).
- 1995 24.08 საქართველოს პარლამენტმა მიიღო ახალი კონსტიტუცია.
- 1995 25.11 საქართველოს პრეზიდენტად არჩეულია ელუარდ შევარდნაძე.
- 1995 ამერიკის შეერთებულ შტატებს პირველად ეწვია სამხედრო დელეგაცია საქართველოდან. გენერალ-მაიორები თამაზ ღუმბაძე, ნოდარ მუსერიძე და ოფიცერთა ჯგუფი სტუმრობდა ჯორჯიის შტატში განლაგებულ სამხედრო ნაწილებს. ამ ვიზიტმა დაუღო სათავე აშშ და საქართველოს შეიარაღებული ძალების მეგობრულ ურთიერთობას.
- 1996 30.04 დაწესდა საქართველოს არმიის დღე.
- 1996 07.10 საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებით საქართველოს სამხედრო პოსპიტალს კოლექტივის თხოვნით მიენიჭა მისი ორგანიზატორისა და დამაარსებლის, სამედიცინო სამსახურის გენერალ-მაიორის ალექსანდრე რამიშვილის სახელი.

- 1996 22.11 დაწესდა საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების საპატიო თანამშრომლის წოდება.
- 1996 30.11 დაწესდა საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების ორგანოების მუშაკთა დღე.
- 1997 25.05 მოეწყო გაერთიანებული სამხედრო აკადემიის პირველი საზეიმო გამოშვება: 76 ლეიტენანტი 5 სხვადასხვა სამხედრო სპეციალობით (ხუთი წლის შემდეგ ეს რიცხვი გაიზარდა სამჯერ).
- 1997 12.09 დაწესდა საქართველოს შინაგანი ჯარების დღე.
- 1997 17.09 მიღებულ იქნა საქართველოს კანონი №860-11 “სამხედრო ვალდებულებისა და სამხედრო სამსახურის შესახებ”, რომლის თანახმად საქართველოს შეიარაღებულ ძალებში დაწესდა ახალი სამხედრო წოდებები.
- 1997 21.09 შეიქმნა საქართველოს დაზვერვის სახელმწიფო დეპარტამენტი. მის პირველ თავმჯდომარედ დაინიშნა გენერალ-ლეიტენანტი ავთანდილ იოსელიანი.
- 1997 19.11 შეიქმნა საქართველოს შეიარაღებული ძალების სამხედრო-გეოგრაფიული სამეცნიერო კომისია.
- 1998 21.03 დაწესდა საქართველოს მესაზღვრის დღე.
- 1998 16.06 შეიქმნა სანაპირო დაცვის სამსახური.
- 1998 17.07 მიღებულ იქნა კანონი საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის შესახებ.
- 1998 23.11 საქართველოს საპატრიარქოსა და თავდაცვის სამინისტროს შორის დაიდო შეთანხმება თანამშრომლობის შესახებ.
- 1999 09.02 გამოვიდა სამხედრო-თეორიული ჟურნალის “სამხედრო აზრის” პირველი ნომერი.
- 1999 01.03 დაწესდა საქართველოს შსს დამსახურებული მუშაკის საპატიო წოდება.
- 1999 22.04 შეიქმნა სასაზღვრო ავიაცია.
- 1999 17.07 ბათუმში ჩატარდა ისტორიული აღლუმი სამხედრო-საზღვაო ოფიცრების პირველ გამოშვებასთან დაკავშირებით. ზეიმში მონაწილეობდნენ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მეთაური, უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე, გენერალ-მაიორი ასლან აბაშიძე, საქართველოს თავდაცვის მინისტრი, გენერალ-ლეიტენანტი დავით თევზაძე, კონტრ-ადმირალი ალექსანდრე ჯავახიშვილი და სხვ.
- 1999 23.07 ორბიტულ სადგურ „მირზე“ წარმატებით დამთავრდა ისტორიაში პირველი ქართული კოსმოსური ობიექტის გაყვანა ღია კოსმოსურ სივრცეში და მისი დამოუკიდებელ ორბიტაზე გადასვლა. ეს უდიდესი წარმატება შესაძლებელი გახდა საქართველოს კოსმოსურ ნაგებობათა ინსტიტუტის გენერალური კონსტრუქტორის, შეიარაღებული ძალების გენშტაბის სამხედრო-საინჟინრო აკადემიის პრეზიდენტის, ტექნიკურ მეცნიერებათა დოქტორის, პროფესორის, გენერალ-მაიორ ელგუჯა მეძმარიაშვილის ხელმძღვანელობით.
- 1999 01.10 პირველად საქართველოს ისტორიაში ეროვნული შეიარაღებული ძალების წარმომადგენლები შეუდგნენ სამშვიდობო მისიის შესრულებას საზღვარგარეთ. ყოველ 6 თვეში ერთხელ ამ მიზნით კოსოვოში (იუგოსლავია) საქართველოდან მიემგზავრება ერთი ოცეული, 2003 წლიდან კი – ერთი ასეული.
- 1999 14.10 საქართველოს ხანძარსაწინააღმდეგო სამსახურს მიენიჭა „წმინდა გიორგის ლეგიონის“ საპატიო წოდება.

- 2000 26.08 მოსკოვის მთავრობის ინიციატივით ქ. მოსკოვში, კულტუროვნის პროსპექტზე საზეიმოდ გაიხსნა გენერალ პეტრე ბაგრატიონის ძეგლი. ავტორი – მერაბ მერაბიშვილი.
- 2000 07.11 შეიქმნა საქართველოს შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის სამხედრო-საინჟინრო აკადემია. მის პირველ პრეზიდენტად დაინიშნა გამოჩენილი მეცნიერი, გენერალ-მაიორი ელგუჯა მეძმარიაშვილი.
- 2000 20.12 შესრულდა საქართველოს ეროვნული გვარდიის არსებობის 10 წლისთავი.
- 2001 12.05 პრეზიდენტის ბრძანებულებით 12 მაისი გამოცხადდა „მეხანძრის დღედ“.
- 2001 11-12.06 საქართველოს შეიარაღებულმა ძალებმა პირველად მიიღეს მონაწილეობა მრავალეროვან სამშვიდობო სწავლებაში – „კოოპერატივი პარტნიორი–2001“, „პარტნიორობა მშვიდობისათვის“ პროგრამის ფარგლებში, რომელიც ჩატარდა ქ. ფოთის აკვატორიაში.
- 2001 12.09 შესრულდა საქართველოს შსს შინაგანი ჯარების არსებობის 10 წლისთავი.
- 2001 10.10 გაერთიანებულ სამხედრო აკადემიას ეწოდა საქართველოს თავდაცვის ეროვნული აკადემია.
- 2001 06.11 საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებით შინაგან საქმეთა სამინისტროს აკადემიამ ძალოვანი სტრუქტურების სასწავლებლებიდან პირველმა მიიღო უმაღლესი საგანმანათლებლო სტატუსი – გახდა საჯარო სამართლის იურიდიული პირი და ამავე დღეს პრეზიდენტის განკარგულებით აკადემიის რექტორად დაინიშნა პოლიციის გენერალ-მაიორი გურამ ქარქაშაძე.
- 2001 06.11 შესრულდა საქართველოს სასაზღვრო ძალების არსებობის 10 წლისთავი.
- 2002 25.04 მთიანი აჭარის სოფელ სხალთაში გაიხსნა სამშობლოსათვის გმირი მებრძოლის, გენერალ შერიფ ხიმშიაშვილის (1829-1892) მუზეუმი.
- 2002 21.06 მიღებულ იქნა საქართველოს კანონი „სამხედრო ვალდებულებისა და სამხედრო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილებებისა და დამატების შეტანის თაობაზე. ამ კანონის თანახმად დაწესდა ახალი სამხედრო წოდებები. ბრიგადის გენერალი ატარებს სამხრეებზე ერთ ვარსკვლავს, გენერალ-მაიორი – ორს, გენერალ-ლეიტენანტი – სამს, არმიის გენერალი – ოთხ ვარსკვლავს.
- 2002 04.07 საქართველოს პრეზიდენტის, უმაღლესი მთავარსარდლის ელუარდ შევარდნაძის განკარგულებით ეროვნული არმიის მშენებლობისა და მისი ახალი პრინციპების ჩამოყალიბების პროცესში ქართული მხედრული ტრადიციების აღორძინებისა და პატრიოტული სულისკვეთების ამაღლების მიზნით საქართველოს თავდაცვის ეროვნული აკადემიის 2002 წლის გამოშვებას მიენიჭა სახელოვანი ქართველი მეფისა და მხედართმთავრის ერეკლე მეორის სახელი.
- 2002 13.07 თბილისში, რესპუბლიკის მოედანზე მოეწყო საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს ეროვნული აკადემიის მეექვსე გამოშვებისადმი მიძღვნილი საზეიმო ცერემონიალი. ერეკლე II სახელობის 215 კურსდამთავრებულს მიენიჭა ოფიცრის სამხედრო წოდება–ლეიტენანტი.
- 2002 23.07 საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებით (2002 19.07) დაწესდა „პირველი ქართული კოსმოსური ობიექტის დღე“, რომელიც აღინიშნება ყოველი წლის 23 ივლისს.
- 2002 02.08 თავდაცვის ეროვნულ აკადემიაში გაიმართა „წვრთნისა და აღჭურვის პროგრამის“ საშტაბო სწავლების პირველი ეტაპის დასრულებისა და სამეთაურო – საშტაბო სწავლების კურსდამთავრებულთა დაჯილდოების საზეიმო ცერემონია, რომელშიც მონაწილეობდნენ საქართველოს პრეზიდენტი ელუარდ შევარდნაძე, პარლამენტის თავმჯდომარე ნინო ბურჯანაძე, სახელმწიფო მინისტრი ავთანდილ ჯორბენაძე, აშშ ელჩი საქართველოში რიჩარდ მაილსი.

- 2002 22.09 აღინიშნა საქართველოს კპ ცკ ყოფილი I მდივნის, გენერალ-ლეიტენანტის ვასილ მჭავანაძის 100 წლისთავი.
- 2002 01.10 დაწესდა საქართველოს შსს აკადემიის დღე.
- 2002 01.12 გენერალი კობა კობალაძე გახდა ვახტანგ გორგასლის ორდენის მეოთხე სრული კავალერი.
- 2002 14.12 ქ. თბილისში, რესპუბლიკის მოედანზე წვრთნისა და აღჭურვის პროგრამით გათვალისწინებული თავდაცვის სამინისტროს პირველი ბატალიონის „კომანდოს“ პირადმა შემადგენლობამ ფიცი მისცა საქართველოს პრეზიდენტს, სამხედრო ძალების უმაღლეს მთავარსარდალს ელუარდ შევარდნაძეს.
-
- 2003 08.01 საქართველოს თავდაცვის ეროვნული აკადემიის რექტორად დაინიშნა გენერალი ზაურ უჩაძე.
- 2003 10.01 გენერალ-მაიორი იური კეშელავა დაჯილდოვდა ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით (სიკვდილის შემდეგ).
- 2003 20.01 ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით დაჯილდოვდნენ პოლიციის გენერლები: ელუარდ გენძეხაძე, ზურაბ ტუშური, გივი ყვარელაშვილი (2003 21.01), გიორგი შერვაშიძე; III ხარისხის ორდენით – მილიციის გენერალ-მაიორი გივი კვანტალიანი (სიკვდილის შემდეგ).
- 2003 25.01 ქ. ლევილში (საფრანგეთი) აღინიშნა საქართველოს პირველი პრეზიდენტის ნოე ჟერდანიას გარდაცვალების 50-ე წლისთავი.
- 2003 25.01 აღინიშნა საქართველოს პრეზიდენტის, სამხედრო ძალების უმაღლესი მთავარსარდალის ელუარდ შევარდნაძეს 75 წლისთავი.
- 2003 01.02 საქართველოში „წვრთნისა და აღჭურვის პროგრამის“ მესამე სასწავლო ფაზა დაიწყო კრწანისის სასწავლო ცენტრში.

საქართველოს პრეზიდენტის ელუარდ შევარდნაძის ბრძანებულებით 1992-2002 წლებში პირველადი და შემდგომი სამხედრო და სპეციალური უმაღლესი წოდებები მიენიჭა 205 კაცს. მათ შორის, სამხედრო წოდება: გენერალ-მაიორი – 94, გენერალ-ლეიტენანტი – 18, გენერალ-პოლკოვნიკი – 1; სპეციალური წოდება: პოლიციის გენერალ-მაიორი – 48, პოლიციის გენერალ-ლეიტენანტი – 3; იუსტიციის გენერალ-მაიორი – 8, იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი – 27, იუსტიციის მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი – 6.

აფხაზეთში ომის პერიოდში (1992-93) გამირულად დაიღუპნენ გენერლები: ჟიული შარტავა (49 წლის), გენო ადამია (57 წლის), ბორის გრიგოლაშვილი (60 წლის), გრიგოლ კომოშვილი (68 წლის), დავით მაისურაძე (57 წლის), ზურაბ ნაირაშვილი (52 წლის).

საქართველოს მხრიდან ცხინვალის რეგიონში სამშვიდობო ძალების პირველ სარდლად დაინიშნა გენერალ-მაიორი პანტელეიმონ გორგაძე, რომელიც ამ პასუხსაგებ თანამდებობაზე იმყოფებოდა 1992 წლის 12 ივლისიდან 30 ნოემბრამდე. მის შემდეგ სარდლად დაინიშნა გენერალ-მაიორი დიულა აბაშიძე (1992 03.12 – 1993 06.06). შემდეგ იყვნენ გენერალ-ლეიტენანტი ნოდარ თათარაშვილი (1993 07.06. – 1994 29.04), გენერალ-მაიორი რევაზ გურგენიძე (1994 02.06 – 1999 14.11), პოლკოვნიკი როინ კურტანიძე (1999 15.11 – 2000 მაისი), გენერალ-მაიორი თენგიზ შუბლაძე (2000 05.09 - 2001 26.12), რომელიც შეცვალა პოლკოვნიკმა მიხეილ ქებაძემ (2001 27.12-დან).

საქართველოს სამხედრო ძალები შედგება: შეიარაღებული ძალების, სამხედრო-საზღვაო ფლოტის, სამხედრო-საჰაერო ძალების, სასაზღვრო და შინაგანი ჯარებისაგან, სპეცდანიშნულების ნაწილებისაგან.

**თანამედროვე სპეციალური წოდებები საქართველოს
პროკურატურის, იუსტიციისა და შინაგან საქმეთა სამინისტროებში**

2000 წლის 16 დეკემბრის №48 საქართველოს კანონის I ნაწილის 137-ე მუხლის “სახელმწიფო სპეციალური წოდებების შესახებ” თანახმად საქართველოს პროკურატურაში, იუსტიციისა და შინაგან საქმეთა სამინისტროებში დაწესდა შემდეგი სპეციალური წოდებები:

საქართველოს პროკურატურა, იუსტიციის სამინისტრო	
სპეციალური წოდების კატეგორია	სპეციალური წოდება (სამსახურის ვადა შემდგომი წოდების მისანიჭებლად)
საშუალო	უმცროსი იურისტი (1), III კლასის იურისტი (2), II კლასის იურისტი (3), I კლასის იურისტი (3)
უფროსი	იუსტიციის უმცროსი მრჩეველი (4), იუსტიციის მრჩეველი (5), იუსტიციის უფროსი მრჩეველი (5)
უმაღლესი	იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი, იუსტიციის მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი (ვადა არ განისაზღვრება)

საქართველოს სამხედრო პროკურატურა	
სპეციალური წოდების კატეგორია	სპეციალური წოდება (სამსახურის ვადა შემდგომი წოდების მისანიჭებლად)
უმცროსი	იუსტიციის: რიგითი, უმცროსი სერჟანტი, სერჟანტი, უფროსი სერჟანტი, ზემდეგი
საშუალო	იუსტიციის: უმცროსი ლეიტენანტი (1), ლეიტენანტი (2), უფროსი ლეიტენანტი (3), კაპიტანი (3)
უფროსი	იუსტიციის: მაიორი (4), ვიცე-პოლკოვნიკი (5), პოლკოვნიკი (5)
უმაღლესი	იუსტიციის გენერალ-მაიორი (ვადა არ განისაზღვრება)

**საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს
სასჯელაღსრულების დეპარტამენტი**

სპეციალური წოდების კატეგორია	სპეციალური წოდება (სამსახურის ვადა შემდგომი წოდების მისანიჭებლად)
უმცროსი	იუსტიციის: რიგითი, უმცროსი სერჟანტი, სერჟანტი, უფროსი
საშუალო	იუსტიციის: უმცროსი ლეიტენანტი (1), ლეიტენანტი (2), უფროსი ლეიტენანტი (3),
უფროსი	იუსტიციის: მაიორი (4), ვიცე-პოლკოვნიკი (5),
უმაღლესი	იუსტიციის გენერალ-მაიორი (ვადა არ განისაზღვრება)

**საქართველოს შინაგან საქმეთა
სამინისტრო**

სპეციალური წოდების კატეგორია	სპეციალური წოდება (სამსახურის ვადა შემდგომი წოდების მისანიჭებლად)
უმცროსი	პოლიციის: რიგითი, უმცროსი სერჟანტი, სერჟანტი, უფროსი სერჟანტი, ზემდეგი
საშუალო	პოლიციის: უმცროსი ლეიტენანტი (1), ლეიტენანტი (2), უფროსი ლეიტენანტი (3), კაპიტანი (3)
უფროსი	პოლიციის: მაიორი (4), ვიცე-პოლკოვნიკი (5), პოლკოვნიკი (5)
უმაღლესი	პოლიციის: გენერალ-მაიორი, გენერალ-ლეიტენანტი, გენერალ-პოლკოვნიკი (ვადა არ განისაზღვრება)

სამხედრო და სპეციალური წოდებების მინიჭების უფლება (გარდა უმაღლესისა) აქვთ საქართველოს თავდაცვის, იუსტიციისა და შინაგან საქმეთა მინისტრებს, გენერალურ პროკურორს.

**უმაღლეს სამხედრო და სპეციალურ წოდებებს ანიჭებს
საქართველოს პრეზიდენტი**

საქართველოს სახელმწიფო ჯილდოები

დავით აღმაშენებლის ორდენით, რომელიც დაწესდა 1992 წლის 24 დეკემბერს, ჯილდოვდებიან სამოქალაქო, სამხედრო და სასულიერო პირნი, გამოჩენილი სახელმწიფო მოღვაწენი ქართველი ერის წინაშე უდიდესი ღვაწლის, საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლისა და აღორძინების, საზოგადოების კონსოლიდაციის, დემოკრატიის დამკვიდრების საქმეში შეტანილი თვალსაჩინო პირადი წვლილისათვის

პას ტანგ პორგასლის ორდენით, რომელიც დაწესდა 1992 წლის 24 დეკემბერს, ჯილდოვდებიან საქართველოს სამხედრო მოსამსახურენი, რომლებმაც სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლებში გამოიჩინეს გმირული თავდადება და მამაცობა, უნარიანი ხელმძღვანელობით უზრუნველყვეს სამხედრო ნაწილებისა და ქვეგანაყოფების წარმატება, შეიმუშავეს და განახორციელეს საბრძოლო ოპერაციები. ორდენი სამი ხარისხისაა

I ხარისხის ორდენით ჯილდოვდებიან ერისა და სამშობლოს წინაშე განსაკუთრებული დამსახურების, თავდადებისა და თავგანწირვისათვის

II ხარისხის ორდენით ჯილდოვდებიან სამხედრო ხელმძღვანელობის მთავარი მცემული საბრძოლო დავალების წარმატებით შესრულებისათვის

III ხარისხის ორდენით ჯილდოვდებიან სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების დროს გამოჩენილი მაღალი საბრძოლო მომზადებისათვის

ოქროს საწმისის ორდენი –
საგანგებოდ უცხოელთათვის განკუთვნილი
ჯილდო დაწესდა 1998 წლის 26 ივნისს

ღირსების ორდენით,
რომელიც დაწესდა 1992 წლის 24 დეკემბერს,
ჯილდოვდებიან მოქალაქენი დამოუკიდებელი
ქართული სახელმწიფოს მშენებლობაში –
მმართველობის, თავდაცვის, კანონიერების და
მართლწესრიგის განმტკიცების, სახალხო
მეურნეობის, ჯანმრთელობის დაცვის, მეცნიერების,
განათლების, კულტურის, ლიტერატურის,
ხელოვნების დარგებში შეტანილი
განსაკუთრებული პიროვნული წვლილისათვის,
გმირობისა და თავდადებისათვის

ღირსების მმდლით ჯილდოვდებიან
საქართველოს მოქალაქენი ქვეყნის აღორძინების
საქმეში შეტანილი განსაკუთრებული წვლილისა და
ღირსეული სამსახურისათვის (დაწესდა 1992 24.12)

მმდლით “მხედრული
მამაცობისათვის” ჯილდოვდებიან
საქართველოს სამხედრო მოსამსახურეები,
პოლიციის მუშაკები მამულის დაცვისას
პიროვნული მამაცობისა და მხედრული ვალის
შესრულებისათვის, ვაჟკაცობისა და გაბეული
მოქმედებისათვის (დაწესდა 1992 24.12)

მმდლით “საბრძოლო დამსახურების”
ჯილდოვდებიან საქართველოს სამხედრო
მოსამსახურენი და სამოქალაქო პირნი სამშობლოს
დაცვისა და ერთიანობის უზრუნველყოფაში
განსაკუთრებული პიროვნული დამსახურებისათვის
(დაწესდა 1992 24.12)

ვახტანგ გორგასლის ორდენის სრული კავალრები

გენერალ - მაიორი
გელა ლანაშვილი
1994 25.05

გენერალ - ლეიტენანტი
თამაზ დუმბაკიძე
1998 20.12

გენერალ - ლეიტენანტი
რობერტ თავაკვილი
2000 24.06

გენერალ - მაიორი
კობა კობალაშვილი
2002 01.12

ვახტანგ გორგასლის

I ხარისხის ორდენის კავალრები

1992

2002

კიტოვანი თენგიზი	1993 07.05
ნადარეიშვილი თამაზი	1993 18.07
შარტავა შიშული <i>(სიკვდილის შედეგ)</i>	1993 04.10
გრიგოლაშვილი ბორისი <i>(სიკვდილის შედეგ)</i>	1993 01.11
ნაირაშვილი ზურაბი <i>(სიკვდილის შედეგ)</i>	1993 01.11
თევზაძე დავითი	1993 04.11
ალამია გენო <i>(სიკვდილის შედეგ)</i>	1994 14.02
ლანაშვილი გელა	1994 25.05
კვიციანი შოთა	1995 08.11
თარგამაძე კახა	1997 06.11
ყარყარაშვილი გიორგი	1998 05.05
დუმბაკიძე თამაზი	1998 20.12
ჭუმბურიძე ჯემალი	1998 20.12
თავაკვილი რობერტი	1999 30.06
მემარიაშვილი ელგუჯა	1999 26.07
კობალაშვილი კობა	2002 01.12

ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენის კავალრები

1992

2002

ლანჩავა გელა	1993	30.08
ღუმბაძე თამაზი	1993	06.12
მუსხერიძე ნოდარი	1994	12.10
მიქაძე ღმერთი	1995	29.11
მიქელაძე ჯემალი	1995	29.11
ლომინაძე გივი	1995	19.12
ყურაშვილი გუჯარი	1996	12.08
გობიტიძე იოსებო	1996	20.09
გვეტაძე გურამი	1996	03.11
ხვესურიანი თემური	1996	03.11

მკიტაშვილი თენგიზი	1996	17.11
იოსელიანი ავთანდილი	1996	29.11
გურგენიძე ვანო	1997	23.05
მეფარიშვილი ზურაბი	1997	20.10
ჩხეიძე გიორგი	1998	07.08
ქარქაშაძე გურამი	1998	09.11
ალავიძე იოსებო	1999	13.04
ნაჭყვიაძე მამუკა	1999	06.11
კობალაძე კობა	2000	27.01
თავაძე რობერტი	2000	24.06
თამაზაშვილი თამაზი	2000	10.11
გრემლიძე თემური	2001	25.05
ირემიძე გიგლა	2002	23.05
ვირცხალაიშვილი ჯონი	2002	23.05

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენის კავალრები

1992

2002

ბაიაძე შოთა	1993	28.02
უჩაძე ზაური	1993	28.02
ქვარაია ვალერი	1993	28.02
ჭოჭუა მუხარი	1993	28.02
ალაფია გენო	1993	31.03
ღათუაშვილი კაატა	1993	31.03
შუბლაძე თენგიზი	1993	31.03
მაისურაძე დავითი <small>(სიბუღალის უბანში)</small>	1993	14.07

ჯავახიშვილი ალექსანდრე	1993	10.09
ლანჩავა გელა	1993	05.11
გურგენიძე ვანო	1993	20.12
თავაძე რობერტი	1993	20.12
ნიკოლაიშვილი გურამი	1993	20.12
მუსხერიძე ნოდარი	1994	14.02
ჯანაშია ჯემალი	1994	14.02
ღუმბაძე რომანი	1994	22.02
გულუა გია	1994	11.04
გულუა დავითი	1994	11.04
მიქაძე ღმერთი	1994	11.04

ზარღალიშვილი შოთა	1994	04.05	ქავთარაძე თემური	1997	20.10
მაისურაძე ნოდარი	1994	04.05	ბიწაძე ბადრი	1997	29.10
ხევსურიანი თემური	1994	04.05	შერვაშიძე გიორგი	1997	29.10
ჯორჯენაძე გივი	1994	04.05	ღავითია ვასილი	1997	06.11
კობალაძე კობა	1994	19.05	წინფკალაძე შაქრო	1997	06.11
გენძეძე აქე ელშარდი	1994	10.10	ერისთავი გიორგი	1997	29.11
რამიშვილი ვაჟა	1994	10.11	ბაკურაძე კახა	1998	07.08
ბეროყაშვილი ჯოღბორღო	1994	28.12	ქუთათელაძე ვახტანგი	1998	01.09
სოსეძე ღვთისი	1995	17.01	ასანიძე რუჰენი	1998	09.09
გურგენიძე ვანო	1995	23.05	თაგაყაშვილი თაგაჯი	1998	09.09
ღუგუაძე თაგაჯი	1995	23.05	კვერნაძე ერისტო	1998	09.09
კვინიკაძე გიორგი	1995	23.05	ყვარელაშვილი გივი	1999	18.02
ყურაშვილი გუჯარი	1995	23.05	ცქიტიშვილი ავთანდილი	1999	17.03
ჭუგუურიძე ჯემალი	1995	23.05	დალაძიშვილი ნოდარი	1999	20.05
ჩხეველაშვილი გიორგი	1995	30.05	ურუტაძე ზურაბი	1999	25.05
ჩხეიძე ვალერი	1995	07.06	კიკნაძე ლევანი	1999	27.05
მურღულია თემური	1995	14.08	ბუკია ალექსანდრე	1999	09.11
ბახოკიძე ჯემალი	1995	29.11	ნაყოფია ვალერი	2000	27.01
კენჭაძე ლევანი	1995	29.11	ლატუჯბაია ანტონი	2000	08.06
ნინუა თაგაჯი	1995	29.11	ოშხერელი თენგიზი	2000	01.09
ჭანკოტაძე დევი	1995	18.12	ჩხერაძე ოთარი	2000	16.09
რაჭვაძე თენგიზი	1995	25.12	ვირცხალაიშვილი ჯონი	2000	26.11
რამიშვილი ალექსანდრე	1995	25.12	მუსხერიძე ნოდარი	2000	19.12
ლორია თემური	1996	30.04	შოშიაშვილი თენგიზი	2001	02.06
მეზარიშვილი ზურაბი	1996	30.04	გომელაური ვალერიანი	2001	01.09
თენგიზი სერგო	1996	10.11	ჯამბურია ელგუჯა	2001	05.12
ჩხაიძე ზურაბი	1996	10.11	კონცელიძე თენგიზი	2002	23.05
ბრძელიძე თემური	1996	29.11	ლეკვიშვილი ოპარი	2002	23.05
შვანია ალვო	1996	29.11	თორაძე გია	2002	06.09
ბუსხრიკიძე ელგუჯა	1997	20.10	ხაშალია ზურაბი	2002	06.11
ირემაძე გიგლა	1997	20.10	მაჭვიშვილი ზაზა	2002	30.11

საზღვარგარეთის ქვეყნების სარდლები, გენერლები და აღმირალები საქართველოდან

1700-2002

გვარი, სახელი,
პაპის სახელი,
პირითადი თანამდებობა

სამხედრო წოდება,
მიწიძების თარიღი

დაბადების,
გარდაცვალების (ლარაკალპის)
აღბილი, თარიღი

აზერბაიჯანის ჩესპეზიკა

გ ა რ ა ლ ო ვ ი
ზაჰირ ზაჰირ ოღლი
იუსტიციის 1-ლი კლასის
სახელმწიფო მრჩეველი
2002 15.01
1956
13.01
აზერბაიჯანის ჩესპეზიკის გენ-
ერალის პიარისი: 2000 25.04
დან.
ორდენი-1 მედალი-2 ღმანისი

მ ა მ ე დ ო ვ ი
მაჰმადოვი სამედ ოღლი
გენერალ - მაიორი
1994 21.04
1948
01.01
აზერბაიჯანის ჩესპეზიკის
სამხედრო აკადემიის უფროსი:
1994-დან.
ორდენი-2 მედალი-5 თურბი
წყარო

ამერიკის შვერტოვანი შტაბები

ვ ა ლ ი კ ა ვ ვ ი ლ ი
მ ა ლ ხ ა ზ (ვ . მ . ნ) ლ ი მ ი ბ რ ი ს ქ ა

არმიის გენერალი
1993 10.10

1936
 27.06

აშშ ახმეების შტაბების უფროსების კომიტეტის თავმჯდომარე: 1993 18.10-1997 25.02.

ქაჩთველი ემიგრანტის ჰოლანდური დიმიტრი იოსების ძე შალიკაშვილის და მახია აღუქანდეს ას. ბელიაევას ვაჟი

ორდენი-14

მედალი-11

ვარშავა
 პოლონეთი

გ ა რ მ ა ნ ი ი ს ლ ა მ ო კ რ ა ტ ი ზ ლ ი
ჩ ა ს ხ უ ზ ლ ი ქ ა

მ ა ლ ლ ა კ ე ლ ი ქ ე
შ ა ლ ვ ა ნ ი კ ო ლ ო ს ი ს ქ ა

გენერალ - მაიორი
1944 17.07

1894
 02.05

1976
 07.11

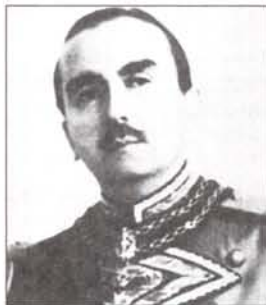
თბილისის საგუბერნიო კომისარიატი, თბილისის, ბოჩორაძისა და გოჩის მახეების გენერალ-გუბერნატორი: 1919-21. ემიგრანტი: 1921-54, ვეხმასტის გენერალური შტაბის სამხ. მჩრველი: 1941-45. 1954 18.08-დან ცხოვრობდა და მუშაობდა თბილისში.

ლიბაშხო
 ვანი

თბილისი

ა ს ვ ა ნ ე თ ი

ჩ ს ო ტ შ ვ ა
(შ . ნ . ო . ნ . ი . ა)
ნ ი კ ო ლ ო ს (ნ ი კ ი) შ ა ლ ვ ა ს ქ ა

იუსტიციის გენერალი
1954

1905
 24.09

1984
 13.05

ემიგრაციაშია 1921 18.03-დან. ცხოვრობდა და მოღვაწეობდა საფრანგეთში, შემდეგ - ესპანეთში. მადრიდის ოხედრის ჯავაღი და საპატრიო ნეჟი: 1959-დან.

სივანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი (ჩილე, მალტა)

(ანდერძის თანახმად მისი გული დაკრძალულია თბილისში, 1988 26.05)

ორდენი-8

მედალი-6

ბათუმი

ლოზანა
 შვეიცარია

თურქეთის რესპუბლიკა

ალი რიზა ფაშა

არტილერიის გენერელი
1900-ან წლებში

1857

1914-ის
შემდეგ

ოსმალეთის სამხედრო მინისტრი:
1908. ქაჩთველი მაჰმადიანი.
ცნობილი იყო ხოგოხც დიდად
ბანტლებული და ენეჯიელი მხე-
დახი. უკანასკნელ ოსმალ-ბუქდენ-
თა ომის დროს ახტილეხიას
უფროსობდა. გამოიჩინეოდა დიდი
ნიჭითა და ცოდნით.

საქართველო

თურქეთი

ა ბ რ ი შ ბ ა რატიფ - ფაშა

ფაშა
სარდალი
1901

1860-ან
დაახლ.

1915
შემდეგ

მხავალი ბიძოლის და ომის მონაწი-
ლე. იბიძოდა ხუსეთის ახმინის
წინააღმდეგ. თუქეთის ჯაჰის
სახდელი.

აფხაზეთი

თურქეთი

თ ა ვ დ გ ი რ ი ქ ე ალი მამედ-გაზის ქა (ალი-ფაშა)

ფაშა
სარდალი

1835
დაახლ.

1880-ის
შემდეგ

1878-დან ცხოვრობდა თუქეთში.
ქობულეთის ჯაჰის მეთაუნი (4000
მეომანი); 1874-დან. თუქეთის
ჯაჰის სახდელი. მასზე შექმნილ-
ია სიმღეხა "ალი-ფაშა".

ოზურგეთი

თურქეთი

თ ა ვ დ გ ი რ ი ქ ე ოსმან მამედ-გაზის ქა (ოსმან-ფაშა)

ფაშა
სარდალი

1837

1880-ის
შემდეგ

ბათუმის ოქის მეთესახიდი (გუ-
ბუხნატოხი); 1877-78. ქვემო
აქაჰის მმართველი. ცხოვრობდა
თუქეთში; 1878-დან. ქობულეთის
ჯაჰის მეთაუნი. "აქაჰელ ოსმან-
ფაშად" წოდებული.

ოზურგეთი

თურქეთი

თ ა ვ დ გ ი რ ი ქ ე ჰასან-გაზი (ჰასან - ფაშა)

ფაშა
სარდალი

1810-ის
წლებში

1854
მასია

ყიხიმის (აღმოსავლეთის) ომის
მონაწილე; 1853-56. თუქეთის
ჯაჰის სახდელი. მასზე შექმნილ-
ია ცნობილი სიმღეხა "ჰასანბე-
გუხა". ქობულეთის ბეგი.

(ბრძოლაში თავი
წააცალა
ჰასანიამ)

ოზურგეთი

თურქეთი

მ ა რ ლ ა ნ ი ა
(**მ ა ნ ა ნ**)
აღგუზუ კახის ქა
(ა ლ გ უ ზ - ფ ა შ ა)

ფაშა
სარდალი

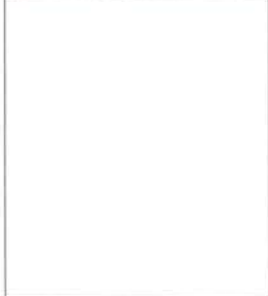
1790-ან
წლებში

1840-ის
შემდეგ

თუჩქეთის ჯახის სახეადი

გულდაუთა

დიუქლი
თურქეთი

მ ა რ ლ ა ნ ი ა
(**მ ა ნ ა ნ**)
ჩალაბანი ბიბუს ქა
(ჩ ა ლ ა ბ ა ნ ი - ფ ა შ ა)

ფაშა
სარდალი

1740-ან
წლებში

1880-ის
შემდეგ

თუჩქეთის ჯახის სახეადი. გენ-
ეჩად ჯაც მახლანისა მვილთამ-
ვილი.

გულდაუთა

თურქეთი

შ ა ქ ი რ - ფ ა შ ა

სელთნის სამხედიო კაბინეტის
ნეჯი. ცნობილი იყო ხოგოხც
ჭკვიანი და მოხეხებული ჰოლი-
ტიკოსი. დაამთავრა გენეხარეხი
მტაბის აჯადემია გეხმანიაში.
იქვე მსახურობდა დიგუნთა გვახ-
დიის ჰიხველ ჰოლიში, შემდეგ
გენმტაბში. ქახთველი მაჰმადი-
ანი.

მუშირი
(მარშალი)
1900-ან წლებში

1854

1914-ს
შემდეგ

საქართველო

სტამბოლი
თურქეთი

შ ე რ ვ ა შ ი ქ ა - ჩ ა რ ბ ა
სულეიმიან - ფაშა

ფაშა
სარდალი
1870-ან წლებში

1838

1883

ქ. სტამბოლის სამხედიო სასნავე-
ლებლის უფოსი. ჰხოფესოხი.
ენეოდა დიტეხატეხელ მოლ-
ვანეობას.

აფხაზეთი

სტამბოლი
თურქეთი

ს ი მ შ ი ა შ ვ ი ლ ი
აკიმე სელიმ-ფაშას ქა
(ა კ ი მ ე ლ - ფ ა შ ა)
აქახის მმართველი: 1818-29,
ყახს-ჩიღდიხის საფაშოს ბეგლახ-
ბეგი: 1829-36. ხესეთ-თუჩქეთის
(1828-29) ომის დიხოს აღმოსავ-
ლეთის ვილაეთების ფიხონტის
სახეადი, ახხეუმის სეხასეხი.
ხესეთის მთავრობის ცდა, თავის
მხაჩეზე გადმოყვანა, უშედეგო
დამთავხედა.

ორთულიანი ფაშა
სარდალი
1828
ფერიკი
1829

1781

1836
.10

ნიგაზეული
შუახევი

(დაილუპა
ურჭუმში,
ანატოლია)
ლალა-
ფაშის ჯამე
არზრუმში
თურქეთი

ს ი მ შ ი ა შ ვ ი ლ ი
საღივ აბაღულის კა (საღივ-შავა)

ზემო აჭაიის სანჯაყ-ბეგი, მშახთვედი: 1794-1801. იბიძოდა სათამოს გამოყოფაზე, მის დასასჯ. 15000-ანი ღამქაჩი გაგზავნეს. ხიხნათის (აჭაია) ციხეში ჩაუტყვირი დამაჩხნდა.

სამთულიანი ფაშა
სარდალი
სულთნის ვეზირი

1775 1815
03.06

(თავი მოპყვეთეს და
სტამბოლის ჩემბერლითა შის
სასაფლაოზე დამარხეს)
სხელი
დაკრძ.
ნაგზულში
შუახვევი

ჯ ა ყ ე ლ ი
აკოფდ-ისაყ I-ის კა (აკოფდ-შავა)

ახალციხის ფაშა: 1745-58. ხოცესაც იმეხეთის მეფემ სოლომონ I თუქუბს ხაჩი მეწყვიტა, სულთნის ბიძან, გაილაშქა იმეხეთში 40000 ჯაჩით. სხესილის ბიძოლაში (1757 14.12) სოლომონ I-მა სასტიკად დაამაჩხნა, ხისთვისაც იგი სულთანმა ციხეში ჩასვა.

სამთულიანი ფაშა
სარდალი
სულთნის ვეზირი

1700-ან
წლებში 1758

(სულთანის
ბრძანებით
თავი
მოპყვეთეს)
ახალციხე თურქეთი

ჯ ა ყ ე ლ ი
ისაყ I - შავა

ახალციხის (ჩიღიჩის) ფაშა: 1701-45 (დროგამოშვებით). 1727-დან სულთანმა ქათლის მშახთვედაც დაადგინა. 1735-დან თბილისიდან ახალციხეში დაბუნდა და სამეშვიდრო ტახტზე დაჯდა. 1737 ტახტი შვილს იუსუპ III დაუთმო. მისი გახდაც, შემდეგ დაიბ. ტახტი.

ფაშა
სარდალი

1680-ან
წლებში 1745

ახალციხე ახალციხე

ჯ ა ყ ე ლ ი
იუსუფ II ისაყ I-ის კა

ახალციხის (ჩიღიჩის) ფაშა: 1737-44, ტახტზე ავიდა მამის ისაყ I სიცოცხლეში. 1744 დიდი ჯაჩით გაემგზავნა დალესტანში რეთაღაღის დასაქიხავებდაც. მდ. ახაგვზე ეხეჯე მეოხემ სასტიკად დაამაჩხნა.

ფაშა
სარდალი

1700-ან
წლებში 1744

ახალციხე აწყური

ჯ ა ყ ე ლ ი
შარიფ სულაიმაანის კა (შარიფ-შავა)

ახალციხის ფაშა: 1792-96, 1801-02, 1810-12. დალესტანებთან ერთად ხშირად აწყობდა ქუჩედ თავდასხმას საქაჩთველოზე. გააძევა ახალციხიდან სელიმ ხიმშიაშვილმა 1812 წელს.

ფაშა
სარდალი

1750-ან
წლებში 1812-ის
შემდგ

ახალციხე სტამბოლი
თურქეთი

ჯ ა ყ ე ლ ი
კ ა ს ა ნ - შ ა ვ ა

ახალციხის (ჩიღიჩის) ვიღაიეთის ფაშა: 1758-59, 1761-67. ოჩეხი ილაშქა იმეხეთში და ოჩეხე დამაჩხნდა: 1758, მხავაღჯი ილაშქა იმეხეთში მაგჩამ შემდეგ: 1763-67. შემდეგ გაამწესეს სელენიკის ფაშად.

სამთულიანი ფაშა
სერასკერი
1763 დაახ.
სულთნის ვეზირი

1720-ან
წლებში 1770-ის
შემდგ

ახალციხე თურქეთი

იხანის ისლამური კანონები

ა ს ლ ა ნ ი
(დ ა რ ჩ ი ა შ ვ ი ლ ი)
მ ა ნ უ რ ა რ ი

ავიაციის გენერალი
(თიმსარი)
1980 დაახლ.

1938
16.09

იხანის შეიახლებული ძალების თვარსაჩინო მხედართმთავარი. 1972-დან იხანის ავიაციის სამხედრო ვეჰტმფუნების ნაწილების უფროსი. თადარიგში 1992-დან.

ფერეიდანსაპრი
(ზემო
მარტყოფი)
ირანი

ზ ა ვ რ ა ტ ი მ ნ ი
თ ი ი შ რ ა ზ გ ი ო რ გ ა ნ ს ქ ა
გამორჩენილი სახეაღი და მეცნიერი. პირველი ქართველი ახადემიკოსი: 1837. ახ დაემოხრიდა რუსებს და 1803 გაიქცა სპარსეთში თავის ბიძასთან. 1810. ჩამოვიდა საქართველოში, შემდგომ ჯი - ცხოვრობდა რუსეთში. მახი ბოხსე მან თავის მასწავლებლად სთვლიდა.
მეფე გიორგი XII-ის ვაჟი.

სპარსეთის არტილერიის
სარდალი (თაფჩიბაში)
1803-1810

1782

1846

რუსეთის იმპერიის მეცნიერებათა აკადემიის საბატო წევრი: 1837
კომპაგენის ანტიკვარული საზოგადოების, პარიზის საიზო საზოგადოების და საფრანგეთის თავისუფალი ხელოვნების აკადემიის

თელავი

სანკტ-პეტერ-ბურგი
რუსეთი

ზ ა ვ რ ა ტ ი მ ნ ი
ქ ა ი ს ო ს რ ო ლ ა ვ ა ნ ის ქ ა
"ვარი გუჩისტანისა" - ქატილის მეფე, მთავარსახეაღი იხანისა და ბეგლახბეგი თავჩიზისა და ბახის. ვეხოპაში მან უნოდებენ "სპარსეთის ჯაღის გუნეჩაღისიმესს". ყანდაღაღის გმიღი.

სპარსეთის ჯარის
მთავარსარდალი
1710

1670-ან
წლებში

1711
27.09

საქართველო

(დაიღუპა
ომში)

რ ა ვ რ ა ტ ი მ ნ ი
(მ ნ ი კ ა შ ვ ი ლ ი)
ა ლ ი რ ო ს ბ ა მ ის ქ ა

გენერალი
(თიმსარი)
1980-ან წლებში

1950

1990-ის
შემღვ.

იხანის სამხედრო-საპაეღო ძალები-ს სანიეინღი-ტუქნიეუღი სამსახუღის უფროსი.

ფერეიდანი
ირანი

ირანი

რ ა ვ რ ა ტ ი მ ნ ი
(ხ ა რ ა ტ ი შ ვ ი ლ ი)
მ უ კ ა მ ე ლ ი

ავიაციის გენერალი
(თიმსარი)
1976 დაახლ

1935

1980

იხანის შაღის მეღამედ რეზა ფეხ-ღევის აღმიის თიმსაღი.

(დაპატიმ. იყო 1978.
დაზვრეტიღია
ისღამუღი
რეღოღუღიის
ღროს)

ისრაელი

მ ი ს ა ე ჯ ი
(მ ი ს ა ე ჯ ა ზ ვ ი ლ ი)
დანი (დანიელი)

სამელიცინო
სამსახურის გენერალი
1970-ან წლებში

1933
21.05

ისრაელის სამხედრო უკიმი, წლებ-
ის მანძილზე მსახურობდა ისრაე-
ლის ჯაჰში.

იერუსალიმი
ისრაელი

ბ ა ლ ა ვ ი
(ბ ა ლ ა ვ ა ზ ვ ი ლ ი)
რაფი (რაფიელი)

გენერალი
1960-ან წლებში

1923
07.07

ისრაელის სამხედრო მოღვაწე.
მხავალი ბიძოლისა და სამხედრო
ოპერაციის მონაწილე. 1988-დან
თადარიგშია. მისი დედ-მამა
ქუთაისიდან გადასახლდნენ ის-
რაელში მე-20 საუკუნის დასაწყის-
ში.

იერუსალიმი
ისრაელი

პარაგვაი

პ ი კოლოზ ფრანსის კა

გენერალ - ლეიტენანტი
1930-ან წლებში

1879
17.02

1972
19.07

დაიბადა და გაიზარდა
საქართველოში. დაამთავრა
თბილისის გიმნაზია. მსახურობ-
და ჯაყეთის სამხედრო ოქის
ჯაჰებში. სამოქალაქო ომის შემ-
დეგ ცხოვრობდა პარაგვაიში სა-
დაც გახდა სამხედრო აკადემიის
პროფესორი და პარაგვაის ახმი-
ის გენერალი.

რუსეთის არმიის
გენერალ - მაიორი
1917

ბოლნისი

ასუნსიონი
პარაგვაი

პოლონეთი

ზ ა ჯ რ ა ძ ე
ზაქარია (ზაქრო) ლიმიძის ძე

საქართველოს გასაბჭოების შემდეგ პოლონეთის მთავრობის მიწვევით გადასახლდა პოლონეთში.

ბრიგადის გენერალი
1923

დივიზიის გენერალი
1927

ხუსეთის ახმის
ბენეხად-მაიოხი
1915 12.09
ქახუელი ჯაჩის ბენეხადი
1918

1868
22.10

1939

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია

(დაიღუპა
ავტოკატა-
სტროფაში)
ვარშავა
პოლონეთი

ზ ა ჯ ა რ ი ა ძ ე
ალექსანდრე ყურაშვილის ძე

საქართველოს გასაბჭოების შემდეგ პოლონეთის მთავრობის მიწვევით გადასახლდა პოლონეთში.

ბრიგადის გენერალი
1923

დივიზიის გენერალი
1927

ხუსეთის ახმის
პოლონეთი
1916
ქახუელი ჯაჩის ბენეხადი
1919 26.07

1884
15.02

1957

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია

ქვემო
სიმონეთი
ზესტაფონი
ლევილი
საფრანგეთი

კ ო ნ ი ა შ ვ ი ლ ი
ალექსანდრე ბრიგოლის ძე

საქართველოს გასაბჭოების შემდეგ პოლონეთის მთავრობის მიწვევით გადასახლდა პოლონეთში.

ბრიგადის გენერალი
1926

ხუსეთის ახმის
პოლონეთი
1916

ქახუელი ჯაჩის ბენეხადი
1919

1873

1951
30.04

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია

კასტელერი
ბუენოს-
აირესი
არგენტინა

ქ ხ თ ა თ ე ლ ა ძ ე
კირილა ავბრანის ძე

საქართველოს გასაბჭოების შემდეგ პოლონეთის მთავრობის მიწვევით გადასახლდა პოლონეთში.

ბრიგადის გენერალი
1923

ხუსეთის ახმის
ბენეხად-მაიოხი
1910 06.12

ქახუელი ჯაჩის ბენეხადი
1918

1861
22.02

1929

1921 18.03-დან ემიგრაციაშია

(დაიღუპა
ავტოკატა-
სტროფაში)
ვარშავა
პოლონეთი

ფოთი

**გორგუნოვი -
გორგვი** **გორგვი** **გორგვი**

კონტრ - აღმირალი
1995 07.05

1946
10.05

ხესეთის ფედერაციის თავდაცვის სამინისტროს ჯაფების მთავარი სამმართველოს მინისტრების უფოსი: 1991 18.02-დან. წყაღევე-მა ატომეხი ჟეისეხის მეთაუ-ხი: 1982-დან. თადახიგშია 2002-დან.

ორდენი-2 მედალი-15 თბილისი

ლ. ნ. ჯ. ჯ.
გორგვი ვასილის

გენერალ - მაიორი
1999 15.12

1952
27.03

ხესეთის ფედერაციის ჩხიღო-ჯაჯასიის სამხედრო ოღის მო-ტომსხოღელი ბიგადის, დიჯიზონის მეთაუხი. დამთავჯა გენეხ-აღეხი შჯაბის ჟაღემიჯა: 2000.

ორდენი-2 მედალი-11 პეტროპავლოვსკი კამბატკაზე რუსეთი

ი. ნ. ჯ. ჯ.
იჯიი ივანეს

ავიაციის
გენერალ - მაიორი
1987 19.02

1943
10.06

ხესეთის ფედერაციის შიჯა-ღღეღელი ძაღების სამხედრო-სა-ჯაეხო ძაღების სამმართველოს უფოსის მოადგიღე: 1992-დან. სსხე დამსახუღებული სამხედრო მფხინავი: 1987.

ავიაციის
გენერალ - ლეიტენანტი
1995 04.05
ორდენი-4 მედალი-14 გუმბათი შალკა

კ. გ. ლ. ჯ. ჯ.
იჯიი გორგვის

გენერალ - მაიორი
1995 18.12

1949
22.01

ცნობიღი საბჭოთა მზეეჯავი. მსახუობდა ინგლისში (1977-84, სსხე ტღღევიზიისა და ჰეისის საეეთაიი ჟოხეჯონღენტი). სსხე სახეღმნიღო უშიშოეობის ჟომი-ტეღის აჯაჯატი (1984-91). ხესე-თის საგაეო დავეეჯის სამსახ-ეხის ჰეესბიეხის უფოსი: 1991-1999.

ორდენი-2 მედალი-14 თბილისი

ლ. ნ. გ. ჯ. ჯ. ჯ.
იჯიი ივანეს

იუსტიციის
გენერალ - მაიორი
1995 05.05

1958
02.05

ამიეჯავჯასიაში ხესეთის ჟაე-ბის ჟბეღის უჯანასენღელი სამხედრო ჰოეეჯოიი: 1994-97. ხესეთის ფედერაციის ფედე-ჯაღეხი სასახღეხო სამსახეხის სამხედრო ჰოეეჯოიის | მოად-ღიღე: 1997-დან.

ორდენი-2 მედალი-10 თბილისი

მ ა ლ მ ა
ნიორლოზ ნიორლოზის კა

კონტრ - ადმირალი 1947
1993 04.11 04.11

სანატ-პეტეხუხუხის ნახიმოვის
სამხედრო-სახლავო სასწავლებლის
უფროსი: 1993 24.12-2001
14.11. თადახიგშია 2002-დან.

ორდენი-2 მედალი-12 თბილისი

მ მ ს ს ვ ა ე ვ ი
ვლადისლავ ვლადიმერის კა

კონტრ - ადმირალი 1949
1998 06.05

ხესეთის ფედერაციის თავდაცვის
სამინისტროს გენერალური შტაბის
ოპერატიული სამმართველოს
ბანყოფილების უფროსი.

ორდენი-2 მედალი-11 თბილისი

ნ ა დ ი ბ ა ი ე ვ
პარდიკო ვისილის კა

გენერალ - მაიორი 1939
1989 06.05 31.03
გენერალ - ლეიტენანტი
1993 29.11

ამიერკავკასიაში ხესეთის ჯაშუ-
ბის ჯგუფის სახელის მოადგილე:
1992-94.
საქართველოს ხესუბიეიკის თავ-
დაცვის მინისტრი: 1994-98.

ორდენი-4 მედალი-13 ვლადიკავკაზი
ჩრდილო ოსეთი
რუსეთი

მ ვ ე ლ ა ე ვ
მეო ველიშვილის კა

გენერალ - მაიორი 1949
1992 12.04 18.10

შ ვ ი კ ი ნ ი
ვლადიმერ ვასილის კა

გენერალ - მაიორი 1939
1991 18.12 17.10

ამიერკავკასიის სამხედრო ოლქი:
პოლკის მეთაურობა (1976-81), ოლ-
ქის ჯაშუბის სამმართველოს
უფროსის მოადგილე (1981-91).
ამიერკავკასიაში ხესეთის ჯაშუ-
ბის ჯგუფის ჯაშუბის სამმ.
უფროსი: 1991-98. თადახიგშია
1999-დან.

ორდენი-3 მედალი-12 წერეთელი
მარნეული

ორდენი-4 მედალი-15 მანგლისი
თეთრი წყარო

სირია

მარუანი-აბაზა
ამაძე

გენერალ-ლეიტენანტი
1970-ან წლებში

1920-ან
წლებში

1980-ის
შემდეგ

სიხის შვიახალბედი ძალების
სხვადასხვა შენაერთის მეთაუ-
რი.

სირია

სირია

სომხეთის ჩასუბლიკა

აზრამიანი
მარბინ ავოთის ქე

გენერალ - ლეიტენანტი
1997 17.10

1939
18.12

სომხეთის ხესუბლიკის თავ-
დაცვის სამინისტროს სამმართვე-
ლოს უფროსი, თავდაცვის მინისტ-
რის მოადგილე.

ორდენი-1

მედალი-12

კარცაზი
აბალქალაქი

აპრიანოვი
ანრიკო ალესანდრეს ქე

გენერალ - მაიორი
1997 13.12

1954
14.03

სომხეთის ხესუბლიკის თავ-
დაცვის სამინისტროს სამმართვე-
ლოს უფროსი, დივიზიის მეთაუ-
რი.

ორდენი-2

მედალი-7

თბილისი

აკოტუნიაანი
ვახარაძე ვარნაჯის ძე

გენერალ - ლეიტენანტი
1956 28.04
1996 20.09

სომხეთის ხესპუბლიკის
სამხედრო მინისტრი: 1999 15.06-
2000 20.05.

ორდენი-3 მედალი-12 ახალქალაქი

აკოტუნიაანი
ვიგნისლავ ვარნაჯის ძე

გენერალ - მაიორი
1948 10.10
1992 26.02

სომხეთის ხესპუბლიკის თავ-
დაცვის სამინისტროს სამხატვე-
ლოს უფოსი. დივიზიის მეთაუ-
რი.

ორდენი-1 მედალი-5 ახალქალაქი

ღალიბალტიანი
გურბანი არუთინის ძე

გენერალ - პოლკოვნიკი
1926 05.06
1996 12.04

ჩხილმ ჯავახიის სამხედრო ოც-
ქის ჯაშების სახელის მოადგილე:
1986-89. სომხეთის ხესპუბლიკის
შეიარაღებული ძალების უმაღლე-
სი მთავარსახელის მთავარი
სამხედრო მჩრეველი.

საბჭოთა არმიის
გენერალ - მაიორი
1971 20.02

ორდენი-8 მედალი-16 დიდი არაგიალი ნინოწმინდა

ივანიაანი
მარისაპუროვა ივანის ძე

გენერალ - ლეიტენანტი
1920 20.12 1999
1993 16.04 დაახლ.

მეთაურობდა ბიგადას, დივი-
ზიას, კოხჩესს.

ორდენი-12 მედალი-20 თბილისი

სანკტ-
პეტერ-
ბურგი
რუსეთი

მაიატიანი
მარიაშვილი სუგბათის ძე

მილიციის
გენერალ - მაიორი
1951 22.07
2001 23.08

სომხეთის ხესპუბლიკის შინაგან
საქმეთა მინისტრის მოადგილე:
2001 23.08-დან.

ორდენი-1 მედალი-5 პატარა ხანალი ნინოწმინდა

უ ნ ა ნ ი ა ნ ი
ოვაანს ვაგარშაიის კა

მილიციის
გენერალ - მაიორი
1999 22.05

1952
10.06

სსსრ მინაგან საქმეთა ობგანოებ-
ში მსახურობდა 1975-დან. სომხ-
ეთის ხესპუბლიკის მინაგან
საქმეთა მინისტრის მოადგილე:
1993-დან.

ორდენი-1

მედალი-6

არაგვა
ახალქალაქი

ს ა რ ა ტ უ რ ო ვ ი
იური ბრიგოდის კა

გენერალ - ლეიტენანტი
2000 27.07

1953
01.05

სომხეთის ხესპუბლიკის
სამხედრო მინისტრის მოადგილე.
მეთაურობდა ბიზგადს, დივიზიას,
კოხპუსს.

ორდენი-5

მედალი-8

თეთრი
წყარო

უკრაინა

ო ვ ე ლ ი ა ნ ო ვ ი ჩ ი -
რ უ ს ი ვ ვ ი ლ ი
ივანე ვლადიმერის კა

გენერალ - მაიორი
1920

1881

1962
08.09

მსახურობდა უკრაინის ახმიაში,
სახყოვის კანკათა ჯახის ატა-
მანი, გეტმან საგაიდარის სახ.
ლებენსკის მე-2 ცხენოსანთა კა-
ნაკეთა პოლკის მეთაუხი.
უკრაინის ცხენოსანთა ახმის ინ-
სპექტორი. უკრაინის გასაბჭოებ-
ის შემდეგ ემიგრაციაშია.

რუსეთის არმიის
გენერალ - მაიორი
1914

ორდენი-2

მედალი-5

თბილისი

ჩიკაგო
აშშ

ო ვ ე ლ ი ა ნ ო ვ ი ჩ ი -
რ უ ს ი ვ ვ ი ლ ი
მისაილ ვლადიმერის კა

გენერალ - ლეიტენანტი
1920

1878

1952
29.05

1917-დან მსახ. უკრაინის ახმია-
ში. მე-11, მე-3 დივიზიების,
ზაპოხოფიეს კოხპუსის მეთ.
ახმის სახდელი. უკრაინის ეხოვნ.
ახმის უმალე. ბელადი. უკრაინის
გასაბჭ. შემდეგ ცხოვხ. ჩეხოსლო-
ვაკ. იყო უკრაინთა მეომხ. კავ-
შიის თავ-ხე. უკრაინის სამხ.
მინისტრი (განდუენილი): 1944-
48. ცხოვხ. გემანიაში 1945-დან.

გენერალ - პოლკოვნიკი
1941

რუსეთის არმიის
გენერალ - მაიორი: 1916

ორდენი-5

მედალი-7

თბილისი

პარიზი
საფრანგეთი

ოთხვარსკვლავიანი გენერალი მალხაზ შალიკაშვილი და გენერალ-ლეიტენანტი თამაზ ღუმბაძე

აშშ თავდაცვის მინისტრის მრჩეველი საქართველოსთან თანამშრომლობის საკითხებში, პოლკოვნიკი ოთარ შალიკაშვილი ძმასთან ერთად

ესპანეთის საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი ჩილეა და მალტაზე ნიკოლოზ ჩხოტუა გენერალისიმუს ფრანსისკო ფრანკოსთან ერთად. ესპანეთი, ქ. მადრიდი (1962, 1970)

საქართველოს რესპუბლიკა
République Géorgienne

საზღვარგარეთის პასპორტი
Passport pour l'étranger
სახელი და გვარი ნიკოლოზ ჩხეიძე
Nom du porteur *ნიკოლოზ ჩხეიძე*
ვალია ბუთი ნეოი
Valable pour *სიგ. არა* № *6223*

სურათი.
Photographie du porteur

სურათი.
Photographie du porteur

პატივისცემის ხელის მოწერა *ნიკოლოზ ჩხეიძე*
Signature du porteur
N. Chkheidze Taxe

ესთხოვთ ევროპა მთავრობის პირთ, ვისაც მინდობილი აქვს საზოგადო მშვიდობიანობისა და წესიერების დაცვა, თაისუფლად და დაუბრკალებლად გაატარონ და დახმარება და მფარველობა აღმოუჩინონ

ნ. *ნიკოლოზ ჩხეიძე*
ჩხეიძე
მოქალაქის *საქართველოს*
ოჯახისა

შეიცავს 32 გვერდს

Contenant 32 pages

ლეგენდარული მურინავი, რუსეთის
გმირი, ავიაციის გენერალ-მაიორი
თემურ აფაქიძე

მამასთან ერთად მუშტაილის ბაღში. თემურის
უკანასკნელი ჩამოსვლა მშობლიურ თბილისში. 1999

გამოჩენილი
საბჭოთა შვედრავი,
გენერალ-მაიორი
იური კობალაძე
მშობლიურ
თბილისში
მეგობრებთან
ერთად. 2002

სომხეთის რესპუბლიკის
შეიარაღებული ძალების
გენერალ-პოლკოვნიკი
გურგენ დალიბალტიანი

კოლეგები—თანამემამულენი:
აზერბაიჯანის რესპუბლიკის
გენერალური პროკურორი,
იუსტიციის I კლასის სახელმწიფო
მრჩეველი ზაქირ გარალოვი და
საქართველოს გენერალური
პროკურორი, იუსტიციის მთავარი
სახელმწიფო მრჩეველი ჯაბლეთ
ბაბილაშვილი. 2000

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
★ **ყველაზე, ყველაზე...** ★
★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

ართული გენერალიტეტის 300-წლიან ისტორიაში ყველაზე ახალგაზრდა უმაღლესი ჩინის მქონე სამხედრო იყო ალექსანდრე ბატონიშვილი – პირველი ქართველი გენერალი. 26 წლის ასაკში მას პირველს 1700 წლის 19 მაისს პეტრე I-მა მიანიჭა გენერალ-ფელდციოხმაისტერის წოდება. იგი ითვლება რუსეთის არტილერიის, როგორც ჯარის სახეობის, დამაარსებლად. ალექსანდრე არჩილის ძე ბაგრატიონ-იმერეტინსკიმ ევროპაში სეროიზულად შეისწავლა ხელოვნება და მეცნიერება. იგი დაწვრილებით გაეცნო თავისი ღროის მოწინავე ტექნიკას, განსაკუთრებით კი – საარტილერიო საქმეს.

* * *

ქართველ გენერლებს შორის ყველაზე სახელმოხვეჭილად მსოფლიოში შეუდარებელი პეტრე ბაგრატიონი ითვლება. რუსეთს ალექსანდრე სუვოროვისა და მიხეილ კუტუზოვის შემდეგ არ ჰყოლია არც ერთი გენერალი, რომელიც ისეთი პატივისცემითა და სიყვარულით ყოფილიყო გარემოსილი არმიაში, ისეთი პოპულარობა ჰქონოდა ქვეყანაში და მის ფარგლებს გარეთ, როგორც წილად ხვდა პეტრე ბაგრატიონს. იგი 47 წლის ასაკში გარდაიცვალა ბრძოლებში მიღებული ჭრილობებისაგან. მონაწილეობდა 150-ზე მეტ ბრძოლაში და ყოველთვის გამარჯვებული გამოდიოდა. მეომრები მასზე ამბობდნენ: “ბოგ რატი ონ” – „ჯარის ღმერთია იგი“, ნაპოლეონმა კი პეტრე ბაგრატიონი რუსეთის არმიის საუკეთესო გენერლად აღიარა.

* * *

ქართლ-კახეთის მეფემ, სახელგანთქმულმა მხედართმთავარმა ერეკლე II რუსეთის იმპერიის უმაღლესი ჯილდო – წმ. ანდრია პირველწოდებულის ორდენი მიიღო 1769 წ. პირველი ქართველი, ვინც დაიმსახურა ეს მაღალი ჯილდო, იყო ქართლის მეფე ვახტანგ VI (1726), ქართლ-კახეთის მეფე გიორგი XII დაჯილდოვდა ამ ორდენით 1799 წ.

* * *

ერთადერთი ქართველ გენერლებს შორის პეტრე ბაგრატიონია (დიდი პეტრე ბაგრატიონის ძმისშვილი), რომლის სახელსაც ატარებს მის მიერ აღმოჩენილი მინერალი ორტრიტი – ბაგრატიონიტი. მეცნიერი და გენერალი გამოირჩეოდა ევროპული ჯილდოების სიმრავლით. მრავალი რუსული ჯილდოს გარდა, მას მიღებული ჰქონდა შვედეთის წმ. ოლაფის, პორტუგალიის კომანდორის ჯვრის, ნეაპოლიტანის წმ. ფრანცისკის, ბავარიის წმ. მიხეილის, ჰესენის ფილიპე სულგრძელის და ბადენის ცერინგენის ლომის ორდენები.

* * *
მე-17-18 საუკუნეებში ახალციხის (ჩილდირის) ვილაიეთის - ახალციხის საფაშოს განაგებდა ათაბაგთა, ჯაყელების, საგვარეულოს გამაჰმადიანებული წარმომადგენელი. ხშირად ჯაყელები ორ ან სამთულიანი ფაშები იყვნენ, მართავდნენ და განაგებდნენ საფაშოს სამოქალაქო და სამხედრო საქმეებს.

* * *
რუსეთის არმიის ქართველ გენერალთა შორის ყველაზე ხანდაზმული გენერალი იყო სახელგანთქმული სამხედრო და საზოგადო მოღვაწე, ინფანტერიის გენერალი გიორგი იასეს ძე ერისთავი (1769-1863). იგი 94 წლის ასაკში გარდაიცვალა, დაკრძალულია თავის საგვარეულო მამულში - იკორთის მონასტერში.

* * *
საქართველოდან რუსეთის იმპერიის გრაფის ტიტულს, რომელიც პეტრე I-მა შემოიღო, ატარებდნენ გენერლები: მიხეილ ლორის-მელიქოვი, ალექსანდრე და პავლე ქუთაისოვები (კიკიანები).

* * *
მიხეილ ლორის-მელიქოვს გრაფის ტიტული მიენიჭა 1878 17.04. მამამისი – ტარიელ მელიქიშვილი იყო საქართველოს ისტორიული ოლქიდან – ლორედან. გვარს მისცა რუსული დაბოლოება და გახდა ლორის-მელიქოვი. მიხეილ ლორის-მელიქიშვილი წარმოშობით თბილისის გუბერნიის თავადაზნაურობის წარმომადგენელი იყო. მან სახელი გაითქვა ჯერ კიდევ ყირიმის ომის დროს. შემდეგ თავი ისახელა რუსეთ-თურქეთის ომში, როცა კორპუსს მეთაურობდა. 1879 წელს, უკვე გენერალ-ადიუტანტისა და კავალერიის გენერლის წოდებით დაინიშნა ასტრახანის, სარატოვისა და სამარის დროებით გენერალ-გუბერნატორად. 1880 12.02. დაინიშნა უმაღლეს განკარგულებათა კომისიის უფროსად. იმავე წლის 6 აგვისტოდან 1881 17.03-მდე იყო რუსეთის იმპერიის შინაგან საქმეთა მინისტრი და ჟანდარმთა კორპუსის სარდალი. არჩეული იყო სახელმწიფო საბჭოს წევრად. იმპერატორ ალექსანდრე II მკვლელობის შემდეგ თანამდებობიდან გადადგა და სიცოცხლის ბოლო 7 წელი გაატარა საფრანგეთში, სადაც გარდაიცვალა ნიცაში (1888 12.12). მისი ნეშტი გადმოასვენეს საქართველოში და დაკრძალეს ქ. თბილისში.

* * *
რუსეთის იმპერიაში ქუთაისოვების (კიკიანების) ცნობილი გვარის პირველი წარმომადგენელი იყო ივანე კიკიანი. იგი 1769 წელს ქუთაისიდან წაიყვანეს ტოტლებენის ჯარისკაცებმა. შემდგომში იგი მოხვდა სანკტ-პეტერბურგში, სადაც მეფის კარზე მაღალ მდგომარეობას მიაღწია, მიიღო გრაფის ტიტული და იმპერატორ პავლე I-ის პირადი მდივანიც კი გახდა. მისმა შვილმა ალექსანდრე ქუთაისოვმა ბრწყინვალე სამხედრო განათლება მიიღო და უკვე 22 წლის ასაკში გენერალ-მაიორი გახდა. იყო დიდად განათლებული, იცოდა მრავალი ენა, შესანიშნავად ფლობდა საარტილერიო საქმეს. 1807 წელს, ნაპოლეონის საწინააღმდეგო კამპანიის დროს ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისათვის დაჯილდოვდა წმ. გიორგის III ხარისხის ორდენით. მემკვიდრეობით მიიღო გრაფის ტიტული. 1812 წელს მეთაურობდა I-ლი არმიის არტილერიას. ბოროდინოს ბრძოლაში გმირულად დაიღუპა რაევსკის ბატარეებზე. ქართველ გენერლებს შორის იგი ყველაზე ახალგაზრდა გრაფი და წმ. გიორგის ორდენის კავალერია.

რუსეთში უდიდესი ავტორიტეტით სარგებლობდა ინფანტერიის გენერალი გრაფი პავლე იპოლიტეს ძე ქუთაისოვი, ივანე კიკიანის შთამომავალი. იგი იყო ირკუტსკის გენერალ-გუბერნატორი, შემდეგ – სახელმწიფო საბჭოს წევრი. მანამდე კი – რუსეთის სამხედრო ატაშე ინგლისში: 1871-82, პირველი ატაშე ქართველ გენერლებს შორის.

* * *
აღმოსავლეთ საქართველოს თავადაზნაურობის მარშლის თანამდებობაზე ყველაზე დიდი დროით იმყოფებოდა გენერალ-ლეიტენანტი კონსტანტინე ბაგრატიონ-მუხრანსკი. მარშლად იგი არჩეულ იქნა 9-ჯერ (1812-1839).

პირველ ქართველ აკადემიკოსად ითვლება თეიმურაზ ბაგრატიონი. სრულიად რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო წევრად იგი არჩეულ იქნა 1837 წ. თეიმურაზ ბატონიშვილმა, თავის დროის უგანათლებულესმა პიროვნებამ, რუსეთის ისტორიაში დიდი კვალი დატოვა. იგი დაიბადა 1782 წ. თელავში. 1803 წ. თეიმურაზ ბაგრატიონი არ დაემორჩილა რუსებს და სპარსეთში გაიქცა თავის ბიძასთან ალექსანდრე ბატონიშვილთან, სადაც დაინიშნა სპარსეთის არტილერიის სარდლად და ეწეოდა სამეცნიერო მოღვაწეობას. 1810 წ. თეიმურაზ ბატონიშვილი დაბრუნდა საქართველოში, შემდეგ კი სამუდამოდ გადასახლდა სანკტ-პეტერბურგში, სადაც გარდაიცვალა 1846 წ.

* * *

პირველი ქართველი დიპლომატი გენერლის რანგში იყო სერგი ლაშქარიოვი. ლაშქარიოვების შტოს სათავეები უკავშირდება ქართველ აზნაურს ლაზარე გრიგოლის ძე ბიბილურს, რომელიც პეტრე პირველის მეფობის დროს ვახტანგ VI გაჰყვლია 1724 წ. რუსეთში.

* * *

სამთავრობო სენატი იყო რუსეთის იმპერიის უმაღლესი სასამართლო-ადმინისტრაციული ორგანო. სხვადასხვა დროს ქართველი გენერლებიდან სენატორები იყვნენ: კირილე ბაგრატიონი (1800-დან), პავლე ციციშვილი (1800-დან), მირიან ბაგრატიონ-გრუზინსკი (1807-დან), ლავით ბაგრატიონ-გრუზინსკი (1812-დან), გიორგი იესეს ძე ერისთავი (1830-დან), გიორგი ლაშქარიოვი (ბიბილური, 1844-დან), დიმიტრი ერისთავი (1853-დან) და სხვები.

* * *

კავკასიაში არც ერთ გენერალს არ ღირსებია ისეთი დიდი წარმატება, სამხედრო თუ სამოქალაქო აღიარება, როგორც გენერალ-ადიუტანტ გრიგოლ ორბელიანს ხვდა წილად. მისი დაკრძალვის დღეს კავკასიის არმიის სახელით დიდმა თავადმა მიხეილმა, რომელიც იმ დღეს ბორჯომიდან თბილისში სპეციალურად ჩავიდა, განაცხადა: „არავინ არ სარგებლობდა კავკასიაში ისეთი საყოველთაო და დამსახურებული ავტორიტეტით, როგორც გრიგოლ ორბელიანი...“

* * *

რუსეთის ისტორიაში ყველაზე ხანგრძლივი საბრძოლო მოქმედებანი წარმოებდა კავკასიის ომის (1817-1864) პერიოდში. ეს ომი დაკავშირებული იყო რუსეთთან ჩეჩნეთის, მთიანი დაღესტნისა და კავკასიის ჩრდილო-დასავლეთის მიერთებასთან.

* * *

გენერალ-მაიორი იასონ ჭავჭავაძე ერთადერთია საქართველოდან, რომლის მეთაურობით (1849-55) ნიჟეგოროდის 44-ე დრაგუნთა პოლკმა მოიპოვა წმ. გიორგის ნიშნები დროშებზე, ვერცხლის სტვირები და ოქროს დუგები. ამ საპატიო ჯილდოებით მისი სახელი სამუდამოდ დარჩა პოლკის ისტორიაში.

* * *

ლევან სავარსამიძე ერთადერთია საქართველოდან, რომელსაც რუსეთის იმპერიის გენერლის წოდება მიენიჭა სპეციალური სამხედრო განათლების გარეშე (1827).

* * *

ერთადერთი ტყუპი ძმები-გენერლები საქართველოდან იყვნენ მიხეილ და ნიკოლოზ თუმანიშვილები, რომლებიც დაიბადნენ 1848 22.07.

* * *

გენერალი ლევან მელიქიშვილი 20 წელი წარმატებით მართავდა დაღესტანს (1859-79), რაც თავისებურ რეკორდად შეიძლება ჩაითვალოს.

* * *

გენერალი ივანე მაყაშვილი ერთადერთია, რომელიც რუსეთ-თურქეთის ომის დროს (1877-78) გამოვლენილი გმირობისათვის დაჯილდოვდა რუმინეთის ვარსკვლავის კომანდორის ჯვრის ორდენით.

* * *

ილია ჩოლოყაშვილი იყო რუსეთის არმიის გენერლებს შორის პირველი, რომელიც დაიღუპა რუსეთ-თურქეთის (1877-78) ომის დროს მიღებული ჭრილობების შედეგად. მამაცი გენერალი, დალესტინის ცხენოსანთა რეგულარული ბრიგადის მეთაური, სასიკვდილოდ დაიჭრა ყარსის ციხესთან ბრძოლის დროს (1877 04.05) და ერთი კვირის შემდეგ გარდაიცვალა ალექსანდროპოლის სამხედრო ჰოსპიტალში. ილია ჩოლოყაშვილი დიდი მხედრული პატივით გადმოასვენეს თბილისში და დაკრძალეს ქაშვეთის ეკლესიაში.

* * *

გენერალი ნიკოლოზ (დიდი ნიკო) ჭავჭავაძე, II ორდენისა და მრავალი მედლის კავალერი, ძალიან პოპულარული იყო დალესტინის მოსახლეობაში, სადაც იგი მოღვაწეობდა 1866-1883 წწ. როდესაც სახელგანთქმული მხედართმთავარი გარდაიცვალა (1897 03.09), ადგილობრივმა მთიელებმა ქართველი თავადის ცხედარი ხელით ჩამოასვენეს ყვარელში, სადაც იგი დაიკრძალა მისივე აშენებულ ეკლესიაში.

* * *

რუსეთის არმიაში თავისებური რეკორდი დაამყარა სახელგანთქმულმა გენერალმა გრიგოლ დადიანმა (ლიტერ. ფსევდ. კოლხიდელი), რომელმაც ოფიცერთა ჩინებში გაატარა 70 წელი. 62 წელი იმყოფებოდა სამხედრო სამსახურში მამაცი გენერალი ზაქარია ჭავჭავაძე. მას მიღებული ჰქონდა რუსეთის იმპერიის ყველა საბრძოლო ორდენი, გარდა წმ. ანდრია პირველწოდებულისა და წმ. გიორგი I და II ხარისხისა. მას კავკასიელ რაინდს უწოდებდნენ. 50 წელიწადზე მეტი იმსახურა რუსეთის არმიაში ბევრმა ქართველმა გენერალმა, მათ შორის გამოჩენილმა მხედართმთავრებმა – გრიგოლ ორბელიანმა, ივანე ამილახვარმა, ივანე ანდრონიკაშვილმა, გიორგი ერისთავმა, ივანე ბაგრატიონ-მუხრანსკიმ, დავით ბებუთაშვილმა, ლევან მელიქიშვილმა, იაკობ ალხაზიშვილმა, მიხეილ ამირჯიბმა, კონსტანტინე მამაცაშვილმა, ალექსანდრე საგინაშვილმა, ალექსანდრე ბუჭყიაშვილმა, ალექსი ქავთარაძემ და სხვებმა.

* * *

II წლის ლევან დადიანი, ცნობილი როგორც ლევან V, სამეგრელოს მთავარი გახდა მამის გარდაცვალების შემდეგ, 1804 წ. მაშინვე სამეგრელოს თავადაზნაურობასთან ერთად დადო ფიცი რუსეთის ერთგულებაზე და იმპერატორ ალექსანდრე I-ისაგან „საჩუქრად“ მიიღო გენერალ-მაიორის ჩინი. ქართველ გენერლებს შორის იგი ყველაზე ნორჩია. 15 წლის ასაკში მონაწილეობდა რუსეთ-თურქეთის კამპანიაში (1806-1812). მისი სამივე ვაჟი – დავითი, გრიგოლი და კონსტანტინე ცნობილი გენერლები იყვნენ.

* * *

გენერალი ივანე ორბელიანი იყო შორეულ აღმოსავლეთში იაპონიის წინააღმდეგ წარმოებულ ომთან დაკავშირებით ჩამოყალიბებულ კავკასიის „ველური დივიზიის“ სახელით ცნობილ ცხენოსანთა ბრიგადის პირველი მეთაური (1904 24.03), რომელიც იბრძოდა რუსეთის მანჯურის არმიის შემადგენლობაში. „ველური დივიზია“ სასწაულებს სწადიოდა ბრძოლის ველზე და ფართოდ გაითქვა სახელი. შემდგომში ბრიგადის ბაზაზე ჩამოყალიბდა დივიზია. მისი ფორმირება ხდებოდა ნებაყოფლობითი წესით, კავკასიის მთიანეთის 21-დან 40 წლამდე ფიზიკურად ძლიერი მამაკაცებისაგან. მათთვის შემოღებულ იქნა სპეციალური წესდება.

* * *

ქართველი ერის წინაშე უდიდესი ღვაწლი მიუძღვით ხევის ფეოდალთა ჩოფიკაშვილ-ყაზბეგთა გვარიდან გამოსულ მოღვაწეებს, მათ შორის გენერლებს. ერთ-ერთი მათგანი ინფანტერიის გენერალი გიორგი ნიკოლოზის ძე ყაზბეგია. მან ჯერ კიდევ 1867-1868 წწ. გამოაქვეყნა ისტორიულ-გეოგრაფიული ნარკვევი „იტალიელები კავკასიის შესახებ“. შემდეგ გამოსცა ორი დიდი ნაშრომი „სამი თვე თურქეთის საქართველოში“ და „ლაზისტანის სანჯაყის სამხედრო-სტრატეგიული ნარკვევი“. იგი ავტორია აგრეთვე მრავალი სხვა ნარკვევისა და სტატიისა. 1908-1921 წწ. მუშაობდა წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების თავმჯდომარედ, ეწეოდა დიდ საქველმოქმედო საქმიანობას.

* * *

რუსეთის არმიის გამოჩენილი მხედართმთავარი პეტრე ბაგრატიონი სამჯერ არის დასაფლავებული პირველად სოფელ სიმში, სადაც იგი მიღებული ჭრილობებისაგან გარდაიცვალა 1812 12.09. შემდეგ კი – ბოროდინოს ველზე ორჯერ. მათგან პირველი დაკრძალვა შედგა 1839 წ. ნიკოლოზ პირველის სურვილისამებრ. იმპერატორი სპეციალურად ჩავიდა ბოროდინოში 120-ათასიანი არმიით, რათა დასწრებოდა სიმიდან გადმოსვენებული ბაგრატიონის საფლავზე დადგმული მონუმენტის გახსნის ცერემონიალს.

1932 წ. ბოლშევიკებმა ააფეთქეს მონუმენტი და შეურაცხვეს საფლავი, ხუთი წლის შემდეგ კი, ბოროდინოს ბრძოლის 125 წლისთავზე, მონუმენტის ადგილზე დადგეს უბრალო ბეტონის ქვა, რომელზედაც აღნიშნეს, რომ ამ ადგილზე დასაფლავებული იყო 1912 წ. სამამულო ომის გმირი პეტრე ბაგრატიონი. 1987 წ. ბოროდინოს 175 წლისთავზე მონუმენტი აღადგინეს და მის ქვეშ დაკრძალეს ბაგრატიონი, რითაც, შეიძლება ითქვას, აღდგა ისტორიული სამართლიანობა.

* * *

აფხაზთა შორის პირველი, ვისაც რუსეთის იმპერიაში მიენიჭა გენერლის წოდება, იყო კაც მარღანია. კავკასიასა და ოსმალეთში იგი სარგებლობდა უდიდესი პოპულარობით, იყო ერთ-ერთი ყველაზე ავტორიტეტული პიროვნება. გარდაიცვალა ღრმა მოხუცებულობაში, 100 წელს მიტანებული (1764-1864). საქართველოს გენერლებიდან ეს აბსოლუტური რეკორდია.

* * *

რუსეთის არმიის ოფიცრის ანტონ ღუმბაძის ოჯახი ერთადერთია, საიდანაც გამოვიდა ხუთი გენერალი. ანტონმა, მეუღლესთან, თავად ნაკაშიძის ასულთან, ერთად აღზარდა 7 ვაჟი და ერთი ქალიშვილი ელენე. ვაჟებიდან ნიკოლოზი, იოსები, ივანე, სამსონი, მიხეილი გახდნენ გენერლები, მელიტონმა მიაღწია პოლკოვნიკის ჩინს, ხოლო მეშვიდე, დავითი, მღვდელი იყო. თვით ანტონი მსახურობდა კავკასიის არმიის კავალერიაში. პენსიაზე გასვლის შემდეგ ცხოვრობდა გორში, სადაც გარდაიცვალა 103 წლის ასაკში, ბარძაყის მოტეხილობის გართულების შედეგად.

* * *

ინფანტერიის გენერალი ალექსანდრე კონსტანტინეს ძე ბაგრატიონ-იმერეტინსკი ერთადერთია ქართველ გენერლებს შორის, რომელმაც საბრძოლო ოპერაციებში ბულგარეთის ქალაქ ლოვეჩის განთავისუფლებისათვის წმ. გიორგის ორი (III და IV ხარისხის) ორდენი დაიმსახურა. ჩვენს სახელოვან თანამემამულეს (1877 29.11) თვით იმპერატორმა ალექსანდრე II გადასცა ეს ორდენები და აღნიშნა ამ ფაქტის განსაკუთრებულობა.

* * *

ინფანტერიის გენერალი ალექსანდრე კონსტანტინეს ძე ბაგრატიონ-იმერეტინსკი ერთადერთია საქართველოს გენერალიტეტის ისტორიაში, ვისაც ეკავა რუსეთის იმპერიის მთავარი სამხედრო სასამართლოს უფროსის და მთავარი სამხედრო პროკურორის თანამდებობა (1881-1892).

* * *

კავკასიის არმიის მთავარსარდლის მოადგილე, ინფანტერიის გენერალი ლევან მელიქიშვილი 1881 30.05 - 1882 16.01 პერიოდში ასრულებდა მთავარსარდლის (დიდი თავადის მიხეილ რომანოვის) მოვალეობას.

* * *

რუსეთის იმპერიის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსები იყვნენ გამოჩენილი ენათმეცნიერი, გენერალ-მაიორი ნიკო მარი (1912 01.07), რომელიც 1930 წ. სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტად აირჩიეს, და გენერალ-მაიორი ნიკო კოკშაროვი-ერისთავი (1866 15.11). მათ ორივეს დედა ქართველი ჰყავდათ.

* * *

პირველი ქართველი სამხედრო პროკურორი გენერლის წოდებით საქართველოში იყო კონსტანტინე ჩივაძე. 1913 წ. იგი დაინიშნა კავკასიის სამხედრო ოლქის სასამართლოს სამხედრო ზედამხედველობის პროკურორად.

* * *

1914 წლის დეკემბერში, პირველ მსოფლიო ომის დროს, სარიყამიშთან (თურქეთი) ბრძოლისას მონაწილე უჩვეულო შემთხვევა: დარუბანდის პოლკის 156-ე ასეულმა, რომელსაც მეთაურობდა კაპიტანი ტარასი ვაშაკიძე, ტყვედ აიყვანა თურქეთის მე-9 კორპუსის მთელი შტაბი, კორპუსის მეთაური ისხან-ფაშა, დივიზიის სამი მეთაური, 30 ოფიცერი, 1306 ასკერი დიდძალი ქონებითა და საჭურველით. ამ დროს ვაშაკიძეს დაზვერვაზე ჰყავდა 128 ჯარისკაცი და ერთი ოფიცერი. თურქები ამის შემდეგ მას “მაითან-კაპიტანს“ ეძახდნენ. ქართველი ოფიცრის გმირობის ამბავი რუსეთის იმპერატორსაც ეცნობა, რომელმაც ჯილდოებით აღნიშნა ტარასი ვაშაკიძის გმირობა და სიმამაცე. იგი დაჯილდოვდა აგრეთვე ფრანგული სამხედრო მედლით, რომელიც მის გარდა მთელ რუსეთში მხოლოდ ნიკოლოზ II მკერდს ამშვენებდა. საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობამ ტარასი ვაშაკიძეს გენერლის წოდება მიანიჭა.

* * *

მეფისნაცვლებად კავკასიაში ინიშნებოდნენ დიდი სამხედრო-პოლიტიკური მოღვაწეები, ზოგჯერ თვით მეფის ოჯახის წევრები. გარდა იმისა, რომ მეფისნაცვალი ფლობდა სამოქალაქო მმართველის თითქმის შეუზღუდველ უფლებებს, ის კავკასიის არმიის მთავარსარდალი და კაზაკთა ჯარების ატამანიც იყო.

გენერალი სტეფანე ახმეტელაშვილი (ახმეტელი) იყო 1917 წლის სექტემბერში მისივე ხელმძღვანელობით შექმნილი ქართული კორპუსის პირველი მეთაური. იგი დაჯილდოებული იყო თამარ მეფის ორდენით, რომელიც, როგორც რელიქვია, ინახება თბილისში, მისი შთამომავლების ოჯახში. რუსეთის არმიის ოფიცერს ს. ახმეტელს, როგორც მამაც და გმირ მეთაურს, რუსეთ-იაპონიის ომის პერიოდში იაპონიის ფლოტის სარდალმა აღმირაღმა ჰეიპაჩირო ტოგომ (1847-1934) საჩუქრად უბოძა თავისი ხმალი, რომელიც აგრეთვე ინახება გენერლის შთამომავლების ოჯახში.

* * *

საქართველოს გენერალიტეტის 300-წლიან ისტორიაში სამი პიროვნება – ზაქარია ბაქრაძე, კირილე ქუთათელაძე და ივანე ყაზბეგი გახდნენ სამი სახელმწიფოს შეიარაღებული ძალების გენერლები: რუსეთის იმპერიის, საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკისა და პოლონეთის.

* * *

გენერალი სიმონ ესაძე პირველი ქართველი ისტორიკოსია, რომელმაც გააშუქა სასამართლო და საქალაქო რეფორმების ისტორია კავკასიაში.

* * *

თავადმა ნიკოლოზ (ნიკი) ჩხოტუამ (ჭყონია) უაღრესად საინტერესო ცხოვრების გზა განვლო. იგი დაიბადა 1905 წ. ქ. ბათუმში. ჯერ კიდევ ჭაბუკი, 16 წლისა, გაემგზავრა ემიგრაციაში. საბოლოოდ დასახლდა ესპანეთში, სადაც სიცოცხლის ბოლომდე ცხოვრობდა. გაიკეთა ბრწყინვალე კარიერა, გახდა ცნობილი დიპლომატი, იუსტიციის გენერალი, ესპანეთის ელჩი ჩილეში, მალტაზე. დაჯილდოებული იყო მრავალი ორდენით. მას დიდად აფასებდა თვით გენერალისიმუხი ფრანსისკო ფრანკო. მიუხედავად სამშობლოსთან ხანგრძლივი განშორებისა, მას არ დავიწყებია ქართული ენა, კარგად იცნობდა საქართველოს ისტორიას, ლიტერატურას, კულტურას. ოცნებობდა საქართველოზე. თავის ანდერძში დაიბარა, რომ სიკვდილის შემდეგ მისი გული დაესაფლავებინათ თბილისში, ვერის ძველ სასაფალოზე, სადაც განისვენებენ მისი დედა და და, საფლავის ქვაზე კი ამოეტიფერად რომელიმე სტროფი ნიკოლოზ ბარათაშვილის „მერანიდან“. საქართველოს დიდი პატრიოტის ნ. ჩხოტუას ეს თხოვნა ახლობლებმა შეასრულეს.

* * *

გენერალ-ლეიტენანტი ანდრია ბენაშვილი ჯერ კიდევ რუსეთის იმპერიაში ითვლებოდა ერთ-ერთ ბრწყინვალე სამხედრო გეოდეზისტად. გენერალური შტაბის აკადემიის დამთავრების შემდეგ იგი 15 წლის მანძილზე (1901-1916) რუსეთის დასავლეთ საზღვრებზე ტრიანგულაციურ სამუშაოთა უფროსი იყო, რომლის შემდეგ დაინიშნა კორპუსის მეთაურად. 1918-1921 წწ. გენერალი ა. ბენაშვილი საქართველოს არმიის სამხედრო-ტოპოგრაფიული განყოფილების უფროსად მსახურობდა და იმავდროულად

იყო თბილისის ასტროფიზიკური ობსერვატორიის დირექტორი. 1918-1936 წწ., როგორც პროფესორი იგი მოღვაწეობდა თსუ პოლიტექნიკურ ფაკულტეტზე და თბილისის პედაგოგიურ ინსტიტუტში.

გენერალი სიმონ ესაძე პირველი ისტორიკოსია, რომელმაც აფხაზეთის სამთავროს გაუქმება დაუკავშირა მეფის რუსეთის პოლიტიკურ, სტრატეგიულ და კოლონიურ პოლიტიკას.

ქართველ გენერალთა შორის სამშობლოდან ყველაზე შორს – არგენტინაში, ბუენოს-აირესშია დაკრძალული ალექსანდრე კონიაშვილი (1873-1951), როგორც მრავალი ქართველი ემიგრანტი, ა. კონიაშვილი ტრავიკული ბედის კაცი იყო. რუსეთის იმპერიის გენერალ გრიგოლ კონიაშვილის ვაჟი ალექსანდრე დაიბადა თბილისში 1873 წ. და სამხედრო სასწავლებლის დასრულების შემდეგ მონაწილეობა მიიღო რუსეთ-იაპონიის ომში, საიდანაც დაჯილდოებული დაბრუნდა. პირველი მსოფლიო ომის დროს მან ღიად გაითქვა სახელი კავკასიის ფრონტზე თურქების წინააღმდეგ ბრძოლაში. ა. კონიაშვილი, როგორც გმირი, არჩეულ იქნა იმპერატორთან წარსადგენ დელეგაციაში და თვით ნიკოლოზ II დააჯილდოვა. იგი ალტაცებით შეხვდა საქართველოს დამოუკიდებლობას. ა. კონიაშვილი იმ პირველ მოღვაწეთაგანი იყო, რომელიც მხურვალე მონაწილეობას ღებულობდა ქართული შეიარაღებული ძალების ჩამოყალიბებაში. გასაბჭოების შემდეგ იგი სხვებთან ერთად გაიხიზნა და პოლონეთს შეეკვლია, სადაც პოლონეთის ჯარის გენერლის წოდებაც დაიმსახურა. 1939 წ., როდესაც გერმანიამ პოლონეთი დაიპყრო, უკვე ხანში შესული ა. კონიაშვილი მოხვდა გერმანიაში. გერმანიიდან იტალიაში და იქიდან – არგენტინაში, სადაც ორ ომგამოვლილმა გმირმა, რუსეთის არმიის ოფიცერმა, ქართული ჯარისა და პოლონეთის არმიის გენერალმა, 78 წლის ასაკში უკანასკნელი სავანე ჰპოვა.

კონტრ-ადმირალი მიხეილ ჩინჩარაძე (ნამდვილი გვარია ჯინჭარაძე) ერთადერთია ქართველ გენერლებსა და ადმირალებს შორის, რომელმაც ჯერ კიდევ 1923 28.08 დაიპყრო მყინვარწვერი. მაშინ თბილისელი ჭაბუკი 19 წლისაც არ იყო. ამ ექსპედიციას ხელმძღვანელობდა ცნობილი მეცნიერი და სპორტსმენი, პროფესორი გიორგი ნიკოლაძე. მასში მონაწილეობდა 18 ქართველი მთამსვლელი, მათ შორის 6 ქალი. ისინი იყვნენ მყინვარწვერის პირველი დამპყრობნი. ამ ასვლით მათ სათავე დაუდეს საბჭოთა ალპინიზმს.

საქართველოს სსრ სამხედრო ისტორიული სექციის პირველ ხელმძღვანელად დაინიშნა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ყოფილი გენერალი სიმონ ესაძე (1921 03.08).

საბჭოთა კავშირში პირველი საერთო კანონი „სავალდებულო სამხედრო სამსახურის შესახებ“ მიღებულ იქნა 1925 18.09.

საქართველოს ისტორიაში იყო ერთადერთი შემთხვევა, როდესაც ანდრო დოლიძემ რესპუბლიკის პროკურორის თანამდებობაზე 1933 წ. შეცვალა საკუთარი ძმა თედორე დოლიძე. ამ პერიოდში საქართველოს პროკურორი იმავდროულად იყო იუსტიციის სახალხო კომისარი.

ქართველ გენერლებს შორის პეტრე შარია ერთადერთია, ვისაც მიენიჭა ფილოსოფიის მეცნიერებათა დოქტორის ხარისხი (1935 25.12). 28 წლის ასაკში იგი გახდა თსუ პროფესორი (1932 26.10).

გამოჩენილი მეცნიერი-არტილერიისტი, გენერალ-მაიორი ვიჩხესლავ მიქელაძე არის პირველი ქართველ გენერლებს შორის, რომელსაც მიენიჭა სამხედრო მეცნიერებათა დოქტორის ხარისხი (1934). იგი არაერთხელ დააჯილდოვა რუსეთის ხელისუფლებამ. 1913 წელს მას მიანიჭეს პრესტიჟული

პრემია და დაავიღღოეს ოქროს მედლით. არანაკლები აღიარება მან ჰპოვა საბჭოთა პერიოდში მუშის გენერალს მიანიჭეს „კომდივის“ წოდება და შესთავაზეს არტილერიის კადრების მომზადება წითელი არმიისათვის, რასაც იგი წარმატებით აკეთებდა 20 წლის განმავლობაში (1921-1941). მას ეკუთვნის (სხვა ავტორებთან ერთად) ფუნდამენტალური ნაშრომი „არტილერიის ტაქტიკა“ (5-ნაწილიანი), რომელიც გამოიცა 1925 წ. ქ. ლენინგრადში და დღესაც აქტუალურია.

* * *

გენერალური ავიაკონსტრუქტორი, გენერალი გიორგი ბერიაშვილი (ბერიევი) ითვლება საბჭოთა კავშირის სამხედრო-საზღვაო ავიაციის (ჰიდროავიაციის) ფუძემდებლად. 1934-1968 წწ. იგი ხელმძღვანელობდა თვითმფრინავთმშენებლობის საცდელ-საკონსტრუქტორო ბიუროს. მისი ხელმძღვანელობით შეიქმნა რეაქტიული მფრინავი ნაგები, ამფიბია თვითმფრინავები, სახომალდე საკატაპულტე თვითმფრინავები და ბევრი სხვა. გამოჩენილ ავიაკონსტრუქტორს 1947 წ. მიენიჭა სტალინური, ხოლო 1968 წ. სსრკ სახელმწიფო პრემიები. მის სახელს ამჟამად ატარებს ქ. ტავანროვის (რუსეთი) სამეცნიერო ავიაკომპლექსი.

* * *

ყველაზე ხანგრძლივი პერიოდით საქართველოს პროკურორის თანამდებობაზე იმყოფებოდა პროფესორი ილარიონ (ვალეკო) ტალახაძე - II წელი (1936-1946). იგი ქართული გაერთიანებული სამხედრო სკოლის ერთ-ერთი პირველი უფროსი იყო.

* * *

მომავალი კონტრ-ადმირალი სიმონ რამიშვილი პირველი იყო ქართველთაგან, რომელიც 1936 წ. გააძვესეს ესპანეთში კარტახენის სამხედრო-საზღვაო ბაზის მეთაურის მრჩეველად. მამაც და გამჭრიახ ქართველს, II რანგის კაპიტანს იქ “ღონ ხუან გარსიას” სახელით იცნობდნენ. იგი აგრეთვე პირველი ქართველია, რომელიც 1945 წ. იანვარში იყო აშშ ქ. პორტლენდში, რათა ხელი შეეწყოს საბჭოთა კავშირში ამერიკის დახმარების შეუფერხებელი მოწოდებისათვის (ლენდ-ლიზის პროგრამით).

* * *

მეორე მსოფლიო ომის წლებში (1938-დან) შავი ზღვის ფლოტის დაზვერვის უფროსის თანამდებობა ეკავა ლეგენდარულ ქართველ გენერალს დიმიტრი ნამგალაძეს. მისი ხელმძღვანელობით განხორციელდა არაერთი ბრწყინვალე ოპერაცია, როგორც საბჭოთა კავშირში, ისე მის ფარგლებს გარეთ. მისი დამსახურების დასტურად თუნდაც გერინგის ე.წ. „მწვანე საქალაღის“ ხელში ჩაგდებაც კმარა. ეს შესაიდუმლო ფაშისტური დოკუმენტი, რომელზეც მისი უდიდესი მნიშვნელობის გამო ნიურნბერგის პროცესზეც იყო მსჯელობა, სულ შვიდ ეგზემპლარად იყო შედგენილი. ერთი მათგანი ყირიმის გაულაიტერის, ფელდმარშალ მანშტაინის სეიფში ინახებოდა. დ. ნამგალაძის ხელმძღვანელობით და მისი უშუალო მონაწილეობით დაგეგმილი და განხორციელებული ოპერაციის შედეგად, ამ დოკუმენტმა მანშტაინის სეიფიდან საბჭოთა სარდლობის განკარგულებაში გადაინაცვლა.

* * *

ქართველ გენერლებიდან და იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველებიდან ორ-ორჯერ იყვნენ საქართველოს უწყებების ხელმძღვანელებად:

- აქესენტი რაფავა - შს სახალხო კომისარი: 1938 29.11 - 1941 26.02, 1941 31.07 - 1943 07.05,
- ვარლამ კაკუჩაია - შს სახალხო კომისარი: 1941 26.02 - 31.07, 1953 16.03 - 10.04,
- ედუარდ შევარდნაძე - შს მინისტრი: 1965 21.05 - 1972 22.08, 1993 11.09-10.10 (შეთავსებით),
- მიხეილ ლომიძე - უმაღლესი სასამართლოს თავმჯდომარე: 1949 - 1951, 1957 - 1959,
- ვახტანგ რაზმაძე - საქართველოს პროკურორი, გენერალური პროკურორი: 1985 - 1991, 1992,
- ჯონი ხეცურიანი - იუსტიციის მინისტრი: 1990 - 1992, 1998 - 2000,
- პანტელეიმონ გიორგაძე - სასაზღვრო ჯარების სარდალი: 1991 - 1992, 1993,
- ჯემალ ბაჯელიძე - აჭარის არ იუსტიციის მინისტრი: 1953 - 1959, 1974 - 1991,
- როსტომ ჯაფარიძე - აჭარის არ პროკურორი: 1994 - 1995, 1996 - 1999,
- ილია წულუკიძე - აჭარის არ შინაგან საქმეთა მინისტრი: 1998 - 1999, 2001-დან.

* * *

საკავშირო მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსები იყვნენ: მსოფლიო მნიშვნელობის მეცნიერი, მეფის გენერალი ნიკო მარი (სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი, 1930-დან) და საბჭოთა სარაკეტო ტექნიკის შემქმნელი, გენერალი ალექსანდრე ნადირაძე (1981).

სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო წევრად 1939 22.12 აირჩიეს იოსებ სტალინი.

* * *

საბჭოთა კავშირის პირველი გმირი საქართველოდან (1939 22.12) იყო თბილისში დაბადებული, გაზრდილი და დავაუკაცებელი ავიაციის მომავალი გენერალ-ლეიტენანტი სიდორ სლიუსარევი.

* * *

XX საუკუნის ყველაზე ახალგაზრდა არმიის სარდალი გახლდათ ვასილ კიკვიძე. იგი 23 წლისაც არ იყო, როდესაც დაინიშნა საბჭოთა უკრაინის მე-4 არმიის სარდალად. შემდგომში იგი მეთაურობდა მე-16 დივიზიას, რომელსაც ვ. კიკვიძის დაღუპვის შემდეგ (1919 12.01) მისი სახელი ეწოდა.

* * *

ყველაზე მეტი საბჭოთა ორდენი ქართველ გენერლებს შორის მიღებული ჰქონდათ: ლავრენტი ცანავას (ჯანჯღავას) – 16 ორდენი, ლავრენტი ბერიას და ალექსი ინაურს – 15, ვლადიმერ ნანეიშვილი – 14, ვლადიმერ ჯანჯღავას და ბოგდან ქობულავს – 13, ნიკოლოზ კალაძეს და ირაკლი ჯორჯაძეს – 12, გალაქტიონ ალფაიძეს, შალვა ქირიას, შალვა წერეთელს, მიხეილ გვიშიანს, პანტელეიმონ შიოშვილს და იუველიანე თოფურიძე-სუმბათოვს – 11, ვასილ მუყანაძეს, პორფილე ჩანჩიბაძეს, დიმიტრი ნამგალაძეს გრიგოლ კარანაძეს, კირილე ჯახუას, ვლადიმერ დეკანოზოვს და სერგო გოგლიძეს – 10 ორდენი.

* * *

გვარდიის გენერალ-მაიორი ნიკოლოზ კალაძე ქართველ გენერალთა შორის ერთადერთია, ვისაც მიღებული ჰქონდა სუვოროვის II ხარისხის ორი ორდენი (1944 23.08, 1945 10.09). იგი აგრეთვე დაჯილდოებული იყო ორი ლენინის, ოთხი წითელი დროშის, სამამულო ომის I ხარისხის, წითელი ვარსკვლავის და პოლონეთის “მამაცთა ჯვრის”, “ვირტუტი მილიტარის” ორდენებით.

* * *

რუსეთის იმპერიის გენერალ-მაიორი მიხეილ ზაგიუ-ყარანგოზიშვილი ერთადერთია საქართველოდან, ვისაც მიენიჭა საბჭოთა არმიის გენერალ-ლეიტენანტის წოდება (1940 04.06).

* * *

ვლადიმერ ნანეიშვილი ავიაციის პირველი ქართველი საბჭოთა გენერალ-მაიორია (1940 04.06).

* * *

საქართველოს ისტორიაში პირველი ქართველი, რომელსაც მიენიჭა კონტრ-ადმირალის წოდება, იყო სიმონ რამიშვილი (1941 21.05). 1948 წ. იგი დაინიშნა ს.კიროვის სახელობის კასპიის უმაღლესი სამხედრო-საზღვაო სასწავლებლის უფროსად, რომელსაც ომამდე ხელმძღვანელობდა მისი მეგობარი კონტრ-ადმირალი კონსტანტინე სუხიაშვილი. სიმონ რამიშვილი სარგებლობდა უდიდესი ავტორიტეტით, სწორედ მისი ინიციატივით 1943 წ. თბილისში გაიხსნა ნახიმოვის სასწავლებელი.

* * *

პირველი ქართველი საბჭოთა გენერალ-პოლკოვნიკი (1943 09.10.) გახდა მე-18 სადესანტო არმიის სარდალი (1943 14.03 – 1944 21.02) კონსტანტინე ლესელიძე. იგი იყო საბჭოთა კავშირში მხედართუფროსთა სამი ჯილდოს – სუვოროვის, კუტუზოვისა და ბოგდან ნმელნიცკის I ხარისხის ორდენების პირველი კავალერი და საქართველოში ერთადერთი.

* * *

საქართველოს მილიციის მე-3 რანგის პირველი კომისარი იყო ყარამან მალრაძე (1943 06.04).

* * *

საბჭოთა შეიარაღებული ძალების პოლიტმუშაკთა შორის ერთადერთი ქართველი გენერალ-ლეიტენანტი წოდებით ვასილ მჟავანაძეა (1944 22.06). სახელგანთქმული გენერალი, ლენინგრადის ბლოკადის პერიოდში იყო სამი სხვადასხვა არმიის სამხედრო საბჭოების წევრი, ომის შემდეგ კი – ხარკოვის, კარპატიისპირეთის, კიევის სამხედრო ოლქების სამხედრო საბჭოების წევრი (1945-53).

* * *

ყველაზე დიდხანს საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრად მსახურობდა გენერალ-ლეიტენანტი გრიგოლ კარანაძე – 9 წელი (1943 07.05 – 1952 08.04).

* * *

საბჭოთა სარკინიგზო ჯარების თვალსაჩინო წარმომადგენელმა, გენერალ-ლეიტენანტმა შალვა ჟიჟილაშვილმა ქართველთა შორის ერთ-ერთმა პირველმა დაიმსახურა სოციალისტური შრომის გმირის წოდება (1943 05.11). დიდი სამამულო ომის დროს ამგვარი წოდება მიენიჭა სარკინიგზო ჯარების მხოლოდ 28 წარმომადგენელს. 1964 წლიდან შალვა ჟიჟილაშვილი, ქართველებიდან ერთადერთი, მსახურობდა სსრკ შეიარაღებული ძალების სარკინიგზო ჯარების შტაბის უფროსად.

* * *

ყველაზე მეტი სახელმწიფო ჯილდო მილიციის გენერლებს შორის მინიჭებული ჰქონდა მილიციის მე-3 რანგის კომისარს კაპიტონ ნაჭყებიას. იგი დაჯილდოებული იყო 7 ორდენითა და 9 მედლით. კ. ნაჭყებია იყო შესანიშნავი გარეგნობისა და დიდი შინაგანი კულტურის პიროვნება. თეირანის საერთაშორისო კონფერენციაზე (1943), სადაც იგი ი.ბ.სტალინის დაცვაში იმყოფებოდა, მისმა მხედრულმა წარმოსადგეობამ და მიმზიდველობამ თვით უინსტონ ჩერჩილიც კი მოხიბლა.

* * *

სსრკ სამედიცინო მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსს (1944), საბჭოთა არმიის მთავარ ქირურგის მოადგილეს (1941-1945), სამედიცინო სამსახურის გენერალ-ლეიტენანტ სიმონ გირგოლაშვილს 1943 წ. მიენიჭა I ხარისხის სტალინური პრემია. პრემიის ფულადი ანაზღაურება მან პირველმა გადასცა ლენინგრადის ობოლ ბავშვებს. საბჭოთა სამხედრო-საზღვაო ფლოტის მთავარ ქირურგს 1939-დან, სოციალისტური შრომის გმირს, სსრკ სამედიცინო მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსს (1944), სამედიცინო სამსახურის გენერალ-ლეიტენანტ იუსტინე ჯანელიძეს სტალინური პრემია მიენიჭა 1949 წ. პირველად რუსეთში, 1911 წ., მან გააკეთა მეტად რთული ოპერაცია გულზე, რაც იმ დროისათვის მედიცინაში და კერძოდ ქირურგიაში უდიდესი მიღწევა იყო.

* * *

პირველმა საბჭოთა კავშირში ფაშისტური გერმანიის რეაქტიული ავიაგამანადგურებელი ჩამოაგდო ავიაციის გენერალ-მაიორმა გარი მერკვილაძემ (1944 17.04).

* * *

საქართველოს გენერლებიდან საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩის რანგი პირველს მიენიჭა ვლადიმერ დეკანოზოვს (1943 14.06).

* * *

გენერალი ალექსანდრე კოჭლავაშვილი საბჭოთა მთავრობის დავალებით სათავეში ედგა საქართველოში ატომური ენერჯის პრობლემათა დასამუშავებელ ზესაიდუმლო პირველი „სპეცობიექტის“ მშენებლობას (1944-დან) და მისი პირველი დირექტორიც იყო. მომავალში „სპეცობიექტი“ ცნობილი გახდა, როგორც სოხუმის ფიზიკა-ტექნოლოგიური ინსტიტუტი. სსსრ სახელმწიფო უშიშროების ხელმძღვანელებს შორის გენერალი ა. კოჭლავაშვილი ერთადერთია, ვინც ი. ბ. სტალინის პერიოდში გადაურჩა საბჭოთა რეჟიმის რეპრესიებს.

* * *

სამხედრო-საზღვაო ბაზის პორკალა-უდის (ფინეთი) პირველი მეთაური (1945 09.08-დან) იყო კონტრ-ადმირალი კონსტანტინე სუხიაშვილი.

* * *

დიდ სამამულო ომში სახელმძღვანელო 414-ე ქართული დივიზიის უკანასკნელი მეთაური გენერალი პეტრე ჩხობაძე, 1956 წლის 9 მარტის ცნობილი მოვლენების შემდეგ ქართული დივიზია სრულყოფის ბრძანებით დაშალეს, 48 წლის ომგამოვლილი გენერალი კი თადარიგში გაუშვეს.

* * *

მეორე მსოფლიო ომში ყველაზე ახალგაზრდა ქართველი გენერლები გახდნენ ნიკოლოზ კალაძე და ალექსი ინაური – 36 წლის ასაკში. 37 წლის ასაკში გენერლები გახდნენ ვლადიმერ ჯანჯღავა და ნიკოლოზ თავართქილაძე. 38 წლის ასაკში კი – კონსტანტინე ლესელიძე, ანდრო ზოდელავა, მიხეილ გვიშიანი და სიმონ რამიშვილი (კონტრ-ადმირალი).

* * *

საქართველოს პროკურორებიდან სიცოცხლის ხანგრძლივობით „რეკორდსმენად“ დღესდღეობით ითვლება სსსრ პირველი პროკურორი სერგო ქავთარაძე – 86 წელი და 48 დღე. ყველაზე ხანმოკლე ცხოვრება კი შალვა მათიკაშვილს ხვდა წილად. იგი 39 წლისაც არ იყო, როდესაც დახვრიტეს.

* * *

საქართველოს პროკურორებიდან თანამდებობაზე ყველაზე ახალგაზრდა ასაკში დაინიშნა ყოფილი შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარი 30 წლის შალვა მათიკაშვილი.

* * *

ბელორუსიის შინაგან საქმეთა და სახელმწიფო უშიშროების ორგანოების ხელმძღვანელი, პარტიზანული მოძრაობის ცენტრალური შტაბის უფროსის მოადგილე (1943-1945), ბელორუსიის მე-2 ფრონტის შსსკ რწმუნებული (1945), სსრკ სახელმწიფო უშიშროების მინისტრის მოადგილე (1951 29.10 - 1952 14.02), გენერალ-ლეიტენანტი ლავრენტი ცანავა (ჯანჯღავა) 1953 04.04 დააპატიმრეს. გამოძიების პერიოდში იგი გარდაიცვალა (?) მოსკოვის ციხეში (1955). ის ერთადერთია საქართველოს გენერლებს შორის, რომელიც დაჯილდოებულია კუტუშოვის I ხარისხის ორი ორდენით. ამას გარდა, იგი დაჯილდოებული იყო სუვოროვის I ხარისხის, 4 ლენინის, 5 წითელი დროშის და სხვა ორდენებით – სულ 16 ორდენით. გამოცემული აქვს ორტომეული პარტიზანულ ომზე ბელორუსიაში (1949, 1951). გვარი ჯანჯღავა მან გამოიცვალა 1938 წლის დეკემბერში ლ. ბერიას თხოვნით (ცანავა მისი დედის გვარია).

* * *

გენერალ-ლეიტენანტი ხასან ხარაზია ერთადერთი აფხაზი გენერალი გახლდათ საბჭოთა არმიაში. მისი ბოლო თანამდებობა იყო ურალის სამხედრო ოლქის ჯარების სარდლის მოადგილე. დაჯილდოებულია ლენინის, ოთხი წითელი დროშის, სუვოროვის III ხარისხის, წითელი ვარსკვლავის, სამამულო ომის I ხარისხის და ამერიკის ლეგიონერის I ხარისხის ორდენებით.

* * *

ნიკოლოზ ლესელიძის ოჯახი ერთადერთია საქართველოში, რომელმაც ქვეყანას მისცა ორი საბჭოთა კავშირის გმირი – პოდპოლკოვნიკი ვიქტორ ლესელიძე და გენერალ-პოლკოვნიკი კონსტანტინე ლესელიძე. დიდი სამამულო ომის წლებში მათთან ერთად იბრძოდა კიდევ ორი ძმა – დავითი და ვალერიანი. შინ მხოლოდ დავითი დაბრუნდა.

* * *

ქართველ მეთაურთაგან პირველედ ჩანჩიბაძე იყო პირველი, რომლის შენაერთმაც გვარდიულის საპატიო სახელწოდება მოიპოვა (1941).

* * *

საავიაციო ნაწილებმა, რომლებსაც სხვადასხვა დროს მეთაურობდა ბრწყინვალე სამხედრო მფრინავი, გენერალი ესტატე ტატანაშვილი, სამამულო ომის წლებში ჩამოაგდეს მტრის 815 თვითმფრინავი. 57 წლის გენერალი გარდაიცვალა 1958 30.09 და დაკრძალულია ქ. თბილისში, ვაკის სასაფლაოს შესასვლელთან.

* * *

დიდი სამამულო ომის შემდეგ საბჭოთა არმიაში ყველაზე მაღალი თანამდებობა სსრკ თავდაცვის მინისტრის მოადგილე, საინჟინრო ჯარების მარშალ არჩილ გელოვანის შემდეგ ეკავა გენერალ-

ლეიტენანტ რობერტ თავაძეს – შორეული აღმოსავლეთის მიმართულების მთავარსარდლის მოადგილეს (1985 07.05 - 1988 08.05, ასეთი თანამდებობა საბჭოთა კავშირში მხოლოდ 4 იყო).

* * *

ქართული გენერალიტეტის 300-წლოვანი ისტორიაში ერთადერთი ქართველი ვიცე-ადმირალია გიორგი აბაშივილი (1951 20.07). სსრკ სამხედრო-საზღვაო ფლოტში მან 44 წელი იმსახურა, შემდეგ კი – სიცოცხლის ბოლო დღემდე მუშაობდა სამხედრო-საზღვაო ფლოტის კვლევით ინსტიტუტში. ღვაწლმოსილი ადმირალი გარდაიცვალა 1982 26.09 ლენინგრადში, დაკრძალულია იქვე, სერაფიმეს სასაფლაოზე.

* * *

გენერალ-ლეიტენანტი გალაქტიონ ალფაიძე არჩეულია კალუგის ოლქის ქ. მალიოაროსლავეცის, რომლის განთავისუფლებაშიც იგი აქტიურ მონაწილეობას იღებდა სამამულო ომის წლებში, ქ. მირნის (არხანგელსკის ოლქი), რომლის გაშენების ადგილიც მან შეარჩია და სადაც 13 წელი იმსახურობდა და ქ. ტყობულის, მისი მშობლიური ქალაქის, საპატიო მოქალაქედ.

* * *

იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველებს შორის ბორის ფურცხვანიძე პირველია, ვისაც მიენიჭა იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორის ხარისხი (1961 14.06).

* * *

გამოჩენილმა სამხედრო მეცნიერმა, ქართველ გენერლებს შორის პირველი ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორმა (1959 16.04), პროფესორმა, გენერალ-მაიორმა ვიქტორ სულაქველიძემ აღზარდა 10 მეცნიერებათა დოქტორი, 50-ზე მეტი მეცნიერებათა კანდიდატი. მას ეკუთვნის 250 შრომა – მონოგრაფიები, სახელმძღვანელოები და სხვ. 20 წლის განმავლობაში (1960-1980) იგი მეთაურობდა ქ. მოსკოვში კათედრას ფ. ძერჟინსკის სახელობის საარტილერიო აკადემიაში. ვ. სულაქველიძე ერთ-ერთი ფუძემდებელი და შემქმნელია სარაკეტო და კოსმოსური სისტემების, არტილერიისა და ნაღმსატყორცი იარაღისა.

* * *

ერთსა და იმავე ხელმძღვანელ პოსტზე უწყვეტი მუშაობის ხანგრძლივობით – 35 წელი (!!!) – ქართველ გენერლებს შორის აბსოლუტური რეკორდსმენია გენერალ-პოლკოვნიკი ალექსი ინაური. გერმანიაში საბჭოთა ჯარების ჯგუფში იგი მეთაურობდა მექანიზებულ დივიზიას, 1953 წლის აგვისტოში სასწრაფოდ გადმოიყვანეს თბილისში, მიანიჭეს გენერალ-ლეიტენანტის წოდება და დანიშნეს ჯერ შინაგან საქმეთა მინისტრად, ხოლო ამ უწყების გაყოფის შემდეგ (1954 13.03) ახლად შექმნილი სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარედ. მანამდე ამ სამსახურს ხელმძღვანელობდა 12 კაცი, რომელთაგან ცხრა დახვრიტეს. ორმოცი ორდენისა და მედლის კავალერი, საბჭოთა კავშირის გმირი, გენერალ-პოლკოვნიკი ალექსი ინაური – უკვე 80 წელს გადაცილებული – გივი გუმბარიძემ შეცვალა (1988 24.11). ა. ინაურის შემდეგ, თოთხმეტი წლის განმავლობაში, ამ სამსახურის 12 უფროსი შეიცვალა. ალექსი ინაური გარდაიცვალა 85 წლის ასაკში (1993 28.06).

* * *

ქართველი გენერლების სახელები მინიჭებული ჰქონდა რუსეთისა და საბჭოთა კავშირის სხვადასხვა ქალაქსა და დასახელებულ პუნქტს: სტალინგრადი, ბაგრატიონოვსკი, კიკვიძე, ლესელიძე. საქართველოში და საზღვარგარეთ ქართველი გენერლების სახელს ატარებს 1000-ზე მეტი ქუჩა.

* * *

კონტრ-ადმირალი ალექსანდრე ჯავახიშვილი ერთადერთია საქართველოში და მეოთხე – მსოფლიოში, ვინც 30 წლის წინ (1972) შემოუარა ლედამიწას ატომური წყალქვეშა კრეისერით (მანამდე ეს განახორციელეს მხოლოდ ორმა საბჭოთა და ერთმა ამერიკულმა წყალქვეშა ხომალდებმა). ეს ნაოსნობა მიმდინარეობდა 200-300 მეტრის სიღრმეზე. მისმა მონაწილეებმა 75 დღე-ღამეში განვლეს 41 ათასი კილომეტრი ისე, რომ არც ერთხელ არ ამოსულან წყლის ზედაპირზე.

* * *

გენერალ-ლეიტენანტმა ჯემალ მიქელაძემ საქართველოდან პირველმა დაამთავრა სსრკ-ის აკადემიის პირველი ფაკულტეტის პირველი გამოშვება (1976).

* * *

გენერალ-ლეიტენანტი ვასილ მჟავანაძე საქართველოს კომპარტიის ცკ I მდივნის თანამდებობაზე იმყოფებოდა ყველაზე ხანგრძლივი პერიოდით – 19 წელი (1953 20.09 – 1972 29.09).

* * *

საქართველოს მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის თანამდებობაზე ყველაზე ხანგრძლივი დროით იმყოფებოდა გივი ჯავახიშვილი – 22 წელი (1953 29.10 – 1975 17.12).

* * *

საქართველოს უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის თანამდებობაზე ყველაზე ხანგრძლივი დროით იმყოფებოდა გიორგი ძოწენიძე – 17 წელი (1959 18.04 – 1976 09.01).

* * *

კონტრ-ადმირალი ალექსანდრე ჯავახიშვილი პირველი ქართველია, რომელიც საბჭოთა პერიოდში მეთაურობდა ზესაიდუმლო ბალისტიკურ 16-რაკეტოვანი დიდ ატომურ წყალქვეშა კრეისერს. 1979 28.09 იგი დაინიშნა ზღვისპირეთის ფლოტილიის (ქ. შკოტოვო) სარდლის მოადგილედ და ამ თანამდებობაზე ათი წელი იმსახურა.

* * *

საბჭოთა კავშირში დიდი სამამულო ომის შემდეგ ქართველ გენერლებსა და დივიზიის მეთაურებს შორის ყველაზე ახალგაზრდები იყვნენ: ლერი აბაშიძე, ანატოლი კამკამიძე, ჯონი ფირცხალაიშვილი. ეს წოდება მათ 41 წლის ასაკში მიენიჭათ, ხოლო დივიზიების მეთაურებად ისინი დაინიშნენ 38 წლის ასაკში.

* * *

სსრკ არსებული 32 ოლქის ტრანსპორტის პროკურორების საბჭოს პირველ თავმჯდომარედ არჩეული იყო ამიერკავკასიის ტრანსპორტის პროკურორი რევაზ (სოსო) ყიფიანი (1981-1984).

* * *

იუსტიციის მინისტრის თანამდებობაზე ყველაზე ხანგრძლივი პერიოდით იმსახურა მომავალმა იუსტიციის გენერალ-მაიორმა ალექსანდრე შუშანაშვილმა – 11 წელი და 10 დღე (1976-1987).

* * *

იუსტიციის მე-2 კლასის სახელმწიფო მრჩეველი მიხეილ ლომიძე ერთადერთია საქართველოში, რომელსაც სხვადასხვა პერიოდში ეკავა სსსრ პროკურორის (1951-1953), იუსტიციის მინისტრისა (1955-1957) და უმაღლესი სასამართლოს თავმჯდომარის (1949-1951, 1957-1959) თანამდებობები.

* * *

პირველი საბჭოთა სამხედრო პიროვნება, რომელმაც ფეხი შედგა ზამბიის მიწა-წყალზე, იყო გენერალ-მაიორი ვლადიმერ ლეშკაშელი. 1980 წ. ციმბირის სამხედრო ოლქის შტაბის უფროსის მოადგილე, გენერალი ვ. ლეშკაშელი აფრიკის ერთ-ერთ ქვეყანაში – ზამბიის ახალგაზრდა რესპუბლიკაში ქვეყნის პრეზიდენტის მთავარ სამხედრო მრჩეველად გაამწესეს.

* * *

ინჟინერ-გენერალ-მაიორის ოთარ კიკნაძის სამხედრო სამსახური საბჭოთა პერიოდში ზესაიდუმლოდ ითვლებოდა. საბჭოთა კავშირის სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი, რუსეთის ფედერაციის დამსახურებული მშენებელი, სსრკ სამონტაჟო და სპეციალური სამშენებლო სამუშაოების სამინისტროს ერთ-ერთი თვალსაჩინო სპეციალისტი ო. კიკნაძე აშენებდა ფარულ მიწისქვეშა სამხედრო აეროდრომებს, რაკეტოდრომებს, კოსმოსურ ობიექტებს.

* * *

გენერალ-ლეიტენანტი ბორის ძემაშვილი ერთადერთია ქართველ გენერლებს შორის, რომელიც მსახურობდა (1981-1986) ვარშავის ხელშეკრულების ქვეყნების შეიარაღებული ძალების გაერთიანებულ შტაბში. მან საუკეთესო სამხედრო განათლება მიიღო. დაამთავრა საარტილერიო სასწავლებელი,

შემდეგ – სამხედრო-საარტილერიო აკადემია, გენშტაბის სამხედრო აკადემია და ამავე აკადემიის სპეციალური აკადემიური კურსები. სსრკ თავდაცვის სამინისტროში მაღალი თანამდებობები ეკავა და დიდი ავტორიტეტით სარგებლობდა.

* * *

ერთადერთი საბჭოთა სამხედრო და სამხედრო-საზღვაო ატაშე ქართველ გენერლებს შორის იყო გენერალ-მაიორი გივი ორჯონიკიძე, რომელიც ამ თანამდებობაზე გასული საუკუნის 80-იან წლებში მსახურობდა ბულგარეთში.

* * *

ახალშექმნილ ამიერკავკასიის ტრანსპორტის პროკურატურის პირველ პროკურორად დაინიშნა მომავალი იუსტიციის მე-3 კლასის სახელმწიფო მრჩეველი რევაზ (სოსო) ყიფიანი (1980).

* * *

მილიციის გენერალ-მაიორი გიორგი სოგორაშვილი იყო სსრკ შსს თბილისის საშუალო სკოლის ბაზაზე შექმნილ ამიერკავკასიაში პირველი უმაღლესი სპეციალური სასწავლებლის – მოსკოვის მილიციის უმაღლესი სკოლის თბილისის ფაკულტეტის პირველი უფროსი და იმავდროულად მოსკოვის მილიციის უმაღლესი სკოლის უფროსის მოადგილე (1978 05.07 - 1983 28.10).

* * *

საქართველოდან „საბჭოთა კავშირის პროკურატურის საპატიო მუშაკის“ წოდება პირველს მიენიჭა საქართველოს პროკურორს ვახტანგ რაზმაძეს (1986).

* * *

გენერალ-ლეიტენანტი ირაკლი ჯორჯაძე ერთადერთია ქართველ გენერლებს შორის, რომელიც ერთდროულად არის სამხედრო მეცნიერებათა დოქტორი (1956), პროფესორი (1959), რსფსრ მეცნიერებათა დამსახურებული მოღვაწე (1973), საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი (1979). თითქმის სამი ათეული წლის მანძილზე ხელმძღვანელობდა კათედრებს მოსკოვის სამხედრო აკადემიებში. 26 წლის ოფიცერმა ჯერ კიდევ 1943 წ. შეიმუშავა სროლის ახალი მეთოდი, რომელიც საარტილერიო წესდებაში შევიდა. ქართველი გენერალი და მეცნიერი იყო ავტომატიზირებული მართვის სისტემების ცნობილი სპეციალისტი საბჭოთა კავშირში. იგი მრავალი სამეცნიერო შრომისა და წიგნის ავტორია.

* * *

საბჭოთა პერიოდის უკანასკნელი ქართველი გენერალი იყო ტარიელ ლორთქიფანიძე. მას გენერალ-მაიორის სამხედრო წოდება მიანიჭეს 1990 25.04, როცა იგი სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე იყო (1989 27.04 - 1991 08.02).

* * *

ყველაზე ახალგაზრდები საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრებს შორის იყვნენ 27 წლის შალვა მათიკაშვილი და ამავე ასაკის ლავრენტი ბერია (მაშინ შსს იწოდებოდა შს სახალხო კომისარიატად), თანამედროვე საქართველოში კი – პოლიციის გენერალი კობა ნარჩენაშვილი. შინაგან საქმეთა მინისტრად იგი 32 წლის ასაკში დაინიშნა.

* * *

ყველაზე ხანდაზმულ ასაკში საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრად დაინიშნა ვლადიმერ დეკანოზოვი – 55 წლის, შოთა გორგოძე მინისტრი გახდა 54 წლის ასაკში, კონსტანტინე კეთილაძე – 53 წლის.

* * *

ყველაზე ხანგრძლივი პერიოდით – 30 წელი საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის პირველი მოადგილის თანამდებობაზე იმსახურა შინაგანი სამსახურის გენერალ-მაიორმა ვარლამ შადურმა (1961-1991).

* * *

უკანასკნელი და ყველაზე ხანდაზმული საბჭოთა ქართველი მილიციის გენერალი გახდა ნიკოლოზ რობინზონი თუშურაშვილი. მილიციის გენერალ-მაიორის სპეციალური წოდება მას მიენიჭა 1991 03.08, როდესაც ეკავა საქართველოს შს მინისტრის I მოადგილის თანამდებობა.

* * *

იუსტიციის მე-3 კლასის სახელმწიფო მრჩეველი ვახტანგ გვარამია საბჭოთა კავშირში უკანასკნელი იყო, ვისაც ეს წოდება მიენიჭა საბჭოთა კავშირის პირველი პრეზიდენტის მიხეილ გორბაჩოვის ბრძანებულებით (1991 19.12). ამის შემდეგ ეს წოდება არავისთვის არ მიუნიჭებიათ.

* * *

ყველაზე ახალგაზრდა ქართველი მილიციის გენერალი საბჭოთა კავშირის არსებობის დროს იყო ალექსანდრე კავსაძე, მას ეს წოდება მიენიჭა 37 წლის ასაკში (1981 10.02).

* * *

უკანასკნელი საბჭოთა ქართველი აღმირალი იყო ბორის ანანიაშვილი, რომელსაც კონტრაღმირალის წოდება მიენიჭა (1978 19.07).

* * *

რუსეთის იმპერიისა და საბჭოთა კავშირის სამხედრო ჯილდოებიდან მათი არსებობის ისტორიაში ყველაზე ნაკლებია მინიჭებული: ორდენი „გამარჯვება“ – 20, წმ. გიორგის პირველი ხარისხის ორდენი – 25, უშაკოვის პირველი ხარისხის – 48, ნახიშოვის პირველი ხარისხის – 82 ორდენი.

* * *

უმაღლესი მთავარსარდლის თანამდებობა რუსეთში პირველად შემოიღეს 1914 20.07. როგორც რუსეთის იმპერიის, ისე საბჭოთა კავშირის არსებობის ისტორიაში ეს უმაღლესი თანამდებობა ეკავა სულ 10 პიროვნებას. აქედან ორი – ი. ბ. სტალინი და ა. ა. ბრუსილოვი ჩვენი თანამემამულენი იყვნენ. ამასთან, ყველაზე დიდხანს, 4 წლის მანძილზე (1941-45) უმაღლესი მთავარსარდლის პოსტზე იყო ი. ბ. სტალინი.

* * *

ყველაზე ახალგაზრდა (35 წლის ასაკში) ქართველი იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველები საბჭოთა პერიოდში გახდნენ შალვა მანჯავიძე, გოდერძი ბორჩხაძე, ალექსანდრე ლომინაძე.

* * *

საბჭოთა პერიოდიდან დაწყებული დღემდე (1917-2002) ქართველ გენერალთაგან ერთი ოჯახიდან არიან გამოსული: მამა და შვილი იოსებ და ვასილ სტალინი, ვლადიმერ და გაიოზ ნანეიშვილები, პანტელეიმონ და იგორ გიორგაძეები, ომარ და ნოდარ მუსერგიძეები; ძმები – გიორგი და ნიკოლოზ ჩიგოვიძეები, ნუგზარ და თენგიზ შოშიაშვილები.

თენგიზ კიტოვანი ერთადერთია, რომელსაც პრეზიდენტმა ზვიად გამსახურდიამ მიანიჭა გვარდიის სარდლის წოდება (1991 10.06).

* * *

მხოლოდ პოლიციის ოთხი გენერალი – ჯემალ მიქელაძე, ჯუმბერ სურმავა, გურამ ქარქაშაძე, რუბენ ასანიძე ატარებენ როგორც საბჭოთა კავშირის, ისე თანამედროვე საქართველოს შს სამინისტროს დამსახურებული მუშაკის საპატიო წოდებებს.

* * *

თანამედროვე საქართველოს პირველი სამხედრო დელეგაციის მეთაური თურქეთის რესპუბლიკაში იყო გენერალ-მაიორი ავთანდილ ცქიტიშვილი (1992 წ. მაისი-ივნისი).

* * *

პირველად ყოფილ საბჭოთა კავშირში, 1992 წლის აპრილში, თბილისის კონსტანტინე ლესელიძის სახელობის სამხედრო სკოლის ბაზაზე გენერალ ავთანდილ ცქიტიშვილის ხელმძღვანელობით დაარსდა საქართველოს ეროვნული კადეტთა კორპუსი.

* * *
თანამედროვე საქართველოს პირველი სამხედრო გენერალ-მაიორი არის ანზორ მაისურაძე (1992 07.05), რომელიც იმ დროს იყო საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო უშიშროების მინისტრი.

* * *
თანამედროვე საქართველოში ყველაზე ახალგაზრდა ასაკში სამხედრო გენერალი გახდა ვია ყარყარაშვილი. იგი 26 წლისაც არ იყო, როცა მას ეს მაღალი წოდება მიენიჭა (1992 14.09).

* * *
საქართველოს პირველი სამხედრო გენერალ-ლეიტენანტი გახდა ლერი აბაშიძე (1993 15.02). ლ. აბაშიძე აგრეთვე საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის პირველი სამხედრო მრჩეველი იყო (1991).

* * *
საქართველოს 12 სამხედრო მინისტრს შორის (1918-2002) ყველაზე ახალგაზრდა გენერალი არის ვია ყარყარაშვილი. 27 წლისაც არ იყო, როცა ამ მაღალ თანამდებობაზე დაინიშნა.

* * *
საქართველოს ეროვნული გვარდიის 1-ლი ბრიგადის პირველ მეთაურად დაინიშნა მომავალი გენერალი ავთანდილ ცქიტიშვილი (1991 04.03).

* * *
საქართველოს თავდაცვის მინისტრი, გენერალ-ლეიტენანტი დავით თევზაძე საქართველოს ერთ-ერთი უძლიერესი კარატისტია. იგი ჯერ კიდევ 1989 წ. სათავეში ედგა საქართველოს კარატეს ფედერაციის დაარსებას და მისი პირველი პრეზიდენტია.

* * *
გენერალი თემურ აფაქიძე აღიარებულია რუსეთის სამხედრო-საზღვაო ავიაციის საუკეთესო მფრინავად. მის სახელთან არის დაკავშირებული რუსეთის სამხედრო-საზღვაო ფლოტში საგემბანო ავიაციის გამოჩენა. თემურ აფაქიძე იყო პირველი რუსეთის ავიატორებს შორის, რომელმაც 1991 წ. შეძლო სუ-27კ (იგივე სუ-33) ავიაგამანადგურებლის ავიაშრიდ „ადმირალ კუზნეცოვზე“ დასმა. პირველმა ათვისა გემბანზე თვითმფრინავის დასმა პოლარული წრის იქით, ღამით და რთულ მეტეოროლოგიურ პირობებში. 47 წლის ცის რაინდი ტრაგიკულად დაიღუპა 2001 17.07 ფსკოვში, რუსეთის საზღვაო ავიაციის 85 წლისთავისადმი მიძღვნილ საპაეო პარადის დროს. გმირმა მფრინავმა ბოლომდე შეასრულა თავისი ადამიანური მოვალეობა – ყველაფერი იღონა იმისათვის, რომ დასალუპად განწირული თვითმფრინავი აეცილებინა დასახლებული პუნქტისათვის, თვითონ კი კატაპულტირება ვეღარ მოასწრო.

* * *
საქართველოს რესპუბლიკის გაერთიანებული სამხედრო აკადემიის პირველი რექტორი იყო გენერალ-მაიორი ავთანდილ ცქიტიშვილი (1992 15.12 - 1993 04.05).

* * *
მილიციის გენერალ-მაიორის წოდება საქართველოში უკანასკნელად მიენიჭა რომან გვენცაძეს (1992 04.03). ამის შემდეგ „მილიცია“ „პოლიციის“ სახელწოდებით შეიცვალა. ამავე დროს, იგი პირველია, ვისაც დამოუკიდებელ საქართველოში გენერალ-მაიორის სპეციალური წოდება მიენიჭა.

* * *
თანამედროვე საქართველოში ერთადერთი გენერალ-პოლკოვნიკი იყო ანატოლი კამკამიძე (1992 15.12). საქართველოს თავდაცვის მინისტრის ყოფილი პირველი მოადგილე (1992 17.11 - 1993 22.05), ანატოლი კამკამიძე 63 წლის ასაკში გარდაიცვალა ქ. ლვოვში (უკრაინა) 1999 23.06.

* * *
პირველად საქართველოს უმაღლესი სამხედრო ჯილდოთი – ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით, სიკვდილის შემდეგ, დაჯილდოვდა (1992 25.12) სამხედრო მფრინავი, გვარდიის პოლკოვნიკი ჯიმშერ მაისურაძე (დაიღუპა 1992 22.12).

პირველად ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით, სიკვდილის შემდეგ (1992 25.12), დაჯილდოვდა მფრინავი, გვარდიის კაპიტანი მერაბ გელაშვილი (დაიღუპა 1992 22.12).

* * *

ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით სამხედრო გენერლებს შორის პირველები დაჯილდოვდნენ თენგიზ კიტოვანი (1993 07.05) და თამაზ ნადარეიშვილი (1993 18.07).

* * *

ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით სამხედრო გენერლებს შორის პირველი დაჯილდოვდა გელა ლანჩავა (1993 30.08).

* * *

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით №000 001 დაჯილდოვდა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს საბრძოლო მომზადების მთავარი სამმართველოს უფროსი, გენერალი შოთა ბაიაძე (1993 28.02). იმავე დღეს ამ ორდენით დაჯილდოვდა მამაც მეომართა ჯგუფი – მომავალი გენერლები – გენო ადამია და ემზარ ჭოჭუა, გენერალ-მაიორები – ზაურ უჩაძე და ვალერი ქვარაია, ოფიცრები ალექსანდრე გეორბელაძე და თენგიზ ძაძამია (ორივენი სიკვდილის შემდეგ).

* * *

დღეისათვის (2003 01.01) პოლიციის გენერლებს შორის კახა თარგამაძე ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენის ერთადერთი კავალერია (1997 06.11).

* * *

პოლიციის გენერლებს შორის ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით პირველნი დაჯილდოვდნენ ჯემალ მიქელაძე და დემურ მიქაძე (1995 29.11).

* * *

დღეისათვის (2003 01.01) იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველებს შორის ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით დაჯილდოვებულნი არიან მხოლოდ სერგო თუნგია (1996 10.11) და ანზორ ლაცუზბაია (2000 08.06).

* * *

იუსტიციის გენერლებს შორის ბადრი ბიწაძე ერთადერთია, რომელიც დაჯილდოვებულია ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით (1997 29.10).

* * *

საქართველოს უმაღლესი სამხედრო ორდენის შემოღებიდან დღემდე (1992 24.12 – 2003 01.01) დაჯილდოვებულნი არიან: ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით – 16 გენერალი, II ხარისხის – 24, III ხარისხის – 80 გენერალი.

* * *

ვახტანგ გორგასლის ორდენის სამივე ხარისხის პირველი კავალერია გენერალ-მაიორი გელა ლანჩავა. დღეისათვის (2003 01.01) საქართველოს უმაღლესი სამხედრო ორდენის სრული კავალერები აგრეთვე არიან გენერალ-ლეიტენანტები რობერტ თავაძე, თამაზ დუმბაძე, გენერალ-მაიორი კობა კობალაძე.

* * *

ქართველ სამხედროთა შორის გენერალი ავთანდილ ცქიტიშვილი პირველია, რომელიც ოფიციალური ვიზიტით იმყოფებოდა ნატოს გაერთიანებული მთავარსარდლის შტაბ-ბინაში (ბელგია) და გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ბუნდესგეტაგში (1993 წ. მარტი-აპრილი).

* * *

თანამედროვე საქართველოში ყველაზე ხანდაზმულ ასაკში გენერლის წოდება მიენიჭა დიდი სამამულო ომის ვეტერანს, საქართველოს პარლამენტის წევრს, გადამდგარ პოლკოვნიკს ალექსანდრე ბერიძეს. იგი 76 წლის ასაკში გახდა გენერალ-მაიორი (1993 08.05).

* * *

თანამედროვე საქართველოში პოლიციის პირველი გენერალ-ლეიტენანტია ჯემალ მიქელაძე (1996 24.05).

* * *

პოლიციის გენერალ-მაიორი გურამ ქარქაშაძე ერთადერთია საქართველოს გენერლებს შორის, რომლის სახელი სიცოცხლეშივე მიენიჭა სოფელ ღვანკითის საშუალო სკოლას, თვითონ კი თერჯოლის (1996 17.02) და სენაკის (2002 23.11) საპატიო მოქალაქეა.

* * *

იუსტიციის გენერალ-მაიორის სპეციალური წოდება პირველად თანამედროვე საქართველოში 58 წლის ასაკში მიენიჭა ალექსანდრე შუმანაშვილს (1993 13.10).

* * *

უცხოეთში მოღვაწე ქართული წარმოშობის გენერლებს შორის ყველაზე დიდი თანამდებობა ეკავა ოთხვარსკვლავიან გენერალს მალხაზ (ჯონ) შალიკაშვილს. იგი აშშ არმიის შტაბების უფროსების კომიტეტის თავმჯდომარე იყო (1993 18.10 – 1997 25.02) და ითვლებოდა ამერიკის შეიარაღებული ძალების პირველ სამხედრო პირად (თავდაცვის მინისტრი აშშ სამოქალაქო პირია). აღსანიშნავია, რომ აშშ ოთხვარსკვლავიანი გენერლის წოდება მხოლოდ ომის პერიოდში ენიჭება.

* * *

საქართველოს გენერალიტეტის 300-წლოვან ისტორიაში გენერლის წოდების მინიჭების ყველაზე „რეკორდული“ წელი იყო 1993, როდესაც გენერალ-ლეიტენანტის სამხედრო წოდება მიენიჭა 3 კაცს, გენერალ-მაიორის სამხედრო და სპეციალური წოდებები – 27-ს (მათ შორის 21 სამხედრო), იუსტიციის გენერალ-მაიორისა და იუსტიციის სახელმწიფო მრჩევლის წოდებები – 2 კაცს. სულ 1993 წ. გენერლის პირველადი და მომდევნო სამხედრო და სპეციალური წოდებები მიენიჭა 32 ჩვენს თანამემამულეს. იმავე წელს 21 გენერალი დაჯილდოვდა ვახტანგ გორგასლის ორდენით.

* * *

გენერლის წოდების მიღების შემდეგ ყველაზე ხანმოკლე სიცოცხლე ხვდა წილად საქართველოს ერთგულ შეილს – ბორის გრიგოლაშვილს. მას 1993 26.10. მიენიჭა გენერალ-მაიორის წოდება, სამი დღის შემდეგ კი გმირულად დაიღუპა აფხაზეთში.

* * *

ვივი ყვარულაშვილი პირველია საქართველოში, ვისაც მიენიჭა პოლიციის გენერლისა (1994 12.04) და იუსტიციის გენერლის (2000 01.01) სპეციალური წოდებები.

* * *

ქართველებს შორის ყველაზე ახალგაზრდა ასაკში გენერლის წოდება სახელმწიფო უშიშროების ორგანოებში მიენიჭა აჭარის არ სახელმწიფო უშიშროების მინისტრს იოსებ გოგიტიძეს. ეს წოდება მან მიიღო 1994 წლის აპრილში, როდესაც 32 წელიც არ ჰქონდა შესრულებული.

* * *

პოლიციის გენერალ-მაიორი მამუკა ნაჭყებია იყო საქართველოს შსს პირველი სრულუფლებიანი წარმომადგენელი დსთ ტერიტორიაზე არსებული დამნაშავეობის წინააღმდეგ ბრძოლის საკოორდინაციო ბიუროში (1993 10.10 - 1996 09.05).

* * *

ნუგზარ გაბრიჩიძე პირველია საქართველოში, ვისაც მინიჭებული აქვს იუსტიციის სახელმწიფო მრჩევლის (1994 19.05) და პოლიციის გენერლის (2001 30.05) სპეციალური წოდებები. დღეისათვის (2003 01.01) იგივე წოდებები მინიჭებული აქვს მხოლოდ შოთა ასათიანს (2001 29.05, 2002 22.01).

* * *

ჯემალ მიქელაძე ერთადერთია საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემიდან, ვისაც გენერლის წოდება მიენიჭა საბჭოთა კავშირის პერიოდში, ხოლო მორიგი წოდება – დამოუკიდებელ

საქართველოში. 1982 03.11 იგი გახდა მილიციის გენერალ-მაიორი, 1996 24.05 კი – პოლიციის გენერალ-ლეიტენანტი.

* * *

პოლიციის გენერალ-მაიორი ერისტო კვერნაძე პირველია, რომელსაც ეს სპეციალური წოდება მიენიჭა დსთ ტერიტორიაზე არსებული დამნაშავეების წინააღმდეგ ბრძოლის საკოორდინაციო ბიუროში სამსახურის პერიოდში (1998 01.06). გენერალი კვერნაძე ამ ბიუროში საქართველოს შსს სრულუფლებიანი წარმომადგენელია 1996 10.06-დან დღემდე.

* * *

საქართველოს თავდაცვის მინისტრი დავით თევზაძე ერთადერთია ქართველ გენერლებს შორის, ვისაც გენერლის პირველადი და შემდგომი წოდება მიენიჭა ერთ წელიწადში: გენერალ-მაიორისა – 1998 30.05, გენერალ-ლეიტენანტისა – 1998 27.09.

* * *

პოლიციის გენერალ-მაიორი თემურ მურღულია ერთადერთია ქართველ გენერლებს შორის, რომელიც დაჯილდოვდა ინტერპოლის გენერალური სამდივნოს საპატიო მედლით (1998 20.09, შტაბ-ბინა ქ. ლიონი, საფრანგეთი).

* * *

საქართველოს კოსმოსურ ნაგებობათა ინსტიტუტის გენერალური კონსტრუქტორის, საქართველოს შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის სამხედრო-საინჟინრო აკადემიის პრეზიდენტის, ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორის, პროფესორის, გენერალ-მაიორ ელგუჯა მეძმარიაშვილის ხელმძღვანელობით შექმნილი პირველი ქართული თანამგზავრული, მსოფლიოში ყველაზე დიდი, რეფლექტორული სისტემა კოსმოსურ ორბიტაზე გავიდა და წარმატებით გაიარა გამოცდა 1999 23.07.

* * *

ერთადერთი ქართველ გენერლებს შორის სამართლის დოქტორი არის პოლიციის გენერალ-მაიორი თემურ მურღულია (1999 27.09, ქ. მინსკი, ბელორუსია).

* * *

ყველაზე ახალგაზრდა საქართველოს შსს შინაგანი ჯარების სარდალი არის გენერალ-მაიორი ვია თორაძე. ამ თანამდებობაზე იგი 37 წლის ასაკში დაინიშნა (1994 21.09).

* * *

XX საუკუნის უკანასკნელი ქართველი სამხედრო გენერალია ვაჟა რამიშვილი (2000 26.12).

XX საუკუნის უკანასკნელი ქართველი პოლიციის გენერალ-მაიორები გახდნენ ალექსანდრე ბუკია და რევაზ ფოჩხუა (2000 08.11).

XX საუკუნის უკანასკნელი ქართველი იუსტიციის გენერალ-მაიორი გახდა ზურაბ მსხვილიძე (2000 29.12).

* * *

გენერალ-მაიორი ლევან კენჭაძე ერთადერთია ქართველ გენერლებს შორის, რომელიც არჩეულია რუსეთის ფედერაციის უშიშროების სამსახურის სპეცდანიშნულების ცენტრის საპატიო წევრად (2001).

* * *

ქართველი გენერლებიდან ავღანეთში საბრძოლო მოქმედებების პერიოდში ყველაზე ხანგრძლივი დროით, ოთხი წელი და სამი თვე, იმყოფებოდა ვალერი ჩხეიძე, ამჟამად გენერალ-ლეიტენანტი.

* * *

საქართველოდან სუგოროვის სასწავლებელი დამთავრებული აქვთ გენერლებს ვალერიან გომელაურს, გივი ორჯონიკიძეს, ანზორ ჯაიანს.

* * *

საქართველოს ძალოვანი სტრუქტურების სასწავლო-სამეცნიერო დაწესებულებათა ხელმძღვანელებს, თავდაცვის, შინაგან საქმეთა და უშიშროების სამინისტროების აკადემიათა რექტორები, გენერლები ომარ ლეკვეიშვილი, გურამ ქარქაშაძე და თენგიზ ენდელაძე პირველად არჩეულნი არიან საქართველოს განათლების მეცნიერებათა აკადემიის წევრებად (2001 12.04).

* * *

ქართველ გენერლებს შორის თენგიზ შუბლაძე ერთადერთია, რომელიც არის ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი (1998 24.12), საქართველოს განათლების მეცნიერებათა აკადემიის წევრი (1996 25.06) და ეგრისის სამეცნიერო აკადემიის წევრი (1997 11.02).

* * *

ვაჟა რამიშვილი პირველია საქართველოში, ვისაც მიენიჭა იუსტიციის სახელმწიფო მრჩევლის სპეციალური წოდება (1994 31.07) და გენერალ-მაიორის (2000 26.12) სამხედრო წოდება.

* * *

პირველს საქართველოს შს სამინისტროს დამსახურებული მუშაკის საპატიო წოდება მიენიჭა პოლიციის გენერალ-ლეიტენანტს კახა თარგამაძეს (2001 18.07).

* * *

ერთადერთმა ქართველ გენერლებს შორის სამეცნიერო ხარისხი ხელოვნებათმცოდნეობაში (გენიალური ქართველი მსახიობის აკაკი ხორავას შემოქმედებაზე) დაიცვა გურამ ქარქაშაძემ (2002 24.06).

* * *

ჯონი ხეცურიანი პირველია საქართველოს იუსტიციის სახელმწიფო მრჩევლებს შორის, რომელიც არჩეულია საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად (2001 28.12) და ვისაც მინიჭებული აქვს უმაღლესი საკვალიფიკაციო კლასის მოსამართლის წოდება (2001 28.07).

* * *

დამოუკიდებელი საქართველოს პერიოდში ყველაზე ახალგაზრდულ ასაკში პოლიციის გენერალ-მაიორი გახდა 31 წლის კობა ნარჩემაშვილი.

* * *

ყველაზე ხანდაზმული ქართველი საბჭოთა გენერალი იყო პანტელეიმონ შიოშვილი. იგი 95 წლის ასაკში გარდაიცვალა (2001 01.07) მოსკოვში, სადაც დაგრძალულია. გვარდიის გენერალ-მაიორი პ. შიოშვილი არჩეულია მშობლიური საგარეჯოს საპატიო მოქალაქედ, აგრეთვე რუსეთისა და ბელორუსიის რიგი ქალაქებისა, რომლის განთავისუფლებაში მიიღო აქტიური მონაწილეობა დიდი სამამულო ომის პერიოდში.

* * *

გენერალი დავით თევზაძე ერთადერთია საქართველოს გენერლებიდან, რომელიც არჩეულია ქ. ოევენვორდის (აშშ) საპატიო მოქალაქედ (1996).

* * *

XX საუკუნეში საქართველოს გენერლებიდან (ვასილ სტალინის გარდა, რომელსაც ავიაციის გენერალ-ლეიტენანტის წოდება მიენიჭა 28 წლის ასაკში, 1949 11.05). ყველაზე ახალგაზრდას გენერალ-ლეიტენანტის წოდება მიენიჭა 32 წლის კობა ნარჩემაშვილს (2002 23.05).

* * *

საქართველოს სახელმწიფო პრემია ქართველი გენერლებიდან მინიჭებული აქვთ ელგუჯა მეძმარიაშვილსა (1995 25.05) და ვალერი ჩხეიძეს (2002 26.05).

* * *

ელგუჯა მეძმარიაშვილმა პირველმა მსოფლიოში ერთიან მიმართულებად გააერთიანა დიდგაბარიტიანი კოსმოსური კონსტრუქციული სისტემები, როგორც საინჟინრო ნაგებობები და, ასევე, შექმნა ამ მიმართულების სამეცნიერო, ტექნიკური და ტექნოლოგიური ინსტიტუტი, რომელსაც საერთაშორისო პრაქტიკაში პირველად

ეწოდა „კოსმოსურ ნაგებობათა ინსტიტუტი“. წლების მანძილზე საზოგადოებისათვის გასაიდუმლოებული ელგუჯა მეძმარიაშვილმა ჯერ კიდევ საბჭოთა კავშირში პირველმა შეიმუშავა და გამოსცა და მიწისზედა გადასაადგილებელი სამეთაურო პოსტისა და ბალისტიკური რაკეტების, მათ შორის „პერმინგ-2“ სტარტის ადრეული აღმოჩენა და განადგურების აქტიური, პასიური და მობილური კომპლექსებისათვის დიდგაბარიტანი გასაშლელი ფაზირებული და მახვილმიმართული სამხედრო-საინჟინრო სისტემები.

* * *

ელგუჯა მეძმარიაშვილი პირველი სამხედრო გენერალია, რომელიც არჩეულია თანამედროვე საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად (2001 31.12).

* * *

გია თვალავაძე საქართველოს ისტორიაში ყველაზე ახალგაზრდა იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველია. მან ეს წოდება 28 წლის ასაკში მიიღო (2002 14.05). ამავე დროს იგი გენერალური პროკურორის ყველაზე ახალგაზრდა მოადგილეა.

* * *

თანამედროვე საქართველოში ერთადერთი ძმები-გენერლები არიან ნუგზარ და თენგიზ შოშიაშვილები. პირველმა იუსტიციის მე-3 კლასის სახელმწიფო მრჩეველის (გენერალ-მაიორის) წოდება მიიღო 1988 19.10, მეორემ კი პოლიციის გენერალ-მაიორის წოდება – 1999 08.11.

* * *

ჯემალ გახოკიძე ერთადერთია საქართველოს გენერლებს შორის, რომელიც არჩეულია მსოფლიოს ურისტა კავშირის წევრად (კანადა, ოტავა, 1996 10.11).

* * *

თანამედროვე საქართველოს შეიარაღებულ ძალებში საპატიო ჯილდო – სახელობითი პისტოლეტი პირველმა დაიმსახურა გენერალმა შოთა ბაიაძემ (1994 05.05).

* * *

საქართველოს გენერალ-მაიორი დემურ მიქაძე პირველია ქართველ გენერლებს შორის, რომელიც არჩეულია ფაზისის მეცნიერებათა და კულტურის აკადემიის წევრად (1996 03.09).

* * *

შენგელი ფიცხელაური პირველია საგამოძიებო სამსახურიდან, რომელსაც მიენიჭა გენერალ-მაიორის სამხედრო წოდება (1999 18.11).

* * *

ჯემალ გახოკიძემ საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროში საგამოძიებო ხაზით 25 წელიწადი იმსახურა (1972-1997), რიგითი გამოძიებლიდან მიღწია საგამოძიებო დეპარტამენტის თავმჯდომარეობას და ამ თანამდებობაზე მიენიჭა პოლიციის გენერალ-მაიორის წოდება.

* * *

80 წლის მანძილზე (1922-2002) საქართველოში შეიცვალა პროკურატურის 23 ხელმძღვანელი. მათგან ვახტანგ რაზმაძე ამ თანამდებობაზე ორჯერ იყო დანიშნული: 1985-1991 და 1992 წლებში.

* * *

ფილოსოფიის მეცნიერებათა კანდიდატი, გენერალი დავით თევზაძე ერთადერთია საქართველოს გენერალიტეტის ისტორიაში, რომელიც არჩეულია ნიუ-იორკის (აშშ) მეცნიერებათა აკადემიის წევრად.

* * *

ქართველი გენერლებიდან ყველაზე ხანგრძლივი პერიოდით საქართველოს საგამოძიებო სამსახურში იმყოფებოდა გურამ ქარქაშაძე – 30 წელი (1970-2000).

* * *

ქართველ სამხედრო გენერლებს შორის შენგელი ფიცხელაური ერთადერთია, რომელმაც მოიპოვა ძიულოში ვეროპის ორგზის ჩემპიონის ტიტული: 1973 და 1975 წლებში. შესანიშნავი ფალავანი არის

მსოფლიო პირველობის მესამე პრიზიორი (1973), სსრკ სამგზის ჩემპიონი (1968, 1970, 1973), მრავალჯერადი საერთაშორისო ტურნირის არაერთგზის გამარჯვებული. იგი საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატია სამბოში (1970) და ძიუდოში (1971). იგი იურიდიულ მეცნიერებათა კანდიდატი (2002 21.12).

* * *

საქართველოს შინაგან საქმეთა ორგანოების გენერლებს შორის ყველაზე მეტი სპორტული და სამსახურებრივი მიღწევები აქვს გენერალ გივი ყვარელაშვილს. იგი თავისუფალ ჭიდაობაში მსოფლიო თასის მფლობელია (1974), საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი (1971), ვერცხლისა (1970) და ბრინჯაოს (1968) მედალოსანია. მრავალი საერთაშორისო ტურნირის გამარჯვებული. 1965-1976 წწ. იყო საბჭოთა კავშირის ნაკრების წევრი, სსრკ ნაკრები გუნდის მწვრთნელი (1976-79). მინიჭებული აქვს საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატის წოდება, არის საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი, საკავშირო კატეგორიის მსაჯი თავისუფალ ჭიდაობაში. მას მინიჭებული აქვს პოლიციისა (1994) და იუსტიციის (2000) გენერლის წოდებები. არის იურიდიულ მეცნიერებათა კანდიდატი, თსუ დოცენტი (1995).

* * *

სპორტის ოსტატები თანამედროვე ქართველი გენერლებიდან არიან ვია ჩეჩელაშვილი (რაგბი), დავით თევზაძე, სოსო ალავეძე (კარატე), ანატოლი კამკამიძე (ფეხბურთი, სამხედრო სამჭიდი), გივი ლომინაძე, დავით ზეიკიძე, რომან დუშაძე (თავისუფალი ჭიდაობა), შოთა კვიციანი, ვლადიმერ შეიკინი (კრივი), ევგენი ლეონოვიჩი-საგინაშვილი (ფრენბურთი), გიორგი ფიფია (მძლეოსნობა), ზაზა მაზმიშვილი (კლასიკური ჭიდაობა), ანზორ ლაცუზაია (ხელბურთი).

* * *

ქართველი გენერლებიდან ეთიოპიაში პირველი იმყოფებოდა გენერალი ჯონი ფირცხალაიშვილი, სამხედრო მრჩევლის თანამდებობაზე აფრიკის ამ ქვეყანაში იგი მსახურობდა 1980 18.01 – 1981 24.11 პერიოდში. ყველაზე ხანგრძლივი დროით კი ეთიოპიაში იყო გენერალი ვალერიან გომელაური: 1985 01.01 – 1988 01.01. ქართველმა გენერალებმა პირნათლად შეასრულეს სახელმწიფო დავალება და სარდლობის მაღალი შეფასება დაიმსახურეს.

* * *

ქართველ გენერლებს შორის ყველაზე მეტი და თანაც სხვადასხვა სფეროს უმაღლესი სასწავლებლების ფაკულტეტი და კურსი დამთავრებული აქვს გენერალ-ლეიტენანტ დავით თევზაძეს: თსუ ფილოსოფიის ფაკ-ტი (1971), ფილოსოფიის ინ-ტის ასპირანტურა (1974), უცხო ენათა პედაგოგიური ინ-ტის ინგლისური ენის ფაკ-ტი (1978), სინქრონული თარგმნის უმაღლესი კურსები (1980), ნატოს სამხედრო კოლეჯი (რომი, 1994), უსაფრთხოების პრობლემათა კვლევის ევროპული ცენტრი, სტრატეგიული გამოკვლევებისა და თავდაცვითი ეკონომიკის კოლეჯი (აშშ, 1995), აშშ არმიის სამეთაურო და გენშტაბის კოლეჯი (1997).

* * *

გენერალ-ლეიტენანტი ავთანდილ იოსელიანი და გენერალ-მაიორი ოთარ ჩიხრაძე არიან ქართველ გენერლებს შორის პირველნი, რომლებსაც მიენიჭათ გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის დაზვერვის სამსახურის საპატიო წოდება (გერმანია, 1998 26.10).

* * *

2002 წლის ოქტომბერში ქ. სვერომორსკში, სადაც მდებარეობს რუსეთის უძლიერესი სამხედრო-საზღვაო ბაზა, დაიდგა ტრაგიკულად დაღუპული (2001 17.07) სამხედრო-საზღვაო ფლოტის ავიაციის სარდლის მოადგილის, რუსეთის გმირის, დამსახურებული მფრინავის თემურ აფაქიძის ძეგლი. ერთი წლის წინ მისი სახელი დაერქვა ქუჩას, სადაც განლაგებულია დივიზია, რომელსაც ლეგენდარული მფრინავი მეთაურობდა 1994-1998 წწ., სახლზე კი, სადაც იგი ცხოვრობდა, გაიხსნა მემორიალური დაფა. „თემურ აფაქიძის დაღუპვა ეს ჩერნობილია საზღვაო ავიაციისათვის. იგი იმდენად შორს წავიდა წინ პროფესიონალურად და ადამიანურად, რომ მისი შეცვლა დღეს არავის ძალუძს.“ ეს სიტყვები ეკუთვნის რუსეთის გმირს, დამსახურებულ სამხედრო მფრინავს, გენერალ სერგეი მელნიკოვს.

* * *

თბილისის მკვიდრი, ავიაციის გენერალი თემურ აფაქიძე (1954-2001) ერთადერთია ყოფილ საბჭოთა კავშირსა და დღევანდელ რუსეთში, რომელმაც მოახდინა 322 (!) დაფრენა ავიაშვიდის გემბანზე.

* * *

გენერალ-მაიორი რომან გვენცაძე ერთადერთია ქართველ გენერლებს შორის, რომლის ინიციატივითა და უშუალო მონაწილეობით თბილისში აშენდა წმ. ნიკოლოზის ეკლესია (ნარიყალას ტერიტორიაზე, 1995). იგი დავით აღმაშენებლის საზოგადოების დამაარსებელი და ვიცე-პრეზიდენტი (1989).

* * *

ქართველ პროკურორთა შორის პროკურატურის ორგანოებში ყველაზე მეტი – 47 წელი იმსახურა იუსტიციის მე-3 კლასის სახელმწიფო მრჩეველმა რევაზ (სოსო) ყიფიანმა. მან 1952 წელს დაიწყო მუშაობა სტაჟიორ-გამომძიებლად და იმსახურა 1999 წლამდე, მიაღწია საქართველოს გენერალური პროკურორის I მოადგილის თანამდებობას.

* * *

ჯამლეთ ბაბილაშვილი დამოუკიდებელი საქართველოს კონსტიტუციის საფუძველზე დანიშნული პირველი გენერალური პროკურორია (1993-2001).

* * *

გენერალი გიორგი ვაშაყიძე ერთადერთია, რომელმაც დამოუკიდებელი საქართველოს პერიოდში დაამთავრა რუსეთის ორი უმაღლესი სამხედრო აკადემია – მ. ფრუნზეს სახელობის (1997) და გენერალური შტაბის (2000). ამჟამად კი განაგრძობს სწავლას ადიუნქტურაში (2002-2003).

* * *

ნუგზარ ქვეციანი ერთადერთია ფინანსისტ-ეკონომისტებს შორის, რომელსაც მიენიჭა სამხედრო გენერლის წოდება.

* * *

ვასილ დავითაია ერთადერთია ფინანსისტ-ეკონომისტებს შორის, რომელსაც მიენიჭა სპეციალური გენერლის წოდება.

* * *

გენერალი გურამ ქარქაშაძე ხელმძღვანელობდა საქართველოს შსს პირველ დელეგაციას ქ. სტრასბურგში, სადაც გაიმართა ევროპის ქვეყნების შინაგან საქმეთა სამინისტროების კონფერენცია (1998).

* * *

გენერალი გივი ყვარელაშვილი ხელმძღვანელობდა საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს პირველ დელეგაციას სტრასბურგში (საფრანგეთი) ევროსაბჭოს ეგიდით ჩატარებულ პენიტენციური სისტემის რეფორმების სხდომაზე, სადაც ევროსაბჭოს წევრებს გააცნო საქართველოს პენიტენციური სისტემის რეფორმების მიმდინარეობა (2000).

* * *

გენერალ-მაიორი ჯემალ ჯანაშია ერთადერთია საქართველოში, რომელიც არჩეულია ამერიკის შეერთებული შტატების იუსტიციის სამინისტროს საპატიო ოფიცრად (ქ. ვაშინგტონი, აშშ, 1996).

* * *

გენერალ ტარიელ ხითარიშვილს სამხედრო ვერტმფრენიდან შესრულებული აქვს 126 ნახტომი პარაშუტით – ყველაზე მეტი, დღეს მოქმედ პარაშუტისტთა შორის.

* * *

პირველმა საქართველოდან აშშ ფლორიდის შტატის საპატიო შერიფის წოდება მიიღო გენერალმა ჯემალ ჯანაშიამ (თბილისი, 1989). იგივე წოდება მიენიჭა გენერალ გურამ ქარქაშაძეს (ქ. ვაშინგტონი, აშშ, 1990 10.11). აღნიშნულ წელს იგი იმყოფებოდა აშშ-ში სსრკ შსს პირველ დელეგაციის შემადგენლობაში, რომლის წევრებმა გაიარეს ამერიკაში სპეციალური სწავლების კურსი.

* * *

გენერალმა ჯემალ ჯანაშიამ, პირველმა ყოფილ საბჭოთა კავშირში, გამოსცა მონოგრაფია „XX საუკუნის გამოწვევა“. ეს ენციკლოპედიური ნაშრომი (700 გვ.) მსოფლიოში ნარკოტიკების გავრცელების ეკოსტრატეგიულ და სამართლებრივ საკითხებს ეხება (2002).

* * *

გენერალი ჯემალ ჯანაშია ერთადერთია საქართველოში, რომელმაც გაიარა სტაჟირება ევროპის, აზიის, აფრიკისა და აშშ-ს ნარკობიზნესთან ბრძოლის ცენტრებსა და აკადემიებში. აღიარებულია ამ პრობლემასთან ბრძოლის უმაღლესი კვალიფიკაციის საერთაშორისო ექსპერტად.

* * *

ქართველ პოლიციის გენერლებს შორის იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი პირველი გახდა გივი ლობჯანიძე (1995).

* * *

რუსეთმა აღნიშნა შინაგან საქმეთა სამინისტროს შექმნის 200 წლისთავი (2002 08.09). ორი საუკუნის მანძილზე (რუსეთის იმპერია, დროებითი მთავრობა, სსრკ, რუსეთის ფედერაცია) ამ უწყებას უხელმძღვანელა 62 პიროვნებამ, მათ შორის სამი ჩვენი თანამემამულე იყო – ლავრენტი ბერია, მიხეილ ლორის-მელიქოვი, ირაკლი (კაკი) წერეთელი (1881 20.11 - 1959 21.05, ქ. ნიუ-იორკი, აშშ).

პირველი შს მინისტრი იყო გრაფი კონუბეი. ყველაზე ხანგრძლივი დროით ამ თანამდებობაზე იმყოფებოდა არმიის გენერალი ნიკოლაი შჩოლოკოვი (1910 13.11 - 1984 13.12, თავი მოიკლა) – 17 წელი (1966-1983).

ერთ-ერთ ყველაზე გავლენიან შს მინისტრად ითვლება მიხეილ ლორის-მელიქოვი (1880 06.08 – 1881 17.03). დროებითი მთავრობის არსებობის მოკლე პერიოდში (1917 წ. თებერვალი-ოქტომბერი) შეიცვალა ოთხი შს მინისტრი. ერთ-ერთი მათგანი იყო ირაკლი (კაკი) წერეთელი. ლავრენტი ბერია ერთადერთია, რომელიც ამ უწყებას უხელმძღვანელა ორჯერ (1938 25.11 - 1945 29.12 და 1953 05.03 - 26.06).

* * *

თავისებური რეკორდი დაამყარა გენერალმა შოთა ბაიაძემ. იგი 11 წლის განმავლობაში უცვლელად ხელმძღვანელობს თავდაცვის სამინისტროს საბრძოლო მომზადების მთავარ სამმართველოს.

* * *

გენერალი გურამ ქარქაშაძე ერთადერთია საქართველოს გენერლებს შორის, რომელსაც მიენიჭა „საქართველოს სპორტის დამსახურებული მუშაკის“ წოდება (2002 10.09), იმავდროულად იგი არის ეროვნული ფეხბურთის ფედერაციის აღმასკომის წევრი დაარსების დღიდან (1990-დან).

* * *

ქართველ გენერლებს შორის შოთა ასათიანი ერთადერთია, რომელიც დაჯილდოებულია უკრაინის შინაგან საქმეთა საპატიო ჯილდოთი – „საერთაშორისო თანამშრომლობისათვის სამართალდაცვის მოღვაწეობაში“ (ქ. კიევი, 2002).

* * *

ქიზიყელმა ბავშვობის მეგობრებმა თამაზ თამაზაშვილმა და ვაჟა ჯანყარაშვილმა ერთად დაამთავრეს საშუალო სკოლა, შემდეგ ერთად სწავლობდნენ უმაღლეს სასწავლებელში, თავიანთი თავდადებული შრომით შესანიშნავ წარმატებებს მიაღწიეს სამსახურებრივ ასპარეზზე. ბატონი თამაზი დღეს პოლიციის გენერალ-მაიორია (2000 23.05), ხოლო ბატონი ვაჟა იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი (2002 14.05).

* * *

გენერლებს შორის თამაზ ნადარეიშვილი ერთადერთია, რომელიც არჩეულია აფხაზეთის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსად, აგრეთვე მსოფლიოს საერთაშორისო ინფორმაციის აკადემიის წევრად, იგი გიორგი შერვაშიძის პრემიის ლაურეატია.

თანამედროვე საქართველოში იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველთაგან ანზორ ბალუაშვილი ერთადერთი რომელსაც მინიჭებული აქვს საგანგებო და სრულუფლებიანი დესპანის რანგი (2002 16.06).

* * *

ჯუმბერ სურმაკა საქართველოს სახანძრო დაცვის სამსახურის თანამშრომელთა შორის პირველია, ვისაც პოლიციის გენერალ-მაიორის წოდება მიენიჭა. იგი ყველაზე ხანგრძლივი დროის – 16 წლის განმავლობაში ხელმძღვანელობს საქართველოს სახანძრო დაცვის სამსახურს. მთლიანობაში ბატონი ჯუმბერი თავის საყვარელ საქმეს უკვე 45 წელი ემსახურება.

* * *

რევაზ (სოსო) ყიფიანი ერთადერთია საქართველოს გენერლებსა და იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველებს შორის, რომელიც დაჯილდოებულია ღირსების ორი ორდენით (1995 14.10, 2002 25.11).

* * *

ხუთმილიონიან საბჭოთა არმიაში იყო 2000 გენერალი, ანუ 2500 კაცზე ერთი. ამჟამად რუსეთის არმიაში 1,2 მილიონი სამხედრო მოსამსახურე ირიცხება, აქედან 1380 გენერალი და ადმირალია, ანუ 870 სამხედროზე ერთი გენერალი (1913 წელს ეს შეფარდება იყო ერთი 942 სამხედროზე).

თანამედროვე გერმანიის არმიაში ერთი გენერალი მოდის 1660 სამხედრო მოსამსახურეზე, აშშ – 1446-ზე, საფრანგეთში – 553-ზე, დიდ ბრიტანეთში – 446-ზე.

საქართველოს სამხედრო ძალებში, მხოლოდ თავდაცვის სამინისტროს ხაზით 1 გენერალი მოდის 1038 სამხედრო მოსამსახურეზე.

თანამედროვე გენერლის საშუალო თვიური ფულადი ანაზღაურება 2003 წლის 1 იანვრისათვის არის: ამერიკის შეერთებულ შტატებში – 8400 დოლარი, რუსეთის ფედერაციაში – 9300 რუბლი (300 დოლარი), საქართველოში – 220 ლარი (100 დოლარი).

* * *

XXI საუკუნის პირველი ქართველი გენერლები გახდნენ: ბიჭიკო ლეჟავა, ჯიმშერ შველიძე (სახელმწიფო უშიშროება, 2001 30.05), ნუგზარ გაბრიჩიძე, ნოდარ დალაქიშვილი, კობა ნარჩემაშვილი (შსს, 2001 30.05), შოთა კობაძე (იუსტიციის გენერალ-მაიორი, 2001 10.08), რუსლან თორდინავა (იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი, 2001 25.05).

* * *

თანამედროვე საქართველოს პერიოდში (1991-2002) შეიცვალა ხელმძღვანელები: თავდაცვის სამინისტროში – 6, შინაგან საქმეთა სამინისტროში – 6, შინაგან ჯარებში – 5, სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროში – 9, საზღვრის დაცვის დეპარტამენტში – 4, საქართველოს გენერალურ პროკურატურაში – 6, მთავარ სამხედრო პროკურატურაში – 6, იუსტიციის სამინისტროში – 6.

**ის ყჩყენია მამყრსა,
ხომ მვირი სჯობყეს მამასა ...**

**რუსეთის იმპერიისა და საბჭოთა კავშირის ომები,
საბრძოლო ოპერაციები, როგორც მძიმეს მოწოდება
ქართულმა გენერლებმა და ადმირლებმა**

1700	1721	- ჩრდილოეთის ომი (რუსეთ - შვედეთის ომი)
1710	1713	- რუსეთ - ოსმალეთის ომი
1711	1711	- კეტრე პირველის კრუთის ლაშქრობა
1722	1723	- კეტრე პირველის ლაშქრობა სპარსეთში
1735	1739	- რუსეთ - ოსმალეთის ომი
1741	1743	- რუსეთ - შვედეთის ომი
1757	1762	- რუსეთის მონაწილეობა შვიდწლიან ომში (1756-63)
1768	1774	- რუსეთ - ოსმალეთის ომი
1787	1791	- რუსეთ - ოსმალეთის ომი
1788	1790	- რუსეთ - შვედეთის ომი
1793	1794	- კოლონეთის კამპანია
1796	1796	- რუსეთის ჯარების ლაშქრობა სპარსეთში
1799	1799	- სუვოროვის ლაშქრობები იტალიასა და შვეიცარიაში
1804	1813	- რუსეთ - ირანის ომი
1805	1805	- რუსეთ - ავსტრია - საფრანგეთის ომი
1806	1807	- რუსეთ - პრუსია - ავსტრიისა და საფრანგეთის ომი
1806	1812	- რუსეთ - ოსმალეთის ომი
1808	1809	- რუსეთ - შვედეთის ომი
1812	1812	- რუსი ხალხის საბრძოლო ომი ნაპოლეონის არმიის წინააღმდეგ
1813	1814	- რუსეთის ჯარის საზღვარგარეთის ლაშქრობა ევროპაში
1817	1864	- რუსეთის ომი კავკასიაში (კავკასიის ომები)
1826	1828	- რუსეთ - ირანის ომი
1828	1829	- რუსეთ - ოსმალეთის ომი
1853	1856	- ყირიმის (აღმოსავლეთის) ომი
1877	1878	- რუსეთ - ოსმალეთის ომი
1904	1905	- რუსეთ - იაპონიის ომი
1914	1918	- პირველი მსოფლიო ომი
1918	1920	- სამოქალაქო ომი რუსეთში
1936	1939	- ინტერნაციონალური ომი ესპანეთში
1939	1940	- საბჭოთა კავშირისა და ფინეთის ომი
1939	1945	- მეორე მსოფლიო ომი
1950	1953	- მონაწილეობა კორეის ომში
1959	1975	- მონაწილეობა ვიეტნამის ომში (1965 11.07 - 1973 27.01)
1983	1989	- მონაწილეობა ეთიოპიის ომში (ერიტრედია)
1979	1989	- ომი ავღანეთში

სამხედრო და სპეციალური წოდებების მხირა განმარტებითი ლექსიკონი

ჩ უ ს ე თ ი ს ი ზ ა რ ი ა

პოლკოვნიკი: უფროს ოფიცერთა შემადგენლობის სამხედრო წოდება. რუსეთში ტერმინი „პოლკოვნიკი“ პირველად გაჩნდა მე-16 საუკუნეში, როგორც იმ პირთა წოდებულება, რომლებიც პოლკებს მეთაურობდნენ. მე-17 საუკუნეში 30-ან წლებში შემოღებულია როგორც სამხედრო წოდება (ჩინი). შეესაბამება სამხედრო-საზღვაო ფლოტში I რანგის კაპიტანს. უსწრებდა გენერალ-მაიორის წოდებას.

ბრიგადირი: რუსეთში არსებობდა 1722-1799 წლებში. შუალედური პოლკოვნიკსა და გენერალ-მაიორს შორის.

ბანერალიზატი: უმაღლესი სამხედრო შემადგენლობის ზოგადი დასახელება.

ბანერალი: (ლათინ. generalis – საერთო, მთავარი) შეიარაღებულ ძალებში უმაღლეს მეთაურთა შემადგენლობის სამხედრო წოდება. პირველად შემოიღეს საფრანგეთში მე-16 ს. რუსეთში – 1657 წ. პეტრე I გენერლის წოდება შემოიღო, როგორც არმიაში მაღალი ჩინებისა და თანამდებობათა დასახელების დამატება (გ-ფელდმარშალი, გ-ანშეფი, გენერალ-აუდიტორი და სხვ.). ამ პირების რიცხვი განსაზღვრული იყო “რანგთა ტაბელით”. მე-19 – 20-ე სს. დასაწყისში რუსეთის არმიაში იყვნენ: გ-მაიორები, გ-ლეიტენანტები და ე.წ. სრული გენერლები: ინფანტერიის გ., კავალერიის გ., არტილერიის გ., აგრეთვე ინჟინერ-გენერალი.

ბანერალ-მაიორი: მრავალი სახელმწიფოს შეიარაღებული ძალების უმაღლეს ოფიცერთა შემადგენლობის პირველადი სამხედრო წოდება. მოდის პოლკოვნიკის შემდეგ. სამხ.-საზღ. ფლოტში შეესაბამება კონტრ-ადმირალს.

ბანერალ-პორუჩიკი: რუსეთის და ევროპის არმიებში უმაღლეს ოფიცერთა შემადგენლობის სამხედრო წოდება. მოსდევს გენერალ-მაიორს. რუსეთში არსებობდა 1798 წლამდე, შემდეგ შეიცვალა გენერალ-ლეიტენანტის წოდებით.

ბანერალ-ლეიტენანტი: მოსდევს გენერალ-მაიორს. სამხ.-საზღ. ფლოტში შეესაბამება ვიცე-ადმირალს.

ინფანტერიის (ჰვეითი) ბანერალი: (კავალერიის გ., არტილერიის გ., ინჟინერ-გ.) ეგრეთ წოდებული სრული გენერალი. რუსეთის (1796-1917) და რიგი სხვა ქვეყნების შეარაღებული ძალების უმაღლეს ოფიცერთა შემადგენლობის სამხედრო წოდება. მოსდევს გენერალ-ლეიტენანტს. სამხ.-საზღ. ფლოტში შეესაბამება ადმირალს.

ბანერალ-ანშეფი: (ფრანგ. General en chef). 1716-1796 რუსეთის არმიის გენერლობის სამხედრო წოდება. მე-18 ს. პირველ ნახევარში შეესაბამებოდა ფელდმარშლის წოდებას, ხოლო მე-18 ს. მეორე ნახევარში- რანგით მასზე დაბალს. შემდეგ ამ წოდების ნაცვლად შემოიღეს ეგრეთ წოდებული სრული გენერალი – ინფანტერიის გ., კავალერიის გ., არტილერიის გ., ინჟინერ-გ.

რამდენიმე გუბერნია. თავისი მდგომარეობით უთანასწორდებოდა მინისტრის რანგს. გენერალ-გუბერნატორად უმთავრესად ნიშნავდნენ გენერლებს, მათ შორის ბევრი ქართველი გენერალიც იყო.

გენერალ-ინსპექტორი: ერთ-ერთი უმაღლესი სამხედრო თანამდებობა რიგი ქვეყნების შეიარაღებულ ძალებში. რუსეთის არმიაში არსებობდა 1731-1917.

გენერალ-პროკურორი: რუსეთის მთავრობის უმაღლესი მოხელე, სენატის მეთაური. მეთვალყურეობდა სახელმწიფო აპარატის საქმიანობის კანონიერებას. შემოღებულია 1722. სამინისტროების დაარსების (1802) შემდეგ გ-პროკურორი იუსტიციის მინისტრიც იყო.

გენერალ-კვარტირგანისტარი: საშტაბო თანამდებობა რიგი ქვეყნების არმიებში. შემოღებულია რუსეთში 1701-დან. გ.-კ. ხელმძღვანელობდა შტაბში სამხედრო ოპერაციების დაგეგმვას და დამუშავებას. განაგებდა სამმართველოებს გენშტაბის მთავარ სამმართველოსა და მთავარ ბანაკში, განყოფილებებს-ფრონტისა და არმიის შტაბებში. გაუქმდა 1918 წელს.

გენერალ-ინტენდანტი: რუსეთის არმიის საველე შტაბის თანამდებობა 1812-1868, შემდგომში შეიცვალა არმიის ინტენდანტის თანამდებობით.

გუბერნატორი: რუსეთის იმპერიაში მთავრობის უმაღლესი მოხელე გუბერნიაში, რომელიც ადმინისტრაციულ, საპოლიციო და სამხედრო ფუნქციებს ასრულებდა.

ფლიგელ-ადიუტანტი: (გერმანული სიტყვა), ეკატერინე II მიერ 1775 წელს შემოღებული თანამდებობა. მე-18 საუკუნიდან რუსეთში და დასავლეთ ევროპის ქვეყნებში ოფიცრის ჩინის ადიუტანტი იმპერატორთან, გენერალისიმუსთან, ფელდმარშალთან. მე-19 საუკუნიდან 1917 წლამდე საპატიო წოდება, რომელსაც ანიჭებდნენ იმპერიის ამაღლის წევრებს.

რუსეთის კაზაკთა ჯარის ოფიცერთა შიშაღმწიფობის ჩინები, წოდებები

სორუნეი — კაზაკთა ჯარის უმცროსი ოფიცერი. შეესაბამება პოდპორუჩიკს და კორნეტს რეგულარულ არმიაში.

სოზნიკი — კაზაკთა ჯარის ქვეანყოფილების ობერ-ოფიცერი. შეესაბამება პორუჩიკის ჩინს რეგულარულ არმიაში.

პოდესაული — კაზაკთა ჯარის სამხედრო ჩინი (1884-1917). შეესაბამება შტაბს-კაპიტანს და შტაბს-როტმისტრს.

ესაული — კაზაკთა ჯარის სამხედრო ჩინი (1798-1917). შეესაბამება კაპიტანს და როტმისტრს. ესაული მეთაურობდა ასეულს.

პოიისკოვოი სტარშინა — კაზაკთა ჯარის სამხედრო ჩინი. შეესაბამება 1754-დან – მაიორს, 1885-დან – პოდპოლკოვნიკს. მეთაურობდა კაზაკთა რაზმს, პოლკს.

ნაკაზნოი ატამანი — კაზაკთა ჯარის მთავარი წინამძღოლი ან კაზაკთა ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულის უფროსი. სარგებლობდა სამხედრო და სამხედრო-ადმინისტრაციული ხელისუფლებით (1723-1917).

ინფანტარია: ქვეითი ჯარი რუსეთში.

ბრენადერები: (ფრანგ.), ქვეითი ჯარის გვარეობა მე-17-20 სს. ევროპის არმიებში. თავდაპირველად გრანადერს უწოდებდნენ გრანატმტყორცნელ ჯარისკაცებს. რუსეთში ბრენადერთა ასეულები პირველად ჩამოაყალიბეს 1694 წელს, შემდეგ შეიქმნა პოლკები და დივიზიებიც.

დრაგუნები: (ლათინ. draco-დრაკონი) რუსეთში დრაგუნების პირველი პოლკი 1631 წელს შეიქმნა, ხოლო 18 ს. დასაწყისში მთელი კავალერია დრაგუნების ყაიდაზე ყალიბდებოდა. 1882 წლიდან საარმიო კავალერიის ყველა პოლკს დრაგუნთა პოლკები დაერქვა. გაუქმდა 1918 წლის დასაწყისში.

ულანები: (პოლონ., თურქ.-ჭაბუკი) მსუბუქი კავალერიის სახეობა მე-16ს. გაჩნდნენ ლიტვასა და პოლონეთში მე-18ს. ულანების პოლკები შეიქმნა ავსტრიასა და პრუსიაში, ხოლო მე-19ს. საფრანგეთში. ულანები შეიარაღებულნი იყვნენ ჯერ ხმლებითა და ფლუგერიანი შუბებით, მოგვიანებით – პისტოლეტებით, კარაბინებით. რუსეთში პირველი პოლკები 1803 წ. შეიქმნა. 1914 წლისათვის რუსეთის არმია 2 გვარდიის და 17 საარმიო ულანის პოლკს ითვლიდა.

ჰუსარები: (უნგ.-huszar), კავალერიის გვარეობა. პირველად გაჩნდა უნგრეთში (1458). მე-17ს. რუსეთში უცხოელთაგან იქმნებოდა ჰუსართა ფორმირებების ცალკე ნაწილები, 18-ე საუკუნიდან კი – რეგულარული რაზმები, რომლებიც შეიარაღებულნი იყვნენ ხმლით, კარაბინითა და დამბაჩებით. ჰუსართა გენერალს ეცვა ლამაზი და მომხიბლავი მუნდირი.

გვარდია: (იტალ.-guardia), ჯარის რჩეული, პრივილეგირებული ნაწილი. რუსეთში პირველად გვარდია შეიქმნა პეტრი I 1700 წ. ამ შენაერთებს რუსეთში უწოდებდნენ ლეაიბ-გვარდიას. არსებობდა 1918 წლამდე სსრკ გვარდია შეიქმნა 1941 18.09.

ლეიბ-გვარდია: მონარქის პირადი დაცვა და რჩეული სამხედრო ნაწილების საპატიო სახელწოდება. რუსეთის იმპერიაში ეწოდებოდა ყველა გვარდიულ ნაწილს. „ლეიბს“ აგრეთვე უმატებდნენ არმიის იმ პოლკების სახელწოდებას, რომელთა შეფიც იყო იმპერატორი ან დედოფალი.

გენერალური შტაბი: სახელმწიფოს შეიარაღებული ძალების მართვის მთავარი ორგანო. პირველად შეიქმნა მე-17ს. დამლევს საფრანგეთში გენერალ-კვარტირმაისტერის შტაბის სახელწოდებით. რუსეთში ამგვარი სახელწოდებით –1711წ. 1763 – გარდაიქმნა გენშტაბად. 1815-დან მისი სახელწოდება შეიცვალა მთავარი შტაბით, რომელიც უშუალოდ იმპერატორს ემორჩილებოდა. 1827წ. გარდაიქმნა გენერალურ შტაბად. 1865წ. აღდგენილია ისევ მთ. შტაბის სახელწოდება. 1905წ. ისევ გენშტაბია, რომლის უფროსი უშუალოდ იმპერატორს ემორჩილებოდა, 1908-დან კი – სამხედრო მინისტრს. სსრკ 1918წ. მისში შეიქმნა სრულიად რუსეთის მთავარი შტაბი. 1935 22.09-დან შეიქმნა სსრკ შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბი. საქართველოში შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბი თავდაცვის სამინისტროში შედის.

ირეგულარული ჯარი: (ლათ.-არასწორი), ჯარი, რომელსაც არა აქვს მყარი და მუდმივი ორგანიზაცია. რუსეთში რეგულარული არმიის შექმნის შექმნის შემდეგ მსუბუქი კავალერიისა და კაზაკთა ჯარების სახით ირეგულარული ჯარიც არსებობდა მე-20 ს. დასაწყისში მის შემადგენლობაში შედიოდნენ დაღესტნისა და ყუბანის მილიცია, დაღესტნის ცხენოსანთა პოლკი და თურქესტანის ცხენოსანთა დივიზიონი.

თურქეთის ჩასახლება

მუშირი: (თურქ.-sarasker), ოსმალეთის იმპერიაში უმაღლესი სამხედრო წოდება. შეესაბამებოდა მარშლის წოდებას.

სარასკერი: (თურქ.), ოსმალეთის იმპერიაში თავდაპირველად არმიის მთავარსარდალი, მე-19 ს. – სამხედრო მინისტრი. მე-16 ს. ბოლოდან ამ ტიტულს ატარებდნენ დიდი ვეზირის მოადგილეები, რომლებიც ჯარებს ხელმძღვანელობდნენ. გაუქმდა მე-20 ს. დასაწყისში.

სარდალი: (სპარ. სარდარი) ახლო და შუა აღმოსავლეთის ქვეყნებში და საქართველოში ჯარების ხელმძღვანელი, უფროსი, მეთაური.

ფაშა: (თურქ.), უმაღლესი სამოქალაქო და სამხედრო მოხელეების ტიტული ოსმალეთის იმპერიაში. მე-19 ს. რეფორმებისა და რეგულარული ჯარის შექმნის შემდეგ ფაშა გენერლებისა და მინისტრების საპატიო ტიტული გახდა. მას თურქეთში მხოლოდ გენერლებს ანიჭებდნენ. ფაშას ტიტული გაუქმდა: თურქეთში – 1934, ეგვიპტეში – 1952, ერაყში – 1958 წელს.

ფარიკი: ოსმალეთის იმპერიის ჯარში სამხედრო წოდება, შეესაბამებოდა გენერალ-ლეიტენანტს

თოფჩიბაში: (თურქ. თოფჩი – მეზარბაზნე, ბაში - თავი), მეზარბაზნეთა (არტილერიის) უფროსი. სამხედრო თანამდებობა ირანსა და ოსმალეთში. შაჰ აბას I-ის დროს სპარსეთში შეიქმნა თოფჩანა (არტილერიის პარკი) და არტილერიისტთა (თოფჩიების) რეგულარული ნაწილები, რომელთაც სათავეში თოფჩიბაში ედგა.

მინგაში: (აზერ. მინ – ათასი, ბაში - უფროსი) ათასეულის უფროსი. მე-18 ს. მე-2 ნახევრიდან მინბაში იყო ჯარის მაღალი თანამდებობის პირი, რომელსაც ჯარის წვრთნაც ევალებოდა.

თული: ცხენის ძუა ან ტიბეტური ხარის – იაკის კუდი, თურქთა ძველი ტოტემური ემბლემა, მოოქროვილი სპილენძის ან ძვლის ბურთულით დაბოლოებულ ხის გრძელ ტარზე მიბმული ცხენის ძუა. თული ოსმალთა სახელმწიფოს დიდ მოხელეთა უფლებამოსილებისა და სამხედრო წოდების ნიშანი იყო. ზოგჯერ თული თავსაბურავებზეც ჰქონდათ დამაგრებული.

ს ა ზ ც მ თ ა კ ა ვ შ ი რ ი

1935 წლამდე საბჭოთა არმიაში და სამხ.-საზღ. ფლოტში სამხედრო წოდებები განირჩეოდა დაკავებული თანამდებობებით. სსრკ ცაკ-ის და სასკომსაბჭოს დადგენილებით 1935 22.09 დაწესდა პერსონალური სამხედრო წოდებები - წითელარმიელი, ათმეთაური, უმცროსი ოცმეთაური, ზემდეგი, ლეიტენანტი, უფ. ლეიტენანტი, კაპიტანი, მაიორი, პოლკოვნიკი, კომბრიგი, კომდივი, კომკორი, მე-2 და 1-ლი რანგის კომანდარმი; სამხ.-საზღ. ფლოტში - წითელფლოტელი, ათმეთაური, ზემდეგი, ლეიტენანტი, უფ. ლეიტენანტი, კაპიტან-ლეიტენანტი, მე-3, მე-2 და 1-ლი რანგის კაპიტანი, მე-2 და 1-ლი რანგის ფლაგმანი, მე-2 და 1-ლი რანგის ფლოტის ფლაგმანი; არმიის და ფლოტის სამხ.-პოლიტ. შემადგენლობისთვის: პოლიტხელი, უფ. პოლიტხელი, ბატალიონის, პოლკის, ბრიგადის, დივიზიის, კორპუსის კომისარი, მე-2 და 1-ლი რანგის არმიის კომისარი. 1939 01.09 შემოღებულ იქნა პოდპოლკოვნიკის წოდება.

1940 07.05 საერთო საჯარისო უმაღლესი სამეთაურო შემადგენლობისათვის იყო შემოღებული გენერლების (გენერალ-მაიორი, გენერალ-ლეიტენანტი, გენერალ-პოლკოვნიკი, არმიის გენერალი) და ადმირალების (კონტრ-ადმირალი, ვიცე-ადმირალი, ადმირალი, ფლოტის ადმირალი) სამხედრო წოდებები.

სხვადასხვა სახეობის შეიარაღებული ძალებისა და ჯარების გვარეობათა გენერლებისთვის დაწესდა წოდებები გ.-მაიორიდან გ.-პოლკოვნიკამდე, შესაბამისი დასახელების მიმატებით (მაგ. ავიაციის გ.-მაიორი).

1942-1943 წლებში მოხდა სამხედრო წოდებების უნიფიკაცია და დაწესდა ერთიანი პერსონალური სამხედრო წოდებები, რომლებიც არსებობდა საბჭოთა კავშირის დაშლამდე (1991).

კომბრიგი: საბჭ. არმიის სახმ. ჯარებისა და სამხ.-საპ. ძალების უმაღ. მეთაურთა შემადგენლობის პირველადი სამხედრო წოდება (1935 22.09 - 1940 07.05). მოსდევს პოლკოვნიკს. საყელოსა და სამკლავე ფერად დანაკერებზე ატარებდნენ 1 რომბს.

კომდივი: საბჭ. არმიის სახმ. ჯარებისა და სამხ.-საპ. ძალების უმაღ. მეთაურთა შემადგ. სამხ. წოდება (1935 22.09 - 1940 07.05). მოსდევს კომბრიგს. ატარებდნენ 2 რომბს.

კომკორი: საბჭ. არმიის სახმ. ჯარებისა და სამხ.-საპ. ძალების უმაღ. მეთაურთა შემადგ. სამხ. წოდება (1935 22.09 - 1940 07.05). მოსდევს კომდივს. ატარებდნენ 3 რომბს.

კომანდარმი: საბჭ. არმიის სახმ. ჯარებისა და სამხ.-საპ. ძალების უმაღ. მეთაურთა შემადგ. სამხ. წოდება (1935 22.09 - 1940 07.05). მოსდევს კომკორს. მე-2 რანგის კომანდარმი ატარებდა 4 რომბს, 1-ლი რანგის - 4 რომბს ვარსკვლავით.

ბრიგადის კომისარი: საბჭ. არმიისა და ფლოტის პოლიტ. ხელმძღვანელის სამხ. წოდება. შემოღებულია 1935 22. 09. მოსდევს პოლკის კომისარს, 1 რომბი.

დივიზიის კომისარი: საბჭ. არმიისა და ფლოტის პოლიტ. ხელმძღ. სამხ. წოდება. შემოღებულია 1935 22.09. მოსდევს ბრიგადის კომისარს, 2 რომბი.

კორპუსის კომისარი: საბჭ. არმიისა და ფლოტის პოლიტ. ხელმძღ. სამხ. წოდება. შემოღებულია 1935 22.09. მოსდევს დივიზიის კომისარს, 3 რომბი.

არმიის კომისარი: საბჭ. არმიისა და ფლოტის პოლიტ. ხელმძღ. სამხ. წოდება. შემოღებულია 1935 22. 09. მოსდევს კორპუსის კომისარს. არმიის მე-2 რანგის კომისარი - 4 რომბი, 1-ლი რანგის - 4 რომბი და ვარსკვლავი.

გენერალ-მაიორი: მოსდევს პოლკოვნიკს. შემოღებულია 1940 07.05. სამხ.-საზღვ. ფლოტში შეესაბამება კონტრ-ადმირალს.

გენერალ-ლეიტენანტი: მოსდევს გენერალ-მაიორს. შემოღებულია 1940 07.05. სამხ.-საზღვ. ფლოტში შეესაბამება ვიცე-ადმირალს.

გენერალ-პოლკოვნიკი: მოსდევს გენერალ-ლეიტენანტს. შემოღებულია 1940 07.05. სამხ.-საზღ. ფლოტში
შეესაბამება აღმირალს.

არმიის გენერალი: მოსდევს გენერალ-პოლკოვნიკს. შემოღებულია 1940 07.05. სამხ.-საზღ. ფლოტში
შეესაბამება ფლოტის აღმირალს.

მარშალი: (ფრანგ. marchal) უმაღლესი სამხ. წოდება (ჩინი) ზოგიერთი ქვეყნის შეიარაღებულ ძალებში.
პირველად შემოიღეს საფრანგეთში მე-16 ს. მარშალს ჰქონდა განსაკუთრებული განსხვავებული ნიშანი - მარშლის
კვერთხი. რუსეთში და ზოგიერთ სხვა ქვეყანაში მარშლის წოდებას გენერალ-ფელდმარშლობა შეესაბამებოდა.

ავიასიის (არბილარიის, ჯავახანსაზანკო, კავშირგაბმულობის ჯარაგის) მარშალი:
შემოღებულია 1943 16.01. შეესაბამება არმიის გენერალს, სამხ.-საზღ. ფლოტში - ფლოტის აღმირალს.

საინჟინრო ჯარაგის მარშალი: საბჭ. კავშირის შეიარაღ. ძალებში შემოღებულია 1943 09.10. მოსდევს
გენერალ-პოლკოვნიკს. სამხ.-საზღ. ფლოტში შეესაბამება ფლოტის აღმირალს. 1977 03.11. ეს მაღალი წოდება
პირველად სამხედრო ინჟინერ-მშენებლებში მიენიჭა არჩილ გელოვანს.

საზჭოთა კავშირის მარშალი: სამხედრო წოდება საბჭ. შეიარაღ. ძალებში. შემოღებული იყო 1935 22.09,
რომელსაც სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმში პერსონალურად ანიჭებდა ჯარების ხელმძღვანელობის საქმეში
დიდი დამსახურებისთვის. სამხ.-საზღ. ფლოტში შეესაბამება საბჭ. კავშირის ფლოტის აღმირალის წოდებას. საბჭ.
კავშირში ეს წოდება მინიჭებული ჰქონდა 41 მხედართმთავარს. პირებს, ვისაც ენიჭებოდათ ეს წოდება,
გადაეცემოდათ წარჩინების ნიშანი - "მარშლის ვარსკვლავი" და სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის
სიგელი.

საზჭოთა კავშირის გენერალისიმუსი: (ლათ. Generalissimus- ყველაზე მთავარი), უმაღლესი სამხედრო
წოდება სსრკ საბჭოთა კავშირის გენერალისიმუსის წოდება შემოიღეს 1945 26.06 და მეორე დღეს მიანიჭეს
იოსებ სტალინს (1879-1953). მსოფლიოში გენერალისიმუსის წოდება (ტიტული) ჰქონდა 30 კაცზე მეტს. მე-
20 საუკუნეში გენერალისიმუსის წოდება მიენიჭათ ფრანსისკო ფრანკოს (1892-1975), ჩან კაიშის (ძიან
ჯუნჯენი, 1887-1975), ლი სინ მანს (1875-1965) და სხვ.

ადმირალი: (არაბ. ამირ. აღ (ბაჰრ) - ზღვის მბრძანებელი). წოდება სამხ. - საზღვ. ფლოტში. ევროპაში პირველად
შემოღებულია მე-12 ს., რუსეთში-1706. საბჭ. კავშირში 1940 07.05 დაწესდა კონტრა-ა., ვიცე-ა., ა., ფლოტის ა.
წოდებები. 1955 03.03-დან ფლოტის აღმირალის წოდების ნაცვლად შემოიღეს საბჭ. კავშირის ფლოტის
აღმირალის წოდება, 1962 28.04 - ფლოტის აღმირალის წოდება.

კონტრ-ადმირალი: შემოღებულია 1940 07.05. მოსდევს I რანგის კაპიტანს, შეესაბამება გენერალ-მაიორს.

ვიცე-ადმირალი: შემოღებულია 1940 07.05. მოსდევს კონტრ-ადმირალს, შეესაბამება გენერალ-ლეიტენანტს.

ადმირალი: შემოღებულია 1940 07.05. მოსდევს ვიცე-ადმირალს, შეესაბამება გენერალ-პოლკოვნიკს.

ფლოტის ადმირალი: შემოღებულია 1940 07.05. გაუქმებულია 1955 03.03. აღდგენილია 1962 28.04.
მოსდევს აღმირალს, შეესაბამება არმიის გენერალს.

საზჭოთა კავშირის ფლოტის ადმირალი: შემოღებულია 1955 03.03. მოსდევს ფლოტის აღმირალის
წოდებას, შეესაბამება საბჭოთა კავშირის მარშალს.

სახელმწიფო ბიბლიოთეკის სამსახური

1945 წლის 7 ივლისამდე საბჭ. სახელმ. უშიშრ. ორგანოებში იყო სამხედრო წოდებების სპეციალური სისტემა,
რომელიც განსხვავდებოდა წითელი არმიისაგან. მაგალითად, უფროსი მაიორის სამხედრო წოდება (ერთი რომბი)
დაახლოებით შეესაბამებოდა კომბრიგის (ერთ რომბი) წოდებას. იგი იყო „სახელმწიფო უშიშროების კომისარზე“
(2 რომბი) დაბალი, რომელიც მოგვიანებით გათანაწოებული იყო „გენერალ-მაიორის“ წოდებასთან.

სახალხო უშიშროების კომისარი: საბჭ. კავშირის სახელმ. უშიშრ. სამსახურის უმაღლეს მეთაურთა სპეციალური წოდება (1935 07.10 - 1945 07.07). მოსდევს უფროს მაიორს. ატარებდნენ 2 რომბს გენერალ-მაიორის წოდებით.

სახლმ. უშიშრ. მე-3 რანგის კომისარი: საბჭ. კავშირის სახელმ. უშიშრ. სამს. უმაღ. მეთაურთა წოდება (1935 07.10 - 1945 07.07). მოსდევს სახ. უშიშრ. კომისარს. ატარებდნენ 3 რომბს. შეიცვალა გენერალ-ლეიტენანტის სამხედრო წოდებით.

სახლმ. უშიშრ. მე-2 რანგის კომისარი: საბჭ. კავშირის სახელმ. უშიშრ. სამს. უმაღ. მეთაურთა წოდება (1935 07.10 - 1945 07.07). მოსდევს სახ. უშიშრ. მე-3 რანგის კომისარს. ატარებდნენ 4 რომბს. შეიცვალა გენერალ-პოლკოვნიკის წოდებით.

სახლმ. უშიშრ. 1-ლი რანგის კომისარი: საბჭ. კავშირის სახელმ. უშიშრ. სამს. უმაღ. მეთაურთა წოდება (1935 07.10 - 1945 07.07). მოსდევს სახელმ. უშიშრ. მე-2 რანგის კომისარს. ატარებდნენ 4 რომბს ვარსკვლავით. ეს წოდება მიენიჭა ლ.პ. ბერიას 1938 11.09. შეიცვალა არმიის გენერლის სამხედრო წოდებით.

სახლმ. უშიშრ. გენერალური კომისარი: საბჭ. კავშირის სახელმ. უშიშრ. სამს. უმაღ. მეთაურთა წოდება (1935 26.11 - 1945 07.07). მოსდევს სახელმ. უშიშრ. 1-ლი რანგის კომისარს. ატარებდნენ დიდ ვარსკვლავს. 1941 30.01 ეს წოდება მიენიჭა ლ.პ. ბერიას. შეიცვალა საბჭ. კავშირის მარშლის წოდებით.

შინაგან საქმეთა სამსახური

მილიციის მე-3 რანგის კომისარი: საბჭ. კავშ. შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის (შსსკ) მილიციის უმაღლეს მეთაურთა შემადგენლობის სპეციალური წოდება. მოსდევს მილიციის პოლკოვნიკს. შემდგომში შეიცვალა მე-3 რანგის გენერლის სპეც. წოდებით. 1973-დან მილიციის გ.-მაიორი.

მილიციის მე-2 რანგის კომისარი: საბჭ. კავშ. შსსკ მილიციის უმაღ. მეთაურთა შემადგენლობის სპეც. წოდება. მოსდევს მილიციის მე-3 რანგის კომისარს. შემდგომში შეიცვალა მე-2 რანგის გენერლის სპეც. წოდებით. 1973-დან - მილიციის გ.-ლეიტენანტი.

მილიციის 1-ლი რანგის კომისარი: საბჭ. კავშ. შსსკ მილიციის უმაღ. მეთაურთა შემადგენლობის სპეც. წოდება. მოსდევს მილიციის მე-2 რანგის კომისარს. შემდგომში შეიცვალა 1-ლი რანგის გენერლის სპეც. წოდებით. 1973-დან მილიციის გ.-პოლკოვნიკი.

შინაგანი სამსახურის მე-3 რანგის გენერალი: შსს სამსახურის უმაღ. მეთაურთა შემადგ. სპეც. წოდება. მოსდევს შს პოლკოვნიკს. 1973-დან შეიცვალა შს გ.-მაიორის სპეც. წოდებით.

შინაგანი სამსახურის მე-2 რანგის გენერალი: შსს სამსახურის უმაღ. მეთაურთა შემადგ. სპეც. წოდება. მოსდევს მე-3 რანგის გენერალს. 1973-დან შეიცვალა შს გ.-ლეიტენანტის სპეც. წოდებით.

შინაგანი სამსახურის 1-ლი რანგის გენერალი: შსს სამსახურის უმაღ. მეთაურთა შემადგენლობის სპეც. წოდება. მოსდევს მე-2 რანგის გენერალს. 1973-დან შეიცვალა შს გ.-პოლკოვნიკის სპეც. წოდებით.

2002 წლიდან საქართველოს სამხედრო გენერლების სამხრეებზე შემოღებულია ვარსკვლავთა ახალი რაოდენობა

რუსეთის იმპერატორები

1700 1918

სახელი	მმართებლობის პერიოდი		დაბადების, გარდაცვალების თარიღი	
პეტრი I იმპერატორი	მოსკოური მეფე 1682 27.04 - 1721 22.10		1672	1725
<i>რუსეთის იმპერიის დამაარსებელი</i>	რუსეთის იმპერატორი 1721 22.10 - 1725 28.01		30.05	28.01
პაავარიანი I იმპერატრიცა	1725 28.01	1727 07.05	1684 05.04	1727 07.05
პეტრი II იმპერატორი	1727 07.05	1730 19.01	1715 14.10	1730 19.01
ანა იმპერატრიცა	1730 04.02	1740 17.10	1694 28.01	1740 17.10
იოანე VI იმპერატორი	1740 17.10	1741 23.07	1740 11.08	1764 23.07
ელისაბედი იმპერატრიცა	1741 25.11	1761 25.12	1709 18.12	1761 25.12
პეტრი III იმპერატორი	1761 25.12	1762 07.06	1728 10.02	1762 07.06
კათარინე II იმპერატრიცა	1762 28.06	1796 06.11	1729 21.04	1796 06.11
პავლე I იმპერატორი	1796 07.11	1801 11.03	1754 20.11	1801 11.03
ალექსანდრე I იმპერატორი	1801 12.03	1825 19.11	1777 12.12	1825 19.11
ნიკოლოზ I იმპერატორი	1825 19.11	1855 18.02	1796 25.06	1855 18.02
ალექსანდრე II იმპერატორი	1855 19.02	1881 01.03	1818 17.04	1881 01.03
ალექსანდრე III იმპერატორი	1881 02.03	1894 20.10	1845 26.02	1894 20.10
ნიკოლოზ II იმპერატორი	1894 21.10	1917 02.03	1863 16.05	1918 17.07

საბჭოთა კავშირის ხელშეწყობის 1918 1991

სახელი, გვარი, პირითადი თანამდებობა	მმართველობის პერიოდი		დაბადების, გარდაცვალების თარიღი	
ვლადიმერ ილიას ძე ლენინი (ულიანოვი) საბჭოთა სახელმწიფოს დამაარსებელი. საბჭოთა რუსეთის, სსრკ სახკომსაბჭოს თავმჯდომარე (1917 08.11 - 1924 21.01).	19 17 26.10 (08.11)	19 24 21.01	18 70 22.04	19 24 21.01
იოსებ გუსარიონის ძე სტალინი (ჯუღაშვილი) სკკპ ცკ გენერალური მდივანი (1922 03.04 – 1953 05.03), სსრკ სახკომსაბჭოს, მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე (1941 06.05 -1953 05.03)	19 24 21.01	19 53 05.03	18 79 21.12	19 53 05.03
გიორგი ვაქსიძილიანის ძე ვალენკოვი სსრკ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე (1953 05.03-1955 08.02), სკკპ ცკ მდივანი	19 53 05.03	19 53 07.09	19 02 06.01	19 88 14.01
ნიკიტა სერგეის ძე ხრუშჩოვი სკკპ ცკ I მდივანი, სსრკ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე (1958 27.03 - 1964 15.10)	19 53 07.09	19 64 14.10	18 94 17.04	19 71 11.09
ლეონიდ ილიას ძე ბრეჟნევი სკკპ ცკ I მდივანი (1964-66) გენერალური მდივანი (1966 08.04-დან), სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე (1977 16.06-1982 10.11)	19 64 14.10	19 82 10.11	19 06 19.12	19 82 10.11
იური ვლადიმერის ძე ანდროპოვი სკკპ ცკ გენერალური მდივანი სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე (1983 ივნისიდან)	19 82 11.11	19 84 09.02	19 14 15.06	19 84 09.02
კონსტანტინე უსტინის ძე ჩერნომირ სკკპ ცკ გენერალური მდივანი, სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე	19 84 10.02	19 85 10.03	19 11 24.09	19 85 10.03
მისაილ სერგეის ძე გორბაჩოვი სკკპ ცკ გენ. მდივანი (1985 10.03 - 1999 24.08), სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავ-რე (1988 01.10-1990 14.03), სსრკ პრეზიდენტი (1990 14.03 - 1991 25.12)	19 85 10.03	19 91 27.12	19 31 02.03	

1918

2002

საქართველოს უმაღლესი საკანონმდებლო ორგანოების ხელშეკრულებები

გვარი, სახელი, მამის სახელი	ხელშეკრულებულ თანამდებობაზე ყოფნის პერიოდი	დაბადების, გარდაცვალების (დაკრძალვის) ადგილი, თარიღი
<p>შორდანიანი ნოე ნიკოლოზის ძე</p> <p>საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ხელისუფლების გამორჩენილი პატივი და სახელმწიფო მოღვაწე.</p>	<p>1918 26.05</p> <p>1918 30.05</p> <p>საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ერთგული საბჭოს თავმჯდომარე</p>	<p>1868 02.01</p> <p>1953 11.01</p> <p>1921 17.03-დან ემიგრაციაშია (გარდაიცვალა პარიზში)</p> <p>ლანჩხუთი</p> <p>ლევლი საფრანგეთი</p>
<p>ნხეიძე ნიკოლოზ (პარლ) სიმონის ძე</p> <p>საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის გამორჩენილი პატივი და სახელმწიფო მოღვაწე.</p>	<p>1918 30.05</p> <p>1921 17.03</p> <p>საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ერთგული საბჭოს თავმჯდომარე</p>	<p>1864 09.03</p> <p>1926 11.07</p> <p>1921-დან ემიგრაციაშია (თავი მოიკლა)</p> <p>ფუთი</p> <p>ზესტაფონი</p> <p>ლევლი საფრანგეთი</p>
<p>მანასაძე ფილიპე ვასის ძე</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პატივი მოღვაწე.</p>	<p>1921 16.02</p> <p>1921 07.07</p> <p>საბჭოთა საქართველოს რევოლუციური კომიტეტის პირველი თავმჯდომარე</p>	<p>1868 21.03</p> <p>1941 10.12</p> <p>შემოქმედი ოსტრატეგია</p> <p>თბილისი</p>
<p>მდივანი პოლიქარაძე (გუფუ) გურგენის ძე</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პატივი მოღვაწე.</p>	<p>1921 07.08</p> <p>1923 22.01</p> <p>საბჭოთა საქართველოს რევოლუციური კომიტეტის თავმჯდომარე (1921 07.08 - 1922 03.03)</p> <p>სსსრ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე (1922 03.03 - 1923 22.01)</p>	<p>1874</p> <p>1937</p> <p>ხონი</p> <p>რებრესი-რებულია რეაბილიტი-რებულია</p>
<p>სხაპია მისხილ (მისა) გრიგოლის ძე</p> <p>კომუნისტური პარტიის და საქართველოს მუშათა მოძრაობის გამორჩენილი მოღვაწე. ამიერკავკასიის ცაქ-ის თავმჯდომარე.</p>	<p>1923 22.01</p> <p>1925 13.04</p> <p>სსსრ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის თავმჯდომარე</p>	<p>1865 04.05</p> <p>1950 19.03</p> <p>ხუნწი მარტვილი</p> <p>თბილისი</p>
<p>მანასაძე ფილიპე ვასის ძე</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პატივი მოღვაწე.</p>	<p>1925 13.04</p> <p>1929 01.03</p> <p>სსსრ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის თავმჯდომარე</p>	<p>1868 21.03</p> <p>1941 10.12</p> <p>შემოქმედი ოსტრატეგია</p> <p>თბილისი</p>

<p>სხაპაია მიხეილ (მიხა) გრიგოლის ძე</p> <p>კომუნისტური პარტიისა და სახელმწიფო მუშათა მოძრაობის გამორჩენილი მოღვაწე. ამიერკავკასიის ცაქ-ის თავმჯდომარე.</p>	<p>1929 01.03</p> <p>1931 20.02</p> <p>სსსრ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის თავმჯდომარე</p> <p>ორდენი-1 მედალი-2</p>	<p>1865 04.05</p> <p>1941 10.12</p> <p>სუნწი მარტვილი თბილისი</p>
<p>მანარაძე ფილიპე ასეს ძე</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პარტიული მოღვაწე.</p>	<p>1931 20.02</p> <p>1942 03.01</p> <p>სსსრ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის თავმჯდომარე (1931 20.02 - 1938 07.11) სსსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე (1938 11.07 - 1942 03.01)</p> <p>ორდენი-2</p>	<p>1868 21.03</p> <p>1941 10.12</p> <p>შემოქმედი ოპერატორი თბილისი</p>
<p>სტურუა გიორგი თეოდორეს ძე</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პარტიული მოღვაწე. დიდი სამამულო ომის მონაწილე. ამიერკავკასიის ფრონტის სამხედრო საბჭოს წევრი: 1942-43.</p>	<p>1942 03.01</p> <p>1948</p> <p>სსსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე</p> <p>ორდენი-4 მედალი-5</p>	<p>1884 17.06</p> <p>1956 01.04</p> <p>კლავში სამტრედიო თბილისი</p>
<p>გოგუა ვასილ გარნაზის ძე</p> <p>საბჭოთა საქართველოს სახელმწიფო და პარტიული მოღვაწე.</p>	<p>1948</p> <p>1952 06.04</p> <p>სსსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე</p> <p>ორდენი-2 მედალი-2</p>	<p>1908</p> <p>1960-ან წლებში</p> <p>ჭრუჭყვეთი ლანჩხუთი თბილისი</p>
<p>ნუგაიანიშვილი ზაპარია ნიკოლოზის ძე</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პარტიული მოღვაწე.</p>	<p>1952 06.04</p> <p>1953 15.04</p> <p>სსსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე</p> <p>ორდენი-5 მედალი-5</p>	<p>1903 03.08</p> <p>1980 24.04</p> <p>რუისპირი თელავი თბილისი</p>
<p>სმოვილაშვილი ვლადიმერ გეგევაანის ძე</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პარტიული მოღვაწე. დიდი სამამულო ომის მონაწილე. სამხედრო საბჭოს წევრი: 1942-43.</p>	<p>1953 15.04</p> <p>1953 29.10</p> <p>სსსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე</p> <p>ორდენი-6 მედალი-10</p>	<p>1906 21.01</p> <p>1976 12.10</p> <p>ბულაურა ხაშური თბილისი</p>
<p>ნუგაიანიშვილი გიორგი დიმიტრის ძე</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პარტიული მოღვაწე. დიდი სამამულო ომის მონაწილე. ამიერკავკასიის ფრონტის სამხედრო საბჭოს წევრი: 1942-1943.</p>	<p>1953 29.10</p> <p>1959 18.04</p> <p>სსსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე</p> <p>ორდენი-8 მედალი-8</p>	<p>1905 29.08</p> <p>1992 .04</p> <p>ვლადიკავკაზი, ჩრდილო ოსეთი რუსეთი თბილისი</p>
<p>ქოჩანიძე გიორგი სამსონის ძე</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პარტიული მოღვაწე. სსსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი: 1955. სსსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი: 1968.</p>	<p>1959 18.04</p> <p>1976 09.01</p> <p>სსსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე</p> <p>ორდენი-3 მედალი-6</p>	<p>1910 23.02</p> <p>1976 05.05</p> <p>ქუთაისი თბილისი</p>

გილაშვილი ააველი გიორგის ძე	1976 09.01	1989 29.03	1918 02.05	
საბჭოთა საქართველოს გამოჩენილი სახელმწიფო და პატიული მოღვაწე. დიდი სამამულო ომის მონაწილე: 1941-1945.	სსსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე			
	ორდენი-4	მედალი-9	თბილისი	თბილისი
ჩერაქია ოთარ ვახტანგის ძე	1989 29.03	1989 17.11	1933 26.09	
საბჭოთა საქართველოს გამოჩენილი სახელმწიფო და პატიული მოღვაწე.	სსსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე			
	ორდენი-3	მედალი-10	თბილისი	
გუგუაძე გივი გრიგოლის ძე	1989 17.11	1990 05.11	1945 22.03	
საბჭოთა საქართველოს გამოჩენილი სახელმწიფო და პატიული მოღვაწე.	სსსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე			
	ორდენი-2	მედალი-2	თბილისი	
გამსახურდია ზვიად კონსტანტინეს ძე	1990 14.11	1991 14.04	1939 30.03	1993 31.12
საქართველოს ხეხუბელიის პიხველი პიხვიდენტი.	საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე			დაიღუპა ხიბულაში (ზუგდიდი). გროზო, ჩეჩნეთი რუსეთი
			თბილისი	
ასათიანი აკაკი თორნიკეს ძე	1991 18.04	1992	1953 29.10	
საქართველოს სახელმწიფო მოღვაწე.	საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე			
			თბილისი	
შვარცნაძე ედუარდ ამბროსის ძე	1992 04.11	1995 25.11	1928 25.01	
საბჭოთა ჯავშიხისა და საქართველოს გამოჩენილი სახელმწიფო და პატიული მოღვაწე.	საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო მეთაური — პარლამენტის თავმჯდომარე			
	ორდენი-23	მედალი-10	მამათი ლანჩხუთი	
შვანია ზურაბ გენაროვნის ძე	1995 25.11	2001 11.11	1963 09.12	
საქართველოს სახელმწიფო მოღვაწე.	საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე			
			თბილისი	
ბურჯანაძე ნინო ანაორის ასული	2001 11.11-დან		1964 16.07	
საქართველოს სახელმწიფო მოღვაწე.	საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე			
			ქუთაისი	

საქართველოს უმაღლესი აღმასრულებელი ხელისუფლების ხელმძღვანელები: 1918 - 2002

გვარი, სახელი, მამის სახელი	ს მ ლ მ ძ ვ ა ნ ე მ ლ თ ა ნ ა მ დ მ პ ო ბ ა ჯ მ ყ ო შ ნ ი ს კ ვ რ ი ო ლ ი		ღ ა ბ ა დ მ ბ ი ს, გ ა რ ლ ა ი მ ვ ა ლ მ ბ ი ს (ღ ა კ რ ა ძ ა ლ მ ბ ი ს) ა ღ ბ ი ლ ი, თ ა რ ი ლ ი	
<p>რამიშვილი ნოე გვსარიონის ძე</p> <p>საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ხელისუფლების გამორჩენილი პატივდებული და სახელმწიფო მოღვაწე.</p> <p>შინაგან საქმეთა (1918-1921), სამხედრო (1919) და განათლების (1918-1921) მინისტრი.</p>	<p>1918 26.05</p> <p>საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობის პირველი თავმჯდომარე</p>	<p>1918 24.06</p>	<p>1881 17.08</p> <p>1921 17.03-დან ემიგრაციაშია</p> <p>სურები ჩონატაური</p>	<p>1930 07.12</p> <p>ვერგულად მოკლულია პარიზში. ლველი საფრანგეთი</p>
<p>შორაღანი ნოე ნიკოლოზის ძე</p> <p>საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ხელისუფლების გამორჩენილი პატივდებული და სახელმწიფო მოღვაწე.</p>	<p>საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე, იმედროულად სახელმწიფოს უმაღლესი წარმომადგენელი</p>	<p>1918 24.06</p> <p>1921 17.03</p>	<p>1868 02.01</p> <p>1921 17.03-დან ემიგრაციაშია</p> <p>ლანჩხუთი</p>	<p>1953 11.01</p> <p>ლველი საფრანგეთი</p>
<p>მღვიანი პოლიქარაე (ბუღუ) გურგენის ძე</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პატივდებული მოღვაწე.</p>	<p>საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე</p>	<p>1918 24.06</p> <p>1921 25.02</p>	<p>1874</p> <p>ხონი</p>	<p>1937</p> <p>რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია</p>
<p>ქავთარაძე სერგო (იროლიონ) ივანეს ძე</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პატივდებული მოღვაწე. სხე საგაჰო საქმეთა სახეომის მოადგილე: 1943-45.</p>	<p>საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე</p>	<p>1922 19.04</p> <p>1923 22.11</p> <p>ორღენი-6</p> <p>მედალი-7</p>	<p>1885 30.03</p> <p>ზოგრეთი ზესტაფონი</p>	<p>1971 17.10</p> <p>თბილისი</p>
<p>ელიაშვილი ვალვა ჯვარავის ძე</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პატივდებული მოღვაწე. სამხედრო და საზღვაო საქმეთა სახალხო კომისარს (შეთავსებით) 1921. 08.03. - 1923. 14.11. ამიერიჟავასიის სფს სახეომსაბჭოს თავმჯდომარე: 1927-30.</p>	<p>საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე</p>	<p>1923 22.11</p> <p>1927 14.06</p>	<p>1883 30.09</p> <p>ლანირი სამტრედია</p>	<p>1937 03.12</p> <p>რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია</p>
<p>ქართველიშვილი (ლავრანბიანი) ლავრანბი იოსების ძე</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პატივდებული მოღვაწე. XII ახმის სამხეთის ჯგუფის (1919), შოხუელი აღმოსავლეთის განსაკუთრებული ახმის (1933-36) ხე. სამხედრო საბჭოს წევრი.</p>	<p>საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე</p>	<p>1927 14.06</p> <p>1929 01.03</p> <p>ორღენი-1</p>	<p>1890 28.04</p> <p>სამტრედია</p>	<p>1938 22.03</p> <p>რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია</p>
<p>მასარაძე ფილიპე ვსანს ძე</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პატივდებული მოღვაწე.</p>	<p>საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე</p>	<p>1929 01.03</p> <p>1931 20.02</p> <p>ორღენი-2</p>	<p>1868 21.03</p> <p>შემოქმედი ოზურგეთი</p>	<p>1941 10.12</p> <p>თბილისი</p>

<p>სუხივილი ვლადიმერ (ლადო) აპვლეს ქ</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პაჩტიელი მოღვაწე.</p>	<p>1931 20.02</p> <p>1931 17.09</p> <p>საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე</p> <p>ორღენი-1</p>	<p>1888</p> <p>მამკოდა მცხეთა</p>	<p>1938</p> <p>რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია</p>
<p>გვალგოლივილი გერგანე ალექსანდრეს ქ</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პაჩტიელი მოღვაწე.</p>	<p>1931 17.09</p> <p>1937 08.05</p> <p>საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე</p>	<p>1898</p> <p>დაახლ.</p>	<p>1937</p> <p>რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია</p>
<p>გაქრაქი ვალერიან შინას ქ</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პაჩტიელი მოღვაწე.</p> <p>დიდი სამამულო ომის მონაწილე, ამიეჩაჯავასიის ფიონტის 46-ე ახმის სამხედრო საბჭოს წევხი: 1942-43.</p>	<p>1937 10.08</p> <p>1947 26.03</p> <p>სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე (1937 10.08 – 1946 26.03) სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე (1946 27.03 – 1947 26.03)</p> <p>ორღენი-4</p> <p>მეღალი-5</p>	<p>1901 18.09</p> <p>1971 03.04</p> <p>სევა ონი</p>	<p>1971 03.04</p> <p>თბილისი</p>
<p>ჩხუბინივილი ზაქარია ნიქოლოზის ქ</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პაჩტიელი მოღვაწე. დიდი სამამულო ომის მონაწილე.</p>	<p>1947 26.03</p> <p>1952 06.04</p> <p>სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე</p> <p>ორღენი-5</p> <p>მეღალი-5</p>	<p>1903 03.08</p> <p>რუისპირი თელავი</p>	<p>1980 26.04</p> <p>თბილისი</p>
<p>ქვისოვილი ზაქარია ნიქოლოზის ქ</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პაჩტიელი მოღვაწე.</p>	<p>1952 06.04</p> <p>1953 15.04</p> <p>სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე</p> <p>ორღენი-4</p> <p>მეღალი-6</p>	<p>1902 10.07</p> <p>ტყვავი გორი</p>	<p>1970 22.06</p> <p>თბილისი</p>
<p>გაქრაქი ვალერიან შინას ქ</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პაჩტიელი მოღვაწე.</p> <p>დიდი სამამულო ომის მონაწილე, 46-ე ახმის სამხედრო საბჭოს წევხი: 1942-1943</p>	<p>1953 15.04</p> <p>1953 29.10</p> <p>სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე</p> <p>ორღენი-4</p> <p>მეღალი-5</p>	<p>1901 18.09</p> <p>სევა ონი</p>	<p>1971 03.04</p> <p>თბილისი</p>
<p>ჯავახივილი გივი დიმიტრის ქ</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პაჩტიელი მოღვაწე.</p>	<p>1953 29.10</p> <p>1975 17.12</p> <p>სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე</p> <p>ორღენი-6</p> <p>მეღალი-14</p>	<p>1912 18.12</p> <p>თბილისი</p>	<p>1985 10.11</p> <p>თბილისი</p>
<p>პაბარქი ზურაბ ალექსანდრეს ქ</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პაჩტიელი მოღვაწე.</p>	<p>1975 17.12</p> <p>1982 05.06</p> <p>სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე</p> <p>ორღენი-3</p> <p>მეღალი-9</p>	<p>1928 09.09</p> <p>თბილისი</p>	<p>1982 05.06</p> <p>(ტრაგიკულად დაიღუპა ავტოავარიაში). თბილისი</p>

<p>ქართველიზმი ღიმიბრი ლეპანის ქ</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პაჩიუი მოლვანე.</p>	<p>1982 02.07</p> <p>სსსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე</p> <p>ორღენი-4</p>	<p>1986 12.04</p> <p>მეღალი-4</p>	<p>1927 23.12</p> <p>თბილისი</p>
<p>ჩირქეზია ოთარ ვებინის ქ</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პაჩიუი მოლვანე.</p>	<p>1986 12.04</p> <p>სსსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე</p> <p>ორღენი-3</p>	<p>1989 29.03</p> <p>მეღალი-9</p>	<p>1933 26.09</p> <p>თბილისი</p>
<p>ჩხეიქა ზურაბ აგბროსის ქ</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პაჩიუი მოლვანე.</p>	<p>1989 29.03</p> <p>სსსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე</p> <p>ორღენი-3</p>	<p>1989 14.04</p> <p>მეღალი-5</p>	<p>1930 13.05</p> <p>შორაპანი ზესტაფონი</p>
<p>ჭითანავა ნოღარ აგბროსის ქ</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პაჩიუი მოლვანე.</p>	<p>1989 14.04</p> <p>სსსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე</p> <p>ორღენი-2</p>	<p>1990 14.11</p> <p>მეღალი-3</p>	<p>1936 10.03</p> <p>ჩქალუაში ზუგდიდი</p>
<p>სიგუა თენგიზ იაოლიბას ქ</p> <p>საქართველოს ხესუბიუის გამორჩენილი სახელმწიფო მოლვანე.</p>	<p>1990 15.11</p> <p>საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ - მინისტრი</p> <p>ორღენი-2</p>	<p>1991 18.08</p> <p>მეღალი-2</p>	<p>1934 09.11</p> <p>ლენტეხი</p>
<p>გვგუფილი გესარიონ პაატას ქ</p> <p>საქართველოს ხესუბიუის გამორჩენილი სახელმწიფო მოლვანე.</p>	<p>1991 21.08</p> <p>საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ - მინისტრი</p>	<p>1992 06.01</p>	<p>1945 06.05</p> <p>თბილისი</p>
<p>სიგუა თენგიზ იაოლიბას ქ</p> <p>საქართველოს ხესუბიუის გამორჩენილი სახელმწიფო მოლვანე.</p>	<p>1992 06.01</p> <p>საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ - მინისტრი</p>	<p>1993 06.08</p>	<p>1934 09.11</p> <p>ლენტეხი</p>
<p>ფასაყია ოთარ აგააკოს ქ</p> <p>საქართველოს ხესუბიუის გამორჩენილი სახელმწიფო მოლვანე.</p>	<p>1993 20.08</p> <p>საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ - მინისტრი</p> <p>ორღენი-3</p>	<p>1995 05.10</p> <p>მეღალი-4</p>	<p>1929 15.05</p> <p>ინგირი ზუგდიდი</p>

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის ხელშეკვეთებით: 1920 - 1991

გვარი, სახელი, მამის სახელი	ხელშეკვეთებით თანამდებობაზე ყოფნის პერიოდი	დაბადების, გარდაცვალების (დაკრძალვის) ადგილი, თარიღი
<p>მასარაძე ფილიპე ასეს ძე</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პატივითი მოღვაწე.</p>	<p>1920 მაისი</p> <p>1920 ივლისი</p> <p style="text-align: center;">საქართველოს კომპარტიის დროებითი ცენტრალური კომიტეტის თავმჯდომარე</p> <p>ორღენი-2</p>	<p>1868 21.03</p> <p>1941 10.12</p> <p>შემოქმედი ოზურგეთი</p> <p>თბილისი</p>
<p>ორახელაშვილი ივანე (მამია) დიმიტრის ძე</p> <p>ამიერკავკასიის სახკომსაბჭოს თავმჯდომარე: 1922-27, 1931. ჩკპ (ბ) ამიერკავკასიის სამხაიუ ეკონომიკურის პიხველი მდივანი: 1926-29, 1931. სსხე სახკომსაბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე: 1923 06.07-1925 21.05.</p>	<p>1920 .07</p> <p>1921 08.07</p> <p style="text-align: center;">საქართველოს კპ დროებითი ცკ თავმჯდომარე (1920 .07 - 1920 21.08), საქართველოს კპ (ბ) ცკ პრეზიდიუმის თავმჯდომარე (ბიურო, სამდივნო) (1920 03.03 - 1921 08.07)</p>	<p>1881 10.06</p> <p>1937 02.12</p> <p>ქუთაისი</p> <p>რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია</p>
<p>მდივანი პოლიკარაე (გუდა) გურგენის ძე</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პატივითი მოღვაწე.</p>	<p>1921 08.07</p> <p>1921 21.07</p> <p style="text-align: center;">საქართველოს კპ (ბ) ცკ პოლიტბიურო</p> <p>ორღენი-1</p>	<p>1874</p> <p>1937</p> <p>ზონი</p> <p>რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია</p>
<p>ორახელაშვილი ივანე (მამია) დიმიტრის ძე</p> <p>სსხე და სსსხ გამორჩენილი სახელმწიფო და პატივითი მოღვაწე. ამიერკავკასიის სახკომსაბჭოს თავმჯდომარე. ჩკპ (ბ) ამიერკავკასიის სამხაიუ ეკონომიკურის პიხველი მდივანი. სსხე სახკომსაბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე.</p>	<p>1921 26.07</p> <p>1921 27.08</p> <p style="text-align: center;">საქართველოს კპ (ბ) ცკ სამდივნო</p>	<p>1881 10.06</p> <p>1937 02.12</p> <p>ქუთაისი</p> <p>რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია</p>
<p>ოქუჯავაძე მიხეილ სტაფანეს ძე</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პატივითი მოღვაწე.</p>	<p>1921 27.08</p> <p>1922 01.02</p> <p style="text-align: center;">საქართველოს კპ (ბ) ცკ პრეზიდიუმი</p>	<p>1883 14.10</p> <p>1937 ივლისი</p> <p>ქუთაისი</p> <p>რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია</p>
<p>ორახელაშვილი ივანე (მამია) დიმიტრის ძე</p> <p>ამიერკავკასიის სახკომსაბჭოს თავმჯდომარე. ჩკპ (ბ) ამიერკავკასიის სამხაიუ ეკონომიკურის პიხველი მდივანი. სსხე სახკომსაბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე.</p>	<p>1922 01.02</p> <p>1922 28.02</p> <p style="text-align: center;">საქართველოს კპ (ბ) ცკ სამდივნო</p>	<p>1881 10.06</p> <p>1937 02.12</p> <p>ქუთაისი</p> <p>რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია</p>
<p>ლომინაძე განსარიონ განსარიონის ძე</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პატივითი მოღვაწე. ჩკპ (ბ) ამიერკავკასიის სამხაიუ ეკონომიკურის I მდივანი: 1930. პატივის მადნიტოგოჰისეის საქალაქო ეკონომიკურის I მდივანი: 1933-35.</p>	<p>1922 31.10</p> <p>1923 20.03</p> <p style="text-align: center;">საქართველოს კპ (ბ) ცკ სამდივნო</p> <p>ორღენი-1</p>	<p>1897</p> <p>1935</p> <p>სალომინაო ვანი</p> <p>ტრაგიკულად დაიღუპა</p>

ქანიანი მიხეილ ივანეს ძე	1923 20.03	1924 12.05	1896	1937
საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პატიული მოღვაწე.	საქართველოს კბ (ბ) ცკ სამღვიწიო	ბათუმი	რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია	
ლომინაძე ბასარიონ ბასარიონის ძე	1924 12.05	1924 12.07	1897	1935
ჩუკ (ბ) ამიქიკავკასიის სამხაიუ კომიტეტის I მღვიწნი: 1930. პატიის მაგნიტოგოხისის საქაქაქ კომიტეტის I მღვიწნი: 1933-35.	საქართველოს კბ (ბ) ცკ სამღვიწიო ორღენი-1	სალომინაო ვანი	ტრაგიკულად დაიღუბა	
ქანიანი მიხეილ ივანეს ძე	1924 12.07	1925 05.12	1896	1937
საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პატიული მოღვაწე.	საქართველოს კბ (ბ) ცკ სამღვიწიო ორღენი-1	ბათუმი	რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია	
ქართულიოვილი (ლავრანბივი) ლავრანბი იოსების ძე	1925 05.12	1927 13.06	1890 28.04	1938 22.03
სსხკ და სსსხ გამორჩენილი სახელმწიფო და პატიული მოღვაწე. XII ახმის სამხეთის ჯგუთის (1919). შოხელი აღმოსავლეთის განსაქუთიბული ახმის (1933-36) ჩეკოლ. სამხედრო საბჭოს წეჟი.	საქართველოს კბ (ბ) ცკ სამღვიწიო	სამტრელია	რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია	
ქანიანი მიხეილ ივანეს ძე	1927 13.06	1927 20.11	1896	1937
საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პატიული მოღვაწე.	საქართველოს კბ (ბ) ცკ სამღვიწიო	ბათუმი	რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია	
ლოლოვარიძე ლეონ დავითის ძე	1927 20.11	1929 10.07	1896 15.12	1937
საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პატიული მოღვაწე.	საქართველოს კბ (ბ) ცკ სამღვიწიო	გოჩაქიბიში ხონი	რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია	
ქანიანი მიხეილ ივანეს ძე	1929 10.07	1930 06.05	1896	1937
საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პატიული მოღვაწე.	საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მღვიწანი	ბათუმი	რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია	
ლოლოვარიძე ლეონ დავითის ძე	1930 06.05	1930 20.11	1896 15.12	1937
საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პატიული მოღვაწე.	საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მღვიწანი	გოჩაქიბიში ხონი	რეპრესირებულია რეაბილიტირებულია	

<p>მავულია სამსონ ანდრეას ქ</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პატიული მოღვაწე.</p>	<p>1930 20.11</p> <p>საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი</p> <p>ორდენი-1</p>	<p>1931 13.09</p> <p>1891 30.06</p> <p>ნასაჭვეო სენაკი</p> <p>რეპრესირებული რეაბილიტირებული</p>
<p>ქართველიზვილი (ლავრენტი) ლავრენტი იოსების ქ</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პატიული მოღვაწე. XII ახმის სამხეთის ჯგუფის (1919). შოხელი აღმოსავლეთის განსაკუთხებული ახმის (1933-36) ხეობ. სამხედრო საბჭოს წევრი.</p>	<p>1931 13.09</p> <p>საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი</p> <p>ორდენი-1</p>	<p>1931 14.11</p> <p>1890 28.04</p> <p>სამტრედია</p> <p>რეპრესირებული რეაბილიტირებული</p>
<p>გერია ლავრენტი პავლეს ქ</p> <p>სსხ თავდაცვის სახელმწიფო კომიტეტის წევრი: 1941-45. საბჭოთა ჯავშიის მახალი: 1945 09.07. სტალინური პეშიის დაუხატი: 1949. სოციალისტური შიომის გმიხი: 1943 30.09.</p>	<p>1931 14.11</p> <p>საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი</p> <p>ორდენი-15</p>	<p>1938 22.08</p> <p>1899 29.03</p> <p>მერსული გულირფში</p> <p>(არაოფიც. ვერსიით მოკლულია მოსკოვში). ოფიც. ვერსიით დახვრეტ. 1953 23.12</p>
<p>ნარკვიანი კანდიდ ნებორის ქ</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პატიული მოღვაწე. დიდი სამამელო ომის მონაწილე. ამიუჯავასიის ფიონტის სამხედრო საბჭოს წევრი: 1942-43.</p>	<p>1938 31.08</p> <p>საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი</p> <p>ორდენი-6</p>	<p>1952 02.04</p> <p>1907 12.02</p> <p>სურმუში ცაგერი</p> <p>მედალი-13</p> <p>თბილისი</p>
<p>გვალაქი აკაკი ივანეს ქ</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პატიული მოღვაწე. დიდი სამამელო ომის მონაწილე. ამიუჯავასიის ფიონტის ზუხგის კომისიხი: 1942.</p>	<p>1952 02.04</p> <p>საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი</p> <p>ორდენი-8</p>	<p>1953 14.04</p> <p>1910 16.03</p> <p>მელეველური ოზურგეთი</p> <p>მედალი-12</p> <p>თბილისი</p>
<p>მირსხულავა ალექსანდრა (ალიოვა) იორდანის ქ</p> <p>საბჭოთა საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პატიული მოღვაწე. დიდი სამამელო ომის მონაწილე. 46-ე ახმის სამხედრო საბჭოს წევრი: 1942-43.</p>	<p>1953 14.04</p> <p>საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი</p> <p>ორდენი-6</p>	<p>1953 20.09</p> <p>1911 12.05</p> <p>პირველი ხორგა ნობი</p> <p>მედალი-14</p>
<p>შაჰანაქი ვანილ პავლეს ქ</p> <p>საბჭოთა ჯავშიისა და საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პატიული მოღვაწე. დიდი სამამელო ომის აქტიური მონაწილე: 1941-45. გენეხად-ლეიტენანტი: 1944 22.06. სოციალისტური შიომის გმიხი: 1962 21.09.</p>	<p>1953 20.09</p> <p>საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი</p> <p>ორდენი-10</p>	<p>1972 29.09</p> <p>1902 22.09</p> <p>ქუთაისი</p> <p>მედალი-18</p> <p>თბილისი</p>
<p>შეპარდნაქი ეფუარდ ამროსის ქ</p> <p>საბჭოთა ჯავშიისა და საქართველოს გამორჩენილი სახელმწიფო და პატიული მოღვაწე. შინაგანი სამსახუის III ხანგის გენეხადი: 1967 12.04. სოციალისტური შიომის გმიხი: 1981 28.02.</p>	<p>1972 29.09</p> <p>საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი</p> <p>ორდენი-23</p>	<p>1985 06.07</p> <p>1928 25.01</p> <p>მამათი ლანჩხუთი</p> <p>მედალი-10</p>

ავთანდილი ჯუმათი ილიას ქ	1985 06.07	1989 11.04	1940 05.01
საბჭოთა საქართველოს გამოჩენილი სახელმწიფო და პატიული მოღვაწე.	საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი	ორდენი-4	მედალი-9
გუგუზაძე გივი გრიგოლის ქ	1989 11.04	1990 28.10	1945 22.03
საბჭოთა საქართველოს გამოჩენილი სახელმწიფო და პატიული მოღვაწე.	საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი	ორდენი-2	მედალი-2
სახელმწიფო უშიშროების პოლკოვნიკი: 1988.			თბილისი
გარგინი ავთანდილ ანტონის ქ	1990 28.10	1991	1945 24.12
	საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი	ორდენი-2	მედალი-2
			მულახი მესტია
მიქაძეაძე ჯემალ ფრიდონის ქ	1991	1991	1936 20.08
მიღიციის გენუხად-მაიოხი: 1982 03.11. პოლიციის გენუხად-ლეიტენანტი: 1996 24.05.	საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი	ორდენი-3	მედალი-15
			თბილისი

საქართველოს პრეზიდენტები

გამსახურდია ფვიად კონსტანტინეს ქ	1991 14.04	1992 06.01	1939 30.03	1993 31.12
	საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი	საქართველოს შეიარაღებული ძალების უმაღლესი მთავარსარდალი	თბილისი	(დაილუპა ხიბულაში ზუგდიდი). გროზო, ჩენეთი რუსეთი
შვეარდნაძე ედუარდ ანტონის ქ	1995 25.11-დან		1928 25.01	
	საქართველოს პრეზიდენტი	საქართველოს სამხედრო ძალების უმაღლესი მთავარსარდალი	მამათი	ლანჩხუთი
	ორდენი-23	მედალი-10		

**რუსეთის იმპერიისა და საბჭოთა კავშირის
კალოვანი სტრუქტურების ხელმძღვანელები
1900 1991**

გვარი, სახელი, მამის სახელი, სამხედრო წოდება	თანამდებობა	თანამდებობაზე ყოფნის პერიოდი
--	-------------	---------------------------------

ს ა მ ხ ე ღ რ ო უ წ ყ ე ბ ა

კუროპატკინი ა. ნ. ინფანტერიის გენერალი	რუსეთის იმპერიის სამხედრო მინისტრი	1898	1904
სახაროვი ვ. ვ. ინფანტერიის გენერალი	რუსეთის იმპერიის სამხედრო მინისტრი	1904	1905
რელიგერი ა. თ. ინფანტერიის გენერალი	რუსეთის იმპერიის სამხედრო მინისტრი	1905	1909
სუხოლინოვი ვ. ა. კავალერიის გენერალი	რუსეთის იმპერიის სამხედრო მინისტრი	1909	1915
პოლივანოვი ა. ა. ინფანტერიის გენერალი	რუსეთის იმპერიის სამხედრო მინისტრი	1915	1916
შუვაევი დ. ს. ინფანტერიის გენერალი	რუსეთის იმპერიის სამხედრო მინისტრი	1916	1917
ბელიაევი მ. ა. ინფანტერიის გენერალი	რუსეთის იმპერიის სამხედრო მინისტრი	1917	1917
გუჩკოვი ა. ი. პარტიული და სახელმწიფო მოღვაწე	დროებითი მთავრობის სამხედრო და საზღვაო მინისტრი	1917	1917
კერენსკი ა. თ. პარტიული და სახელმწიფო მოღვაწე	დროებითი მთავრობის სამხედრო და საზღვაო მინისტრი	02.03	05.05
ვერხოვსკი ა. ი. გენერალ-მაიორი	დროებითი მთავრობის სამხედრო მინისტრი	1917	1917
ვერდერევესკი დ. ნ. კონტრ-ადმირალი	დროებითი მთავრობის საზღვაო მინისტრი	01.09	25.10
კრილენკო ნ. ვ. საბჭოთა სამხედრო და სახელმწიფო მოღვაწე, პრაპოშჩიკი	საბჭოთა რუსეთის სამხედრო და საზღვაო საქმეთა კომიტეტის თავმჯდომარე	1917	1917
პოდვოისკი ნ. ი. საბჭოთა პარტიული და სამხედრო მოღვაწე	საბჭოთა რუსეთის სამხედრო საქმეთა სახალხო კომისარი	26.10	09.11
ტროცკი ლ. დ. პარტიული და სახელმწიფო მოღვაწე	საბჭოთა რუსეთის სამხედრო საქმეთა სახალხო კომისარი, რევოლუციური სამხედრო საბჭოს თავმჯდომარე (1918-1925)	1917	1917
ფრუნზე მ. ვ. გამოჩენილი საბჭოთა პარტიული, სახელმწიფო და სამხედრო მოღვაწე	საბჭოთა კავშირის სამხედრო და საზღვაო საქმეთა სახალხო კომისარი	04.03	15.01
		1918	1925
		1925	1925
		15.01	31.10

ვოროშილოვი კ. ე. საბჭოთა კავშირის მარშალი	საბჭოთა კავშირის სამხ. და საზღ. საქმეთა, თავდაცვის (1934 26.06- დან) სახალხო კომისარი	1925 01.11	1940 07.05
ტიმოშენკო ს. კ. საბჭოთა კავშირის მარშალი	საბჭოთა კავშირის თავდაცვის სახალხო კომისარი	1940 07.05	1941 19.07
სტალინი ი. ბ. საბჭოთა კავშირის გენერალისიმუსი	საბჭოთა კავშირის თავდაცვის სახალხო კომისარი, შეიარაღებული ძალების მინისტრი (1946 15.03-დან)	1941 19.07	1947 03.03
ბულგანინი ნ. ა. საბჭ. კავშ. მარშალი (1947-58)	საბჭოთა კავშირის შეიარაღებული ძალების მინისტრი	1947 03.03	1949 24.03
ვასილევსკი ა. მ. საბჭოთა კავშირის მარშალი	საბჭოთა კავშირის შეიარაღ. ძალების მინისტრი, სამხედრო მინისტრი	1949 24.03	1953 05.03
ბულგანინი ნ. ა. საბჭ. კავშ. მარშალი (1947-58)	საბჭოთა კავშირის თავდაცვის მინისტრი	1953 05.03	1955 08.02
ჟუკოვი გ. კ. საბჭოთა კავშირის მარშალი	საბჭოთა კავშირის თავდაცვის მინისტრი	1955 09.02	1957 26.10
მალინოვსკი რ. ი. საბჭოთა კავშირის მარშალი	საბჭოთა კავშირის თავდაცვის მინისტრი	1957 26.10	1967 მარტი
გრეჩკო ა. ა. საბჭოთა კავშირის მარშალი	საბჭოთა კავშირის თავდაცვის მინისტრი	1967 აპრილი	1976 აპრილი
უსტინოვი დ. თ. საბჭოთა კავშირის მარშალი	საბჭოთა კავშირის თავდაცვის მინისტრი	1976 აპრილი	1984 20.12
სოკოლოვი ს. ლ. საბჭოთა კავშირის მარშალი	საბჭოთა კავშირის თავდაცვის მინისტრი	1984 20.12	1987 12.05
იაზოვი დ. ტ. საბჭოთა კავშირის მარშალი	საბჭოთა კავშირის თავდაცვის მინისტრი	1987 12.05	1991 21.08
მოისეევი მ. ა. არმიის გენერალი	საბჭოთა კავშირის თავდაცვის მინისტრი	1991 21.08	1991 30.08
შაპოშნიკოვი ე. ი. ავიაციის მარშალი	საბჭოთა კავშირის თავდაცვის მინისტრი	1991 30.08	1992 მაისი

სსრკ სამხედრო-საზღვაო ფლოტი

დიბენკო პ. ე. მე-2 რანგის კომისარი	საბჭოთა რუსეთის საზღვაო საქმეთა სახალხო კომისარი	1917 26.10	1918 04.03
ტროცკი ლ. დ.	საბჭოთა რუსეთის საზღვაო საქმეთა სახალხო კომისარი	1918 04.03	1918 ოქტომბერი
ალტფატერი ვ. მ. სკონტრ-ადმირალი	საბჭოთა რუსეთის საზღვაო ძალების სარდალი	1918 ოქტომბერი	1919 იანვარი
ბერენსი ე. ა. I რანგის კაპიტანი	საბჭოთა რუსეთის საზღვაო ძალების სარდალი	1919 იანვარი	1920 მაისი
ნემიტცი ა. ვ. ვიცე-ადმირალი	საბჭოთა რუსეთის საზღვაო ძალების სარდალი	1920 მაისი	1921 თებერვალი
პანცერჟანსკი ე. ს. I რანგის ფლოტის ფლაგმანი	საბჭოთა რუსეთის საზღვაო ძალების სარდალი	1921 თებერვალი	1924 მაისი
ზოფი ვ. ი. საბჭოთა სამხედრო მოღვაწე	საბჭოთა კავშირის საზღვაო ძალების უფროსი	1924 მაისი	1926
მუკლევიჩი რ. ა.	საბჭ. კავშ. სამხ.-საზღ. ძალ. უფრ.	1926	1931

ორლოვი ვ. მ. I რანგის ფლოტის ფლაგმანი	საბჭოთა კავშირის საზღვაო ძალების უფროსი	1931 14.07	1937 10.07
ვიქტოროვი მ. ვ. I რანგის ფლოტის ფლაგმანი	საბჭოთა კავშირის წითელი არმიის საზღვაო ძალების უფროსი	1937 12.08	1937 30.12
სმირნოვი პ. ა. I რანგის არმიის კომისარი	საბჭოთა კავშირის სამხედრო-საზღვაო ფლოტის სახალხო კომისარი	1937 30.12	1938 08.09
ფრინოვსკი მ. პ. I რანგის კომანდარი	საბჭოთა კავშირის სამხედრო-საზღვაო ფლოტის სახალხო კომისარი	1938 08.09	1939 28.04
კუზნეცოვი ნ. გ. საბჭოთა კავშირის ფლოტის ადმირალი	საბჭოთა კავშირის სამხედრო-საზღვაო ფლოტის სახალხო კომისარი	1939 28.04	1946 25.02
იუმაშევი ი. ს. ადმირალი	საბჭოთა კავშირის სამხედრო-საზღვაო მინისტრი	1950 25.02	1951 18.07
კუზნეცოვი ნ. გ. საბჭოთა კავშირის ფლოტის ადმირალი	საბჭოთა კავშირის სამხედრო-საზღვაო მინისტრი	1951 18.07	1953 15.03

შინაგან საქმეთა ორგანოები

სიპიაგინი დ. ს.	რუსეთის იმპერიის შინაგან საქმეთა მინისტრი	1899 ოქტომბერი	1902 აპრილი
პლევე ვ. კ.	რუსეთის იმპერიის შინაგან საქმეთა მინისტრი	1902 აპრილი	1904 ივლისი
სვიატოპოლკ - მირსკი პ. დ. გენერალ-ლეიტენანტი	რუსეთის იმპერიის შინაგან საქმეთა მინისტრი	1904 აგვისტო	1905 იანვარი
ბულიგინი ა. გ.	რუსეთის იმპერიის შინაგან საქმეთა მინისტრი	1905 იანვარი	1905 ოქტომბერი
დურნოვი პ. ნ.	რუსეთის იმპერიის შინაგან საქმეთა მინისტრი	1905 ოქტომბერი	1906 აპრილი
სტოლიპინი პ. ა.	რუსეთის იმპერიის შინაგან საქმეთა მინისტრი	1906 აპრილი	1911 სექტემბერი
მაკაროვი ა. ა.	რუსეთის იმპერიის შინაგან საქმეთა მინისტრი	1911 სექტემბერი	1912 დეკემბერი
მაკლაკოვი ნ. ა. პარტიული და სახელმწიფო მოღვაწე	რუსეთის იმპერიის შინაგან საქმეთა მინისტრი	1912 დეკემბერი	1915 ივნისი
შჩერბატოვი ნ. ბ. პარტიული და სახელმწიფო მოღვაწე	რუსეთის იმპერიის შინაგან საქმეთა მინისტრი	1915 ივნისი	1915 სექტემბერი
ხვოსტოვი ა. ნ. პარტიული და სახელმწიფო მოღვაწე	რუსეთის იმპერიის შინაგან საქმეთა მინისტრი	1915 სექტემბერი	1916 მარტი
შტიურმერი ბ. ვ. პარტიული და სახელმწიფო მოღვაწე	რუსეთის იმპერიის შინაგან საქმეთა მინისტრი	1916 მარტი	1916 ივლისი
ხვოსტოვი ა. ა. პარტიული და სახელმწიფო მოღვაწე	რუსეთის იმპერიის შინაგან საქმეთა მინისტრი	1916 ივლისი	1916 სექტემბერი

პროტოპოპოვი ა. დ. პარტიული და სახელმწიფო მოღვაწე	რუსეთის იმპერიის შინაგან საქმეთა მინისტრი	1916 სექტემბერი	1917 თებერვალი
ლვოვი გ. ე. პარტიული და სახელმწიფო მოღვაწე	დროებითი მთავრობის შს მინისტრი	1917 02.03	1917 ივნისი
წერეთელი ი. გ. პარტიული და სახელმწიფო მოღვაწე	დროებითი მთავრობის შს მინისტრი	1917 ივლისი	1917 ივლისი
აქვსენტიევი ნ. დ.	დროებითი მთავრობის შს მინისტრი	1917 ივლისი	1917 სექტემბერი
ნიკიტინი ა. მ.	დროებითი მთავრობის შს მინისტრი	1917 25.09	1917 08.11
რიკოვი ა. ი. პარტიული და სახელმწიფო მოღვაწე	საბჭოთა რუსეთის შს სახალხო კომისარი	1917 08.11	1917 ნოემბერი
პეტროვსკი გ. ი. გენერალ-ლეიტენანტი (1941) პარტიული და სახელმწიფო მოღვაწე	საბჭოთა რუსეთის შს სახალხო კომისარი	1917 ნოემბერი	1919 მარტი
ძერჟინსკი ფ. ე. პარტიული და სახელმწიფო მოღვაწე	საბჭოთა რუსეთის შს სახალხო კომისარი	1919 მარტი	1923 აგვისტო
ბელობოროდოვი ა. გ.	საბჭოთა კავშირის შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარი	1923 აგვისტო	1927 ნოემბერი
ტოლმაჩევი ვ. ნ.	საბჭოთა კავშირის შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარი	1928 იანვარი	1931 იანვარი
იაგოდა გ. გ. სახელმწიფო უშიშროების გენერალური კომისარი	საბჭოთა კავშირის შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარი	1934 10.07	1936 26.09
ეჟოვი ნ. ი. სახელმწიფო უშიშროების გენერალური კომისარი	საბჭოთა კავშირის შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარი	1936 26.09	1938 25.11
ბერია ლ. პ. საბჭოთა კავშირის მარშალი	საბჭოთა კავშირის შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარი	1938 25.11	1945 29.12
კრუგლოვი ს. ნ. გენერალ-პოლკოვნიკი	საბჭოთა კავშირის შინაგან საქმეთა მინისტრი, სახ. კომისარი (1946 15.03-დან)	1945 29.12	1953 05.03
ბერია ლ. პ. საბჭოთა კავშირის მარშალი	საბჭოთა კავშირის შინაგან საქმეთა მინისტრი	1953 05.03	1953 26.06
კრუგლოვი ს. ნ. გენერალ-პოლკოვნიკი	საბჭოთა კავშირის შინაგან საქმეთა მინისტრი	1953 ივნისი	1956 31.01
დუდოროვი ნ. პ. გენერალ-პოლკოვნიკი	საბჭოთა კავშირის შინაგან საქმეთა მინისტრი	1956 01.02	1960 იანვარი
შჩოლოკოვი ნ. ა. არმიის გენერალი	საბჭოთა კავშირის შინაგან საქმეთა მინისტრი	1966 სექტემბერი	1982 დეკემბერი
ფედორჩუკი ვ. ვ. არმიის გენერალი	საბჭოთა კავშირის შინაგან საქმეთა მინისტრი	1982 დეკემბერი	1986 იანვარი

ვლასოვი ა. ვ. გენერალ-პოლკოვნიკი	საბჭოთა კავშირის შინაგან საქმეთა მინისტრი	1986 იანვარი	1988 ოქტომბერი
ბაკატიანი ვ. ვ. გენერალ-ლეიტენანტი	საბჭოთა კავშირის შინაგან საქმეთა მინისტრი	1988 ოქტომბერი	1990 დეკემბერი
პუგო ბ. კ. გენერალ-პოლკოვნიკი	საბჭოთა კავშირის შინაგან საქმეთა მინისტრი	1990 დეკემბერი	1991 21.08
ბარანიკოვი ვ. პ. არმიის გენერალი	საბჭოთა კავშირის შინაგან საქმეთა მინისტრი	1991 22.08	1991 დეკემბერი

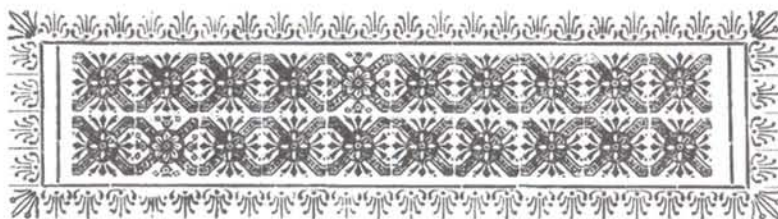
სახელმწიფო უშიშროების ორბანოები

მერკულოვი ვ. ნ. არმიის გენერალი	სსრკ სახელმწიფო უშიშროების სახალხო კომისარი	1941 03.02	1941 20.07
მერკულოვი ვ. ნ. არმიის გენერალი	სსრკ სახელმწიფო უშიშროების სახალხო კომისარი	1943 14.04	1946 04.05
აბაკუშოვი ვ. ს. გენერალ-პოლკოვნიკი	სსრკ სახელმწიფო უშიშროების მინისტრი	1946 04.05	1951 11.07
იგნატიევი ს. დ. გენერალ-ლეიტენანტი	სსრკ სახელმწიფო უშიშროების მინისტრი	1951 09.08	1954 15.03
სეროვი ი. ა. არმიის გენერალი	სსრკ სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე	1954 13.03	1958 აგვისტო
შელეპინი ა. ნ. გენერალ-პოლკოვნიკი	სსრკ სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე	1958 აგვისტო	1961 ივლისი
სემიჩასტნი ვ. ე. გენერალ-პოლკოვნიკი	სსრკ სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე	1961 ივლისი	1967 მაისი
ანდროპოვი ი. ვ. არმიის გენერალი	სსრკ სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე	1967 მაისი	1982 23.05
ფედორჩუკი ვ. ვ. არმიის გენერალი	სსრკ სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე	1982 24.05	1982 ნოემბერი
ჩებრიკოვი ვ. მ. არმიის გენერალი	სსრკ სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე	1982 დეკემბერი	1989 ნოემბერი
კრიუჩკოვი ვ. ა. გენერალ-პოლკოვნიკი	სსრკ სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე	1989 ნოემბერი	1991 21.08
ბაკატიანი ვ. ვ. გენერალ-ლეიტენანტი	სსრკ სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე	1991 22.08	1991 დეკემბერი

სასაზღვრო სამსახური

სვინინი ა. დ. არტილერიის გენერალი	რუსეთის იმპერიის სასაზღვრო დაცვის ცალკეული კორპუსის მეთაური	1893	1908
პიხაჩევი ნ. ა. ინფანტერიის გენერალი	რუსეთის იმპერიის სასაზღვრო დაცვის ცალკეული კორპუსის მეთაური	1908	1917
მოკასეი - შიბინსკი გ. გ. გენერალ-ლეიტენანტი	რუსეთის იმპერიის სასაზღვრო დაცვის ცალკეული კორპუსის მეთაური	1917	1918
პევნევი ა. ლ.	საბჭოთა რუსეთის სასაზღვრო დაცვის მთავარი სამმართველოს უფროსი	1919	1921
არტუზოვი ა. ქ.	საბჭოთა რუსეთის სასაზღვრო დაცვის მთავარი სამმართველოს უფროსი	1922	1923

ოლსკი ი. კ.	სსრკ სასაზღვრო დაცვის მთავარი სამმართველოს უფროსი	1923	1926
კაცნელსონი ზ. ბ.	სსრკ სასაზღვრო დაცვის და გაერთიანებული სახელმწიფო პოლიტ. სამმ. ჯარების მთავარი სამმართველოს უფროსი	1926	1929
ველეჟევი ს. გ.	სსრკ სასაზღვრო დაცვის და გაერთიანებული სახელმწიფო პოლიტ. სამმ. ჯარების მთავარი სამმართველოს უფროსი	1929 ნოემბერი	1929 დეკემბერი
ვორონცოვი ი. ა.	სსრკ სასაზღვრო დაცვის და გაერთიანებული სახელმწიფო პოლიტ. სამმ. ჯარების მთავარი სამმართველოს უფროსი	1930	1931
ბისტრიხი ნ. მ.	სსრკ სასაზღვრო დაცვის და გაერთიანებული სახელმწიფო პოლიტ. სამმ. ჯარების მთავარი სამმართველოს უფროსი	1931 30.07	1932 18.08
ფრინოვსკი მ. პ. I რანგის კომანდარმი	სსრკ სასაზღვრო და შინაგანი დაცვის მთავარი სამმართველოს უფროსი	1933 08.04	1937 15.04
კრუჩინკინი ნ. კ. კომდივი	სსრკ სასაზღვრო და შინაგანი დაცვის მთავარი სამმართველოს უფროსი	1937 15.04	1938 29.01
კოვალიოვი ა. ა. კომდივი	სსრკ სასაზღვრო და შინაგანი დაცვის მთავარი სამმართველოს უფროსი	1938 29.01	1939 03.02
სოკოლოვი გ. გ. კომდივი	სსრკ სასაზღვრო ჯარების მთავარი სამმართველოს უფროსი	1939 03.02	1941 26.12
სტახანოვი ნ. პ. გენერალ-ლეიტენანტი	სსრკ სასაზღვრო ჯარების მთავარი სამმართველოს უფროსი	1942 12.03	1953 11.03
ზირიანოვი პ. ი. გენერალ-პოლკოვნიკი	სსრკ სასაზღვრო ჯარების მთავარი სამმართველოს უფროსი	1953 11.03	1956 28.05
სტროკაჩი ტ. ა. გენერალ-ლეიტენანტი	სსრკ სასაზღვრო ჯარების მთავარი სამმართველოს უფროსი	1956 28.05	1957 30.03
ზირიანოვი პ. ი. გენერალ-პოლკოვნიკი	სსრკ სასაზღვრო ჯარების მთავარი სამმართველოს უფროსი	1957 30.03	1972
მატროსოვი ვ. ა. არმიის გენერალი	სსრკ სასაზღვრო ჯარების მთავარი სამმართველოს უფროსი	1972	1989
კალინიჩენკო ი. ი. გენერალ-პოლკოვნიკი	სსრკ სასაზღვრო ჯარების მთავარი სამმართველოს უფროსი	1989	1991 21.08
შლიახტინი ვ. ი. გენერალ-პოლკოვნიკი	სსრკ სასაზღვრო ჯარების მთავარი სამმართველოს უფროსი	1991 22.08	1993

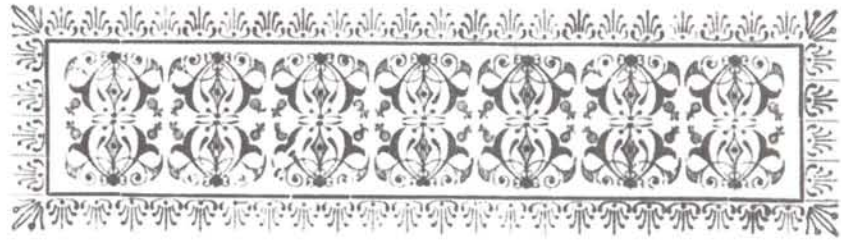
კავკასიის ჯარების
მთავარსარდლები

1801

2002

გვარი, სახელი	სამხედრო წოდება	სარდლობის პერიოდი
კნორინავი კ. თ.	გენერალ - ლეიტენანტი	1801 08.05 – 1802 08.09
ციციშვილი პ. დ	ინფანტერიის გენერალი	1802 11.09 – 1806 08.02
გუდოვიჩი ი. ვ.	გენერალ - ფელდმარშალი	1806 02.06 – 1808 17.12
ტორმასოვი ა. პ.	კავალერიის გენერალი	1809 05.03 – 1810 .09
კაულური ფ. ო.	გენერალ - ლეიტენანტი	1810 .09 – 1812 15.02
რტიშჩევი ნ. თ.	ინფანტერიის გენერალი	1812 16.02 – 1816 12.10
ერმოლოვი ა. პ.	ინფანტერიის გენერალი	1816 12.10 – 1827 12.03
პასკევიჩი ი. თ.	გენერალ - ფელდმარშალი	1827 12.03 – 1831 28.04
როზენი ბ. ვ.	გენერალ - აღიუტანტი	1831 13.08 – 1837 30.09
გოლოვინი ე. ა.	ინფანტერიის გენერალი	1837 30.11 – 1842 .07
ნეიდგარდტი ა. ი.	გენერალ - აღიუტანტი	1842 20.10 – 1844 08.12
ვორონცოვი მ. ს.	გენერალ - ფელდმარშალი	1844 27.12 – 1854 24.10
მურავიოვი ნ. ნ.	ინფანტერიის გენერალი	1854 29.11 – 1856 26.07
ბარიატინსკი ა. ი.	გენერალ - ფელდმარშალი	1856 26.08 – 1862 06.12
რომანოვი მ. ნ.	გენერალ - ფელდმარშალი	1862 06.12 – 1881 27.05
ღონდუკოვ-კორსაკოვი ა. მ.	კავალერიის გენერალი	1882 01.01 – 1890
შერემეტიევი ს. ა.	გენერალ - აღიუტანტი	1890 – 1896
გოლიცინი ბ. ს.	გენერალ - აღიუტანტი	1896 12.12 – 1905
ვორონცოვი-დაშკოვი ი. ი.	გენერალ - ლეიტენანტი	1905 26.02 – 1915
რომანოვი ნ. ნ.	კავალერიის გენერალი	1915 – 1917 .02
იუდენიჩი ნ. ნ.	ინფანტერიის გენერალი	1917 .04 – 1917 .05
პრჟევალსკი მ. ა.	ინფანტერიის გენერალი	1917 .06 – 1917 .12
ლეგედინსკი მ. ვ.	გენერალ - მაიორი	1917 .12 – 1918 26.05
ლეჰანდოვსკი მ. პ.	2 რანგის კომანდარი	1920 – 1920
ვასილენკო მ. ი.	კომპორი	1920 – 1920
გეგერი ა. ი.	კომპორი	1920 – 1921
ეზოროვი ა. ი.	საბჭოთა კავშირის მარშალი	1922 – 1923

კუპაჩოვი ს. ა.	კომპორი	1924	- 1924
ლევანდოვსკი მ. კ.	2 რანგის კომანდარმი	1925	- 1927
აქვსენტიევსკი კ. კ.	კომპორი	1928	- 1930
ფედოკო ი. თ.	1 რანგის კომანდარმი	1931	- 1932
სემოლინი ი. ი.	კომპორი	1932	- 1932
ლევანდოვსკი მ. კ.	2 რანგის კომანდარმი	1933	- 1935-37
კუიბიშვილი ნ. ვ.	კომპორი	1937	- 1937
მგორივი ა. ი.	საბჭოთა კავშირის მარშალი	1938	- 1938
ტიულენევი ი. ვ.	არმიის გენერალი	1938	- 1940
მურეშვილი მ. ვ.	გენერალ - ლეიტენანტი	1940	- 1941
კოზლოვი ღ. ბ.	გენერალ - ლეიტენანტი	1941	- 1942
ტიულენევი ი. ვ.	არმიის გენერალი	1942	- 1945
მასლენიკოვი ი. ი.	არმიის გენერალი	1946	- 1947
ტოლბუხინი თ. ი.	საბჭოთა კავშირის მარშალი	1947	- 1949
ანტონოვი ა. ი.	არმიის გენერალი	1950	- 1954
ფელიშენისკი ი. ი.	არმიის გენერალი	1954	- 1957
როკოსოვსკი კ. კ.	საბჭოთა კავშირის მარშალი	1957	- 1957
გალიცკი კ. ნ.	არმიის გენერალი	1958	- 1961
სტუჟენკო ა. ტ.	არმიის გენერალი	1961	- 1968
კურკოტკინი ს. კ.	გენერალ - კოლკოვნიკი	1968	- 1971
მელნიკოვი კ. ვ.	გენერალ - კოლკოვნიკი	1971	- 1977
კულიშვილი ო. თ.	გენერალ - კოლკოვნიკი	1978	- 1983
არსიპოვი ვ. მ.	გენერალ - კოლკოვნიკი	1983	- 1985
კონეტოვი კ. ა.	გენერალ - კოლკოვნიკი	1985	- 1988
როდინოვი ი. ნ.	გენერალ - კოლკოვნიკი	1988	- 1989
პატრიკევიჩი ვ. ო.	გენერალ - კოლკოვნიკი	1989	- 1992
რეუტი თ. მ.	გენერალ - კოლკოვნიკი	1992	- 1997
ანდრეევი ვ. ვ.	გენერალ - ლეიტენანტი	1997	- 2000
ჯოლოტოვი ნ. მ.	გენერალ - ლეიტენანტი	2000-დან	

საქართველოს პრეზიდენტის განკარგულებით
2003 წლის 21 მარტს იუსტიციის სახელმწიფო მრჩევლის
სამინისტროს იუსტიციის სამ უფროს მრჩევლებს

<p>გვარი, სახელი, გამის სახელი, პირითაღი თანამდებობა</p>	<p>სამინისტროს ფორმა, პინიჭამის თარიღი, ჯილდოვა</p>	<p>დაბადების თარიღი, ადგილი</p>
--	---	-------------------------------------

ე გ გ გ გ ა ი ა
გოგოლაშვილი გიორგი ალექსანდრის ძე

საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს დეპუტატის უფროსი: 2000 18.06 - 2001 10.04, საქართველოს სახელმწიფო განვითარების იუნივერსიტეტის სამართლებრივი უფროსის მოადგილე: 2001 10.04 - 12.10, საქართველოს იუსტიციის მინისტრის მოადგილე: 2001 12.10-დან.

იუსტიციის
სახელმწიფო
მრჩეველი

2003 21.03

1975 16.12 თბილისი

დამთავრდა ნაჩინებო: ქ. თბილისის 56-ე საშუალო სკოლა (1992), ივ. ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტი (1997), თსუ-ს იურიდიული ფაკულტეტის ასპირანტურა (2000)

ი რ ი რ ლ ი უ ვ ი ლ ი
ირინა ვასილას ასული

აირვალე პართველი ქალი იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი

საქართველოს პრეზიდენტის სამხარეო დეპუტატის უფროსი: 1998 - 2000, პრეზიდენტის აპარატის უფროსის მოადგილე: 2000 17.07 - 12.10. იუსტიციის მინისტრის მოადგილე: 2000 17.10-დან.

იუსტიციის
სახელმწიფო
მრჩეველი

2003 21.03

1971 29.01 თბილისი

დამთავრდა ნაჩინებო: ქ. თბილისის 1-ლი უსუნივერსიტეტი საშუალო სკოლა (1988), ივ. ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიოლოგიური (1993), პრეზიდენტის აპარატის უფროსის მოადგილე (1994) და იურიდიული (2002) ფაკულტეტები

გ გ რ ი ა ლ ა უ ვ ი ლ ი
გიორგი ნოდარის ძე

უფროსი იუსტიციის მინისტრის მოადგილე და სამართლებრივი საკონსულტაციო ცენტრის დირექტორის მოადგილე: 1997 - 2001, საქართველოს იუსტიციის მინისტრის მოადგილე: 2000 აგვისტო - 2002 ივლისი, მინისტრის პირველი მოადგილე: 2002 16.07-დან.

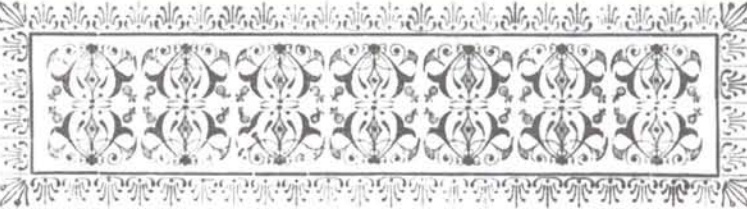
იუსტიციის
სახელმწიფო
მრჩეველი

2003 21.03

1974 06.02 თბილისი

დამთავრდა ნაჩინებო: ქ. თბილისის 1-ლი უსუნივერსიტეტი სკოლა (1991), ივ. ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საერთაშორისო სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობის ფაკულტეტი (1996), ამავე ფაკულტეტის ასპირანტურა (1999)

შენიშვნა: წიგნი დაისტამბა 2003 წლის 12 აპრილს, ამიტომ ეს გვერდი მოგვყავს დამატებით

ზ ა ზ ა ზ რ ი
რაზაზ ვიორაის ძე

გენერალ - მაიორი
2003 25.05

1960 02.09 ქარელი

საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების ორგანოებში: 1986-დან, საქართველოს დაზვერვის სახელმწიფო დეპარტამენტის სამმართველოს უფროსის მოადგილე (1998-2000), უფროსი: 2000-2001, საქართველოს დაზვერვის სახელმწიფო დეპარტამენტის თავმჯდომარის მოადგილე: 2001 14.11-დან.

ორდენი-1

მედალი-1

დამთავრა: ქაქელის მე-2 საშუალო სკოლა (1976), საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ქიმიური ტექნოლოგიის ფაქულტეტი (1982), მოსკოვის სახელმწიფო უშიშროების უმაღლესი სკოლა (1988, ნახჩინებით)

ზ ი ზ ა ვ ა ძ ე
ნოდარ კუსაინის ძე

გენერალ - მაიორი
2003 25.05

1949 25.03 მერისი, ქელა

საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების ორგანოებში: 1971-დან, აჭარის ავტონომიური რეპუბლიკის სახელმწიფო უშიშროების მინისტრის მოადგილე: 2000 30.01-დან.

ორდენი-1

მედალი-4

დამთავრა: ბათუმის მე-14 საშუალო სკოლა (1966), ბათუმის ჰედაგოგიური ინსტიტუტი (1978), ტენინგხადის სახელმწიფო უშიშროების უმაღლესი სკოლა (1983)

მ ძ ე დ ლ ი ზ ვ ი ლ ი
ალექსანდრა ლევანის ძე

ბრიგადის გენერალი
2003 05.03

1961 15.03 თბილისი

საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების ორგანოები: 1985-1991, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო დაზვერვის მთავარი სამმართველოს სამმ. უფროსი: 1996-1997, თავდაცვის მინისტრის თანაშემწე: 1998-1999, თავდაცვის მინისტრის აპარატის უფროსი: 2000 16.03-დან.

ორდენი-1

მედალი-2

დამთავრა: თბილისის 102-ე საშუალო სკოლა (1977), საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის საინჟინერო-ფიზიკური ფაქულტეტი (1982), მოსკოვის სახელმწიფო უშიშროების უმაღლესი სკოლა (1987)

რ უ ს ა ძ ე
ზაზა უჩას ძე

ბრიგადის გენერალი
2003 29.05

1951 03.09 თბილისი

საქართველოს შუაიარსებურ ძალებში 1990 25.05-დან, ეროვნული გვარდიის დეპარტამენტის სამობილიზაციო ჰეზუხების შტაბის უფროსი -- სახდელის მოადგილე: 2001-2003, ეროვნული გვარდიის მმართველობის სამობილიზაციო ჰეზუხების მთავარი სამმართველოს უფროსი -- სახდელის მოადგილე: 2003 01.02-დან.

დაჯილდოვებულია ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით
1994 16.12

ორდენი-1

მედალი-1

დამთავრა: თბილისის 1-ლი საშუალო სკოლა (1967), საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის საინჟინერო ფაქულტეტი (1976), უჩაინის ეროვნული სამხედრო აკადემია (1999)

მ უ თ ა თ ე ლ ა ძ ე
სასროს თანაივის ძე

ბრიგადის გენერალი
2003 29.05

1964 04.05 საჩხერე

საქართველოს ეროვნული გვარდიის დეპარტამენტის საგანგებო სიტუაციებისა და სამაშველო ძალების შტაბის უფროსი -- სახდელის მოადგილე: 2001-2003, ეროვნული გვარდიის მმართველობის საგანგებო სიტუაციებისა და სამაშველო ძალების მთავარი სამმართველოს უფროსი -- სახდელის მოადგილე: 2003 31.01-დან.

დაჯილდოვებულია ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით
1994 16.12

ორდენი-1

მედალი-4

დამთავრა: საჩხერის მე-2 საშუალო სკოლა (1980), თბილისის ეროვნული ინსტიტუტის იურიდიული ფაქულტეტი (1998)

რიკობონი ქვიპორის **ქ**

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს მთავარი სახანონო სამმართველოს საჯარო-სამართლებრივი სამმართველოს უფროსი: 1999-2001, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს საფინანსო-საბიუჯეტო დეპარტამენტის უფროსი: 2001 17.07-დან.

ბრიგადის გენერალი
2003 29.05

1955 20.07 თბილისი

დამთავრა ნახინებით: თბილისის 113-ე საშუალო სკოლა (1971), ივ. ჯავახიშვილის სახ. თსუ-ს ეკონომიკის ფაკულტი (1980), ამიერკავკასიის სამხედრო ოქრის შტაბთან ასსბ-ის ოფიცერთა მომზადების კურსები (1975)

ორდენი-1 მედალი-2

მანისურაშვილი **ლავაშვილი** **ქ**

საქართველოს გენერალური შტაბის უფროსი: 1991-1995. საქ. შსს შიდა ქაბიტის სამხაიო შს მთავარი სამმართველოს უფროსის მოადგილე ადმინისტრაციული პოლიციის ხაზით: 1995-2001, საქართველოში ინტეგრირების უზრუნველ განხორციელების უფროსი: 2002, ქ. თბილისის შს მთავარი სამმართველოს უფროსი: 2002 25.03-დან

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
2003 25.05

1966 10.01 თბილისი

დამთავრა: თბილისის 53-ე საშუალო სკოლა (1982), ქ. ყაზანის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტი (1990), უფროსი სამართლებრივი სახელმწიფო სამმართველოს უფროსი: 1994, გუმბაჩის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საჯარო მოხელის სპეციალისტის კურსები (2001, ქ. ვაშლიგორი, აშშ)

დაჯილდოვებულია ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით
2001 02.06

ორდენი-1 მედალი-1

ყურაშვილი **გიორგი (გია) ვაჟას** **ქ**

საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროს ანტიტერორისტული ცენტრის ოპერატიული სამმართველოს უფროსის მოადგილე: 1996-2000, აფხაზეთის ახ. შსს საინფორმაციო-ანალიტიკური სამმართველოს უფროსი: 2000-2002, აფხაზეთის ახ. შინაგან საქმეთა მინისტრი: 2002 04.09-დან.

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
2003 19.05

1959 06.04 სოხუმი

დამთავრა: სოხუმის მე-17 საშუალო სკოლა (1976), საქ. სუბტივიზიული მეუხეობის ინსტიტუტის ტექნოლოგიური ფაკულტი (1981), სსსრ შსს უმაღლესი კურსები (ქ. სუხუმიცკი, 1988), ივ. ჯავახიშვილის სახ. თსუ-ს იურიდიული ფაკულტი (1999)

საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი თავისუფალ კილობაში, მსოფლიო ჩემპიონი (1979, ულან-ბატორი)

ორდენი-1 მედალი-2

ბელაშვილი **ვაჟა (ვაჟა) სარგოს** **ქ**

საქართველოს პოლიტიკური სისტემაშია 1979-დან, ქ. ჭიათურის პოლიტიკური: 1983-1985, საქართველოს პოლიტიკური განხორციელების უფროსი: 1988-1991, ქ. თბილისის სამხედრო პოლიტიკური: 1991-1993, საქართველოს გენერალური შტაბის უფროსის განხორციელების უფროსი: 2002 13.05-დან.

იუსტიციის
სახელმწიფო მრჩეველი
2003 29.05

1952 12.03 თბილისი

დამთავრა ნახინებით: თბილისის 58-ე საშუალო სკოლა (1968), მოსკოვის ლომონოსოვის სახ. სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტი (1973), მოსკოვის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტის ასპირანტურა (1978)

იურიდიულ მეცნიერებათა კანდიდატი: 1979 18.01
დოცენტი

ორდენი-1 მედალი-1

დავითაშვილი **დავით** **ქ**

აფხაზეთის ახ. უმაღლესი საბჭოს მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი: 1996-2001, საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს თავმჯდომარის მოადგილის თანამდებზე, აპარატის უფროსი: 2001-2002, აფხაზეთის ახ. იუსტიციის საბჭოს წევრი: 2002, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის იუსტიციის მინისტრი: 2002 15.08-დან.

იუსტიციის
სახელმწიფო მრჩეველი
2003 19.05

1974 16.02 გურჯაანი

დამთავრა ნახინებით: გურიის საშუალო სკოლა (1991), ივ. ჯავახიშვილის სახ. თსუ-ს იურიდიული ფაკულტი (1994), საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის სახელმწიფო და სამართლის ინსტიტუტის მაძიებელი (1997)

იურიდიულ მეცნიერებათა კანდიდატი: 2000 03.11. მსოფლიო საერთაშორისო ინფორმაციის აკადემიის (2001), საქართველოს სოციალური და ეკონომიკური ურთიერთობათა აკადემიის აკადემიკოსი (2002)

კონსელიძე
რასან იუსუზის ძე

აჭაიის ავტონომიური ხესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამმართველოს უფოსი (1993-1995), მინისტრის მოადგილე: 1995-1997 აჭაიის ავტონომიური ხესპუბლიკის ჰოჯეხი: 2002 13.05-დან

იუსტიციის
სახელმწიფო მრჩეველი
2003 29.05

საქართველოს შს სამინისტროს დამსახურებული მუშაკი: 2001 იურიდიულ მეცნიერებათა კანდიდატი: 1993

ორდენი-1 მედალი-1

1963 10.07 გორგაძეობა, ქობულეთი

დამთავრა ნაჩინებოთ: გორგაძეობის საშუალო სკოლა (1980), მოსკოვის მილიციის უმაღლესი სკოლის თბილისის ფაკულტი (1990), სსიპ შსს აკადემია (1993), ამავე აკადემიის ასპიხანტუხა (1993)

უაფიანვილი
შოთა ბიორაის ძე

საქართველოს უმაღლესი სასამართლოს წევრი: 1985-1991, საქ. სახელმწ. კონსტიციის დეპარტამენტის თავ-ის მოადგილე: 1991-1992, საქართველოს შსს აკადემიის უფოსის მოადგილე: 1994-1998, თსუ-ს ჯათეფის გამგე: 2000 25.12-დან, საქართველოს გენერალური ჰოჯეხატუხის სასწავლო ცენტრის უფოსი: 2000 02.05-დან.

იუსტიციის
სახელმწიფო მრჩეველი
2003 29.05

იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, 1987 27.04. პროფესორი 1988. აფხაზეთის რეგიონალური მეცნ. აკადემიის, საქ. ჰუმანიტ. მეცნ. აკადემიის, საქ. კართული ფენომენის მეცნ. აკადემიის აკადემიკოსი

ორდენი-1 მედალი-1

1936 27.09 პატარძელი, საგარეჯო

დამთავრა ნაჩინებოთ: თბილისის 37-ე საშუალო სკოლა (1954) და ივ. ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტი (1959), ამავე ფაკულტეტის ასპიხანტუხა

უაფიანვილი
ამირან კაპიბონის ძე

აფხაზეთის ასსი ჰოჯეხატუხის სისტემაშია 1976-დან, სოხუმის ხაიონის ჰოჯეხი: 1983-1993, აფხაზეთის ავტონომიური ხესპუბლიკის ჰოჯეხი მოადგილე: 1993-2003, აფხაზეთის ავტონომიური ხესპუბლიკის ჰოჯეხი: 2003 05.05-დან.

იუსტიციის
სახელმწიფო მრჩეველი
2003 29.05

ორდენი-1 მედალი-1

1950 15.05 ოქუმი, გალი

დამთავრა: გალის საშუალო სკოლა (1967), ცნინგხაის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტი (1975)

ნმალაძე
რამაზ ვანილის ძე

საქართველოს ჰოჯეხატუხის სისტემაშია 1973-დან, ქ. ქუთაისის ჰოჯეხი: 1976-1977, საქართველოს (უმაღლესი) უზენაესი სასამართლოს წევრი: 1978-1994, საქართველოს გენერალური ჰოჯეხატუხის სამმართველოს უფოსი: 2002 01.02-დან.

იუსტიციის
სახელმწიფო მრჩეველი
2003 29.05

ორდენი-1 მედალი-1

1947 22.07 თბილისი

დამთავრა: თბილისის ხინიგზის მე-7 საშუალო სკოლა (1965), ივ. ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტი (1972)

შენიშვნა: დამატებულ გვერდებში პიროვნებები მოყვანილია რანგირებისა და უწყებრივი კუთვნილების გათვალისწინებით, წიგნის წყობის შესაბამისად (2003 01.07)

ქვემოთ ჩამოთვლილ გენერლების სამხრეთში პარსკვლავების რაოდენობა მოყვანილია არსებული უმაღლესი სამხედრო და სპეციალური წოდებების მიხედვით

გოგიაშვილი
გიორგი გვირაბი
რეზერვის კპ
სახელმწ. უშიშ. ოხგანობი: 1987-1991, საქ. თავდაც. სამინ. სპეც. დანიშნ. მთ. სამმ. (სამხ. დაზვ.): 1992-1996, საქ. პეზიდენტის-სამხ. ძალების უმაღლ. მთავარსახდ. მთ. სამხ. ინსპექციის სამხ. ინსპექტორი: 1997-1998, საქ. თავდაც. სამინ. გენ. ინსპექციის უფ.: 1998-2002, საქ. თავდაც. ეროვნ. აკადემიის ხელკომი: 2003 14.07 - 2004 25.02

ბრიგადის გენერალი
2003 21.08
მეცნიერებათა მაგისტრი ეროვნული უსაფრთხოების სტრატეგიაში
2003 08.06
მედალი-1

1960 08.10 თბილისი
დამთავრებულია: თბილისის 102-ე საშუალო სკოლა (1977), საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის საინჟინრო-ფიზიკური ფაკულტეტი (1982), სსსრ სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფიზიკის უმაღლესი სკოლა (1987, მოსკოვი), თავდაცვის ენების ინ-ტი (2002, აშშ), ეროვნული თავდაცვის უნივერსიტეტი (2003, ქ. ვაშინგტონი, აშშ)

ლალუაშვილი
აშირაზ სარგოს კპ
საქ. თავდაც. სამინ. საჯარო-საპეზიდენტო თავდაც. კახების სახელის მოად.: 1995-1997, სამხ. საპეზიდენტო ძალების სახელის მოადგ.-საპეზიდენტო თავდაცვის უფროსი: 2000-2003, საქ. თავდაც. სამინ. საპეზიდენტო ძალების მთ. სამმ. შტაბის უფ.-სახელის მთავრ.: 2002 10.09 - 2004 14.06, სახელის: 2004 14.06 - 2005 18.02

ბრიგადის გენერალი
2003 19.06
ორდენი-1
მედალი-1

1965 27.09 ოზურგეთი
დამთავრებულია: ოზურგეთის 1-ლი საშუალო სკოლა (1980), ოზურგეთის უკუბრუნების ტექნიკური უმაღლესი სახელმწიფო-საინჟინრო-სამეცნიერო სასწავლებელი (1988), კუხის საპეზიდენტო თავდაცვის აკადემია (2000, ნაჩინოვით), საპეზიდენტო მოძრაობის, მათემატიკისა და ფიზიკის უნივერსიტეტი (2001, იზმიჩი, თურქეთი)

ზურაბ ჯალიკოს კპ
საქ. სახელმწ. უშიშ. ოხგანობი: 1983-1992, საქ. თავდაცვის სამინ. სპეც. დანიშნ. მთ. სამმ. (დაზვ. სამმ. მიზანით. უფ., დაზვ. მთ. სამმ. შტაბის უფ. მოად.): 1992-1996, საქ. სასაზღვრო-საზღვრო-დაზვ. უფ.: 1996-1998, გენ. შტაბის დაზვ. მთ. სამმ. უფ. მოად.: 1998-2000. სამხედრო დაზვ. ენ-პეზიდენტო უფ. მთავრ.: 2000-2004

ბრიგადის გენერალი
2003 29.09
მედალი-2

1958 30.09 ღრანდა
გულრიფშის
დამთავრებულია: გულრიფშის ახ. დაზვ. მე-2 საშუალო სკოლა (1975), საქ. პოლიტექნ. ინ-ტი (1980), სსსრ სახელმწ. უშიშ. კომიტ. უმაღლ. სკოლა (1985), სსსრ უსსრ-ის მთ. სამმ. ინ-ტი (1989), ქ. მანაშკის სახ. სტრატეგ. უნივერსიტეტი (1999, აშშ), აზიის-პაციფიკის თავდაცვის უნივერსიტეტი (2003, ვაშინი)

ქარაიანი ჯალიკოს კპ
საქ. შს მინისტრის მოადგ.: 1997-2000, საქ. შსს აკადემიის ხელკომი: 2000 29.07-2003 16.12, საქ. შს მინისტრის მოადგ.: 2003 16.12-2004 11.06, თეხლოვის გამგებელი: 2004 10.10-2004 25.11. ქ. თეხლოვის და ქ. სენაკის საპეზიდენტო მოქალაქე, ფლორის შტაბის საპეზიდენტო მეთვლი (1990, აშშ). მისი სახელი მიენიჭა ღრანდას საშუალო სკოლას (2001)

პოლიციის
გენერალ - ლეიტენანტი
2003 10.10
სსრკ შსს დამსახ. მუშაკი: 1990 28.08
საქ. შსს დამსახ. მუშაკი: 2001 23.07
საქ. სპორტის დამსახ. მუშაკი: 2002 10.09
ხელოვნებათმცოდნეობის კანდიდატი: 2002 24.06, დოცენტი: 2004
ორდენი-2
მედალი-12

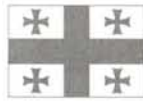
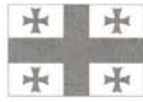
1946 26.02 2004 25.11
ღრანდას თბილისი
თერჯოლა ძველი ვერა
დამთავრებულია: ღრანდას შვედური სკოლა (1960), თბ. პოლიტექნიკური (1964), ივ. ჯავახ. სახ. თსუ-ის იურიდიული ფაკულტეტი (1970, ნაჩინოვით), აშშ-ის სამხედრო-დაცვითი ოხგანობის სპეციალური უნივერსიტეტი (1990, ფლორის შტაბი)
იხ. გვ. 533

ოშარაშვილი ათანასის კპ
საქ. შსს აკადემიის სამეცნ. საბჭოს წევრი: 1998-1999, აფხაზ. ახ. უმაღლესი საბჭოს მთავარი სახელმწიფო მდივანი: 1999-2001, სამხედრო-საზღვრო სპეციალური აფხაზ. ახ. ნაჩინოვით-დაზვ. უნივერსიტეტის: 2001-2002, აფხაზ. ახ. მინისტრის საბჭოს თავ-ის მოადგ.: 2002 14.08-2004 22.04 ქ. სენაკის საპეზიდენტო მოქალაქე (1999 17.05)

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
2003 14.10
მსოფლიო საერთაშორისო ინფორმაცი. აკადემიისა და საქართველო-ბიზნესის მეცნიერების აკადემიის აკადემიკოსი: 1999 25.09
ორდენი-2
მედალი-1

1940 25.06
ლესაძამე, სენაკი
დამთავრებულია: სენაკის ხაიონის ს. ენსაძამის საშუალო სკოლა (1958), სტავროპოლის სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის აგროკომპლექსური ფაკულტეტი (1964, ხუხუთის ფეხიანია)

**საქართველოს პრეზიდენტი,
საქართველოს სამხედრო ძალების
უმაღლესი მთავარსარდალი
მ ი ხ ე ი ლ ს ა ა კ ა შ ვ ი ლ ი**

გვარამია, სანდრო,
მაჟორის სანდრო,
პირველი თანამდებობა

შვადლეძის სამხედრო ავ
სამხედრო ფორსა,
თარიღი, ჯილდოები

დაბაძეშვილის
თარიღი, ადგილი,
განათლება

გ ი ნ ა ქ ე
გენერალ-ლეიტენანტი
1984-დან. მთავარი სამხედრო
პროექტი-საქართველო. გენერალური
პროექტის მთავარი: 1997 18.03-
2001 07.12, საქ. გენერალური
პროექტის მთავარი: (1997-
2001), 21.11, საქ. შს მინისტრის
მთავ., სახელმწიფო სახელის დაცვის
უწყებ. თავი: 2004 24.02-დან

გენერალ - ლეიტენანტი
2005 26.05
ოპტიკულ მეცნიერებათა
კანდიდატი: 1991 14.06
თსუ-ის დოცენტი
საქ. სამშენი ფედერაციის
პრეზიდენტი
იხ გვ. 582
ორდენი-1 მედალი-3

1960 27.04
ცხრუკვეთი, ქიათურა
დამთავრა: ქიათურის ხ-ნის
ს. სუჟის სამხედრო სკოლა
(1977, ნაჩინებო), ივანე
ჯავახიშვილის სახ. თბილ-
ის სანქციონირებული უნივერ-
სიტეტის იურიდიული ფაკულ-
ტეტი (1984, ნაჩინებო),
პროექტის საჯარო
სამუშაო ინსტიტუტის ას-
პირანტი (1991, მოსკოვი)

თ ა თ უ ს ა შ ვ ი ლ ი
გენერალ-ლეიტენანტი
1982-1990, საქ. შს მ/ჯ: 1991-1996, საქ.
შს სპეცდანი. ხაზის მეთ.
მთავ.: 1996-2000, საქ. შს მ/ჯ
საბრძოლო მეთ. მთავ. I მთავ.:
2000-2001, საქ. იუსტიციის სამინ.
სპეცდანი. ხაზის მეთ.: 2001-
2002, შს მინისტრის I მთავ.:
2003, საქ. შს მ/ჯ სახელმწიფო: 2003
07.12-2004 01.11, თავი: სამინ.
სახელმწიფო: 2004-05

პოლიციის გენერალ -
მაიორი: 2003 30.11
შ/ჯ გენერალ - მაიორი
2003 07.12
შ/ჯ გენერალ - ლეიტენანტი
2004 25.10
საქ. შს დამსახ. მუშატი: 2001 23.07
საქ. შს შინაგანი უსუსის დამსახ.
მუშატი: 2004 16.04
ორდენი-2 მედალი-6

1959 18.09 თბილისი
დამთავრა: თბილისის მე-3
სამხედრო სკოლა (1974),
თბილისის ტოპოგრაფიული
სკოლაში (1978, ნაჩ-
ინებო), საქართველოს პო-
ლიტექნიკური ინსტიტუტის
სამხედრო ფაკულტეტი (1983),
მოსკოვის მილიტარული უმაღ-
ლესი სკოლის თბილისის
ფაკულტეტი (1989)

ი რ ი ა შ ვ ი ლ ი
გენერალ-ლეიტენანტი
საქ. თავდაცვის სამინ. სახელმწიფო
უწყებ. დანიშნულების უფ.: 1997,
საზღვაო უწყებ. ბატალიონის
მეთ.: 1997-1998, სამხედ.-საზღ.
ფლოტის სახელმწიფო მთავ. სანა-
პირი დანიშნულება: 1998 07.10-2001
12.04, საქ. თავდაც. სამინ.
საზღვაო თავდაც. ძალების
უფროსი: 2001 12.04-2004 13.08.
ერთადერთი
ქართველი ადმირალი

ვიცე - ადმირალი: 2003 22.07
ადმირალი: 2004 21.08
(სიკვდილის შემდეგ)
საბრძოლო საზღვაო ომის
კოლეჯის საპატიო დოქტორი
2004 19.04
იხ გვ. 445
ორდენი-3 მედალი-3

1960 19.04 2004 13.08
ლიხაური თბილისი
ოზურგეთი საბრძოლო
დანიშნულება: თბ. 63-ე სამხედრო
სკოლა (1977), საქ. თავდაც.
სამინ. სამხ. აკადემია (1997),
უკრაინის სამხ. აკადემია
(2000, ნაჩინ.), ბათუმის
სამხ.-საზღ. ფლოტის ფაკულტეტი
(2003, ნაჩინ.), საბრძოლო
საზღ. ომის სკოლა (2004),
საქ. შ/ჯ გენმ. სამხ.-საინფ.
აკადემია (2004, ნაჩინებო)

შ ე რ ვ ა შ ვ ი ლ ი
გენერალ-ლეიტენანტი
საქ. ხეხ. სამხედრო აკადემიის
უფ. მთავ.: 1992-1994, საქ. შს
შინაგანი უწყებ. სახელმწიფო სამ-
სახ. უფროსი: 1994-1995, ბიზნეს-
ის მეთაური: 1995-1996, მტა-
ბის უფ.: 1996, საქ. შს შინა-
განი უწყებ. სახელმწიფო: 1996
25.11-2003 06.12.
იუნესკოს საზღვარი ზელოვების საერთა-
შორ. ორგანიზაც. წევრი: 1998, ავსტრია

შ/ჯ გენერალ - ლეიტენანტი
2003 06.12
საქ. შს შინაგანი უსუსის
დამსახურებული მუშატი: 2000 12.09
შერვაშიძის საგარეო სახლის
თავმჯდომარე: 2001 25.07
იხ გვ. 455
ორდენი-2 მედალი-7

1955 10.02 სოხუმი
დამთავრა: თბილ. 30-ე სა-
მხედრო სკოლა (1972), თბ.
უმაღლესი სახელმწიფო სამხედრო
სამხ. სასწავლ. (1978),
მ. ფიქნუხის სახ. სამხ. აკადემია
(1993, ნაჩინებო),
ქ. მოსკოვი, ივ. ჯავახიშვილის
სახ. თსუ-ის იურიდიული
ფაკულტეტი (2002), ჰუმანიტარული
სამხედრო სახელმწიფო
მოსკოვის ინ-ტის სამხ. უსუს-
ბი (2003, სანქციონირებული)

შ ა ლ ვ ა ნ ბ ი
შალვა ტანაგიანი კპ
საქ. სახელმწიფო საპროკურორთა ინსტიტუტი: 1986-1990, საქ. სახელმწიფო უშიშროების უწყისი განყოფილება: 1990-1997, საქ. დაცვის უწყისი სახელმწიფო ეკვიპირების მმართველობის უწყისი განყოფილება: 1997-2000, საქ. სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროს უწყისი განყოფილება: 2000-2004, უფროსი: 2004

გენერალ - მაიორი
2005 16.02

(სამხელრო წოდება)

საქართველოს შსს უწყისი განყოფილების უფროსი: 2004 28.12-დან

ორდენი-1

მედალი-2

1962 19.03 თბილისი
დაამთავრა: თბილისის 77-ე საშუალო სკოლა (1979, ნახინებით), საქართველოს პრეზიდენტის ინსტიტუტის აქტიურობის ფაკულტეტი (1985), საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროს თბილისის უმაღლესი ექსპერტი (1991, ნახინებით)

რ ე ვ ა შ ი შ ვ ი ლ ი
რიკვა შვილი კპ
საქ. პრეზიდენტის სისტემაშია 1985-დან. საქ. გენერალური პრეზიდენტი. ექსპერტი სამმ. უფროსი: 2001 06.03 - 2004 11.06, საქ. შსს ექსპერტი და პრეზიდენტის მმართველობის უფროსი ექსპერტი. მოადგილე: 2004 14.06-2004 21.12. საქ. თავდაც. სამინისტროს 'G-1' პრეზიდენტი. ექსპერტი-მენეჯერი უფროსი: 2004 21.12-დან

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
2004 23.08

გენერალ - მაიორი
2004 15.12

(სამხელრო წოდება)

1957 17.12 თბილისი
დაამთავრა: თბილისის 137-ე საშუალო სკოლა (1974), ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტი (1985, ნახინებით)

იხ. გვ. 591

ც ი ნ ც ა ძ ე
აიაკი შინაიძე კპ
სახელმწიფო უშიშროების მმართველობის უფროსი. აქტი. ასხი სკოლა: 1974-91, საქ. დაცვის სამმ.: 1991-92, სუსის ფოტოსაქილავო განყოფილება: 1993-95, უწყისი განყოფილება: 1995-97, სუსის თბ. ექსპერტი. უფროსი: 1997-99, უწყისი განყოფილება: 1999-04, აქტი. ასხი. უშიშროების მმართველობის უფროსი: 2004 12.05-2004 28.12

გენერალ - მაიორი
2004 12.07

(სამხელრო წოდება)

საქ. შსს უწყისი განყოფილების უფროსი: 2004 28.12-დან

ორდენი-1

მედალი-1

1949 02.08 ბათუმი
დაამთავრა: ბათუმის 21-ე საშუალო სკოლა (1966), ბათუმის შოთა რუსთაველის სახ. პედაგოგიური ინსტიტუტი (1971), სსიუ სახელმწიფო უნივერსიტეტის უმაღლესი ექსპერტი (1975, ტაშენტი), სსიუ სუსის ხელმძღვანელი მუშაობა უმაღლესი ექსპერტი (1980, ეთიკა; 1985, მსხვილი)

ზ ა რ ი ძ ე
ჯიმი შალვაშვილი კპ
საქ. თავდაც. სამინ. სახელობის და ახილ. უფროსი. მმ.: 1992-93, გენერალური პრეზიდენტი. მოადგილე: 1993-97, N1 სახელმწიფო უფროსი: 1999-01, სახელმწიფო უშიშროების მმართველობის მოადგილე: 2001-02, გენერალური პრეზიდენტი. ექსპერტი. უფროსი: 2002-03, უფროსი. სახელმწიფო უშიშროების უფროსი: 2003-04, ახილ. უფროსი: 2004 27.12-05 01.11

ბრიგადის გენერალი
2005 27.04

საქ. შიდასაგარეო უფროსი
გენერალური პრეზიდენტი
მოადგილე: 2005 01.11-დან

სპორტის ოსტატობის კანდიდატი: 1977 (ფეხბურთი)

ორდენი-1

მედალი-12

1952 02.08 ახალი ათონი
დაამთავრა: თბილისის 91-ე საშუალო სკოლა (1969), თბილისის უმაღლესი სასაბჭოელო საშუალო სასწავლებელი (1973, ნახინებით), შ. კლინინის სახელობის სასაბჭოელო სასაბჭოელო აკადემია (1983, ენინგაგი)

კ ა კ ა ნ ა ძ ე
ვახტანგ შინაიძე კპ
საქ. თავდაც. მინისტრის მოადგილე. თანამდებობა: 1992, მთ. მმართველობის დახმარების სამმ. უფროსი, მთ. სამმ. უფროსი: 1994-97, სახელმწიფო უშიშროების მმართველობის უფროსი: 1999-01, შიდასაგარეო უფროსი დახმარების მმართველობის უფროსი. უფროსი: 2002, თავდაც. სამინ. სხვათა უფროსი. დახმარების მმართველობის უფროსი: 2003-04, საქ. შიდასაგარეო უფროსი: 2004-05,

ბრიგადის გენერალი
2004 24.08

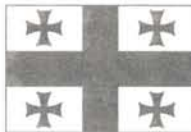
საქ. პრეზიდენტის მთავარი
სამხელრო მმართველი
2005 23.02 - 2005 27.10

სპორტის ოსტატობა: 1981 (რაგბი)
მე-3 კლასის მუშაობა-პროფი: 1982

ორდენი-2

მედალი-1

1960 17.08 ოზურგეთი
დაამთავრა: თბილ. 1-ლი საშუალო სკოლა (1977), ივანე ჯავახიშვილის სახ. თსუ-ს გეოგრაფიკული ფაკულტეტი (1983), უ. მაქსიმოვის სახ. სტატისტიკური უნივერსიტეტის უფროსი (1997, აშშ), უფროსი თავდაც. სამინ. აკადემია (1999, ნახინებით), აშშ-ის სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროს უფროსი (2003)

მ ს ხ ვ ი ლ ი ძ ე
კვარაცხელი ვასილიოს ძე
საქ. შსს ოფსერობაში 1973-დან. საქ. შსს ოპერატიული დაზვერვის მთავარი სამმ. უფი.: 1995-99, საქართველოს პარლამენტის წევრი: 1999-2000, საქ. იუსტიციის სამინ. დეპუტატ. თავ-იუ.: 2000 02.10-2001 22.05, საქ. შსს საჯარო სამართლის იურიდიული პირი დაცვის პოლიციის დეპუტატის თავ-ის მოადგ.: 2004 14.06-დან

პოლიციის
გენერალ - მაიორი
2005 03.06

1944 01.10
ქვედა დიმი, ბაღდათი
დამთავრ.: ბაღდათის მუშა-
ახადგახედილი საშუალო სყო-
ლა (1960), ქუთაისის საავ-
ტომობილ ტექნიკუმი (1962),
სსხე შინაგან საქმეთა
სამინისტროს მოსყოვის მი-
ლიციის უმაღლესი სკოლა
(1982)
იხ. გვ. 589

ქ ვ ე ლ ი ძ ე
ოთარ გაიოს ძე
სასახლუხო ჯახები: 1981-1983,
საქ. სახელმწ. უშიშ. ოფსერობაში
1985-დან, საქ. სამთავრობო
დაცვის სამმ. უფი. მოადგ.: 1995-
1999, საქ. სახელმწ. უშიშ. სამინ.
მთანამდებ-იხნანისის ჯიგან-ბის
უფი.: 1999-2001, დაცვის სამსახ-
ურის უფი.: 2001-2004, საქ. სახ-
ელმწიფო დაცვის სპეციალური სამ-
სახურის უფი.: 2004 01.03-დან

გენერალ - მაიორი
2004 22.06

1962 20.04 თბილისი
დამთავრ.: თბილისის 151-ე
საშუალო სკოლა (1979),
საქართველოს სახელმწიფო
ფიზიკური კულტურის ინსტი-
ტუტი (1990), სსხე სახელმ-
წიფო უშიშროების კომიტე-
ტის უმაღლესი უფსები (ნაი-
ჩინებით, 1990, თბილისი)

რ ი ს ლ ა ძ ე
დავით ივანეს ძე
საქ. პოლიტექნ. ინ-ტის სამთო
ფაქტის უფი. ინჟინ.: 1974-1975,
საქ. ს/მ სამინ. სამმ. უფი. ინჟ.,
გან-ბის უფი.: 1975-1981, საქ. სახ-
ელმწ. უშიშ. ოფსერობაში: 1981-
2003 (უფი. ოპერატიული, ქვე-
ან-ბის უფი., გან-ბის უფი., სამმ.
უფი. მოადგ., სამმ. უფი.). საქ.
სახელმწ. დაცვის სპეც. სამსახურის
უფიოსის მოადგ.: 2003 01.12-დან

გენერალ - მაიორი
2003 29.12

1951 22.05 თბილისი
დამთავრ.: თბილისის 51-ე
საშუალო სკოლა (1968), საქ.
პოლიტექნიკური ინ-ტის სამ-
თო ფაქტი მინისტრმა ნაგე-
ზობებისა და შახე. მშენებ.
სპეციალობით (1974), სახ-
ელმწ. უშიშ. კომიტეტის
უმაღლესი უფსები (1985,
მინსკი), საქ. სახელმწ.
უშიშ. კომიტეტის უმაღლესი
უფსები (1990, თბილისი)

ჯ ა ხ უ ტ ა შ ვ ი ლ ი
ვახუტა გურამის ძე
პროფესორის სისტემაშია 1984-
დან, საქ. პროფესორ. საგამოძი-
ებო ნაწილის განსაკუთრ. მნიშ-
ვნელოვან საქმ., უფი. გამომძი.:
1987-93, მთ. სამხ. პროფესორ. სა-
გამოძიებო ნაწილის უფი.: 1997-
2003, მცხეთა-მთიან. საოლქო
პროფესორი: 2004. გენპროფესორის
საგამომძი. ნაწილის უფი.
მოადგილე: 2004 17.12-დან

იუსტიციის
გენერალ - მაიორი
2003 23.11

1962 16.10 თბილისი
დამთავრ.: თბილისის მე-100
საშუალო სკოლა (1979), ნაი-
ჩინებით), ივანე ჯავახიშვი-
ლის სახელობის თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტის
იურიდიული ფაკულტეტი (1984,
ნაიჩინებით)

გ ა რ ა ბ ა ძ ე
თამაზ მელიქონის ძე
საქ. იურიდიული კავშირის თავ-ის
I მოადგ.: 1988-91, ქ. თბილ. ის-
ნის ი-ნის სასამართლო მოსამა-
თე 1991-99, ქ. ხუთავის სასა-
მართლო მოსამართლე, თავ-იუ.: 1999-
01, საქ. სახელმწ. განცედილობის
იურიდიული სამსახ. უფი. მოადგ., უფი.:
2001-2004, საქ. მთავრობის გან-
ცედილობის იურიდიული დეპუტატ. მთ.
სპეციალისტი: 2004 12.05-დან

იუსტიციის
სახელმწიფო მრჩეველი
2004 22.01

1950 18.12
მათხოვი, ხონი
დამთავრ.: ხონის ხაიონის
ს. მათხოვის საშუალო სყო-
ლა (1967, ნაიჩინებით), ივ-
ანე ჯავახიშვილის სახელო-
ბის თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის იურიდიული
ფაკულტეტი (1974), ასპირან-
ტურა (1983)

ანბანური საკიბელი

ა

აბაკელია	ვაჟა	600
აბაშვილი	გიორგი	272
აბაშიძე	ასლან-ბეგი	211
აბაშიძე	ასლანი	439
აბაშიძე	გრიგოლი	21
აბაშიძე	დავითი	21
აბაშიძე	დიმიტრი	21
აბაშიძე	დიულა	439
აბაშიძე	ლერი	272, 439
აბაშიძე	კონსტანტინე	21
აბაშიძე	როსტომი	22
აბაშიძე-გორღენიკო	სიმონი	22
აბამელიძე	არტემი	22
აბამელიძე	დავითი	22
აბამელიძე	ივანე დ.	22
აბამელიძე	ივანე ს.	23
აბამელიძე	სიმონი	23
აბამელიძე	სოლომონი	23
აბელიშვილი	ალექსანდრე	23
აბელიშვილი	ვასილი	23
აბრამიანი	მკრტიჩი	673
აბრამიძე	პავლე	272
აგალაროვი	ილიასი	111
აგალაროვი	ჰასანი	24
აგიაშვილი	გიორგი	24
აგრბა	ალექსი	314
აღამია	გენო	439
აგალიშვილი	ალექსანდრე	24
აგალიშვილი	ზურაბი	24
აგალიშვილი	ივანე	25
აგალიშვილი	პავლე	25
აკინფიევი	კონსტანტინე	272
ალავიძე	სოსო	526
ალექსენკო	მიხეილი	273
ალექსი-მესხიშვილი	შალვა	607
ალი-რიზა	ფაშა	664
ალფაიძე	გალაქტიონი	273, 401
ალბაზიშვილი	იაკობი	25
ალბაზიშვილი	ივანე	25
ამბროსაძე	ალექსანდრე	25
ამბროსაძე	ნიკოლოზი	26
ამილახვარი	გივი	26
ამილახვარი	გიორგი	26
ამილახვარი	ედიშერი	26
ამილახვარი	ივანე	26
ამილახვარი	ოთარი	27
ამირაჯიბი	გიორგი	27

ამირაჯიბი	მიხეილი	27
ანანიაშვილი	ბორისი	273
ანდრონიკაშვილი	ალექსანდრე ნ.	27
ანდრონიკაშვილი	ალექსანდრე ს.	27, 211
ანდრონიკაშვილი	იესე	27
ანდრონიკაშვილი	ივანე	28
ანდრონიკაშვილი	იოანე	28
ანდრონიკაშვილი	რევაზი	28
ანდრონიკაშვილი	სპირიდონი	28
ანდლულაძე	გიორგი	28
ანჯაფარიძე	მიხეილი	29, 211
აპრიაშვილი	ენრიკო	673
არგუნი	მეჭითი	580
არვანოვი	ზარმაირი	273
ართმელაძე	დავითი	29, 211
არსენიძე	რაყდენი	607
არუთუნუიანი	ვაგარშაკი	674
არუთუნუიანი	ვიჩქესლავი	674
არუთუნოვი	მიხეილი	273
არლუთაშვილი-მხარგრძელი	ალექსანდრე	29
არლუთაშვილი-მხარგრძელი	დავითი	29
არლუთაშვილი-მხარგრძელი	მოსე	29
არშა	პლატონი	520
არცვრული	იერემია	30
არჯვენიძე	გიორგი	30, 212, 274
ასათიანი	შოთა	526, 580
ასანიძე	რუბენი	526
ასატუროვი	ვეგენი	274
ასლანი	მანუჩარი	667
ატრიშა	რატიფ-ფაშა	664
ათაქიძე	ვალენტინი	274
ათაქიძე	თემური	670
ათბაზი	დავითი	30
ათბაზი	ივანე	30
ათბაზი	კონსტანტინე	212
აღლაძე	ლეონიდე	274
აღნიაშვილი	პეტრე	274
ახვერდოვი	თედორე	30
ახვერდოვი	ნიკოლოზი	31
ახვლედიანი	იასონი	31, 212
ახმეტელაშვილი	სტეფანე	212, 471
ახშარუმოვი	ბენო	31
ახშარუმოვი	დიმიტრი	31

ბ

ბახხია	გრიგოლი	275
ბაბალაშვილი	ივანე	275

ბაბილი შვილი	ჯამლეთი	580, 601
ბაბუციძე	ნუგზარი	440
ბაგრატიონი	ადარნასე	31
ბაგრატიონი	ბაგრატი	32
ბაგრატიონი	ბაქარი	32
ბაგრატიონი	გიორგი	32
ბაგრატიონი	დიმიტრი	32, 275
ბაგრატიონი	ერეკლე	32
ბაგრატიონი	თეიმურაზი	667
ბაგრატიონი	ივანე	33
ბაგრატიონი	იოანე	33
ბაგრატიონი	კირილე	33
ბაგრატიონი	პეტრე ი.	18, 33
ბაგრატიონი	პეტრე რ.	33
ბაგრატიონი	რომანი	34
ბაგრატიონი	ქიხოსრო	667
ბაგრატიონ-გრუზინსკი	დავითი	34
ბაგრატიონ-გრუზინსკი	ვახტანგი	34
ბაგრატიონ-გრუზინსკი	მირიანი	34
ბაგრატიონ-გრუზინსკი	მიხეილი	34
ბაგრატიონ-იმერეტინსკი	ალექსანდრე ა.	15, 35
ბაგრატიონ-იმერეტინსკი	ალექსანდრე გ.	35
ბაგრატიონ-იმერეტინსკი	ალექსანდრე კ.	35
ბაგრატიონ-იმერეტინსკი	დიმიტრი	35
ბაგრატიონ-იმერეტინსკი	კონსტანტინე	35
ბაგრატიონ-იმერეტინსკი	ნიკოლოზი	36
ბაგრატიონ-მუხრანსკი	ალექსანდრე	36
ბაგრატიონ-მუხრანსკი	გრიგოლი	36
ბაგრატიონ-მუხრანსკი	ივანე	36
ბაგრატიონ-მუხრანსკი	კონსტანტინე	36
ბაგრატიონ-დავითი შვილი	სიმონი	37
ბათია შვილი	ირაკლი	469
ბატიყვესკი	იაკობი	37
ბაიაძე	შოთა	440
ბაკურაძე	კახა	526
ბაკურიძე	ალეკო	526
ბალუა შვილი	ანზორი	580
ბალუა შვილი	ლავრენტი	37
ბალუა შვილი	რაფიელი	668
ბარაბაძე	ანზორი	600
ბარათა შვილი	ნიკოლოზი	37
ბარათა შვილი	პეტრე	37
ბარათა შვილი	სიმონი	38
ბასი შვილი	ზაქარია	581
ბაქრაძე	ზაქარია	38, 212, 669
ბაჯელიძე	ჯემალი	581
ბებია	ორდე	581
ბებუთა შვილი	არსენი	38
ბებუთა შვილი	დავით გ.	38
ბებუთა შვილი	დავით ი.	38
ბებუთა შვილი	ვასილი	39
ბებუთა შვილი	ნიკოლოზი	39

ბეგთაბეგი შვილი	ალექსანდრე	
ბეგთაბეგი შვილი	სოლომონი	
ბენინსონი	გრიგოლი	670
ბენაქვიანი		213
ბენა შვილი	ანდრია	39, 213
ბენიძე	ვენელი	581
ბეჟანიძე	მიხეილი	520
ბეჟანოვი	გრიგოლი	275
ბერია	ლავრენტი	258, 276, 466, 536
ბერია შვილი	გიორგი	276, 405
ბერიძე	ალექსანდრე	440
ბეროზა შვილი	ჯოლბორდი	440
ბერძენი შვილი	პავლე	582, 599
ბესტავეი	იოსები	276
ბზიავა	კონსტანტინე	276
ბიბილური	ალექსანდრე გ.	40
ბიბილური	ალექსანდრე ს.	40
ბიბილური	გრიგოლი	40
ბიბილური	იური	40
ბიბილური	პავლე	40
ბიბილური	სერგი	41
ბიწაძე	ბადრი	582, 603
ბიწაძე	გრიგოლი	582
ბიწაძე	რაქვენი	440
ბლუა შვილი	ნიკოლოზი	276
ბოკი	გლები	277
ბორმანი	ალექსანდრე	314
ბორჩხაძე	გოდერძი	582
ბრეგაძე	იოსები	520
ბრუსილოვი	ალექსი	41, 314
ბრუსილოვი	ლევო	41
ბუაჩიძე	თედორე	277
ბუდალა შვილი	აკაკი	582
ბუკია	ალექსანდრე	527
ბუსხრიკიძე	ელგუჯა	441
ბუჭყია შვილი	ალექსანდრე	41
ბუჭყია შვილი	დიმიტრი	41
ბუჭყია შვილი	ვახტანგი	42

3

გაბა შვილი	ალექსანდრე	42, 277
გაბა შვილი	ვასილი	42, 213, 277
გაბა შვილი	იასონი	42
გაბრიჩიძე	ნუგზარი	527, 583, 601
გაგუა	ილარიონი	277
გათიკოევი	პეტრე	583
გამსახურდია	გიორგი	42
გამსახურდია	სერგო	43
განგებლიძე	სიმონი	43
განუგრავა	ირაკლი	527
განძიელი	გიორგი	43

გარალოვი	ზაქირი	662
გარდაუხაძე	ნესტორი	213
გარსევანი შვილი	მიხეილი	43
გარსევანი შვილი	ნიკოლოზი	43
გარსია შვილი	ლევანი	278
გაზოკიძე	ჯემალი	441, 470
გეგეჭკორი	ალექსი	535
გეგეჭკორი	ევგენი	607
გედევანი შვილი	ალექსანდრე	44, 213, 278
გედევანი შვილი	ივანე	44
გედევანი შვილი	იოსები	214
გედევანი შვილი	მიხეილი	44
გეკერი	ანატოლი	314
გელოვანი	არჩილი	263, 278
გელოვანი	კონსტანტინე	214
გენძეხაძე	ელჟარდი	527
გვათუა	გიორგი	44
გვარამია	ვახტანგი	583
გვენცაძე	რომანი	527, 539
გვეტაძე	გურამი	520, 539
გვიშანი	მიხეილი	278
გიგაური	ანდრო	583
გილიგა შვილი	როლანდი	583, 612
გიორგაძე	გრიგოლი	462
გიორგაძე	ვალერიანი	278
გიორგაძე	იგორი	441, 469
გიორგაძე	პანტელეიმონი	279, 460, 472
გირგოლავა	სიმონი	272
გლუზდოვსკი	ვლადიმერი	315
გლუზოვი	იური	279
გობეჯი შვილი	კანდიდი	598, 609
გობრონიძე	ალექსი	521
გოგიტიძე	იოსები	441
გოგიტიძე	ნიკოლოზი	584, 602
გოგიტიძე	ჯემალი	602
გოგლიძე	სერგო	279, 466, 472, 536
გოგნია შვილი	ნიკოლოზი	44
გოთუა	გიორგი	45
გოლიაძე	ლავრენტი	279
გომელაური	ვალერიანი	280, 460
გონდაური	ნიკოლოზი	45
გოპაძე	ილია	45
გორბუნოვი-უშვერიძე	გიორგი	671
გორგოძე	შოთა	521, 539
გოცირიძე	ოთარი	280
გრიგოლა შვილი	ბორისი	441
გრძელიძე	თეიმურაზი	442
გუგუჩია	ალექსანდრე	280
გულსტი	ბენიამინი	280
გულუა	გია	528
გულუა	დავითი	442

გუმბარიძე	გივი	
გუმბერიძე	ოთარი	
გუნცაძე	დავითი	45, 315
გურგენიძე	ვანო	442
გურგენიძე	რეზო	442
გურიელი	გიორგი	45
გურიელი	გრიგოლი	46
გურიელი	დიმიტრი	46
გურიელი	ვასილი	46
გურიელი	ივანე	46
გურიელი	ლევანი	46
გურიელი	მამია	47
გურიელი	სტეფანე	47
გუმბაზოვი	სოსლანი	280
გუჯაბიძე	ილია	521
გუჯაბიძე	ნოდარი	281, 460

დ

დადიანი	ანდრია	47
დადიანი	გიორგი	47
დადიანი	გრიგოლ გ.	47
დადიანი	გრიგოლ კ.	48
დადიანი	გრიგოლ ლ.	48
დადიანი (კოლხიდელი)	გრიგოლი	48
დადიანი	დავითი	48
დადიანი	კონსტანტინე	48
დადიანი	ლევანი	49
დადიანი	ნიკო გ.	49
დადიანი	ნიკო დ.	49
დადიანი	ოტია	49
დადეშქელიანი	ალექსანდრე	49
დადეშქელიანი	გიორგი	50
დავითაია	ვასილი	528
დავლიანიძე	სერგო	281
დათუა შვილი	პაატა	442
დალაჭი შვილი	ნარიმანი	281
დალაჭი შვილი	ნოდარი	528
დალიბალტიანი	გურგენი	281, 674
დანბეგა შვილი	ალექსანდრე	50
დაუთა შვილი	აკაკი	584
დგებუაძე	ბესარიონი	50
დედოგლუ	ტიმოფეი	281
დევდარიანი	ზაქარია	50
დეკანოზოვი	ვლადიმერი	282, 467, 537
დოლიძე	ანდრო	598, 609
დოლიძე	თედორე	598, 609
დოლუხანოვი	ხოზრევანი	111
დონაური	ალექსი	50
დონაური	მიხეილი	51
დონაური	პეტრე	51

ღუმბაძე	გიორგი	51
ღუმბაძე	ივანე ა.	51
ღუმბაძე	ივანე ტ.	51
ღუმბაძე	თამაზი	443
ღუმბაძე	იოსები	52
ღუმბაძე	მიხეილი	52
ღუმბაძე	ნიკოლოზი	52
ღუმბაძე	რომანი	443
ღუმბაძე	სამსონი	52
ღუმბაძე	ირაკლი	443

Ⓚ

ეგნატაშვილი	ალექსანდრე	282
ელიგაროვი	გასანი	111
ელიგაროვი	ისრაფილი	52
ელიშერაშვილი	ვალერიანი	584
ელბაქიძე	მიხეილი	282, 460
ელიავა	შალვა	463
ელიაძე	გიორგი	671
ელისაბედაშვილი	გიორგი	465
ენდელაძე	თენგიზი	443
ეპიტაშვილი	თენგიზი	443
ერისთავი	ალექსანდრე	53, 214
ერისთავი	გიორგი გ.	53
ერისთავი	გიორგი ი.	53
ერისთავი	გიორგი მ.	444
ერისთავი	გიორგი ნ.	214
ერისთავი	გიორგი რ.	53
ერისთავი	დავითი	53
ერისთავი	დიმიტრი	54
ერისთავი	ელიშბერი	54
ერისთავი	ივანე	54
ერისთავი	კონსტანტინე	54
ერისთავი	მიხეილი	54
ერისთავი	ნიკოლოზი	55
ერისთავი	სტეფანე	55
ერნი	ნიკოლოზი	55, 668
ერჭვანია	ზურაბი	444
ესაკია	დავითი	584, 599
ესაძე	სიმონი	214
ესაძე	სპირიდონი	55

Ⓛ

ვაგინი	ლეონიდე	282
ვარდაია	ვიქტორი	584
ვართანოვი	არტემი	111
ვართანოვი	სერგო	282
ვარძელი	იაკობი	597, 608
ვაშაკიძე	გიორგი	444

ვაშაკიძე	ტარასი	
ვანაძე	ავრაამი	
ვანაძე	ალექსანდრე	56
ვანაძე	დავითი	56
ვანაძე	კონსტანტინე	56
ვახვახიშვილი	თორნიკე	56
ვეზირიშვილი	დიმიტრი	56
ვეზირიშვილი	ირაკლი	215
ვექლოვი	ივანე	283
ვლადიმეროვი-კობიაშვილი	ბორისი	283
ვურაკი	ანდრო	283

ზ

ზაგიუყარანგოზიშვილი	მიხეილი	57, 283
ზაგიუყარანგოზიშვილი	ნიკოლოზი	57
ზამთარაძე	აკაკი	283
ზარდალიშვილი	შოთა	284
ზარელუა	ვლადიმერი	284
ზაქარაიძე	ალექსანდრე	215, 649
ზეგელაშვილი	ალექსანდრე	57
ზეიკიძე	დავითი	528
ზუმბულიძე	იაკობი	57
ზოდელავა	ანდრო	284

თ

თაბუკაშვილი	ლუკიანე	284
თავართქილაძე	ნიკოლოზი	284
თავაძე	გიორგი	215
თავაძე	რობერტი	285, 407 461
თავდგირიძე	ალი	664
თავდგირიძე	ოსმანი	664
თავდგირიძე	ჰასან-ბეგი	664
თათარაშვილი	ნოდარი	444
თალაკვაძე	ლერი	585, 600
თამაზაშვილი	თამაზი	528
თამაშვევი	ვასილი	57
თარგამაძე	კახა	529, 540
თარხან-მოურავი	გიორგი	58
თარხან-მოურავი	დავითი	58
თარხან-მოურავი	იოსები	58
თარხან-მოურავი	კონსტანტინე	58
თარხან-მოურავი	რამაზი	58
თარხნიშვილი	გენადი	59
თარხნიშვილი	ივანე	59
თაყაიშვილი	გიორგი	215
თაყაიშვილი	ვარლამი	59
თევზაძე	დავითი	444, 464
თვალავაძე	გიორგი	585

თოდუა	დავითი	529
თორაძე	გია	444, 541
თორდინავა	რუსლანი	585
თოფურია	დიმიტრი	59
თოფურიძე	მიხეილი	585, 599
თოფურიძე-სუმბათოვი	იუველიანე	285
თუმანიანი	გაი	285
თუმანიშვილი	ალექსანდრე	59
თუმანიშვილი	გიორგი ა.	60
თუმანიშვილი	გიორგი ი.	60
თუმანიშვილი	ისაკი	60
თუმანიშვილი	კონსტანტინე	60
თუმანიშვილი	ლევანი	60
თუმანიშვილი	მიხეილი	61
თუმანიშვილი	ნიკოლოზ გ.	61
თუმანიშვილი	ნიკოლოზ ი.	61
თუმანიშვილი	ნიკოლოზ ივ.	61
თუნგია	სერგო	585
თურქესტანიშვილი	ეგორი	61
თუშურაშვილი	რობინზონი	521
თუხარელი	გიორგი	285

ი

ინაკოვი	იაკიმი	285, 671
იარამიშვილი	ივანე	315
იაშვილი	ვლადიმერ ვ.	62
იაშვილი	ვლადიმერ მ.	62
იაშვილი	ლევანი	62
ივანიანი	ქრისტეფორე	674
ივანოვი	ბორისი	445
ივანჩენკო	ანატოლი	529
იმნაძე	ევგენი	62
იმნაძე	ნიკოლოზი	216
ინაური	ალექსი	286, 398, 468, 538
იოსელიანი	ავთანდილი	445, 469, 470
იოსელიანი	დიმიტრი	62
იოსელიანი	ვლადიმერი	586
იოსელიანი	ზაქარია	63
ირემაძე	გიგლა	445
ისაკოვი	ივანე	286
ისარლიშვილი	იოსები	63
იუკურიძე	გიორგი	459
იუმეშვილი	ივანე	286

კ

კავსაძე	ალექსანდრე	521
კაზარიანი	აშოთი	286
კაკუჩია	ვარლამი	286, 467, 536

კალნიცი	მიხეილი	
კალუსტოვი	ნიკიტა	
კალანდარიშვილი	ნესტორი	287
კალანდაძე	მურმანი	445
კალაძე	ნიკოლოზი	287
კამკამიძე	ანატოლი	287, 446
კამოევი	გაბრიელი	287
კაპანაძე	ანდრო	287
კაპანაძე	სეითი	288
კარანაძე	გრიგოლი	288, 537
კარგარეთელი	ვასილი	216
კელია	მეჩი	465
კეთილაძე	კონსტანტინე	522, 539
კემულარია	კონსტანტინე	611
კენჭაძე	ლევანი	446
კერესელიძე	გიორგი	216
კეშელავა	იური	446
კვანტალიანი	გივი	522
კვანტალიანი	ეპიფანე	466
კვანჭახაძე	ვასილი	63
კვარაცხელია	ივანე	586
კვერნაძე	ერისტო	529
კვინიკაძე	გიორგი	446
კვინიტაძე	გიორგი	64, 216
კვირაია	შოთა	446, 469, 540
კვირკველია	ბესარიონი	535
კვირკველია	ზაური	586
კვიციანა	აპოლონი	586
კიზირია	ავლიპი(კოკი)	64
კიკვიძე	ვასილი	288
კიკნაძე	გრიგოლი	288
კიკნაძე	ლევანი	447
კიკნაძე	მიხეილი	288
კიკნაძე	ოთარი	289
კილაძე	დავითი	466
კინოსიანი	სტეფანე	289
კიტოვანი	თენგიზი	447, 463
კიულჩიანცი	არტური	289
კობალაძე	იური	671
კობალაძე	კობა	447
კობერიძე	ერმალოზი	289
კობერიძე	კახა	586
კობიაშვილი	ალექსანდრე	64, 216
კობიაშვილი	ზურაბი	64
კობიაშვილი	ნიკოლოზი	64
კოვალჩუკი	პეტრე	522
კოკშაროვი-ერისთავი	ნიკოლოზი	65
კომოშვილი	გრიგოლი	289
კონდრატენკო	რომანი	65
კონიაშვილი	ალექსანდრე	217, 669

კონიაშვილი	გრიგოლი	65
კონცელიძე	თენგიზი	447
კოპაძე	შოთა	587
კოლუა	თამაზი	587
კოჭლავაშვილი	ალექსანდრე	290, 467
კოხანოვი	ივანე	65
კრაბე	ნიკოლოზი	65
კულულაშვილი	ტარიელი	587
კუპრეიშვილი	გიორგი	447

ლ

ლაბაძე	ნესტორი	290, 472
ლაზარევი	კონსტანტინე	290
ლანჩავა	გელა	448, 541
ლაფერაშვილი	ივანე	66
ლაკუზაია	ანზორი	587
ლეგანდოვსკი	მიხეილი	315
ლეკვიშვილი	ომარი	448
ლეჭეთაძე	სამსონი	290
ლეონოვიჩი - საგინაშვილი	ევგენი	671
ლეონიძე	ალექსანდრე	66
ლეჟავა	ბიჭიკო	448
ლეჟავა	ვლადიმერი	290
ლესელიძე	კონსტანტინე	291, 396
ლესკაშელი	ვლადიმერი	291
ლვოვი	ვლადიმერი	315
ლიპარტელიანი	როლანდი	529
ლისინოვი	ვიქტორი	291
ლობეანიძე	გივი	530
ლოლაძე	ვახტანგი	537
ლომინაძე	ალექსანდრე	587
ლომინაძე	გივი	522
ლომიძე	არჯევანი	602
ლომიძე	მიხეილი	588, 599, 610
ლორთქიფანიძე	გრიგოლი	462
ლორთქიფანიძე	ტარიელი	291, 468
ლორთქიფანიძე	ტიტე	466
ლორია	თეიმურაზი	448
ლორის-მელიქოვი	ივანე	66
ლორის-მელიქოვი	მიხეილი	66

ა

მადათოვი	ვალერიანი	66
მაზმიშვილი	ზაზა	448
მაზნიაშვილი	გიორგი	67, 217, 291, 471
მათიკაშვილი	შალვა	536, 597, 608
მაისურაძე	ანზორი	449, 469
მაისურაძე	დავითი	449
მაისურაძე	ვლადიმერი	611

მაისურაძე	ივანე	292
მაისურაძე	ნოდარი	292
მაიტესიანი	არარატი	674
მალოვი	ნიკოლოზი	672
მამალაძე	ვასილი	610
მამაცაშვილი	იოსები	67
მამაცაშვილი	კონსტანტინე ი.	67
მამაცაშვილი	კონსტანტინე ქ.	67
მამაცაშვილი	ქაიხოსრო	67
მამედოვი	გაჯირაგიმი	662
მამულაოვი	სტეფანე	292
მანველიშვილი	ალექსანდრე	68
მანველიშვილი	ნიკოლოზი	68
მანსურაძე	ივანე	68
მანჯავიძე	შალვა	588
მარი	ნიკო	68
მარინაშვილი	ალექსანდრე	292
მარკაროვი	ივანე	68
მარკოზაშვილი	ვასილი	69
მარკოზაშვილი	ივანე	69
მარლანია (მან)	ალბუზი	665
მარლანია (მან)	კაკი	69
მარლანია	მალაქია	69
მარლანია (მან)	ჩალატაი	665
მარლანიძე	ლეონიდე	292
მარშანია-აბაზა	მამდუხი	673
მაჭარაშვილი	ილია	69
მალალაშვილი	ლევანი	70, 217
მალალოვი	რუბენი	293
მალლაკელიძე	შალვა	663
მალრაძე	ყარამანი	522
მაყაშვილი	აბელი	70, 217
მაყაშვილი	გიორგი	70
მაყაშვილი	დიმიტრი	70
მაყაშვილი	ვლადიმერ ა.	70
მაყაშვილი	ვლადიმერ გ.	71
მაყაშვილი	ივანე	71
მაყაშვილი	ილია	71
მაყაშვილი	სოლომონი	71
მაჩაბელი	დავითი	71
მაჩაბელი	ვასილი	72
მაჭავარიანი		72
მაჭავარიანი	დავითი	72, 217
მაჭავარიანი	კონსტანტინე	293
მაჭავარიანი	მიხეილ მ.	72
მაჭავარიანი	მიხეილი	218
მაჭავარიანი	სიმონ ვ.	588
მაჭავარიანი	სიმონ ს.	72
მაჭავარიანი	სპირიდონი	73
მახათაძე	ბორისი	73
მახარაძე	თენგიზი	588

მგალობლი შვილი	გიორგი	73, 218
მგალობლი შვილი	ვიქტორი	293
მგელაძე	დავითი	218
მდივანი	ზაქარია	73, 218
მელიქიშვილი	ავიტილი	73
მელიქიშვილი	ლევანი	74
მელიქიშვილი	ნიკოლოზი	74
მელიქიშვილი	პეტრე	74
მელიქ-შახნაზაროვი	ნიკოლოზი	74
მენაბდე	თამაზი	449
მერკვილაძე	გარი	293
მერკულიძე	ესეკლოლი	293
მეფარიშვილი	გია	588, 601
მეფარიშვილი	ზურაბი	449
მემარიაშვილი	ელგუჯა	449
მიანსაროვი-იოსელიანი	სერგო	294
მილშტეინი	სოლომონი	294
მიროტაძე	პლატონი	294
მიჭაშვიძე	აკაკი	218
მიჭაძე	დემური	530
მიქელაძე	ალექსანდრე პ.	74
მიქელაძე	ალექსანდრე	75
მიქელაძე	ალმასხანი	75
მიქელაძე	დიმიტრი	75
მიქელაძე	ვიაჩესლავი	75, 294
მიქელაძე	ვლადიმერი	294
მიქელაძე	კონსტანტინე	75
მიქელაძე	ნიკოლოზი	76
მიქელაძე	მიხეილი	295
მიქელაძე	ჯემალი	523, 530
მიქოიანი	სტეფანე	295
მიხელაშვილი	დანი	668
მიხელიძე	ვიტალი	450
მოდებაძე	ვლადიმერი	295
მომბელი	თედორე	76
მონიავა	პოლიკარპე	589
მოსცევეი	ვლადისლავი	672
მსხვილიძე	ზურაბი	589
მგავანაძე	ვასილი	295, 399
მურუსიძე	ვახტანგი	295
მურულულია	თემური	530
მუსერიძე	ნოდარი	450
მუსერიძე	ომარი	523
მუსხელიშვილი	გიორგი	76
მუსხელიშვილი	დიმიტრი	76
მუსხელიშვილი	ეფრემი	76
მუსხელიშვილი	იაკობი	219
მუსხელიშვილი	ივანე	77
მუსხელიშვილი	როსტომი	219
მღებრი შვილი	აბესალომი	77

6

ნადარეიშვილი	თამაზი	450
ნადიბაძე	ვარდიკო	296, 464, 672
ნადირაძე	ალექსანდრე	268, 296
ნადირაძე	მიხეილი	589
ნაზარეტიანი	ამიაკი	608
ნაზარბეკოვი	თომა	77
ნავრუშოვი	მირზა	77
ნათიშვილი	დავითი	77
ნათიშვილი	ზურაბი	78
ნაირაშვილი	ზურაბი	450
ნაკაშიძე	ალექსანდრე	78
ნაკაშიძე	ივანე	78
ნაკაშიძე	მიხეილი	78
ნამგალაძე	დიმიტრი	296
ნანეიშვილი	გაიოზი	296
ნანეიშვილი	ვლადიმერი	296, 402
ნარიმანიძე	ილია	450
ნარჩემაშვილი	კობა	530, 540
ნაყოფია	ვალერი	451
ნაცელიშვილი	დიმიტრი	78
ნაჭყებია	კაპიტონი	523
ნაჭყებია	ლავრენტე	531
ნაჭყებია	ოთარი	297
ნემერზელი	იოსები	315
ნიბლაძე	ირაკლი	297
ნიკლაიშვილი	გურამი	451
ნინიძე	თედო	589, 601, 612
ნინუა	თამაზი	451, 468
ნიყარაძე	დავითი	79, 219
ნიყარაძე	კონსტანტინე	79
ნოვიცკი	ვლადიმერი	297
ნოზაძე	სიმონი	451

7

ოდიშელიძე	ილია	79, 219
ოგანეშოვი	არაქელი	297
ოვანოლიანი	ოგანესი	297
ომელიანოვიჩი-რუსიშვილი	ივანე	79, 675
ომელიანოვიჩი-რუსიშვილი	მიხეილი	79, 675
ორბელიანი	ალექსანდრე	80
ორბელიანი	გიორგი	80
ორბელიანი	გრიგოლი	80
ორბელიანი	დიმიტრი ზ.	80
ორბელიანი	დიმიტრი თ.	80
ორბელიანი	ვახტანგი	81
ორბელიანი	თამაზი	81

ორბელიანი	ივანე დ.	81
ორბელიანი	ივანე თ.	81
ორბელიანი	ივანე კ.	81
ორბელიანი	ივანე მ.	82
ორბელიანი	ილა	82
ორბელიანი	იოვანე	82
ორბელიანი	იოსები	82
ორბელიანი	მამუკა	82
ორბელიანი		83
ორჯონიკიძე	გივი	298
ორჯონიკიძე	სერგო	298
ოსაძე	მიხეილი	531
ოშერელი	თენგიზი	451

3

პაიჭაძე	გრიგოლი	589
პაპაშვილი	სულხანი	452
პაპინიანი	ბორისი	298
პეტროსიანი	სერგო	590
პოპკოვი	ვიტალი	298
პორფირიევი	ერლენი	298
პრავდინი	ვლადიმერი	590

ჟ

ჟვანია	ალეკო	452
ჟიჟილაშვილი	შალვა	299
ჟღენტი	ალექსანდრე	83
ჟღენტი	ბაგრატე	83
ჟღენტი	რამაზი	590

რ

რაზმაძე	ვახტანგი	590, 600
რაზმაძე	თენგიზი	452
რაზმაძე	ილა	299
რამიშვილი	ალექსანდრე	299, 461
რამიშვილი	ამბროსი	598, 609
რამიშვილი	ვაჟა	452, 590
რამიშვილი	ნოე	462, 535
რამიშვილი	სიმონი	299
რატიშვილი	დავითი	219
რატიშვილი	დიმიტრი	83
რატიშვილი	ზურაბი	83
რატიშვილი	ივანე	84
რატიშვილი	ნიკოლოზი	84
რაფაეა	აქესენტი	299, 467, 536, 610
რაფაეა	ივანე	591
რაპიმი	ალი	667
რაპიმი	მუჰამედი	667

რევაზიშვილი	გიორგი	
რიკაიოვი	იური	300
როინიშვილი	გივი	591
როინიშვილი	იოსები	219
როინიშვილი	ნიკოლოზი	84
რომანოვი	ალექსანდრე	84
რომანოვი	გიორგი	84
რომანოვი	სერგეი	85
როჟდესტვენსკი	სერაფიმე	300
როსტიაშვილი	სერგო	593, 610
როსტომაშვილი	მიხეილი	300
რუხაძე	ნიკოლოზი	300, 467

ს

სააკაძე	მიხეილი	85
სააკაშვილი	მიხეილი	612
საბანაძე	ემზარი	531
საგინაშვილი	ალექსანდრე	85
საგინაშვილი	დავითი	85
საგინაშვილი	დიმიტრი	85
საგინაშვილი	ივანე ბ.	86
საგინაშვილი	ივანე ვ.	86
საგინაშვილი	როსტომი	86
სავარსამიძე	ლევანი	86
სალარიძე	დავითი	531
სარაჯიშვილი	ვასილი	86
სარქისოვი	გიორგი	300
საჯაია	ალექსი	301
საჯაია	ნუგზარი	452
სერიოდკინი	გერმანე	523
სიღამონიძე	თეიმურაზი	523
სილაგაძე	ისიდორე	301
სიმონიანი	რაირი	301
სლანოვი	ლევონიდე	301
სლიუხარევი	სიდორი	301
სოგორაშვილი	გიორგი	524
სოლალაშვილი	სიმონი	87
სოხაძე	დავითი	453
სტალინი	იოსები	253, 302, 358
სტალინი	ვასილი	302, 403
სტურუა	გიორგი	597, 608
სულავა	თამაზი	531
სულაქველიძე	ვიქტორი	302
სუმაროკოვი	ლევნი	302
სუმბათაშვილი	გრიგოლი	220
სუმბათაშვილი	დავითი	87
სუმბათაშვილი	მიხეილი	87
სურმაეა	ჯუმბერი	532
სუშლინიკოვი	ბორისი	111
სუხიაშვილი	კონსტანტინე	302

ყურა შვილი	გიორგი	306
ყურა შვილი	გუჯარი	445
ყურა შვილი	ვახტანგი	593, 610
ყუფარაძე	გიორგი	306

შ

შადურის	ვარლამი	524
შაიშმელაშვილი	ივანე	306
შალიკაშვილი	ანტონი	95
შალიკაშვილი	იაკობი	95
შალიკაშვილი	ივანე	95
შალიკაშვილი	მალხაზი	663
შალიკაშვილი	მიხეილი	95
შალიკაშვილი	ნიკოლოზი	95
შალიკაშვილი	პავლე	96
შალიკაშვილი	სიმონი	96
შანშაშვილი	დიმიტრი	307
შანშაშვილი	ნიკოლოზი	96
შარაშენიძე	ვიქტორი	593, 611
შარაშენიძე	ლევანი	307, 461, 463
შარია	პეტრე	307
შარტავა	ჟიული	455
შატილოვი	პავლე	96
შაქარ-თაშა		665
შევარდნაძე	ედუარდი	464, 524, 538
შეიკინი	ვლადიმერი	672
შელია	გიორგი	525
შელია	მანუჩარი	307
შერვაშიძე	გიორგი დ.	96
შერვაშიძე	გიორგი ს.	455, 541
შერვაშიძე	გიორგი ქ.	97
შერვაშიძე	გრიგოლ ა.	97
შერვაშიძე	მიხეილი	97
შერვაშიძე	პროკოფი	97
შერვაშიძე-ჩაჩბა	სულეიმანი	665
შველიძე	ჯიმშერი	455
შირაშვილი	პანტელეიმონი	307
შიხლინსკი	ალი	97
შნეიდერი	ბორისი	308
შონია	ვლადიმერი	593, 599
შოშიაშვილი	თენგიზი	533
შოშიაშვილი	ნუგზარი	594
შუბითიძე	ზაზა	456
შუბლაძე	თენგიზი	456
შუშანაშვილი	ალექსანდრე	594, 602, 611

ჩ

ჩაგელიშვილი	შალვა	308
ჩანჩიბაძე	პორფირე	308, 397

ჩაჩიბაია	ზურაბი	
ჩერნოუსოვი-მამულა	ვლადიმერი	
ჩეროკოვი	ვიქტორი	309
ჩერქეზიშვილი		98
ჩერქეზიშვილი	ნიკოლოზი	98
ჩეჩელაშვილი	გიორგი (გია)	533
ჩიგოგიძე	გიორგი	309
ჩიგოგიძე	ნიკოლოზი	309
ჩივაძე	დავითი	98
ჩივაძე	კონსტანტინე	98
ჩიტლოვი	დიმიტრი	594
ჩიკიძე	როსტომი	98
ჩინჩარაძე (ჯინჭარაძე)	მიხეილი	309
ჩიქვანი	ბესარიონი	99
ჩიქვანი	ვლადიმერი	456, 541
ჩიქვანი	ნიკოლოზი	99
ჩიქვანი	სამსონი	309
ჩიხრაძე	ოთარი	456
ჩოლოყაშვილი	ბიძინა	99
ჩოლოყაშვილი	გრიგოლი	99
ჩოლოყაშვილი	ილია	99
ჩოლოყაშვილი	ლევანი	100
ჩრდილელი	მიხეილი	100
ჩხაიძე	ზურაბი	533
ჩხეიძე	ალექსანდრე	221, 670
ჩხეიძე	დავითი	100
ჩხეიძე	ვალერი	456, 473
ჩხეიძე	მიხეილი	100
ჩხოტუა	ზურაბი	100
ჩხოტუა (ჭყონია)	ნიკოლოზი	663
ჩხეტანი	ათანასე	609
ჩხეტანი	ქრისტეფორე	222
ჩხოზაძე	პეტრე	310

ც

ცანავა (ჯანჯლავა)	ლავრენტი	310
ცინცაძე	კონსტანტინე	465
ცინცქილაძე	მემედი	525
ციციშვილი	გიორგი ვ.	101
ციციშვილი	გიორგი	101
ციციშვილი	ივანე დავ.	101
ციციშვილი	ივანე დიშ.	101
ციციშვილი	ივანე ნიკ.	222
ციციშვილი	მიხეილი	101
ციციშვილი	ნიკოლოზი	102
ციციშვილი	პავლე	102
ცქიტიშვილი	ავთანდილი	457

ძ

ძაბახიძე	ვალერიანი	310
----------	-----------	-----

დაგანია	გვი	594
ძებაშვილი	ბორისი	310
ძლიერიშვილი	ალექსანდრე	525

ნ

წერეთელი	ლიმიტრი	102
წერეთელი	ზურაბი	102
წერეთელი	ნესტორი	102
წერეთელი	როსტომი	222
წერეთელი	შალვა	310, 472
წითლიძე	გიორგი	103
წიკლაური	ვალერიანი	103
წინწკალაძე	შაქრო	533
წულუკიძე	ალექსანდრე	103
წულუკიძე	გიორგი	103, 222
წულუკიძე	ვარდენი	103, 222, 471
წულუკიძე	ილია	534

ჭ

ჭავჭავაძე	ალექსანდრე გ.	104
ჭავჭავაძე	არჩილი	104
ჭავჭავაძე	გარსევანი	104
ჭავჭავაძე	დავითი	104
ჭავჭავაძე	იასონი	104
ჭავჭავაძე	ივანე	105
ჭავჭავაძე	ზაქარია	105
ჭავჭავაძე	მიხეილი	105
ჭავჭავაძე	ნიკოლოზ ზ.	105
ჭავჭავაძე	ნიკოლოზ მ.	105
ჭავჭავაძე	სპირიდონ ი.	106
ჭავჭავაძე	სპირიდონ მ.	106, 223
ჭანკოტაძე	დევნი	457
ჭანკოტაძე	შალვა	311
ჭანტურია	ლადო	612
ჭელიძე	ვანო	541
ჭილაშვილი	ანტონი	106
ჭილაშვილი	ბორისი	106
ჭილაშვილი	ვარლამი	594
ჭილაშვილი	კონსტანტინე	106
ჭილაშვილი	სერგი	107
ჭიჭინაძე	კონსტანტინე	107
ჭიჭინაძე	ნიკოლოზი	463
ჭოჭუა	ემზარი	457
ჭუმბურიძე	თამაზი	595
ჭუმბურიძე	ჯემალი	457
ჭყონია	კონსტანტინე	107

ხ

ხაბულიანი	დილარი	539
-----------	--------	-----

ხაბურძანია	ვალერი	
ხაზალია	ზიბერტი	
ხალვაში	ენვერი	
ხაქალია	ზურაბი	534
ხარაზია	ხასანი	311
ხარებოვი	ალექსი	311
ხარებოვი	ზელიშხანი	311
ხარიტონაშვილი	ირაკლი	311
ხატიშვილი	ოთარი	312, 468
ხაჩატუროვი	იური	675
ხაჩიშვილი	თემურაზი	534, 540
ხახანიანი	გრიგოლი	312
ხევსურიანი	თემური	458
ხერხეულიძე	ბეჟანი	107
ხერხეულიძე	ზაქარია	107
ხეცურიანი	ჯონი	595, 611
ხითარიშვილი	ტარიელი	458
ხიმშიაშვილი	აჰმედი	665
ხიმშიაშვილი	გიორგი	108
ხიმშიაშვილი	კონსტანტინე	108
ხიმშიაშვილი	სელიმი	666
ხიმშიაშვილი	შერიფ-ბეგი	108
ხმალაძე	სიმონი	525
ხოჯამინასოვი	თარხანი	108
ხუბულუერი	ვლადიმერი	312
ხუჭაძე	გოდერძი	595

ჯ

ჯავახიშვილი	ალექსანდრე	458
ჯავახიშვილი	ივანე	108
ჯავახიშვილი	სპირიდონი	109
ჯავახიშვილი	ფილოპე	109
ჯავრიშვილი	ილია	109
ჯავრიშვილი	სოლომონი	109
ჯავრიშვილი	ტარიელი	109
ჯაიანი	ანზორი	312
ჯაიანი	ილია	110
ჯამბურია	ელგუჯა	534
ჯანაშია	ჯემალი	458
ჯანელიძე	იუსტინე	312
ჯანყარაშვილი	ვაჟა	595
ჯანჭლავა	ვლადიმერი	313, 400, 538
ჯანჭლავა	სარდიონი	595
ჯაფარიძე	თედო	458
ჯაფარიძე	ივანე	223
ჯაფარიძე	როსტომი	596
ჯაყელი	აჰმედი	666
ჯაყელი	ისაყ II	666
ჯაყელი	იუსუფი	666
ჯაყელი	შერიფი	666

ჯაყელი	ჰასანი	666	ჯომარაძე	თომა	
ჯახუა	კირილე	313	ჯომარაძე	მიხეილი	
ჯიბლაძე	ოთარი	596	ჯორბენაძე	გივი	313
ჯინჭარაძე	გიორგი	313	ჯორჯაძე	ესტატე	110
ჯიოევი	კონსტანტინე	313	ჯორჯაძე	იოსები	110
ჯიქია	გივი	596, 603	ჯორჯაძე	ირაკლი	314, 406
ჯიჯიხია	არტემი	223	ჯულელი	ვალეკო	223

ვიღუვას დაიბნელებიან
 ალგეთს ლუკუები მგლისანი,
 ისე აბ ამთყელებიან
 ჯაუბი აბ სქამთნ მფტისანი

მეხაბ ბეხძენიშვილი
 „კილევას დაიბნელებიან!“
 არქ. მ. ბაქრაძე, ბრინჯაო, 1975,
 მარნეული

ა	აბაშიძე აბულაძე აგალიშვილი ალექსიძე არუთინოვი ასინმოვანი (თულაშვილი) პავლე	ზურაბი თენგიზი დავითი გიორგი (გოგი) ტიგრანი პავლე	730თ 730გ 730ო 730მ 730ო 730ო
ბ	ბარაბაძე ბარათაშვილი ბარათაშვილი ბიწაძე	თამაზი კახაბერი ბადრი	730ნ 730ო 730ო 582, 603, 730კ
გ	გელაშვილი გოგაშვილი გოგია	ვარლამი (ვაჟა) გიორგი ომარი	730ე 730ზ 730ზ
დ	დადიანი დავითაია დემეტრაშვილი დონაური	ნიკოლოზი პაატა ავთანდილი პეტრე ალ.	730ო 730ე 730თ 730ო
ე	ეზუგბაია	ზურაბი	730ბ
ვ	ზარიძე	ჯიმი	730ლ
თ	თარხან-მოურავი იორამი თათუნაშვილი თუმანიშვილი თურმანიძე	იორამი გოგი მურადი	730ო 730კ 730ო 730მ
ი	იმერლიშვილი იშაძე ირემაძე	ირინა ვლადიმერი (ვოვა) გიგლა (ზურაბი)	730ბ 730ა 445, 730კ
კ	კალაშნიკოვი კაპანაძე კეკელიძე კერესელიძე კონცელიძე კოტეტიშვილი კუპატაძე	კონსტანტინე ვანტანგი დავითი დავითი რესანი ირაკლი შალვა	730ო 730ლ 730მ 730ო 730ე 730გ 730ა
ლ	ლევაშოვი ლექავა	ვლადიმერი დიმიტრი	730ო 730ა
მ	მაისურაძე მარგიანი მსხვილიძე მჭედლიშვილი	ლევანი ანზორი ზურაბი ალექსანდრე	730ე 730მ 589, 730ნ 730დ
ნ	ნაცვლიშვილი ნაცვლიშვილი	იოსები ლაშა	730ო 730გ
პ	პაპუნაშვილი პაჭკორია	ფარსადანი ზაური	730ო 730თ
ჟ	ჟღენტა	შალვა	730ლ
რ	რევაზიშვილი რუსაძე	გიორგი ზაზა	591, 730ლ 730დ
ს	სალია სალუქვაძე სუმბათაშვილი	კორნელი ამირანი	730მ 730ზ 730ო
უ	ულრელიძე	გელა	730ა
ფ	ფაფიაშვილი	შოთა	730ვ
ქ	ქარქაშაძე ქველიძე ქორქაშვილი ქუთათელაძე	გურამი ოთარი მიხეილი სამსონი (სოსო)	532, 730ზ 730ნ 730ო 730დ
ყ	ყურაშვილი	გიორგი (გია)	730ე
შ	შამათაია შარმანაშვილი შერვაშიძე შურლაია	ამირანი თენგიზი გიორგი მერაბი	730ვ 730თ 455, 541, 730კ 730ზ
ჩ	ჩიგოგიძე ჩიხლაძე	მირონი დავითი	730ე 730ნ
ც	ცინცაძე	აკაკი	730ლ
წ	წკრიალაშვილი	გიორგი	730ბ
ჭ	ჭიჭინაძე	მიხეილი	730ო
ხ	ხაბურძანია ხმალაძე	ვალერი რამაზი	457, 470, 730გ 730ვ
ჯ	ჯაბაური ჯახტაშვილი ჯიქურაული ჯიჯავაძე	რამაზი პაატა ივანე (ჯემალი) ნოდარი	730დ 730ნ 730თ 730დ

საქართველოს კრედიტის
ბანკარგულებით მიწიჭებული
უმაღლესი სამხედრო და სპეციალური

საქართველო
სამხედრო ძა

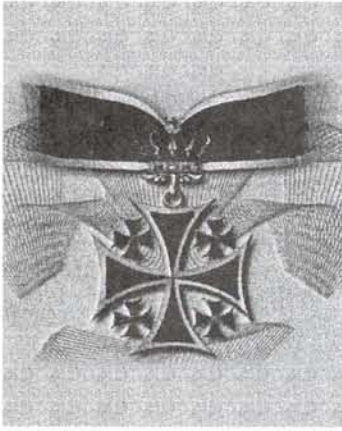
1991

წოდებები (დასაწყისი იხ. გვ. 474, 543, 613)

2005

წოდების მიწიჭების თარიღი	უმაღლესი სამხედრო ან სპეციალური წოდება	გვარი, სახელი
2002 04.10	იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი	აბაშიძე ჯურაბი
2002 04.10	იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი	დემეტრაშვილი ავთანდილი
2002 04.10	იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი	შარბანაშვილი თენგიზი
2003 21.02	პოლიციის გენერალ - მაიორი	ბეზია ორდო
2003 21.02	პოლიციის გენერალ - მაიორი	კოპაძე შოთა
2003 21.02	პოლიციის გენერალ - მაიორი	შუბლაძე თენგიზი
2003 05.03	ბრიგადის გენერალი	იშნაძე ვლადიმერი
2003 05.03	ბრიგადის გენერალი	კუკატაძე შალვა
2003 05.03	ბრიგადის გენერალი	ღუშავა დიმიტრი
2003 05.03	ბრიგადის გენერალი	მჭედლიშვილი აღმესანდრო
2003 05.03	ბრიგადის გენერალი	უღრელიძე გელა
2003 17.03	იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი	პაჭკორია ჯაური
2003 20.03	ბრიგადის გენერალი	ახულაძე თენგიზი
2003 21.03	იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი	მუშუგაია ჯურაბი
2003 21.03	იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი	იმერლიშვილი ირინა
2003 21.03	იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი	ჯგერიალაშვილი გიორგი
2003 19.05	იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი	ღავითია კაატა
2003 19.05	სახელმ. დაცვის გენერალ - ლეიტენანტი	პაპაშვილი სულხანო
2003 19.05	პოლიციის გენერალ - მაიორი	ყურაშვილი გიორგი (გია)
2003 25.05	გენერალ - მაიორი	კოტეტიშვილი ირაკლი
2003 25.05	პოლიციის გენერალ - მაიორი	მაისურაძე ლევანო
2003 25.05	გენერალ - მაიორი	ნაცვლიშვილი ლაშა
2003 25.05	გენერალ - ლეიტენანტი	საბურაძენია ვალერი
2003 25.05	გენერალ - მაიორი	ჯაბაური რამაზი
2003 25.05	გენერალ - მაიორი	ჯიჯავაძე ნოდარი
2003 29.05	იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი	გელაშვილი ვარლამი (ვაჟა)
2003 29.05	იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი	კონდელიძე რუსანო
2003 29.05	ბრიგადის გენერალი	რუსაძე ჯაზა

2003	29.05	იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი	ფაფიაშვილი შოთა
2003	29.05	ბრიგადის ბენერალი	ქუთათელაძე სამსონი (სონო)
2003	29.05	იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი	შაპათაძა ამირანი
2003	29.05	ბრიგადის ბენერალი	ჩიბოგიძე მირონი
2003	29.05	იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი	ხვალაძე რამაზი
2003	19.06	ბრიგადის ბენერალი	სალუქვაძე ამირანი
2003	22.07	ვიცე - აღმირალი	ირემაძე გიგლა (ჭურაბი)
2003	21.08	ბრიგადის ბენერალი	გომავშილი გიორგი
2003	27.08	იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი	მარგიანი ანჟორო
2003	29.09	ბრიგადის ბენერალი	შურღია მერაბი
2003	10.10	პოლიციის ბენერალ - ლეიტენანტი	ქარქაშაძე გურამი
2003	14.10	პოლიციის ბენერალ - მაიორი	გომია ომარი
2003	14.10	პოლიციის ბენერალ - მაიორი	ჯიქურაული ივანე (ჯემალი)
2003	30.11	პოლიციის ბენერალ - მაიორი	თათუსაშვილი გოგი
2003	06.12	შ/ჯ ბენერალ - ლეიტენანტი	შერვაშიძე გიორგი
2003	07.12	შ/ჯ ბენერალ - მაიორი	თათუსაშვილი გოგი
2003	23.12	იუსტიციის ბენერალ - მაიორი	ჯახუტაშვილი კაატა
2003	29.12	ბენერალ - მაიორი	ალექსიძე გიორგი (გოგი)
2003	29.12	ბენერალ - მაიორი	ჩიხლაძე დავითი
2004	22.01	იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი	ბარაბაძე თამაზი
2004	22.01	იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი	ბარათაშვილი კახაპერი
2004	22.01	იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი	კერესელიძე დავითი
2004	30.01	პოლიციის ბენერალ - მაიორი	კეკუა დავითი
2004	22.06	ბენერალ - მაიორი	ქველიძე ოთარი
2004	12.07	ბენერალ - მაიორი	ცინცაძე აკაკი
2004	21.08	აღმირალი	ირემაძე გიგლა (ჭურაბი)
2004	23.08	პოლიციის ბენერალ - მაიორი	რევაზიშვილი გიორგი
2004	24.08	ბრიგადის ბენერალი	კაკანაძე ვახტანგი
2004	25.10	შ/ჯ ბენერალ - ლეიტენანტი	თათუსაშვილი გოგი
2004	15.12	ბენერალ - მაიორი	რევაზიშვილი გიორგი
2005	16.02	ბენერალ - მაიორი	ფლენტი შალვა
2005	17.02	პოლიციის ბენერალ - მაიორი	მარგიანი ანჟორო
2005	18.03	ბრიგადის ბენერალი	სალია კორნელი
2005	27.04	ბრიგადის ბენერალი	ჯარიძე ჯიმი
2005	26.05	ბენერალ - ლეიტენანტი	ბიჭაძე ბადრი
2005	03.06	პოლიციის ბენერალ - მაიორი	მხვილიძე ჯურაბი
2005	22.06	ბენერალ - მაიორი	თურმანიძე გურადი

ეროვნული გმირის ორდენი

საქართველოს ახალი ორდენები (იხ. გვ. 657)

2004 24.06 საქართველოს კარლამუნტმა დააწესა ორი ახალი სახელმწიფო ჯილდო: **ეროვნული გმირის ორდენი** (პირველად დაჯილდოვდა სოსუში დაღუპული ლეგენდარული ჟიული შარტავა, *ჯილდო გადაეცა მის ოჯახს 2004 27.09*) და **წმინდა გიორგის სახელობის გამარჯვების ორდენი** (პირველად დაჯილდოვდა *აშშ-ის პრეზიდენტი ჯორჯ ბუში 2005 10.05, მისი თბილისში ყოფნისას*)

წმინდა გიორგის სახელობის გამარჯვების ორდენი

პასტანო გორგასლის ორდენის სრული კავალრები: 1994 - 2005

(იხ. გვ. 659)

- ლანჩავა გელა** - 1994 25.05
- ღუმბაძე თამაზი** - 1998 20.12
- თავაძე რობერტი** - 2000 24.06
- კობალაძე კობა** - 2002 01.12
- ჯეგაძე ჭუმბურიძე** - 2003 04.01
- ჯონი ფირცხალაიშვილი** - 2003 02.11

ქართველი გენერლები - პასტანო გორგასლის ორდენის კავალრები (დასაწყისი იხ. გვ. 659)

I ხარისხი

აბაშიძე ასლანი 2001 03.11 ფირცხალაიშვილი ჯონი 2003 02.11

II ხარისხი

გოგია ომარი 2000 13.01
 კოტეტიშვილი ირაკლი 2002 09.08
 ჭუმბურიძე ჯეგაძე 2003 04.01
 კეშელაშვილი იური (სიკვილის შველე) 2003 10.01
 გენაძე ვლადიმერ 2003 20.01
 თუშური ზურაბი 2003 20.01
 შერვაშიძე გიორგი 2003 20.01
 ყვარელაშვილი გივი 2003 21.01
 ღუმბაძე რომანი 2003 19.05
 მარგიანი ანჟორი 2003 01.08
 გორგოძე შოთა 2003 01.10
 ბეროჯანაშვილი ჯოლბორდი 2003 18.11
 თათუნაშვილი გოგი 2004 26.04
 ჭოჭუა ემზარი 2004 03.06
 ბუსხრიძე ვლადიმერ 2004 05.06

III ხარისხი

ვახაგიძე გიორგი 1993 26.02
 ჭოჭუა ემზარი 1993 28.02
 მარგიანი ანჟორი 1993 08.04
 თათუნაშვილი გოგი 1993 21.09
 რუსაძე ზაზა 1994 16.12
 ქუთათელაძე სამსონი 1994 16.12
 ჯიქურაული ივ.(ჯეგაძე) 1997 23.12
 კეკუა დავითი 1999 01.11
 კაკანაძე პასტანო 2000 17.10
 მაისურაძე ლევანი 2001 02.06
 კვანტალიანი გივი (სიკვილ. შველე) 2003 20.01
 სულავა თამაზი 2003 24.05
 ლოგუნიძე გივი 2003 01.10
 ხალუშვაძე აპირანი 2004 11.10

2003-2005 წლებში გარდაცვლილი ქართველი გენერლები

იხ. მპ.	გვარი, სახელი, მამის სახელი	წოდება, მინიჭების თარიღი	დაბადებისა და გარდაცვალების თარიღი, ადგილი (დაგრძალების)	სიცოცხლის ხანგრძ.	
313	ჯორბენაძე გივი შალვას ძე	გენერალ - მაიორი: 1980 11.04	1925 11.02 ჩიბათი, ლანჩხუთი	2003 01.02 თბილისი, საბურთალო	78
593	ყურაშვილი ვახტანგ არსენის ძე	ოუსტიციის მე-3 კლ. სახელმწ. მრჩეველი: 1958 10.02	1918 25.12 ქუთაისი	2003 07.03 თბილისი, საბურთალო	85
298	ორჯონიკიძე გივი პავლეს ძე	გენერალ - მაიორი: 1985 08.05	1931 20.10 თბილისი	2003 08.03 მოსკოვი, სამხ. სასაფლ.	72
276	ბესტაევი იოსებ ზაქარიას ძე	გენერალ - მაიორი: 1974 08.05	1920 26.01 თბილისი	2003 13.03 თბილისი, მუხათგვერდი	83
445	კალანდაძე შურმან ვარლამის ძე	გენერალ - მაიორი: 1993 12.05	1941 29.01 თბილისი	2003 27.03 თბილისი, საბურთალო	62
443	ეპიტაშვილი თენგიზ ვასილის ძე	გენერალ - მაიორი: 1995 04.05	1935 30.08 თბილისი	2003 28.03 თბილისი, საბურთალო	68
439	აბაშიძე დიულა ვაჟას ძე	გენერალ - მაიორი: 1993 15.03	1941 26.08 თბილისი	2004 07.04 თბილისი, დიდიბი	63
460	თავაძე რობერტ გერონტის ძე	გენერალ - ლეიტენ.: 1979 16.02	1930 24.04 თბილისი	2004 16.04 თბილისი, საბურთალო	74
450	მუსერიძე ნოდარ თმარის ძე	გენერალ - მაიორი: 1995 24.05	1932 15.10 თბილისი	2004 10.06 თბილისი, საბურთალო	72
445	ირემაძე გიგლა (ზურაბ) აკაკის ძე	ადმირალი: 2004 21.08	1960 19.04 ლიხაური, ლანჩხუთი	2004 13.08 თბილისი, საბურთალო	44
450	ნადარეშივილი თამაზ ვლადიმერ. ძე	გენერალ - მაიორი: 1993 28.04	1954 19.07 გაგრა	2004 30.08 თბილისი, საბურთალო	50
532	ქარქაშაძე გურამ ვალერიანის ძე	გენერალ - ლეიტენ.: 2003 10.10	1946 26.02 ღვანკითი, თერჯოლა	2004 25.11 თბილისი, ძველი ვერა	58
312	ჯაიანი ანზორ გიორგის ძე	გენერალ - მაიორი: 1986 12.05	1934 09.09 ბათუმი	2005 05.10 თბილისი, საბურთალო	71

რუსეთის იმპერიის გენერლები საქართველოდან: 1700 - 1920

(1917-1920 წწ. გენერლის წოდებას ანიჭებდნენ რუსეთის დროებითი მთავრობა და თეთრი მოძრაობის სარდლობა)

ჩვენი თანამემამულეებისათვის მინიჭებული რუსეთის იმპერიის სამხედრო წოდებები

გენერალ-ფელდციხ-მაისტერი	გენერალ-ანშეფი	სრული გენერალი (ინფანტერიის, კავალერიის, არტილერიის, ინჟინერ-გენერალი)	გენერალ-ლეიტენანტი	ადმირალი	ვიცე-ადმირალი	გენერალ-პორუჩიკი	გენერალ-მაიორი	გენერალ-აუდიტორი	გენერალ-ინტენდანტი	ბრიგადირი	რაიამანს უზომას	წოდება
1	1	35	89	2	1	3	332	1	1	1	467	

28 ქართველი გენერალი ატარებდა გენერალ-ადიუტანტის საპატიო სამხედრო წოდებას

საქართველოდან პირველ მსოფლიო ომში მონაწილეობდა 108 გენერალი, მათ შორის 92 ქართველი

საბჭოთა საქართველოდან მეორე მსოფლიო ომში მონაწილეობდა 82 გენერალი და ადმირალი, მათ შორის 54 ქართველი

1917-1991 წლებში არსებული საბჭოთა უმაღლესი წოდებები მიენიჭათ 219 ჩვენს თანამემამულეს, მათ შორის 152 ქართველს, 28 სომეხს, 19 რუსს, 7-7 ებრაელს და ოსს, 2-2 აფხაზს და ბერძენს, 1-1 ბელორუსს და უკრაინელს

სსრკ მინისტრთა საბჭოს დადგენილებით ჩვენი თანამეგობრულნიშნის მინიჭებული უმაღლესი სახეადრო წოდებები: 1940-1991 წლები						
წოდება	1940 - 1945	1946 - 1952	1953 - 1964	1965 - 1982	1983 - 1991	სულ
საბჭოთა კავშირის გენერალისიმუსი	1	-	-	-	-	1
საბჭოთა კავშირის მარშალი	1	-	-	-	-	1
საბჭოთა კავშირის ფლოტის აღმირალი	-	-	1	-	-	1
საინჟინრო ჯარების მარშალი	-	-	-	1	-	1
არმიის გენერალი	1	-	-	-	-	1
გენერალ - კოლკოვნოი	4	-	-	2	-	6
აღმირალი	1	-	-	-	-	1
გენერალ - ლეიტენანტი	23	1	6	10	4	44
ვიცე - აღმირალი	-	1	1	-	-	2
გენერალ - მაიორი	39	8	20	38	9	114
კონტრ - აღმირალი	2	3	1	1	-	7
სულ	72	13	29	52	13	179

1991 საქართველოს არაფიდენტის განკარგულებით მინიჭებული უმაღლესი სახეადრო და საეციალური წოდებების სტატისტიკა (იხ. გვ. 474, 543, 613, 742 გ) **2005**

წოდება	1991-2005 წლები																სულ
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005		
არმიის გენერალი	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
სარდალი	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
გენერალ-კოლკოვნოი	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
გენერალ-ლეიტენანტი	-	-	3	1	-	3	2	2	4	1	1	1	2	1	1	22	
აღმირალი	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	
გენერალ-მაიორი	-	2	28	6	11	8	10	2	7	10	6	3	5	2	1	101	
ვიცე-აღმირალი	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	
კონტრ-აღმირალი	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
ბრიგადის გენერალი	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	1	2	22	
იუსტიციის გენერალ-მაიორი	-	-	1	1	1	-	-	1	-	2	1	1	1	-	-	9	
პოლიციის გენერალ-კოლკოვნოი	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
პოლიციის გენერალ-ლეიტენანტი	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	1	-	-	4	
პოლიციის გენერალ-მაიორი	-	3	7	4	4	3	5	3	6	5	3	6	8	2	2	61	
სახელმწ. დაცვის გენერალ-ლეიტენანტი	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	
სახელმწ. დაცვის გენერალ-მაიორი	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	4	
იუსტიციის მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	1	2	-	-	-	6	
იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი	-	2	1	7	-	-	2	1	2	2	7	6	11	3	-	44	
მინიჭების წოდებების რაოდენობა	1	15	41	20	16	17	19	9	20	20	19	20	44	11	7	279	

ავალიანი გ. - რუსი და ქართველი ხალხების საბრძოლო თანამეგობრობის ისტორიიდან, თბ., 1967

ანთელავა ი. - ქართველები 1812 წლის სამამულო ომში, თბ., 1984

ანთელავა ი. - საქართველოს ისტორია უძველესი დროიდან დღემდე, თბ., 1996

ანთელავა ი. - 1828-1829 წლების რუსეთ-თურქეთის ომი და საქართველო, სოხუმი, 1957

ასათიანი ლ. - რჩეული ნაწერები, ტ.1, თბ., 1958

ახვლედიანი ნ. - სამხრეთ საქართველოს განთავისუფლებისათვის ბრძოლა, ბათუმი, 1972

ბაბალაშვილი ივ. - საქართველო დიდი სამამულო ომის წლებში, თბ., 1975

ბალახაშვილი ი. - ქართველი მხედრები 1812 წლის სამამულო ომში, თბ., 1942

ბაქრაძე დ. - არქეოლოგიური მოგზაურობა გურიასა და აჭარაში, ბათუმი, 1987

ბენიძე ვ. - 1924 წლის აჯანყება საქართველოში, თბ., 1991

ბერძენიშვილი ნ. - საქართველოს ისტორიის საკითხები, თბ., 1965

ბურჭულაძე ე. - ყირიმის ომი და საქართველო, თბ., 1960

გელოვანი ნ. - საქ. სამხედრო ავიაციისა და სამხედრო-სახლავო ფლოტის ისტორიიდან (1918-1921), თბ., 1994

გოგიტიძე მ. - რუსეთის იმპერიის სამეფო არმიის ქართველი გენერლები, თბ., 1999

გოზალიშვილი გ. - 1832 წლის შეთქმულება, ტ. 1-3, თბ., 1975-76

გონიკაშვილი მ. - ბაგრატიონთა დასახლება და მოღვაწეობა რუსეთში, თბ., 1986

გრიბანოვი სტ. - სიმართლე ვასილ სტალინზე, თბ., 1997

გურული ვ. - ახალი ქართული სამხედრო ლოქტრინის ისტორიიდან, თბ., 1998

გურული ვ. - საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენა, თბ., 1998

დავითაშვილი მ. - ლესელიძე, თბ., 1976

დათუაშვილი ზ. - ტრაქტატი მეფე-მთავართა - ორასწლოვანი სევდა, თბ., 1961

დიუგე რ. - მოსკოვი და წამებულნი საქართველო, თბ., 1994

დოლიძე ლ. - გენერალისიმიუსი, მარშლები, გენერლები, ადმირალები-ჩვენი თანამემამულენი, თბ., 2000

დოლიძე ლ. - მხედართუფროსები საქართველოდან, თბ., 1986

დუმბაძე მ. - საქართველოს ისტორიის ნარკვევები, თბ., 1973

დუმბაძე მ. - გენერალი ივანე ანდრონიკაშვილი, თბ., 1943

ზაქარიაძე ა. - საქ. დემოკრ. რესპუბლიკა, 1917-1921 წწ., გაზ. "ლიტერატურული საქართველო" №№ 22-27, 1990

ზოიძე ვ. - ცხოვრების შინაარსი, ბათუმი, 1972

იოსელიანი ა. - საქართველოს ისტორიის ქრონიკები 18-19 ს., თბ., 1980

იოსელიანი ა. - საქართველო საბჭოთა კავშირში დიდ სამამულო ომში, თბ., 1958

ირემაძე ა. - ქართველები საბჭოთა არმიის სათავეებთან, ჟ. "მნათობი" №3, 1971

თევზაძე ვ. - ქართველი ოფიცრის ჩანაწერები, თბ., 1990

თოიძე ლ. - 25 თებერვლის შემდეგ, თბ., 1990

კარბელაშვილი პ. - ძველი საქართველო, ტფ., 1913

კარბელაშვილი პ. - მე-18 ს. საქართველოს ისტორიის ქრონიკები, თბ., 1950

კარსანიძე ვ. - პეტრე ბაგრატიონი, თბ., 1970

კვინიტაძე გ. - მოგონებანი, ტ. I-II, თბ., 1998

კვინიტაძე გ. - ჩემი პასუხი, თბ., 1990

კვიციანიშვილი მ. - მასალები ამერიკული დღიურიდან, თბ., 1991

კირთაძე ნ. - 1924 წლის აჯანყება საქართველოში, ქუთაისი, 1996

კუპატაძე ე. - გენერალი ვლადიმერ ნანეიშვილი, თბ., 1999

კუპატაძე ე. - გენერალი ჩანჩიბაძე, თბ., 1984

ლაბარტყავა ტ. - რევოლუციური მოძრაობა ჯარის ნაწილებში საქართველოში - 1917-1921, თბ., 1977

ლოლაძე დ. - თიული შარტავა: უკდავებაში, თბ., 1994

ლომაშვილი ვ. - ქართული ემიგრაციის ისტორიიდან, თბ., 1965

ლომოური თ. - პეტრე ბაგრატიონი, თბ., 1946

ლომოური თ. - ახალი ისტორია, თბ., 1941

ლომსაძე შ. - სამცხე-ჯავახეთი (XVIII საუკუნის შუალედიდან XIX საუკუნის შუალედამდე) თბ., 1975

მაზნიაშვილი გ. - მოგონებანი, ბათუმი, 1990

მაკალათია ს. - სამეგრელოს ისტორია და ეთნოგრაფია, თბ., 1941

მაკალათია ს. - სამეგრელო და სვანეთი, 1854-1861, ტფ., 1934

მაჭარაძე ვ. - მასალები XVIII ს. მე-2 ნახევრის რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობების ისტორიიდან, თბ., 1968

მახათაძე ნ. - ქართული კულტურის კერა პეტერბურგში, თბ., 1967

მეგრელიძე შ. - საქართველო აღმოსავლეთის ომებში, თბ., 1974

მეგრელიძე შ. - ჩვენი სახელოვანი სამხედრო წინაპრები, თბ., 1979

მეუნარგია ი. - სამეგრელოს სამთავროს უკანასკნელი პერიოდი და დავით დადიანი, თბ., 1939

ნადარეიშვილი გ. - საქართველოს სამართლის ისტორიის ნარკვევები, თბ., 1971

ნოზაძე ვ. და სხ. - ლტოლვილთა საძვალენი, პარიზი, 1971

ორბელიანი გრ. - წერილები, ტ. I-II, თბ., 1936

პატოლიჩვი ნ. - გამოცდა სიმწიფისა, თბ., 1979

ჟვანია ვ. - ქართველი იურისტები, თბ., 1961

ჟორდანიას ო. - ისტორიკოსი სიმონ ქსაძე, თბ., 2001

რამიშვილი ა. - ჩვენი შეცდომები, 1918-1921, თბ., 2000

რუხაძე ა. - ქართველები 1812 წლის სამამულო ომში, თბ., 1942

რცხილაძე ვ. - ქართველები გერმანული დროშის ქვეშ მორე მსოფლიო ომში, თბ., 1994

საითიძე გ. - სწამდა სამშობლოს აღორძინება, თბ., 1997

საითიძე გ. - გენერალი გიორგი კვინიტაძე, თბ., 1998

სანიკიძე ლ. - დედა ისტორია, თბ., 1996

სიხარულიძე ი. - გენერალი ასლან აბაშიძე, თბ., 1994

სურგულაძე ა. - რუსეთი მე-19 ს. პირველ ნახევარში, თბ., 1963

სურგულაძე ა. - ნარკვევები რევოლუციური მოძრაობის ისტორიიდან საქართველოში, თბ., 1954

სურგულაძე აბ. - ქართული ლეგიონი თურქეთში, ბათუმი, 1994

ტატიშვილი ი. - მარშალი არჩილ გელოვანი, თბ., 1983

ტატიშვილი ი. - გენერალური ავიაკონსტრუქტორი გიორგი ბერიაშვილი, თბ., 1989

ტატიშვილი ვ. - ქართველები მოსკოვში, თბ., 1969

ურუშაძე ლ. - გენერალი ალექსანდრე ჩხვიძე, გაზ. "თავისუფალი საქართველო", თბ., 1991

ქარქაშაძე ნ. - სტალინი, თბ., 2000

ქორთუა ნ. - ამიერკავკასია რუსეთ-ირანის 1826-1828 წლების ომში, თბ., 1978

ყიფიანი თ. - წიგნი ღირსებისა, თბ., 2000

ყურაშვილი გ. - საქართველოს ერთგული შვილები, თბ., 1965

შადური ვ. - ალექსანდრე ყაზბეგის საგვარეულო, თბ., 1985

შამათავა პ. - ქართული მხედრული ფენომენი, თბ., 1997

შარაძე გ. - ილია ჭავჭავაძე, ცხოვრება და მოღვაწეობა, ტ.1-2, თბ., 1987-1989

შარაძე გ. - მემედ აბაშიძე. თბილისი-ბათუმი, თბ., 1995

შარაძე გ. - უცხოეთის ცის ქვეშ, ტ. I-III, თბ., 1993

შუშანაშვილი ა. - საქართველოს სახელმწიფოსა და სამართლის საფუძვლები, თბ., 1998

ჩიქოვანი ი. - თავადი ჭავჭავაძეები, თბ., 2002

ჩოლოყაშვილი ქ. - კრებული, თბ., 1989

ჩხარტიშვილი ს. - სერგო ორჯონიკიძე, თბ., 1956

ჩუბინიძე ვ. - მოგონება 1905-21, პარიზი, 1938

წოწელია ვ. - ქართველი კავკასიელები: ბორის და სიმონ ქსაძეები, თბ., 1992

ჭიჭინაძე ხ. - რუსეთის მამულიშვილების ომი 1812 წ., თბ., 1912

ჭიჭინაძე ხ. - ოსმალეთში მცხოვრები ქართული მამამდიანი ფაშები, თბ., 1912

ხეიჩია პ. - საქართველოს საბჭოთა მილიციის ისტორიის ნარკვევები, ტ. 1-3, თბ., 1971, 1981, 1982

ჯავახიშვილი ნ. - ქართული ფაღვრისტიკა, თბ., 1995

ჯავახიშვილი ნ. - ქართველი მხედრები პოლონეთის დროშის ქვეშ, თბ., 1998

ჯავახიშვილი ივ. - საქართველოს ისტორიის ნარკვევები, ტ.1-5, თბ., 19

ჯავახიშვილი ივ. - ქართული სამართლის ისტორია, თბ., 1971

ჯიღისი მ. - საუბრები სტალინთან, თბ., 1991

ჯოლოგუა თ. - ტფილისის კერძო ბიბლიოთეკა, თბ., 1997

ჯორჯაძე ირ. - ნარკვევები საქართველოს სამხედრო ხელოვნების ისტორიიდან, თბ., 1990

Авалов З. - Присоединение Грузии к России, СПб., 1901

Амилахвари Г. - Записки, Тфл., 1909

Антелава И. - Очерки по истории Абхазии 17-18 веков, Сухуми, 1949

Анчабадзе З. - Очерки истории Абхазской АССР. Сухуми, 1960

Архипов В. - Всех родов оружия солдаты, М., 1976

Базиянц А. - По портретной галерее Лазаревых и Абамелек-Лазаревых, Ереван, 1996

Бичикашвили И. - Генеология Багратионов, Тб., 1995

Белявский Н. - Утверждение русского владычества на Кавказе, т. 1-12, СПб., 1901-1909

Бен Ю. - Щит надежный-меч острый, Тб., 1985

Берия С. - Мой отец-Лаврентий Берия, М., 1997

Бектабеков А. - Воспоминания о боевой службе сапёр на Кавказе и в Азиатской Турции, Тфл., 1874

Бескровный Л. - Русское военное искусство XIX в. М., 1974

Бестужев Н. - Крымская война, М., 1956

Бобровский П. - История 13 лейб-гренадерского Эриванского полка, СПб., 1892

- Брешко-Брешковский Н. - Дикая дивизия, Екатеринбург, 1994
- Брусилов А. - Мои воспоминания, М., 1983
- Бушков А. - Россия, которой не было. М., 1997
- Васильевич С. - Титулованные роды Российской империи, СПб., 1910
- Вишневов А. - Кавказ и Кавказские войны, СПб., 1874
- Волконский П. - История грузинской пешей дружины, Тфл., 1884
- Гизетти А. - Сборник сведений о георгиевских кавалерах-грузин, Тфл., 1901
- Гизетти А. - Сборник сведений о потерях Кавказских войск 1801-1885, Тфл., 1901
- Гизетти А. - Хроника Кавказских войн, в 2-х частях, Тфл., 1896
- Говоров Я. - Последние дни кн. Петра Ивановича Багратиони, СПб., 1815
- Гогитидзе М. - Грузинский генералитет, Киев, 2001
- Голицын А. - Сопротивление большевизму, М., 2001
- Горгидзе М. - Грузины в Петербурге, Тб., 1976
- Городецкий Е. - Рождение Советского государства, Лен-д., 1965
- Дзидзария Г. - Формирование дореволюционной Абхазской интеллигенции, Сухуми, 1979
- Долидзе Л. - Генералами не рождаются, Тб., 1993
- Дорба И. - Белые тени, М., 1981
- Дубровин Н. - Георгий XII последний царь Грузии и присоединение ее к России, СПб., 1990
- Дубровин Н. - Кавказская война, СПб., 1896
- Дубровин Н. - Закавказье от 1803-1806 гг., СПб., 1903
- Дубровин Н. - История войн и владычества русских на Кавказе, т. 1-6, СПб., 1871-1887
- Дубровин Н. - История Крымской войны, т. 1-2, СПб., 1908-13
- Думин С., Чиковани Ю. - Дворянские роды российской империи, т. 3,4, М., 1996-1998
- Дюма А. - Кавказ, Тб., 1988
- Захарин Н. - Кавказ и его герои, кн. I, СПб., 1902
- Зиссерман А. - История 80-го пехотного кабардинского полка, СПб., 1879
- Зиссерман А. - Двадцать пять лет на Кавказе, т. 1-2, СПб., 1879-1880
- Ибрагимбеги Х. - Кавказ в Крымской войне 1853-1856 гг., М., 1971
- Игнатович - Боевая летопись 82-го пехотного дагестанского полка, Тфл., 1897
- Казарян А. - Война, люди, судьбы, т. 1-4, Ереван, 1975-1977
- Казбек Г. - Военная история Грузинского гренадерского полка, Тфл., 1865
- Казбек Г. - Курицы в Чечне и Дегестане, Тфл., 1871
- Каландадзе Ц. - Участие Грузии в культурной и общественной жизни России в первой половине XIX в., т.1 Тб., 1979
- Карбелашвили А. - Генерал Чилиев, ж. "Литературная Грузия" №12, 1985
- Карпов В. - Генералиссимус, т. 1-2, М., 2002
- Кикодзе Л. - Фотография на память, газ. "Свободная Грузия", 23.02 1994
- Кишмишев С. - Война в Турецкой Армении 1877-78, СПб., 1884
- Ковалевский П. - Завоевание Кавказа Россией, СПб., 1902
- Корсун Н. - Первая мировая война на Кавказском фронте, М., 1946
- Куманев Г. - Рядом со Сталиным, Смоленск, 2001
- Логинов В. - Тени Сталина, М., 2000
- Макаев И. - Историческая записка 1-пешей Гурийской дружины в войну 1877-1878 гг., Тфл., 1913
- Маринов А. - Негасимый огонь, М., 1984
- Махлаук - Боевая жизнь 14-го Гренадерского грузинского полка, Тфл., 1898
- Махлаук - Грузины в Закавказье, Тфл., 1900
- Мегрелидзе Ш. - Закавказье в русско-турецкой войне 1877-1878 гг., Тб., 1972
- Миткевич В., Кондратенко Р. - Его жизнь и боевая деятельность, СПб, 1908
- Моллер Э. - История 13-го лейб-гренадерского Эриванского полка за 250 лет, СПб., 1895
- Москаль Е. - Маршал-созидатель, М., 1998
- Натиев Д. - Елисаветпольцы, Тфл., 1913
- Островский А. - Кто стоял за спиной Сталина, СПб., 2002
- Пайчадзе Г. - Русско-грузинские политические отношения в I половине XVIII века, Тб., 1979
- Паренсов П. - Из прошлого, СПб., 1901
- Пирцхалаишвили А. - Имеретия и Гурия в период 1804-1840 гг., Тб., 1942
- Португальский Р. - Верховные Главнокомандующие Отечества, М., 2001
- Потто В. - История 44-го драгунского Нижегородского его Императорского Величества полка, т. 1-11, СПб., 1892-1908
- Потто В. - История 13-го лейб-гренадерского Эриванского его Императорского Величества полка, СПб., 1898
- Потто В. - Кавказский военный округ, Штаб... т. 1-12, СПб., 1898-1901

Потто В. - Кавказская война в отдельных очерках, эпизодах, легендах и биографиях. 2 изд., т. 1-5, СПб., 1885-89
 Потто В. - Фамилия Бучкиевых в столетнем служении России, Тфл., 1901
 Потто В. - Описание картин и биографические очерки к портретам военно-исторического музея, СПб., 1903
 Потто В. - Памяти старых кавказцев, СПб., 1897
 Рубин Н. - Лаврентий Берия: миф и реальность, М., 1998
 Сталинский Е. - Юбилейный сборник к 100-летию присоединения Грузии к России, Тфл., 1901
 Скворцов-Степанов Н. - Порт-Артур, М., 1987
 Соловьев Б. - Василий Сталин, Смоленск, 2000
 Соловьев Б., Суходеев В. - Полководец Сталин, М., 1999
 Судоплатов П. - Разведка и Кремль, М., 1997
 Судоплатов П. - Спецоперации, М., 1999
 Тарсаидзе Н. - Сведения о грузинах в России, Тб., 1983
 Тарсаидзе Н. - Материалы по истории переселения грузин в Россию в первой половине XVII в. Тб., 1964
 Туманов Г. - Характеристики и воспоминания, Тфл., 1899
 Туманов Г. - Словарь кавказских деятелей, Тфл., 1900
 Фадеев А. - Россия и Кавказ первой трети XIX в., М., 1950
 Фадеев Р. - 60 лет Кавказской войны, СПб., 1889
 Харазия Х. - Дорогами мужества, М., 1984
 Хаханов А. - Очерки по истории, Тб., 1985
 Хаханов А. - Грузинские дворянские акты и родословные, М., 1893
 Шабанов Д. - Описание боевой жизни в минувшую войну 1877-78 гг., Тфл., 1881
 Шейнис В. - Памяти С.С. Гирголава, ж. "Вестник хирургии" №8, М., 1957
 Чилачава Р. - Сын Лаврентия Берия рассказывает, Киев, 1992
 Чилая С. - Потомки, М., 1976
 Чиабров Д. - Война и Грузины, Петроград, 1915
 Читлов Д. - Цалкинцы-дети Грузии, Тб., 1992
 Эггерст Г. - Кавказско-персидский театр, Тфл., 1908
 Эйдельман Н. - Грань веков, М., 1982
 Эсадзе Б. - Краткое описание Кавказского военно-исторического музея, Тфл., 1899
 Эсадзе Б. - Памяти скончавшегося командующего Кавказской кавалерийской дивизии генерал-майора князя Арчила Гулбаатовича Чавчавадзе, Тфл., 1902
 Эсадзе Б. - Боевые подвиги Кавказской армии, Тфл., 1908
 Эсадзе Б. - Первый генерал-фельдцейхмейстер русской артиллерии при Петре Великом-Царевич Имеретинский Александр Арчилович, СПб., 1913
 Эсадзе Б., Эсадзе С. - Тверские драгуны на Кавказе. Восточная война 1854-56, Тфл., 1898
 Эсадзе Б. - Краткое описание Кавказского военно-исторического музея, Тфл., 1899
 Эсадзе Б. - Очерки сношений России с единоверной Грузией, Тфл., 1899
 Эсадзе Б. - Боевые подвиги Кавказских войск, Тфл., 1899
 Эсадзе Б. - Памяти генерал-лейтенанта М.К. Амиреджиби, Тфл., 1903
 Эсадзе Б. - Иван Малхазович Андроников, Тфл., 1913
 Эсадзе Б. - Генерал Багратион-Мухранский, Тфл., 1913
 Эсадзе Б. - Генерал Гуриели, Тфл., 1913
 Эсадзе Б. - Генерал Петр Багратион, Тфл., 1913
 Эсадзе Б. - Генерал Кавтарадзе, Тфл., 1913
 Эсадзе Б. - Генералы-братья Чавчавадзе, Тфл., 1913
 Эсадзе Б. - Летопись Грузии. К 300-летию Царствования дома Романовых. Юбилейный сборник, Тфл., 1913
 Эсадзе С. - Боевые подвиги Кавказской армии, Тфл., 1908
 Эсадзе С. - Покорение Западного Кавказа и окончание Кавказской войны, Тфл., 1914
 Эсадзе С. - К 300-летию Дома Романовых. Исторический очерк., Тфл., 1913
 Эсадзе С. - Штурм Гуниба и пленение Шамиля, Тфл., 1909
 Эсадзе С. - Историческая записка об управлении Кавказа, Тфл., 1907

პრესა (Пресса)

ივერია
 საქართველოს რესპუბლიკა, 1919-1921, 1992-2002
 საქართველო, 1915-1921
 ახალი საქართველო, 1919-1921
 ერთობა, 1919-1921
 დროება, 1866-1985

კომუნისტი, 1919-1989
 საქართველოს გაზეთი, 1819-1921
 სახალხო საქმე, 1920-1921
 სახალხო ფურცელი, 1913-1915
 სახალხო გაზეთი, 1913-1915
 სახალხო ფურცელი (სურათებიანი დამატება), 1914-1915

სახალხო გაზეთი (სურათებიანი დამატება), 1914-1916
ცნობის ფურცელი (სურათებიანი დამატება), 1904-1905
საქართველოს რესპუბლიკა, 1990-2002
თბილისი, 1960-2000
ლიტერატურული საქართველო, 1984-2002
სახალხო განათლება, 1985-1994
ჟურნალი - მხედარი, ტფ., 1919-1920
ჟურნალი - მხედარი, თბ., 1991
ჟურნალი - განთიადი, თბ., 1991 №4
ჟურნალი - ახალი დროება, თსუ, თბ., 1998-2001
ჟურნალი - თეატრი და ცხოვრება, თბ., 1913-1919

ჟურნალი - ბრძოლის ხმა, პარიზი, 1971
ჟურნალი - ჩვენი დროშა, პარიზი, 1985
ჟურნალი - გუშაგი, პარიზი, 1985-1993
Журнал - Вестник хирургии, Москва-Ленинград, 1957,
№№ 6-9 Кавказ, 1846-1918
Закавказский вестник, 1836-1864
Заря Востока, 1929-1991
Тифлисский листок, 1877-1891
Военно-исторический журнал, М., 1969-2001
Свободная Грузия, 1993-2002
Вечерний Тбилиси, 1960-2002

საცნობარო გამოცემები (Справочные издания)

კრებული: ქართული დივიზიები საბჭოთა ხალხის დიდ სამამულო ომში, თბ., 1965
ქართული საბჭოთა ენციკლოპედია, ტ. 1-11, თბ., 1975-1987
ქართული ენციკლოპედია, ტ. 1, თბ., 1998
კრებული: რევოლუციური მოძრაობის მოღვაწენი საქართველოში, თბ., 1961
Акты, собранные Кавказской Археографической комиссией, тт. 1-12, Тфл., 1866-1904
Большая Советская Энциклопедия, тт. 1-65, М., 1926-1947
Большая Советская Энциклопедия, тт. 1-51, М., 1949-1958
Большая Советская Энциклопедия, тт. 1-30, М., 1970-1979
Военная энциклопедия, тт. 1-18, СПб., 1911-1915
Военный энциклопедический лексикон, СПб., 1908
Военная энциклопедия, тт. 1-8, М., 1976-1980
Военная Российская Энциклопедия, тт. 1-2, М., 1996-1997
Великая Отечественная война, М., 1987-1988
Кавказский календарь, тт. 1-61, Тфл., 1846-1917
Кавказский сборник тт. 1-32, Тфл., 1877-1912
Лубянка. ВЧК - ОГПУ - НКВД - НКГБ - МГБ - МВД - КГБ. 1917-1960, М., 1997
Советская Историческая Энциклопедия, тт. 1-16, М., 1961-1976
Сборник Законов СССР и Указов Президиума Верховного Совета СССР 1938-1967, М., 1968
Очерки истории советской военной медицины, Л-д, 1968
Весь Кавказ, справочно-литературный сборник, Тфл., 1903
Русский биографический словарь, тт. 1-21, СПб., 1869-13
Органы госбезопасности СССР в Великой Отечественной войне, т. 1, М., 1995
Сборник - Список чинам гражданского ведомства, СПб., 1852
Ордена России, М., 1993
Армянская Советская Энциклопедия, тт. 1-11, Ереван, 1974-1987
Организация суда и прокуратуры в СССР, М., 1967
Советская прокуратура, М., 1977
Альбом, Кавалеры ордена св. Георгия и Георгиевского оружия, Белград (Югославия), 1935
Юбилейный сборник к 70-летию И.В. Сталина, М., 1949
Jacques Ferrand - Familles Pricieres de Georgie, book 1,2,3, France, 1983
Энциклопедический словарь, Павленков Ф., СПб., 1913
Энциклопедический словарь, изд. Брокгауз Ф., Ефрон Н., тт. 1-82, СПб., 1890-1904
Энциклопедия военных и морских наук, тт. 1-12, СПб., 1879-1913
Энциклопедия, гражданская война и военная интервенция в СССР, М., 1987

არქივი (Архивы)

აჭარის ისტორიული მუზეუმის არქივი
საქართველოს ისტორიის მუზეუმის არქივი
საქართველოს ცენტრალური სახელმწიფო საისტორიო არქივი
საქართველოს პოლიტიკურ პარტიათა ისტორიის არქივი
თავადი იური ჩიქოვანის პირადი არქივი
საზოგადო მოღვაწის ნუგზარ ტაბიძის პირადი არქივი
ლევან დოლიძის პირადი არქივი
Государственный архив Министерства обороны (г. Подольск, РФ)
Российский государственный военно-исторический архив
Государственный архив Армянской Республики

შინაარსი

სარედაქციო საბჭოსაგან	5
ავტორისაგან	8
სიტყვა ავტორზე	10
პირველი ქართველი გენერალი – ალექსანდრე არჩილის ძე ბაგრატიონი	15
ინფანტერიის გენერალი პეტრე ბაგრატიონი	18
რუსეთის არმიის გენერლები საქართველოდან	21
ქართველი გენერლები – რუსეთის უმაღლესი ჯილდოების კავალრები	112
რუსეთის იმპერიის ორდენები	119
რუსეთის იმპერიის რანგთა ტაბელი	134
მნიშვნელოვანი თარიღები და ფაქტები: 1700-1920	135
საქართველოს თავდაზნაურთა საგვარეულო გერბები	154
ქართული ლაშქრის სამოსელი: XIX ს.	159
რუსეთის იმპერიის ჯარის სამხედრო ფორმის ნიმუშები	163
რუსეთის არმიის ქართველ გენერალთა ფოტოილუსტრაციები	173
საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის გენერლები: 1918-1921	210
საქართველოს რესპუბლიკის მნიშვნელოვანი თარიღები და ფაქტები: 1918-1921	224
საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის ხელმძღვანელები: 1918-1921	242
ქართული ჯარის მთავარსარდლები: 1918-1921	243
საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის გენერალიტეტი: 1918-1921	244
საბჭოთა კავშირის მხედართმთავრები საქართველოდან: 1917-1991	252
საბჭოთა კავშირის გენერალისიმუსი იოსებ სტალინი	253
საბჭოთა კავშირის მარშალი ლავრენტი ბერია	258
საინჟინრო ჯარების მარშალი არჩილ გელოვანი	263
ინჟინერ-გენერალ-პოლკოვნიკი ალექსანდრე ნადირაძე	268
საქართველოს სსრ ორდენები	316
საბჭოთა კავშირის უმაღლესი სამხედრო ორდენი „ბამარჯვება“	317

გენერლები – საბჭოთა კავშირისა და სოციალისტური შრომის გმირები 318

გენერლები – უმაღლესი საბჭოთა ორდენების კავალრები 319

გენერლები – უმაღლესი საბჭოთა ორდენების მრავალჯგის კავალრები 322

საბჭოთა კავშირის ორდენები და მედლები 325

საბჭოთა არმიის მეთაურთა უმაღლესობის განმასხვავებელი ნიშნები 329

საბჭოთა არმიის გენერლების ფორმა 333

სსრკ მნიშვნელოვანი თარიღები და ფაქტები: 1917-1991 334

1937-1938 წლებში რეპრესირებული მხედართმთავრები საქართველოდან 356

იოსებ სტალინი – მხედართმთავარი და სახელმწიფო მოღვაწე 358

ომბამოვლილი ქართველი გენერლები და აღმირალები: 1941-1945 373

ქართველი საბჭოთა გენერლები სამამულო ომის უმძღომ კერიოდში 391

ქართველი გენერლები – მამა-შვილები 395

საბჭოთა კავშირის გმირი, გენერალ-კოლკოვნიკი კონსტანტინე ლესელიძე ... 396

საბჭოთა კავშირის გმირი, გენერალ-კოლკოვნიკი კორფილე ჩანჩიბაძე 397

საბჭოთა კავშირის გმირი, გენერალ-კოლკოვნიკი ალექსი ინაური 398

სოციალისტური შრომის გმირი, გენერალ-ლეიტენანტი ვასილ მუჰავანაძე 399

საბჭოთა კავშირის გმირი, გენერალ-ლეიტენანტი ვლადიმერ ჯანჯღაძა 400

საბჭოთა კავშირის გმირი, გენერალ-ლეიტენანტი გალაქტიონ ალფაიძე 401

საბჭოთა კავშირის გმირი, გენერალ-ლეიტენანტი ვლადიმერ ნანეიშვილი 402

ავიაციის გენერალ-ლეიტენანტი ვასილ სტალინი 403

გენერალური ავიაკონსტრუქტორი, გენერალი გიორგი ბერიაშვილი 405

აკადემიკოსი, არტილერიის გენერალ-ლეიტენანტი ირაკლი ჯორჯაძე 406

მთავარსარდლის მოადგილე, გენერალ-ლეიტენანტი რობერტ თავაძე 407

ქართველ საბჭოთა გენერალთა ფოტოილუსტრაციები 408

ღვან დოლიძე მასკინელობს „თბილისობის“ სტუმრებს – გენერლებს 431

აღმირალები საქართველოდან 432

უმაღლესი სახელდრო წოდებების მინიჭების ქრონოლოგიური თარიღები 434

ქართველი გენერლები – სსრკ უმაღლესი პრემიების ღაურმატები 435

ქართველი გენერლები უმაღლესი სამეცნიერო ღაწმსებულეებების წვერები .. 435

საქართველოს სახელდრო გენერლები: 1991-2002 439

საქართველოს საგარეო და თავდაცვის მინისტრები: 1918-2002 465

საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების ორგანოების
 ხელმძღვანელები: 1918-2002 465

საქართველოს სასაზღვრო ჯარების ხელმძღვანელები: 1918-2002 471

საქართველოს პრეზიდენტის მიერ მინიჭებული
 გენერლის სახელწოდება: 1991-2002 474

საგარეო წოდებები საქართველოს
 საგარეო კაღებში: 2002 წლის 21 ივნისიდან 478

საქართველოს საგარეო გენერლების ფოტოსურათები: 1991-2002 479

ქართველ საგარეო გენერალთა სადაზი დღეები: 1991-2002 492

შინაგან საქმეთა ორგანოების კომისრები და გენერლები საბჭოთა
 საქართველოდან: 1921-1991 520

საქართველოს პოლიციის გენერლები: 1992-2002 526

საქართველოს შინაგან საქმეთა სახალხო
 კომისრები და მინისტრები: 1918-2002 535

საქართველოს უსს შინაგანი ჯარების სარდლები: 1991-2002 541

მილიციის გენერლები საბჭოთა საქართველოდან: 1943-1991 542

საქართველოს პრეზიდენტის მიერ მინიჭებული
 პოლიციის გენერლის სპეციალური წოდებები: 1992-2002 543

საბჭოთა საქართველოს მილიციის პირველი კომისრები 545

საქართველოს უსს ხელმძღვანელთა ფოტოსურათები 546

ქართული საბჭოთა მილიციისა და პოლიციის სადაზი
 დღეების ამსახველი ფოტოილუსტრაციები 554

იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველები, იუსტიციის გენერლები: 1943-2002 580

საქართველოს პროკურატურის ხელმძღვანელები: 1922-2002 597

საქართველოს მთავარი საგარეო პროკურორები 602

საქართველოს პროკურორების ფოტოსურათები 604

საქართველოს იუსტიციის უწყების ხელმძღვანელები: 1918-2002 607

იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველები საქართველოდან: 1943-1991 613

სსრკ უმაღლესი საბჭოს ბრძანებულება №39 1943 16.09 615

საქართველოს კრედიტების მიერ მინიჭებული იუსტიციის სახელმწიფო
მრჩველის და იუსტიციის გენერლის სპეციალური წოდებები: 1992-2002 615

პროკურატურისა და იუსტიციის უწყებების
მნიშვნელოვანი თარიღები და ფაქტები: 1918-2002 617

იუსტიციის სახელმწიფო მრჩველების და
იუსტიციის გენერლების ფოტოსურათები 622

საქართველოს პროკურატურისა და იუსტიციის ხელმძღვანელ მუშაკთა
ყოველდღიური ცხოვრების ამსახველი ფოტოილუსტრაციები 632

საქართველოს მნიშვნელოვანი თარიღები და ფაქტები: 1990-2002 650

სპეციალური წოდებები საქართველოს პროკურატურის, იუსტიციისა
და შინაგან საქმეთა სამინისტროებში (2000 წლის 16 დეკემბერი, №48) 656

საქართველოს ორდენები და მედლები 657

ვასტანბ გორბასლის ორდენის სრული კავალრები 659

ვასტანბ გორბასლის ორდენის კავალრები 659

საზღვარგარეთის ქვეყნების სარდლები,
გენერლები და აღმირალები საქართველოდან: 1700-2002 662

ყველაზე, ყველაზე 678

რუსეთის იმპერიისა და საბჭოთა კავშირის ომები, რომლებშიც
მონაწილეობდნენ ქართველი გენერლები და აღმირალები 703

სამხედრო და სპეციალური წოდებების მცირე განმარტებითი ლექსიკონი 704

რუსეთის იმპერატორები: 1700-1918 711

საბჭოთა კავშირის ხელმძღვანელები: 1918-1991 712

საქართველოს უმაღლესი საკანონმდებლო, აღმასრულებელი
და პარტიული ორგანოების ხელმძღვანელები 1918-2002 713

რუსეთის იმპერიისა და საბჭოთა კავშირის კალოვანი
სტრუქტურების ხელმძღვანელები: 1900-1991 723

კავკასიის ჯარების მთავარსარდლები: 1801-2002 729

ანბანური საკიბელები 731

გამოყენებული ძირითადი ლიტერატურა და წყაროები 743

შინაარსი 748

შენიშვნა: გეოგრაფიული პუნქტების დასახელება მოყვანილია თანამედროვე სახელწოდებით

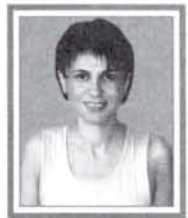
ლევან გიორგის ქე დოლიძე დაიბადა ქ. თბილისში 1939 წლის 30 ნოემბერს. ურომითი საქმიანობა დაიწყო 16 წლის ასაკიდან. 1968 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი. ოთხი ათეული წლის განმავლობაში მისი სტაჟიჟი, ნარკვევები, ინტერვიუები იბეჭდებოდა საქართველოს და ყოფილი საბჭოთა კავშირის ჟურნალ-გაზეთებში. წლების განმავლობაში ხელმძღვანელობდა საინფორმაციო სამსახურებს პარტიულ და სახელმწიფო ორგანოებში. იყო საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს პრესსამსახურის პირველი უფროსი, სახელმწიფო საბჭოს სახელმწიფო მრჩეველი საგზაო საკითხებში, მრავალი პუბლიკაციის, ბროშურის და წიგნის ავტორია. საქართველოს ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრია. დაჯილდოებულია ღირსების ორდენით.

ავტორის წიგნები
საქართველოს განერლუბა

საერთო ტირაჟი
22 000 ეგზ.

აიწყო და დაკაბადონდა სარეკლამო სააგენტოში „კრეატივი“

ტექნიკური რედაქტორი
ნათია მუხიბულაშვილი

ხელმძღვანელი
მზია ოქრიაშვილი

მხატვარ - დიზაინერი
კობა ვახაგაშვილი

© ლევან დოლიძე. 2002
საავტორო უფლება დაცულია საქართველოს
ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნულ
ცენტრში „საქპატენტი“.
სერთიფიკატი №196 2002 07.10

სააქციო საზოგადოება
„გაქვეითი სიტყვის კომუნიკატი“
შეკეთა №7, 2003 23.02.
ქ. თბილისი, მარჯანიშვილის 5

УДК 355.333 (479.22) ღ 722

წიგნი გამოცხა ავტორის ხარჯით
ფასი სახელმეკრულაბო

ISBN 99928-0-545-5

